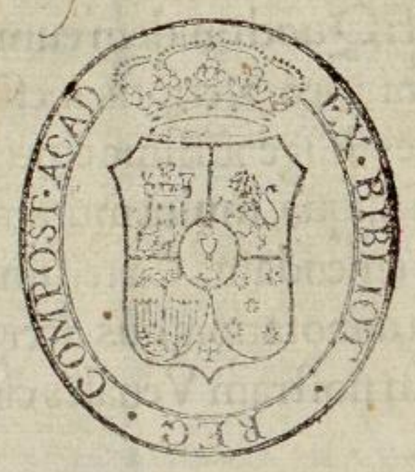
P: Ouidii Metamorphosis cum integris ac
datissimis Raphaelis Regii enarratio-
nibus & repræhensione illarũ in-
eptiarũ: quibus ultimus
Quaternio primæ
editionis fuit
inquina
tus.

C. del Colegio de la Compañia de Iesus del aposent.
Maestros de Mayores.

P. Ouidii Metamorphosis cum integris ac emen-
datissimis Raphaelis Regii enarratio-
nibus & repræhensione illarũ in-
eptiarũ: quibus ultimus
Quaternio primæ
editionis fuit
inquina
tus.

C. del Colegio de la Compañia de Iesus del aposento del Maestro de Mayores.

Priuilegium Raphaeli Regio conceſſum:

Cum eruditus uir Raphael Regius magna cura & ſtudio & alia quædam opera & annotationes in Quintiliani inſtitutionem & ī Ouidii metamorphoſin enarrationes conſcripſerit: & emendate imprimenda curauerit: infraſcripti Domini conſiliarii ad humilē ſupplicationem ipſius Raphaelis terminauerunt & decreuerunt: nequis opera ipſa audeat in uniuerſa ditione Sereniſſimi Dominii cum alterius cuiuſq̃ operibus imprimendo cōfundere uel comiſcere: aut ſeparata imprimere: uel alibi impreſſa uendere ſub pœna ducatorum Vigintiquinq; per Quæſtores Sereniſſimi Dominii exigendorum pro ſingulis uoluminibus præter q̃ ille duntaxat impreſſor: cuius induſtriam Raphael ipſe totiēs elegerit: quotiens opera ipſa duxerit imprimenda.

Conſiliarii
D. Andreas Quirinus.
D. Marcus Barbus.
D. Antonius Grimannus.
D. Marcus Bolanus.

Ad lectorem.

Accipe ſtudioſe lector integrās Raphaelis regii in Ouidii metamorphoſin enarrationes: ac in Quintiliani oratoriam inſtitutionem eiuſdem annotationes: quæ iterum diligentiſſime imprimi cœperunt: ſi potes expecta. Quæ nanq; ſuperiore anno perfidia cuiuſdam librarii me inſcio emiſſæ fuerunt: non pleriſq; modo in locis quorundam inuidorum cōſpiratiōe fœdiſſime deprauatę fuerunt: Verum pręfatione quoq; indice. Vita poetæ. iis quæ προλεγομεν̃α Græci uocant: & ultimi quaternionis expoſitionibus mihi cōpoſitis fraudatæ circūferuntur. Librarius enim ille eorum ſibi conſcius: quæ deprauarat: noluit tātiſper expectare: dum totum opus relegerem atq; caſtigarem: Sed quendā ſi non malignū fatuum certe & in eruditum induxit:: qui meas enarrationes ſuarum ineptiarum appoſitione inquinaret: Quod quidem cum reſciuiſſem: plureſq; errores q̃ uerba in illius expoſitionibus nomini meo aſcriptis ineſſe depræhendiſſem: & librarium ipſum falſi reum egi: & enarratiōes diligentiſſime emendatas iteꝝ imprimendas curaui. Quare ī his quoq; inuenies eadem aliqua multa mutata. plurima adiecta. Omnia uero compoſitioria & q̃ nos potuimus: emendata. Cæterum candide lector caue ne in emendis quoq; noſtris in Quintilianum annotationibus decipiaris: quę eiuſdem imperiti ineptiis fœdatę citra ullum pręfationem noſtram Venales circūuehuntur.

Vale.

Ad Illustrissimum Mantuæ principem Franciscum Gonzagam Raphaelis Regii enarrationum in Ouidii Metamorphosin præfatio.

Cogitanti mihi lucūdissime Princeps: cui potissimum meas in Ouidii Metamorphosin enarrationes dicarē: tu in primis occurristi: qui hoc quātulocūq; munere dignus esse uidereris. Tantus est. n. cū aliaꝝ uirtutum: tum singularis ac ꝑpe diuinæ liberalitatis tuæ splendor: ut ab omnibus celebrari immortalitatiq; consecrari merearis. Excellenti nanq; uirtuti ex philosophoꝝ omnium sententia laus. honor & gloria debetur. Tu uero nihil pulchrius honorificentiusq; esse existimas q̄ diuitias & opes: q̄bus in dies magis magisq; abundas: ad magnificentiā benignitatēq; cōferre. Hinc. n. & merito quidem fit: ut nō solū strenuissimi quiq; milites ad te certatim cōfugiāt: sed cū alii Italiæ Principes te colant & admirentur: tum grauissimus sapientissimusq; Venetoꝝ senatus te sibi quocūq; officii genere deuinciat: in diesq; habeat cariorem. Ex tanta nāq; liberalitate facile cognoscit eam tibi ingenitā esse animi magnitudinē: ut & alta expetas: & pręclara sis gestu rus: & uiam ad īmortalem gloriā affectes. Omnes siq̄dē impatorię uirtutes in te sic reflugent: ut Scipioni illi maiori: qui quatuor & uiginti ānos natus impator aduersus Pœnos Hispaniā a senatu populoq; Romano fuit missus: merito sis æquiparādus. Vt. n. corpis excellentē formā uereq; impio dignā: & raꝝ in Principe robur omittamus: quis tuū in assiduis exercitationibus laborem. in piculis fortitudinē. in ꝑuidendo cōsiliū. in agendo industriā. in cōficiendo celeritatē nō magnope admiretur? Tu nulla pluuia. nullis niuibus. nullo æstu ab antelucanis uenatiōibus deterreris. Tu summa oībus in rebus tempantia. fide. iusticia esse una oīum uoce prædicaris. Tu singulari facilitate sic aīos & ciuium & militū ad te amandū allicis: ut nō princeps: sed par infimis esse uidearis. Tu denique artis militaris scīam ita ꝑcalluisti: ut præclaris impatoribus cū ab aliis oībus tum a Ioāne Frāciſco Paschalico sapiētissimo eloquentissimoq; senatore ascribendus esse censearis. Tametsi aūt ꝑbe scio te maioribus distringi negociis: q̄ ut huic opi legendo uacare possis: tamē siquid ꝑotii tibi unq̄ superit: cōplura in illo inuenies sic ennarratoībus nostris illustrata: ut facile ꝑcipi possint: quę tuum aīum maximope delectabūt. Nihil est. n. quod ad rei militaris ꝑticiam gloriāq; ꝑtineat: cuius illustria exempla in Ouidii metamorphosi nō habeātur. Nā claríssima quæq; nō bella modo; ueꝝ etiā pręlia: Vt strategemata. Vt ducū colloquia pręclarissima quæq; nō bella modo; ueꝝ etiā pręlia: Vt strategemata. Vt ducū colloquia prętermittā: illo uerboꝝ lepore: illa elegātia describūtur: ut pleriſq; tibi iter legendū itere esse uidearis. Iam ciuiliter uiuendi rationes unde facilius sumamus: auctorem inuenies neminem. Ex iis. n. quæ statim in operis initio de mundi origine. Gigantum aduersus deos temeritate aliorūq; impietate narrantur: apte colligimus deum mundi ipsius opificem fabricatoremq; fuisse: ac eo in primis colendū atq; uenerandum. Eorum uero qui deo aduersantur omnia opera inania esse ac uana: Cōtraq; eos qui pie iusteq; uiuant: sic ubiq; tutos esse ut dei ipsius auxilio nunq̄ destituantur. Quid nanq; Lycaonis in lupum trāsmutatio nobis aliud ostendat: q̄ teterrimis latronibus grauissima quæq; a deo supplicia eē præparata? Quid? Deucalionis & Pyrręliberatio ab illo diluuio: quo totus terrarum orbis fertur inundatus: nōne summam in pios iusticiæq; ac religionis cultores præse fert dei benignitatem? Quid Daphnes in laurum semper uirentem transfiguratione aliud nobis significari putandum est: q̄ Virginibus pudoris sui sollicitam gerentibus curam immortalem gloriam esse præparatam? Quid? Phaethontis casus nōne filios omnes admonet: ne unquā parentum consilia præceptaq; contēnant? Reliqua uero non minus lepide q̄ utiliter de uirtutum uitiorumq; exemplis descripta nonne cōtētiosis philosophorum disputatio

nibus humanę uitæ cõmodiora fũt iudicãda? Iã præclara Heroũ gesta cõcinne elegãterq; in hoc pulcherrimo opere enarrata: nõne iis principibus q de humano genere bene mereã tur: ímortalẽ gloriã ꝓpositam esse testãtur? Quis porro uir magnanimus ad magna gerenda nõ excitetur: q legat cũ alios heroas: qui plures sunt quidem: q̃ut obiter possint numerari: tum Herculem illum non modo eminentissimi cuiusq; poetæ carminibus celebratum: sed in deorum quoq; numerum publico omnium consensu fuisse translatum? Quis artem militarem ad cuius gloriam te natum esse in dies magis magisq; reipsa declaras: nõ amplectitur: qui priscorum imperatorum uirtutẽ & triumphos ab Ouidio lepidissime decantatos recognoscat? Sed quid de metamorphosi multa? Exẽplar mihi ut semel dicã: totius humanę & ciuilis uitę esse uidetur. Adeo plane. adeo copiosæ quęcũq; nõ eruditũ modo: uere dicendi quoq; & agendi pitum efficere possunt: a facũdissimo poeta explicãtur. Nec iniuria greci q̃uis se oĩbus aliis natiõibus disciplinas tradidisse: ac nulli us ipsi auxilio ꝓrsus idigere uideri uelint: hoc tamen opus ꝓp maximã rem cognitu pulcherrimam copiã e nostra lingua in suã omni studio interpretãdũ uertendũq; curarũt: ut ꝓq̃ mirandũ sit: hactenus in tãta scriptorũ turba citra ullã accuratã expositiõem apud nostros ita iacuisse: ut a paucis admodũ plegeretur: cũ præsertim & uariã plerisq; ílocis expo scat eruditionem: & í primis adolescentibus laudatarũ artiũ studio destinatis sit prælegendũ. Nõ solũ. n. ueteres historiæ: quę ꝓp antiquitatem fabularũ loco habentur: ex uetustissimis auctoribus collectę elegãter ab Ouidio describũtur: sed ita & geographiæ & astrologiæ & musicę & artis oratoriæ. & moralis naturalisq; philosophiæ ratio exprimittur: ut cui Ouidii metamorphosis bene ꝓcepta sit: facillimũ ad oẽs disciplinas aditũ habiturus: neq; difficultatis quicq̃ in ullo fere poeticorũ operũ inuenturus esse uideatur. Quicquid. n. pręclari Musæus. Orpheus. Linus. Home. Tyrtæus. Hesiodus. Panysis. Antimachus. Aratus. Pisandros. Nicãder. Euphorion. Theocritus. Apollõius q argonautica scripsit. Callimachus. Philetas. Mimermus. Pindarus. Stesichorus. Alcęus. Simõides. Ibycus. Bacchylides. Anacreõ. Alcman. Sappho. Corynna. Archilochus. Ananias. Hipponax. Arió. Thespis. Phrynichus. Aeschylus. Sophocles. Euripides. Ion. Acheus. Cratinus. Eupolis. Phærecrates. Aristophanes. Menãder. Philemõ. Philistiõ. Herodotus. Diod. aliiq; prisci & poetę & historici litterarũ monumẽtis cõmendarũt: id oẽ ouidius in suã metamorphosin trãstulisse uidetur. Quare & moribus adolescentũ & studiis rectius cõsuluissent: qui uerbosas nup inopa quædã lasciuiora q̃ ut pueris sint exponenda ꝓceptuq; facillima cõmentatiões certatim emiserũt: si metamorphosin suscepissent enarrãdã: cũ præsertim uel elegię in quibus amores describũtur: nedũ poemata in quibus turpia dictu affectãtur: ex Quintiliani snia minime sint pueris prælegendę: ne tenellę adhuc mentes illo inquinentur affectu: qui disciplinarũ studiis maximus hostis a sapientissimo quoq; philosopho esse iudicatur. Ac ne quis temere abista oĩum fere ętatis nostrę grãmaticorũ persuasione dissentire miretur: libet Quintiliani ipsius de iis quę pueris sunt prælegenda ad uerbũ describere præceptũ. Cętera íquit admonitiõe magna egent: í primis ut tenerę mentes tractureq; altius quicq d rudibus & oĩum ignaris ísederit: nõ mõ q̃ diserta: sed uel magis quę hõesta sũt: discãt. Ideoq; optime institutũ est: ut ab Homero atq; Vergilio lectio incipet: quãq̃ ad intelligẽdas eorũ uirtutes firmiori iudicio opus esset. Sed huic rei supest tempus. Nec. n. semel legentur. Interim & sublimitate heroici carmis aĩus assurgat. & ex magnitudine rerũ spiritũ ducat. & optimis imbuatur. Vtiles tragœdiæ. alũt & lyrici: sita men í his nõ auctores mõ: sed etiã ptes opis elegeris. Nã & græci licẽter multa. & Horatiũ in quibusdam noli minterpretari. Elegia uero utiq; quę amat & hendecasyllaba & quibus sunt cõmata sotadeorũ (nam de sotadeis ne admonendũ quidem est) A moueantur si fieri

poteſt. ſin minus: ad firmius ætatis robur reſeruentur. Hæc Quintilianus: ex quibus facile colligitur eos adoleſcentum & ſtudiis & moribus plurimum obeſſe: qui ea quæ nec pueris ſunt prælegenda: nec ulla indigent enarratione: ita exponunt: ut infantibus cibos nutricũ more mandere uelle uideantur: perinde atq; ſi pueris diſcentibus: & non pueros docentibus iſtiuſmodi cõmenta ſcriberentur. Quod ſi ulla librorũ penuria laboraretur: ſtudioſis iuuenibus uelle cõſulere uideri poſſent. Nũc in tanta fertilitate: quid opus eſt illa in auctorũ marginibus inculcare: quæ unuſquiſq; uel ultra primas litteras progreſſus de uno libro in alium facile tranſcribere poſſit? Huc accedit: quod iſta ambitione plurima cõgerendi fere officii ſui cõmentatores iſti: ut ego quoq; hoc uerbo utar: obliuiſcuntur: ut pleraq; obſcuriora auctorũ ſenſa: id quod i primis aliquid exponere uolenti ẽ neceſſariũ: nequaq̃ enodentur: & quod turpiſſimũ eſt: loca deprauata nõ ſolũ nõ corrigantur: ſed ut ſunt corrupta: & legantur & exponãtur: cum grãmatici uel primum ſit opus emendate legere: & quæ difficiliora uideãtur: ita exponere: ut facile percipi poſſint. Nunc iſti ſuis ineptiis oĩa confundentes: dum cõmenta ſua nihil nõ uulgare omnibuſq; litteratoribus tritum ac penitus ſupuacuum continentia accuratis præſtantum grãmaticorũ enarrationibus inferantur: ac potius anteferantur: totiq; librorũ margines inanibus nugis impleantur: pulchre ſibi expoſitoris officio functi eſſe uidentur: cum & quæ alias ꝑſpicua ſunt: uerborũ multitudine obſcurentur: & quæ difficultatis aliquid præ ſe ferunt: aut ꝑuerſe exponantur: aut ſilentio inuoluantur. Q d ſi qd illorũ operũ: quę nõdũ a quoq̃ fuerunt enarrata: iſti. Noibus parco uuẽtiũ. ſuſcipent exponẽdũ: neq; ſua laude fraudãdi forẽt & q̃tũ iudicio doctriaq; ualeant: facile poſſent oſtentare. Nunc uero in tanta librorũ copia iis dũtaxat: q̃ ab aliis recte eleganterq; illuſtrata fuerunt: uulgaria quædam adnicientes quid aliud aſſequuntur: q̃ quod ſe non imperitos modo: ſed uanos quoq; ac futiles aperte profitentur: & dum imperitis eruditi uideri uolunt: ut Quintiliani uerbis utar: imperiti doctis uidentur. Ego uero ab iſtorum ambitione longe alienus pauca admodum quę neceſſaria uidebantur: in metamorphoſeos expoſitionem deduxi: in primiſq; illud curaui: ut complura loca: quæ falſorum correctorum temeritate fuerant deprauata: corrigerentur: & quę ineptiæ cuiuſdam peſſime de tam egregio opere meriti interpoſitione inſulſiſſime fuerant ſepata: cõnecterentur: itaq; omnia diſponerẽtur: ut reddita ſibi eſſe metamorphoſis ipſa uideatur. Neq; diutius in uariis ſcriptorum opinionibus recenſendis ſum immoratus: ubi pręſertim poetam ſic uni addictum eſſe animaduerti: ut ne ad alias quidem alludat. Si nanq; omnia quæcũque de Ioue. Baccho. Hercule. Theſeo aliiſq; & diis & heroibus antiquis ſcribuntur: perſeq; libuiſſet; finis operi inuentus nõ fuiſſet. Neq; inficias eo nonnulla ab Ouidio attingi: quę mihi ignota eſſe nihil pudet inter exponendum fuiſſe profeſſum: cũ priſcarum fabularum aliquid ignorare inter uirtutes grãmatici a Fabio habeatur: & ex iis ſcriptoribus ꝑ pauci admodum extent: quos Ouidius ſectatus eſſe uidetur: ut mihi uenia facile danda ſit: ſi quædam inenarrata reliqui. Vt enim nihil aliud ſtudiis profuerim: illud certe effeci: ut multi quæ a me fuerunt prætermiſſa: omni ſtudio ſint inquiſituri: & cõmentationes ſuas quæ decem iam annos uel epiſtolis iactatę expectantur: tandem meis enarrationibus perlectis ſint edituri. Quod enim hactenus nemo in Ouidii metamorphoſin quicquam expoſitionis emiſit: ignotæ quędam fabulę in cauſa fuiſſe uidentur: quas quidem ut pulchrum eſſet non ignorare: ſic propter illas tam egregium opus adoleſcentibus eloquentię ſtudio deſtinatis non prælegere indignum eſſe uidebatur. Quamobrem tãtum abeſt: ut me huiuſce lucubrationis pœniteat: ut uel maxime læter una cum Ouidii metamorphoſi: in qua Homeri illius mantuani opiniones ubiq; approbantur: Franciſci Gõzagę man-

tuani principis magnanimi liberaliſſimiq; nomen per totam Europam: ubicũq; Roma
na uiget lingua: ab optimis quibuſq; ingeniis celebratũ iri. Sed ne modum excedat epi
ſtola: iam poetę uitã & quę quoq; libro metamorphoſeis contineantur exponamus: quo
facilius quę quis cognoſcere cupiet: citra lõgę inquiſitionis laborem inueniantur. Vale ra
riſſimũ ſeculi noſtri liberalitatis exẽplũ. Venetiis Nonis Septẽbribus. M. ccccl xxxxiii.

Ouidius Naſo Sulmoni quæ urbs ẽ in pelignis: ut ipſe quoq; ſcribit: ex equeſtri Naſonum familia Mineruę Quinquatriis natus eſt. xiiii. Kalẽdas Apriles Hirtio & Panſa conſulibus: qui bello Antoniano apud Mutinã in pugna cecidерunt. Cũ fratre natu maiore clariſſimis & grãmaticis & rhętoribus Romę operam dedit: ac ut patri magis optẽperaret: q̃ quod illo ſtudio delectaretur: legibuſ quidem incumbere cœpit. Sed cum pater uita functus eſſet: ad humãiores muſas rediit: celeberrimoſq; illorũ temporum poetas ſibi conciliauit Aemylium Macrum Veronenſem: qui de herbis diligentiſſime ſcripſit. põticum qui Thebaida compoſuit. Propertiũ elegiarum. Bacchũ Iamborum ſcriptorem & Horatium Flaccum. Vxores tris duxit: q̃rum duas repudiauit. cum tertia cõiunctiſſime uixit: ex qua duas etiã filias ſuſcepit. Cũ uero ad Iuliam Auguſti filiã ſub corinnæ nomine laſciuas de amoribus elegias ſcripſiſſe deprẽhenſus foret: in exilium annos quinquaginta natus ab Auguſto ipſo fuit miſſus in pontoq; relegatus: Vbi cum nouem ãnos triſtiſſime exegiſſet: uita fũctus Tomis: ut Euſebius in Chronicis ſcribit: fuit ſepultus. Tametſi autem & ipſe alia quędam iactat tegẽdi criminis gratia: & pleriq; aliter putãt: illam tamẽ quam dixi fuiſſe exilii cauſam ex his Sidonii poetę lepidiſſimis uerſibus aperte demonſtratur.

Et te carmina per libidinoſa
Notum Naſo tener Tomoſq; miſſum
Quondam Cęſareæ nimis puellæ
Falſo nominæ ſubditum Corynnæ.

Multa nobis fœcũditatis ingenii ſui monumenta reliquit partim in exilio. partim Romę conſcripta. Nam in exilio & de Triſtibus. & de ponto. & in Ibim & de morte Druſi ad Liuiam conſolationem & duodecim faſtorum libros: quorum ſex tãtũ extant: q̃q̃ nuper omnes inuenti ferantur: & Germanici triumphum cõpoſuit. De piſcibus opuſculum inchoatum reliquit. Ante uero q̃ exularet: iam artem amãdi emiſerat. Amoris remediũ: ſuos amores ad Corynnam. Amatorias Heroidum epiſtolas. Medeã tragediã: quæ ut ſcribit Fabius Quintilianus: oſtendere uidetur: quantũ uir ille prẽſtare potuerit. ſi ingenio ſuo temperare q̃ ĩdulgere maluiſſet. Metamorphoſin: quã ſubita relegatione perturbatus emendare nõ potuit: id quod ipſe his carminibus perſpicue teſtatũ reliquit.

Orba parente ſuo quicunq; uolumina tangis:
His ſaltem ueſtra detur in urbe locus.
Quoq; magis faueas: non ſunt hęc edita ab illo:
Sed quaſi de domini funere rapta ſui.
Quicquid in his igitur uitii rude carmen habebit:
Emendaturus: ſi licuiſſet: eram.

Metamorphoſeis autem: ut aliquid de operis quoq; inſcriptione dicamus: tranſformatio tranſfiguratioq; interpretari poteſt. Quãuis enim & alia cognitu p̃ q̃ iucunda hoc in opere narrentur: illo tamen omnia tendunt: ut quecũq; metamorphoſeis explicantur: concinne apteq; copulentur. Carmine autem Heroico metamorphoſin eſſe conſcriptam ac ĩ qn decim uolumina diſtinctam cũ notius ſit: q̃ ut ulla indigeat admonitione: quid quoque

libro contineatur: subiiciemus: si prius illud testati fuerimus: Ouidium i Heroicis: id qđ notat Quintilianus idcirco lasciuiorē fuisse: q̄ ut illius carminis grauitati cōueniat; quod uarios amores: quibus plereq; metamorphoseon fuerunt factę: illum sic describere oportuit: ut quanta sit uis illius affectus aperte ostenderetur.

Index eorum quę quoq; in libro metamorphoseos Ouidii continentur.

1 Primi libri metamorphoseis.
Chaos in quatuor elementa.
Cęlum & terram quinq; distingui Zonis.
Quatuor uentorum regiones.
Hominis origo.
Quatuor ętatum descriptio.
Gigantum sanguis in homines crudeles.
Lycaon in lupum.
Lactei circuli descriptio.
Iouis oratio.
Diluii descriptio:
Lapides in homines.
Terra in uarias animalium figuras.
Pythonis serpentis cędes.
Pythia ludi.
Cupidinis sagittarum descriptio.
Daphne in laurum.
Tempe descriptio.
Io in uaccam.
Argi oculi in caudam pauonis.
Syrinx nympha in calamum.
Io uacca in humanam formam.
Phaethontis Epaphiq; contentio.
2 Secundi libri metamorphoseis.
Regiæ solis descriptio:
Quatuor anni partes:
Solis currus descriptio.
Equorum solis nomina.
Terræ incendium.
Telluris querelæ.
Phaethontis casus.
Heliades in populos:
Cygnus rex lygurum in olorem:
Galisto lycaonis filia in ursam:
Arcas cum calisto matre in sidera.
Coruus ex candido niger:
Coronis in cornicem.
Erichthonius sine matre natus:
Nyctimene in noctuam.
Ocyroe chironis filia in ęquam.
Apollo in pastorem.
Battus in lapidem indicem:
Aglauros cæcropis filia in saxum:
Inuidiæ domus descriptio.
Inuidiæ effictio.
Iupiter in taurum.
Europa in cretam auecta:
3 Tertii libri metamorphoseis.
Draconis dentes in uiros armatos.
Cadmus Bœotiæ conditor.
Acteon in ceruum.
Bacchus ex semele cadmi filia:
Iuno in anum.
Bcchi educatio.
Tyresias in fœminam:
Tyresias in marem.
Narcissus in florem:
Echo in uocem
Tyrrheni nautę in Delphinos.
Bacchus in puerum.
Penthei discerptio.
4 Quarti libri metamorphoseis.
Bacchi nomina.
Dercetis Babylonia in piscem:
Semiramis in columbam.
Nais in piscem:
Mora ex albis nigra Pyrrami & Thisbes sanguine effecta.
Veneris cum marte adulterium
Leucothoe in thuris arborem:

Clytie ī Heliotropium herbam.
Daphnis Idæus ī ſaxum.
Scython īfœminam.
Celmus puer ī adamantem.
Crocos cum ſmilace ī flores.
Salmacidis fontis natura.
Hermaphroditus cum ſalmacide nympha copulatus.
Mineides ī Veſpertiliones.
Ino Athamantis uxor in deam.
Viæ ad īferos deſcriptio.
Iuno ad īferos.
Melicerta ī deum marium.
Comites Inus ī ſaxa & aues.
Cadmus cum uxore ī anguem.
Iupiter ī aurum.
Perſei geſta.
Guttę ſanguis meduſæ capitis ī ſerpentes.
Atlas ī montem.
Andromeda Ceto expoſita.
Virgulta ī coralia.
Andromedę perſeiq; nuptiæ.
Pegaſus equus alatus e ſanguie meduſę.
Meduſę capilli ī ſerpentes.

Quinti libri metamorphoſeis.

Cepheni Perſeum oppugnantes in ſaxa.
Cephenum tumultus deſcriptio.
Phineus Cephei frater in ſtatuam.
Pretus in lapidem.
Polidectes in ſaxum.
Hippocrenes fontis deſcriptio.
Pyrenei ſacrilegium.
Muſę in aues.
Pierides in picas.
Gigantomachiæ deſcriptio.
Iupiter in arietem.
Apollo ī coruum.
Bacchus in caprum.
Diana in felem.
Iuno in uaccam
Venus in piſcem.
Mercurius in Ibim.
Cereris laudes.
Proſerpinæ raptus
Perguſę lacus deſcriptio.
Cyanæ nympha in ſtagnum.
Puer temerarius in ſtellionem.
Arethuſa nympha in fontem.
Aſcalaphus in bubonem.
Sirenes in aues.
Lyncus rex Scytharum in Lynca feram.

Sexti libri metamorphoſeis.

Arachne in araneam.
Arachnes cum palladę certamen.
Pallas in uetulam.
Telarum palladis arachneſq; deſcriptio.
Hemus & rhodope in montes
Pygmæa in gruem.
Antigone in Ciconiam.
Cynare filię in ſaxa.
Iupiter in taurum.
Iupiter in aquilam.
Iupiter in cygnum.
Iupiter in Satyrum.
Iupiter in amphitryonem.
Iupiter in aurum.
Iupiter in ignem.
Iupiter in paſtorem.
Iupiter in ſerpentem.
Neptunus in iuuencum.
Neptunus in Enipheum fluuium
Neptunus in arietem.
Neptunus in equum.
Neptunus in delphinem.
Apollo in paſtorem.
Apollo in accipitrem
Apollo in leonem
Bacchus in uuam
Saturnus in equum
Niobe in marmor.
Niobes filiorum mors
Amphionis exitus
Licii ruſtici in ranas
Marſias ī fluuium
Eburneus Pelopis humerus
Tereus in upupam
Progne in hirundinem
Philomela in luſciniam
Orithyię raptus
Zetes & calais alati

Septimi libri metamorphoseis.

Draconis dentes in homines armatos.
Iasonis in colchos expeditio.
Medeę amores.
Tauri ignem efflantes.
Peruigilis Draconis sopor.
Aeson ex sene iuuenis.
Aridus oliuę ramus in uiridem.
Guttæ aquæ in flores.
Nutrices Bacchi ex uetulis Iuuenes.
Aries sęnio confectus in agnum.
Pelię cædes.
Cerambus in auem.
Draco in saxum.
Iuuencus in ceruum.
Coę mulieres cornutę.
Telechines uisu omnia mutantes.
Hyries filius in Cygnum.
Hyrie in lacum.
Iambe in auem.
Fungi in homines.
Phineus in auem.
Periphas in auem.
Polyphemonis filia in auem.
Medea ad Aegeum.
Cerberi spuma in aconitum.
Thesei gesta.
Scironis latronis Ossa in scopulos.
Minois bellum in Athenienses.
Sithonis in Monedulam.
Aegina insula quæ cœnoa.
Aeaci filii.
Formicæ in homines.
Pestis descriptio.
Cephalus procris maritus i aliam figuram.
Fera & canis in saxa.
Procris mors.

Libri octaui metamorphoseis.

Nisus in halyetum auem.
Scylla in Cirin auem.
Muri uocales.
Labyrinthi cretensis descriptio.
Ariadnæ corona in sidus.
Dædali uoiatus.
Talus puer serræ circiniq; inuentori pdicē
Dædalus ad cocalum.
Apri Calydonii descriptio.
Atalantę forma.
Althęæ fratres a meleagro cęsi.
Stipes in quo meleagri uita.
Meleagri mors.
Meleagri sorores in aues meleagridas.
Naiades in Echinadas insulas.
Perimele nympha in insulam.
Oppidum in stagnum.
Iupiter cum mercurio in homines.
Casa in templum.
Philemon cum Baucide uxore in arbores
Proteus in uarias formas.
Mestre erysichthonis filia in uarias figuras.
Erisichthonis impietas.
Famis patria.
Famis descriptio.
Fœdus erisichthonis exitus.
Achelous in uarias figuras.

Noni libri metamorphoseis

Acheloi Herculisq; lucta.
Achelous in anguem.
Achelous in taurum.
Copię cornu.
Nessi centauri cędes.
Tunica a Deianira ad Herculem missa.
Herculis labores.
Lichas in scopulum.
Hercules i deum.
Galantis i mustelam.
Dryope i arborem.
Lotos nympha in arborem.
Iolaus senex i iuuenem.
Callirhoes pueri i iuuenes.
Deos quoq; fatis obnoxios esse.
Miletus mileti urbis conditor.
Byblis mileti filia i fontem.
Caunus Byblidos frater Cauni urbis condi
tor.
Iphis puella in marem.

Decimi libri metamorphoseis.

Orphei euridicesq; nuptiæ.
Orphei ad iferos descensus.
Atys in pinum.

Cyparissus in cupressum.
Orphei carmen.
Iupiter in aquilam.
Hyacinthus puer in florem.
Hyacinthia festa.
Propetides in saxa.
Ceraste in tauros.
Statua eburnea in uirginem.
Myrtha Cinirę filia in arborem.
Adonis in florem.
Hippomenes in leonem.
Atalanta in leęnam.
Mynthę nympha in mentam.

Vndecimi libri metamorphoseis

Serpens in saxum.
Orphei cædes.
Bacchæ thracię in arbores.
Midæ stoliditas.
Contacta a mida in aurum.
Harena pactoli in aurum.
Midæ aures in asininas.
Cannæ uocales.
Apollo cum Neptuno in homines.
Hęsione laomedontis filię liberatio.
Thetis in inuarias formas.
Ceyx in auem.
Dædalion in accipitrem.
Lupus in saxum.
Alcyone in auem.
Somni domus descriptio.
Dei somni effictio.
Morpheus in homines
Phobetor in animalia bruta.
Phantasos in inanimata.
Morpheus in ceycem.
Aesacus in mergum.

Duodecimi libri metamorphoseis

Serpens in saxum.
Iphigenia Agamēnonis filia in ceruam.
Famę domus descriptio.
Protesilai cædes.
Cygnus puer in auem.
Cęneus in auem.
Cænis puella in marem.
Pirithoi & Hippodamię nuptię.
Lapytharum Centaurorumq; prælium.
Periclymenus Nelei filius in uarias figuras.
Achillis mors.

Tertiidecimi libri metamorphoseis

Aiax in Hyacinthum florem.
Armorum Achillis iudicium.
Aiacis oratio.
Artificiosissima ulyssis oratio.
Hecuba in canem.
Polydori cędes.
Polyxenę imolatio.
Polymestoris Thracie regis excæcatio.
Memnonis cineres in aues.
Aeneæ in latium nauigatio.
Anii filię omnia suo tactu in frumentū. Vinum. oleumq; conuertentes in columbas.
Duo iuuenes ex rogi fauilla.
Iudex in saxum.
Siciliæ descriptio.
Scylla in monstrum.
Acis in fluuium.
Polyphemi cantilena.
Glaucus in deum marinum.

Quartidecimi libri metamorphoseis

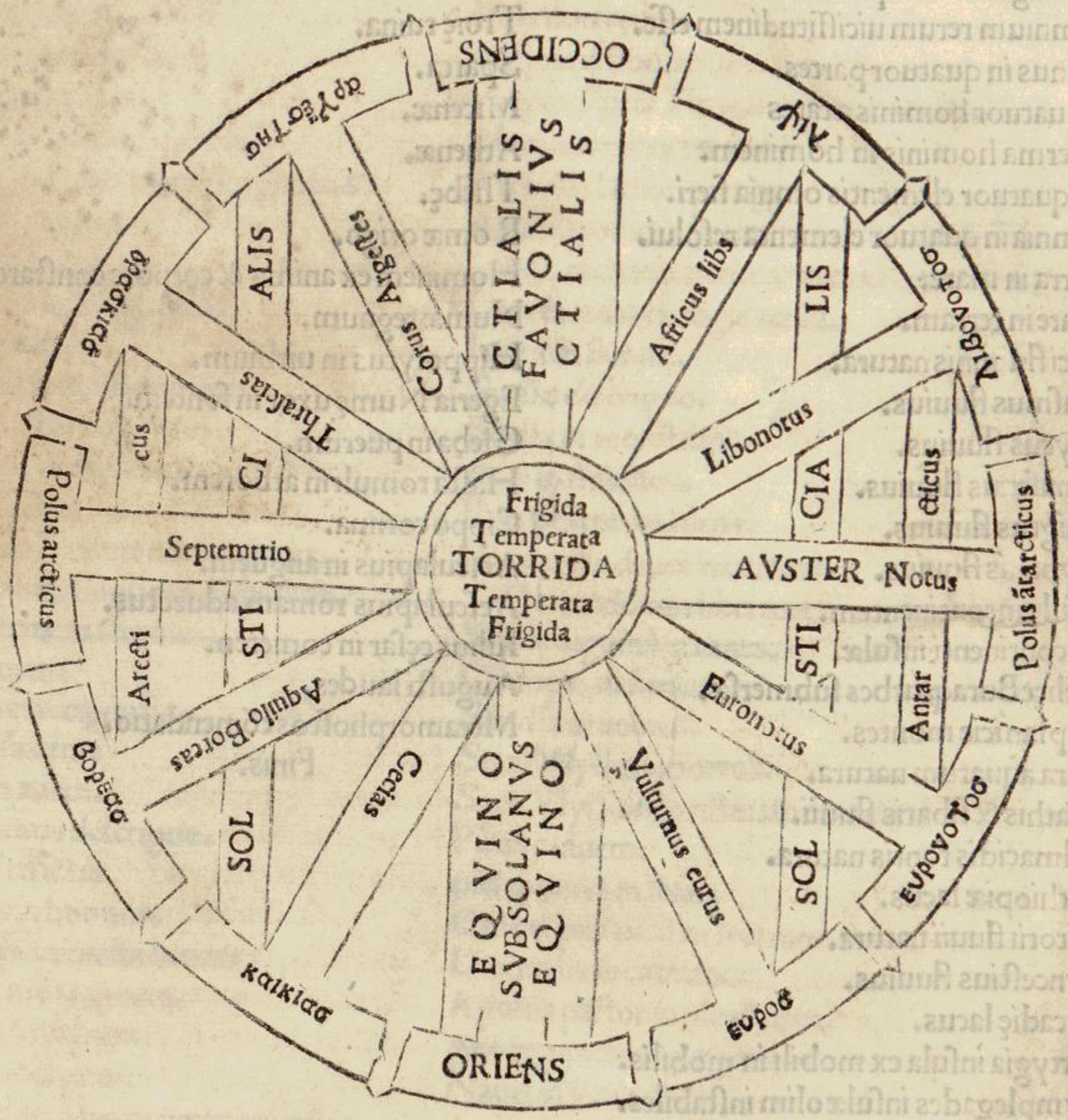
Scyllę inguina in canes.
Cercopes in simias.
Sibylla in uocem.
Socii Vlyssis in porcos.
Socii Vlyssis in pristinam formam.
Picus in auem.
pici comites in feras.
Canens pici uxor in loci nomen.
Diomedis socii in aues.
Apulus pastor in oleastrum.
Aeneæ naues in nymphas.
Nauis in scopulum.
Ardea in auem.
Aeneas in deum indigetem.
Albani reges.
Vertumnus in uarias figuras.
Vertumnus in uetulam.
Anaxarete puella in saxum.
Vrbis Romæ conditores.
Aquę frigidę in calidas.
Romulus in deum.

Herſilia Romuli uxor in deam.
Quintidecimi libri metamorphoſeis.
Calculi albi in nigros.
Numa ad Pytagoram.
Pythagoræ dogmata.
Pythagoræ ſermo.
Pythagorę metempſychoſis.
Pythagoras in euphorbum.
Omnium rerum uiciſſitudinem eſſe.
Annus in quatuor partes.
Quatuor hominis ætates
Sperma hominis in hominem.
Ex quatuor elementis omnia fieri.
Omnia in quatuor elementa reſolui.
Terra in mare.
Mare in terram.
Lyci fluminis natura.
Eraſmus fluuius.
Caycus fluuius.
Amaſenus fluuius.
Anigrus fluuius.
Hypanis fluuius.
Inſulę incontinentem.
Ex continenti inſulæ.
Helice Buraq; urbes ſubmerſæ.
Ex planicie montes.
Mira aquarum natura.
Crathis & ſibaris fluuii.
Salmacidis fontis natura.
Aethiopiæ lacus.
Clitorii fluuii natura.
Lynceſtius fluuius.
Arcadię lacus.
Ortygia inſula ex mobili in mobilis.
Symplegades inſulæ olim inſtabiles.
Aetnæ montis incendium.
Homines in aues.
Scythicę mulieres in aues.
Apes ex uitulis.
Crabrones ex equis.
Scorpius ex cancro.
Tineæ agreſtes in Papiliones.
limus in ranas.
Informis caro in urſum.
Apes ſine pedibus.

Aues ex Oui medio.
Hominis ſpinæ medulla in anguem.
Phœnix ex ſe ipſo.
Hyenã ferã. modo marẽ. mõ fœminã eſſe.
Mira chamæleontis natura.
Iyncurium ex lyncum urina.
Coralium ex molli durum.
Gentium uiciſſitudines.
Troię ruina.
Sparta.
Micenæ.
Athenæ.
Thebę.
Romæ origo.
Hominem ex anima & corpore conſtare.
Numæ regnum.
Hippolytus in uirbium.
Egeria Numę uxor in fontem.
Gleba in puerum.
Haſta romuli in arborem.
Cippo cornua.
Aeſculapius in anguem.
Aeſculapius romam aduectus.
Iulius cęſar in cometen.
Auguſti laudes.
Metamorphoſeos cõmendatio.

Finis.

Chapvere
Tantugoperis quahe as dnumus eforbentis mentio Et mea libroz

PRIMVS

Raphaelis Regii in primum metamorphoseos Ouidii librum enarrationes.

N noua fert animus. Cõsueuerunt heroici poetæ in principiis statim operũ suorum proponere primũ: quibus de rebus sint ī toto opere tractaturi: deinde ĩuocare: tertio loco narrare: Quãq; græci fere ꝓpositionẽ cum inuocatione coniũgant. Eã cõsuetudinẽ Ouidius quoq; in huius operis initio seruat. Nã & breuissime ea de qbus ẽ scripturus proponit. & deos: ut sibi adesse uelint: rogat. & narrationem ab ipso mũdi primordio orditur. In noua. Est iquit mihi animus describẽdi mutationes corporum in nouas figuras. Hac autem propositione: quæ summam eorũ cõtinet: quæ in toto opere tractãtur: & dociles & attenti lectores efficiuntur. Fert animus: cupit. Nã ferre inter alia significata est etiã cupere. Mutatas formas. hoc est corpora in nouas formas figurasq; mutata. Est. n. hypallage poetis frequẽtissima. Nã corpora in nouas formas rectius mutari dicunt q̃ cõtra. Elegãter aũt operis inscriptionẽ expressit poeta. Nã metamorphosis trãsformatio ac formæ mutatio interpretatur. Non ab re aũt mihi uideor esse facturus: Si ineptis cuiusdam Ioãnis Calfurnii grãmaticulorũ arrogãtissimi cauillatiõibus nup in has enarrationes meas sub nõine cuiusdã stolidi pædagogi æditis obiter occurrẽ cœpero: idq; breui: quo & legentes duntaxat admoneantur nos in apologia & recriminatione nostra quecunq; ab isto obiecta fuere: uana falsaq; ostensuros: & ad susceptam expositionem citius reuertamur. Insulsus igitur iste: qui se antea calfurnium nũc calpurnium uocare cœpit: cum a patre decepto ridicule scalfornia fuerit nuncupatus: repræhendit: quod in prima harum cõmentationum editione: quã plerisq; in locis corrumpendam sua malignitate curauit: ubi in secunda contra legitur: econuerso scriptum est: quod nusquã neq; apud ciceronem neq; apud Quintilianũ inueniri ait: q̃uis illo frequenter dialectici utantur. Atq; hæc quidem primæ cauillationis est summa: Perindeatq; si nihil nisi quo Cicero Fabiusq; usi sunt: grãmatice latineq; dici possit: Aut quisq̃ dialecticus ex Aristotelis sententia esse queat: nisi q grãmatice loquatur: aut ego in enarrãdis poetarũ operibus oratores & nõ grãmaticos mihi proposuerim imitandos. Duæ q̃dem hæ dictiones e atq; cõuerso & latinæ sunt & nulla cõpositiõis ratiõe copulari uetantur: cũ econtrario etiã oratores nedũ grãmaticos poetarũq; enarratores: q in infimo & q̃ uulgatissimo orationis genere uersantur passim usos esse uideamus. Quod si in meo de laudibus eloquentiæ panegyrico aliaue oratione isto locutionis genere usus essem: merito fortasse reprehendi potuissem: quod uerba minus oratoria affectassem. In enarratiõibus uero poetici operis hoc est in infimo genere orationis cũ & grãmatice & latine locutus sim: q̃ recte me nebulo iste reprehẽderit doctorum sit iudiciũ: sed de istius ineptiis fœdissimisq; erroribus reliqua in apologiã nostram differant̃: ne sæpius cœptã expositionẽ interrũpere cogamur. Dii cœptis. Deos ĩuocat qui earũ mutationum auctores fuerunt: ut sibi ita fauere uelint: ut quæ a principio mundi usq; ad sua tempora tactæ sunt mutationes: perpetuo carmine complecti possit. Nã uos mutastis & illas. Parenthesis est cãm inuocationis cõtinẽs. Cũ enim dii huismodi mutationũ fuerint auctores: facile eas memoriæ scribentis suppeditare possunt. Est autẽ ordo. Nã & uos mutastis illas: ac si diceret: uos & nõ alii fuistis auctores huiusmodi trãsformationum. Est enim emphasis qua plura innuuntur: q̃ exprimantur. Minime uero imperitorum quorũdam expositio est admittenda putantium deos in uarias figuras esse mutatos a poeta significari. Eoq; sic esse ordinandum. Nam uos mutastis uos & illas: quo quidẽ modo sensus ex elegãti ĩsulsus efficeretur. Periret. n. illa emphasis pulchra q̃ p illã & copulã apte demõstratur. Sed huiusmodi acuti sensus ab istis scalforniis stolidis ingenioq; carẽtibus non percipiuntur. Causam. n. assignat poeta: qua merito se deos inuocasse ostendit cũ ipsi & nõ alii earũ trãsmutationũ: q̃s ꝓposuit se eẽ expositurũ: fuerit auctores. Hac aũt elegãti expositiõe oẽs nõ deorũ solum sed aliarum quoq; rerum transmutationes cõprehenduntur. Et. etiam. Aspirate. Spiritũ ac fauorem ĩmittite. Est autẽ a uẽtis sumpta trãslatio: qui dũ nauiũ uela implẽt: aspirare proprie dicuntur. Vergilius. Aspirat prĩo fortũa labori. Prĩaq; ab origĩe mũdi: a prĩa mũdi creatiõe: & cõstitutiõe. Sic ãt a prĩa originis parte: ut dicimus in prima platea: ĩ prima parte plateæ. Nã achaos sumit exordiũ. quod ĩ quattuor ait fuisse transformatum elemẽta. Platonem uero ac stoicos sequit̃ q sentiũt mũdũ initiũ habuisse a deoq; genitũ fuisse: qd̃ Aristoteles negat. Mũdus ãt ẽ: ut ait Possidonius ĩ meteoris: q cõstat ex cælo & terra: & terrenis: cælestibusq; naturis: Siue q cõstat ex diis & hoĩbus iisq; rebus q̃ horꝝ gratia cõditæ sũt. Ab ornatu uero tã latini mundũ q̃ græci κοσμον apellarũt: ut Plinius ait. Ad mea. usq; ad mea tẽpora. Illa. n. præpositio usq; cũ facile subintelligatur: elegãter in soluta quoq; oratiõe nõ

a

P. Ouidii Nasonis metamorphoseos Liber. I.

N noua fert animus mutatas dicere formas
Corpora. dii cœptis (nã uos mutastis & illas)
Aspirate meis: primaq; ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.

ſolum in carmine ſolet prætermitti. Deducite.producite.protrahite.Proprie autem:ut inquit Fabius:deduci carmina dicuntur: cum ſcribuntur. Perpetuum.cõtinuum ſic ut nulla trãſmutatio præmittatur:alteraq; alteri cõcinne apteq; cõnectatur. Id quod facile a diis impetrauit poeta.Ita nãq; fabulam fabulæ ãnectit:ut una ex alia naſci uideatur:tametſi quidam non minus inſulſus q̃ temerarius quarundam ineptarum iterpoſitione ea in multis exemplaribus ſeparare conatus ſit: quæ deorum benignitate tam eleganter fuerãt copulata.Id uero flagitium quo totum opus inquinabatur:i primis curaui tollendum. Ante mare & terras.Hæc ẽ narratio:quam a prima mũdi origine poeta repetit:ut deſcribat primam oĩum mutationem.Nam ex Hæſiodi ſentẽtia : quem potiſſimum hoc loco ſeqtur Ouidius: primum oĩum fuiſſe chaos ait:hoc eſt: quãdã rerum omnium ſine ulla forma cõfuſionẽ: quæ materia prĩa a phyſicis uocatur : ex q̃ primum elemẽta quattuor ac totum mundum effectum eſſe ait:cum ãtea nihil foret diſtinctum:ſed omnia ita eſſent cõfuſa : ut neq; terra ab aere:neq; aer ab aquis:neq; aquæ ab æthere ſeparatæ eẽnt.primũ itaq; deſcribit Ouidius Chaos iſm.deĩde narrat quemadmodũ i quattuor elemẽta ethe rem.aerem.aquam. terrã fuit cõmutatũ: ſicq; diſcretum : ut æther ſummum locum propter leuitatem apprehẽderit.proximum aer.aqua tertium.in infimum terra propter grauitatem detruſa fuerit. Et quod tegit omnia cælum.hoc eſt ante mũdi conſtitutionem.Nam mundus:ut inquit Plinius: alio nomĩe cælum dicitur.omnia continens:extra quod nihil prorſus eſſe poteſt.Sed cælum proprie eſt extrema circũferentia in qua diuinum omne fixum ac locatum eſt. Cælum autem dictum eſt : ut & Varro & Plinius ſcribũt:quod uariis ſideribus ſit cælatum.De mundi autem origine uariæ ſunt priſcoꝝ opiniones. Sed Ouidius ut dixi:Hæſiodum ſequitur:qui i Theogõia chaos deſcribit:exeoq; omnia fluxiſſe aſſerit. Quam quidem opiniõem ſecutus eſt etiam Eurypides Anaxagoræ phyſici diſcipulus : ut ſcribit Diodorus.In Menalippo nãq; tragœdia Cælũ & terram olim miſta fuiſſe ait:ex hiſque ſeparatis ſingula eſſe generata.arbores. uolucres.feras ac mortalium omne genus. Vnus uultus.aſpectus unus nulla penitus uarietate diſtinctus.

Chaos in quattuor elementa.

Ante mare & terras & quod tegit omnia cælum
Vnus erat toto naturę uultus in orbe:
Quem dixere chaos:rudis indigeſtaq; moles:
Nec quicq̃ niſi pondus iners:congeſtaq; eodem
Non bene iunctarum diſcordia ſemina rerum.
Nullus adhuc mundo præbebat lumina titan.
Nec noua creſcendo reparabat cornua phœbe.
Nec circunfuſo pendebat in aere tellus
Ponderibus librata ſuis.nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat amphitrite.

Quem dixere chaos.Si eſſet ſoluta oratio quod etiam elegãter diceretur.quale eſt illud Saluſtianum.Eſt locus ĩ carcere quod Tullianum appellatur.Chaos autem ἀπο τοῦ χαίνειν.hoc eſt ab hiando uenit:Vt ſcribit ſex.Pompeius : qui ex ſentẽtia Hæſiodi ait chaos eſſe cõfuſam quandam ab initio unitatem hiãtem patentemq; in profundum ex eo quod græci χαίνειν . nos hiare dicimus. Vnde Ianus detracta aſpiratione fuit nomĩatus:eo quod fuerit omnium primus:cui primo ſupplicabant ueluti parenti:a quo rerum omnium factum putabãt initium.Eſt autem fere indeclinabile Chaos:tametſi a nominatiuo græco chaus interdum fiat nomĩatiuus latinus:ut notat Priſcianus. Vnde Ouidius ĩ.xiiii.libro ait.Et noctem noctiſq; deos hereboq; chaoq; cõuocat. A chao uero omnium rerum principio inchoare deriuari uidetur. Rudis indigeſtaq; moles.hoc eſt impolita ĩdiſtinctaq; magnitudo & maſſa. Niſi pondus iners.pigrum & immobile omniq; arte carẽs. Congeſtaq; eodem.hoc eſt ſemina & primordia rerum male coniunctarum inter ſe diſſidentia ĩ eundem locum cõducta & congregata. Nullus adhuc mundo.Quale eſſet illud primum chaos:apertius iis declarat:quibus mũdus poſtea fuit diſtinctus.Nam neq; ſol inquit ullus erat qui lumen funderet neq; ulla luna: quæ modo creſceret.modo decreſceret.nulla terra.nullũ mare.nullus aer uidebatur. Sed omnia unum chaos erãt. Nullus Titan.nullus ſol.Nam Titã:qui & Titanus dicitur:frater fuit Saturni. Vnde ſol originem ducẽs Titan fuit appellatus:quemadmodum luna Titanis uocatur.Diodorus uero ſcribit Cælum ex plurib⁹ uxoribus ſuſcepiſſe filios quiq; & quadraginta.horum decem & ſeptem ex Titea ortos proprio nomine ſingulos. Cõmuni autem omnes a matre appellaſſe Titanas. Noua phœbe.Noua luna.Singulis enim quibuſq; mẽſibus lũa renouari uidetur. Vt autem phœbus pro ſole:ita phœbe pro luna ponitur. Reparabat. renouabat.ĩſtaurabat.Cornua uero lunæ aſcribuntur ex aſpectu.Illa nanq; habere uidetur primis diebus: quibus a coitu ſolis digreſſa cõſpicitur.propter quod ab ægyptiis lunæ : quam iſidem uocant:bos ſacrificat.

Nec circũfuſo pendebat in aere tellus.hoc eſt.nec terra ſuis ac propriis ponderibus ſuſtentata in aere ſuſpẽſa erat:quemadmodum nũc eſſe uidetur.Nam terra idcirco mundi centrum eſſe dicitur:quia i medio elemẽtorum omnium eſt ſita.Sola autem elemẽtorum immobilis permanſit. Ponderibus librata ſuis:hoc eſt ſua grauitate ſuſtẽtata ſic ut nulla ex parte ſurſum uerſus trudi poſſit.ſed in imo ſemper ſidat. Nec brachia longo.hoc eſt.nec ullus oceãus mediterranea maria effecerat: quæ oceani brachia eſſe uidentur. Porrexerat. Extẽderat. Longo margine.longa extremitate terrarum.Nam Margo uniuſcuiuſq; rei dicitur extremitas. Eſt autem ĩcerti generis nomen. Amphitrite.Sic eſt legendum:non amphitrites : ut quidam aſſerentes pro

Neptuno poni. Nam amphitrite oceani fuisse filia dicitur: quæ cum perpetuam uouisset uirginitatem: Neptunum: qui ipsius maritus esse cupiebat: aspernata ad Atlantem confugit. Missus autem delphin ei Neptuni numptias persuasit. Claudianus de proserpinæ raptu. Etiam Nereia glauco Neptunum gremio complectitur amphitrite. Ponitur antem pro oceano uniuersam terram circũeunte. Vnde & ἀπὸ τοῦ ἀμφιτρίβειν: hoc ẽ a circũterrendo: quod terram undiq; terat ac lancinet: nomen sumpsisse uidetur. Neq; audiẽdi sunt quidã ineptũ putantes ἀπὸ τοῦ ἀμφιτρέιν. hoc est a circũterrendo: quod mare circũ se nauigantes pereundi terrorẽ insequatur. Sic erat instabilis tellus. Mobilis. Significat autem nulli elementorum in illo chao ꝓpriam fuisse naturam. Nulli sua forma manebat. hoc est. nullum elementorum propriam habebat figuram atq; naturam. Obstabatq; aliis aliud. hoc est inter se elementa pugnabant: quia contrariæ qualitates in eodem erant subiecto: quod nunc fieri non potest: ut in eodem cõtraria simul existant. Neq; enim idem simul calidum & frigidum. aut molle & durum. aut graue & leue esse potest. Hanc deus. Narrat quemadmodum chaos illud quod actenus deseripsit: in quattuor elementa fuit transmutatũ: itaq; distinctũ: ut æther omnium leuissimus supremum occupauerit locum. Proximus aeri cesserit. Aqua & terra ꝓpter grauitatem in imo resederit. Deus autem ex stoicorum sententia: ut eoꝝ interpretatione utar qui Diogenem Laertium uerterunt: est animal immortale rationale perfectum siue intellectuale. beatum. a malo omni remotissimum. prouidentia sua mũdum & quæ sunt in mundo disponens omnia. non tamen inesse illi humanæ formæ lineamenta aiunt. Cæterum esse qdem opificem immensi huius operis sicuti & patrem omnium. Apuleius quoq; de deo uetus inquit opinio est: quæ in cogitatione omnium hominum ꝑnitus insedit: deum originis non habere auctorem deumq; esse salutem & perseuerantiam earum quas effecerit rerum. Neq; ulla res est tam prestantibus uiribus: quæ uiduata dei auxilio: sui natura contenta sit. Hanc opinionem uates secuti profiteri ausi sunt: omnia Iouis esse plena. Et melior natura. Meliorem naturam deum uocat: qui mens & causa a Platone appellatur. Nam plato quoq; ut Diogenes Laertius ait duo rerum principia posuit Deum & materiam quam informem & infinitam esse ait. Eamque in quattuor elementa ignem. aerem. aquam. terram a deo siue mente fuisse conuersam asserit. Hoc idem & Stoici senserunt: qui unum esse deum aiunt: ipsumq; ut Seneca scribit & naturam & mentem & fatum & Iouẽ multisq; aliis nominibus appellatum ex informi materia primum quattuor elementa genuisse. Nihil autem aliud est natura ut idem Seneca ait q̃ deus & diuina quædam ratio toti mundo & partibus eius inserta. Diremit. dissoluit. Proprie autem dirimi dicuntur lites & prælia: cum dissoluuntur atq; tolluntur. Ab aere spisso. Crasso in quo & nubes generantur & pluuiæ. Liquidum autem cælum pro æthere posuit. Nam Aether & purissimus est & ab omni perturbatione alienus. Liquidum. Purum. Clarũ limpidum. ab omni corruptione remotum. Secreuit. separauit: atq; distinxit. Quæ postq̃ euoluit. Posteaq̃ iquit deus quattuor elemẽta explicuit: ac ex illo aceruo: qđ chaos dicũt: eduxit: q̃uis locis disiuncta forẽt: q̃dam tamẽ concordia ea copulauit. Nam ut aiũt physici: elementa primis quattuor qualitatibus partim inter se conueniũt. partim a se inuicem dissident. ignis enim cũ sit calidus & siccus aeri qdem caliditate copulatur. ab eodem uero siccitate qua terræ similis est separatur. Aer cum humidus sit & calidus: humiditate aquæ respondet. caliditate repugnat. Nam aqua humida ẽ & frigida. Et frigiditate qdem sibi terram cõciliat: humiditate uero eandem ab se alienat. Nam terra frigida est & sicca. Ita hac pace tam cõcordi elemẽta inter se uidentur fuisse copulata. Ignea uis. periphrasis ẽ ætheris atq; ignis: qui supremũ propter leuitatem sibi locum uendicauit. Summa arce. excelsa & alta. Nãq; arces in eminentioribus urbium locis exædificari solent. Legit: elegit. Proximus est aer illi. Aer inquit & leuitate & loco ꝓxime ad ignẽ ætheremq; accedit. Nã aer si terræ aquæue comparetur leuis est. Si ætheri grauis. Dẽsior his tellus. hoc est. crassior & grauior. Elemẽtaq; grãdia traxit. hoc est. partes magnas & grauiores ex illo aceruo secum traxit. Proprie aũt illo uerbo traxit usus est poeta. Nã ui q̃dam naturali oĩa grauia & ponderosa dehorsum trahunt. Elemẽta uero ꝓ partibus põsuit. Nã elementũ est: ex quo primo ꝓdeunt quæ fiunt: & in qđ extremum resoluunt. Et pressa est grauitate sui. hoc est. ob suã grauitatem in infimum locum descendit. Omne. n. graue natura dehorsum tendit. Videtur autem quibusdam Ouidius tertiũ ab igne locũ terræ assignare: cũ in

Quaq; erat & tellus: illic & pontus & aer:
Sic erat instabilis tellus. innabilis unda.
Lucis egens aer. nulli sua forma manebat:
Obstabatq; aliis aliud. quia corpore in uno
Frigida pugnabant calidis. humentia siccis.
Mollia cum duris. sine pondere habentia pondus.
Hanc deus & melior litem natura diremit.
Nam cælo terras: & terris abscidit undas:
Et liquidum spisso secreuit ab aere cælum.
Quę postq̃ euoluit: cęcoq; exemit aceruo:
Dissociata locis: concordi pace ligauit.
Ignea conuexi uis & sine pondere cęli
Emicuit: summaq; locum sibi legit in arce.
Proximus est aer illi leuitate locoque.
Densior his tellus: elementaque grandia traxit:
Et pressa est grauitate sui. circũfluus humor

ultimum detrusam fuisse propter grauitatem immobilitatemque constet. Sed Ouidius scite rectequ loquitur. Non enim infima loca sed ultima terrarum ab aquis occupata fuisse ait: neq uulgi opinionē hoc loco sequit: ut quidam aiunt: qui aquam ultimum elementum esse putāt: quia totā inundari terram ab aqua nō uidēt. Sed aqua idcirco ab inundatione totius terræ arcetur: ut terrenis animalibus in primisq homini loca non desint. Quod si hoc non fuisset: aqua non minus q̄ aer undiq totam terrā complecteretur. Id quod innuit Ouidius cum inquit. Solidumq coercuit orbem. hoc est cōtinuit solidum & durum terræ orbem. Coercere enim eam non posset: nisi undiq ipsam complecteretur. Mediam nanq omnium elementorum terram esse physici in primisq Stoici affirmāt. Vnde & mundi centrum esse perhibetur. Sic ubi dispositam. Hoc loco & quatuor describit elemēta: & ea quibus unūquodq ipsorū est instructum. Quisquis fuit. Innuit se ignorare quisnam deorū ille fuerit: q quatuor elementa distinxit. Secuit. separauit ac diuisit. In membra redegit. In partes diduxit. Principio terram. Postcaq̄ inquit Chaos in quatuor elementa distinxit: effecit ut undiq terra foret rotūda: Variisq rebus īstrueret. Ne nō æq̄lis. hoc ē ut æq̄lis undiq esset. Duæ.n. negatiōes affirmationē constituunt. Glomerauit. effecit in similitudinē magni globi & pilæ: quæ ex omni parte sibi est æqualis. Glomerare enim est glomū globūq qui undiq rotundus est efficere. Aglomo autem ac potius glomere. Nam utroq modo declinatur: ut ait priscianus: glomero uerbum deriuatur. Tum freta diffudit hoc est maria mediterranea immisit. Nam freta proprie dicuntur maria angusta inter duas terras existētia a feruēdo deducta: quos græci porthmos uocant. Tumescere. Inflari. In tempestatem erigi. Rapidis uentis. Rapacibus. Omnia secum rapiētibus. Iussit. Voluit. Vt terentius. Iubeo chremētem saluere. Iubere aūt proprie est īpetrare. Ambitæ terræ. Vndiq a mari circundatæ. Littora autem proprie maris dicuntur. Nam littus est: ut celsus definit: quousq maximus fluctus a mari peruenit. idq̄. ꝛ. Tullīu ait primum constituisse: cum arbiter electus foret. Stagna immensa. Maximas paludes. Cinxit. circundedit. Obliquis ripis. Nō rectis. Ripæ aūt proprie sunt fluminū. Vnde ripariæ hirundines dictæ quæ in fluuiorum ripis nidos faciunt. Flumina decliuia prona ac deorsum labentia. Quæ diuersa locis. Fluminum naturam describit. Nam quædam ab ipsa sorbentur terra: quædam in mare deferuntur. Campoq recepta. Campus est terræ planicies. sed hoc loco pro æquore ponitur. Pro ripis littora pulsant. Percutiunt ac ut uerbo utar Pliniano lācināt. Elegāter aūt littora a ripis distinxit. Littora nāq maris. fluminum ripæ dicūtur. Iussit & extēdi campos. hoc est terræ planicies dilatari. Subsidere ualles. in ima descendere. Vallis autem ea oblonga cōcauitas dicitur quæ est inter duos montes uicinos. Vnde uallicula diminutiuū deriuat. Fronde tegi siluas. hoc est arbores in siluis nasci. est enim Synegdoche. Nam & a parte totū ītelligimus: & singularem numerū pro plurali accipimus. Hanc uero figuram etiam ī soluta oratiōe frequenter usurpamus. Tegi. Cooperiri. Lapidosos surgere montes. hoc est montes saxosos in altum tolli. Mons enim nihil est aliud q̄ terræ tumor. Vnde etiam montes tumuli dicuntur. Iussit autem uerbum est subaudiendum. Vtque duæ dextra cælum. Quinq Zonis & circulis cælum secatur in quinque partes quibus distinguitur etiam terra. Earum duæ ultimæ frigore rigent. mediam sol urit. reliquæ inter frigus & calorem ita sunt temperatæ: ut in iis demum animātes habitare possint. q̄q̄ earum altera in qua esse dicuntur antipodes: nobis penitus ignoretur. Parte dextra. Quæ ad arcticum uergit polum partem dextram uocat poeta ut sinistram q̄ ad antarcticum. Zonæ. Cingula. circuli. Quinta est ardentior illis. Quintam poeta mediam uocat quā idcirco ardentiorem esse ait: quod per eam sol decurrit. Onus inclusum. Periphrasis est terræ. Nam terra quæ est ponderosa quinq zonis continetur atq distinguitur. Plagæ. Regiones. Qua in significatione corripitur prima syllaba quæ producitur. cum uulnera significantur. Aestu. Feruore ac nimio calore. Totidem inter utranq locauit. hoc est. duas temperatas inter extremas & mediā collocauit: quæ id circo sunt temperatæ: quia & frigore participāt & calore.

Zonæ quinq.

extrema loca seorsum reuinxit

Vltima possedit: solidumq coercuit orbem.
Sic ubi dispositam: quisquis fuit ille deorum:
separauit in partes deduxit
Cōgeriem secuit: sectamq in membra redegit:
Principio terram: ne non æqualis ab omni
Parte foret: magni speciem glomerauit in orbis.
Tum freta diffudit: rapidisq tumescere uentis
Iussit: & ambitæ circundare littora terræ:
Addidit & fontes: & stagna immensa: lacusq:
Fluminaq; obliquis cinxit decliuia ripis:
Quæ diuersa locis partim sorbentur ab ipsa.
In mare perueniunt partim: campoq recepta
Liberioris aquæ pro ripis littora pulsant.
Iussit & extendi campos. subsidere ualles.
Fronde tegi siluas. lapidosos surgere montes.
Vtq duę dextra cęlum: totidemq sinistra
Parte secant zonæ. quinta est ardentior illis:
Sic onus inclusum numero distinxit eodem
Cura dei: totidemq plagæ tellure premuntur:
Quarum quę media est: non est habitabilis ęstu.
Nix tegit alta duas. totidem inter utrāq locauit:
Temperiemq dedit mista cum frigore flāma.

Imminet his aer. Nunc aerem ita describit. ut omnia quæ in eo fiunt: cõmemoret. Tanto est onerosior. pon derosior. grauior. Illic & nebulas. In illo inquit aere & nebulæ consistunt & nubes. Eleganter autem inter ne bulas & nubes differentiam signauit poeta. Nebulæ enim dicuntur uapores dẽsi haud longe a terris aquisue recedentes. Nubes autem uapor est humidus in sublime egressus: cuius densitate sol obũbratur. Et cum ful minibus. Fulmina quoq; inquit & uenti frigora adducentes in aere generantur. Fulmen autem ignis est excõ cursu uentorũ elisus in terramq; delatus. Fulminum uero multa sunt genera de quibus copiose Plinius scri bit. Ventus autem est impetus aeris in unã partem fluentis. Venti uero principales sũt quatuor: quos eleganter Ouidius describit. Omnis sane uentus frigidus est natura: quã uis auster qui per torridam zonam transit: calidus esse uideatur. Motura. commotura ac terrefactura. Vix nunc obsistitur illis. hoc est cum difficultate resistitur uiolẽtiæ uẽ torum: quamuis unicuique eorum propria loca fuerit assignata. Quod si totus aer illis fuisset permissus: de rebus humanis actum foret. Sua flamina. suos spiritus. Diuerso tractu. diuersis regionibus. Nam Eurus ab oriẽte. zephyrus ab occidẽte. Auster a me ridie. Boreas a septẽtrione flare dicuntur. Quin lanient mundum. dissipent ac dilace rent. Tanta est discordia fratrum. Pulchra acclamatio: quali Vergilius quoq; utitur. Tantæ molis erat romanã cõdere gentem. Venti autem idcirco fratres dicuntur: quod auroræ & Astræi gigantis filii fuisse fingun tur. Eurus ad auroram. Quemadmodum

Quatuor uẽtorum regiões

Imminet his aer: qui quanto est pondere terræ.
Pondere aquæ leuior: tanto est onerosior igne.
Illic & nebulas. illic consistere nubes
Iussit: & humanas motura tonitrua mentes:
Et cum fulminibus facientes frigora uentos.
His quoq; non passim mundi fabricator habẽdum
Aera permisit. uix nunc obsistitur illis:
Cum sua quisq; regat diuerso flamina tractu:
Quin lanient mũdum. tãta est discordia fratrum.
Eurus ad auroram nabathæaq; regna recessit:
Persidaq; & radiis iuga subdita matutinis.
Vesper & occiduo quæ littora sole tepescunt.
Proxima sunt zephyro. scythiam septemq; triones
Horrifer inuasit boreas. contraria tellus
Nubibus assiduis: pluuioq; madescit ab austro.
Hæc super impositi liquidum & grauitate carẽtẽ

singuli e principalibus uentis singulas mundi partes sint sortiti: perspicue eleganterque describit poeta. Nã tum est autem mundum in quatuor partes distingui in orientem. occidentem. meridiem & septentrionẽ. Eu rus autẽ απο της ηως hoc est ab aurora deriuatur: qui latine dicitur uulturnus a continenti uulturis uolatu cui similis esse uidetur. Nabathæa regna. orientalia: Nebath enim Ismaelis filius: ut Iosephus in antiquitati bus iudeorum scribit: Vna cum undecim fratribus suis omnem terram ab Euphratæ ab mare rubrũ usq; po sitam tenuit Nabathæamq; prouinciã nominauit. Vnde Nabathæa regna fuere appellata. Persidaq;. Persis quæ & persa dicitur regio est Indiæ finitima. Variis autem modis orientem: unde flat Eurus: describit. Iuga subdita. Montes subiectos. Radiis matutinis. Radiis solis exorientis. Matuta. n. eadem esse cum aurora quæ antecedit solem: perhibetur. Vnde matutinus declinatur. Vesper & occiduo. Euro cõtrarius Zephyrus quẽ fauonium: quod satis omnibus faueat: latini appellant: ab occidente flat: Vespera autem pro occidente id cir co ponitur: quod illic uesper stella: quæ & hesperus dicitur: in principio noctis apparet. Occiduo sole. occidẽ te. Proxima sunt zephyro. Zephyrus uentus est occidentalis απο του ζωηφερειν hoc est a ferẽda satis omnibus uita. Scythiã septemq; triones. Boreas uentus est frigidissimus flans a septẽtrione: qui latine ab im petuoso aquilæ uolatu Aquilo nominatur. Scythia autem regio est ad septemttrionem sita a Scytha rege de nominata. Septemq; triones Prisca lingua triones boues dicebantur aratorii. Septem autem stellæ ita in ea parte cæli sunt collocatæ: ut plaustrum cum bobus effingere uideantur: quæ & septentriones uocantur: & illi regioni septẽtrioni nomen imposuerunt. Non est autem hoc loco tmesis: ut quidam putant: qui eam temesin imperite uocat: cum bisyllaba dictio sit non trisyllaba. Sunt enim duæ dictiones quæ iunctæ quidem septentri onis nomen efficiunt. Horrifer. horrorem ac frigus ferens. Contraria tellus hoc est: meridionalis plaga se ptentrioni contraria. Pluuio austro. Auster uentus est calidus & pluuiosus a meridie flans: qui græce dicitur notus απο της υοτιος. hoc ẽ. ab humiditate. Qui plura de uentis uidere cupit: legat & Vitruuium & Plini um. &. A. gelium & Senecam de quæstionibus naturalibus. Illi namq; plures uentos constituũt. Cæterũ Oui dius Homerum Vergiliumque est secutus: qui singulis cæli regionibus singulos attribuuntur uentos. Hæc su per imposuit. Aeri inquit: in quo uenti regnant: superimpositus est æther: qui & grauitate & omni perturbatio ne caret. Vnde Lucanus. Pacem summa tenẽt. Liquidum æthera. purum ab omnique fece & perturbatiõe remotum. Aether autem qui απο του αιθειν. hoc est ab urendo deriuatur: idem esse cum cælo a Cicero ne perhibetur: in quo igneæ formæ cursus determinatos efficiunt. Vix ita limitibus. Cum Primum inquit elementa sic fuere distincta: ut superius est descriptum: stellæ: quæ antea latuerant: totum cælum illustrare cœ perunt. Discreuerat. distĩxerat. Vnde discreti homines a uulgo appellari cœperunt: qui res diligẽter discer nere sciunt. Deus autem siue melior natura subaudiatur. Limitibus certis. hoc est terminis fixis ac immuta

bilibus. Sub ipſa maſſa: ſub ipſo aceruo: quod chaos priſci uocarũt. Preſſa ſidera. compreſſa ac coercita: ne ſplendorem ſuum emittere poſſent. Sidus autem latinum eſt nomen neque cum y greco ſcribendum: ut quidã putant. Eſt uero ſidus id quod græci ἀστρον uocant: hoc eſt ſignum ex multis ſtellis compoſitum. Stellæ enim ſunt ſingulares ac ſolæ neque cum aliis miſtæ quæ ἀστερες a græcis appellantur: ut ſunt planetæ. Sidera uero ex pluribus conſtant ſtellis: ut Aries. Taurus. Corona. ut Macrobius in ſomnium Scipionis ſcribit. Neu regio. Animalibus ita mundi partes fuerunt exornatæ: ut dii & aſtra cælum tenerent. piſces maria ſortirentur. Feræ terras occuparent. Volucribus aer ſit aſſignatus. Neu pro & ne. Orba. priuata. Suis animalibus: propriis ac ipſi conuenientibus. Aſtra tenent cæleſte ſolum. Eorum ſequitur opinionem qui aiunt ſidera & deos eſſe animalia. propter quod indefiniti one hominis mortale apponitur: ut a ſtellis & diis quæ ſunt immortalia diſtiguatur. Eſt enim homo animal rationale mortale. Solũ autem eſt quicquid rem aliquam ſuſtiet: ut nauium piſciumq; mare dicitur eſſe ſolum. hominum uero terra. auium aer. ſiderum ac deorum cælum. Vnde etiam natale ſolũ patriam dicimus. & exulem qui ex patria ſit expulſus: quaſi extra ſolum ſit eiectus. Ceſſerunt. proprie dixit. hoc eſt in diuiſione optigerunt. Cedere nanque interdum ſignificat Inius alterius uẽire: ut hoc mihi cedit id eſt ĩius meum tranſit. Alias cedere eſt abire & locum dare. Nitidis piſcibus. Splendidis ob aſſiduam lotionem. Terra feras cepit. id ẽ Terra animalia bruta accepit. Feræ enĩ quamuis proprie pro iis animalibus quæ feritatem habẽt accipiantur: ut ſunt pardi. leones. urſi. a poetis tamen frequenter pro omnibus brutis ponunt. Feræ autem dictæ ſũt qđ toto corpore ferãtur. Volucres. Aues a uolando dictæ. Volucris interdum eſt adiectiuum & alatũ ſignificat ac uelox. Agitabilis aer. mobilis qui facile huc atque illuc impellitur. Sanctius his animal. Vltimus animalium homo ex terræ limo ad imaginem & ſimilitudinem dei fuit creatus ſiue a deo totius mũdi opifice: quod uerum eſſe cõſtat: ſiue a Prometheo Iapeti filio: quod poetæ finxerunt. Sanctius his animal. Feris. piſcibus. & auibus nõ diis hominem ſanctionem perfectioremq; accipiamus. Altæ mentis. profundæ memoriæ magniq; ingenii. Et quod dominari in cætera poſſet. Quod in reliqua imperium haberet. omnia enim poteſtati hominis deus ſubiecit. Ille opifex rerum. Periphraſis eſt dei. Nam deus rerum omniũ eſt auctor.

Aurea ætas

Seducta. ſeparata. Cognati cæli. ſimul nati. Nam terra una cum cælo ex illo aceruo: quod chaos uocarũt. orta eſſe perhibetur. Quam ſatus Iapeto. hoc eſt Prometheus Iapeti filius. Qui ſi fuerũt homines: falſum eſt hominem primum a Prometheo ex terra cum aqua commixta fuiſſe formatum: Sed cum fabula ſit. minime mirãdũ eſt: ſi lõge a ueritate abeſt. Finxit. formauit. In effigiem. In ſimilitudinem & imaginẽ. Moderantum. regentium & gubernantium. Pronaq; cum ſpectent. Colligit hominem ad imaginẽ & ſimilitudinẽ dei fuiſſe creatum: Cum enim alia animalia curua ſint ĩ terram: homo ſolus ore ſublimi ad cælumq; erecto prædi tus eſt: ut deum ad cuius effigiẽ creatus eſt: aſſidue cõtempleť: & cælũ: unde originẽ traxit: itueatur. Cælũq; uidere iuſſit. Sic Cicero in legibus. Cum cætera animantia abieciſſet ad paſtum: ſolum hominem erexit ad cæli cognitionem. Sic modo. Hoc inquit modo terra: & ex illa rerum congerie fuit educta. & homines antea ſibi ignotos accepit: ex quorum uariis moribus quatuor diſtinctæ ſũt ætates: quæ a metallorum nominibus fuerũt appellatæ. Sic modo. nuper. pauloante. Sine imagine. ſine forma & facie. Induit. accepit. Cõuerſa. In figuram eam quam habet cõmutata. Aurea prima ſata eſt ætas. Ex uariis hominũ moribus quatuor ætates effectæ uidentur: qbus p morũ q̃litate a metallis nomina ĩpoſita fuere. Pria nãq; aurea fuit appellata: qđ optimis moribus illo tpe quo ſaturnus regnauit: hoĩes floruerint. Secũda argẽtea: quod quo tpe cœpit regnare iupiť: ĩ uitia hoĩes iclinare cœperũt. Tertia ærea: quã bella occuparũt. Quarta Ferrea qđ in ea a nullo crudelitatis genere ſe hoĩes abſtinere cõſtat. Sata. ſeminata ac ex moribus hoĩum effecta. Quæ uindice nullo.

Aethera: nec quicq̃ terrenæ fecis habentem.
Vix ita limitibus diſcreuerat omnia certis:
Cum quę preſſa diu maſſa latuere ſub ipſa:
Sidera cœperunt toto fulgeſcere cęlo.
Neu regio foret ulla ſuis animalibus orba:
Aſtra tenent cæleſte ſolum: formeq; deorum:
Ceſſerunt nitidis habitandæ piſcibus undæ.
Terra feras cepit. uolucres agitabilis aer.
Sanctius his animal mentiſq; capacius altę
Deerat adhuc: & quod dominari in cætera poſſet.
Natus homo eſt. ſiue hunc diuino ſemine fecit
Ille opifex rerum mundi melioris origo:
Siue recens tellus ſeductaq; nuper ab alto
Aethere cognati retinebat ſemina cæli:
Quam ſatus Iapeto miſtam fluuialibus undis
Finxit in effigiem moderantũ cuncta deorum.
Pronaq; cũ ſpectent animalia cætera terrã:
Os homini ſublime dedit: cęlũq; uidere
Iuſſit: & erectos ad ſidera tollere uultus.
Sic modo quæ fuerat rudis & ſine imagine tellus:
Induit ignotas hominum conuerſa figuras.
Aurea prima ſata eſt ętas: quę uindice nullo

hoc est.punitore & castigatore. Rectumque.honestum ac uirtutes. Nec uerba minantia.Periphrasis est le gumatque edictorum:quæ in æs incisa ut ab omnibus legi possent:publicis parietibus affigebãtur. Nec sup plex turba.Nam aureæ ætatis tempore nullus erat iudex:cum omnes essent pares ac sponte recte ageret. Pri mum autem capitis iudicium in Areopago actum fuisse Plinius in septimo naturalis historiæ:narrat. Ora. Faciem.& uultum. Tuti.Securi.& ab omni iniuria remoti. Nondum casa suis. Tunc inquit nemo ad na uigandum naues fabricatus est. Vnusquisque enim suis locis contentus erat.Primus uero Danaus ex Aegy pto ĩ græciam aduectus esse naui scribitur.

Sponte sua.sine lege fidem rectumq; colebat.
Pœna metusq; aberant.nec uerba minantia fixo
Aere ligabantur.nec supplex turba timebat
Iudicis ora sui.sed erant sine iudice tuti.
Nondum cæsa suis:peregrinum ut uiseret orbem:
Montibus in liquidas pinus descenderat undas:
Nullaq; mortales præter sua littora norant.
Nondum præcipites cingebant oppida fossæ.
Non tuba directi.non æris cornua flexi.
Non galeæ.non ensis erat.sine militis usu
Mollia securę peragebant occia gentes.
Ipsa quoq; immunis rastroq; intacta:nec ullis
Saucia uomeribus per se dabat omnia tellus.
Contentiq; cibis nullo cogente creatis,
Arbuteos fœtus montanaq; fraga legebant:
Cornaq;:& in duris hærentia mora rubetis:
Et quæ deciderant patula iouis arbore glandes.

Ante enĩ ratibus nauigabatur in rubro ma ri ab erythra rege inuentis.Reperiuntur ta mẽ qui Mysos & Troianos priores illas ex cogitasse in Hellesponto putent: cum transi rent aduersus Tracas. Peregrinũ orbem hoc ẽ alienas terras. Totum enim pro par te per synegdochen positum est.Nam orbis pro tota ponitur terra. Vnde etiam orbem terrarum dicere solemus.Peregrina autem terra dicitur in qua quis peragrat qui in ea non sit natus. Peregrinus nanq; dicitur qui aliena loca peragrat. Viseret. Ad uidendũ iret. Pinus. Arbor.Speciem enim pro ge nere frequẽter ponunt poetæ.Est autem pi nus quæ & picea dicitur:arbor montana ex qua naues conficiuntur. Mortales.Homi nes. Nondum præcipites.Nulla tũc ĩquit oppida erant.Primi uero Agiptii oppidum Diospolin ædificasse narrãtur.In græcia au tem cæcrops oppidum a se cæcropiam ap pellauit:quæ nũc est arx athenis. Aliqui ar gos a phoroneo rege ante conditum uolũt. Quidam & sicyonem. Præcipites. altæ. Vnde se quis præcipitem dare potest. Nõ tuba directi.Nulla tunc inquit bellica instru menta in usu erant. Nam tubas.buccinas &cornua:ut uegetius scribit in exercitu habebant Romãi:Tuba ue ro quæ directa est uocatur.Bucina quæ ĩ semetipsam æreo circulo flectitur.cornu quod ex uris agrestibus ar gento nexum.temperatum arte & spiritu canentis flatu sonitum emittit. Tubæ autem æreæ inuentor omni um primus Piseus Tyrrhenus fuisse a Plinio scribitur. Non æris cornua flexi.periphrasis est litui: Nam li tuus tuba est inflexa & uirga qua augures templum designabant. Non galeæ.non ensis erat.galea tegmẽ est capitis ferreum.Galeam uero gladium qui & ensis dicitur & hastam lacedemonii inuenisse traduntur. Sine militis usu.Sine militis opera.hoc est sine bello & præliis.Primi autem Afri prælium contra Aegyptios fece re fustibus:quos phalangas uocant. Mollia ocia.suauia & delicata.ab effectu quod molles mites ac delica tos homines reddunt. Peragebant.exigebant usq; ad uitæ finem. Ipsa quoq; immunis. Terra inquit sine ullo cultu Omnia uictui animalium necessaria abũde suppeditabat. Immunis.aut a cultura:ut dicimus ali quem ab officiis ciuilibus immunem.aut sine ullo seminum munere.Semina enim quæ terræ committuntur: munera in ipsam collata uidentur. Rastro ligone.sarculo.Est enim instrumentum ad excolendam terram ac comodatum. Saucia.uulnerata.Cum enim terra proscinditur aratris:maxima tũ uulnera pati uidetur. Nul lo cogente.nullo colente agros.Qui enim agros colit.cogere ipsos uidetur:ut fructus emittant. Arbuteos fœtus.fructus arbuti:quæ est arbor admodum humilis poma ferens rubicunda. Montanaq; fraga.Perite: nam in montibus fraga rubicunda ex herbulis coliguntur. Vergilius:& humi nascentia fraga. Cornaq;.Po ma sunt rubicunda:quæ ptopter nucleorum duriciem lapidosa a Vergilio dicuntur.Lapidosaq; corna. Mo ra. poma quæ ĩ rubis nascentia sunt nigra.unde & nomen.Maurum namq; significat nigrum:Quæ uero in arbore nascuntur ante mortem Thisbes alba fuisse dicuntur. In duris rubetis.asperis & spinosis. Rubetum autem dicitur locus rubis & spinis consitus:ut oliuetum oliuis.Rubeta uero est rana præsentissimi ueneni ĩ ru betis uiuens.Vnde & nomen accepit. Et quæ deciderant. Glandibus quoq; inquit:quæ ex quercubus arbo ribus ioui dicatis cadebant:uescebantur illi homines primi. Ver erat æternum. Nullæ tunc ĩquit erant mu tationes temporum:sed Zephyri assidue flantes sine ullo semine nascentes sic fouebãt flores ut uer semper eẽ uideretur. Mulcebãt.lenibant.fouebãt.ut neq; nimio calore neq; frigore arescerent. Nec renouatus ager.

Tunc minime opus erat agros renouare: cum singulis quibusq; annis sine ullo cultu frumenta ferrent. Est autem noualis periphrasis. Nouale. n. siue noualis. Vtroq; enim. modo dicitur. aruum ē quod alternis annis seritur ut plinius scribit. Canebat. canescebat & canus fiebat. Nam agri frumentis maturis quodam modo canescere uidentur. Grauidis aristis. Plenis granorum spicis. Aristas enim quæ sūt partes spicæ primum arescentes: Vnde & nomen sumpserunt: pro ipsis spicis posuit. Iam flumina nectaris ibant. Nectar potio deorū suauissima esse dicitur. Flaua mella. a colore dicuntur. Flauus autem color: ut inquit gellius ex uiridi albo & rufo constat. Stilabāt. guttatim cadebāt.

De uiridi illice. Speciem pro genere posuit. Nā illicem pro omni arbore accipimus. Illex autē arbor est glandifera Ioui cōsecrata. Ea uero enumerat poeta: quibus primi illi homines uitam felicem uiuebant. Postq̄ Saturno. Aureæ ætati q̄ saturnus regnauit: subnectitur argentea: in qua regnauit Iupiter: quæ ut aurea deterior: sic est ænea melior. Primus autem omniū Iupiter uer illud aureæ ætatis perpetuum in quatuor tempora commutauit. Ver æstatem. autumnum hyemem. tumq; primū calores atq; frigora. aerem infestare cœperunt. ideoque homines antra & speluncas pro domibus habitare atq; agros colere coacti sunt. Postq̄ Saturno. hoc est postq̄ mortuus est Saturnus. Nam illi mitti in tartara dicuntur qui moriuntur. Saturnus uero Vrani & Vestæ filius auxilio Titanum fretus cum Ioue filio Imperium orbis occupante congressus ab illoq; Cretæ regno pulsus ad Ianum Italiæ regem cōfugit a quo benigne susceptus & in partē regni admissus: urbē cōdidit in iis locis: ubi nunc est Roma: quā de suo nomine Saturniā appellauit. Loca sane edita uocari saturnia in sicilia præsertī & Italia Diodorus scribit. Eo qd̄ saturnus urbium arces locaq; munitiora apud omnes occuparit. saturnus autem est appellatus: ut Cicero scribit: qd̄ saturetur annis. Ex se enim natos idcirco comedisse fingitur: quia consumit ætas temporum spacia ānisq; præteritis insaturabiliter expletur. saturno autem Ianus qui cum regnauit: cum subito non comparuisset saturnalia excogitauit. ac primum terram omnem ditioni suæ parentem saturniam nominauit. Aram deinde illi & sacra tanquā deo condidit: quæ saturnalia uocauit obseruare igit̄ eū iussit maiestate religionis quasi uitæ melioris auctorem. Simulacrum eius indicio est: cui falcem insigne messis adiecit. Hæc & multo plura de saturno Macrobius. Eorum autem sequitur opinionem poeta qui aiunt saturnum a Ioue filio regno fuisse pulsum & apud inferos relegatum. Tenebrosa in tartara. Tenebrarum plena. Tartarus locus est apud inferos profundissimus. Innuit autem Saturnum regem fuisse Cretæ eoq; mortuum & ad inferos detrusum. Sub Ioue mundus erat Sub imperio Iouis: qui filius saturni & opis fuisse ac eodem partu cum Iunone editus perhibetur. A nymphis autem educatus cum adoleuisset: contra Titanas ob captos parentes bellum gessit: illosq; liberauit. Patrem deinde quem uitæ suæ insidias tetendisse comperit: regno expulit ad īferosq; relegauit. Iupiter autem dictus est: ut scribit cicero: quasi iuuans pater: quem conuersis casibus appellamus a Iuuando iouem. A poetis pater diuū hominumq; dicitur. A maioribus autem nostris optimus maximus: & quidem ante optimus id est beneficentissimus q̄ maximus. quia maius est certeq; gratius prodesse hominibus q̄ opes magnas habere. Est autem ordo. Iupiter contraxit tempora antiqui ueris: postq̄ sub Ioue mundus erat saturno misso in tartara tenebrosa. Contraxit. abbreuiauit. Antiqui ueris. illius perpetui: quo aurea ætas est gauisa. Perque hyemes. Anni quatuor enumerat partes Ver. æstatem: autumnum: hyemem. Hyems est. ut Stoici definiunt: aer supra terram algidus ob solis in anteriora processum. Aestusq;. æstatem. Est autem æstas immanens terræ aer calefactus solis cursu ad septentrionem uersus. Et in æquales autumnos. Scite. Nam autumnus modo frigoribus contrahitur. modo caloribus diffunditur. Idcircoq; morbosus habetur. Fit uero autumnus solis recursu a nobis ad ea loca unde flant austri. Et breue uer. Illius perpetui comparatiōe uer breue dicitur. Est autem uer acris temperies: quando suo ad nos cursu sol agitur. Exegit. digessit. Quatuor spaciis. quatuor mensuris temporum. Singulæ nanque anni partes: ex tribus mensibus constant. Canduit. candens & igneus est uisus propter nimium æstum. Glacies astricta. constricta & congelata. Ven-

Nectar El. nugrolor

Illex

Argentea ætas

Tartarq

Hyems

Ver erat æternum: placidiq; tepentibus auris
Mulcebāt zephyri natos sine semine flores.
Mox etiam fruges tellus inarata ferebat.
Nec renouatus ager grauidis canebat aristis:
Flumina iam lactis. iam flumina nectaris ibant.
Flauaq; de uiridi stillabant illice mella.
Postq̄ saturno tenebrosa in tartara misso:
Sub ioue mundus erat: subiitq; argentea proles
Auro deterior. fuluo precisior ære:
Iupiter antiqui contraxit tempora ueris:
Perq; hyemes æstusq;: & inæquales autumnos:

tis.non omnibus ſed borea aliiſque frigidis: Ventorum nanque frigore aqua in glaciem conſtringitur. Pependit.ab arboribus ſpeluncarumque tegminibus eſt intelligendum. Domus antra fuerunt. Antrum latine ſpelunca dicitur. Et denſi frutices. Inter arbores & herbas frutices medii eſſe dicuntur. Nam & minores arboribus ſunt:nec hyeme ut herbæ areſcunt. Semina tum primum. Tunc primum inquit homines cœperunt & arare & ſeminare. Cerealia ſemina.frumenta.Nam Ceres prima omnium frumenta hominibus oſtendit cum antea glande ueſcerentur. Preſſique iugo.boues iugare & arare cœpit Bryges Athenienſis: ut alii Triptolemus. Tertia poſt illam. Aerea ætas quæ & ænea dicitur:argenteam eſt ſubſecuta:cuius homines belicoſi quidem erant:procul tamen a nefariis ſceleribus aberant. Sæuior ingeniis. durior aſperior q̃ argentea foret. Horrida arma.horrorem incutientia. De duro eſt ultima ferro. Vltima ætas in qua nos quoque uerſamur:a ferro metallorum duriſſimo propter feros mores eſt appellata.Nam relictis uirtutibus illius ætatis homines uitia ita ſunt amplexi:ut omne honeſtũ terras dereliquiſſe uideatur. Protinus irrupit.Cum impetu intrauit. Venæ peioris.metalli deterioris.Nam uenæ non tantum animalium dicuntur ſed etiam metallorum. Fugere pudor uerumque fideſque. Per hæc omnes uirtutes ab hominibus fugiſſe dicuntur. Et uis.uiolentia. Et amor ſceleratus habendi Auariciæ eſt periphraſis.quæ idcirco ſcelerata uocatur: q̃ hominem ad omne ſcelus impellit ſceleratumq; facit. Vela dabat uentis.Probat homies ferreæ ætatis auariciæ nimium ſtuduiſſe: cum imperiti nauigandi ſe tamen uentis: quorum naturam ignorabant: committerent. Nauita a naui idem eſt qui nauta. Quæq; diu ſteterant.erectæ fuerant. Inſultauere exultauere ac ſaltus quoſdam dediſſe ſunt uiſæ. Communemque prius. Tunc primum inquit terra antea communis diuidi eſt cœpta. Cautus menſor. Callidus & aſtutus menſurator. Longo limite.longo termino. Termini enim quibus agri diſcernũtur: longiores ſunt: quo profundius in terram defodiantur. Nec tantum ſegetes. Non ſolum inquit fruges coacta eſt edere terra: ſed lapilli quoque precioſi & metalla ex eius uiſceribus ſunt effoſſa. Sed itum eſt ĩ uiſcera terræ. In intimas terræ ptes fodiẽdo deſcenſũ eſt. Admouerat appoſuerat. Stigiis umbris. Inferis. eorum ſequitur opinionẽ qui aiunt inferos in centro terræ eſſe. Effodiuntur opes. Lapillos pretioſos aurũ & argentum opes appellãt poeta. Iritamenta malorum. Incitamenta ac ſtimuli quidam ad mala perpetranda. Iamque nocens ferrum. Ex eo nanque conficiuntur enſes: quibus homines interimuntur. Ferrum autem in creta Heſiodus ſcribit inueniſſe eos: qui idei Dactyli uocati fuerunt. Ferroque nocentius aurum. uere Nam propter aurum adipiſcendum grauiſſima quæque fœdiſſimaque ſcelera committũtur. Vnde Vergilius Quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames: Auri autem metalla & conflaturam cadmus phœnix inuenit ad Pangæum montem. ut alii Thoas & eaclis in Panthia aut ſol oceani filius: cui gelius medicinæ quoque inuentionem ex melle aſſignat. Quod pugnat utroque & ferro & auro. Victoria nãque: ut Ariſtophanes inquit: ſolet in illis reſidere caſtris: in quibus plus auri pecuniarumque habetur.

Et breue uer ſpatiis exegit quatuor annum.
Tum primum ſiccis aer feruoribus uſtus
Canduit: & uentis glacies aſtricta pependit.
Tũ primũ ſubiere domos. domus antra fuerunt:
Et denſi frutices: & iunctæ cortice uirgæ.
Semina tum primum longis cerealia ſulcis
Obruta ſunt: preſſiq; iugo gemuere iuuenci.
Tertia poſt illam ſucceſſit ænea proles
Sæuior ingeniis & ad horrida promptior arma:
Non ſcelerata tamen. de duro eſt ultima ferro.
Protinus irrupit uenæ peioris in ęuum
Omne nefas. fugere pudor uerumq; fideſq;:
In quorũ ſubiere locum fraudeſq; doliq;:
Inſidiæq; & uis & amor ſceleratus habendi.
Vela dabat uentis: nec adhuc bene noueratillos.
Nauita: queque diu ſteterãt in montibus altis:
Fluctibus ignotis inſultauere carinę.
Cõmunemq; prius: ceu lumina ſolis & aurę:
Cautus humum longo ſignauit limite menſor.
Nec tantum ſegetes alimentaq; debita diues
Poſcebatur humus. ſed itum eſt in uiſcera terrę.
Quaſq; recõdiderat: ſtygiiſq; admouerat umbris:
Effodiuntur opes iritamenta malorum.
Iamq; nocens ferrum: ferroq; nocentius aurum.
Prodierat. prodit bellum: quod pugnat utroq;:

Sanguinea manu.sanguinolenta.Bello autem ut homini & manus & sensum per metonymiã attribuit poeta. Crepitantia.resonãtia. Viuitur ex rapto.rapina. Non hospes ab hospite tutus.Hospitem tã qui hospitio alium suscipit:q̃ qua suscipitur appellamus. Gratia.concordia. Lurida.nigra.ab effectu quod nigra corpora eorum qui illa comederint efficiunt. Aconita. Venena. Nam aconitum herba est maxie uenenosa ex spuma cerberi canis primum in cotibus nata.unde & nomen accepit.Nam ακονη græce cotẽ significat.unde aconitum est deductum. Terribiles nouercæ.crudeles in priuignos.Nouerca autem dicitur:ut scribit Põ

peius quam quis liberis sublatis nouã Vxorem ducit arcẽdæ familiæ gratia. Inquirit in patrios annos.Vtrum multos annos pater sit uicturus an paucos. Sortilegos filius consulit. Victa iacet pietas.superata īquit ab impietate pietas contemnitur. Proprie autem pietas is dicitur cultus quem diis: patriæ.parentibus sanguine coniunctis debemus. Iacet.In nullo ẽ precio. Virgo astræa hoc est iustitia:quæ Astræi gigantis filia fuisse dicit. Cæde.sanguinis effusione. Ab eo enim quod præcedit id quod sequitur est intelligẽdum. Cædes ucro p̃cedit:& sanguinis effusio sequitur.Neue foret terris. Gigãtes uastissimorum corporum homines terræ filii sine patre pedes serpentinos habentes non contenti cædibus terras fœdasse:in tantum furorẽ uenerunt:ut e cælo Iouẽ pellere sint conati.Montes.n.montibus imponentes uiam sibi munierant:qua Iouem cælo detraherent.Sed Iupiter fulminibus & gigantes interemit:& montes in uarias orbis partes disiecit.E terra autem gigantum sanguine madefacta nati ferũtur homines sanguinarii ac cædibus maxime gaudentes.gigantes autem ut scribit Macrobius quid aliud credendum est fuisse q̃ hoium quandam impiam gentem deos negantẽ & ideo æstimatam deum pellere de cælesti sede uoluisse. Arduus æther.altum cælum. Affectasse.proprie dixit.Nam affectare significat aliquid nimium appetere:quod assequi non possis repugnante natura. Olympum.mons est macedoniæ olimpus altissimus.interdum tamen pro ipso cælo ponitur.Vnde olimpius iupiter fuit denominatus. Excussit.q̃tiẽdo deiecit. Pelíõ ossæ. Montes sunt Thessaliæ notissimi. Obruta mole sua.Oppressa sua uastitate.magnitudine ac pondere.

Gigãtũ sanguis ĩ hoies crudeles Lycaõ in lupũ

Sanguineaq; manu crepitantia concutit arma.
Viuitur ex rapto.non hospes ab hospite tutus:
Non socer a genero.fratrum quoq; gratia rara est:
Imminet exitio uir coniugis.illa mariti.
Lurida terribiles miscent aconita nouercæ.
Filius ante diem patrios inquirit in annos.
Victa iacet pietas:& uirgo cede madentes
Vltima cęlestum terras astræa reliquit:
Ne ue foret terris securior arduus ęther:
Affectasse ferunt regnum cælecte gigantes:
Altaq; congestos struxisse ad sidera montes.
Tum pater omnipotens misso perfregit olympum
Fulmine:& excussit subiectum pelion ossæ.
Obruta mole sua cum corpora dira iacerent:
Perfusam multo natorum sanguine terram
Immaduisse ferunt: calidumq; animasse cruorem:
Et ne nulla suę stirpis monumenta manerent:
In faciem uertisse hominum:sed & illa propago
Contemptrix superũ:sæuæq; auidissima cędis:
Et uiolenta fuit.scires e sanguine natam.

Dira corpora crudelia a deorum ira missa.Vnde & diræ furiæ dicuntur. Natorum sanguine. Nam gigantes terræ filii fuisse dicuntur. Calidum animasse cruorem.hoc est animam calido cruori immisisse. Et ne nulla. Et ut aliqua memoria suæ prolis maneret ac restaret.Duas enĩ negationes in affirmationem conuerti certum est. Monumenta suæ stirpis.Memoria suæ prolis. Monumentum enim dicitur quicquid ad posteritatis memoriam conficitur.Stirps autem cum prolem significat:fœminini est generis. cum radicem truncumue significat incerti. Vergilius Imo de stirpe recisum.Horatius stirpesque raptas & pecus & domos.

In faciem hominum.In figuram humanam ac denique in homines.non in simias ut quidam putant: id quod facile ex iis quæ inferuntur colligi potest.Neque enim simiæ aut deorum sunt contemptrices:aut cædis auidissimæ:aut uiolentæ.Quare intelligamus terram gigantum sanguine madefactam in homines crudeles gigantumque similes fuisse conuersam. Sed & illa propago Contemptrix superum.Verum īquit etiam illa progenies:quæ ex sanguine gigantum orta est:impia fuit in deos ab omnique humanitate æquitateq; aliena.Propago autem quæ & propages dicitur cum uitem uetulam terra obrutam significat ut ex una plures fiant:primam producit syllabam:Vergilius flexos propaginis arcus.Cum uero progeniem demonstrat: eandem corripit. Vergilius. Si romana potens Itala uirtute propago.Hinc fit propagare uerbum. quod significat uitem uetulam supprimere:ut ex una plures nouellæ fiant.Interdum extendere genus ac dilatare significat. Scires.Scire posses ex auiditate cædis ex gigantum sanguine genitam esse.Est autem figurata locutio.A tertia nãq; psona ad secundam eleganter fit transitus. Quæ pater ut summa.Iupiter cũ eorũ hominum crudelitatem:qui e sanguine gigantum nati erant foret contemplatus:ac in primis tetram Lycaõis Ar

cadiæ regis feritatem secum ipse cogitasset: nō minus indoluit: q̄ est in uniuersum genus humanum indignatus. Quare diis omnibus congregatis & consilium suum de perdendo genere humano: & quæ ab Lycaone mala passus sit: exponit: ac quēadmodū Lycaonē ipsum Arcadiæ regem crudelissimum rapacissimumq; in lupū cōmutauit. Vt uidit. Post q̄ uidit & contemplatus est. Sūma arce A summo cæli Vertice. Facto recēti. Causa est cur nondū uulgata essent teterrima Lycaonis conuiuia. propter scelus nāq; paulo ante commissum nondū erant cognita Lycaonis conuiuia Ioui apposita. Referens. aio reuoluens. Fœda cōuiuia. tetra & crudelia. Nam lycaō hospitio susceptos non solum interficiebat: sed etiam conuiuis comedendos apponebat: quod quidem cū Iupiter cognouisset. sibiq; eius domum ingresso factas īsidias comperisset: & domum incendit & Lycaonem in lupum animal rapacissimum conuertit. Fuit & alius lycaon priami filius Pandari pater: q ab achille fuit interfectus. Sane Lycaon απο Τουλυκου: qui lupum significat denominatus uidetur. Ingentes animos. maximas īdignationes. Conciliumq; uocat. Consilium & multitudo dicitur ad consulendum congregata. & ratio faciendæ alicuius rei aut non faciendæ: ut seruitium & seruos & seruitutē ipsam significat. Concilium uero multitudinem tantum significat ad consultandum cōgregatam. Est uia sublimis. Lacteum circulum describit: per quem ad Regiam Iouis iter diis esse ait. Eum uero circulum græci galaxiam uocāt απο Τού Γαλακτος hoc est a lacte Vnde & latini lacteum appellārūt. Nā candidus esse uidetur. De quo si quis plura uidere cupit: legat Macrobiū in somnium Scipionis. Cælo manifesta sereno. Scite. Nam ut inquit Macrobius: lacteus circulus unus ex omnibus: oculis nostris conspicitur alii nanque sola percipiuntur cogitatione. Candore notabilis ipso. Notatu & usu facilis ob illius candorem. Magni tonantis. periphrasis est Iouis. Deorum nobilium. hoc ē clarorum: qui maiores gentium dii appellantur ut inquit Macrobius. Sunt autem duodecim numero. Et nomine quidem mulierum sex. Iuno. Vesta. Minerua. Ceres. Diana. Venus. Virorum autem nomine totidem. Iupiter. Mars. Mercurius. Neptunus. Vulcanus Apollo. Atria. aulæ. Celebrantur. frequentantur. Valuis apertis. Ianuis patentibus. Valuæ autem dictæ sunt: quod dum aperiuntur in se reuoluunt̄. Fores uero pprie dicunt̄: que foras aperiuntur. Plebs habitat diuersa locis. plebem uocat multitudinem deorum minorum. A fronte. In fronte lactei circuli potentiores inquit dii habitant ibiq; ædes suas collocauere. Videtur aūt Ouidius alludere ad palatium Romanū i quo īperatores cū principibus habitabant. Si uerbis audacia detur. hoc est. si id asserere auderē. Palatia magni cæli. hoc est regiam cæli. Palatiū nāq; unus est ex collibus Romanis: in quo magnificæ īperatorū ædes cōspiciebant̄. Inde factū ē ut amplissimas quasq; ædes uulgus palatia uocet. Marmoreo recessu. in interiore ædium parte marmoribus īcrustata. Celsior ipse loco. Sublimior cæteris: ut reges sedere cōsueuerunt. Sceptroq; innixus eburno. Sceptro ex ebore cōfecto inherens. Ex quo colligimus reges quoq; apud antiquos nō sedentes: ut fere nunc fit: ab īeptis & artis oratoriæ īperitis sed stātes prīcipibus ac populis oratiōes habuisse. Sceptrū aūt baculus ē: quo prisci reges utebātur: q̄libus nūc pōtifices nr̄i initi solent. Sceptrū uero i primis Ioui attribuit̄: ut q rex sit hoīum atq; deorū. Terrificā Cæsariē. terrorē īcutiētē. Cōcussit terq; quaterq;. Sæpius cōmouit atq; agitauit. Hoc aūt habitu significat Iouē fuisse iratū. Crebra enī cōcussio capitis īdignationē significat. Cū q̄. Magnā Iouis ostendit potētiā: q una cū capite totū mundum cōmouit. Talibus modis. hoc mō iratus atq; īdignatus Iupiter ē locutus. Non ego pro mundi regno. Hac oratione Iupiter ostendit genus humanum dignū esse quod perdatur: cū dii quoque ipsi apud illum minime ab īsidiis sint tuti. Nam Lycaon ipsum Iouē deorum hominūq; parētē īterficere conatus ē. Attētos autē simul & beniuolos deos reddit & rei magnitudinē ostēdēs & aīum suū pro salute eorum anxium atq; sollicitū esse demonstrans. Nō ego pro mundi regno. De mundi regno Iupiter cū gigantibus grauissimum bellum gessit eosq; tandem in phlegreis cāpis superauit & ad īferos detrusit: ut pauloante diximus.

Quæ pater ut summa uidit saturnius arce:
Ingemit: & facto nondum uulgata recenti
Fœda lycaoniæ referens cōuiuia mensæ:
Ingētes animos. dignas ioue concipit iras.
Conciliumq; uocat. tenuit mora nulla uocatos.
Est uia sublimis cælo manifesta sereno:
Lactea nomen habet: candore notabilis ipso.
Hac iter est superis ad magni tecta tonantis:
Regalemq; domū. dextra leuaq; deorum
Atria nobilium ualuis celebrantur apertis.
Plebs habitat diuersa locis. a fronte potentes
Cęlicolæ clariq; suos posuere penates.
Hic locus est: quem si uerbis audacia detur:
Haud timeam magni dixisse palatia cæli.
Ergo ubi marmoreo superi sedere recessu:
Celsior ipse loco sceptroq; innixus eburno:
Terrificam capitis concussit terq; quaterq;
Cæsariem: cum qua terram. mare. sidera mouit.
Talibus inde modis ora indignantia soluit.
Non ego pro mundi regno magis anxius illa

Iouis oratio

Quiſq; anguipedum.quiſq; Gigantum. Nam anguipedes dicti ſunt gigãtes quod anguinos pedes habere uiderentur:ut in quinto Faſtorꝝ Ouidius ipſe narrat.Quod ſignificat ut ſcribit Macrobius:nihil eos rectum. nihil ſupernum cogitaſſe totius uitæ eorꝝ greſſu atq; proceſſu in inferna mergente. Centum brachia.centũ manus. Vnde & gigantes centimani a centum mãibus uocãtur. Alludere aũt poeta uidetur ad Briareum gigãtem & cottum & gigen illius fratres:quos Hæſiodus in Theogonia ſingulos cẽtum mãus habuiſſe ait. Cælo captiuo.quod captiuum reddere cupiebant.Nam q̃q̃.Ratiõem aſſignat Iupiter cur magis nũc ſit ſollicitus: q̃ cum gigantes cælo manus iniicere conati ſunt.Nã q̃uis inqt gigãtes uiri eſſent fortiſſimi:mihi tamẽ bellũ minime cum toto hominum genere ſuſcipiendũ fuit:ſed cũ una ſolum gigãtum ꝓgenie. Ab uno corpore.ab una hominum cõgregatione. Nam corpus interdũ ꝓ multitudinis cõgregatione ponit.

Tempeſtate fui:qua centum quiſq; parabat
Iniicere anguipedum captiuo brachia cælo.
Nam q̃q̃ ferus hoſtis erat:tamen illud ab uno
Corpore & ex una pendebat origine bellum.
Nunc mihi qua totum nereus circũſonat orbem:
Perdendum eſt mortale genus.per flumina iuro
Infera ſub terras ſtygio labentia luco:
Cuncta prius temptanda.ſed immedicabile uulnus
Enſe recidendum eſt:ne pars ſyncera trahatur.
Sunt mihi ſemidei.ſunt ruſtica numina fauni:
Et nymphæ:ſatyriq;:& monticolæ ſiluani:
Quos quoniam cœli nondum dignamur honore:
Quas dedimus:certe terras habitare ſinamus.
An ſatis o ſuperi tutos fore creditis illos:
Cum mihi qui fulmen.qui uos habeoq; rogoq;
Struxerit inſidias notus feritate lycaon?
Confremuere omnes.ſtudiiſq; ardentibus auſum

Et ex una origine.exponit id quod ab uno corpore dixit. Ab una.n.gigantũ ꝓgenie Ioui bellum fuit indictum. De gigãtum autem origine uariæ ſunt priſcorꝝ opiniones. Alii nanq; illos Titani & Terræ filios fuiſſe ſcribunt. Alii ex ſanguine Titanorꝝ a Ioue interfectorꝝ & terra natos eſſe aiunt.Ioſephus uero in antiqtatibus Iudaicis contendit eos ex coitu demonum cũ mulieribus fuiſſe ꝓcreatos:cui qdem opinioni & Lactãtius & ſacra hiſtoria aſtipulari uidetur. Nũc mihi qua totum.Nunc inqt nõ unum hoĩum corpus: ſed totum genus humanum ꝓrſus mihi ẽ pdendum. Qua.quatenus & quouſq;. Nereus. Deus eſt marinus:ſed ꝓ oceano ponitur:qui uniuerſam circũit terram. Circũſonat.Circũſtrepit fluctibus. Per flumina iuro infera.Per ſtygem paludẽ iurat mortale genus totũ eſſe perdẽdum.Stygis aũt numen dii fallere metuebãt. ut ait Vergilius.Dii cuius iurare timent & fallere numen. Stygio luco.Nemori ſtygi paludi iminenti. Cuncta prius temptãda. Oĩa inquit prius ſunt experienda q̃ genus humanũ perdat.Sed mali tamẽ ſunt perdẽdi: ne boni periclitẽtur. Sed ĩmedicabile uulnus.Hac ſimilitudine colligit uniuerſam genus humanũ eſſe perdẽdũ:cũ totũ fit corruptũ.Vt.n.corporis partes corruptæ ſolent præcidi:ne reliquũ corpus putreſcat.Sic genus humanum eſt pdẽdum:ne ſatyri.nymphæ.ac fauni hoĩum ſceleribus inquinent atq; infeſtent. Immedicabile.inſanabile. Pars ſyncera.integra ac ſana & incorrupta. Trahatur.in putredinem & corruptiõem ducat. Argumentat aũt Iupiter ab utili & honeſto. Sunt mihi ſemidei.Quænam ſit ea pars ſyncera cui timet Iupiter ab humano genere:exponit. Semidei.heroes alio nomĩe uocãtur.maiores.n.hominibus ac diis minores fuiſſe uidẽtur. Fauni. Satyri.Siluani dii habiti ſunt ruſticani. Et nymphæ.Nymphaꝝ uaria ſunt noĩa. Aliæ nãq; dicũtur Nereides q̃ mare incolunt. Aliæ Naiades q̃ fontes. Aliæ napeæ q̃ ſaltus & ſyluas. Aliæ oreades q̃ mõtes. Aliæ dryades. Aliæ amadryades q̃ ĩ ſyluis habitare unaq; cũ arboribus naſci moriq; dicũtur. δρυς nãq; ſimul & Δρυς Δρυος arborẽ & quercũ ſignificat. Quos qm̃ cæli occurrit tacitæ obiectiõi. Poſſet.n. quis dicere.Si times a genere humão ſemideis & nymphis & diis ruſticis:trãſferas ipſos in cælũ ac genus humanũ inter ſe debacchari permittas.Sic.n.ſua ſtulticia ſatis ſupq; punietur.At inqt Iupiter nõdum illos cenſeo dignos:qui ĩ cælum recipiãtur. Dignamur.dignos cẽſemus. Sic Vergilius.Haud eqdem tali me dignor honore. An ſatis o ſuperi.Hoc argumẽto a maiori ſumpto colligit genus humanũ omnino eſſe perdẽdum. Nam ſi mihi ĩquit cui imperium eſt & deorꝝ & hoĩum:inſidias ſtruere lycaon feritate ſua notiſſimus eſt auſus: quo modo dii minores ab humão genere poterũt eſſe tuti? Habeoq; rogoq;.hoc ẽ.cõtineo & guberno.Græcum aũt uerbũ m expreſſit.Nam Χεω & habeo & cõtineo ſignificat. Notus.nobilis & famoſus ſua feritate. Cõfremuere oẽs. Simul oẽs fremuere & murmurauere facinoris immanitate cõmoti. Studiis ardentibus.inflammatis uoluntatibus. Depoſcunt.ad pœnam ſubaudiendum eſt. Sic cum manus impia ſæuit. In Auguſti gratiam hæc ab Ouidio referuntur. Vt inquit totum genus humanum Iulii Cæſaris indigna cæde commotum eſt: qua ĩ ſenatu ab ingratis impiiſq; ciuibus fuit affectus:ſic dii auditis Ioui ſtructis iſidiis inflãmati ſunt. Tametſi de coniurationibus & inſidiis cõtra Auguſtum Cæſarem ſtructis hæc mihi dicta ꝓtius eſſe uidẽtur. Sic.n.& Ioui & deorꝝ indignationi pulcherrime accõmodatur hæc ſimilitudo. Nã ut Iupiter a Lycaone q̃uis inſidiante non fuit interfectus:ita ne Auguſtus quidem a cõiuratorum quoq̃ fuit oppreſſus.Cum alii autem multi uariis temporibus ut ſcribit Suetonius:in Auguſtum coniurarunt:tum Telephus mulieris ſeruus no-

menclator. Is.n. quasi debita sibi fato dominatione & ipsum & senatum aggredi destinauerat. Quondã etiã iuxta cubiculum eius lixa quidam ex illyrico exercitu ianitoribus deceptis noctu deprehensus est cultro uenatorio cinctus. inops ne mentis an simulata demẽtia incertum. Nihil.n. exprimi questione potuit. De insidiis aũt Augusto structis potius esse intelligẽdum q̃ de Iulii Cæsaris cæde facile ex ipsius Ouidii uerbis pcipi potest: cum iquit Nec tibi grata minus pietas Auguste tuorꝝ q̃ fuit illa ioui. Hoc uero ab istis scalforniis siquo ingenio iudicioue forẽt: notãdum erat. Mihi certe prior expositio ut de Iulii Cæsaris cæde intelligamus: non ꝓbatur. Manus impia. Impiorꝝ coniuratorum multitudo. Nã sexaginta & amplius. C. Cassio. M. q; & Decio Bruto principibus: ut refert Suetonius: in Iulium Cæsarem coniurarunt: eumq; in senatu tribus & uiginti uulneribus trucidarunt: Sæuit extinguere. Sæuit ut extingueret, poeticaenim locutio est. Sãguine Cæsareo. Iulii Cæsaris cæde. siue potius Augusti. Attonitum. stupefactum.

Romanũ nomẽ. quod Iulius Cæsar gestis suis clarissimũ reddiderat. Nec tibi grata minus pietas. Non minus inquit Pietas populi Romani: qui tuos insidiatores ultus est tibi grata fuit: q̃ Ioui deorꝝ indignatio: quã cõceperunt: cum audissent insidias Ioui ipsi a Iycaone fuisse structas. Qui posteq̃ uoce manuq;. Gestũ exprimit eorꝝ qui silentium indicũt. Compressit. compescuit. Substitit ut clamor. posteq̃ cessauit clamor iouis auctoritate cohibitus. Silentia rupit. locutus est. Sic Vergilius. Quid me alta silentia cogis rumpere? Ille qdem. Lycaon inqt ille ferritate conspicuus pœnas dedit. Nã soluere pœnas est pati pœnas & sustinere. Curã hãc dimittite. ipsum deposcẽdi ad pœnam. Est aũt paréthesis. Quod tam admissum. Quãuis inqt dederit pœnas Lycaon: uolo uos tñ docer̃ & peccatũ q̃d admisit: & pœnã q̃ fuit affectus. Cõtigerat nostras. Narrat Iupiter quemadmodũ inqsiturus hoĩum scelera e cælo descendit in terras: susceptaq; humana figura orbẽ terrarꝝ peragrarit: ac tandẽ ad Iycaonẽ Arcadiæ regẽ hospites crudelissime interficientẽ pueuenerit: quẽ in lupũ idcirco se ait cõmutasse. q̃d se quoq; interficere cõatus est. Infamia tpis. ignominia secuIupiter in hominẽ.

Talia deposcunt. sic cum manus impia sæuit
Sanguine cæsareo romanum extinguere nomen:
Attonitum tanto subitæ terrore ruinæ
Humanum genus est: totusq; perhorruit orbis.
Nec tibi grata minus pietas Auguste tuorum:
Quam fuit illa Ioui: qui posteq̃ uoce manuque
Murmura compressit: tenuere silentia cuncti.
Substitit ut clamor pressus grauitate regentis:
Iupiter hoc iterum sermone silentia rupit.
Ille quidem pœnas (curam hanc dimittite) soluit.
Quod tamen admissum. quæ sit uindicta docebo.
Contigerat nostras infamia temporis aures:
Quam cupiens falsam summo delabor olympo:
Et deus humana lustro sub imagine terras.
Longa mora est: q̃tum noxæ sit ubiq; repertum
Enumerare. minor fuit ipsa infamia uero.
Mænala transieram latebris horrenda ferarum:
Et cum cyllene gelidi pineta lycei.
Arcados hinc sedes & in hospita tecta tyranni
Ingredior: traherent cum sera crepuscula noctem.
Signa dedi uenisse deum: uulgusq; precari
Cœperat. irridet primo pia uota lycaon.
Moxait experiar deus hic discrimine aperto:

mana figura orbẽ terrarꝝ peragrarit: ac tandẽ ad Iycaonẽ Arcadiæ regẽ hospites crudelissime interficientẽ pueuenerit: quẽ in lupũ idcirco se ait cõmutasse. q̃d se quoq; interficere cõatus est. Infamia tpis. ignominia secuti: quo teterrima quæq; scelera cõmittebãtur. Quam cupiẽs falsam. Deus.n. uult oẽs hoĩes bonos esse. Lustro. peragro. circumeo. Alias lustrare est purgare & illustrare. Lõga mora est Enumerare. Lõga mora esset inqt si enumerare uellẽ q̃tum ubiq; sceleris inuenerim. Noxæ. Culpæ. sceleris. Noxa.n. & culpã & scelus & maleficiũ significat. Vnde noxius declinari uideť. Sane noxa interdũ etiã pœnã significat. Vnde apud iurisco sultos Noxæ dedeť. hoc ẽ pœnæ tradere ob damnũ illatũ. Vnde & noxales actiões ab iisdẽ appellãtur quæ ex noxa atq; maleficio seruorꝝ aduersus dños instituũtur. Minor uero. eo quod uerꝝ erat. Maiora nãq; scelera & plura ab Ioue deprehensa fuere q̃ ferebãtur. Mænala trãsierã. Describit iter quo ad Lycaonẽ puenit. Mænalus aũt mons est arcadiæ celeberrimus. Latebris. latibulis. Et cũ cyllene. Cyllene mons arcadiæ Mercurio dicatus. Vñ etiã Cyllenius appellať. Pineta. loca pinis cõsita. ut oliueta. Lycæi. Mons est arcadiæ Lycæus Pani sacer. Et in hospita. in hospitalia. Arcados tyrãni. Lycaonis arcadiæ regis. Tyrãnus qdem apud priscos ẽt ꝓ bono principe accipiebať. Vergilius. Pars mihi pacis erit dextrã tetigisse tyrãni. Vsus deinde optinuit: ut ꝓ eo demũ poneret: q dñatu crudeliter abutereť. Arcas sane & ꝓprium filii Callistus nomẽ est & gentile. Vñ Arcadius & arcadicus deriuať. Arcadia uero ab arcadæ Callistus filio denominata esse uideť. Nã antea tum Parrhasia. tum Lycaonia. tũ Gigãtis. tũ Azania. tum Pania: ut inqt Stephanus q de urbibus & populis diligẽtissime scripsit uocabať. Traherẽt cũ sera crepuscula noctẽ. hoc est. cũ adueſpasceret. Traherent. adducerent. Sera crepuscula. Crepusulum dicit dubia lux. Nã creperus dubiũ significat. Vnde & decrepti senes dicuntur: quorꝝ uita in dubio est cõstituta. Signa dedi. hoc ẽ. significaui me esse deũ. Precari. colere ac uenerari. Pia uota. piorꝝ preces. Mox ait experiar. Primo inqt Lycaon piorꝝ uota: q me uenerabant: irridere cœpit. deinde piculum facere de mea diuinitate cogitauit. Discrimine apto. manifesto piculo. hoc est expientia.

Nec erit dubitabile uerum. Nemo inquit poterit dubitare an deus sit an mortalis. Si enim deus erit interfici non poterit. Sin homo fuerit: facile perimetur. Nec opina. inopinata Nec contentus eo. Nec satis. inquit ei uisum est me uelle perdere: nisi etiam mihi in cœnam carnes humanas partim elixas. partim tostas apposuisset. De gente molossa. Molossi populi sunt Epiri. a quibus bello uictis Lycaon obsides acceperat: quorum unum iugulauit: ut ipsum Ioui apponeret epulandum. Resoluit. aperuit. Semineces artus. semimortua mẽbra & adhuc palpitantia. Mollit aqs. coquit & mollia reddit. Quos simul ĩposuit mẽsis. Postq̃ ait humanæ illæ carnes mihi appositæ fuerunt: ego statĩ ædes lycaonis incẽdio corripui dignas quæ in tam crudelem dominum euerterent. Cæterum ipse territus in siluas aufugit: & in lupum feritati suæ maxime cõueniens animal fuit commutatus. Vindice flamma. ultrice. Tecta. domum. a parte enim totum intelligimus. Dignos penates. qui incenderentur: cum tam sceleratum dominum pati possent. Territus. incendio ædium perterritus. Exululat. Valde ululat. Iam enim in lupum fuerat conuersus. Nam ululare: qd̃ factitium est uerbum: lupoꝝ est proprium.

Ab ipso Colligit. os rabiem. Quia inquit loqui nõ poterat in rabiem actus est: quam ab hominibus in pecudes trãstulit. Etnũc quoque. quemadmodum cum erat homo.

In uillos abeunt uestes. In pilos inquit uestes mutatæ fuerunt. brachia autem in crura. Sicque lycaon in lupum fuit conuersus. Quod quidem idcirco fingitur: quia lycaon auariciæ deditus ex rapto tanq̃ lupus uiuebat. Auari nanque lupis qui nunquam satiantur pecudum cæde: q̃ simillimi esse uidẽtur. Homines autem in lupos conuerti rursusq; restitui sibi falsum esse contendit Plinius Vnde tamen ista uulgo infixa sit fama: in tantum ut in maledictis uersi pelles habeantur: ostendit cum inquit. Euãtes inter auctores græcie non spretus tradit Arcadas scribere: ex gente Antei cuiusdam sorte familia electum ad stagnum quoddam regiõis eius duci: uestituq; in quercu suspẽso tranare atque abire in deserta: tranfiguratiq; in lupũ & cum cæteris eiusdem generis congregari per annos nouem. Quo tempore si homine se abstinuerit: reuerti ad idem stagnum: & cũ tranauerit: effigiem recipe ac pristinũ habitũ addito nouẽ annoꝝ senio. Addit quoq; fabius eãdem recipe uestẽ. Hæc uero plinius fabulosa eẽ putat. Et ueteris. Adhuc inquit signa pristinæ formæ retinet. Nã eandẽ & faniciem & uultus uiolentiã habet. oculi præterea ipsi ut prius lucent: ac demũ eandẽ feritatẽ: q̃ etiã prius exercet. Occidit una domus. Posteaq̃ Iupiter exẽplo lycaonis ostendit: q̃ terris sceleribus infecti sint hoĩes: cõcludit totũ genus humanũ penitus eẽ pdendum. Sicq; poeta fabulã cũ fabula ac mutationem cũ mutatione cõnectit. Narraturus. n. quẽadmodũ lapides a Deucalione & pyrrha post terga iacti partim in mares: partim in fœminas fuere cõuersi: ante describit diluuium quo genus humanũ fuit extinctũ. Sed nõ domus una perire. Oẽs inqt hominũ domus sunt euertẽdæ nõ una. Vbiq;. n. nefanda scelera ppetrantur. Fera erinnys. Feritas. Impietas. Erinnys. n. dicitur furia infernalis discordia cõtentioneq; gaudens. In facinus iurasse putes. Posses inqt putare: oẽs homines se mala perpetraturos coniurasse. Facinus. scelus: q̃uis in bonam quoq; accipiatur partem. Dent ocius omnes pœnas. hoc est. Cito ac repente oẽs puniantur. Dare & persoluere pœnas dñr qui puniuntur. Sic stat sententia. Talis est inquit sententia mea: ut oẽs perdantur. Stat. Fixa est & immota. Est autem parenthesis. Dicta iouis. omnes inquit dii iouis sententiam partim uerbis. partim nutu approbauere. Assensibus. nutibus & manibus se Ioui assentire significant. Iactura. perditio. Orbæ. priuatæ.

Rogant. Interrogant Iouem. Quis sit laturus in aras Thura. Quis sit diis sacrificaturus. Populandas.

An sit mortalis. nec erit dubitabile uerum.
Nocte grauem somno nec opina perdere morte
Me parat. hæc illi placet experientia ueri.
Nec contentus eo est. missi de gente molossa
Obsidis unius iugulum mucrone resoluit.
Atq; ita semineces partim feruentibus artus
Mollit aquis. partim subiecto torruit igni.
Quos simul impositos mensis: ego uindice flamma
In dominum dignos euerti tecta penates.
Territus ipse fugit: nactusq; silentia ruris
Exululat: frustraq; loqui conatur. ab ipso
Colligit os rabiem: solitæq; cupidine cædis
Vtitur in pecudes: & nunc quoq; sanguine gaudet.
In uillos abeunt uestes. in crura lacerti.
Fit lupus: & ueteris seruat uestigia formæ.
Canicies eadem est. eadem uiolentia uultus.
Iidem oculi lucent. eadem feritatis imago est.
Occidit una domus: sed non domus una perire
Digna fuit. qua terra patet: fera regnat erinnys.
In facinus iurasse putes. dent ocius omnes
Quas meruere pati (sic stat sententia) pœnas.
Dicta iouis pars uoce probant: stimuloq; frementi
Adiiciunt. alii partes assensibus implent.
Est tamen humani generis iactura dolori
Omnibus: & quæ sit terræ mortalibus orbæ
Forma futura rogant. quis sit laturus in aras
Thura. feris ne paret populandas tradere terras?

uaſtãdas ac deprædandas. Sibi enim fore cætera curæ. Subaudiendum eſt ait uerbum: quod eleganter ĩ huiuſmodi prætermittitur locutione. Eſt autem parentheſis. Rex ſuperum. Iupiter. Origine mira. Quia lapides: ut paulopoſt narrabit: ĩ homines fuere conuerſi: quod quidem maxime mirandum eſt. Iamq; erat. ſtatim ĩquit Iupiter fulminibus genus humanum perdidiſſet: niſi ueritus eſſet ne cælum quoq; terra; incendio conflagraret: cum præſertim ĩ fatis meminerit eſſe: ut aliquando totus mundus igne abſumatur. Quare non fulminibus ſed aquarum inundatiõe genus humanũ perdere decreuit. Iamq; ſtatimq;. Sacer æther. ſacrum cælũ. Tot ab ignibus: quot opus eſſet ad totam terrã comburẽdam. Conciperet. cõtraheret. Totus axis. totum cælum. Synegdoche ẽ. Axis enim qui pars ẽ cæli ꝑ toto põĩt cælo. Nã axis ꝓprie illud ẽ plauſtri lignũ circa qđ rotæ uertũt̃: ad cuius ſimilitudinẽ axis ĩ mũdi ſphæra uocat̃: circa cuius cacũina ſphæra ipſa rotat̃: ꝙbus cõtigui ſũt duo poli q & uertices dñr: ꝙbus ueluti cardĩbus: ut ſcribit apuleius: maxĩe ſphæra nitit̃: arctic⁹ & ãtarctic⁹ ſiue borealis & auſtralis. Eſſe quoq; ĩ fatis. In diſpoſitõe fatorũ. Alia ratio ẽ qua deterritus eſt ab incẽdio Iupiter: ne id eueniret: qđ in fatis eẽ ſciebat ne uidelicet totus mũdus cõflagraret. Eſt aũt fatum: ut ſtoici aiunt: cõnexa rerum ſeries ꝙ quã mũdus adminiſtratur. Affore. aduẽturum eſſe. Et mũdi moles. machina mũdi. Operoſa. multi operis. Laboret. ĩ labore & periculo ꝓpter incẽdium futura ſit. Hoc autem maxime cum dogmate chriſtião cõuenit. Nos enim credimus mũdum in nouiſſimo die conflagraturum. Tela reponũtur. fulmina a Cyclopibus cõfecta. Cyclopes enĩ Ioui fulmina cõfeciſſe dicuntur. Fuerũt autem populi Siciliæ unũ in media frõte oculum habẽtes. Pœna diuerſa. cõtraria. Diluuium enim incendio cõtrariũ eſt. Nimbos. pluuias. Demitter. dehorſum mittere. Protinus æoliis. Statim ĩquit Iupiter clauſis in ſpelunca iis uẽtis: qui inducũt ſerenitatem: auſtrum pluuia gaudẽtẽ emiſit. In æoliis antris. In æoli ſpelũcis. Notius ẽ autem Aeolum Iouis ex aceſta filium regẽ eẽ uentorũ: q̃ ut hoc loco ſit exponẽdũ. Qđ qdem idcirco fictũ ẽ qđ ut plinius ait: Aeolus uẽtorũ rationem inuenit. Cum enim ſeptem inſularum iuxta fretum ſiculum quæ ab illo Aeoliæ fuerũt cognominatæ: princeps eſſet ac ex nebulis & fumo Hieræ inſulæ ardentis uentos prædiceret futuros: creditus eſt illos ĩ ſua habere poteſtate. Flamina. a flando uenti flamina dicuntur. Madidis notus euolat alis. Eleganter auſtri uenti deſcribit effigiem. Sic enim apud priſcos pingebatur. Alæ autem uẽtis aſſignantur propter uelocitatem. Tectus uultum. hoc eſt tectũm uultum habẽs. Eſt autem poetica ſynegdoche. Picea caligine. Nigris nubibus. Nam auſter nubiloſus eſt uentus. Barba grauis. plẽa. Nimbis. pluuiis. Vnda. aqua. Rorant. ſtillant ĩ roris ſimilitudinem. Vtque manu late. Poſtq̃ inquit notus manibus nebulas compreſſit: maximæ pluuiæ eſſe cœperũt. Fit fragor. ſtrepitus proprie rerum fractarum. Denſi nimbi: crebræ pluuiæ. Concipit Iris aquas. Iris nũcia Iunonis a poetis fertur. Interdum autem etiam Iouis. Fit autem iris ut ſcribunt phyſici: ex reflexiõe radiorum ſolis lunæue in nubibus pluuiæ tempore. Sternuntur ſegetes. Frumenta in agris exiſtentia ĩ terram ab aquis deiiciuntur. Seges autem dicitur frumentum nõdum demeſſum. Sternere uero interdum ĩ terram deiicere. Interdum ſignificat cooperire: ut cum dicimus ſternere menſam. Vota deplorata. Spes ualde ploratas. uota aũt uocat frumẽta multis uotis & precibus expetita. Colonis. agricolis. Irritus. uanus ac ſiñ ullo fructu. Cæruleus frater. Periphraſis Neptũi. Auxiliaribus undis. aqs auxiliũ afferẽtibus ad ꝓdendum genus humanũ. Auxiliares aũt milites ꝓprie dicunt̃: qui ĩ auxiliũ mittunt̃.

Talia quærentes (ſibi enim fore cætera curæ)
Rex ſuperum trepidare uetat: ſobolemq; priori
Diſſimilem populo promittit origine mira.
Iamque erat in totas ſparſurus fulmina terras.
Sed timuit ne forte ſacer tot ab ignibus æther
Conciperet flãmas: totuſq; ardeſceret axis.
Eſſe quoq; in fatis reminiſcitur affore tempus:
Quo mare. quo tellus correptaq; regia cæli
Ardeat: & mundi moles operoſa laboret.
Tela reponuntur manibus fabricata cyclopum.
Pœna placet diuerſa. genus mortale ſub undis
Perdere: & ex omni nimbos demittere cælo.
Protinus æoliis aquilonem claudit in antris:
Et quæcunq; fugant inductas flamina nubes.
Emittitq; notum. madidis notus euolat alis
Terribilem picea tectus caligine uultum.
Barba grauis nimbis. canis fluit unda capillis.
Fronte ſedent nebulę. rorant pennæq; ſinuſq;.
Vtq; manu late pendentia nubila preſſit:
Fit fragor: & denſi funduntur ab æthere nimbi.
Nuncia iunonis uarios induta colores
Concipit Iris aquas: alimentaq; nubibus affert.
Sternuntur ſegetes: & deplorata colonis
Vota iacent: longiq; perit labor irritus anni.
Nec cælo contenta ſuo eſt iouis ira: ſed illum
Cæruleus frater iuuat auxiliaribus undis.

Cõuocat hic amnes.deos fluuiorũ. Amnis enĩ fluuius dicitur ab ambiẽdo:ut Varro ait:qđ oĩa flumina circũeunt. Vnde etiam cornuta pingũtur. Tyrãni fui.Regis fui. Tyrãnus nãq; apud antiquos in bonã.quoq; accipiebatur partem. Vergilius. Pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyrãni .Hortamine. hortatu. exhortatiõe. Aperite domos. Fontes:qui fluuiorum domus esse uidentur. Mole.obstaculo. Fluminibus. fluxibus. Totas habenas. Translatio ab equis sumpta:q habenis inhibentur. Defrenato.effrenato ac sine ullo retiaculo. Ipse.Neptunus. Tridẽte suo. Vt Ioui fulmẽ:sic Neptũo tridẽs attribuitur:quo dum percutit terram:semper fit terræmotus. Expatiata.late sparsa. Penetralia cũ suis sacris: hoc ẽ. Penetralia cum diis penatibus. Nã penetralia ut sex.Pompeius scribit sũt penatium deoq; sacraria. Rapiũt. Vi abstrahũt. Si q̃ domus mãsit. Ordo est.Si qua domus remansit indeiecta. Indeiecta:nõ deiecta in terram. Culmẽ tamẽ.Culmen est tecti sumitas a culmo dictum:quod culmo antiquitus domus tegerẽt. Pressæ.submersæ. Sub gurgite. Sub mari.est autem tapinosis. Nã gurgitem qui proprie locus est in flumĩe ꝓfundior pro mari posuit poeta.Sic Vergilius. Apparent rari nantes in gurgite uasto. Inde fit uerbum ingurgito quod & deuoro & repleo significat. Vnde Macrobius in saturnalibus scribit Fabium ciuẽ Romanum Virum triumphalem a deuorato patrimonio gurgitem fuisse cognominatum. Nullum discrimen.Nullam discretionem ac differentiam. Alias discrimen periculum significat. Omnia pontus erat. Omnia mare occupauerat.Pontus autem proprie id mare ẽ quod euxinum appellatur.Sed pro quocũque mari frequenter ponitur.Pontus ẽt prouincia est Asiæ Bithyniæ finitima Euxinoq; adiacens: unde ponticus deriuatur. Occupat hic collem. Alius inquit ex hominibus ĩ mõtem cõfugiebat.alius in cymbã.Proprie aũt occupari dicũtur loca possessoribus uacua. Cymba adunca.Perite. nã cymbæ & proram & puppim aduncas habẽt. Et ducit remos.Remigat: Villæ. Villa ꝓprie dicitur domus ĩ agro. Sũma in ulmo.Sic Horatius hoc idem diluuiũ discribens.Pisciũ.& summa pecus hæsit ulmo. Sic fors tulit. Sic casu euenit:est autem parenthesis. Anchora q̃dẽ a latinis aspiratẽ q̃uis ap̃d græcos aspiratiõe careat:ẽ aũt ãchora ĩstrumẽtũ ferreũ: qđ ad cõtinẽdas naues ĩ mare iaci cõsueuit. Vñ ãchorarii funes dñr: qbus ãchore ligãt. Vineta loca dñr uineis & uitibus cõsita. Et modo.pauloãte. Graciles capellæ:macræ & agiles capræ. Gramẽ:herbã speciẽ ꝓgenere posuit. Deformes phocæ. Turpes & uastæ. Phocæ a latinis uituli marini appellãtur. Nereides.Nimphæ sunt marinæ a Nereo appellatæ. Delphines.Delphin & delphinus a gẽitiuo græco delphinos fit nominatiuus latinus. Incursant frequenter currunt. Agitata:impulsa. Robora.ligna ac truncos. Pulsant.percutiunt. Nat.natat.Est autem per quam lasciua & lepidissima descriptio: Quam quidem Seneca repræhendit: quod in re tristi ludere poeta uidetur.

Vnda uehit tigres. Tigris fera est truculenta mirandæ uelocitatis:In armẽia Indiaq; nascẽs. Tigris etiam ẽ fluuius Armeniæ a uelocitate qua decurrit sic appellatus.Nam Tigris lingua persica sagittam significat. Vbi sistere possit. In quibus terris se firmare possit. Sistere autem ẽ stare facere.idem uero cum sto uerbo ꝓteri

Conuocat hic amnes:qui postq̃ tecta tyranni
Intrauere sui.non est hortamine longo
Nunc ait utendum.uires effundite uestras.
Sic opus est.aperite domos ac mole remota
Fluminibus uestris totas immittite habenas.
Iusserat.hi redeunt:ac fontibus ora relaxant.
Et defrenato uoluuntur in æquora cursu.
Ipse tridente suo terram percussit.at illa
Intremuit:motuq; uias patefecit aquarum.
Expatiata ruunt per apertos flumina campos.
Cumq; satis arbusta simul pecudesq; uirosque:
Tectaq; cumque suis rapiunt penetralia sacris.
Si qua domus mansit:potuitque resistere tanto
Indeiecta malo:culmen tamen altior huius
Vnda tegit:pressæque latent sub gurgite turres.
Iamque mare & tellus nullum discrimen habebant.
Omnia pontus erat:deerant quoq; littora ponto.
Occupat hic collem.cymba sedet alter adunca:
Et ducit remos illic:ubi nuper ararat.
Ille supra segetes aut mersæ culmina uillæ
Nauigat.hic piscem summa deprendit in ulmo.
Figitur in uiridi(sic fors tulit) anchora prato:
Aut subiecta tegunt curue uineta carinæ.
Et modo qua graciles gramen carpsere capellæ:
Nunc ibi deformes ponunt sua corpora phocæ.
Mirantur sub aqua lucos urbesque domosque
Nereides:siluasque tenent delphines:& altis
Incursant ramis:agitataq; robora pulsant.
Nat lupus inter oues.fuluos uehit unda leones.
Vnda uehit tigres,nec uires fulminis apro.
Crura nec ablato prosunt uelocia ceruo.
Quæsitisque diu terris ubi sistere possit:
In mare lassatis uolucris uaga decidit alis.

tum habet & ſupinũ. Volucris uaga. Hirundinis ẽ periphraſis. Nam hirundines uagos maxime uolatus habent. Nec uires fulminis apro. Tanto impetu apri uenatores aggrediuntur: ut uires fulmini ſimiles habere dicãtur. Ablato. abrepto ab undis. Laſſatis. defatigatis. Obruerat tumulos. Cooperuerat mõtes. Obruere nanq; eſt aqua terraue operire. Tumuli uero montes dicuntur a tumore. Pulſabant. Percutiebant Noui fluctus. Magnæ unde & inuſitatæ. Montana cacumina. Montium ſũmitates. Maxima pars. hominũ ſubaudiatur. Quibus unda pepercit. hoc eſt. Qui ſubmerſi non fuerunt fame piere. Separat aonios. Topographia & loci deſcriptio. Montẽ enim Parnaſſum deſcribit: in cuius cacumen ſua altitudine ab undis tutũ Deucalion & Pyrrha ſe receperunt. Phocis regio eſt inter Bœotiam & Atticam: a phoco denominata: in q̃ mõs Parnaſus duobus collibus eminens conſpicit̃. Ab acteis aruis. ab Attica regiõe. Nam attica Acte a littore qđ ακτη dr̃: ſiue ab Actæo rege fuit appellata. Eſt. n. maritima regio ac fere littus eẽ uidet̃. Terra ferax. fertilis. Mõs noie Parnaſſus. Parnaſſus mõs eſt Phocidis: a Parnaſſo antiquiſſimo uate cognomĩatus: Vnde Parnaſſius. Parnaſſiacus. Parnaſſias Parnaſſis & Parnaſſeus deriuantur. Prius autem Larnaſſos fuit appellatus: quod illuc Deucalionis arca quæ græce λαρναξ dicit̃: fuerit appulſa. Petit aſtra. Tendit in altũ ſidera uerſus. Duobus uerticibus. duobus cacuminibus: quorũ alterũ Tithoreum. alterũ hymapeum appellat Herodotus. Quãuis ſeruius Heliconem & Cytheronem putet: quos Bœotiæ montes eſſe conſtat longæ a Parnaſſo diſtantes. Parnaſſus autem totus & Apollini & muſis & Baccho eſt conſecratus. Hic ubi Deucalion. Deucalion Promethei filius uir iteger ac pius una cum pyrrha uxore diluuio inualeſcẽte ad cacumen Parnaſi cõfugit: ubi poſt finitum diluuium themidem conſulueruntquo modo genus humanum reparare poſſent: quibus Themis reſpõdit id poſſe reparari: ſi antiquæ matris oſſa poſt terga ieciſſent: quæ Deucalion lapides eſſe coniectauit. Nã lapides oſſa terræ uidentur eſſe: quæ antiquiſſima omnium eſt mater. Qui igitur lapides a Deucalione fuerunt poſt terga iacti in mares. Qui a pyrrha in fœminas fuere conuerſi. Hoc autem idcirco fictum eſt: quod ut ſcribit Euſebius in Chronicis Regnante Athenis Cæcrope maxima aquarum illuuies maiorem partem populorum theſſaliæ abſumpſit paucis per refugia montium liberatis maxime in monte Parnaſſo: in cuius circuitu Deucalion tunc regno potiebatur: qui tunc ad ſe ratibus confugientes: ut narrat Iuſtinus: ſuſcepit: ac p ſumma parnaſſi iuga fouit: acidcirco genus humanum ab illo fuiſſe reparatum aiunt. Hic ubi. Eleganter hic & ubi ita iunguntur: ut id & quod: cum ubi & quod grãmaticæ locutioni ſatis eſſe uideantur: ut cum dicimus. Tibi morem geſſi id quod fratri ſum pollicitus. nam quod ſum pollicitus ſatis eſſet. Nam cætera. parentheſis ẽ reliqua inquit loca mare occupauerat. Cum conſorte tori. hoc eſt uxore. Nam uxor lecti mariti conſors eſt.

Corycidas nymphas. Corycum antrum eſt Parnaſſi nymphis ſacrum. Vnde Corycides nymphæ dicũtur Eſt autem forma patronymica pro poſſeſſiua. Eſt etiam corycus ciliciæ & urbs & mõs & antrum: ubi optimũ naſcit̃ crocũ. Eſt præterea corycus Vt ſtephanus ſcribit: mons Ioniæ altiſſimus: & portus & inſula. eſt & promontoriũ Cretæ & portus æthiopiæ Corycia appellatus. Et numina montis. apollini baccho & muſis parnaſſus dicitur eſſe conſecratus. Fatidicamq; themim. themim archana fatorum prædicẽtẽ. Themis autem dea fuit: quæ ut ĩquit Sextus Pompeius: præcipiebat hominibus: ut a diis peterent id quod fas eſſet. unde etiã nomen accepit. nam θεμις apud græcos fas ac iuſtum ſignificat. Non illo melior quiſq̃. hæc eo pertinent: ut oſtendat poeta: Deucalionẽ & pyrrham ob pietatẽ in deos: merito fuiſſe incolumes conſeruatos. Iupiter ut liquidis ſtagnare. poſteaq̃ inquit iupiter uidit totũ orbẽ terrarũ ſic aquis eſſe obrutum: ut ſtagnũ eſſe uideretur: ac ex omibus ſolos Deucalionem & pyrrham ſupereſſe reducta ſerenitate diluuium ita decreſcere cœpit: ut terræ cœperint appere. Stagnare. ſtagnũ & lacũ eẽ effectũ. ſtagnare. n. ꝓprie dicunt̃ terræ aqs nõ de fluentibus cooptæ. Stagna ſiqdẽ paludes lacunæq; ac lamæ uocant̃. Supereſſe. ſupuiuere. Innocuos. inſontes. ĩnocentes. Nubila diſiecit. nubes diſſipauit. Nimbis aquilone remotis. ab aqlone depulſis. Eſt. n. aqlo

Obruerat tumulos immẽſa licentia ponti:
Pulſabantq; noui montana cacumina fluctus.
Maxima pars unda rapitur. quibus unda pepercit:
Illos longa domant inopi ieiunia uictu.
Separat aonios actæis phocis abaruis
Terra ferax: dum terra fuit. ſed tempore in illo
Pars maris: & latus ſubitarum campus aquarum.
Mons ibi uerticibus petit arduus aſtra duobus
Nomine parnaſſus: ſuperatq; cacumine nubes.
Hic ubi deucalion (nam cætera texerat æquor)
Cum ſorte tori parua rate uectus adhæſit.
Corycidas nymphas & numina montis adorant:
Fatidicamq; themin: quæ tunc oracla tenebat.
Non illo melior quiſquam: nec amantior æqui
Vir fuit: aut illa reuerentior ulla deorum.
Iupiter ut liquidis ſtagnare paludibus orbem:
Et ſupereſſe uirum de tot modo milibus unum:
Et ſupereſſe uidet de tot modo milibus unam:
Innocuos ambos. cultores numinis ambos:
Nubila diſiecit: nimbiſq; aquilone remotis

uentus nubila expellens:ac ſerenitatem inducens. Et cælo terras oſtendit.elegantер.nam.ita aquis tegebantur:ut aeri occulte eſſent terræ. Cælo.aeri. Ira maris.tempeſtas. Manet.permanet.perſtat.perſeuerat.

Tricuſpide telo.periphraſis eſt tridẽtis.tres enim cuſpides habet.unde & tridens dictus eſt. Mulcet aquas. mittigat mare tumidum atq; iratum. Rector pelagi.neptunus. Innato murice. ingenita & naturali purpura.Murex enim piſcis eſt:ex cuius ſanguine purpureus cõficitur color. Tectum humeros.ſynegdoche poetica. Tectos enim & coopertos humeros habentem intelligimus. Cæruleum tritona.Cæruleum mare proprie dicitur:& quicquid colorem habet maris. Triton autem fertur eſſe tubicen Neptuni:cui mandat:ut receptui canat: fluuioſq; ĩ ſuos fontes reuocet. Conchaq; ſonãti. Triton pro tuba concha longiore utitur. Reuera autem inueniuntur Tritones chõchis canentes:ut Plinius refert. Signo dato. facto ſigno ut redeant. Caua buccina.Deſcribit cocham:qua pro tuba uti ſolet triton. Tortilis in latum.retorta in latitudinem. Quæ turbine creſcit ab imo.quæ ab ore anguſto incipit:& ĩ amplum deſinit:ad turbinis ſimilitudinem. Buccina quæ in medio.elegãs anadiploſis: qua buccinæ laus exprimitur. Cum enim inflatur:omnia littora reſonãt. Concepit ubi aera.poſtq̃ inflari cœpit.

Sub utroq; phœbo.ſole & oriente & occidẽte.Eſt autem hyperbole poetica. Ab oriente enim ad ocidẽtem tubæ illius ſonitum audiri affirmat:quod omnem excedit ueritatẽ.

Tum quoq; ut ora dei.hoc ẽ. poſtq̃ ori tritonis fuit admota. Rorantia.ſtillantia. Iuſſos receſſus.regreſſus fluuiorũ a Neptuno imperatos. Coercuit.inhibuit & continuit. Iam mare litus habet.quo pauloante carebat. Subſidunt.diminuuntur & minus profunda fiunt. Poſtq; diem longam. poſt lungum tempus. Nudata,foliis priuata atq; ſpoliata. Redditus orbis erat. hoc ẽ ſibi ipſi orbis reſtitutus eſſe uidebatur. Deſolatas.deſtitutas animantibus. O ſoror o coniunx pathetica eſt oratio & affectus plena: qua Deucaliõmaximopere ſibi Pyrrhã deuincit. Et patruelis origo. Deucalion & pyrrha patrueles fuerũt,nã Iapetus duos ſuſtuliſſe filos dicit Prometheũ:q Deucalionẽ & Epimetheũ q pyrrhã genuit. Deide torus.lectus & nuptiæ. Erepta liberata ab hoc diluuio. Miſerãda.miſericordia digna. Paternis artibus. nã ꝓmetheus:ut ſuperius iã diximus:terrã in imaginẽ hominis figurauit:eiq; animam exigne e ductam immiſit.

Infundere.immittere. Genus mortale.genus humanum. Sic uiſum eſt ſuperis. parentheſis eſt:qua uti ſolemus: cum cauſam alicuius rei aſſignare neſcimus. Hominumque exempla manemus. exempla proexemplaribus poſuit. Exemplum eſt enim quod aut ſequamur: aut uitemus. Exẽplar autem eſt ex quod aliud ſimile faciamus:

Et cęlo terras oſtendit:& æthera terris.
Nec maris ira manet:poſitoq; tricuſpide telo
Mulcet aquas rector pelagi:ſupraq; profundum
Extantem:atque humeros innato murice tectum
Cæruleum tritona uocat:conchaque ſonanti
Inſpirare iubet:fluctuſq; & flumina ſigno
Iam reuocare dato.caua buccina ſumitur illi
Tortilis in latum:quæ turbine creſcit ab imo.
Buccina:quæ in medio concepit ubi aera ponto:
Littora uocereplet ſub utroque iacentia phœbo.
Tum quoq;ut ora dei madida rorantia barba
Contigit:& cecinit iuſſos inflata receſſus:
Omnibus audita eſt telluris & ęquoris undis:
Et quibus eſt undis audita:coercuit omnes.
Iam mare littus habet.plenos capit alueus amnes:
Flumina ſubſidunt:colleſq;exire uidentur.
Surgit humus.creſcunt loca decreſcentibus undis.
Poſtq; diem longam nudata cacumina ſylue
Oſtendunt:limumq; tenent in fronde relictum.
Redditus orbis erat:quem poſtq̃ uidit apertum:
Et deſolatas agere alta ſilentia terras
Deucalion lachrymis ita pyrrham affatur abortis.
O ſoror o coniunx.o fœmina ſola ſuperſtes:
Quam commune mihi genus & patruelis origo:
Deinde torus iunxit.nunc ipſa pericula iungunt:
Terrarum:quaſcunq; uident occaſus & ortus:
Nos duo turba ſumus.poſſedit cætera pontus.
Hęc quoq;adhuc uitę non eſt fiducia noſtræ
Certa ſatis.terrent etiam nunc nubila mentem.
Quis tibi ſi ſine me fatis erepta fuiſſes:
Nunc animus miſeranda foret?quo ſola timorem
Ferre modo poſſes?quo conſolante dolores?
Namq; ego(crede mihi)ſite quoq; pontus haberet.
Te ſequerer coniunx.& mę quoq; põtus haberet.
O utinam poſſem populos reparare paternis
Artibus:atq; animas formatæ infundere terræ
Nunc genus in nobis reſtat mortale duobus.
(Sic uiſum ẽ ſuperis)hoĩnũq; exẽpla manemus.
Dixerat.& flebant.placuit cæleſte precari

Per ſacras ſortes.per ſacra oracula &deorum reſponſa. Cephiſidas undas.cephiſus fluuius eſt ad parnaſſi ra.lices:un de parnaſſo nimiũ finxit poeta. Et nõdũ liquidas nõdũ puras ac lĩpidas.ſed limo turbidas. Sed iã uada nota ſecãtes.ſed iã alueos ſuos tenẽtes.neque enim ripis egrediebantur.Secare nanq; interdum incide re:interdum tenere ſignificat. Vnde ſectas philoſophorum dictas eſſe Seruius ait: quod propoſitum teneãt. Vergilius.Ille uiam ſecat ad naues. Inde ubi.antiqui templa ingreſſuri deoſq; precaturi id quod nos quoq; facimus:prius ſe aqua aſpergebant:quam conſuetudinem Deucalion & Pyrrha diis ſupplicaturi ſeruarunt.

Numen: & auxilium per ſacras quęrere ſortes.
Nulla mora eſt adeunt pariter cephiſidas undas:
Et nondum liquidas: ſed iam uada nota ſecantes
Inde ubi libatos irrorauere liquores
Veſtibus & capiti: flectunt ueſtigia ſacræ
Ad delubra deæ:quorum faſtigia turpi
Squallebant muſco:ſtabantq; ſine ignibus aræ.
Vt templi tetigere gradus:procumbit uterque
Pronus humi:gelidoq; pauens dedit oſcula ſaxo:
Atq; ita. ſi precibus dixerunt numina iuſtis
Victa remolleſcunt. ſi flectitur ira deorum:
Dic themi qua generis damnum reparabile noſtri
Arte ſit: & merſis fer opem mitiſſima rebus.
Mota dea eſt:ſortẽq; dedit.diſcedite templo:
Et uelate caput:cinctaſq; reſoluite ueſtes.
Oſſaq; poſt tergum magnę iactate parentis.
Obſtupuere diu:rupitque ſilentia uoce
Pyrrha prior:iuſſiſq; deæ parere recuſat.
Detq; ſibi ueniam pauido rogat ore:pauetq;.
Lædere iactatis maternas oſſibus umbras.
Interea repetunt cęcis obſcura latebris
Verba datæ ſortis ſecum:intra ſeque uolutant.
Inde promethides placidis epimethida dictis
Mulcet. & aut fallax ait eſt ſollertia nobis:
Aut pia ſunt:nullumque nefas oracula ſuadent.
Magna parens terra eſt. lapides in corpore terræ
Oſſa reor dici. iacere hos poſt terga iubemur.
Coniugis augurio q̃q̃ titania mota eſt:
Spes tamen in dubio eſt: & adhuc celeſtibus ambo
Diffidunt monitis ſed quid temptare nocebit?
Diſcedunt:uelantq; caput:tunicaſq; recingunt:
Et iuſſos lapides ſua poſt ueſtigia mittunt.
Saxa(quis hoc credat niſi ſit ꝓ teſte uetuſtas?)
Ponere duriciem cępere ſuumque rigorem:
Mollirique mora:mollitaque ducere formam.
Mox ubi creuerunt:naturaq; mitior illis
Contigit:ut quædam ſic non manifeſta uideri

Irrorauere.inſperſere. Libatos liquores. hauſtas aquas. Ad delubra.ad tẽpla.Nam delubrum modo ſimulacrum dei:modo tẽplum ſignificat.Sacræ deæ. Themidis. Quorum faſtigia.ſummitates nam faſtigiũ eſt altitudo ac ſummitas cuiuſcunque operis. Turpi muſco.Muſcus herbula eſt minutiſſima in locis humidis naſcens. Squallebãt.ſquallida&deturpata erant. Stabãtq; ſine ignibus aræ altaria ſine ſacrificiis erãt. Lapides in hoĩes

Vt templi tetigere gradus.modum adorãdi pulchre deſcribit. Procumbit. Procidit. Pronus.Supplex. Remolleſcũt.mollia& miſericordia fiũt. Precibus iuſtis.Precibus iuſtorum hominum. Merſis rebus. deletis & oppreſſis. Sortemq; dedit.oraculum & reſponſum quod ſubijcitur. Et uelate.operite ac tegite. Obſtupuere diu.per longũ tempus ſtupentes fuere admirati quidnam ſibi uellet tale reſpõſum. Rupit ſilentia uoce.locuta eſt. Pauido ore. Timido uultu. Pauetq;. Quia timet.Cauſa eſt nãq; qua pyrrha merito uult uideri ueniam rogare.

Maternas umbras.matris animã. Repetunt.mente reuoluunt. Cæcis latebris.obſcuris uelaminibus. Volutant.cogitant. Inde promethides.Deucalion promethei filius. Epimethida.pyrrham Epimethei filiam. Mulcet.mitigat ac ſolatur. Sollertia. ingenium.prudentia.Proprie autem acumẽ ingenii ac uelocitas ſolertia dicitur .Nullum nefas.nullam impietatem. Suadent.mandant.iubent.tametſi ſuadere proprie hortari ſignificat. Magna parens terra eſt.recte oraculum interpretatus eſt Deucalion.Nã terra merito magna parens dicitur:cum animata omnia atq; inanimata ex ea naſcantur. Coniugis augurio.mariti uaticinio. Titania pyrrha Iapeti titanis neptis. Diffidũt. non credunt. Sed quid temptare nocebit? aiunt ſubaudiatur. Velantq; caput.tegunt. cooperiunt. Sua poſt ueſtigia.poſt ſua terga.ueſtigia autem pedum ſigna dicũtur:ſed frequenter pro ipſis pedibus ponũtur. Mittunt.iaciunt. Quis hoc credat? Parentheſis cum interrogatione admirationis plena. q̃d quod incredibile eſt: Veriſimile fieri uidetur. Cum n.id priſci teſtentur:nobis quoq; eſt credendũ. Vetuſtas.antiquitas.quæ maxime eſt auctoritatis. Hoc autem idcirco fingitur qđ Deucaliõ Rex theſſaliæ poſt diluuiũ:quo tota Græcia fuit inundata:rudes hoĩes ac feros moribus ac legibus inſtruxit:quibus duriciẽ omnẽ: ac feritatem depoſuere.Molliri.mollia fieri. Ducere formã.

accipere formam & figuram humanam. Mitior.mollior. Vt quædam.quãdam quidẽ inquit formam habere uidebantur saxa illa. sed non humanam aperte præ se ferebant figuram. Talem autem habebant: quales inelaboratisq; statuis. Signa enim etiam statuas significant. Quæ tamen ex illis.terrenæ inquit partes lapidum molles & humidæ in carnem fuere conuersæ. Solide uero & duræ ī ossa: Venę aurem in uenas.nam & lapides uenas suas habent. Corporis.carnis. Corpus enim proprie uiuentium dicitur. Caro mortuorum. Superorum numine. deorum uoluntate.

Traxere.cõcepere. Facie uirorũ. figurã mariũ. Experiẽs laborẽ.patiẽs laborẽ. Sic Vergilius. Deucalion uacuum lapides iacta uit in orbem. Vnde homines nati durum genus Et documenta.experimenta.alias documẽta sunt exẽpla.ut ait Varro: quæ docẽdi causa dicuntur. Qua simus origine nati.quam originem simus sortiti. Cum enim tam patientes laborum simus. facile ostendimus nos de lapidibus esse generatos. Cætera diuersis. Reliqua īquit animalia ex terra humida & sole calefacta orta sunt: id qđ fieri posse facile Aegyptus est documento. nam post nili inundationẽ glebæ in uarias animalium figuras commutantur. Hæc aũt idcirco a poeta interseruntur: ut cõmodius daphnes ī laurum metamorphosin cum superiore cõnectat. Vdæ paludes. humidæ. Aestu feruore. Viuaci solo. terra uitam subministranti. Ceu matris in aluo. tanq̃ ī utero matris. Cepere.concepere. cõtraxere. Faciem aliquam.formam & figuram.

Septẽfluus nilus. Exemplo declarat reliqua animalia ex terra sponte fuisse orta. Nilus autem fluuius singulis quibusque annis ægyptum inundans fœcundam non solum frumentorum: sed uariorum quoque animalium eam reddit. Septenfluus idcirco dicitur quod septẽ hostiis in mare erumpit: quorum nomina hæc a Diodoro memorãtur. Pelusiacum quod ad oriẽtem uergit. Panitícum. Mendesium phæniticum. sebenniticum. Bolbiticum. Canopicum Nili autem orius adeo est incertus: ut ipsum astopon id est ortã & tenebris aquam uocent. Sane Nilus uariis nominibus fuit appellatus. Nã primum a cursus uelocitate profũditateque aquarũ Aquila fuit uocatus. Deinde ab Aegypto rege Aegyptus. tum a Nilo rege Nilus. Alueo. synæresis est duarum uocaliũ ī unam. Aethereo sidere. igneo sole. Modo cœpta. tãtum modo inchoata. Quippe ubi temperiem. Ex humore & calore secundũ physicos ait omnia generari. Cũq; sit ignis aquæ pugnax. Quanuis inquit ignis aquæ sit contrarius: calor tamen cum humore commistus omnia generat. Et discors concordia. acute dictum quanuis fatue uideatur. Nam calor & humor separati pugnãt & discordes sunt. Iuncti atq; mixti concordes ad agendum atq; generandum uidentur. Fœtibus. partubus. Lutulenta lutosa. Recanduit. calefacta fuit. Reddidit. representauit ac restituit. Illa quidẽ nollet generasse subaudiendũ. Sed te quoq; maxime Python Tũ genuit. Pythonẽ maximũ serpentem ex terra ortũ esse ab apolline q;

Forma potest hominis: sed uti de marmore cępta
Non exacta satis: rudibusque simillima signis.
Quę tamen ex illis aliquo pars humida succo
Et terrena fuit: uersa est in corporis usum.
Quod solidum est: flectiq; nequit: mutatur ī ossa:
Quę modo uena fuit: sub eodem nomine mansit.
Inque breui spatio superorum numine saxa
Missa uiri manibus faciem traxere uirorum.
Et de fęmineo reparata est fęmina iactu.
Inde genus durum sumus experiensq; laborum.
Et documenta damus qua simus origine nati.
Cętera diuersis tellus animalia formis
Sponte sua peperit: postq̃ uetus humor ab igne
Percaluit solis: cœnũque udæque paludes
Intumuere ęstu: fęcundaque semina rerum
Viuaci nutrita solo ceu matris in aluo
Creuerũt: faciemq; aliquam cepere morando.
Sic ubi deseruit madidos septẽfluus agros
Nilus: & antiquo sua flumina reddidit alueo:
Aethereoq; recens exarsit sidere limus:
Plurima cultores uersis animalia glebis
Inueniunt: & in his quædam modo cępta p ipsum
Nascendi spatium. quædam imperfecta. suisque
Trunca uident humeris: & eodem corpore sępe
Altera pars uiuit. rudis est pars altera tellus.
Quippe ubi temperiem sumpsere humorq; calorq;:
Concipiunt: & ab his oriuntur cuncta duobus.
Cũq; sit ignis aquę pugnax: uapor humidus omnes
Res creat. & discors concordia fętibus apta est.
Ergo ubi diluuio tellus lutulenta recenti
Solibus ęthereis altoq; recanduit ęstu:
Edidit innumeras species. partimque figuras
Reddidit antiquas. partim noua monstra creauit.
Illa quidem nollet: sed te quoque maxime python
Tum genuit: populisque nouis incognite serpens

fuisse interfectum narrat. a quo & Pythius apollo fuit cognominatus & Pythia ludi ad ꝑpetuã rei remoriã fuere instituti: In qbus qui uicisset æsculea corona ante q̃ laurus esset coronabat. Est aũt apostrophe ad serpẽtem. python quoque est ut solinus scribit: in asia campus patẽtissimus: quo prio aduentus sui ciconiæ aduolãt. Porro Pythopolys duaꝝ est Vrbium nomẽ quarũ altera Mysiæ altera cariæ est. Tantũ spatii de monte tenebas. Acclamatio ẽ: q̃ magnitudo serpẽtis declarat. Tenebas. Occupabas. Deus arcitenẽs. Apollo q cũ arcu & pharetra pingebat. Capreisq; fugacibus. Capreæ capræ sunt sylvestres uelociſſimæ. Exhausta. euacuata. Pharetra aũt sagittarũ ẽ repositoriũ.

Terror eras: tantum spatii de monte tenebas.
Hunc deus arcitenens & nunq̃ talibus armis
Ante nisi in damis capreisque fugacibus usus:
Mille grauem telis exhausta pene pharetra
Perdidit effuso per uulnera nigra ueneno.
Ne uc operis famam posset delere uetustas:
Instituit sacros celebri certamine ludos:
Pythia perdomitę serpentis nomine dictos.
Hic iuuenum quicũq; manu pedibus uc rota uc
Vicerat: æsculeæ capiebat frondis honorem.
Nondum laurus erat. longoq; decentia crine
Tempora cingebat de qualibet arbore phœbus.
Primus amor phębi daphne peneia: quem non
Sors ignara dedit: sed sæua cupidinis ira.
Delius hunc nuper uicto serpente superbus
Viderat adducto flectentem cornua neruo.
Quidq; tibi lasciue puer cum fortibus armis?
Dixerat. ista decent humeros gestamina nostros:
Qui dare certa feræ. dare ulnera possumus hosti.
Qui mõ pestifero tot iugera uentre prementem
Strauimus innumeris tumidum pythona sagittis.
Tu face nescio quos esto contentus amores
Iritare tua: nec laudes assere nostras.
Filius huic ueneris. figat tuus omnia phębe:
Temeus arcus ait. quantoq; animalia cedunt
Cũcta deo: tanto minor est tua gloria nostra.
Dixit. & elisso percussis aere pennis
Impiger umbrosa parnassi constitit arce.
Deq; sagitifera prompsit duo tęla pharetra

Per uulnera nigra Hypallage est nigrũ. n. uenenũ p uulnera effusum itelligimus. Hic iuuenũ qcũq;. Quisqs iquit Pythia uicisset aut pugnis. aut cursu. aut curru æsculea corona donabat. Rotaue Vel curru. Vt a pte totũ itelligamus. Esculeæ frondis honorẽ. coronã ex frõdibus esculi cõfectã. Nã Esculus arbor ẽ glandifera dicta qđ prisci ex illius fructu escam sumerẽt. Nõdum laurus erat. Cõcinne mutationem sequẽtem cũ superioribus connectit. Assignans enim cãm cur pythiorũ uictores æsculeam coronã acciperent: laurũ: qua postea qui uicissent: fuere coronati: nõdũ fuisse ait. sicq; describit: quẽadmodum Daphne Penei fluui filia ab Apolline fuit amata qua cum nec ꝑce nec ꝑcio potiri posset: ad uim se se cõuertit. Ipsa uero fuga sibi consulẽs: cũ in eo esset ut caperet: patrẽ rogauit: ut sibi auxilium ferret. Ille uero ꝑcibus filiæ motus eã in arborem sui nominis cõmutauit. Daphne. n. laurus interpretatur. Est etiam Daphne ut strabo ait. Antiochiæ uicinum & amœnitate inclytum nemus octoginta stadiorum ambitu: quo in loco Antiochensiũ conuentus agitabat. Appellatũ ẽ aũt a Daphne Ladonis filia ut Arrianus scribit. Dionysius uero sacra tẽpe locus cũ uocauit. Decẽtia rpa Pulchrum caput: ut a pte totũ p synegdochẽ itelligamus. Lõgo crine. lõgis capillis. Peneia. Penei fluuii filia. possessiua. n. frequẽter ꝑ patronymicis & cõtra ꝑ possessiuis patronymica ponũtur. Aphthonius uero Daphnen Ladonis filiã fuisse ait. Sors ignara. Fortuna iperita: q̃ nullũ rerũ habet delectũ. Sed sæua cupidinis ira. sed magna dei amoris indignatio. cupido nãq; masculini generis deũ significat amoris. Fœminini uero cupidita tẽ. Duos uero cupidines eẽ plato in sympolio scribit. alterꝝ cælestẽ & diuinũ: alterꝝ uulgarẽ atq; plebeiũ. Id qđ Ouidius in fastis secutus eẽ uidet: cũ inqt Alma faue dixi geminorꝝ mater amorꝝ. Græci cupidinẽ Erota uocãt Vñ heroes denoiatos eẽ plato ait in cratylo. Deus aũt q amori cõtrarius ẽ amorẽq; dissoluit: anteros uocat q ut cicero in tertio đ natura deorꝝ scribit. ex Venere natus ẽ & marte. Delius hũc nup. quo mõ in amorẽ Daphnes Apollo iciderit: poeta describit ita pspicue: ut nulla fere opus sit expositiõe. Delius Apollo a Delo ĩsula cognominatus: ĩ q̃ una cũ Diana natus eẽ pibet. Adducto neruo. gestũ exprimit sagittariorꝝ. Tot iugera. Iugerũ tãtũ terræ dicit quãtũ par boũ in die uno exarare põt. Strauimus. Prostrauimus. iterfecimus. Sterni. n. stantia dñr cũ in terrã deiiciunt. Tumidũ. Inflatũ. Supbia elatũ. Nescio quos amores. Cũ quodã cõtẽptu hæc dñr: ac si diceret leues molles atq; uiris negligẽdos. Iritare. ꝓuocare stimulare. Tua face. Tibi cõueniente. Faxãt cupidĩ attribuit: q̃ Iuuenũ aĩ amore iflamant. Nec assere. arroga. Vẽdica. Filius huic Veneris. Cupido. Figat tuus. Licet cõiũctio subitelligẽda ur. Licet inqt tuus arcus oia aialia figat: meũ tñ tu effugere ñ poteris. Sicq; gl'ia tua tãto minor ẽ q̃ nostra: q̃to aialia. q̃ tu feris: deo sunt iferiora. Elisso aere. Impulso. Percussis pennis. alis. Nam alatus Cupido pingitur. Arce. cacumie. Vertice. Prompsit. Deprompsit. excepit.

Daphne i laurum

Diuersorum operum. Contrariorum effectuum. Fugat. fugere facit & depellit. Optusum. sine cuspide. Hoc optuso. Ad propinquius enim hoc ꝓnomen refertur. Illud ad lōginquius. Traiecta per ossa. Trāsfixa per ossa transeunte. Exuuiis pellibus. Exuuie dicuntur spolia non solum quæ hominibus detrahuntur: sed etiam quæ aliis animalibus: Exuuie autem ferrarum pelles dicuntur. Captiuarum. captarum. Innuptæ ꝙ æmula phœbes. Imitatrix Dianæ: quæ perpetua gaudet uirginitate. Vitta coercebat. Quo modo Daphne Dianæ esset imitatrix exponit. nam neꝙ ornatu capitis gaudebat: & uiros omnes aspernabatur. Vitta tegmē est capitis muliebre. Sine lege. sine ordine. Auersata. Aspernata. Lustrat. peragrat. circumit. Nec quid hymen. Deus est nuptiarum qui & hymeneus dicitur. Pro nuptiis autem ponitur. Tædas iugales. nuptias: a parte enim totum ītelligimus Nouis enim nuptis faces accēsæ prefetebā tur. Tæda autā arbor est ex qua optime cōficiuntur faces. Verecundo rubore. pudico & a uerecundia proueniente. Blandis lacertis. pro ipsa blanda. Sic Vergilius. Sceleratam ītorserit hastam. pro ipse sceleratus. Est enim hypallage: ꝙ frequenter poetæ utūtur. Dedit hoc pater ante Dianæ. Exēplo persuadere nititur patri: ut se uirginem uiuere permittat. Nam & Iupiter concessit Dianæ filiæ: ut perpetua frueretur uirginitate.

Pater Iupiter. Ille quidem obsequitur. Peneus pater morem gerit. tibi inquit Ouidius. Est autem apostrophe & cōuersio sermonis ad puellā. Decor iste. pulchritudo ista tua excellens. Tuo uoto. Tuæ cupiditati.

Fallunt decipiunt. Id enim sperabat: qđ minime ē assecutus. Vtque leues stipulæ Duplici similitudine & stipularū & sepium ardēcium ostendit poeta: ꝙ uchemēti amore Daphnen prosequeretur Apollo. Adolentur. ardent. comburuntur. Demptis. aristis: ablatis spicis. Partem enim pro toto posuit. Ariste nanq; partes sunt spicæ acutissimæ sic dictæ quod primum arescant. Vt facibus sepes ardent. Sepes ex arbustis constant: quibus ab ingressu agrorum uiatores arcentur. Quas forte uiator. Viator a uia siue potius a uio quod nisi in compositione in usu non est: ut obuio Deuio deriuatur: at q; is proprie dicitur qui iter aliquot suscipit pagendum. Tametsi apud Romanos ii uiatores dicebāt: q magistratus ex agris ī urbē euocabāt: ut plinius scribit. Vel minus ad mouit. Vel nimis ꝓpe sepes posuit. Sub lucē. Circa lucē diei aduēientē. Solēt. n. uiatores noctu faces secū ferre: ꝙs: aduenientelucē iuxta sepes reliquunt. Inflammas abiit. Accēsus & inflāmatus ē amore Daphnes.

Sterilem amorem. Vanum ex quo nullam uoluptatem est habiturus. Ecquid si comantur ait: Ecquid dictio est interrogantis & per. c. scribitur. Comantur. ornentur. ac si diceret. Si ornarentur capilli: multo decentiores essent. Micantes. fulgentes. Videt oscula. parua. ora. non basia. Est enim ab ore diminutiuum. Os autem paruum maxime uirginem cōmendat. Quæ non est uidisse satis. Illa enim etiam oscularī cupiebat. Laudat digitosq;. Morem exprimit elegantum amatorum: qui omnia amicarum suarum membra laudare solent. Et nudos lacertos. Mulierum Romanarum habitum describit qui nunc quoque multis est in usu. Si qua latent meliora putat. Non de pudendis:

Diuersorum operum. fugat hoc. facit illud amorē.
Quod facit auratū est: & cuspide fulget acuta.
Quod fugat obtusū ē: & habet sub arūdie plūbū.
Hoc deus in nympha peneide fixit. at illo
Lęsit apollineas traiecta per ossa medullas.
Protinus alter amat. fugit altera nomen amantis:
Siluarum latebris captiuarumq; ferarum
Exuuius gaudens: innupteq; emula phœbes
Vitta coercebat positos sine lege capillos.
Multi illam petiere. illa auersata petentes:
Impatiens expersq; uiri nemora auia lustrat.
Nec qd hymē. quid amor. qd sint cōnubia curat.
Sæpe pater dixit. generum mihi filia debes.
Sæpe pater dixit. debes mihi nata nepotes.
Illa uelut crimen tædas exosa iugales
Pulchra uerecundo suffundens ora rubore:
Inq; patris blandis hęrens ceruice lacertis:
Da mihi perpetua genitor carissime dixit
Virginitate frui. dedit hoc pater ante dianæ.
Ille quidem obsequitur. sed te decor iste quod optas
Esse uetat: uotoq; tuo tua forma repugnat.
Phœbus amat: uisęq; cupit connubia daphnes:
Quodq; cupit sperat: suaq; illum oracula fallunt.
Vtq; leues stipulæ demptis adolentur aristis:
Vt facibus sepes ardent: quas forte uiator
Vel nimis admouit: uel iam sub luce reliquit:
Sic deus in flāmas abiit. sic pectore toto
Vritur: & sterilem sperando nutrit amorem.
Spectat inornatos collo pendere capillos.
Ecquid si comantur ait? uidet igne micantes
Sideribus similes oculos. uidet oscula: quę non
Est uidisse satis. laudat digitosq; manusque
Brachiaq;: & nudos media plus parte lacertos:
Si qua latent meliora putat. fugit ocior aura

Sterilem amorem. Vanum ex quo nullam uoluptatem est habiturus. Ecquid si comantur ait? Ecquid dictio est interrogantis & per. c. scribitur. Comantur. ornentur. ac si diceret. Si ornarentur capilli: multo decentiores essent. Micantes. fulgentes. Videt oscula. parua. ora. non basia. Est enim ab ore diminutiuum. Os autem paruum maxime uirginem cōmendat. Quæ non est uidisse satis. Illa enim etiam oscularī cupiebat. Laudat digitosq;. Morem exprimit elegantum amatorum: qui omnia amicarum suarum membra laudare solent. Et nudos lacertos. Mulierum Romanarum habitum describit qui nunc quoque multis est in usu. Si qua latent meliora putat. Non de pudendis:

ut inquit Fabius:est intelligendum:sed de iis omnibus corporis partibus quæ ueste occultantur. Neque resistit. Neq; consistit:neq; remoratur cursum. Reuocantis. Apollinis. Nympha precor.Hac oratione Apollo conatur Daphnæ persuadere ne se fugiat:sed in suos deueniat amplexus. Nympha mane.Elegans repetitio amatoriæ orationi maxime conueniens. Sic agna lupum.His similitudinibus ostendit Apollo se ut hostem a Daphnæ uitari:cum ipsam amore captus sequatur.Est autem hypozeugma.Fugit enim uerbum est subaudiendum.Lupum uero ut hostem oues natura & cerui leones:ac denique omn a animalia Bruta suos quodque fugiunt hostes. Penna trepidante.Cum quodam timore properantibus alis. Aquila uero ab aquilo hoc est fusco & subnigro colore est dicta:quãuis qdã ab acute uidendo illam denominatam uelint ut scribit Pompeius. Me miserum ne prona cadas.Ex arte se sollicitum esse significat de salute puellæ:qua potiri cupiebat.

Illa leui, neq; ad hęc reuocantis uerba resistit.
Nympha precor penetia mane. non insequor hostis.
Hympha mane. sic agna lupum: sic cerua leonem.
Sic aquilam penna fugiunt trepidante columbę:
Hostes quęq; suos, amor est mihi causa sequendi.
Me miserum ne prona cadas:indigna uelędi
Crura notent sentes:& sim tibi causa doloris.
Aspera qua properas:loca sunt. moderantius oro
Curre:fugamq; inhibe. moderantius insequar ipse.
Cui placeas inquire tamen. non incola montis.
Non ego sum pastor. non hic armenta gregesque
Horridus obseruo. nescis temeraria. nescis
Quem fugias:ideoq; fugis. mihi delphica tellus:
Et claros & tenedos patareaq; regia seruit.
Iupiter est genitor. per me quod eritque fuitque
Estque patet. per me concordant carmina neruis.
Certa quidem nostra est. nostra tamen una sagitta
Certior:i uacuo quę uulnera pectore fecit.
Inuentum medicina meum est:opifexque per orbem
Dicor:& herbarum subiecta potentia nobis.
Hei mihi:q; nullis amor est medicabilis herbis.
Nec prosunt domino:quę ꝙsunt omnibus artes:
Plura locuturum timodo penetia cursu
Fugit:cumq; ipso uerba imperfecta reliquit.

Notent sentes.pungant ac lacerent spinæ. Sentes enim numero plurali spinæ dicunt.

Moderãtius curre.Modestius.Lentius.

Fugamq; inhibe.Contine fugam.Noli fugere. Horridus obseruo.Incultus custodio. Armẽta gregesque.Armentũ id genus pecoris appellatur:ut ait Sex. Pompeius:quod est idoneum ad opus armorum. Grex uero fit ex capris.porcis ouibusue ex similibus etiam ex bobus:ut grex sit generalius nomen.Armentũ specialius. Cicero ĩ Philippicis.Cecidit greges armentorum.

Mihi Delphica tellus. Artificiose & potẽtiam & genus & præclara inuenta cõmemorat Appollo:ut ad se amãdum Daphnen allíciat . Horum nanq; singulis muliebres animi maxime capiuntur. Delphica tellus.Delphi urbs ẽ Phocidis ad Parnasum: ubi templum Apollinis & opibus & certis oraculis clarissimũ fuit.unde oracula Delphica sunt dicta.Delphi autem fuere cognominati:quod Appollo Delphini similis illuc nauigauit. Delphis autem est adytũ ex quinq; lapidibus extructum opus Agamedis & Trophonii. Et claros.urbs est lyciæ apollini dicata. Vnde Clarius cognominatur. Et tenedos. Tenedos insula est ad hellespontum una ex sporadibus:quæ prius Leucophrys fuit appellata. A Tene autem Tenedos est dicta quasi Τεννούεδοσ.hoc est Tennæ solum. Vnde Tenedius deriuatur.Est etiam Tenedos urbs lyciæ:uel ut alii asserunt Pamphiliæ:quam sub tutela sua esse Apollo ait.

Pataræa regia.Patara urbs est lyciæ a Pataro Apollinis & lyciæ filio appellata:in qua apollo maxime colebatur. Vnde & Patareus fuit cognominatus. Alexander autem scribit:ut Stephanus refert.Sæliciam puellam ex ophionide sacra Apollini afferentem in pataris in uia deposito uase quieuisse. Illa uero erant pemmata.lyræ.arcus & sagittæ:quibus infantes ludunt. Vento autem flante pataram hoc est cistam in mare fuisse delatam.Puellam autem flentem domum rediisse.Pataram uero ad lyciorum cheronesum aduectam fuisse. Quẽdam autem ex profugis a Selicia in Pataram incidisse:& quæ in illa erant pemmata cõbussisse . ac cheronesum Apollini consecrasse totamque illam regionem a patara uase patara denominasse.Patara autem græce interpretatur cista. Vnde patareus & patareius declinantur. Iupiter est genitor. Apollo nanque Iouis ex latona filius fuisse peribetur. Per me quod eritque. Apollo se deum esse uaticinationis significat. Per me concordant carmina neruis.hoc est.musices & harmoniæ ego sum inuentor. Carmina.cantilenæ. Neruis.chordis. Certa quidem nostra est.Se peritum quidem esse sagittarium profitetur.Sed cupidinem a quo est percussus:peritiorem esse ait. In uacuo pectore.Libero amoris affectu . Opifexque.opem faciens & ferens auxilium.Interdum opifex opus faciens. Hei mihi.Dolet Apollo quod nullam inueniat medicinã: quæ amorem leuet.Hei autem dolentis est interiectio quæ cum datiuo copulatur. Timido cursu.Hypalla

ge est ipsa enim timida intelligitur. Tunc quoq; uisa decens. Quum inquit curret et Daphne uisa est deco ra & pulchra. Corpora. Corporis membra & carnes. Corpus enim uiuentium. Caro dicat mortuorum.

Vibrabant. uentilabant agitabant. Retro dabat. retro uertebat. Iuuenis deus. Causa est cur nō sustinue rit ultra blandiri. Idcirco enim diutius sustinere non poterat: quia iuuenis erat. Perdere blanditias. Proiice re blanda uerba. Admisso passu. Velocibus passibus. Vt canis in uacuo. Pulchra similitudine declarat & Daphnes fugientis & Apollinis insequentis uelocitatem. Canis gallicus. Qui nunc leporarius uulgo ap pellatur. In uacuo aruo. In aruo demesso. Pedibus. Pedum uelocitate. Stringit ue stigia. radit pedes leporis. Sic Vergilius. Stringentem ripas & amœna loca secantē. Extenso rostro. porrecto ore. Fugacis. Fu gientis puellæ. Crinem sparsum ceruici bus. Capillos per collum sparsos. Afflat. flatu & spiritu attigit. Citæ fugæ. Velocis. cursus. Si flumina numen habetis. diuini tatē ac succurrendi facultatē. Qua nimiū placui: Tellus hisce. Tellurem rogat ut se uel absorbeat. uel in aliam transmutet figu ram. Qua. In qua. Hisce. Aperire: ut me accipias. Alias hiscere significat loqui.

Perde. Destrue. Torpor grauis. Ma gnus stupor. Mollia præcordia. Partes cordi præiacentes ꝓcordia dicunt. Tenui libro. tenui cortice & subtili. Modo. Paulo ante. Pigris radicibus. Lentis. imobilibus significat aūt pedes ī radices fuisse conuer sos. Ora cacumen habēt. hoc est. Os & fa cies daphnes ī cacumen & summitatē lauri fuere cōuersa. Nitor unus. Solus splēdor. sola pulchritudo. Hanc quoque phœbus amat. Arborē subaudiamus. Nam laurus Apollini dicata esse pibetur. Phœbus autē epitheton est Apollinis purūq; significat. Sol. n. ab omni fece est alienus. In stipite. In trunco. Trepidare. palpitare. Cui deus. Ordo est. Cui deus dixit. Semp ha bebūt. Te coma. Elegāter ea enumerat q̄ lauro ornātur. Nam & comæ & citharæ & pharetræ lauro cingebātur. Tu ducibus læ tis. Imperatores triumphantes laureum ge stabāt coronā. Læta uox. Militū q canētes Io triūphe Imperatorē seq̄bant triūphātē.

Lōgas pōpas. Captiuorū ac rerū oīum ꝓ tiosarū ī bello captarū. simulacroꝝ ꝓterea urbiū expugnatarū. Hæc. n. oīa in triūpho gestabant. Visent. Videbūt. Capitolia. Scite. Nā triūphātes ī Capitoliū usq; ascen debāt Capitolio Ioui sacrificaturi. Nā lau rus: ut scribit Plinius triūphis ꝓprie dicat: uel gratissima domibus. Ianitrix Cæsaꝝ pō tificūq;: q̄ sola & domos exornat & ante li mina excubat. Eadē pacifera ē: ut quā ꝓtēdi ēt iter armatos hostes quietis sit īdiciū. Ro manis ꝓcipue lætitiæ uictoriarūq; nuncia. Addit litteris & miliū lāccis. pilisq;: Fasces ī peratoꝝ decorat. ex iis ī gremio Iouis optimi maximi depōit: quotiēs lætitiā uictoria nouā attulit. Quæ nō qa ꝓpetuo uiret: nec qa pacifera ē ꝓferēda utiq; myrto & olcæ ē. Sed qa spectatissima ī mōte pnasso ideoq; ēt grata Apollini assuetis eo dona mittere iā & regibus teste. L. Bruto. Fortassis ēt i argumentū: quoniā ibi liber

Tunc quoq; uisa decens. nudabant corpora uenti:
Obuiaq; aduersas uibrabant flamina uestes:
Et leuis impulsos retro dabat aura capillos.
Aucta fuga forma est. sed enim non sustinet ultra
Perdere blanditias iuuenis deus. utq; monebat
Ipse amor: admisso sequitur uestigia passu.
Vt canis in uacuo leporem cum gallicus aruo
Vidit: & hic prędam pedibus petit. ille salutem.
Alter inhæsuro similis iamiamq; tenere
Sperat: & extenso stringit uestigia rostro.
Alter in ambiguo est: an sit cōprensus: & ipsis
Morsibus eripitur: tangentiaq; ora relinquit:
Sic deus: & uirgo est. hic spe celer. illa timore.
Qui tamen insequitur pennis adiutus amoris
Ocior est: requiemq; negat: tergoq; fugacis
Imminet: & crinem sparsum ceruicibus afflat.
Viribus absumptis expalluit illa: citæq;
Victa labore fugæ: spectans peneidas undas
Fer pater inquit opem: si flumina numē habetis.
Qua nimium placui: tellus ait hisce: uel istam
Quę facit ut lædar: mutando perde figuram.
Vix prece finita torpor grauis occupat artus.
Mollia cinguntur tenui precordia libro.
In frondes crines. in ramos brachia crescunt.
Pes modo tam uelox pigris radicibus hæret.
Ora cacumen habent. remanet nitor unus in illa.
Hanc quoq; Phœbus amat: positaq; ī stipite dextra
Sentit adhuc trepidare nouo sub cortice pectus.
Complexusq; suis ramos ut membra lacertis:
Oscula dat ligno. refugit tamen oscula lignum:
Cui deus. at quoniā coniux mea non potes esse:
Arbor eris certe dixit mea. semper habebunt
Te coma. te citharæ. te nostræ laure pharetrę.
Tu ducibus lætis aderis: cum lęta triumphum
Vox canet: & longas uisent capitolia pompas.
Postibus augustis eadem fidissima custos

tatem publicam is meruisset lauriferam tellurem illam osculatus ex responso. Et quia manu fatarum recepta-
rumq; in domos fulmine sola non icitur. Ob has causas equidem crediderim honorem eis habitū in trium-
phis potius q̄ quia suffimentum sit cædis & purgatio: ut tradit Massurius. Vnius aūt arborum latīa lingua no
men imponitur uiris. Mediamq; tuebere quercum. In medio areæ palatinæ constitutam. Quercus ē arbor
grandifera dicta quod id genus arboris graue sit ac durum tum etiam in ingentem euadat: amplitudinem ut
tradit sex. Pompeius. Querquerā enim grauem & magnam quidam dici putant. Querquera item frigida in
terpretatur & cū tremore febris. Perpetu

Ante fores stabis: mediamque tuebere quercum.
Vtque meum intonsis caput est iuuenile capillis:
Tu quoq; perpetuos semper gere frondis honores.
Finierat pæan. factis modo laurea ramis
Annuit: utque caput uisa est agitasse cacumen.
Est nemus æmoniæ prærupta quod undiq; claudit
Silua. uocant tempe: per quę peneus ab imo
Effusus pindo spumosis uoluitur undis:
Deiectuq; graui tenues agitantia fumos
Nubila conducit: summisq; aspergine siluis
Influit: & sonitu plus q̄ uicina fatigat.
Hæc domus. hęc sedes. hęc sunt penetralia magni
Amnis. in his residens facto de cautibus antro
Vndis iura dabat: nymphisq; colentibus undas.
Conueniunt illuc popularia flumina primum
Nescia gratentur: consolenturue parentem.
Populifer Sperchius: & irrequietus enipheus:
Apidanusq; senex: lenisq; amphrysus: & æas

os honores frondis. Periphrasis est foliorū
Laurus. n. nunq̄ folia abiicit. Finierat Pæā
Apollo pæā dicitur απο τοῦ πταιειν. hoc
ē: a feriēdo. Nā īdignatus sagittis ferit. Iuue
nalis. Parce ꝓcor Pæā & tu depōe sagittas.
Nil pueri faciunt. ipsam cōfigite matrē Am
phiō clamat. Pæan quoque hymnus dicitur Tēpe
ī Apollinem compositus: Vergilius. Letum
pæana canētes. Laurea. laurus. laurea quo Peneus
q; dicitur corona ex lauro confecta. Cacu
men. summitatem. Caput enim uisa est cō-
mouere: quod erat cacumen. Est nemus
æmoniæ. Tēpe amœnissimā Aemoniæ ual
lē describit poetæ quo cōmodius Iouσ Ina
chi amnis filiæ metamorphosin in uaccam
cum superiore cōnectat. Nam iuxta tempe
est spelunca Penei fluuii daphnes patris: ad
quem cōsolandum omnes uicini amnes cō
uenerunt: præter Inachum: q amissam filiā
lugebat. Io nanq; Inachi amnis filia ab Io-
ue primum compressa: deinde Iunone sup-
ueniente in iuuencam fuit cōuersa. Verum
Iuno id quod erat suspicata: Iouē rogauit:
ut sibi tam pulchram donaret iuuencam. Ei
uero tandem dono acceptæ argum centum

oculis præditum custodē appositi. Sed Iupiter amicæ misericordia motus Mercurio mandauit: ut argum in
terficeret: quē Iuno cum uidisset occisum in pauonem conuertit: centumq; ipsius oculos caudæ apposuit. Est
Nemus æmoniæ. Topographia est. Tēpe nanq; describit uallem Thessaliæ amœnissimā. Aemoniæ. Thes
saliæ. Aemonia. n. thessalia dicitur ab Aemone Chlori pelasgi filio: Thessali aūt patre. Vocāt tempe. Tem
pe: ut dixi: nemus ē thessaliæ quinq; milibus passuum in longitudinem tendens adeo amœnum: ut amœnissi
ma quæq; Loca tēpe uocentur: ut Seruius scribit. Prærupta sylua. alta. Per quæ peneus. Per media tempe
labitur. Peneus fluuius q claritate cunctos thessaliæ fluuios antecedens: iuxta: gomphos nascitur ī radicibus
Pindi montis interq; offam & olympum nemorosa conualle defluit quingentis stadiis dimidio eius spatio na
uigabilis. In eo tursu uocantur tempe: ut plinius tradit. quinq; milium longitudine & ferme sex latitudine ul
tra uisum hominis attolentibus se dextra leuaq; leuiter cōuexis iugis. intus sua luce uiridante. Allabitur Pene
us calculo amœnus uiridi circa ripas gramine. Canorus auium concentu. Deiectuq; graui. Vehementi cur
su. Summisq; aspergine syluis Influit. hoc est. influere uidetur per altas syluas aspergine humidarum nebula
rum: quæ ex illius undis excitantur. Et sonitu plusq̄ uicina fatigat. Non solum inquit uicini sed longe quoq; di
stantes strepitum illius sentiunt. Hæc sunt pœnetralia. Loca domus secretiora in quibus diis penatibus sacrifi
cabatur: pœnetralia dicebantur. Antro. Spelunca. De cautibus. De lapidibus Cautes autem & cotes dicun
tur. Dabat. Reddebat. Ius. n. ꝓprie reddi dicitur. Gratent̄ gratulent̄ Peneo qđ daphne filia ī laurū fuit cō
uersa. an consolentur quod filiam amisit. Popularia flumina. Vicina ac ex eodem populo. Alibi popularis
gratus populo dicitur. Populifer Sperchius. populos arbores ferens. Sperchius aūtē fluuius est Thessaliæ: q
ex Pelio monte ortus in malia cū labitur sinū. Enipeus fluuius est Thessaliæ ex Othry mōte in apidanū de
fluens. Eridanusq; senex. Sic qdem legitur: sed corrupte ut mihi quidē uidetur. Cū enim proposuerit fluuios
populares Thessalicosq; conuenisse ad Peneum: cuius filia Daphne in laurum fuerat conuersa: nō uideo qua
ratiore Eridanum galliæ cisalpinæ fluuium: qui alio nomine dicitur Padus: admisceat. Quare Apidanus le-
gatur: ne ineptus esse Ouidius uideatur. Est enim Apidanus Thessaliæ fluuius: quē idcirco poeta senē appel
lat: quod tarde admodum fluit: donec enipheum admittat. Lenisq; Amphrisus. Hic quoq; fluuius est Thes
saliæ leniter fluens: iuxta quem Admeti regis armenta pauit Apollo. Vnde Lucanus libro sexto. Et flumine
puro Irrigat Amphrisus famulantis pascua phœbi. Et Aeas. fluuius est epiri iuxta muros Dirachii labens.

Inachus unus abeſt. Inachus fluuius eſt achaiæ ab Inacho rege dictus. Eius filiam Io cum depræhendiſſet Iupiter ſpatiantem: compreſſit: ac ne id a Iunone agnoſceretur: ipſam mutauit in iuuencam. Mærens itaque Inachus ꝓpter amiſſam filiã ſe domi continebat. Natãque miſerrimus Io Luget ut amiſſam. Io accuſatiuus eſt græcus. Nam Io Ius græce declinatur ut Calypſo calypſus. quanuis Ionis & calypſonis quidam latine ma lint declinare. An ſit apud manes. An ſit mortua. Illi enim apud manes eſſe dicuntur qui obiere. Manes au tem animæ ſunt mortuorum quibus honoris gratia deorum uocabulum additum eſt. Dii nanque manes di cuntur: ut ſcribit Apulleius de Dæmonio ſocratis. Martianus uero Capella in nuptiis philologiæ tradit manes tam bonos eſſe q̃ truces: in quos cum poteſtatem habeat plu to: merito ſummanus uocatur quaſi Mani um ſummus. Manes autem dicti ſunt uel a mano qd bonũ apud priſcos ſignificabat. Vnde immanis malus crudeliſque dicitur: uel a manando ut ait Pompeius: ꝙ eos per omnia manare putabant. Sed quam non inuenit uſquam. hoc eſt quam nullo in lo co inuenire poteſt: eam in rerum natura nõ eſſe putat. Vſquam autem & nuſquam ad uerbia tam in loco q̃ ad locum' ſignificant. Vſquam autem in aliquo loco ita ſignificat: ut fere ſemper cum negatione ponatur in oratione. Atque animo peiora ueretur. Mortuam enim eam eſſe putabat. Vi derat a patrio. Hic incipit deſcribere quem admodum Iupiter in Ious amorem incidit. A patrio flumine. Ab Inacho Achaiæ flu uio. Tuo toro. tuo lecto: ac tuis nuptiis. Torus autem pro & lecto & pro ſede po nitur a tortis herbis dictus. Vnde citra aſpi rationem ſcribi debet: quãuis fere in exem plaribus cum aſpiratione ſcriptum legatur. Torus etiam eminentiorem ſignificat pul pam. Vnde Toroſa iuuentus a Perſio uo catur: Vergilius tertio georgicon Luxuriat que toris animoſum pectus. Ambas. um bras & dextras & ſiniſtras. Hoc autem ex poetæ perſona dicitur. Exponit enim pœta quas umbras dixerit Iupiter Inachi filiæ pe tendas. Dum calet. donec calor eſt. Hor tatur autem puellam Iupiter: ut meridiei æſtum fugiat. Latebras ferarum. ſiyluas in quibus occultantur feræ. Sed qui cæ leſtia magna. Sed qui cæli imperium ha beo. Sgnificat autem ſe eſſe Iouem maxi mum deorum: quo facilius illi perſuadeat: ut ſibi morem gerere uelit Vaga fulmi na: hoc eſt. non in rectum ſed in obliquum cuntia. Fulmina enim in obliquum ferun tur. Iam paſcua lernæ. Lerna palus eſt ar giuorum: in qua habitauit hydra ſerpens ab Hercule interfecta. Lycæa arua. arcadica. Lycæus nanque mons eſt arcadiæ Pani paſtorum deo dicatus.

Io in iuencã

Moxq; amnes alii: qui qua tulit impetus illos:
In mare deducunt feſſas erroribus undas.
Inachus unus abeſt: imoq; reconditus antro
Fletibus auget aquas: natamq; miſerrimus Io
Luget ut amiſſam. neſcit uita ne fruatur:
An ſit apud manes. ſed quã non inuenit uſquam:
Eſſe putat nuſquam: atq; animo peiora ueretur.
Viderat a patrio redeuntem Iupiter illam
Flumine: & o uirgo Ioue digna: tuoque beatum
Neſcio quẽ factura toro: pete dixerat umbras
Aut horũ aut horũ nemorũ: & monſtrauerat ãbas.
Dum calet: & medio ſol eſt altiſſimus orbe.
Quod ſi ſola times latebras intrare ferarum:
Præſidæ tuta deo nemorum ſecreta ſubibis:
Nec de plebe deo: ſed qui cæleſtia magna
Sceptra manu teneo: ſed qui uaga fulmina mitto.
Ne fuge me (fugiebat enim) iam paſcua lernę
Conſitaque arboribus lycęa reliquerat arua:
Cum deus inducta latas caligine terras
Occuluit: tenuitq; fugam: rapuitq; pudorem.
Interea medios iuno deſpexit in agros.
Et noctis faciem nebulas feciſſe uolucres
Sub nitido mirata die: non fluminis illas
Eſſe: nec humenti ſenſit tellure remitti.
Atque ſuus coniunx ubi ſit circũſpicit: ut quæ
Deprenſi totiens bene noſſet furta mariti.
Quem poſtquã cęlo non repperit: aut ego fallor:
Aut ego lędor ait. delapſaq; ab ęthere ſummo
Conſtitit in terris: nebulaſq; recedere iuſſit.
Coniugis aduentum preſenſerat: inque nitentem
Inachidos uultus mutauerat ille iuuẽcam.

Occuluit. occultauit. Tenuit fugam Cohibuit fugam. illamque fugientem retinuit. Rapuitque pudo rem. hoc eſt. Illam ſtuprauit erubeſcendique cauſam eripuit. In tenebris nanque minus unum quemque pu det ueneri indulgere. Deſpexit. Dehorſum aſpexit. Alibi deſpicere contemnere eſt. Nebulas uolu cres. quæ ut aues uolare uidentur. Sub nitido die. Sereno. Non fluminis illas eſſe. Phyſici aiunt nebulas aut a fluuiis aut a uaporibus terræ generari. Vt quæ. utpote quæ. Furta. ſtupra.

Bos quoq; formosa est. Io inquit ut uirgo erat formosa: sic in iuuencam quoque uersa pulchra uidebatur. Speciem. Pulchritudinem. Probat. Laudat. Cuius. sit uerbum subaudiatur. Et unde. Venerit. Quo ue sit armento. Armentum id genus pecoris dicitur: ut tradit sextus Pompeius: quod est idoneum ad opus armorum. Quanquã Varro ab arando deriuare uideatur quasi aramentum tertia littera detracta. Vt auctor desinat inquiri. Vt dominus uaccæ a Iunone nõ inuestigetur. Abdicere. ab dicare. alienare & ab se amouere. Non dare suspectum. Non tradere inquit petitam uaccam Iunoni: suspecta res esset: cogeretque Iunonem aliquid mali suspicari. Qui suadeat illud. Dare. Hinc. ab illa Iunoni tradenda. Sociæ generisque torique. Nam Iuno & soror esse & uxor Iouis fingitur: quod p aere ponitur: qui leuitate ætheri qui idem est cum Ioue: Similis esse sibiicitq; uidetur. Nam æther aere superior est. Pellice. concubina. Nã pellex dicitur quæ cum eo uiro cui uxor est se miscet. Græci illam παλλακα uocant. Et fuit anxia furti. hoc est fuit sollicita ne sibi furto auferretur. Aristoridæ argo. Argus Aristoris filius centum habuisse oculos fingitur quorum semper octo & nonaginta uigilabant. bini uero solum dormiebant. Capiebant quietem. Dormiebant.

Seruabant. Custodiebant. Atque in statione manebant. hoc est. uigulabant. Trãslatio est a militibus sumpta: qui in statione tunc manere dicuntur: cum diligenter excubias agunt. Spectabat ad io. accusatiuus ẽ græcus. Non enim permittit sibi declinare Io Ionis ut Dido didõis. Quanuis auersus. Quanuis in aliam partem uultum auersum haberet. Luce sinit pasci. Tẽpore inquit diei eam pascere permittit Argus. Nocte uero ad præsepe eam ligans in stabulis claudit. Indigno collo. Ceruici uinculo non merenti propter molliciem atque pulchritudinem. Amara herba. Ipsi filiæ Inachi amara: non uaccis quibus est suauis.

Incubat terræ. Cubat ĩ terra & iacet. Gramẽ. herbam & stramẽ. Limosa. lutosa ac cœno infecta. Tendere. porrigere. Brachia. Manus iunctas: ut illum ad misericordiam commoueret. Et conata queri. cõque ri lamentari. Mugitus edidit ore. Mugire uerbum est factitium a sono uocis boũ deductum. Edidit. emisit. Inachidas ripas: Inachias Patronymicum pro possessiuo positum. Noua cornua. Sibi nouiter nata.

Fugit. Fugere conata est. Neque enim se ipsam fugere poterat. Naiades ignorant. Non agnoscunt sororem. Admirantibus. Patri & nymphis. Lambit. Lingit. Oret. Orare uellet. Casus. Infortunia.

Argi oculi ĩ caudã pauonis

Bos quoque formosa est. speciem saturnia uaccæ
Quanq; inuita probat: necnon & cuius. & unde
Quo ue sit armento: ueri quasi nescia quærit.
Iupiter e terra genitam mentitur: ut auctor
Desinat inquiri. petit hanc saturnia munus.
Quid faciat? crudele suos abdicere amores:
Non dare suspectum. pudor est qui suadeat illud.
Hinc dissuadet amor. uictus pudor esset amore.
Sed leue si munus sociæ generisque torique
Vacca negaretur: poterat non uacca uideri.
Pellice donata non protinus exuit omnem
Diua metum: timuitq; Iouem: & fuit anxia furti:
Donec aristoridæ seruandam tradidit argo.
Centũ luminibus cinctum caput argus habebat.
Inde suis uicibus capiebant bina quietem.
Cætera seruabant: atque in statione manebant.
Constiterat quocunque loco: spectabat ad Io.
Ante oculos Io quãuis auersus habebat.
Luce sinit pasci. cum sol tellure sub alta est:
Claudit: & indigno circundat uincula collo.
Frondibus arboreis & amara pascitur herba.
Proq; toro terrę non semper gramen habenti
Incubat infelix: limosaq; flumina potat.
Illa etiam supplex argo cum brachia uellet
Tẽdere: non habuit quæ brachia tenderet argo.
Et conata queri mugitus edidit ore.
Pertimuitq; sonos: propriaq; exterrita uoce est.
Venit & ad patrias: ubi ludere sæpe solebat:
Inachidas ripas: nouaque ut conspexit in unda
Cornua: pertimuit: seseque exterrita fugit.
Naiades ignorant. ignorat & inachus ipse
Quæ sit. at illa patrem sequitur: sequiturq; sorores:
Et patitur tangi: seque admirãtibus offert.
Decerptas senior porrexerat inachus herbas.
Illa manus lambit: patriisque dat oscula palmis:
Nec retinet lachrymas: & si modo uerba supersint:
Oret opem: nomẽque suum casusque loquatur.

Littera pro uerbis.loco uerborum inquit littera quam pedibus in puluere uacca effecit:indicauit patri filiã. Bouis enim pes i & o litteras exprimere uidetur:quas cum uidisset Inachus:eam esse filium cognouit. Duxit.Effecit:Duci aũt proprie dicuntur littere cum fiunt. Vnde etiam litterarum ductus a Fabio appellantur.

Indicium triste. Significationem mæstam ab effectu:quod mærore affecit patrem. Grauius nanque pater dolebat filiam in iuuencam fuisse transmutatam q̃ si mortua esset. Peregit.Effecit. Me miserum. O subintelligatur:quod frequenter in exclamationibus omittitur leuioribus. Pendens in cornibus & ceruice.hoc est cornua & ceruicem amplectens. Iuuencæ autẽ magnitudo significatur a cuius cornibus & ceruice Inachus illa amplectens pẽdere uidebaẽ. Ingeminat.exclamationẽ illã o me miserum duplicat. Tu ne es quæsita p omnes. Ordo est. Tu ne es nata & filia mihi p omnes terras quæsita? Tu non inuenta reperta es. Signat differentiam inter inuenire & reperire poeta. Inuenimus.n. quærẽtes. Reperimus casu. Luctus erat leuior.si nõ reperta esses.grauius enim fert pater quod in uaccam filia sit cõuersa:q̃ si mortua esset.

Nec mutua nostris dicta refers.hoc ẽ nec uicissim mihi respondes. Quod unum. Quod solum facere potes. Thalamos tædasque.hoc est nuptias. De grege nunc tibi uir. Maritus inquit de armento tibi est habendus Vnde filios uitulos tollas. Iuuencarum nanque mariti iuuẽci sunt. Nec finire licet. Nec possum inquit morte tantis doloribus imponere finem:cum deus sim immortalis. Sed nocet esse deum. Deo quoq; eleganter dicitur. Dii autem ita sunt imortales: ut ne sibi quidem mortem consciscere possint. Præclusaque Ianua leti.mortis. Quoniam inquit sum deus:tantos dolores morte finire non possum:uerum semper me in luctu esse oportet. Dii eni ἀσανατοι sunt atq; immortales. Extendit.Producit. Prolõgat. Stellatus argus.quod eius oculi ad similitudinem stellarum micarent. Abstrahit. Violenter abducit. Ipse procul. Ipse inquit argus in propinquum montem ascendit: unde sedens ĩ omnes partes spectabat. Procul.Prope. Occupat. Celeriter ascendit. Cacumen.uerticem. & summitatem.

Phoronidos. Phoronei neptis. Phoroneus nanque Inachi pater fuit. Narrat autem quemadmodum Argus a Mercurio fuit interfectus eiusque oculi caudæ pauonis fuerunt a Iunone appositi. Natumque uocat.Mercurium.Nam Mercurius Iouis fuit filius ex Maia una ex pleiadibus:q̃ septem Atlantis filiæ fuere non ex electra:sed ex Pleione nympha susceptæ:unde & Pleiades sunt nominatæ.Hæ in sidera translatæ ac in humero tauri collocatæ: Vergiliæ a latinis uocantur:quod ueris tempore oriantur. Lucida pleias.Maia pleiadum splendidissima. Leto det.interficiat.Parua mora est sumpsisse. figura est poetica. Alas pedibus.hoc est.talaria alata quæ idcirco Mercurio attribuuntur: quod planetarum omnium sit uelocissimus. Virgam somniferam.Caduceum dicit.de quo & Vergilius. Tum uirgam capit. hac animas ille euocat orco Pallentes.alias sub tristia tartara mittit.Dat somnos adimitque & lumina morte resignat. Tegimenque capillis.petasum & pileum. Ioue natus.Mercurius Iouis filius ex Maia. Obiter autem Mercurii quoque metamorphosin in pastorem poeta describit. Et posuit pennas.hoc est deposuit talaria alata. Per deuia rura.Per inuias syluas. Dum uehit adductas.Dum inquit ducit capellas congregatas. Tãetsi uehi proprie dicantur:quæ geruntur. Structis auenis.tibia quam ex auenis construxerat:est autem auena genus frumẽti notius q̃ ut sit exponendum:ex cuius calamis tibiæ etiã num a rusticis cõficiunt.

Littera pro uerbis:quam pes in puluere duxit:
Corporis indicium mutati triste peregit.
Me miserum exclamat pater inachus:inq; gementis
Cornibus & niueæ pẽdens ceruice iuuencę:
Me miserum ingeminat.tu ne es quæsita per omnes
Nata mihi terras?tu non inuenta:reperta es?
Luctus erat leuior:retices:nec mutua nostris
Dicta refers.alto tantum suspiria ducis
Pectore:quodq; unũ potes:ad mea uerba remugis.
At tibi ego ignarus thalamos tædasque parabam.
Spesque fuit generi mihi prima.secunda nepotum.
De grege nunc tibi uir:& de grege natus habendus.
Nec finire licet tantos mihi morte dolores.
Sed nocet esse deum:præclusaq; ianua leti
Aeternum nostros luctus extendit in æuum.
Talia dicenti stellatus summouet argus:
Ereptãq; patri diuersa in pascua natam
Abstrahit.ipse procul montis sublime cacumen
Occupat:unde sedens partes speculatur in omnes.
Nec superum rector mala tanta phoronidos ultra
Ferre potest:natumq; uocat:quem lucida partu
Pleias enixa est:letoq; det imperat argum.
Parua mora est:alas pedibus uirgamq; potenta
Somniferam sumpsisse manu:tegimenq; capillis.
Hæcubi disposuit:patria Ioue natus ab arce
Desilit in terras.illic tegimenq; remouit:
Et posuit pennas.tantũmodo uirga retenta est.
Hac agit ut pastor per deuia rura capellas.
Dum uehit adductas:& structis cantat auenis:

Voce.Sono. Nouæ artis. Tibiæ nouiter a Mercurio inuentæ. Cuſtos Iunonius. Argus a Iunone cuſtos Io in uaccam conuerſæ appoſitus. Hoc ſaxo.Hoc monte. Vtrumque enim frequenter pro altero ponitur a poetis. Fœcundior. Vberior. Paſtoribus. Otio & quieti paſtorum. Atlantiades.Mercurius nepos atlantis ex Maia. Iunctis arundinibus.Sono tibiæ. Vincere.Superare.In ſomnum inducere. Temptat.Conatur. Seruantia lumina. Oculos obſeruantes atque cuſtodientes uaccam.Ille tamen inquit ſuaues ſomnos a Mercurio immiſſos repellere conatur. Nanque reperta Phyſtula nuper erat.Parentheſis eſt.Cauſam continens inquiſitionis Argi: Tam cõcinne autem fabulam fabulæ connectit Poeta:ut cũ multas ſimul deſcribat tranſfiguratiões: minime tamen a propoſito diſcedat.Exponit enim quemadmodum Syrinx nympha Ladonis fluuii filia ardenter a Pane deo amata:ne uirginitatem amitteret:in arundinem apud Ladonem fluuiũ fuit commutata:ex qua Pan ad mitigandos amoris ardores ſibi phyſtulam compoſuit. Vnde Vergilius. Pan primus calomos cæra coniugere plures Inſtituit. Tum deus inquit. Tũc Mercurius narrare cœpit. Arcadiæ gelidis in montibus. Arcadia regio eſt Achaiæ contermia ab Arcade Iouis & Caliſtus filio denominata. Variis enim nominibus antea fuit appellata.Nam & pelaſgia & Parrhaſia fuit uocata.Sunt qui illam & Gigantida & Azanian & Panian appellarint. Inter hamadryadas nonacrinas. nymphas arcadicas.Nonacris nãque urbs eſt arcadiæ. Vnde nonacrinæ nymphæ ſunt appellatæ. Hamadryades autem nymphæ dicuntur quæ una cum arboribus & oriuntur & occidunt: unde etiã Hamadryades ſunt dictæ. αμα enĩ ſimul. Δρυσ Δρῦοσ arbor apud uetes græcos dicebatur:quãuis nũc pro quercu ponatur. Naias una fuit.Naiadas fluminũ ac fõtiũ ſũt nymphæ απο του ναειν. hoc eſt a fluẽdo dictæ. Nympharum enim aliæ ſunt fluminum quæ naiades ut dixi uocantur. Aliæ Nemorum ſyluarumque quæ Driades.Napeæ.Hamadryades. Aliæ mõtium quæ Oreades απο του ορους. hoc eſt monte cognominantur. Nymphæ ſyringa uocabãt. Ab illius nomĩe tibia a græcis ſyrinx appellatur. Non ſemel & ſatyros.Sæpius inquit & ſatyros & reliquos ſyluarum deos eluſit. Dianam enim imitabatur:uirginitatemque ſeruare decreuerat.Satyri autem dii eſſe ſylueſtres crediti ſunt:quod huiuſmodi animalia in deſertis ſolum præſertim æthiopiæ inueniuntur. Et quoſcunque deos. Syluanos Faunos ac Panes ait.Hos nanque ſyluarum ac nemorum deos antiquitas putabat. Ortygiam deam.hoc eſt. Dianam. Ortygia nanque inſula eſt quæ alio nomine Delos frequentius uocatur:ſic dicta:ut ait Solinus:quod in ea primum ſunt uiſæ coturnices quas græci ortygas uocant. Eiuſdem nominis inſula eſt in mari ſiculo. Ritu Dianæ.More Dianæ. Latonia. Diana latonæ filia. Sic quoque fallebat. Quanuis inquit ſyrinx coram neum habeat arcum:diana tamen eſſe uidebatur adeo illi ſimilis erat. Pan uidet hanc. Pan deus eſt paſtorum & nemorum. Pinu acuta.Corona ex pinu confecta.Pinus enim Pani deo dicata fertur. Vnde etiam ea coronatur. Votis cede.Cupiditati obſequere. Tibi nubere uolentis. Te uxorem ducere cupientis.Nubere enim uiris mulieres dicuntur. Reſtabat plura referre.hoc eſt.reſtabant plura : quæ a Mercurio referrentur de ſyringe:eaque deſcribit Ouidius.Sed cum uideret Mercurius Argum ſomno oppreſſum:ſtatim uocem cohibuit:ipſumque iterfecit. Et precibus. Deſcribit ea quæ Mercurio narranda de ſyringe reſtabant. Per auia. Per loca inuia. Ladonis ad amnem. Ladon fluuius eſt Arcadiæ leniter fluens.

Voce nouæ captus cuſtos iunonius artis:
Quiſquis es:hoc poteris mecũ conſidere ſaxo:
Argus ait.neq; enim pecori fœcõdior ullo
Herba loco eſt:aptamq; uides paſtoribus umbrã.
Sedit atlantiades:& euntem multa loquendo
Detinuit ſermone diem:iunctiſq; canendo
Vincere arundinibus ſeruantia lumina temptat.
Ille tamen pugnat molles euincere ſomnos.
Et q̃uis ſopor eſt oculorum parte receptus:
Parte tamen uigilat. quærit quoq; (nanq; reperta
Fiſtula nuper erat) qua ſit ratione reperta.
Tum deus:arcadiæ gelidis in montibus:inquit
Inter hamadryadas celeberrima nonacrinas,
Naias una fuit.nymphæ ſyringa uocabant.
Non ſemel & ſatyros eluſerat illa ſequentes:
Et quoſcunque deos umbroſaq; ſilua feraxque
Rus habet.ortygiam ſtudiis ipſamq; colebat
Virginitate deam.ritu quoque cincta dianę
Falleret:& poſſet credi latonia:ſi non
Corneus huic arcus.ſi non foret aureus illi.
Sic quoq; fallebat.redeuntem colle lycęo
Pan uidet hanc:pinuq; caput præcinctus acuta
Talia uerba refert.tibi nubere nympha uolentis
Votis cede dei.reſtabat plura referre.
Et precibus ſpretis fugiſſe per auia nympham:
Donec harenoſi placidi ladonis ad amnem
Venerat.hic illam curſum impedientibus undis:

Liquidas sorores.naiadas. Calamos paluſtres. Cannas in paludibus naſcentes. Dumq; ibi ſuſpirat Ibi in calamo ſuſpirat ſyrinx. Hoc mihi conſilium. Volo iquit pan hoc conſiliũ mihi tecũ eſſe coimmune. Vt enim tu in arundine quereris:ita ego hac eadem arundine meos ſolabor ardores. Diſparibus.iæqualibus. Compagine.coniunctione Compago autem & compages in eadem dicitur ſignificatione. Nomen puellæ Græci nanq; tibiam Sirynga uocant. Succubuiſſe.Victos tuiſſe. Languida lumina. Oculos ſomno occupatos. Medicata Virga.Caducei eſt periphraſis. Falcato enſe.In falcis modum recuruo gladio. Nutãtem caput concutientem:ut dormitantes faciunt. Qua collo eſt confine caput. Qua caput coniungitur cum collo. In tot lumina.Per tot occulos. Lumen nanque & oculum & lucem ſignificat. Occupat.opprimit. Vna nox.Vna obſcuritas & mors. Vna enim omnes extincti ſunt. Excipit. Ex capite argi capit.Excipere autem modo ſuſcipere cadẽtia ſignificat & uerba dictata cum ſcribuntur.modo excludere & ab aliis ſeparare: Vnde exceptiones apud Iuriſconſultos & oratores dicuntur excluſiones:quibus id excluditur quod ĩ intentionẽ ab actore eſt deductum.Interdum excipere eſt inſidiis aliquem capere. Vergilius. Excipit incautum. Vnde excipulæ deriuãtur: quibus piſces capiuntur. Saturnia.Iuno ſaturni filia.eſt enim antonomaſia. Appellatio nanque pro nomine poſita eſt. Collocat. Apponit. Suæ uolucris pennis.Periphraſis ẽ pauonis.Nam pãuones ſub tutela Iunonis eſſe dicuntur. Stellantibus.More ſtellarũ fulgentibus. Protinus exarſit.inflammata eſt ira.nam in Io uaccam ĩdignata eſt Iuno:cuius cauſa argus fuerat interfectus.

Antonomaſia
Et periphraſis

Vt ſe mutarent:liquidas oraſſe ſorores.
Panaq; cum prenſam ſibi iam ſyringa putaret:
Corpore ꝓ nymphæ calamos tenuiſſe paluſtres.
Dumq; ibi ſuſpirat:motos in harundine uentos
Effeciſſe ſonum tenuem ſimilemque querenti.
Arte noua uociſq; deum dulcedine captum
Hoc mihi conſilium tecum dixiſſe manebit.
Atque ita diſparibus calamis compagine cærę
Inter ſe iunctis nomen tenuiſſe puellæ.
Talia dicturus uidit cyllennius omnes
Succubuiſſe oculos:adopertaq; lumina ſomno.
Supprimit extemplo uocem:firmatq; ſoporem
Languida permulcens medicata lumina uirga.
Nec mora falcato nutantem uulnerat enſe:
Qua collo eſt confine caput:ſaxoque cruentũ
Deiicit:& maculat præruptam ſanguine rupem:
Arge iaces:quodque in tot lumina lumen habebas
Extinctũ eſt:centumq; oculos nox occupat una.
Excipit hos:uolucriſq; ſuæ ſaturnia pennis
Collocat:& gemmis caudam ſtellantibus implet.
Protinus exarſit:nec tempora diſtulit iræ:
Horriferamq; oculis animoq; obiecit erinnym
Pellicis argolicæ:ſtimuloſq; in pectore cæcos
Condidit:& profugam per totum terruit orbem.
Vltimus immenſo reſtabas nile labori:
Quem ſimulac tetigit:poſitiſq; in margine ripę
Procubuit genibus:reſupinoq; ardua collo
Quos potuit ſolos tendens ad ſidera uultus:
Et gemitu & lachrymis & luctiſono mugitu
Cum ioue uiſa queri eſt:finemq; orare malorum:
Coniugis ille ſuę complexus colla lacertis:
Finiat ut pœnas tandem rogat:inque futurum
Pone metus inquit:nunq; tibi cauſa doloris
Hæc erit:& ſtygias iubet hoc audire paludes.
Vt lenita dea eſt:uultus capit illa priores:
Fitq; quod ante fuit.fugiunt de corpore ſetæ.
Cornua decreſcunt.fit luminis arctior orbis.

Ioĩ priſtinã figuram

Pellicis argolicæ.IOVS Inachi argiuorum fluuii filiæ. Ab Argo nanq; clariſſima urbe pelopõneſi:cuius Rex fuit Inachus:argolicus declinatur. Stimulos cæcos. furores occultos. Condidit.abſcondidit. Profugam.porro fugatam. Reſtabas nile.apoſtrophe ad nilum:qui fluuius eſt Aegypti:a Nilo Rege nominatus:ut Diodorus ait. Quẽ ſimulac tetigit.ad quẽ poſtq; puenit. Luctiſono mugitu.luctũ ſonãte & referẽte. Et ſtygias iubet hoc audire paludes.hoc ẽ ꝓ paludẽ ſtygẽ iurauit:cuius numẽ dii fallere nõ audebãt:ut Vergilius ſcribit. Vt lenita dea ẽ.poſtq; Iuno fuit mitigata. Fitq; qd ante fuit.hoc eſt humanæ reſtituit figuræ. Fugiũt.celerit cadũt. Setæ.pili duriores. Decreſcũt.diminuunt. Fit luminis arcti or orbis.hoc ẽ oculorũ orbes ſtrictiores fiunt. Cõtrahit rictus.os diminuit. Redeũt humeriq; mãuſq;.hoc ẽ.armi ĩ hũeros ꝓdeſq; anteriores ĩ mãus cõuerſi fuerũt. Qui nãq; ĩ aliis aialibus armi.ĩ hoie hũeri uocant.

Vngula dilapſa.diuiſa. In quinos ungues.inter unguem & ungulam differentia ſignatur. Vngula nanq; eſt aut ſolida:ut equorum:aut bifida:ut boũ. Vngues uero ſunt multifidi:ut hominum & leonum.Neq; enim ungues hominum ſunt tantum:ut imperiti putant:ſed aliorum quoq; animalium. De boue nil ſupereſt.de figura bouis nil reſtat. Nymphe.Io nympha Inachi filia.Eſt enim nominandi caſus nymphe:eoque ſine diphthongo eſt ſcribendum. Et timide uerba intermiſſa retemptat.hoc eſt.cum timore iterũ loqui conatur. Verba intermiſſa.uerba diu omiſſa.nam intermittere eſt ad tempus omittere atq; deponere. Retemptat. iterum tẽptat experiturque an loqui poſſit.

Cõtrahitur rictus. redeunt humeriq; manuſq;:
Vngulaque in quinos dilapſa aſſumitur ungues.
De boue nil ſupereſt:formæ niſi candor in illa:
Officioq; pedum nymphæ contenta duorum
Erigitur:metuitq; loqui:ne more iuuencæ
Mugiat:& timide uerba intermiſſa retemptat.
Nunc dea linigera colitur celeberrima turba.
Hinc epaphus magni genitus de ſemine tandem
Creditur eſſe iouis:perq; urbes iuncta parenti
Templa tenet:fuit huic animis æqualis & annis
Sole ſatus phaethon:quẽ quõdã magna loquentẽ:
Nec ſibi cedentẽ phœboq; parente ſuperbum
Non tulit inachides:matriq; ait omnia demens
Credis:& es tumidus genitoris imagine falſi.
Erubuit phaethon:iramque pudore repreſſit.
Et tulit ad clymenen epaphi conuicia matrẽ.
Quoq; magis doleas genitrix ait.en ego liber
Ille ferox tacui.pudet hæc opprobria nobis
Et dici potuiſſe:& non potuiſſe refelli.
At tu:ſi modo ſum cæleſti ſtirpe creatus:

Nunc dea.nunc inquit Io pro dea Iſide colit ab ægyptiis lineas ueſtes geſtantibus. Iſidis nanq; ſacerdotes lineis ueſtibus utebantur.Iſidem uero ægyptii:ut tradit Diodorus:lunam eſſe putant:ut oſiridem ſolem:interpretarique antiquam ſumpto nomine ab æterno & antiquo illius ortu. Addunt illi cornua propter aſpectum.ſic enim uidetur:quo tempore primis diebus apparet tum quia bos illi ab ægyptiis ſacrificat.

Phaethontis epaphiq; certamen

Quidam autem Iſidem Iouis ægypti regis filiam fuiſſe:eãdemq; cum cerere eſſe:quæ ab oſiride fratre uxor accepta multa contulerit ad uſum uitæ humanæ.Prima enim triticum & hordeum:quæ prius incognita hominibus caſu inter cæteras herbas orieban tur:inueniſſe fertur:Leges quoq; Iſidem ſtatuiſſe ferunt.quibus iuſticia æque omnibus ſeruaretur ui atq; iniuria timore pœnæ ſublatis.Hac de cauſa priſci græci Iſidem legiferam appellarunt:tanquam primam legum inuentricem.Oſiride autem marito interfecto iuraſſe dicitur Iſis ſe nulli alii nupturã: ac iuſto deinceps imperio regnaſſe:beneficiiſque in populos omnis alios reges ſuperaſſe:ac poſt obitum deorum honores conſecutam:& in Vulcani templo apud Memphim ſepultã fuiſſe. Aſſerunt autẽ ægyptii: id qđ fere poetæ oẽs teſtantẽ:Iſidẽ plurima iueniſſe ad morbos medicamenta:medicæq; arte multũ contuliſſe:ac in deorũ quoq; numerũ relatã gaudere hominum culti inque eorum ualitudine precipue uerſari.quin etiam in ſomnis palam iis opitulari:quos cenſuerit dignos.Et qui illius monitis optemperent:præter opinionem curari etiam quorum medici ſalutem deſperarint. Viſu quoque aut alia quapiam corporis parte debiles illius deæ numen implorantes in priſtinam reſtitui ualitudinem.Signa uero horũ eſſe dicunt:non græcas fabellas:ſed opera per totũ nanq; terrarũ orbẽ Iſidem coli propter manifeſtas illius morborum curationes.Hæc & multo plura de Iſide Diodorus. Cæterum Ouidius græcorum figmenta ſectatur. Hinc epaphus.Epaphi ac phaethontis iurgia idcirco deſcribit poeta:ut commodius & librum ſecundum cum primo:& mutationem ſororum phaethontis ipſius in populos cum ſuperiore tranſformatione connectat.Epaphus enim Iouis & Ius filius in altercatione phaethontem non eſſe apollinis filium dixit.qua contumelia phaethon indignatus Clymenem matrem rogauit:ut ſibi uerum oſtenderet genitorem.Illa apollinem eſſe aſſeuerauit.utq; ſe ad Apollinis regiam conferret:ac ab ipſo ſciſcitaretur:hortata eſt.Eo cum ueniſſet phaethon:accepit ſe apollinis filium eſſe:a quo hortatus ut quicquid uellet peteret:ſe enim nihil negaturum:impetrauit a patre:ut ſolis currum unum diem regeret.Cum uero nõ terras modo:ſed cælum quoque imperitus equos ſolis gubernandi comburet:Iouis fulmine in padum fluuium præcipitatus eſt.Huius uero ſorores cum finem lachrymis non imponerent:deorum miſeratione in populos arbores:earumque lachrymæ in electrum conuerſe feruntur. Hinc epaphus.ex hoc inquit Epaphus iouis filius eſſe creditur:quod Io mater eius ab ægyptiis tanquam dea colebatur. Phaethon apollinis & Clymenes nymphæ fuiſſe filius dicitur.Eſt autem nomen triſyllabum non biſyllabum:ut quidam putant præcipientes cum æ diphtongo eſſe ſcribendum. Non tulit Inachides.Epaphus Inachi nepos. Et tulit ad clymenẽ matrem.Clymene nympha fuiſſe fertur Oceani & Tethyos filia:ex qua apollo ſuſtulit phaethontem. En ego liber ille ferox.indignatur phaethon:quod cum alias & liber & ferox in reſpondendo eſſe conſueuerit:nihil tunc epaphi conuitiis reſponderit.En particula eſt indignantum propria. Refelli.confutari.

Ede notam.oſtende ſignum. Meque aſſere cælo.hoc eſt.me tua defenſione cælo aſcribe.me defende ac præſta deum eſſe. Et implicuit.iniecit. Meropiſque caput.per uitã Meropis uiri.nam Clymene poſt phaethontem ex Apolline ſuſceptum Meropi nupſit.Meropes ſane homines ab Homero dicuntur a uocum diuerſitate.μερίζω nanq; diuido.οψοφοσ uox dicitur.Meropes etiam ſunt aues apibus infeſtæ.unde etiã apiaſtræ uocantur:q; apes comedãt. Verg.in geor.Meropes aliæq; uolueres. Tædaſque ſororũ.nuptias ſuarum ſororum:quas matri curæ eſſe ſciebat. Dicti criminis.obiecti criminis.Per iubar hoc.p hunc ſolis ſplẽdorem.nam iubar proprie ſignificat luciferũ ſtellam quod iubas lucis effundat. Verg. It portis iubare exorto delecta iuuentus. A lucifero autem omnis ſplendor iubar appellatur. Inſigne.ornatũ.clarum.unde inſignia dicuntur ſigna & ornamenta uirtute adepta. Radiis coruſcis.fulgentibus. micantibus.Radius autem non ſolum fulgor micans dicitur:ſed uirga quoque qua Geometræ lineas deſignant. Vergilius. Deſcripſit radio totum qui gẽtibus orbem. Eſt etiam inſtrumentum textorium. Vergilius.Excuſſi manibus radii. Eſt & inſtrumentum: quo menſuræ æquantur:quod etiam hoſtorium dicitur. Plautus. Dii deæque omnes tãtam nobis lætitiam:tot gaudia ſine radio cumulẽtis. Eſt etiam radius oliuæ genus oblongæ:de qua Vergilius.Nec pingues unã in faciem naſcuntur oliuæ. Orchades & radii & amara pauſia bacca.Rotæ quoque radios habere dicuntur. Quod nos auditq; uidetque.hoc ex ſententia Homeri dictum eſſe uidetur.Nam ut ſcribit Plinius. Sol fertur medius planetarum ampliſſima magnitudine:ac poteſtate:nec temporum modo terrarumque: ſed ſiderum etiam ipſorum cælique rector. Hunc mundi eſſe totius animum ac planius mentem. hunc principale naturæ regimen:ac numen credere decet opera eius æſtimantes.hic lucem rebus miniſtrat: aufertque tenebras.hic reliqua ſidera occultat.hic uices temporum annumq; ſemper renaſcentem ex uſu naturæ tẽperat. hic cæli triſticiam diſcutit:atque etiam nubila humani animi ſerenat.hic ſuum lumen cæteris quoq; ſideribus fœnerat.præclarus.eximius.omnia intuens.omnia etiam exaudiens:ut principi litterarum Homero placuiſſe in uno eo uideo. Temperat.regit ac gubernat.nam ſolis calore omnia temperantur. Si ficta loquor. hoc eſt ſi mentior:& falſa dico. Omne enim fictum falſum eſt.Fictum eſt enim quod non eſt factum:ſed fieri potuit.falſum autem uanum & fictum differunt:ut ſcribit Donatus.Nam falſum eſt fictum mendacium ſimile ueritati. Vanum nec poſſibile:nec ueriſimile.Fictum totum ſine uero:ſed ueriſimile.Falſum loqui mendacis eſt.Fictum callidi.Vanum ſtulti. Falſum loqui culpæ eſt.Fictum uirtutis. Vanum uecordiæ. Falſis decipimur.Fictis delectamur. Vana contemnimus. Neget ipſe uidendum ſe mihi.ſubtrahat ſe mihi aſpitiendum. Optat autem clymene ut moriatur:ſi mentitur phaethonti. Sitque lux iſta nouiſſima.hoc lumen ſolis ultimum ſit mihi. Nec longus patrios.nec longo inquit tibi labore opus eſt:ut cognoſcas & uideas patris tui domum. Noſſe,cognoſcendi.eſt enim cõſtructio græca.nam græci infinitis pro gerundiis utuntur. Patrios penates.patris tui ædes. Contermina.confinis. Noſtræ terræ æthiopiæ: Aethiopia nanque Indiæ:unde ſol oriri uidetur:finitima eſt. Si modo fert animus.hoc eſt.ſi modo ad hoc te ĩclinat animus.ut eas ad patris ædes uidendas. Et ſcitabere.inueſtigabis.Scitari nanque eſt rogare ut ſciamus. Emicat.exilit. Et cõcipit æthera mente.hoc eſt.omnia magna ſibi promittit.Nam ætherem quoque ſe pertranſire poſſe ſperabat.

Aethiopaſque ſuos.E quibus phaethõ erat unus. Aethiopes autem ab æthiope uulcani filio qui æthiopiã a nomine ſuo appellauit:ut in ſexto narrat Plinius:fuere cognnminati. Sub ignibus ſidereis.ſub feruoribus ſolis.Indi uero populi ſunt orientis:ab Indo fluuio cognominati.

Ede notã tanti generis:meq; aſſere cęlo:
Dixit:& implicuit materno brachia collo:
Perq; ſuũ meropiſque caput tædaſque ſororũ
Traderet orauit ueri ſibi ſigna parentis.
Ambiguũ eſt clymene precibus phaethõtis an ira
Mota magis dicti ſibi criminis.utraque cælo
Brachia porrexit:ſpectanſq; ad lumina ſolis
Per iubar hoc inquit radiis inſigne coruſcis
Nate tibi iuro:quod nos auditque uidetque:
Hoc te quem ſpectas.hoc te qui temperat orbem
Sole ſatum.ſi ficta loquor:neget ipſe uidendũ
Se mihi:ſitq; oculis lux iſta nouiſſima noſtris.
Nec longus patrios labor eſt tibi noſſe penates.
Vnde oritur:terrę domus eſt contermina noſtrę.
Si modo fert animus:gradere:& ſcitabere ab ipſo.
Emicat ex templo lætus poſt talia matris
Dicta ſuę phaethon:& concipit æthera mente:
Aethiopaſq; ſuos:poſitoſq; ſub ignibus indos
Sidereis tranſit:patrioſq; adit impiger ortus.

Primi Libri Finis.

Raphaelis Regii in ſecundum metamorphoſeos Ouidii librum enarrationes.

Egia ſolis erat. Secundū librum auſpicatur. Ouidius a deſcriptione ædiū ſolis: ad quas peruene
r rat Phaethon a Clymene matre exhortatus: ut ipſum rogaret Apollinē an ſibi pater eſſet. Concin
ne igit huius libri initium cū prioris fine cōnectit. Videtur aūt Ouidius regiā ſolis deſcribere ad
imitationē palatii Romani uel Capitolii. Nā magnificentiſſimum quodq; in hac deſcriptione ædi
ficiū mente concepit. Regia. domus regis quæ baſilica cœpta ē dici. Clara. lucida. illuſtris. Micante. ſplē
dente. Pyropo. Pyropus uidet is eſſe lapillus quē nos carbunculum appellamus. Pyropus nāq; dicit qd ignis hēat aſpectum πυρ nanq; ignē. ωπα aſpectum græci dicūt. Cuius ebur nitidū: ſplendidum: Tecta aūt regiæ ſolis ebur nea fuiſſe ait: ut fores argenteas. Biſores ualuæ. duplices. Valuæ aūt dictæ ſunt quod in ſe uoluantur. Materiā ſuperabat opus: præcio ſiſſimæ materiæ p̄cioſior ars fuit adhibita. In ualuis nanq; argēteis quatuor elementa cum aīali bus ſuis a uulcano fuerant ſculpta. uidetur aūt Ouidius Homerum imitari in Achillis clypei a uulcano fabricati deſcriptione. Mulciber. Vulcanus a molliendo ferro eſt dictus Mulciber. Nā mulcere eſt mollire: ut Pōpeius ſcribit. Cælarat. ſculpſerat. Aequora cingentia terras. periphraſis eſt occani. Cælumq;. aerem q terrarum orbē cōplectit. Tritona canoꝝ. Tritō: ut iam diximus: tubicem eſt Neptūi cuius & ſalaciæ nymphe filius eſſe fertur: ſic dictus quod primū in tritonide Libye palude uiſus. eſſe dicatur. Triton etiam fluuius eſt Libye maximus ut ſcribit Herodotus tritonidē paludem efficiēs.

Regiæ ſolis deſcriptio

P. Ouidii Naſo. metamorpho. Liber ſecundus.

Egia ſolis erat ſublimibus alta
columnis:
Clara micāte auro: flammaſq;
imitante pyropo:
Cuius ebur nitidū faſtigia ſum
ma tegebat.
Argenti biſores radiabant lumine ualuæ:
Materiam ſuperabat opus. nam mulciber illic
Aequora cælarat medias cingentia terras:
Terrarumq; orbē: cælumq; quod imminet orbi.
Cęruleos habet unda deos tritona canorum:
Proteaq; ambiguum: balenarumq; prementem
Aegęona ſuis immania terga lacertis:
Doridaq; & natas: quarum pars nare uidetur.
Pars in mole ſedens uirides ſiccare capillos.
Piſce uehi quędam. facies non omnibus una:
Non diuerſa tamen: qualem decet eſſe ſororum.
Terra uiros urbeſq; gerit ſiluaſq; feraſq;
Fluminaq; & nimphas & cætera numina ruris.
Hęc ſuper impoſita eſt cęli fulgentis imago:
Signaq; ſex foribus dextris totidemq; ſiniſtris.
Quo ſimul accliuo clymeneia limite proles
Venit: & intrauit dubitati tecta parentis:
Protinus ad patrios ſua fert ueſtigia uultus:
Conſiſtitq; procul. neq; enim propiora ferebat
Lumina. purpurea uelatus ueſte ſedebat
In ſolio phœbus claris lucente ſmaragdis.
A dextra lęuaq; dies: & menſis: & annus.

In magno aliquo ſcopulo. Terra uiros. Ita inquit terra erat ſculpta: ut & urbes & flumina & ſyluæ & nymphæ & feræ ei ineſſe uiderentur. Signaq; ſex. Zodiacus quoque circulus ita erat ſculptus: ut ſex ſigna in dextris totidemq; in ſiniſtris conſpicerentur. Quo ſimul accliuo uenit. At quam regiam inquit cum per arduum limitē Phaethon aſcendiſſet: q̄ primum ſe contulit ad patrem. Simul. poſtquam. Dubitati parentis: De quo dubitabat. Protinus ad patrios. q̄ primum in conſpectum patris iuit. Accliuo limite. arduo. Regiā enim ſolis in editiore loco eſſe ueriſimile uidetur. Neque. enim propiora ferebat Lumina. Ratio eſt cauſam continens cur proprius non accederet. Neque enim inquit ferre poterat ſplendorem ſolis propinquiorem. Purpurea uelatus. & habitum Apollinis & ſolium deſcribit ita perſpicue: ut nulla expoſitio ſit adhibēda: cum ſplendore ſolis omnia lucida ſint & aperta: neque ullo alio lumine indigere uideantur. In ſolio. Solium dicitur quaſi ſolidum quod ex uno ligno conficeretur. Eſt autem Solium proprie regum ſedes. Claris ſmaragdis. Smaragdus gemma eſt uiridis clare ſplēdens. A dextra leuaq; dies. Comites aſſeſſoreſq; ſo

lis deſcribit: qui ipſum nunq̃ relinquunt. Sol. n. & diei & menſis & anni & omniũ tẽporum eſt auctor. Sæcu

Seculũ laq;. Sæculũ ſpaciũ dicitur annoꝝ cẽtũ. Verq; nouũ ſtabat. Quatuor ãni partes ita deſcribit: ut ſingulis ſuã attribuat proprietatem. Vere nãq; oriuntur flores ex quibus coronæ conficiuntur. æſtas nuda pingitur ꝓpter æſtum: quo frumenta matureſcunt. Autumno uindemia aſſignatur. Hyems frigoribus glacieq; infeſtatur.

Sertũ Spicea ſerta. coronas ſpiceas. Sertum. n. corona dicitur a ſerendis floribus appellatum. Haud inficiãda. neganda. Nam inficiari & inficias ire negare eſt. Vnde coniecturalis ſtatus a quibuſdam inficialis dicitur q; in eo factum negatur. Ille refert. Reſpondet. Vſũ huius nominis. ut tua progenies dicar. Pignora da. ſigna & documenta preſta. Detrahe. Deme eripe. Hunc errorem. hanc dubitationem.

Edidit. dixit. aſſeruit. uulgauit. Veros ortus. ueram originem. Ex me nanque uere es ortus.

Quoq; mĩus dubites. Ac ut mĩus inqt de hac re dubites: pete quicquid uis & habebis. Diis iurãda palus. Styx palus eſt inferorum perquã dii iurare timent: ut Vergilius inquit. Vix bene finierat. Temerarium ac ferocem nimiũq; in cupiditatibus ardentem innuit fuiſſe phaetontem.

Inq; diem. ꝓ unum diem. Ius & moderamen Poteſtatem & regimen. Alipedum. alas in pedibus habẽtium: hoc eſt: uelociſſimorum. Terque quaterq; Concutiens. Sæpius. Cõcuſſio aũt capitis hic pœnitentiam: alibi ſignificat indignationem. Temeraria dixit. mea inquit promiſſa temeraria inconſulta q; ſunt facta ꝓpter tuam dubitationem. niſi enim dubitaſſes ego tibi ſim parens: nuuq̃ tibi me omnia conceſſurum q̃ petiiſſes pollicitus eſſem. Tua uoce. eſt ablatiui caſus hoc eſt propter tuam dubitationem. Vtinã promiſſa liceret. utinã inquit poſſem tibi promiſſa negare. Viribus iſtis. exiguis & mortalibus.

Sors tua. conditio tua. Non eſt mortale. Currus nanq; ſolis eſt incorruptibilis. Ab impoſſibili autem & difficili diſſuadet phœbus. Plus etiã q̃ quod ſupis. hoc eſt. plus etiam cupiſq̃ diis ipſis adipiſci concedatur. Affectas cum affectu quodam uehemẽti appetis. Placeat ſibi quiſq; licebit. Quãuis inquit unuſquiſq; deorum multum ſibi arroget: me tamen excœpto nullus eorum ĩ ſolis curru cõmode poterit cõſiſtere. ne ipſe quidem Iupiter: quo nihil maius nihilq; potentius habetur. Ignifero in axe. in curru ignem & ſolẽ ferente. Axis autem lignum eſt illud circa quod rotæ currus uertuntur. Et quid ioue maius habetur? ac ſi dicat nihil. Ardua prima uia eſt. cauſas enumerat: quibus oſtendit difficilimam eſſe currus ſolis gubernationem. Recentes. inſtaurati integri uiribus: ut qui per noctẽ quieuerunt. ſecundum uulgi autem loquitur opinionem: qui putat ſolis equos ipſumq; ſolem noctu quieſcere. Pauida formidine. Ab effectu quod pauidos timidoſq; reddat. Moderamine. regimine ac temperamento. Tunc etiam quæ me. Hoc quoq; loco uulgi ſequitur opinionẽ. Longe nãq; ab oceano ſemper eſt ſol: nec unq̃ mergitur: quãuis uulgo uideatur. Tethys aũt oceani eſt uxor. quæ ſolem occidentem excipere uidetur. Aſſidua uertigine reuolutione & conuerſione.

Sæculaq;: & poſite ſpatiis æqualibus horę:
Verq; nouum ſtabat cinctum florente corona.
Stabat nuda ęſtas: & ſpicea ſerta gerebat.
Stabat & autumnus calcatis ſordidus uuis.
Et glacialis hyems canos hirſuta capillos.
Inde loco medius rerum nouitate pauentem
Sol oculis iuuenem quibus aſpicit omnia uidit.
Quęque uiæ tibi cauſa? quid hac ait arce petiſti
Progenies phaethon haud inficianda parenti?
Ille refert. o lux immenſi publica mundi
Phębe pater: ſi das uſum mihi nominis huius:
Nec falſa clymene culpam ſub imagine celat:
Pignora da genitor: per quę tua uera propago
Credar: & hunc animis errorem dethrae noſtris.
Dixerat. at genitor circum caput omne micantes
Depoſuit radios: propiuſque accedere iuſſit.
Amplexuque dato. nec tu meus eſſe negari
Dignus es: & clymene ueros ait edidit ortus.
Quoq; mĩus dubites qđ uis pete munus: & illud
Me tribuente feres. promiſſi teſtis adeſto
Diis iuranda palus oculis incognita noſtris.
Vix bene deſierat. currus petit ille paternos:
Inque diẽ alipedum ius & moderamẽ equorum.
Pęnituit iuraſſe patrem: qui terque quaterque
Concutiens illuſtre caput: temeraria dixit
Vox mea facta tua eſt. utinam promiſſa liceret
Non dare. confiteor: ſolum hoc tibi nate negarẽ.
Diſſuadere licet: non eſt tua tuta uoluntas.
Magna petis phaethon: & quę non uiribus iſtis
Munera conueniunt: nec tam puerilibus annis.
Sors tua mortalis eſt: nõ ẽ mortale quod optas.
Plus etiam q̃ quod ſuperis contingere fas eſt:
Neſcius affectas. placeat ſibi quiſque licebit:
Non tamen ignifero quiſq̃ conſiſtere in axe
Me ualet excepto. uaſti quoque rector olympi
Qui fera terribili iaculatur fulmina dextra:
Nõ aget hos currus. & quid Ioue maius habetur?
Ardua prima uia eſt: & qua uix mane recentes
Enituntur equi. medio eſt altiſſima cęlo:

Torquet.conuertit Sidera nanq; fixa una cum cælo uertuntur. Planctæ uero contra cæli motum nituntur. Vnde infert. Nitor in aduersũ.cælũ nanq; ab oriente in occidẽtem uoluit:secũq; trahit & solẽ & reliquos planetas.Sol uero una cum aliis planetis suo ac naturali motu cõtra cæli cõuersionem nititur.Hoc est cũ quodam nisu & cõatu mouet. Nec me q cætera uincit impetus.Nec impetus inquit & rapidissima cæli rotatio quæ oĩa secum alia trahit:me potest inhibere quo minus meum naturalem motum pficiam.Sed hoc minus uerꝫ esse uidetur.Nam & alii planetæ contra mundi rotationem nituntur ut diximus.Cur ergo Apollo se solũ ait ab impetu cæli nõ supari? An & ad deterrendũ appositi suo phaethontẽ & qa alii plãctæ cũ retrogradi sunt:nihil contra mundũ nituntẽ. Quãuis aũt luna nunq̃ retro cædere cogatur:interdũ tamen citius interdum tardius mouetur. Sol uero semp æquali motu ferri uidetur.eoq; se solũ a cæli rotatione nõ supari gloriatur. Rapido orbi.cælo ueloci.Signa nanq; zodiaci sol ptransit mundo contrarius. Poterisne rotatis obuius ire polis. hoc est.Poterisne sic resistere rotatiõi accelerrimæ cõuersiõi q̃ fit circa polos.ne ab ipa secũ traharis:sed ut ei cõtrarius pgas? Ne te citus auferat axis. Ne uertice & polo rapidissimo ĩpar sic ab ipso auferaris secũ ut ne tui qdem cõpos sis futurus. Forsitã & lucos illic. Fortassis inqt tibi psuades illic eẽ & urbes & deorꝫ templa. sed horum nihil est iterq; tibi est faciendũ p insidias ac feraꝫ figuras. Vtq; uiam teneas.hoc est.ut cõcedam te uiam tenere ac scire nullũq; in errorẽ casuꝫ:te tñ p tauri cornua ire oportebit. Per cornua aduersi tauri.oppositi.nam uersus orientem spectat. Taurus aũt inter astra dicitur cõstitutus:quod Europã incolumẽ ex phœnicia trãsuexit in cretam:ut Euripides ait. Aemoniosq; arcus. Sagittarium. Chirõ.n.thessalus hippocẽtaurus qui æsculapium Achillẽq; educauit:in sidera fuit translatus.Quidam tamen ut inqt Iginus: hac de causa chironẽ esse negauerũt q̃neo Centaurus sagittis sit usus.Est aũt equinis cruribus deformatus caudãq; satyri habet.scribũt uero qdã hunc eẽ crotũ noie euphemes musarꝫ nutricis filium:cũq; in mõte helicone habitasse una cũ musis studioq; uenatiõis fuisse delectatũ.Musas autem ab ioue petiisse ut ĩ cælũ referretur.Iouem ei crura eqna fecisse q; equo multũ usus foret.sagittas p ingenio adiunxisse. Caudam [illegible] ri in corpe fixisse:quod nõ minus hoc musæ q̃ liber pater satyris sit delectatus. Cæterũ Ouidi. eorꝫ seqtur opinionẽ q centaurꝫ eẽ aiunt.Enũerat aũt signa Zodiaci terribiliora aspectu Phœbus:quo facilius ab improba cupiditate regẽdi currꝫ solis filiũ detereat. Lõgo circuitu.Multũ.n.spatii Scorpius suis brachiis comp̃hendit.Nã ut scribit iginus:Scorpius pp magnitudinem membrorꝫ in duo signa diuidit:quorꝫ unius effigiem nostri libram dixerũt.Scorpius aũt idcirco in cælum trãslatus esse fingitur: qd Oriõ cum uenaretur iactare ausus est se oĩa q̃cũq; ex terra orirentur:interficere ualere.Qua re terram indignatam scorpionẽ maximũ emisisse:q illum interficere conaret.Iouẽ aũt utriusq; aĩum admiratũ scorpionẽ inter astra collocasse:ut spẽs eius hoĩbus documẽto esset:neqs eorꝫ aliq̃ re sibi cõfideret.dianã aũt pp studium orionis:petisse a ioue ut idẽ sibi beneficiũ daret petẽti.qd terre ultro tribuisset.orionẽq; in cælũ accipet.ita igit̃ fuit constitutũ:ut cũ scorpius oritur:oriõ occidat. Atq; aliter.Brachia nãq; scorpii a principio statim recuruant. Cãcri uero iuxta sũmitatẽ flectunt̃:eoq; minus spatii complectunt̃.Cancer aũt iunonis beneficio inter astra collocatus fert̃:qd cũ Hercules cõtra hydrã lernæã cõstitisset:ex palude pedẽ eius mordicus arripuit.Quare Herculẽ pmotũ eũ interfeciss̃e:Iunonẽ uero iter sidera collocasse. In prõptu ẽ.facile est. Vix me patiunt̃.Me qui sum & deus & pitus & ipsis eqs notus. Fũesti.pnicios̃i.mortiferi. Dũq; res sinit.pmittit hoc ẽ dũ potes. Tua uo

Vnde mare & terras ipsi mihi sępe uidere
Fit timor. & pauida trepidat formidine pectus:
Vltima prona uia est: & eget moderamine certo.
Tuncetiam quę me subiectis excipit undis
Ne ferar in pręceps: tethys solet ipsa uereri.
Adde quod assidua rapitur uertigine cælum:
Sideraque alta trahit: celeriq; uolumine torquet.
Nitor in aduersum: nec me qui cętera uincit
Impetus: & rapido contrarius euehor orbi.
Finge datos currus. quid ages? poteris ne rotatis
Obuius ire polis. ne te citus auferat axis?
Forsitan & lucos illic urbesque deorum
Concipias animo: delubraq; ditia donis
Esse. per insidias iter est formasq; ferarum.
Vtque uiam teneas: nulloq; errore traharis:
Per tamen aduersi gradieris cornua tauri:
Aemonioſque arcus: uiolentiq; ora leonis:
Sæuaque circuitu curuantem brachia longo
Scorpion: atque aliter curuãtem brachia cancrũ.
Nec tibi quadrupedes animosos ignibus illis:
Quos i pectore habẽt: quos ore & naribus efflãt
In promptu regere est: uix me patiũtur: ubi acres
Incaluere animi. ceruixq; repugnat habenis.
At tu funesti ne sim tibi muneris auctor:
Nate caue: dum resque sinit tua corrige uota.
Scilicet ut nostro genitum te sanguine credas:
Pignora certa petis. do pignora certa timendo.
Et patrio pater esse metu probor. aspice uultus
Ecce meos: utinamque oculos in pectore posses

ta.tuos appetitus. Inferere.īmittere. Deprendere.comprehẽdere. Deprecor hoc unum.præcibus hoc unum ne faciam recuſo.Interdum deprecari eſt ualde precari. Stygias iurauimus undas.Cauſa eſt cur ſit daturus. Propoſitumq; premit.retinet propoſitum. Flagratq; cupidine currus.ardet cupiditate regẽdi currus paterni. Ergo q̃ licuit.Quatenus & quouſq; potuit. Aureus axis erat.currum ſolis eleganter deſcribit poeta. Chryſolythi.lapides precioſi aureum habentes colorem. Vnde etiam nomen ſortiti ſunt. Χρυσος enim aurum. Λιθος lapis dicitur. Patefecit. Aperuit.aurora autẽ ante ſolis ortum aerẽ illuſtrare.Sicq; fores ædium ſuarum aperire uidetur. Et plena roſarum atria. Ad id alludit:quod Homerus aurorã rhododactilon uocat. hoc eſt roſis digitos roſis ornatos habentem. Auroræ nãq; roſas antiquitas dicauit. Diffugiunt ſtellæ. Hoc quoq; ex ſentẽtia uulgari dicitur.Neq; enĩ ſtellæ diffugere poſſunt:cum ſint fixe. ſed adueniente aurora fulgere deſinunt. Cogit cõgregat & ante ſe agit.Lucifer.n.ultimus eſt q deſinat fulgẽ ſole oriente. primuſq; incipit lucere illo occidẽte: tuncq; heſperus uocatur. Mundumq; rubeſcere. Aduentu enim auroræ cælum rubeſcere uidetur. Vnde etiam aurora ab auro dicta phibetur.Euaneſcere.diſſolui ac perire. Luna enim adueuiente ſole deſinit ſplendere. Velocibus horis.agilibus ac cito præter euntibus. Horæ autem idcirco ſolis equorum curam habere fingũtur: quod ex curſu ſolis oriantur. Ambroſiæ ſucco. Ambroſia herba eſt ſuauiſſima qua dii ueſcuntur quaq; immortales efficiuntur. Ambroſia nanq; immortalitas interpretatur. Cõtigit.perunxit: ut feruori reſiſtere poſſent. Radios.coronam radios emittentem:quam ipſe geſtare cõſueuit.

Præſaga.prænuncia. Parce ſtimulis.noli uti calcaribus & flagellis ad impellendos equos:uerum ſtude ipſos fortius loris & frænis cohibere atq; retinere uolantes potius q̃ currentes. Nec tibi directos.Qua iter phahetonti ſit tenẽdum phœbus oſtendit non.n. inquit tibi per quinq; circulos recta eſt eundum:ſed per Zodiacum q & obliquus eſt & fines trium zonarum nõ egreditur .neutrum enĩ polorum attingit. Quinq; per arcus.quinq; circulos qui & zone dicuntur. Cælum enim ĩ quĩq; circulos equaliter a ſe diſtantes diuiſum eſt arcticum.antarcticũ.tropicum cancri.tropicũ capricorni. æquinoctialem quorum æquinoctialis eſt medius.Zodiacus autem obliquus eſt circulus qui æquinoctialem ſecat ad tropicumq; cancri ac capricorni uſq; peruenit. Nec ad circulos arcticum antarcticumq; procedit. Sectus in obliquum. Periphraſis eſt zodiaci qui eſt obliquus circulus: ut diximus & omnium latiſſimus:ut qui ad tropicum uſq; cancri & capricorni perueniat. Auſtralem polum qui etiam antarcticus dicitur q; arctico opponatur. Iũctamq; aquilonibus arcton.hoc eſt polum arcticum.unde flant aquilones uẽti. Arctos autem urſa dicitur:que in ea parte cæli exiſtens polo nomẽ dedit.Nam iupiter Caliſto lycaonis filiã a Iunone in urſam commutatam una cũ arcade filio in ſidera retulit ad polumq; collocauit qui ab arcto arcticus fuit denominatus.

Inferere:& patrias intus deprendere curas.
Denique quicquid habet diues circũſpice mũdus
Eque tot ac tantis cęli terręque mariſque
Poſce bonis aliquid.nullam patiere repulſam.
Deprecor hoc unum:quod uero nomine pœna
Nõ honor ẽ. pœnam phaethõ ꝓ munere poſcis.
Quid mea colla tenes blandis ignare lacertis?
Ne dubita.dabitur:ſtygias iurauimus undas:
Quodcũque obtaris.ſed tu ſapientius opta.
Finierat monitus.dictis tamen ille repugnat.
Propoſitũque premit:flagratque cupidie currus.
Ergo qua licuit:genitor cuntatus ad altos
Deducit iuuenem uulcania munera currus.
Aureus axis erat.temo aureus.aurea ſummę:
Curuatura rotę.radiorum argenteus ordo:
Periuga chryſolithi:poſitæque ex ordine gemmę
Clara repercuſſo reddebant lumina phœdo.
Dũq; ea magnanimus phaethon miratur:opuſq;
Perſpicit:ecce uigil nitido patefecit ab ortu
Purpureas aurora fores:& plena roſarum
Atria.diffugiunt ſtellæ:quarum agmina cogit
Lucifer:& cęli ſtatione nouiſſimus exit.
Tum pater ut terras mundumq; rubeſcere uidit:
Cornuaq; extremę uelut euaneſcere lunę:
Iungere equos titan uelocibus imperat horis.
Iuſſa deæ celeres peragunt:ignemq; uomentes
Ambroſiæ ſucco ſaturos præſepibus altis
Quadrupedes ducunt:adduntq; ſonãtia fręna.
Tum pater ora ſui ſacro medicamine nati
Contigit:& rapidæ fecit patientia flammæ.
Impoſuitq; comæ radios:præſagaq; luctus
Pectore ſollicito repetens ſuſpiria dixit.
Si potes his ſaltem monitis parere parentis:
Parce puer ſtimulis:& fortius utere loris.
Sponte ſua properãt.labor eſt inhibere uolãtes.
Nec tibi directos placeat uia quinq; per arcus.
Sectus in obliquum eſt lato curuamine limes:
Zonarumq; trium contentus fine:polumq;
Effugit auſtralẽ:iunctamq; aquilonibus arctõ.
Hac ſit iter.manifeſta rotę ueſtigia cernes.

Vtq; ferant. Admonet itẽ Phœbus phaethontem ne deꝓſſius altius ue cutꝛ agat: ne aut terras aut cælum cõburat. medium aũt ipſi eſſe tenendum. Nec ꝓme. deprime in partẽ iferiorẽ. Molire ipelle. Neu te dexterior. Caue inquit ne aut nimiũ ad ſeptẽtrionẽ uerſus ubi eſt anguis rapiaris: aut ad meridiem: ubi eſt deorũ ara. Inter hæc aũt tibi eſt iter tenẽdum. Declinet. inclinet. deuehat. Ad auguẽ tortum. ad ſerpentem qui ad polum arcticũ tortuoſus iacet. Hic aũt ſerpens dicit aurea heſperidum mala cuſtodiſſe: & ab hercule iterfectus a Iunone inter ſidera collocatus fuiſſe. Nonnulli tamen dicunt hunc draconẽ a gigantibus Mineruæ obiectum eſſe cum eos oppugnaret. Mineruã uero arreptum draconẽ contortum ad ſidera iecisſe & ad ipſum cæli axem fixiſſe. Itaque adhuc ipſum iplicato corpore uideri ut nuper ad ſidera perlatum. Ad arã. ad polum antarcticum. Ara. enim in qua primum dii exiſtimantur ſacra & coniurationem feciſſe contra Titanas in cælum dicitur tranſlata ac iuxta polum antarcticum collocata. Confecta autem a Cyclopibus fuiſſe fingit. Inde hoĩes dicuntur inſtituiſſe ut cũ aliq̃ rẽ efficere cogitarẽt prius ſacrificar̃ deberẽt. Inter utrũq; tene. iter utrũq; ſpaciũ inqt currũ cõtine atq; coerce. Heſperio littore. Atlantico. quo cũ nox peruenerit. relinquat terras neceſſe eſt. Nõ ẽ mora libera nobis. nõ ẽ integrũ nobis morari. Poſcimur. ad illuſtrãdũ mũdũ. Et ſolidis ẽt nũc ſedibus aſtas. hoc ẽ dũ i terra adhuc moraris. Dumq; male optatos. Dũ iquit currus: quos in tuũ malũ optaſti: nũ dũ ignarus aſcendiſti. Sĩe me. Permitte me terras luce illuſtrare. Occupat. celeriter agiliterq; aſcendit. Interea uolueres. Currus ſolis a quatuor trahit̃ alatis equis: qbus noĩa ab effectu fuere ĩpoſita. Pyrois. n. qui corrupte Pyrous fere legitur: dr̃ quaſi ignitus. Nã πυρ eſt ignis. Pyroĩs aũt legẽdũ eſſe penultĩa breui & antiq exẽplaria & qui hoc opus e latino ĩ græcũ uertit: nobis ſunt documẽto. Declinat̃. n. Pyrois Pyroẽtis: ut Simois ſimoẽtis. Valeri. Flaccus Et formidãtẽ patrios pyroenta dolores. Eous ab aurora dicitur Hως. n. eſt aurora. Aethõ urẽs iterpretat̃ atq; phlegõ eo qd̃ ex ore & naribus ignem emittere fingantur. Hinnitibus flãmiferis. Ex ore. n. flãmas efflare dicunt̃. Repagula. obſtacula. Repagula nãq; ſunt: ut ſcribit Põpeius q̃ patefaciẽdi gratia ita figunt̃ ut cõtrario oppãgant̃ hæc & repages dicuntur. Tethys. oceani uxor & clymenes mr̃: apud quã ſol pnoctare credit̃. Fatoꝛ nepotis. Eoꝛ q̃ fato euentura erant. phaethonti nepoti. Copia. poteſtas. Immẽſi cæli. Infiniti: q̃uis pipateticis finitũ eẽ uideat̃. Corripuere uiã. Velociter currere cœperunt. Pennis. Alis. Leuati. ſublati. Iiſdẽ de ptibus. De oriente. Vtq; labant curuæ. Hac ſimilitudine a nauibus ſumpta oſtẽdit poeta currũ ſolis in cõpoſite ac ſine ullo ordine tractũ fuiſſe: cũ uacuus eẽ eqs uideret̃. Succutiturq; alte. ſurſum ualde q̃tit̃. Inani. uacuo. Sĩulac. poſtq̃. Ruunt. cũ ĩpetu currũt. Quadriiuges. q̃tuor eq uni iugo alligati q̃driiuges dr̃. Tritũ ſpaciũ. Tritã uiã. Nec quo prius. Currebãt uerbũ ſubaudiat̃.

Vtq; ferant æquos & cęlum & terra calores:
Nec preme: nec ſummũ molire p ęthera currũ:
Altius egreſſus cęleſtia ſigna cremabis.
Inferius terras. medio tutiſſimus ibis.
Neu te dexterior tortum declinet ad anguem:
Ne ue ſiniſterior preſſam rota ducat ad aram:
Inter utrũq; tene. fortunæ cętera mando:
Quę iuuet: & melius q̃ tu tibi conſulat opto.
Dum loquor heſperio poſitas in littore metas
Humida nox tetigit: non eſt mora libera nobis.
Poſcimur: & fulget tenebris aurora fugatis.
Corripe lora manu: uel ſi mutabile pectus
Eſt tibi: conſiliis non curribus utere noſtris.
Dum potes & ſolidis etiam nunc ſedibus aſtas:
Dũq; male optatos nõdum premis inſcius axes:
Quę tutus ſpectes: ſine me dare lumina terris:
Occupat ille leuẽ iuuenili corpore currum:
Statq; ſup: manibuſq; datas cõtingere habenas
Gaudet: & inuito grates agit ille parenti.
Interea uolucres pyrois. eous & ęthon
Solis equi quartuſq; phlegon hinnitibus auras
Flãmiferis implent: pedibuſq; repagula pulſant.
Quę poſtq̃ tethys fatorũ ignara nepotis.
Reppulit: & facta eſt immenſi copia cęli:
Corripuere uiam: pedibuſq; per aera motis
Obſtantes ſcinduntnebulas: penniſq; leuati
Prętereunt ortos iiſdem de partibus euros.
Sed leue põdus erat: nec qd̃ cognoſcere poſſent
Solis equi: ſolitaq; iugum grauitate carebat.
Vtque labant curuæ iuſto ſine pondere naues:
Perque mare inſtabiles nimia leuitate feruntur:
Sic onere inſueto uacuus dat in aere ſaltus.
Succutiturque alte: ſimiliſq; eſt currus inani.
Quod ſimulac ſenſere: ruunt: tritũq; relinquũt
Quadriiuges ſpatiũ: nec quo prius ordie currũt
Ipſe pauet: nec qua commiſſas flectat habenas:
Nec ſcit qua ſit iter: nec ſi ſciat: imperet illis.
Tum primum radiis gelidi caluere triones:

Solis equi

di triones septẽtriones frigidi utpote ad quos sol propius alias nunq̃ accessit. Tunc autem primum calescere cœperunt: quia solis currus illuc usq; ab equis: quos cohibere phaethon nõ poterat: fuit pertractus. Triones autem prisca lingua boues dicebantur. Sunt autem septem stellæ ad polum arcticum ita dispositæ: ut plaustrum efficere uideantur. Et uetito æquore. Septentriones enim nunq̃ occidunt: ideoq; se madefacere nõ possunt: Iuno. n. ut ipse narrat Ouidius: hoc à Tethy Oceani uxore impetrauit: ne duas ursas: que sũt ad polum arcticum: in mare descendere pmitteret. Quæq; polo. Iuxta polum arcticum serpẽs est maxima quæ duas complectitur ursas. unde Vergilius. Circum perque duas in morem fluminis arctos. Arctos Oceani metuentes æquore tingi. Boote. Apostrophe & conuersio sermonis ad booten: qui plaustrum agere uidetur. Bootes enim latine dicitur bubulcus. Idem est autẽ qui arctophylax: quod ursæ custos adhibitus esse uidetur.

Et te tua paluſtra tenebãt. Retinebãt. retardabant remorabantur. Plaustrũ autẽ quod & plostrum dicitur: sidus est cæleste: quod idẽ cũ maiore ursa esse putatur. Septem nãq; sũt stellæ ita dispositæ: ut duæ quæ pariles & maximæ uno in loco uiderentur pro bobus haberẽtur. Reliquæ uero quinq; figuram plaustri simularent. Vnde etiã a græcis ἁμαξα dr̃. Terras penitus penitusq; iacentes. hoc est ualde depressas ac longe a se remotas. Per tantum lumẽ. ĩ tãto lũmine.

Iam Meropis diei cupiens. filius subintelligatur. Merops. n. Clymenes fuit maritus. q̃q̃ Meropes homines dicãtur apud homerum: quod diuisas habenas uoces: qua in significatione hic quoq; accipi potest. ac si diceret cupiens iã hominis filius magis q̃ dei appellari. Vt acta. Quam preceps Phaethon rraheretur pulchra similitudine ostendit. Pinus. Nauis ex pino cõfecta. Est enĩ metonymia. Cũcta fræna. Omnia retinacula. Præcipiti borea. rapido & impetuoso. Fas nõ est. Non potest. Prospicit. Porro & lõge aspicit. Miracula. Mõstra. Vario cælo. uariis signis distincto. Passim. ubiq; Vastarũ ferarum maximarum. ut leonis. Centauri. scorpii. Est locus. Scorpium describit ad quem cum peruenisset phaethon: adeo territus est: ut fræna e manibus ceciderint: quod qdem cũ equi sensissent. per totum fere cælum discurrerẽt. Concauat. flectit. In geminos arcus. In duos similes arcus. Duorum signorum. Alterum nanq; brachiis alterum cauda facit. Nã scorpii chelæ libram constituere uidentur. scorpium uero ipsum cauda recuruande signat.

Hunc puer ut nigri. postquã inquit Phaethon puer uidit scorpium sudantem atq; cauda ictus minitantem: tanto timore affectus est: ut fræna remiserit. Curuata cuspide. cauda reflexa.

Gelida formidine. frigido timore ab effectu: quod homines frigidos reddat: ut pallida mors.

Lora. habenas frænorum. Expatiantur equi. late & spatiose excurrunt: Sine lege. Sine ordine. Alto sub æthere. sub alto cælo. Incursant. currendo appropinquant. Inferiusque suis. Merito luna admiratur solis equos infra suos currere: cum sol multo q̃ luna sit altior.

Et uetito frustra temptarunt æquore tingi:
Quæq; polo posita est glaciali proxima serpens
Frigore pigra prius: nec formidabilis ulli:
Incaluit: sumpsitq; nouas feruoribus iras.
Te quoq; turbatum memorant fugisse boote:
Quãuis tardus eras: & te tua plaustra tenebant:
Vt uero terras despexit ab æthere summo
Infelix phaethon penitus penitusq; iacentes:
Palluit: & subito genua intremuere timore:
Suntq; oculis tenebræ per tantum lumen ortæ.
Et iam mallet equos nunq̃ tetigisse paternos.
Iam cognosse genus piget. & ualuisse rogando.
Iam meropis dici cupiens: ita fertur: ut acta
Præcipiti pinus borea: cui cuncta remisit
Fræna suus rector: quam diis uotisq; reliquit:
Quid faciat: multum cæli post terga relictum:
Ante oculos plus est. animo metitur utrunq;:
Et modo: quos illi fas tum contingere non est:
Prospicit occasus. interdum respicit ortus.
Quidq; agat ignarus stupet: & nec frena remittit
Nec retinere ualet. nec nomina nouit equorum.
Sparsa quoq; in uario passim miracula cælo:
Vastarumq; uidet trepidus simulacra ferarum.
Est locus in geminos ubi brachia concauat arcus
Scorpius: & cauda flexisq; utrinq; lacertis
Porrigit ĩ spacium signorum membra duorum.
Hunc puer ut nigri madidum sudore ueneni
Vulnera curuata minitantem cuspide uidit:
Mentis inops gelida formidine lora remisit.
Quæ postq̃ summo tetigere iacentia tergo:
Expatiantur equi: nulloq; inhibente per auras
Ignotæ regionis eunt: quaque impetus egit:
Hac sine legerunt: altoq; sub æthere fixis
Incursant stellis: rapiuntq; per auia currum.
Et modo sũma petunt. modo per deciua uiasq;
Præcipites spacio terræ propiore feruntur:
Inferiusq; suis fraternos currere luna
Admiratur equos. combustaq; nubila fumant.
Curripitur flammis: ut quæq; altissima tellus:

Succis ademptis. humoribus exſiccatis. Caneſcunt. cana & arida fiunt. Ardet Athos. altiſſimos quoſq; mõtes enumerat q primi cõflagrare cœperunt. Athos mons eſt Macedoniæ altiſſimus: quẽ nunc montẽ ſanctũ uocant. Tauruſq; cilix. Taurus ciliciæ mons eſt: ut ipſe quoq; poeta inquit. Et tmolus. Tmolus qui & Tymolus a ſtephano ſcribitur: & fluuius & mons eſt Ciliciæ melle: uino: & crocco abundãs. unde Vergi. libro georgicon primo. Nõne uides croceos ut tmolus odores. Oethe. mons eſt Theſſaliæ Herculis morte rogo. ſepulchro nobilis. Ida. mõs Phrygiæ celeberrimus quẽ Homerus a fontium frequẽtia πολυπιδακον uocat: qui tñ oẽs tunc erant exiccati. Duas autẽ eſſe Idas. alterã in phrygia. alterã in creta notiſſimum eſt. Virgineuſq; Helicon. Mons eſt Bœotiæ Helicon quem idcirco uirgineum Ouidius appellat: quia muſis eſt conſecratus. Et nõdũ oeagrius æmuſ. Aemus mons Thraciæ aluſſimus: ĩ quo orpheus oeagrii fluuii filius dr̃a menadibus fuiſſe diſcerptus: a quo etiam oeagrius fuit appellatus. Aetna. mons ſiciliæ ſemp ardens. ſed tunc multo magis & ſuo & orbis incendio ardebat. Parnaſuſq; biceps. Mons phocidis in duos uertices diuiſus: ut in prĩo ipſe Ouidius ſcripſit. Et eryx. mons ẽ ſiciliæ ueneri Erycine ſacer. Et cynthus. mõs eſt Deli. uñ Cynthius Apollo uocat̃. Et Othrys. mõs ẽ Theſſaliæ. Mimaſq;. mons ẽ minoris Aſiæ Mimas haud longe diſtans a colophone. Rhodope. mons thraciæ niuoſus. Dyndima. mons eſt Phrigiæ matri deoꝝ ſacer. Vñ ipſa mr̃deoꝝ Dĩ dymene fuit appellata. Et mycale. mons ẽ & urbs Cariæ mycale: Vñ mycaleſius gẽtile nomẽ deriuat̃ ut Herodotus & Didymus ſcribũt. Natuſque ad ſacra Cytherõ. Mons eſt Bœotiæ Baccho dicatus: ad cuius orgia celebrãda natus eſſe uidetur. Nec proſunt Scythiæ. Scythia regio ad ſeptentrionẽ frigidiſſima: a Scytha hercu lis filio cognominata. Caucaſus ardet. mons ẽ ſcythiæ, pmethei relegatione notiſſimus. Oſſa q; cũ Pindo & olympus. montes macedoniæ altiſſimi. Maior ambobus. Altior. Nebulas cñi & uentos excedere putat̃. unde Lucanus Nubeſ exceſſit olympus lege deũ. Verticem illius accole cælum uocant: Vnde factũ eſt ut poetæ olympũ pro cælo ponant. Aeriæq; alpes. montes ſunt altiſſimi Italiã a gallia germaniaq; defendẽtes. Apẽninus. mons eſt longiſſimus Italiam diuidens. Currus ſuos. ſibi tantope expetitos.

Cãdeſcere. igneſcere & inflãmari. Nã candere ꝓprie dicit̃ ferrũ ignitum. Inuoluit̃ implicatur. Caligine picea. tã craſſa ut ſi picea eſſet.

Sanguine tum credunt. In tranſcurſu tranſformationem Aethiopum exponit poeta. Aethiopes nanq; cũ antea cãdidi eſſent: tunc nigri fuerunt effecti. uidet̃ aũt Ouidius innuere æthiopas fuiſſe dictos quod ſint facie cõbuſta. Nã αιθω uro: οψοπος facies dicit̃: q̃q̃ Plinius æthiopas ab æthiope uulcani filio dictos narret. Tum facta eſt libyæ. Regio eſt Africæ aridiſſima ſic dicta qd̃ λειπει ovετος. hoc eſt qd̃ deficit pluuia. Vt ſeruius ſcribit. ut uero Diodorus a libya nympha epaphi uxore. Raptis. Ereptis. exiccatis.

Tum nymphæ. quẽadmodũ montes conflagrarunt: Ita etiam fontes lacuſq; eo incendio exſiccati fuerunt.

Paſſis comis. ſparſis id quod ĩ mœrore fieri cõſueuit. Quærit Bœotia Dircẽ. Bœotiæ fons eſt dirce notiſſimus. Argos Amymonẽ. Amymone fons eſt apud Argos ab Amymõe Danai argiuorum regis filia: ĩ quẽ conuerſa fuiſſe dicitur appellatus. Ephyre pyrenidas undas. Pyrene fons eſt acro corinthi: quæ urbs prius ephyre fuit appellata. Dictus eſt autem a pyrene muliere: in quem ob fletum quo filiorum morte affecta eſt: fingitur fuiſſe conuerſa. Nec ſortita. Non ſolum fontes exaruere. ſed etiam amnes latiſſimi ſunt exſiccati.

Fiſſaque agit rimas: & ſuccis aret ademptis.
Pabula caneſcunt. cum frondibus uritur arbor.
Materiamque ſuo prębet ſeges arida damno:
Parua queror. magnę pereũt cũ mœnibus urbes:
Cumque ſuis totas populis incendia gentes
In cinerem uertunt. ſiluecum montibus ardent.
Ardet athos: tauruſque cilix: & tmolus: & oethe:
Et tum ſicca: prius celeberrima fontibus ida:
Virgineuſque helicon: & nondũ oeagrius æmus:
Ardet in immenſum geminatis ignibus ætna:
Parnaſuſq; biceps: & erix: & cynthus: & othrys:
Et tandem niuibus rhodope caritura: mimaſq;
Dyndimaq;: & mycale: natuſq; ad ſacra citharrõ.
Nec proſunt ſcythiæ ſua frigora. caucaſus ardet:
Oſſaque cũ pindo: maiorq; ambobus olympus.
Aeriæq; alpes: & nubifer appenninus.
Tum uero phaeton cunctis e partibus orbem
Aſpicit accenſum. nec tantos ſuſtinet æſtus:
Feruentesque auras uelut e fornace profunda
Ore trait: curruſque ſuos candeſcere ſentit.
Et neque iam cineres eiectamque fauillam
Ferre poteſt: calidoq; inuoluitur undiq; fumo:
Quoque eat: aut ubi ſit: picea caligine tectus
Neſcit: & arbitrio uolucrum raptatur equorum
Sanguine tum credunt in corpora ſũma uocato
Aethiopum populos nigrum traxiſſe colorem.
Tum facta eſt libyę raptis humoribus æſtu
Arida. tum nymphę paſſis fonteſq; lacuſque
Defleuere comis. quærit boeotia dircen
Argos amymonen. ephyre pyrenidas undas.
Nec ſortita locodiſtantes flumina ripas

Nomina montũ
Athos
Taurꝰ
Tmolus
Oethe
Ida
Helicon
Acmꝰ
Oeagrꝰ
Aetna
Parnaſꝰ
Erix
Cynthꝰ
Othrys
Mimas
Rhodope
Dyndima
Mycale
Cytheron
Scythia
Caucaſus
oſſa
pindus
olympꝰ
Alpes
Apẽninꝰ
Aethiopes
Libya
Amymon
Ephyre

Tanais. fluuius est Scythiæ maximus Europam ab Asia diuidens. Peneusq; senex. fluuius est Thessaliæ: ut ī primo uidimus. Teuthranteusq; caicus. Caicus fluuius est Mysiæ Teuthrantiam irrigans regionem. Vnde & teuthranteus cognominatur. Teuthrania autem urbs Mysiæ a Teuthrante qui ex Auge Telephum suscepit appellata. Vnde nomẽ gentile Teuthranius & Teuthrantius declinat̃. Et celer Ismenos. Fluuius ẽ Bœotiæ ab Ismeno Pelagi filio denoīatus. Cũ phocaico erimãtho. Erimãthus Phocidis ẽ fluuius & arcadiæ mõs.

Arsuruſq; iterꝝ Xãthus. Fluuius ẽ troiæ: q olim tpe belli troiãi iterꝝ iflãmatus ẽ ꝓcibus Veneris in Achillẽ: ut in Iliade narrat Homerus. Flauusq; lycornas. fluuius ẽ ætoliæ flauas uoluens harenas. de quo etiam Seneca. Flauus rapido fõte lycornas. hic euenus postea ab eueno q se in eũ ꝓcipitauit fuit appellatus. Quiq; recuruatis. Meander fluuius ẽ Phrygiæ: q adeo sinuosis labit̃ fluxibus: ut ĩterdũ ĩ fontẽ reuerti uelle uideat̃. Migdõiusq; melas. fluuius est Mygdoniæ qui oues nigras efficere dicit̃. Vnde & nomen accipit. μελασ. n. dicitur niger. Et tænareus Eurotas. fluuius ẽ laconiæ iuxta Tænarum promontorium in mare exiẽs. Arsit & euphrates babylonius. Euphrates fluuius est maioris Armeniæ maximus: qui Babylonem in duas diuidit partes atq; in mare rubrum descẽdit. Arsitorõtes. fluuius est syriæ ex libano monte decurrens: Termodoonq; citus. fluuius est Asiæ iuxta quem Amazones olī habitauere. Gãges flu. Indiæ notissimus. Et Phasis flu. est Colchorum unde phasiani sunt dicti. Et hister flu. Pannoniæ qui & Danubius dicitur. Alpheus fluuius elidis iuxta Pisam urbẽ decurrens: qui absorptus a terra subter matre in fontẽ Arethusam apud syracusas influit. Vnde Vergilius tertio æneidos sic scribit. Alpheum ut fama ẽ huc elidis amnẽ Occultas egisse uias subter mare: q nũc Ore Arethusa tuo siculis confũditur undis. Ripæ sperchiades. Sperchii fluuii Thessaliæ uelocissimi: qui in Maliacũ defluit sinũ. Quodq; suo Tagus. fluuius Hispaniæ aureas uehẽs harenas: quæ tũc ĩcendio liquescebãt Tres autem fũt fluuii aureas ducentes harenas. Pactolus. Hermus. Tagus. Et quæ Mæonias, Ripas Lydiæ fluuiorꝝ: Nam Lydia a Meõe fluuio meonia fuit appellata. Medio caistro. Caister fluuius est Asiæ ꝓter Asiam paludẽ labens: Vnde Vergilius georgicorũ primo scribit. Iam uarias pelagi uolucres & quæ asia circum Dulcibus in pratis rimãtur stagna caistri. Caister aũt dictus putat̃ ατο του καιεσθαι hoc ẽ amburi: qm̃ ꝓpinquus sit κατακεκαυμενῳ que ps ẽ Asiæ prætorrida & deustæ similis nulla ꝓter uitem arbore. Sed uino præstãtissimo: quod Plinius Catacecaumeniten ex hac origine denominauit. Flumineæ uolucres. Cygni flumina incolentes. Nilus. fluuius est ægypti: cuius origo ignoratur: Idcircoq; & tũc caput occuluisse: & nunc quoq; latere ait. Vacant. uacua sunt aqua. Septem sine flumine ualles. Septem ĩquit Nili hostia ualles sine aq̃ sunt effectæ. Sors eadem Ismarios. eadem inquit sorte Hebrus ac strymõ Thraciæ fluuii sicãtur. Hesperioſq; amnes. Occidentales. Nam Rhenus fluuius est galliam a germania diuidens. Rhodanus uero galliæ fluuius. Padus Italiæ qui etiam eridanus uocatur. Tybrim. Tybris fluuius est Tusciæ per mediam Romam labens. Infernum, regem. Plutonem cum Proserpina uxore. Existunt montes. extant & apparent ac extra aquas stant. Et sparsas cycladas augent. Cyclades insulæ sunt ægei in orbem dispositæ. Vnde etiam cyclades sunt dictæ. κυκλοσ nanq; circulus dicitur. Scopuli ergo qui tum e mari extabant: cycladum numerum augebant. Nec se super æthera curui. Tunc inquit Delphines non audebant se in aerem iactare propter nimium ardorem: quod natura facere consueuerunt. Corpora phocarum Phocæ uituli di-

Tuta manent. mediis tanais fumauit in undis:
Peneusque senex: teuthrantæusque caicus:
Et celer ismenos cum phocaico erimantho:
Arsuruſque iterum xanthus: flauusq; lycornas:
Quique recuruatis ludit męandrus in undis:
Mygdoniusq; melas: & tænareus eurotas:
Arsit & euphrates babylonius. arsit orontes:
Thermodoõq; citus: gãgesq;: & phasis: & hister.
Aestuat alpheus, ripę sperchiades ardent.
Q đque suo tagus amne uehit fluit ignibus aurꝝ.
Et quæ mæonias celebrarunt carmine ripas
Flumineæ uõ lucres medio caluere caystro.
Nilus in extremum fugit perterritus orbem:
Occuluitq; caput: quod adhuc latet. hostia septẽ
Puluerulenta uacant. septem sine flumine ualles
Sors eadem ismarios hebrum cũ strymõe siccat:
Hesperioſque amnes rhenũ rodanũq; padumq;:
Cuiq; fuit rerum permissa potentia tybrim.
Diffilit omne solum: penetratque in tartara rimis
Lumen: & infernum terret cum coniuge regem.
Et mare contrahitur: siccæque est campus harenę
Quod mõ põtus erat: quoſq; altũ texerat ęquor
Existunt montes: & sparsas cycladas augent.
Ima petunt pisces: nec se super æthera curui
Tollere consuetas audent delphines in auras.
Corpora phocarum summo resupina profundo
Exanimata iacent. ipsum quoque Nerea fama ẽ:
Doridaq; & natas tepidis latuisse sub undis.
Ter neptunus aquis cum toruo brachia uultu

Exerere ausus erat. ter non tulit aeris ignes?
Alma tamen tellus: ut erat circundata ponto
Inter aquas pelagi cotractosq; undiq; fontes:
Qui se condiderant in opacę uiscera matris:
Sustulit omniferos collo tenus arida uultus:
Oppositq; manū fronti: magnoque tremore
Omnia concutiens paulum subsedit: & infra
Quam solet esse fuit: sacraque ita uoce locuta est.
Si placet hoc: meruiq; quid o tua fulmina cessant
Summe deum? liceat perituræ uiribus ignis:
Igne perire tuo: cladēque auctore leuare.
Vix equidem fauces hęc ipsa in uerba resoluo.
Presserat ora uapor. tostos en aspice crines:
Inque oculis fumum. uolitant super ora fauillæ.
Hos ne mihi fructus? hunc fertilitatis honorem
Officiiq; refers? q̄ adunci uulnera aratri
Rastrorūq; fero. totoq; exerceor anno?
Quod pecori frondes: alimentaq; mitia fruges
Humano generi: uobis quoq; thura ministro?
Sed tamen exitium fac me meruisse: quid undę?
Quid meruit frater? cur illi tradita sorte
Aequora decrescūt: & ab ęthere longius absunt?
Quod si nec fratris: nec te mea gratia tangit:
At cæli miserere tui. circūspice. utrinq;
Fumat uterq; polus: quos si uiolauerit ignis:
Atria uestra ruent. atlas en ipse laborat:
Vixq; suis humeris candentem sustinet axem.
Si freta. si terrę pereunt. si regia cęli:
In chaos antiquum confundimur. eripe flammis.
Si quid adhuc superest: & rerum cōsule summæ.
Dixerat hęc tellus. neque enim tolerare uaporem
Vlterius potuit: nec dicere plura: suumq;
Retulit os in se: ppioraque manibus antra.
At pater omnipotens superos testatus: & ipsum
Qui dederat currus: nisi opem ferat: omnia fato
Interitura graui: summā petit arduus arcem:
Vnde solet nubes latis inducere terris:
Vnde mouet tonitrus: uibrataq; fulmina iactat.
Sed neq; quas posset terris inducere nubes
Tunc habuit: nec quos cęlo demitteret imbres.
Intonat: & dextra libratum fulmen ab aure

cuntur marini: quod boum imitantur mugitum. Exanimata. perturbata. aut certe exanima & mortua. Ipsum quoque Nereia. Nereus deus marinus Dorida uxorem habens: ex qua magnam nympharum multitudinē sustulit.

Exerere aquis. emittere extollere ex aquis.

Ignes aeris. Feruores aeris & æstus. Alma tamen tellus. Alma ab alendo dicitur: propriūque est terræ epithetō. nam omnia alit ac nutrit animantia. Tellus dea ipsius esse dicitur terræ. nam terra ipsum est elementum. Vt erat circūdata ponto. Oceano. Pōtus enim īterdum speciale nomen est & significat Euxinum. Interdū generale: cum pro mari accipitur. Contractosque undique fontes. ex omni loco cōgregatos atque coactos. ob nimium enim æstum fontes omnes in ima terræ refugerant: ne penitus exiccarentur. Sustulit omniferos. elegans prosopopœia qua terræ inanimatæ rei & psonā & sermonem attribuit poeta. Oīferos. oīa ferentes & pducentes. Collo tenus: Vsque ad collum.

Tellu-
ris que
relæ.

Paulum subsedit. Paulum terræmotu depressa esse uidetur: quod fieri nequit: cum mundi sit centrum: & undique æqualiter a cælo distet.

Si placet hoc meruique. Telluris conquestio est ad Iouem: sic aperta & clara ut nullam fere admittat expositionem. Tuo igne. tuo fulmine. Clademque auctore leuare. Leuem facere pro quo uerbo imperiti alleuiare uruntur. illæ uero calamitates minus ægre ac leuius ferūtur: quarum auctores magni sunt atq; potentes

Vix equidem: Cum difficultate īquit hæc pauca eloqui possum. Presserat ora uapor. Parē thesis Poetæ: quam terræ querelis inserit. Rastrorumque fero. Rastra instrumenta sunt rustica quibus agri coluntur. Exerceor. Defatigor. Vobis quoque tura ministro. Thure in sacrificiis non modo nos: sed prisci quoque utebantur. Thus autem ἀποθυεῖν. hoc est a sacrificando deriuatur. Est enim uocabulum græcū non latinum ut quidam scribunt: qui a tundendo putant deduci: cum a græcis θύω dicatur.

Quid meruit frater. Neptunus cui sorte in mundi diuisione maria optigerunt. Fumat uterque polus. Duobus polis qui & uertices dicuntur: cælum sustinetur: qui si fuerint combusti: casurum est cælum. Atlas en ipse laborat. Atlas mons est Mauritaniæ: qui cælum ideo sustinere fingitur. quod primus omnium astrologica scrutari cœpit. Candentem axem. Ardentem polum. Et rerum cōsule summæ. hoc est. uide ne rerum summa pereat: ac genera rerū perdant. Propioraq; mānibus antra. hoc ē. speluncas iferis ppiores. Sunt .n. manes aiæ mortuorū: a mano q̄d bonū antiq dicebant κατάντιφρασιν appellati. At pater oīpotens supos. testatus Iupiter inquit cū i testimoniū & alios deos & ipsum Apollinem adduxisset totum mundum incendio perituru nisi auxilium ferat. Phaethontem fulmine percussit ac incendium fulmine compescuit. Et ipsum qui dederat currus. Apollinē. Vñ. ex q̄ arce. Inducere nubes. īmittere nebulas. Latis terris. late patēbus terris.

Misit in aurigam. Phaethonte currus solis au
rigam & rectore. Consternuntur equi. Ter
retur. Illic temone repulsus axis. Axis lignum
illud e circa qd rotæ currus uertũtur. Vestigia.
signa & ptes. Laceri currus. lacerati atq; dissipa
ti. Flãma populãte igne cõburẽte. Tũc. n. ignis
populari aliqd dr̃ qñ cõburit. Voluitur ī præ
ceps. hoc ẽ. ī caput cadit. Vt iterdũ de cælo. pul
chra similitudine casum Phaethontis demon
strat. Scitæ autem scribit. Nam quanuis stellæ
iterdũ cadere uideant̃: tamẽ nũq̃ cadũt. Quẽ
procul a patria. Longe enim Italia paduscq; ab
Aethiopia distat. Eridanus. fluuius ẽ Italiæ qui
alio noie dicitur padus. Naiades. Hesperie.
nympæ Italæ ac occdẽtales. Trifida flãma.
fulmine. quod ita pingebaṫ ut trifidum & ī tris p
tes fissum uideret. Vt. n. tridens Neptuno sic tri
fidũ fulmẽ attribuitur Ioui. Signant quoq; car
mine saxum Cippo & sepulchri saxo epithaphi
um inscribunt. Hic situs est. positus & sepultus.
Est aũt epithaphium in phaethontẽ. Tenuit.
tenere nõ potuit. Magnis tamen excidit ausis.
hoc est magna tamẽ aggredi ausus est: quod q;
dem abunde pulchrũ atq; magnificũ est. Vt Pli
nius ait. At pater. Apollo. Miserabilis. mise
randus. Aegro luctu. ab effectu luctus dicitur
æger: quod ægros & mœstos reddat. Obdu
ctos. uelatos. coopertos. Aliqs usus. aliqua uti
litas. Lugubris. pullis uestibus: q̃ luctui conue
niunt: induta. Et amens. exanimata. pturbata.

Totũ percẽsuit orbẽ. pagrauit totum terrarũ
orbẽ. Exanimes artus prio. cadauer filii & mẽ
bra mortua primum q̃rens. Mox. deide. Cõ
dita. sepulta. Incubuitq; loco. sepulchro se pro
strauit. Aperto pectore. nudo. Nec minus
Heliades. solis filiæ Hæliades dicunt̃. απο Τον
ηλιον. hoc est a sole: q̃ etiã a fratre Phaethõtia
des fuerũt appellatæ: Earũ noia sunt phaethusa.
Lãperia. phœbe: q̃ cũ fratrẽ p quatuor menses
assidue fleuissent: tãdẽ Iouis misericordia in po
pulos arbores. Lachrymæ uero ipsarũ ī electra
& succina cõuersæ fuerũt. Et cæsæ pectora pal
mis. cædẽtes & pcutiẽtes pectora. Est. n. syneg
doche poetica. Asternunt̃q; sepulchro. hoc ẽ.
Stratæ sup sepulchro iacẽt. Luna q̃ter iunctis.
hoc est. Quatuor mẽses transierãt. Nã singulis
q̃busq; mẽsibus luna repleṫ. Nã morẽ fecerat
usus: Parenthesis ẽ: qua significaṫ ex assiduo usu
cõsuetudinẽ plãgẽdi Phaethõtis fororibus fuis
se factam. Equis Phaethusa sororum. Phae
thusa filia fuit solis ex Neæra nympha. Est autẽ
quadrisyllabum nomẽ: nõ trisyllabum: ut qui
dam putant. Interpretatur Phaethusa splendẽs.

Terræ procumbere. se ī terram prosternere.
Dirigusse pedes. Rigidos & duros eẽ factos.
Candida lampetiæ. Phaetusæ soror: quæ fulgẽs
rãsserri põt. Λαμπω. n. fulgeo dicitur. Subita
radice. subito nata. Laniare. lacerare. Inguina. Pudẽda. Ambit. Circũdat. Extabant extra corticẽ stabãt

Misit in aurigam: pariterq; animaque rotisque
Exuit: & sęuis compescuit ignibus ignes.
Consternuntur equi: & saltu in contraria facto
Colla iugo eripiunt: abruptaque lora relinquunt
Illic fræna iacent. illic temone reuulsus
Axis. in hac radii fractarum parte rotarum:
Sparsaque sunt late laceri uestigia currus.
At phaethõ rutilos flamma populante capillos:
Voluitur in pręceps: longoque per aera tractu
Fertur: ut interdum de cælo stella sereno:
Et si non cecidit: potuit cecidisse uideri.
Quem procul a patria diuerso maximus orbe
Excipit Eridanus: fumantiaque abluit ora.
Naiades hesperię trifida fumantia flamma
Corpora dãt tumulo: signant quoq; carmĩe saxũ
Hic situs est phaethon currus auriga paterni:
Quem si non tenuit: magnis tamen excidit ausis.
At pater obductos luctu miserabilis ægro
Condiderat uultus: & si modo credimus: unum
Isse diem sine sole ferunt. incendia lumen
Prębebant: aliquisque malo fuit usus in illo.
At clymene postq̃ dixit: quęcunque fuerunt,
In tantis dicenda malis: lugubris & amens
Et laniata sinus totum percensuit orbem:
Exanimes artus primo: mox ossa requirens.
Repperit ossa tamen peregrina condita terra:
Incubuitq; loco: nomenq; in marmore lectum.
Perfudit lachrymis: & aperto pectore fouit.
Nec minus heliades lugent: & inania morti
Munera dant lachrymas: & cæse pectora palmis
Non auditurum miseras phaethonta querelas
Nocte dieq; uocant: asternunturque sepulchro:
Luna quater iunctis implerat cornibus orbem.
Illę more suo (nam morem fecerat usus)
Plangorem dederant: equis phaethusa sororum
Maxima cũ uellet terræ procumbere: questa est
Dirigusse pedes: ad quam conata uenire
Candida lampetie: subita radice retenta est.
Tertia cum crinem manibus laniare pararet:
Auellit frondes. hęc stipite crura teneri.
Illa dolet fieri longos sua brachia ramos.
Dũq; ea mirantur: complectitur inguina cortex.
Perq; gradus uterũ pectusque hũeros q; manusq;
Ambit: & extabant tantũ ora uocantia matrem.

Manãt. Defluunt. Sautia. uulnerãta. Iamq; uale. uerbum est uale quo recedentes salutamus. Cortex i uerba nouissima uenit. hoc est. Cortex os obducens uerba Heliadum ultima occupauit. Inde fluunt. ab illis arboribus. Rigescunt. Rigida ac dura sunt. Electra: quæ & succina dicuntur: quãuis nusquam circa padum inueniantur. Electrum est etiam genus metalli ex auro ac quinta argenti portione constantis: ut scribit Plinius in trigesimo tertio naturalis historiæ libro. cuius natura est ad lucernarum lumina clarius argento lucere. Nuribus latinis. italis mulieribus. Affuit huic monstro. Cygnus Stheneli filius rex Liguriæ Phaethõti & sanguine materno & summa beniuolentia deuinctus: cũ relicta liguria ad padi ripas uenisset. multumq; Amici casum deflesset. in auẽ sui nominis fuit cõmutatus q̃ ignes perosa aquas sibi elegit incolendas. Affuit. iterfuit. Huic mõstro. quo heliades in populos arbores. ipsarum autem lachrymæ in electra fuere cõuersæ. Proles sthenelcia. Progenies Sthenelei. Nam Ligurũ populos. Liguria Italiæ regio est iter amnes Varum & Macram sita: thusciæ cõtermia: cuius caput genua est. unde ligustica ora fuit cognominata. Liguria autem a liguste Phaethontis filio fertur cognominata. Illius incolæ ligures appellãtur. Cum uox est tenuata. tenuis ac gracilis facta. Canæq; capillos dissimulãt plumæ. capilli inquit, cani in plumas itidem canas fuere conuersi. Porrigitur. prolongatur. Iunctura. copulatio. nam cygnorum digiti & rubẽt & quadã cartilagine iunguntur. Tenet os sine acumine rostrum. Os iquit i rostrum obtusum ac sine ullo acumine fuit conuersum. Nec se cæloq; iouiq; Credit. hoc est. Nec se aeri ætheriue cõmittit. Hoc aũt idcirco fingitur quia cygni nũquã altius uolant. Missi ignis. Iacti fulminis. Ignemque perosus. Odio ignẽ habẽs. Squallidus interea genitor. Mœrorem describit Phœbi: quem ex Phaethontis filii morte cõceperat: quo concinnius transfigurationem Calistonis & Arcadis in ursas exponat. Et expers sui decoris. Sine parte sui plẽdoris & ornatus. Qualis cum deficit orbi. Tunc. n. obscurus esse uidetur: cum illius lumen terris aufertur. Datq; animũ in luctus. Luctibus indulget. Officiũq; negat mũdo. Ait se nolle Mundo beneficium præstare ipsum illustrãdo. Satis iquit ab æui. ita cõqueritur Phœbus: ut Iouem in inuidiam odium q; trahat. Ipse agat. inuidiose ac si diceret: qui tam potens terribilisque est. Tentat. Tenet retinet. Est enim a teneo deriuatum. Eoq; p n scribitur. Nam tempto: quod experiri significat a tẽnendo deduci uidetur. Orbatura. filiis priuatura. Orbare nanq; est aliqua re cara: ut sunt filii atq; occuli priuare. Vnde orbi oculis filiisue aut parentibus priuati dicuntur. Tunc sciet igni pedum. Ordo est & sensus. Tũc Iupiter expertus uires ignipedum & uelociũ equorum sciet eum qui illos bene non rexerit mortem nõ meruisse.

Helia dum la chry mæ in succia.

Cygnus in olorem

Quid faciat mater? nisi quo trahit impetus illã:
Huc eat atq; illuc: & dum licet oscula iungat.
Non satis est. truncis auellere corpora temptat:
Et teneros manibus ramos abrumpit. at inde
Sanguineæ manant tanq̃ de uulnere guttæ.
Parce precor mater: quæcunq; est saucia clamat:
Parce precor. nostrum laceratur i arbore corpus:
Iamque uale. cortex in uerba nouissima uenit.
Inde fluunt lachrymę: stillataq; sole rigescunt
De ramis electra nouis: quę lucidus amnis
Excipit: & nuribus mittit gestanda latinis.
Affuit huic monstro proles sthenelcia cygnus:
Qui tibi materno quãuis a sanguine iunctus:
Mente tamen phaeton propior fuit. ille relicto.
(Nã ligurum populos & magnas rexerat urbes)
Imperio ripas uirides amnemq; querelis
Eridanum implerat: siluamq; fororibus auctã.
Cum uox est tenuata uiro: canæq; capillos
Dissimulant plumæ: collumq; a pectore longe
Porrigitur: digitosq; ligat iuncturа rubentes.
Penna latus uelat. tenet os sine acumine rostrũ.
Fit noua cygnus auis: nec se cæloq; Iouiq;
Credit: ut iniuste missi memor ignis ab illo.
Stagna petit patulosque lacus: ignemq; perosus
Quæ colat: elegit contraria flumina flammis.
Squallidus interea genitor phaetontis & expers
Ipse sui decoris: qualis cum deficit orbi:
Esse solet: lucemque odit: seque ipse diemque:
Datque animum i luctus: & luctibus adiicit irã:
Officiumque negat mundo. satis inquit ab æui
Sors mea principiis fuit irrequieta: pigetque
Actorum sine fine mihi sine honore laborum.
Quilibet alter agat portantes lumina currus.
Si nemo est: omnesque dii non posse fatentur.
Ipse agat: ut saltem dum nostras tentat habenas
Orbatura patres aliquando fulmina ponat.
Tunc sciet ignipedum uires expertus equorum
Non meruisse necem: qui non bene rexerit illos
Talia dicentem circunstant omnia solem
Numina: neu uelit tenebras inducere rebus:

Missos ignes.missa fulmia i Phaetonte. Regaliter.iperiose:ac eo iure qd hnt reges. Verbere.flagello & scutica. Sæuit.furit ac sæuiciã i equos nihil mali meritos exercet. At pr oipotes.hæc idcirco a poeta narran tur:quo cõmodius Calistus & arcadis mutationẽ in sidera cũ superiore metamorphosi cõnectat. Explorat. diligenter inquirit. Vñ exploratores qui hostiũ cõsilia scrutant. Impẽsior.Maior. Suæ arcadiæ.a se amatæ

In uirgine nonacrina. Virginẽ nonacrinã appellat Calistonẽ Lycaonis filiã:quã cum uidisset Iupiter:ita ex⸗cellenti eius pulchritudine captus est:ut cum blanditiis ea potiri non posset:se finxerit esse Dianam cuius cali sto fidissima comes erat.Hac igitur arte cõpres sa ab ioue cum Arcadem peperisset:i ursam ab Iunone:ne iterum Ioui placeret:cõuersa ẽ.Eam uero cũ filius Arcas iam adultus in uenatiõe fe rire uellet:miseratione iouis ambo in sidera fue runt translati:ac iuxta polum.qui ab ipsis arcti cus fuit cognominatus collocati.qd quidẽ cum Calisto i ursam Iuno animaduertisset: Tethym nutricem roga uit:ne unquã permitteret eas in mare descende re.Iõq; septentriones nunq̃ occidere dicuntur.

Sane hyginus uarias priscorum de calistus mu tatione refert opiniones:quas siquis ad huius fabulæ expositionẽ aliquid cõferre putabit:illic sumat licebit. In uirgine nonacrina.Nonacr s & urbs & mõs est arcadiæ:unde nonacrius de clinat. Hæsit.Fixus est. Accepti ignes. Amo res cõcepti.Ignis.n.frequẽter p amore ponit a poetis.ut nanq; ligna cõburunt igne.sic iuuenũ corda amore dñr ardere. Caluere.iflammati fuere. Lanam mollire.filare.ac subigere lanã. Positas comas.dispositas ornatas. Variare .ua riis coloribus ornare.Id qd lasciue uirgines ma xime facere solẽt. Sed fibula.cingulum A par te nãq; intelligimus totum. Vitta alba.tegmen est capitis uitta qua mulieres cõtinent capillos.

Alba.nõ uarioꝝ colorũ:qualibus lasciue uir gines delectant. Neglectos capillos.Impexos inornatos. Coercebat.constringebat. Miles erat phœbes .dianæ q̃ eadẽ cũ luna esse putat.

Nec Mænalon attigit ulla.Mænalus mons ar cadiæ celeberrimus. Triuiæ.dianæ:quod i tri uiis coli cõsueuerit. Sed nulla potentia lõga e. Sententia generalis.q̃ in dies uerior esse proba tur. Vlterius spacium.meridiẽ iam p transisse significat. Sol enim ulterius medio spaciũ cæli⸗tunc tenere dicit:cum maior pars diei pteriuit.

Quod nulla ceciderat ætas. Innuit nemus il⸗lud umbrosissimum opacissimumque fuisse: ut Iupiter in Dia nam cuius arbores nullo unq̃ tempore fuerant cesæ.

Nulla ætas. Nullius ætatis homines. Conti⸗nens enim pro cõtento per metonymiam fre⸗quenter ponitur a poetis. Exuit hic. Deposuit illic & in illo nemore pharetram. Est enim ad uerbium pro aduerbio positum. Lentosque retendit arcus.Flexibiles arcus remisit. Arcus enim nisi retendantur molles efficiuntur:ut ipse in epistolis inquit.Si nunquam cesses tendere mollis erit. Re autem præpositio sæpenumero mutat uerba cum quibus componitur in contrariam significationem:ut tego retego.signo resigno.tendo retendo. Fessam.Lassam.& defatigatam. Hoc furtum.Hoc stuprum Furta nam q; etiam stupra dicuntur:quod furtim cõmittãtur. Sunt oh sunt iurgia tanti. Ac si diceret iurgia nequaq̃:tãti sũt æstimãda:ut me uoluptate huius potiẽdæ uirginis priuẽt. Oh aũt hoc loco cõtinẽtis ẽ iteriectio. Protius iduit faciẽ. Iouis trãsmutationẽ i Dianã obit expõit poeta. Cultũ.hitũ.ornatũ. In qbus iugis.In qbus mõti bus. De cespite uirgo se leuat.De tra igt calisto surgit.Cespes ãt tra ẽ cũ ppria herba auulsa. Nec sic a uirgi

Supplice uoce rogãt. missos quoq; iupiter ignes
Excusat.precibusque minas regaliter addit.
Colligit amentes & adhuc terrore pauentes
Phœbus equos.stimuloq; dolẽs & uerbere sequit
Sequit enim :natumque obiectat & imputat illis.
At pater omnipotens ingentia mœnia cæli
Circuit: & nequid labefactum uiribus ignis
Corruat explorat.quæ postq̃ firma suique
Roboris esse uidet:terras hominumque labores
Perspicit.arcardiæ tamen est impensior illi
Cura sue:fontesq; & nondum audentia labi
Flumina restituit. dat terre gramina frondes
Arboribus:læsasq; iubet reuirescere siluas.
Dum redit itq; frequens:in uirgine nonacrina
Hæsit:& accepti caluere sub ossibus ignes.
Non erat huius opus lanam mollire trahendo:
Nec positas uariare comas.sed fibula uestem.
Vitta cohercebat neglectos alba capillos.
Et modo leue manu iaculũ.mõ sũpserat arcũ.
Miles erat phœbes.nec mænalon attigit ulla
Gratior hac triuie.sed nulla potentia longa est.
Vlterius spacium medio sol altus habebat:
Cũ subit illa nemus.quod nulla ceciderat etas:
Exuit hic humero pharetram:lentosq; retendit
Arcus inq; solo quod texerat herba iacebat:
Et pictam posita pharetram ceruice premebat
Iupiter ut uidit fessam:& custode uacantem:
Hoc certe furtum coniunx mea nesciet inquit:
Aut si rescierit:sunt oh sunt iurgia tanti:
Protinus induitur faciem cultumq; dianæ.
Atq; ait:o comitum uirgo pars una mearum
In quibus es uenata iugis:de cespite uirgo
Se leuat:& salue numen me iudice dixit:

Missos ignes, missa fulmina in Phaetontem. Regaliter, imperiose: ac eo iure quod hunt reges. Verbere, flagello & scutica. Sæuit, furit ac sæuitiam in equos nihil mali meritos exercet. At prius omnipotens, hæc idcirco a poeta narran tur: quo commodius Calistus & arcadis mutationem in sidera cum superiore metamorphosi connectat. Explorat, diligenter inquirit. Vnus exploratores qui hostium consilia scrutantur. Impensior. Maior. Suæ arcadiæ. a se amatæ

In uirgine nonacrina. Virginem nonacrinam appellat Calistonem Lycaonis filiam: quam cum uidisset Iupiter: ita ex⸗cellenti eius pulchritudine captus est: ut cum blanditiis ea potiri non posset: se finxerit esse Dianam cuius cali sto fidissima comes erat. Hac igitur arte compres sa ab ioue cum Arcadem peperisset: in ursam ab Iunone: ne iterum Ioui placeret: conuersa est. Eam uero cum filius Arcas iam adultus in uenatione fe rire uellet: miseratione iouis ambo in sidera fue runt translati: ac iuxta polum, qui ab ipsis arcti cus fuit cognominatus collocati, quod quidem cum Calisto in ursam Iuno animaduertisset: Tethym nutricem roga uit: ne unquam permitteret eas in mare descende re. Iouque septentriones nunquam occidere dicuntur.

Sane hyginus uarias priscorum de calistus mu tatione refert opiniones: quas siquis ad huius fabulæ expositionem aliquid conferre putabit: illic sumat licebit. In uirgine nonacrina. Nonacris & urbs & mons est arcadiæ: unde nonacrius de clinat. Hæsit. Fixus est. Accepti ignes. Amores concepti. Ignis. n. frequenter pro amore ponit a poetis. ut nanque ligna comburunt igne. sic iuuenum corda amore dnr ardere. Caluere. inflammati fuere. Lanam mollire. filare. ac subigere lanam. Positas comas. dispositas ornatas. Variare. uariis coloribus ornare. Id quod lasciue uirgines maxime facere solent. Sed fibula. cingulum A parte nanque intelligimus totum. Vitta alba. tegmen est capitis uitta qua mulieres continent capillos.

Alba. non uarioque colorum: qualibus lasciue uirgines delectant. Neglectos capillos. Impexos inornatos. Coercebat. constringebat. Miles erat phœbes. dianæ quae eadem cum luna esse putat.

Nec Mænalon attigit ulla. Mænalus mons arcadiæ celeberrimus. Triuiæ. dianæ: quod i triuiis coli consueuerit. Sed nulla potentia longa e. Sententia generalis. quae in dies uerior esse probatur. Vlterius spacium. meridie iam p transisse significat. Sol enim ulterius medio spaciu cæli⸗tunc tenere dicit: cum maior pars diei pteriuit.

Quod nulla ceciderat ætas. Innuit nemus il⸗lud umbrosissimum opacissimumque fuisse: ut Iupiter in Dia nam cuius arbores nullo unquam tempore fuerant cesæ.

Nulla ætas. Nullius ætatis homines. Conti⸗nens enim pro contento per metonymiam fre⸗quenter ponitur a poetis. Exuit hic. Deposuit illic & in illo nemore pharetram. Est enim ad uerbium pro aduerbio positum. Lentosque retendit arcus. Flexibiles arcus remisit. Arcus enim nisi retendantur molles efficiuntur: ut ipse in epistolis inquit. Si nunquam cesses tendere mollis erit. Re autem præpositio sæpenumero mutat uerba cum quibus componitur in contrariam significationem: ut tego retego. signo resigno. tendo retendo. Fessam. Lassam. & defatigatam. Hoc furtum. Hoc stuprum Furta nam quae etiam stupra dicuntur: quod furtim committãtur. Sunt oh sunt iurgia tanti. Ac si diceret iurgia nequaquam: tãti sũt æstimãda: ut me uoluptate huius potiẽdæ uirginis priuẽt. Oh aũt hoc loco contẽntis ẽ iteriectio. Protius iduit faciẽ. Iouis trãsmutationẽ i Dianã obit expõit poeta. Cultũ. hitũ. ornatũ. In qbus iugis. In qbus mõti bus. De cespite uirgo se leuat. De tra igt calisto surgit. Cespes ãt tra ẽ cũ ppria herba auulsa. Nec sic a uirgi

Audiat ipſe licet: maius Ioue. ridet & audit:
Et ſibi preferri ſe gaudet: & oſcula iungit
Nec moderata ſatis. nec ſic a uirgine danda.
Q ua uenata foret ſylua narrare parantem
Impedit amplexu: nec ſe ſine crimine prodit.
Illa quidem cõtra: quantũ modo fœmina poſſet:
Aſpiceres utinam ſaturnia. mitior eſſes.
Illa quidem pugnat, ſed quæ ſuperare puella?
Quis ue ioue poterat? ſuperũ petit ęthera uictor
Iupiter. huic odio nemus eſt: & conſcia ſilua.
Vnde pedem referens pene eſt oblita pharetram
Tollere cum telis: & quem ſuſpenderat arcum.
Ecce ſuo comitũ choro dictynna p altum
Mænalon ingrediens & cæde ſuperba ferarum
Aſpicit hanc: uiſamq; uocat: clamata refugit.
Et timuit primo ne Iupiter eſſet in illa.
Sed poſtq̃ pariter nymphas incedere uidit:
Senſit abeſſe dolos: numerũq; acceſſit ad harũ.
Heu q̃ difficile eſt crimen non prodere uultu.
Vix oculos attolit humo: nec ut ante ſolebat:
Iuncta deę lateri: nec toto eſt agmine prima.
Sed ſilet: & læſi dat ſigna rubore pudoris.
Et niſi quod uirgo eſt: poterat ſentire diana
Mille notis culpam. nymphæ ſenſiſſe feruntur.
Orbe reſurgebant lunaria cornua nono:
Cum dea uenatu fraternis languida flammis:
Nactanemus gelidũ: de quo cũ murmure labẽs
Ibat: & attritas uerſabat riuus harenas.
Vt loca laudauit: ſummas pede contigit undas.
His quoq; laudatis. procul eſt ait arbiter omnis.
Nuda ſuperfuſis tingamus corpora lymphis.
Parrhaſis erubuit, cunctę uelamina ponunt.
Vna moras quærit. dubitanti ueſtis adempta eſt:
Q ua poſita nudo patuit cum corpore crimen.
Attonitę manibuſq; uterum celare uolenti
I procul hinc dixit: nec ſacros pollue fontes
Cynthia: deq; ſuo iuſſit ſecedere cœtu.
Senſerat hoc olim magni matrona tonantis:
Diſtuleratq; graues inidonea tempora pœnas.
Cã moræ nulla eſt, & iam puer arcas (id ipſum
Indoluit iuno) fuerat de pellice natus.
Quo ſimul obuertit ſæuam cum lumine mentẽ:
Scilicet hoc etiam reſtabat adultera dixit:
Vt fœcunda fores? fieretq; iniuria partu

regnat

ne danda. Laſciuiora nanq; erãt: q̃ ut uirgini cõ uenirẽt. Impedit amplexu. implicat amplectẽ do. Nec ſe ſine crimine prodit. hoc eſt Nec ſe manifeſtat ſine ui puellæ illata. Illa qdem con tra. Pugnat ſubaudiatur. ideſt repugnat. Aſpi ceres utinã ſaturnia. Hæc p parẽtheſim Iunoni a poeta dicuntur in Caliſtus defenſionem.

Victor. uoti cõpos effectus. Et conſcia ſyl- ua. ſtupri ab ioue illati. Vnde pedem referẽs. ex qua ſilua recedẽs. Ecce ſuo. Hæc particula ecce ſubitum aliqd repẽtinũq; malum apud Ci ceronẽ Vergiliumq; ſignificat. apud alios ẽt bo nũ aliquãdo deſignat. Dictynna. Diana dicit̃ ΑΠΟΤΩΝΔΙΚΤΥΩΝ hoc eſt a retibus. Cuius nominis a Solino talis cauſa aſſignat̃. Brito ma re nympha cũ uirginitatem ſuam Dianæ uouiſ ſet: ſe in mare p̃cipitauit: ne a Minoe Cretæ re ge uiolaretur. Cũ uero ob hoc ſæua peſtis Cre tam inuaſiſſet: reſponſo accepto: uirginis cada uer retibus e mari extraxerunt eamq; Dictyn- nam appellauerunt: ac Dianæ ædẽ extruxerũt quæ a noĩe uirginis dictynna fuit appellata.

Heu q̃ difficile eſt. Sententia loco accõmoda- ta. Prodere. Detegere. manifeſtare. Prodi- autẽ ꝓprie arcana dicunt̃. Vix oculos. Elegant̃ mores pudicæ uirginis uiolatæ effingit poeta.

Mille notis. Multis ſignis. Numerus. n. finituſ ꝓ infinito fere a poetis uſurpat̃. Orbe nono. menſe nono. Luna enim ſingulis quibuſq; mẽ ſibus ſuũ reparat orbẽ. Cum dea uenatu. A uenatione rediens ſubaudiat̃. Fraternis lan- guida flãmis. Defeſſa feruoribus ſolis ſui fratriſ Nã Diana: ut diximus: eadẽ eſſe cũ luna q̃ ſol ẽ ſoror phibetur. Verſabat. uoluebat. Attri tas. ob cõtinuũ fluxum. Vt loca laudauit. Poſt q̃ loca laudauit diana qđ pulchra eẽnt & amœ na: aquas pedibus tetigit. Tingamus. Made- faciamus. lauemus. Arbiter oĩs. teſtis nemo adeſt. Parrhaſis. Caliſto a Parrhaſia urbe Ar cadiæ: quæ a Parrhaſo uno ex Lycaonis filiis co gnominata fuit: Parrhaſis uocatur. Velami na ponunt. ueſtes deponunt. Vna moras q̃- rit. ſola Caliſto ueſtem deponere non curat.

Adempta eſt. ui detracta ab aliis Dianæ co- mitibus. Vterũ. uteri tumorẽ. Grauida. n. erat ac ptui ꝓpinqua. Cynthia. Diana a Cyntho Deli monte. Secedere. Abire & recedere. Id ipſum indoluit iuno. Hæc parentheſis iunonis indignationis cãm oñdit. Nõ. n. tã doluit iuno: qđ a ioue ſtuprata foret: q̃ quod puerꝝ peperiſ ſet. De pellice. Caliſtone ut latine nomen græ cum declinemus. Quo ſimul obuertit. Poſtq̃ inquit cõuertit & oculos & aĩum in Arcadem e Caliſtone natum: excãdeſcere uerbis cœpit.

Quo. in quem puerum. Simul. poſtquã.

Scilicet hoc etiam. Affectui ſeruit & ĩdigna tioni hoc aduerbium ſcilicet. Fere autem Iuno indignata loqui fingitur a poetis. Vt fœcunda fores. Cõciperes. Fœcundæ cnĩ mulieres dicunt̃: q̃ cõcipiũt.

Testatum.tanq̃ testimonio approbatū. Haud impune feres.non abibis impunita. Strauit.Prostrauit.p
iecit in terrā. Horrescere.Horrida & aspa fieri. Deformia.Turpia. Lato rictu.amplo oris foramīe & spa
tio. Posse loq.facultas loquēdi. Mens antiq̃.Pristinus aīus. Qualescūq; manus.Nam ursi prioribus pedi
bus manuū uice funguntr:eosq; erigunt. Ah quotiens sola.Pristinā mētē Calistoni remāsisse multis colligit
argumētis.Neq; eni se ursam esse putabat.Miseret autem calamitatis illius poeta. Sola sylua.Deserta & ab
hominibus non habitata. Oblita qd esset.Oblita se esse ursam. Horruit:cū quodā horrore timuit. Quā
uis pater esset ī illis.Lycaonē eni Callistonis pa
trē in lupū fuisse cōuersum ī prio narrauit poe
ta. Ecce lycaonie proles. Arcas Iouis filius ex
callistōe cū qndeci annoꝝ eēt:mri i ursam cō
uersæ iter uenandū obuiauit:quā qdē cū ferire
uellet mrem eē ignorās iouis miseratione ad si
dera una cū mre sublatus arctophylax ut scri
bit hyginus fuit appellatus.Iñ aūt polus arcti
cus nomē accepit.Nam αρκτοσ ursa interpre
tat id uero cū iuno aīaduertisset:Tethym Oce
ani uxorē rogauit:ne unq̃ eas in mare descen
dere pmitteret:ac ea qdē de cā septēriōes nun
q̃ occidere possunt.Eleganter aūt Oui.filii mu
tationē cū mris trāsfiguratiōe cōnectit. Ter
qnq; ferēs natalibus annos.hoc est Annos qn
decī natus.Natale aūt q & natalis dicīt:dies est
quo qsq; nascīt. Verg.Meus est natalis iola.

Saltus aptos.syluas uenatiōi accōmdatas.sal
tus nāq; a saliēdo deducīt:quod feræ in illo sal
tus edāt. Vñ saltuarii saltuū & agroꝝ custodes
uocant. Nexilibusq; plagis.retibus connexis:
Multis enī nodis retia nectunt.Plaga autē pri
ma breui rete significat.Lōga uero uulnus desi
gnat. Erymanthidos.montis erymanthiqui ē
in arcadia. Ambit.Circundat. circuit.Et co
gnoscenti similis fuit.ita inquit restitit Calisto.
ut arcadem filium cognoscere uideretur. Ne
scius.ignarus esse matrem. Quæ restitit.Ste
tit ut ipsum expectaret. Propiusq; accedere fu
git.Noluit.recusauit: Vulnifico telo. Vulnus
inferenti iaculo. Arguit omnipotens. arguit
quidem legīt.Sed arcuit hoc est uetuit & prohi
buit sensui magis conuenire uidetur.Vetuit nā
q; iupiter ne Arcas telum dirigeret in matrem.

Arcas in sidus

Nefasque. hoc est. paricidium quod Arcas
ignarus perpetraturus erat: abstulit. Plerumq;
auctē poete duo diuersa uno uerbo significant.
Nā sustulit significat & in altum tulit:qua ī signi
ficatiōe ad ipsos refertur:& abstulit & remouit:
q̃ significatio nefas respicit. Per inania.p aerē
q ī anc quoq; dicīt qd uacuus esse uideat. Vici
maq; sidera fecit.maior nanq; ursa & arctophy
lax uicīa sunt ac ppinqua sidera:q̃ eadē esse cū
plaustro & septētriōibus phibent. Nam arcto
phylax idē ē cū boote:q & ursam seq ac custo
dire & plaustrū agere ur. Intumuit.indignata
ē. Ad canā tethym.tethys cæli & uestæ filia fu
isse dicīt uxor oceani ac iunonis nutrix multo
rūq; deoꝝ mr. p mari aūt quēadmodū & oce
anus accipīt.tethys uero tethyos declinari no
tū é:Cū thetis p achillis mre alr & scribat & de
clinet. Nam pria aspirat.& secūda i latinū hēt
& thetidis ī gto facit. Quoꝝ reuerētia mouit.

Nota? Iouisq; mei testatum dedecus esset?
Haud impune feres adimam tibi nāque figurā?
Quatibi quaq; places nostro importuna marito.
Dixit:& arreptam prensis a fronte capillis
Strauit humi pronam. tēdebat brachia supplex.
Brachia cœperunt nigris horrescere uillis.
Curuariq; manus:& aduncos crescete ī ungues:
Officioq; pedum fungi: laudataq; quondam
Ora Ioui lato fieri deformia rictu.
Neue preces animos & uerba precantia flectant:
Posse loqui eripitur. uox iracunda minaxq;
Plenaq; terroris rauco de gutture fertur.
Mens antiqua manet: facta quoq; mansit in ursa.
Assiduoq; suos gemitu testata dolores.
Qualescunq; manus ad cęlum & sidera tollit:
Ingratumq; Iouem nequeat cum dicere: sentit.
Ah quotiens sola non ausa quiescere sylua
Ante domum quōdamq; suis errauit in agris.
Ah quotiens per saxa canum latratibus acta est:
Venatrixq; metu uenantum territa fugit.
Sępeferis latuit uisis oblita quid esset:
Vrsaq; conspectos in montibus horruit ursos:
Pertimuitq; lupos: q̃uis pater esset in illis.
Ecce lycaonię proles ignara parentis
Arcas adest terquinq; ferens natalibus annos:
Dumq; feras sequitur: dum saltus eligit aptos:
Nexilibusq; plagis syluas erymanthidos ambit:
Incidit in matrem: quę restitit arcade uiso:
Et cognoscenti similis fuit. ille refugit:
Immotosq; oculos in se sine fine tenentem
Nescius extimuit: propiusq; accedere fugit.
Vulnifico fuerat fixurus pectora telo.
Arcuit omnipotens: pariterq; ipsosq; nefasq;
Sustulit: & celeri raptos per inania uento
Imposuit cęlo: uicinaque sidera fecit.
Intumuit Iuno: postq̃ inter sidera pellex
Fulsit: & ad canam descendit in ęquora tethyn.
Oceanumque senem: quorum reuerentia mouit
Sæpe deos: causamque uię scitantibus inquit.
Quęritis ęthereis quare regina deorum

Oceanus & Tethys magno in honore sunt apud omnes deos: quia antiquissimi sunt. Pro me. Loco mei. Mentiar. mẽtiri dicar. Mea uulnera. meos dolores & crutiatus. Illic ubi circulus axem. hoc est ad polum septentrionalem: ubi est ultimus ac breuissimus circulus. Arcticus enim & antarcticus circuli & ultimi sunt & aliorum breuissimi. Est uero cur quis. Ironia indignationis plena. Offensamq; trumat. Timeat me lesam. O ego quantum egi: Ironicos hæc a Iunone dicuntur. ac si diceret parum ac potius nihil egi. Esse hominẽ uetui. Ostendit Iuno se nocendo prodesse. Sontibus. nocentibus. Vindicet antiquam faciem. Iupiter quem Iuno irata nõ nominat subaudiat. Optat autẽ Iuno ut Calisto in humanam faciẽ potius uindicetur & reuocetur q̃ inter sidera cõstituat. Vindicare aũt asserere est & reuocare. In antiquam uero faciem in soluta diceremus orone. Phoronide. In Io Phoronei nepte: quæcũ in uaccam ut uidimus Iunonis metu fuisset cõuersa: humanæ formæ a Ioue fuit restituta. Cur non expulsa ducit Iunone. Pulchra Ironia: qua id concedere uidemur: quod maxime nolumus: Sic Dido apud Vergilium. I sequere Italiã uentis. pete regna per undas. Ducit. Vxorem subaudiamus. Tãgit. commouet. Alumnæ. Nam Iuno a Tethy fuit educata. Gurgite cæruleo: Amari nigro & pfundo. Est. n. tapinosis & magnæ rei humilis expositio. nã gurgitem qui fluuiorum est pro Oceano posuit poeta. Prohibete: Arcete. Septentriones. Maiorẽ Vrsam cũ arctophylace. Ne puro tingatur in æquore pellex. Ne Calisto pellex & cõcubina Iouis in purũ mare descendens illud inquinet & fœdet. Dii maris annuerãt. Oceanus & Tethys nutu promiserant se prohibituros ne septentriones in mare descendant. Ingreditur. Intrat. Liquidum aera. Tenuem ac purum. Pauonibus pictis. Variis coloribus distinctis. Currus autẽ Iunonis a pauonibus trahi putatur. Tam nuper pictis. hæc ad connexionem mutationis sequentis apte faciendam inferuntur. Cæso argo. interfecto argo: cuius oculi caudæ pauonis a Iunone fuerunt appositi ut in primo narrauit poeta. Quam tu nuper eras. Coruus initio quidem fuit candidus. sed cum eius indicio Apollo cognouisset Coronida amicam cũ alio quodam Iuuene rem habere: eamque sagittis interfeciisset: puerumque Asclepium exciso utero extraxisset: pœnitentia ductus Coruum indicem sibi aliquid præmii sperantem: ex albo nigrum effecit. Coruelоquax. Apostrophe ad coruum: qua significat poeta illum suæ loquacitatis merito pœnas dedisse. Argentea. alba ut est argentum. Sine labe. sine macula.

Nec seruaturis. Alludit ad id quod Liuius in prima decade narrat. Cum enim galli senones olim obsedissent capitolium noctuque ascendissent clangore anserum: cum canes minime sentirent: excitati custodes eos deturbauerunt.

Quare & anseres in magno honore habiti & canes fuere crucifixi. Nunc est contrarius albo. Niger qui color albo est oppositus. Quam lariſſæa coronis. Duæ fuerunt Coronides: quarum altera ab Apolline: altera a Neptuno fuit adamata. Lariſſæa. Ex lariſſa Thessaliæ urbe. In tota æmonia. Thessalia. In obscurata. incustodita. Ales phœbeius. coruus ab Apolline coronidi custos adhibitus. Non exorabilis index: qui nullis precibus potuit flecti: ne id quod uiderat indicaret. Tendebat iter. Ibat. Garrula

Sedibus hic adsim. pro me tenet altera cælum.
Mentiar: obscurum nisi nox cum fecerit orbem:
Nuper honoratas summo mea uulnera cælo
Videritis stellas: illic ubi circulus axem
Vltimus extremũ spacioq; breuissimus ambit.
Est uero cur quis iunonem lædere nolit?
Offensamq; tremat: quæ prosum sola nocendo?
O ego quantum egi? q̃ uasta potentia nostra est?
Esse hominem uetui. facta est dea. sic ego pœnas
Sontibus impono. sic est mea magna potestas.
Vendicet antiquam faciem: uultusq; ferinos
Detrahat: argolica quod in ante phoronide fecit.
Cur non expulsa ducit Iunone: meoque
Collocat in thalamo: socerumq; lycaona sumat?
At uos si læsæ tangit contemptus alumnæ:
Gurgite cæruleo septem prohibete triones:
Sideraq; in cælum stupri mercede recepta
Pellite: ne puro tingatur in æquore pellex.
Dii maris annuerant. habili saturnia curru
Ingreditur liquidum pauonibus aera pictis:
Tam nuper pictis cæso pauonibus argo:
Quam tu nuper eras: cum candidus ante fuisses:
Coruе loquax subito nigrantes uersus in alas.
Nam fuit hæc quondam niueis argentea pennis
Ales. ut æquaret totas si ne labe columbas.
Nec seruaturis uigili capitolia uoce
Cederet anseribus: nec amanti flumina cygno.
Lingua fuit damno. lingua faciente loquaci
Qui color albus erat: nunc est contrarius albo.
Pulchrior in tota q̃ lariſſæa coronis
Non fuit æmonia. placuit tibi delphice certe:
Vel dum casta fuit: uel in obseruata: sed ales
Sensit adulterium phœbetus. utq; latentem
Detegeret culpam non exorabilis index
Ad dominum tẽdebat iter: quem garrula motis

oruus
candi
o ni
er.

cornix. Narraturus Poeta quẽ admodũ Coronis Phocaica in cornicem fuit mutata: eleganter ut solet fabulã fabulæ connectit. Cornicẽ autem ipsam inducit coruum admonẽtẽ ut taceat: ac quid sibi euenerit: quia linguã cohibere nesciuit: narrantẽ. Coronis enim filia fuit Coronei Phocidos regis: quæ a Neptũo adamata: ne uio laretur: ope paladis in cornicem fuit conuersa: ac palladis ipsius comes effecta. Cæterum cum Palladi nũciasset: Cecropis filias cistã: ĩ qua Erichthonium ex semine uulcani natum ipsa pallas clauserat: cõtra deæ manda tum aperuisse: a comitatu Mineruæ fuit repulsa. Scitetur. Roget ut sciat. Præsagia. Predictiones. Quid fuerĩ. Comes nanq; fui mineruæ. Quid sim. Nunc a comitatu Mineruæ repulsa cõtemnor. Nã tpe quodam. Vulcanus cum Palladi tanq̃ uxori sibi ab Ioue traditæ: qua blanditiis poti ri non poterat: uim inferret: eaq; reluctaretur: forte semen ipsius in terram cecidit: ex quo qui dem & terra natus est Erichthõius uulcani sine matre filius pedes habẽs anguinos: quos ut te geret primus currũ excogitasse dicit̃. Erichtho nius autem lis terræ ĩterp̃tatur. ερισ nanq; lis si ue cõtentio. Χθὼν terra appellatur. Sine ma tre. nã ex solo uulcani semine quod ĩ terrã cecidit natus est. Actæo: attico. Nam Attica ut scri bit pausanias prius Actæa. ab actæo: q primus Athenis regnasse fertur: Deinde attica ab Atti de cranai regis filia fuit cognominata. Gemĩo de Cecrope. cecrops idcirco geminus ac bifor mis dicit̃: qđ ut refert Iustinus: matrimoniũ ac nuptias hoc est maris & fœminæ coniunctio nẽ primus istituit. Rex autem fuit Athenarũ q Actæo successit. Vnde Athenienses Cecropi dæ uocantur. Incõfessa. Non cõfessa. Non elo cuta. Et legem dederat. Mãdauerat. Abdita abscõdita. Tuent̃. Defendunt. custodiunt ac seruant. Pandrosos atq; Herse. a rore hec no mina sumpta fuisse uidentur. Nam pandrosos απαν quod totũ significat & Δροσος qui est ros: componi uidet̃. Herse aũt ros ĩterpretat̃. Cæcropis aũt filiæ fuerunt: ut pausanias quoq; narrat: nõ solũ Ouidius: quarũ fratrẽ fuisse eri chthonium ait: qui Viuo adhuc patre uita exce sit: Tametsi ipsum ex mortali genitum negãt cui Vulcanum terramq; parẽtes assignãt. Ab Oui dio aut̃ nõ nihil dissentit pausanias. Narrat. n. Aglauri lucum esse Athenis: cui qdem & Her se & pãdroso sororibus Mineruã erichthoniũ ĩ cista depositum dedisset uetuisseq; ne depositũ uiderẽt. pãdrosonq; i officio fuisse. reliquas ue ro duas. quoniã cistam resignassent: uiso erich thonio furere cœpisse & ex arce: qua maxime ceps locus erat: se deiecisse. Vna Aglauros. Sola. Aglauros autẽ splendida ĩterpretari põt. αγλαος nãq; splẽdidũ significat. Diducit. dis soluit ac separat. Apporrectũq; draconẽ. Ap positũ draconẽ sibi uidere uisæ sũt: qa Erichtho nius serpẽtios habebat pedes. Acta deæ refero. gesta a Cecropis filiabus Mĩeruæ nũcio. Et ponar post no ctis auẽ. Noctuã q̃ solũ noctu uolat. Voce. lĩgua. loq̃citate. At puto ñ ultro. Occurrit tacite obiectiõi Cor nix. Posset. n. qs dicere. Idcirco fuisti repulsa qa Mĩeruæ nũq̃ fuisti grata. Se igit̃ ita se Mĩeruæ placuisse ait: ut spõte fuerit ab ipsa comes petita. At puto nõ ultro. Interrogatiue cũ q̃dã obiectiõe legat̃: quã ita soluit: ut di cat id ex ipsa Mĩerua q̃ri posse. Nã me Phocaica. Phocis regio ẽ græciæ finitia Atticæ: uñ phocaicus ẽclinat̃.

Vt solco. nũc Cornix facta. nã cornices lẽtis passibus gradiũt̃. Spatiarer. ãbulare: nã spatiari ẽ uoluptatis cã ãbulare. Neq̃ lassor. frustra defatigor. neq; n. effugere poterã. Nec cõtigit ullũ. tetigt. cõmouit. Mota

Coronis in cornicem Erichthõius

Coronis fabula

Focus Regio Græcie

Auxiliumq; tulit. tendebam brachia cęlo:
Brachia cœperunt leuibus nigreſcere pennis.
Reiicere ex humeris ueſtem molibar: at illa
Pluma erat. inq; cutem radices fixerat imas.
Plangere nuda meis conabar pectora palmis:
Sed neq; iã palmas nec pectora nuda gerebam.
Currebam: nec ut ante pedes retinebat harena.
Sed ſumma tollebar humo. mox acta per auras
Euehor: & data ſum comes inculpata mineruæ.
Q uid tamen hoc prodeſt: ſi diro facta uolucris
Crimine nyctimenes noſtro ſucceſſit honori?
An quæ per totam res eſt notiſſima leſbon:
Non audita tibi eſt? patrium temeraſſe cubile
Nyctimenen? auis illa quidem: ſed conſcia culpę
Conſpectũ lucemq; fugit: tenebriſq; pudorem
Cælat: & a cunctis expellitur æthere toto.
Talia dicenti tibi ait reuocamina coruus
Sint precor iſta malo. nos uanũ ſpnimus omen.
Nec cœptum dimittit iter: dominoq; iacentem
Cum iuuene ęmonio uidiſſe coronida narrat.
Laurea delapſa eſt audito crimine amantis:
Et pariter uultuſq; deo plectrumq; colorq;
Excidit: utq; animus tumida ferebat ab ira:
Arma aſſueta capit: flexumq; a cornibus arcum
Tendit: & illa ſuo totiens cum pectore iuncta
Indeuitato traiecit pectora telo.
Icta dedit gemitum: tractoq; a uulnere ferro
Candida puniceo perfudit membra cruore:
Et dixit. potui pœnas tibi phœbe dediſſe:
Sed peperiſſe prius. duo nunc moriemur in una.
Hactenus: & pariter uitam cum ſanguine fudit
Corpus inane animę frigus letale ſecutum eſt.
Pœnitet heu ſero pœnę crudelis amantem:
Seq; q; audierit. q; ſic exarſerit odit.
Odit autem: per quã crimen cauſamq; dolendi
Scire coactus erat. necnon arcumq; manumq;
Odit: cumq; manu temeraria tela ſagittas.
Collapſamq; fouet: ſeraq; ope uincere fata
Nititur: & medicas exercet inaniter artes.
Q uę poſtq̃ fruſtra temptata: rogumq; parari
Vidit: & arſuros ſupremis ignibus artus:
Tum uero gemitus (neque enim cæleſtia tingi
Ora licet lachrymis) alto decorde petitos
Edidit. haud aliter q̃ cum ſpectante iuuenca
Lactentis uituli dextra libratus ab aure

eſt pro uirgine uirgo. Pallas perpetua gaudens uirginitate. Tollebar. exollebar. leuabar.

Comes inculpata. Omni culpa & crimine uacans. Q uid tamen hoc ꝓdeſt. Hæc ad commodam ſequentis fabulæ cõnexionem referuntur. Q uid inquit prodeſt iculpatã ac ſine ullo crimine Mineruæ comitẽ fuiſſe: cum Nyctimene ob inceſtũ cum patre admiſſum in auem noctuam cõuerſa mihi preferatur. Nyctimene. n. Nyctei regis leſbi filia patris amore capta clam ſe ei pro uxore ſubiecit: propter quod in noctuã cõuerſa ſibi nefandi ſacrilegii conſcia reliquarũ auium conſpectũ fugit. Per totã Leſbon. Leſbos inſula eſt Aegei a cõditore denominata: unde leſbius leſbouſq; declinant. Temeraſſe. Violaſſe. Patrium cubile. Patris lectum. A cũctis. Auibus ſubaudiatur. Oẽs nanq; aues noctuã perſequunt. Reuocamina. reuocationes. Spernimus. Contẽnimus Non accipimus. Vanum. Nihil nociturum. Domino. Apollini. Cum iuuene æmonio. Theſſalo. Aemonia nãq; theſſalia dicta ẽ ab Aemone chlori filio. theſſala autẽ patre. a quo theſſalia fuit appellata. Aemonia quoq; Vrbs eſt archadiæ ab Aemone Lycaonis filio denominata: ut pauſanias ſcribit. Vidiſſe narrat. Se ut ſubintelligamus ſenſus expoſcit.

Nyctimene in noctuã

Laurea. Corona ex lauro cõfecta. Audito crimine amantis amicæ a qua ſe amari putabat.

Vultuſq;. Hylaritas ac lætitia uultus. Nã Vultus ꝑ animi affectu mutat̃: ut modo lætitiã: modo mœſticiã præ ſe ferat. Plectrumq;. Plectrũ inſtrumentum eſt quo Cithara percutitur ἀπο τοῦ πλήττειν hoc eſt a percutiendo declinatum. Colorq;: Nã ex rubicundo pallidus eſt effectus: id quod indignantibus euenire ſolet. Tumida ab ira. a b effectu quod hominem tumeſcere cogat. Arma aſſueta. arcũ & ſagittas.

Tendit. Intendit. Indeuitato. quod nullo pacto poteſt euitari. Icta dedit gemitum. Percuſſa Coronis ingemuit. Puniceo cruore. Rubeo ſanguine. Potui pœnas tibi phœbe dediſſe. hoc eſt Potui abs te puniri. Duo nunc moriemur. Et ego & infans in utero conceptus. Hactenus. locuta eſt Coronis ſuppleatur. Corpus inane animæ. Vacuum anima & mortuum. Sero: poſteaquam nullum remedium poterat adhiberi. Exarſerit. Ira exanduerit.

Odit auem. Coruum. Crimen Coronidis concubitum cum Aemonio Iuuene. Inaniter. Vane. Fruſtra. Neque enim cæleſtia tingi ora licet lachrymis. Parentheſis qua ſignificatur: cur lachrymas quoque Apollo non emiſerit. Neque enim inquit dii poſſunt flere. Haud aliter. Hac ſimilitudine oſtendit q̃ grauiter gemuerit Apollo. Libratus ab aure. percutientis. geſtum enim exprimit lanii uitulos interfitientis. Malleum enim auriculæ dextræ admouentes ictum uitulo infligunt.

Aeſculapii ortus

Ingratos.puellæ mortuæ nihil placentes. Iniuſtaq; buſta peregit.Ingratas perfecit exequias.Nã iniuſte illam peremiſſe ſibi Apollo uidebatur.Buſtũ autẽ proprie dicit locus ĩ quo cadauer eſt & cõbuſtum & ſepultum ãſi bene uſtum.Buſta quoq; ꝑ ſepulchris ponunt. Non tulit.Non eſt paſſus. Sed natũ. Aeſculapiũ.

Gemini Chironis. Chiron filius fuit Saturni ex Phylira Oceani filia: cum qua in equum cõuerſus cõcubuit Chironemq; centaurum ſuſtulit.propter quod geminus dicitur.Nam ex parte anteriori homo ex poſteriori equus uidebatur. Non falſæ linguæ. Veri indicii. Inter aues albas uetuit.Hoc eſt.Coruum ex albo nigrũ effecit. Semifer interea.Chiron ſemiferus.

Diuinæ ſtirpis alũmo. Aeſculapio. Apollinis filio. Ecce uenit.rutilis. Ocyroe Chironis ex nympha quadã caici fluuii filia cũ fatoꝝ arcana referaret:Iouis ira in equã fuit cõuerſa. Humeros ꝓtecta.Humeros habẽs ꝓtectos & cooperOcyroe in equam tos.eſt enim poetica ſinecdoche. Caici.Fluuius eſt Myſiæ Caicus ꝑ Phrygiã labens. Ocyroen. Velox fluxus ociroe dicit.ὠκυς nanq; uelox ꝑoN fluxus.Sic aũt fuit appellata:qđ in ripis Caici flumĩs rapaciſſimi fuit nata.Fuit ẽt Ocyroe nympha Oceani & Tethyos filia:ut ſcribit Heſiodus ĩ theogonia. Canebat. Prædicebat.

Vaticinos furores.uaticinandi ac futura prædicendi impetus. Incaluitq; deo.Spiritu diuino. Totiq; ſalutifer orbi. Aeſculapius nanq; adeo ꝑ ſtans medicina fuit:ut etiã Hippolytũ ab inferis reuocarit:propter quod ab Ioue fulmine fuit extinctus:ac poſtea deus ẽ effectus. Flãma auita. Fulmine aui Iouis. Corpus exangue.Sine ſanguine.Mortuum. Et bis tua fata nouabis. Tuã uitã bis renouabis. Tu quoque Care pater.Patri quoque Chironi Ocyroe exitũ prædicit. Nã chiron q nõ modo centauros ſed cæteros quoq; homines iuſticia dicit ſuperaſſe:cũ Herculẽ hoſpitio ſuſcepiſſet ſagittaſque hydræ ſanguine tinctas manibus tractaret:una earum e manibus lapſa pedem ipſius percuſſit: ipſumq; tantis doloribus affecit:ut nona die miſeratione deorum in aſtra fuerit ſublatus:ut Ouidi. ĩ faſtis refert. Nona dies aderat cum tu iuſtiſſime Chiron:Bis ſeptem ſtellis corpore cinctus eras. Diræ ſerpentis.Hydræ:quæ cum centum capita haberet: ab Hercule fuit ĩterfecta.eius ſanguine Herculis ſagittæ tinctæ inſanabilia uulnera inferebant. Teq; ex æterno.ex immortali te mortalem dii efficient. Triplices deæ.Parcæ quæ tres dicuntur eſſe Clotho.lacheſis.& atropos. in quarum filis uniuſcuiuſq; uita eſſe dicitur:donec filia frangãtur. Reſtabat fatis aliquid.hoc eſt. de fatorum arcanis quæ referre inſtituerat Ocyroe:aliquid reſtabat dicendum. Præuertunt me. occupant & impediunt.Nam in fatis erat ut uerteretur in equam. Non fuerant artes tanti. Artes inquit uaticinandi & futura prædicendi mihi tanti faciẽdæ non fuerunt:ut ira deorum humanam amitterem figuram. Subduci.auferri: Impetus eſt currere. Cupiditas mihi eſt currendi. Eſt enim figura loquendi græca. Latis campis.per ſpatioſos campos. Cognata pectora. propter patrem qui centaurus erat.

Tempora diſcuſſit claro caua malleus ictu.
Vt tamen ingratos in pectora fudit odores:
Et dedit amplexus:iniuſtaq; buſta peregit:
Non tulit in cineres labi ſua phœbus eoſdem
Semina.ſed natum flammis uteroq; parentis
Eripuit:geminique tulit chironis in antrum.
Sperantemque ſibi non falſę præmia linguæ
Inter aues albas uetuit conſiſtere coruum.
Semifer interea diuinæ ſtirpis alumno
Lætus erat:mixtoque oneri gaudebat honore.
Ecce uenit rutilis humeros protecta capillis
Filia Centauri:quam quondam nympha Caici
Fluminis in rapidi ripis enixa uocauit
Ocyroen.non hæc artes contenta paternas
Edidiciſſe fuit.fatorum arcana canebat.
Ergo ubi uaticinos concepit mente furores:
Incaluitq; deo: quem clauſum pectore habebat
Aſpicit infantem:totique ſalutifer orbi
Creſce puer dixit.tibi ſe mortalia ſæpe
Corpora debebunt.animas tibi reddere adẽptas
Fas erit:idque ſemel diis indignantibus auſus
Poſſe dare hoc iterum flamma prohiberis auita:
Eq; deo corpus fies exangue:deuſque
Qui modo corpus eras:& bis tua fata nouabis.
Tu quoque care pater non iam mortalis:& quis
Omnibus ut maneas naſcendi lege creatus
Poſſe mori cupies tum cum cruciabere diræ
Sanguine ſerpẽtis per ſaucia membra recepto.
Teque ex æterno patientem numina mortis
Efficient:triplicesque deę tua fila reſoluent.
Reſtabat fatis aliquid.ſuſpirat ab imis
Pectoribus:lachrymęque genis labuntur obortæ
Atque ita pręuertunt me inquit mea fata:uetorq;
Plura loqui:uociſque meę prælcluditur uſus.
Non fuerant artes tanti:quę numinis iram
Contraxere mihi.mallem neſciſſe futura.
Iam mihi ſubduci facies humana uidetur:
Iam cibus herba placet. iam latis currere campis
Impetus eſt,in equam cognataq; pectora uertor.

Tota tamẽ quare? pater eſt mihi nempe biformis?
Talia dicenti pars eſt extrema querelæ
Intellecta parum: confuſaque uerba fuerunt:
Mox nec uerba qdẽ. nec equę ſonus ille uidetur:
Sed ſimulantis equam: paruoq; ĩ tempore certos
Edidit hinnitus: & brachia mouit in herbas.
Tum digiti coeunt: & quinos alligat ungues
Perpetuo cornu leuis ungula. creſcit & oris
Et colli ſpatium. longę pars maxima pallę
Cauda fit: utq; uagi crines per colla iacebant:
In dextras abiere iubas: pariterq; nouata eſt
Et uox & facies. nomen quoque mõſtra dederũt.
Flebat: opemq; tuam fruſtra phillyrius heros
Delphice poſcebat. nam nec reſcindere magni
Iuſſa iouis poteras. nec ſi reſcindere poſſes:
Tunc aderas. elim meſſeniaq; arua colebas:
Illud erat tempus: quo te paſtoria pellis
Texit: onuſq; fuit baculus ſilueſtris oliuę.
Alterius diſpar ſeptenis phyſtula cannis.
Dũq; amor eſt curę: dũ te tua phyſtula mulcet:
Incuſtoditę pylios memorantur in agros
Proceſſiſſe boues. uidet has atlantide maia
Natus: & arte ſua ſiluis occultat abactas.
Senſerat hoc furtum nemo. niſi notus in illo
Rure ſenex. battum uicinia tota uocabat.
Diuitis hic ſaltus herboſaq; paſcua nelei
Nobiliumq; greges cuſtos ſeruabat equarum.
Hunc timuit: blandaq; manu ſeduxit: & illi
Quiſquis es hoſpes ait: ſi forte armenta requiret
Hęc aliquis: uidiſſe nega. neu gratia facto
Nulla rependatur: nitidam cape præmia uaccã.
Et dedit. accepta uoces has reddidit hoſpes.
Tutus eas. lapis iſte prius tua furta loquetur.
Et lapidem oſtendit. ſimulat ioue natus abire.
Mox redit: & uerſa pariter cum uoce figura:
Ruſtice uidiſti ſi quas hoc limite dixit
Ire boues: fer opem: furtoq; ſilentia deme.
Iuncta ſuo pariter dabitur tibi fœmina tauro:
At ſenior: poſtq̃ merces geminata: ſub illis
Montibus inquit erãt: & erãt ſub mõtibus illis.
Riſit atlantiades: & me mihi perfide prodis:
Me mihi prodis ait? periuraq; pectora uertit

Tota tamen quare. Miratur Ocyroe Se totam in equam conuerti: cum pater Chiron utrãq; gerat formã. & hominis & equi. Et brachia mouit in herbas. Innuit brachia in pedes anteriores fuiſſe commutata. Coeunt. Coniungũtur. Perpetuo: Continuo. Nomen quoq; mõſtra dederunt: Nam ἵππος hoc eſt equa fuit appellata. Flebat opemq; tuam. Mutationẽ Battι in lapidem indicem ſuperiori fabulæ poeta annectit. Nam apollo cũ ob pulſatos interfectoſq; Cyclopas diuinitate priuatus Admeti regis Theſſaliæ armenta ĩ paſtorali habitu paſceret: Mercurius boues quæ longius forte proceſſerant furto abactas in ſilua occultauit: Battoque cuidam equarum cuſtodi: a quo uno uiſus fuerat: mandauit: ne cuiquã illud furtum indicaret. Quod quidem ut libentius faceret uaccã ei pulcherrimam dono dedit. Battus uero ei pollicitus eſt ſe nunq̃ alicui uaccas illas indicaturum. Mercurius uero ut hominis experiretur fidem: ſuſcepta alia figura ad eum paulopoſt redit: rogans: an uaccas quaſdam illac tranſeuntes uidiſſet: pollicenſq; ſi indicaret ſe uaccam cum Tauro daturum. Quod cum accepiſſet Battus: ſub quo monte boues paſcerentur: indicauit: quam ob perfidiam cum Mercurius in lapidem: qui ĩdex dicitur: cõmutauit. Phillyrius heros. Chiron Saturni & Phyllyræ nymphæ filius. Reſcindere. Mutare Rumpere. Reſcindi uero proprie teſtamẽta dicunt̃: cũ rũpunt̃: atq; irrita fiũt. Iuſſa iouis. q ocyroen in uaccã cõuertit. Eli. Vrbs eſt arcadiæ elis ab Eleo Tantali filio appellata: iuxta quã Alpheus fluuius oritur: uñ Eleus poſſeſſiuum deriuatur. Vergilius tertio georgicon. Hic uel ad Elei metas & maxima cãpi Sudabit ſpacia. Meſſeniaq; arua. Meſſena & regio & urbs fuit græciæ Pylo propĩqua iuxta quã amphryſus labitur. Eſt etiam Meſſene urbs Siciliæ. Vnde Meſſenius deriuatur. Illud erat tẽpus. Apollinis metamorphoſin in paſtorem in tranſcurſu poeta deſcribit. Quo te paſtoria pellis Texit. Quo ueſte paſtorali ex pellibus cõfecta ĩdutus fuiſti. Diſpar phyſtula. In equalis tibia ex ſeptem cãnis inæqualibus confecta.

Apollo in paſtorem

Alterius. Siniſtræ. Nam dextræ onus erat baculus. Mulcet. Solatur. Delectat. Pylios in agros. Pylos Vrbs eſt Meſſeniæ q̃ & Corypha ſion fuit appellata. Vnde Pylius Pylæus & Pylion deriuantur. Atlãtide Maia natus. Mercurius Maiæ filius. Abactas. abductas. Proprie autem abigi dicuntur armenta. Vnde & abigei dicuntur pecorum fures. Nelei. Pater Neſtoris fuit Neleus rex Pyli. Eſt autem Synereſis duarum uocalium in unam: Sic Vergilius. Et furiaſ Aiacis oilei. Seduxit. Seorſum duxit. Interdũ

Battus in lapidem

Mercurius in hominem.

Battologia

Anadiplo ſis.

ſignificat decepit. Neu nulla gra. & Vt aliq̃ gra facto tuo referat̃. Repẽdat̃. referat̃. Ioue natus. Mercurius iouis & maiæ filius: Et uerſa parit̃ cũ uoce figura. hoc ẽ: una cũ uoce mutata figura ne agnoſceret̃. Furtoq; ſilẽtia deme. hoc ẽ. furtũ ĩdica. Atlãtiades. Mercurius nepos Atlãtis ex maia. Me mihi. Repetitio eiuſdẽ di

cti irato cõueniẽs. Index.lapis est quo utimur ad aurũ argentõq; probãdũ. Nihil merito.lapis .n.nihil mali cõmisit. Hinc se sustulerat. Aglauri filiæ Cecropis Athenarũ regis mutationẽ in saxũ superiori transformatio ni connectit.Mercurius enim post Battum in lapidem conuersum forte inter uirgines Athenienſium ſacra mi neruæ celebrantes uidit Herſen Cecropis filiam omniũ formoſiſſimam:qua cũ aliter potiri non poſſet: Aglau rum illius ſororem rogauit;ut ſibi opẽ ferret.Ea operam ſuã pollicetur.dum ſibi pecunia tribuatur. Id cum re ſciuiſſet Pallas ob ciſtam quoq; apertam irata:in qua Erichthonium clauſerat:ei iuidiam imiſit : qua impedita cũ Mercurio repugnaret:ne Herſe amata frueret ĩ ſaxũ ab eo fuit cõuerſa. Caducifer. Mercurius caduceũ fe rẽs ẽ.n.Caduceus Virga Mercurii:q̃ pax ſignificabatur. Vnde caduceator legatus dicit̃ pacem petens:ut ſcribit Pompeius.Cato.Caduceatori neo homo nocet. Munychios agros. Atticos. Munychia nanq; portus ẽ atticæ a monycho dicta. Vnde tẽplum Munichiæ dianæ. Gratã humum Mineruæ.Periphraſis eſt Atticæ terræ: q̃ Mineruæ gratiſſima ẽ.Nam ut Pauſanias ait:tota urbs Athenarũ & ager Mineruæ ẽ Sacer.Licet.n.alios quoq; deos colere inſtituerint: Palladem tamen uenerãtur:cuius ſimulacrũ:quod in arcæ eſt conſecratum:de cælo fertur cecidiſſe.

Aglauros in ſaxum

In durum ſilicem:qui nunc quoq; dicitur index:
Inque nihil merito uetus eſt infamia ſaxo.
Hinc ſe ſuſtulerat paribus caducifer alis.
Munichioſq; uolans agros:gratamq; mineruę
Deſpiciebat humum:cultiq; arbuſta liceę.
Illa forte die caſtæ de more puellæ
Vertice ſuppoſito feſtas in palladis arces
Pura coronatis portabant ſacra caniſtris.
Inde reuertentes deus aſpicit ales:iterq;
Nõ agit in rectum:ſed in orbem curuat eundem.
Vt uolucris uiſis rapidiſſima miluius extis.
Dum timet:& denſi circunſtant ſacra miniſtri:
Flectitur in gyrum:nec longius audet abire:
Spemq; ſuam motis auidis circumuolat alis.
Sic ſuper actęas agilis cyllenius arces
Inclinat curſus:& eaſdem circinat auras.
Quanto ſplendidior q̃ cętera ſidera fulget
Lucifer:& quanto q̃ lucifer aurea phœbe:
Tanto uirginibus prętantior omnibus herſe
Ibat:eratq; decus pompę comitumq; ſuarum.
Obſtupuit forma ioue natus:& ęthere pendens
Non ſecus exarſit:q̃cum balearica plumbum
Funda iacit.uolat illud:& incandeſcit eundo.
Et quos non habuit:ſub nubibus inuenit ignes.
Vertit iter:cæloq; petit diuerſa relicto:
Nec ſe diſſimulat.tanta eſt fiducia formę:
Quæ q̃q̃ iuſta eſt:cura tamen adiuuat illam.
Permulcetq; comas:chlamydẽq; ut pendeat apte
Collocat:ut lymbus totumq; appareat aurum.
Vt teres in dextra qua ſomnos ducit & arcet
Virga ſit.ut terſis niteant talaria plantis.
Pars ſecreta domus ebore & teſtudine cultos

Munychia nanq; portus ẽ atticæ a monycho dicta. Munychios agros. Atticos. Munychia nanq; portus ẽ atticæ a monycho dicta. Vnde tẽplum Munichiæ dianæ. Gratã humum Mineruæ.Periphraſis eſt Atticæ terræ: q̃ Mineruæ gratiſſima ẽ.Nam ut Pauſanias ait:tota urbs Athenarũ & ager Mineruæ ẽ Sacer.Licet.n.alios quoq; deos colere inſtituerint: Palladem tamen uenerãtur:cuius ſimulacrũ:quod in arcæ eſt conſecratum:de cælo fertur cecidiſſe.

Arbuſta.arbores. Lycei.Montis arcadiæ.

Coronatis caniſtris. Canephoria ea ſacra uocata ſunt: quod ĩ caniſtris ferrẽtur.uirgines etiã Canephoræ dicebanť. Deus ales.Mercurius citus. Oium nanq; Planetarum uelociſſimus ẽ: cellerrimeq; ſuum cõficit curſum. Vt uolueris. Hac ſimilitudine Poeta oſtẽdit quo modo in orbem Mercurius uolaret:ut diutius aſpectu Herſes amatæ frueret. Miluius.auis eſt rapax.quæ in gyrũ uolat. Rapidiſſima.Rapaciſſima. Dũ timet miniſtros exta cuſtodientes. In gyrũ.ĩ orbem & circuitũ. Super actæas arces. Athenienſes.Acte nãq; Attica dicta eſt qđ fere tota ſit litoralis.ακτη nãq; littus iterpretatur. Inclinat curſus cõuertit uolatus. Circinat,circũdat. Eſt autem Circinus inſtrumentum:quo circuli apte cõficiũt̃. Quãto ſplẽdidior.Quãta pulchritudine fuerit Herſe a Mercurio amata aperte his cõparationibus poeta oſtẽdit. Nõ ſecus exarſit.Non aliter amore eſt inflãmatus. Balearica fũda.qua Baleariũ inſularum ĩcolæ maxĩe utuntur.Baleares autẽ ĩſulæ ſunt duæ Hiſpaniæ adiacentes : quarum incolæ optimi ſunt funditores.

Plumbũ.Plumbeam pilam. Incãdeſcit. Igneſcit.Liqueſcit. Vertit iter.Cõuertit ac mutat iter Mercurius.Cũ enim eſſet in cælum iturus in terras deſcendit. Cælo relicto. Quo iter & uolatum direxerat. Nec ſe diſſimulat.Nec ſe occultat eſſe Mercurium. Tãta eſt fiducia formæ. Acclamatio eſt cauſam continens cur ſe non diſſimularet Mercurius: Adeo nãq; formoſus erat: ut nulla occultatione opus foret. Quæ q̃q̃ iuſta eſt.Fiducia formæ & pulchritudinis ſubaudiatur. Permulcetq; comas.Pectit capillos. Chlamydem Collocat.Ita inquit componit clamydem ut apte ex omni parte pendeat.Clamys autem aliis ueſtibus ſuperimponebatur. Vt limbus totumq;.hoc eſt:ut limbus aureus totus appareat.Eſt enim.ἑμβλια δ'νο ideſt unum in duo diuiſum:quam figuram imperiti endiadin uocant.Cum endiadis nec græca nec latina uox ſit. Vt teres. recta.eſt autem.Caducei periphraſis:quo mercurius dat ſomnos:adimitq; & lumina morte reſignat. Vt etiã Vergilius canit. Terſis plantis.Pulchris pedibus. Talaria autem ſunt Mercurii alata Calciamenta. Pars ſecreta domus.Interiorem partem domus Cæcropis deſcribit in aqua Thalami filiarum erant. Ebore & te-

Tres habuit thalamos: quoꝝ tu pādrose dextrū
Aglauros læuum. medium possederat herse.
Quæ tenuit læuum: uenientem prima notauit
Mercurium: nomenq; dei scitarier ausa est:
Et causam aduentus. cui sic respondit atlantis
Pleioneseq; nepos. ego sum qui iussa per auras
Verba patris porto. pater est mihi iupiter ipse.
Nec fingam causas. tu tantum fida sorori
Esse uelis: prolisq; meæ matertera dici.
Herse causa uiæ est. faueas oramus amanti.
Aspicit hunc oculis iisdem quibus abdita nuper
Viderat aglauros flaueę secreta mineruę:
Proq; ministerio magni sibi ponderis aurum
Postulat. interea tectis excedere cogit.
Vertit ad hanc torui dea bellica luminis orbes:
Et tanto penitus traxit suspiria motu:
Vt pariter pectus positumq; in pectore forti
Aegida concuteret. subit hanc arcana profana
Detexisse manu tum cum sine matre creatam
Lemniacam stirpem contra data fœdera uidit.
Ingratamq; deo fore iam: ingratamq; sorori:
Et ditem sumpto: quod auara poposcerat: auro.
Protinus inuidię nigro squallentia tabo
Tecta petit. domus est imis in uallibus antri
Abdita. sole carens. non ulli peruia uento:
Tristis: & ignaui plenissima frigoris: & quæ
Igne uacet semper. caligine semper abundet.
Huc ubi peruenit bello metuenda uirago:
Cōstitit ante domum (neq; enim succedere tectis
Fas habet) & postes extrema cuspide pulsat.
Concussę patuere fores. uidet intus edentem
Vipereas carnes uitiorum alimenta suorum
Inuidiam: uisaq; oculos auertit. at illa
Surgit humo pigre: semesarumq; reliquit
Corpora serpentum: passuq; incedit inerti.
Vtque deam uidit formaque armisque decoram
Ingemuit: uultumq; deæ ad suspiria duxit.
Pallor in ore sedet. macies in corpore toto:
Nusq̄ recta acies. liuent rubigine dentes.
Pectora felle uirent. lingua est suffusa ueneno.
Risus abest. nisi quem uisi fecere dolores.
Nec fruitur somno uigilantibus excita curis.

studine. Non solum ebore: sed etiam testudinū crustis thalami ornabantur: q̄uis testudo ædificium quoq; concameratum significet. qua in significatione si accipiamus eburneam testudinem intelligemus. Atlantis Pleioneseq; nepos. Mercurius. Pleione autem Vxor atlantis fuisse memoratur. Vnde Pleiades fuere cognominatæ. Iupiter ipse. Qui rex est & deoꝝ & hominum. Abdita. secreta. Erichthonium in cista clausum ut uidimus. Interea tectis excedere cogit. Interim inquit dum aurum afferret: coegit Mercuriū Aglauros excedere & exire domo. Dea bellica. pallas quæ & Bellōa dicit. Torui luminis orbes. Toruos oculos quales iratis esse solent. Aegida concuteret. Aegis munimentum est pectoris æreum habens in medio gorgonis caput: quo & Pallas & Iupiter uti solent Subit in mētem uenit. Hanc. Aglauron. Profana manu. Impia. scelesta. Sine matre. Quod ut pauloante diximus: Erichthonius ex solo semine uulcani: quod in terram cecidit: cum ui cū pallade coire uellet natus est. Lemniacam stirpem. Erichthonium filium uulcani: q̄ in lemnum insulam e cælo cecidit. Ingratamq; deo fore. ob petitam pecuniā.

Ingratamq; sorori. Quia auaricia illā Mercurio prostituebat. Protinus Inuidiæ. Primum inuidiæ domum describit poeta. deinde inuidiam ipsam Est autem inuidia dolor ex aliena proueniens fœlicitate. Differt ab inuidetia qđ ea non solum ad eum qui inuidet: sed etiam ad eum cui inuidetur referri potest. Inuidentia uero in eum demū cadit q̄ inuidet. Nigro tabo. Nigra sanie. Diptoton autem est nomen & duoꝝ casuū. Nā tabi & tabo solū inueniuntur. Antri. Spelūcæ.

Inuidie domus

Abdita. abscondita ignaui frigoris. Ab effectu quod ignauos & pigros efficiat. Bello metuenda uirago. Periphrasis est palladis: quæ a latinis bellona uocatur: quod in bello maxime sit timēda. Neq; enī succedere tectis fas habet. hoc est Palladi ut quæ est dea: nō licet Inuidiæ domum ingredi. Extrema cuspide. Vltima cuspidis parte. Pallas nāq; hastam gestare memoratur. Viperas carnes. Viperarūq; sic quod ui pariant: sunt appellatæ. Inuidiam. Eleganti Phantasia Inuidiæ & corpus & figuram humanam & actiones attribuit. Ea uero omnia describit quæ inuidis inesse solent. Visaq; oculos auertit. a uisa inquit inuidia Pallas oculos auertit ne diutius illā spectaret. Corpora. Carnes. Vultumq; deæ suspiria duxit. Cordo est & sensus: & ad uultum deæ suspiria traxit. Cum enim uultum deæ uidisset hylarem inuidia dolore affecta suspirauit.

Inuidie descriptio.

Nusquā recta acies. Oculorum intelligatur: Inuid nanque non recto sed obliquo utuntur ui su. Liuent. liuidi & nigri sūt. Suffusa. Perfusa. Infecta. Nisi quē uisi fecere dolores. nō ipsius sed alioꝝ. Inuidi nāq; alienis & malis gaudent & bonis dolēt. Nec fruitur somno. nec dormire potest. Excita. concita stimulata. Vigilantibus curis. ab effectu curæ

dicuntur uigilantes:quod hominem uigilare co
gant neque dormire patiantur. Sed uidet ingra
tos.non gratos ac ſibi diſplicẽtes. Intabeſcit.
Paulatim cõſumitur. Carpitq; & carpitur una.
Simul īquit & ledit & leditur. Suppliciũq; ſuũ
eſt.hoc eſt.ſibiipſi.eſt ſupplicium. Inuidus,n.ſe
ipſum ſemp rodit paulatimq; conſumit. Quã
uis tamen. ordo ẽ. Quanuis oderit illã: talibus
tamẽ eſt allocuta. Tritonia.pallas a Tritonide
palude:apud quam primum apparuiſſe fingitur
Tritõia fuit cognominata. Infice tabe tua hoc
eſt.ueneno tuo inquina ac imbue.Breuem autẽ
idcirco Palladi atribuit orationẽ poeta:ut ſigni
ficet deam inuidiæ aſpectum diutius ferre nõ po
tuiſſe. Et impreſſa tellurem reppulit haſta.Hoc
ex uulgari opiniõe dicitur. Neq; enim tellus cũ
ſit immobilis repelli poteſt:quanuis uulgo uide
atur. Obliquo lumine.obliquis oculis:quali
bus inuidi aſpicere ſucceſſus aliorum ſolent.

Succeſſorumq; mineruæ īdoluit. Archaiſmos
eſt.hoc eſt.antiqua locutio.Nunc enim ſucceſſi
bus dolere dicimus. Proterit.proſternit.Ea au
tem deſcribit poeta: quæ inuidorum oculi effice
re credũtur. Tritonida arcem. Athenarum ar
cem palladi dicatam. Poſuit autem patronymi
cum pro poſſeſſiuo. Ingeniis.propter multitu
dinem præſtantiſſimorum & artificum & orato
rum & philoſophorũ hoc dicit. Et feſta pace.
ab effectu. Nam tempore pacis feſta celebran
tur. Virentẽ.florentem.Ferrugine.ferri erugo
ferrugo uocatur. Præcordia. Venæ ſunt cordi
præiacentes præcordia quæ curarũ ſedes eſſe di
cuntur. Hamatis ſentibus. recuruis ſpinis. qua
lis eſt hamus. Eſt autem nomen participio ſimi
le hamatus ut galeatus. Piceum.nigrum.

Neue mali cauſæ.hoc eſt.Ne cauſæ doloris lõ
gius abſint: efficit ut felicitatẽ ſororis ſemper an
te oculos cũ maximo dolore & cruciatu habere
uideat. Cæcropis. Aglauros Cæcropis filia.
eſt.n.nomẽ patronymicum fœmininum. Mor
detur.Cruciatur. Liquitur.liqueſcit atq; ut nix
ad ſolem conſumitur. Lenta tabe.corruptione
quæ paulatim fit. Incerto ſole. debili ac parum
uehementi ſole. Leni tepore.exiguo calore.

Iactanti fruſtra dicenti.eſt enim iactare inter
dum inaniter loqui.Vergilius. Talia iactanti.
Interdum oſtentare. Deſine dixit.me rogare
ſubauditur. Velox cyllenius.Mercurius a Cyl
lene arcadiæ monte. Iſto pacto.ut te hinc non
moueas niſi me repulſo. Nunq; autem me hic re
pellere poteris. Tu igitur hic ſemper maneas.

Cælatas.ſculptas atq; pictas. Ignaua grauita
te.Scite epitheto diſtinxit.Nam eſt etiam graui
tas honeſta.Partes quaſcũq;. In ꝓpoſitio ſubau
diat: ut in quaſcũq; flectit intelligamus.Deſcri
bit autẽ quemadmodum Aglauros īſaxum fuit
cõmutata ac limini ianue: ubi ſederat ita affixa:
ut nunq; ſurgere potuerit. Illa qdẽ pugnat.Cõtendit conat. Se attollere.Se erigere. Recto trunco. Erecto

Sed uidet ingratos:intabeſcitq; uidendo
Succeſſus hominum:carpitque & carpitur una.
Suppliciumque ſuum eſt:q̃uis tamen oderit illã.
Talibus affata eſt breuiter tritonia dictis.
Infice tabe tua natarum cęcropis unam.
Sic opus eſt.aglauros ea eſt.haud plura locuta
Fugit:& impreſſa tellurem reppulit haſta.
Illa deam obliquo fugientem lumine cernens
Murmura parua dedit:ſucceſſorumq; mineruę
Indoluit:baculumq; capit:quem ſpinea tortum
Vincula cingebãt:ad opertaque nubibus atris
Quacũque ingreditur:florentia proterit arua:
Exuritque herbas:& ſumma papauera carpit.
Afflatuq; ſuo populos urbeſque domoſque
Polluit:& tandem tritonida conſpicit arcem
Ingeniis opibuſque & feſta pace uirentem.
Vixq; tenet lachrymas: qa nil lachrymabile cer
Sed poſtq̃ thalamos itrauit cęcrope natæ. (nit.
Iuſſa facit:pectuſq; manu ferrugine tincta
Tangit:& hamatis præcordia ſentibus implet.
Inſpiratque nocens uirus:piceumq; per oſſa
Diffipat:& medio ſpargit pulmone uenenũ.
Neue mali cauſæ ſpatium per latius errent.
Germanam ante oculos: fortunatumque ſororis
Coniugium:pulchraq; deum ſub imagine ponit.
Cunctaque magna facit:quibus iritata dolore
Cæcropis occulto mordetur:& anxia nocte:
Anxia luce gemit:lentaq; miſerrima tabe
Liquitur:ut glacies incerto ſaucia ſole.
Felicíſque bonis aliter non uritur herſes:
Quam cum ſpinoſis ignis ſupponitur herbis:
Quę neq; dant flãmas. leniq; tepore cremantur.
Sępe mori uoluit:ne quicq̃ tale uideret.
Sępe uelut crimen rigido narrare parenti:
Denique in aduerſo uenientem limine ſedit
Excluſura deum:cui blandimenta preceſque
Verbaque iactanti mittiſſima:deſine dixit:
Hinc ego me non ſum niſi te motura repulſo:
Stemus ait pacto uelox cyllennius iſto:
Cælataſq; fores uirga patefecit.at illi
Surgere conanti partes quaſcunque ſedendo
Flectitur:ignaua nequeunt grauitate moueri:
Illa quidem pugnat recto ſe attollere trunco:
Sed genuum iunctura riget:friguſq; per ungues

Labitur. & pallent amisso sanguine uenæ.
Vtque malum late solet immedicabile cancer
Serpere: & illęsas uitiatis addere partes:
Sic letalis hyems paulatim in pectora uenit:
Vitalesque uias & respiramina clausit.
Nec conata loqui est: nec si conata fuisset:
Vocis habebat iter. saxum iam colla tenebat.
Oraque duruerant. signũque exangue sedebat.
Nec lapis albus erat. sua mens infecerat illam.
Has ubi uerborum pœnas mentisq; prophanę
Cepit atlantiades: dictas a pallade terras
Linquit: & ingreditur iactatis æthera pennis.
Seuocat hunc genitor. nec causam fassus amoris
Fide minister ait iussorum nate meorum
Pelle moram: subitoq; celer delabere cursu:
Quæq; tuam matrem tellus a parte sinistra
Suspicit. indigenæ sidonida nomine dicunt.
Hanc pete: quodq; procul mõtano gramine pasci
Armentum regale uides ad littora uerte.
Dixit: & expulsi iamdudum monte iuuenci
Littora iussa petunt: ubi magni filia regis
Ludere uirginibus tyriis comitata solebat.
Non bene conueniunt: nec in una sede morantur
Maiestas & amor. sceptri grauitate relicta
Ille pater rectorq; deum: cui dextra trisulcis
Ignibus armata est. qui nutu concutit orbem:
Induitur faciem tauri: mixtusq; iuuencis
Mugit: & i teneris formosus obãbulat herbis.
Quippe color niuis est: quam nec uestigia duri
Calcauere pedis: nec soluit aquaticus auster.
Colla toris extant. harmis palearia pendent.
Cornua parua quidem: sed quę cõtendere posses
Facta manu: puraq; magis perlucida gemma.
Nullę in fronte minæ: nec formidabile lumen.
Pacem uultus habet. miratur agenore nata
Quod tam formosus. q; prœlia nulla minetur.
Sed q̃uis mitem metuit contingere primo.
Mox adit: & flores ad candida porrigit ora:
Gaudet amans: & dum ueniat sperata uoluptas
Oscula dat manibus. uix ah uix cætera differt.
Et nunc alludit: uiridiq; exultat in herba.
Nunc latus infulus niueum deponit harenis.

pectore. Nam truncus ea pãrs corporis dicitur. quæ ẽ itra collum & coxas. Riget. rigida ac dura est facta. Malum cancer. Morbus est cancer quod græci Carcinoma uocãt: paulatim corpus rodens. Sic letalis hyems. Mortiferum frigus.

Respiramina. Pulmõis respirationes. Signũ exãgue. Statua sine sanguine & mortua. In statuam nãq; lapideam aglauros fuit conuersa. Sua mens ifecerat illam. Inuidorum nanq; corpora sunt nigra: quẽadmodum & mens nigra esse solet: & nocens. Infecerat. maculauerat. Mentis q; prophanæ. a sacris ac religione remotæ. Dictas a pallade terras Liquit. Periphrasis ẽ Athenarum. Nã Athenæ ἀπὸ τῆς ἀθήνης. hoc est a pallade dicuntur. Seuocat hunc genitor. Iupiter Europa Agenoris Phœnicũ regis filiæ amore captus Mercurio ab attica redeũti mandat: ut se q̃ primum ĩ Phœniciam conferat: regisq; armenta ad littus appellat. Ibi nãq; cum aliis uirginibus Europam spatiari uiderat. Id uero cum effeciſſet Mercurius: omni deposita maiestate iupiter in Taurũ se conuertit: cuius dorsũ post multas blandicias Europa ascendere ausa: in cretã p mare ab ipso ioue est auecta. Seuocat. seorsum uocat. Delabere. deorsum labere atq; descẽde. De nãq; præposito ĩ compositione ĩterdum auget: ut Deamote syre apud Terentiũ. Interdum significat dehorsum: ut deuolo. demitto. decurro. & similia. Quæq; tuam matrem tellus. Periphrasis est Phœniciæ: q̃ a parte sinistra septẽtrionem uersus subiicitur pleiadibus: quarũ una est Maia Mercurii mater. Suspicit sursum aspicit. Interdũ suspicere mirari significat. Indigene. Indegeniti incole. Sidonida. Sidoniam. Patronymica nãq; forma propossessiua ac potius propria ẽ usus poeta. Nam Sidõ urbs ẽ Phœniciæ. Vnde Phœnicia ipsa Sidonia uocat. Dixit. & expulsi. Mira celeritate ac dicto citius iouis mandata executus ẽ Mercurius. Iãdudum. quam primum. Virgibus tyriis. Tyrus a Tyro phœnicis filio dicta & ĩsula & urbs est Phœniciæ Sidoni uicina. Non bene conue. Non decet inquit grauem uirum amori indulgere. quam ob cãm se in taurum Iupiter conuertit ut cõmodius uirgine amata potiretur. Ille pater rectoq; deum Emphasis est. Plus enim q̃ eloquatur significat. hoc est. Ille potentissimus qui omnibus præest. qui omnium est causa. Trisulcis ignibus. fulminibus quorum triplex est effectus. Afflant enim scindũt & urunt. Colla toris exstant. Pulcherrimũ. Describit taurũ in quẽ iupiter est mutatus.

Toris. pulpis. Extãt. eminent. Palearia. pelles crassiores ab armis colloq; boum pendentes palearia dicunt. Nec formidabile lumen. nec truces inquit erãt oculi tauri illius. Sed q̃uis mitẽ. Eleganter puellæ naturã exprimit. Timidæ nãq; solẽt esse puellæ. Et dum ueniat donec fruatur sperata concubitus uoluptate. Vix ah uix cætera differt. Cum difficultate inquit concubitũ differe potest in aliud tempus. Et nũc alludit. ad ludentem puellam ludit. Vt enim arridere ẽ ad ridentẽ ridere: sic alludere est ad ludentẽ ludere. Interdũ alludere est obscure aliquid significare.

Impedienda.liganda. Falsa uestigia.simulatos pedes. non.n.eraut tauri pedes:sed falsi atque simulati. Sensim.Paulatim. Mediiq; p æquora põti. Aequor ab æquo deriuatũ tã de cãpo q̃ de mari dr̃. Vergilius: At prius ignotũ ferro q̃ scidimus æquor. Pro mari aũt ponit̃ æquato:qd̃ uẽris nõ est cõmotũ. Pauet hæc.timet. Virginis aũt naturã expressit. Virgines natura sunt timidæ. Ablata. Asportata a Ioue ĩ taurũ cõuerso. Respicit. Retro aspicit. Caput.n.ad littus cõuertebat. Dorso. Tergo. Sinuant̃. Flectunt̃ Curuantur tumescũt. in sinus. Flamine.uento.

Raphalis Regii in tertium metamorphoseos Ouidii librum enarrationes.

Amq; deus posita. Hũc quoq; librũ tam concinne cũ supiore connectit poeta: ut m[illegible]ne dẽtiũ martii ser pentis in [illegible] armatos ex priore fa bula educere uideat̃. Agenor nanq; Europæ pr̃ amissã filiã putãs Cadmo mãdauit: ut aut eã iue niret: aut domũ nõ rediret. Cadmus uero cũ te re totũ terrarũ orbẽ pagrasset: neq; sororem usq; ĩueniret: Apollinẽ cõsuluit ubi cõmode habita re posset. Cui apollo respondit: ut uaccã sibi ob latã sequeret̃: ac ubi ea qescceret: urbẽ ædificaret bœotiãq; ἀπὸ τῆς βοὸς hoc est a boue ap pellaret. Cadmus igit̃ tẽplo egressus uaccã ẽ cõ sectatus: quæ cũ fessa procubuisset: locũ esse cõ dendæ urbi sibi assignatũ cognouit. Ioui igit̃ sa crificaturus ad auriẽdas aquas e uicino fonte so cios misit. Ipsi uero a dracone correpti cũ nõ re dirent: Cadmus ipe ꝓfectus & uastũ draconem ĩterfecit: & palladis monitu eius dentes semina uit: ac terra obruit: ex q̃ statim hoĩes armati sunt nati: q se inuicẽ oẽs ꝓter qnq; ĩterfecerũt. Fal lacis tauri. Falsi & simulati. Se cõfessus erat. Se manifestarat iouẽ eẽ. Dictæa arua. cretẽsia. Nã dicte mons ẽ cretæ a Dicte nympha cognomi natus. ĩ Creta aũt Iupit̃ regnauit. Cũ pr̃. Age nor Beli filius. Facto pius & sceleratus eodem. Pius qdẽ q̃rẽdo filiã fuit Agenor. Sceleratus ãt fi lio exiliũ ĩ dicẽdo. Orbe perrato. Peruagato. ẽ ãt pticipiũ cõtra grãmatices rõnẽ formatũ. Inso luta nãq; or̃one diceret̃. Post̃q ptorũ terrarũ or bẽ errauit. Quis.n. deprẽdere posset. Parẽthe sis cãm cõtinẽs cur cadmus ĩ pr̃iã ñ redierit. Ne q;.n. Europã sororẽ a ioue raptã iuenire potuit: Cũ iouis furta nõ possint ab hoĩe dep̃hẽdi. Vi tat Agenorides. cadmus agenoris filius. Age nor aũt fortis. cõtumax. & supbus ĩterp̃tat̃. So lis. desertis. Immunis expers q̃ nunq̃ traxerit aratrũ. Carpe uias. Vade. Perge. Bœotiaq; illa uocato. ἀπὸ τῆς βοὸς: ut paulo ante dixi mus: Bœotia fuit cognominata Appollinis oraculo ita mandãte. Tametsi qdã ut refert Stephanus: a bœoto Itoni filio Deucalionis & pyrrhæ abnepote Nicocrates aũt a Bœoto Neptuni & arnes filio Bœotiam deno minatã uelint. Bœoton uero appellarunt pastores: qd̃ in boũ paternarũ stercoribus puer uolutaret̃: ut Eupho rion scribit. Sed Ouidius ut dixi: eorũ sequit̃ opinionẽ. q a boue Cadmi duce cognominatã uolunt. Sola uero bœotia ex oĩbus greciæ regionibus ad tria maria uersus dispositos cultores habet. Alii nanq; peloponesum siculũq; & adriacum sinũ respiciunt. Alii ad Aegyptũ Cyprũq; & alias insulas sunt cõuersi. Alii Euripum ac Macedoniæ Thessaliæq; mare spectãt. Boetia qdẽ legit̃: sed cũ græci p oi & ω magno Βοιωτια scribant: mirãdũ ẽ latinos bœotiã quoq; nõ ꝓnũciare: cũ ꝑsertim & syllabæ q̃titas & carminis rõ græcorũ exposcat or thographiã. q̃re cũ œ diphthõgo bœotiã a nobis quoq; cõtenderim eẽ scribendũ. Illud obiter admonuerim eũ q uulgo boetius uocat̃. Virũ omni doctrinæ genere ꝑstantem: boethũ a noĩe prisci philosophi: q auxilia tor transferri p̃t esse appellandũ: Cadmus autem: Vt Strabo scribit: Arcem cadmeam ædificauit cui The

Cadmus bœotie cõditor

P. Ouidii Naso. metamor. Liber tertius.

Amq; deus posita fallacis ĩma
gine tauri
Se confessus erat: dictæaq; rura
tenebat:
Cum pater ignarus raptam per
quirere cadmo
Imperat: & pœnam: si non inue
nerit: addit
Exilium: facto pius & sceleratus eodem.
Orbe pererrato (quis enim deprendere posset
Furta iouis?) profugus patriamq; iramq; parẽtis
Vitat Agenorides: phœbiq; oracula supplex
Consulit: & quę sit tellus habitanda requirit.
Bos tibi phœbus ait solis occurret in aruis
Nullum passa iugum: curuiq; immunis aratri:
Hac duce carpe uias: & qua requieuerit herba
Mœnia fac condas: bœotiaq; illa uocato.

Paulatimq; metu dempto modo pectora prębet
Virginea palpanda manu. modo cornua sertis
Impediẽda nouis ausa est quoq; regia uirgo:
Nescia quem premeret: tergo considere tauri.
Tum deus a terra siccoq; a littore sensim
Falsa pedum primo uestigia ponit in undis.
Inde abit ulterius: mediiq; per æquora ponti
Fert prædam. pauet hęc: littusq; ablata relictum
Respicit: & dextra cornu tenet: altera dorso
Imposita est. tenues sinuantur flamine uestes.

Vix bene caſtalio Cadmus deſcenderat antro:
Incuſtoditam lente uidet ire iuuencam:
Nullum ſeruitii ſignum ceruice gerentem.
Subſequitur: preſſoq; legit ueſtigia greſſu.
Auctoremq; uiæ phœbum taciturnus adorat:
Iam uada cephiſi panopeſq; euaſerat arua:
Bos ſtetit: & tollens ſpecioſam cornibus altis
Ad cælum frontem mugitibus impulit auras.
Atq; ita reſpiciens comites ſua terga ſequentes
Procubuit. teneraq; latus ſubmiſit in herba.
Cadmus agit grates: peregrinæq; oſcula terræ
Figit: & ignotos montes agroſq; ſalutat:
Sacra ioui facturus erat. iubet ire miniſtros:
Et petere euiuis libandas fontibus undas.
Silua uetus ſtabat nulla uiolata ſecuri:
Et ſpecus in medio uirgis ac uimine denſus:
Efficiés humilem lapidum compagibus arcum:
Vberibus fœcundus aquis. ubi conditus antro
Martius anguis erat criſtis præſignis & auro.
Igne micant oculi. corpus tumet omne ueneno:
Treſq; micant linguæ. triplici ſtant ordine dentes.
Quem poſtq; tyria lucum de gente profecti
Infauſto tetigere gradu: demiſſaq; in undas
Vrna dedit ſonitum: longo caput extulit antro
Cæruleus ſerpens: horrendaq; ſibila miſit.
Effluxere undæ manibus: ſanguiſq; reliquit
Corpus: & attõitos ſubitus trẽor occupat artus.
Ille uoluminibus ſquamoſos nexibus orbes
Torquet: & immenſo ſaltu ſinuatur in arcus.
At media plus parte leues erectus in auras
Deſpicit omne nemus: tãtoq; eſt corpore: quãto
Si totum ſpectes: geminas qui ſeparat arctos.
Nec mora phœnicas: ſiue illi tela parabant.
Siue fugam: ſiue ipſe timor prohibebat utrunq;:
Occupat hos morſu. longis complexibus illos.
Hos necat afflatu. funeſta hos tabe ueneni.
Fecerat exiguas iam ſol altiſſimus umbras.
Quæ mora ſit ſociis miratur Agenore natus.
Veſtigatq; uiros. tegimen direpta leonis
Pellis erat. telum ſplendenti lãcea ferro:
Et iaculum: teloq; animus preſtantior omni.
Vt nemus intrauit: letataq; corpora uidit:
Victoremq; ſupra ſpatioſi corporis hoſtem
Triſtia ſanguinea lambentem uulnera lingua:
Aut ultor ueſtræ fidiſſima corpora mortis

bæ ab ipſius poſteris adiectæ fuerunt. Caſtalio antro. Spelunca Delphici oraculi: caſtalius fons eſt Parnaſi muſis ſacer a uirgine Caſtalia dictus: quæ cum appollinem ſe amantem fugeret e monte cadens in fontem ſui nominis fuit commutata. Nullum ſeruitii ſignum. hoc eſt q̃ nullum iugũ paſſa erat. Seruitiũ autẽ ĩterdum. ſeruitutẽ. ĩterdũ ſeruoꝝ multitudinẽ ſignificat.

Preſſo greſſu. repſſo & tardo ne anteiret: ſequitur uaccã. Legit. Trãſit. Veſtigia ſigni pedũ uaccæ. Iã uada Cephiſi. Fluuius ẽ bœotiæ Cephiſus. Panopes. arua. Pãope urbs fuit Phocidis a panopeo phoci filio appellata. Vñ Panopeus triſyllabũ gentile nomen. Stetit. Subſtitit.

Mugitibus ĩpulit auras. Mugitus ĩ aerẽ emiſit.

Comites. Cadmum cũ ſociis. Agit grates. Apollini. Sylua uetus ſtabat. Erecta erat. Nulla uiolata ſecuri. Quæ nunq̃ fuerat cæſa. Humilẽ arcum. depreſſum. Martius anguis. Martidicatus ac bellicoſus. Criſtis & auro. Criſtis aureis. Horrendũ autẽ deſcribit draconẽ. Præſignis. Inſignis. notabilis. Igne micant oculi. rubore oculi fulgent. Tumet. Inflatũ eſt & repletũ. Treſq; micãt linguæ. Serpentibus longiſſimã actriſulcam linguã eſſe Plinius Scribit. eoq; tres linguas habere uidẽt. Micãt. Saliũt & celeriter mouentẽ. Stãt. Horrent. Tyria de gẽte profecti. Cadmi ſocii q de Phœnicia: ubi eſt Tyrus uenerant. Infauſto gradu. Infelici paſſo. oẽs. n. a dracone illo necati ſunt. Vrna. uas eſt haurie dæ aquæ accõmodatũ ab urinãdo dictũ: quod ĩ puteis ſubmergatur. Cæruleus ſerpens. Niger & ꝓpter hoc horrendus. Effluxere undæ manibus. Vrna aqs plena e manibus miniſtroꝝ timore Dracõis illius excidit. eſt. n. methonimia. Contentum nanq; pro continenti poſitum eſt.

Serpentis deſcriptio

Sanguiſq; reliquit corpus. Miniſtros ex palluiſſe metu ſerpẽtis poeta ſignificat. Nexibus. nodis. Orbes. ſpiras: quas ſerpentes cauda efficiunt. Sinuat. contrahitur. Curuatur. flectit. Tãtoq; eſt corpore. Tam magnus inquit erat ille ſerpens: quantus eſt is q inter duas urſas in cælo ſpectatur. Eſt autem tãtus ut fluuius eſſe uideat. Vt Vergilius ſcribit: Maximus hic flexu ſinuoſo elabitur anguis. Circum perque duas in morẽ fluminis arctos Arctos oceani metuẽtes æquore tigi. Geminas arctos. Duas & ſimiles urſas.

Phœnicas. Cadmi comites phœnices aquatũ miſſos. Eſt enim græcus accuſatiuus. Funeſta tabe Veneni. Mortifera ueneni corruptione & ſanie. Fecerat exiguas. Iam inqt meridies erat. exiguæ enim in meridiæ ſolent eſſe umbræ: quo tpe ſol ẽ altiſſimus. Veſtigat. p ueſtigia inqrit.

Letata. leto data. extincta. Nomẽ eſt pticipio ſimile a leto qđ mortẽ ſignificat: declinatũ Spatioſi corpis. Vaſtiſſimi. Sãguĩea lĩgua. Rubra & Sãguine infecta. Aut ultor. Aut inqt Cad-

mus ueſtrã mortẽ ulciſcar o fidiſſimi Socii. aut una uobiſcũ moriar. Fidiſſima corpora. o fidiſſimorũ ſociorũ cadauera. Molarẽ. lapidẽ tam magnũ ut ex eo mola cõfici poſſit. Molares. n. lapides dicunt ex qbus molæ cõficiuntur. Magno conamine. Magno ipetu. Illius ipulſu. q̃ uaſtus q̃q; dura pelle fuerit ille ſerpens apte ex hac hyperbole colligit: ſimul etiã q̃ ualidus robuſtuſq; ac pñti animo foret cadmus facile cognoſcitur. Qui. n. molarẽ lapidem e terra tollit tãtoq; conatu iacit: ut turris cõcuti poſſit. is nimirũ maximis uiribus eſt iudicãdus. Emphaſis eſt igit hoc loco: p quã plus itelligit q̃ dicat. Validos ictus. ualide & fortiter illatos. Vicit. repulit. Tũc. n. iacula uinci dicuntur cũ repelluntur. Lẽtæ ſpiæ. flexibilis dorſi. In ilia in inteſtina.

Labefecit. labare fecit. Ferrum tamẽ oſſibus heſit. Iaculi ingt ferrũ oſſibus infixum remanſit.

Solitas ad iras. Ad conſueram rabiẽ. Acceſſit. adiuncta fuit. Cauſa recẽs uulnus a cadmo illatum. Peſtiferos rictus uenenata ora. Albida. alba. Rictus. ora. Ore ſtygio. uenenato: q̃ lis ẽ ſtyx iferox palus. Inficit maculat. polluit. Inquinat. Ipſe mõ imenſum. iterdũ ingt iſpiras & maximũ orbẽ cõtrahit. Interdũ i longitudinẽ extẽdit. Elegant aũt ut oĩa ſerpẽtis uulnera ti naturã effingit poeta. Impete. p ipetu metricã iterdũ poetæ ipete utũtur. Fert. Ruit. Perturbat. Proſternit. Spolioq; leõis. Pelle leonis.

Cuſpide p̃tẽta. Obiecto iaculi ferro. In acumine. i cuſpide. Manare. Fluere. Aſpergine. aſpſione ſanguinis. Dabat retro. Trahebat retro. Plagãq; ſedere. hoc ẽ. cedẽdo plagã in corpus deſcẽdere nõ pmittebat. Lõgius ire. altius deſcẽdere i corpus. Vſq; ſequẽs p̃ſſit. Eouſq; ſequẽs ifixit donec q̃rcus obſtitit illi retro ſe a uulnere trahẽti. Cũ robore. cũ q̃rcus ſtipite. Põdere ſerpẽtis. Ex hac quoq; Emphaſi q̃tus fuerit ille ſerpẽs colligit: cuius põdere q̃rcus ſtipes fuerit curuatus. Gemuit doluit. Rei autẽ ianimatæ ſenſum tribuit poeta. Sua robora. ſuũ trũcum.

Flagellari. pcuti ac uerberari. Spatiũ. Magnitudinẽ. Prõptũ. facile. Vñ. a quo emiſſa fuerit ſubaudiat. Et tu ſpectabere ſerpẽs. Nam Cadmus relicta ſpynge uxore: Hermioneq; Martis & ueneris filia accepta ab Amphione & zeto fuit expulſus regno: & cũ ad illyrios cõfugiſſet: ad ſenectutẽq; pueniſſet: i ſerpentẽ dr̃ fuiſſe cõuerſus. Rigebãt. horrebant. Ecce uiri fautrix. Repentinũ Palladis aduentũ illa pticula ecce ſignificat. Motæ terræ. Aratæ. Serpentis dentes in hoĩs armatos. Mortalia ſemina. hoĩum ſemina ſi frugũ. Nã hoĩes armati ex illis dẽtibus orti fingunt. Fide maius. pentheſis: q̃ ſignificat hoc eẽ fabuloſũ. Oẽm nãq; fidẽ hoc exuperat: hoĩes armatos ex draconis dentibus eſſe natos. Prima que de ſulcis. Haſtæ inquit priæ propter longitudinem e ſulcis exire uiſæ ſunt. Eſt autem fi-

Serpentis dentes i hoĩes armatos.

Aut comes inquit ero. dixit: dextraq; molarem
Suſtulit: & magnum mogno conamine miſit
Illius impulſu cum turribus ardua celſis.
Mœnia mota forent: ſerpens ſine uulnere manſit.
Loricęq; mòdo ſquammis defenſus & atrę
Duricia pellis ualidos cute reppulit ictus.
At non duricia iaculum quoq; uicit eadem:
Quod medio lentæ ſpinæ curuamine fixum
Conſtitit: & totum deſcendit in ilia ferrum.
Ille dolore ferox caput in ſua terga retorſit:
Vulneraq; aſpexit: fixumq; haſtile momordit.
Idq; ubi ui multa partem labefecit in omnem:
Vix tergo eripuit. ferrum tamen oſſibus hæſit.
Tum uero poſtq̃ ſolitas acceſſit ad iras
Cauſa recens: plenis tumuerunt guttura uenis:
Spumaq; peſtiferos circũfluit albida rictus:
Terraq; rafa ſonat ſquammis: quiq; halitus exit
Ore niger ſtygio uitiatas inficit herbas.
Ipſe modo immenſum ſpiris facientibus orbem
Cingitur. interdum longa trabe rectior extat.
Impete nũc uaſto ceu cõcitus himbribus amnis
Fertur: & obſtantes perturbat pectore ſiluas.
Cedit Agenorides paulum: ſpolioq; leonis
Suſtinet incurſus: inſtantiaq; ora retardat
Cuſpide prætenta. furit ille: & inania duro
Vulnera dat ferro: figitq; in acumine dentes.
Iamq; uenenifero ſanguis manare palato
Cœperat: & uirides aſpergine tinxerat herbas.
Sed leue uulnus erat: quia ſe retrahebat ab ictu.
Læſaq; colla dabat retro: plagamq; ſedere
Cedendo arcebat: nec longius ire ſinebat.
Donec agenorides cõiectum in guttura ferrum
Vſq; ſequens preſſit: dum retro quercus eunti
Obſtitit: & fixa eſt pariter cum robore ceruix.
Pondere ſerpentis curuata eſt arbor: & imę
Parte flagellari gemuit ſua robora caudę.
Dum ſpatium uictor uicti conſiderat hoſtis:
Vox ſubito audita ẽ. neq; erat cognoſcere prõptũ
Vnde. ſed audita eſt. quid agenore nate perẽptũ
Serpentem ſpectas? & tu ſpectabere ſerpens:
Ille diu pauidus pariter cum uoce colorem
Perdiderat: gelidoq; comę terrore rigebant.
Ecce uiri fautrix ſuperas delapſa per auras
Pallas adeſt. motęq; iubet ſupponere terræ
Vipereos dentes: populi incrementa futuri.

Paret & impreſſo ſulcum patefecit aratro.
Spargit humi iuſſos mortalia ſemina dentes.
Inde (fide maius) glebæ cœpere moueri:
Primaq; de ſulcis acies apparuit haſtę
Tegmina mox capitum picto nutantia cono
Mox humeri pectuſq; oneratag; brachia telis
Exiſtunt: creſcitque ſeges clypeata uirorum.
Sic ubi tolluntur feſtis aulęa theatris:
Surgere ſigna ſolēt: primūq; oſtēdere uultus:
Cętera paulatim: placidoque educta tenore
Tota patent: imo que pedes in margine ponūt.
Territus hoſte nouo cadmus capere arma pabat
Ne cape de populo: quem terra creauerat: unus
Exclamat. nec te ciuilibus inſere bellis.
Atque ita terrigenis rigido de fratribus unum
Comminus enſe ferit. iaculo cadit eminus ipſe.
Hic quoq; qui dederat leto: non longius illo
Viuit: & expirat modo quas acceperat auras:
Exemploq; pari furit omnis turba: ſuoq;
Marte cadunt ſubiti per mutua uulnera fratres:
Iamque breuis uitæ ſpatium ſortita iuuentus
Sanguineam tepido plangebat pectore matrem
Quinq; ſuperſtitibus: quorū fuit unus Echion
Is ſua iecit humi monitu tritonidis arma:
Fraternæque fidem pacis petiitq; deditque.
Hos operis comites habuit ſidonius hoſpes:
Cum poſuit iuſſam phœbeis ſortibus urbem:
Iam ſtabant thebę. poteras iam Cadme uideri
Exilio felix. ſoceri tibi marſque uenuſque
Contigerant. huc adde genus de coniuge tanta:
Tot natos nataſq; & pignora cara nepotes:
Hos quoq; iam iuuenes: ſed ſcilicet ultima ſemp
Expectanda dies homini eſt. dicique beatus
Ante obitum nemo: ſupremaq; funera debet.
Prima nepos inter res tot tibi Cadme ſecundas
Cauſa fuit luctus: alienaque cornua fronti
Addita: uoſque canes ſaciati ſanguine herili.
At bene ſi quęras: fortunę crimen in illo
Non ſcelus inuenies. quod enī ſcęlus error hębat?
Mons erat infectus uariarum cæde ferarum:
Iamq; dies medius rerum contraxerat umbras:

gurata locutio atque poetica. Si enim eſſet proſa oratio: haſtæ apparuerūt diceret. Tegmina mox capitum Periphaſis eſt galearū. Picto cono, criſta picta uariis pēnarum coloribus. Exiſtunt. extant eminēt. extra terrā ſtant. Clypeata. ſcutata: nomen pticipio ſimile. Sic ubi. Pulchra ſimilitudine declarat: quo mō paulatim uiri illi armati ſint nati. Sic inquit nati ſunt: ut uidēt ſigna & imagines ſurgere cum aulæa parietibus affiguntur. Aulæa. ab Aula Attali regis: ubi primum inuenta ſunt: fuere uocata. Feſtis Theatris. ī quibus ludi ac dies feſti celebrantur. Theatra aūt cū ludi fiebant aulæis ornabantur.

Dederat leto. iterfecerat. Subiti fratres. ſubito nati. Plangebat. pcutiebat. Nā cadentes terrā feriunt. Sidonius hoſpes. cadmus phœnix.

Iuſſam urbē. Thebas bœotias. Phœbeis ſortibus. Apollinis oraculis. Iā ſtabant Thebæ. Hæc idcirco narrantur: ut Actæonis in ceruum tranſformatio cōcinnius cū ſuperiore fabula iūgatur. Thebæ autē fuerunt appellatæ a Thebe ægypti urbe ampliſſima: unde agenorē cadmi patrem cum Phœnice fratre ueniſſe atq; apud Tyrū & Sidonē regnaſſe auctor eſt Euſebius. Fuit etiam Thebæ urbs lycie patria Andromaches Hectoris uxoris. de qua Oui. ipſe libro de triſtibus primo. Nec cruciere minus q̄ cū Thebana cruentū Hectora Theſſalico uidit ab Axe trahi. Alia quoq; eſt urbs hoc nomine in Lucania ut ſcribit Ply. q̄rto naturalis hiſtoriæ. Stabant. erectæ exedificatæque erant. Soceri tibi marſq; uenuſq;. Vxorem nanq; Hermionē duxit. Cadmus Martis ueneriſq; filiā. Hoc adde genus. ꝓgenie. De coniuge tāta. quāta eſt Hermione. Tot natos nataſq;. Ex Hermione quidē filias quatuor ſemelē. Agauē. Autonoē. Ino Polydorū Cadmus ſuſtuliſſe memorat. Quos uero alios filios ſuſceperit nuſq̄ memini me legiſſe. Et pignora cara nepotes. Hi fuerūt Bacchus ex ſemele & Ioue. Pentheus ex Agaue & Echione Actæō ex autonoe & ariſtæo. Learcus & Melicerta ex Ino & Athamante. Sed. ſ. ultīa ſp Snia ē Solonis phī: q̄ Crœſi lidorū regis diuitias ſugillauit. Cū. n. crœſus ſe felicem eſſe iactaret: neminē añ ſuꝑmū diē recte felicem dici poſſe Solō admonuit: cuius ſniæ qdem Crœſus memor: cū a cyro pſarū rege foret captus rogoq; ī poſitus Solonē appellauit dicens. o Solō Solō: ac ſi diceret q̄ uera mihi dixiſti. cyrus uero cū eā accepiſſet ſniam: Crœſum nō ſolum liberauit: ſed etiam ī maximo honore habuit. Prima nepos: actæon ariſtæi & autonoes filius uenando feſſus cum opacum quereret locū: forte ad fontem peruenit: ubi ſe diana nuda cū comitibus abluebat q̄ irata eū ſtatim in ceruū mutauit: ne cui unquam ſe dianam nudam uidiſſe iactare poſſet. hoc uero idcireo fictum eſt quia actæon uenationi admodum fuit deditus totumq; patrimonium canes alendo conſumꝑſit. Summam autem fabulæ primum deſcribit poeta: deinde diffuſius omnia aperit. Aliena cor. ceruina.

Actæō ī ceruū

Fortunæ cri. caſu nanq; offendit Dianā. Cæde ſanguine. quod. n. antecedit pro eo quod ſequitur poſitū eſt.

Cõtraxerat.corripuerat & abbreuiauerat. Meta utraq;.oriente & occidente. Iuuenis Hyantius. Thebanus.Hyantes.n.populi sunt Bœotiæ:q & hyantii appellantur.Hyãtia etiã urbs ẽ locrorꝫ:uñ Hyãtius deriuat. Qui uero a fonte q nusq̃ iuenit:uel ab Hya Atlãtis filio hoc nomẽ deducũt:nõ minus ĩepti sunt:q̃ q id putant esse aduerbiũ cõpatiuũ:ab hiante pticipio deriuatũ. Lina madẽt.Retia sunt madefcã.Est aũt metonymia. Lina.n.ex qbus retia cõficiunt pro ipsis retibus ponuntur. Fortunãq; dies habuit satis.Prosperam subaudia mus. Croceis rotis.Croceo & pulchro curru. A pte nãq; totũ p synecdochen accipimus. Propositum repetemus opus.Cras inqt Actæon adueniente aurora ad uenationẽ redibimus. Distat idem spatiũ subaudiat. Vt itelligamus solem ab utraq; terra æquali spatio distare atq; abesse ab oriente & occidente:p qd significat meridiem esse. Vtraq; terra.oriẽtali & occidentali. Vaporibus feruoribus. Si stite opus præsens.Stare facite.hoc est pſenti operi finẽ ĩponite. Intermittuntq; laborẽ. Vsq; in diem sequentem uenãdi laborẽ deponunt.

Et sol ex ęquo meta distabat utraq;:
Cum iuuenis placido per deuia lustra uagantes
Participes operum compellat hyantius ore.
Lina madent comites: ferrumq; cruore ferarum.
Fortunamq; dies habuit satis, altera lucem
Cum croceis inuecta rotis aurora reducet:
Propositũ repetemus opus. nũc phœbus utraq;
Distat idem terra: finditq; uaporibus arua.
Sistite opus pręsens: nodosaq; tollite lina:
Iussa uiri faciunt: intermittuntq; laborem.

Garga phie uallis

Vallis erat. Topographia'est & uallis descriptio quo se Diana p meridiẽ cũ suis comitibus cõferre solebat. Piceis.Picea arbor est montana. Acuta cupressu.In acutã tẽdente. Succinctæ.agilis & industriæ. Cura. Amor & uoluptas.erat.n.amœnissima uallis. Nemorale.nemoribus tectum. Pumice uiuo. Naturali.Pumex aũt lapis est leuis cauernosus poliẽdis rebus accõmodatus. Vnde pumicare:quod ẽ pumice polire declinatur. Et leuibus toffis. Toffus lapis est cauernosis. Duxerat.effecerat. Natiuum.naturalem. Tenui unda. Exigua aqua.

Vallis erat piceis & acuta densa cupressu
Nomine gargaphie: succinctæ cura dianę:
Cuius in extremo est antrum nemorale recessu
Arte laboratum nulla. simulauerat artem
Ingenio natura suo. nam pumice uiuo
Et leuibus toffis natiuum duxerat arcum.
Fons sonat a dextra tenui perlucidus unda
Margine gramineo patulos succinctus hiatus.
Hic dea syluarum uenatu fessa solebat
Virgineos artus liquido perfundere rore.

Succinctus.Circundatus. Patulos hiatus. patentes ripas.hiare enĩ uidentur ripæ:ut fluuii alueum efficiãt. Dea syluarum. Diana. Perfundere.Madefacere. Retẽtos.remissos a retendendo. Altera depositæ. Altera inquit accepit pallam uestem in Diana depositã. Vincla.Calceos & Cothurnos. Ismenis Crocale. Ismeni fluuii filia.Describit aũt officia comitũ Dianæ.

Quo postq̃ subiit: nympharũ tradidit uni
Armigeræ iaculum: pharetrãq; arcusq; retentos.
Altera depositę subiecit brachia pallæ.
Vincla duę pedibus demunt. nam doctior illis
Ismenis crocale sparsos per colla capillos
Colligit in nodum: q̃uis erat ipsa solutis.
Excipiunt laticem nipheq; hyaleq; rhanisq;
Et psecas: & phiale: funduntq; capacibus urnis.

Quãuis erat ipsa solutis.ĩsoluta oratione quãuis esset diceret. Laticem aquam.a latendo q̃ in terræ uenis lateat. Nipheque. Lotrix interpretari potest niphe απο του νιπτειν.hoc ẽ a lauãdo. Hyaleq;.απο της υης.hoc ẽ a pluuia uidetur hyale deriuari. Rhanisq;. Rhanis aspersio & gutta uocatur απο του ῥαινειν. hoc est ab aspergendo. Et psecas.Stilla minor psecas transfertur.Psecades enim minutæ dicũtur cuiusquam rei partes. Et Phiale. Phiale quidem uas est hauriendis infundendisq; aquis ac commedatum: sed hoc loco pro nympha ponitur: quæ Dianæ corpus aqua perfundebat. Titania Diana Cei Titani neptis:q̃ eadẽ esse cum luna putatur.q̃ quidem ut sol titam sic titania titanisq; interdum a poetis uocatur. Ecce nepos cadmi. Actæon. Dilata parte laborum. dilata parte uenationis in diem sequentem. Sic illum fata trahebant. Sic dicere solemus cũ causam rei assignare nescimus. Qui simul ĩtrauit. Postq̃ ĩgressus est. Rotãtia Madentia. Qui color infectis. Dianæ colorem cãdidum simul & rubicũ dũ fuisse oñdit. Infectis. tinctis. Inficere .n. tingere est. unde infectores dicuntur tinctores.

Et psecas: & phiale: funduntq; capacibus urnis.
Dumq; ibi perluitur solita titania lympha:
Ecce nepos cadmi dilata parte laborum
Per nemus ignotum nõ certis passibus errans
Peruenit in lucum. sic illum fata ferebãt:
Qui simul intrauit rorantia fontibus antra:
Sicut erant nudę: uiso sua pectora nymphæ
Percussere uiro: subitisq; ululatibus omne
Impleuere nemus: circunfusęq; dianam
Corporibus texere suis: tamen altior illis
Ipsa dea est: colloq; tenus supereminet omnes:
Qui color infectis aduersi solis ab ictu

In latus obliquũ tamen astitit. hoc est: se in latus conuertit: ut facilius pudenda occultaret. Oraq; retro flexit. ut Actæonẽ respiceret. Et sic hausit: Tãta inquit ira & indignatione Diana hausit & accepit aquas: qbus Actæonem perfunderet: quãta sagittas prõptas ac paratas habere uoluisset. Addidit. Dixit. Nunc tibi. Ironia qua uidet̃ id permittere Diana: cuius prorsus adimit faciendi facultatẽ. Illũ nanq; in ceruum conuertit: q loqui nõ põt. est autẽ ordo & sensus. Nunc licet narres me uisam tibi sine ualamine. hoc est. nudã. si poteris narrare. Ac si diceret: Nunq̃ narrare poteris. Sparso capiti. Respso aquis. Viuacis cerui diu uiuentis. Ad quadringentos nanq; annos Cerui uiuere dicũt̃. Dat spacium collo. longum efficit collum. Cacuminat. acutas reddit. Est autem uerbũ a poeta fictum.

Nubibus esse solet: aut purpureę auroræ:
Is fuit in uultu uisę sine ueste dianæ.
Quę q̃q̃ comitum turba est stipata suarum:
In latus obliquum tamen astitit: oraq; retro
Flexit: & ut uellet promptas habuisse sagittas:
Quas habuit: sic hausit aquas: uultumq; uirilem
Perfudit: spargensq; comas ultricibus undis:
Addidit hęc cladis pręnuncia uerba futurę.
Nunc tibi me posito uisam uelamine narres:
Si poteris narrare licet. nec plura minata
Dat sparso capiti uiuacis cornua cerui:
Dat spatium collo: summasq; cacuminat aures:
Cum pedibusq; manus: cũ longis brachia mutat
Cruribus: & uelat maculoso uellere corpus.
Additus & pauor est. fugit Autoneius heros.
Et se tam celerem cursu miratur in ipso.
Vt uero uultus & cornua uidit in unda.
Me miserum dicturus erat. uox nulla secuta est.
Ingemuit. uox illa fuit: lachrymęq; per ora
Non sua fluxerunt: mens tantum pristina mãsit.
Quid faciat? repetat ne domum & regalia tecta?
An lateat siluis? pudor hoc. timor impedit illud:
Dum dubitat: uidere canes: primusq; Melãpus
Ichnobatesq; sagax latratu signa dederunt.
Gnosius ichnobates. spartana gente melampus.
Inde ruunt alii rapida uelocius aura
Pãphagus & dorceus & oribasus arcades omnes.
Nebrophonosq; ualens: & trux cũ lęlape theron.
Et pedibus pterelas: & naribus utilis agre:
Hyleusq; ferox nuper percussus ab apro:
Deq; lupo concepta nape: pecudesq; secuta
Pœmenis & natis comitata harpyia duobus:
Et substricta gerens sicyonius ilia ladon:
Et dromas: & canachæ: stictęq;: & tigris: & alce.

Nõ sua. Sed cerui. Mẽs tantũ pristina mãsit. In Actæone nihil aliud hois q̃ mens remansit.

Pudor hoc. ne domum redeat. Abusus autem ẽ poeta horũ ꝓnominũ elegantia. hoc nãq; ad ꝓpinquius Illud ad longinquius solet referri.

Primusq; Melãpus. Canes Actæonis enumerat: qbus etiã noĩa apta uenatoriis canibus ĩponit. Melãpus. n. dr̃ quod pedes nigros haberet. μελας nanq; dicit̃ niger. πους ποδος pes dicit̃. Ichnobatesq; sagax. Ichnobates dicitur per uestigia uadẽs. ιχνος enĩ dr̃ uestigiũ. βαω βω. uado. Sagax. odorus & acrẽ odorandi uim habens. Gnosius. Cretẽsis. Gnosos enĩ cræ/ tæ urbs fuit clarissima. Spartana. laconica. Cretẽses ãt & Laconici canes aptissimi sunt uenationibus. Pãphagus. oĩa comedens. Pan. n. totũ significat. φαγω comedo. Dorceus acute uidens. δερκω. n. est uideo. Oribasus. mõtes ascendens. ορος enĩ mons dr̃. βαινω ascẽdo.

Nebrophonosq; ualẽs. Inulos. hoc est ceruorũ catulos iterficiẽs. μενρος. n. Inulũ significat. φορεω interficio. Trux therõ terribilis aspectu. Therõ ãt dr̃ ferinus ac feras psequẽs. θηρ. n. fera dicit̃. Lelape. a uelocitate atq; ipetu sic est appellata. Nam λελαψλελαπω turbinẽ significat. Et pedibus Pterelas Alatus siue alis ipulsus Pterelas trãsferri põt. πτερον nã q; ala. ελαυ ipellere significat. q̃uis ĩ exẽplaribus corrupte plerelas legat̃. Agre. uenatio interpretat̃ αγρα. Hylæus. Syluestris. υλη nã q; syluã significat. Nape qd̃ in saltibus uersatur. γαωη. n. ναωησ dicitur terræ planicies.

Canũ Actionis nomina.

Pœmenis. pastoralis. ποιμην nanq; pastorẽ significat. Harpyia: rapax & Harpyiæ sĩlis q̃ aues sũt rapacissimæ. Sicyonius Ladõ. A fluuio arcadiæ nomẽ sumpsit hic canis. Nã a flumiĩbus ẽt nũ canes iterdũ cognomiant̃. Sicyonius ãt ab urbe Peloponesi Sicyone: q̃ & Mecon & Telchinia ẽt fuit dicta. Substricta. constricta & pua. Et dromas. Currẽs. δρομος enĩ cursum significat. Canache καγαχη strepitũ significat: uñ nomẽ cani fuit ĩditũ: qd̃ eius latratu oĩa resonarẽt. Stictęq;. Hæc a colorũ uarietate nomẽ sũpsit. Nã στικτη distincta uariis maculis dici potest ἀπο του στιζειν. a distinguendo. Tygris. Tygridi similis quæ est fera uelocissima. Et Alce. Similis Alcæ feræ pernicissimæ: de qua Plynius. Septentrio fert & equorum greges ferorum: sicut asinorum Asia & Africa. Prærere a alcenni proceritas aurium & ceruicis distinguat iumento similem: αλκη etiam ro

bur potentiaq; dicitur. Leucon. Albus a colore. λεῦκοσ.n.album significat. Et uillis asbolus atris.hoc est pilis nigris. Asbolus autem a colore est dictus. ασβολοσ.n.fuliginẽ significat: eo qđ nigris uillis ac fuliginosis eẽt. Lacon.a patria:qđ laconicus esset. Aello.a ꝓcella qđ eẽt ĩpetuosus. Aella nãq; turbinẽ significat & ꝓcellã. Thous.uelox dicit̃ & ĩpetuosus. Tamet si Thos forsitan rectius legeret̃.Sũt.n. Thoes: ut scribit Plynius:luporũ genus ꝓcerius longitudine.breuitate crurũ dissimile.uelox saltu.uenatu uiuens.Innocuũ homini.habitum nõ colorẽ mutat.p hyemes hirti.æstate nudi. Lycisc æ. canis ex lupo nata Lycisca dicit̃:quasi pua lupa est cnĩ diminutiuũ a lupo.q græce dicit̃ λυκοῦ

Harpalos. rapax. αρπαζω nanq; rapio significat. Melaneus.Niger. Hirsutaque corpore lachne.uerbum de uerbo exꝓssit. Lachne. n.uillorũ densitas uocatur. Dictæo.cretensi.

Labros.hoc quoq; nomen cani cõueniens est uehemens.n.ĩpetuosusq; transfertur. Et Aglio dos.Splẽdidos ac nitentes habens dentes interpretatur.αγλαοσ nanq; splendidus. oδουσ dẽs dicit̃.q̃q̃ mihi potius uidet̃ legẽdũ'eẽ Agrio dus q agresti ac feroci dente interpretari potest αγριοσ nanq; agrestis feroxq; dicitur. Hylactor.Latrator.Nam ὑλακτω latro significat. Sæpe secutus.Canes suos subaudiamus. Melanchætes.iubã & pilos habens nigros.χαιτη nanque iuba dicitur. Theridamas.Feras domans.Nam θηρ θηροσ fera dicitur. δαμαζω domo. Oresitrophus.In montibus nutritus. oροσ enim montem.τρεφω significat nutrio.

Præcipitata uia est. Præcipiti cursu peracta.

Per cõpendia montis.p cõpendiosa & breuia montis itinera. Quẽ nõ tm̃ edere possit ceruus hoc est.nec hoĩs uocẽ:nec cerui hẽt:sed dissimilem emittebat sonũ:ac q̃relas. Iuga nota. Cognitos ipsi montes. Circũfert tacitos.hoc ẽ.p manibus & brachiis q̃ in crura fuerãt conuersa: uultus ac faciem circunferebat. At comites. Actæonis socii. Agmẽ.canũ multitudinem.

At nomẽ caput ille refert.retrahit.attolit cum rñdere non posset.Est autẽ parenthesis. In corpore.In carne. Rostris.oribus.Nam rostra ꝓprie auiũ dñr.p silitudinẽ uero etiã nauiũ. Falsi cerui.ficti ac sil'ati. Pharetratæ.pharetra armate.Est.n.nomen pticipio sil'e. Pharetra autẽ sagittarũ est repositoriũ. Rumor ĩ ambiguo ẽ Querit̃ iquit'utq; Diana iuste actæonẽ ea pœna affecerit. Ac multi qdẽ dicunt eam fuisse nimiũ crudelẽ.alii recte consuluisse uirginitati suæ asserũt. Violentior. crudelior. Cãs.argumenta:qbus utraq; pars suam defendat opinionẽ.

Semele Bacchi mater

Hæc aũt idcirco a poeta referuntur ut seq̃ntẽ fabulã:cũ supior̃ trãsformatõe aptius cõiũgat. Elogt̃.uerbis exprimit. A tyria pellice.ab europa:quã e phœnicia Iupit̃ rapuit.Pellex ãt ꝓprie dr̃:q̃ cũ aliaq; maritis rẽ hẽt. In socios gñis.ĩ cognatos. Subit ecce priori cã recẽs: Fabulã narrare ĩcipit:q̃ tal'est.Iuno cũ resciuisset semelẽ ex ioue cõcepisse:eã ꝓdere decreuit.cõuersa

Et niueis leucon:& uillis asbolus atris:
Pręualiduſque lacon:& cursu fortis aello:
Et thous & cyprio uelox cum fratre lycisce:
Et nigram medio frontem distinctus ab albo
Harpalos:& melaneus:hirsutaq; corpe lachne:
Et patre dictęo sed matre laconide nati
Labros & agliodos:& acutæ uocis hylactor.
Quosq; referre mora ẽ. ea turba cupidine prædæ
Per rupes scopulosq;:adituque carentia saxa
Quaq; est difficilis:quaq; ẽ uia nulla sequuntur.
Ille fugit:per quæ fuerat loca sæpe secutus.
Heu famulos fugit ille suos.clamare libebat
Actęon ego sum.dominum cognoscite uestrũ.
Verba animo desunt.resonat latratibus æther:
Prima melanchætes in tergo uulnera fecit.
Proxia theridamas.oresitrophus hæsit ĩ harmo.
Tardius exierant.sed per compendia montis
Præcipitata uia est,dominum retinentibus illis
Cętera turba coit:confertq; in corpore dentes.
Iam loca uulneribus desunt.gemit ille:sonũque
Et si non hominis:quem non tamen edere possit
Ceruus:hẽt.mœstisque replet iuga nota querelis:
Et genibus pronis supplex similisque roganti
Circunfert tacitos tanq̃ sua brachia uultus.
At comites rapidum solitis hortatibus agmen
Ignari instigant:oculisq; Actæona quęrunt.
Et uelut absentem certatim Actęona clamant:
Ad nomen caput ille refert:& abesse queruntur:
Nec capere oblatæ segnem spectacula prædę.
Vellet abesse quidem.sed adest:uelletq; uidere:
Nõ etiam sentire canum fera facta suorum.
Vndique circũstant:mersisq; in corpore rostris:
Dilacerant falsi dominum sub imagine cerui.
Nec nisi finita per plurima uulnera uita
Ira pharetratę fertur satiata dianæ.
Rumor in ambiguo est.aliis uiolentior æquo
Visa dea est.alii laudant:dignamq; seuera
Virginitate uocant.pars inuenit utraq; causas:
Sola iouis coniũx non tam culpet ne probet ne
Eloquitur:q̃ clade domus ab Agenore ductæ
Gaudet:& a tyria collectum pellice transfert
In generis socios odium.subit ecce priori

Causa recens: grauidamq; dolet de semine magni
Esse iouis Semelen. tũ linguam ad iurgia soluit:
Profeci quid enim totiens per iurgia dixit?
Ipsa petenda mihi est: ipsam si maxima Iuno
Rite uocor: perdam. si me gemmantia dextra
Sceptra tenere decet. si sum regina: iouisque
Et soror & coniux. certe soror. at puto furto est
Contenta: & thalami breuis est iniuria nostri.
Concipit. id deerat: manifestaq; crimina pleno
Fert utero: & mater: quod uix mihi cõtigit uni:
De ioue uult fieri. tanta est fiducia formæ:
Fallat eam faxo. nec sim saturnia: si non
Ab ioue mersa suo stygias penetrarit ad undas.
Surgit ab his solio: fuluaq; recondita nube
Limen adit semeles. nec nubes ante remouit:
Quã simulauit anum: posuitq; ad tẽpora canos:
Sulcauitque cutem rugis: & curua trementi
Membra tulit gressu. uocem quoq; fecit anilem.
Ipsaq; erat Beroe Semeles epidauria nutrix.
Ergo ubi captato sermone diuque loquendo
Ad nomen uenere iouis: suspirat: & opto
Iupiter ut sit ait: metuo tamen omnia. multi
Nomine diuorũ thalamos iniere pudicos.
Nec tamen esse iouẽ satis est. det pignus amoris:
Si modo uerus is est. quantusq; & qualis ab alta
Iunone excipitur: tantus talisq; rogato
Det tibi complexus: suaq; ante insignia sumat:
Talibus ignaram iuno cadmeida dictis
Formarat. rogat illa iouem sine nomine munus.
Cui deus elige ait. nullam patiere repulsam.
Quoq; magis credas: stygii quoq; conscia sunto
Numina torrentis. timor & deus ille deorũ est.
Lęta malo nimiumq; potens perituraq; amantis
Obsequio semele: qualem saturnia dixit
Te solet amplecti. ueneris cum fœdus initis:
Da mihi te talem. uoluit deus ora loquentis
Opprimere: exierat iam uox ꝓperata sub auras.
Ingemuit. neque enim non hæc optasse: nec ille
Non iurasse põt. ergo mœstissimus altũ
Aethera conscendit: uultũque sequentia traxit
Nubila: quis nimbos immixtaq; fulgura uentis
Addidit & tonitrus & ineuitabile fulmen.
Qua tamẽ usque potest uires sibi demere tẽptat.
Nec quo centimanum deiecerat igne Typhoea:
Nunc armatur eo. nimium feritatis in illo est.

igit̃ in beroẽ semeles ipsius nutricẽ ei persuadet ne alĩ iouẽ in amplexus admittat q̃ si secum eo mõ quo cũ iunone solet cõcũbere promittat: ut an sit Iupiter aperte cognoscat. Quod qdẽ cũ ĩ petrasset: neq; uim tãtæ maiestatis fulminũq; tolerare posset: extincta est. Puerum uero nondũ maturum cæso matris utero Iupiter excepit ac fœmori suo insutum: donec menses nouem cõ complerẽtur fouit. postea uero nymphis tradidit nutriendum. Vnde. & Dythyrambus fuit appellatus: quod Διὰ Δυοσυρσῶν hoc est per duas Ianuas & Semeles uterũ & Iouis fœmur trã fierit. Subit. succedit. Semelen. Cadmi filia fuit Semele & hermiones: quæ ex Ioue Bacchũ generauit. Per iurgia. per obiurgatiões. Certe soror. Hoc ita a Iunone ifertur ac si cõiunx ess se desierit: cũ Iupiter alias amet. Sic quoq; apud Senecam ipsa loquitur. Soror Tonãtis. hoc. n. solum mihi. Quod uix mihi cõtigit uni. ut de Ioue conceperim. uulcanum enim ex Ioue suscepit Iuno. Tanta est fiducia formæ. acclamatio ex maxima ꝓueniens indignatione. Fallat eã faxo Efficiam iquit ut Iupiter illam decipiat.

Nec sim Saturnia. Nec merear Saturni filia uocari. Ab ioue suo. ab ioue tam sibi caro. Mersa. Perdita. Penetrarit. Descenderit. Surgit ab his. Post hæc dicta. Quam simulauit anũ. Iunonis transfigurationẽ in uetulam describit. Epidauria nutrix. Epidaurus urbs est Achaiæ Aesculapii templo nobilis. Sua insignia. quibus ab aliis diis seꝑatur. Fulmina autem dicit. Nam fulmen Iouis est insigne. Cadmeida. Semelẽ Cadmi filiam. Ignaram. Nesciam se decipi a Iunone. Formarat. Informarat. Instruxerat.

Iuno in Vetulam

Stygii torrẽtis. Stygis paludis. Timor deorum. Nã dii: ut inquit Vergilius: ꝑ stygem iurare timent: ne forte peierantes diuinitate priuent̃.

Opprimere. obstruere. opturare ne petitioni finem imponere posset. Properata. celeriter ꝓlata. Et nescit uox emissa reuerti. ut Horatius ait.

Neq; enim non hæc optasse. Hoc est fieri non potest: ut & Semele non petierit ea quæ petiit: & Iupiter non promiserit ea: quæ se iam præstiturum iurauit. Præterita enim ut non fuerint: nulla ratione effici potest. Qua tamẽ usq; potest. Inquantum inquit potest Iupiter suas uires diminuit. Centimanum Typhoea. Typhoeus qui & Typhon dicitur gigas fuit uiolentissimus centum habens manus: quem Iupiter fulmine strauit: eique ĩarimen montem imposuit. Est autem trysyllabum nomen. nec unquã o & e uocales in unam syllabam nisi figurate iunguntur. ultima enim est diphthongus non secunda: ut quidam putant. Id quod aperte accusatiuus in a desinens ostẽdit. Nullũ. n. nomẽ secũdæ declinationis accusatiuum in a desinit: nisi in nominatiuo eus diphthongum habeat. Feritatis. uiolentiæ.

Est aliud leuius fulmẽ. Duo inquit sunt fulminũ genera: uiolentius & minus uiolentũ: quod secundum superi uocãt. Illud enim uiolentum primum uocatur. Videtur autem Ouidius ad id alludere: quod de fulminibus physici scribunt: ut refert Plynius in secundo naturalis historiæ. Fulminum duo esse genera. Alia nanq; fatidica uocari quæ ex alto statisque de causis & ex suis ueniant sideribus. Alia uero bruta & uana ut quæ nulla ueniant ratione naturæ. his percuti montes. his maria. omnesq; alios irritos iactus fieri. Donis iugalibus. coniugalibus quæ pro coniunctione & coitu petierat. Imperfectus infans. Qui postea Bacchus fuit appellatus

Est aliud leuius fulmen: cui dextra cyclopum
Sęuitiæ flammæq; minus. minus addidit iræ.
Tela secunda uocant superi. capit illa: domumq;
Intrat agenoream. corpus mortale tumultus
Non tulit æthereos: doniſq; iugalibus arsit.
Imperfectus adhuc infans genitricis ab aluo
Eripitur: patrioq; tener (si credere dignum est)
Insuitur fœmori: maternaq; tempora complet.
Furtim illum primis Ino matertera cunis
Educat. inde datum nymphæ nyseides antris
Occuluere suis: lactisq; alimenta dedere:
Dumq; ea per terras fatali lege geruntur:
Tutaq; bis geniti sunt incunabula bacchi:
Forte iouem memorant diffusum nectare curras
Se posuisse graues: uacuaq; agitasse remissos
Cum Iunone iocos: & maior uestra profecto est:
Quam quæ cõtingit maribus: dixisse uoluptas:
Illa negat, placuit quæ sit sententia docti
Quęrere Tiresiæ. uenus huic erat utraq; nota.
Nam duo magnorum uiridi coeuntia sylua
Corpora serpentum baculi uiolauerat ictu:
Deq; uiro factus: mirabile: fœmina septem
Egerat autumnos. octauo rursus eosdem
Vidit: & est uestrę si tanta potentia plagę
Dixit: ut auctoris sortem in contraria mutet:
Nunc quoque uos feriam. pcussis anguibus iisdẽ
Forma prior rediit: genitiuaq; uenit imago.
Arbiter hic igitur sumptus de lite iocosa
Dicta Iouis firmat. grauius saturnia iusto:
Nec pro materia fertur doluisse: suiq;
Iudicis ęterna damnauit lumina nocte.

Bacchi origo

Ino matertera. Ino Cadmi fuit filia ac Semeles soror: quæ Bacchum ex iouis fœmore eductum clam Iunõe nutriuit. Nyseides. a Nysa Cythæronis uertice Nyseides dictæ sũt nymphæ: quæ bacchũ nutriuerunt. Vnde Dionysos ἀπὸ τοῦ Διὸς & nysa bacchus fuit appellatus. Quanuis Diodorus Siculus dicat a Nysa felicis Arabiæ urbe dici. Sed perquã absurdum est Bacchum adhuc infantem ex Bœocia in Arabiam educandum fuisse translatum: cum tot nymphæ præsertim in uicinorum montiũ antris essent. Verum ut Diodorus ipse refert: tres fuerunt Dionysi ac priorum gesta posteriori qui ex Semele & Ioue fertur natus: fuerunt ascripta. Primus nanque fuit Indus uini multorumque adinuentor: quibus maxime hominum uita exculta est. Vnde & immortalitate fuit donatus. Secundum ferunt: ex Ioue proserpinaq; gẽitam uel Cerere: ut alii sentiunt: quem primum tradunt boues ad aratrum iunxisse. Propter quod statuis illius cornua adiiciebantur. Tertius ex Ioue & Semele natus cui Ouidius priorum quoq; attribuit gesta: quẽque nymphis Nysam habitantibus commendatum fuisse ait. Sunt autem decem quoque urbes hoc nomĩe appellatæ: ac Baccho omnes dicatæ: quarum prima est in Helicone. Secũda in Thracia. Tertia in Caria. Quarta in Arabia. Quinta ĩ Aegypto. Sexta in Naxo. Septia ĩ India. Octaua in monte caucaso. Nona in Lybia. Decima ĩ Euboea ubi uno die ferunt uitẽ & florere & uuã maturescere. Antris suis. propriis speluncis. Antra nanq; mõtium ꝓcipueq; Heliconis nymphis sunt dicata. Dumq; ea per terras. Narraturus Tiresiæ mutationem in fœminam primũ: deinde rursus in marem: quædam interserit: quibus fabulæ eleganter connectuntur. Bis geniti bacchi. primum nanq; ex utero semeles. deinde ex fœmore Iouis natus est bacchus. Vnde etiam dythyrambos est dictus: quia Διὰ δυοῖν θυρῶν hoc est ꝑ duas ianuas: ut diximus exiuit: & per uterum Semeles & per fœmur Iouis. Nectare. uino suaui. Est enim nectar deorum potio suauissima. Cum uacua Iunone. ociosa & ira carente. Docti Tiresiæ. periti illius questionis. Tiresias enim Thebanus cum forte duos angues coeuntes percussisset: in fœminam fuit conuersus: ac septem annos in eo sexu durasse fertur. Rursusq; cũ eosdem serpentes uerberasset: in pristinum sexum reuersus ẽ. Quod quidem neq; omnino fabulosum ꝓtet: legat & Pliniũ ĩ septio nat. histo. & diuũ Augustinũ de cõiugiis ueteris ac nouæ legis: q; asserũt qbusdã id accidisse. Gæterũ tiresias ab Ioue iunõeq; cõtẽdentibus utrius maior ĩ coitu uoluptas sit maris an fœmiæ: iudex electus maiorẽ eẽ fœmiæ uoluptatẽ affirmauit. Qua sntia Iuno irata: illũ obcæcauit. Iupiter uero ꝓ oculis adẽptis ei futurorũ ꝑ scĩam cõcessit. Mirabile. dictu subaudiat. ẽ ãt parẽthesis. q̃ significat uix id credi posse. Vt auctoris sortẽ. naturã & sexũ auctoris effectoris uĩræ plagæ. Gẽitiua. natiua: g̃ ĩ natiuitate habuit Tiresias. Mas aũt

Tiresias in fœminam

natus

natus est. Arbiter.iudex. Nec pro materia.nec secundū materiæ ac rei qualitatem. Res enim iocosa erat. Ideoq; Iuno Tiresiæ sententiā ægre ferre nō debebat. Neq; enim licet.Parenthesis est cām continens quare Iupiter Tiresiæ oculos non restituerit.Nō enim inquit licet cuiq̄ deo alterius dei q̄libet parui facta rescindere. Leuauit.leuem fecit. Ille per aonias.Bœotias.Aonia cui pars est Bœotiæ mōtana ab Aone rege cognominata.Hæc autem inseruntur:ut cōmodius fabulæ cōiungantur. Irreprensa.uera quæ nihil poterāt reprēdi. Vociſq; datæ.concessiæ artis uaticinandi. Temptamina.experimenta. Cerula liriope. Narcissi i flore sui nominis mutationē referre incipit poeta. Nā Liriope nympha Oceani ac Tethyos filia a Cephiso fluuio compressa Narcissum peperit: quē Tiresias consultus a matre:ad maturam senectutem peruenturum:si se non nosset: prædixit. Id uero eum ambiguum uiderctur:exitu tandē fuit cōprobatum.Narcissus enim omnium formosissimus adolescens:cum omnes sperneret amantes:seq; ipse in fonte uidisset:ita sui ipsius exarsit amore: ut paulatim fuerit consumptus. Eius uero cadauer cū nymphæ rogo imponere uellent: ipsum in florem cōmutatum animaduerterunt: quem a Iuuenis nomine Narcissum uocauuit.

Nymphæ.cum sit nominandi casus sine diphthongo scribat. Iam tum.ab infantia usq; maximam p̄ se ferebat pulchritudinem Narcissus.

Si se nō nouerit.hoc est.si nunq̄ suam pulchritudinē cognouerit. Vana diu.Stulta & falsa.

Nā quater ad quinos.hoc.est.unū & uinginti annos natus erat. Puer.propter pulchritudinē Iuuenis.propter magnitudinē.Erat enim magnus & formosissimus:quæ quidē rara est felicitas. Aspicit hunc.Fabulam interponit de echo nympha compositam:cui primū hoc ira Iunonis euenit:ut ultimas tantum de uocibus auditis referret. deinde cum a Narcisso cuius amore ardebat:spreta esset:in lapidem ita fuit cōuersa: ut uox sine corpore remanserit in montibus ultima uerborū auditorū repetens.Resonabilis Echo. uerbū de uerbo expressit.Nam Echo dici potest resonantia. Corpus adhuc echo. Nōdum inquit corpus echus in lapidem erat cōmutatum.Nūc enim sola uox sentitur. Et tamē usum.Quāuis inquit echo nympha esset corpore prædita:aliū tamē usum linguæ q̄ nunc habeat: nō habebat. Nā ultimas solū uoces referebat. Fecerat hoc Iuno. Vnde hoc incōmodi habuerit echo ut nouissima solum uerba referret:expōit poeta. Iuno igitur fuit in causa uidens se sæpius illius nugis delusam esse ac impeditam: ne Iouem cum nymphis coeuntem deprehenderet. Sub ioue suo iacentes.cū ioue marito suo coeuntes. Post q̄ saturnia sensit. Quod subaudiatur. Sic enim in soluta oratione loquimur. Quod posteaq̄ iuno saturni filia sensit & cognouit. Req; minas firmat. Re ipsa & effectu minas exequitur. Reportat.Repetit & refert. Per deuia rura.Per inuias syluas. Incaluit. Amore illius Capta fuit. Amore nāq; incalescere aliquem:ut inflammari & ardere dicimus. Circumlita.Circumposita. Est autem periphrasis Sulfuratorum lignorum. Viuacia sulfura.quæ difficulter corrūpun

Narcissus in florem

Echo in uocem

At pater omnipotens (neq; enim licet irrita cuiq̄
Facta dei fecisse deo) pro lumine adempto
Scire futura dedit: pœnamque leuauit honore.
Ille per aonias fama celeberrimus urbes
Irreprensa dabat populo responsa petenti:
Prima fidem: uociſque datę tēptamina sumpsit
Cærula liriope: quam quondam flumine curuo
Implicuit: clausęque suis cephisus in undis
Vim tulit. enixa est utero pulcherrima pleno
Infantem nymphe iam tunc qui posset amari.
Narcissumq; uocat: de quo consultus. an esset
Tempora maturę uisurus longa senectę
Fatidicus uates: si se non nouerit inquit.
Vana diu uisa est uox auguris. exitus illam
Resque probat: letiq; genus nouitasque furoris.
Nam quater ad quinos unum Cephisius annos
Addiderat: poteratque puer iuuenisque uideri.
Multi illum iuuenes. multę cupiere puellæ.
Sed fuit in tenera tam dura superbia forma:
Nulli illum iuuenes. nullę tetigere puellę.
Aspicit hunc trepidos agitantem in retia. ceruos
Vocalis nymphe: quę nec reticere loquenti:
Nec prior ipsa loqui didicit resonabilis echo.
Corpus adhuc echo: non uox erat: & tamen usum
Carrula non alium q̄ nunc habet: oris habebat:
Reddere de multis ut uerba nouissima posset.
Fecerat hoc Iuno. quia cum deprendere posset.
Sub ioue sæpe suo nymphas in monte iacentes:
Illa deam longo prudens sermone tenebat:
Dum fugerent nymphę. postq̄ saturnia sensit:
Huius ait linguę: qua sum delusa: potestas
Parua tibi dabitur: uociſque breuissimus usus.
Req; minas firmat. tamen hęc in fine loquendi
Ingeminat uoces: auditaque uerba reportat.
Ergo ubi narcissum per deuia rura uagantem
Vidit & incaluit: sequitur uestigia furtim.
Quoq; magis sequitur: flāma propiore calescit.
Non aliter q̄ cum summis circumlita tædis
Admotas rapiunt uiuacia sulfura flammas.

tur. Hac autem ſimilitudine oſtenditur echo quo propinquior Narciſſo erat: eo magis amore inflãmatam eſſe. O quotiens uoluit. Hac interiectione ſignificatur uehemẽtia amoris quo echo Narciſſum ꝓſequebatur.

Accedere. Adire. Blãdis dictis. Verbis blãdicijs plenis: ꝗbus amatores uti cõſueuerũt. Molles ꝓces. Ab effectu preces dicuntur molles: quod illis homines mites manſuetiq; redduntur. Natura repugnat. Neq; n. prior loqui poterat ſic uolente Iunone. ſed ultima tantum uerba referebat. Nec ſinit incipiat. hoc eſt illã inci pere nõ ꝓmittit. Seductus. ſeparatus. alias deceptus. Comitũ ab agmine fido. Hypallage ẽ. Ab agmine. n. & turba fidoꝝ comitũ Narciſſum ĩtelligimus re ceſſiſſe. Acĩ. oculoꝝ ſubaudiamus. Recepit. Accepit. Audiuit. Alternæ uocis. Alternatim emiſſæ primũ a Narciſſo. deinde ab echo. Huc coeamus. Cõueniamus huc in hunc locũ. Sed Echo eandẽ qdem uocem refert ſed nõ eadẽ ſignificationẽ. Coire nãq; & cõuenire & cõcumbere ſignificat: qua in ſignificatione ab echo fuit repetitũ: ut aperte quæ ſequunt oſtendunt. Et uerbis fauet ipſa ſuis. hoc ẽ ſua uerba re ipſa cõprobat & confirmat. Quã ſit tibi copia noſtri. q̃ me potiri poſſis & in tua ptãte habere. Protegit. Occultat. Alibi defendit. Solis in antris. de ſertis ſpeluncis. Hæret. Remanet. Tenuant. extenuãt & macilentũ reddũt. Vigiles curæ. ab effectu: quod hoĩes dormire nõ ſinant. Adducit. contrahit. diminuit. Oĩs ſuccus. Totus ſanguis. Superſunt. Reſtant. Oſſa ferunt lapidis traxiſſe figuram. Id eſt Oſſa feruntur in lapides fuiſſe conuerſa. Inde latet ſyluis. ex eo inquit tẽpore quo oſſa in lapides fuerunt cõmutata. ſic licet in ſiluis echo: ut ab omnibus quidem audiat̃: ſed a nullo uideat̃. Sonus eſt qui uiuit ĩ illa. Scite dixit. Nã echo nihil aliud eſt q̃ ſonus. Luſerat. Illuſerat. Sic cœtus ante uiriles. ſic inqt ante dum eẽt puer multos uiros eius amore captos illuſerat Narciſſus. Inde. Ex illa Narciſſi ſuperbia. Aliqs despectus. Quidam contemptus.

Sic amet ipſe licet. Vtinam ĩquit ipſe narciſſus ſic amare poſſit: ut nũq̃ amato potiat̃. Rhamnuſia Nemeſis. Rhamnuſia a Rhamnũte pago & regione atticæ: ubi celeberrimo tẽplo colebat̃ dicta: quæ aduerſus ſupbos maxime inexorabilis eẽ narrat̃: cuius qdem ſtatuæ capiti corona ĩpoſita erat ut ſcribit Pauſanias: in q̃ & cerui & fortunæ parua inſignia cõtinebant̃. In manuũ altera ramus fraxineus. in dextera phiala in q̃ æthiopes efficti erant. Statua aũt illa quæ magnitudĩe & pulchritudine pfecta cũ Phidiæ operibus cõtendebat: nõ minus Rhamnys cẽſebatur: q̃ Marathon prælio cõtra Perſas cõmiſſo. Sic aũt Nemeſis Rhamnuſia dicta ẽ: ut Diana epheſia. Venus cytherea. Nemeſin uero oceani & Tethyos filiã fuiſſe Pauſanias ſcribit. Huius deæ ſimulacrũ ĩ capitolio quidem erat ut ſcribit Plinius: q̃ uis nomen latinum non ſit. Fons erat illimis. Fontem amœniſſimum deſcribit poeta. Illimis. Sine limo. Argenteus. Vt argentum nitidus & ſplẽdidus. Gramen. Herba. Syluaq; ſole locum paſſura. Sylua inquit adeo denſa fonti imminebat: ut ſolis radii nequaquã ad fontem penetrare poſſent. Sole nullo. Nullo ſolis calore. Et æſtu. Solis feruore.

O quotiens uoluit blandis accedere dictis:
Et molles adhibere preces. natura repugnat.
Nec ſinit incipiat. ſed quod ſinit illa parata eſt
Expectare ſonos: ad quos ſua uerba remittat.
Forte puer comitum ſeductus ab agmine fido
Dixerat: hic quis adeſt? & adeſt reſpõderat echo.
Hic ſtupet: atq; aciem partes dimiſit in omnes.
Voce ueni magna clamat. uocat illa uocantem.
Reſpicit: & rurſus nullo ueniente: quid inquit
Me fugis? & totidem quot dixit uerba recepit.
Perſtat: & alternæ deceptus imagine uocis
Huc coeamus ait: nulliq; libentius unq̃
Reſponſura ſono: coeamus rettulit echo.
Et uerbis fauet ipſa ſuis: egreſſaq; ſylua
Ibat: ut iniiceret ſperato brachia collo.
Ille fugit: fugiensq; manus complexibus aufert.
Ante ait emoriar: q̃ ſit tibi copia noſtri.
Rettulit illa nihil: niſi ſit tibi copia noſtri.
Spreta latet ſyluis: pudibundaq; frondibus ora
Protegit: & ſolis ex illo uiuit in antris.
Sed tamen hæret amor: creſcitq; dolore repulſæ:
Et tenuant uigiles corpus miſerabile curę.
Adducitq; cutem macies: & in aera ſuccus
Corporis omnis abit. uox tãtũ atq; oſſa ſupſunt.
Vox manet. oſſa ferunt lapidis traxiſſe figuram:
Inde latet ſyluis. nulloq; in monte uidetur.
Omnibus auditur. ſonus eſt qui uiuit in illa.
Sic hanc. ſic alias undis aut montibus ortas
Luſerat hic nymphas. ſic cœtus ante uiriles.
Inde manus aliquis deſpectus ad æthera tollens
Sic amet ipſe licet. ſic non potiatur amato.
Dixerat. aſſenſit precibus rhamnuſia iuſtis.
Fons erat illimis nitidis argenteus undis:
Quem neq; paſtores: neq; paſtę mõte capellę
Contigerant: aliud ue pecus. quẽ nulla uolucris:
Nec fera turbarat: nec lapſus ab arbore ramus.
Gramẽ erat circa: quod proximus humor alebat:
Syluaq; ſole locum paſſura tepeſcere nullo.
Hic puer & ſtudio uenandi laſſus & ęſtu

Procubuit:faciemq; loci fontemq; secutus.
Dumq; sitim sedare cupit:sitis altera creuit.
Dumq; bibit:uisæ correptus imagine formæ
Spē sine corpe amat:corpus putat eē qđ ūbra ē.
Ac stupet ipse sibi:uultuq; immotus eodem
Hæret : ut e pario formatum marmore signum.
Spectat humi positus geminū ceu lumina sidus:
Et dignos baccho digitos:& appollinecrines:
Impubesq; genas:& eburnea colla:decusq;
Oris:& in niueo mixtum candore ruborem.
Cunctaq; miratur:quibus est mirabilis ipse.
Se cupit imprudēs:& qui probat ipse probatur.
Dumq; petit petitur:pariterq; accendit:& ardet.
Irrita fallaci quotiens dedit oscula fonti?
In medias quotiens uisum captantia collum
Brachia mersit aquas:nec se deprendit i illis.
Quid uideat nescit.sed quod uidet oritur illo:
Atq; oculos idem qui decipit:incitat error.
Credule quid frustra simulacra fugacia captas?
Quod petis ē nusq̄.quod amas:auertere.pdes:
Ista repercussæ:quā cernis:imaginis umbra est.
Nil habet ista sui.tecum uenitq; manetq;.
Tecum discedet:si tu discedere possis.
Non illum cereris.non illum cura quietis
Abstrahere inde potest.sed opaca fusus in herba
Spectat in expleto mendacem lumine formam.
Perq; oculos perit ille suos:paulumq; leuatus
Ad circunstantes tendens sua brachia syluas
Ecquis Io syluæ crudelius inquit amauit?
Scitis enim:& multis latebra opportuna fuistis:
Ecquem:cum uestræ tot agantur sæcula uitæ:
Qui sic tabuerit longo meministis in ęuo?
Et placet.& uideo.sed quod uideoq; placetq;:
Non tamen inuenio.tantus tenet error amātem.
Quoq; magis doleā:nō nos mare separat ingēs:
Nec uia:nec montes:nec clausis mœnia portis.

Procubuit. In faciem iacuit:id quod lassi in herbosis locis facere solent. Faciem loci. Amœnissimum loci situm. Sitis altera.cupiditas altera.hoc est amor. Nihil enim aliud est amor q̄ cupiditas potiundi re amata.

Dumq; bibit. Que pro quia accipienda uidetur:ut exponatur. Quia dū bibit. Spem sine corpore amat Hoc minus recte dictum esse uidetur. Omnis enim spes est sine corpore. Spes autem pro specie & umbra posita esse uidetur. sed forsitan hunc locum poeta si licuisset:erat emendaturus. Verum sic quoq; defendi potest.

Sperabat enim se eo potiturum:quod tāgi non potest. Ac stupet ipse sibi. Sua ipsius pulchritudine stupet Narcissus. Signum.statua. Pario marmore. Paros insula est ægei candidissimo marmore nobilis. Spectat hūi positus. Narcissi singula mēbra describit:quo melius ipsius pulchritudinem ostendat. Ordo ē autem. Spectat lumina & oculos ceu geminum sidus:qua similitudine pulcherrimos narcisso oculos fuisse poeta demonstrat.

Impubes genas. Imberbes ac sine ulla prorsus lanugine. Eburnea colla.cādida sic ut eburnea uiderentur. Pariterq; accendit & ardet.hoc est Vna & urit & uritur. In hac uero descriptiōe ual de poeta lasciuit. Irrita oscula.uana. Nihil enī præter aquam tangebat. Captantia.captare & comprehendere conantia. Neq; enim captabāt

Incitat.stimulat ad amandum. Credule quid frustra. Miseratione quadam poeta motus uidet conuertere sermonem ad Narcissum. Credulus autem dicitur qui facile nimium credit. Simulacra fugacia. Imaginem fugientem. Quod petis est nusq̄. Ac si diceret.nihil est id quod cupis. Secundum autem eorum loquitur opinione qui corporea solum esse putant. Quod amas: auertere:perdes.hoc est.auerte a fōte uultum tuum quem amas:& ipsum statim amittes. Est enim peratiui modi auertere. Admonere.n.eū uidet ut uultū auertat:sicq̄ cognoscet se umbrā amare. Repcussæ. Ab aq̄ remissæ. Nil habet ista sui. Ista ingt imago quā cernis nihil habet proprii:sed tota a te pendet. Cereris.cibi. Quietis.sōni. Opaca herba. Vmbrosa. Inexpleto lūine. Oculis q nō poterāt satiari. Mēdacē formā. Falsā adolescentis figurā. Ecquis Io syluæ. Exclamatio est cum interrogatione hominis ue hemēter affecti. Est autem sola dictio ecquis & per.c.scribitur nō per t. ut fere in exemplaribus est deprauatum Io uero dolentis hoc loco est interiectio.alibi bacchantis & gaudentis. Scitis enim. Parenthesis ē qua ostendit narcissus se merito syluas rogare an aliquem sic tabescere uiderint. Et multis latebra opportuna fuisti s. hoc est. Multis amantibus latebras præbuistis:ut cō mode suis amoribus frui possent. Opportuna. Commoda. Ecquem cum uestræ. Ordo est. Ecquem meministis in longo æuo qui sic tabuerit.& paulatim cōsumptus sit. Tot sæcula. Syluæ enim multa sæcula uiuunt. Sæculum autem centum annorum spatium dicitur. Tabuerit. Paulatim cōsumptus sit. Tabescere nāq; ē paulatim deficere & absumi. A tabe autem deriuatur quæ humorum corruptio est.qua corpora ad extremam maciem deducuntur. Tantus tenet error amātem. Acclamatio est qua se in maxima miseria cōstitutum esse ostendit narcissus:cum quem amat cum inuenire non possit. Nec mœnia. Mœnia a muniendo dicuntur & ea sūt proprie:quæ urbem cingunt:q̄q̄ & pri

uata ædificia significent. Teneri. Amplecti.

Resupīo ore. Sursum uerso ore. Puer unice. Singularis. Neminem enim alium tāta pulchritudine præditum esse putabat. Petitus. expetitus. exoptatus, Fugias. Fastidias. Asperneris. renuas. Feroq;. Patior & tolero. Inopem me copia fecit. Stulte dictum esse uidetur: oxymorō autem a græcis uocatur: quod q̄uis fatuū uideatur: acutus tamen inest sensus. copia enim Inopem fecit Narcissum: quia quod in se ipso erat: potiri & frui non poterat. Votum nouum. Cupiditas noua & inusitata: ut quod quis amat: longe abs se cupiat abesse. Superant. supersunt. restant. Primo in æuo. In prima ætatis meæ parte. Adolescēs enim adhuc erat Narcissus. Diu turnior esset. Diutius uiueret. Nunc duo cōcordes. unanimes. Ad eandem faciem. Ad eandē imaginem. Facies enim interdum pro totius corporis forma interdum pro imagine ponitur.

Male sanus. Insanus & demens. Moto lacu. Turbato fonte. Lacus enim dicitur etiam fontiū receptaculum. Lacus quoq; uas est in quo uuæ calcantur. Tibullus. Et pleno pinguia musta lacu. Liceat quod tangere non est: Aspicere hoc est. permitte me aspicere id quod tāgere impossibile est. Nam hoc uerbum est cum infinito iunctum: significat possibile est. Misero furori. ab effectu miser dicitur furor quod miseros homines faciat qui illo uexantur. Miseri autem sunt q̄ amant: ut Plautus quoq; in Asinaria testatur. Diduxit. diuisit. Ab ore sūmo. Sic quidem legitur. Sed ab ora sūma forsitan ab ouidio fuit Scriptum: ut a superiore extremitatem uestem fuisse diductam intelligamus. Nā ora uniuscuiusq; rei non solum terrarum extremitas appellatur.

Marmoreis palmis. Manibus ut parium marmor candidis. Traxerunt. Conceperuut. Liquefacta in unda. In liquida aqua. Nō tulit ulterius. Dolorem ulterius ferre non potuit. Intabescere. Paulatim liquæfieri & absumi. Matutinæ pruinæ. Pruina ros est cōgelatus. Attenuatus. extenuatus. macer factus. Liquīt liquescit ac paulatim cōsumitur Et uires. Non aduerbū subaudiat: ut intelligamus & uires nō remanent. Est enim hypozeugma. Quāuis irata memorq;. Sea Narcisso fuisse spretam. est autem ordo. Quæ tamen indoluit ut uidit: q̄uis irata esset.

Exigua prohibemur aqua. cupit ipse teneri.
Nā quoties liquidis porreximus oscula lymphis:
Hic toties ad me resupino nititur ore.
Posse putes tāgi. minimū ē qd amātibus obstat.
Quisquis es huc exi. quid me puer unice fallis?
Quo ue petitus abis? certe nec forma nec ætas
Est mea quā fugias. & amarūt me quoq; nymphę
Spem mihi nescio quam uultu promittis amico:
Cumq; ego porrexi tibi brachia: porrigis ultro.
Cum risi: arrides. lachrymas quoq; sæpe notaui
Me lachrimante tuas. nutu quoq; signa remittis:
Et quantum motu formosi suspicor oris:
Verba refers aures non peruenientia nostras.
Iste ego sum. sensi. nec me mea fallit imago.
Vror amore mei. flammas moueoq; feroq;.
Quid faciā? roget: an nerogē? qd deide negabo:
Quod cupio mecum est. inopem me copia fecit.
O utinam a nostro secedere corpore possem.
Votū i amāte nouū ē. uellē qd amamus abesset:
Iamq; dolor uires adimit: nec tempora uitæ
Longa meæ superant: primoq; extinguor in quo.
Nec mihi mors grauis ē posituro morte dolores.
Hic qui diligitur uellem diuturnior esset.
Nunc duo concordes anima moriemur in una:
Dixit & ad faciem rediit male sanus eandem:
Et lachrymis turbauit aquas: obscuraq; moto
Reddita forma lacu est: quam cum uidisset abire
Quo refugis? remane: nec me crudelis amantem
Desere clamauit. liceat quod tangere non est:
Aspicere: & misero præbere alimenta furori.
Dumq; dolet: summo uestem diduxit ab ore:
Nudaque marmoreis percussit pectora palmis.
Pectora traxerunt tenuem percussa ruborem.
Non aliter q̄ poma solent: quę candida parte:
Parte rubent: aut ut uariis solet uua racemis
Ducere purpureum nondum matura colorem.
Quæ simul aspexit liquefacta rursus in unda:
Non tulit ulterius. sed ut intabescere flauæ
Igne leui cæræ matutinæque pruinæ
Sole tepente solent: sic attenuatus amore
Liquitur: & tecto paulatim carpitur igni.
Et neque iam color est mixto candore rubori:
Nec uigor: & uires & quæ modo uisa placebant:
Nec corpus remāet: quōdā quod amauerat echo:
Quæ tamen ut uidit: q̄uis irata memorque

Miserabilis. Miserandus ac misericordia dignus. Plangoris. percussionis. Locus. Echo quæ in illo erat loco. Continens enim pro contento per metonymiam positum est. Sūmisit. Deposuit. Planxere sorores Naiades. Fleuere nymphæ fontium & fluminum quæ sorores uidentur esse. Naiades enim fontium ac fluuiorum nymphæ dicuntur ἀπὸ τοῦ ῥεῖν. hoc est a fluendo. Et sectos fratri imposuere capillos. Id enim in luctu mulieres facere solebant. Feretrum. capulum quo cadauera efferuntur. Quassasq; faces. scissas. faces nāq; cadaueribus præferebantur. Croceum florem. Narcissum florem coloribus depingit: nam croceus cum sit foliis candidus cingitur. Cognita res. Expositurus quemadmodum Tyrrheni quidam nautæ Bacchum contemnentes in delphinos mutati fuerunt: & alia quædam & Penthei regis thebarū impietatem & cædē narrat: ut fabulæ melius coniungantur. Per achæides urbes. Achaicas ē enim forma patronymica. pro possessiua. Achaia regio est græciæ peloponneso contermia. Secunda uero huius nominis syllaba cum diphthōgo æ ē scribēda. Echionides pētheus. Pētheus Echiōis & agaues fuit filius: q dū Bacchū contemneret: eiusq; sacra in Citherone spectaret. a matre aliisq; bacchis putantibus ipsum esse aprum: fuit dilaceratus. Pētheus autē ἀπὸ τοῦ πένθους. hoc est a luctu fuit cognominatus. Verba præsaga. Quæ futura significabāt. Cladem lucis ademptæ. cecitatem. Obiicit. Exprobrat. Quā nō procul auguror esse. hoc est. Quā puto atq; uaticinor prope esse. Nouus liber. Innuit poeta alium quoq; bacchū ueterem & antiquum fuisse. Nam ut scribit Diodorus. Quidam unum dumtaxat. alii tres dionysos & bacchos fuisse putarunt sua cuiq; gesta attribuentes. Ac primum Indum fuisse aiunt qui cum exercitu orbem peragrans & uitem plantare & ex uua Vinum torculari exprimere omniū primus mortales docuit Pluraq; alia ad usū hominum excogitata effecerūt: ut pro deo coleret. Secundum ex Ioue & Proserpina: uel ut alii sentiunt: ex cerere genitum ferunt: qui primus boues ad arādum iunxisse narratur. quam ob rem illius statuis cornua apponebantur. Tertium ex Ioue & semele cadmi filia natum aiunt: qui specie decorus iter mulierum choreas summa cum uoluptate nutritus fuit atq; educatus. Fœminarum deinde. quas thyrsis armauit: exercitu congregato orbem terrarum peragrauit: eosq pie iusteq; uiueret: sacra mysteriaq; docēs. Festos p terea ubiq; dies publice celebrari: choreasq; agi & musicam exerceri artem īstituit. Postremo sedatis inter omnes natiōes urbesq; discordiis bellisq; ubiq; sublatis: pacem omnibus largitus est. Quosdam uero ob superbiam impietatēq; ipsum contemnentes iactantesq; bacchas: propter incontinentiam & libidinem ab ipso circumduci. Cerimōias uero ac mysteria ad corruptelam externarum mulierum adinuenta: merita pœna affecit quorum in primis fuit Pentheus. Hæc & multo plura Diodorus de bacho. Ouidius uero quæ ab aliis duobus quoq; gesta fuere baccho soli iouis & semeles filio attribuere uidetur. Matris sorores. Ino & autonoen. Hæ nanq; una cum agaue matre Pentheum dilacerarūt. Perturbat. Interpellat. Impedit: ne plura loquatur. Aguntur. peraguntur. perficiuntur. Liber adest. bachus aduenit. qui idcirco liber dicitur: quod curis mentem liberet merū. Origia autē & bacchi sacra tam ele-

Penthe us

Indoluit quotiensq; puer miserabilis heu heu
Dixerat: hęc resonis iterabat uocibus heu heu.
Cumq; suos manibus percusserat ille lacertos:
Hæc quoq; reddebat sonitum plangoris eūdem.
Vltima uox solitam fuit hæc spectantis in undā.
Heu frustra dilecte puer. totidemq; remisit
Verba locus: dictoq; uale: uale inquit & echo.
Ille caput uiridi fessum summisit in herba:
Lumina mors clausit domini mirantia formam.
Tum quoq; se: postq̄ est inferna sede receptus:
Instygia spectabat aqua. planxere sorores
Naiades: & sectos fratri imposuere capillos.
Planxerunt dryades. plangentibus assonat echo.
Iamq; rogū quassasq; faces pheretrūq; parabant:
Nusq̄ corpus erat, croceum pro corpore florem
Inueniunt foliis medium cingentibus albis.
Cognita res uatis meritam per achæides urbes
Attulerat famam: nomenq; erat auguris ingens.
Spernit Echionides tamen hunc ex oibus unus
Contemptor superum Pentheus: præsagaq; ridet
Verba senis: tenebrasq; & cladem lucis ademptæ
Obiicit. ille mouens albentia tempora canis
Quam felix esses: si tu quoque luminis huius
Orbus ait fieres: nec bacchica sacra uideres.
Nanq; dies aderit: quā non procul auguror esse:
Qua nouus huc ueniet proles semeleia liber:
Quem nisi templorum fueris dignatus honore:
Mille lacer spergere locis: & sanguine syluas
Fœdabis: matremq; tuam matrisq; sorores:
Et ueniet. neque enim dignabere numen honore.
Meq; sub his tenebris nimium uidisse quereris.
Talia dicentem perturbat echione natus.
Dicta fides sequitur: responsaq; uatis aguntur.
Liber adest: festisq; fremunt ululatibus agri.

ganter describit: ut facile ab omnibus ꝑcipi possint: Festis ululatibus. clamoribus. Qui enim bacchi sacra celebrabant: in furorem acti tympanorum tubarumq; strepitu ita clamabant ut ululare uidereꝫtur. Ignota ad sacra. quibus alias nunq̃ interfuerant. Quis furor anguigene. Hac oratione Pẽtheus conatur deterrere Thebanos a sacrificiis bacchi celebrandis. Idcirco autem eos & anguigenas & prolem mauortiam uocat: quod a Draconis dentibus: qui in tutela Martis erat: originem ducant. Per quod quidem significat eos nullum cum mollibus uiris uino ac libidini deditis commercium habere debere. Attolit. Aufert. Aerane tantum. Aera cympana. Aere repulsa. fæpius ferreis baculis ꝑcussa. Et adunco. Autcum præpositio subaudiatur aut pro genitiuo ablatiuus ẽ positus. Et magicæ fraudes. Magicæ artes dicuntur quæ carminibus ac ueneficiis mentes hominum peruertunt: efficiuntq;: ut esse uideantur: q̃ non sunt. A magis autem: qui lingua persarum sapientes dicuntur: sunt deriuatæ. Zoroastres uero ipse primus Magicæ uanitatis inuentor fuisse dicitur.

Strictis telis. Nudis ensibus. Agmina. Acies. exercitus. Terruerint autem subaudiatur. est autem a maiori ad Minus argumentum. Obscœniq; greges. turpis ac libidine corrupta multitudo. Vos ne senes mirer: Sermonem conuertit ad Socios. Cadmi qui una cũ ipso Phœniciã patriamq; relinquentes tandem per uaria pericula in bœotiam peruenerunt. A tyro. Tyros insula est phœniciæ adiacens a Tyro phœnicis filio dicta. Est etiam Tyros laconiæ urbs & ĩsula ĩ mari rubro. Est præterea urbs Indiæ Tyros atq; Lydiæ. Vos ne acrior ætas. Sẽsus est. uos ne mirer o Iuuenes: quorum ætatem robustiorem magis decet arma q̃ thyrsos tenere. Est autẽ ordo. Vos ne mirer o Iuuenes: quorum acriorem ætatem propioremq; meæ decebat tenere arma

Non thyrsos. Thyrsi hastæ erant pampinis ornatæ quas bacchi sacerdotes gestabãt. Vnde etiam bacchus thyrsiger uocatur. Seneca in Medea. Candida Thyrsigeri proles. Qua stirpe. Ac si diceret originem uos ducere a Marte o serpente mementote. qui solus multos interficit: ut fontem suum tutaretur. Ille dedit leto fortes. Argumentum est a maiori. Est autem Anthitheton. Molles enim fortibus opponuntur. Dedit leto interfecit. Vtinam tormenta Instrumenta sunt bellica a torquendis lapidibus aliisq; missilibus dicta. Sine crimine. sine culpa. Sorsq; querenda. hoc est. Sors nostra lamentatione quidẽ digna foret: non uituperatione. Non cælanda. non occultanda propter uituperationem. Sed madidus Myrrha crinis. hoc ẽ. Sed capillus unguento delibutus. Myrrhagenus est aromatis: quo unguenta commendantur. Habitum autẽ bacchi ita describit. ut mollissimus uideatur. Et pictis uestibus. uersicoloribus. uariorum colorũ

Turba ruit mixtæq; uiris matresque nurusq;
Vulgusq; & proceres ignota ad sacra feruntur:
Quis furor anguigene proles mauortia uestras
Attollit mentes? pentheus ait: æra ne tantum
Aere repulsa ualent? & aduncо tibia cornu?
Et magicę fraudes? ut quos non bellicus ensis.
Non tuba terruerit. non strictis agmina telis:
Fœmineę uoces: & mota insania uino
Obscœniq; greges: & inania tympana uincant?
Vos ne senes mirer? qui longa per ęquora uecti
A tyro hac profugos posuistis sede penates.
Nunc finitis sine marte capi? uos ne acrior ætas
O iuuenes propiorq; meę: quos arma tenere
Non thyrsos: galeaq; tegi: non fronde decebat?
Este precor memores qua sitis stirpe creati.
Illiusq; animos: qui multos perdidit unus:
Sumite serpentis. pro fontibus ille lacuq;
Interiit. at uos pro fama uincite uestra.
Ille dedit leto fortes. uos uincite molles.
Et patrium retinete decus. si fata uetabunt
Stare diu thebas: utinam tormenta uirique
Mœnia diruerent. ignis ferrũque sonaret.
Essemus miseri sine crimine: sorsq; querenda
Non cęlanda foret: lachrymæq; pudore carerent.
At nunc a puero thebæ capientur inermi:
Quẽ neq; bella iuuant: nec tela: nec usus equoꝝ:
Sed madidus mirrha crinis: molleq; coronæ:
Purpureęq;: & pictis intextum uestibus aurum.
Quẽ quidẽ ego actutũ. modo uos assistite. cogã
Assumptumq; patrem cõmentaq; sacra fateri.
An satis acrisio est animi contemnere uanum
Numen? & argolicas uenienti claudere portas?

Quem quidem ego actutum. Statim sine ulla mora. Minatur Pentheus se bacchum ita esse torturum: ut eum fateri sit coacturus: & quem habeat uerum patrem: & cur ea sacra confinxerit. Commentaq; sacra. conficta cõminisci nãq; cõfingere est. unde commentum pro confictione apud Terentium. Atq; illis commentũ placet. An satis Acrisio. exemplo probat bacchum facile posse repelli. Nam Acrisius rex argiuorum iam bacho clausit urbis portas. neq; illius sacra admittere uoluit. Acrisius autem Abantis argiuorum regis filius fuit ac pater Danaes aloue amatæ. Hic cum a Proeto fratre regno fuisset pulsus: a Perseo nepote fuit restitutus: a

quo tamen postea spreto tanq̃ iouis non esset filius: in saxũ fuit conuersus: ut in sequenti uolumĩe narrat Ouidius. Aduena. bacchum aduenam contemptus gratia appellat pentheus. Neq; enim eum Semeles & iouis filium esse credit. Cum totis Thebis. cum omnibus Thebanis. Continens eni pro contento p metonymiã sæpenumero ponitur. Est autem interrogatiue cum magna indignatione legendum. Famulus hoc imperat. parenthesis est: qua declarat poeta: quibus mandauerit Pentheus: ut uinctum adducerent bacchum. Hunc auus. Cadmus. Hunc athamas. Aeoli filius fuit Athamas Cadmi gener. Acrior. proteruior. cõtumacior.

Penthea terrebit cum totis aduena thebis?
Ite citi (famulis hoc imperat) ite: ducemq;
Attrahite huc uictum. iussis mora segnis abesto.
Hũc auus. hunc athamas. hũc cætera turba suoꝝ
Corripiunt dictis: frustraq; inhibere laborant.
Acrior admonitu est: irritaturq; retenta
Et crescit rabies:: moderaminaq; ipsa nocebant.
Sic ego torrentem. qua nil obstabat eunti.
Lenius & modico strepitu decurrere uidi.
At quacunq; trabes obstructaq; saxa tenebant:
Spumeus & feruens & ab obice sęuior ibat.
Ecce cruentati redeunt: & bacchus ubi esset:
Quęrenti domino: bacchum uidisse negarunt.
Hunc dixere tamen comitem famulumq; sacroꝝ
Cepimus: & tradunt manibus post terga ligatis:
Sacra dei quondam tyrrhena gente secutum.
Aspicit hunc pentheus oculis: quos ira tremẽdos
Fecerat: & q̃q̃ uix pœnę tempora differt:
Operiture tuaq; aliis documenta dature
Morte ait. ede tuũ nomen: nomenq; parentum:
Et patriam: morisq; noui cur sacra frequentes.
Ille metu uacuus nomen mihi dixit Acœtes.
Patria mæonia est. humili de plebe parentes.
Non mihi quæ duri colerent pater arua iuuenci
Lanigeroſq; greges. non ulla armenta reliquit.
Pauper & ipse fuit: linoq; solebat & hamis
Decipere: & calamo salientes ducere pisces:
Ars illi sua census erat. cum traderet artem:
Accipe quas habeo studii successor & hęres
Dixit opes: morienſq; mihi nil ille reliquit
Pręter aq̃s. unũ hoc possum appellare paternũ.
Mox ego: ne scopulis hærerem semper in iisdem:
Addidici regimen dextra moderante carinę
Flectere: & olenię sidus pluuiale capellę:
Taygetenq; hyadasq; oculis: arctonq; notaui:

Moderamina. seniorum admonitiones. Sic ego torrentem. pulchra similitudine declarat Pẽthei aduersus seniorum admonitiones proteruitatem. ut enim inquit torrentes: uiolẽtiores fiunt ubi aliquid ipsis obiicitur. sic penthei furor mõitis seniorum magis magisq; crescebat. Torrens autem dicitur fluuius qui æstate siccatur. Obstructa. opposita. Obice. obiectione. Sæuior. uiolentior. Ecce cruentati redeunt. famuli ad bacchum comprehendendum missi sanguinolẽti sunt reuersi. Quosdam enim ex Bacchi comitibus uulnerauerant. Quærenti domino tyranno. Tyrrhena gente. thusca. nam tyrrhẽi populi sũt Italiæ: qui & thusci dicuntur. Et tyrrhenia quæ Tuscia uocat. Differt. profert. protrahit. ac prolongat. Significatur autem Pentheus maximo agitari furore: ut qui subito de imerito sumere supplicium uellet. Documenta. exempla

Noui moris. ritus. Nam bacchus ea tũ primũ ab India cum triumpho reuertens inuehebat sacra. Frequentes. celebres & colas. Patria Mæonia est Lydia. Lydii nanq; duce tyrrheno coloniam in Italiam deduxerũt. Non mihi quæ duri. Cur sacra Bacchi sit secutus. Acœtes exponit id quod ultimo loco a Tyrãno fuerat rogatus.

Lino. retibus quæ ex lino conficiuntur. Signficat autem patrem sibi fuisse piscatorem. Ars illi sua census erat. hoc est. nullis aliis diuitiis pater meus q̃ arte censebatur atq; inter capite censos numerabatur: qui nullum prorsus patrimonium habebant. Studii. artis & instituti. Præter aquas. in quibus piscarer. Et oleniæ capellæ. Amaltheam capram dicit: quæ Iouem aluisse fertur: ac propterea in cælum sublata iterfidera cum geminis ædis fuit collocata: in cuius ortu & occasu maxime pluuiæ solent esse. Olenos autem: ut inquit Iginus. urbs est bœotiæ: ut alii achaiæ in qua Amalthea nutrita merito Olenia uocatur capella. Vnde Ouidius ipse in Fastorũ quito. Nascitur oleniæ signum pluuiale capellæ. Ea uero enumerat Acœtes: quorum maxime Periti esse debent nauium gubernatores. Taygeten. una est ex pleiadibus Taygeta: per quã totum pleiadum: quæ latine Vergiliæ dicuntur: fidus ostẽditur. Fuit etiam Taygeta Agenoris filia. Vnde Taygetus laconiæ mons: qui & taygeta dicitur fuit appellatus. Hyadas. latine suculæ quidem dicuntur non ἀπὸ τοῦ ὑειν. dicẽ a suibus: ut prisci illi Romani parum græci sermonis adhuc eruditi putarunt. Sed ἀπὸ τοῦ ὑειν. hoc est a pluendo hyades sunt appellatæ: quod ortu & occasu pluuias inducunt. Sunt autem stellæ in fronte tauri collocatæ.

Arcton ursam per quam septentriones: qui nunq̃ occidunt significat.

Ventorumq; domos.hoc eſt.quattuor mundi partes.unde flare dicuntur uenti.orientem occidentem. meridiem ſeptentrionem.Nam Eurus in oriente.Zephirus in occidente.Auſter ad meridiem.Boreas ad ſeptẽtrionem domos habere in primo a poeta narrantur. Chiæ telluris ad oras.ad littus Chii inſulæ.Eſt enī Chios clariſſima Ionum inſula cum eiuſdem nominis urbe a Chio oceani filio cognominata.Vel a niue:q̄ χιὼν̄ græce dicitur.uel a Chione nympha.Eſt etiam urbs Cariæ chios.& cheroneſi.& Euboeæ. Sane ſciendum primam ſyllabam in primitiuo corripi.in deriuatiuo uero produci. Adducor littora eleganter nomini detracta præpoſitio uerbo eſt adiecta. Latices recentes. recentem aquam. Inferre.in nauem. Admoneo ſocios ſubaudiamus. Vtq; putat.quia fallebatur opheltes: ideo putaſſe eum inquit poeta. Nam fere qui putare dicuntur:decipiuntur. Titubare uidetur.uacillare mero ſõnoq; ſimulabat ſe bacchus: ne a nautis deus eſſe cognoſceretur.

Vixq; ſequi.poſſe ſubaudiatur.uix inquit uidebatur eos ſequi poſſe:qui ipſum ducebant. Gradumq;.greſſum. Nil ibi quod credi poſſet.ex cultu facie &ingreſſu coniectat Acœtes puerum illum non mortalem:ſed eum eſſe. Adſis.auxiliosis. His quoq; des ueniam.parcas iis qui te huc tanq̄ prædam attraxerunt. Pro nobis mitte precari. Acœtis ſociꝰ putantes ſe puerum nõ bachum cepiſſe:non modo nolũt ipſum precari: ut ſibi det ueniam:ſed Acœtis quoq; preces ægre ferunt.quare bacchum irridentes atq; contemnẽtes in delphinos omnes fuerunt conuerſi. Antẽnas ſummas. antennarum ſummitates. Sũt ãt antennæ ligna unde uela dependent. Rudẽte. fune nautico. Relabi.deſcendere Prædæ tam cæca cupido eſt.acclamatio in cæcam ſociorum auaritiam. Non tamen hanc.hypallage eſt:ut intelligamus non patiar ſacrum pondus & numẽ hac naue uiolari: quod certe fieret: ſi ui auehe-retur. Pars hic mihi maxima iuris.Maxima inquit pars huius nauis eſt mea. Hic in hac naue. Inq; aditu obſiſto.in ipſo inquit ingreſſu reſiſto ne in nauem inducatur puer. Dira pro cede p pter crudelem occiſionem. Homicidium nanq; perpetrarat. Dum reſto.dum reſiſto. Excuſſũ impulſum. Amens.turbatus. Impia turba.ſociorum. Probat factum.approbat &laudat perCuſſionem & iniuriam mihi illatã. Bacchus enī fuerat.parentheſis eſt exponens puerum illũ nõ prædam: ſed bacchum fuiſſe. Veluti clamore ſolutus ſit ſopor: Tanq̄ inquit ſomnus bacchi clamore & ſtrepitu nautarum ſolutus foret. Atq; mero.hoc eſt poſt ebrietatẽ. Qua ope.cuius opera. Pone metum proreus.aut eſt nomen proprium unius ex tyrrhenis nautis. aut eum ſignificat:qui prore præeſt.

bachus ī puerꝝ

Ventorumq; domos:& portus puppibus aptos,
Forte petens delon chiæ telluris ad oras
Applicor:& dextris adducor littora remis.
Doq; leues ſaltus:udeq; immittor harenę:
Nox ubi conſumpta eſt:aurora rubeſcere primo
Cœperat.exurgo:laticeſq; inferre recentes
Admoneo:monſtroq; uiam:quę ducit ad undas.
Ipſe quid aura mihi tumulo promittat ab alto
Proſpicio:comiteſq; uoco:repetoq; carinam.
Ad ſumus en inquit ſociorum primus opheltes,
Vtq; putat prædam deſerto nactus in agro
Virginea puerum ducit per littora forma.
Ille mero ſomnoq; grauis titubare uidetur:
Vix ſequi.ſpecto cultum faciemq; gradumq;:
Nil ibi quod credi poſſet mortale uidebam.
Et ſenſi:& dixi ſociis.quod numen in iſto
Corpore ſit dubito.ſed corpore numen in iſto ẽ,
Quiſquis es o faueas.noſtriſq; laboribus adſis.
His quoq; des uenam.pro nobis mitte precari
Ditis ait:quo non alius conſcendere ſummas
Ocior antennas:prenſoq; rudente relabi.
Hoc libys:hoc flauus proræ tutela melanthus:
Hoc probat alcimedon: & qui requiẽq; modũq;
Vocedabat remis animorum hortator epopeus.
Hoc omnes alii.prędæ tam cæca cupido eſt.
Non tamen hanc ſacro uiolari pondere pinum
Perpetiar dixi.pars hic mihi maxima iuris.
Inq; aditu obſiſto.furit audaciſſimus omni
De numero Lycabas:qui thuſca pulſus ab urbe
Exilium dira pœnam pro cæde luebat.
Is mihi dum reſto:iuuenili guttura pugno
Rupit:& excuſſum miſiſſet in æquora:ſi non
Hęſiſſem:q̄uis amens in funere retentus.
Impia turba probat factum.tum deniq; bacchus
(bacchus enim fuerat) ueluti clamore ſolutus
Sit ſopor:atq; mero redeant in pectora ſenſus
Quid facitis?quid clamor ait?qua dicite nautæ
Huc ope perueni?quo me deferre paratis?
Pone metum proreus: & quos contingere portus

Sistere.exponeris & collocaberis. Naxon ait liber.Naxos insula est ægei cycladū clarissima:quæ & dionysias dicta fuit:ut inqt Solinus:uel quod hospita baccho fuerit:qui dionysus cognominatur:uel quod uini fertilitate alias cycladas uincat. Vnde Verg.Bacchatāq; iugis Naxon. dicta est autem Naxos:ut quidam scribūt: a naxo Carum duce: qui illā tenuerūt.uel a Naxo Endymionis filio.Euphorion uero παραϲ το γαξαι.quod est sacrificare. Asclepiades quidem narrat Naxias mulieres ex omnibus solas octo mensium pueros parere: uel q̄ & bacchus ipse cum octo mensium esset:natus fertur:uel q̄ Iuno baccho reconciliata hoc munere Naxias mulieres maxīe bacchi sacris deditas sit ꝓsecuta.uel q̄ ibi fons est:ex quo certo anni tempore uinum fluit suauissimum: cuius haustu partus acceleratur.Est etiam naxos urbs Siciliæ.sane insula aliis quoq; nominibus appellatur . Nam ut scribit Pli.illam & strongylen & Dian & Sicilliam minorem & Callipolin uocitarūt. Aduerti te.conuertite. Quis te furor.uexat uel simile uerbū subintelligatur. Pro se quisq; timet.unusquisq; inquit ꝓ se est sollicitus : ne naxon deuehatur. Moderamīa.gubernacula. Sceleris.qa deus contra ꝓmissa fallebatur. Te scilicet.ironia qua significat ethalion se quoq; scire nauē gubernare. Scilicet.certe:ac fere semper illusionē significat.Verg.Scilicet hic superis labor ē. Tā q̄ modo deniq;.tāq̄ nunc solum & non antea:cū tamē a principio se decipi cognouerit. Nō hæc mihi littora nautæ.pulchra illusio. qua significat bacchus se ualde timere:cum eos omnes præter unum Acœtē sit in delphinos conuersurus. Iā dudum flebam.iam a principio querelarum bacchi Acœtes inquit lachrymas continere non poteram. Manus impia.multitudo impiorum.

Præsentior:magis ꝓpitius:& qui magis præcibus ac uotis adsit. ex affectu hoc dictum est.uni cuiq; enim deus quem colit maximus uidetur.

Quam ueri maiora fide.Sensus est.Iuro me tibi relaturum : uera quanuis fide maiora : & quā ut credi possint uideātur. Stetit æquore ꝓppis. nauis inquit immota permansit in mari. Remorum in uerbere.in remigio perseuerant. Velaq; diducunt.dissoluunt uela:quando remis nihil proficiebāt. Gemina ope.duplici auxilio & remorum & uelorum. Distinguunt.uariāt & pingunt. Corymbis.uuæ hederarum corymbi dicuntur. Vuis racemiferis.uitibus racemos ferētibus.Vuas enim pro uitibus posuit. Agitat.cōcutit.ad terrorem nautis incutiēdum . Hastam uelatam.Thyrsi est periphrasis.Thyrsus nanq; hasta est pampinis uelata & cooperta. Quem circa tigres.anastrophe est.circa enim præpositio anteferenda postponitur.tigres autem & lynces feræ sunt baccho dicatæ: quas idcirco nautarum oculis obiecisse bacchus est uisus:ut earum aspectu territi in mare desilirēt. Pictarum pantherarum . Fera est panthera pellem habens uariis maculis distinctā. Exiliere uiri. extra nauē īmare ītelligamus.in delphinos aūt fuere trāsmutati:q oium pisciū sunt uelociss̄imi.Lingua his ē cōtra naturam aquatilium mobilis.ꝓ uoce gemitus humano similis.dorsum repandū:Rostrum sinū q̄ de causa noīe simonis delectant.Mulcent & sono & cantu:puerorꝝ amore capiuntur.hoīem.n.nō expauescūt. Nigrescere.quia in delphinē mutabatur.delphinum uero pellis nigrescit. Spinæ curuamine.dorsi ī curuatiōe.

Thyrreni nautæ ī delphinos

Ede uelis dixit.terra sistere petita.
Naxon ait liber cursus aduertite uestros.
Illa mihi domus est.uobis erit hospita tellus.
Per mare fallaces perq; omnia numina iurant
Sic fore:meq; iubent pictę dare uela carinę.
Dextera naxos erat:dextra mihi lintea danti:
Quid facis o demēs?quis te furor inqt opheltes?
Pro se quisq; timet.leuam pete maxima nutu
Pars mihi significat.pars quid uelit:aure susurrat
Obstupui:capiatq; aliquis moderamina dixi.
Meq; ministerio sceleriscq; artisq; remoui.
Increpor a cunctis: totumq; īmurmurat agmen.
E quibus Ethalion te scilicet omnis in uno
Nostra salus posita est ait:& subit ipse : meumq;
Explet opus:naxoq; petit diuersa relicta.
Tum deus illudens tanq̄ modo deniq; fraudem
Senserit:e pupi pontum prospectat adunca.
Et flenti similis.non hæc mihi littora nautæ
Promisistis ait.non hæc mihi terra rogata est.
Quo merui pœnam facto?quæ gloria uestra est.
Si puerum iuuenes?si multi fallitis unum?
Iādudum flebā.lachrymas manus impia nostras
Ridet:& impellit properantibus æquora remis:
Per tibi nunc ipsum(neq; enim præsentior illo
Est deus)adiuro tanto tibi uera referre
Quam ueri maiora fide.stetit æquore puppis.
Haud aliter:q̄ si siccum nauale teneret.
Illi admirantes remorum in uerbere perstant:
Velaq; deducunt:geminaq; ope currere temptāt.
Impediunt hederę remos:nexuq; recuruo
Serpunt & grauidis distinguunt uela corymbis.
Ipse racemiferis frontem circundatus uuis
Pampineis agitat uelatam frondibus hastam.
Quem circa tigres:simulacraq; inania lyncum:
Pictarūq; iacent fera corpora pantherarum.
Exiliere uiri:siue hoc insania fecit:
Siue timor.primusq; Medon nigrescere cœpit.

Lati rictus.lata ora. Panda naris.Sima recurua. Trahebat.paulatim ſuſcipiebat ſquamã.

Obuertere.conuertere. Reſilire.retrocedere & abbreuiari. Pinnas. quæ branchiæ a græcis dicũtur:quibus piſces natant. Dare brachia ad intortos funes.brachiis & manibus funes tortos apprehendere. Repandus.Incuruus. Truncо corpore.brachiis mutilato. Falcata.in falcis ſimilitudinem figurata. Sinuantur.curuantur.

Multaq; aſpergine.multa reſperſione.Delphinum luſus naturamq; deſcribit.Nam ut Plinius ait:Mira eſt inter delphinos ſocietas. Et inter ſe nanq; ludunt: & minores natu ſemper aliqs grãdior cõmitatur ut cuſtos:uiſiq; ſunt mortuũ portare ne laceraretur a belluis.Capris deniq; quãtum poſſunt opitulãtur. Inq; chori ludunt ſpeciem in ſimitudinem multitudinis hominum ludentium.Chorus enim dicitur conuentus ſaltantium & canentium ἀπὸ τῆς χαρᾶς.hoc eſt a gaudio:ut Plato ſcribit. Vixq; meum firmat. cum difficultate inquit meum corpus confirmat bacchus:ut tremere ceſſaret. Chiam inſulam ſubaudiamus:Eſt enim adiectiuum. Acceſſi ſacris.adiunctus ſum bacchi ſacris. Longis ambagibus.longis nugis. Solidis in tectis.in carcere nulla ex parte peruio:ac præter q̃ p ianuam ingreſſum nõ habenti. Perſtat Echionides.pentheus Echionis filius. Feſtus cithæron:mons ẽ ut diximus bœotiæ Cithærõ baccho dicatus:ad faciendaq; ſacra accommodatus. Bacchãtum. bacchi ſacra celebrãtium. Sonabat.reſonabat. ſtrepebat. Vt fremit acer equus.Pentheũ equo bellicoſo ſimilem eſſe ait. Aere canoro. periphraſis ẽ tubæ. Signa. pugnãdi. Ictus æther. aer ĩpulſus & percuſſus. Longis ululatibus.magnis bacchãtum clamoribus.Mouit.ad iram cõcitauit. Recanduit.iterꝫ eſt inflammata. Mõte medio.in medio cithærõe. Vltima.extremas montis partes. Purus ab arboribus.carens arboribus. Spectabilis undiq;. qui undiq; & ex omni parte poterit ſpectari. Oculis prophanis.non initiatis:non ſacris. Prima eſt inſano. repetitio hæc eo pertinet:ut oſtendat pentheum ira bacchi potiſſimum a matre cœpiſſe lacerari.

Mater.agaue. O geminæ ſorores.Ino & Autonoe. Adeſte.aduenite. Ille aper.pentheus matri bacchi furore correptæ aper eſſe uidebaꝫ.

Corpore depreſſo & ſpinæ curuamine flecti
Incipit.huic lycabas in quę miracula dixit
Verteris.& lati rictus & panda loquenti
Naris erat:ſquamamq; cutis durata trahebat.
At libys:obſtantes dum uult obuertere remos.
In ſpatium reſilire manus breue uidit:& illas
Iam non eſſe manus.iam pinnas poſſe uocari.
Alter ad intortos cupiens dare brachia funes:
Bracchia non habuit:truncoq; repandus in undas
Corpore deſiluit:falcata nouiſſima cauda eſt.
Qualia dimidię ſinuantur cornua lunæ.
Vndiq; dant ſaltus:multaq; aſpergine rorant:
Emergũtq; iterum:redeuntq; ſub ęquora rurſus:
Inq; chori ludunt ſpeciem:laſciuaque iactant
Corpora:& acceptũ patulis marenaribus efflãt.
De modo uiginti(tot enim ratis illa ferebat)
Reſtabam ſolus pauidus geliduſq; trementi
Corpore uixq; meum firmat deus excute dicens
Corde metum:chiamq; tene.delatus in illam
Acceſſi ſacris:baccheiaq; ſacra frequento.
Prębuimus longis pentheus ambagibus aures
Inquit:ut ira mora uires abſumere poſſet:
Pręcipitem famuli rapite hunc:cruciataq; duris
Corpora tormentis ſtygię dimittite morti.
Protinus abſtractus ſolidis tyrrhenus acœtes
Clauditur in tectis:& dum crudelia iuſſæ
Inſtrumenta necis ferrumq; ignesq; parantur:
Sponte ſua patuiſſe fores.lapſaſq; lacertis
Sponte ſua:fama eſt:nullo ſoluente catenas.
Perſtat echionides.nec iam iubet ire.ſed ipſe
Vadit:ubi feſtus faciendа ad ſacra cithęron
Cantibus & clara bacchantum uoce ſonabat.
Vt fremit acer equus:cum bellicus ære canoro
Signa dedit tubicen:pugnęq; aſſumit amorem:
Penthea ſic ictus longis ululatibus ęther
Mouit:& audito clamore recanduit ira.
Monte fere medio eſt cingentibus ultima ſyluis
Purus ab arboribus ſpectabilis undiq; campus:
Hic oculis illum cernentem ſacra prophanis
Prima uidet.prima eſt inſano concita curſu.
Prima ſuum miſſo uiolauit penthea thyrſo
Mater:& o gemineꝫ clamauit adeſte ſorores.
Ille aper:in noſtris errat qui maximus agris:
Ille mihi feriendus aper.iuit omnis in unum
Turba furens.cũctę coeunt:trepidũq; ſequũtur.

Trepidum.timidum ac trepide fugientem:qui paulo ante tam ſuperbus tamq; contumax erat. Autonoe matertera.Soror nanq; Agaues erat Autonoe materq; Actæonis. Vmbræ.manes Actæonis:quem a canibus dilaceratum paulo ante legimus. Illa quis actæon neſcit. bacchæ nanq; furore numinis correptæ oia obliuiſcebãtur.neq; ſuos ab aliis dignoſcebant. Inoo raptu.Reciſione ab Ino facta. nam Ino alterã penthei manum abſcidit.ab Ino.n.Inous deriuatur. Deiectis membris.Reciſis membris & in terrã proiectis. Vlulauit.Clamorem ululatui luporum ſimilem emiſit.eſt enim ululare luporum proprium ab eorumq; uoce uerbum eſt factum. Auulſum.Reciſum. Complexa.Tenens. Io comites.uox eſt bacchantium. Non citius.Pulchra ſimilitudine declarat pentheum ſumma celeritate a matre ac materteris fuiſſe dilaceratum.Quo quidem ſignificatur religionis contemptores ne apud ſuos quidem ita diis uolentibus tutos eſſe poſſe. Iſmenides. thebanæ mulieres ab Iſmeno fluuio bœotiæ cognominatæ.

Raphaelis Regii in quartum metamorpho-ſeos Ouidii librum enarrationes.

Iam trepidũ. iã uerba minus uioléta loquentem.
Iam ſe damnantem. iam ſe peccaſſe fatentem.
Saucius ille tamen feropem matertera dixit
Autonoe. moueant animos Actęonis umbræ.
Illa quis Actęon neſcit:dextramq; precantis
Abſtulit. inoo lacerata eſt altera raptu.
Non habet infelix quæ matri brachia tendat.
Trunca ſed oſtendens deiectis uulnera membris
Aſpice mater ait. uiſis ululauit Agaue:
Collaq; iactauit:crinemq; per aera mouit.
Auulſumq; caput digitis complexa cruentis
Clamat. Io comites opus hoc uictoria noſtra eſt.
Non citius frondes autũni frigore tactas
Iamq; male hærentes alta rapit arbore uentus:
Quã ſunt mẽbra uiri manibus direpta nefandis.
Talibus exemplis monitæ noua ſacra frequentãt:
Thuraq; dant:ſanctaſq; colunt Iſmenides aras.

P. Ouidii Naſonis metamor. Liber quartus.

T non alcithoe Mineias orgia cenſet
Accipienda dei. ſed adhuc temeraria bacchum
Progeniem negat eſſe iouis: ſociaſq; ſorores
Impietatis habet. feſtum celebrare ſacerdos
Immunes operum famulaſ dominaſq; ſuorum
Pectora pelle tegi. crinales ſoluere uittas.
Serta comis. manibus frõdentes ſumere thyrſos

a

Non alcithoe. At particula eſt qua conuinne liber libro cõnecti tur. Sic Vergilius. At regina graui iamdudum ſaucia cura. Aliæ q dem inquit omnes Thebanæ mulieres ſacra bacchi celebrabant. Sed Alcithoe q̃ dam ducta temeritate ea ſpernebat: bacchumq; Iouis filium minime eſſe prædicabat. Ac quo tẽpore ſacra bacchi ab aliis celebrabant̃:ipſa lanificio una cum ſororibus & ancillis operam dabat Earum uero una ad leuãdum laborem reliquas hortatur:ut fabularum aliquid uiciſſim narrent. Hac aũt phantaſia multas deſcribit fabulas poeta:ac Mineidas tandem in Veſpertiliones conuerſas fuiſſe narrat. Mineias Minei filia.eſt n. nomen patronymicum. Orgia dicuntur a græcis omnia ſacra quæ diis immortalibus fiunt: q̃s latini cerimonias uocãt:απο Τησ ορΥησ.hoc eſt a furore:quo ſacrificantes corripiebantur.In de κατεξοχην ſacra liberi patris orgia fuerũt appellata:in Thracia primum ab orpheo inſtituta: a quo ut tradit Diodorus: etiam Orpheia fuerunt cognominata.Illa primum a ſolis mulieribus mẽſtrua patientibus celebrari ſtatuit: quo eas illo potiſſimum tempore a uiris ſepararet. Poſtea aliis quoq; mulieribus ut illa celebrarent fuit permiſſum. Sed adhuc:ſed etiam inqt poſt tam grauia de pentheo ſumpta ſupplicia negat bacchum iouis eſſe filiũ. Socias impietatis. Nã & ſorores ſacra bacchi ſpernebant. Feſtum celebrare ſacerdos. Aut thireſias aut quis alius ſacerdos bacchi. Immunes operum.ab operationibus liberas.Baccharum autem habitus deſcribit. Nam & ferrarum pellibus induebantur.& Crinibus ſolutis coronas imponebant & thyrſos manibus iactabant. Calathos ciſtas ac fuſorum lanæq; repoſitoria. Infecta penſa.lanas colo impoſitas ſed nondum filatas. Penſum enim lana dicitur a colo pendens. Thuraq; dant.ſacrificant. Bacchumq; uocant.Nomina bacchi enumerat:quibus a bacchis inuocabatur.bacchus autẽ dictus eſt απο Τον βακχευειν.hoc eſt ab inſaniẽdo quod & ipſe & eius comites furere uiderentur.bromius απο Τον βρεμειν.hoc eſt a fremendo.Lyæus απο Τον λυειν hoc eſt a ſoluẽdo.q̃ curas ſoluat uinum. Vnde etiã liber a noſtris fuit appellatus.quod aium a curis liberet.Ignigena q̃ ex fulminis igne genitus ſit:Latinum aũt p̃ græco nomie poſuit.Pyrigenes.n.græce dicit-

Mineides in ueſpertiliones

Statumq; iterꝫ. bis satum. primum in uentre semeles. deinde in fœmore Iouis. Bimatrem. quod duas matres habuisse uidetur & semelen: ut diximus: & iouis fœmur. Idcircoq; etiã Dythyrãbos fuit appellatus: quod Δια Δυο θυρων. hoc est p duas ianuas trãsierit: & uterꝫ semeles & iouis fœmur. Additur his Nyseus. Vel a Nysa Citheronis uertice: ubi eum a nymphis nutritum fuisse iam diximus. uel a Nysa indiæ urbe clarissima Nyseus liber pater est appellatus: Huic uero opinioni accedere uidetur & Pomponius Mela. sic. n. in geographia scribit. Vrbium quas incolunt Indi. Sunt aũt plurimæ: Nysa & clarissima & maxima montium Meros iouisacer famam hinc præcipuam habent. In illa genitum. in huius specu liberꝫ arbitrãtur esse nutritum. Vnde græcis auctoribus: ut femori iouis insutum diceret: aut materia suggessit: aut error. Hæc Mela. Cæterꝫ ut scribit Diodorus: plures fuerunt Bacchi: quorꝫ omnium gesta in unum a poetis conferuntur. Indetonsusq; Thyoneus. Indetonsus. comatus: Sic. n. pingebatur. Thyoneus uero dictus est Bacchus απο του θυω qd est sacrifico. impetum facio. occido. excito. festino. unde etiam Thyades bacchæ dicuntur. Et cum lenæo. απο του ληνου. hoc est a lacu torcularis Lenæus dicitur bacchus. Genialis uuæ. genio & uoluptati accõmodatæ. genius. n. deus est uoluptatis. unde genialis dicit uoluptuosus. Vini aũt iuuentio tum ꝓpter potus uoluptatẽ: tũ quia corpus reddit ualidius grata supra modum mortalibus fuisse perhibetur. Cõsitor. primus enim uini usum hominibus ostẽdit. Nyctelius. quod noctu illius sacra celebrarentur απο της νυκτος. hoc est. a nocte. Eleleusq; parens. Eleleus dictus est bacchus ab hac uoce ελελευ: qua ꝓcedentes ad orgia celebranda ad conferendãq; ꝓgnam utebantur. est enim hortantis aduerbium. Vinum autem hortatur ac reddit hominem ad omnia aggredienda. audacem. Vnde Horatius. Quid nõ ebrietas designat? operta recludit. Spes iubet esse ratas. ad prælia truditur inermẽ. Solicitis animis onus eximit. addocet artes. Fœcũdi calices quem nõ fecere disertum? Contracta quẽ nõ in paupertate solutum? Iacchus απο της ιακχης. hoc est a clamore. Euan. Vox est bacchantium: qua bacchus ipse significatur. Et quæ præterea. Aliis quoq; multis cognominibus bacchũ inuocari ait poeta. Nam Euhyius. bryseus. bassare usq; appellatur. Tibi enim inconsumpta iuuenta. hymnum describit in bacchum: qui in ipsius sacris canebatur. Tu puer æternus. exponit quemadmodum iuuenta baccho sit inconsumpta. Nunq̃ enim senescit. eoq; & puer pingebatur & nudus: quod ebrii & pueris similes sunt & omnia reuelant. Tu formosissimus alto Conspiceris cælo. Liber pater: ut scribit Macrobius: sol ab antiquis esse creditus est: quam sententiam Vergilius quoq; georgicorum primo sequi uidetur: cum inquit. Vos o clarissima mundi lumina labentem cælo quæ ducitis annum Liber & alma ceres. Omnium uero siderꝫ solem pulcherrimũ esse cõstat. Tibi cum sine cornibus astas Virgineum caput est. Cornua idcirco attribuuntur baccho: ut scribit Sex. Pompeius: quod homines nimio uino truces fiant. modice uero sumpto hylares ac mansueti: quales sunt uirgines efficiuntur. eoq; sine cornibus bacchi caput uirgineum esse fingitur. Diodorus uero ait Cornua idcirco fuisse baccho attributa: quod primus omnium boues ad iugum iunxerit: quorum: opera iacta semina fruges emiserunt. Oriens tibi uictus ad usq;. Liber pater ut historici in primisq; Diodo. scribunt: primus omnium cum exercitu: in quo mulieres quoq; erant furentes: in Indiam ingressus fuisse: eamq; subegisse: ac gentem nulli unq̃ hominum obnoxiam ac sola quiete contentam cædibus libidinibusq; uexasse ac polluisse: Indeq; magnificentissimũ triumphum reportasse fertur. Ad usq; αμαξροφη. usq; ad eam partem: qua decolor india. i. Nigra & mali coloris. Extremo gange. Fluuius est indiæ ultimus ganges. Vnde gangeticus sinus est cognominatus. Bipenniferumq; Lycurgum. Securem ferentem: qua uites incidebat. Nam. Lycurgus iste rex fuit Thraciæ: qui cum incontemptum bacchi uites securi succideret: sibi ipsi crura amputauit. Diodorus autem narrat bacchum ex Asia in europam transiturum cum Lycurgo thracum rege societatem iniisse. Cum uero fœminas primum in thraciam uelut ad amicos traiecisset: mandasse Lycurgum suis militibus: ut bacchum aggrederentur: ipsumq; ac pellices omnes obtruncarent. De his certior factus Diony. a quodã indigena tharope noĩe: cum nõdum milites transiretassent: amicorꝫ ꝑsidio occulte ad exercitum rediit. Lycurgus pellices aggressus oẽs iteremisse dicit. At bacchus exercitu traiecto Thracẽ pugna superatũ captũq; oculis priuauit: Illius domesticis cruci affixis. Tharopi uero beneficii memor thracũ impium cõcessit ac ritum orgia celebrandi tradidit. Fuit etiã Lycurgus lacedamoniorꝫ rex qui ipsis leges condidit. Alius item fuit Nemeæ regionis rex: cuius filius ab Hipsipyle Thoantis regis filia educatus fert.

bacchi nomia

Iusserat: & sæuam læsi fore numinis iram
Vaticinatus erat. parent matresq; nurusq;:
Telasq; & calathos infectaq; pensa reponunt:
Thuraq; dant: bacchũq; uocãt: bromiũq; lyæũq;
Ignigenamq;: satumq; iterum: solũq; bimatrem.
Additur his nyseus: indetonsusq;. thyoneus.
Et cum leneo genialis consitor uuę:
Nycteliusq; Eleleusq; parens & Iacchus & Euan.
Et quæ præterea per graias plurima gentes
Noia liber habes. tibi enim incõsumpta iuuẽta.
Tu puer æternus. tu formosissimus alto
Conspiceris cęlo. tibi cum sine cornibus astas
Virgineum caput est. Oriens tibi uictus ad usq;
Decolor extremo qua cingitur india gange.

Sacrilegos.sacrorꝝ tuorum uiolatores.Nam ut refert Diodorus:Bacchus orbem terrarꝝ sacrilegis ac deorꝝ cõtemptoribus purgauit. Tyrrhena corpora. Tyrrhenorꝝ nautarꝝ ut ĩ supiore libro poeta narrauit. Tu bi iugum lyncum.biiugarꝝ.Nam lynces liberi patris currꝝ trahere dicunt.Sunt aũt feræ pellem maculis distinctam habentes. Vnde Vergilius.Quid lynces Bacchi Variæ.Comitatũ aũt Bacchi & Statius elegãter describit:cum inquit.effrenæ dextra leuaq; sequuntur Lynces:& uda mero lambũt retinacula tigres. Post exultãtes spolia armentalia portant.Semineceſq; lupos: sciſſaſq; mimallones ursas. Nec comitatus iners. Sunt illic ira furorq; & metus & uirtus & nũq; sobrius ardor: Succiduiq; gradus & castra simillima regni. Curiosus cætera uideat quæ sequuntur. Satyriq; sequuntur. Satyri: ut inquit Plinius nihil aliud hominis q̃ figuram habent.In Aethiopia nascuntur aduncis naribus.aspera cornibus fronte.pedes caprinos habentes. Illorum saltatione ac iocis & risu plurimũ oblectabat bacchus. Quiq; senex.Periphrasis est sileni:q bacchi fuit pædagogus atq; educator eiq; plurimum ad uirtutem & gloriam resq; bellicas ꝓfuit. Silenus aũt a sileno Nyseorꝝ rege originem duxit: qui circa lumbos caudam habuit.Quam & posteri eius omnes gestasse feruntur. Ferula. uirgultum est leuissimum: quo senes inter ambulãdum etiam num uti solẽt. Pãdo.curuo. Asello nãq; uehit Silenus bacchũ,sequens. Cõcauaq; æra sonãt. Cymbala ærea. Longoq; foramine buxus.Periphrasis est tibiæ:quæ ex buxo fieri solet. Solæ Mineides.Quodam furore Bacchico uidetur poeta in laudes Bacchi referendas excurrisse.Quare nunc ad mineidas illius contemptrices refert oratiõem. Intus.Intra domum clausæ:cum aliæ omnes se in citheronẽ contulissent.

Intempestiua minerua. lanificio tempori non cõuenienti. Est autem metonymia.Nam minerua lanificii:inuentricem pro ipso lanificio posuit. Aut lanas ducunt.aut subtegmen filant inquit aut stamẽ.aut texũt. Dum cessant aliæ.ociantur festa bacchi celebrantes. Cõmenta.ficta.

Leuemus.leue faciamus. Aures uacuas.ocios as. Illa quid e multis.pulchra phantasia ad cõplures narrandas ingreditur transformationes poeta. Ac eas quidem:quæ a poetis attinguntur plenius: quæ uero obscuræ sũt minusq; celebratæ breuissime percurrit: cum earꝝ usus nullus sit futurus. Dirce babylonia. Dirce quidem fere in exemplaribus legitur:egoque hactenus sic putaui esse legendũ.Nunc uero & annotatione Hermolai Barbari uiri in primis docti: cuius morte maximam iacturam nuper disciplinæ omnes fecere & quod ita in uetustis codicibus scriptum est: Derceti existimo esse legendum. Nam Dercetis quæ & δερκετω actesia uocatur & a barbaris Atergatis:dea est eadem cum Rhea: quam syri piscium abstinentia colunt. Vnde & nomen ut Atheneus auctor est: quasi ατεργατι δ οσ hoc ẽ Sirorꝝ lingua sine piscibus.Cornutus uero scribit etiã columbas uetari mẽsis: quasi duobus elementis naturæ maximis parci iubente numine aeri & aquæ. Diodorus aũt libro tertio Iuxta ascalonem inquit lacus est ubi templũ insignis deæ:quam syri uocant dercetun. hoc ẽ δερκετουν muliebri facie.reliquum uero corpus figura piscis cuius filia Semiramis a columbis educata sit: & ob id sacras genti aues eas esse. Verum Dercetis etiam Athara Straboni uocatur: Cui quidem Venus obuia facta amorem cuiusdam formosi adolescentis sibi sacrificantis iniecit:ex quo quidem cum filiam dea suscepisset:sui erroris pudore ducta adolescentem ab se remouit. Filiam uero in loca quædam deserta & saxosa in quibus plurimæ erant columbæ exposuit.Illa uero quasi diuino nutu ab auibus fuit enutrita. At Dea pudore doloreq; cõpulsa cum se in stagnum abiecisset in piscem fuit conuersa. Vnde & Syri & piscibus illius stagni abstinent & templum iuxta lacum ipsum illi deæ quam Dercetun uocant facie hominis:reliquis corporis partibus piscis ædificarunt.Palæstini autem populi sunt syriæ Arabiæ contermini a Palæstina urbe regioneque dicti.Stagnum sanæ illud in quod se Dercetis abiecisse fertur:est iuxta ascalonem Syriæ urbem: ut Diodorus scribit.

Dercetis in piscem Semiramis in columbam

Penthea tu nenerande bipenniferũq; lycurgum
Sacrilegos mactas:tyrrhenaq; mittis in æquor
Corpora.tu biiugum pictis insignia frenis
Colla premis lyncum.bacchę satyriq; sequũtur:
Quique senex ferula titubantes ebrius artus
Sustinet:& pando non fortiter hęret asello.
Quacunq; ingrederis clamor iuuenilis:& una
Fœmineæ uoces:impulsaq; tympana palmis
Concauaq; æra sonant:longoq; foramine buxus.
Placatus mitisq; rogant Ismenides ad sis:
Iussaq; sacra colunt.solæ mineides intus
Intempestiua turbantes festa minerua
Aut ducunt lanas:aut stamina pollice uersant:
Aut hęrent telæ:famulasq; laboribus urgent:
Equibus una leui deducens pollice filum:
Dum cessant alię:cõmentaq; sacra frequentant:
Nos quoq; quas pallas melior dea detinet:inquit:
Vtile opus manuum uario sermone leuemus:
Perq; uices aliquid:quod tempora longa uideri
Nõ sinat:in medium uacuas referamus ad aures.
Dicta probãt:primamq; iubent narrare sorores:
Illa quid e multis referat.nam plurima norat.
Cogitat:& dubia est de te babylonia narret
Derceti:quam uersa squamis uelantibus artus
Stagna palęstini credunt mutasse figura.

tæ breuissime percurrit: cum earꝝ usus nullus sit futurus. Dirce babylonia. Dirce quidem fere in exemplaribus legitur:egoque hactenus sic putaui esse legendũ.Nunc uero & annotatione Hermolai Barbari uiri in primis docti: cuius morte maximam iacturam nuper disciplinæ omnes fecere & quod ita in uetustis codicibus scriptum est: Derceti existimo esse legendum. Nam Dercetis quæ & δερκετω actesia uocatur & a barbaris Atergatis:dea est eadem cum Rhea: quam syri piscium abstinentia colunt. Vnde & nomen ut Atheneus auctor est: quasi ατεργατι δ οσ hoc ẽ Sirorꝝ lingua sine piscibus.Cornutus uero scribit etiã columbas uetari mẽsis: quasi duobus elementis naturæ maximis parci iubente numine aeri & aquæ. Diodorus aũt libro tertio Iuxta ascalonem inquit lacus est ubi templũ insignis deæ:quam syri uocant dercetun. hoc ẽ δερκετουν muliebri facie.reliquum uero corpus figura piscis cuius filia Semiramis a columbis educata sit: & ob id sacras genti aues eas esse. Verum Dercetis etiam Athara Straboni uocatur: Cui quidem Venus obuia facta amorem cuiusdam formosi adolescentis sibi sacrificantis iniecit:ex quo quidem cum filiam dea suscepisset:sui erroris pudore ducta adolescentem ab se remouit. Filiam uero in loca quædam deserta & saxosa in quibus plurimæ erant columbæ exposuit.Illa uero quasi diuino nutu ab auibus fuit enutrita. At Dea pudore doloreq; cõpulsa cum se in stagnum abiecisset in piscem fuit conuersa. Vnde & Syri & piscibus illius stagni abstinent & templum iuxta lacum ipsum illi deæ quam Dercetun uocant facie hominis:reliquis corporis partibus piscis ædificarunt.Palæstini autem populi sunt syriæ Arabiæ contermini a Palæstina urbe regioneque dicti.Stagnum sanæ illud in quod se Dercetis abiecisse fertur:est iuxta ascalonem Syriæ urbem: ut Diodorus scribit.

An magis ut ſumptis Semiramis Dercetis deæ filia miro quodã mõ columbis coagulato lacte e pximis paſtorꝝ mapalibus rapto nutrita fuit. unde & ſemiramis fuit appellata. Nã ſyriorꝝ lĩgua ſemiramides uocant columbæ: qs ſyri ut deas colunt. Semiramis uero poſt maxia bella cõfecta babyloneq; ædificatã cũ inſidias ſibi a filio ſtrui compiſſet: oĩ iniuria illi remiſſa pfectis oĩbus mãdauit: ut filio tanq̃ regi pareret: e ueſtigioq; euanuit ad deos ut creditũ eſt: trãſlata. Quidã fabulant illã in columbã fuiſſe cõuerſam: quorꝝ opinione et Oui. ſequitur. cõpluribus. n. colũbis domũ ingreſſis & illã cũ reliqs auolaſſe putant. Quo factũ eſt. ut ſyrii columbã ut deã colãt ĩmortalẽ reginã arbitrati. Impauit aũt Semiramis uniuerſæ aſiæ pter Indos: uixitq; annos duos & ſexaginta cum q̃dragintaduobus regnaſſet. Nais. an ut cantu. Quænã hæc fuerit nais mihi parꝝ ẽ comptũ. Nympha quædã quæ carminibus & herbis iuuenes quoſdã ſe clamoribus infeſtãtes in mutos piſces trãſmutauit: ac tãdem ipſa quoq; facta eſt piſcis. An q̃ poma alba. Mori arboris eſt piphraſis. Morus. n. arbor poma primũ qdem alba deĩde nigra Pyrami ac Thiſbes ſanguine effecta ferre cœpit. Nã Pyramus Iuuenis & Thiſbe puella cũ domos cõtiguas haberent: ſe mutuo amare cœperũt. cũ aũt ſe amplecti aliter non poſſent: egredi urbẽ ad conſtitutũ locum decreuerũt. Quo qdem cũ prior pueniſſet Thiſbe: leæna illac tranſeunte pterrefacta in antrum uicinũ cõfugit. Pyramus deĩde adueniens cũ uelũ: quod fugienti Thiſbe e capite deciderat: cruẽtatũ repiſſet eam putãs a feris fuiſſe laceratã gladio quẽ ſecum habebat: ſub moro arbore incubuit. Cuius ſanguine qdem mora effecta fuere nigra: cũ antea cãdida fuiſſent. Thiſbe aũt ex antro egreſſa cũ Pyramũ uulnere confectum uidiſſet: eodẽ ſe gladio cõfodit. Sane Pyramus non ſolum uiri eſt ꝓprium: ſed etiã fluuii nomẽ qui per anguſtias Tauri montis in ciliciã defertur. Thiſbe quoq; & mulieris & urbis ẽ nomen. Vnde Thiſbeus declinatur. Contiguas. ſe inuicem tãgentes. Semiramis. Nini Aſyriorum regis uxor fuit: magno mulier animo: quæ mortuo marito ſexum mẽtita: ac ſe filiũ eẽ ſimulans ſucceſſit: ac ut uirum geſtorꝝ gloria ſuperaret iter ea quæ pclara geſſit Babylonem urbem condidit. Cuius mœnia ambitu trecenta ſtadia & ſexaginta complectebant frequentibus turribus ac magnis ornata: ut Diodorus ac fere hiſtorici & græci & latini ſcribunt. Altam urbem. ad murorꝝ ac ædium magnificẽtiam reſpexit: qua facile alias urbes babylon ſupabat. Coctilibus muris. latericiis. & coctis lapidibus conſtructis.

Primoſq; gradus. Primos amoris gradus uſum & colloquium eſſe cõſtat. Reliqui uero ſunt tactus. oſcula. concubitus. Tedæ iure. nuptiarum ac legitimo iure. Sed uetuere patres. Fatue quidem hoc eſſe dictum uidetur. Si enim uetuere: quo modo uetare non potuerunt? Verum acute ſimul & lepide eſt dictum. Vetuerunt enim ne nuptiarum iure coirent. prohibere autem non potuerunt ne animis affectuq; copularentur. Tenui rima. Subtili & parua ſciſſura. Duxerat. contraxerat. Id uitium nulli. Illa inquit rima a nullo unq̃ fuerat animaduerſa. Notatum. Animaduerſum. Eſt autem ordo. O amantes primi uiſtis id uitium nulli notatum per longa ſæcula. Quid non ſentit amor. Parentheſis eſt rationem continens: cur amantes primi rimam illam notarint. Inque uices fuerat. hoc eſt poſtquã uiciſſim ſuſpirauerant. Quantum erat. Ac ſi dicerent minimum erat: ut permitteres nos toto corpore copulari. Vel ad oſcula danda Pateres. Hoc eſt. ſaltem aperiri tantum deberes: ut nos inuicem oſculari poſſemus. Vel. ſaltem.

Nais in piſcẽ

Mora ex albis nigra

Pyramus & thiſbe

An magis ut ſumptis illius filia pennis
Extremos altis in turribus egerit annos.
Nais an ut cantu nimiumq; potentibus herbis
Verterit in tacitos iuuenilia corpora piſces:
Donec idem paſſa eſt, anquę poma alba ferebat
Vt nunc nigra ferat contactu ſanguinis arbor.
Hęc placet. hęc quoniam uulgaris fabula nõ eſt:
Talibus orſa modis lana ſua fila ſequente.
Pyramus & Thiſbe iuuenũ pulcherrimus alter,
Altera quas oriens habuit: prędata puellis:
Contiguas habuere domos: ubi dicitur altam
Coctilibus muris cinxiſſe Semiramis urbem.
Noticiam primoſq; gradus uicinia fecit:
Tempore creuit amor. tædæ quoq; iure coiſſent,
Sed uetuere patres: quod non potuere uetare.
Ex æquo captis ardebant mentibus ambo.
Conſcius omnis abeſt. nutu ſigniſq; loquuntur.
Quoq; magis tegitur: tanto magis æſtuat ignis:
Fiſſus erat tenui rima: quam duxerat olim
Cum fieret paries domui cõmunis utrique.
Id uitium nulli per ſęcula longa notatum:
Quid non ſentit amor? primi uidiſtis amantes:
Et uocis feciſtis iter: tutæq; per illud
Murmure blanditię minimo tranſire ſolebant.
Sępe ubi cõſtiterant hinc thiſbe. Pyramus illinc:
Inque uices fuerat captatus anhelitus oris.
Inuide dicebant paries quid amantibus obſtas?
Quantum erat ut ſineres toto nos corpore iungi?
Aut hoc ſi nimiũ eſt: uel ad oſcula danda pateres.
Nec ſumus ingrati. tibi nos debere fatemur:
Quod datus eſt uerbis ad amicas trãſitus aures:
Talia diuerſa ne quicq̃ ſede locuti

Sub noctem dixere uale: partiq; dedere
Oscula quisq; suę non peruenientia contra.
Postera nocturnos aurora remouerat ignes:
Solq; pruinosas radiis siccauerat herbas:
Ad solitum coiere locum. tum murmure paruo
Multa prius questi statuunt: ut nocte silenti
Fallere custodes: foribusq; excedere temptent.
Cũq; domo exierint: urbis quoq; tecta reliquãt.
Ne ue sit errandum lato spatiantibus aruo:
Conueniãt ad busta nini: lateantq; sub umbra
Arboris. arbor ibi niueis uberrima pomis
Ardua morus erat gelido contermina fonti.
Pacta placent. & lux tarde discedete uisa
Præcipitatur aquis: & aquis nox exit ab iisdem.
Callida per tenebras uersato cardine thisbe
Egreditur: fallitq; suos: adopertaque uultum
Peruenit ad tumulum: dictaq; sub arbore sedit.
Audacem faciebat amor. uenit ecce recenti
Cæde leena boum spumantes oblita rictus
Depositura sitim uicini fontis in unda.
Quam procul ad lunę radios babylonia thisbe
Vidit: & obscurum timido pede fugit in antrum
Dumq; fugit: tergo uelamina lapsa reliquit.
Vt lea sæua sitim multa compescuit unda:
Dum redit in syluas: inuentos forte sine ipsa
Ore cruentato tenues laniauit amictus.
Serius egressus uestigia uidit in alto
Puluere certa ferę: totoq; expalluit ore
Pyramus. ut uero uestem quoq; sanguine tictam
Repperit: una duos inquit nox perdet amantes.
E quibus illa fuit longa dignissima uita:
Nostra noces anima est. ego te miserãda peremi:
In loca plena metus: qui iussi: nocte uenires:
Nec prior huc ueni. nostrum diuellite corpus
Et sceleratа fero consumite uiscera morsu:
O quicunq; sub hac habitatis rupe leones:
Sed timidi est optare necem. uelamina thisbes
Tollit: & ad pactę secum fert arboris umbram:
Vtq; dedit notę lachrymas. dedit oscula uesti:

Sub noctem. circa noctem. adueniente nocte. Non peruenientia contra. hoc est quæ ad alteram partem non perueniebant. Nocturnos ignes stellas: quæ aurora adueniente auferri uidentur. Pruinosas. pruina obrutas. Est autem pruina ros congelatus. Coiere. conuenere. Multa prius questi. de parentibus suis.

Nocte silenti. Media quæ & intempesta dicit: quod illo tpe omnia sileãt animalia. Fallere custodes. decipere ianuaꝝ custodes: qui ianitores uocantur. Foribus. Domibus. a parte. n. totum itelligimus. Excedere. exire. Tecta. Domos.

Spatiantibus. In magno agri spatio obambulãtibus. Nam spatiari nihil aliud est: ut ait Macrobius: q̃ in spatio lati itineris obãbulare. Ad busta Nini. ad sepulchrũ Nini Asyrioꝝ regis. Bustum autem ꝓprie dicitur locus: ubi cadauera cõburebãtur. Ardua. Alta. Morus aũt arbor est: quæ ut scribit Pli. serotino germinata floret: nec nisi exacto frigore germinat: ob id dicta sapiẽtissima arborum. Tarde affectum exprimit amãtium: quibus dies maxime longus uidetur: in cuius noctem conuenire statuerunt. Præcipitatur aquis. In aquas oceani. ex opinione autem uulgari hæc dicuntur. Neq; enim sol in aquas descẽdit. Et aquis nox exit ab iisdem. ubi enim sol occidit: inde nox uidetur oriri. Versato. reuoluto. hoc est. aperta ianua. Adopertaq; uultum. uultum coopertum habens. ne cui forte obuiaret agnosceretur. Dictaq; sub arbore. Constituta. Audacem faciebat amor. causam reddit cur tam audax esset puella. ut noctu sola in agro resideret. Venit ecce recenti. Ecce aduerbium semper fere aliquid repentini insperatiq; mali significat. Vt Vergilius. Ecce autem gemini a tenedo tranquilla per alta. hoc autem & Asconius notat: qui ait hoc proprium esse Ciceronis: ut in rebus iprouisis hac pticula ecce utatur. Oblita rictus. hoc est. ora spumantia sanguine boum infecta habens. Depositura sitim. hoc est potatura in uicino fonte. Timido pede. trepidis pedibus ac festinantibus. Vt enim trepidum pro timido. Sic timidum pro trepido eleganter ponitur. Vt lea. Postq̃ leæna. Vtroque enim dicitur modo. Compescuit. pacauit. Laniauit. lacerauit. Serius egressus. Sero tarde quidem significat: sed ita ut post amissam opportunitatem aliquam fere ponitur. Amictus. uelum. Vestem. uelum. E quibus illa. Thisbe quam idcirco uita dignissimam fuisse ait Pyramus: quia & promissis stetit: & longe ante se ad constitutũ locum uenit. Nostra nocens anima est. Animam pro uita sæpenumero accipi notum est. Ego te miseranda peremi. se necis thisbes: q̃ a leæna dilaniatam putabat Pyramus cãm fuisse ꝓfitetur. Peremi. Necaui. cum maximo aũt affectu hæc a Pyramo referunt̃. In loca plena metus. causam assignat Pyramus cur ipse interfeceret thisbem. Qui iussi. quia ego iussi est enim relatiuum causam exprimens. Nostrum diuellite corpus. apostrophæ ad leones a quibus Pyramus dilaceratam putabat thisbem. Sub hac rupe. sub hoc saxo in hac spelunca. propinqua enim spelunca erat in quam refugerat thisbe. Sed timidi est optare necem. cum sibi uir fortis eam conscisca[t]. Pactæ arboris: constitutæ.

Accipe nũc inqt noſtri quoq; ſanguinis hauſtus:
Quoq; erat accinctus: demiſit in ilia ferrum.
Nec mora. feruenti moriens e uulnere traxit.
Et iacuit reſupinus humo. cruor emicat alte
Non aliter q̃ cum uitiato fiſtula plumbo
Scinditur: & tenui ſtridente foramine longas
Eiaculatur aquas: atq; ictibus aera rumpit.
Arborei fœtus aſpergine cædis in atram
Vertuntur faciem: madefactaq; ſanguine radix
Purpureo tinxit pendentia mora colore.
Ecce metu nondum poſito: ne fallat amantem
Illa redit. iuuenemq; oculis animoq; requirit:
Quantaq; uitarit narrare pericula geſtit.
Vtq; locum & uiſam cognoſcit in arbore formã:
Sic facit incertam pomi color. hæret an hæc ſit.
Dum dubitat: tremebũda uidet pulſare cruentũ
Membra ſolum: retroq; pedẽ tulit: oraq; buxo
Pallidiora gerens exhorruit æquoris inſtar:
Quod fremit: exigua cũ ſummũ ſtringitur aura.
Sed poſtq̃ remorata ſuos cognouit amores:
Percutit indignos claro plangore lacertos:
Et laniata comas: amplexaq; corpus amatum.
Vulnera ſuppleuit lachrymis: fletumq; cruori
Miſcuit: & gelidis in uultibus oſcula figens
Pyrame clamauit: quis te mihi caſus ademit?
Pyrame reſponde. tua te cariſſima Thiſbe
Nominat. exaudi: uultuſq; attolle iacentes.
Ad nomen thiſbes oculos iam morte grauatos
Pyramus erexit: uiſaq; recondidit illa.
Quæ poſtq̃ ueſtemq; ſuam cognouit: & enſe
Vidit ebur uãcuum: tua te manus inquit amorq;
Perdidit infelix. eſt & mihi fortis in unum
Hęc manus. ẽ & amor dabit hic ĩ uulnera uires.
Perſequar extinctum: letiq; miſerrima dicar
Cauſa comeſq; tui: quique a me morte reuelli
Heu ſola poteras: poteris nec morte reuelli.
His tamen amborum uerbis eſtote rogati
O multum miſeriq; mei illiuſq; parentes:
Vt quos certus amor. quos hora nouiſſima iũxit:
Componi tumulo non inuideatis eodem.
At tu quę ramis arbor miſerabile corpus
Nunc tegis unius: mox eſtectura duorum:
Signa tene cędis. pulloſque & luctibus aptos
Semp habe fœtus: gemini monumenta cruoris:
Dixit, & aptato pectus mucrone ſub imum

Incubuit

Ferrũ. Enſem per metonymiã. Ex ferro nan q̃ enſes conficiuntur. Emicat exilit. Non aliter q̃ cum. pulchra ſimilitudine oſtendit poeta q̃ al te ex pyrami uulnere ſanguis exiliret. Q uam cum uitiato fiſtula plumbo. Fiſtula per quã aqua deducitur ex plumbo fere fieri conſueuit: dicta quod fiſtulæ & tibiæ ſimilis ſit. Vitiato. Corru= pto fracto. Eiaculatur. Longe eiicit. Atq; icti= bus aera rumpit. Aquæ emiſſione aerem pene= trat. Arborei fœtus. mora arboris illius fru= ctus. Aſpergine cædis. Sanguinis aſperſione.

In atram facié. In nigrã figuram. Madefacta que. quæ copula hoc loco pro quia eſt accipien da. Cauſam enĩ aſſignat cur mora ex albis pur= puerea fuerint effecta. Geſtit. Cupit. Vtq; lo cũ. q̃ locũ inquit & uiſam arboris figuram thiſ= be cognoſcit: tam colore mororum quæ ex al= bis rubicunda fuerant effecta redditur incerta.

Pomi color. Fructuum mori arboris color ex albo in rubicundum tranſmutatus. Pomum au tem generale nomen eſt omniũ fructuum: qui= cunq; ĩ arboribus naſcuntur ſiue molles ſiue du ros cortices habeant. quãuis quidã aliter ſentiãt.

Hæret. dubitat an illa ſit arbor: ſub qua paulo ante ſederat. Tremebunda. palpitantia. Pul= ſare. percutere. Nõdum enim mortuus erat Py ramus. Retroq; pedem tulit. Retro ceſſit. Ex horruit. turbata eſt. Aequoris inſtar. Ad ſimi litudinem maris. Inſtar autem indeclinabile no men eſt. ac iterdum ad ſimilitudinem. Interdũ. ſignificat ad æquiparationem: q̃uis ſine p̃poſitio ne ponatur. Vergilius. Inſtar montis equum di uina palladis arte ædificãt. Q uod fremit. ſtre pit. Cum ſummum ſtringitur. Q uãdo in ſup= ficie raditur ac leuiter a uento attingitur. Cla= ro plangore. Magno eiulatu. In gelidis uulti= bus. In frigida facie Pyrami morientis. Supple uit. Impleuit. Q uis te mihi caſus ademit. Eri= puit. Sunt autẽ querelæ maxime amanti cõueni entes. Erexit. extulit. aperuit. Recondit. Iteꝝ cõdidit: & occultauit: & clauſit. Veſtẽq; ſuam. Velum ſuum: quo deceptus Pyramus ſeipſum i terfecerat. Ebur uacuum enſe. ideſt Eburneam uaginam enſe carentem. Tua te manus ĩquit amorq;. T eipſum inquit ob amorẽ quo me p ſequebaris interfeciſti. In unum. Ad hoc unũ ut me ipſa interficiam. In uulnera. Ad uulnera mihi ipſi inferenda. Reuelli. ſeparati. Cer= tus amor. uerus. Non inuideatis. nõ prohibea tis noſtris uotis inuidentes. Componi. condi ac ſimul ſepeliri. Pullos. nigros. Monumen= ta. Memoriam. Gemini cruoris. Sanguinis duorum & Pyrami & Thyſbes. Aptato mu= crone. Appoſita cuſpide. Sub imum pectus. Ad infimã pectoris partem. Ferro. Enſi. quo ſeipſum paulo ante tranſfixerat Pyramus. Vo ta. Preces. T etigere. Commouere. Per= maturuit. perfecte maturuit.

Quodq; rogis ſupeſt. Cinis & oſſa rogi ſupeſſe ſolẽt. Deſierat. loq; ſubaudiat̃ & alcithoe. Finẽ. n. ſuæ narrationi impoſuerat. Vocẽ tenuere. ſiluerunt. Leucothoe, ſoror alcithoes anteq̃ narret quemadmodum Leucothoe Orchami regis Achemeniæ & eurymones filia in arborem thuris fuerit cõuerſa: exponit adulterium Martis cum Venere. Sol. n. Martem olim cum Venere coeuntem uulcano eius marito indicauit: qui indignatus retibus tenuiſſimis cubile circũdedit: quibus coeuntem Martem cũ Venere ita implicuit: ut nullo pacto diſiungi poſſent. Patefacto deinde cubiculo omnium deorum oculis ſpectandos ſubiecit. Quare Venus indignata Soli Leucothoes amorem immiſit: qui ut commodius ea potiretur: ſe in matris eurymones figuram conuertit. Cum uero orchamus pater eam uitiatam eſſe indicio clyciæ ſolis amicæ cognouiſſet ipſam defodit in terram. Sol uero. amicam miſeratus: eam in thuris arborem commutauit. Hunc quoq;. Ac ſi diceret. Non ſolum mortales capiuntur amore: ſed dii quoq; & quidẽ clariſſimi. Videt hic deus omnia primus Cauſa eſt cur ſol putetur omnium primus Martis adulterium cum Venere uidiſſe. Quare hæc particula nam ſubaudienda uidetur. Iunonigenæ. ex iunone genito. Vulcanum enim ſolum Iuno ex ioue ſuſcepit. Furta. ſtupra & adulteria quod furtim fiant. Graciles. tenues atq; ſubtiles. Quæ lumina fallere poſſent. Quæ oculos decipere ualerẽt. Elimat. efficit lima. Aranea. tela aranearum. Vtq; leues tactus. ſignificat retia ea ita mollia fuiſſe ac flexibilia ut neq; ſi tangerentur ſentiri poſſent: ac facile rebus omnibus cederent. Parua momenta. Parua obſtacula: ut parum reſiſtere uiderentur. Deprenſi. in re prohibita inuẽti. Nam deprehẽdi proprie quis in re minus honeſta dicit̃. Lemnius. Vulcanus. Qui cum deformis natus eſſet Iunoniq; diſplicuiſſet e cælo fuit a Ioue in lẽnum inſulam præcipitatus. ibiq; a Simiis: ut ſcribit Seruius fuit nutritus. Admiſitq; deos. aduocauit deos ad ſpectaculum Veneris & martis qui ita ligati in lecto iacebãt: ut ſe diſſoluere nõ poſſent. Atq; aliquis de diis. Eum fuiſſe Mercurium ferunt. Cythereia. Venus a Cytheris inſula dicta: ad quam primum e mari nata cõcha perueniſſe dicitur. Memorem pœnam. aut hypallage ẽ. memor Cythereia. aut quam in memoria habebat ut Vergilius. Sæue memorem Iunõis ob iram.

Inq; uices. uiciſſim e contrario. Hyperione nate. Sol Hyperionis Titanis filius fuiſſe dicit̃. Eſt autem apoſtrophe ad ſolem. Igne nouo. Amore inuſitato. Temperius. Tempeſtiuius. Modo ſerius incidis undis. Interdum īquit tardius occidis. Eoo cælo. oriẽtali. unde oritur aurora: quæ græce ἠὼ dicitur. Porrigis. pducis. Brumales horas. Hyemales dies qui ſolent eẽ breuiores. Vitium mentis. ægritudo ac paſſio cordis: qua fere amantes pallent. Tranſit in lumina. Pallida nanq; uidebantur.

Leucothoe

Adulterium ueneris cũ marte.

Leucothoe in thuris arboré

Incubuit ferro: quod adhuc a cæde tepebat.
Vota tamen tetigere deos. tetigere parentes.
Nam color in pomo eſt: ubi permaturuit: ater.
Quodq; rogis ſupereſt: una requieſcit in urna.
Deſierat: mediumq; fuit breue tempus. & orſa ẽ
Dicere leucothoe. uocem tenuere ſorores.
Hunc quoq;: ſi derea qui temperat omnia luce:
Cepit amor ſolem. ſolis referamus amores.
Primus adulterium ueneris cum marte putatur
Hic uidiſſe deus. uidet hic deus omnia primus.
Indoluit facto: iunonigenęq; marito
Furta tori: furtiq; locum monſtrauit. at illi
Et mens: & quod opus fabrilis dextra tenebat
Excidit. extemplo graciles exęre catenas
Retiaq; & laqueos: quæ lumina fallere poſſent
Elimat. non illud opus tenuiſſima uincant
Stamina. non ſummo quæ pendet aranea tigno.
Vtq; leues tactus mometaque parua ſequãtur:
Efficit: & lecto circundata collocat apte.
Vt uenere torum coniunx & adulter in unum:
Arte uiri uinclisque noua ratione paratis
In mediis ambo deprenſi amplexibus hęrent.
Lemnius extemplo ualuas patefecit eburnas:
Admiſitque deos. illi iacuere ligati
Turpiter. atq; aliquis de diis non triſtibus optat
Sic fieri turpis. ſuperi riſere: diuque-
Hęc fuit in toto notiſſima fabula cælo.
Exigit indicii memorem cythereia pœnam.
Inque uices illum tectos qui lęſit amores:
Lædit amore pari. quid nunc hyperione nate
Forma colorque tibi radiataque lumina proſũt:
Nempe tuis omnes qui terras ignibus uris:
Vreris igne nouo: quique omnia cernere debes
Leucothoen ſpectas: & uirgine figis in una
Quos mundo debes oculos. modo ſurgis eoo
Temperius cęlo. modo ſerius incidis undis:
Spectandique mora brumales porrigis horas.
Deficis interdum: uitiumque in lumia mentis
Tranſit & obſcurus mortalia pectora terres.

Nec tibi quod lunæ. Cãm eclipſis ſolis exponit. Nam tũc deficere uidetur: cũ luna ei ſubiicitur. Luna uero infima planetarꝝ. Clymene. Phethontis mater. Rhodos. inſula ẽ lyciæ adiacens ſoli adeo grata: ut ſemp q̃is nebuloſo aere aliqua diei hora eius radii uideant̃: ut ſcribit Plinius. Rhodos aũt ⲁπο Τον ῥοδον. hoc eſt a Roſa pp pulchritudinem ut qdam ſcribũt fuit appellata. Nã prius & ophiuſa & a ſerenitate æthræa uocabat̃. Diodorus uero ait Rhodon inſulam a Rhodo puella Neptuni filia ex quadam Telchinum ſorore qui primi inſulam tenuerunt: fuiſſe appellatã. Nec tenet æææ. Perſa mater fuit Cyrces: quæ ææa ab Aea urbe colchorꝝ non ut Seruius ſcribit: a uocibuſ eorꝝ quos ĩ bruta animalia cõuertebat: fuit appellata. Aea uero nõ ſolum colchorꝝ ẽ urbs ab Aeeta Medeæ patre ædificata: ſed alia quoq; eſt Theſſaliæ. eſt ẽt Macedoniæ fons æa: ut Stephanus ſcribit. Vnde Aeæus ææa declinatur. Clytie. nympha fuit quæ Apollinem amauit. Graue uulnus. magnum doloré: quia ſibi leucothoen prælatã uidebat. Gentis odoriferæ. odores ferentis. hoc eſt arabicæ. Formoſiſſima Eurymone. pulcherrima. Eurymone aũt: ut ſcribit in theogonia heſiodus: nympha fuit oceani & tethios filia: uxorq; orchami Achemenioꝝ regis. Altera fuit Apollinis filia q̃ thalioni marito Adraſtũ argiuorꝝ regẽ atq; Eripylen pepit. Achæmenias. Perſicaſ. Nã achæmenii Perſæ & parthi populi ſunt finitimi. A priſco belo. a primo belo q abantẽ genuit. Abas acriſiũ. Acriſius Danaẽ. Danae Perſeũ Perſeus Bachæmonẽ. Bachæmõ Achæmenẽ: a quo Achæmenia eſt appellata. Achæmenes uero Orchamum. Axe ſub heſperio. Solis equorum paſcua deſcribit. quæ ſunt in occidente ambroſiam ferẽtia: cuius paſtu ſolis equi per noctẽ reparant̃ ad diurnos labores tolerandos. Axe ſub heſperio. ſub cælo occidentali. Duo nãq; ſũt axes: ut Seruius quoq; ſcribit: q & uertices & poli dicũtur: arcticus ſiue borealis qui a nobis ſemper uidetur & anctarticus ſiue notius & auſtraliſ qui nunquã a nobis uideri poteſt. Axem ergo p celo poſuit. Eſt autẽ proprie axis: ut ſcribit Apuleius: directio quædam ↄ polis uelut a cardinibus profecta. diuiſor & diſcriminator mundi orbem terræ in medietate cõſtituens. ambroſia uero quæ immortalitas ĩterpretatur: cibus eſt deorum: quo etiam equi ſolis paſci dicuntur. Eſt autem hærba quam diaſcorides artemiſiã eſſe ait.

Thalamos amatos. Amicæ Leucothoes cubiculum. Ducentem. Deducente filantem. Leuia ſtamina. mollia. Arbitrium. facultatem.

Et colus. inſtrumẽtum eſt cui appenduntur ſtamina filanda. Et fuſi. horum inuentor Cloſter Arachnes filius a Plinio fuiſſe narratur. Nitore. pulchritudine. ſplendore. Neq; enim moderatus. Cur inuideret Clytie cauſam aſſignat. Nimius enim erat ſolis amor in Leucothoen. Diffamatum. uulgatum. Et ille. Manu ſolem indicat patri Leucothoe. Crudus. Crudelis.

Nec tibi quod lunæ terris propioris imago
Obſtiterit palles. facit hunc amor ipſe colorem.
Diligis hanc unam, nec te clymeneq; rhodoſq;
Nec tenet æææ genitrix pulcherrima circes:
Quæq; tuos clytie quãuis deſpecta petebat
Concubitus: ipſoq; illo graue uulnus habebat
Tempore. leucothoe multarum obliuia fecit:
Gentis odoriferę quam formoſiſſima partu
Edidit Eurymone. ſed poſtq̃ filia creuit:
Quam mater cunctas: tam matrem filia uicit.
Rexit achæmeneias urbes pater orchamus: iſq;
Septimus a priſco numeratur origine belo.
Axe ſub heſperio ſunt paſcua ſolis equorum.
Ambroſiam pro gramine habent. ea feſſa diurnis
Membra miniſteriis nutrit: reparatq; labori.
Dumq; ibi quadrupedes cæleſtia pabula carpũt:
Noxq; uicẽ peragit: thalamos deus ĩtrat amatos
Verſus in eurymones faciem genitricis: & inter
Bis ſex leucothoen famulas ad lumina cernit:
Leuia uerſato ducentem ſtamina fuſo.
Ergo ubi ceu mater carę dedit oſcula natæ:
Res ait arcana eſt. famulę diſcedite. ne ue
Eripite arbitrium matri ſecreta loquendi.
Paruerant: thalamoq; deus ſine teſte relictus:
Ille ego ſum dixit: qui longum metior annum.
Omnia qui uideo. per quem uidet omnia tellus:
Mundi oculus. mihi crede places. pauet illa: me-
Et colus & fuſi digitis cecidere remiſſis. (tuq;
Ipſe timor decuit. nec longius ille moratus
In ueram rediit ſpeciem ſolitumq; nitorem.
At uirgo q̃is inopino territa uiſu:
Victa nitore dei poſita uim paſſa querela eſt.
Inuidit clytię. neq; enim moderatus in illam
Solis amor fuerat: ſtimulataq; pellicis ira
Vulgat adulterium: diffamatumq; parenti
Indicat. ille ferox immanſuetuſq; precantem
Tendentemq; manus ad lumina ſolis: & ille
Vim tulit inuitę dicentem: defodit alta
Crudus hũo: tumulũq; ſup grauis addit harenæ.
Diſſipat hunc radiis hyperione natus: iterq;

Euectum.Necatum.obrutum. Exangue:mortuum ſine ſanguine. Volucrum moderator equorum.Periphraſis eſt Apollinis:qui moderator &rector eſt uelociſſimorum equorum ac uolantium potius q̃ currentiũ: ut plene in ſecundo uidimus. Poſt phaethonteos ignes.Poſt fulmina quibus Phaethon fuit abſumptus. Gelidos artus.Mortua membra.Id enim quod ſequitur pro eo quod præcedit: & contra ſæpenumero ponitur a poetis. Reuocare.Reducere. Fatum.fati neceſſitas. Nectare odorato.ſuauiſſimi odoris liquore.Eſt enim. Nectar deorum potio:ut iam ſæpius diximus. Tanges tamen æthera dixit. Quãuis inquit a pollo te ad uitam reuocare non poſſim.ad cælum tamen peruenies. Nam thuris fumus ad deos uſq; in cælũ peruenire creditur. Delicuit.mollle & tenerum factum é:a deliqueſco præteritum. Sẽſim. Paulatim. Cacumine.In ſummitate. Tumulum. harenæ aggerem. At Clytien.Clytie nympha a ſole derelicta cũ nouẽ dies ſine ullo cibo ac potu exegiſſet: tandem deorum miſeratione in herbã heliotropium cõuerſa fingitur: quæ nũc quoq; priſtini amoris memor continue folia ad ſolẽ uertit. Vnde etiam nomen accepit.Nam Heliotropium dicitur ſolis conuerſio.ηλιοσ nãq; ſol. τροπη conuerſio dicitur. Quanuis amor excuſare dolorem.Amore enim quo Apollinẽ p̃ſequebatur:dolebat:clytie ſibi aliam præferri. Dolore autem coacta indicauit patri Leucothoes cum ſole cõcubitũ. Auctor lucis.Periphraſis ẽ ſolis.qui Lucis eſt effector. Modum.finẽ. Tabuit ex illo.Ex eo inquit tempore quo a ſole fuit derelicta:tabeſcere cœpit clytie commerciũ q; aliarum nympharũ fugere. Sub Ioue. Sub dio.ad aerem. Nouem Luces.Nouem dies.

Clytie ĩ heliotropiũ

Dat tibi:quo poſſis defoſſos promere uultus:
Nec tu iam poteras euectum pondere terræ
Tollerẽ nympha caput:corpuſq; exãgue iacebas:
Nil illo fertur uolucrum moderator equorum
Poſt phaethonteos uidiſſe dolentius ignes.
Ille quidem gelidos radiorum uiribus artus
Si queat:in uiuum temptat reuocare colorem.
Sed quoniam tantis fatum conatibus obſtat.
Nectare odorato ſparſit corpuſque locumque:
Multaq; prequeſtus:tanges tamẽ æthera dixit.
Protinus imbutum cęleſti nectare corpus
Delicuit:terramque ſuo madefecit odore.
Virgaque per glebas ſenſim radicibus actis
Turrea ſurrexit:tumulumq; cacumine rupit.
At clytien:q̃uis amor excuſare dolorem:
Indiciumq; dolor poterat:non amplius auctor
Lucis adit:ueneriſque modum ſibi fecit in illa:
Tabuit ex illo dementer amoribus uſa
Nympharum ĩpatiens:& ſub Ioue nocte dieque
Sedit humo nuda nudis incompta capillis.
Perque nouem luces expers undæque cibique.
Rore mero lachrymiſque ſuis ieiunia pauit.
Nec ſe mouit humo tantum ſpectabat euntis
Ora dei:uultuſque ſuos flectebat ad illum.
Membra ferũt hęſiſſe ſolo:partẽque coloris
Luridus exangues pallor conuertit in herbas.
Eſt in parte rubor:uiolęque ſimillimus ora
Flos tegit.illa ſuum:quãuis radice tenetur:
Vertitur ad ſolem:mutataque ſeruat amorem.
Dixerat:& factum mirabile ceperat aures.
Pars fieri potuiſſe negant.pars omnia ueros
Poſſe deos memorant.ſed non ẽ Bacchus in illis.
Poſcitur alcithoe.poſtq̃ ſiluere ſorores.
Quæ radio ſtantis percurrens ſtamina telę
Vulgatos taceo dixit paſtoris amores
Daphnidis idæi:quem nymphe pellicis ira
Contulit in ſaxum.tantus dolor urit amantes.
Nec loquar:ut quondam naturæ iure nouato
Ambiguus fuerit modo uir mõ fœmina ſcythõ

Heliotropium herbam conuerſa. Ceperat.Occupauerat.Delectarat. Poſcitur Alcithoe.Rogatur ut aliquid fabularum narret Quæ radio nauicula.inſtrument ũeſt ligneũ. quo utuntur textores. Stantis telæ.pendentis. Idæi.phrygii. Nam Ida mons eſt phrygiæ. & cretæ. Contulit.Conuertit.Has autem fabulas quæ uix unquam apud aliquem præſtãtum poetarum inueniuntur breuiter percurrit poeta:uidens illas nullo fere in uſu futuras. Tantus dolor urit amantes. Acclamatio eſt in amantũ Zelotypiam. Tãtus inquit dolor amantes cruciat: ut ſepænumero amatos perdant. Nec loquor Scython quidam ex mare in fœminam miranꝺo quodammodo fuit cõmutatus. Id autem fieri poſſe Plynius quoque ẽ auctor. Te quoque nunc Adamas.Celmus nutritius fuit Iouis: cui dum paruus erat:fuit admodum gratus. Poſtea quam uero Iupiter deorum imperium eſt adeptus:ipſum in Adamantem conuertit: quia uulgaſſet Iouem fuiſſe mortalem.

Daphnis idæ usĩ ſaxum Scythõ ĩ fœminam

Largoque ſatos curetas ab himbri. Curetes populi fuere Cretæ antiquiſſimi: qui una cũ corybantibus Iouẽ nutriuere. Sed cũ deinde religionem contemnerent ab Ioue ipſo imbribus fuere deleti. Poſtea uero cũ nemo deos coleret ex fungis eoſdem curetas reparauit. Et crocon. Crocos adoleſcens fuit: quem ſmilax uirgo cũ amaret neq; frui poſſet: ambo in flores conuerſi fuerunt. Vnde ſmilaceæ croccæq; coronæ dicuntur. Sane ſmilax ut ſcribit galenus etiam ſine s littera interdum enunciat Vnde ſit infamis. Salmacis fons eſt cariæ: quem qui ingrediuntur: efficeminati ac molles egrediuntur. Huius autem rei cauſam poeta refert in hermaphroditi preces: qui parentes rogauit ut quemadmodum ipſe: ſic alii quoque fontem illum intrantes molleſcerent. Nã Hermaphroditus Mercurii ac Veneris filius fuit formoſiſſimus: qui cum in fontem Salmacidis nymphæ ingreſſus foret: ita a nympha fuit colligatus ut ex duobus corporibus unũ fieret utrumq; habens ſexum. Vnde etiam nunc Hermaphroditi utroq; præditi ſunt ſexu. Eneruet. Neruos ac uires eripiat. effœmiet. Remolliat. molles ac effœmiatos efficiat. Diua cythereide. Venere. Sub idæis ãtris. In ſpelũcis Idæ montis phrygiq;. Cuius erat facies. Formoſiſſimum fuiſſe Hermaphroditum ſignificat: cum ſimilem eum fuiſſe parentibus dicat. Nomẽ quoq; traxit ab illis. Nã hermaphroditus ΑΠΟΤΟΥ ΕΡΩΤΟΥ. hoc ẽ. Mercurio & ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ uenere fuit appellatus. Studio. Cupiditate & animi inclinatiõe. Lycias urbes. Lycia Lydia & caria puinciæ ſunt finitimæ. Caras adit. Cares populi ſunt cariæ. Eſt autem accuſatiuus græcus. Car enim caros declinatur in maſculino. in fœminino autem Caiera. Carræ uero urbs eſt Meſſopotamiæ Craſſi cæde nobilis a Carra Syriæ fluuio denominata. Videt hic ſtagnum. Fontis ſalmacidis deſcriptio. Viuo ceſpite. Naturali terra. Nympha colit habitat. Idem autẽ cum fõte nomen habet. Salmacis enĩ nympha ut ſcribit ſex. pompeius: Cæli & terræ filia molliſſima fertur fuiſſe cauſa fontis Halycarnaſi aquæ appellandæ Salmacidis: quam qui bibiſſet: uitio impudicitiæ molleſceret ob eam cauſam: quod eius aditus anguſtatus parietibus occaſionem largitur iuuenibus petulantibus puerorum puellarumq; uiolãdarum. quia non patet effugium. unde Ennius. Salmacidas ſpolia ſine ſanguĩe & ſudor. Quod in molles atq; effœminatos dictum corrupte legitur in primo de officiis Ciceroĩs: inepteque ab iis qui in illud opus cõmentaria ſcripſerunt: exponitur: utin quadam diſputatione noſtra: quæ circumfertur: copioſius diximus. Duris uenatibus. laborioſis uenationibus. Cytheriaco. pulchro qualis uenerem deceret. Aut certe Cythoriaco legendum eſt a Cythoro mõte buxis abũdante: ex quo ligno pulchri pectines cõficiũtur. Perlucenti amictu. plucida ueſte. Significat aũt hãc nympham molliſſimam fuiſſe. Incubat. recubat. iacet. Cõpoſuit. ornauit. Et finxit uultũ ſumpſit uultum. blandum amantique aptum.

Curetes

Salmacis

Celmus in Adamantẽ.

Crocos cũ ſmilace in flores

Salmacis fons

Hermaphroditus

Cares

Te quoque nũc adamas: quõdã fidiſſime paruo
Celme ioui: largoq; ſatos curetas ab hymbri.
Et crocon in paruos uerſum cum ſmilace flores
Prætereo: dulciq; animos nouitate tenebo.
Vnde ſit infamis. quare male fortibus undis
Salmacis eneruet: tactoſq; remolliat artus
Diſcite. cauſa latet. uis eſt notiſſima fontis.
Mercurio puerum diua cythereide natum
Naiades idæis enutriuere ſub antris.
Cuius erat facies: in qua materq; paterq;
Cognoſci poſſent. nomen quoq; traxit ab illis.
Is tria cum primum fecit quinquennia: montes
Deſeruit patrios: idaq; altrice relicta
Ignotis errare locis. ignota uidere
Flumina gaudebat ſtudio minuente laborem.
Illec etiam lycias urbes: lyciæq; propinquos
Caras adit. uidet hic ſtagnum lucentis ad imum
Vſq; ſolum lymphæ. non illic canna paluſtris:
Nec ſteriles uluæ: nec acuta cuſpide iunci.
Perſpicuus liquor eſt. ſtagni tamen ultima uiuo
Ceſpite cinguntur. ſemperq; uirentibus herbis.
Nympha colit: ſed nec uenatibus apta: nec arcus
Flectere quæ ſoleat: nec quæ contendere curſu.
Solaq; naiadum celeri non nota dianæ.
Sæpe ſuas illi fama eſt dixiſſe ſorores.
Salmaci uel iaculum uel pictas ſume pharetras:
Et tua cum duris uenatibus ocia miſce.
Nec iaculum ſumit: nec pictas illa pharetras.
Nec ſua cum duris uenatibus ocia miſcet.
Sed modo fonte ſuo formoſos perluit artus.
Sæpe cythoriaco diducit pectine crines.
Et quid ſe deceat: ſpectatas conſulit undas:
Nunc perlucenti circundata corpus amictu
Mollibus aut foliis: aut mollibus icubat herbis.
Sepe legit flores: & tunc quoq; forte ligebat:
Cum puerum uidit: uiſumq; optauit habere.
Nec tamen ante adit: & ſi properabat adire:
Quam ſe cõpoſuit. q̃ circumſpexit amictus.
Et finxit uultum: & meruit formoſa uideri.
Tunc ſic orſa loqui. puer o digniſſime credi

Esse deus. seu tu deus es: potes esse cupido:
Siue es mortalis: qui te genuere beati.
Et mater felix: & fortunata profecto
Si qua tibi soror est. & quæ dedit ubera nutrix:
Sed longe cunctis longeq; beatior illa est:
Si qua tibi sponsa est. si quam dignabere tæda.
Hic tibi siue aliqua est: mea sit furtiua uoluptas.
Seu nulla est: ego sim: thalamũq; ineamus eũdẽ.
Nais ab his tacuit. pueri rubor ora notauit.
Nescit quid sit amor. sed & erubuisse decebat:
Hic color aprica pendentibus arbore pomis:
Aut ebori tincto est: aut sub candore rubenti
Cum frustra resonant æra auxiliaria lunę.
Poscenti nymphæ sine fine sororia saltem
Oscula: iamq; manus ad eburnea colla ferenti
Desinis an fugio: tecũq; ait ista relinquo?
Salmacis extimuit: locaq; hæc tibi libera trado
Hospes ait. simulat gradu discedere uerso:
Tum quoq; respiciens fruticumq; recondita silua
Delituit: flexoq; genu summisit. at ille
Scilicet ut uacuus & inobseruatus in herbis
Huc it: & hinc illuc. & in alludentibus undis
Summa pedum taloq; tenus uestigia tingit:
Nec mora. temperie blandarum captus aquarũ
Mollia de tenero uelamina corpore ponit.
Tum uero stupuit: nudæq; cupidine formę
Salmacis exarsit. flagrant quoq; lumia nymphę.
Non aliter q̃ cum puro nitidissimus orbe
Opposita speculi refertur imagine phœbus:
Vixq; moram patitur. uix iã sua gaudia differt.
Iam cupit amplecti. iam se male continet amens
Ille cauis uelox applauso corpore palmis
Desilit in latices: alternaq; brachia iactans
In liquidis translucet aquis: ut eburnea si quis
Signa tegat claro uel candida lilia uitro.
Vicimus & meus est exclamat nais: & omni
Veste procul iacta mediis immittitur undis:
Pugnãtemq; tenet: luctantiaq; oscula carpit:
Subiectatq; manus: inuitaq; pectora tangit.
Et nunc hac iuueni. nunc circũfunditur illac.
Deniq; nitentem contra: elabiq; uolentem
Implicat ut serpens: quam regia sustinet ales:
Sublimemq; rapit. pendens caput illa pedesq;
Alligat: & cauda spatiantes implicat alas.

Siquam dignabere tæda. Siquam tuis nuptiis dignam existimabis. Hic tibi siue aliqua est. Si inquit spõsam habes: mecum uelis hoc loco furtim coire. Sin uero nõ habes. me uelim accipias uxorem. Ab hiis. post hæc. Hic color. His similitudinibus declarat. qualis esset Hermaphroditi pueri color: posteaq̃ audita nymphæ oratione erubuit. Aprica. soli exposita. Arbores autem soli expositæ rubicunda poma ferre solent. Aut ebori tincto. Minio ac purpureo colore picto. Aut sub candore rubenti lunæ. hoc est lunæ eclipsim patienti. Tunc enim rubescere uidetur. Cum frustra resonãt. frustra perstrepũt. nihil enĩ lunæ deficienti prosunt. Quanuis uulgus putet carmina ueneficarum æreorum uasorum tinnitibus impediri: ne eclipsin lunæ inducant. Vnde Iuuenalis loquacitatem mulierum carpens inquit. Vna laboranti poterit succurrere lunæ. Aera ærea uasa. Auxiliaria. auxiliũ lunæ afferentia: ne ueneficarum deficiat carminibus. Sororia oscula. casta & pudica: qualia sorores decent. Est autem adiectiuum nomen sororius a sorore declinatum. neq; eum significat qui alicuius sororem duxit uxorem: ut quidam putant. Eburnea. candida ut ebur. Desinis an fugio. Aut desine inquit. aut ego hinc fugiam: ac tibi soli ista loca relinquam. Extimuit. ne fugeret. Gradu uerso. Conuerso gressu & passu. Fruticum sylua. Frutices medi sunt ĩter arboes & herbas. Vt uacuus. utpote ociosus. Et aliis curis solutus. Et ĩobseruatus. Nõ uisus a quoq̃ nõ notatus. Alludentibus. quæ alludere sibi blandirique uidebantur. Mollia uelamina. molles uestes ac tenues. Flagrant quoque lumia nymphæ. hoc est. oculi quoque nymphæ Salmacidos flagrare uidentur. Nam etiam oculis prodebat quanta potiũdi pueri cupiditate teneretur: id quod amore captis fere usu uenire solet. Non aliter. Sic iquit oculi nymphæ flagrare uidentur ac splendere: ut solis radii sereno aere: cum ipsis speculum opponitur. Nam tunc & splendidissimi uidentur & ignem contrahunt.

Puro orbe. Nebulis carẽte: & Sereno aere. Ille cauis uelox. Natantium morem exprimit. Ingressuri enim aquas mãibus cauis corpus sibi percutiunt. Liquidis. puris: Signa. statuas. Luctantia oscula carpit. ab illo reluctante. est enim hypallage. Inuita. pro illi inuito ac nolenti. altera hypallage. Nitentem contra. repugnãtem reluctantem. Implicat ut serpens. His similitudinibus ostẽdit q̃ arctum strictumque teneat: Salmacis Hermaphroditum. Regia ales: aquila: q̃ idcirco ĩ Iouis tutela esse dicitur: quod ex auibus sola nunquam fulmine tangatur. Est autem serpentibus infestissima: a quibus sæpenumero ita implicatur: ut in terram una cum illis decidat.

Spatiantes.ſpatioſe & late ſe iactantes. Polypus.piſcis eſt miræ magnitudinis multos habẽs pedes. Vnde etiã nomen accepit. Nam πολυσ multus. πουσ ποδοσ pes dicitur. Hic inſidiatur piſcatoribus: quos ſi ceperit: omnibus pedibus: quæ flagella uocat poeta: ſic ſtringit: ut nullo pacto effugere poſſint. Eſt etiam morbus a ſimilitudine piſcis dictus nares maxime infeſtãs. de quo Horatius. Balbinũ Polypus agræ. Perſtat in propoſito perſeuerat. Atlantiades. pronepos Atlantis. Nam Atlas Maiam genuit. Maia Mercurium. Mercurius Hermaphroditum.

Diducat. Separet. Suos. proprios & propitios.

Conducat. coniungat. Coierunt. Coniuncta fuerunt. Neutrũ. nec puer. nec puella. Et utrũque: quia ſexum utrumq; habebat. Ergo ubi. Nunc aſſignat cauſã: id quod in narrationis principio pollicita eſt alcithoe: cur Salmacidis fontem ingredientes molles effœminatique reddantur. Quo uir. In quas uir non mollis ſed fortis & conſtans deſcenderat & ingreſſus fuerat. Semimarem. Semi uirum & effœminatum. Mollita. Mollia facta. Venerit. Ingreſſus fuerit. Biformis. qui & maris & fœminæ formam referebat: qualem hermaphroditi habent. Incerto. Ignoto. Finis erat dictis. Alcithoe una cum ſororibus poſt finitas fabulas ira Bacchi: cuius ſacra contemnebant: in ueſpertiliones aues fuerũt conuerſæ: ac earum domus incenſa. Mineia proles. Minei filiæ. Vrget opus. operi inſtat. Prophanat. polluit. prophanum ac non ſacrum effecit. Prophanum enim opponitur ſacro. Tinnula. Tinnientia ac reſonãtia. Tinnire proprie dicuntur æra percuſſa. Vnde etiam Tintinnabula ſunt appellata. Myrrhæq; croci. Illis enĩ delibutus bacchus ad eas fuerat ingreſſus: quãuis non uideretur. Reſq; fide maior. hoc ẽ. maior q̃ cui fides debeat adhiberi. Multas autem in tranſcurſu metamorphoſis poeta deſcribit ſic apte ut nulla indigeant expoſitione. Iamque dies exactus erat. Iam iquit dies erat præteritus. Quod nec tenebras. Crepuſculi deſcriptio eſt. nam crepuſculum dubia lux dicitur. Pingues lampades. faces ex pingui & reſinam ferenti tæda confectæ. Non autem propter oleum pingues. Lãpas enĩ generale eſt uocabulum omnium eorum quæ accenſa lucẽt. Ferarum. Tygrium & Lyncũ quæ feræ Bacchi currum trahere dicũtur. Membrana. cartilago quæ membrana charta eſſe uideť.

Tenueſque. hoc eſt. brachia in alas fuere conuerſa. Veterem figuram. Priſtinam. & humanam formam. Non illas pluma leuauit. Mineides inquit plume leuitate nõ fuerunt in aerẽ ſublatæ: ſed trãſlucentibus & cartilagineis alis. Veſpertiliones enim ſunt implumes.

Vtq; ſolent hædere longos intexere truncos:
Vt ue ſub æquoribus deprenſum polypus hoſtẽ
Continet ex omni demiſſis parte flagellis.
Perſtat atlantiades: ſperataq; gaudia nymphę
Denegat. illa premit: demiſſaq; corpore toto
Sicut inhærebat: pugnes licet improbe dixit:
Non tamen effugies. ita dii iubeatis: & iſtum
Nulla dies a me: nec me diducat ab iſto.
Vota ſuos habuere deos. nam mixta duorum.
Corpora iunguntur: facieſq; inducitur illis
Vna: uelut ſi quis conducat cortice ramos:
Creſcendo iungi pariterq; adoleſcere cernit.
Sic ubi complexu coierunt membra tenaci:
Nec duo ſunt: ſed forma duplex: nec fœmina dici:
Nec puer ut poſſit: neutrũq; & utrũq; uidetur.
Ergo ubi ſe liquidas: quo uir deſcenderat: undas
Semimarem feciſſe uidet: mollitaq; in illis
Membra: manus tendens: ſed iam nõ uoce uirili
Hermaphroditus ait. nato date munera ueſtro
Et pater & genitrix amborum nomen habenti.
Quiſquis in hos fontes uir uenerit: exeat inde
Semiuir: & tactis ſubito molleſcat in undis.
Motus uterq; parens nati rata uerba biformis
Fecit: & incerto fontem medicamine tinxit.
Finis erat dictis: & adhuc mineia proles
Vrget opus: ſpernitq; deum: feſtumq; pphanat:
Tympana cum ſubito non apparentia raucis
Obſtupuere ſonis: & adunco tibia cornu:
Tinnulaq; æra ſonant: & olent myrrhæq; crociq;:
Reſq; fide maior: cœpere uireſcere telę.
Inque hederę faciem pendens frondeſcere ueſtis
Parsabit in uites: & que modo fila fuerunt:
Palmite mutantur. de ſtamine pampinus exit.
Purpura fulgorem pictis accommodat uuis.
Iamq; dies exactus erat: tempuſq; ſubibat:
Quod tu nec tenebras. nec poſſes dicere lucem:
Sed cum luce tamẽ dubiæ confinia noctis.
Tecta repente quati: pingueſq; ardere uidẽtur
Lampades: & rutilis colluc̃et ignibus ędes.
Falſaq; ſęuarum ſimulacra ululare ferarum.
Fumida iamdudum latitãt per tecta ſorores:
Diuerſæque locis ignes ac lumina uitãt.
Dumq; petũt tenebras: paruos mẽbrana p artus
Porrigitur: tenueſq; includunt brachia pẽnæ.

Telæ ĩ hederã & uites

Pro corpore.pro corporis magnitudine. Seroq; tenent a ueſpere nomen.ueſpertiliones enim a ueſpere dicunt. Tum uero totis.Ino Bacchi nutrix ac matertera uxorq; Athamantis in odiū Iunonis īcidit:quod ubiq; Bacchi uires laudibus extollebat: cum & alumni & mariti & filiorum felicitate nimium ſuperba uideretur. Hanc igitur Iuno ut affligeret ad inferos deſcendens unam e furiis excitauit:quæ Athamanta in tantum furorem coniecit:ut Learchum filium iterfecerit.Ino autem mariti furorem fugiens e ſcopulo ſe una cum Melicerta altero filio in mare præcipitauit.Qui ueneris precibus a Neptuno excepti:& Ino in Leucothean deam : q̄ Matuta.& melicerta in Palæmonem: qui latine Portunuſ dicitur:fuere commutati. Matertera. Ino enim Semeles fuit ſoror:quæ Bacchum tanq̄ filiū educauit. De tot ſororibus expers. Vna doloris erat .Sola dolore carebat. Aliæ nāq; ſorores filios amiſerant. Agaue Pentheum. Autonoe Actæonem. Niſi quem fecere ſorores.Ex infortuniis nanq; ſororum dolorē capiebat Ino. alias felix haberi poterat. Natis.filiis. Learcho & Melicerta. Thalamo Athamantis nuptiis Athamantis Thebanorum principis ac Aeoli regis uentorum filii. Sublimes animos. Elatos ac ſuperbos. Alumni bacchi quem aluerat. Alumnus autem ſemper in paſſiua accipitur ſignificatione:q̄uis quidam Laurentio uallæ contradicere pulchrum putantes in actiua quoq; inueniri contendant. Numine.diuinitate. Non tulit tolerare non potuit. Et ſecum.Locuta eſt ſubaudiatur. De pellice natus.bacchus Semeles filius . Mæonios nautas. Thyrrhenos qui a Mæonia erant oriundi. Vertere.conuertere in Delphinos:ut paulo ante uidimus. Et laceranda.Pentheum ſignificat qui ut uidimus:ſub apri forma a mr̄e materteriſq; fuit dilaceratus. Triplices.Tres. Nouis alis.quæ antea nunq̄ uiſæ fuerunt. Nam ex ſola cartilagine ac membrana cōſtant. Pentheia cæde:Penthei occiſione. Eſt autē poſſeſſiuum triſyllabum : cuius penultima apud græcos cum ει diphthongo ſcribitur:q̄ quidem uel in e uel in i longā a nobis cōuerti ſolet: q̄uis antiqui eadem ει diphthongo uterentur. Cur non ſtimuletur.In furorem agatur . Ino ſororum exemplo. Eſt uia decliuis.uiam quæ ducit ad inferos : primum deſcribit. Deinde ipſas ſedes īfernas. Nubila.Vmbroſa.obſcura. Funeſta taxo.Ferali ac peſtifera. Nā Taxus arbor eſt maxime uenenoſa. Vnde toxica fuere denominata:ut Plynius ſcribit. Ducit ad īfernas deeſt Quæ.Sic Virgilius. Vrbs ātiqua fuit Tyrii tenuere colōi:deeſt quā. Styx iners.īmobilis. Paludes .n.q̄ nō mouent : & nebulas & tetrum emittunt odorem. Simulacraq; functā ſepulchris.hoc eſt.animæ quarum corpora ſepulchra ſortita ſunt.Nam quarum cadauera īſepulta iacerent . iis trāſire ſtygē paludē nō dabat:ſecundum priſcorum opinionem. Senta.ſentico ſa.ſpinoſa.Sētes.n.ſpinæ dicunt. Stygiā urbē. infernā. Fera regia. Crudelis aula Nigri diris. Plutonis. Mille capax. Magnitudinem urbis īfernæ ſignificat. Nec ulli exiguus populo eſt ulli multitudini quātalibet ſit. Animæ nanq; locum non occupant cū ſint incorporeæ. Parſq;

Veſpertilionis deſcriptio

Ino in deam

Via ad inferos

Inferorū urbiſ deſcriptio

Nec qua perdiderint ueterem ratione figuram
Scire ſinunt tenebræ.non illas pluma leuauit.
Suſtinuere tamen ſe perlucentibus alis:
Conatæq; loqui mini mam pro corpore uocem
Emittunt:peraguntq; leues ſtridore querelas:
Tectaq; non ſiluas celebrant:lucemq; peroſæ
Nocte uolant:ſeroq; tenent a ueſpere nomen:
Tum uero totis bacchi memorabile thebis
Numen erat:magnaſq; noui matertera uires
Narrat ubiq; dei:deq; tot ſororbus expers
Vna doloris erat:niſi quem fecere ſorores.
Aſpicit hanc natis thalamoq; athamantis habētē
Sublimes animos: & alūni numine Iuno.
Non tulit:& ſecum.potuit de pellice natus
Vertere męonios:pelagoq; immergere nautas:
Et laceranda ſuæ nati dare uiſcera matri:
Et triplices operire nouis mincidas alis:
Nil poterit Iuno:niſi multos flere dolores?
Idque mihi ſatis eſt.hæc una potentia noſtra eſt.
Ipſe docet quid agam.fas eſt & ab hoſte doceri.
Quidque furor ualeat pentheia cæde ſatiſque
Ac ſuper oſtendit cur non ſtimuletur:eatque
Per cognata ſuis exempla furoribus Ino?
Eſt uia decliuis funeſta nubila taxo:
Ducit ad infernas per multa ſilentia ſedes.
Styx nebulas exhalat iners:umbręq; recentes
Deſcēdunt illac:ſimulacraque fūcta ſepulchris.
Pallor hyemſqne tenent late loca ſenta : nouique
Qua ſit iter mães ſtygiam quod ducat ad urbē:
Ignorant.ubi ſit nigri fera regia ditis.
Mille capax aditus:& apertas undique portas
Vrbs habet:ut que fretum de tota flumina terra:
Sic omnes animas locus accipit ille:nec ulli
Exiguus populo eſt:turbamue accedere ſentit.
Errant exangues ſine corpore & oſſibus umbrę.
Parſque forum celebrant.pars imi tecta tyranni.
Pars aliquas artes antiquæ imitamina uitæ
Exercent.aliam partem ſua pœna coercet.
Suſtinet ire illuc cęleſti ſede relicta

forum celebrant. Id sequitur quod inquit in sexto Verg. nam unusquisq; apud inferos iisdem studiis delectat: quibus dum uiueret: tenebatur. Nonnulli ergo apud inferos sunt causidici. alii aulici. alii artifices: alii incarcere detinentur. Imi tyranni. Inferni regis Plutonis. Tantum odiis. Parenthesis est acclamationem continens Adeo inquit Iuno ab ira odioque uexabat. Simul. postq. Cerberus. Canis est triceps inferorum custos. Sorores nocte genitas. Furias. Eumenides nanq; noctis & Achæronis filiæ fuisse dicunt. Sunt autem tres. Tisiphone. Alecto. & Megæra. Graue & iplacabile numen. Molestu & quod nullis precibus placari potest. Adamante. Adamas adeo durus est lapis: ut nulla alia re q hircino sanguine frangi possit. Sedes scelerata uocatur. Sceleratorum sedes uocatur carcer: in quo ex iis q plectebantur no nullos enumerat. Viscera pbebat. Tityus laniãda. Tityus Terræ fuisse filius dicit adeo magnus: ut nouem iugera suo corpore occuparet. Hic cu Latonæ uim inferre uellet: Sagittis Appollinis ad iferos detrusus: ea pœna fuit dãnatus ut uultures cor eius nunq exedere cessent. Tibi Tantale nullæ. Tantalus Iouis ex Plote nympha filius cum Iouis arcana hominibus prodidisset: filiumq; pelopen diis hospitio susceptis comedendum apposuisset alias esse carnes mentitus: adi feros detrusus ea pœna plectitur: ut neque bibere aquis etiã labia tãgentibus: neq; quicq come dere possit: quis illius capiti arbor imineat; pomis onusta. Hac autem pœna auari omnes affici uident: q partis pecuiis p auaritiã uti no possut. Aut urges Sisyphæ. Sisyphus Aeoli fuit filius: qui cu Isthmu Latrociniis infestaret: a Theseo iterfectus ea pœna apud inferos damnatus est: ut ex ima ualle saxum admontis uertice nunquam urgere desistat: nisi cum in uallem descendit ad saxum delapsum iterum in montis cacumen impellendum. Hoc autem figmento denotantur ambitiosi: qui quãuis sæpius in petendis magistratibus repulsam ferant: ab ambiendo tamen nunq desistunt. Voluitur Ixion. Is Iunonem de stupro iterpellare ausus rotæ apud inferos ita fuit alligatus: ut semper uoluat. Belides. Beli neptes. Nam Belus duos habuit filios Danaum. & Aegyptum: pro quo imperiti scribunt ægisthum. Is quinquaginta Danai filias totide suis filius desponsauit. Sed Danaus cum apollinis oraculo didicisset: se quandoque ab uno filiorũ Aegypti sibi genero occisum iri: filiabus mãdauit: ut prima nocte quæque suum: maritos occiderẽt. Quæ quidem omnes præter unam hypermestram natu minorem: quæ lino spõso pepercit: a quo postea Danaus fuit interfectus: patri sũt obsecutæ. Quare ea pœna apud inferos sunt damnatæ: ut cribris aquam haurire nũquã desistant. Letum. mortem a lendo: quod non ẽ in usu: quod mors omnia deleat. Patruelibus. Ex duobus fratribus nati patrueles dicuntur.

Et ante omnes Ixiona. Quia ab eo affecta iniuria fuerat cum de stupro fuit iterpellata. Rursus ab illo. post illum. Cur hic e fratribus. Nã Sisyphus & Athamas fratres fuere filiiq; æoli.

Cum coniuge. Cum uxore sua Ino.

(Tantum odiis iræq; dabat) saturnia iuno.
Quo simul intrauit: sacroq; a corpore pressum
Intremuit limen: tria Cerberus extulit ora:
Et tres latratus simul edidit. illa sorores
Nocte uocat genitas graue & iplacabile numen.
Carceris ante fores clausas adamante sedebant:
Deq; suis atros pectebant crinibus angues:
Quam simul agnorunt inter caliginis umbras:
Surrexere deæ. sedes scelerata uocatur.
Viscera præbebat Tytius lanianda: no uẽq;
Iugeribus distractus erat. tibi Tantale nullę
Deprehẽdũtur aquæ: queq; iminet effugit arbor:
Aut petis: aut urges ruiturum Sisyphe saxum:
Voluitur Ixion: & se sequiturq; fugitq;.
Molitiq; suis letum patruelibus ausæ
Assidue repetunt: quas perdũt: Belides undas:
Quos omnes facie postq; saturnia torua
Vidit: & ante omnes Ixiona: rursus ab illo
Sisyphon aspiciens: cur hic e fratribus inquit
Perpetuas patitur pœnas: athamanta superbum
Regia diues habet: qui me cum cõiuge semper
Spreuit: & exponit causas odiiq; uieq;:
Quidq; uelit. quod uellet erat: ne regia Cadmi
Staret: & in facinus traherent athamãta furores:
Imperium. promissa. preces confundit in unum:
Sollicitatq; deas. sic hæc iunone locuta
Tisiphone canos ut erat turbata capillos
Mouit: & obstantes reiecit ab ore colubros:
Atq; ita. nõ longis opus est ambagibus inquit.
Facta puta quæcunq; iubes. inamabile regnum
Defere: teq; refer cęli melioris ad auras.
Læta redit iuno: quam cęlum intrare parantem
Roratis lustrauit aquis Thaumantias Iris.
Nec mora Tisiphone madefactã sanguine sumit
Importuna facem: fluidoq; cruore rubentem
Induitur pallam: tortoq; incingitur angue:
Egrediturq; domo: luctus comitatur euntem:

Spreuit.Contempſit. Et exponit cauſas.odii: quo ꝓſequitur Athamantem. Quidq; uelit, exponit etiam quid uelit furias facere. Staret.erecta foret.Sed euerteretur. Et in facinus.In ſcelus. Traherent Athamãtas furores.hoc eſt: Vt Athamas furioſus effectus aliquid mali perpetraret. Imperium, promiſſa. Decorum ſeruat poeta.Nam iratorum confuſa ſemper eſt oratio. Tiſiphone.una eſt ex tribus inferni furiis quæ homicidas maxime punit.unde etiam nomen accepit.nam τιω eſt punio.φονος cædes dicitur. Obſtantes colubros.ſerpentes os impedientes ne loqui poſſet.Furiæ nanq; ſerpentes pro crinibus habere finguntur. Longis ambagibus.Longis uerborũ circuitionibus. Longa oratiõe. Roratis.inſperſis. Luſtrauit. purgauit ab inferorum contactu. Thaumantias Iris.Thaumantis filia.Importuna. Moleſta.

Et pauor: & terror: trepidoq; inſania uultu.
Limine conſtiterat. poſtes tremuiſſe feruntur
Aeolii.pallorq; fores infecit acernas.
Solq; locum fugit.monſtris exterrita coniunx.
Territus eſt athamas: tectoq; exire parabant.
Obſtitit infelix: aditumq; obſedit erynnis.
Nexaq; uipereis diſtendens brachia nodis
Cæſariem excuſſit.motæ ſonuere colubræ.
Parſq; iacens humeris.pars circum pectora lapſę
Sibila dant: ſaniẽq; uomunt: linguiſq; coruſcãt.
Inde duos mediis abrupit crinibus angues:
Peſtiferaq; manu raptos immiſit.at illi
Inooſq; ſinus.athamanteoſq; pererrant:
Inſpirantq; graues animos: nec uulnera membris
Vlla ferunt.mens eſt quæ diros ſentiat ictus.
Attulerat ſecum liquidi quoque monſtra ueneni
Oris cerberei ſpumas: & uirus echidnæ:
Erroreſq; uagos: cæcæq; obliuia mentis:
Et ſcelus: & lachrymas: rabiẽq; : & cędis amorẽ:
Omnia trita ſimul: quæ ſanguine mixta recenti
Coxerat ærę cauo uiridi uerſata cicuta.
Dumq; pauent illi: uertit furiale uenenum
Pectus in amborum: pręcordiaq; intima mouit.
Tum face iactata per eundem ſępius orbem:
Conſequitur motos uelociter ignibus ignes.
Sic uictrix iuſſiq; potens ad inania magni
Regna redit ditis: ſumptumq; recingitur anguẽ.
Protinus Aeolides media furibundus in aula
Clamat Io comites his retia tendite ſiluis.
Hic modo cum gemina uiſa eſt mihi prole leæna:
Vtq; ferę ſequitur ueſtigia coniugis amens:
Deq; ſinu matris ridentem: & parua Learchum
Brachia tendentem rapit. & bis terq; per auras
More rotat fundæ: rigidoq; infantia ſaxo
Diſcutit ora ferox. tum deniq; concita mater
Seu dolor hoc fecit: ſeu ſparſi cauſa ueneni
Exululat: ſparſiſq; fugit male ſana capillis.
Teque ferens paruum nudis melicerta lacertis
Euoe bacche ſonat. bacchi ſub nomine iuno

Limine.Athamantis, Poſtes Aeolii. Inuæ Athimantis Aeoli nepotis, Pallorq; fores infecit acernas. Aduentu inquit Tiſiphones fores acernæ pallidæ fuerũt effectæ. Ex quo maxima uis ueneni furiæ illius ſignificatur. Fores acernas.ex acere confectas: Acer nanq; arbor eſt operum elegantia & ſubtilitate citro ſecũda: ut Plinius ſcribit. Plura eius ſunt genera: quæ q uidere cupit; ex Plinii ſextodecimo uolumie; repetat licet. Solque locum fugit. Aduentu Tiſiphones ſol quoq; fugatus eſt. Infelix.infelices faciens. Sic Vergilius. Sis fœlix noſtrũq; leues q̃ cunq; laborem. Saniemq; uomunt. Venenum ex ore emittunt. Linguiſq; coruſcant. Linguas uibrant. Eſt enim trifida & longiſſima ſerpentibus lingua; quam tãta celeritate mouent: ut tres habere linguas uideantur. Graues animos.difficiles.anxios. Vulnera.Morſus. Diros ictus. graues affectus & perturbationes. Ictus autem proprie ſcorpionum dicuntur: quanuis & ſerpẽtum. Et uirus echidnæ.Hidræ ſerpentis.echidna uero latine uipera dicitur. Erroreſq; uagos. Errandi uagandiq; cupiditatem.Proprio autem epitheto uagos errores poeta uocauit. Cicuta. herba eſt præſentiſſimi ueneni. Furiale. In furorem agens. Mouit.in furorem commouit.

Ignes. Venti & facis agitatione cõmotos. Cõſequitur ignibus.aſſequtur ſic ut continenter igneus orbis uideretur. Sic uictrix. uoti compos.

Sumptumq; recingitur anguem. Serpentem quo cincta erat Tiſiphone reſoluit.. Furibundus.Furioſus. Io comites.uox eſt & bacchantium & furentium. Rotat. Circumducit. Rigido.ſaxo.Duro & aſpo. Diſcutit.Diſiicit.illidit Diſtringit quatiendo. Infantia ora.infantis caput. Sparſi ueneni.a Tiſiphone. Exululat.clamores horrẽdos emittit. Male ſana.Inſana & furioſa. Euoe bacche. uox eſt bacchantium.

Sonat.Clamat. Hos usus.Hanc utilitatem ut furas & insanias. Imminet.Promontorium describit unde se Ino cum Melicerta filio præcipitauit. Summa riget.aspera & inculta est. In apertum æquor.In latum mare. Occupat.celeriter ascendit. Vires insania fecerat.Parenthesis:qua res uerisimilis efficitur. Onusq; suum.Melicertam filium quem fugiens secum asportauerat. Recanduit.Candida & alba facta est propter spumam:quám concitatum mare emittere solet. Tametsi candere ꝓprie dicatur ferrum ignitum. Neptis.Inus. quæ Hermiones filiæ Veneris filia fuit. Suo patruo.Neptuno qui frater est Iouis:cuius tertia Venus esse filia dicitur. Quatuor enim Veneres fuisse Cicero in libris de natura deorum scribit.quarum primam quæ magna Venus appellatur:Cæli ac dei filiam fuisse. Secundam ex maris spuma natam. Tertiam Iouis & Dionés filiam. Quartã syrii & Cyprie. Proxima. Nam Ioui cælum in mundi diuisione. Neptuno terra cum mari optigit. In Ionio immenso. Ionium mare est græciam alluens. Est autem spondaicus uersus neque ullius uocalis admittit collisionem. Tuis. marinis. Aliqua etiam mihi.hoc est. Ego quoque aliquid gratiæ in mari habere debeo: cum in mari ex puma sim nata. Indeque appellata.

Veneris origo

Obiter autem Ouidius aliam quoque transformationem exponit.Nam secunda Venus: ut diximus:ex maris spuma ac sanguine cæli testiculorum procreata fingitur. Saturnus enim Cælo patri iratus falce uirilia abscidisse: eaque in mare proiecisse narratur: ex quorum sanguine & maris spuma Venus concreta esse perhibetur. Vnde etiam Aphrodite ἀπὸ τῆς ἀφροῦ. hoc est a spuma uocatur. Nomenque simul faciemque uocauit. hoc est. Figuram & nomen Inus Melicertæ commutauit. Nam Ino Leucothea græce. latine Matuta fuit appellata. Melicerta uero a græcis Palæmon.a nostris Portunus fuit nuncupatus. Sidoniæ comites.Matronæ Thebane Ino fugientem secutæ:cum ex uestigiis percepissent eam se in mare præcipitasse: Iunoni inuidiam facere cœperunt. Quare Iuno irata eas partim in saxa. partim in aues commutauit.

Comites inus in lapides & aues

Primo saxo.in prima promontorii parte. Nec dubium de mortæ ratæ. Nam eam mortuam cum filio putauerunt. Cadmeida. Cadmeiam.patronymicum pro possessiuo. Deplãxere.defleuere palmis pectora plagentes atque percutientes. Conuicia.contumelias. Monumenta.Memoriam. Solito plangore. Consueta percussione. Riguisse. duros factos esse. Hæsit.permansit. Quæ nunc quoque gurãgite in illo. Tapinosis est. gurgitem enim pro sinu maris posuit poeta.gurgites enim fluminum proprie dicuntur Distringunt.radunt.leuiter attingunt. Cadmeides. Thebanæ mulieres a Cadmo Duce sic dictæ. Nescit Agenorides Cadmus uariis suorum ifortuniis uexatus Thebas una cum Hermione Vxore dereliquit: Sequeque in Illyrium contulit: ubi cum Vxore in serpentem fuit conuersus. Quod quidem idcirco fingitur: quia Cadmus cum iam esset senex: ab Amphione & zetho regno pulsus ad Illyrios se

Risit:& hos usus præstet tibi dixit alũnus.
Imminet æquoribus scopulus.pars ima cauatur
Fluctibus: & tectas defẽdit ab himbribus ũdas.
Suma riget:frontemq; in apertũ porrigit æquor.
Occupat hunc(uires insania fecerat)Ino:
Sequesuper pontum nullo tardata timore
Mittit:onusq; suum.percussa recanduit unda.
At uenus immeritæ neptis miserata labores
Sic patruo blandita suo est,o numen aquarum:
Proxima cui cælo cessit neptune potestas:
Magna quidem posco.sed tu miserere meorum.
Iactari quos cernis in ionio immenso:
Et diis adde tuis. aliqua & mihi gratia ponto est:
Si tamen in medio quondam cõcreta profundo
Spuma fui:gratũque manet mihi nomẽ ab illa.
Annuit oranti neptunus:& abstulit illis
Quod mortale fuit:maiestatemq; uerendam
Imposuit:nomẽque simul faciemq; nouauit.
Leucotheaq; deum cum matre palæmona dixit.
Sidoniæ comites quantum ualuere secutę
Signa pedum primo uidere nouissima saxo.
Nec dubium de morte ratæ cadmeida palmis.
Deplanxerere domum scissis cum ueste capillis.
Vtq; parum iustæ nimiumq; in pellice sæuæ
Inuidiam fecere deæ:conuitia Iuno
Non tulit:& faciam uos ipsas maxima dixit
Sæuitiæ monumenta meæ.res dicta secuta est.
Nam quæ precipue fuerat pia:persequar inquit
Infreta reginam:saltumq; datura moueri
Haud usq̃ potuit:scopuloq; affixa cohæsit.
Altera dum solito temptat plangore ferire
Pectora:temptatos sentit riguisse lacertos.
Illa manus:ut forte tetenderat in maris undas:
Saxea facta manus in easdem porrigit undas.
Huius ut harreptum laniabat uertice crinem:
Duratos subito digitos in crine uideres.
Quo quæq; in gestu deprensa est:hæsit in illo.
Pars uolucres factę:quæ nũc quoq; gurgite ĩ illo.
Aequora distringunt summis cadmeides alis.

Nescit agenorides natam paruumq; nepotem
Aequoris esse deos. luctu serieq; malorum
Victus & ostentis: quæ plurima uiderat: exit
Conditor urbe sua: tãq; fortuna locorum
Non sua se premeret: longisq; erroribus actus
Contigit illyricos profuga cum coniuge fines.
Iamq; malis annisq; graues dum prima retractãt
Facta domus: releguntq; suos sermone labores:
Num sacer ille mea traiectus cuspide serpens
Cadmus ait fuerat: tum cum sidone profectus
Vipereos sparsi per humum noua semina dẽtes?
Quem si cura deum tam certa uindicat ira:
Ipse precor serpens in longam porrigar aluum.
Dixit. & ut serpens in longam tenditur aluum:
Duratæq; cuti squamas increscere sentit:
Nigraq; cæruleis uariari corpora guttis.
In pectus cadit pronus: cõmixtaq; in unum
Paulatim tereti tenuantur acumine crura.
Bracchia iam restant. quæ restant brachia tendit.
Et lachrymis per adhuc humana fluentibus ora
Accede o coniunx. accede miserrima dixit.
Dumq; aliquid superest de me: me tãge: manũq;
Accipe: dũ manus ẽ. dũ nõ totũ occupat anguis.
Ille quidem uult plura loqui: sed lingua repente
In partes est fissa duas. nec uerba loquenti
Sufficiũt: quotiẽsq; aliquos parat edere questus:
Sibilat. hanc illi uocem natura reliquit.
Nuda manu feriens exclamat pectora coniunx.
Cadme mane: teq; his infelix exue monstris.
Cadme qd hoc? ubi pes? ubi sũt hũeriq; mãusq;?
Et color & facies? & dũ loquor omnia? cur non
Me quoq; cęlestes in eundem uertitis anguem?
Dixerat. ille suę lambebat coniugis ora.
Inque sinus caros: ueluti cognoscere: ibat.
Et dabat amplexus assuetaq; colla petebat.
Quisquis adest (aderãt comites) terretur. at illis
Lubrica perlucent cristati colla draconis.
Et subito duo sunt: iunctoq; uolumine serpunt:
Donec in apposiri nemoris subiere latebras.
Nũc quoq; nec fugiũt hoiem. nec uulnere lædũt:
Quidq; prius fuerint placidi meminere dracões.
Sed tamen ambobus uersę solatia formæ

contulit: ut Palæphatus scribit: ubi una cum Hermione uxore miserrimam exegit uitam. Seriesq; malorum. Continuatione infortuniorum.

Cadmus cũ uxore i serpentes

Et ostentis. monstris. Premeret. uexaret. Cõtingit Illyricos fines. In Illyriũ peruenit. Est autem Illyrium regio Epiro finitima ab Illyrio Polyphemi filio cognomiata: ut scribit Appianus.

Graues. Pleni. onerati. Dum prima rectractant. Commemorant suæ domus primordia.

Releguntq; suos sermone labores. colligunt. in memoriam reducunt. Num sacer ille. Dubitat Cadmus an ille serpens: quem ad fontem interfecit: alicui deorum fuerit consecratus: q sibi malorum causa fuerit. Quem si cura deum uindicat. hoc est. Pro cuius cede si dii uindictã de me sumunt: utinam ego quoque serpens efficiar: ut ab istis liberer malis. Eleganter autem dicimus uindico inimicos & patris cædem: pro eo quod ẽ punio inimicos & pro cæde patris uindictam sumo. Tam certa ira. ut me nunquam malis uexare sint cessaturi. Porrigar. producar: prolonger. Commixtaque in unum. cõfusa in unum.

Tenuantur. tenuia ac subtilia efficiuntur. Tereti. oblongo atque rotundo. Tendit. extendit ad uxorem. In partes est fissa duas. Serpentes bifidam siue ut Plinius ait: trisulcam uidentur habere linguam. Nec uerba loquenti sufficiunt. Nec partes inqt linguæ subministrant uerba cadmo loqui uolenti. Sufficere nanq; hoc loco est transitiuum. & subministrare significat.

Aliquos q̃stus. aliquas querelas. Qua i significatõe citra diphthongũ scribitur. Quæstus. n. cũ diphthõgo turpe significat lucrũ. Sibilat. Sibilare uerbũ est factitiũ a uocis sono declinatũ. Natura autẽ serpentes sibilant. Et dum loquor omnia. Ordo ẽ & sensus. Et ubi sunt omnia mẽbra: dum loquor! Miratur eni Hermione quod nihil membrorum cadmi uidebat. Aderant comites. parenthesis: qua significantur comites saltem interfuisse illi transformationi. Cristati draconis. Cristas in capite habentis. Draco autem απο τον Δερκεσθαι hoc est a uidendo declinatur. Est enim acutissimi uisus. Iunctoque uolumine. Iuncta reuolutiõe. Appositi. iuxta positi ac uicini. Sed tamen ambobus. Hæc idcirco a poeta narrantur: ut concinne quas expositurus est transfigurationes cum prioribus connectantur. Nam Acrisius Rex Argiuorum & orgia Bacchi spernebat: & Perseum sibi nepotem Iouis esse filium non credebat. Sic igitur ad Persei gesta enarranda descendit poeta. Nepos. Bacchus qui ex India deuicta glorioſissimũ reportauerat triumphum. Debellata. Bello deuicta. Achæia. græcia. Nam Achæia pars est græciæ. Vnde Achæi pro græcis accipiuntur. Sane Achæia cum diphthongo a Græcis scribitur. Sic autem esse scribendum. Achæi inde ducti facile ostendunt.

Positis templis.ædificatis. Solus Abantiades. Acrisius ut in libro temporum scribit Eusebius: Abantis argiuorum Regis fuit filius: paterq; Danaes: ex qua Perseum Iupiter suscepit. Is a prœto fratre pulsus regno a Perseo Nepote fuit restitutus: a quo tandem propter ingratitudinem in saxum fuit conuersus. Abantiades. Abantis filius. Abantes quoque populi sunt Euboeæ: a quibus etiam Abantis fuit appellata. siue ab Abante Argei filio uel Neptuni & Arethusæ. Ab origine eadem. Quia & ipse ab Ioue originem ducebat. Nam Belus Iouis fuit filius. Is uero pater fuit Abantis: cuius filium Acrisium fuisse diximus. Neq; enim Iouis esse putabat Persea: filiũ subintelligamus uel genus.

Perseus autem Iouis ex Danae Acrisii fuit filius. Is cum adoleuisset: ut scribit Ioannes grãmaticus Palladis: ut alii polydectis regis seriphi iussu ad gorgones debellandas est profectus: Aegide a Pallade ipsa ac talaribus cẽseq; falcato a mercurio acceptis. Medusæ igitur caput amputatũ cum in græciam referret: ab Atlante Mauritaniæ rege ab hospitio repulsus: gorgonis capite ostenso ipsum in montem eiusdem nominis cõmutauit. Andromedam deinde uirginem Cephei regis ac Cassiepiæ filiam monstro marino crimine matris obiectam ea conditione liberauit: ut sibi uxor traderetur. Sed cum iam nuptias celebraret: ac Phineus Cephei frater: cui andromeda antequam obiiceretur monstro: fuerat desponsata: sibi eam ui auferre conaretur: & multos ex illius sociis interfecit: & gorgonis capite ostenso Phineum ipsum cum reliquis in saxa cõuertit. Ac demum ĩ græciam reuersus Prœtum acrisii fratrẽ: qui regno auum expulerat: in lapidem trãsformauit: acrisiumq; auum in regnum reduxit: ac Polydectẽ Seriphi Regem una cum multis aliis in saxa conuertit. Ipse uero in orientem profectus Persiam: Persasq; de nomine suo appellauit. Tãdem inde reuersus cum acrisium auum in se ingratum in lapidem commutasset: ipse cum andromeda uxore ac Cepheo socero: & Cassiepia socru in cælum fuit translatus: atque inter sidera collocatus. Quem pluuio Danae conceperat auro. Danae acrisii filia quæ in turri ita concluſa erat a patre: qui acceperat se Nepotis manibus periturum: ut nullus uir ad eam accedere posset: a Ioue in auri guttas transformato fuit compressa. Quod cũ resciuisset acrisius: ægre ferens illam in arca impositam in mare proiici iussit. Ea uero arca a Dicte piscatore seriphio: ut Strabo narrat: ad polydectem Seriphi regem fuit delata: qui quãuis Danaen cogere non potuerit ut sibi nuberet: Perseum tamen infantem educauit. Pluuio auro. Nam Iupiter in auri guttas conuersus in Danaes gremium pluisse fingitur. Tanta est præsentia ueri. acclamatio hæc interposita significat maximam esse ueritatis potentiam. Præsentia. potentia. Pœnitet. Quia in saxum fuit commutatus. Impositus iam tum cælo est alter. Bacchus in numerum deorum relatus. Viperei monstri spolium. Capitis Medusæ est periphrasis. Nam phorcus ex cetho coniuge tres sustulit filias eximia pulchritudine. Euryalian. Stheno. & Medusam: & ut non nulli uolunt Scyllam: quas Pomponius Mela scribit gorgadas insulas æthiopici maris tenuisse. Vnde gorgones uidentur appellatæ: quæ unicum habuisse oculum finguntur. Quo cum libuisset: singulæ uterentur. Harum natu maxima fuit Medusa: quæ cum quadam die sola in littore uagaretur: a Neptuno ita fuit adamata: ut eam uel in templo Palladis: quo confugerat: uiolarit. Quare pallas indignata & crines eius quibus maxime Neptuno placuerat: in angues conuertit: & effecit ut quoscunque aspexisset: in lapides commutarentur. Hanc uero Perseus ut iam diximus: ope Palladis a qua scutum chrystallinum: & Mercurii a quo talaria & falcatum ensem acceperat: interemit. Quod quidem idcirco fictum uidetur: quod Perseus illius superatæ opibus clara multa gessit. Nam atlantem Mauritaniæ Regem & africam & totã græciam partemq; asiæ subegit. Memorabile. memoratu dignum. Aera carpebat tenerum. hoc est. per aera penetratu facilem uolabat. Cumq; super libycas. guttas sanguinis ex Medusæ capite cadentes in terram libyam uarios in serpentes conuersas fuisse narrat poeta. Quod ideo fictum uidetur: quia libya serpentibus uenenosis abundat.

Guttæ sanguinis Medusæ in serpentes

Magna nepos dederat: quem debellata colebat
India. quem positis celebrabat achæia templis.
Solus abantiades ab origine cretus eadem
Acrisius supereſt: qui mœnibus arceat urbis
Argolicæ: contraq; deum ferat arma: genusq;
Non putat esse deum. neq; enĩ iouis esse putabat
Persea: quem pluuio Danae conceperat auro.
Mox tamen Acrisium (tanta est præsentia ueri.)
Tam uiolasse deum: q̃ non agnosse nepotem
Pœnitet. impositus iam cælo est alter: & alter
Viperei referens spolium memorabile monstri
Aera carpebat tenerum stridentibus alis.
Cũq; super lybicas uictor penderet harenas:
Gorgonei capitis guttæ cecidere cruentę.
Quas humus exceptas uarios aiauit in angues:
Vnde frequens illa est infestaq; terra colubris.
Inde per immensum uentis discordibus actus
Nunc huc nunc illuc exemplo nubis aquosæ
Fertur: & ex alto seductas æthere longe

Gorgonei capitis. Medusæi. gorgones enim ut diximus: tres fuere sorores: quarum Medusa natu maxima a Perseo capite fuit priuata. Colubris. serpentibus. Inde per immensum: per infinitum ac inane: qui est aer.

Seductas.separatas. Despectat.dehorsum spectat. Totumq; superuolat orbem.hoc est supra totum terrarum orbem fertur. Gelidas arctos.Gelidos septentriones:ad quos nunq̃ sol accedit. Iamq; cadente die. occidente sole. Credere.committere. In Hesperio orbe.In occidentali orbis parte.Nam hesperus stella est quæ uesperi in occidente apparet. Vnde hesperius orbis.& hispania interdum hesperia uocatur.Sic autem cõcinne ingreditur transformationem Atlantis regis Mauritaniæ potentissimi in montem: ad quem cum peruenisset Perseus:rogauit ut se hospitio susciperet:donec illucesceret dies.Cæterum Atlas oraculo admonitus:ut sibi a Iouis filiis caueret:ne regno ab aliquo eorum priuaretur:illum superbe admodum repulit. Quare Perseus indignatus capite Medusæ reuelato eum in montem transformauit; qui cælum sustinere dicitur.Quod idcirco fictum esse uidetur:quod Perseus superatæ medusæ opibus fretus Atlantis regnum inuasit:eumq; in mõtes fugere coegit. Cælum autem humeris sustinere fingitur Atlas:tum quod:ut scribit Plinius: Primus omnium Astrologiam inuenit: tum quod mons ipse ita est altus ut cælum contingere uideatur.Sane apud antiquos: Atlantes uocabantur statuæ: quæ columnas humeris sustinebant. Ignes auroræ.Lumina auroræ:quæ semper ante solem fertur. Iapetionides atlas fuit. Atlas Iapeti gigantis & Lybiæ nymphæ filius fuit.q̃q̃ de matre parum inter scriptores conuenit. Alii nãque Clymenes.alii Asiæ fuisse filium ferũt.Nos uero Plinium sequimur: qui eum lybiæ filium scribit fuisse. uerum alii quoq; fuerunt clari atlãtes: quorum unus in arcadia regnauit.alter in etruria. Vltima tellus. Mauritania cum reliquo occidente. Qui solis anhelis:fessis ac defatigatis. Equi nanq; solis ab oceano Atlantico excipi uidentur. Vicinia nulla.nulli uicini inquit quicq̃ agrorum habebant quod exararent. Omnia nãq; ab atlante possidebantur.per quod significatur fuisse locupletissimus. Vetustæ sortis. antiq oraculi. Themis Parnasia. Quæ in mõte Parnaso templum habet.ut ĩ primo uidimus. Hũc titulum.hanc gloriam. Titulus autem a tutando dicitur:quod sua cuiq; gesta operaq; tituli tueantur. Pomaria.Hortos arboribus cõsitos. Quãq̃ pomaria proprie sint pomorum repositoria. Poma autem hæc ab Hercule & ipso Iouis filio ablata fuisse notissimum est. Ne lõge gloria rerum.Recede inquit procul a nostro regno: ne a nobis oppressus indicio sis & gloriam rerum falsam esse:& a Iouis genere longe abesse. Par esset.Sufficere posset.ut enim omnium maximus ita ualentissimus erat. At quoniã parui.at quoniam inquit nostram gloriam paruifacis:accipe muuus tibi conueniens. Ipse retrouersus. Caute ne & ipse in saxum conuerteretur. Sic dii statuistis.uoluistis. Cuius autem rei rationem assignare non possumus: ad deorum potentiam referre solemus.

Atlas ĩ mõtem

Despectat terras:totumq; superuolat orbem.
Ter gelidas arctos. ter cancri brachia uidit.
Sæpe sub occasus. sæpe est ablatus in ortus:
Iamq; cadente die ueritus se credere nocti
Constitit hesperio regnis atlantis in orbe.
Exiguamq; petit requiem:dum lucifer ignes
Euocet auroręcursus aurora diurnos.
Hic hominum cunctis ingenti corpore pręstans
Iapetionides atlas fuit. ultima tellus
Rege sub hoc & pontus erat:qui solis anhelis
Aequora subdit equis:& fessos excipit axes.
Mille greges illi:totidemq; armenta per herbas
Errabant:& humum uicinia nulla premebat.
Arboreæ frondes auro radiante nitentes
Ex auro ramos. ex auro poma ferebant.
Hospes ait perseus illi. seu gloria tangit
Te generis magni. generis mihi iupiter auctor:
Siue es mirator rerum:mirabere nostras.
Hospitium requiemq; peto. memor ille uetustæ
Sortis erat. dederat Themis hanc parnasia sortẽ.
Tempus atla ueniet:tua quo spoliabitur auro
Arbor:& hunc prædę titulũ ioue natus habebit.
Id metuens solidis pomaria clauserat atlas
Montibus:& uasto dederat seruanda draconi:
Arcebatq; suis externos finibus omnes.
Huic quoq; uade procul:ne longe gloria rerum
Quas mentiris ait. longe tibi iupiter absit.
Vimq; minis addit:manibusq; expellere temptat
Cunctantem: & placidis miscentẽ fortia dictis.
Viribus & inferior(quis enim par esset atlantis
Viribus?)at quoniã parui tibi gloria nostra est.
Accipe munus ait:leuaq; a parte medusæ
Ipse retrouersus squallentia protulit ora.
Quãtus erat mõs factus atlas:nã barba comæq;
In siluas abeunt. iuga sunt humeriq; manusq;.
Quod caput ante fuit: sũmo est ĩ mõte cacumẽ.
Ossa lapis fiunt. tum partes altus in omnes
Creuit in immensum. sic dii statuistis:& omne
Cum tot sideribus cælum requieuit in illo.

Andromeda ceto exposita

Clauſerat Hippotades. Aeolus Hippotæ nepos. Nam Aeolus Iouis fuit filius ex aceſta hippotæ troiani filia. Is idcirco rex uentorum eſſe phibetur: quod ut ſcribit Varro cũ apud nouem Siciliæ inſulas Italiæ propinquas Iliacis temporibus regnaret: ex conſurgentibus nebulis ita futuros uentos prædicebat: ut in ſua poteſtate eos a rudibus habere crederetur. Plinius autẽ ipſum uentorum rationem inueniſſe ſcribit. Pennis reſumptis. Talaribus: quæ per noctem depoſuerat: iterum aſſumptis. Telo unco. Enſe falcato.

Cepheia arua. Cephei regna. Cepheus enim ut ex ſententia Eurypidis ſcribit Iginus. Phœnicis fuit filius rex que æthiopũ & Caſſiepeiæ maritus: ac Andromedæ pater: qui andromedã filiam propter uxoris ſuperbiam monſtro marino obiicere fuerat coactus. Cum enim Caſſiepeia mater ſe Nereidibus pulchriorem eſſe iactaret: precibus ipſarum motus Neptunus belluam marinam immiſit: quæ æthiopiam uaſtaret.

Quare conſultus Iupiter Hammon: qua ratione Nereides placari poſſent: reſpondit Cephei Caſſiepeiæq; progeniẽ monſtro eſſe obiiciẽdã. Andromedam igitur cum ad ſcopulum religatam Perſeus uidiſſet: ea conditione ſe illam liberaturum pactus eſt: ut ſibi uxor permitteretur. Cæterum phineus Cephei frater: cui antequã monſtro exponeretur Andromeda: fuerat deſponſata: cum ui eam Perſeo eripere conaretur: multis interfectis reliquos in ſe ruentes Perſeus ipſe Meduſæ capite detecto in lapides cõmutauit. Maternæ linguæ. Non caſſiepeia de pulchritudine cum Nereidibus contendere fuerat auſa. Iniuſtus Hammõ. Iniquus Iupiter in ea ſententia ferenda. Neque enim iuſtum eſt: ut filii pro parentibus pœnas pendant. Hammon autem harenarius interpretatur. Nam in libyæ harenis templo celeberrimo ſub imagine Arietis Iupiter colebatur. Quanquam ſcribat Diodorus ex quorundã ſnia. Hammonẽ Libye regẽ fuiſſe Vxoremq; cepiſſe Rheam cæli filiã. Saturni aliorumq; Titanũ ſororẽ. Trahit iſcius ignes. hoc eſt. Ignarus quænam eſſet: amore ipſius capitur. Quatere. mouere. concutere.

Appellare uirum. Loqui cum uiro. Virgo. Cauſa eſt: cur uirum alloqui non auderet. Virgo nanque erat. Genitor lugubris. Pullis ueſtibus ĩdutus. Vinctoque in corpore adherent. hoc eſt. Ligatã Andromedam complectuntur.

Manere expectare. Ad opem ferendam. ad auxilium andromedæ ferendum. Hanc ego ſi peterẽ. Merito Perſeus dotes ſuas apud ignotos exponit: quo facilius id quod cupit: accipiat. Paciſcor. In pactionem deduco. Accipiunt legem. conditionem: quam ipſis tulerat Perſeus: ut ſua eſſet: ſi ipſam ſua uirtute ſeruaſſet. Acta impulſa. Hac autem ſimilitudine & magnitudo & impetus belluæ illius marinæ declaratur. Iuuenum ſudantibus lacertis. hypallage eſt. Nam Sudantium iuuenum lacertis impelluntur triremes.

Clauſerat hippotades æterno carcere uentos:
Admonitorq; operum cęlo clariſſimus alto
Lucifer ortus erat. pennis ligat ille reſumptis
Parte ab utraq; pedes: teloq; accingitur unco.
Et liquidum motis talaribus aera findit.
Gentibus innumeris circũq; infraq; relictis
Aethiopum populos cepheiaq; conſpicit arua.
Illic immeritam materną pendere linguæ
Andromedã pœnas iniuſtus iuſſerat hãmon.
Quam ſimul ad duras religatã brachia cautes
Vidit Abantiades: niſi q; leuis aura capillos
Mouerat: & tepido manabant lumina fletu:
Marmoreũ ratus eſſet opus. trahit inſcius ignes:
Et ſtupet: & uiſę correptus imagine formæ
Pene ſuas quatere eſt oblitus in aere pẽnas.
Vt ſtetit. o dixit non iſtis digna catenis:
Sed quibus inter ſe cupidi iunguntur amantes:
Pande requirenti nomen terræq; tuumq;:
Et cur uincla geras. primo ſilet illa: nec audet
Appellare uirum uirgo: manibuſq; modeſtos
Celaſſet uultus: ſi nõ religata fuiſſet.
Lumina: quod potuit: lachrymis ĩpleuit obortis.
Sępius inſtanti: ſua ne delicta fateri
Nolle uideretur: nomen terręq; ſuumq;:
Quantaq; materne fuerit fiducia formę
Indicat: & nõdum memoratis omnibus unda
Inſonuit: uenienſq; immenſo bellua ponto
Eminet: & latum ſub pectore poſſidet equor.
Conclamat uirgo. genitor lugubris & ũna
Mater adeſt: ambo miſeri: ſed iuſtius illa.
Nec ſecum auxilium: ſed dignos tempore fletus
Plangorẽq; ferunt: uinctoq; in corpore adhęrent.
Tum ſic hoſpes ait. lachrymarum longa manere
Tẽpora uos poterũt. ad opẽ breuis ora ferendã ẽ.
Hanc ego ſi peterem perſeus Ioue natus & illa:
Quam clauſam impleuit fœcundo iupiter auro.
Gorgonis anguicomæ perſeus ſupator: & alis
Aethereas auſus iactatis ire per auras:
Præferrer cunctis certe gener. addere tantis
Dotibus & meritũ fauceãt modo numina: tẽpto.
Vt mea ſit ſeruata mea uirtute paciſcor.
Accipiunt legem. quis enim dubitaret? & orant:

Quantum Balearica torto. Tantum inquit bellua distabat a scopulis: quantum spacii pila plumbea funda emissa pertransire posset. Medii cæli. medii aeris. Pedibus tellure repulsa. gestum exprimit eius qui se e terra in aerem tollere uelit. Sic paulo ante de pallade dixit. & impressa tellurem reppulit hasta. Arduus. altus. Vtq; Iouis præpes. pulchra similitudine poeta ostendit: quanta agilitate monstrum illud marinũ Perseus oppresserit. Præpes. ales. est autem aquilæ periphrasis: quæ serpentibus maxime infesta est. Præpetes uero maiores dicuntur aues: quarum ex uolatu auguria colliguntur. Liuentia. pallentia. Occupat. corripit. Misso. emisso. effecto. Per inane. per aerem. quod inane dicitur: quia uacuus esse uidetur. Frementis. ore strepẽtis & furentis belluæ. Inachides. Perseus Argiuus. Inachidæ nanq; Argiui dicũtur ab Inacho: qui primus apud Argos regnauit: ac fluuium Achaiæ Inachum a suo nomine appellauit. Curuo tenus hamo. usq; ad capulum: cui ferrum recuruum solet apponi. Circũsona. circum latrans. Ille. perseus. Super obsita. Desuper tecta atq; cooperta conchis. & ostreorũ testis. Balenarum enim tergoribus conchæ ostreaque adhærere solent. Falcato ense. recuruo ac falci simili. Est enim nomen participio simile falcatus. Bellua puniceo. Quanta fuerit hæc bellua: facile ex fluctibus quos ore euomebat: colligere possumus. Maduere graues aspergine pẽnæ. hoc est. pennæ alarũ Persei & madide & graues respersiõe fluctuum quos euomebat bellua: sunt effectæ. Nec bibulis. siccis ac multum humoris & aquæ attrahentibus. Bibuli nanq; dicũtur: qui multum ac potius nimium bibunt. Vltra. ulterius. Credere. cõfidere. Stantibus aqs quiescente mari. Extat eminet. extra stat. & apparet. unde etiam extare libri dicuntur qui ĩueniuntur. Nixus eo. Cũ inquit in uertice illius scopuli pedes firmasset: sepius ilia belluæ ense transegit. Littora cum plausu clamor. hoc est plausus & clamor. Est autem figurata oratio. Superas deorum domos. periphrasis est cæli. Hac autem hyperbole magnitudo clamoris plaususq; significatur. Cassiepe. quæ & cassiepeia dicitur. Huius sane nominis tertia syllaba apud græcos e littera scribitur: quãuis apud latinos o uocalẽ minus recte habeat. Quæ autem de Andromedæ uinculis dicta sũt apud Ioppen palestinæ urbem gesta esse feruntur. Mollit humum foliis. narraturus quemadmodũ uirgæ ĩ mari nascẽtes in coralia fuerunt conuersæ. inquit eas a Perseo Medusæ capiti subiectas induruisse lapidisque figuram cõtraxisse: quod quidem nereides admiratæ multa & ipsæ uirgulta capiti Medusæ subiecerunt: atq; ĩ mare disiecerũt quæ quandiu aquateguntur mollia, sunt. extracta ad aerem statim rigescunt. Phorcynidos Medusæ. Phorci filiæ: ut diximus. Phorcus sane apud græcos phorcys phorcyos & phorcynos declinat. Vnde phorcynis patronymicũ fœmininum est deriuatum.

Promittuntq; super regnum dotale parentes.
Ecce uelut nauis prefixo concita rostro
Sulcat aquas iuuenum sudantibus acta lacertis:
Sic fera dimotis impulsu pectoris undis
Tantum aberat scopulis: quantũ balearica torto
Fundapotest plumbo medii transmittere cæli:
Cum subito iuuenis pedibus tellure repulsa
Arduus in nubes abiit: & in equore summo
Vmbra uiri uisa est. uisam fera sequit in umbram,
Vtq; iouis præpes uacuo cum uidit in aruo
Præbentem phœbo liuentia terga draconem:
Occupat aduersum: neu sæua retorqueat ora:
Squamigeris auidos figit ceruicibus ungues.
Sic celeri misso preceps per inane uolatu
Terga feræ pressit: dextroq; frementis in harmo
Inachides ferrum curuo tenus abdidit hamo.
Vulnere læsa graui modo se sublimis in auras
Attollit. modo subit aquas. modo more ferocis
Versat apri: quem turba canum circũsona terret.
Ille auidos morsus uelocibus effugit alis:
Quaq; patent nũc terga cauis sup obsita cõchis.
Nunc laterum costas. nunc qua tenuissima cauda
Desinit in piscem: falcato uulnerat ense.
Bellua puniceo mixtos cum sanguine fluctus
Ore uomit. maducere graues aspergine pennę:
Nec bibulis ultra perseus talaribus ausus
Credere conspexit scopulum: qui uertice summo
Stantibus extat aquis. operitur ab equore moto.
Nixus eo rupisq; tenens iuga prima sinistra
Ter quater exegit repetita per ilia ferrum.
Littora cum plausu clamor superasq; deorum
Impleuere domos. gaudent: generũq; salutant:
Auxiliumq; domus seruatoremq; fatentur
Cassiepe Cepheusq; pater. resoluta catenis
Incedit uirgo preciumq; & causa laboris.
Ipse manus hausta uictrices abluit unda.
Anguiferum caput dura ne lędat harena:
Mollit humum foliis: natasq; sub equore urgas
Sternit: & imponit phorcynidos ora medusæ.

Virgulta in coralia

Virga recens bibulaq; etiam nunc uiua medulla
Vim rapuit monstri: tactuq; induruit huius:
Percepit nouum ramis & fronde rigorem.
At pelagi nymphæ factum mirabile temptant:
Pluribus in uirgis: & idem contingere gaudent:
Seminaq; ex illis ut erant iactata per undas:
Nunc quoq; coraliis eadem natura remansit:
Duriciam tacto capiant ut ab aere: quodq;
Vimen in æquore erat: fiat super æquora saxum.
Diis tribus ille focos totidem de cespite ponit.
Læuum mercurio. dextrum tibi bellica uirgo.
Ara iouis media est. mactatur uacca Mineruæ.
Alipedi uitulus. taurus tibi summe deorum:
Protinus Andromeden & tanti præmia facti
Indotata rapit. tædas hymenæus amorq;
Præcipiunt. largis fatiantur odoribus ignes:
Sertaq; dependent tectis: & ubiq; lyræq;
Tibiaq; & cantus animi felicia læti
Argumenta sonant. reseratis aurea ualuis
Atria tota patent: pulchroq; instructa paratu
Cepheni proceres ineunt conuiuia regis.
Postq̃ epulis functi generosi munere bacchi
Diffudere animos: cultusq; genusq; locorum
Quærit Abantiades. quærenti protinus unus
Narrat Lyncides moresq; habitumq; uirorum:
Quæ simul edocuit. nunc o fortissime dixit
Fare precor perseu quanta uirtute quibusq;
Artibus abstuleris crinita draconibus ora.
Narrat Abantiades: gelido sub atlante iacentem
Esse locum solidæ tutum munimine molis:
Cuius in introitu geminas habitasse sorores
Phorcydas unius sortitas luminis usum.
Id se sollerti furtim dum traditur: astu
Suppositа cepisse manu: perq; abdita longe
Deuiaq; & siluis horrentia saxa fragosis
Gorgoneas tetigisse domos: passimq; per agros
Perq; uias uidisse hominum simulacra ferarum
In silicem ex ipsis uisa conuersa meduſa.
Se tamen horrendæ clypei: quem leua gerebat:
Aere repercuſo formam aspexisse meduſę.
Dũq; grauis somnus colubras ipsamq; tenebat:
Eripuisse caput collo: penniſq; fugacem
Pegason & fratrem matris de sanguine natos.
Addidit & longi non falsa pericula cursus.
Quæ freta. quas terras sub se uidisset ab alto:

Noũm rigorẽ. Inusitatã duriciẽ. Antea nanq; sub aqua mollis erat. At pelagi nymphæ. Nereides. Temptant. experiuntur. Et idem contingere. gaudẽt. hoc est. lætanť cũ uident uirgulta in lapidis modum dura fieri. Diis tribus ille focos. pseus ob monstrum illud marinum debellatum diis gratias agere ac sacrificare decreuit. Ac primum tres aras tribus diis. Mineruæ. Mercurio ac Ioui ex cespitibus i littore extruxit. deinde uaccam Mineruæ. uitulum Mercurio. Taurũ Ioui imolauit. Alipedi. Mercurio alas in pedibus habẽti: ut qui & uelocissimus sit planetarũ & cum talaribus alatis pingatur. Indotata. ualde dotata. In nãq; ꝓpositio uim interdum habet intentiuã. Andromedã. n. accepit pseus cũ æthiopiæ regno dote. Tædas hymenæus amorq; ꝑcipiũt. Amor inqt & hymenæus nuptias Perseo suadẽt. A pte nãq; totum intelligimus. Faces. n. q̃ feræ ex tædis cõficiuntur nouis nuptis ad maritos se cõferentibus ꝓferebantur. Quare & nuptiarũ appatum describit & quæcũq; i nuptiis fieri consueuere. Hymenæum aũt deum fuisse: q in celebrandis nuptiis inuocabatur: nemo est fere q ignoret. Præcipiũt. suadent atq; impant. Largis odoribus. copiosis thuribus: ac aliis ut ita dicam: odoramentis. Sertaq;. coronæ a serendis floribus appellatæ. Argumenta. signa. indicia.

Andromedæ nuptiæ

Reseratis ualuis: aptis foribus. Diffudere. exhilarauere. lætificauere. uinum enim generosum animi uires excitat corq; lætum reddit. Abstuleris. recideris. Crinita draconibus ora. hoc est caput Meduſæ ꝑ crinibus habens dracones atq; serpentes. Locum iacentẽ. planũ & spaciosum campum. Solidæ molis. solidi muri atq; circuitus. Geminas sorores. Non duas sed similes. Tres. n. fuerunt: ut diximus. Phorcydas. Phorci filias: q̃ & Phorcynides dicuntur. ut paulo ante diximus. Vnius luminis. solius oculi. Id se sollerti. Narrat inqt se illud unum lumen ꝓuida astutia rapuisse: dum ꝓuices ab altera alteri traderetur. Fragosis. fragore ac strepitu resonantibus. Ex ipsis hominibus & feris. Se tamẽ horrendæ. Tacite respondet obiectioni. Posset enĩ qs dicere. Qua ratione tu o Perseu uisa meduſa in lapidem non fuisti cõuersus. Quod inquit ꝓ clypeum crystallinum illam dormientem aspexi atq; obtruncaui. Se autem est legendum. non sed. ut fere in exemplaribus est deprauatum.

Meduſæ cædes

Aere repercuſſo. per æs clypei transſlucidum. Eripuisse. truncasse. recidisse. Penniſq; fugacem Pegason & fratrem. Pegasus equus alatus & chrysaor ensem aureum in manu tenens finguntur ex collo Meduſæ reciſo capite statim exiisse. Chrysaora ergo fratrem Pegasi uocat poeta: quanuis in exemplaribus fratres plurali numero corrupte legatur. Longi cursus. Spatio si uolatus. Ab alto. ab aere.

Et quæ iactatis tetigisset sidera pennis.
Ante expectatum tacuit. tamen excipit unus
Ex numero procerum quærens cur una sororum
Gesserit alternis immixtos crinibus angues.
Hospes ait: quoniam scitaris digna relatu:
Accipe quæsiti causam. clarissima forma
Multorum fuit spes inuidiosa procorum
Illa: nec in tota conspectior ulla capillis
Pars fuit: inueni: qui se uidisse referrent.
Hanc pelagi rector templo uitiasse Mineruæ
Dicitur. auersa est: & castos ægide uultus
Nata iouis texit. ne ue hoc impune fuisset:
Gorgoneum crinem turpes mutauit in hydros:
Nunc quoque ut attonitos formidine terreat hostes:
Pectore in aduerso quos fecit sustinet angues:

Pennis. alis quæ ex pennis constant. Ante expectatum tacuit. Narrationi anteq̃ putaretur: finem imposuit. per quod significatur gratissimam omnibus conuiuis fuisse Persei orationẽ. Cur una sororum. Cur Medusa sola ex gorgonibus immixtos capillis habuerit serpentes. Scitaris rogas: ut scias. Cõspectior. pulchrior. Capillos enim pulcherrimos habuit Inueni qui & uidisse referrent. Hoc est Audiui hoc ex iis qui aiebant se Medusam uidisse. Auersa est. Se auertit Pallas. ne uideret Neptunum cũ Medusa coeuntem. In turpes hydros. In tetros serpẽtes. Hydri autem aquarum Serpentes dicũtur ὑπο τοῦ ὕδατος. hoc est ab aqua. Nunc quoq; Pallas inquit ad terrendos hostium animos caput Medusæ cum serpẽtibus in ægida suum trãstulit.

Medusæ capilli in serpentes

Raphaelis Regii in quintum metamorphoseos Ouidii librum enarrationes.

Pu. Ouidii Nasonis metamor. Liber quintus.

d Vmq; ea cephenũ medio
danaeius heros
Agmine cõmemorat: fremitu regalia turbæ
Atria complẽtur: nec cõiugalia festa
Qui canat: ẽ clamor: sed
q̃ fera nunciet arma.
Inque repentinos conuiuia uersa tumultus
Assimulare freto possis: quod sæua quietum
Ventorum rabies motis exasperat undis
Primus in his phineus belli temerarius auctor
Fraxineam quatiens æratæ cuspidis hastam:
En ait en adsum prereptæ coniugis ultor.
Nec mihi te penne nec falsum uersus in aurum
Iupiter eripiet conanti mittere Cepheus
Quid facis exclamat? quẽ te germane furentem
Mens agit in facinus? meritis ne hęc gratia tantis
Redditur? hac uitam seruate dote rependis?
Quam tibi non perseus: uerũ si quęris: ademit:
Sed graue nereidum numẽ. sed corniger Hãmõ.
Sed quę uisceribus ueniebat bellua ponti
Exaturanda meis illo tibi tempore rapta est:
Quo peritura fuit. nisi si crudelis id ipsum
Exigis ut pereat: luctuq; leuabere nostro.

d Vmq; ea cephenum. Ista hũc librũ cum superiore Poeta connectit: ut res e re nasci narratioque continuari uideat. Primum autem tumultũ iniquissime a Phineo Cephei fratre: cui Andromeda prius q̃ belluæ obiiceretur desponsata fuerat: excitatum describit. deinde eius cum sociis in lapides mutationem. Cephei autem a Cepheo rege populi illi fuerũt denominati. Danaeius heros. Perseus Danaes filius. Est aũt possessiuũ nomẽ quiq; syllabarũ non q̃tuor ut quidã legunt. Nec cõiugalia festa. nuptialia. Nõ erat iqt clamor nuptiis cõuenies: sed bello & pugnæ. Assimulare. cõpare ac similia putare. Sane simulare dicimus & assimulare: nõ autẽ simulare: ut quidam indocti præcipiunt. Exasperat. asperum & tẽpestuosum reddit. Auctor. excitator. En ait En adsum En aduerbium fere affectui & indignationi seruit quæ ex illa reduplicatione magis magisq; declaratur. Pennæ. Alata talaria. Falsum aurum. Simulatum. nõ uernm. Conanti mittere. Volenti Phineo iacere hastã in Perseum. In facinus. In scelus. Seruatæ. Andromedæ. Rependis. remuneraris.

Tumultus magni descriptio

Phinei cũ Perseo certamen

Hac dote. Vt illum interficias: qui Andromedam monstro marino obiectam seruauit. Iustũ autem gratumq; uirũ Cepheũ fuisse docta ostẽdit. Sed graue Nereidum numẽ. graue potẽs. Nereides autem nymphæ sunt marinæ: quibus se pulchriorem Cassiopeia esse iactarat. Earum uero ꝓcibus fatigatus Neptunus cetos immisit: quo Cephenorum agros uastante cõsultus Hãmon respondit Cassiepeiæ prolem monstro eẽ obiiciendam. Sed corniger Hammon. Iupiter Hammon sub forma arietis cornuti colebatur.

Viscera meis. mea filia quæ ex meis uisceribus atque carnibus concepta est. Leuabere. Leuior fios. a dolore subintelligatur.

Scilicet haud satis. Ironia qua Phineo insultat frater Chefeus. Cum enim & patruus & sponsus esset Andromedæ aliquid certe auxilii afferre debebat. Cum uero nihil prorsus tulerit: impudentissime eam repetit: quam tutari non est ausus. Affixa. alligata. Vna enim cum Andromeda regna quoq; dotalia alligata uidebantur.

Petisses. petere acceptumq; ire debuisses. Nunc sine. Nunc inquit permitte eum qui meruit: Pactusq; ẽ illã habere. Per quem non orba senectus. hoc est. per quem ego iam senex liberis non careo. unica nanq; filia illi erat Andromeda. Hæc senectus. hæc mea senectus. Manu autem cum hæc diceret: canos tangens Phineo indicauit. Et uoce. & uerbis. Certæ morti. Si quidem Andromeda proculdubio mortua fuisset: nisi a Perseo e faucibus belluæ illius marinæ erepta esset. Ille nihil contra. respondit subitel ligatur. Ignorat. dubitat. Cũtatusq; breui. Parumper remoratus. Nequicq̃. frustra. Stratis. lectis. in quibus prisci discumbebant. Remisso reiecto. Eandem nãq; hastam in phineum perseus reiecit. Et indignum. Et copula affectui seruit. Indignatur enim poeta: quod ara in qua dii iustissimi coluntur: scolerato atq; nefario hominum tioni profuerit. Non irrita. non uana ut q̃ Rhœtum unum ex phinei sociis interemerit.

Calcitrat. calcibus terram percutit. Hospitii q; deos Iouem hospitalem. de quo Vergilius. Iupiter. Hospitibus nã te dare iura loquũtur. Hospites autem nefas ẽ uiolari. Eo prisci hospitibus salem in primis apponebant: quem cum una gustassent: ita unius mentis & amicitiæ eos debere esse censebant ut sal in unam naturam ex terra & aqua congelatur. Bellica pallas adest. Auxilio est. Quo nãq; pacto unus perseus tot in se ruentibus uiris sine palladis auxilio resistere potuisset. Datq; animos. Audacem reddit. Erat ĩdus Atys. Ad differentiã phrigii acybele matre deorum adamati eleganter indus est appositus. Euit etiam alius Atys Crœsilydorum regis filius.

Limniace. nympha fuit gangis indiæ fluuii filia. uidetur autem esse palus iuxta gangem. Λιμνὴ nanq; paludem significat. Limbus. fascia.

Obibat circumibat. Aurata monilia. Aurata pro aureis posuit. Monilia nãq; colli ornamẽta aurea esse solent: hoc est ex auro solo constantia non aurata & auro solum ornata. Myrrha. Vnguento cui Myrra quoq; adhibetur Crinale. ornamentum est crinium. unde etiam est denominatum. Ille quidem iaculo. Significat eũ & iaculandi & sagittandi fuisse imprimis peritũ.

Quanuis distantia. longe posita ac remota.

Sed tendere doctior arcus. Locutio est græca. Latine enim doctior tendendi diceretur. Lẽta cornua. flexibilia arcus cornua. In media ara. quæ Hymæneo nuptiarum deo extructa erat.

Perculit. percussit. Et fractis confundit in ossibus ora. Sic quidẽ legitur. sed forsitan minus recte. Ablatiuus enim ille fractis ossibus modum significat: cui in præpositio apponi non solet. Quare mihi. illa & copula ac in præpositio utraq; ĩ alterius locum transferenda uidetur. ut legamus in fractis cõfundit & ossibus ora. hoc ẽ. ualde ac penitus fractis ossibus faciem ita confudit: ut non

Scilicet haud satis est: q; te spectãte reuincta est,
Et nullam q; opem patrus sponsusue tulisti,
Insuper a quoq̃ q; sit seruata dolebis?
Præmiaq; eripies? quæ si tibi magna uidentur:
Exillis scopulis: ubi erant affixa: petisses.
Nunc sine qui periit. p quẽ hæc non orba senectus
Ferre: quod & meritis & uoce est pactus: cumq;
Non tibi: sed certæ prælatum intellige morti.
Ille nihil contra. sed & hunc & perſea uultu
Alterno spectans petat hunc ignorat an illum.
Contatusq; breui contortam uiribus hastam:
Quantas ira dabat: nequicq̃ in perſea misit.
Et stetit illa toro. stratis tum deniq; perseus
Exiliit: teloq; ferox inimica remisso
Pectora rupisset: nisi post altaria phineus
Isset. & indignum scelerato profuit ara.
Fronte tamen Rhœti non irrita cuspis adhęsit:
Qui postq̃ cecidit: ferrũq; ex osse reuulsum est:
Calcitrat: & positas aspergit sanguine mensas.
Tum uero indomitas ardescit uulgus in iras.
Tælaq; coniiciunt: & sunt qui cephea dicant
Cum genero debere mori: sed limine tecti
Exierat cepheus testatus iusq; fidemq;
Hospitiiq; deos: ea se prohibente moueri:
Bellica pallas adest: & protegit egide fratrem:
Datq; animos. erat indus atis: quẽ flumine gãge
Edita lemniace uitreis peperisse sub undis
Creditur: egregius forma: q̃ diuite cultu
Augebat bis adhuc octenis integer annis.
Indutus tyriã chlamidẽ: quam limbus obibat
Aureus. ornabant aurata monilia collum:
Et madidos myrrha curuum crinale capillos.
Ille quidem iaculo q̃uis distantia misso
Figere doctus erat: sed tendere doctior arcus:
Tum quoq; lenta manu flectentẽ cornua perseus
Stipite qui media positus fumabat in ara:
Perculit: in fractis confundit & ossibus ora.

Hunc ubi fœdatos iactantem ſanguine uultus
Aſſyrius uidit Lycabas iunctiſſimus illi
Et comes & ueri non diſſimulator amoris:
Poſtq̃ exhalantem ſub acerbo uulnere uitam
Deplorauit atyn: quos ille tetenderat: arcus
Arripit: & mecũ tibi ſint certamina dixit.
Nec longum pueri fato lætabere: quo plus
Inuidię q̃ laudis habes. hæc omnia nondum
Dixerat. emicuit neruo penetrabile telum:
Vitatumque tamen ſinuoſa ueſte pependit.
Vertit in hunc harpen ſpectatam cæde meduſę
Acriſioniades: adigitque in pectus. at ille
Iam moriens oculis ſub nocte natantibus atra
Circunſpexit atyn. ſeque acclinauit ad illum:
Et tulit ad manes iunctę ſolatia mortis.
Ecce ſuenites genitus Methione phorbas:
Et libys amphimedon auidi committere pugnam
Sanguine: quo late tellus madefacta tepebat:
Conciderant lapſi: ſurgentibus obſtitit enſis
Alterius coſtis. iugulo phorbantis adactus.
At non actoriden Erithum: cui lata bipennis
Telum erat: admoto perſeus petit enſe: ſed altis
Extantem ſignis: multæque in pondere maſſæ
Ingentem manibus tollit cratera duabus:
Infligitq; uiro. rutilum uomit ille cruorem.
Et reſupinus humum moribundo uertice pulſat.
Inde Semiramio polydæmona ſanguine cretum:
Caucaſeumq; abarim: ſperchęiadenque lycetum:
Intonſumq; comas elycen: phlegianque Clytumq;
Sternit: & extructos morientum calcat aceruos.
Nec phineus auſus concurrere comminus hoſti
Intorquet iaculum: quod detulit error in idam
Expertem fruſtra belli: & neutra arma ſecutum:
Ille tuens oculis immitem phinea toruis
Q uãdo quidẽ i partes ait abſtrahor: accipe phineu
Quem feciſti hoſtem: penſaq; hoc uulnere uulnus.
Iamq; remiſſurus tractum de corpore tælum:
Sanguine defecto cecidit collapſus in artus.
Hic quoq; cephenum poſt regem primus Odites
Enſe iacet clymeni. Protenora percutit Hypſeus.
Hypſea lyncedes. fuit & grandeuus in illis
Emathion æqui cultor timiduſque deorum:
Qui quoniam prohibent anni bellare: loquendo
Pugnat: & inceſſit: ſceleratąq; deuouet arma.
Huic Cromis amplexo tremulis altaria palmis

agnoſceretur. Iactantem. Non oſtentantẽ. Sed cõcutientem. id quod facere ex uulnere morientes ſolent. Fœdatos. Deturpatos.

Aſſyrius. Syrius. Nam Aſſyria prouincia eſt eadem cum Syria. Exhalantem. Ex ore emittentem. Vitam. animam. Sub acerbo uulnere. Propter acerbum & aſperę uulnus.

Deplorauit. Defleuit. Ille. Atys. Tetenderat. Neruo intenderat: ut in Perſeum ſagittam emitteret. Arripit. Celeriter rapit. Et mecum tibi ſint certamina. hoc ẽ. Et mecum in certamen deſcende. Nec longum. Nec diu. Fato. morte. Quo. ex quo fato. Emicuit. exiliuit. euolauit. Penetrabile telũ. periphraſis eſt ſagitte q̃ facile penetrat. Vitatũ. Declinatũ. nã pſeus ſagittã a lycaba miſſam uitauit. Sinuoſa ueſte. ſinus ac plicas multas habẽte. Vertit in hunc harpẽ. Harpe enſis eſt Mercurii falcatus: ut diximuſ: quo perſeus Meduſæ caput amputauit. Natantibus. errãtibus in humore ac lachrymis. Ad manes. Ad inferos. Ecce ſuenites. Ab oppido æthiopiæ ſuenio ſuenites nomen gentile diducitur. Elegãter autem & patriam & genus iſtius phorbantis deſcribit poeta: ne qs phorbanta priami filium illi pugnæ interfuiſſe putet. Hi autem oẽs quos hoc loco pocta enumerat obſcuri ſunt: nec a quoq̃ alio ſcriptore quod ſciã celebrantur. Auidi cõmittere pugnam. Cupidi pugnãdi. Eſt enim figura loquendi græca. Surgentibus ſurgere uolentibus. Adactus. infixus. Enſis harpe: quo illos perſeus tranſfixit. Actoriden Erithũ. Actoris filium. Sed altis extantem ſignis.

Eminentẽ cælatura atq; magnitudine ac põdere craterẽ deſcribit. Altis ſignis. alte eminentibus ſignis & cælaturis. Multæq; i pondere maſſæ. hoc eſt. magni ponderis. Crater aũt uas eſt mẽſariũ miſcẽdo cũ aqua uino ac cõmodatũ. Infligit. incutit. ĩmittit. Rutilũ cruorẽ. Rubicundũ ſanguinẽ. Moribundo uertice. p ipſe moribundus capite pcutit terrã. Eſt. n. hypallage. Semiramio ſanguine. Regio Semiramis nãq; regina fuit quæ cõdidit Babylonẽ. Vt copioſe in ſupiore ſcripſimus libro. Caucaſeum. A caucaſo ſcythiæ mõte. Spcheſiaden. Spcheſii cuiuſdã filiũ.

Expertẽ fruſtra belli. fruſtra ſe a bello & pugna abſtinẽtẽ. Interfectus nãq; fuit. In partes. in factiones. ptes. n. in plurali ſolũ factiones ſignificãt. undeciceronẽ partes Pompeii dicimus ſecutum. Penſaq;. pondera. Hoc uulnere: quod tibi ſum illaturus. Vulnus: quod tu mihi intuliſti. Cephenũ poſt regẽ. Poſt Cepheum regẽ Andromedæ partem. Lyncides. Lyncei filius. Et inceſſit. Iritat. Prouocat. Deuouet. execrat. Scelerata arma. In perſeum ſcelerate ac nefarie ſumpta.

Decutit. Deiicit. Detruncat. Incidit aræ. Cecidit in aram. In medios ignes. Qui in ara fuerãt excitati. Cæstibus inuicti. insuperabiles. Cæstus autem arma sunt pugilum.

Velatus tempora. Velata & recta tempora habẽs. Iapetide. Iapeti filius. Ad hos usus bellicos. Citharistæ nãq; & lyristæ a pugnis sunt alieni. Moueres, pulsares. Plectrum. instrumẽtũ est quo Lyra pulsatur ἀπὸ τοῦ πλήττειν. hoc est a percutiendo dictum.

Imbelle. Imbellibus ac mollibus aptum. Stygiis manibus. Interis. Styx enim palus ẽ inferorum notissima. Manes autem inferorũ animæ dicũtur. Leuo tempore. Sinistra capitis parte. Casuq; fuit miserabile carmen. Forte inquit lyra emisit carmen triste & morienti conueniens. Repagula dicuntur asseres qui clausis hostiis opponuntur. Illisit. infixit. Procubuit. in caput in terram cecidit.

Cynipheus pelates. Garamãticus. Cinyps enim ut scribit Herodotus fluuius est Garamantum: qui inter duas syrtes in mare libycum labitur. Vnde Cinyphei tertio georgicorum libro apud Vergilium dicũtur hirci. Nec minus interea barbas incanaq; mẽta cinyphei tondent hirci setasq; comantes. Leui postis. Sinistri. Cohæsit. Affixa fuit. Latus hausit, percussit. Et Nasamoniaci. Nasamones populi sunt libyæ iuxta syrtes: naufragis: ut scribit Plinius: admodum infesti. Latius. Latiores campos. Singultantem. per singultus animam emittentẽ. Bactreus Alconeus. Bactra nomine tantum plurali urbs est. unde etiam bactriana regio Indiæ cõtermina fuit appellata. Vltor abantiades. Perseus. Ceruice exacta est. per ceruicẽ eiecta.

Inptes ambas. Et anteriorem & posteriorẽ. Librata. Vibrata. Fraxinus. Hasta fraxinea. Est enim metonymia. Acta. Missa.

Iaculum Danus ore momordit. Hoc est iaculum in os Dani fuit coniectum. Occidit & Celedon Myndesius. Myndesos urbs est Syriæ. & Myndões populi sunt libyæ. Matre palæstina. Regio est Syriæ Palæstina cõtermina Iudeæ a Palæstina urbe dicta. Sagax uidere. Sciens præuidere atq; prænũtiare futura. Augur nanq; erat. Est autem græca locutio. Sagax uidere. Aue falsa. Falso augurio. Futuram nanq; mortem præuidere nesciuit. Sic Vergilius. Sed non augurio potuit depellere pestem.

Decutit ense caput: quod protinus incidit aræ.
Atq; ibi semianimis uerba execrantia lingua.
Edidit: & medios animam expirauit in ignes.
Hinc gemini fratres proteasq; & cæstibus Hãmon
Inuicti: uinci si possent cęstibus enses:
Phineia cæcidere manu: cererisque sacerdos
Alphitus albenti uelatus tempora uitta.
Tu quoque iapetide non hos adhibendus ad usus:
Sed qui pacis opus citharam cum uoce moueres:
Iussus eras celebrare dapes festumq; canendo:
Quem procul astantem plectrũq; imbelle tenentẽ
Petalus irridens stygiis cane cætera dixit
Manibus: & leuo mucronem tempore fixit.
Concidit: & digitis morientibus ille retentat
Fila lyrę: casuque fuit miserabile carmen.
Nec finit hunc impune ferus cecidisse Lycormas.
Raptaq; de dextro robusta repagula poste
Ossibus illi sit mediæ ceruicis. at ille
Procubuit terræ mactati more iuuenci:
Demere temptabat leui quoq; robora postis
Cinypheus Pelates. temptanti dextera fixa est
Cuspide marmaridæ coriti: lignoque cohæsit:
Hærenti latus hausit Abas. nec corruit ille:
Sed retinente manu moriens de poste pependit.
Sternitur & Menaleus perseia castra secutus:
Et nasamoniaci Dorilas ditissimus agri.
Diues agri Dorilas: quo non possederat alter
Latius: aut totidem tollebat fartis aceruos.
Huius in obliquo missum stetit inguine ferrum:
Letifer ille locus: quem postq̃ uulneris auctor
Singultantem animam & uersantem lumina uidit
Bactreus alconeus: hoc quod premis inquit habeto
De tot terrę agris: corpusq; exangue relinquit.
Torquet in hunc hastam calido de uulnere raptam
Vltor abantiades: media quæ nare recepta
Ceruice exacta est: in parteq; eminet ambas.
Dumq; manum fortuna iuuat: Clitiũq; Danumq;
Matre satos una diuerso uulnere fudit.
Nam clitii per utrũq; graui librata lacerto
Fraxinus acta femur. iaculũ Danus ore momordit.
Occidit & Celedon Mindesius. occidit astreus
Matre palæstina & dubio genitore creatus.
Echionque sagax quondam uentura uidere.
Nunc aue deceptus falsa: regisq; Thoactes
Armiger: & cæso genitore infamis Agyrtes.

Plus tamẽ exhauſto ſupereſt. Plus inquit eo quod factũ ẽ: ſupereſt conficiundũ. Exhaurire nanq; interdũ conficere ſignificat. ut Vergilius. Quæ bella exhauſta canebat. Nanq; oĩbus unũ Omnibus inquit aius eſt unum perſeũ opprimendi. Pro cauſa meritũ ipugnante. hoc eſt. pro Phineo: qui & meritũ Perſei quo Andromedã ſeruauerat: & fidẽ ipſi a rege datã impugnabat. Hac pro parte. Pro fide aũt ac merito & iuſta cauſa pauci admodũ ſtabãt. Pollutos. Violatos. ifectos. Bellona. Pallas dea belli. Circũeunt unũ. Circundãt p ſeum ſolum. Hic autem maxima perſei uirtus declaratur: qui ſolus tãtæ multitudini totq; telis reſiſtere potuerit. Præter utrumq; latus. Iuxta utrumq; latus & dextrũ & ſiniſtrum propeq; & oculos & aures. Applicat hic humeros. Tũc iquit Perſeus humeros magnæ colũnæ appoſuit: ut a tergo tutus inſeruentes hoſtes repellere poſſet. Chaõtus Molpheus. Epitota. Chaonia nãq; pars eſt epiria. Chaonæ troião: ut Carmine Vergiliano etiã pueris notũ eſt: appellata. Chaoniãq; oẽm troiano a Chaone dixit. Nabathæus. Nabathæa regio eſt felicis arabiæ unde Nabatheus nomen gentile deriuat̃: ut latius ĩ primo diximus. Tigris ut auditis. Hac ſimilitudine poeta oſtendit pſeũ addubitaſſe utrũ prius peuteret: cum ambo iſtarẽt: alter a dextra. alter a ſiniſtra. Molpheũ an ethemonẽ. Diuerſa uallc. in diuerſa uallis parte. Vtro. in utrã partẽ. Sũmouit. repulit. Traiecti. Tranſfixi. Contentuſq; fuga eſt. Satis perſeo fuit Molpheũ fugaſſe. Ab altera nanq; parte ethemon inſtabat: neq; pſeo interficiẽdi Molphei tẽpus dabat. Nõ circũſpectis uiribus. Hypallage ẽ. Ipſe enim nõ circũſpectus. hoc eſt. iprudens ac temerarius. Circũſpectus eni cũ nomẽ ẽ: prudẽs qui oĩa circũſpicit dicit̃. Exactum. eiectũ. Valentes cauſas. Potẽtes. Cylleni de harpe. pro cyllenia. patronymicũ p poſſeſſiuo eſt poſitũ Cyllenius aut̃ mercurium dicit̃ a cyllene Arcadiæ monte: ubi ex maia natus eſſe fingit̃. Vergilius in octauo. Vobis Mercurius pater ẽ: quẽ candida maia Cyllenæ gelido cõceptũ uertice fudit. Verũ ubi uirtutẽ. Poſteaq̃ inquit perſeus ſenſit uirtutẽ ſibi ingenitã a multitudine ſuperari: cũ amicos admonuiſſet: ut oculos auerterẽt: gorgonis caput hoſtibus aperuit: quo uiſo illi euegio in lapides fuere cõuerſi. Eſt aũt ordo. Verũ. Perſeus dixit. Ego petã & ſumã auxiliũ ab hoſte & meduſæ capite: quoniam uos ipſi ſic cogitis hoc eſt me ad hoc cõpellitis. Vbi & poſtq̃ uidit uirtutem ſuccũbeř turbæ hoc eſt a multitudine ſuperari. Miracula. Monſtra. Diriguit. Rigida & dura facta ẽ. In hoc ſignum hæſit. hoc eſt. Theſſalus in ſtatuã marmoreã ita eſt conuerſus: ut iaculũ emittere uelle uideat̃. Signũ de marmore. Statua marmorea. Hæſit. ſtetit. Septẽplice nilo. Nilus fluuius eſt ægypti clariſſimus qui ſeptem hoſtiis in mare exit. unde Vergilius quarto Georgicorum: Diuerſa ruens ſeptem diſcurrit in ora: Vſq; coloratis amnis deuectus ab indis.

Cephe ni in lapides

Plus tamen exhauſto ſupereſt. nanq; omnibus unũ
Opprimere eſt animus. cõiurata undiq; pugnant
Agmina pro cauſa meritum impugnante fidemq;.
Hac pro parte ſocer fruſtra pius & noua coniunx
Cum genitrice fauent: ululatuq; omnia complent.
Sed ſonus armorum ſuperat: gemituſq; cadẽtum:
Pollutoſq; ſimul multo bellona penates
Sanguine perfundit: renouataq; prælia miſcet:
Circumeunt unum phineus & mille ſecuti
Phinea: tæla uolant hyberna grandine plura
Præter utrũq; latus præterq; & lumen & aures.
Applicat hic humeros ad magnæ ſaxa columnæ
Tutaq; terga gerens: aduerſaq; in agmina uerſus
Suſtinet inſtantes. inſtabat parte ſiniſtra
Chaonius molpheus. dextra nabatheus ethemon.
Tigris ut auditis diuerſa ualle duorum
Extimulata fame mugitibus armentorum
Neſcit utro potius ruat. & ruere ardet utroq;:
Sic dubius perſeus: dextra leua ne feratur.
Molphea traiecti ſummouit uulnere cruris.
Cõtentuſq; fuga eſt. neq; enim dat tempus ethemõ:
Sed furit: & cupiens alto dare uulnera collo
Non circũſpectis exactum uiribus enſem
Fregit: & extrema percuſſę parte columnæ
Lamina diſſiluit: dominiq; in gutture fixa eſt.
Non tamen ad letum cauſas ſatis illa ualentes
Plaga dedit trepidum perſeus & inertia fruſtra
Brachia tendentem Cyllenide confodit harpe.
Verum ubi uirtutem turbæ ſuccumbere uidit:
Auxilium perſeus: quoniam ſic cogitis ipſi:
Dixit: ab hoſte petam. uultus auertite ueſtros:
Si quis amicus adeſt. & gorgonis extulit ora.
Quęre alium: tua quem moueant miracula dixit.
Theſſalus: utq; manu iaculum letale parabat
Mittere: in hoc hæſit ſignum de marmore geſtu.
Proximus huic amphixanimi pleniſſima magni
Pectora lyncidæ gladio petit: inq; petendo
Dextera diriguit: nec citra mota nec ultra eſt.
At nileus qui ſe genitum ſeptemplice nilo
Ementitus erat: clypeo quoq; flumina ſeptem

Celauerat.sculpserat.ornauerat. Primordia.principia. Nostræ gẽtis.nostri generis. Ad tacitas umbras. Ad animas uoce carentes & mutas. Cecidisse.interfectum fuisse. A tanto uiro. Tã generoso. Suppressa.cohibita atq; coercita. Adapertaq; uelle. Cũ enim perseum alloqueretur Nileus i statuã lapideam:quæ loqui uelle uidetur: fuit transmutatus. Nec sunt ea peruia uerbis. Neque enim uerba egredi possunt. Vitio animi.qa pusillanimes estis. Non uiribus gorgonis. Non uiribus capitis Medusæ gorgonis.

Torpetis.pigri & imobiles estis. Magica arma.magicos cantus.incantamẽta atq; ueneficia. Incursurus erat.Impetũ facturus in pseum. Vestigia.pedes. Immotus.imobilis:Nam in statuam lapideam fuerat conuersus. Pœnas subiere.Passi sunt. Oborto saxo.Repente orto. Tinnitibus acutis.uocibus & sonis acutis. Tinnire autem uerbũ est facticium a sono quem percussa æra emittere solent. Naturam traxit eandem. Nam & ipse in statuam marmoream fuit conuersus.

Riguerũt.Rigida & dura & saxea facta fuerũt. Tũc deniq;. Posteaq; ipsius socii i marmoreas statuas fuere trãsmutati. Marmor erant.Marmoreæ erant statuæ. Auertitur. a perfei conspectu oculos auertit. Cõfessaq; manus.manus iunctas.quales qui se uicti fatẽt tendere solent. Vincis. Victor es. hoc ẽ. fateor te esse uictorẽ me autem uictũ.

Phineus in saxum

Saxificos uultus. Ora in saxa homines trãsfigurantia. Quæcunq; ea.sit subaudiatur. Ignorat autem Phineus quænam fuerit Medusa. Pro coniuge.p uxore pugnauimus. Quæ qdem cum honesta sit causa: se dignũ uenia esse phineus innuit. Si nanq; odio regniue cupiditate arma sumpsisset i Perseum: indignus uenia foret. Tempore nostra.nã Andromeda anteq; ceto obiiceretur:ut diximus phineo fuerat desponsata. Non cessisse piget.Me inquit Phineus pœnitet tibi andromedam nõ reliquisse. Cedere autem uerbum est de iure sumptum:quod quidem elegantter cum datiuo ablatiuo q; construitur:ut cedo tibi mea sponsa. Inerti.Imbelli.ignauo. Monumenta.signa. Phorcynida.Meduſam Phorci filiam. Trepido ore.timido uultu. Obuerterat. conuerterat. Sua flectere lumina. Suos oculos cõuertere:ne Medusæ caput uideret. Induruit saxo. In saxum transmutatus:durus est factus.

Argento partim.partim celauerat auro:
Aspice ait perseu nostræ primordia gentis.
Magna feres tacitas solatia mortis ad umbras.
A tanto cecidisse uiro.pars ultima uocis
In medio suppressa sono est:adapertaq; uelle
Ora loqui credas.nec sunt ea peruia uerbis.
Increpat hos:uitioq; animi non uiribus inquit
Gorgoneis torpetis erix.incurrite mecum:
Et pternite humi iuuenem magica arma mouentẽ.
Incursurus erat.tenuit uestigia tellus.
Immotusq; silet:armataq; mansit imago.
Hi tamen ex merito pœnas subiere:sed unus
Miles erat persei:pro quo dum pugnat acoteus
Gorgone conspecta saxo concreuit oborto.
Quem ratus astyages etiam nunc uiuere:longo
Ense ferit.sonuit tinnitibus ensis acutis.
Dum stupet astyages:naturam traxit eandem:
Marmoreoq; manet uultus mirantis in ore.
Nomina longa mora est media de plebe uirorum
Dicere.bis centum restabant corpora pugnę.
Gorgone bis centum riguerunt corpora uisa.
Pœnitet iniusti tunc deniq; phinea belli.
Sed quid agat?simulacra uidet diuersa figuris.
Agnoscitq; suos:& nomine quenq; uocatum
Poscit opem:credensq; parum sibi proxima tangit
Corpora.marmor erant.auertitur:atq; ita supplex
Confessaq; manus obliquaq; brachia tendens:
Vincis ait perseu.remoue tua monstra:tuæq;
Saxificos uultus:quæcũq; ea:tolle Medusæ.
Tolle precor.nõ nos odium regniq; cupido
Compulit ad bellum.pro coniuge mouimus arma.
Causa fuit melior meritis tua.tempore nostra.
Non cessisse piget.nil o fortissime præter
Hanc animam concede mihi.tua cætera sunto.
Talia dicenti:neq; eum quem uoce rogabat:
Respicere audenti:quod ait timidissime phineu
Et possum tribuisse:& magnum est munus inerti:
(Pone metum)tribuam.nullo uiolabere ferro.
Quin etiam mansura dabo monumenta per ęuum:
Inque domo soceri semper spectabere nostri:
Vt mea se sponsi soletur imagine coniunx.
Dixit:& in partem phorcynida transtulit illam:
Ad quam se trepido phineus obuerterat ore.
Tunc quoq; conanti sua flectere lumina ceruix
Diriguit:saxoq; oculorum induruit humor.

Facies obnoxia. ſubiectæ ſimilis. Victor abantiades. Perſeus uotorꝫ compos cum argos in patriam rediiſſet: Prœtum a quo Acriſius auus regno fuerat priuatus: oſtẽſo meduſæ capite i lapidẽ cõuertit. Auoꝙ licet i merito: quod ipſum cum Danae matre arcæ impoſitũ in mare proieciſſet: regnum reſtituit. Cum coniuge. Andromeda. Immeriti parentis. pro auo parentem poſuit: qui male & de filia Danae & de Perſeo nepote tunc meritus fuit: cum eos arcæ impoſitos mari cõmiſit. Aggreditur prœtum. Prœtus abantis regis argiuorum fuit filius atꝙ acriſii frater: cuius filias in uaccas fuiſſe conuerſas in fabulis traditur. Fratre fugato. expulſo acriſio Acriſiõeas arces. acriſii regnum. Male. inique ac iniuſte. Te tamen o parue. Hac apoſtrophe poeta polydectem Seriphi regem in odium inuidiamꝙ adducit: qneꝙ Perſei uirtute. neꝙ laboribus quos perpeſſus eſt: neꝙ periculis quibus ſe expoſuerat: ab ira odioꝙ deduci rẽoueriꝙ poterat. Polydectes autem Magnetis fuit filius rexꝙ inſulæ ſeriphi: ut diximuſ. Is perſei ab ſe educati ferocius ingenium ueritus ſub prætextu gloriæ immortalis adipiſcẽdæ: eum ad expeditionem contra Meduſam ſuſcipiendã hortatus eſt: putans ipſum in ea expeditione periturum. cum uero eum non incolumen mõ ſed uictorẽ quoꝙ rediiſſe uidiſſet: cœpit iuuenis gloriæ detrahere: minieꝙ Meduſam ab ipſo fuiſſe obtruncatam iactare. Quare i dignatus perſeus ut quod aſſerebat: ueꝝ eſſe ꝓbaret: illi caput Meduſæ oſtendit: quo uiſo polydectes in lapidem ſcribitur fuiſſe cõmutatus. Te tamen o parue. Quãuis inqt tot miranda geſſerit perſeus: totꝙ in lapides cõuerterit: tu tamen odium mollire nedum deponere nõ potes. Seriphi. Inſula eſt una ex ſporadibus ſeriphus. Vnde ſeriphius nomẽ gentile deriuat. Detrectaſ. diminuis. Arguis. Arguere uis & probare. Parcite luminibus. nolite reſpicere. hæc iis ait qui cũ polydecte aderant: admonet enim ut oculos auertant: ne & ipſi in lapides mutẽtur. Quãꝙ uim ſubiecte ſimilis

Prœtus in ſtatuam

Polydectes in ſtatuã

Sed tamẽ os timidũ: uultuſꝙ in marmore ſupplex:
Summiſſæꝙ manus: faciesꝙ obnoxia manſit.
Victor abantiades patrios cum coniuge muros
Intrat: & immeriti uindex ultorꝙ parentis
Aggreditur prœtum. nam fratre per arma fugato
Acriſioneas prœtus poſſederat arces.
Sed nec ope armorum: nec quam male ceperat: arce
Torua colubriferi ſuperauit lumina monſtri.
Te tamen o paruę rector polydecte ſeriphi:
Nec iuuenis uirtus per tot ſpectata labores:
Nec mala mollierant. ſed inexorabile durus
Exerces odium. nec iniqua finis in ira eſt.
Detrectas etiam laudem: fictamque Meduſæ
Arguis eſſe necem. dabimus tibi pignora ueri.
Parcite luminibus: perſeus ait: oraque regis
Ore meduſæo ſilicem ſine ſanguine fecit.
Hactenus aurigenę comitem tritonia fratri
Se dedit: inde caua circundata nube ſeriphon
Deſerit a dextra cypro gyaroꝙ relictis.
Quaꝙ ſuper pontum uia uiſa breuiſſima: thebas
Virgineumꝙ helicona petit: quo monte potita
Conſtitit: & doctas ſic eſt affata ſorores.

ſtrabo ſcribat uniuerſos ſeriphios una cum polydecte in lapides fuiſſe cõuerſos: idꝙ in ultionem matris a perſeo factum: quia illis adiutoribus ſeriphi rex polydectes nuptiis inuitẽ adegiſſet. Adeo autem lapidoſam eſſe ſeriphum: ut qui conuiciantur: id inſpecta obueniſſe gorgone cauſentur. Parcere autem oculis dicitur: qui illos continet clauſos. Hactenus aurigene. Nullam quidem hoc loco poeta exponit tranſformationem. Sed rem ſane admirandam deſcribit quo concinnius muſarum in aues tranſformationem ſubnectat. Narrat enim quẽ admodum pegaſum equus alatus: quẽ pauloante diximus una cũ chryſaore e ſanguine colli Meduſæ exiliiſſe ad Heliconẽ Bœotiæ montem peruenit: ubi cum terrã pedis ungula percuſſiſſet: illico fons: q ἱππουκρηνη. hoc eſt caballinus eſt appellatus: exortus fuiſſe memoratur. Ad eũ igitur uidendũ relicto perſeo pallas ꝓfecta eſt: q̃ a muſis accepta q̃ prõptiſſime ad ipſum fuit deducta. Dextra cypro gyaroꝙ relictis. Cypro qdem legitur. Sed cũ hæc iſula lõge a gyaro diſtet: utpote q̃ ſit in mari pãphilio: cũ gyaron eẽ in ægeo cõſtet: minus huic loco cõuenire uidet. Forſitan aũt ꝓ Cypro legendũ eſt ſcyro. Nam ſcyros inſula eſt una ex cycladibus gyaro ꝓpinq̃: quæ & ipſa una eſt ex cycladibus in qua mures ferrũ rodere dicũtur. Inde gyareus nomẽ gẽtile triſyllabũ declinatur. Mendũ eſt apud Plinĩũ: ubi legit̃. Syros a Naxo quatuordecim milia paſſuũ Homeri ſepulchro uenerãda. Cũ nõ Scyros. Sed Ios ex ſnia etiã ſtrabonis legendũ ſit. Virgineũ. helicõa. Virginibus muſis nymphiſꝙ dicatũ. Doctas ſorores. periphraſis ẽ muſarꝝ. Nam muſæ Iouis & Mnemoſynes filiæ ſunt: q̃ παραπολλωδαι hoc ẽ ab inquirẽdo dicũtur: Vt inquit Diodorus: quod ea ingrant homineſꝙ doceãt q̃ ab indoctis ignorant̃: & quod querẽdo ſcia pariatur. Nouẽ aũt fuiſſe muſas iam fere inter oẽs conſtat: & ſi qdam tres tantũ eſſe contendant: Quibus nomina a proprio cuiꝙ munere indita fuerunt. Clio απο του κλεους hoc eſt a gloria: quæ ex poetarum laudibus oritur dicta eſt. Euterpe απο του ευτερπεσθαι hoc eſt a iucundo propter uoluptatem quæ ab audientibus ex honeſti perceptiõe ſentitur. Thalia απο του θαλλειν hoc eſt a uirendo quod in longum tempus poetarum gloria uireſcat. Melpomene απο του μελπεσθαι hoc eſt a modulando: quod melodiam audientes maxime demulceantur. Terpſicore απο του τερπειν: hoc eſt de

ectando:quod doctrina hominum animi maximopere delectantur. Erato ἀπο τοῦ ἐρᾶν hoc est ab amando:quod docti homines ab omnibus amentur. Polymnia quod cantus suauitate poetas reddit gloria immortales. Vrania ἀπο τοῦ οὐρανοῦ:hoc est a cælo:qđ uiri eruditi ad cælū gloria tollātur. Calliope ἀπο τῆς καλλης οπος hoc est a bona uoce quod cātus suauitate alias antecedens magni ab audientibus æstimetur.

Medusæi præpetis.uolucris & alati equi. Vidi ipsum materno sanguine nasci.ipsum pegasum. Aderat.n. Perseo pallas:cū medusam obtrūcauit. Excipit uranie. Vna ē ex nouē musis q̄ cælestis interp̄tari pōt. ουρανος.n.unde uenit cælū significat. Pedis ictibus pcussione pedis. Hæc aūt narrātur ut fabulā sequētem apte cōnectat cū supioribus.

Uranie

Hippocrene fons

Felices studiiq; lociq;.causa subaudiēda uidetur:ut intelligamus causa studii ac loci musas felices esse. Mæonidas.Musas.Mæonides aūt nō a mæonis filiabus deuictis:ut quidā somniaūt:sed a mæōia dicunt:ut aonides ab aonia.pierides a pieria. Thespiades a thespiis fuerunt denominatæ. Quāq̄ Myonides prima per y græcā uocalē forsitan rectius scriberent. Nam Myonia urbs est phocidis: de qua Pausanias in primo mentionē facit. Opera ad maiora.ad bellica gesta:quæ quidē studiis disciplinaūt sunt maiora. Sed uetitū ē adeo sceleri nihil.oīa inquit scelerati audent.neq; sibi quicq̄ phibitum esse putāt.

Mæonides

Adeo.certe. Oia terrēt uirgineas mētes. Snīa est generalis.uirgines.n.natura sunt timidæ. Diruſq; ante ora pyreneus uertitur. uersari uidet. pyreneus aūt ut hinc colligere possumus thrax fuit tyrannus: qui Daulida phocidis urbē occupauit: ubi cū quodā die pluuioso musas ad parnasum eūtes uidisset: ut tecta sua subirēt:dū pluuia cessaret: inuita uit. Cū uero iā imber cessasset musæq; discedere uellēt: pyreneus impius clausis foribus illis uim inferre parabat. Sed musæ īaues cō uersæ euolauerunt:quas cū psequi pyreneus uellet:ex arce se præcipitē iaciens caput terræ illisit sicq; expirauit pyreneus sane nomē est trisyllabū:nō ut quidā putāt quadrisyllabū:nisi pro monte accipiat: quo gallia ab hispania disterminat. Tūc.n. penultima cū æ diphthōgo scribit. Daulia rura. Daulios agros. Daulida aūt quæ & daulis dr:urbs est phocidis a daulide nympha: ut scribit pausanias appellata. phocis aūt regio ē: in q̄ ē parnasus. unde phocēses dicunt. Phocæa uero urbs est Ioniæ a phocis: q̄ multæ cōditores eius secutæ fuisse dicunt:appellata. Eiusdem noīs urbs ē cariæ. Annuimus.cōsensimus. morē gessimus. Victo aglōibus austro. Auster q & notus dicit:pluuias ac nubes. Aglo uero serenitatē affert. Impetus ire fuit.uolūtas abeundi nobis fuit. Est aūt locutio græca a latinis frequēter poetis usurpata. Vecors. stultus.corde priuatus. Musa loquebatur Eleganti phantasia multas describit metamorphoseis poeta. Musa nāque fingitur palladi referre certamen suum cum pieri filiabus:quo quidem in certamine & transformationes deorum in uaria animalia tempore belli gigantei a pieri filiabus canuntur & pœna Typhoci gigantis: & Proserpinæ raptus:

Pyreneus Medusæ in aues

Fama noui fontis nostras peruenit ad aures:
Dura medusei quem prępetis ungula rupit.
Is mihi causa uiæ. uolui mirabile factum
Cernere. uidi ipsum materno sanguine nasci.
Excipit Vranię. quæcunquæ est causa uidendi
Has tibi diua domos animo gratissima nostro:
Vera tamen fama est: & pegasus huius origo
Fontis: & ad latices deduxit pallada sacros:
Quæ mirata diu factas pedis ictibus undas
Siluarum lucos circūspicit antiquarum:
Antraq; & innumeris distinctas floribus hærbas:
Feliceſq; uocat pariter studiique: locique
Mæonidas: quam sic affata est una sororum.
Onisi te uirtus opera ad maiora tulisset:
In partem uentura chori tritonia nostri:
Vera refers: meritoq; probas artemq; locumq;
Et gratam sortem: tutæ modo simus: habemus.
Sed uetitum est adeo sceleri nihil. omnia terrent
Virgineas mentes: diruſq; ante ora pyreneus
Vertitur: & nondum me tota mente recepi.
Daulia trahicio phoceaq; milite rura
Ceperat ille ferox: iniustaq; regna tenebat:
Templa petebamus parnasia. uidit euntes:
Nostraque fallaci ueneratus numina uultu
Mæonides (cognorat enim) consistite dixit:
Ne dubitate pręcor tecto graue sidus & hymbrem
(Hymber erat) uitare meo. subiere minores
Sæpe casas superi. dictis & tempore motæ
Annuimusq; uiro: primasq; intrauimus ædes.
Desierant hymbres: uictoque aquilonibus austro
Fusca repurgato fugiebant nubila cælo.
Impetus ire fuit. claudit sua tecta pyreneus:
Vimque parat: quā nos sumptis effugimus alis.
Ipse secuturo similis stetit arduus arce:
Quaq; uia est uobis: erit & mihi dixit eadem.
Seque iacit uecors e summo culmine turris:
Et cadit in uultus: discussisq; ossibus oris

& cyanes in fontem mutatio. multaq; alia contra a musis cantantur. pierus igitur ex Anippe uxore nouem su stulit filias: quarum pulchritudine ac uocalitate mater superba musas in certamen prouocare est ausa. Eas uero nympharum iudicio victas musæ indignatæ uocalitate erepta in raucas picas conuerterunt. Minime uero illi sunt audiendi: qui musas pierides a deuictis pieri filiabus denominatas fuisse putant cũ a pieria: ut ait strabo dicantur. Voxq; salutantũ. chære enim quo uerbo græci salutant. exprimere uidentur picæ. Sua fata q̃rentes. De sua fortuna conquerentes. Pellæis in aruis. Thessalicis agris. pella nanq; urbs est Macedoniæ Alexandri Magni natiuitate nobilis. Vnde Iuuenalis. Vnus Pellæo iuueni non sufficit orbis.

Tundit humum moriens scelerato sanguine tinctã.
Musa loquebatur. pennæ sonere per auras:
Voxq; salutantum ramis ueniebat ab altis.
Suspicit: & linguæ quærit tam certa loquentes
Vnde sonent: hominemq; putat ioue nata locutum.
Ales erat: numeroq; nouem sua fata querentes
Institerant ramis imitantes omnia picæ.
Miranti sic orsa deæ dea. nuper & istæ.
Auxerunt uolucrum victę certamine turbam.
Pierus has genuit pellæis diues in aruis.
Pæonis Anippe mater fuit. illa potentem
Lucinam nouies: nouies paritura uocauit.
Intumuit numero stolidarum turba sororum.
Perque tot Aemonias & per tot achaidas urbes
Huc uenit: & tali cõmittit prœlia uoce.
Desinite indoctum uana dulcedine uulgus:
Fallere. nobiscum si qua est fiducia uobis
Thespiades certate deæ. nec uoce nec arte
Vincemur. totidemq; sumus. uel cedite victę
Fonte meduſæo & Hyantea Aganippe.
Vel nos Aemathiis ad pæonas usq; niuosos
Cedemus siluis. dirimant certamina nymphæ.
Turpe quidem cõtendere erat. sed cedere uisum
Turpius. electæ iurant per flumina nymphę.
Factaque de uiuo pressere sedilia saxo.
Tunc sine sorte prior: quæ se certare professa est:
Bella canit superum: falsoque in honore gigantes
Ponit: & extenuat magnorum facta deorum:
Emissumque ima de sede Typhoea terrę
Cęlitibus fecisse metum: cunctosq; dedisse
Terga fugę. donec fessos ægyptia tellus
Ceperit: & septem discretus in hostia nilus.
Huc quoq; terrigenã uenisse typhoea narrat:
Et se mentitis superos celasse figuris.
Duxq; gregis dixit fit iupiter: unde recuruis
Nũc quoq; formatus libys est cũ cornibus Hãmõ.
Delius in coruo. proles semeleia capro.

Pieri-
des in
picas.

Gigan-
toma-
chia.

Iupiter
i arietẽ

Apol-
lo i cor
uum

Bac-
chus in
capram

terunt: inde factum est ut egyptii multa animalia pro diis colant. In quorum stulticiam iuuenalis eam scripsit

satyrã:cuius ẽ initium. Quis nescit uolusi Bithynice qualia demens Aegyptus portenta colat. Duxq; græ/ gis. Periphrasis est arietis. Nam Iupiter se in arietẽ cõmutauit: cuius rei argumẽtũ est: quod Iupiter Hãmon in libya sub figura arietis colitur. Fele soror phœbi. Diana soror est Apollinis: quæ se in felem domesticum animal muribus auibusq; maxĩe infestum conuertit. Cyllenius ibidis alis. Ibis auis Ciconiæ similis Aegypti peculiaris ĩmunda: ut quæ rostro anum purget. Poscimur aonides. Nos inquit musæ ad cãtandũ ĩuitamur. Significat autem se & prudentes & modestas esse: quæ nisi rogatæ non surrexerint ad cantandum: id quod im/ pudentes Pieri filiæ fecerũt: quæ ne iacta qui dẽ sorte canere cœperũt. Aonides uero mu sæ dicũtur ab Aonia Bœotiæ pte montana Leui umbra. suaui ac iucunda. Dedimus. summã certaminis uni. hoc est. Totũ certa/ men uni ex sororibus cõmisimus. Callio/ pe. una est ex musis: cui a pulchritudĩe ac bo nitate uocis nomẽ inditũ est. Nã. καλλος. pul chritudo. οψοσ uox dicit̃. morẽ autẽ Citharedoꝝ expressit: qui citharæ chordas anteq̃ uerũ incipiant cantum: tẽptare solẽt. Chordæ aũt proprie dicunt̃ musicorum in/ strumentorũ. Neruis. cohrdis. Prima Ce res. A laudibus Cereris carmẽ suũ Callio/ pe auspicatur. Cères autem Saturni & opis fi lia fuisse dicit̃: quæ omniũ prima agroꝝ cul/ tum ac frumenta hoĩbus monstrauit. legesq; adinuenit: quibus hoĩes ciuiliter uiuere cœ/ perunt. Vesta giganteis. Thyphoeo Gigã ti fũlmine percusso Iupiter siciliã insulam su/ periniecit: nequãdo resurgens cælo deos pel lere temptaret. Trinacris. Sicilia quidẽ tri/ nacris a poeta: sed ab aliis trinacria frequen/ tius dicitur: quod tria ακρα habeat & ꝓmon toria pelorum. Lilybæum & pachynum. Ma gnis molibus. montibus. ponderibus. Au/ sonio peloro Italo quippe qui & ad Italiam uergat & ab ea mille & quingẽtis passibus di stet. Dictus est autẽ pelorus a peloro classis Hannibalis gubernatore quem interfectum Hannibal cũ crederet se in insidias adductũ ibi sepeliendum curauit. Leua pachyne ti/ bi. Apostrophe ad mõtem. qua maxime ora tio exornat̃. Pachynus uero Siciliæ est ꝓmõ toriũ in Græciã uergens. Lilybæo crura ꝓ munt̃. Lilybeus quoq; Siciliæ est ꝓmonto/ riũ Aphricam respiciẽs. Degrauat ætna ca put. Deprimit. Aetna uero mons ẽ Siciliæ altissimus: cuius uertex fere semper flãmas eiectat. est etiã urbs ætna a Hierõe rege ædi ficata. Vnde Aetnæi dicunt̃. Sæpe remoli ri. Sæpe inquit tẽptat montes excutere. quo tẽpore maximi fiũt terremotus: ꝓ quod qdẽ significat̃ uastum Typhoei & robur & cor/ pus. Remoliri: demoliri. decutere. præposi tionem posuit pro præpositione. Rex silentum. pluto. Manes silentes dicunt̃: quod mortuis nulla uox sit.

Dianã in felẽ

Iuno in uaccam

Venus in piscẽ

Mercu rius in ibidem

Cereris laudes

Proser/ pinæ ra ptus

Fele soror phœbi. niuea saturnia uacca.
Pisce Venus latuit. Cyllenius ibidis alis.
Hactenus ad citharam uocalia mouerat ora.
Poscimur Aonides. sed forsitan oeia non sunt.
Nec nostris præbere uacat tibi cantibus aures.
Ne dubita: uestrumq; mihi refer ordine carmen:
Pallas ait. nemorisq; leui consedit in umbra.
Musa refert. dedimus summam certaminis uni.
Surgit: & immensos hedera collecta capillos
Calliope querulas prætemptat pollice chordas.
Atq; hæc percussis subiungit carmina neruis:
Prima ceres unco glebam dimouit aratro.
Prima dedit fruges alimentaq; mitia terris.
Prima dedit leges. cereris sunt omnia munus.
Illa canenda mihi est. utinam modo dicere possem
Carmina digna dea. certe est dea carmine digna.
Vasta giganteis iniecta est insula membris
Trinacris: & magnis subiectum molibus urget
Aethereas ausum sperare typhoea sedes
Nititur ille quidem. temptatq; resurgere sæpe.
Dextra sed ausonio manus est subiecta peloro.
Leua pachyne tibi. lilybæo crura premuntur.
Degrauat ætna caput. sub qua resupinus harenas
Eiectat: flammamq; fero uomit ore typhoeus.
Sæpe remolliri luctatur pondera terræ:
Oppidaq; & magnos deuoluere corpore montes.
Indetremit tellus: & rex pauet ipse silentum.
Ne pateat: lateq; solum retegatur hiatu:
Immissusq; dies trepidantes terreat umbras.
Hanc metuens cladem tenebrosa sede tyrannus
Exierat: curruq; atrorum uectus equorum
Ambibat siculæ cautus fundamina terræ.
Postq̃ exploratum satis est loca nulla labare:
Depositoq; metu uidet hunc erycina uagantem

Solum. animarum & inferni. Ambibat. circuibat. Fundamina. Fundamenta. Postquam exploratum satis est. Satis compertum est. Hæc autem narrantur ut commodius fabula fabulæ connectatur. Labare. ua cillare. Videt hunc Ericyna uagantem. Ericyna Romanis Siculisq; uenus dicitur ab Eryce ueneris ipsius ac Butæ filio: qui cum in sicilia regnaret: ac plurimum corporis uiribus polleret: hospites ut secũ castibus decer/ tarẽt ꝓuocabat. Is extructo matri ueneri templo: quæ ericyna fuit appellata: cũ Hercule cõgressus ab eo fuit ĩ

Monte ſuo reſidens: natumq; amplexa uolucrem
Arma manuſq; meæ. mea nate potentia dixit:
Illa quibus ſuperas omnes: cape tela cupido:
Inq; dei pectus celeres molire ſagittas:
Cui triplicis ceſſit fortuna nouiſſima regni.
Tu ſuperos: ipſumq; iouem. tu numina ponti
Victa domas: ipſumq; regit qui numina terræ.
Tartara quid ceſſant? cur nō matriſq; tuumq;
Imperium profers? agitur pars tertia mundi.
Et tamen in cælo quoq; iam patientia noſtra eſt.
Spernimur: ac mecum uires minuuntur amoris.
Pallada non ne uides iaculatricemq; dianam
Abſceſſiſſe mihi? Cereris quoq; filia uirgo:
Si patiemur erit. nam ſpes affectat eaſdem.
At tu proſocio: ſi qua eſt ea gratia: regno:
Iunge deam patruo. dixit Venus. ille pharetram
Soluit: & arbitrio matris de mille ſagittis
Vnam ſe poſuit. ſed qua nec acutior ulla:
Nec minus incerta: nec quę magis audiat arcum.
Oppoſitoq; genu curuauit flexile cornu:
Inq; cor hamata percuſſit harundine ditem.
Haud procul ætnæis lacus eſt a mœnibus altus
Nomine perguſa. non illo plura cayſter
Carmina cignorum labentibus audit in undis.
Silua coronat aquas cingens latus omne: ſuiſq;
Frondibus ut uelo phœbeos ſum mouet ignes.
Frigora dant rami. uarios humus humida flores
Perpetuum uer eſt: quo dum proſerpina luco
Ludit: & aut uiolas aut candida lilia carpit:
Dumq; puellari ſtudio calathoſq; ſinumq;
Implet: & æquales certat ſuperare legendo:
Pene ſimul uiſa eſt: dilectaq;: raptaq; diti.
Vſq; adeo eſt properatus amor. dea territa mœſto
Et matrem & comites: ſed matrem ſępius ore
Clamat: & ut ſumma ueſtem laniarat ab ora:
Collecti flores tunicis cecidere remiſſis.
Tantaq; ſimplicitas puerilibus affuit annis:
Hęc quoque uirgineum mouit iactura dolorem:
Raptor agit currus: & nomine quēque uocando
Exortatur equos: quorum per colla iubaſque
Excutit obſcura tinctas ferrugine habenas:
Perque lacus altos & olentia ſulfure fertur
Stagna palicorum rupta feruentia terra:

terfectus. In uertice autem mōtis qui ab ipſo eryx cognomīatur: dicitur fuiſſe tumulatus. Narraturus uero poeta cyāes nymphæ trāſformationē i ſtagnum. prius proſerpinæ raptum elegantiſſime deſcribit. Cū enim pluto deus iferorum in Sicilia uagaret: ſagitta a cupidine rogatu ueneris percuſſus uiſa proſerpina ceris filia ita exarſit: ut eā raptā ſtatim currui ſuo īponeret: atq; aſportaret. Cū uero a cyane nympha retineret: ipſe adapta terra ad inferos cum amica deuectus eſt. Cyane autem eo dolore fuit affecta: ut paulatim in fontē fuerit commutata. Monte ſuo. eryce ſibi dicato. Natū uolucrē filiū alatū: hoc eſt cupidinē. Arma manuſq; meæ. Eadē ferme oratione uenus apud uergiliū cupidinē filium alloquitur. Natæ meæ uires. mea magna potentia ſolus. Inq; dei pectus. In aīum plutonis. Molire. præpara. Triplices regni. quod in tres diuiſum ē partes: quarū ſuprema hoc eſt cælū optigit ioui. media hoc eſt terra cū mari neptuno. Infima ac ultima hoc eſt. inferi plutoni. Profers. producis. amplificas. Agit̄ pars tertia mūdi. hoc eſt. De tertiæ partis mūdi īperio cōtenditur parūq; abeſt quin ea a nobis amittat̄. Et m̄ in cælo quoq;. Nō ſolum inquit inferos patimur ab amore liberos eſſe: uerū ſuperorum quoq; quidā nos ſpernūt noſtraq; patientia fruunt̄. Pallada nōne uides. A quibus potiſſimū ſpernat̄ uenus exponit. pallas enim ac Diana perpetuā uouerant uirginitatē. Cereris quoq; filia. pſerpina q̄ Iouis & cereris fuit filia. Patruo. plutoni q Iouis frat̄ pſerpinā ſibi uxorē copulauit. Nec q̄ magis audiat arcū. hoc ē. Nec q̄ facilius ab arcu emittat̄. Illæ nāq; ſagittæ arcui audire & obtēperare dicunt̄: q̄ facile ab arcu emittūt̄. Hamata arūdine. Sagitta ferro armata & hamo: q̄ q̄dem e corpe difficulē extrahi pōt. Eſt ātamatus nomē pticipio ſil̄e ut galeatus. Ditē plutonē: q a græcis πλουτος dicit̄. Haud pcul ætneis. Lacū noīe pguſam deſcribit: iuxta quē pſerpina cū ſibi æq̄libus puellis flores colligēs a plutone illac curru trāſeūte rapta fuit. Aetnæis mœnibus. ætna urbe. Eſt nāq; ætna & urbs Siciliæ & mōs. ut diximus.

Perguſa lacos

Phœbeos ignes. Solis feruores. Puellari ſtudio. puellæ cōueniēti. Vſq; adeo ppera tus amor. Acclamatiōe hac ſignificat̄ q̄uehemēs ad amādū ſagitta cupidinis effectus fuerit pluto. Ab ora ſūma. a ſupremo limbo.

Hæc quoq; iactura: q̄ amiſerat flores. Excutit. cōcutit. Obſcura ferrugīe. Ferrugineo colore: q fuſcus ē ac ferreo ſilis. Stagna palicorū. palici: ut æſchylus in ætnis ſcribit: Iouis & thaleæ nymphæ uulcano genitæ filii fuerunt. ut uero alii in primiſq; ſilenus ſcriptor græcus uulcani ex Aetna Oceani filia. Dicti ſunt autem palici απο του παλιν ικε̄ σθαι. hoc eſt abiterū ueniendo in uitam

cum mortui iam essent. Nam cum thalea nympha a Ioue fuisset compressa Iunonis timore optauit: ut sibi terra dehisceret: Quod quidē ubi factum est: maturi partus tempus aduenit. Ex terra igitur adaperta: duo simul infantes exiliuere: qui palici sunt appellati. Non autem paliſci: ut putat Tortellius: qui in hoc quoq; fœde nimium fallitur. Nam paliſcos ἀπὸ τοῦ πάλιν quod est iterum & hiscere uerbo latino scribit componi eoq; secundæ syllabæ. s. litteram præcipit ascribendam: cum & nomē græcum proculdubio sit: nec si illo modo cō poneretur: græci unq̄ huiusmodi uerbo uterentur. Iuxta palicos autem fons est palicine: qui aquam in altū sex cubita eiaculari dicitur: quæ in eundem fontē iterum reuertatur. Ius quoq; iurandum ibi sanctum fuisse scribunt. Quæ enim quis iurasset: ea in tabella scripta in aquam proiicie bantur: ac siquidem uera fuissent: tabella flui tabat. Siquis uero peierasset: tabella submergebatur: nec usq̄ apparebat. In periurio uero deprehensus comburebatur. Feruētia. Innuit poeta ibi esse fontes calidaq; aquarū.

Cyane in stagnum

Et qua bacchiadæ. hoc est originem a bacchia ducentes. Bacchias enim Dionysi filius Corinthum habitauit. Ab eo autem genus ducentes ut scribit & Strabo & expositor ἀρ γονάυτικων Apollinii generosissimi corinthiorum habebantur. Cæterum expulsi Corintho propter Actæonis mortem dicuntur fuisse. Melissus enim pater cum uidisset filiū a bacchiadis dilaceratum: iamq; isthmia forent celebranda: astans altari multa in corinthios est imprecatus: nisi filii cedem uindicarent: cūq; ea dixisset se precipitem ex alto dedit. Quare corithii ne inultam eam cedem relinquerent oraculoq; id iubenti optemperarent: bacchiadas expulerunt. Chersicrates autem unus bacchiadum Cercyran ædificauit cum illinc Colchos eiecisset. Videtur aūt poeta innuere Drepanum a bacchiadis ædificatum: q̄q̄ & Cercyra Drepane fuerit appellata quod ut Timæus inqt: Δρεπανον. hoc est falx illic abscondita est q̄ Cronus urani hoc est cæli pudēda aut Iupiter Croni reciderit. Bimari Corintho. Corinthus idcirco bimaris appellatur: quod in isthmo peloponnesi ædificata ab altera parte Aegeū mare. Ab altera Ionium spectet. Inter inæquales portus. Alter nāq; maior eē alter minor perhibetur. Posuerūt mœnia. Vrbem Drepanum ædificarunt. Est medium Cyanes Locū describit: ubi Cyane nympha Plutonē inhibere uoluit: ne proserpinam asportaret: Cæterū a Plutone contempta dolore in fontem sui nominis fuit conuersa: qui Anapi fluuio cōmixtus iuxta ortygiam insulam in mare labitur. Et piseæ Arethusæ. Arethusa fons est Siciliæ iuxta Syracusas urbem: quam idcirco Pisæam poeta uocat: quod: ut diximus creditur esse alpheus: qui fluuius iuxta Pisam olimpiæ: urbem labēs absorbetur a terra ac subter mare fluens ī Siciliam usq; arethusam efferre dicitur. Componere. Comparare. Anapis qui & anapus dicitur fluuius est Siciliæ. qui idcirco Cyanen amare fingitur: quod iuncti in mare defluunt. Saturnius. Pluto Saturni filius. Cōdidit. Fecit tantis uiribus ut totum sceptrum occultaretur. Icta uiam tellus. Nam sceptro percussa ita hiauit ut facile plutonis currus illac ad inferos pertransierit. Medio cratere. in mediam uoraginem. Nam crater non solum uas dicitur: sed ad eius similitudinem hiatus quoque terræ unde flamma præsertim egrediatur: crater appellatur: unde Empedoclem se in ætnæ Craterem precipitasse legimus. Inconsolabile uulnus. Maximum dolorem: qui nullam consolationē admittere posset. Omnis. Tota. Ossa pati flexus. ossa fieri flexibilia. Exilibus. tenuibus ac paruis. Euanida. Euanescentia. resoluta. Restatque nihil quod prendere possis.

crater

Et qua bacchiadæ bimari gens orta corintho
Inter inæquales posuerunt mœnia portus.
Est medium Cyanes & pisææ arethusæ:
Quod coit angustis inclusum cornibus æquor.
Hic fuit: a cuius stagnum quoq; nomine dictum:
Inter sicelidas Cyane celeberrima nymphas:
Gurgite quę medio summa tenus extitit aluo:
Agnouitq; deam: nec longius ibitis inquit:
Non potes inuitæ Cereris gener esse. roganda.
Non rapienda fuit. quod si componere magnis
Parua mihi fas est: & me dilexit anapis.
Exorata tamen: nec ut hæc exterrita nupsi.
Dixit: & in partes diuersas brachia tendens.
Obstitit. haud ultra tenuit saturnius iram:
Terribilesq; hortatus equos in gurgitis ima
Contortum ualido sceptrum regale lacerto
Condidit. icta uiam tellus in tartara fecit.
Et pronos currus medio cratere recepit.
At Cyane raptamq; deam contemptaq; fontis
Iura sui mœrens inconsolabile uulnus
Mente gerit tacita: lachrymisq; absumitur omnis.
Et quarum fuerat magnum modo numen: in illas
Extenuatur aquas. molliri membra uideres.
Ossa pati flexus. ungues posse rigorem.
Primaque de tota tenuissima quæque liquescunt.
Cærulei crines digitique & crura pedesque.
Nam breuis in gelidas membris exilibus undas
Transitus est. post hæc humeri tergūq; latusq;
Pectoraque in tenues abeunt euanida riuos.
Deniq; pro uiuo uiciatas sanguine uenas

Lympha ſubit: reſtatq; nihil quod prendere poſſis.
Interea pauidæ nequicq filia matri
Omnibus eſt terris. omni quæſita profundo.
Illam non udis ueniens aurora capillis:
Ceſſantem uidit. non heſperus. illa duabus
Flammiferas pinus manibus ſuccendit ab ætna:
Perq; pruinoſas tulit irrequieta tenebras:
Rurſus ubi alma dies hebetarat ſidera: natam
Solis ab occaſu. ſolis quærebat ad ortus.
Feſſa labore ſitim conceperat: oraque nulli
Colluerant fontes. contectam ſtramine uidit
Forte caſam: paruaſque fores pulſauit. at inde
Prodit anus. diuamq; uidet: lymphamq; roganti
Dulce dedit teſta quod coxerat ante polenta.
Dum bibit illa datum: duri puer oris & audax
Conſtitit ante deam. riſit auidamq; uocauit.
Offenſa eſt: neque adhuc epota parte loquentem
Cum liquido mixta pe. fudit diua polenta.
Combibit os maculas: & quę modo brachia geſſit
Crura gerit. cauda eſt mutatis addita membris.
Inque breuem formam: ne ſit uis magna nocendi:
Contrahitur: paruaq; minor menſura iacerta eſt.
Mirantem flentemq; & tangere monſtra pauentem
Fugit anum: latebraſq; petit: aptumq; colori
Nomen habet uariis ſtellatus corpora guttis.
Quas dea per terras: & quas errauerit undas
Dicere longa mora eſt. quęrenti defuit orbis.
Sicaniam repetit: dumq; omnia luſtrat eundo:
Venit & ad Cyanen. ea ni mutata fuiſſet:
Omnia narraſſet. ſed & os & lingua uolenti
Dicere non aderant: nec qua loqueretur habebat.
Signa tamen manifeſta dedit: notamque parenti
Illo forte loco delapſam in gurgite ſacro
Perſephones zonam ſummis oſtendit in undis.
Quam ſimul agnouit: tanq; tum deniq; raptam
Sciſſet inornatos laniauit diua capillos:
Et repetita ſuis percuſſit pectora palmis.
Neſcit adhuc ubi ſit. terras tamen increpat omnis:
Ingrataſq; uocat: nec frugum munere dignas.
Trinacriam ante alias: inqua ueſtigia damni
Repperit. ergo illic ſæua uertentia glebas
Fregit aratra manu: pariliq; irata colonos
Ruricolaſq; boues leto dedit: aruaq; iuſſit
Fallere depoſitum: uitiataq; ſemina fecit.
Fertilitas terrę latum uulgata per orbem

Nihil inqt duri de Cyanes corpe fuit relictū: quod quiſquā manibus præhendere poſſit.
Interea pauidæ. Ceres, pſerpinā filiā q̄rens cū deteſſa ſiti laboraret: quādā rogauit anū: ut ſibi aquā ad os colluēdū exhiberet. Ea cū muſtū poleta cōmixtū a uetula traditū bibere cœpiſſet. puer audacior & ridere & Cererē Gulæ deditā eē iactare auſus ē. Quare indignata ceres i faciē ipudētis pueri muſtū ſil' & polētā expuit: eūq; i ſtellionem aial uariis maculis infectū cōmutauit. Vdis Capillis. Hūidis. ppt roreē aūt nocturnū aurora hūidos capillos fingit hre. Ab ætna. Ab ætnæ incēdio. Hebetarat. Obſcurarat. Flāmiferas. pinus faces q̄ ex pinu optimæ cōficiunt.
Ab ætna. ſūpta ſubaudiamus. Stramine. palea. Dulce dedit. Nō mulſū: qđ ē ditiorꝫ ſed muſtū quo ruſtici quoq; nō carēt puto accipiēdū. Teſta. terreo uaſe. p qđ ſignificat poeta uetulā eā inopē admodū fuiſſe. Polēta. Cū ꝓpoſitio ſubintelligat. polēta uero cibus ē græcis olīm familiaris q̄ puls Rōanis. uterq; uero cibus ē quo ruſtici p̄cipueq; mōtani utunt. Duri oris. Impudētis. Illi. n. duri eē oris dicunt q ſūt ipudētes. Auidā. gulo ſā. Epota pte. Epotus mō actiuā. Mō paſſiuā hēt ſignificationē: ut hoc loco. Sic Iuuenalis. Epotaq; flūina medo Prādēte. Cōbibit os maculas. Cōtrahit. Aptūq; colori nomē hēt. Stellio uocat qđ paruis ſtellis inſigni tus eē uideat. Eſt āt puū aial qđ ut inqt Plynius rore tātū uiuit. A ſtelliōe uero ſtelliōatus crimē a iurecōſultis deduci uidet. ut. n. ſtelliones Varii ſūt & uerſicolores. ita ipoſtores atq; deceptores: ut utilia uideant ꝓcioſa arte q̄dā ac ſimulatiōe mendacioſq; efficiūt. Stellatus corpora. Stellatū hns corpus & guttis infectū: q̄ ſtellæ uideant. Quærenti defuit orbis. Nā cū totū plustraſſet ceres terrarꝫ orbē ubi q̄reret filiā nihil ei loci reſtabat. q̄re i ſiciliā eſt reuerſa. Sicaniā. ſiciliā a ſicano fluuio appellatam. Perſephones zonā. ꝓſerpinæ cingulū. Quā. n. latini ꝓſerpinā: græci pſephonen uocant. Parili leto. ſil' ac pari morte. Aruaq; iuſſit falleꝛ depoſitū. hoc ē. aruis mādauit: ne ſibi credita ſemina redderēt. Depoſitū aūt dicit qcqd apud aliquem cuſtodiæ gratia collocatur. Eſt uero figurata ac poetica locutio Fallere depoſitū. pro eo qđ eſt fallere hoīes nō reddēdo ſemina credita atq; depoſita. Sparſa iacet. diſpſa marceſcit ac nullo eſt in honore: nullumq; fructū hoībus præbet. Segetes. frumenta ſeminata. Elegantēr aūt ea oīa enumerat qbus ſegetes corrūpuntur. Loliū tribuliq; fatigant. Loliū ac tribuli herbæ ſunt ſegetibus iſeſtæ. Fatigāt. laborioſiores efficiunt. Triticeas meſſes. Triticum. Meſſis autē ꝓprie dicit tēpus metendi

Puer i pudēs i Stellionem

& colligendi frumenti. Et inexpugnabile gramẽ. Indomabile quod nulla rõne ita domari p̃ õt: ut nõ renaſcatur. gramẽ aũt ſpecies eſt herbæ fere ubiq; naſcẽtis q̃uis ſimpliciter ꝓ herba frequenter gramen accipiatur.

Eleis undis. p ſubterraneas cauernas ab elide olympiæ urbe ueniẽtibus. Tres aũt ſũt urbes hoc noĩe. una in ægypto ab eleo Tantali filio cognominata. altera in Archadia. Tertia in Hiſpania. unde Eleus poſſeſſiuũ mõ triſyllabum. modo Elieus quadriſyllabum. modo elicius quinqueſyllabum declinatur. Alpheias. Arethuſa: quæ Alphei Elidis fluuii filia eſſe uidetur. Nam Arethuſa: ut pauloante diximus: eadem cũ Alpheo eſſe putatur. Quæ enim apud piſam in Alpheum proiiciuntur: ut ſcribit plinius: eadem in Sicilia ab Arethuſa eiciuntur. unde fabulæ datuſ eſt locus. Alpheum Elidis fluuium Arethuſæ nymphæ amore captum eam in Siciliam uſq; fuiſſe perſecutum. Rorantes comas. Stillantes capillos. Immenſos ſiſte labores. hoc eſt. immenſis deſiſte laboribus filiæ quærẽdæ. Eſt autem tranſitiuum ſiſto: quod ſignificat firmo ac ſtare facio. Violenta. indignata. Patuit. Se aperuit: ut plutoni una cum rapta proſerpina ad inferos properanti aditũ præberet. Piſa mihi patr a eſt. Piſa Arcadiæ oppidum iuxta quod Alpheus fluuius labitur unde Piſæus deriuaẽ. Piſæ uero piſarũ numero tantũ plurali urbs eſt etruriæ clariſſima. unde Piſanus. Mota loco curſim. Arethuſa uenatrix fuit nympha dianæ comes: q̃ cum forte ſe in alpheo fluuio lauaret: ita Alpheũ ĩ ſui amorẽ pellexit: ut ipſam retinere conatus ſit. Sed cũ ĩ Siciliã uſq; fugiẽtem Alpheus ſecutus eẽt: ĩplorato Dianæ auxilio ĩ fontẽ ſui noĩs fingiẽ fuiſſe cõuerſa. Quod id circo: ut diximus: fictũ e: qd̃ q̃ iaciũt ĩ Alpheum purgamẽta: eiici ab Arethuſa ĩ ſicilia fere ẽ obſeruatũ. Sũt aũt mlte arethuſæ & urbes & fõtes. Nã & Syriæ & eubœæ urbs eſt Arethuſa & Ithacæ fons. Quamq̃ nõ ignobiles grãmatici græci ſcribũt oẽm fontẽ Arethuſã poſſe uocari ἀπὸ τοῦ ἀρεύειν. hoc ẽ ab irrigãdo. Aduehar ortygiã. Ortygia duæ ĩ ſulæ ẽ nomẽ: quæ altera ẽ ĩ ægeo q̃ & Delos dr̃. Altera Siciliæ adiacet de q̃ Vergilius libro æneidos tertio. Sicano p̃tẽta ſinu iacet ĩſula cõtra Plẽmyriũ undoſũ. nomen dixere priores Ortygiã. Alpheũ fama ẽ huc elidis amnẽ. Occultas egiſſe uias ſubter mare: quĩ nũc Ore Arethuſa tuo ſiculis cõfũdiẽ undis.

Leuata. liberata. Cura. Dolore & ſollicitudie. Opaci mundi. Vmbroſi. Inferni. Polles matrona. Potẽs uxor. Dolore. pulſa graui percuſſa. affecta magno dolore. Nubila Triſtis. mœſta. Inuidioſa. Inuidiã Ioui factura. Nata patrẽ moueat. Proſerpĩa. n. Iouis ex cerere filia fuit. Conaẽ autẽ ceres Ioui pſuadere ne patiaẽ filiã a Plutone detĩeri. Si reperire uocas. Ac ſi diceret. hoc eſſe potius amittere q̃ repire. Q d̃ rapta: feremus. hoc eſt. Q d̃ ſit rapta æquo aĩo tollerabimus: dũ modo eã pluto nobis reddat. Neq; n. p̃done marito. Prædones proprie dicuntur: qui in mari latrocinãẽ q̃ a græcis piratæ uocanẽ.

Arethuſa

Sparſa iacet. primis ſegetes moriuntur in herbis.
Et modo ſol nimius. nimius mõ corripit hymber
Sideraque: & uenti nocent: auidæque uolucres
Semina iacta legunt. Iolium tribulique fatigant
Triticeas meſſes: & inexpugnabile gramen.
Tum caput eleis alpheias extulit undis:
Roranteſque comas a fronte remouit ad aures:
Atque ait. o toto quæſitę uirginis orbe
Et frugum genitrix immenſos ſiſte labores:
Ne ue tibi fidæ uiolenta iraſcere terræ.
Terra nihil meruit: patuitque inuita rapinæ.
Nec ſum pro patria ſupplex. huc hoſpita ueni.
Piſa mihi patria eſt: & ab helide ducimus ortus:
Sicaniam peregrina colo. ſed gratior omni
Hæc mihi terra ſolo eſt. hos nunc arethuſa penates:
Hanc habeo ſedem: quam tu mittiſſima ſerua.
Mota loco cur ſim tantique per æquoris undas
Aduehar ortygiam: ueniet narratibus hora
Tempeſtiua meis: cum tu curaque leuata
Et uultus melioris eris. mihi peruia tellus
Prębet iter: ſubterque imas ablata cauernas
Hic caput attollo: deſuetaq; ſidera cerno.
Ergo dum ſtygio ſub terris gurgite labor:
Viſa tua eſt oculis illic proſerpina noſtris.
Illa quidem triſtis: neq; adhuc interrita uultu:
Sed regina tamen. ſed opaci maxima mundi.
Sed tamen inferni pollens matrona tyranni.
Mater ad auditas ſtupuit ceu ſaxea uoces:
Attonitæq; diu ſimilis fuit: utq; dolore
Pulſa graui grauis eſt amentia: curribus auras
Exit in ęthereas. ibi toto nubila uultu
Ante iouem ſparſis ſtetit inuidioſa capillis.
Proque meo ueni ſupplex tibi iupiter inquit
Sanguine: proque tuo. ſi nulla eſt gratia matris:
Nata patrem moueat. neu ſit tibi cura precamur
Vilior illius: quod noſtro eſt edita partu.
En quæſita diu tandem mihi nata reperta eſt:
Si reperire uocas amittere certius: aut ſi
Scire ubi ſit reperire uocas. quod rapta feremus:
Dummodo reddat eam, neq; enim prædone marito

Tu modo diua uelis. Illum nobis esse generum. Vt desint cætera. Vt fingamus omnia alia Plutoni deesse. Nec cedit: nisi forte mihi. Nec Pluto inquit potentia a quoq; superatur præterq; a me solo q mũdi ptem meliorem q̃ ipse sortitus sum. Nam mihi cælum inferi illi in mundi diuisione optigerunt. Dissidii. Seperationis ac repudii. Cælum. aerem. Si nullos contigit illic Ore cibos. hoc est. Si nihil apud inferos comedit. Qui enim ibi aliquid gustasset: ei illinc reditus non datur. Certum est. decretum est. Ieiunia soluerat. aliquid comederat. Simplex. rex imperita. Puniceum pomũ. malum granatum. Curua arbore. depressa pomorũ multitudine. presserat ore suo. Comederat. Ascalaphus ut hoc loco narrat Ouidius. Achærontis ex orphne nympha fuit filius: q cum testatus esset ꝓserpinam in Plutonis hortis septem grana mali punici comedisse: ab ipsa indignat⁹ bubo nẽ pessimi ominis auẽ fuit cõmutatus. Aduernales. infernales. Furuis antris. Nigris spelũcis. Regina herebi. ꝓserpina inferorũ regina. Est. n. herebus inferni ps. Prophanum. execrãdum. Phlegethõtide lympha. Phlegethontis aqua. Est. n. phlegethon unus ex inferorũ fluuiis ἀποτοῦ φλέγεσθαι. hoc est ab ardẽdo cognominatus. Forma aũt patronymica ꝓ possessiua est posita. Ille sibi ablatus. hoc est. sua figura ac forma spoliatus. Amicitur. uestitur. cooperit̃.

Inq; caput crescit. Illi in caput crescere dicuntur: quorum caput q̃ reliqua membra grandius efficitur. Longosq; reflectitur ungues. Synecgdoche poetica. Si enim esset soluta oratio longi ungues reflectũtur: diceremus. hoc est. reflexi & adunci fiunt. Fœda. Turpis aspectu. Ignauus bubo. uilis ac imbellis. Bubo autem nomẽ est ficticium a uoce auis ipsius dictum. Hic tamẽ indicio. Fabulam fabulæ: ut solet: eleganter annectit poeta. Nam sirenes tres fuisse dicũtur Acheloi fluuii & calliopes musæ filiæ ac ꝓserpinæ comites fidissimæ: quã quidem cum & ipse per totum orbem terrarum quæsissent: nec usq; ĩ terris eam reperirent: duos rogarunt: ut alatæ efficerẽtur: quo commodius etiam in aquis proserpinã inquirere possent. Quare ita in aues fuere conuersæ: ut facies tamen uirginea uoxq; humana illis remanerẽt. Hæ infreto siculo habitantes tam suauiter canebant: ut nautas illac transeũtes: aut ad se pellicerent. aut sopitos spoliarẽt atq; submergerẽt. Quare Vlysses illac trãsiturus admonitus a circe & sociorũ aures cera opturauit & se ad triremis malũ alligari iussit. Illæ uero indignatæ se in mare ꝺcipitarũt. Earũ aũt prima Parthenepo. altera leucosia. tertia Ligia fuit appellata.

Acheloides. Acheloi filiæ. achelous uero Calidoniæ fluuius est oceani: ut in theogonia scribit Hesiodus: & tethyos filius. Hic ꝓ Dianira cum Hercule acriter pugnãs tandẽ fuit supatus. achelous qdem: ut refert Macrobius apud priscos aq̃ dicebatur. unde Verg. libro. georgicorũ prio Poculaq; inuentis acheloia miscuit uuis. An quia cum legeret. an particula est interrogatiua: qua eleganter utimur in soluendis quæstionibus: pro qua imperiti aut coniunctionẽ reponunt. Alarũ remis. alarũ remigio & agitatione. Faciles benignos: ut pote q nobis ea q̃ optabatis: cõcesserũt.

Ascalphus in bubonẽ

Sirenes in aues

Filia digna tua est: si iam mea filia non est.
Iupiter excepit. cõmune est pignus onusq;
Nata mihi tecum. sed si modo nomina rebus
Addere uera placet: non hoc iniuria factum:
Verum amor ẽ. neq; erit nobis gener ille pudori.
Tu modo diua uelis. ut desint cætera: quantũ est
Esse iouis fratrem? quid? q; non cætera desunt?
Nec cedit nisi forte mihi. sed tanta cupido
Si tibi dissidii est: repetet proserpina cælum.
Lege tamen certa. si nullos contigit illic
Ore cibos. nam sic parcarum fœdere ; aotum est.
Dixerat. ac cereri certum est educere natam.
Non ita fata sinunt. quoniam ieiunia uirgo
Soluerat: & cultis dum simplex errat in hortis
Puniceum curua decerpserat arbore pomum.
Sumptaq; pallenti septem de cortice grana
Presserat ore suo: soluisq; ex omnibus illud
Ascalaphus uidit: quẽ quondam dicitur Orphne
Inter auernales haud ignotissima nymphas
Ex acheronte suo furuis peperisse sub antris.
Vidit & indicio reditum crudelis ademit.
Ingenuit regina herebi: testemq; prophanum
Fecit auẽ: sparsũq; caput phlegethõtide lympha
In rostrum & plumas & grandia lumina uertit.
Ille sibi ablatus fuluis amicitur in alis
Inque caput crescit: longosq; reflectitur ungues:
Vixq; mouet natas per inertia bracchia pẽnas:
Fœdaq; fit uolucris uenturi nuncia luctus
Ignauus bubo. dirum mortalibus omen.
Hic tamẽ indicio pœnam linguaq; uideri
Commeruisse potest. uobis acheloides unde
Plũma pedesq; auiumq;: cũ uirginis ora geratis?
An quia cum legeret flores proserpina uernos:
In comitum numero mixtę sirenes eratis?
Quam postq̃ toto frustra quęsistis in orbe:
Protinus ut uestram sentirent æquora curam
Posse super fluctus alarum insistere remis
Optastis facilesq; deos habuistis: & artus
Vidistis uestros subitis flauescere pennis.
Ne tamen ille canor mulcendas natus ad aures:

At medius fratrisq; sui. Iupiter inquit medius inter plutonem frem & cererem sororem: ne eorum alteri displiceret: ex æquo annum diuisit ut sex qdem menses proserpina cũ matre totidem que cum marito foret. Ex æquo diuidit. in duas equales ptes distribuit. Duoꝝ regnoꝝ. & inferi & superi. Q uãdiu. n. est cum matre ꝓserpina apud supos: q̃diu cũ Plutõe apud inferos regnare dicitur. Vertitur. Conuertitur ac mutatur.

Facies figura. Læta deæ frons est. Et cereris & ꝓserpinæ lætam esse frontem accipe possumus. Ambæ nãq; e mœstis ac tristibus lætæ atq; hylares sunt effectæ. De ꝓserpina tamen ꝯcipue esse intelligendẽ quæ subiicitur: similitudo apte ostẽdit. Victis e nubibus ex dissolutis nebulis atque depulsis. Tunc. n. nubes a sole uinci dicuntur: cũ resoluuntur: atq; expelluntur. Exigit. exposcit. cõcinne aũt ingreditur: poeta ad exponendam metamorphosin Arethusæ nymphe in eiusdem nois fontem. Arethusa nãq; ut ipsa cereris filiæ recupatiõe lætæ rogatu narrat. nympha fuit græca Dianæ comes: quæ æstu defatigata depositis uestibus nuda in Alpheũ fluuioꝝ limpidissimũ cũ descendisset: forte in Alphei flumis ipsius dei amore incidit. Cũ igit̃ Alpheus nudã eã pseqretur iãq; assecuturus foret: Dianã ipsa rogauit ut sibi opẽ ferret. Diana uero eã cursu lassam ita nube texit: ut Alpheus qdem ea potiri nõ potuerit. Sed cũ eam ob nimiũ sudorẽ in aquã esse cõuersam aĩaduertisset. & ipse humana deposita figura eam usq; ĩ ortygiã insulã Siciliæ adiacentẽ p sub terraneas cauernas ẽ psecutus. Secura: sine cura ac sollicitudine. Sacer fons. Oes fontes nymphis sacri esse dicũtur. Fluminis elei. Periphrasis ẽ Alphei. In Achaide. In Achaia. Legit ptransiuit. Saltus. siluas in qbus feræ saliunt. Posuit casses: tetẽdit retia. p quæ significat se uenatricẽ fuisse. Iuuabat. delectabat. Q uaq; aliæ gaudere solent. Pulchritudinis inqt q̃ aliæ nymphæ solẽt gaudere me pudebat: alicuiq; placere crimẽ ac flagitium esse putabam. Stymphalide silua. Stymphalus urbs est Archadiæ & silua & fons. Vnde Stymphalius possessiuum & Stymphalis deducũtur. Sine uortice. Sine aquarum uerrigine. uortex dicitur aqua in se contorta.

Perspicuas ad humum. Claras ac limpidas usque ad harenam. Calculus. lapillus. Numerabilis erat: poterat numerari pp aquæ perspicuitem. Poplite deinde tenus. hoc ẽ. usq; ad genu. Est. n. poples genu pars posterior. Labens. natãs. Milles modis. Variis modis. Numerus. n. finitus ꝓ infinito sæpe a poetis põitur. Excussa. concussa. gestum autem exprimit natantiũ: q & cõcutere & iactare brachia solẽt. Propiori margine. ppiquiori ripa. Margo. n. dicit̃ uniuscuiusque rei extremitas. Rauco ore. rauca uoce. q̃le murmur solet esse fluentiũ aquaꝝ. Altera uestes. Cã ẽ cur sine uestibus fugeret. In altera nãq; ripa fuerãt relicte. Et qa nuda fui. Hoc lasciuius q̃ heroico carmini cõueniat dictũ esse uidetur. Parator. ad uim patiendã.

Arethusa ĩ fontem

Tantaq; dos oris linguæ deperderet usum:
Virginei uultus & uox humana remansit.
At medius fratrisq; sui mœstęq; sororis
Iupiter ex æquo uoluentem diuidit annum.
Nunc dea regnorum numen cõmune duorum
Cũ matre est totidem: totidem cũ cõiuge mẽses.
Vertitur extemplo facies & mentis & oris.
Nã modo quæ poterat diti quoq; mœsta uideri
Læta deæ frons est. ut sol qui tectus aquosis
Nubibus ante fuit: uictis e nubibus exit.
Exigit alma ceres nata securа recepta.
Q uæ tibi causa fugæ? cursis arethusa, sacer fons
Conticuere undæ: quarum dea sustulit alto
Fonte caput: uirideſq; manu siccata capillos
Fluminis alphei ueteres narrauit amores.
Pars ego nymphaꝝ: quæ sunt in achaide: dixit.
Vna fui. nec me studiosius altera saltus
Legit nec posuit studiosius altera casses.
Sed q̃is formæ nunq̃ mihi fama petita est.
Q uãuis fortis eram: formosæ nomen habebam:
Nec mea facies nimium laudata iuuabat.
Q uaq; aliæ gaudere solent: ego rustica dote:
Corporis erubui: crimenq; placere putaui.
Lassa reuertebar. memini. stymphalide silua.
Aestus erat: magnusq; labor geminauerat æstũ.
Inuenio sine uortice aquas. sine murmure euntes
Perspicuas ad humũ. per quas numerabilis alte
Calculus omnis erat: quas tu uix ire putares.
Cana salicta dabant nutritaq; populus unda
Sponte sua natas ripis decliuibus umbras.
Accessi: primumq; pedis uestigia tinxi.
Poplite deinde tenus. neq; eo cõtenta recingor.
Molliaq; impono salici uelamina curuæ.
Nudaq; mergor aquis: quas dum ferioq; trahoq;
Mille modis labens: excussaq; brachia iacto:
Nescio quod medio sensi sub gurgite murmur:
Territaq; insisto propioris margine fontis:
Q uo properas arethusa? suis alpheus ab undis
Quo properas? iterum rauco mihi dixerat ore.
Sicut eram fugio sine uestibus. altera uestes.
Ripa meas habuit. tanto magis instat: & ardet:
Et quia nuda fui: sum̃ uisa paratior illi.
Sic ego currebam. sic me ferus ille premebat:

Premebat.urgebat. Vt fugere accipitrem.ſolent ſubintelligatur.eſt.n.hypozeugma. Vſq; ſub orchome nõ. Varia enumerat loca:ad quæ fugiens puenit arethuſa. Orchomenos aũt urbs eſt bœotiæ fonte muſis dica to nobiliſſima. Sophidaq;.Sic qdem corrupte in exemplaribus legitur. Pſophida nãq; ab Ouidio ſcriptum fuiſſe facile cõtenderim.Eſt.n.Pſophis uariaq; urbiũ nomẽ. Nã & arcadiæ urbs eſt a Pſophide Lycaonis uel ut alii uolunt.Erycis filia denominata & Acarnaniæ & Achaiæ: Vnde Pſophidius deducit. Eſt & Lybiæ urbs Pſophis unde pſophites nomẽ patriũ more gentis declinatur. Arx quoq; zacynthioq; pſophis uocabatur ut Pauſanias ait. Cyllenen aũt & Mænalõ & Erimanthõ archadiæ eſſe mõtes iã ſæpius diximuſ. Elim uero eiuſdẽ archadiæ urbẽ ab Eleo Tantali filio appellatã. Sol erat a tergo.expõit arethuſa: quomõ cognouerit ſibi alpheũ iminere ac ꝓpinquum eſſe.Sol inqt poſt terga erat: eoq; ante me umbras iaciebat. Niſi ſi timor illa uidebat.Niſi forte inquit perterrita mihi eam umbrã uidere uidebar.Notãdum aũt ſi cõiunctionem interdum cũ niſi eleganter copulari:quis ſenſui neceſſaria nõ uideatur. Videbat.uidere faciebat. timore nãq; oculi ſæpenumero decipiuntur. Ingens anhelitus.maximus ſpiritus. Feſſa labore fugæ.defatigata inquit fugiendi labore Dianam rogaui ut mihi opitularetur. Deprendimur.cõpræhendimur.deꝓhendi.n. proprie dicũtur qui mali aliquid cõmittunt. Armigeræ tuæ.ꝓprie dixit.nam armigeri non omnes milites dicũtur: ut uulgus putat:ſed qui pricipibus arma gerunt i pugnaq; ſubminiſtrãt. Ferre.ferendos.uerbũ enim ꝓ participio poſitum ẽ.Sic Verg. Magnũ dat ferre talentum. Me ſuper iniecit. αμαςροφη.præpoſitio.n.quæ præponi debet poſtpoſita eſt. Luſtrat.circũit. Me inquit nube coopertam alpheus q̃rens circũit. Ignarus.ubi eſſem.

An ne q; agnæ. An & ne interdũ qdem a poetis copulant:ſed frequentius ſepatim ponuntur.

Qui uepre latens.occultus i ſpinis. uepres nãque ſpinæ dicuntur.Nõ tamẽ abſcedit.alpheus.

Occupat obſeſſos.pulchra phãtaſia fingit poeta arethuſam in aquã fuiſſe cõuerſam. Qui enĩ plus equo ſudat:facile in aquã uidet reſolui. In latices: in aquas. Poſito ore.depoſita figura ac forma uirili. Delia.Diana una cũ apolline in ĩſula Delo nata. Cæcis cauernis. occultis terræ foraminibuſ.Hoc aũt idcirco fingitur:qa alpheũ ꝑ ſubterraneas uias:ut diximus: ad ortygiã uſq; inſulam:ubi arethuſa uocat: puenire fuit obſeruatũ. Aduehor ortygiã.ortygia & Delos dicit qd in ea primũ ortyges fuerit uiſæ & inſula Sicilia adiacẽs. Cognomĩe diuæ.Dianæ: nã & Delia & ortygia ab eadẽ inſula diana cognominat. Hac arethuſa tenus. hactenus inqt arethuſa fuit locuta. Lynci aũt Scythiæ regis metamorphoſin in lynca ferã elegãter cũ ſupiore fabula cõnectit poeta.Ceres.n.recepta filia arethuſaq; audita athenas aduolauit:currũq; a dracõibus alatis uectũ Triptolemo donauit: quo frumẽti uſũ & agricolturã mortales doceret. Is igit cũ ad ſcythiã uſq; pueniſſet: a lynco ſcythaq; Rege hoſpitio ſuſceptus paulũ abtuit quin interficeretur.nã lyncus cũ aduentus cauſam ꝓcepiſſet: Triptole-

Lyncus in ferã

Vt fugere accipitrem pẽna trepidante columbę:
Vt ſolet accipiter trepidas urgere columbas.
Vſq; ſub Orchomenon pſophidaq; Cyllenenq;
Mænaliоſq; ſinus:gelidũq; erimanthon: & elim
Currere ſuſtinui.nec me uelocior ille.
Sed tolerare diu curſus ego uiribus impar
Non poteram.longi patiens erat ille laboris.
Per tamen & campos & opertos arbore montes
Saxa quoque & rupes & qua uia nulla:cucurri.
Sol erat a tergo.uidi præcedere longam
Ante pedes umbram:niſi ſi timor illa uidebat.
Sed certe ſonituq; pedum terrebat:& ingens
Crinales uitas afflabat anhelitus oris.
Feſſa labore fugæ fer opem.deprendimur.inquã
Armigeræ dianatuę: cui ſępe dediſti
Ferre tuos arcus:incluſaque tela pharetra.
Mota dea eſt:ſparſiſq; ferens e nubibus unam
Me ſuper iniecit:luſtrat caligine tectam
Amnis:& ignarus circum caua nubila quęrit.
Biſq; locum:quo medea texerat:inſcius ambit:
Et bis io arethuſa.Io arethuſa uocauit.
Quid mihi tũc animi miſeræ fuit?an ne q; agnę.
Si qua lupos audit circum ſtabula alta fremẽtes?
Aut leporĩ?qui uepre latens,hoſtilia cernit
Ora canum?nullos audet dare corpore motus?
Non tamen abſcedit. neque enim ueſtigia cernit
Longius ulla pedum.ſeruat nubemq; locumq;.
Occupat obſeſſos ſudor mihi frigidus artus:
Cęruleæq; cadunt toto de corpore guttæ.
Quaque pedem moui:manat locus:eq; capillis
Ros cadit:& citius q̃ nunc tibi fata renarro:
In latices mutor.ſed enim cognoſcit amatas
Amnis aquas:poſitoq; uiri quod ſumpſerat ore
Vertitur in proprias:ut ſe mihi miſceat:undas.
Delia rupit humum:cęciſque ego merſa cauernis
Aduehor ortygiam:quæ me cognomine diuę
Grata mihi ſuperas eduxit prima ſub auras.
Hac arethuſa tenus.geminos dea fertilis angues
Curribus admouit:freniſque coercuit ora:
Et medium cęli terręq; per aera uecta eſt.

mi gloriæ inuidens eum somno oppressum ag/
gressus est. Qua re Ceres indignata Lyncum ī
lyncē ferā cōmutauit. Dea fertilis. Ceres dea
fertilitatis. In urbē tritonida. piphrasis est athe
nar: quæ ab Athena. hoc est pallade: quæ & tri
tonia & Tritonis dicitur: fuit cognominata. Ru
di humo. incultæ terræ. Scythicas oras. ad sep/
tentrionem. Scythæ nanq; populi sunt ad septē
trionem: quos uulgus Tartaros uocat. Qua
ueniat. Per quæ loca & quo modo. Peruius
æther. penetrabilis aer. Ferro ense per metony
miam. ferrū. n. ex quo conficit ensis: p ipso poni
tur ense. Figere. trāsfigere. Lynca. accusatiuus
est græcus. Lynx autem fera ē maculosa bacchо
dicata. Mopsopium iuuenem. atheniensem. At
tica. n. etiam mopsopia a mopsopo rege fuit ap/
pellata. Nā ut Strabo refert: Athenar urbis ua/
ria noīa fuerunt. Nam ab Actæone acticam. ab
Atthide Cranai filia atthidem & atticam: a quo
& inquilini cranai uocantur. Mopsopiam a mop
sopo Ioniam a filio xuthi Ione. Posidoniam siue
Neptuniam a Posidonæ siue neptuno. Athenas
ab athena id est Minerua denoīatas fuisse aiunt.

Pieri/
des in
picas

Sacros iugales. dracōes eidem iugo subiectos.
Finierat doctos. Pieri filiæ nympharum sīa a
Calliope musar præstātissima supatæ cœpunt:
& nymphas & musas ipsas cōuitiis insectari: quā
rē qdem ægre ferentes musæ eas ī picas cōuerte
rūt: q̄ ingenitā retinuisse uident loq̄citatē. Deas
helicona colētes. Musas heliconē habitātes. Cō
cordi sono. una oīum sīa. Maledicta. cōuitia.
cōtumelias. Et nō est patictia libera nobis. hoc
est. quoniam has cōtumelias pati nō possumus.
Ibimus in pœnas. uos pœnis ac suppliciis affi/
ciemus. Ridēt anipedes. Anipes filiæ. patrony
mica nāq; ē forma. Spnunt. cōtēnunt. In tēta
re. in nos frequēter intendere: qd minātes facere
solēt. Cōcrescere. coalescere. Accedere. adiici
adiungi. Plangere dūq; uolunt. dū inqt pectora
sua manibus plāgere uellent: in aera leuatæ pen/
dere cœperūt. Nemor cōuitia. quæ in nemori
bus conuitia iactare non desistunt. Facundia
prisca. loquacitas pristina. Studiumq; imma/
ne. maxima cupiditas.

Raphaelis Regii in sextum metamorphose/
os Ouidii librum enarrationes.

Ræbuerat dictis. Certamīa musar
cū Pieri filiabus cū Pallas audisset:
P forte ei in mētē uenit: qua pœna &
ipsa Arachnen lydiā puellā quæ se
palladæ ipsa lanificii pitiorem eē cō
tendebat: afficere deberet. Sic aūt & librū libro:
& fabulā fabulæ elegāter cōnectit. Tritōia. pal
las a Tritonide palude Libyæ ubi primū in uir/
ginali habitu apparuit: ut Herodotus in quarto
narrat: Tritonia fuit cognominata. Vnde aiunt

Atq; leuem currum Tritonida misit in urbem
Triptolemo, partim rudi data semina iussit
Spargere humo, partī post tēpora longa recultę.
Iam super europen sublimis & asida terram
Vectus erat iuuenis: scythicasq; aduertitur oras.
Rex ibi lyncus erat. regis subit ille penates.
Qua ueniat: causamq; uiæ nomēq; rogatus:
Et patriam. patria est claræ mihi dixit athenæ:
Triptolemus nomē. ueni nec puppe per undas:
Nec pede per terras. patuit mihi peruius æther.
Dona fero cereris: latos quæ sparsa per agros
Frugiferas messes: alimentaq; mitia reddant.
Barbarus inuidit: tantiq; ut muneris auctor
Ipse sit: hospitio recipit: somnoq; grauatum
Aggreditur ferro. conantem figere pectus
Lynca ceres fecit: rursusq; per aera iussit
Mopsopium iuuenem sacros agitare iugales.
Finierat doctos e nobis maxima cantus.
At nymphę uicisse deas helicona colentes
Concordi dixere sono, conuitia uictæ
Cum facerent: quoniam dixi certamine uobis
Supplicium meruisse parr est: maledictaq; culpę
Additis: & non est patientia libera nobis:
Ibimus in pœnas: & qua uocat ira sequemur.
Rident Anipedes: spernuntq; minantia uerba:
Conatæq; loqui: & magno clamore proteruas.
Intentare manus: pennas exire per ungues
Aspexere suos: operiri: & brachia plumis.
Alteraq; alterius rigido concrescere rostro
Ora uidet: uolucresq; nouas accedere siluis.
Plangere dumq; uolunt: per brachia mota leuatæ
Aere pendebant nemorum conuitia picę.
Nunc quoq; in alitibus facundia prisca remāsit:
Raucaq; garrulitas studiumq; immane loquēdi.

P. Ouidii Nasonis metamor. Liber Sextus.

Ræbuerat dictis Tritonia palas
talibus aures:
Carminaque aonidum iu/
stamq; pbauerat iram:
Tum secum. laudare parū
P est. laudemur & ipsę:
Numina nec sperni sine pœ
na nostra sinamus.

Tritonia

pallas

musarū

laudauit

locuta est

pallade

Tritonide

Palladē Neptuni & Tritonidis paludis fuisse filiā. eam aūt nescio qd a patre reprehensam donasse se Iouī: ac Io/
uem sibi illā filiā asciuisse. Virgines uero illius palludis accolas āniuersario Mineruæ festo ī honorē ipsius deæ

indigenæ bifariam diuiſas lapidibus fuſtibuſq; inter ſe prælíari dicentes ſe morem patrium ſeruare ei quam nos Mineruã appellamus. Aonidũ.muſarũ. Probauerat.laudauerat. Tum ſecũ.dixit aut locuta eſt ſubaudiatur. Laudare parẽ eſt.nõ ſatis eſt inquit alios laudare:niſi & nos laudemur. Mæoniæ.Lydiæ a Mæone Rege. Arachnes. Arachne lydia fuit puella lanificii peritiſſima:quæ cum ſe Palladi anteferret: eamq; in certamen prouocare auſa eſſet:ab ipſa quidem in Vetulam conuerſa admonetur:ut ab incœpto deſiſtat:ac temeritatis ſuæ ueniam a dea ſuppliciterpetat.Cæterum arachne ea admonitione inſolentior facta nullo pacto Mineruæ cedere animum induxit.Quare Dea indignata depoſita uetulæ forma & in certamẽ deſcendit: & Arachnen ſuperatam in araneam cõmutauit: quæ priſtinæ artis nõ immemor tenuiſſimas telas nunq; contexere deſiſtit.Hoc uero in deſcribẽdo certamine poeta multas exponit trãſformationes.Nam utraq; telam quam conficit: uariis imaginibus diſtinguit: quas aperte poeta deſcribit. Lanificæ artis.lanificii. Colophonius idmõ.Colophon lydiæ urbs eſt apollinis oraculo clara. Phocaico murice. Phocaica purpura.Eſt enim murex piſcis ex cuius ſanguine purpureus conficitur color.Phocæa autem & Ioniæ & cariæ urbs eſt a Phocis: quæ Ionicæ conditores ſecutæ dicuntur:appellata. Vnde ſoluta diphthongo Phocaicus declinat. Aequa.par & æq; lis. Paruis hypæpis. Hypæpa lydiæ urbs ẽ mõti adiacens. Vnde etiam nomen fuit inditũ: quaſi ὑπωρεια προς. hoc eſt. ſub cacumine & uertice Ea dono ueneris pulcherrimas mulieres dicitur ferre. Tymoli. Tmolus qui & Tymolus dicit: mons eſt Lydiæ uitibus conſitus. Pactolides. Pactoli Lydiæ fluuii harenis aureis clariſſimi fiſliæ. Tantus decor. Acclamatio eſt admirationem artis ſignificãs. Subigebat domabat. mollibat.mollia reddebat. Longo tractu.longa productione.Lanæ enim iliæ ſic protrahebantur:ut nebulæ uideri poſſent. Seu uerſabat.uoluebat. hoc eſt filabat. Scires.ſcire poſſes. Offenſa indignata. Tanta magiſtra quãta eſt Pallas. Nihil eſt quod uicta recuſem.nulla ẽ inquit pœna: quam ego uicta recuſare uelim. Falſos. ſimulatos. Infirmos artus.membra: quæ infirma eſſe fingebat. Vſus.peritia rerum.Recte autem ſenilem cõmendat ætatem: ut maior ſibi fides adhibeatur. Cede deæ.ne contendas cum dea. Vixq; manus retinens. a uerberanda dea ſubintelligatur. Cõfeſſa iram. Præ ſe ferens & oſtendens indignationem. Vultibus.uultus mutationibus. Obſcuram pallada.ſub figura anus latẽtem. Reſecuta eſt.proſecuta eſt.ac reſpondit.

Mentis inops.ſtolida ac demens. Confecta. exhauſta.euacuata omnibus & animi & corporis uiribus. Et nimium uixiſſe diu nocet.Eam ſignificat delirare. Palladaq; exibuit.præ ſe tulit: ac oſtendit ſe palladem eſſe. Mygdonideſq; nurus.Mygdonia Macedoniæ pars eſt.&Phrygiæ a Mygdone cognomiata.e Phrygia uero multæ cõuenerãt mulieres: ut Aragnes opa ſpectarẽt.

Mæoniæq; animum fatis intendit arachnes:
Quam ſibi lanificæ non cedere laudibus artis
Audierat.non illa loco nec origine gentis
Clara: ſed arte fuit.pater huic colophonius idmõ
Phocaico bibulas tingebat murice lanas.
Occiderat mater:ſed & hæc de plebe ſuoque
Aequa uiro fuerat.lydias tamen illa per urbes
Quæſierat ſtudio nomen memorabile: quãuis
Orta domo parua paruis habitabat hypæpis.
Huius ut aſpicerent opus admirabile ſæpe
Deſeruere ſui nymphę uineta tymoli.
Deſeruere ſuas nymphæ pactolides undas.
Nec factas ſolum ueſtes ſpectare iuuabat.
Tunc quoq; cum fierent. tantus decor affuit arti.
Siue rudem primos lanam glomerabat in orbes.
Seu digitis ſubigebat opus:repetitaque longo
Vellera mollibat nebulas ęquantia tractu.
Siue leui teretem uerſabat pollice fuſum.
Seu pingebat acu. ſcires a pallade doctam.
Quod tamen ipſa negat:tãtaq; offenſa magiſtra
Certet ait mecum. nihil eſt quod uicta recuſem.
Pallas anum ſimulat falſoſq; in tempora canos
Addit:& infirmos baculo quoque ſuſtinet artus.
Tunc ſic orſa loqui. non omnia grandior ætas
Quæ fugiamus habet. ſeris uenit uſus ab annis.
Conſilium ne ſperne meum. tibi fama petatur
Inter mortales faciendę maxima telæ.
Cede deæ. ueniamq; tuis temeraria dictis
Supplice uoce roga. ueniam dabit illa roganti.
Aſpicit hanc toruis:inceptaque fila reliquit:
Vixq; manus retinens: confeſſaq; uultibus iram
Talibus obſcuram reſecuta eſt pallada dictis.
Mentis inops longaq; uenis confecta ſenecta.
Et nimium uixiſſe diu nocet. audiat iſtas:
Siqua tibi nurus eſt. ſiqua eſt tibi filia uoces.
Conſilii ſatis eſt in me mihi. ne ue monendo
Profeciſſe putes: eadem eſt ſententia nobis.
Cur non ipſa uenit? cur hęc certamina uitat?
Tunc dea uenit ait: formamq; remouit anilem.
Palladaq; exhibuit: uenerantur numina nymphæ

Arachnes cũ pallade certamen

Colophon

Murex phocæa

Hypæpa

tymolus pactolides

Pallas i anum

mygonides

Inuita ora.nolebat.n. Arachne pudens uideri. Euanuit.abiit. Cum primũ aurora mouetur.quando primum aurora incipit oriri. Candescere.candidus fieri. Perstat in incœpto.perseuerat in incœpta ptinacia: ut cum pallade contendat. Stolidæ palmæ.ipsa stolida.est enim hypallage. In sua fata.in finem sibi fatorũ lege statutũ. Sub tegmen.idest quod stamini inseritur:quod etiã trama uocatur. Gracili stamine.tenui subtili. Secernit.separat. Radiis acutis.radius instrumentũ est:quo textores subtegmẽ inserũt stamini. Eleganter aũt omnia describit poeta quæcunq; in conficienda tela fieri solent. Expediunt.aptant.accõmodãt. Cinctæq; ad pectora uestes.morem textricũ exprimit.ad pectus n.usq; uestes subducũt. Studio. uincendi cupiditate. Illic & tyrium.purpura inquit tyria nobilissima intexitur. Nã tyrus phœniciæ insula est.a tyro phœnicis filio appellata ubi olim p̃ciosissima purpura fiebat. Et tenues umbræ.ex uariis coloribus umbræ conficiunt̃: quo imagines extare uideant̃ quod in pingendo difficillimũ esse putatur. Ab imbre.post pluuiam. hac aũt simi itudie ostẽditur q̃ uariis telæ illæ coloribus distinctæ torent. Solibus.solis radiis.

Arcus.iris. Longũ cælum.longã aeris partẽ. Trãsitus. unius inqt coloris ad aliũ trãsitus oculos decipit:qa cum sint diuersi:iidẽ tamẽ esse uident̃. Vsq; adeo.quod tãgit idem est.in tãtum inquit is q alii cõiungitur color similis ei ẽ:ut idem eẽ uideatur:cũ tamen distet & differat. Est aũt acclamatio artificis cõtinens admirationẽ. Lentũ aurũ.flexibile. Vetus argumentũ.antiq̃ fabula. Deducit̃.effingitur. ꝓprie aũt deduci & fila & carmina dicuntur & qcquid in longũ ꝓtrahitur. Cecropia arce.athenẽsi.a Cecrope Athenarũ Rege. Scopulum mauortis. Ariopagũ dicit: q martis uilla interpretatur. ἄρειος nãq; martius. πάγος uilla dicit̃. Est autẽ athenis ꝓmontoriũ idcirco a marte cognominatũ:qđ Halirrhothiũ Neptuni filium eo i loco interfecit pp Alcippen eius filiã:ut Philocorus scribit i secũdo de attica libro. Telam aũt palladis primũ describit poeta in cuius initio & Ariopagus erat depictus & dii iudices erant efficti:qui sententiis suis decideret. Vtrũ Pallas an neptunus urbi illic cõditæ nomẽ impõere deberet. De hoc.n.cõtendebatur. Dii autem sic statuerunt ut qui rẽ humano generi cõmodiorẽ inuenisset is urbi nomen ꝑponeret. Cũ igit̃ Neptunus tridẽte pcussisset terrã:equus exiliuit. Pallas uero hastæ cuspide terra pcussa oliuã in lucẽ eduxit:quæ mortalibus cõmodior iudicata palladẽ uictricẽ effecit. Augusta grauitate.sacra maiestate.augustũ.n.dicit̃ augurio consecratũ. Sua quẽq; deorũ inscribit facies.hoc ẽ unus quisq; ꝓpria effingit̃ figura. Stare deũ pelagi. neptunũ inqt stantẽ pingit. Ferũ.equũ. Vindicet.suã ac ꝓpriã esse affirmet. At sibi dat clypeum.pallas ita seipsam i tela effingit:ut & Clypeo & hasta & galea armata uideat̃:Sic.n.Mineruæ simulacrũ Athenis erat effigiatum:ut Pausanias scribit. Aegide.ægis munimentũ ẽ pectoris mineruæ cũ capite Medusæ:quo in bello potissimũ utitur. Edere.emittere. Cũ baccis.baccæ fructus ꝓprie dicũtur oliuæ & similiũ arborũ: q & exigui sunt:& rari:ac a se inuicẽ sapati nascũtur. Canẽtis.quæ cana ac subalba uideť. Eã aũt oliuã quæ ex ictu hastæ Palladi uictoriã pepit arsisse aiũt:ut Pausanias narrat:cum medorum incendio athenæ conflagrarunt:exustamq; eodem die in duorum cubitorum procerit̃atem germinasse.

Palladis tela

Mygdonidesq; nurus. sola est interrita uirgo.
Sed tamen erubuit: subitusq; inuita notauit
Ora rubor: rursusq; euanuit: ut solet aer
Purpureus fieri: cum primum aurora mouetur:
Et breue post tempus cãdescere solis ab ortu.
Perstat in incœpto: stolideq; cupidine palmæ.
In sua fata ruit. neque enim Iouenata recusat:
Nec monet ulterius: nec iam certamina differt.
Haud mora. cõsistunt diuersis partibus ambæ:
Et gracili geminas intendunt stamine telas.
Tela iugo iuncta est. stamen secernit harundo.
Inseritur medium radiis subtegmen acutis:
Quod digiti expediũt. atq; inter stamina ductũ
Percusso feriunt insecti pectine dentes.
Vtraq; festinat. cinctæque ad pectora uestes:
Brachia docta mouent studio fallente laborem.
Illic & tyrium quę purpura sensit ahenum
Texitur: & tenues parui discriminis umbræ.
Qualis ab imbre solet percussus solibus arcus
Inficere ingenti longum curuamine cęlum:
In quo diuersi niteant cum mille colores:
Transitus ipse tamen spectantia lumina fallit:
Vsq; adeo quod tangit idem est. tamẽ ultima distant.
Illic & lentum filis immittitur aurum.
Et uetus in tela deducitur argumentum.
Cecropia pallas scopulum mauortis in arce
Pingit: & antiquam de terræ nomine litem.
Bis sex celestes medio ioue sedibus altis
Augusta grauitate sedent. sua quẽq; deorum
Inscribit facies. iouis est regalis imago.
Stare deum pelagi: longoq; ferire tridente
Aspera saxa facit: medioq; e uulnere saxi
Exiluisse ferum: quo pignore undicet urbem.
At sibi dat clypeum. dat acutæ cuspidis hastam.
Dat galeam capiti. defenditur ægide pectus.
Percussamq; sua simulat de cuspide terram

Vt tamen exemplis. quanuis inqt uictoria palladis operi finem impoſuerit: adiecit tamen in quatuor telæ angulis exẽpla quorũ dã in deos impioꝝ: ex qbus facile cognoſcere poſſet arachne: quã pœnã & ipſa expectare deberet. Breuibus ſigilis. paruis ſignis. Threiciam rhodopen. hæmus ut hinc colligere poſſumus: Rex fuit Thraciæ potẽtiſſimus: q rhodopen duxit uxorẽ: q in tantã arrogantiã elati ſunt: ut Hemus ſe eſſe Iouẽ. Rhodope uero iunonẽ prædicarent: ac ut deos adorari iuberẽt: q inſolẽtia iupiter indignatus in mõtes eos cõmutauit. Sũmoꝝ deoꝝ. iouis & iunõis. Altera pygmææ. i ſecũdo inqt telæ angulo depicta erat mutatio pygmææ mulieris in gruẽ: qꝑ ſe ut pulchriorẽ iunoni anteferre auſa foret. Fatũ miſerabile. ſortẽ miſerabilẽ. Pygmææ mrĩs. pygmææ mulieris. pygmæi nãqꝫ ſunt populi. ut ſcribit Pli. mõtana indiæ in colẽtes: quoꝝ lõgiſſimi pedes duos nõ excedũt. Hi aſſiduum cum gruibus bellũ gerere dicũtur.

Edere cum baccis fœtum canentis oliuæ.
Mirariq; deos. operis uictoria finis.
Vt tamen exemplis intelligat æmula laudis.
Quod prætium ſperet pro tam furialibus auſis:
Quattuor in pãrtes certamina quattuor addit.
Clara colore ſuo breuibus diſtincta ſigillis.
Threiciã rhodopẽ hẽt angulus unus: & hæmũ:
Nunc gelidos montes: mortalia corpora quõdã:
Numina ſummoꝝ ſibi qui tribuere deorum.
Altera pygmææ fatum miſerabile matris
Pars habet. hanc iuno iuſſit certamine uictam
Eſſe gruem: populiſq; ſuis indicere bellum.
Pinxit & antigonem auſam contendere quondã
Cum magni conſorte iouis: quam regia iuno
In uolucrem uertit: nec profuit ilion illi
Laomedonue pater: ſumptis quin cãdida pennis
Ipſa ſibi plaudat crepitante ciconia roſtro.
Qui ſupereſt ſolus Cynarã habet ãgulus orbũ.
Iſque gradus templi natarum membra ſuarum
Amplectens ſaxoq; iacens lachrymare uidetur.
Circuit extremas oleis pacalibus oras.
Is modus eſt: operiſq; ſua facit arbore finem.
Mæonis eluſam deſignat imagine tauri
Europam. uerum taurum. freta uera putares.
Ipſa uidebatur terras ſpectare relictas:
Et comites clamare ſuas: tactumq; uereri
Aſſilientis aquæ: timidaſq; recondere plantas.
Fecit & aſterien aquila luctante teneri.
Fecit oloriniſ ledam recubare ſub alis.
Addidit ut ſatyri celatus imagine pulchra
Iupiter implerit gemino Nycteida fœtu.
Amphitryon fuerit cum te tirinthia cepit.
Aureus ut Danaen. aſopida luſerit ignis.
Memnoſynẽ paſtor: uariuſq; deolida ſerpens.

Rhodope & hemus in montes

Pygmea in gruem

Antigone in ciconiam

Cynaræ filiæ in ſaxa

Arachnes tela

Aſterie

Varie Iouis metamor.

Amphitryon tiryn

Danae Aegina

Mnemoſyne

Laomedon

Ilion

Ganymedes

Memnon

Aurora

Tithonus

Nycteis

Antiope

Amphion & Zethus

Alcmena

Electrionis filia

Tirynthia

Halo

Hercules tirynthius

Danaen

Danaes

Regis filia

Iupiter

Mnemoſyne

Mnemoſyne

Mnemoſyne

us Deolida ſerpens. Deols inympha a Ioue in ſerpentem conuerſo fuit uitiata. Te quoq; mutatum. neptuni uarias deſcribit tranſfiguratiões. nã modo in iuuencũ: modo in Enipeũ fluuiũ: modo in arietem: modo i equũ modo i delphinẽ cõuerſus fuiſſe narratur. Aeolia. æoli filia. Quæ uero hæc æolia uirgo fuerit: nõ memini me legiſſe. Enipeus. fluuius eſt Theſſaliæ enipeus: in quẽ mutatus Neptunus Tyro Salmõei filiã circa fluuiũ ſpatiãtẽ rapuit: ex eaq; ſuſcepit Peleã & Neleũ. Gignis & aloidas. neptunus in eundẽ fluuium cõuerſus: Iphimediam aloei uxorem compreſſit: ex qua nati ſunt Othus & ephialtes: qui aloidæ a poetis uocantur. Vergilius in ſexto. Hic & aloidas geminos immania uidi Corpora: qui manibus magnum reſcindere cælum Aggreſſi: ſuperiſq; Iouem detrudere regnis.

Variæ Neptuni metamorphoſeis

Aries biſalpida ſalſis. Neptunus i arietem trãſfiguratus biſalpidem uitiauit: de qua nil memini me alibi legiſſe. Et te flaua comas. neptunus in equum mutatus cum Cerere & medula concubuit. Frugum mitiſſima mater. periphraſis eſt cereris. Crinita colubris. pro crinibus colubros ac ſerpẽtes habens. Mater equi uolucris. Meduſa mater pegaſi equi alati. Senſit delphina melãtho. ptei uatis filia fuit melãtho: q̃ cũ in delphine egrantẽ uidiſſet neptunus in delphinẽ mutatus in amorẽ ſuũ pellexit. Eſt illic agreſtis imagine phœbus. Apollo diuinitate priuatus ꝓpter interfectos cyclopas Admeti regis Theſſaliæ armẽta pauiſſe fingit. Vtq; modo accipitris pẽnas. apollo interdũ in accipitrẽ: interdũ in leonẽ ſe cõmutaſſe: i arachnes tela uidebat. Macareida iſſen. Macarei filiã: q̃ apollo in paſtorali habitu uitiauit. Liber ut erigonen. e rigõe Icarii filia a baccho in uuã cõuerſo fuit cõpreſſa. hæc ob pietatẽ: qua in patrẽ a ruſticis interemptũ uſa é: in cælũ tranſlata uirginis ſignum cõſtituit. Vt ſaturnus equo. ſaturnus cũ phyllira oceani filia cõcumbens: ueritus ne opis uxoris aduẽtu deꝓhenderetur: i equum ſe cõmutauit: ſicq; centaurũ genuit chironẽ. Vnde Vergilius libro georgicorũ tertio. Talis & ipſe iubam ceruice effudit equina Coniugis aduẽtu pernix ſaturnus: & altum Pelion hinnitu fugiens impleuit acuto. Tenui limbo. ſubtilia faſcia. Flaua uirago. pallas formoſa. Cæleſtia crimina. deorũ flagitia. hoc aũt prætextu pallas ueſtes illas merito dilaceraſſe uidet̃.

Apollinis metamor.

Bachus i uuam

Saturnus in equum

Arachne i araneam

De mõte cytoriaco. Cytorus mons eſt paphlagoniæ buxis abundas. q̃q̃ Cytheriaco corrupte fere legatur. Ter quater. ſæpius. Idmoniæ. Idmonis filiæ. poſſeſſiuũ. n. ꝓ patronymico eſt poſitum. Lexq; eadem pœnæ. Eadem inqt ꝓna etiam poſteri tui afficiãtur. Dicta eſto. ſit ſtatuta. Hecateidos herbæ. Ab Hecate Medeæ mr̃e inuentæ: quæ prima uenenoſas herbas inueniſſe narratur: illiſq; Perſeũ patrẽ perẽiſſe. hecate etiã ꝓſerpina dicitur & luna & diana. quænam uero hecates ſit herba: nõ memini me legiſſe. Cæteꝝ ueneficiis apta eſſe uidetur. Triſti. noxio. Exiles. tenues. ſubtiles. Lydia tota fremit. hæc ideo a poeta inferuntur: ut commodius Niobes mutationem in ſaxum cum ſuperiore fabula coniungat. Niobe nanq; Tantali filia cum ex Amphione marito ſeptem filios: ac totidem filias genuiſſet: ſe potius q̃ Latonam uenerandam eſſe contendebat: prohibebatq; ne quis i ſuo regno Latonæ ſacrificare auderet. Quare indignata Latona apollinem ac dianam rogauit: ne ſe tãta iniuria affici paterentur. Sumptis igitur arcubus: & ſagittis ad unum omnes primum Niobes filios intremuerunt: quod quidẽ amphion cũ ferre nõ poſſet: ſeipſum interfecit. Niobe uero morte filiorũ indignata cũ diis male dixiſſet & ſi

Niobe in marmor.

Te quoq; mutatum toruo neptune iuuenco
Virgine in æolia poſuit. tu uiſus enipeus
Gignis & Aloidas. aries Biſalpida fallis.
Et te flaua comas frugum mitiſſima mater
Senſit equum. te ſenſit equum crinita colubris
Mater equi uolucris. ſenſit delphina Melantho.
Omnibus his faciemq; ſuam faciemq; locorum
Reddidit. eſt illic agreſtis imagine phœbus.
Vtque modo accipitris pẽnas. modo terga leõis
Geſſerit. ut paſtor macareida luſerit iſſen.
Liber ut erigonen falſa deceperit uua.
Vt ſarurnus equo geminum chirona crearit.
Vltima pars telæ tenui circundata limbo
Nexilibus flores hederis habet intertextos.
Non illud pallas. non illud carpere liuor
Poſſit opus. doluit ſucceſſu flaua uirago.
Et rupit pictas cęleſtia crimina ueſtes.
Vtq; cythoriaco radium de monte tenebat:
Ter quater Idmoniæ frõtem percuſſit arachnes:
Non tulit infelix: laqueoq; animoſa ligauit
Guttura. pendentem pallas miſerata leuauit.
Atq; ita. uiue quidem. pende tamẽ improba: dixit:
Lexq; eadem pœnæ: ne ſis ſecura futuri:
Dicta tuo generi ſeriſq; nepotibus eſto.
Poſtea diſcedens ſuccis hecateidos herbæ
Sparſit: & extemplo triſti medicamine tactæ
Defluxere comæ: cum quis & naris & aures.
Fitq; caput minimum: totoq; eſt corpore parua.
In latere exiles digiti pro cruribus hęrent.
Cętera uenter habet. de quo tamen illa remittit
Stamen: & antiquas exercet aranea telas.
Lydia tota fremit. phrygiæque per oppida facti
Rumor it & magnũ ſermonibus occupat orbẽ.
Ante ſuos Niobe thalamos cognouerat illam:

Tunc cum mæoniam uirgo ſipylumq; colebat.
Nec tamẽ admõita eſt pœna popularis arachnes
Cedere cẽlitibus uerbiſq; minoribus uti.
Multa dabant animos. ſed enim nec coniugis arces:
Nec genus amborum magniq; potentia regni
Sic placuere illi: quãuis ea cuncta placerent:
Vt ſua progenies. & feliciſſima matrum
Dicta foret niobe: ſi non ſibi uiſa fuiſſet.
Nam fata Tireſia uenturi præſcia manto
Per medias fuerat diuino concita motu
Vaticinata uias. iſmenides ite frequentes:
Et date latonæ latonigeniſque duobus
Cum prece thura pia: lauroq; innectite crinem.
Ore meo latona iubet. paretur. & omnes
Thebaides iuſſis ſua tempora frondibus ornãt:
Thuraq; dant ſanctis & uerba precantia flãmis.
Ecce uenit comitum niobe celeberrima turba
Veſtibus intexto phrygiis ſpectabilis auro:
Et quantum ira ſinit: formoſa: mouenſq; decoro
Cum capite ĩmiſſos humerũ per utrũq; capillos:
Cõſtitit: utq; oculos circũtulit alta ſuperbos.
Quis furor auditos inquit præponere uiſis
Cęleſtes? aut cur colitur latona per aras?
Numẽ adhuc ſine thure meũ ẽ. mihi tãtalus au-
Cui licuit ſoli ſuperoꝝ tãgere menſas. ctor:
Pleiadum ſoror eſt genitrix mea. maximus atlas
Eſt auus: æthereum qui fert ceruicibus axem.
Iupiter alter auus. ſocero quoq; glorior illo.
Me gentes metuunt phrygiæ. me regia Cadmi
Sub domina eſt: fidibuſq; mei commiſſa mariti
Mœnia cum populis a me uiroque reguntur.
In quãcunq; domus aduerti lumina partem:
Immẽſæ ſpectantur opes. accedit eodem
Digna dea facies. huc natas adiice ſeptem:
Et totidem iuuenes: & mox generoſq; nuruſq;:
Quærite nũc habeat quã noſtra ſupbia cauſam:
Quoq; modo audetis genitam titanida Cæo
Latonã prẽferre mihi? cui maxima quondam
Exiguam ſedem pariturę terra negauit?
Nec cælo. nec humo. nec aq; dea uĩa recepta eſt.
Exul erat mundi: donec miſerata uagantem
Hoſpita tu terris erras. ẽgo dixit in undis:
Inſtabilemq; locum delos dedit. illa duorum
Facta parens. uteri pars hæc eſt ſeptima noſtri.
Sum felix. quis enim nuget hoc? felixq; manebo:

lias ſagittis confectas uidit: & ipſa in ſaxum: q; ẽt num lachrymare uidetur fuit cõmutata. Sipylũq; colebat. ſipylus urbs eſt phrygiæ. Vnde origine Niobe traxit. Popularis. non plebeiæ: ſed quæ de illius populo fuerat. Minoribus. humanioribus. Multa dabãt animos. multa inquit illam reddebant ſuperbam. Nec coniugis arces. Amphion maritus Niobes rex thebaꝝ fuit: cuius urbis muros arceſq; ædificaſſe fertur. Manto filia fuit Tyreſiæ uatis paternæ artis peritiſſima: a qua Mantua urbs fuit appellata. Iſmenides. thebanæ mulieres: ab iſmeno fluuio dictæ.

Latonigenis duobus. apollini & dianæ. Lauroque innectite crinem. caput lauro coronate.

Ore meo latona iubet. ac ſi diceret. ore meo latona loquitur: hocq; uobis mandat. Alta. elata. Quis furor auditos. oratio indignatiõis plena Niobe decenter attribuitur: ut quæ adeo erat felicitate elata: ut ſe Latonæ auderet præferre.

Auditos celeſtes. auditos deos. Viſis diis. quos quotidie uidetis. Certior enim aure arbiter eſt oculus. nimium autem ſuperbe ſe quoque deam eſſe: ac maritum deum niobe ait. Mihi tãtalus auctor. pater. Niobe. n. Tantali filia fuit.

Pleiadum ſoror eſt genitrix mea. Niobes mater taygeta fuit una ex pleiadibus atlãtis filiabus.

Iupiter alter auus. paternus. nam tãtalus iouis fuit filius. Socero illo. ioue. Amphion enim iouis fuit filius ex antiopa. Fidibuſque mei commiſſa mariti. amphion tantũ muſica ualuiſſe narratur & cithara: ut & arbores & ſaxa illum ſequerẽtur: quibus maxime thebas amplificauit. Cõmiſſa. compoſita. conſtructa. Aduerti. conuerti. Accedit eodem. ad idem adiungitur. Genitam titanida Cæo. Latonã. Latona filia fuit Cæi Gigãtis: quæ a ioue compreſſa apollinem ſimul & dianam concepit. quod quidem adeo ægre tuliſſe Iuno dicitur ut pythonem immiſerit ſerpentem: qui eam p totum terrarum orbem inſectaretur: nec uſq; parere permitteret. Fugiens igitur Latõa ab Aſterie ſorore: quæ & ipſa a ioue amata primum in ortyga: hoc eſt in coturnicẽ: deinde in ſcopulum mobilem atq; inſtabilem fuit cõuerſa: ſuſcepta ſtatim apollinem ſimul & Dianã peperit: qui & pythonem ſerpentem ſagittis cõfixerunt. & inſulam in qua nati erant: immobilẽ reddiderunt: quæ quidem poſtea delos fuit appellata: quod cum diu ſub aquis latuiſſet: tãdem apparuiſſet ſeq; oſtendiſſet. ΔΗΛΟΣ nanq; manifeſtus interpretatur. Titanida. neptẽ titanũ: a quibus gigantes originem traxere. Maxima quondam exiguam. antitheton. hoc eſt contrarium. Maxima enim exiguæ oppõitur. ira autem iunonis nuſq; in tota terra locum inuenit latona: ubi parere poſſet. Dea ueſtra. cum quodam cõtemptu hæc a Niobe dicuntur. Exul erat mundi: a toto exulabat mũdo. Inſtabilẽq; locum delos dedit. Delos: ut dixi. quæ & ortygia fuit ap-

pellata:idcirco inſtabilis fuiſſe dicitur: quod cre
bro terremotibus quateretur:donec oraculo ad
moniti illic cadauera deſierunt ſepelire. Ite ſa/
cris.diſcedite a ſacris execrandis.ut Verg. Auri
ſacra fames. Infecta.non facta.non finita.

Quodq; licet.quod poſſunt etiam Niobe pro
hibente. Turba quantum diſtabat ab orba.La
tona inquit tam ẽ indignata turba filiorum Nio/
bes:q̃ ipſa ab orbitate aberat:per quod ſignifica
tur uehemẽter indignatam fuiſſe. Cynthi.Cyn
thus mons eſt Deli. Vnde & apollo cynthius &
diana cynthia uocantur. En ego ueſtra parens.
hac oratiõe Latona apollinem ſimul & Dianam
incendit ad ulciſcendam iniuriam a Niobe acce
ptam. Animoſa.magnanima ac ſuperba. An
dea ſim dubitor.licentia poetica dubitor in paſſi
ua & uoce & ſignificatione poeta finxit:cum du/
bito uerbum ſit abſolutum. Cultis aris.exorna
tis altaribus. Tantalis.tantali filia: cum quodã
autem contemptu tantalida nioben Latona ap/
pellat.ac ſi diceret filia tantali:qui propter impie
tatem in deos detruſus ad inferos maximis affici
tur pœnis. Linguam paternam.Linguam inqt
tãtali patris præ ſe tulit:qui deorum arcana uul/
gauit. Deiectura preces. cum hæc inquit lato/
na rettuliſſet:preces adiectura erat. Phœbe.dia
na quæ eadem eẽ cum luna dicitur. Cadmeida
arcẽ.thebas a Cadmo extructas. Planus erat.
topographia:hoc eſt loci deſcriptio:in quo Nio
bes filii & equos agitare & ſe conſueuerant exer
cere. Tyrio ſucco. purpura tyria.ſignificat aũt
ephippia purpurea fuiſſe. Auro grauidis.gra/
uibus auro & ornatis atq; auratis. Equibus Iſ
menos. maximus natorum Amphionis & Nio
bes Iſmenos fuit ab Iſmeno Bœotiæ fluuio ap/
pellatus. Prima ſarcina.primũ uteri onus. Nã
primogenitus erat. Quadrupedis.equi. De
fluit.decidit. Per inane.per aerem. Sipylus.a
ſipylo urbe cognominatus:cum ſagittæ ſtridorẽ
audiſſet:fugere cœpit.Cæterũ apollinis ſagittã ui
tare nõ potuit. Frena dabat.equum currere p
mittebat. Præſcius.præcognoſcẽs futurã tempe
ſtatẽ. Sũma ceruice.ĩ colli ſũmitate. Extabat.
eminebat.extra ſtabat: p qd̃ ſignificat collũ ſa/
gitta fuiſſe tranſfixũ. Per crura admiſſa. ppinq̃.
equo aſtricta. Fœdat.maculat.inficit deturpat.

Hoc quoque quis dubitat? tutam me copia fecit.
Maior ſum q̃ cui poſſit fortuna nocere.
Multaq; ut eripiat:multo mihi plura relinquet.
Exceſſere metum mea iam bona.fingite demi
Huic aliquid populo natorum poſſe meorum.
Nõ tamen ad numerum redigar ſpoliata duorũ.
Ite ſacris propere ſacris:laurũq; capillis
Ponite.deponunt:& ſacra infecta relinquunt:
Quodq; licet:tacito uenerãtur murmure numen
Latonæ.turba quantum diſtabat ab orba:
Indignata dea eſt:ſummoque in uertice cynthi
Talibus eſt dictis gemina cum prole locuta.
En ego ueſtra parens:uobis animoſa creatis:
Et niſi iunoni nulli ceſſura dearum:
An dea ſim dubitor: perq; omnia ſæcula cultis
Arceor:o nati niſi uos ſuccurritis:aris.
Nec dolor hic ſolus.diro conuitia facto
Tantalis adiecit:uoſque eſt poſtponere natis
Auſa ſuis:& me quod in ipſam recidet orbam
Dixit:& exhibuit linguam ſcelerata paternam.
Deiectura preces erat his latona relatis.
Deſine phœbus ait.pœnę mora lõga querela eſt.
Dixit idem phœbe:celerique per aera lapſu
Contigerant tecti Cadmeida nubibus arcem:
Planus erat lateq; patens prope mœnia campus
Aſſiduis pulſatus equis:ubi turba rotarum
Duraque mollierat ſubiectas ungula glebas.
Parsibi de ſeptem genitis amphione fortes
Conſcendunt in equos:tyrioq; rubentia ſucco
Terga premũt. auro grauidis moderãtur hẽnis:
Equibus Iſmenos:qui matri ſarcina quondam
Prima ſuæ fuerat.dum certum flectit in orbem
Quadrupedis curſu ſpumantiaq; ora coercet:
Hei mihi conclamat:medioq; in pectore fixa
Tela gerit:freniſque manu moriente remiſſis
In latus a dextro paulatim defluit harmo.
Proximus audito ſonitu per inane pharetrę
Frænadabat ſipylus:ueluti cum pręſcius imbres
Nube fugit uiſa:pendentiaque undique rector
Carbaſa deducit:nequa leuis effluat aura.
Fręna tamen dantem non euitabile telum
Conſequitur: ſummaq; tremens ceruice ſagitta
Hęſit:& extabat nudum de gutture ferrum.
Ille ut erat pronus per crura admiſſa iubaſq;
Voluitur:& calido tellurem ſanguine fœdat.

Niobes filii

Phædimus infelix: & auiti nominis hęres
Tantalus: ut ſolito finem impoſuere labori:
Tranſierant ad opus nitidæ iuuenile palæſtrę.
Et iam contulerant arcto luctantia nexu
Pectora pectoribus: cum tento concita neruo:
Sicut erant iuncti: traiecit utrunq; ſagitta.
Ingemuere ſimul. ſimul incuruata dolore
Membra ſolo poſuere. ſimul ſuprema iacentes
Lumina uerſarunt. animam ſimul exhalarunt:
Aſpicit alphenor: laniataq; pectora plangens
Euolat ut gelidos complexibus alleuet artus:
Inq; pio cadit officio. nam delius illi
Intima fatifero rupit præcordia ferro:
Quod ſimul eductū ē. pars ē pulmonis i hamis
Eruta: cumq; anima cruor eſt effuſus in auras.
At non intonſum ſimplex damaſitona uulnus
Afficit. ictus erat qua crus eſſe incipit: & qua
Mollia nodoſus facit internodia poples.
Dumq; manu tentat trahere exitiabile telum:
Altera per iugulum pennis tenus acta ſagitta eſt.
Expulit hanc ſanguis: ſeq; eiaculatus in altum
Emicat: & longe terebrata proſilit aura.
Vltimus ilioneus non profectura precando
Brachia ſuſtulerat. diiq; o cōmuniter omnes
Dixerat. ignarus non omnes eſſe rogandos:
Parcite motus erat. cum iam reuocabile telum
Non fuit: arcitenens. minimo tamen occidit ille
Vulnere: non alte percuſſo corde ſagitta.
Fama mali populiq; dolor lachrymæq; ſuorum
Tam ſubitæ matrem certam fecere ruinæ.
Mirantem potuiſſe: iraſcentemq; quod auſi
Hoc eſſent ſuperi. quod tantum iuris haberent.
Nam pater amphion ferro per pectus adacto
Finierat moriens pariter cum luce dolorem.
Heu quantum hęc niobe: niobe diſtabat ab illa:
Quæ modo latois populum ſummouerat aris:
Et mediam tulerat greſſus reſupina per urbē
Inuidioſa ſuis. at nunc miſeranda uel hoſti
Corporibus gelidis incumbit: & ordine nullo
Oſcula diſpenſat natos ſuprema per omnes.
A quibus ad cælum liuentia brachia tollens:
Paſcere crudelis noſtro Latona dolore:
Paſcere ait: ſatiaq; meo tua pectora luctu:
Corque ferum ſatia. dixit. per funera ſeptem
Efferor. exulta: uictrixq; inimica triumpha.

Solito labori. conſuetæ equorum agitationi.

Nitidæ paleſtræ. ſplendidæ propter oleū quo ſe luctaturi pungebant. Et iā cōtulerant. iā īquit luctari cœperant. Arcto nexu. ſtricto amplexu. Concita ſagitta. emiſſa. impulſa. Traiecit. tranſfixit. Lumina uerſarunt. oculos uoluerūt. ut ſolent morientes. Exhalarunt. expirauerūt.

Laniataq; pectora plangens. hoc eſt. laniās & percutiēs pectora ſuà ob mortem fratrum. Aſleuet. extollat. Præcordia. inteſtina. quæ cordi prætenduntur. In hamis. in hamato ſpiculo.

Fatifero. Mortifero Cumq; anima. eorum uidetur hoc loco poeta ſequi opinionem: qui ſanguinem animæ ſedem eſſe aiunt. Intonſum Damaſitona. comatum. Afficit. conficit: interficit.

Internodia polpes. Internodium ſpatium dicit inter duos nodos ſitum. poples autem poſterior genu pars eſt. Exitiabile. peſtiferum: quod etiā exitiale dicitur. Pennis tenus. uſq; ad pennas. Tenus autem poſtponitur quidem ac fere ſi plurali numero coniungitur cum genitiuo copulatur. ut Verg. Et crurum tenuſa mēto palearia pendent. Cum ſingulari autem iuncta ablatiuum exposcit. ut Capulo tenus abdidit enſem. Terebrata aura. perforato aere. Motus erat arcitenens apollo inquit præcibus ilionei ultimi Niobes filii motus eſt. uerum iam ſagittam miſerat irreuocabilem. Certā fecere. admonuere: quod in ſoluta oratione certiorem facere dicimus.

Mirantem potuiſſe. deos ſubintelligamus tot filios ſuos interficere. Tantum iuris. tātum poteſtatis. Adacto ferro. īpulſo gladio. Amphion enim de filiorum morte certior factus doloris impatiens ſeipſum interfecit. Cum luce. cū uita. Heu quātum niobe. miſeretur poeta. Niobes: quæ pauloante ſuperbiſſima: nunc abiectiſſima filiorū morte uidetur eſſe facta. Diſtabat. differebat. Latois aris. a Latonæ altaribus. nam Latous a græco nominatiuo. ΛΗΤΩ deriuatur. Amphionis mors

Reſupina. ſuperba elata. Inuidioſa. in ſe inuidiam concitans. Vel hoſti. etiam inimicis: non ſolum amicis. Gelidis. mortuis. Liuentia. pallentia ob nimiam indignationem. Paſcere crudelis. niobe morte filiorum in furorem acta Latonæ inuidiam facit.

Cur autem uictrix? miſerę mihi plura ſuperſũt:
Quam tibi felici. poſt tot quoq; funera uinco.
Dixerat: & ſonuit contento neruus ab arcu:
Qui præter nioben unam conterruit omnes.
Illa malo eſt audax. ſtabant cum ueſtibus atris
Ante toros fratrum demiſſo crine ſorores.
Equibus una trahens hęrentia uiſcere tela:
Impoſito fratri moribunda relanguit ore.
Altera ſolari miſeram conata parentem
Conticuit ſubito: duplicataq; uulnere cæco eſt:
Oraque compreſſit: niſi poſtq̃ ſpiritus ibat.
Hæc fruſtra fugiens collabitur. illa ſorori
Immoritur. latet hęc. illam trepidare uideres.
Sexq; datis leto: diuerſaq; uulnera paſſis:
Vltima reſtabat: quam toto corpore mater.
Tota ueſte tegens unam minimamq; relinque
De multis: minimamq; poſco clamauit: & unã.
Dũq; rogat: pro qua rogat occidit. orba reſedit
Exanimes inter natos nataſq; uirumq;:
Diriguitque malis. nullos mouet aura capillos:
In uultu color eſt ſine ſanguine. lumina mœſtis
Stant immota genis. nihil eſt in imagine uiuum.
Ipſa quoq; interius cum duro lingua palato
Congelat: & uenæ deſiſtunt poſſe moueri.
Nec flecti ceruix. nec brachia reddere geſtus.
Nec pes ire poteſt. ĩtra quoq; uiſcera ſaxum eſt.
Flet tamen: & ualidi circundata turbine uenti
In patriam rapta eſt: ubi fixa cacumine montis
Liquitur: & lachrymis ẽt nũc marmora manãt.
Tunc uero cuncti manifeſtam numinis iram
Fœmina uirque timent. cultuque impenſius oẽs
Magna gemelliparæ uenerantur numina diuæ.
Vtq; fit a facto propiore priora renarrant.
Equibus unus ait: lyciæ quoq; fęrtilis agris
Non impune deam ueteres ſpreuere coloni.
Res obſcura quidem eſt ignobilitate uirorum:
Mira tamen. uidi pręſens ſtagnumq; locumq;
Prodigio notum. nam me iam grandior æuo
Impatienſque uiæ genitor deducere lectos
Iuſſerat inde boues: gentiſq; illius eunti
Ipſe ducem dederat: cum quo dum paſcua luſtro
Ecce lacu medio ſacrorum nigra fauilla
Ara uetus ſtabat tremulis circundata cannis.
Reſtitit & paruo faueas mihi murmure dixit
Dux meus: & ſimili faueas mihi murmure dixi.

Miſere felici. antitheton elegãter maxime red dẽs orationem: hæc autem idcirco Niobe furio ſa iactat: q; ſeptem ei filiæ ſupererãt. Atris. pul lis. nigris. Ante toros. ante lectulos fratrum: ĩ quibus erant compoſiti: ut efferentur. Demiſſo crine. diſſolutis capillis. Viſcere. in uiſceribus. Impoſito ore fratri. ſignificat eam inter oſculã dum fratrem periſſe. Duplicata. implicata. ĩpe dita. Vulnere cæco. occulto. q; non apparebat. Oraq; compreſſit. os clauſit. Niſi poſtq̃ ſpiri tus ibat. hoc eſt. niſi dum ſpiritum emittebat. tũc enim os nõ compreſſerat: ſed apertum tenebat. Illa ſorori immoritur. inhærens ſubaudiatur. Sexq; leto datis. ſex interfectis. Occidit. mor tua eſt. Orba reſedit. filiis omnibus priuata: id quod ipſa pauloante obiecerat Latonæ. Exani mes inter natos. ĩter filios mortuos. Diriguit. rigida ac dura eſt facta. Malis. infortuniis: ac li berorum acerbiſſima morte. Nullos mouet au ra capillos. iam enim ĩ ſaxum fuerat cõmutata. Mœſtis genis. genæ & mœroris & lætitiæ ſũt ĩdices. Congelat. frigida & dura fit. Intra quo q; uiſcera ſaxum eſt. etiam inteſtina inquit ſaxea fuerunt effecta. Flet tamen. q̃uis niobe ĩ ſaxum fuerit tranſformata flere tamen uidetur Turbi ne ualidi uenti. impetu uehementiſ uenti. Eſt enĩ turbo uentus cum fragore uiolentus proxima q̃ q; proſternens. In patriam rapta eſt hoc eſt. Sipylum delata eſt: ubi etiam num flere uidetur quod idcirco fingitur: quia ſipylenum marmor ſudare perhibetur. Liquitur. liqueſcit. Manãt lachrymis. emittunt lachrymas. Tunc uero cũ cti. narraturus poeta quo modo Latõa a quibuſ dam Lyciæ ruſticis bibere prohibita eos ĩ ranas conuerterit: more ſuo quædam interſerit: quibuſ cõmodius fabulæ iungantur. Gemelliparæ di uæ. latonæ quæ gemellos peperit apollinẽ & dia nã. Lyciæ quoq; fertilis agris. Latona cũ apol linem dianamq; peperiſſet: iram iunonis fugiẽs ĩ lyciam uſq; una cum ĩfantibus peruenit: ubi feſ ſa ſitiq; confecta cum bibere e quodam lacu uel let: a ruſticis quibuſdam pedibus aquam procul cantibus prohibita fuit. qua iniuria dea indigna ta eos omnes in ranas conuertit. Lycia autem ẽ Aſiæ regio finitima lydiæ. Spreuere. cõtempſe runt. Non impune. non ſine ſupplicio: ſed cum maxima pœna. nam in ranas omnes fuerunt cõ uerſi. Ignobilitate uirorum. ruſtici nanq; erant uiliſſimi. Prodigio. miraculo. Luſtro. circũeo ad eligẽdos boues. Sacrorum fauilla. ſacrificio rum cinere. Stabat erecta erat. Reſtitit. ſubſti tit. ex priſcorum autem conſuetudine nos quoq; ſacella prætereuntes deos rogamuſ: ut nobis ſint adiumento.

Lycii ruſtici in ranas

Naiadum fauni ne foret tamen ara rogabam:
Indigenęue dei: cum talia rettulit hoſpes.
Non hac o iuuenis montanum numen in ara eſt.
Illa ſuam uocat hanc: cui quondam regia coniũx
Orbe interdixit: quam uix erratica delos
Errantem accepit: tunc cum leuis inſula nabat:
Illic incumbens cum palladis arbore palmæ:
Edidit inuita geminos latona nouerca.
Hinc quoque Iunonem fugiſſe puerpera fertur
Inq; ſuo portaſſe ſinu duo numina natos.
Iamq; chimæriferæ: cum ſol grauis ureret arua:
Finibus in lyciæ longo dea feſſa labore
Sidereo ſiccata ſitim collegit ab æſtu:
Vberaque ebiberant auidi lactentia nati.
Forte lacum mediocris aquæ proſpexit in imis
Vallibus. agreſtes illic fruticoſa legebant
Vimĩa cum iuncis: gratamq; paludibus uluam.
Acceſſit: poſitoque genu titania terram
Preſſit: ut hauriret gelidos potura liquores.
Ruſtica turba uetat. dea ſic affata uetantes.
Quid phibetis aquas? uſus cõmunis aquarũ eſt.
Nec ſolem proprium natura. nec aera fecit:
Nec tenues undas. ad publica munera ueni.
Quę tamen: ut detis: ſupplex peto. nõ ego nr̃os
Abluere hic artus: laſſataque membra parabã.
Sed releuare ſitim. caret os humore loquentis
Et fauces arent: uixq; eſt uia uocis in illis:
Hauſtus aquæ mihi nectar erit: uitãque fatebor
Accepiſſe. ſimul uitam dederitis in undis.
Hi quoq; uos moueãt: qui noſtro brachia tẽdũt
Parua ſinu. & caſu tendebant brachia nati.
Quẽ nõ blanda deæ potuiſſent uerba mouere?
Hi tamen orantem perſtant prohibere: minaſq;
Ni procul abſcedat: conuitiaq; inſuper addunt.
Nec ſatis eſt. ipſos etiam pedibuſque manuq;.
Turbauere lacus: imoq; e gurgite mollem
Huc illuc limum ſaltu mouere maligno.
Diſtulit ira ſitim. neq; enim iam filia Cæi
Supplicat indignis. nec dicere ſuſtinet ultra:
Verba minora dea: tollenſque ad ſidera palmas:
Aeternum ſtagno: dixit: uiuatis in iſto.
Eueniunt optata deæ. iuuat eſſe ſub undis.
Et modo tota caua ſum mergere mẽbra palude.
Nũc proferre caput. ſũmo modo gurgite nare.
Sępe ſuper ripam ſtagni conſiſtere: ſæpe

Montanum numẽ. qualis eſt Faunus. Regia coniunx. iuno regis deorum hominumq; uxor. nã Iuno: ut dixĩus. cũ reſciuiſſet Latonã ex ioue concepiſſe: illã per totum terrarũ orbem exagitauit: ſic ut nuſq̃ conſiſtere poſſet. Orbem interdixit cum interdico uerbũ datiuo & ablatiuo iũgatur: orbe mihi legendum uidetur: nõ orbem: ut eſt fere in exemplaribus deprauatum. Vt enĩ aqua & igni interdixiſſe alicui populum Ro. dicimus: ſic orbe Iunonẽ Latonæ interdixiſſe poeta eleganter dixit. Erratica delos. quã errare inſtabilemq; eſſe idcirco poetæ finxerũt: qa crebro terræ motu uexabatur: donec ex oraculo apollinis: ut ſcripſi: deſtiterunt illic cadauera ſepelire.

Leuis. cauſa ẽ. idcirco enĩ nabat: qa leuis erat.

Nabat. fluitabat. nare. n. ꝓprie dicuntur aĩata. fluitare inanimata. Cũ palladis arbore. cum oliua. Edidit. emiſit. pepit. Inuita nouerca. contra uolũtatem iunonis: quæ mouerca eſſe uidebatur Apollinis & dianæ: cum Iouis ſit uxor.

Puerpera. mulier a partu recens puerpera dr̃.

Iãq; chimæriferæ. chimæra mons lycie carminibus poetarum notiſſimus. Fingit aũt a poetis fera eſſe pedes habẽs ſerpẽtinos. capræ uentrẽ. caput leonis flammas uomẽs: eo ꝙ ad montis radices ſint ſerpentes in medio capræ. Leones ad uerticẽ: qui ætne modo ardere dicit. Sane Chimæram græci caprã uocãt. Chimæriferæ. chimæras ferentis & capras. Ab æſtu ſidereo. a calore ſolis. Legebant. colligebãt. Cum iuncis. iuncus herba ẽ paluſtris ſine nodo. Gratãq; paludibus uluã. ulua herba ẽ in paludibus naſcens: Vñ ẽt paludibus grata ab Oui. phibet̃. Poſito q; genu. elegãt̃ geſtũ exprimit de lacu aquã haurire uolẽtis. Vſus cõmunis aquarũ. iure gnetiũ aquæ omnibus hominibus ſunt cõmunes. Ad publica munera. publica ſunt quæ nullius quidẽ ſũt: ſed omnium. Vixq; eſt uia uocis. Vix emittere uocem poteſt. Hauſtus aquæ: potus aquæ mihi loco nectaris ac ſuauiſſimus erit. Simul uitam dederitis in undis. poſtq̃ mihi uitam aquis in ſtauraueritis. uidetur eſſe hemeſtichion ennii poetæ. unde & dederitis uerbi penultima eſt ꝓducta. Tendunt. porrigunt. Hi tamen orantem. pulchre ruſticorum ſeruat decorum: qui rogati contumacius ſuperbi uſq; ſe gerunt. Perſtant. perſeuerant & inſtant. Conuitia. contumelias. Mouere: commouerunt. Saltu maligno. hypallage eſt. ipſi nanq; maligni intelliguntur. Diſtulit ira ſitim. hoc eſt ira fuit cauſa differendæ ac prolungandæ ſitis. Filia cæi. Latona.

Vltra. ulterius. Minora dea. hũiliora: q̃ ut deæ conuenientia ſint. Aeternum. ſemper & in aternum. nomen pro aduerbio poſitum. Et modo tota. eleganter ranarũ & naturã & corpus deſcribit poeta. Sũmo gurgite. in ſummitate gurgitis & ſtagni. Turpes linguas. contumelioſas.

Patulos rictus.hiãtia ora. Colla intercepta .de medio reciſa.nã ranæ collo carent. Spina uiret.tergũ uiride eſt. Sic ubi neſcio qs.ignobilẽ hac locutione eũ fuiſſe ſignificat q ſupiorẽ rettulit fabulã. Exitiũ ſatyri.calamitoſũ exitũ.Marſias aũt ſatyrus fuit tibias inflãdi adeo peritus:ut cũ apolline certare ſit auſus:quẽ ſupatũ ĩdignatus apollo pelle atq; cute priuauit.Ex eius uero corpore tãtus defluxit ſanguis:ut a terra exceptus in fluuium fuerit cõmutatus:q a ſatyri noĩe Marſias fuit appellatus. eſt aũt phrygiæ fluuius ĩ mæandrũ labens.

tritonida

Latous apollo.Latonæ filius. Tritoniaca arundine.tibia ex arundie tritoniaca cõfecta. eſt.n. metonymia. Tritonis autem palus eſt libyæ:iuxta quam pallas in uirginali habitu apparuiſſe fertur. Vnde & tritõia uocat. Quid me mihi detrahis.cur mihi meam pellem deripis. Ah non eſt tanti.ut ego hac pœna affici debeam. Micant.pulpitãt

fibre

Fibras.Fibræ uenulæ ſunt minores. Armenta bucera.hoc eſt boues ualde cornutos. Βου nã q; particula eſt intentiua.κερατ autem dicit cornu. Concepit.excepit. Ripis decliuibus.pronis atq; inclinatis. Liquidiſſimus.putiſſimus.

Marſias ĩfluuium

limpidiſſimus. Talibus exemplis.hæc ad concinnam fabularum connexionem a poeta narrãtur. Mater in inuidia eſt. Niobes enim ſupbia cauſa fuit mortis liberorum. Fleſſe pelops:merito:cum Niobes frater eſſet.pelops enim tantali fuit filius: quem coctum pater diis epulãdum ut an omnia ſcirẽt experiretur:cum appoſuiſſet. omnes quidem præter unam cererem ab eo abſtinuerunt.collectiſq; in unum pelopis membris euocata a mercurio anima eius ab inferis priſtinæ ipſum uitæ reſtituerunt. Sed cum ei ſiniſtrũ deeſſe humerum animaduertiſſent:eburneũ affixerunt.ſicq; pelops uitæ integer fuit reſtitutus. Titalus uero ad iferos:detruſus ſiti ĩ aquis ac fame in ſũma pomorum copia laborat. Suas ueſtes. purpureas ac ſibi cõueniẽtes. illis enĩ depoſitis lugubres ac pullas ſumpſit. Corporeus.ex carne.nã corpus proprie uiuentiũ.caro mortuorum dicitur a cadendo deducta.ut iã ſæpius diximus. Cæſa mẽbra.trucidata. Qui locus ẽ iugulí.periphraſis ẽ humeri . nã eſt medius ĩter iugulũ & brachii ſũmitatẽ. In uſum.in locũ & officium. partis nõ comparentis. humeri non inuẽti. Finitimi proceres coeunt:cõueniunt. cõgregantur.Hæc aũt ideirco narrant:ut quas metamorphoſis eſt deſcripturus: cõmodius cũ prioribus connectantur.Nam Tereus Rex Thra/

Eburneus pelopis humerus

cum cũ Athenas obſidione liberaſſet accepta ĩ uxorem progne Pandionis regis filia in thraciã redit.ubi cum iam filium ſuſcepiſſet: rogatus ab uxore: ut aut ſe Athenas deduceret : aut ſaltem ad ſe philomelã ſororem accerſeret: profectus ipſe philomelã quidem a patre accepit: ſed cum in thraciã pueniſſet:non ſolum ei uim intulit:ſed linguã etiã: ne uulgare ſcelus poſſet:amputauit: ac ſuis ſtabulis mancipauit. Cæterũ philomela tanta crudelitate ſtimulata totum infortuniũ ſuũ in uelo deſcriptum ſorori indicauit.Progne uero furiis accenſa Bacchi ſacra ſe celebrare ſimulans una cum Bacchis ad ſororem uenit: eamque ſecum Pampinis tectam in urbem adduxit:

In gelidos reſilire lacus. ſed nunc quoq; turpes
Litibus exercent linguas:pulſoq;pudore:
Quãuis ſint ſub aqua:ſubaq̃ maledicere tẽptãt.
Vox quoq;iam rauca ẽ:inflataq; colla tumeſcũt.
Ipſaq; dilatant patulos conuicia rictus.
Terga caput tangunt . colla intercepta uidentur.
Spina uiret. uenter pars maxima corporis albet:
Limoſoq; nouę ſaliunt in gurgite ranę:
Sic ubi neſcio quis lycia de gente uirorum
Rettulit:exitium ſatyri reminiſcitur alter:
Quem tritoniaca latous harundine uictum
Affecit pœna. quid me mihi detrahis inquit?
Ah piget. ah non eſt:clamabat: tibia tanti.
Clamanti cutis eſt ſummos direpta per artus.
Nec quicq̃ niſi uulnus erat. cruor undiq; manat
Detectiq; patent nerui: trepidęq; ſine ulla
Pelle micant uenę. ſalientia uiſcera poſſes
Et perlucentes numerare in pectore fibras.
Illum ruricolæ ſiluarum numina fauni
Et ſatyri fratres: & tunc quoq; clarus olympus:
Et nymphæ flerunt: & quiſquis montibus illis
Lanigeroſq; greges:armentaq; bucera pauit.
Fertilis immaduit: madefactaq; terra caducas
Concepit lachrymas: acuenis præbibit imis.
Quas ubi fecit aquas: uacuas emiſit in auras.
Inde petens rapidum ripis decliuibus æquor.
Marſia nomẽ hẽt phrygiæ liquidiſſimus amnis.
Talibus exemplis redit ad præſentia dictis
Vulgus: & extinctum cũ ſtirpe amphiona luget.
Mater in inuidia ẽ: hanc tunc quoq; dicitur unus
Fleſſe pelops: humeroq; ſuas a pectore poſtq̃
Deduxit ueſtes: ebur oſtendiſſe ſiniſtro.
Concolor huic humerus naſcendi tẽpore dextro
Corporeuſq; fuit: manibus mox cæſa paternis
Membra ferunt iunxiſſę deos: aliiſq; repertis
Qui locus eſt iuguli medius: ſummiq; lacerti
Defuit. impoſitum eſt non comparentis in uſum
Partis ebur: factoq; pelops fuit integer illo.
Finitimi proceres coeunt: urbeſq; propinquę

in cubiculoq; suo occultauit. Perfectis uero Bacchi sacrificiis Progne Itym communem filium interemit: cuius carnes coctas patri apposuit comedendas. Cum uero Thereus Itym filium intercœnandū frequenter uocaret: Philomela e cubiculo exiliens caput filii ac pedes in Tereum coniecit. Qui stricto ense cum ambas persequeretur: ipse quidem in upupam. Itys in phasianum. progne in hirundinem. Philomela in luscíniam conuersi fuisse narrantur. Orauere ire. poetica est locutio. nam orauere ut irent: in soluta oratione diceremus.

Ad solatia. ad consolationem Pelopis: cuius soror: Niobe cum omnibus liberis fuerat extincta. Argosq;.

Orauere suos ire ad solatia reges:
Argosq; & sparte: pelopeiadesq; mycænæ:
Et nondum toruę Calydon inusa dianæ:
Orchomenosq; ferax: & nobilis ęre corinthos:
Messeneq; ferox: patræq; humilesq; cleonæ:
Et nelea pylos: nec adhuc pyttheia Trœzen:
Quæq; urbes aliæ bimari claudūtur ab isthmo:
Exteriusq; sitæ bimari spectantur ab isthmo.
Credere quis posset? solæ cessastis athenæ.
Obstitit officio bellum: subiectaq; ponto
Barbara cæcropios terrebant agmina muros.
Threicius Tereus hęc auxiliaribus armis
Fuderat: & clarum uincendo nomen habebat.
Quem sibi pandion opibusq; uiribusq; potētē:
Et genus a magno ducentem forte gradiuo
Connubio prognes iunxit. non pronuba iuno.
Non hymeneus adest illi. non gratia lecto.
Eumenides tenuere faces de funere raptas.
Eumenides strauere torum: tectoq; prophanus
Incubuit bubo: thalamiq; in culmine sedit.
Hac aue coniuncti progne Thereusq; parentes.
Hac aue sunt facti. gratata est scilicet illis
Thracia: diisq; ipsi grates egere: diemq;
Quoq; data est claro pandione nata tyranno:
Quoque erat ortus itys festum iussere uocari.
Vsque adeo latet utilitas. iam tempora titan

argos urbs est clarissima pelopōnesi: quæ uariis nominibus est cognominata. Nam & urbs phoronica & ægialea appellatur & argos hippoboton & Hippium: quod neptuni equis pascua suppeditauit. Dipsion quoq; propter aquarum penuriam. Ab argo autem cōditore uidetur esse dictum: ut scribit Stephanus Græcus: auctor i opere: quod de urbibus composuit. Vndecim uero urbes hoc nomine appellantur. Est enim Argos quod Amphilochicon dicitur in Thessalia. i Cilicia: quæ nūc Argiopolis appellatur. In nisyro insula: una ex cycladibus. iuxta trœzena. in Macedonia In scytia quod Argos oresticum uocatur. in caria. Argos phæacum: Argos Argolicū Ac fere omnis maritia planicies Argos uocat.

Et sparte. Regio Laconica sparta fuit appellata: a Spartis Cadmi. hoc est a seminatis: a Cadmo qui eam tenuisse a timagora scribuntur. Pelopeiadesq; Mycenæ. Mycenæ urbs est Pelopōnesi: a Mycænæo Spartonis phoronei fratris filio denominatæ quas pelops auxisse fertur. Vnde & Pelopeiadas eas uocat poeta. Et nōdum Calydon urbs est Aetoliæ. A calydone Endymionis filio cognominata. Nondū inusa. nondū odio habita. Nondum enim Oencus Calydoniæ Rex in se Dianam concitarat. Nam cum diis omnibus aliis sacrificasset: Diana irata aprum īmisit: qui totam Calydoniam deuastauit. Orchomenosque ferax. fertilis. Orchomenos urbs ē Bœotiæ. Et nobilis ære corinthus. clara æreis uasis: quæ corinthia uocātur. Messeneq; ferox. Messene & urbs & regio est Pelopōnesi. Altera est in Sicilia. unde Messenius possessiuum declinatur. Pateræq;. corrupte trisyllabum legitur. Patræ nāq; bisyllabum urbs est Achaiæ: de qua hoc loco sentit Ouidi. Humilesq; cleonæ. urbs est arcadiæ parua. Et Nelea pylos. urbs est in Messenia: in qua regnauit Neleus Nestoris pater. Nec adhuc pittheia trœzen. Trœzen urbs est pelloponnesi: a trœzene pelopis filio: quæ uariis nominibus est appellata. nam & aphrodisias & saronia & posidonias & appollonias & Antanis fuit cognominata. Eam uero pittheiam nondum fuisse ait: quod pittheus æthræ matris Thesei pater nondum ibi regnauerat. Ab isthmo bimari. Isthmus breuis dicitur terra inter duo maria constituta. Isthmus uero pelopōnesi & Aegeo mari & Ionio alluitur. Intra isthmū autem sunt peloponnesi urbes, extra uero achaiæ. Credere quis posset. Hæc interrogatio eo spectat: ut significet Athenienses & humanissimos & officiosos maxime fuisse. Subiecta pōto. adiecta mari euxino. Reges enim Asiæ bellum athenientibus indixerant. Threicius Tereus. Thracius. Tereus autem filius fuit martis: ac Thraciæ Rex: ut diximus. Fuderat. fregerat. in fugam conuerterat. Amagno gradiuo. a magno marte. gradiuus. n. mars a latinis dictus est: quod gradatim in bellū eatur. Nō pnuba iuno nubentibus feliciter puellis Iuno pronuba preesse creditur. Hinc autem facile colligitur quale futurū sit Tereus & prognes coniugiū. Prophanus bubo. execrandus. ē nāq; auis pessimi ominis bubo. Hac aue. hoc augurio. Gratata. gratulata. Diisq; ipsi. Tereus & progne: gratias diis egerunt. Quaq; data est. quo legendum esse facile ex eo quod infertur adiectiuo colligi potest. Vsque adeo latet utilitas. Acclamatio in hominum in scitiam loco maxime conueniens. Iam tempora titan. hoc est, iam quinq; transierant anni.

Tereus
Progne
Philomælam in aues

Noia urbium
Argos
consolationes
Vrent
sparte
Mycenę
Calydon
Orchomenos
Corinthy
Messene
patre
cleone
pilos
Troezen
Isthmus

Si gratia ulla mea eſt.ſi quid apud te poſſum. Magni muneris iſtar. æquiparationem magni muneris.nã inſtar modo ad ſimilitudinẽ.modo ad æquiparatiõem ſignificat: nec recipit præpoſitionem:eſtq; indeclinabile nomen. Cæcropi os portus.athenienſes. Pyreæaq; littora tãgit. attica.nam pyreæus promõtorium eſt atticæ.ut ſcribit Ptolemcus. Vnde athenarum portus pyreæus fuit appellatus. Vt primũ ſoceri data copia.Cum primum inquit Tereus ad Pandionẽ ſocerum fuit admiſſus : & dextram dextræ iunxit:& Prognes mandata referre cœpit. Recurſus celeres.ueloces reditus. Miſſæ.philomelæ. quæ quidem nondum fuerat miſſa. Sed ſi miſſa fuiſſet:celerem pollicebatur Tereus reditum.

Magno paratu.ornatu. Forma.pulchritudine. Naiadas & Dryadas.nymphas.q̃ formoſiſſimæ eſſe uidentur. Non ſecus.quanto philomelæ amore Tereus fuerit inflammatus aperte his ſimilitudinibus declaratur. Cãis ariſtis. flauis. Cremet.cõburat. Fœnilibus. fœnilia fœni dicuntur repoſitoria. Digna quidem facies: facies inquit philomelæ digna quidẽ erat amari cum ab aliis omnibus:tũ uero a Tereo : qui maxime ingenita libidine in mulieres ſtimulabant.

Prontiq; genus.thraces enim maxime in uenerem ſunt proni. Et nihil eſt quod nõ effreno captus amore Auſit.Sententia eſt generalis : q̃uis ad Tereum proprie referri uideatur. Effreno amore.ab effectu:quod effrenatos ac diſſolutos homines reddat. Nec capiunt.iam enim Terei amor in philomelã detegebatur. Et agit ſua uota ſub illa.ſub ſimulatione inquit Prognes uoluntatis ſua uota peragere conatur Tereus. Vlterius iuſto.ultra q̃ honeſtum foret. Proh ſuperi.exclamatio in hominum cæcitatem. Quantũ mortalia pectora cæcæ Noctis habẽt! in quã ta rerum omnium inſcitia hominum animi uerſantur. Ipſo molimine.ipſa præparatiõe. Cõtra ſuam ſalutem.quia a tereo non ſolum ſtupra ta:ſed etiam lingua fuit priuata. Præcontrectatq; uidẽdo.hoc eſt. ante oculis q̃ manibus ſibi eã contrectare uidetur. Neq; enim minus impius eſſet.Nam etiam ſi pater eſſet cum filia rem haberet. Amborum prece. Terei & philomelæ.

Succeſſiſſe.feliciter eueniſſe. Duabus.ſibi & Progne ſorori. Lugubre.triſte & luctus cauſa.

Quinque per autumnos repetitis duxerat annis:
Cum blandita uiro progne. ſi gratia dixit
Vlla mea eſt:uel me uiſendam mitte ſorori:
Vel ſoror huc ueniat.redituram tempore paruo
Promittes ſocero. magni mihi muneris inſtar
Germanam uidiſſe dabis .iubet ille carinas
Infreta deduci:ueloque & remige portus
Cecropios intrat:pyreæaq; littora tangit.
Vt primum ſoceri data copia:dextera dextræ
Iungitur.infauſto committitur omine ſermo.
Cęperat aduentus cauſas mandata referre
Coniugis:& celeres miſſę ſpondere recurſus.
Ecce uenit diues magno philomela paratu.
Diuitior forma. quales audire ſolemus
Naiadas & dryadas mediis incedere ſiluis:
Si modo des illis cultus:ſimileſq; paratus.
Non ſecus exarſit conſpecta uirgine Tereus:
Quam ſi quis canis ignem ſupponat ariſtis:
Aut frõdem poſitaſq; cremet fœnilibus herbas:
Digna quidem facies. ſed & hunc innata libido
Extimulat:pronumq; genus regionibus illis
In uenerem.& flagrat uitio gentiſq; ſuoq;.
Impetus eſt illi comitum corrumpere curam:
Nutriciſque fidem:nec non ingentibus ipſam
Solicitare datis:totumq; impendere regnum:
Aut rapere:& ſæuo raptam defendere bello.
Et nihil eſt:quod non effreno captus amore
Auſit.nec capiunt incluſas pectora flammas.
Iamq; moras malefert:cupidoq; reuertitur ore
Mandata ad prognes:& agit ſua uota ſub illa.
Facundum faciebat amor:quotienſq; rogabat
Vlterius iuſto:prognen ita uelle ferebat.
Addidit & lachrymas: tanq̃ mandaſſet & illas.
Proh ſuperi:quantum mortalia pectora cęcę
Noctis habent:ipſo ſceleris molimine Tereus
Creditur eſſe pius:laudemq; a crimine ſumit.
Quid?q; idẽ philomela cupit? patrioſq; lacertis
Blanda tenens humeros: ut eat uiſura ſororem:
Perque ſuam contraque ſuam petit illa ſalutem.
Spectat eam Tereus:præcõtrectatque uidẽdo.
Oſculaque:& collo circundata brachia cernens:
Omnia pro ſtimulis facibuſque ciboq; furoris
Accipit.& quotiens amplectitur illa parentem
Eſſe parẽs uellet.neque enim minus ipius eſſet.
Vicitur amborom gẽitor prece. gaudet agitque

Illa patri grates. & ſucceſſiſſe duabus
Id putat infelix: quod erat lugubre duabus:
Iam labor exiguus phœbo reſtabat: equique
Pulſabant pedibus ſpatium decliuis olympi.
Regales epulæ menſis: & bacchus in auro
Ponitur. hinc placido dantur ſua corpora ſomno
At rex odryſius q̄uis feceſſit ab illa:
Aeſtuat: & repetens faciem motuſque manuſq;
Q ualia uult fingit: quæ nondum uidit: & ignes
Ipſe ſuos nutrit: cura remouente ſoporem.
Luxerat & generi dextram complexus euntis
Pandion: comitem lachrymis cōmēdat obortis.
Vt uoluere ambæ. uoluiſti tu quoque Tereu:
Hanc ego care gener: quoniam pia cauſa coegit:
Do tibi: perq; fidem: cognataq; pectora ſupplex
Per ſuperos oro: patrio ut tuearis amore.
Et mihi ſolicito lenimen dulce ſenectę
Quā primū (ois erit nobis mora lōga) remitta.
Tu quoq; q̄ primū (ſatis eſt procul eſſe ſororē)
Si pietas ulla eſt: ad me philomela redito.
Mandabat: pariterque ſuæ dabat oſcula natæ.
Et lachrymæ mites inter mandata cadebant.
Vt fidei pignus dextras utraſque popoſcit:
Inter ſeque datas iunxit: natamque nepotemque
Abſentes pro ſe memori rogat ore ſalutent
Suppremumque uale pleno ſingultibus ore
Vix dixit: timuitque ſuæ preſagia mentis.
Vt ſimul impoſita eſt pictæ philomela carinę:
Admotumq; fretum remis telluſque repulſa eſt:
Vicimus exclamat. mecum mea uota feruntur.
Exultatque: & uix animo ſua gaudia differt
Barbarus: & nuſq̄ lumen detorquet ab illa.
Non aliter q̄ cum pedibus prædator aduncis
Depoſuit nido leporem iouis ales. ab alto
Nulla fuga eſt capto. ſpectat ſua preḿia raptor.
Iamque iter effectum: iamque in ſua littora feſſis
Puppibus exierant: cum rex pandione natam
In ſtabula alta trahit ſiluis obſcura uetuſtis.
Atque ibi pallentē trepidamq; & cuncta timētē.
Et iam cum lachrymis: ubi ſit germana: rogantē
Includit: faſſuſque nefas & uirginem & unam
Vi ſuperat fruſtra clamato ſæpe parente.
Sæpe ſorore ſua. magnis ſuper omnia diuis.
Illa tremit uelut agna tremens: quæ ſaucia cani
Ore excuſſa lupi nondum ſibi tuta uidetur:

Iam labor exiguus phœbo. ſignificat finem di ei aduenisse: Equiq; pulſabant. equi inquit ſolis iam peruenerant in occidentalem cæli partem.

Ad rex orthyſius. ſic quidē fere legit. ſed odry ſius per d legendum eſt. nam odryſæ populi ſūt Thraciæ & odryſa urbs eorum: quæ & odryſia dicitur. Vnde odryſius deriuatur. Eleganter autē amantum cogitationes deſcribit poeta. Aeſtu at. ardet. hæc autem particula tamen eſt ſubau dienda. Cura remouente ſoporem amore ſom num repellente. Lux erat. dies aduenerat. Ge neri euntis. recedere cupientis Terei. Quoniā pia cauſa coegit. pium nanq; eſt ſororem ſorori mittere uidendā. Tu caris defendas atq; cuſto dias. Mihi ſolicito. Anxio filiæ abſentia. Leni men. ſolamen. Satis eſt procul eſſe ſororem. ſa tis eſt inquit quod progne longe a me abeſt.

Mandabat. mādata dabat. Dextras. utraſq;. & Terei & prognes. Natamq; nepotemq;. & Prognen & Itym. Pro ſe nomine ſuo & ſuis uer bis. Memori ore. memores ipſi. eſt enim hypal lage. Supremumq;. & ultimo loco inquit: uix potuit dicere uale. Pleno ſingultibus ore. ge ſtum exprimit patris de filia a ſe recedēte admo dum ſoliciti. Ita nanq; Pandion ſingultibus im pediebatur: ut uix potuerit dicere uale. Præſa gia. diuinationes. Eſt enim præſaga. mali mens.

Admotumq; fretum remis. hypallage eſt. ma ri nanq; remi nō mare admouetur remis. Tūc autem remi admoneri dicuntur mari: cum remi gatur nauiſq; remis impellitur. Telluſq; repul ſa eſt: ex uulgari hoc dictum eſt opinione. Ter ra nanq; quæ eſt immobilis. retro pelli a remigā tibus uidetur. Vicimus exclamat. barbari & ab omni ciuilitate alieni hominis mores exprimun tur. Lumen. oculos. Iouis ales. aquila: quæ q̄ nunq̄ fulmine tangitur ſub iouis tutela eſſe per hibetur. Spectat ſua præmia raptor. Ordo eſt & ſenſus. non aliter Tereus ſpectabat Philome lam: q̄ iouis ales raptor ſpectat ſua præmia. cum ipſe prædator depoſuit nido leporem adūcis pe dibus. Reliqua per Parentheſim legūtur. Iāq; iter effectum. confectum. perfectum. Iam enim in thraciam fuerant aduecti. Pandione natā. phi lomelam. Faſſuſq; nefas. nefandum confeſſus amorem. Et uirginem & unam ui ſuperat. ma ximam hominis barbariam oſtendit poeta: qui ſuſtinuerit uirginem: & ſolam ſibi creditam & pa trem & ſororem & in primis deos implorantem uiolare. Illa tremit uelut agna pauens. uirgine um timorem pulchre his ſimilitudinibus ab oue & colūba ſumptis poeta expreſſit. Excuſſa. eie cta. Cani lupi. epitheton eſt lupi colori conue niens: lupi nanq; canicie infecti eſſe uidentur.

Auidos ungues.auidi accipitris: qui columbas maxime infestat. Passos laniata capillos Sinegdoche poetica.sparsos enī capillos cū laniasset Philomela intelligitur. Lacerate autē crines in mœroribus solebant mulieres. Cesis lacertis.percussis brachiis. Diris factis.nefandis sceleribus. Nec coniugalia iura. Nec matrimonii iura:quibus non licet cuiq̄ cum duabus coire sororibus. Omnia turbasti. omnia inquit iura & humana & diuina confudisti. Pellex ego facta sororis.pellex proprie dicitur:quæ cum marito alterius cōcūbit. Tu geminus coniunx:tu duabus es maritus:& mihi & sorori.Debita pœna.te expectat subintelligēdum uidetur. Quī eripis.cur non eripis mihi uitam. Ne quod facinus. Ne aliquod scelus tibi restet in me perpetrandū. Vacuas habuissē criminis ūbras.hoc ē. crimine caruissem. Quādocūq; mihi pœnas dabis.aliquādo mihi punieris. Proiecto.pudore.abiecto.deposito. Si copia detur. si potero.

Feri tyranni. crudelis ab omniq; humanitate. alieni. Nec minor hac metus est . non minor ē inquit metus ne a philomela sorori proderetur scelus q̄ ira.Causa stimulatus utraq;. & ira & timore impulsus. Liberat ensem uagina.e uagina eripit ensem. Iugulum philomela parabat: bene institutæ uirginis morem exprimit poeta: quæ uiolata nihil mortem recusabat:sed ultro iugulum ensi obiiciebat quo citius interficeretur.

Hoc quoq; post facinus. post hoc scelus . post extractam linguam. Lacerum corpus. lingua mutilatum. Commēta funera . fictam mortem philomelæ. Spem suæ mortis.metum ac timorem mortis.sic Dido apud Verg. Hūc ego si potui tantum sperare dolorem. Vsq; uocantem. semper clamantem. Luctantemq; loqui. conātem. Forcipe.forceps instrumentū est fabrile: quo ferrū facile & capitur & tenetur. Ense fero.ipse ferus & crudelis.ē enim hypallage. Radix micat palpitat.motatur. Ipsa iacet. lingua reciса subaudiatur. Mutilatæ colubræ.incisæ serpentis in duas partes.Mutilati uero dicuntur:q̄bus aliquod membrum fuit recisum.Palpitat.salit.frequenter mouetur. Atras uestes.pullas. lugubres. Et inane sepulchrū.cadauere uacuū: quod græci cenothaphium dicunt. Falsis manibus.nō ueris.cum nondū philomela mortua foret. Signa deus bis sex.iam īquit duodecim trā sierant menses. Deus apollo:qui idem est cū sole. Lustrauerat.illustrauerat.quo enī ī signo sol est.idem illustrare uidetur.q̄q̄ circūierat quoq; ītelligere possumus. Quid faciat.facere possit.

Custodia.custodes a tereo appositi. Sic uergilius.Cernis custodia.qualis. Rigent.asperi sūt. ita ut inde nisi per ianuam exitus non detur.

Vtq; columba suo madefactis sanguine plumis
Horret adhuc:auidoq; timet: q̄bus hęserat unguis
Mox ubi mēs rediit:passos lāiata capillos
Lugenti similis:cæsis plangore lacertis
Intendens palmas:o diris barbare factis.
O crudelis ait.nec te mandata parentis
Cum lachrymis mouere piis.nec cura sororis
Nec mea uirginitas.nec coniugalia iura.
Omnia turbasti.pellex ego facta sororis.
Tu geminus cōiunx. hostis mihi. debita pœna.
Q̄ uin animā hāc: ne q̄d facinus tibi p̄fide restet:
Eripis? atq; utinam feciſſes ante nefandos
Cōcubitus.uacuas habuissem criminis umbras.
Si tamen hoc superi cernunt.si numina diuum
Sunt aliquid.si non perierunt omnia mecum:
Quādocūq; mihi pœnas dabis ipsa pudore
Proiecto tua facta loquar.si copia detur:
In populos ueniam.si siluis clausa tenebor:
Implebo siluas:& conscia saxa mouebo.
Audiat hoc æther:& si deus ullus in illo est.
Talibus īrā fieri postq̄ commota tyranni:
Nec mīor hac metus ē: causa stimulatus utraq;:
Quo fuit accinctus:uagina liberat ensem.
Arreptāq; coma flexis post terga lacertis
Vincla pati cogit. iugulum philomela parabat:
Spemq; suæ mortis uiso conceperat ense.
Ille indignantem & nomē patris usque uocantē:
Luctantēq; loqui:comprensam forcipe linguā
Abstulit ense fero: radix micat ultima linguæ.
Ipsa iacet:terræque tremens īmurmurat atrę.
Vtque salire solet mutilatæ cauda colubræ.
Palpitat:& moriens dominæ uestigia quęrit.
Hoc quoq; post facius(uix ausim credē)fertur
Sæpe sua lacerum repetisse libidine corpus.
Sustinet ad prognen post talia facta reuerti:
Coniuge quæ uiso germanam quęrit. at ille
Dat gemitus fictos commentaq; funera narrat:
Et lachryme fecere fidem. uelamina progne
Deripit ex humeris auro fulgentia lato.
Induiturq; atras uestes:& inane sepulchrum
Constituit:falsisque piacula manibus infert:
Et luget non sic lugendę fata sororis
Signa deus bis sex acto lustrauerat anno.
Quid faciat philomela? fugā custodia claudit.
Structa rigent solido stabulorum mœnia saxo.

Os mutum facti caret indice. grande doloris
Ingenium est: miserisq; uenit sollertia rebus.
Stamina barbarica suspendit candida tela:
Purpureasq; notas filis intexuit albis
Inditium sceleris: perfectaq; tradidit uni:
Vtq; ferat dominæ gestu rogat. illa rogata
Pertulit ad prognen. nec scit quid tradat in illis.
Euoluit uestes sæui matrona tyranni:
Fortunæq; suæ carmen miserabile legit.
Et (mirum est potuisse) silet. dolor ora repressit:
Verbaq; quærenti satis indignantia linguę
Defuerant. nec flere uacat: sed fasq; nefasq;
Confusura ruit: pœnæq; in imagine tota est.
Tempus erat: quo sacra solent trieterica bacchi
Sithoniæ celebrate nurus. nox conscia sacris.
Nocte sonat rhodope tinnitibus æris acuti.
Nocte sua est egressa domo regina: deiq;
Ritibus instruitur. furialiaq; accipit arma.
Vite caput tegitur. lateri ceruina sinistro
Vellera dependent. humero leuis incubat hasta.
Concita per siluas turba comitante suarum
Terribilis progne: furiisq; agitata doloris:
Bacche tuas simulat. uenit ad stabula auia tãdẽ.
Exululatq;: euoeque sonat: portasq; refringit
Germanãque rapit: raptæq; insignia bacchi
Induit: & uultus hederarum frondibus abdit:
Attonitamq; thrahens intra sua mœnia ducit.
Vt sensit tetigisse domum phliomela nefãdam:
Horruit infelix: totoq; expalluit ore.
Nacta locum progne sacrorum pignora demit:
Oraq; deuelat miserę pudibunda sororis:
Amplexumq; petit. sed non attolere contra
Sustinet hæc oculos pellex sibi uisa sororis:
Deiectoq; in humum uultu iurare uolenti:
Testariq; deos: per uim sibi dedecus illud
Illatum: pro uoce manus fuit. ardet & iram
Non capit ipsa suam progne: fletumq; sororis
Corripiens. non est lachrymis hoc inq; agendũ:
Sed ferro: sed si quid habes: quod uincere ferrum
Possit. in omne nefas ego me germana paraui.
Aut ego cum facibus regalia tecta cremabo.
Artificem mediis immittam Terea flammis:
Aut lĩguam: aut oculos: & q̃ tibi mẽbra pudorẽ
Abstulerunt: ferro rapiam: aut per uulnera mille
Sontẽ aiam expellã. magnũ est quodcũq; paui.

Os mutum facti caret indice. Os inquit mutũ factum indicare non potest. Grande doloris. Ingenium est. Hac sententia probabilem reddit orationẽ poeta. Purpureas notas. Rubras litteras. Indicium sceleris. A Tereo ppetrati. Vni ex ancillis. Euoluit. Explicat. Vestes. Velum a Philomela missum. Carmen fortunæ suæ. Litteras indices sui infortunii. Mirum est potuisse. Silere subaudiatur. Est autem parẽthesis. Repressit. Compressit. Continuit. Causas autem expõit poeta quibus mota philomela ne unum quidem uerbum emisit. Nec flere uacat Nec flendi tempus habet. Sed fasq; nefasq; cõfusura ruit. Sed furit inquit omne ius & humanũ & diuinum perturbatura. Pœnæq; in imagine tota est. In imaginatione pœnæ qua maritum afficiat. Sacra trieterica. Triennalia. quod tertio quoq; anno celebrabantur Bacchi sacra. A tribus nanq; annis qui ἐτῆ græce dicuntur: Trieterica fuerunt appellata. Sithoniæ nurus. Traciæ. Sithonia enim Thraciæ pars est. Nox conscia sacris. Nocte enim sacra Bacchi celebrabãtur. Acris acuti. Acute sonãtis. Deiq; ritibus Secũdum ritus sacrorum bacchi. Furialia arma. bacchica: quibus mænades utebantur Pulchre aũt baccharũ habitum describit. Ceruina uellera. Ceruinæ pelles. Leuis hasta. Quæ pãpinis ornata Thyrsus uocatur. Bacchæ tuas. Furias. est autem apostrophe ad bacchum. Insignia bacchi. Baccharum ac mænadum habitus. Abdit. abscondit ne agnosceretur a quoq̃. Horruit. Cum quodam horrore extimuit eorę recordatione q̃ a Tereo perpessa fuerat. Nacta locum progne. Secretum subaudiamus. Sacrorum. pignora. ornament sacrificiorum Bacchi. Deuelat. Reuelat. Detegit. Pelex sibi uisa sororis. Causa cur nõ auderet philomela aspicere sororẽ. Testatiq; deos. In testimõium deos adducere. Dedecus illud. Illã ignominiã. Pro uoce manus fuit. Manu enim id significabat: quod uoce indicare nõ poterat. Ardet furit. Corripiẽs. Repræhẽdẽs. In oẽ nefas. ad oẽ nefas ppetrandũ. Artificẽ Terea. Tanti sceleris auctorem. Et quæ tibi membra pudorem Minatur progneſe Terei inguina quibus philomelam uiolauit: gladio amputaturam. Pudorem. Virginitatẽ. Abstulerunt. Systole qualis illa Vergiliana. Matri longa decem tulerunt fastdiia mẽses. Sontem animam. Nocentem sceleratã Terei animam e corpore expellant. Magnum est Supplicium malum ue subintelligatur.

Peragit dū talia progne. Dū talia loquitur.
Quid possit ab illo admonita ē. Quo malo i
quit afficere Tereū possit ex ityli aduētu cogno
uit. De illo nāq; interficiendo cogitare cœpit.
Ah q̄ ī dignationi seruiēs ē illa īteriectio hoc lo
co. Alibi & miserationi. Accessit. Appropin=
quauit. Matriq; salutem attulit. hoc est. Matrē
salutauit. Et paruis adduxit colla lacertis. Et
matris colla paruis brachiis circūdedit. Mota
qdē ē genitrix. Cōmota: qa mater erat. Matres
nāq; filios natura caros hñt. Infractaq; consti=
tit ira. Hoc ē ira quā cōceperat in filiū ꝓgne ipsi
us blanditiis fracta. Labare. Vacillare: & ad mi
sericordiam cōmoueri. Ab hoc. Ab huius Ity
li aspectu. Inq; uicem. Vicissim. p uices. Pan
diōe nata. Seipsā alloquitur progne. Est autem
emphasis. Ac si diceret se natā esse e pandiōe ui
ro genetosissimo. oīq; uirtute ꝓdito rege. Cui
marito. Ac si diceret turpissimo oīumq; nefan=
dissimo. Degeneras. Seipsam arguit progne:
quod a suis degenerat. Si tātum scelus patiatur
inultū in cōiuge Tereo. Sic esset soluta oratio in
cōiugē Tereū diceremus Pietate inquit uti ī cō
iugē Tereū scelus ē. Gangetica tigris. indica a
gange maximo Indiæ fluuio. Adhæret. adiūgi
tur: significat autē Itym a mātre iter latus & pectus
fuisse pcussum. Nec uertit uultū. Magna matris
sæuitia atq; īdignatio q̄ citra uultus auersionem
filū necare sustinuerit. Ad fata. Ad mortem.
Exultat. Feruet. Parte uero Itys carniū elixam.
ptem tostā fuisse ait. Manant penetralia tabo.
Interiora ædiū loca tabo & sanie pueri occisi flu
unt. Ignarq; Terea. Cædis filii insciū. His mē
sis. His epulis. Continens. n. p cōtento sæpenu
mero a poetis ponit. Et patrii moris sacrū. A=
thenienses sacrificiū. His aūt uerisimilia reddit ea q̄
a progne & Philomela ppetrata fuisse narrant.
Vni uiro. Soli marito. Solio auito. Sede auo=
rum. Sua uiscera suas carnes. Nā itys ex Te=
rei sanguine fuerat cōceptus. Tantaq; nox ani=
mi ē. Acclamatio ē in hoīum cæcitatē. Accer=
site. Aduocate. Dissimulare nequit: occultare
non potest. Est. n. dissimulare fingere id nō esse:
quod sit. Crudelia gaudia. Læticiā ex crudeli fi
lii cæde: quē pater uorauerat: puenientē. Iāq;.
Statimq;. Intus habes. Intra temetipsum hēs.
Vbi sit. Itys subauditur. Meritis dictis. Con=
uenientibus uerbis. Thracius. tereus. Thraci=
us tyrānus. Repellit. Euertit. Ciet. Vocat.
Vipereas sorores. furias q̄ pro crinibus uiperas
habere dicuntur. De stygia uallle. Ab inferis.
Reserato pectore. Aperto. Egerere. eiicere.
euomere. Gestit. Cupit. Emersa. Immersa ui
scera filii. Seque uocat bustum. Sepulchrū filii.
Carnes enim illus in stomacho habebat. Nunc
sequit. Modo psequit. Nudo ferro. Stricto en=
se. Corpora cæcropidū. Athenienſium ꝓgnes
& philomelæ. Pennis pendere putares. Alis in

Quid sit ad huc dubito: peragit dū talia ꝓgne:
Ad matrem ueniebat itys. quid possit: ab illo
Admonita est: oculisq; tuens immitibus ah q̄
Es similis patri. dixit. nec plura locuta
Triste parat facinus: tacitaq; exæstat ira.
Vt tamen accessit natus: matriq; salutem
Attulit: & paruis adduxit colla lacertis:
Mixtaq; blanditiis puerilibus oscula iunxit:
Mota quidem est genitrix: infractaq; cōstitit ira.
Inuitiq; oculi lachrymis maduere coactis.
Sed simul ex nimia mentem pietate labare
Sensit: ab hoc iterum est ad uultus uersa sororis:
Inq; uicem spectans ambos: cur admouet inquit
Alter blanditias? rapta silet altera lingua?
Quā uocat hic matrē: cur nō uocat illa sororem?
Cui sis nupta uide pandione nata marito.
Degeneras. scelus est pietas in coniuge tereo.
Nec mora traxt itym: ueluti gangetica ceruæ
Lactentem fœtum per siluas tigris opacas.
Vtq; domus altę partem tenuere remotam:
Tendentemq; manus: & iam sua fata uidentem:
Et mater. mater clamantem: & colla petentem:
En se ferit progne: lateri qua pectus adhæret.
Nec uultum uertit. satis illi ad fata uel unum
Vulnus erat. iugulum ferro philomela resoluit:
Viuaq; adhuc: animæq; aliquid retinentia mēbra
Dilaniat. pars inde cauis exultat ahenis.
Pars uerubus stridet. manant penetralia tabo.
His adhibet coniunx ignarum Terea mensis.
Et patrii moris sacrum mentita: quod uni
Fas sit adire uiro: comites famulosq; remouit
Ipse sedens solio: Tereus sublimis auito
Vescitur: inq; suam sua uiscera congerit aluum:
Tantaq; nox animi est. itym huc accersite dixit.
Dissimulare nequit crudelia gaudia progne.
Iamq; suæ cupiens existere nuncia cladis:
Intus habes: quod poscis ait. circumspicit ille.
Atq; ubi sit: quærit. querenti iterumq; uocanti
Sicut erat sparsis furiali cæde capillis
Prosiluit: ityſq; caput philomela cruentum
Misit in ora patris. nec tempore maluit ullo
Posse loqui: & meritis testari gaudia dictis.
Thracius ingenti mensas clamore repellit:
Viperea sq; ciet stygia de ualle sorores:
Et modo si posset reserato pectore diras
Egerere inde dapes: emersaq; uiscera gestit.

Flet modo: seq; uocat bustum miserabile nati.
Nunc sequitur nudo genitas pandione ferro.
Corpora cecropidum pennis pendere putares:
Pendebant pennis: quarū petit altera siluas.
Altera tecta subit: neq; adhuc de pectore cędis
Excessere notæ: signataque sanguine pluma est:
Ille dolore suo: pœnæq; cupidine uelox
Vertitur in uolucrem: cui stant in uertice cristæ.
Prominet īmodicum pro longa cuspide rostrū.
Nomen epops uolucri. facies armata uidetur.
Hic dolor ante diem: longæq; extrema senectæ
Tempora tartareas pandiona misit ad umbras.
Sceptra loci rerūq; capit moderamē Erechtheus
Iusticia dubium est: ualidis ne potētior armis.
Quattuor ille quidē iuuenes: totidemq; crearat
Fœmineæ sortis. sed erat par forma duarum:
Equibus æolides cephalus te coniuge felix
Procri fuit. boreæ tereus thraceſq; nocebant:
Dilectaq; diu caruit deus Orithyia:
Dum rogat: & precibus mauult q̄ uiribus uti:
Ast ubi blanditiis agitur nihil: horridus ira
Quæ solita est illi nimiumq; domestica uento:
Et merito dixit. quid enim mea tela reliqui?
Seuiciam & uires iramq; animoſq; minaces?
Admouiq; preces: quarū me decedet usus?
Apta mihi uis est. hac tristia nubila pello.
Hac freta concutio: nodoſaq; robora uerto:
Induroque niues. & terras grandine pulſo:
Idem ego cum fratres cęlo sum nactus aperto:
(Nā mihi campus is est) tanto molimīe luctor:
Vt medius nostris concursibus īsonet æther:
Exliantque cauis elisi nubibus ignes.
Idem ego cum subii conuexa foramina terrę:
Suppoſuiq; ferox imis mea terga cauernis:
Sollicito manes: totumq; tremoribus orbem.
Hac ope debueram thalamos petiisse: socerq;
Non orandus erat mihi: sed faciēdus erechtheus.
Hæc boreas aut his non inferiora locutus
Excussit pennas. quarum iactatibus omnis
Afflata est tellus: latumque perhorruit ęquor.
Pulueream q; thraens per summa cacumīa pallā
Verrit humum: pauidāque metu caligīe tectus

aere aliqs pendere putaret. In aues nāq; iam fue rāt trāsmutatæ. Quarę petit altera siluas. Philomela: q̄ in luscīniā fuit cōuersa. Altera tecta subit. Progne q̄ in hirundinē fuit trāsfigurata. Notæ cædis. signa cædis. Signataq; sanguīe pluma est. Pluma inqt ē maculis sanguineis infecta & hirundinū & luscinię. Pœnæ cupidīe: q̄ ꝓgnen philomelāq; afficeret. Vpupā aūt q̄ a græcis epops appellat poeta describit. Cui stāt. erectæ sūt. Immodicū. maximū. Pro lōga cuspide. ꝓ lōgo ense quo fugiētes pseq̄batur. Facies arma ta ur̄. Ita. n. pēnæ circa oc'los sūt dispositæ: ut eos galea fere tectos hr̄e uideat. ideoq; toruo ē aspectu hæc auis. Hæc aūt oīa in Daulide quæ supra cheroniā est: ubi tereus regnauit: ꝓpetrata fuisse Pausanias scribit: q̄uis megarēses affirmēt circa fontes q megaridis uocant illa fuisse gesta. Eorę uero locorę ditionē Tereus amisit ꝓp ea quæ & ipse in philomelā & progne philomelaq; aduersus itym admiserūt. Vnde Megaris sibi ipse mortē cōsciunt tereus: cui Megarenses & tumulū statim erexerūt & singulis qbusq; ānis sacra psolue runt in qbus calculis ꝓ hordeo utunt. Ibi upupā auē primū uisam asserunt. Mulieres aūt athenas rediisse lugentes qd passe essent lachrimisq; semiserabiliter cōfeciſſe. Vnde carę in luscīniā & hirūdinē transfiguratiōes confictæ fuere ea occasione quod hæ aues nescio qd miserabile & luctui sile canūt. Hic dolor ante diē. Pādioni: dolore quē ex filiabus cōcepat mōtuo erechtheus a Pallade educatus: ut scribit Home. & Athenīensibus rex traditus ī regno successit: cuius filiā orithyā amauit Boreas thraciæ uētus & rapuit: ī thraciāq; asportauit: ex q̄ filios duos sustulit. zetū & calain: q̄ pueri qdem sine alis fuerūt. Iuuenes uero alati effecti: una cū aliis argonautis ad uellus aureum rapiendū sunt ꝓfecti. Tartareas ad umbras. ad inferos. Vt aūt Pausanias in Attica scribit: Pandion oīno infelix ī filiarę educatōe fuit: neq; earę filii relicti sūt ulli iniuriæ ultores: tametsi ut fortunā augeret cū thracæ affinitatē iunxerit. Sed nulla est mortalibs euadendi uia: q̄d a deo futurę.

Progne in hirūdinem

Philomela in luscīniā

Tereus ī upupā

Orithyiæ raptus

Sceptra loci. Athenarę īperium. Rerū moderamē: Regni gubernationem. Sed erat par forma duarum. Equatuor filiabus duas æquales pulchritudine fuisse ait ꝓcrin q̄ cephalo æoli filio nupsit: & orithyiā q̄ a Borea dicitur fuisse rapta. Boreæ tereus thraceſq; nocebāt. Crudelitas inquit therei ac thracū Boreæ ne orithyā duceret uxorē nocebant. Deus. Boreas. Horridus ira. Terribilis īdignatione. Boreæ aūt naturā describit. Est. n. uētus ualde īpetuosus & uiolētus. Et merito dixit. Merito Boreas sese carere orithyia cōfessus ē. qñ blandiciis q̄ uiribus uti maluerit. Admoui Appoſui. Quarę me decet usus. Quibus mihi turpe ē uti. Cælo apto. Aere patēti: ī quo uēti cōfligūt. Tanto molimīne luctor. tātis uiribus resisto. Vt medius nr̄is. Phisicorę scīam seqt̄: q ex collisiōe nubiū & tonitrua aiūt cōmoneri: & fulmīa emitti. Elisi ignes. expulsi. ē āt fulminū ꝓpraſis. Idē ego cū subii. Terræ motus ex phisicorę sn̄ia fiunt

a uẽtis ī cauernis terræ clausis: unde sine magno ipetu exire nõ põt. Sollicito. ifesto. pturbo. Excussit põnas. Cõcussit alas: ex quarũ iactatione maximũ uentũ excitatũ fuisse ait. Pulucreã pallã. Puluerulentã uestẽ: q̃ elegãter boreæ attribuit: qđ eo uento flante maximus excitat puluis. Ignes. amores. Nec prius aerii cursus. Nec prius inqt uolare destitit: q̃ ad cicones thraciæ populos pueniſſet. Actæa. Atheniẽsis. Orithyia. Gelidi tyrãni. boreæ uenti: q oĩum ẽ frigidiſſimus. Partuq; enixa gemellos. Eniti ꝓprie mulieres dñr cũ pariũt. Gemellos. zetẽ & calim. Pẽnas genitoris. Alas boreæ prĩs. Nã uenti cũ alis ẽtnũ pinguntur. Subnixa subiecta.

Rutilis capillis. Flauis crinibus. Implumes. sine plumis & alis. zetes aũt legendũ est nõ zetus ut fere in exemplaribus ẽ deprauatũ. Flauescere. flaue fieri lanugine nascẽte. Ergo ubi cõcessit. Postea q̃ inqt iuuenes effecti sũt: ũa cũ aliis argonautis ad rapiendũ uellus aureũ nauigauerũt. Hæc autẽ ad septimi libri initiũ apte cũ sexti fine copulandũ narrant. Cõcessit. locũ dedit. Vellera radiãtia. Pellẽ arietis aureã quẽ phrixus cũ ab eo ad colchos usq; ĩcolumis fuisset delatus: ioui phyxio hoc ẽ fugæ faucti imolauit: ac eius pellẽ aurei uelleris dicauit. Nã Athamas æoli filius crethæiq; frater: ut scribit Appollonius ex Nephela uxore duos sustulit liberos Phrixõ & Hellen. sed Nephele mortua: Ino filiis nouercã supindixit: q̃ utpote nouerca priõis filios uxõis odio pseq; cœpit. Cũq; agri illius ĩcãtamẽtis steriles facti eẽnt: uates subornauit q athamãti referrẽt agros ñ aũ fertiles futuros: q̃ filii prioris uxoris ĩterficerent. Cæterũ Phrixus piculi iminẽtis admonitus arietẽ una cũ sorore Helle ascẽdit: q mare ingressus cũ ad troicũ pelagus pueniſſet: Helle in mare cadẽs ei nomẽ dedit. Inde. n. Hellespontus fuit appellatus. Phrixus aũt in scythiã uectus iouí Phyxio: qđ eius ope nouercæ fugerat insidias arietẽ ipsum imolauit: uellusq; aureũ eidẽ dicauit: qđ q dem in luco Martis a puigili dracõe tauriſq; pernares ignẽ efflãtibus cũ custodiret ab Iasone raptum atq; in thessaliam fuit asportatum. Cum Minyis. Minyæ populi fuerũt thessaliæ antiquissimi. Prima carina. Prima naue. Nã Argo prima omnium nauis fuisse perhibetur.

Zetes & Calais alati

Iasonis expeditio ĩ colchos.

Orithyiam adamans fuluis cõplectitur alis,
Dum uolat: arserunt agitati fortius ignes.
Nec prius aerii cursus suppressit habenas,
Q uã ciconũ tenuit populos & mœnia raptor.
Illic & gelidi coniunx actæa tyranni:
Et genitrix facta est: partuq; enixa gemellos:
Cætera qui matris. pennas genitoris habebant:
Non tamen has memorãt una cũ corpore natas:
Barbaq; dum rutilis aberat subnixa capillis:
Implumes calaisq; puer zetesq; fuerunt.
Mox pariter pennæ ritu cœpere uolucrum
Cingere utrũq; latus. pariter flauescere malæ:
Ergo ubi cõcessit tempus puerilæ iuuentæ:
Vellera cũ minyis nitido radiantia uillo
Per mare non notum prima petiere carina.
P. Ouidii nasonis metamorphoseos li. septius.

Amq; fretum minyæ pagasæa
puppe secabant.
Perpetuaq; trahẽs inopem sub
i nocte senectam
Phineus uisus erat: iuuenesque
aquilone creati
Virgineas uolucres miseri senis ore fugarant:
Multaq; perpessi claro sub iasone: tandem

Raphaelis Regii in septimum metamorphoseos Ouidii librum enarrationes.

Amq; fretũ minyæ. Narraturus poeta quẽadmodũ dẽtes ab Iasõe semiati i hoies armatos fuerũt trãsformati Apolloniũ q argõautica scripsit: potissimũ sequtur: Argonautarũq; in colchos ꝓfectionẽ: medeæq; ãores copiosissime describit. Cã aũt illius Iasonis pegrinatiõis hæc fuisse narrat. Tyro Salmonei filia Neptuno pepit Neleũ & Peliã. deĩde nupsit Cretheo Aeoli filio: eiq; pepit æsonẽ. Pheretẽ: & amythaonẽ. Ac ex pherete qdem nascit admetus. ex Amythaone Melãpus. ex Aesone Iason: q etiã chironi alendus: medicinãq; docẽdus fuit traditus a patre: q senio cõfectus tãtisper dũ filius crescceret: regnũ Thessaliæ Peliæ fratri cõmẽdauit. Cæterũ Pelias oraculũ ab Apolline accepat: ut sibi ab eo caueret: quẽ cũ solo calceo ad se uenientẽ uideret: Fore. n. ut opera eius eẽt moriturus. Iason aũt iam grandior effectus: cũ ad patruũ rediret: forte in ripa Anauri Thessaliæ fluuii offendit Iunonẽ uetulæ similẽ: q̃ uidebat uelle quidẽ fluuiũ transire: sed nõ audere: qđ uidens iason illã humeris suscipiens in ulteriorẽ fluuii ripã trãstulit altero ex calceis in flumine amisso. Sicq; Iason ad Peliã cũ altero calceo puenit: q oraculi recordatus ueritusq; ne ab ipso ĩterficeret: illi mã dauit expeditionẽ in Colchos admodũ piculosam ad uellus aureũ rapiẽdũ: putãs eũ aut ab aliquo interfectũ iri: aut certe in mari alienaue terra pitur. Sed Iason oĩ collecta graciæ iuuẽtute. Argoq; naue fabricata: ad Colchos ꝓfectus & uellus aureũ rapuit: & medeã ætæ regis filiã secũ in patriã reuexit. Iãq; fretũ minyæ. Populi sunt thessaliæ Minyæ a Minya Neptuni filio: q illis impauit: denoĩati. Pagasea puppe. Sic qdẽ legendũ est: nõ pegasea: ut fere in exẽplaribus ẽ deprauatũ. Pagasæ. n. sunt & ꝓmõtoriũ & urbs thessaliæ dictæ απο του παγηναι τηναρχω. hoc ẽ cõpingẽda & fabricãda argo naue. Demetrius aũt scepsius απο των πηγων qbus irrigat locus in quo etiã tẽplũ est Pagasei apollinis. Phineus uisus erat. Phineus rex fuit thraciæ: q ut Dionysius ĩ argonautis narrat: dimissa Cleopatra uxore: Harpalicen scythicã filiis supĩduxit nouercã: cui ut

gereret morē: ꝑprios filios cū excæcasset: ipse quoq; a diis fuit oculis priuatus: atq; hac insup pœna affectus: ut ei harpyiæ fœdissimæ aues escas & raperēt & fœdarēt: quas susceptī hospitio cū aliis argonautis zetes & calais alati iuuenes: ut illi grām referrēt: strictis ensibus ex Thracia usq; ad plotas insulas: q̄ postea a cōuersione eorꝝ strophades fuerūt appellatæ: psecuti sunt. Sub nocte. cæcitate. Virgineas uolucres. harpyias: q̄ uirgine as facies hēbant. Limosi phasidos. Phasis fluuius ē colchorꝝ. unde phasiani fuere denoīati. Phrixea uellera. A phrixo ioui phryxio cōsecrata. Vellera aurata: quod qdem idcirco fictum ē: ut strabo ait. qđ apud colchos torrētes dñr aurꝝ deferre: qđ barbari pforatis tabulis & lanosis pellibus excipiunt. Vnde aurati uellerisfabula est confícta. Voxq; dat. Rñsum dat magnos inesse labores in rapiēdo uellere aureo eē significans. Nā & tauri ignē naribus oreq; efflātes erāt domādi iugoq; subiiciēdi: & dentes draconis seminādi & īpetus hoīum armatorꝝ ex draconis dētibus natorꝝ sustinēdus & puigil draco uellēris aurei custos sopiendus. Magnorꝝ labor. magnorꝝ certaminum. Aeætias. Medea æetæ regis colchorꝝ filia. Sane æeta prima cū æ diphthongo scribit: nō cū œ: & ut quidā ꝑcipiūt & fere in exēplaribus est deprauatū. Et luctata diu. Posteaq̄ diu amori repugnauit. Elegāter aūt uirgīs amore captæ cogitatiōes exponit. Furorē. amoris rabiē. Frustra Medea repugnas. Se ipsam medea alloqtur. Adeo aūt amoris impia uidet: ut cū Iasonis amore capta sit: an amet tam addubitet. Aut aliqd certe. aut qdem legit: sed an fortasse legendū ē: q̄ pticula & dubitātes & interrogātes & soluētes utimur. Cū. n. Medea ad dubitasset qd illud eēt: an aliqd ē inqt amori sile? ac deinde amorē eē oñdit. Nā cur iussa patris. Colligit ex his medea se captā eē Iasonis amore & qđ q̄ mādarat Iasōi Aeæta nimiū difficilia factu uidebant: & qđ illi quē paulloante uidisset adeo timebat. Sūt quoq; dura nimis. Nō solū uideri sed eē quoq; nimiū dura q̄ Iasōi Aeætæ iussu erāt pagenda: assueuerat Medea. Nā & īdomitos tauros ignē ore naribusq; efflātes iugo subiicere: & tot hoies armatorꝝ īpetus sustinēr & puigilē draconē debellare: q̄ impauerat Aeæta: difficillima sūt factu. Mō deniq;. Nūc solū. Tanti timoris. Tantæ sollicitudīs. Excute uirgineo. seipsam medea alloquitur tanq̄ alii uerba faciat.

Medeæ amores

Contigerāt rapidas limosi phasidos undas:
Dumq; adeunt regē: phrixeaq; uellera poscunt:
Voxq; datur mīnyis magnorꝝ horrenda laborꝝ:
Concipit interea ualidos æetias ignes:
Et luctata diu postq̄ ratione furorem
Vincere non poterat: frustra medea repugnas:
Nescio quis deus obstat ait. mirūq; quid hoc ē?
An aliquid certe simile huic: qđ amare uocatur?
Nam cur iussa patris nimiū mihi dura uidētur?
Sunt quoq; dura nimis. cur quē modo deniq; uidi:
Ne pereat timeo? quę tanti causa timoris? (di:
Excute uirgineo conceptas pectore flammas:
Si potes infęlix. si possem: sanior essem.
Sed trahit inuitam noua uis: aliudque cupido.
Mens aliud suadet: uideo meliora proboque:
Deteriora sequor. quid in hospite regia uirgo
Vreris? & thalamos alieni concupis orbis?
Hęc quoq; terra pōt: qđ ames dare. uiuat an ille
Occidat in diis est. uiuat tamē: idque precari
Vel sine amore licet. quid enim cōmisit iason?
Quem nisi crudelem non tangat iasonis ętas
Et genus & uirtus? quem non: ut cętera desint:
Forma mouere potest? certe mea pectora mouit.
At nisi opem tulero: taurorum afflabitur ore:
Concurretque suę segetis tellure creatis
Hostibus: aut auido dabitur fera præda dracōi.
Hoc ego si patiar: tunc me de tigride natam.
Tūc ferrum & scopulos gestare in corde fatebor.
Cur non & specto pereuntem: oculosq; uidendo
Conscelero? cur non tauros exhortor in illum?
Terrigenasq; feros insopitumq; draconem?
Dii meliora uelint. quāq; non ista precanda:
Sed facienda mihi. prodāne ego regna parentis?
Atq; ope nescio quis seruabitur aduena nostra?
Vt per me sospes sine me det lintea uentis:
Virq; sit alterius? pœnæ medea relinquar?

rorꝝ afflabit ore: Taurus ἀπὸ τοῦ ταῦρειν τὴν ὀυρὰν. hoc ē ab extēdēda cauda dr. Oportebat aūt Iasonē tauros ignē naribus efflantes iugo subiicere. bene uero amās sollicita eē fingitur de piculis amato īpendētibus.

Cōcurretq;. Cōfligetq; inqt cū hoībus natis ex dentibus dracōis ab ipso seminatis. Suæ segetis. Semētis ab ipso factæ. A uido draconi. insatiabili. Hoc ego si patiar: ut draconi obiiciat Iason. Tūc me de tigride na-

tam. Tũc.inqt me crudelissimã eẽ fatebor.Crudeles.n.& de tigride nati & ferꝛ in corde gestare dñr. Cõsce lero.sceleratos efficio.est aũt pulchra ironia:q̃ sibi talia nõ eẽ facienda ꝓponit medea. Exhortor.Incãtationi bus stimulo. Terrigẽasq; feros.hoies e terra natos. Insopitũ draconẽ.Peruigilẽ:q nunq̃ sopiẽ. Prodãne.di strahiẽ Medeæ aĩus tum ab amore.tum ab honesto:ut cui pareat ignoret. Nescio qs aduẽa.ac si diceret igno tus qdam ꝓgrinus. Vt ꝓ me sospes. Vt opa mea inqt saluus & icolumis me relicta discedat:ĩ pr̃iamq; suã re uertaẽ. Det lintea uẽtis.Nauigãdo recedat.Nã dare lintea & uela uẽtis est nauigare. Pœnæ.supplicio quod de me pr̃ sumet. Is uultus. Talis uultus quẽ græ ci ωροσωπον uocãt. Et dabit ante fidẽ.Et ante q̃ illi opẽ ferã: mihi iureiurando ꝓmittet me sibi uxorẽ futurã.Nã dare fidẽ ẽ sancte aliqd ꝓmit/ teret. Quid tuta tímes? seipsam reꝑhendit Me dea qđ ea timeat quæ nõ sunt metuẽda. Accin gere.Preparaẽ ad opẽ Iasoni ferendã. Tibi se sp̃ debebit Iason.Hoc est iason sp̃ tuus erit. Fa/ ce solẽni.legitimo mr̃imonio. A parte nãq; totũ intelligimus. Quinq; aũt face fritu romão nouis nuptis ꝑferebantur. Seruatrix celebrabere.Iu/ uẽtutis græcæ seruatrix laudibus extolleris. Er/ go ego.Hactenus Medea ãori est obsecuta.nũc ad honesti cogitationẽ ita redit:ut statĩ illã abiici at. Ergo.affectu seruit hoc loco & indignationi hæc ptĩcula ergo.Indignaẽ nãq; medea qđ soro rẽ frẽm.patrẽ ac pr̃iam relinquere possit. Vẽtis ablata.Nauibus auecta : q̃ uentis agunẽ. Relin quã.Relinquere possim. Est aũt cũ iterrogatiõe legendũ. Nẽpe pater sæuus . Obiectiõibus ita rñdet medea:ut colligat oĩno Iasonẽ eẽ iuuandũ sibiq; cõiugio copulãdũ. Nẽpe.profecto. Stãt mecũ uota sororis.hoc est soror circe mecũ sen/ tit. Maximus deus.Cupido. Titulũ.gloriã.e numerat aũt Medea qbus potitura est: si Iasonẽ fuerit secuta : q̃ qdem ipsi maiora uidenẽ q̃ quæ relinqt. Loci melioris.cultioris.ciuilioris. Fa ma.Gloria. Viget.Floret. Cultus.Ornatus. Quẽq; ego.Magno amore illũ Medea ꝓseq/ tur quẽ cũ oĩbus totius orbis rebus ñ ꝓmutaret. Et uertice sidera tangã.Illi uertice sidera tange re dr̃:qui sibi felices uidenẽ. Quid?qđ nescio qui. Aliã cãm assignat medea q̃ iasonẽ sequendũ nõ esse sibi ꝓsuadet.Multa nãq; noua piculosaq; se uisurã ait:q̃les sunt cyaneæ petræ ad thracium bosporꝛ:q̃ iter se cõcurrere dr̃. Nescio qmõ tes.Cyãeas petras ĩuit : q̃ & symplegades dicũ tur:qđ concurrere ac copulari uidenẽ. Ratibus/ que inimica charybdis . uorago est in freto sicu/ lo naues ad se trahens atq; absorbẽs. Scylla ra pax. Scylla Phorci filia uenenis Circes in mon/ strũ cõuersa se in fretũ siculũ ꝯcipitauit: ubi naui bus fingitur insidiari . Sũt aũt loca in freto siculo ualde piculosa: Scylla & charybdis : quoꝛ alter Italiæ.Scylla uero adiacet Siciliæ. Siculo ꝓfun do.In siculo freto. Cõiugium ne putas. Rõne a scelere Medea reuocaẽ.Se aũt ipsa reꝑhendit: qđ facinori suo honestũ matrimonii nomẽ præ tendat. Speciosa.pulchra & honesta. Quin. Immo. Aspice.cõsidera. Dũ licet.dũ potes. Rectum.honestum. Pietas.In parentes &pa triam amor. Et uicta dabat. Iam inquit cupido

Si facere hoc aliamue potest præponere nobis:
Occidat ingratus.sed non is uultus in illo.
Non ea nobilitas animo est.ea gratia formæ:
Vt timeam fraudem: meritiq; obliuia nostri.
Et dabit ante fidem:cogamq; in fœdera testes
Esse deos.quid tuta times? accingere: & omnem
Pelle moram.tibi se semper debebit iason.
Te face solẽni iunget sibi:perque pelasgas
Seruatrix urbes matrum celebrabere turba.
Ergo ego germanam fratremq; patremq; deosq;
Et natale solum uentis ablata relinquam?
Nempe pater sæuus. nẽpe ẽ mea barbara tellus.
Frater adhuc infans. stant mecum uota sororis.
Maximus intra me deus est. nõ magna relinquã.
Magna sequar. titulum seruatę puppis achiuæ:
Notitiamq; loci melioris: & oppida:quorum
Hic quoq; fama uiget: cultusq; artesq; uirorum:
Quẽq; ego cũ rebus : quas totus possidet orbis:
Aesoniden mutasse nolim:quo coniuge felix
Et diis cara ferar: & uertice sidera tangam.
Quid?q; nescio qui mediis incurrere in undis
Dicuntur montes? ratibusq; inimica charybdis
Nunc sorbere fretũ; nunc reddere: cinctaq; sæuis
Scylla rapax canibus siculo latrare profundo?
Nẽpe tenẽs quod amo: gremioq; ĩ iasonis hærẽs
Per freta longa ferar. nihil illũ amplexa timebo.
Aut si quid metuam: metuam de coniuge solo.
Coniugiũne putas: speciosaq; nomina culpæ
Imponis medea tuę? quin aspice quantum
Aggrediare nefas: & dum licet effuge crimen.
Dixit. & ante oculos rectum pietasq; pudorq;
Constiterant: & uicta dabat iam terga cupido.
Ibat ad antiquas hecates perseidos aras:
Quas nemus umbrosum secretaq; silua tegebat.
Et iam fractus erat: pulsusq; resiederat ardor:
Cum uidet æsoniden: extinctaq; flamma reluxit.
Et rubuere genę: totoque recanduit ore.
Vt solet a uentis alimenta resumere: quęque
Parua subinducta latuit scintilla fauilla
Crescere: & in ueteres agitata resurgere uires:

ab honesto & pietate uictus a Medeæ mente recedebat. Ibat ad antiqs hecates Perseidos aras. hecate: ut scribit Dionysius milesius filia fuit Persei solis filii. In illis nãq; locis duo solis filii nati sũt pseus & æeta. quorũ alter Colchis circa Mæotidẽ paludẽ impauit. Perseus uero in Taurica regione regnauit: q cum grandior natu eẽt: uxorem duxit unam ex incolis nymphis ex q̃ Hecatẽ filiã suscepit: q̃ cũ uirago eẽt: ac uenatrix: prima dicit̃ pe stiteras herbarũ radices inuenisse: piissimaq; & uenenorũ & eorũ q̃ hoĩ opitulant̃ fuisse: ppriũq; pr̃em ueneno necasse. A patruo uero Aeeta in Colchos accersita uxor ẽ ducta. ex qua & Circẽ & Medeã suscepit: q̃q̃ Hesiodus in Theogonia Circen solis filiã fuisse dicat. Hinc uero coarguit̃ eorũ error q dicunt Hecaten perseida idcirco uocari: qd̃ Perseus in Dianæ sacrificiis inuocabat̃. Ad antiquas aras. ad uetusta templa. Hecates pseidos. Persei filiæ. Est ẽt hecate eadem cũ ꝓserpina & Diana. Vt solet a uentis. Pulchra similitudine ostẽdit poeta: quo modo medea iterũ cœpit amore Iasonis ardere. est aũt ordo. Vt pua scintilla q̃ supinducta fauilla solet resumere alimenta a uentis & crescere.

Sic iam lenis amor. iam quem languere putares:
Vt uidit iuuenem: specie pr̃sentis inarsit:
Et casu solito formosior æsone natus
Illa luce fuit. posses ignoscere amanti.
Spectat: & in uultu ueluti tum denique uiso
Lumina fixa tenet. nec se mortalia demens
Ora uidere putat. nec se declinat ab illo:
Vt uero cœpitq; loqui: dexteramq; pr̃hendit.
Hospes: & auxilium summissa uoce rogauit:
Promisitq; torum. lachrymis ait illa profusis:
Quid faciam uideo: nec me ignorantia ueri
Decipiet: sed amor. seruabere munere nostro.
Seruatus promissa dato. per sacra triformis
Ille deæ: lucoque foret quod numen in illo:
Perque patrem soceri cernentem cuncta futuri:
Euentusq; suos: & tanta pericula iurat.
Creditus accepit cantatas protinus herbas:
Edidicitque usum: lætusque in tecta recessit.
Postera depulerat stellas aurora micantes:
Conueniunt populi sacrum mauortis in aruum:
Consistuntque iugis. medio rex ipse resedit
Agmine purpureus: sceptroq; insignis eburno.
Ecce adamanteis uulcanum naribus efflant
Aeripedes tauri: tactæq; uaporibus herbe
Ardent. utq; solent pleni resonare camini:
Aut ubi terrena silices fornace soluti
Concipiunt ignem liquidarum aspergine aquarũ:
Pectora sic intus clausas uoluentia flammas.
Gutturaque usta sonant. tamen illis æsone natus
Obuius it. uertere truces uenientis ad ora
Terribiles uultus: prafixaque cornua ferro.
Puluereumq; solum pede pulsauere bisulco:
Fumificisq; locum mugitibus impleuere.
Diriguere metu subito minyæ. ille nec ullos
Sensit anhelatus. tantum medicamina possunt.
Pendulaq; audaci mulcet palearia dextra:
Suppositosq; iugo pondus graue cogit aratri
Ducere: & insuetum ferro proscindere campum.
Mirantur colchi. minyę clamoribus augent
Adiiciuntque animos. galea tum sumit ahena.

Sic iam lenis amor. iam quem languere putares: Specie. Pulchritudĩe. Præsentis. Iasõis. Resederat. regeuerat. Et casu. & forte ingt Iason i lo die formosior fuit q̃ cõsueuerat. Tum deniq;. Tunc solum. Demum. n. & deniq; interdum solum. aliquando tandem significant. Torũ. lectũ nuptialem ac nuptias ipsas. Triformis deæ. hecates quæ & luna & Diana & ꝓserpina creditur eẽ.. Lucoq; foret quod numen in illo. Per ꝓpositio subintelligat̃ hoc est ꝓ numẽ hecates Persei filiæ: quæ ĩ illo luco colebatur. Perq; patrem soceri. ꝓ Solẽ æetæ patrem: quem sibi socerũ Medeæ coniugio cupiebat. Creditus. Cõtra loquẽdi consuetudinem hoc participio usus poeta esse uidetur. Res. n. credita elegãter dicitur. Iason uero creditus nõ ita: nisi ꝓ cõmisso accipiatur: q̃q̃ creditus etiã gratus intelligi possit. Cãtatas herbas. Incãtatas. Neq;. n. Medea Hecate matre minor fuit uenefica. Sacrum mauortis in aruum. in sacrum martis lucum. Medio agmine. Media multitudĩe. Purpureus. purpuratus ac ꝓ pura ornatus. Purpureum. n. dicimus quod totum ex purpura constat. purpuratum uero purpura ornatum. Adamanteis naribus. Quæ ne igne quidem poterant domari. Adamas nãq; lapis est qui nulla alia re q̃ hircino sanguine domatur. Vnde & nomẽ accipit. Nam. Ἀ α μ α ί ω domo significat. a uero ꝓticula est priuatiua. Aeripedes. ære pedes armatos habentes. Pleni camini. Plenæ carbonibus ignitis fornaces. Silices soluti. Periphrasis est calcis: in quã si immittatur aqua: cũ quodã stridore & ignẽ concipit: & dissoluitur. Aspgine. aspsione. Vsta combusta: ut ꝓ quæ ignea flãma tranſeat. Truces. torui aspectu. Adora uenientis. ad faciem Iasonis uenientis. Præfixa ferro. In summitate ferũ habẽtia fixum. Bisulco pede. bifidis pedibus: q̃les boũ eẽ uidemus. Fumificis. fumũ efficientibus. Spõdeo aũt in qnta caris sede est usus poeta: ut boum mugitus exprimeret̃. Diriguere. exhoruere. expalluere. Vllos anhelatus. Vllos spiritus flammæ exeuntis ex ore tauroũ. Anhelatus secundũ regulam ab anhelando declinauit: q̃us

Tauribus ignem efflãtes.

anhelitus frequẽtius usurpetur. Anhelare aũt est difficulter respirare. Tantũ medicamina possunt. Parẽthesis acclamationẽ in herbas medicas cõtinens: in quarũ uires incredibilis rei cãm poeta refert. Pendula. palearia. Pelles quæ a gutture boum pendẽt palearia dñr. Ferro pscindere, uomere exarare. Mirãtur colchi. stupescũt rei nouitate. Spargit. disseminat. Semina præcincta. infecta potẽti ueneno: ut ex qbus hoĩes armati sint nati. Sati. seminati. Vtq; hoĩs speciem. Hac similitudine declaratur quo mõ dentes serpẽtis figurã contraxerint humanã. Per suos numeros. p suas oẽs particulas. Cõsurgit. cooritur. In aruo fœto. In agro fœcundo: q tot armatos pepit. Arma simul edita. Simul nata cũ illis hoĩbus. Torquere. Cũ impetu mittere. Pelasgi. Minye. Thessali. Ipsa quoque. medea. Et subito sine sanguĩe. Qui timẽt & pallidi & frigidi fiũt. Timore nãq; sanguis ad cor a physicis refugere phibetur. Gramina. herbæ. Carmẽ auxiliare. incantationẽ opitulantẽ.

Dentes Draconis ĩ homines armatos.

Secretas artes. Magicas artes occultas. Martem. bellum. Ciuili acie. Pugna ciuili. Terrigenæ. ex terra geniti. Gratantur. lætantur: Gratulãturq; iasoni uictori. Affectu tacito. amore occulto. Et diis auctoribus horum: diis inferis hecateq; in primis. Peruigilem. semper uigilantẽ.

Supersest. Reliquum ẽ ex iis q̃ iusserat Aeæta. Sopire. In somnum adducere. Herbis. herbarum uiribus. Præsignis: insignis. Aureæ arboris. In q̃uellus aureum suspensum erat. est aũt synæresis & coagmẽtatio duarũ uocalium in unam syllabam. Nisi malimus dicere uersum esse hypermetrum cum præsertim sequens uersus incipita a uocali. Lethei succi. somnũm obliuionẽ quæ inducentis. ΛΗΘΗ enim unde lethæus declinatur obliuio dicitur. Verba facientia. Carmina inducẽtia. Sistunt. stare faciunt. Heros æsonius. Iason æsonides. Possessiuum enim pro patronymico posuit. Muneris auctorem. Medeã quæ auctor & causa fuit: ut iason uellẽ aureo potiretur. Victor. uoti compos. Cecropios portus. Sic quidem fere legitur. sicq; legendum esse ego quoq; olim contendi. Nunc cum inuetusto exemplari animaduerterim Colchiacos scriptũ esse facile in eam sum adductus opinionẽ: ut sentiam colchiacos in Iolciacos esse cõmutandum. Est enĩ Iolcos q̃ & Iaolcos dicitur ab Homero: urbs Thessaliæ Iasonis patria ab Iolco Amyri filio dicta: ut Stephãus de urbibus scribit. Vnde Iolcius & Iolciatus declinatur. Tametsi is q hoc egregiũ opus e latina in græcã linguã trãstulit: cecropias turres legat. hoc est κεκροπιουσ̃ πυργουσ̃. Sed & ipse in deprauatum inciderat exẽplar. De Iolco autẽ meminit & Seneca. An maris uasti domitrix Iolcos. Aemoniæ matres. Hæc ad copulationem sequentis metamorphoseos narrant̃. Iason enim cum Medea a colchis reuersus cum æsonem patrem senio confectum offendisset: uxorẽ medeam rogauit ut sibi ademptos annos patri apponeret. Medea uero maius q̃ petebatur pollicita: uariis undiq; herbis collectis: unaq; concoctis æsonem iam decrepitũ ad quadraginta annorum ætatem reuocauit. Dona ferunt. templis subaudiat̃. Diis. n. sacrificabãt propter filiorum reditum. Induta aurum. indu

Vipereos dentes: & aratos spargit in agros
Semina mollit humus ualido præcincta ueneno
Et crescunt: fiuntq; sati noua corpora dentes.
Vtq; hominis speciem materna sumit in aluo:
Perq; suos intus numeros componitur infans:
Nec nisi maturus cõmunes exit in auras:
Sic ubi uisceribus grauidæ telluris imago
Effecta est hominis: fœto consurgit in aruo:
Quodq; magis mirũ ẽ. simul edita cõcutit arma:
Quos ubi uiderunt præacutæ cuspidis hastas
In caput æmonii iuuenis torquere parantes:
Demisere metu uultumq; animumq; pelasgi.
Ipsa quoq; extimuit: quæ tutum fecerat illum.
Vtq; peti uidit iuuenem tot ab hostibus unum:
Palluit: & subito sine sanguine frigida sedit.
Ne ue parum ualeant a se data gramina: carmen
Auxiliare canit: secretasq; aduocat artes.
Ille grauem medios silicem iaculatus in hostes
A se depulsum martem cõuertit in ipsos.
Terrigenæ pereunt per mutua uulnera fratres:
Ciuilicq; cadunt acie. gratantur achiui:
Victorẽq; tenent: auidisq; amplexibus hærent.
Tu quoq; uictorem complecti barbara uelles.
Obstitit incœpto pudor. at complexa fuisses:
Sed te ne faceres: tenuit reuerentia famę.
Quod licet: affectu tacito lætaris: agisq;
Carminibus grates & diis auctoribus horum:
Peruigilem superest herbis sopire draconem:
Qui crista linguisq; tribus præsignis: & uncis
Dentibus horrendus custos erat arboris aureæ:
Hunc postq̃ sparsit lethęi gramine succi:
Verbaq; ter dixit placidos facientia somnos:
Quę mare turbatum. quæ cõcita flumina sistũt:
Somnus in ignotos oculos ubi uenit: & auro
Heros æsonius potitur: spolioq; superbus
Muneris auctorem secum spolia altera portans
Victor iolciacos tetigit cum cõiuge portus.
Aemoniæ matres pro natis dona receptis:
Grandęuiq; ferunt patres: cõgestaq; flamma
Thura liquefaciunt: indutaq; cornibus aurum

Victima uota facit. sed abest gratantibus æson
Iam proprior leto: fessusq; senilibus annis.
Tum sic æsonides. o cui debere salutem
Confiteor coniunx: quãq̃ mihi cuncta dedisti:
Excessitque fidem meritorum summa tuorum:
Si tamẽ hoc possũt (qđ. n. nõ carmia possunt:)
Deme meis annis: & demptos adde parenti.
Nec tenuit lachrymas. mota est pietate rogantis:
Dissimilemq; animũ subiit pater æeta relictus.
Non tamen affectus tales confessa: quod inquit
Excidit ore tuo coniunx scelus? ergo ego cuiq̃
Posse tue uideor spatium transcribere uitę?
Non sinat hoc hecate. nec tu petis æqua. sed isto
Quod petis experiar maius dare munus iason.
Arte mea soceri longum temptabimus æuum
Non annis renouare tuis. modo diua triformis
Adiuuet: & prẽsens ingentibus annuat ausis.
Tres aberant noctes: ut cornua tota coirent:
Efficerentq; orbem. postq̃ pleniissima fulsit:
Et solida terras spectauit imagine luna:
Egreditur tectis uestes induta recinctas.
Nuda pedem. nudis humeris infusa capillos:
Fertq; uagos mediæ per muta silentia noctis
Incomitata gradus. homines uolucresq; feraq;
Soluerat alta quies. nullo cum murmure serpẽs
Sopito similis nullo cum murmure serpit:
Immotæq; silent frondes. silet humidus aer.
Sidera sola micant: ad quæ sua brachia tendens
Ter se conuertit. ter sumptis flumine crinem
Irrorauit aquis. ternis & hiatibus ora
Soluit: & in dura summisso poplite terra:
Nox ait arcanis fidissima: quæque diurnis
Aurea cum luna succeditis ignibus astra:
Tuq; triceps hecate: quæ cœptis conscia nostris
Adiutrixq; uenis: cantusq; artesq; magorum:
Quæq; magos tellus pollẽtibus ĩstruis herbis:
Auræq; & uenti: montesq; amnesq; lacusq;
Diiq; omnes nemorũ: diiq; omnes noctis adeste:
Quorum ope cũ uolui: ripis mirantibus amnes
In fontes rediere suos: concussaq; sisto.
Stantia concutio cantu freta. nubila pello:
Nubilaq; induco. uentos abigoq;: uocoq;.
Vipereas rumpo uerbis & carmine fauces:
Viuaq; saxa: sua cõuulsaq; robora terra
Et siluas moueo: iubeoq; tremiscere montes:

ta habens cornua auro. Victimarum nanq; cornua inaurabantur. Vota facit. peragit uota.

Aeson ex de/crepito iuuenis

Gratantibus. gratias diis agentibus. Iam propior leto. Iam morti propinquus. Tunc sic æsonides Dixit subaudiat. O cui debere salutem. Gratũ se ostẽdit esse Iason: quo facilius id quod uult: impetrare possit. Est autem ordo & sensus. O coniunx cui me cõfiteor debere salutem: quãq̃ mihi cuncta dedisti & sũma ac magnitudo tuorum meritorum fidem superauit: Tamen deme mihi annos & dẽptos appone meo patri. Si carmina hoc efficere possunt. reliqua per parenthesim leguntur. Dissimilem animum. impium: qui nulla parentis pietate moueri solitus est. Non tamen affectus tales. non tamen inquit se ulla teneri patris æetæ pietate confessa est medea. Ergo ego cuiq̃. Amantis seruat decor̃ mulieris: q̃ amati ãnos producere potius q̃ abbreuiare semper cupit. Quare indignatur Medea: quod iasõ tam parum ab ipsa se amari putet: Vt possit ipsi demere annos: quos alii atribuat. Ergo autẽ hoc loco affectui & ĩdignationi seruit. Sic Augustus. ergõe suprẽmis potuit uox ĩproba uerbis. Trã scribere. transponere. Cuiq̃. alicui qui mihi te sit carior. Nec tu petis æqua. honesta. Diua triformis. Hecate ueneficiorum carminũq; auctor. pẽsens. propicia. Annuat. consentiat. Vt cornua tota coirent. hoc est ut cornua lunæ tota cõplerentur atq; coniungerẽtur ut pẽnilunium fieret. Nudos humeris infusa capillos. Synegdoche poetica. Hoc ẽ. per nudos humeros sparsos capillos habens. Soluerat alta quies. intempestam mediamq; noctem fuisse ostendit: quo tempore omnia in somnum animalia resoluuntur.

Irrorauit. Inspit. Ternis & hiatibus ora Soluit. Ter os inquit aperuit. Sũmisso poplite. Sumissis genibus: ac flexis. Nox ait arcanis fidissima: iuocationes precesq; Medeæ describit poeta ueneficæ maxime conuenientes. Diurnis ignibus. soli. Triceps Hecate. Luna quæ eadẽ esse cum diana: ac prnserpina dicitur. Idcircoq; & triceps & triformis uocatur. Cantus. Incãtamenta. Adeste. auxilio este. Cõcussaq; sisto. agitata stare facio. Stantia freta. Maria quieta. Nunq̃ enim stat mare. Te quoq; luna traho. De cælo detraho. Temerata æra. pcussa ærea uasa. Temerare autẽ significat uiolare. uasa uero tum cum pulsantur uiolari uidentur. Creditũ autem uulgo luna Veneficarum carminibus deficere: quæ ne ad ipsam possint peruenire: tinnitu æreorum uasorum occurritur.

Et mugire ſolum: maneſq; exire ſepulchris.
Te quoq; luna traho: q̃uis tẽmerata labores
Aera tuos minuãt. currus quoq; carmine noſtro
Pallent: ac pallet noſtris aurora uenenis.
Vos mihi tauroꝝ flammas hebetaſtis: & unco
Haud patiens honeris collum preſſiſtis aratro.
Vos ſerpentigenis in ſe fera bella dediſtis:
Cuſtodemq; rudem ſomno ſopiſtis: & aurum
Vindice decepto graias miſiſtis in urbes.
Nũc opus eſt ſuccis: per quos renouata ſenectus
In florem redeat: primoſq; recolligat annos.
Et dabitis. neque enim micuerunt ſidera fruſtra:
Nec fruſtra uolucrum tractus ceruice draconũ
Currus adeſt. aderat demiſſus ab æthere currus.
Quo ſimul aſcendit: frænataq; colla draconum
Permulſit: manibuſq; leues agitauit habenas:
Sublimis rapitur: ſubiectaq; theſſala tempe
Deſpicit: & cretis regionibus applicat angues.
Et quas oſſa tulit: quaſq; altus pelion hærbas
Othryſq; & pindus: & pindo maior olympus:
Perſpicit: & placitas partim radice reuellit.
Partim ſuccidit curuamine falcis aheneę.
Multa quoq; apidani placuerunt gramina ripis
Multa quoq; amphryſi. nec eras ĩmunis enipeu.
Necnon peneus. necnon ſperchiades undę
Contribuere aliquid: iuncoſaq; littora bœbes.
Carpſit & euboica uiuax anthedone gramen
Nondum uulgãtum mutato corpore glauci:
Nona dies illam curru penniſq; draconum:
Nonaq; nox omnes luſtrantem uiderat agros.
Cum rediit. nec erant tacti niſi odore dracones:
Et tamen annoſæ pellem poſuere ſenectæ.
Conſtitit aduenies cĩrra limenq; foreſq;.
Et tantum cælo tegitur. refugitq; uiriles
Contactus: ſtatuitq; aras e ceſpite binas:
Dexteriore hecates: at læua parte iuuentæ.
Has ubi uerbenis ſiluaq; incinxit agreſti:

Currus quoq;.tui ſubaudiant. Nã & luna curru ut ſol dicit uehi. Vos mihi.in gratiã meã. Hebetaſtis.hebetes reddidiſtis ſic ut cõburere nõ poſſent. Vos ſerpẽtigẽis.e dẽtibus ſerpẽtũ genitis hoĩbus. In ſe.Cõtra ſeipſos. Rudẽ ſomno.ſic qdem legit exponitq; exptem ſõni draconẽ atq; puigilię. Sed cũ hoc nomen rudis genitiuo iũgatur: aut ſomni mihi uidet legendũ. aut certe rudẽ ĩ rubrũ uertẽdũ. quo qdẽ mõ is q in græcã linguã hoc opus cõuertit legere uidet. hoc ẽ φοίνικουν φιλακα: ut ad criſtas & ocłos rubẽtes referamus. Aurũ. aureũ uellus. Vidice.cuſtode dracõe. Volucrũ draconũ: alatoꝝ: a quibus Medea uehebat. Permulſit. Blãde ptractauit. Sublimis rapitur. In altũ aerẽ tollit. Deſpicit. Deorſum aſpicit. Et cretis. Secretis ac ſemotis Quaſq; altus pelion. Figurate dictum ẽ. Altus enim ad montem refertur. Sunt autem montes hi omnes Theſſaliæ: de q; bus multa in ſuperioribus diximus libris. Perſpicit. diligenter inſpicit. Radice.cum præpoſitio ſubaudiat: ut cum radicibus euulſas herbas intelligamus. Curuamine falcis ahenæ. Falce ærea curua. Multa quoq; eridani. Non ſolum inquit in montibus: ſed etiam in fluuiorum ripis herbas collegit Medea. Cũ aũt Theſſaliæ fluuios enumeret poeta: ĩportune admodũ de Theſſalia in Italiam ad Eridanum fingitur tranſiliſſe Medea. Quare loco eridani cõtenderim Apidani eſſe legẽdum: cũ præſertĩ apidanus: ut ante quoq; diximus: Notiſſimus Teſſaliæ ſit fluuius.

Nec eras ĩmunis enipeu. Apoſtrophe ad fluuium: quem immunẽ hoc eſt ſine munere nõ fuiſſe ait: quia medea ĩ illius quoq; ripis multas collegit herbas. Iuncoſaq; litttora phœbes. Sicq dem legitur: ſed corrupte: ut mihi uidetur. Neq; enim phœbe locus eſſe ĩ Theſſalia,: quod ſciam inuenitur. Tametſi quidam imperiti Phœbem pro Delo inſula putent accipiẽdam: quod phœbi & phœbes: hoc eſt Appolinis & dianæ patria eſſe dicatur. Sed cum Theſſaliæ loca peragraſſe Medeam: poeta ſcribat inepta eſſe iſta expoſitio coarguitur. Mihi uero loco phœbes placet bœbes legendum: ut q̃ minimum poſſumus a ſilitudine nominum diſcedamus. Nã ut ĩ nouo refert Stra. Bœbe urbs Theſſaliæ fuit bœbeidi lacui adiacens. Videtur aũt poeta. Bœbem pro bœbeide lacu poſuiſſe: cuius littora iuncoſa a iuncorũ mltitudine uocat. Huic autem meæ correctioni etiã appollonii interpres ille græcus aſtipulat Necnõ peneus. Fluuius ẽ Theſſaliæ Peneus q & Araxes fuit uocatus: eo quod oſſam abrũpit ab olympo. uñ ẽt Araxes Harmẽiæ fuit appellatuſ. Et Euboica ãthedone. anthedõ urbs ẽ bœotiæ ãthedõe dicta Dii filio: cuius pater fuit Anthus Neptũi filius ex alce abãtis filia. Eſt & alia anthedõ ĩ phœnicia uñ Anthedõius & anthedonites declinant. Viuax gramẽ. ab effectu: qd uitã & reddat & cõſeruet. Nõdũ uulgatũ. nõdũ uulgo notũ. Intrãſcurſu ãt poeta glauci quoq; metamorphoſin tãgit: q̃ tm̃ ĩ tertio decio libro copioſe deſcribit. Nã glaucus cũ eẽt piſcator: aĩaduertit piſces tactu cuiuſdã herbæ ĩ mare reſiliẽtes: q̃ qdẽ cũ & ipe tetigiſſet: ĩ mare exiliuit: ac ĩ deũ marinũ cõuerſus Scyllã uehemẽt amauit. Nec erãt tacti. Aliã quoq; metãorphoſin tãgit. Nã dracões illi alati odore tm̃ herbaꝝ: q̃s medea collegerat: ſenectã depoſuerunt: Et tm̃ cælo tegit. nõ ẽt tecto. ſub diuo ãt eã pnoctaſſe. Nec domũ itraſſe ſignificat poeta. Statuit. erexit. Iu-

uentæ. Iuuenilis ætatis deæ. Egesta tellure. extracta terrâ. Scrobibus fossis. Velleris atri. ouiũ nigrarũ: quæ Hecate aliisq; diis inferis sunt gratæ. Carchesia. uasa sunt ad potãdum accõmodata. Vergilius primo æneidos. Hic duo rite mero libãs carchesia baccho. Carchesia etiã dicunt fũmæ nauis mali partes: p quarũ forami na funes imittuntur. Poscit. inuocat. Vmbrarum regẽ. plutonẽ. Rapta cũ coniuge. Cũ proserpina in Sicilia a plutone rapta. Fraudare. priuare. Effœtum. uiribus euacuatũ. Plenos. pfectos. Porrexit. extẽdit. Carmine, icantatione, pphanos. Non initiatos. Bacchantum ritu. Baccharũ more. Flagrantes. ardẽtes. Multifidas. in multas partes fissas. Tingit madefacit. Terq; senem flãma. Ter inquit senem purgat igne. aqua. sulfure. hæc enim tria purgationibus ab antiquis adhibebãtur Aemonia ualle. In uallibus thessaliæ. Extremo oriente. ex ultima orientis parte. Pruinas lunæ. Quæ a luna generantur. Humiditatum enim auctor ẽ luna. Et strigis infames. Strix auis est nocturna magno capite rostro & unguibus aduncis. ut in sexto fastorũ describit Oui. Vulgus autẽ putat striges non esse aues: sed uetulas quæ se uenefício quodã in aues conuertunt infantesq; dormientes aggrediuntur: ac eorum sanguinem ita exsugunt: ut aut mortui inueniantur in cunis: aut diu uiuere non possint. Vnde & poeta hoc loco strigis alas infames ait: & uulgus ueneficas omnes strigas uocat. Sane striges a stridendo sunt cognominatæ: ut facile ex his Ouidii carminibus constat. Est illis strigibus nomen: sed nominis huius Causa: q; horrenda stridere nocte solent. Inq; uirum soliti. Lupi etiam inquit soliti se in hominem conuertere particulæ huic medicamento additæ fuerunt. Prosecta intestina a prosecando & recidendo dicta. Alludit autem ad id quod de lupis Plynius inquit. Homines i lupos uerti rursusq; restitui sibi falsum esse existimare debemus. aut credere omnia quæ fabulosa tot sæculis comperimus. Inde tamen ait dictos fuisse uersipelles. Cinyphei chelydri. Serpẽtis libyci. Nã Cinyps fluuius ẽ lybiæ qui iter duas syrtes in mare lybicum exit. Chelydri uero serpẽtes aquatici dicũtur. Viuacis cerui. Diu uiuentis. Nouem sæcula. Tot enim annos cornices uiuere dicũtur. Mortali. æsoni: quem ex sene: ac decrepito potius iuuenem Medea erat effectura. Mitis oliuæ. ab effectu quod oleum omnia mitia reddat siue quod paci dicata est oliua. q̃ mites ac mansuetos homines reddit. Ecce uetus. Repente aridum oliuæ ramum uiridẽ esse factum ostendit. Vetus stipes. Aridus oliuæ ramus. Hãc autem in transcursu metamorphosin signat. Grauidis. Succo plenis.

Strix.

Cinyps

Aridus Oliuæ ramus reuirescit

Haud procul egesta scrobibus tellure duabus
Sacra facit: cultrosq; in guttura uelleris atri
Coniicit: & patulas perfundit sanguine fossas.
Tum super inuergens tepidi charchesia lactis:
Alteraq; inuergens liquidi carchesia mellis:
Verba simul fundit: terrenaquæ numina poscit:
Vmbrarumq; rogat rapta cum coniuge regem:
Ne properent artus anima fraudare senili.
Quos ubi placauit precibusq; & murmure lõgo:
Aesonis effœtum proferri corpus ad aras
Iussit & in plenos resolutum carmine somnos
Exanimi similem stratis porrexit in hærbis
Hic, pcul, esonidẽ. pcul hinc iubet ire ministros:
Et monet arcanis oculos remouere prophanos.
Diffugiunt iussi. sparsis medea capillis
Bacchantum ritu flagrantes circuit aras:
Multifidasq; faces in fossa sanguinis atra
Tingit: & infectas geminis accendit in aris.
Terq; senẽ flamma. ter aqua. ter sulfure lustrat.
Interea calido positum medicamen aheno
Feruet: & exultat: spumisq; tumentibus albet.
Illic æmonia radices ualle resectas:
Seminaq; & flores: & succos incoquit atros:
Adiicit extremo lapides oriente petitos:
Et quas oceani refluum mare lauit harenas.
Addidit exceptas lunę de nocte pruinas:
Et strigis infames ipsis cum carnibus alas.
Inq; uirum soliti uultus mutare ferinos
Ambigui prosecta lupi. nec defuit illis
Squãmea cinyphei tenuis membrana chelydri:
Viuacisque iecur cerui: quibus insuper addit
Ora caputq; nouem cornicis sæcula passæ:
His & mille aliis postq̃ sine nomine rebus
Propositum instruxit mortali barbara munus:
Arenti ramo iampridem mitis oliuæ
Omnia confudit: summisq; immiscuit ima.
Ecce uetus calido uersatus stipes aheno
Fit uiridis primo. nec longo tempore frondes
Induit: & subito grauidis oneratur oliuis.
At quacunque cauo spumas eiecit aheno:

Aliam item metamorphosin describit poeta.

Guttæ aquæ ī flores

Nam guttæ ſpumeæ ui ignis ex ahenoferuenti in terrã eiectæ in uarios flores fuere cõuerſæ. Vernat humus. Variis operitur floribus. Tũc enim humus uernare dicitur: cũ uariis ueſtiẽ herbis. Surgunt. oriuntur. Recludit. aperit. Rapuere. celeriter accepere. contraxere. Sitũs. Squallor. ẽ enim ſitus fæda quædam lanugo ex humero ptocreata in locis præſertim ſole carentibus. Vergilius p loca ſenta ſitu. Inde fit ut corpora illota ſitum contrahere dicamus: & ſqualloꝛẽ qui etiã pedor uocatur. Supplentur. implentur. Adiecto corpore. adiecta carne rugæ tolluntur. Luxuriant. laſciuiunt: Tunc autem membra luxuriare dicũtur: cum ualde pinguia atq; nitida uidẽtur. Aeſon miratur. Stupeſcit

Nutrices bachi iuueneſcunt

Et olim ante quater denos. hoc eſt ſe ante quadraginta ãnos natum fuiſſe recordatur. p quod ſignificat æſonem ex decrepito ſene in uirũ quadraginta annos natum fuiſſe conuerſum. Diſſimilem animum. nã animus una cum ætate mutatur. Alius eſt enim animus iuuenis. alius uiri. alius ſenis. Aetate relicta. Depoſita ſenectute

Viderat. ex alto. Bacchus cum uidiſſet ex decrepito ſene iuuenem factum æſonem: Medeã rogauit: ut nymphas quoq; ſuas nutrices iuuenilibus annis reſtitueret: quod facile a Medea ipetrauit. Suis nutricibus. Nymphis: q̃ ut uidius infantem bacchum educarunt. Aeholchide. Medea.

Peliæ cædes

Neue doli ceſſent. Medeæ ſubintelligatur. Narrat autem quẽadmodum Medea ſenio confectum arietem agnum quidem effecit. Peliam uero interemit. Nam Medea cum peliã Iaſoni inimicũ eſſe cognoſceret: quo facilius eũ perdere poſſet: & ſe a Iaſone odio haberi ſimulauit: & Peliæ filias ſibi conciliauit: quæ cum uidiſſent arietem uetulum in agnum conuerti: impenſius a Medea petierunt: ut Peliam ſibi parẽtem reſtitueret ætati iuuenili. Ipſa uero eis perſuaſit ut ipſum interficerent: ac in uaſe aquæ pleno coquendũ imponerẽt: quod quidem cũ per petraſſent: ipſa a draconibus ī aerem ſublata aufugit. Phaſias. Medea. a Phaſi colchorum fluuio declinata. Quoniã grauis ipſe ſenecta eſt. Ratio cur eam Pelias nõ exceperit. Cepit ſibi conciliauit & decepit. Refert. cõmemorat. Situs. ſquallores & ſenium. Subiecta. Iniecta. p prie nãq; ſpes iniici dicitur. Parili arte. pari artificio Pretium ſine fine paciſci. cœperunt. ſub audiendum. Sine fine. Maximum & immenſum. Ficta grauitate. Simulata rei difficultate.

Aries ī agnum

Rogantum. Peliæ filiarum. Dux gregis. Aries: qui ouium dux eſſe uidetur. Innumeris annis. q̃ plurimis ãnis. Effœtus. uiribus euacuatus. Pecudis. Arietis. Nã pecus omne aial dicitur: humana effigie carẽs. Validos ſuccos. Magnæ potentiæ ſuccos: ut qbus iterfectus aries nõ ſolũ uitæ fuerit reſtitutus: Sed ẽt agnus effectus. balatus. Balar ãt uerbũ ẽ factitiũ: ab ouiũ uoce declinatũ. Lactẽtiã ubera. lacte plẽa. Exhibuer fidẽ. fecer fidẽ.

Ea. Illi herbarũ ſucci. Et tener balatus. hoc ẽ. Teneri agni

Ignis: & in terram guttæ cecidere calentes.
Vernat humus: floreſq; & mollia pabula ſurgũt.
Quæ ſimulac uidit: ſtricto medea recludit
Enſe ſenis iugulum: ueteremq; exire cruorem
Paſſa replet ſuccis: quos poſtq̃ combibit ęſon
Autore acceptos aut uulnere: barba comęq;
Canicie poſita nigrum rapuere colorem.
Pulſa fugit macies. abeunt pallorq; ſituſq;.
Adiectoq; cauæ ſupplentur corpore rugæ.
Membraq; luxuriant. æſon miratur: & olim
Ante quater denos nunc ſe reminiſcitur annos:
Diſſimilemq; animum ſubiit ætate relicta.
Viderat ex alto tanti miracula monſtri
Liber: & admonitus iuuenes nutricibus annos
Poſſe ſuis reddi: capit hoc a colchide munus.
Neue doli ceſſent: odium cum coniuge falſum
Phaſias aſſimulat: peliæq; ad limina ſupplex
Cõfugit: atq; illam: quoniã grauis ipſe ſenecta ẽ:
Excipiunt natæ: quas tempore callida paruo
Colchis amicitię fallacis imagine cepit.
Dumq; refert inter meritorũ maxima demptos
Aeſonis eſſe ſitus: atq; hac in parte moratur:
Spes eſt uirginibus pelia ſubiecta creatis
Arte ſuum parili reuireſcere poſſe parentem:
Idq; petunt iuuenes. precium ſine fine paciſci.
Illa breui ſpacio ſilet: & dubitare uidetur.
Suſpenditq; animos ficta grauitate rogantum.
Mox ubi pollicita eſt: quo ſit fiducia maior
Muneris huius ait. qui ueſtras maximus æuo eſt
Dux gregis inter oues: agnus medicamine fiet.
Protinus innumeris effœtus laniger annis
Attrahitur flexo circum caua tempora cornu:
Cuius ut æmonio marcentia guttura cultro
Fodit: & exiguo maculauit ſanguine ferrum:
Mẽbra ſimul pecudis ualidoſq; uenefica ſuccos
Mergit in ære cauo. minuunt ea corporis artus:
Cornuaq; exurũt: necnon cum cornibus annos.
Et tener auditur medio balatus aheno.
Nec mora. balatum mirantibus exilit agnus
Laſciuitq; fuga: lactentiaq; ubera quęrit.
Obſtupuere ſatę pelia: promiſſaq; poſtq̃
Exhibuere fidem: tum uero impenſius inſtant.

Illi herbarũ ſucci. Et tener balatus. hoc ẽ. Teneri agni

Ter iuga. Tres inquit trãſierãt dies. Nã phœbus demere iuga fingitur equis currũ ſolis trahentibus nocte aduenięte. In hibero flumię. Hiberus hiſpaniæ ẽ fluuius: quẽ ꝑ oceano Atlãtico ponere uidet poeta. Fallax æetias. Medea fallendi petita. Dederãt. effecerãt. Exigit. expellit. Et ſanię. ſanioſũ ſanguinẽ. Et ne ſit ſcelerata. Adeo acutũ eſt hoc dictũ ut contraria retinere uideat. Nequa inqt ſit ſcelerata & impia nõ emittẽdo ſanguinẽ patris ſanioſum: ſcelus ꝑpetrat ipſum interficiẽdo. Quæ niſi pẽnatis. Cerãbus nymphaꝝ ope diluuii tẽpore in auẽ conuerſus altiſſimos Theſſaliæ mõtes aſcẽdit: ſicq; aquarum inundationem uitauit. Pennatis. alatis. Philyræa tecta. Chirõis domũ quẽ Philyra nympha ex Saturno: ut diximus peperit. Veteris cerãbi: antiqſſimi. qppe q ante diluuiũ fuerit. Ob rupta. coopta. Deucaliõeas undas. Diluuium quod fuit tempore Deucalionis & pyrrhæ. Aeoliã pitanę. Pitãe urbs ẽ æolica. unde & æoliã poeta appellat: nõ quod ibi Aeolus regnarit ut quidã putãt. ex Pitana arceſilaus Academicus fuit: qui cũ zenone: apud polemonẽ didicit. Tradunt apud pitanam lateres ſuper aquis fluitare. Factaq; de ſaxo. Metamorphoſin ſerpentis in lapidẽ ſignat. Hic aũt uidetur eẽ ille draco: qui ſpectãtibus græcorũ ducibus apd Aulidẽ ſignificauit decimo tandem anno Troiã eſſe capiendã. Cum enĩ ĩ arboręẽ aſcendiſſet: ĩ q̃ auicularũ nidus erat. nouẽ pullos primũ. deinde eorũ matrẽ deuorauit. Quod cum uidiſſet Calchas decimo demũ anno Troiã capi poſſe prædixit. Serpens uero illa ad perpetuã rei memoream in ſaxeã Draconis imaginẽ fuit cõmutata.

Idæumq; nemus. Idas duas eſſe certũ ẽ. alterã in Creta. alteram in Phrygia. De phrygia uidet poeta ſentire. Quo nati furta. Thyoneus bacchi filius iuuencum phrygiis paſtoribus abegerat. eum cum paſtores perſequerentur: Bacchus Thyoneũ quidẽ in uenatorẽ: iuuencũ uero ĩ ceruũ cõuertit: quod cũ ruſtici uidiſſent: a pſequendo Thyoneo deſtiterũt. Quaq; pater. Quis coryti pater fuerit: aut ubi ſit ſepultus nõ memini me legiſſe. Et quos mera ſuo latratu. Mera ut ſcribit Iginus Icari Atheniẽſis erigones patris fuit canis: q̃ Icaꝝ a ruſticis occiſũ ſuis ululatibus Erigone ĩdicauit: quoꝝ caſũ Iupiter miſeratis in aſtris corpora eoꝝ deformauit. Itaq; Icaꝝ bootẽ. Erigonen uirginẽ. Canẽ aũt ſua appellatione & ſpecie caniculã dixerũt: q̃ a græcis: quod ante maioręẽ canẽ exoriẽt: ꝓcyõ appellat. Eurypiliq; urbẽ. Eurypilus Herculis fuit filius q̃ in Co inſula regnauit augur peritiſſimus de quo Vergilius Suſpenſi Eurypilũ ſcitatũ oracula Phœbi mittimus. Qua cæa cornua mręs. Cos ĩſula ẽ ægea q̃ cous deriuat nõ cæus. Vñ coæ mihi legendũ uidet. Mulieres aũt Coæ cũ ægre ferent ab Hercule armenta geryoni erepta ꝑ agros ſuos fuiſſe acta: Iunoni dicũtur cõuiciatæ. Quare Iuno indignata eas oẽs in uaccas trãſfigurauit. Sane Eurypili tres fuerũt a poetis decãtati: quoꝝ primus Telephi filius regioni Theutraniæ & Caico uicinæ imperauit. Alter ormenii nepos. Nam ormenius duos procreauit filios Amyntorem & euenorem: e quorum altero Phœnicẽ ex altero eurypylum ortos eſſe Strabo refert. Tertius

Ceram bus in auem Draco ĩ ſaxum Iuuencus in ceruũ Coæ mulieres cornutæ

Ter iuga phœbus equis in hibero flumine merſis
Dempſerat: & quarta radiantia nocte micabant
Sidera: cum rapido fallax ęetias igni
Imponit purum laticem & ſine uiribus herbas.
Iamq; neci ſimilis reſoluto corpore regem
Et cum rege ſuos cuſtodes ſomnus habebat:
Quẽ dederãt cantus: magicæq; potẽtia linguæ.
Intrarant iuſſæ cum colchide limina natę:
Ambierãtq; torũ. quid nũc dubitatis inertes?
Stringite ait gladios: ueteremq; haurite cruorẽ:
Vt repleam uacuas iuuenili ſanguine uenas.
In manibus ueſtris uita eſt ętaſq; parentis.
Si pietas ulla eſt: nec ſpes agitatis inanes:
Officium pręſtate patri: teliſq; ſenectam
Exigite: & ſaniem coniecto emittite ferro.
His ut quęq; pia eſt hortatibus: impia prima ẽ.
Et ne ſit ſcelerata: facit ſcelus. haud tamen ictus
Vlla ſuos ſpectare poteſt: oculoſq; reflectunt:
Cæcaq; dant ſæuis auerſæ uulnera dextris.
Ille cruore fluens: ſubito tamen alleuat artus:
Semilacerq; toro temptat conſurgere: & inter
Tot medius gladios pallentia brachia tendens
Quid facitis natę? quis uos in fata parentis
Armat ait? cecidere illis animique manuſq;:
Plura locuturo cum uerbis guttura colchis
Abſtulit: & calidis laniatum merſit in undis.
Quæ niſi pennatis ſerpentibus iſſet in auras:
Non exempta foret pœnę. fugit alta ſuperq;
Pelion umbroſum philyręaq; tecta ſuperque
Othryn: & euentu ueteris loca nota cerambi.
Hic ope nympharũ ſublatus in aera pennis:
Cũ grauis infuſo tellus foret obruta ponto:
Deucalioneas effugit inobrutus undas.
Aeoliam pitanen a lęua parte reliquit:
Factaq; de ſaxo longi ſimulacra draconis:
Idæumq; nemus: quo nati furta iuuencum
Occuluit liber falſi ſub imagine cerui.
Quaq; pater coryti parua tumulatus harena:
Et quos mæra nouo latratu terruit agros:
Eurypyliq; urbem: qua coæ cornua matres

Herculis filius. Eurypyli uero urbem Con esse accipiendam admõet etiam Home. in catalogo cũ inqt. Quiq; Nisyrõ hñt celsam Carpathũq; casumq; Eurypyliq; urbẽ Con æquoreasq; Calydnas. Phœbeãq; rhodon. Phœbo cõsecratã. Et Ialysios Telchinas. Ialysus una ẽ ex rhodi urbibus. Telchines aũt rhodi populi fuerũt q cũ oĩa suo aspectu in peius cõmutarẽt: ab Ioue fuere submersi. Vnde & rhodos prius telchinis fuit appellata Nã Ophiusa primũ & æthræa fuit dicta. deinde telchinis: eo qđ telchines ĩsulã incolerẽt: quos nõnulli fascinatores & maleficos fuisse aiũt: qđ stygiã aquã aĩalibus & stirpibus pniciei gr̃a inspergerẽt. nõnulli contrariũ sentiũt: qđ artibus p̃stantes a similibus artificibus ĩuidia haberent̃. unde hãc infamiã: ut Stra. refert: sũt assecuti: & primũ ex creta in cyprũ uenerũt. postea in rhodõ: primiq; ferrũ & æs ĩ usu habuisse dñr. Nã ẽt harpen saturno fecerũt. Telchis q dem urbs ẽ Aethiopiæ iuxta libyã. Vnde telchines & telchinius deducunt̃. Creta quoq; ex sicyõ telchinia fuit appellata eiusq; incolæ telchines.

Telchines

Puella ĩ columbam

Antiquæ cæ. Cæa insula est q̃ a græcis & Cos & hydriusa uocat̃: auulsa euboeæ: ut scribit Pli. Sed Oui. aliã esse a Co insula sentit. Quingẽtis lõga stadiis fuit quõdã: mox q̃tuor fere ptibus: q̃ ad bœotiã uergebant: mari deuoratis. oppida ut dixi q̃tuor habebat Iulida. Carthæã. Cerestam. Phocestam: ex qbus duo intercidere Ceresia & Phocesia. Ex hac p̃fectã delectatiõi fœmĩs uestẽ auctor est Varro. Carchesia mœnia. Sic qdem legit̃. sed corrupte: ut mihi uĩ. Carthæia uero est legendũ. Nã Carthæa una est ex q̃tuor urbibus ceæ insulæ a Carthæo ibi mortuo cognomĩata. Carthæa aũt urbs ẽ Iberiæ. Inde lacus hyries. Hyrie fluuius ẽ bœotiæ: de quo Home. in. ii. Iliados. ẽ & thyria regio iuxta Aulidẽ. ẽ & urbs isauriæ iuxta seleuciã. est ẽt ĩ Iapygia cretẽsiũ opus. sed lacus hyries iuxta tẽpe esse ĩuit poeta sic dictos a casu hyries q̃ flẽdo amissum filiũ in fontẽ sui noĩs cõuersa fuit. Nã phyllius qdam amore filii hyries captus: cũ mĩta impio pueri pegisset: ei tauq; domitũ negauit. Qđ qdẽ ægre ferẽs puer se ex alto mõte p̃cipitẽ dedit: sed miseratiõe deorũ in cygnũ fuit cõuersus. Delituit. sic qdem legit̃: sed cũ a deliq̃scendo ueniat: delicuit p̃scribendũ uidet̃: ut intelligamus eã in liquorẽ fuisse resolutã. Adiacet his pleuron in q̃. pleuron ætoliæ urbs ẽ. Vnde Pleurõius. Opphias combe. Opphii filia: q̃ iãbe ab iterp̃te græco dicta ĩ auẽ: ne a filiis laceraretur fuit cõmutata. Inde calaureæ latoidos. Calaurea ĩsula est iuxta cretã a calauro neptuni filio declinata. est ẽt urbs locroq;. In qua maxime Latona colebatur. Vnde & latois uocat̃. In uolucrem uersi. Hic fuisse uidetur Cæix rex Trachynæ: q cũ tempestate in mari p̃sset: Halcyoneq; ipsius uxor æoli filia flendo pire uellet: ambo ĩ aues halcyonides cõuersi fuerũt: ut in. xi. Poeta plene describit. Dextera cyllene ẽ. Cyllene mõs est arcadiæ Mercurii natiuitate notissimus a Cyllene nympha cognominatus. Est etiam cyllene Elienſiũ nauale. In q̃ cum matre menephron. taxat Menephrona quẽdã poeta: quẽ cum matre coire nõ puduit. Cephison p̃cul hinc. cephisus fluuius est bœotiæ p̃terlabens Delphos: cuius filius ab Apolline in phocam: hoc ẽ uitulũ marinũ fuit conuersus.

Hyries filius in cygnũ

Menephron Puer in phocã

Fungi ĩ homies

Eumeliq; domũ. eumelus filius fuit Admeti regis thessaliæ: cuius filiã in auẽ cõuersam fuisse: ait Oui. Ephyren pirenida. Corinthũ: in q̃ fons est pyrene. Scite aũt pirenida adiecit. nã multæ urbes eodẽ noĩe uocãtur: ut diximus. Apud corinthũ uero antiqtus hoĩes ferunt̃ ex fungis ortos eẽ. Sed postq̃ colchis. Medea dolẽs creusam creõtis corinthioq; regis filiã a Iasone sibi fuisse p̃latã: quo die nuptiæ celebrabant̃: coronã ex naphtha: q̃ igni uel lõgius posito stati accẽdit̃ cõfectã uelut mũeri nouæ nuptæ misit: q̃ ex funalibus ignẽ cõcipiẽs cũ totã regiã cõbureret: Medea spectãte Iasone filiis laniatis a dracõibus alatis in aerem sublata Athenas aduolauit: ubi ægeus eã nõ hospitio solũ: sed etiã lecto sibi copulauit: ex qua cum iam Medum filium suscepisset: theseus

Telchines aũt rhodi populi fuerũt q cũ oĩa suo aspectu in peius cõmutarẽt: ab Ioue fuere submersi. Vnde & rhodos prius telchinis fuit appellata

Geſſerunt: tunc cum diſcederet herculis agmen.
Phœbeamq; rhodon & ielyſios telchinas:
Quorum oculos ipſo mutantes omnia uiſu
Iupiter exoſus fraternis ſubdidit undis.
Tranſit & antiquę carthæia mœnia cææ:
Qua pater alcidamas placidam de corpore natæ
Miraturus erat naſci potuiſſe columbam.
Inde lacus hyries uidet: & cygneia tempe:
Quę ſubitus celebrauit olor. nam phyllius illic
Imperio pueri uolucreſq; ferumq; leonem
Tradiderat domitos. tauq; quoq; uincere iuſſus
Vicerat: & ſtricto totiens iratus amori
Premia poſcenti taurum ſuprema negauit.
Ille indignatus cupies dare dixit: & alto
Deſiluit ſaxo. cuncti cecidiſſe putabant.
Factus olor niueis pendebat in aere pennis.
At genitrix hyrie ſeruatum neſcia flendo
Delicuit: ſtagnumq; ſuo de nomine fecit:
Adiacet hiſ pleuron: in qua trepidantibus alis
Opphias effugit natorum uulnera iambe.
Inde calaureæ latoidos aſpicit aura
In uolucrem uerſi cum coniuge conſcia regis.
Dextera cyllene eſt: in qua cũ matre menephron
Concubiturus erat ſæuarum more ferarum.
Cephiſon procul hinc deflentem fata nepotis
Reſpicit in tumidam phocen ab apolline uerſi.
Eumelique domum lugentis in aere natam.
Tandem uipereis ephyren pirenida pennis
Contigit. hic æuo ueteres mortalia primo

ſpſius qdem ægei filius:ſed quem pater nōdū uiderat:athenas aduēit:quē cū & ſibi & filio ualde Medea timerī aconitum uenenū:qđ e cerberi ſpūa natū eē aiūt:ꝓparauit:ægeoq; pſuaſit:ut illi tanq̄ hoſti ꝓberet.Id uero cū Theſeus foret hauſturus:capulo enſis uiſo agnitus a pre ꝓhibitus é.Quare Medea nubes carminibus excita uit:qbus tecta una cū filio.Medo theſei gladiū fugiēs in aſiam aduolauit. Vbi ut ſtrabo narrat : a qbuſdā dicit cū Iaſone regnaſſe:ac ueſtē tenuiſſimā qua utebat de ſuo noie Medeā appellaſſe. Cū.n. ꝓ rege exiret faciē ſuā occultabat.Huic Medus filius regni ſucceſſor regiōi nomē ferī impoſuiſſe. Colchis.colchicis. Noua nupta. Creuſa creōtis corinthioꝝ regis filia. Vlta male.Q̄m mr̄ cū eēt:cōes filios iterfecit. Titanias dracōibus .q ex titanū ſanguie nati eſſe dr̄. Palladias arceſ.athēas:ubi Phineūs.piphas & Polyphemōis neptis ī aues fuere cōuerſi.hæ uero fabulæ mihi ſunt ignotæ. Excipit hāc ægeus facto. Aegeus rex athēaꝝ cōſuluit oraculū quo mō ꝓlē uirilē ſuſcipe poſſet: a quo cū accipiſſet: ut prius q̄ Athenas reuerteret:cū muliere coiret ad Pitheū Troezenis regē ꝓfectus ei oraculum cōmunicauit.Quo cognito Pitheus ei filiā Aethrā copulauit.Inde uero ægeus diſceſſurus uxorē iam grauidā ad ſaxū ſolā cū adduxiſſet:illi calceos gladiūq; ſubiecit.Vxori deide mādauit: ut ſi maſculū peret:eū ad ſe nō āte mitteret : q̄ adultus ipſe p ſe reuoluto ſaxo gladiū &calceos tollēs ſecū ferret . Hinc.n.ægeus ſe cognituꝝ ſupabat: an quē æthra foret paritura:ſibi filius eēt. Theſeus igit cū adoleuiſſet indicāte mr̄e &ſaxū reuoluit:& calceos & gladium ſuſtulit:athenaſq; ꝓfiſcens multos latrones Iſthmū obſidētes iterfecit. cū uero athenas pueniſſet: nō ante a pre agnitus eſt:q̄ capulū gladii ſui: quē ſaxo pater ipſe ſubiecerat:aſpexit:quo cognito:poculū uenenatū ſtimulante Medea iā porrectū e filii māibus excuſſit. Facto ī uno.In hoc uno fcō:quo Medeā hoſpitio ſuſcepit. Proles ignara. Ignota legēdum mihi uidetur:q̄uis fere ignara legat. Aconitō. herba ē preſentiſſimi ueneni ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΚΟΥΗΣ hoc eſt a cote dictum:quod in cotibus naſcatur: ut nō ſolum Plinius:ſed ipſe quoq; ſcribit Ouidius. Echidneæ canis. Cerberi canis tricipitis. Nam ut refert Plinius in uigeſimo ſeptimo naturalis hiſtoriæ:Fabulæ narrauere aconitum e ſpumis cerberi canis ortum: extrahente eum ab inferis Hercule . Ideoq; apud heracleam ponticā: ubi monſtrat eius ad inferos aditus:gigni. Specus eſt.Iuxta Heracleam pōticam: ubi Herculis ad inferos deſcēſus mōſtratur. Tirynthius heros.Hercules a tiryntho pria cognomiatus. Reſtantē.reſiſtentē. Nexis adamante catenis.hoc eſt ex adamante cōfectis:ac per hoc firmiſſimis. Ternis latratibus.qa tria habet capita. Quæ quia naſcuntur. Sic & Plinius q̄uis aliā quoq; nominis originem aſſignet:his quidem uerbis. Naſcitur ī nudis cautibus:quas aconas uocāt: & īde aconitū dixere: nullo iuxta ne puluere qdem nutriente. Hanc aliqui rationem nominis attulere. Alii quoniām uis eadem in mortem eſſet: quæ cotibus ad ferri aciem deterendam: ſtatimq; admota uelocitas ſentiretur. Cōiugis aſtu.uxoris aſtutia. Ignara dextra.Ipſe inſcius. Facinuſq; excuſſit. Venenum ab ore filii repulit. At genitor q̄q̄. Theſei geſta cōmemorat poeta:quo cōmodius metamorphoſin ſcylle in auē cū ſupiore fabula cōnecter poſſit. Diſcrimie puo.pua differētia.Paulū.n.abfuit:qn uenenū theſeus hauriret.

Corpora uulgarunt pluuialibus edita fungis.
Sed poſtq̄ colchis arſit noua nupta uenenis:
Flagrantēq; domum regis male uidit:utroq;
Sanguine natorum perfunditur impius enſis:
Vltaq; ſe mater male iaſonis effugit arma.
Hinc titaniacis ablata draconibus intrat
Palladias arces:quæ te iuſtiſſime phineu:
Teq; ſenex peripha pariter uidere uolantes:
Innexamq; nouis neptē polyphemonis alis.
Excipit hanc ægeus facto dānandus in uno.
Nec ſatis hoſpitiū ē.thalami quoq; fœdere iūgit:
Iamq; aderat theſeus proles ignara parenti:
Qui uirtute ſua bimarē pacauerat iſthmon.
Huius in exitium miſcet medea:quod olim
Attulerat ſecum ſcythicis aconiton aboris.
Illud echidnææ memorante dentibus ortum
Eſſe canis.ſpecus eſt tenebroſa cæcus hiatu.
Eſt uia decliuis:per quā tirynthius heros
Reſtantem contraq; diem radioſq; micantes
Obliquantem oculos nexis adamante cathenis
Cerberon attraxit:rabida qui concitus ira
Impleuit pariter ternis latratibus auras.
Et ſparſit uirides ſpumis albentibus agros:
Has concreſſe putant.nactaſq; alimenta feracis
Fœcundiq; ſoli uires cepiſſe nocendi:
Quæquia naſcuntur dura uiuacia caute.
Agreſtes aconita uocant.ea coniugis aſtu
Ipſe parens ægeus nato porrexit ut hoſti.
Sumpſerat ignara theſeus data pocula dextra:
Cum pater in capulo gladii cognouit eburno
Signa ſui generis facinuſq; excuſſit ab ore.
Effugit illa necem nebulis per carmina motis.
At genitor quāq̄ lætatur ſoſpite nato:
Attonitus tamen eſt geniti diſcrimine paruo
Committi potuiſſe nefas.fouet ignibus aras:
Muneribuſq; deos implet:feriuntq; ſecures

Phineus & Peripas ī aues

Medea ad ægeum.

Aconitum ex Cerberi ſpumis.

Vnde aconitū

re.

Horatius

Marathon

Thelei gesta

Crémyon

Epidaurus

Sciro/nis ossa in sco=pulos

Cephisias

Eleusis

Cercyonis

Alcathoe

Sciron

Colla torosa. Crassa ac pinguia. Vinctorꝝ cornua. habentium cornua uittis colligata. Nullus erechthidis. Athenien̄sibus ab erechtheo rege dictis. Ea aũt festa Thesēia a Thesēo uocata fuerũt. Agitãt. celebrant. Vi no ingeniũ faciẽte. Sic Horatius. Fœcundi calices quẽ nõ fecere disertũ. Te maxīe theseu. Carmina refert: q̄ in theseī laudẽ canebant̄. Theseus. n. ægei filius ex æthra Pitthei filia tot præclara gessit: ut inter hercules unus numeret̄. Nã & Taurꝝ ab eurysteo īmissum atticã totã uastantẽ in Marathone īterfecit. & uarios græciæ latro nes sustulit. Marathõ aũt cãpusiẽ & silua iuxta Athenas a Marathõe Heroe ut Pausanias scribit cognomīa tus. Vnde Marathõius declinat̄. Cretæi tauri. Cretẽsis. Ex creta. n. ab hercule ad Eurysteũ du= ctus ẽ. nã minos: ut fert̄. Neptuno sacrificaturus uictimã optauit maiestate illius dignã: cui neptu nus taurꝝ optulit pulcherrimũ. Eũ cũ seruare uel let Minos: iratus Neptunus tauro furorẽ īmisit: quo tota fere insula fuit deuastata. Ad eũ domã dũ missus est Hercules: quẽ uinctũ ad Eurysteũ duxit. Ab eo uero dimissus: cũ atticã deuastaret: a Theseo fuit interfectus. Quodq; suã crẽmyo na. crẽmyõ uicus est iuxta corinthũ: q̄ diu a Crẽ myona sue mr̄e & Calidonii & Erymãthii apro rũ fuit uexatus: q̄ a theseo īterfecta securos illius loci colonos præstitit. Est ẽt Crẽmyõ urbs libyæ unde Crẽmyonius deriuat̄. Crẽmyon q̄dem a gracis p̄ duplex m scribitur. Sed alterꝝ ab ouidio uersus gratia p̄termissum uidet̄. Tellus epidau ria. epidaurus urbs est peloponẽsi æsculapii tem plo nobilis: q̄ ut Stra. refert. Epitaurus antea uo cabat̄. Clauigerã prolẽ uulcani. piphrasis ẽ pi= phiti latroniꝰ: q̄ iuxta epidaurꝝ cũ hospites pime ret claua quadã. q̄ coryna uocabat̄: corynetus fu it cognomiatus. Is a Theseo tãdẽ: ut scribit Dio dorus fuit īterfectus. Vidit & īmitẽ. Procrustes: ut idẽ scribit Diodorus: eo in loco terræ atticæ: q̄ Curdalus dicit̄: latrocinia exercens cogebat hos pites supra lectum aliquẽ ascẽdere: quo si lõgio= res fuissent: pars supeminens ãputabat̄. Qui ue ro breuiores fuissent: pedibus distẽdebant̄: a q̄ re Procrustes ẽt fuit cognomiatus. Nã προκρουω unde declinat̄: significat impello. Is quoq; a the seo fuit interfectus. Immitẽ. crudelẽ. Cephisi as ora. regio quæ a cephiso Bœotiæ fluuio allui tur. Cercyõis letũ. Cercyonitẽ latro arcadicus: qui apud Eleusinam uiatores ad certamẽ p̄uoca bat: uictosq; īterficiebat: a Theseo fuit īterẽptus. Eleusis aũt urbs est atticæ: ubi cereris ẽ templũ: a qua cerealis fuit cognominata. Occidit ille scinis. Scinis latro fuit Isthmũ obsidens: ut in q̄nto refert Diodo rus: q duas pinus flectebat: ac utriq; hoīs brachia alligabat. deinde sursum emittens corpus ui discerpti maxi mo cruciatu afficiebat. Istũ quoq; Theseus īteremit. Tutus ad alcathoen. alcathoe eadẽ esse uidet̄ cũ Mega ris: urbs media īter pelopõnesum. Atticam & bœotiã. q̄ ab Alcathoo Pelopis filio: q Megareo regi ut pausani as scribit: in regno successit fuit denominata. Cũ. n. leo quẽ Citheroniũ appellarũt: Enippum Megarei regis fi liũ interfeciss̄et: Megareus ipse & filiæ nuptias & regni successionẽ ei p̄posuit: qui leonẽ citheroniũ strauiss̄et. Alcathous uero Pelipis filius feram aggressus cum uictor euasiss̄et: regnum susc̄epit ac īter alia quæ gessit: tem plum ædificauit: quod Agrestis & apollinis & dianæ uoluit appellari. Lelegia mœnia. a lelege ædificata. Nã ut idẽ Pausanias narrat: Megarẽses aiunt duodecim post Carã Foronei filiũ sæculis Lelega ex ægypto p̄fectũ regnum optinuisse eoq; regnante se Leleges uocatos fuisse: quod quidem & Strabo significat: cum inq̄t Cares cũ prius leleges & insulares eẽnt: fauẽtibus Cretẽsibus q miletũ cõdidere: in cõtinẽte habitare cœpisse. Cõpo sito scirone. Sepulto. sublato. Scirõ aũt latro fuit: qui ea Megaridis loca habitauit: q̄ ab eo scironia saxa uocã tur. Is pegrinos illac trãseuntes cogebat seipsos de p̄cipiti loco iactare: uel deductos supra scopulũ abruptũ ip se calce in mare p̄iiciebat. Scopulis nomẽ scironis īhæret. ut refert Stra. Scironides petræ atticis finibus im= minẽt: iuxta mare trãsitũ nõ relinquẽtes. Supra eas aũt uia est in atticã. atq; megara ab Isthmo ducens. Caur=

Colla torosa boum uinctorum cornua uittis.
Nullus erechthidis fertur celebratior illo
Illuxisse dies. agitant conuiuia patres:
Et medium uulgus. necnon & carmina uino
Ingenium faciente canunt. te maxime theseu
Mirata est marathon cretæi sanguine tauri.
Quodq; suã securus arat cremyona colonus
Munus opusq; tuum est. tellus epidauria per te
Clauigeram uidit uulcani occumbere prolem.
Vidit & immitem cephisias ora procrusten.
Cercyonis letum uidit cerealis eleusis.
Occidit ille scinis magnis male uiribus usus:
Qui poterat curuare trabes: & agebat ab alto
Ad terram late sparsuras corpora pinus.
Tutus ad alchathoen lelegeia mœnia limes
Composito scirone patet: sparsisq; latronis
Terra negat sedem. sedem negat ossibus unda:
Quę iactata diu fertur durasse uetustas
In scopulos. scopulis nomen scironis inhęret.
Si titulos annosq; tuos numerare uelimus:
Facta prement annos. pro te fortissime uota
Publica suscipius. bacchi tibi sumimus haustus.
Cõsonat assensu populi precibusq; fauentum
Regia: nec tota tristis locus ullus in urbe est.
Nec tamẽ (usq; adeo nulla est syncera uoluptas:
Sollicitumq; aliquid lætis interuenit) ægeus
Gaudia percepit nato secura recepto.

quoq; uentũ ab illis ſaxis flantẽ ꝓcellaſq; cientẽ ſcirona Atheniẽſes uocant. Fingit aũt poeta oſſa ſcironis ī ma re ꝓiecti fuiſſe in ſcopulos cõuerſa. Facta ꝑmẽt ānos. hoc eſt geſta tua numero ānos ſupabũt. Pro te fortiſſi me uota. Theſeia ſignificat: q̃ feſta in Theſei honorẽ Atheniẽſes inſtituerũt. Vſq; adeo nulla ẽ. parentheſis eſt: ſnĩam loco maxie accõmodatã cõtinens. Bella parat minos. minoẽ iouis filiũ ex europa regẽ fuiſſe cretæ notius ẽ: q̃ ut ſit exponendũ. Huic androgeus filius fuit athletico certamine clarus: q cũ athenis ex paleſtra ui/ ctoriã reportaſſet: maximã in ſe inuidiã cõcitauit. Quapp inſidiis ægei athenienſiũ regis occiſus cũ domũ nõ rediret: Minos pr̃ aduerſus atheniẽſes bellũ mo uit ipſis & peſtilentiã & famẽ impcatus: ut andro gei cædẽ ulciſceret. auctores Plutar. & Diod. pri us aũt q̃ oppugnare cœpiſſet athenas: uaria ſibi auxilia cõparauit: q̃ſdã q; inſulas expugnauit: q̃s enumerat poeta: ac ſi q̃in his metamor. fuit facta deſcribit. Firmiſſimus. ferociſſimus. Ira pr̃ia. pr̃i cõueniente ob filii cædẽ. Iuſtis armis. bello iuſto: gppe qđ fuit ſuſceptũ ꝓ filii cæde ulciſcen da. Quaq; patẽt aditus. quocũq; nauibus pote rat puenir̃. Hĩc anaphen ſibi iũgit. anaphe īſu la ẽ ī cretico pelago ũa ex ſporadibus iuxta the ras: q̃ a Mẽbliaro: q una cũ Cadmo ad q̃rẽdam europã nauigauit: Mẽbliaros fuit appellata. deĩ de argõautis a tẽpeſtate uexatis caligineq; optis cũ apparuiſſet: anaphe απο Του αμαφαιγειν fuit cognominata. Et hinc ſtymphalea regna. ſtymphalus qdem urbs eſt arcadiæ. Sed de hac mihi poeta ſentire nõ uideẽ: cũ inſulas enumeret ſibi a minoe cõciliatas. forſitan aũt deprauatus ẽ hic uerſus: q hinc aduerbio eraſo aſtypalæia ex/ poſcere ur̃. Eſt. n. Aſtypalæa īſula: una ex cycla/ dibus: ab aſtypalæa ancæi mr̃e denoĩata. nã an/

Bella parat minos: qui quãq; milite, quãq;
Claſſe ualet: patria tamẽ eſt firmiſſimus ira:
Androgeiq; necem iuſtis ulciſcitur armis.
Ante tamen bello uires acquirit amicas:
Q uaq; patent aditus: uolucri freta claſſe perrat.
Hinc anaphen ſibi iungit: & aſtypaleia regna.
Promiſſis anaphen. regna aſtypaleia bello.
Hinc humilem myconen: cretoſaq; rura cymoli:
Florentemq; tyron. cypron. planamq; ſeriphon:
Marmoreãq; paron: quãq; impia ꝓdidit arnen:
Sithonis accepto q; auara popoſcerat auro:
Mutata eſt in auem: quę nunc quoq; diligit aurũ
Nigra pedes. nigris uelata monedula pennis.
At non oliaros didymeq; & tenos & andros
Et gyaros: nitidæq; ferax peparethos oliuæ
Gnoſiacas iuuere rates, latere inde ſiniſtro

tea a caribus hĩtata pirrha: primũ. deĩ de palæa. tum θεων Τραπεζα. hoc eſt deor̃ mẽſa fuit appellata. Et ãt etiã alia eiuſdẽ noĩs cũ urbe ĩter Rhodũ & Cretã. Eſt & nomẽ duar̃ urbiũ quar̃ altera eſt in Co inſula. altera ĩ ſamo. Vñ aſtypalæeus & aſtypalæata declinaẽ. Hinc humilẽ myconẽ. Myc̃oe q̃ & myconus a Stra. uocaẽ: ũa eſt ex cycladibus. In ea uero inſula dñr iacere nouiſſimi gigantũ ab hercule lapidibus obruti. Fere aũt myco/ nii ſunt calui. Cretoſaq; rura tymoli. ſic qdem corrupte. Cymoli uero p c recte legiẽ. eſt. n. cymolus q̃ & Echi nuſa inſula in cretico mari: una ex ſporadibus: a q̃ terra cymolia nũcupaẽ: ut Strabo ſcribit: ad quod alludens poeta cretoſa Cymoli rura appellat. In illa nãq; effodiẽ Creta: quæ cymolia dr̃: purgãdis ueſtibus apta. Flo/ rentẽq; tyron cyprũ. hic quoq; uerſus mihi uideẽ eſſe deprauatus. Cũ. n. poeta enumeret inſulas cretæ uicinas quas ſibi minos adiũxit: impite admodũ ſporadibus atq; cycladibus tyron: q̃ phœniciæ adiacet: ac cyprũ quæ Syriæ admiſceret. Forſitan aũt nõ tyron ac cyprũ: ſed Siphnũ & ſcyron eſt legendum. Siphnos. n. īſula eſt cy molo ꝓpinqua uiſu ſpectabilis: a ſiphno Sunio dicta. Nã ante illũ Merope uocabaẽ & acis: ut Pli. ſcribit. Scy/ ros aũt una eſt & ipſa ex cycladibus patria Lycomedis Achillis & Deidamiæ nuptiis clara. Planãq; ſeriphõ. Seriphos una eſt ex cycladibus adeo lapidoſa: ut q ſeriphiis cõuiciant̃: id inſpecta obueniſſe Gorgone cauſen tur. nã ut refert ſtrabo: in illa facta eſſe uulgãtur quæ a poetis ficta fuerũt. Dycten piſcatorẽ arcã adduxiſſe reti bus: in q̃ Perſeus cũ matre Danae cõtinebaẽ: cũ utrũq; pr̃ Acriſius in mare ꝓieciſſet. In illa uero inſula Perſe/ us educatus fuiſſe ꝓditur: q cũ caput gorgonis allatũ Seriphiis oſtẽdiſſet: uniuerſos mutaſſe in lapides: idq; in mr̃is ultionẽ factitaſſe: qa illis adiutoribus Seriphi rex Polydectes nuptiis inuitã adegiſſet. Marmoreãq; pa/ ron. paros etiã una eſt ex cycladibus primo platea: deinde minois appellata: quæ lapidẽ ꝓducit: quẽ pariũ uo cant ad marmoreas ſculpturas aptiſſimũ. Ex ea natus eſt Archilochus poeta: q corrupte apud Strabonẽ anti/ lochus eſt ſcriptus. Ad qđ alludens Horatius inqt. Parios ego primus iãbos oſtẽdi latio. Quãq; impia ꝓdi dit arnen Sithonis. quænã fuerit illa ſithonis puella: q̃ accepto auro hoſtibus Arnen inſulã ꝓdiderit: atq; ĩ mo nedulã auẽ auri maxie furacẽ conuerſa fuerit: nõ memini me legiſſe. Scithonis. thracia mulier. eſt. n. ſithonia thraciæ pars Macedoniæ finitima. unde ſithoniæ niues: apud Verg. dñr. Velata monedula. tecta. coopta. mo nedula uero auis eſt e gracculor̃ genere ſic dicta: quaſi monctula: q; monetæ amor̃ capiatur. At nõ olearos. didymeq;. īſulæ ſunt ægei ex cycladibus: q̃ Minoi aduerſus atheniẽſes auxiliũ nõ tulerũt. Oliaros aũt p i nõ p e in penultia ſcribiẽ: inſula eſt una ex cycladibus Sidonior̃ colonia: ut Heraclides põticus ſcribit. Didymeq; didyme īſula eſt ex cycladibus una: a figura ſic appellata gemella nãq; ur̃. didymi. n. gemelli dñr. eodẽ noĩe in ſula eſt in freto ſiculo una ex æoliis. Et tenos. inſula ẽ una ex cycladibus Tenos ut ſtrabo refert: urbẽ nõ ſane magnã hñs uer̃ Neptuni fanũ ampliſſimũ ĩ luco extra muros ſpectatu dignũ. ĩ eo capaciſſima diſcũbentiũ cõ

aaphen

Subonis in monedu

Aſtypalea

Mycone

Cymoly

teron

uluarꝫ ædificata fũt triclinia: qđ signũ est frequẽ tem finitimorꝫ multitudinẽ eo cõuenire solitã: q una Neptuno sacrificia celebrarẽt. Et andros. una é ex cyclabus andros ab andro Anii filio co gnominata. gyaros aũt una est ex sporadibus.

Nitideq; ferax peparethos oliuæ. peparethos insula est una ex cycladibus oleo abundãs. Oe nopiam minos petit. sic qdem in omnibus quæ mihi uidere contigit exemplaribus legitur. Sed nisi apud Strabonem est mendum: œnonam le gendũ est. nam quæ insula postea ægina fuit ap pellata: ab ægina æaci matre: quã iupiter: ut scri bit Dio. ex Phliunte raptam in illam trãstulit in sulam: antea œnona ut Stephanus etiam scribit: Vnde œnoneus œnoniusq; declinatur. Deniq; apud græcorꝫ quemq̃ non memini me œnopiã legisse. uocabatur. Fuit autem insula nobilissima ut quæ & maris olim tenuerit imperium: & æa cidarꝫ origo fuerit. Sane ægina locus est etiam Epidauriæ terræ. Sed ipse æacus æginam. æa cum Iouis fuisse filium cõstat: cui tres filii fuerũt Telamon. Peleus. Phocus. Admonitus patrii luctus. paternæ mœsticiæ: quã de filio concepe rat. Populorꝫ centum. nam Creta centum olim urbes habuisse fertur. Tumulo. filii sepulchro. Huic asopiades, æacus Asopi nepos. ægina. n. æaci mater filia fuit Asopi fluuii. Stabunt ma gno. constabunt. Lyctia cretensis. a lycto Cre tæ urbe a Lycto deucalionis filio cognominata.

Veteris formæ. pristinæ pulchritudinis. Nam cephalus: ut etiã pausanias scribit: formosissimus fuit. Popularis oliuæ. in attica natæ populoue gratæ. Maior hẽt. causa cur a dextra læuaq; cly ton & Buten haberet. Maiores. n. natu in medio minorꝫ incedere solent. hic aũt pallas unus e fili is pandionis athenarꝫ regis fuit. quatuor enim fi lii: ut scribit Stra. pandioni fuerunt. Aegeus. Ly cus. Pallas. Nisus. Peragit mãdata. exponit mã data: q̃ ab athenien sibus accepat. Fœdusq; re fert. cõmemorat fœdus a suis maioribus cũ ægi netis percussum. Imperium. regnum. Totius achæidos. achaiæ & græciæ. Peti. appeti a Mi noe. hoc autem ait: quo facilius æaco pseadeat: ut athenien sibus contra Minoẽ ferat auxilium.

In capulo regni. in sceptro. Athenæ. athenien ses: continens enim pro contento frequenter po nitur a poetis. Aeaci autem oratio maximã præ se fert in athenienses & beniuolẽtiam & benigni tatẽ. Et oĩs eat. ueniat. uobiscũ subaudiat. Ro bora. uires. Supat mihi miles & hosti. hoc est. mihi milites supersunt: & adiuuandos amicos & ad repellẽdos hostes. Gratia diis. sit subaudiat. Diis. n. gratias agit æacus. Felix & inexcusabi le tps. mihi est subintelligat. hoc aũt uerbũ est sæ penumero elegãter ꝓtermittit. Obuia ꝓcessit. obuiam uenit. Inde. ex iis. Hæc autem narran tur: ut concinnius ad formicarum metamorpho sin in homines exponendam descendat.

Oenopiam minos petit æacideia regna.
Oenopiam ueteres appellauere. sed ipse
Aeacus ęginam genitricis nomine dixit.
Turba ruit: tantaq; uirum cognoscere fama
Expetit. occurrunt illi Telamonq;: minorq;
Quã telamon peleus: & proles tertia phocus.
Ipse quoq; egreditur tardus grauitate senili
Aeacus: & quæ sit ueniendi causa requirit.
Admonitus patrii luctus suspirat: & illi
Dicta refert rector populorum talia centum.
Arma iuues oro pro nato sumpta: piæq;
pars sis militiæ. tumulo solatia posco:
Huic asopiades petis irrita dixit: & urbi
Non facienda meæ. neq; enim coniunctior ulla
Cæcropidis hac est tellus. ea fœdera nobis.
Tristis abit: stabuntq; tibi tua fœdera magno:
Dixit. & utilius bellum putat esse minari:
Quã gerere: atq; suas ibi pręconsumere uires.
Classis ab Oenopiis etiam nunc lyctia muris
Spectari poterat: cum pleno concita uelo
Attica puppis adest: & portus intrat amicos:
Quæ cephalum patriæq; simul mãdata ferebat:
Aeacidæ iuuenes longo tempore post uisum
Agnouere tamen cephalum: dextrasq; dederunt.
Inq; patris duxere domum. spectabilis heros
Et ueteris retinens etiam nunc pignora formæ
Ingreditur ramum tenens popularis oliuæ:
Et dextra leuaq; duos ętate minores.
Maior habet clyton & buten pallante creatos.
Postq̃ congressi primi sua uerba tulerunt
Cæcropide: cephalus peragit: mandata: rogatq;
Auxilium fœdusq; refert: & iura parentum.
Imperiumq; peti totius acheidos addit.
Sic ubi mandatam iuuit facundia causam:
Aeacus in capulo regni nitente sinistra
Ne petite auxilium: sed sumite dixit athenę.
Nec dubię uires: quas hęc habet insula: uestras
Ducite: & omnis eat rerum status iste mearum.
Robora non desunt. superat mihi miles & hosti.
Gratia diis. felix & inexcusabile tempus.
Immo ita sit cephalus. crescat tua ciuibus opto
Vrbs ait: aduenienș equidem modo gaudia cepi:
Cum tam pulchra mihi. tam par ętate iuuentus
Obuia processit. multos tamen inde requiro:
Quos quõdam uidi uestra prius urbe receptus.

Aeacus ingemuit: triſtiq; ita uoce locutus:
Flebile principium melior fortuna ſecuta eſt.
Hanc utinam uobiſ poſſem memorare. ſine ullo
Ordĩe nũc repetã: neu lõga ambage morer uos:
Oſſa ciniſq; iacent: memori quos mente requiriſ:
Et quota parsilli rerum periere mearum?
Dira lues populis ira iunonis iniquæ
Incidit exoſæ dictas a pellice terras.
Dum uiſum eſt mortale malum: tantæq; latebat
Cauſa nocens cladis: pugnatũ eſt arte medendi.
Exitium ſuperabat opes: uictęq; iacebant.
Principio cælum ſpiſſa caligine terras
Præſſit: & ignauos incluſit nubibus æſtus:
Dumq; quater plenis expleuit cornibus orbem
Luna. quater plenum tenuata retexuit orbem
Letiferis calidi ſpirarunt ęſtibus auſtri.
Conſtat & in fontes uitium ueniſſe lacuſq;:
Miliaque incultos ſerpentum multa per agros
Erraſſe: atq; ſuis fluuios temeraſſe uenenis.
Strage canum primo uolucrumq; auiũq; boũq;
Inque feris ſubiti deprenſa potentia morbi eſt.
Concidere infelix ualidos miratur arator
Inter opus tauros: medioq; recumbere ſulco.
Lanigeris gregibus balatus dantibus ægros
Sponte ſua lanæq; cadunt: & corpore tabent.
Acerequus quondam magnæq; in puluere famæ
Degenerat. palmæ ueterumq; oblitus honorum
Ad præſepe gemit morbo moriturus inerti.
Non aper iraſci meminit. nec fidere curſu
Cerua. nec armentis incurrere fortibus urſi.
Omnia languor habet. ſiluis agriſque uiiſque.
Corpora fœda iacent. uitiantur odoribus aurę.
Mira loquar. non illa canes auidæque uolucres.
Non cani tetigere lupi. dilapſa liqueſcunt:
Afflatuque nocent. & agunt contagia late.
Peruenit ad miſeros damno grauiore colonos
Peſtis: & in magnę dominatur mœnibus urbis
Viſcera torrentur primo: flammiſq; fatiſcunt.
Indicium rubor eſt & ductus anhelitus igni.
Aſpera lingua tumet: tepidiſq; arentia uentis
Ora patent. auræque graues captantur hiatu.
Non ſtratum. non ulla pati uelamina poſſunt.
Dura ſed in terra ponunt precordia. ne fit
Corpus hũo gelidũ. ſed humus de corpe feruet.
Nec moderator adeſt: inq; ipſos ſęua medentes

Memorare. prolixius narrare. Sine ullo ordine. ſine ullo prohæmio. Longa ambage. ſuperflua oratione. Deſcribit autem poeta formicarũ mutationem in Myrmidonas. Cum enim iunonis ira æginæ incolæ peſtilentia fuiſſent abſumpti: æacus iouem patrem rogauit: ut aut ſibi populum ſuum reſtitueret: aut ſe quoque uita priuaret. Iupiter uero Aeaci precibus motus quot quot formicæ in antiqua quercu erant: in homines cõmutauit: quibus æacus agros diuiſit. Oſſa ciniſq; iacent mortui ſunt. Et quota pars. ac ſi diceret minima. Lues. peſtis. A pellice. ægina quã iuno odio perſequebatur: quippe cum q̃ iupiter coiuiſſet. Eleganter autem ſciteq; ea omnia deſcribit poeta: quæ tempore peſtis accidere ſolent. Opes. auxilia. Preſſit. oppreſſit. occupauit. Et ignauos æſtus. ab effectu: q; ignauos homines reddant & pigros. Dumq; quater plenis. per quatuor inquit menſes auſtri uenti morboſi ſpirarunt. Luna enim ſingulis qbuſq; menſibus creſcit ac decreſcit. Lætiferis æſtibus. peſtiferis feruoribns. Vitium. aeris. corruptionem. Temeraſſe. corrupiſſe. Strage canũ primo. hæc ex primo iliados ſumpta eſſe uidentur. nam Homerus peſtem in exercitum græcorum apollinis ira ĩmiſſam deſcribens aſſerit primo canes muloſq; interiiſſe. Tabẽt putreſcũt: ac macilente fiunt. Palmæ. uictoriæ. Veterũ honorum. antiquæ gloriæ. Non aper iraſci meminit. protozeugma eſt. meminit enim uerbum ad duos qui ſequuntur nominatiuos eſt referendum. Incurrere. impetum facere. Omnia lãguor habet. omnia inquit animalia languida & ĩfirma ſunt effecta. Corpora fœda. cadauera fœtentia. Odoribus. cadauerum fœtoribus. quã q̃ odores fere in bonã accipiantur partem: ac proiis quæ nares delectant ponantur. Et agunt cõtagia late. corruptionem inquit longe mittunt.

Liqueſcunt. reſoluuntur. Flãmiſq; fatiſcunt. hoc eſt. ardore quodam inteſtino reſoluunt̃. eleganter autem omnia deſcribit poeta: quæ peſte laborantibus ſolẽt euenire. Indicium rubor ẽ. rubor faciei inquit indicat uiſcera eſſe ĩflãmata.

Tumet. inflatur. Arentia ora. arida & ſicca.

Ventis tepidis. auſtris. Patent. aperta ſunt & tenentur. Auræ graues. perniciosæ. Non ſtratum. lectum. Dura præcordia. corpora inflata & aſpera: ut a parte totum ĩtelligamus. Sunt. n. præcordia: ut Plinius in undecimo naturalis hiſtoriæ ſcribit: membranæ tenuiſſimæ quibus exta homini ab inferiore uiſcerum parte ſeparantur: Sic dicta quia cordi prætenduntur quæ græci phrenas appellant: quod illis ſuptilitas mentis accepta ferat̃. Moderator. rector. medicus.

Formicæ ĩ homines

Peſtilẽtiæ deſcriptio

Erumpit.inuadit. Obſuntq; auctoribus artes.medicæ īquit artes ſuis profeſſoribus nocēt. Peſte enim medici quoq; corripiebantur. Leti. mortis. Finemq; uidet in funere morbi.ordo ē & ſenſus.finēq; morbi in funere & morte uidēt.

Indulgēt animis. hoceſt faciunt quicquid ipſis libet. Quid utile.hoc uerbum ſit ſubintelligatur:ut ſit ſenſus.& nulla cura ē quit ſit utile.Haurit.bibit. Et illas.etiam illas cadaueribus infectas:in quibus multi moriebantˇ. Tantaq; ſūt miſeris.adeo autem īquit inuiſos habēt lectos: ut ex illis proſiliant. Aut ſi prohibent.hoc eſt. ſi cui ſunt tam exiguæ uires:ut ſtare non poſſit atq; e lecto deſilire:deuoluit ſe quoquo modo pōt in humum. In crimine.i culpa. Semianimes. ſemimortuos. Pendentis.impendentis.imminentis. Hic.illic.Paſſim & ubiq;. Exhalantes. expirantes. Quid animi.qualis animus. Vt uitam odiſſem. qualem animum habere debuerit æacus ipſe exponit. Talem īquit animum debui habere:ut uitam odiſſem:ac mortuus eſſe cuperem. Flexerat.conuerterat. Cōtra.e regione. Sublimia.alta. Irritatura.uana nihilo cōferētia. Nō exoratis diis ſubaudiat. Admoti tēplis.adducti in tēpla. Dū uota ſacerdos Cōcipit. dū ſacerdos ſpcat deos. Purę uinū. merę ſine aqua. mero nāq; in ſacrificiis quemadmodum & nos priſci utebantur. Haud expectato uulnere.nō expectato ictu. Fibra quoq; ægra. uitiata. Fibras autem uictimarum haruſpices inſpiciebant:quo prædicere futura poſſent. Notas ueri.ſigna quibus uerum cognoſcitur. Monitus.admonitiones deorum. Triſtes morbi. ab effectu q; triſticiam pariant morbi triſtes uocantur. Ad uiſcera.ad inteſtina corrumpenda

Ante ſacros poſtes. ante ſacras templorum ianuas. Pars animam laqueo claudunt. pars inquit ſe ſuſpendunt & ſtrangulant. Venictia fata.uenientem mortem. Feruntur.efferūtur.nā extra urbem cadauera ſepeliebanturr Nullis funeribus.nullis exequiarum honoribus.

Erumpit clades:obſuntq; auctoribus artes:
Quo propior quiſq; eſt:ſeruitq; fidelius ęgro:
In partem leti citius uenit:atq; ſalutis
Spes abiit.finemque uident in funere morbi.
Indulgent animis:& nulla quid utile cura eſt.
Vtile enim nihil eſt.paſſim poſitoque pudore
Fontibus & fluuiis puteiſque capacibus hærent
Nec ſitis eſt extincta prius:q̄ uita bibendo.
Inde graues morbo nequeunt cōſurgere. & ipſis
Immoriuntur aquis. aliquis tamē haurit & illas.
Tantaque ſunt miſeris inuiſi tedia lecti:
Proſiliunt.aut ſi prohibent conſiſtere uires:
Corpora deuoluunt in humū:fugiuntq; penates
Quiſq; ſuos. ſua cuiq; domus funeſta uidetur.
Et quia cauſa latet:locus eſt in crimine notus.
Semianimes errare uiis:dum ſtare ualebant:
Aſpiceres.flentes alios.terraque iacentes:
Laſſaq; uerſantes ſupremo lumina motu.
Membraque pendentis tendunt ad ſidera cæli
Hic.illic ubi mors deprenderat exhalantes.
Quid mihi tunc animi fuit? aut quid debuit eſſe?
Vt uitam odiſſem:& cuperem pars eſſe meorū.
Quo ſe cūque acies oculorū flexerat:illic
Vulgus erat ſtratum:ueluti cum putrida motis
Poma cadunt ramis:agitateq; ilice glandes.
Templa uides contra gradibus ſublimia longiſ:
Iupiter illa tenet.quis non altaribus illis
Irrita thura dedit? quotiens pro coniuge coniūx.
Pro nato genitor dum uerba precantia dixit:
Non exoratis animam finiuit in aris?
Inq; manu thuris pars in conſumpta reperta eſt?
Admoti quotiens templis dum uota ſacerdos
Concipit & fundit purum inter cornua uinum:
Haud expectato ceciderunt uulnere tauri?
Ipſe ego ſacra ioui pro me patriaque tribuſq;
Cum facerem naris:mugitus uictima diros
Edidit:& ſubito collapſa ſine ictibus ullis
Exiguo tinxit ſubiectos ſanguine cultros.
Fibra quoque ægra notas ueri monituſq; deorū
Perdiderat.triſtes penetrant ad uiſcera morbi.
Ante ſacros uidi proiecta cadauera poſtes.
Ante ipſas:quo mors foret inuidioſior:aras.
Pars animum laqueo claudunt:mortiſq; timorē
Morte fugant:ultroq; uocant uenientia fata.
Corpora miſſa neci nullis de more feruntur

Funeribus. neq; enim capiebant funera portæ:
Aut inhumata premunt terras: aut dantur i altos
Indotata rogos. & iam reuerentia nulla est.
Deq; rogis pugnāt: alieniſq; ignibus ardent.
Qui lachryment desunt: indefletęq; uagantur
Natorum q; matrum q; animæ iuuenūq; senūq;.
Nec locus in tumulos: nec sufficit arbor in ignes.
Attonitus tanto miserarum turbine rerum:
Iupiter o dixi: si te non falsa loquuntur
Isse sub asopidos quondam amplexus æginę:
Nec te magne pater nostri pudet esse parentem:
Aut mihi redde meos: aut me quoq; cōde sepul-
Illenotā fulgore dedit tonitruq; secūdo. (chro.
Accipio: sint que ista precor felicia mentis
Signa tuę dixi: quæ das mihi pignoris omen.
Forte fuit iuxta patulis rarissima ramis
Sacra ioui quercus de semine dodonæo:
Hic nos frūgilegas aspeximus agmine longo
Grande onus exiguo formicas ore gerentes:
Rugosoq; suum seruantes cortice callem.
Dum numeręq; miror: totidem pater optime dixi
Tu mihi da ciues. & inania mœnia supple.
Intremuit: ramisq; sonum sine flamine motis
Alta dedit quercus. pauido mihi mēbra timore
Horruerant. stabantq; comæ. tamen oscula terrę
Roboribusq; dedi. nec me sperare fatebar.
Sperabam tamen: atq; animo mea uota fouebā.
Nox subit: & curis exercita corpora somnus
Occupat ante oculos cadē mihi quercus adesse:
Et rami totidem: totidemq; animalia ramis
Ferre suis uisa est: pariterq; tremisere motu:
Graniferum q; agmen subiectis spargere in aruis.
Crescere quod subito maius maiusq; uidetur.
Ac se tollere humo: rectoq; assistere trunco:
Et maciem numerumq; pedum nigrūq; colorem
Ponere: & humanam membris īducere formam:
Somnus abit. damno uigilās mea uisa: querorq;
In superis opis esse nihil. at in ædibus ingens
Murmur erat: uoceſq; hominū exaudire uidebar
Iam mihi desuetas. dū suspicor has quoq; somni
Esse: uenit telamon properus: foribusq; reclusis
Speque fideq; pater dixit maiora uidebis.
Egredere. egredior: qualesq; in imagine somni
Visus eram uidisse uiros: ex ordine tales
Aspicio noscoque. adeunt: regemq; salutant.

Neq; enim capiebant funera portæ. incredibi lem funerum multitudinem fuisse æacus osten dit: cum per urbis portas efferri non possent.

Aud inhumata premunt terras. aut insepul ta iacent in terra. Aut dantur in altos indota ta rogos. aut inquit sine ullo sepulturæ honore i ignes mittuntur. In tumulos. ad sepulchra faci enda. In ignes. in rogos extruendos: per q̄ si gnificatur cadauerum maximam fuisse multitu dinem. Tanto turbine. tanto perturbatione & inuolutione rerum. Falsa. falso. nomē enim p aduerbio est positum. Loquuntur. homines.

Isse sub amplexus quondam asopidos æginæ. concubuisse cum ægina asopi filia. hic autem uer sus aliquid uitii contraxisse uidetur: quod quidē si opus poeta emendasset: facile sustulisset. For sitan autem sic esset legendū. Isse sub Asopidos quondam amplexus Aegine. q̄uis Asopus secū dam producat. Sic aūt erit spondaicus uersus.

Asopidos æginæ. asopi filiæ. Est enim Asopus Achaiæ fluuius in sinum corinthium labens.

Notam. signum. Fulgore. fulguris splēdore.

Quæ das mihi pignoris omen. quæ mihi pro pignoris signo ostendis. De semine dodonæo. laus a loco. Dodona enim urbs est molossidis i epiro: iuxta quā fuit silua. Ioui dicata: in qua co lumbæ respōsa dabāt. Dicta est autem Dodo na uel a dodona una ex oceani nymphis Vel a dodono iouis & Europe filio uel a Dodone flu uio ut stephanus ait. Vnde Dodonius dodone uſq; deriuatur. Hinc est prouerbium. Aes dodo neum: in eos qui nimium multa loquūtur. Fru gilegas. fruges ac grana colligentes. Rugoso cortice. aspera pelle. Sine flamine. sine uento.

Stabant. erectæ erant. Exercita. defatigata. ē autem sententia generalis. Graniferum agmē. mu titudinem formicarum grana ferentium.

Spargere in aruis subiectis. si esset soluta ora tio in arua subiecta diceretur. Recto trunco. corpore erecto & pectore. Mea uisa. mea in somnia. peq; fideq; maiora hoc est maiora q̄ ut speranda credendaq; sint. Adeunt. accedūt ad me.

Myrmidonasq; uoco. ἀπὸ τῶν μύρμηκων hocea formicis quidem myrmidonas appellatos fuisse ait poeta: ut q fabulæ astipuletur. Strabo autem scribit æginēses myrmidonas dictos: non ut in fabulis canitur: q magna inualescente pestilētia formicæ æaco precāte in homines uersæ fuerint. sed quia formicarum more terram fodientes ad petras eam apportarent: ut agri colēdi materiam haberent: ac fossas incolerēt: ne latericiam facere atq; ædificare cogerentur. Pares annis. eadem nāq; nocte omnes nati eē uidebantur. Eurus enim attulerat. parēthesis est expositionem continens a poeta inserta. Mensæ. cœnæ. conuiuio. Iubar. splendorem. Aureus sol. pulcher. ac splendidus. Cui grandior ætas. causa cur filii pallantis ad cephalum conuenerint. ille enim maior natu erat. Ad regē æacū.

Vnde myrmidones

Fraterq; peleus. Cum quis. quibuscū. Aeoliden. cephalum æoli filium. Sū nemorum studiosus. hoc est uenationibus delector: & ferarū cæde. Sylua. arbore. continens enim pro contento positum est. Si cornus. nodus inesset: cornus enim nodosa est arbor. Vnde sit. ex qua arbore sit. Telum iaculabile. periphrasis est iaculi Actæis. athenien sibus. Specie. pulchritudine. Vsum. utilitatem. Fortuna q; missum non regit. hoc est. nulli subiicitur fortunæ. Frustra enī nūq; mittitur. Iuuenis nereius. phocus Nerei nepos. Nam æacus cum ex psamathe Nerei filia sustulit. Quis auctor. quis fuerit dator tam magni muneris. Ille refert. cephalus. Et cætera nota pudore. ordo est & sensus & silet ac reticet cephalus ob pudorem cætera quæ nota erāt: qua mercede illud iaculum ab uxore aceeperit.

Laculū mirādū

Neq; enim refert cephalus se ob pulchritudinē suam ab uxore accepisse. Tulerit. acceperit.

Tactusq; dolore. commotus. Nate dea. phocus quem alloquitur cephalus filius fuit æaci ex psamathe nympha. Quis posset credere. parēthesis est: qua significatur nō esse credibile cephalum ob illud iaculum flere: quod tantæ sit utilitatis. Procris erat. procris Erecthei athenien sium regis filia fuit: quæ cum cephalo nupsisset: auroræ odio: quæ cephalum in suos amplexus cōuertere nequiuit sub forma alieni uiri muneribus a cephalo ipso temptata fidem marito datam fractura uidebatur. Cum autem se cephalus indicasset: aufugiēs syluas petiit ac dianæ comes effecta tandem a cephalo placatur: domūq; reuersa marito & canem nomine lælapa & iaculum admirādæ pulchritudinis: uirtutisq; donauit. Cum autē cuiusdam indicio comperisset cephalum cum q̄dam nympha nomine aura cōgredi solitum: clām cum in syluas secuta ab insscio marito eo telo q̄d ab ipsa dono acceperat: fuit interfecta. Magnæ orithyæ. præclaræ: ut q̄ sua pulchritudīe a borea uētorapta fuisse fingat. Conferre. comparare.

procris

Vota ioui soluo: populisq; recentibus urbem
Partior: & uacuos prisci s cultoribus agros.
Myrmidonasq; uoco. nec origine nomia fraudo.
Corpora uidisti. mores quos ante gerebant:
Nūc quoq; habēt. parcū genus ē patiēsq; laborē
Quæsitiq; tenax: & quod quæsita reseruet.
Hi te ad bella pares annis animisq; sequentur:
Cum primum qui te feliciter attulit: eurus
(Eurus enim attulerat) fuerit mutatus i austros:
Talibus atq; aliis longum sermonibus illi
Impleuere diem. lucis pars optima mensę
Est data. nox somnis. iubar aureus extulerat sol.
Flabat adhuc eurus: redituraque uela tenebat.
Ad cephalum pallante sati. cui grandior etas.
Ad regem cephalus simul & pallante creati
Cōueniunt. sed adhuc regem sopor altus hēbat:
Excipit æacides illos in limine phocus.
Nā telamon fraterq; uiros ad bella parabant.
Phocus in interius spatium pulchrosq; recessus
Cæcropidas duxit: cum quis simul ipse resedit.
Aspicit ęoliden ignota ex arbore factum
Ferre manu iaculum: cuius fuit aurea cuspis.
Pauca prius mediis sermonibus ille locutus
Sum nemorum studiosus ait: cędisq; ferinæ.
Q ua tamen a sylua teneas hastile recisum
Iamdudum dubito certe si fraxinus esset:
Fulua colore foret. si cornus: nodus inesset:
Vnde sit ignoro. sed non formosius isto
Viderunt oculi telum iaculabile nostri:
Excipit actæis e fratribus alter: & usum
Maiorem specie mirabere dixit in isto.
Consequitur quodcumq; petit: fortunaq; missū
Non regit: & reuolat nullo referente cruentum.
Tum uero iuuenis nereius omnia quærit.
Cur sit: & unde datū: quis tāti muneris auctor.
Q uæ petit: ille refert. & cętera nota pudore
Q ua tulerit mercede silet: tactusq; dolore
Coniugis amisse lachrymis ita fatur abortis.
Hoc me nate dea (quis posset credere) telum
Flere facit: faciętq; diu: si uiuere nobis
Fata diu dederint. hoc me cum coniuge cara
Perdidit. hoc utinam caruissem munere semper.
Procris erat: si forte magis peruenit ad aures
Orithyia tuas: magnæ soror orithyiæ.
Si faciem moresque uelis conferre duarum.

Dignior ipſa rapi. pater hãc mihi iũxit erechthe⸗
Hãc mihi iũxit amor. felix dicebar: erãq;: (us.
Nõ ita diis uiſum eſt. at nũc quoq; forſitã eſſem.
Alter agebatur poſt ſacra iugalia menſis:
Cum̃ me cornigeris tendentem rętia ceruis
Vertice de ſummo ſemper florentis hymeti
Lutea mane uidet pulſis aurora tenebris:
Inuitumq; rapit. liceat mihi uera referre
Pace deæ: q; fit roſeo ſpectabilis ore.
Quod teneat lucis. teneat confinia noctis.
Nectareis q; alatur aquis. ego procrin amabam.
Pectore procris erat. procris mihi ſemper in ore.
Sacra tori coituſq; nouos thalamoſq; rękentes
Primaq; deſerti referebam fœdera lecti.
Mota dea eſt: & ſiſte tuas ingrate querelas.
Procrin habe dixit. q; ſi mea prouida mens eſt:
Non habuiſſe uoles. meq; illi irata remiſit.
Dum redeo: mecumq; deæ memorata retracto.
Eſſe metus cœpit: ne iura iugalia coniunx
Non bene ſeruaſſet. facies ætaſq; iubebant
Credere adulterium. prohibebãt credere mores.
Sed tamen abfuerã. ſed & hæc erat: unde redibã:
Criminis exẽplũ. ſed cuncta timemus amantes.
Quærere quod doleam ſtatuo: doniſq; pudicam
Sollicitare fidem. fauet huic aurora timori:
Immutatq; meam (uideor ſenſiſſe) figuram.
Palladiaſq; meo non cognoſcendus athenas.
Ingrediorq; domum. culpa domus ipſa carebat:
Caſtaq; ſigna dabat. dominoq; erat anxia rapto.
Vix aditus per mille dolos ad erechthida factuſ.
Vt uidi. obſtupui: meditataq; pene reliqui
Temptamenta fide. male me: quin uera faterer:
Continui: male quin ut oportuit: oſcula ferrem.
Triſtis erat. ſed nulla tamen formoſior illa
Eſſe poteſt triſti: deſiderioq; calebat
Coniugis arrepti. tu colligequalis in illa
Phoce decor fuerit: quam ſic dolor ipſe decebat.
Quid referam: quotiens tẽptamia noſtra pudici
Reppulerint mores? quotiens ego dixerit uni
Seruor ubicumq; eſt. uni mea gaudia ſeruo.
Cui non iſta fide ſatis experientia ſano
Magna foret? non ſum contẽtus. & i mea pugno
Vulnera. dum cẽſus dare me promitto. loquẽdo
Muneraq; augendo. tandem dubitare coegi.
Exclamo mala. pectora detego. tectus adulter.

Dignior ipſa rapi. anteponit Cephalus Procrĩ orithyiæ: q̃uis ob pulchritudĩem Orithyia: a borea uento rapta fuiſſe feratur. Ipſa. procris. ſentit. n. Cephalus ꝑcrin fuiſſe orithyia elegãtiorẽ atq; formoſiorẽ Pater hãc mihi iũxit erechtheus. hãc mihi iqt erechtheus pater uxorẽ dedit. Erectheus ãt: ut diximus: athenaꝝ rex fuit. unde athenienſes interdũ erechthidæ uocantur. Hãc mihi iunxit amor. repetitio ẽ maxĩe affectui amãtis conueniens. Non ita diis uiſũ eſt. non ita diis placuit: ut eſſẽ felix. Poſt ſacra iugalia. poſt nuptias celebratas. Semper florentis hymeti. hymetus mons ẽ atticæ regionis: thymo ſemper florens. ubi & mel optimum conficitur: & marmor effoditur. Roſeo. pulchro. Spectabilis. digna quæ ſpectetur. Mota dea eſt. cõmota & ĩdigna ta. Siſte. continc. Quod teneat lucis. nam aurora media eſt inter diem & noctem. Procrin habe. ironice cum quadam indignatione legendum: ut illud Vergilii. I ſequere Italiam uentis.

Ingrate. mihi in amore non reſpondens: ut qui me a qua amaris non redamas. Quod ſi mea prouida mens eſt. ſed ſi inquit prævideo futura: cupies nunq̃ habuiſſe procrĩ. Mecum retracto. mecum cogito. Memorata deæ. uerba & dicta auroræ. Eſſe metus cœpit. zelotypus auroræ ira Cephalus eſt effectus. Facies ætaſq; iubebant. formoſa inquit facies & iuuenilis ætas procris me inducebant: ut crederem ipſam adulterium cõmiſiſſe. Mores autem caſti me illud ſuſpicari non permittebant. Criminis exemplũ. adulterii. Aurora nanq; unde redibat: exemplo erat: q̃ facile mulieres in adulteriũ cadant. Sollicitare. temptare. infeſtare. In eo. intro. Fide. fidei antiquorum more: ut Verg. Libra die ſomniq; pares ubi fecerit horas. Male continui. uix me continui: ut non faterer me Cephalum eſſe. Quin. ut non. interdum cur non ſignificat. Vt oportuit. ut honeſtũ & conueniens fuit. Calebat. ardebat. anxia erat. Deſiderio. abſentia. Coniugis arrepti. mariti quem putabat aurora fuiſſe raptũ. Tu collige. conclude. ratiocinare. id quod græci συλλογίζειν dicunt. Vni ſoli cephalo. Cui ſano. ſapienti. In mea uulnera. in meos dolores. Cẽſus. amplas diuitias. Mala. o mala mulier. Tectus. Simulatus.

Cephalus ĩ aliam figuram

Perfida.proprie.nam perfidi qui fidem uiolant dicuntur. Infidiosa limina.in quibus sibi structæ insidiæ fuerant. Offensaq; mei.q; me offendisset.offensa enim actiue.offensio passiue accipi solet. Perosa.odio habēs. Operata.occupata.dedita. Violentior ignis. amor uehemētior. Redditur mihi ad me redit. Sua cynthia.sua diana. Muneris alterius.canis Procri uxore donati.Si autem coniunctio est subaudienda: ut intelligatur:si requiris.Exponit autem mutationē & feræ Themidis indignatione in thebanū agrū immissæ & canis nomine Lælapis in saxa.Nam thebani cum uidissent Naiadas:ac nymphas: futura prædicere Themidis deæ obscura dantis responsa templum deiecerūt.

Illa uero indignata feram immisit:quæ & pecora & agrestes uexaret.ad eam opprimendam cū alia græciæ iuuentute conuenit etiam Cephalus cum Lælapa cane: qui cum in feram ineuitabile iaculum foret coniecturus: utrunq; aspexit in saxa commutatum. Accipe mirandum:audi rem admiratione dignam. Naiades.nymphæ. Carmina. uaticinia.prædictiones. Soluunt.exponunt. Præcipitata.deiecta.contempta. Ambagum.dictorum ambigorum. Almathemis sancta.nā themis:ut Pompeius ait:dea fuit:quæ hominibus præcipiebat id petere quod honestū & fas esset. Vnde & pro eo quod nos fas dicimus. θεμίτον frequenter ponitur a græcis. Inulta īpunita. Aoniis thebis.bœotiis. Aonia enim pars est Bœotiæ. scite uero Epitheto distixit. Nā thebæ multarum urbium nomen est:ut diximus.

Cessit & exitio multis. pernicioſa multis fuit. Pecorumq; suoq;. agricolæ inquit illam ferā & sua & pecorum morte pauerunt.multos enim ex illis deuorauit fera. Indagine.multitudine hominum inquirentum Sic Verg. Saltusq; indagine cīgunt. Indagare aūtiunde idaginē declinamus; est diligenter inquirere. Summa lina.summos funes.metonymia est.ex lino enim funes conficiuntur. Positarum plagarum. tentorum retium.

Copula.uinculum quo canes colligātur. Et cœtum.canum multitudinem. Non segnior alite. uelox ut auis. Ludit.deludit.decipit. Lælapa.a uelocitate & impetu nomen hoc inditum fuit cani. λαιλαψ enim turbo dicitur qui unius ē maxime īpetuosus. Pugnat exuere.conatur detrahere. Morantia.remorantia.retinentia. Tendit.contendit.conatur. Vix bene missus erat. quanta fuerit uelocitate canis ille:aperte declarat Cephalus:quem uix dimissum non poterant uidere. Missus.dimissus. Vestigia pedum.signa pedum. Habebat.tenebat. Exutæ glandes.expulsæ glandes plumbeæ. Contorto uerbere.cō torta funda. Calamus,sagitta ex calamo confecta. Gortyniaco ab arcu.Cretensi.Nam gortyn quæ & gortys dicitur:urbs est Cretæ: a Gortyn Heroe dicta.Hæc & Larissa & Crēnia fuit appellata. Apex. uertex. Tollor ī hunc.in illum uerticem ascendo. Modo.interdum. Deprendi.comprehendi. Modo se subducere. interdū

Deprendi,comprehendi. Modo se subducere.interdum se subtrahere. Callida.astuta. Limite recto.itinere. In spatiū.rectū subaudiat.

Quo.in quo cursu. In gyrū.ī orbem. Hosti. cani lælapi. Imminet.īstat. Vanos morsus.īanes:qa ferā cōprahēdere nō poterat. Ad iaculi uertebar opē.

Fera & canis in saxa

Copula

Lælapa

Verus eram coniunx. me perfida teste teneris.
Illa nihil. tacito tantummodo uicta pudore
Insidiosa malo cum coniuge limina fugit.
Offensaque mei genus omne perosa uirorum
Montibus errabat studiis operata dianæ.
Tum mihi deserto uiolentior ignis ad ossa
Peruenit.orabam ueniam:& peccasse fatebar.
Et potuisse datis simili succumbere culpæ
Me quoq; muneribus:si munera tanta darentur.
Hæc mihi confesso læsum prius ulta pudorem
Redditur:& dulces concorditer exigit annos.
Dat mihi præterea. tanq; si parua dedisset
Dona:canem munus:quem cum sua traderet illi
Cynthia:currendo superabit dixerat omnes.
Dat simul & iaculum:manibus q; cernis habere.
Muneris alterius quæ sit fortuna requiris:
Accipe mirandum.nouitate mouebere facti.
Carmina naiades non intellecta priorum
Soluunt ingeniis:& præcipitata iacebat
Immemor ambagum uates obscura suarum
Scilicet alma themis.nec talia liquit inulta.
Protinus aoniis immissa est bellua thebis.
Cessit & exitio multis.pecorumque suoque
Ruricolæ pauere feram. uicina iuuentus
Venimus:& latos indagine cinximus agros.
Illa leui uelox superabat rætia saltu:
Summaq; transibat positarum lina plagarum.
Copula detrahitur canibus: quos illa frequentes
Effudit:& cœtum non segnior alite ludit.
Poscor & ipse meum consensu lælapa magno:
(Muneris hoc nomē) iādudum uincula pugnat
Exuere ipse sibi:colloq; morantia tendit:
Vix bene missus erat: nec iā poteramus ubi esset
Scire.pedum calidus uestigia puluis habebat.
Ipse oculis ereptus erat.non ocior illo
Hasta.nec exute contorto uerbere glandes:
Nec gortyniaco calamus leuis exit ab arcu.
Collis apex medii subiectis imminet aruis:

Tollor in hunc: capioq; noui ſpectacula curſus.
Quo modo deprẽdi. modo ſe ſubducere ab ipſo
Vulnere uiſa fera eſt. nec limite callida recto
In ſpatiumq; fugit. ſed decipit ora ſequentis:
Et redit in gyrum: ne ſit ſuus impetus hoſti.
Imminet hic. ſequiturq; parem. ſimiliſq; tenenti
Non tenet. & uanos exercet in aere morſus.
Ad iaculi uertebar opem: quod dextera librat
Dum mea. dum digitos amentis addere tempto:
Lumina deflexi: reuocataq; rurſus eodem
Rettulerã. & medio (mirũ) duo marmora cãpo
Aſpicio. fugere hoc. illud latrare putares.
Scilicet inuictos ambos certamine curſus
Eſſe deus uoluit: ſi quis deus affuit illis.
Hactenus. & tacuit. iaculo q̃ crimen in ipſo eſt?
Phocus ait. iaculi ſic crimina reddidit ille.
Gaudia principium noſtri ſunt phocedoloris:
Illa prius referam. iuuat o meminiſſe beati
Temporis æacide: quo primos rite per annos
Coniuge eram felix. felix erat illa marito.
Mutua cura duos: & amor ſocialis habebat.
Nec iouis illa meo thalamos prę ferret amori:
Nec me quę caperet: non ſi uenus ipſa ueniret:
Vlla erat. æquales urebant pectora flammę.
Sole fere radiis feriente cacumina primis
Venatum in ſiluas iuueniliter ire ſolebam.
Nec mecum famuli: nec equi: nec naribus acres
Ire canes: nec lina ſequi nodoſa ſolebant.
Tutus eram iaculo. ſed cum ſatiata ferinæ
Dextera cędis erat: repetebam frigus & umbras:
Et quæ de gelidis exibat uallibus auram.
Aura petebatur medio mihi lænis in æſtu.
Auram expectabam. requies erat illa labori.
Aura (recordor enim) uenias cantare ſolebam.
Meque iuues: intreſq; ſinus gratiſſima noſtros.
Vtque facis releuare uelis: quibus urimur: æſtus.
Forſitan addideram (ſic me mea fata trahebant)
Blanditias plures: & tu mihi magna uoluptas:
Dicere ſum ſolitus. tu me reficiſq; foueſq;.
Tu facis ut ſiluas. ut amem loca ſola: meoq;
Spiritus iſte tuus ſemper capiatur ab ore.
Vocibus ambiguis deceptam præbuit aurem
Neſcio quis: nomenq; auræ tam ſæpe uocatum
Eſſe putat nymphæ. nymphã mihi credit amari.
Criminis extemplo ficti temerarius index

uolebam inquit mittere iaculum. Quod dexte ra librat. geſtum exprimit iaculum emittere uo lentis Amentis indere. imponere. amenta autẽ ſunt lora: quibus iacula facilius longiuſq; emittũ tur. Lumina deflexi. oculos remoui a cãe & fe ra. Eodem. ad eundem locum. Mirum. res mi randa: eſt autẽ interiectio affectui ſeruiens. Af fuit. auxilio fuit. Hactenus. locutus eſt Cepha lus ſubaudiatur. Iuuat o meminiſſe beati tpis æacide. Sententia eſt catholica & generalis. Ri te felix. perfecte felix. Amor ſocialis. ab effectu quod ſocios reddat. Thalamos iouis. nuptias iouis. Venus ipſa. quæ ẽ pulchritudinis dea & uenuſtatis. Aequales flammæ. par amor. So le fere radiis. matutino inquit tempore in ſiluas ad uenandum ire ſolebam. Eſt enim matutini tẽ poris periphraſis. Cacumina. montium ſum mitates. Iuueniliter. iuuenum more. Naribus acres. odori. Lina nodoſa. retia. Aura lenis. ſuauis iucũda. Eſt autem pulchra anadiploſis cũ repetitione: qua ſignificat cephalus. Auram illã ſibi gratiſſimam fuiſſe. Releuare æſtus. leues fa cere ſolis feruores. Et tu mihi magna uoluptas. hæ ſunt blanditiæ: quibus utebatur cephalus ad auroram. Loca ſola. deſerta. Vocibus ambi guis. uerbis dubiis: quæ tum ad auram: tum ad a micam poterãt referri. Extemplo. ſubito. Cri minis ficti. falſi. Temerarius. inconſideratus.

Index. delator. nam indices proprie criminum dicuntur delatores.

Lingua refert.narrat.exponit. Suſurra.murmura & uoces:quibus auram uocabat. Credula res amor eſt. cauſa eſt cur Procris ſubito collapſa ceciderit. Amantes nanq; facile oia credunt. Creduli aũt dñrq facile crẽdũt. Fati iniq.ĩfelicis. Cõcita.cõmota. Sine corpe. Aura nãq; corpe caret. Metuit falli.timet ne decipiaẽ ab indice. Indicioq; fidẽ negat.fidẽ inqt delatori & ĩdici nõ adhibet. Siluaſq; peto.ĩ ſiluas uado. Victor.uoti compos.multas nanq; confecerat feras. Medere.ſuccurre. Fronde caduca. quæ ab arbore ceciderat. Telum uolatile.iaculum uelox. Semianimem.ſemimortuam. Me miſerum.inter poſitio affectui & dolori ſeruiens. Flens enĩ hæc narrabat cephalus. Sua dona.iaculũ: quod mihi dono dederat. Inhibere.cohibere. Iam moribunda.iam moriens. Coegit hæc ſe pauca loqui.hoc eſt uim ſibi fecit:ut hæc pauca loqueretur. Significat autem Cephalus illam ſic uiribus fuiſſe defectam:ut ſine maxima difficultate loqui non poſſet. Meoſq; .inferos deos intelligit procris:qui morientum dii eſſe perhibentur. Incũbere noſtris thalamis. Noſtros thalamos occupare. Auram autem nympham eſſe putabat procris. Senſi.cognoui. Labitur.moritur.exhalat.expirat. Secura.pellicis cura liberata. Iã.n. ex Cephalo cognouerat auram non eſſe nympham:ut ipſa putabat. Sed lenem uentorum flatum. Vultu meliore.lætiore. Flentibus. phoco & filiis pallantis. Duplici.cum prole.cũ duobus filiis Telamone.& Peleo:qui militum delectum habuerant. Nouoq; milite.cum nouis militibus. Eſt enim ſinegdoche: non ſolum poetis: ſed hiſtoricis quoq; familiaris.

Procris mors

Procrin adit: linguaque refert audita ſuſurra.
Credula res amor eſt, ſubito collapſa dolore:
Vt mihi narratur: cecidit: longoq; refecta
Tempore ſe miſeram, ſe fati dixit iniqui.
Deq; fide queſta eſt: & crimine concita uano:
Quod nihil ẽ: metuit. metuit ſine corpore nomẽ:
Et dolet infelix ueluti de pellice uera.
Sæpe tamen dubitat: metuitque miſerrima falli.
Indicioq; fidem negat. & niſi uiderit ipſa:
Damnatura ſui non eſt delicta mariti.
Poſtera detulerant auroræ lumina noctem.
Egredior: ſiluaſq; peto: uictorq; per herbas
Aura ueni dixi: noſtroq; medere labori.
Et ſubito gemitus inter mea uerba uidebar
Neſcio quos audiſſe. ueni tamen optima dicens:
Fronde leuem rurſus ſtrepitum faciente caduca
Sum ratus eſſe feram; telumq; uolatile miſi.
Procris erat. medioq; tenens in pectore uulnus
Hei mihi conclamat, uox eſt ubi cognita fidæ
Coniugis: ad uocem præceps amenſq; cucurri.
Semianimẽ & ſparſas fœdantẽ ſanguine ueſtes:
Et ſua (me miſerum) de uulnere dona trahentem
Inuenio: corpuſq; meo mihi carius ulnis
Mollibus attollo: ſciſſaq; a pectore ueſte
Vulnera ſæua ligo: conorque inhibere cruorem:
Neu me morte ſua ſceleratum deſerat: oro.
Viribus illa carens & iam moribunda coegit
Hæc ſe pauca loqui. per noſtri fœdera lecti:
Perque deos ſupplex oro ſuperoſq; meoſq;:
Per ſi quid merui de te bene: perque manentem
Nũc quoq; cũ pereo: cãm mihi mortis amorem:
Ne thalamis auram patiare incumbere noſtris.
Dixit: & errorem tum deniq; nominis eſſe
Et ſenſi & docui. ſed quid docuiſſe iuuabat?
Labitur: & paruæ fugiunt cum ſanguine uires.
Dũq; aliquid ſpectare poteſt: me ſpectat: & ĩ me
Infelicem animam: noſtroque exhalat in ore.
Sed uultu meliore mori ſecura uidetur.
Flẽtibus hæc lachrymãs heros mẽorabat: & ecce
Aeacus ingreditur duplici cum prole: nouoq;
Milite; quem cephalus cũ fortibus accipit armis.

Raphaelis Regii in Octauum metamorphoseos Ouidii librum enarrationes.

Am nitidum retegente diem. Reditum Cephali cum auxiliis ab æaco acceptis poeta describẽs cõ
i cinne octauum cum septimo libro connectit. Regente autem fere legitur: sed corrupte: ut mihi q⁹
dem uidetur. Nam retegẽte ut legatur & sensus exposcit & metri ratio & celeritas: qua cephalum
cum militibus ab æaco traditis Athenas rediisse poeta ostendit. Solent enim poetæ rerum natu/
ræ: quas describunt: ita compositionem accõmo
dare: ut si quid celeriter factum uelint: pedibus
utantur plures syllabas breues habentibus. & cõ
tra. Retegente igitur legatur. ut intelligamus ape
riente. ostendente. Nam retegere est ostendere
atq; aperire: ut diximus. Noctisq; fugante. alte
rum ab altero pendet. Cum enim retegitur dies:
nox fugatur. & contra. Lucifer autem stella ẽ ue
neris quinq; errantium infima terræq; proxima:
ut scribit Cicero i libro de natura deorum: quæ
φωσ φοροσ̃ græce uocat. Cadit eurus. flar de
sinit. Placidi austri. lenes nõ uehementes. auster
aũt uentus é nubilosus. Cursum. celerẽ nauiga
tionẽ Ante expectatum. anteq̃ expectarentur.
Portus petitos. athenienses portus: quo perue
nire cupiebant. Interea Minos. cũ Megara Mi
nos oppugnaret: Scylla Nisi regis filia minois ip
sius amore capta: ei patriam ꝑdere decreuit. Pa
tri igitur dormienti purpureum capillum in quo
patriæ salus continebatur: recidit: quem cum ad
Minoem ꝑtulisset: conuiciis repulsa atq; contẽ
pta in auẽ Cirin fuit cõuersa: cum iam ꝑ̃ Nisus
in halyætum auem fuisset cõmutatus. Lelegeia
littora. megarẽsia a Lelege Neptuni filio ut dixi
mus condita: a quo Megarenses leleges fuerunt
appellati: qui primum insulares fuerunt: deinde
in cotinentem migrarunt: Caresq; appellati fue
runt ut Herodotus narrat. Sui mauortis. sui bel
li. Alcathoe. urbs est quæ eadem esse cum Me
garis uidetur. ab Alcathoo Pelopis filio qui Me
gareo i regno successit cognominata. Altera quo
que ex megarẽsium arcibus Alcathoe uocatur:
ut pote ab Alcathoo ædificata: cuius cum face⁹
ret fundamenta: diis qui uestibulares dicuntur.
Primus omnium sacrificasse fertur. Quã nisus
habet. possidet. Nisus enĩ ex quatuor pandionis
athenarꝝ Regis filiis unus fuit: cui ut Strabo nar
rat: in regni diuisione a pandione facta Megara
optigerunt. Nisus etiam megarensiũ est mons: a Niso rege ibi sepulto cognominatus. Ostro. purpura. Ma
gni fiducia. regni. q̃ iu. n. crinem illum haberet: priuari nõ poterat regno. Sexta resurgebãt. sexto mẽse post
cœptam obsidionẽ megara ꝑdita fuisse ait. Pendebat. suspẽsa erat. Inter utrũq;. Minoẽ & Nisum. Dubiis
pẽnis. dubio euentu. incertus nãq; semp est belli euentus. alatam aũt uictoriã fingit poeta. Regia turris erat.
turrim describit: cuius muri tunc uocales fuerunt effecti: cum ibi Apollo operam ad murꝝ ædificandum Alca
thoo præstiturus auratã deposuit lyrã. Nã lyræ sonus in parietes transiuit. Siquis nãq; calculo feriat: haud aliter
insonat: ut Pausanias scribit: q̃ Cithara pulsata. Vocalibus. resonãtibus. uocem reddẽtibus Proles latonia.
apollo. Petere. percutere. Mora belli. diuturnitate belli. Procerꝝ. ducum. Cydoneas. cretenses. Cydonia
enim urbs est Cretæ: quæ prius apollonia fuit uocata: a cydone appollinis & acalidis filiæ minois cognomina
ta. Ducis europæi. minois iouis & europæ filii. Nam ex europa iupiter tres liberos suscepit: ut scribit Dio.
minoem. rhadamanthum. sarpedonem. Plus etiam q̃ nosse sat est. nam eum etiam amabat. Abdiderat. oc⁹
cultauerat. texerat. Cristata casside. galea cristis ornata. est enim nomen participio simile. Torserat iacula⁹
tus fuerat. nam torquere est cum impetu iacere. unde etiam tormenta dicta sunt instrumẽta bellica: qbus lapi
des iaciuntur. Adductis lacertis. retroductis. morem aũt exprimit iaculantium qui brachia reducere solent

P. Ouidii Nasonis metamor. Liber octauus.

Am nitidum retegente diẽ
noctisq; fugante
Tempora lucifero cadit eu
rus: & humida surgunt
Nubila: dant placidi cursũ
redeuntibus austri
Aeacidis cephaloq; quibus
feliciter acti
Ante expectatum portus tenuere petitos.
Interea minos lelegeia littora uastat:
Prætemptatq; sui uires mauortis in urbe
Alcathoe: quã nisus habet: cui splendidus ostro
Inter honoratos medio de uertice canos
Crinis inhęrebat magni fiducia regni.
Sexta resurgebant orientis cornua lunæ:
Et pendebat adhuc belli fortuna: diuque
Inter utrumq; uolat dubiis uictoria pennis.
Regia turris erat uocalibus addita muris:
In quibus auratam proles latonia fertur
Deposuisse lyram. saxo sonus eius inhęsit.
Sæpe illuc solita est ascendere filia nisi:
Et petere exiguo resonantia saxa lapillo:
Tunc cum pax esset. bello quoq; sæpe solebat
Spectare ex illa rigidi certamina martis.
Iamq; mora belli procerũ quoq; nomina norat:
Armaq; equosq; habitusq; cydoneasq; pharetras.

Scylla Nisus ĩ aues

Muri uocales

Sinuauerat.curuauerat.cõtraxerat. Dempto ære:depoſita galea. Purpureus.purpuratus.

Stratis pictis.ephippii uariorum. Terga premebat equi.equitabat.eleganter autem uirginis amor̃ captæ mores uerbaq; effingit poeta. Vix ſua.hoc eſt uix in ſua erat poteſtate. Liceat modo.poſſit. Gnoſſia caſtra.cretenſia.Gnoſſus.n. urbs eſt Cretæ. Recludere.aperire. Aeratas portas.ære & ferro munitas & tectas. Dictæi regis.Cretenſis.Nam dicte mons eſt Cretæ.Vnde dictæus declinatur. Læter ait doleam ne.cogitatiões Scyllæ Minois amore captæ tam aperte a poeta deſcribuntur: ut nullam fere exigant e narrationem. In dubio eſt mihi ſubaudiatur. Dubitat enim Scylla: utrũ potius letari bello aduerſus patrẽ ſumpto:an dolere debeat. Sed niſi bella forent.colligit ſibi potius lætandũ eẽ bello: q̃ dolendũ Scylla.niſi enim bellum fuiſſet: nunq̃ Minoem cognouiſſet. Me obſide accepta. Obſides dicuntur qui in fœderibus imperio alterius ea conditione traduntur: ut ſi dator obſidis a fide recedat: recipientis ſit ius in corpus & uitam illius qui obſes traditus eſt. Si quæ te peperit. Europa. Merito deus arſit in illa.hoc eſt merito iupiter illam amauit. Ter felix.perfecte beata. Ternarius enim numerus eſt pfectus. Qua dote.quo precio. Faſſaq; me. Ordo eſt & ſenſus.Et ſi minos uellet a me emi & haberi & optineri ea dote qua ego confeſſa me filiam eſſe Niſi regis & amores meos rogarem ipſum mihi dari. Se autem omnia Minoi traditurã ſcylla ait: præterq̃ patris regnum. Tantum patrias ne poſceret arces. Tantum inquit rogarem ne patris regnum dotem poſtularet. De proditiõe autem iam icipit cogitare Scylla. Sperata cubilia.ſperati concubitus:qui in lectis & cubilibus fiunt.

Quãuis ſæpe utile uinci.labaſcit Scylla: ac de prodẽdo hoſtibus patre ratiocinat̃. Pro nato.p filio Androgeo. Et cauſaq; ualet.iuſtiorem cauſam fouet. Referet.aperiat. Immitem haſtã. hypallage eſt.nam immitis itelligitur. Cœpta placent. conſilia ſubaudiantur. Stat ſententia. placet: firmaq; ac cõſtans eſt ſententia. Dotalẽ patriam.in dotem patriam Minoi ꝓdere. ut me accipiat:ſecumq; auehat. Aditus.portarum ingreſſus. Cuſtodia.cuſtodum turba. Clauſtra portarum. claues portarum urbis. Mea uota. meam cupiditatem. Moratur.remoratur.

Nouerat ante alios faciem ducis europæi:
Plus etiam q̃ noſſe ſat eſt. hac iudice minos
Seu caput abdiderat criſtata caſſide pennis:
In galea formoſus erat. ſeu ſumpſerat ære
Fulgentẽ clypeum: clypeum ſumpſiſſe decebat.
Torſerat adductis haſtilia lenta lacertis:
Laudabat uirgo iunctam cum uiribus artem.
Impoſitis calamis patulos ſinuauerat arcus:
Sic phœbum ſumptis iurabat ſtare ſagittis.
Cum uero faciem dempto nudauerat ære:
Purpureuſq; albi ſtratis inſignia pictis
Terga prẹmebat equi: ſpumantiaq; ora regebat:
Vix ſua. uix ſanæ uirgo niſcia compos
Mentis erat. felix iaculum: quod tangeret ille:
Quæq; manu premeret felicia fræna uocabat.
Impetus eſt illi: liceat modo ferre peragmen
Virgineos hoſtile gradus. eſt impetus illi
Turribus e ſummis in gnoſſia mittere corpus
Caſtra: uel æratas hoſti recludere portas:
Vel ſi quid minos aliud uelit. utque ſedebat
Candida dictæi ſpectans tentoria regis:
Læter ait: doleamne geri lachrymabile bellum.
In dubio eſt: doleo q; minos hoſtis amanti eſt.
Sed niſi bella forent: nunq̃ mihi cognitus eſſet.
Me tamen accepta poterat deponere bellum
Obſide. me comitem. me pacis pignus haberet:
Si quæ te peperit talis pulcherrime regum:
Qualis es ipſe fuit: merito deus arſit in illa.
O ego ter felix ſi pennis lapſa per auras
Gnoſſiaci poſſem caſtris inſiſtere regis:
Faſſaq; me flammaſque meas: qua dote rogarem
Vellet emi. tantum patrias ne poſceret arces.
Nam pereant potius ſperata cubilia: q̃ ſim
Proditione potens. q̃uis ſẹpe utile uinci
Victoris placidi fecit clæmentia multis.
Iuſta gerit certe pro nato bella perempto.
Et cauſaq; ualet: cauſamq; tuentibus armis.
Vt puto uincemur: qui ſi manet exitus urbem:
Cur ſuus hẹc illi referet mea mœnia mauors?
Et non noſter amor? melius ſine cæde: moraq;
Impenſaq; ſui poterit ſuperare cruoris:
Nam metuo certe: ne quis tua pectora minos
Vulneret imprudens. quis enim tã durus: ut in te
Dirigere immitem non inſcius audeat aſtam?
Cœpta placent: & ſtat ſententia tradere mecum

Sibi quiſq; profecto eſt deus. adeo impia eſt Scylla & amore cæca: ut deos eſſe neget. Vnumquemq; autem ſibi deum eſſe: ac id circo nullo deorum opus eſſe auxilio: cum unuſquiſq; id a ſeipſo petere poſſit. Ignauis precibus: ignauorum: qui ſunt puſillanimes. Succenſa. inflammata. Tanto cupidine. tam magno amore. Perdere. e medio tollere. Eccur illa foret. eſſe debeat. Seipſam autem reprehendit Scylla quod aliqua ſe audacior inueniatur. Nec in hoc tamen ignibus ullis. a facili argumentatur Scylla. Heu facinus. exclamatio. cum quodam poetæ dolore in Scyllæ impietatem: quæ ſuſtinuerit patrem illo crine fraudare: ī quo regni fatū continebatur. Fatali crine. in quo urbis fata cō tinebantur. Spolium ſceleris. crinē purpureū: quo ſcelerate nimiu patrem ſpoliarat. Progreſſa. egreſſa. Meriti. beneficii quo Minoem proſequebatur. Eſt autem parentheſis acclamationem admirationis plenā cōtinens. Pauentem. nouitate rei ſtupeſcentem. Suaſit amor facinus. in amorem Scylla crimen refert. Scylla. niſi filia ſubaudiatur. Receptum eſt enim ut gentiliui nominibus propriis hominum iuncti ad patres maritoſue referantur. Vt apud Vergilium. Hectoris Andromachæ. & hoc loco Scylla niſi. Illic enim uxor. hic filia intelligitur. Patrium caput. paternam uitam. ab illo nāq; crine fata niſi pendebant. Minos porrecta refugit. Minos tāta fuiſſe iuſticia apud ſuperos fertur: ut apud inferos iudex fuerit conſtitutus. Pulchre igitur decorum ſeruat poeta: quo ubiq; Minoem iuſtum eſſe oſtēdit. Dii te ſubmoueant: pœnam & ſupplicium: quo olim paricidæ afficiebantur Scyllæ Minos imprecatur. In Corio nanq; inſuebātur cum Simia gallo & ſerpente: ac in mare fluuium ue proiiciebantur: ne aut cælum aſpicere: aut in terra aqua ue quieſcere poſſent: ut ad legē pompeiam ſcribunt Iuriſconſulti. Summoueant. repellāt. Incunabula iouis. ubi nutritus educatuſq; fuit Iupiter. Incunabula nanq; dicuntur lectuli: in quibus infantes quieſcunt. Creten. Crete inſula eſt maxima altero latere ad auſtrum: altero ad ſeptentrionem uerſa inter ortum occaſumq; porrigitur: cētum olim urbibus clara. Vnde Hecatōpolis a græcis fuit appellata. Vergilius. Creta iouis magni medio iacet inſula ponto: Mons ideus ubi & gentis cunabula noſtræ. Centum urbes habitant magnas uberrima regna. Dicta eſt autem Creta: uel a Crete iouis & Ideæ nymphæ filio: uel a Crete una heſperidum. Nō ſolum aūt Creta ſed aliis quoq; nominibus fuit appellata. Nam & Aeria & Idea & Chthonia & curetis & macara. hoc eſt felix perhibetur cognominata. Qui meus eſt orbis. tam ampla eſt Crete inſute: ut merito orbis poſſit appellari. Tātum mōſtrum: quæ contra naturam fiunt: monſtra uocātur. Patrem autem prodi a filia maxime contra naturam eſſe uidetur. Claſſis retinacula. quæ oræ dicuntur. Paſſis capillis. ſparſis. diſſolutis.

Dotalem patriam: finemq; imponere bello.
Verum uelle parum eſt. aditus cuſtodia ſeruat.
Clauſtraq; portaq; genitor tenet. hunc ego ſolū
Infelix timeo. ſolus mea uota moratur.
Dii facerent ſine patre forem. ſibi quiſq; profecto
Eſt deus. ignauis precibus fortuna repugnat.
Altera iam dudum ſuccenſa cupidine tanto
Perdere gaudere: quodcūq; obſtaret amori.
Eccur ulla foret me fortior? ire per ignes
Et gladios auſim. nec in hoc tamen ignibus ullis
Aut gladiis opus eſt. opus ē mihi crine paterno.
Ille mihi eſt auro pretioſior. illa beatam
Purpura me: uotique mei factura potentem:
Talia dicenti curarum maxima nutrix
Nox interuenit: tenebriſq; audacia creuit
Prima quies aderat: qua curis feſſa diurnis
Pectora ſōnus hēt. thalamos taciturna paternos
Intrat: & (heu facinus) fatali nata parentem
Crine ſuum ſpoliat: prædaq; potita nefanda
Fert ſecum ſpolium ſceleris: progreſſaq; porta
Per medios hoſtes (meriti fiducia tanta eſt)
Peruenit ad regem: quem ſic affata pauētem eſt.
Suaſit amor facinus. proles ego regia niſi
Scylla tibi trado patriamq; meoſq; penates.
Præmia nulla peto: niſi te. cape pignus amoris
Purpureum crinem. nec me nūc tradere crinem:
Sed patrium tibi crede caput. ſcelerataq; dextra
Munera porrexit. minos porrecta refugit.
Turbatuſque noui reſpondit imagine facti.
Dii te ſum moueant noſtri infamia ſæcli
Orbe ſuo: telluſq; tibi pontuſque negetur:
Certe ego non patiar iouis incunabula creten:
Qui meus eſt orbis: tātum contingere mōſtrum
Dixit. & ut leges captis iuſtiſſimus auctor
Hoſtibus impoſuit: claſſis retinacula ſolui
Iuſſit. & ęratas impleri remige puppes.
Scylla freto poſtq̄ deductas nare carinas:
Nec præſtare ducem ſceleris ſibi præmia uidit:
Cōſumptis precibus uiolentam tranſit in iram:

Et ſcelus.quia prodidit patrem. Et meritum. quia uictorem effecit minoē. Congeſta.collaꝫta. Nam quo deſerta reuertar? elegans figura q̄ & rogat & ſibi ipſa reſpōdet Scylla. Colligit aūt nihil ſibi loci eſſe relictū: quo reuerti poſſit. Patris ad ora Quæ tibi donaui. reuertar ne inquit Scylla in conſpectum patris: cuius uitam & fortunam tibi dono dedi? Finitimi exemplum metuunt. Vicini inquit timent: ne mei exemplo filiæ ſuæ parentes ꝓdant. Obſtruximus.clauſimus.

Exige pœnas.ſume pœnas. Officium.beneficium. Te uero coniuge digna eſt. paſiphae minois uxor tauri amore capta opera dædali ī lignea uacca incluſa cum eo coire ſuſtinuit: ex quo concubitu Minotaurus eſt natus: qui partim Minoē. partim taurū repræſentabat. Toruum. taurum. terribilem aſpectu. Ligno. lignea uaccæ forma. Diſcordem fœtum. differentem partum. Nam uir & taurus uidebatur minotaurus. Ecquid ad aures. an ne inqt mea uerba audis. Dubitat enim Scylla an uerba ſua ad aures Minois perueniāt. Ecquid autem particula eſt ī terrogatiua affectui & indignationi ſeruiens. Iā iam paſiphaen. anadiploſis & conduplicatio indignanti maxime cōueniens. Properare iuuat. me inquit delectat feſtinare: in uolucrem nanq; conuertebatur. Diuulſa. diſcuſſa. ꝓcuſſa. Mea terra recedit. recedere uidetur nauibus abeuntibus. hoc autem ex opinione uulgari eſt dictum.

Inſilit undis. In undas ſalit & aquas. Comesī uidioſa. in minoem maximam concitans inuidiam. Halyætus. ſpecies ē aquilæ: clariſſima oculorū acie: ut Pli. ſcribit: librās ex alto ſeſe: uiſoq; in mari piſce præceps in eum ruens: & diſcuſſis pectore aquis rapiens. Ciris. ἀπὸ τοῦ κείρειν. hoc eſt a tondendo fuit appellata. Quæ autē de Niſo & Scylla & urbis captiuitate a poeta memorantur: Megarenſes: ut Pauſanias ſcribit uera fuiſſe negant. Nolunt enim iis aſſentiri qui urbem ſuam Niſo regnante captam fuiſſe aiunt. Sed Megareum niſi generum in regnum ſucceſſiſſe & deinceps Alcathoum Megarei filium aſſerunt. Videtur quidem Alcathous eo tempore ex elide ueniſſe inquit quo Niſus mortuus ē: Megarenſium rebus afflictis cuius rei argumentum eſt: quod ſtatim murum ædificauit: quod uetus iam dirutus eſſet a cretenſibus.

Vnde ciris

Intendenſq; manus paſſis furibunda capillis:
Quo fugis exclamat meritoq; auctore relicta
O patriæ prælate meæ? prælate parenti?
Quo fugis immitis? cuius uictoria noſtrum.
Et ſcelus & meritū eſt? nec te data munera? nec te
Noſter amor mouit? nec q̄ ſpes omnis in unum
Te mea congeſta eſt? nam quo deſerta reuertar?
In patriam? ſuperata iacet. ſed finge manere:
Proditione mea clauſa eſt mihi. patris ad ora
Quæ tibi donaui? ciues odere merentem.
Finitimi exemplum metuunt. obſtruximus orbē
Terrarum nobis: ut crete ſola pateret.
Hanc quoq; ſi ꝓhibes: & nos ingrate relinquis:
Non genitrix europa tibi eſt: ſed īhoſpita ſyrtis:
Armenięue tigres: auſtroq; agitata charybdis.
Nec ioue tu natus. nec mater imagine tauri
Luſa tua eſt. generis falſa ē ea fabula. uerum
Et ferus & captus nullius amore iuuencæ:
Qui te progenuit: taurus fuit. exige pœnas
Niſe pater. gaudete malis modo prodita noſtris
Mœnia. nam fateor merui: & ſum digna perire.
Sed tamen ex illis aliquis: quos impia leſi:
Me perimat. curq; uiciſti. crimine noſtro:
Inſequeris crimen? ſcelus hoc patriæq; patrique.
Officium tibi ſit. te uero coniuge digna eſt:
Quæ toruum ligno decepit adultera taurum.
Diſcordemq; utero fœtum tulit. ecquid ad aures
Perueniunt. mea dicta tuas? an inania uenti
Verba ferunt idemq; tuas ingrate carinas?
Iamiam paſiphaen non eſt mirabile taurum
Præpoſuiſſe tibi. plus tu feritatis habebas.
Me miſeram. properare iuuat. diuulſaq; remis.
Vnda ſonat: mecūq; ſimul mea terra recedit.
Nil agiſo fruſtra meritorum oblite meorum.
Inſequar īuitum: puppimque amplexa recuruā:
Per freta longa trahar. uix dixerat. inſilit undis:
Conſequiturque rates faciente cupidine uires:
Gnoſiaceque hæret comes inuidioſa carinæ:
Quam pater ut uidit (nā iam pendebat in auras:
Et modo factus auis fuluis halyætus in alis)
Ibat ut hærentem roſtro laceraret adunco.
Illa metu puppim dimiſit: & aura cadentem
Suſtinuiſſe leuis: ne tangeret equora: uiſa eſt.
Pluma fuit. plumis in auem mutata uocatur
Ciris: & a tonſo eſt hoc nomen adepta capillo.

Vota ioui minos. descripturus poeta quẽadmodũ Ariadnæ corona in sidus fuit cõuersa: breuiter cõmemorat ea quæ de Minotauri cæde ferunt. Minos. n. uictor hoc tributo athenienses pressit: ut nono quoq; ãno quatuordecim nobilium liberi. hoc est septẽ pueri: ac totidẽ uirgines sorte ducti mitterẽt in Cretã minotauro obiiciẽdi. Theseus igit ægei reges filius: cũ sors ad eũ pueniss et: i Cretã missus ariadnæ minois Regis filiæ amore illius captæ auxilio seruatus ẽ. Nã quo mõ & Minotaurꝝ iterficeret mõstrauit: & filo ad ianuã fixo e labyrintho a dædalo extructo egrederet ostendit. Quare occiso minotauro Ariadnẽ una cũ Phædra sorore abducens in Diam insulam primum enauigauit: ubi ab ingrato Ariadna relicta: cum se desertam quereretur: opemq; deorum inuocaret: Libero patri ita placuit: ut & cam sibi desponsarit. & ut æterna illius amoris uestigia essent: eius coronam in cælũ misit: cuius gemmæ in stellas conuersæ sidus coronæ simillimum effecerunt. Taurorum cẽtũ. hecatõben significat: quod erat centum boum sacrificium. Curetida terram. cretensem. nã Curetes antiquissimi: Cretæ populi fuerunt. Vnde Curetis creta fuit cognominata. Opprobrium dedecus. minotaurus. nã pasiphae cretes & solis filia: ac Minois uxor ueneris impulsu in tauri amorem ĩcidit: cui cum Dædali opera se suppos suisset: Minotaurum peperit: qui partim Minoi. partim tauro similis erat. q̃ ex re facile pasiphaes matris adulterium fuit deprehensum. Vt autẽ scribit Diodorus: ferunt Minoem singulis qbusq; annis solitum fuisse taurum omnium spcciosissimum neptuno sacrificare. Cum autem ei foret taurus forma præstantissimus: alium multo inferiorem sacrificauit. quare iratus. Minoi neptunus pasiphae uxori illius tauri amorem iniecit.

Labyrĩthus

Cæcis. occultis. Dædalus ingenio. Dedalus ut narrat Diodorus: genere Athenicnsis: ex iis unus qui erechthidæ uocantur: adeo præclarus fuit Architectus: ut & opera quædam mirãda effecerit: & statuas quæ aspicere ambularecq; & spirare uidebantur effinxerit: adeo nanq; cõpositio membrorum apta erat: & suis partibus perfecta: ut omnes in admirationem alliceret.

Ponit. extruit: ædificat. Notas. signa quibus loca facile discernuntur. Mæandros fluuius ẽ phrygiæ: cui: quia sæpenumero in se redire uidetur: similẽ ait labyrinthum fuisse. Ad mare uersus apertum. interdum inquit ad fontem uersus redire. interdum ad mare spatiosum uersus fluere uidetur mæandrus. Versus autem q̃uis participium pleriscq; uideatur: hoc loco præpositio est: quæ elegant cum ad & in præpositionibus connectitur: ut ad forum uersus mihi ire in animo est. Actæo sanguine atheniensi. Tertia sors. sorte enim ducebantur: qui mittendi erant. Tunc autem Theseus fuit eductus. Annis nouenis. post nouem annos. Vtq; ope uirginea. posteaq̃ iquit auxilio uirginis Ariadnes e labyrintho Theseus est egressus nauẽ conscendit. Nullis iterata priorum. ad quã nemo priorꝝ unq̃ redire potuit. Rapta minoide. ariadna minois filia abducta. Diã. insula est dia una ex cyclalibus: haud longe distãs a Creta ariadnæ & bacchi amoribus clarissima. quã & naxon: & strongylen: & dionysiada a uineaꝝ fertilitate: & siciliã minorẽ: & Callipolim appellatã fuisse Pli. scribit. Multæ quoq; urbes diæ fuerunt uocitatæ. Est enim dia urbs thessaliæ: ab æaco ædificata. est thraciæ altera iuxta athon montẽ. tertia ẽ euboeæ. quarta ẽ insula cũ urbe peloponeso adiacens. quinta est lusitaniæ. sexta Italiæ iuxta alpes. septima Scythiæ. octaua cariæ. nona bithyniæ iuxta pontũ.

Ariadnæ corona in sidus

Diã. uersus siue ad præpositiões siue potius utrãq; subintelligant. Destituit. dereliquit. Sũptam de fronte coronã. illa corona dicit a Vulcano facta ex auro & indicis gẽmis: p quas theseus existimat de tenebris labyrinthi ad lucem uenisse: quod aurum & gemmæ in obscuro fulgorem luminis efficiebant. Hanc autem coronam ut ait hyginus: quo tempore bacchus ad minoa uenit: Ariadnæ muneri dedit: qua delectata stupri conditionẽ non recusauit. Sed aliæ quoq; sunt priscorum de hac corona opiniones.

Vota ioui minos taurorum sanguine centum
Soluit: ut egressus ratibus curetida terram
Contigit: & spoliis decorata est regia fixis.
Creuerat opprobriũ generis: fœdumq; patebat
Matris adulterium monstri nouitate biformis.
Destinat hunc minos thalami remouere pudorẽ.
Multiplicique domo cęcis includere tectis.
Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis
Ponit opus: turbatq; notas: & limina flexu
Ducit in errorem uariarum ambage uiarum.
Nec secus ac liquidis phrygius mæãdros ĩ undis
Ludit: & ambiguo lapsu refluitq; fluitq;:
Occurrensq; sibi uenturas aspicit undas:
Et nunc ad fontes. nunc ad mare uersus apertum
Incertas exercet aquas: ita dædalus implet
Innumeras errore uias: uixq; ipse reuerti
Ad limen potuit. tanta est fallacia tecti.
Quo post geminam tauri iuuenisq; figuram
Clausit: & actęo bis pastum sanguine monstrum
Tertia sors annis domuit repetita nouenis.
Vtq; ope uirginea nullis iterata priorum
Ianua difficilis filo est inuenta relicto:
Protinus ęgides rapta minoide diam
Vela dedit: comitemq; suam crudelis in illo
Littore destituit. desertæ & multa querenti
Amplexusq; & opem liber tulit: utq; perenni

In nitidos ignes.ī ſtellas ſplendentes. Specie coronæ.figura.nã illud ſidus quod eſt ĩter ἐγγόνασι & ophi uchon ob ſimilitudinẽ corona uocaẽ. Qui medius nixi genu.coronæ ſidus mediũ eſſe ait:& eius q ἐγγό/ νασι a græcis uocaẽ.hoc eſt in genibus: & eius q uocaẽ ophiuchos.id eſt anguẽ tenẽs. Nixiq; genu.de hoc uariæ ſunt antiquoꝝ opiniones.nã Eratoſthenes illum herculem eſſe ait paratum ad decertãdũ: ſiniſtra ma/ nu pellẽ leonis:dextra clauã tenentem.Conaẽ nãq; interficere draconẽ heſperidũ cuſtodem : q nunq̃ oculos operuiſſe ſomno coactus exiſtimaẽ:quo magis cuſtos eẽ demonſtraẽ.Horꝝ igitur pugnã iupiter admiratus in ter aſtra cõſtituit.habet enĩ draco caput erectũ.

hercules autem dextro genu nixus ſiniſtro pede prolato capitis eius dexteram partem opprime/ re conaẽ.dextera manu ſublata ut feriẽs.ſiniſtra uero proiecta cum pelle leonis : uti ſ̃ maxime dimicãs appareat. Qui plura de hoc uidere cu pit Hyginum legat:uarias opiniones referentẽ.

Anguemq; tenentis.ophiuchi eſt interpræta tio qui anguitenens a noſtris uocatur tenens ma nibus anguem medium corpus eius implicantẽ. hunc alii phorbanta Triopæ filium. alii æſcula/ pium alii glaucum Minois filium qui æſculapii opera dicitur reuixiſſe:eſſe aiunt. Anguem uero hac de cauſa tenere dicitur: quod cum glaucum ſanare cogeretur:concluſus quodam loco ſecre/ to:baculum tenens manu cum quid ageret cogi taret:dicitur anguis ad bacillum eius arrepſiſſe: quem Aeſculapius mente commotus interfecit bacillo fugiẽtẽ ſæpius feriẽs.Poſtea ferẽ alter an guis eodem ueniſſe ore ferens herbam:& in ca/ put eius impoſuiſſe:quo facto illico fugiſſe:qua/ re æſculapium uſum eadem herba glaucũ ad ui/ tam reuocaſſe. Itaq; anguis & in æſculapii tutela & in aſtris dicitur collocatus: qua conſuetudine ducti reliqui medici anguibus utuntur. Dæda/ lus interea Tali pueri athenienſis tranſmutati/ onem in perdicem auem poeta narraturus: q̃ de uolatu Dædali atq; Icari feruntur præmittit:Nã Dædalus athenienſis Eupalmi filius cum Talũ ſororis filum optimæ indolis iuuenem per inui/ diam:quid & ſerram & circinum inueniſſet:in/ teremiſſo diceretur:iudicii euentum timens ĩ cre tam aufugit . eius uero opera & phaſiphae in li/ gnea uacca incluſa cum tauro coiuit: & ariadna Theſeum ſeruauit. quæ cum minos reſciuiſſet il lum in labyrinthum una cum Icaro filio coniecit Dedalus ingenio pollenes pennas ad ſe uarii ge neris afferri curauit:ex quibus & ſibi & filio alas confecit:itaq; aptauit:ut auium more e Creta e uolarint. Ac Dædalus quidem : quo uoluit inco lumis peruenit.Icarus uero patris mandatorum neglector:cum altius q̃ pater euolare gauderet: reſolutis calore pennis iu mare cecidit:quod ab eo Icarium ex ſententia Ouidii fuit cognomina tum. Cum uero dædalus filium ſepeliret : forte perdix noua tunc auis ipſum aſpiciens merentẽ ualde eſt gauiſa.Cum enim eſſet iuuenis ĩgenio/ ſiſſimus : iamq; ſerram circinumq; inueniſſet:a dædalo inuidia moto ex Palladis arce deiectus auxilio ipſius palladis ĩ auem fuit commutatus.

Dædali uolatus

Sidere clara foret: ſumptam de fronte coronam
Immiſit cęlo.tenues uolat illa per auras:
Dumq; uolant gẽmę: nitidos uertuntur ĩ ignes:
Conſiſtuntq; loco ſpecie remanente coronę:
Qui medius nixiq; genu eſt anguemq; tenentis.
Dedalus interea creten longumq; peroſus
Exilium tactuſq; loci natalis amore:
Clauſus erat pelago.terras licet inquit &undas
Obſtruat:at cælum certe patet.ibimus illac.
Omnia poſſideat:non poſſidet aera minos.
Dixit:& ignotas animum dimittit in artes:
Naturamq; nouat.nam ponit in ordine pennas
A minima cœptas longam breuiore frequente:
Vt cliuo creuiſſe putes.ſic ruſtica quondam
Fiſtula diſparibus paulatim ſurgit auenis.
Tunc lino medias:& cæris alligat imas.
Atque ita compoſitas parno curuamine flectit:
Vt ueras imitetur aues.puer icarus una
Stabat:& ignarus ſua ſe tractare pericla
Ore renidenti modo quas uaga mouerat aura:
Captabat plumas.flauam modo pollice cæram
Mollibat:luſuque ſuo mirabile patris
Impediebat opus.poſtq̃ manus ultima cœpto
Impoſita eſt:geminas opifex librauit in alas
Ipſe ſuum corpus:motaq; pependit in aura.
Inſtruit & natum:medioq; ut limite curras
Icare ait moneo.ne ſi demiſſior ibis:
Vnda grauet pennas.ſi celſior:ignis ad urat.
Inter utrunq; uola.nec te ſpectare booten:
Aut helicen iubeo:ſtrictumq; orionis enſem.
Me duce carpe uiam.pariter pręcepta uolãdi
Tradit.& ignotas humeris accõmodat alas.
Inter opus monituſq; genæ maduere ſeniles.
Et patriæ tremuere manus.dedit oſcula nato
Non iterum repetenda ſuo.pẽniſque leuatus
Ante uolat:comitique timet:uelut ales ab alto.
Quæ teneram prolem produxit in aere nido.

Loci natalis.patriæ in qua natus erat. Vt cliuo creuiſſe putes.ut poſſis eas putare incliuo aliquo creuiſſe.
Librauit.ſuſpendit. Neu te ſpectare booten.Icarum admonet Dedalus:ut ſe ſequatur.Neq; enim opus

esse ut uolatum suum dirigat ad sidera rationem: quæ nautæ maxime obseruant. Bootes autem sydus est q & arctophilax dicit: qui agitare plaustrū uidet. Vnde & a bobus nomē accepit. Septentriões aūt significat: quos nautæ potissimum respiciunt. Helice uero maior est ursa: sic dicta ab helice urbe Arcadiæ in qua Calisto nata esse fertur. Dicta est aūt helice u Stephānus ait: uel ab Helica Lycaonis filio uel ab helice Iouis uxore. Selinūtis aūt filia. Strictūq; orionis ensem. Orion ἀπὸ τοῦ οὔρου. hoc est ab urina fuit cognominatus: quod ex Iouis & Mercurii urina fingatur natus: ut in quinto fastorum copiose narrat Ouidius. Is uenator tantis uiribus fuit: ut nulli feræ se cessurū iactaret. Quare terra permota scorpionē maximū emisit: q illum interficere conaretur. Iupiter aūt utriusq; animum admiratus & scorpium spōte & precibus Dianæ orionem in sidera sustulisse narratur. Referuntur tñ & aliæ de orione opiniões ab Hygino. Sidus uero orionis ita figuratur: ut ensem nudum in manu tenere uideatur. Damnosas artes. pnitiosas: quod exitu probatum est. Tremula arundine. Hamo ab arundine tremula dependente. Stiuæq; stiua manubriū est aratri quo regit̄. Verg. stiuaq; innixus aratro. Iunonia samos. Iunoni dicata. nā ibi Iuno & nata & educata & ioui uxor tradita dicitur. Est aūt insula in ægeo Cariæ adiacens: q̄ prius tum Parthenia. tū Dryusa. tū anemusa: tū melāphylos fuit appellata. Est etiā alia Samos: quæ & samothracia dicit̄ quod Thraciæ adiaceat: unde Verg. Threiciamq; samō: q̄ nūc samothracia fert̄. Delos quoq; & paros insulæ sunt Aegei: ut iam sæpius diximus. Dextera lebyntos erat. Lebyntos insula est una ex cycladibus. Calydne quoq; insula ē cycladum una nobilis ferax. Mollit. Mollex reddit & liquefacit.

Odoratas cæras. odorem emittentes. Cærulea aqua. nigro mari. nam ī mare Icarus cecidit.

Quæ nomē traxit ab illo. Nā mare Icariū ab Icaro fuit appellatum: ut sentit Ouidius. ut uero alii ab icaro insula fuit cognominatū. At pater īfelix nec iam pater. Pater qa genuerat. nō pater qa filius iam erat mortuus. Deuouit. Detestatus est. Et tellus a noīe dicta sepulti. Icaros. n. īsula ab icaro Dædali filio illic sepulto dicta fuisse uidet̄. Hunc miseri tumulo. Tali pueri metamorphosin in auē describere incipit poeta. nam Talus ut & Diod. & Pausanias scribūt. Dædali sororis filius: cū & rotā figuli & serrā ferreā & circinū inuenisset: a Dædalo inuidia moto fuit interfectus. Quare Dædalus ab Arcopagitis dānatus in cretā ad Minoem aufugit. Ponēt̄ tumulo. Tumulantē & sepelientē. Et plausit pēnis. & alas cōcussit. Vnica. sola. Vnicus. n. secūdo caret. Vnus hēt secūdum. Longū crimē. magnū. nā Dædalus eū de palladis arce deiecisse crimiatus ē. Fatoq; ignara. insci a eoq; q̄ fato filio suo euenir̄ debebāt. Germana. soror Dædali. Bis senis natalibus actis. Exactis duodecim annis. Natus. n. erat ānos duodecim Talus cū Dædalo fuit cōmendatus. Animi ad p̄cepta capacis. Præceptoq; capacis insoluta diceremus oratione. Ille etiam medio spinas. Talum serræ fuisse ait inuentorem ad exemplum illius spinæ quæ ē in medio piscium. Et ex unò duo ferrea brachia

Icarica sus

Talus puer in pdicem

Serræ circinique inuentor:

Hortaturq; sequi. damnosasq; erudit artes.
Et mouet ipse suas: & nati respicit alas.
Hos aliquis tremula dū captat arundine pisces
Aut pastor baculo: stiuęq; innixus arator
Vidit & obstupuit: quiq; ęthera carpere possent:
Credidit esse deos: & iam iunonia leua
Parte samos fuerat: delosq; parosq; relictæ.
Dextra lebyntos erat: fœcūdaq; melle calydne.
Cum puer audaci cœpit gaudere uolatu:
Deseruitq; ducem: cęliq; cupidine tactus:
Altius egit iter. rapidi uicinia solis
Mollit odoratas pennarum uincula cæras.
Tepuerant cæræ. nudos quatit ille lacertos.
Remigioq; carens non ullas percipit auras.
Oraq; cærulea patrium clamantia nomen
Excipiuntur aqua: quę nomen traxit ab illo.
At pater infelix nec iam pater. Icare dixit
Icare dixit ubi es? qua te regione requiram?
Icare dicebat. pennas aspexit in undis.
Deuouitq; suas artes: corpusq; sepulchro
Condidit: & tellus a nomine dicta sepulti.
Hunc miseri tumulo ponentem corpora nati
Garrula ramosa prospexit ab ilice perdix.
Et plausit pennis. testataq; gaudia cantu est:
Vnica tunc uolucris: nec uisa prioribus annis:
Factaq; nuper auis longum tibi dædale crimen.
Namq; huic dædalo tradiderat fatorum ignara docēdam
Progeniem germana suam natalibus actis
Bis puerum senis animi ad præcepta capacis.
Ille etiam medio spinas in pisce notatas
Traxit in exemplum: ferroq; incidit acuto
Perpetuos dentes: & serræ repperit usum
Primus. & exuno duo ferrea brachia nodo
Iunxit: ut æquali spatio distantibus illis
Altera pars staret. pars altera duceret orbem.
Dædalus inuidit: sacraq; ex arce mineruę
Præcipitem misit: lapsum mentitus: at illum
Quæ fauet ingeniis: excepit pallas: auemq;
Reddidit: & medio uolauit in aere pennis.

nodo. Illum circini quoq; inuentorem fuisse ait poeta. At illum. Pallas quæ & minerua dicitur oĩum artium ĩuentrix fuisse phibetur. Excepit. suscepit. ppriæ aũt excipi cadentia dñr. Velauit. Coopuit. Sed uigor ingenii quõdã uelocis. Sed uis ingt & acrimonia ĩgenii Tali pueri ĩ alas & pedes auis trãsiuit. Perdices. n. acerrimi sunt & uolatus & cursus. Nomẽ qd' & ante remãsit. Nã Talus pdix quoq; fuit cognominatus. Præter humũ. Iuxta terrã. Iamq; fatigatũ tellus ætnæa. narraturus poeta soroꝝ Meleagri cõuersionẽ in aues Meleagridas a fratre uocatas: uenationẽ apri Calydonii prius describit. Oeneus. n. Parthaonis filius rex Calydoniæ cũ decimas frugũ diis oĩbus præterq̃ Dianæ psoluis/set: irã dcæ ĩ se cõcitauit. Maximus nãq; ap ab ea ĩmissus Calydoniæ agros ita uastabat: ut oĩa deserta uiderẽtur. Quar meleager œnei patris iussu cõuocatã græciæ iuuentutẽ ĩ apri uenationem eduxit: quẽ cũ Atalãta Schœnei filia speciosissima prima uulnerasset sagitta: uisa est Meleagro digna: cui ætate forma q; placebat: q̃ capite pelle que interẽpti apri donaret. Cæterꝝ Plexippus. Toxeus: & Agenor Thestii filii fratresq; altheæ matris Meleagri ægre ferrẽtes fœminã uiris præponi cũ spolia Atalantæ p uim auferre uellent: a Meleagro fuerũt iterfecti. Qd' qdem cũ althea resciuisset: fratrũ cædẽ ultura stipitẽ: quẽ parcæ ĩ Meleagri natiuitate in ignẽ mittentes cecinerãt cũ eo Meleagrũ ipm & uicturꝝ & perituꝝ: ĩ ignẽ cõiecit. Quo absumpto Meleager quoq; cum maximo totius Calydoniæ merore interiit. Cũ uero eius sorores fiere nunq̃ desinerẽt deorꝝ misericordia in aues a frĩs noĩe meleagridas cognominatas cõuersæ fuere. Iãq; fatigatũ. Dædalus Minois irã fugiens ad Cocalũ siciliæ regẽ puenit a quo & tutatus & hospitio susceptus ẽ: ac tandẽ Minos ipse interfectus. Theseadlaude. Thesei uirrute. Pro eo. n. qd' pcedit id qd' sequtur positũ est. Virtutẽ nãq; laus cõsequi solet. Thesei nãq; uirtute minotaurus fuit interfectus. Hæc uero ad cõnectẽdas fabulas narrantẽ. Pẽdere tributũ. p soluere tributum ob cædẽ Androgei Atheniẽsibus a Minoe impositũ. Bellatricẽ mineruã. hæc etiã bellona uocat. Vocãt. Inuocãt. Voto sanguine. Victimaꝝ q̃s uouerãt sanguine: si theseus uictor ex creta reuerteret. Diues Achæia. Potens græcia. Imploraruere. Cũ lachrymis petiere. Huius opẽ Calydon. Calydõ urbs est Aetoliæ a Calydone Endymionis uel æotoli filio appelata. Vnde Calydonius declinat. Sus erat. Aper & qdem ferocissimus. Plenis succesſibus ãni. ob plenã & pfectam illius ãni fertilitatẽ. Primitias frugũ. Prias fruges. Pria nanq; frumenta matura cereri dicabant: ut uina baccho. oleũ mineruæ. Palladios latices. Oleũ dicit a Pallade inuentũ. Cœptus ab Agricolis. Cererẽ. Bacchũ & Mineruã agricolas uocat poeta qd' ea inuenerint qbus agriculturæ opa dat. Ambitiosus honor. Ab effectu qd' ãbitiosos reddat. Honor aũt deorꝝ sacrificia sũt. Sie thure. siñ sacrificio. Latoidos. dianæ filiæ Latõæ. Herbida epirus. herbosa. Epirus uero cõtinẽtẽ significat. Sed freqñter qdem p ea ponit regiõe: q̃ & Chaonia appellat. Dentibus indis. elephãtinis. Ardẽt. ardere uidentꝰ. Grauidi fœtus: Racemi uua graues.

Oeneꝰ

Cocalus

Cocalus

Calydon

Aper Calydonius.

Sed uigor ingenii quondam uelocis in alas
Inque pedes abiit. nomẽ quod & ante remansit.
Nõ tamen hæc alte uolucris sua corpora tollit.
Nec facit in ramis altoque cacumine nidos.
Præter humum uolitat: ponitq; in sepibus oua:
Antiquiq; memor metuit sublimia casus.
Iamq; fatigatum tellus ętnęa tenebat
Dædalon: & sumptis pro supplice cocalus armis
Mitis habebatur. iam lamentabile athenæ
Pendere desierant thesea laude tributum.
Templa coronãtur. bellatricemq; mineruam
Cum ioue diisq; uocãt aliis: quos sanguine uoto
Muneribusq; datis & aceruis thuris honorant.
Sparserat argolicas nomen uaga fama per urbes
Theseos: & populi: quos diues achaia cepit:
Huius opem magnis implorauere periclis.
Huius opem calydon: q̃is meleagron haberet:
Sollicita supplex petiit prece. causa petendi
Sus erat infestæ famulus uindexq; dianę.
Oenea nanq; ferunt plenis succesſibus anni
Primitias frugum cereri. sua uina lyęo.
Palladios flauę latices libasse mineruę.
Cœptus ab agricolis superos peruenit ad omnes
Ambitiosus honor. solas sine thure relictas
Præteritas cessasse ferunt latoidos aras.
Tangit & ira deos. at nõ impune feremus:
Quęq; inhonoratę: nõ & dicemur inultę.
Inquit: & oeneios ultorem spreta per agros
Misit aprum: quãto maiores herbida tauros
Nõ habet epirus: sed habẽt sicula arua minores.
Sãguine & igne micãt oculi. riget horrida ceruix:
Et setæ densis similes hastilibus horrent:
Stantq; uelut uallum. uelut alta hastilia setæ.
Feruida cum rauco latos stridore per armos
Spuma fluit. dentes æquantur dentibus indis.
Fulmen ab ore uenit. frondes afflatibus ardent.
Is modo crescẽtes segetes proculcat in herba:
Nũc matura metit flecturi uota coloni.
Et cererem in spicis intercipit. area frustra.
Et frustra expectant promissas horrea messes.

Caluere.cõmoti fuere. Tyndaridæ gemini.Castor & Pollux gemelli Tyndari filii:ac Ledæ putati: cum essent Iouis:quorꝝ alter pugil fuit præclarus:Castor autem domitor equorꝝ ab Homero aliisq; poetis fuisse memoratur. Cæstibus.armis quibus pugiles utũtur. Et duo Thestiadæ. Thestii filii Toxeus & Plexippus. Et ples ephyrea lynceus.Ephyrea qdem legitur:ut ab ephyre urbe:quæ nũc corinthus dicitur declinetur. sed mihi recte aphareia ab eo:qui hoc opus e latina in græcam linguam uertit.legi uidetur: ut intelligamus Lyncæũ acutissimi uisus hoiem Aphatei filiũ fuisse. Et cretus Amyntore Phœnix.Phœnix Amyntoris filius:q impelente matre posteaquã cum pellice illius rem habuisset: imprecationes patris effugiens ad peleũ peruenit:a quo ut narrat Homerus: hospitio benignissime susceptus Achillis educandi institueq; curam suscepit: ut illi & dicendorum & agẽdorum præceptor esset. alter etiam fuit Phœnix Agenoris pater:a quo Phœnicia fuit denominata. Auem quoque esse Phœnicem nemo est qui ignoret. Actoridæq; parens.Menœtii est periphrasis.nam Menœtius Patrocli: qui actorides ab actore auo dicitur: fuit pater: ut aperte in.xi. Iliados scribit Home. Et hyantæo Iolao.Bœotio.Hyantes enĩ populi sunt bœotiæ:ut diximus.

Naryciusq; lelex. Naryx urbs est locridis quæ & Narycium & Naryce dicitur. Vnde narycius possessiuum declinatur.ab hoc uero lelege populi leleges fuere cognominati. Antiqs amyclis. Amiclæ urbs est Laconiæ ab amycla Lacedæmonis filio ædificata atq; cognominata. fuerunt etiam amyclæ in italia lacedæmoniorum colonia inter Caietam & Terracinam.quæ tacendo perierũt. unde Vergilius eas tacitas appellauit. Tacitis regnauit amyclis. Amycleum etiam est in Creta urbs & portus. Penelopes socer.Laertes Vlyssis pater. Cum parrhasio ancæo. Arcadico.est enim parrhasia arcadiæ urbs: ut iã diximus. Et adhuc a cõiuge tutus Oeclides. Amphiaraus Oeclii filius: qui cum uaticinandi peritissimus cognouisset a Thebano bello se non rediturum:ita latebras petiit:ut omnia tamen Eriphyle uxori:quam fidissimam putabat: indicaret. Illa uero ab Argia adrasti filia monili accepto: quod Vulcanus Hermionæ priuignæ donauerat:maritum adrasto prodidit:qui thebanum agrum ingressus una cum curru a Tellure fuit absorptus. Tegeæa.arcadica. Nam Tegea urbs est arcadiæ:quod nomen trisyllabum quidem est. sed quod inde declinatur possessiuum:ita quatuor syllabarum efficitur ut penultima sit longa. Est etiam Tegea in Creta a Talthybio ædificata.unde Tegeatæ dicuntur. Venit atalantis cænei.Sic quidem legitur.sed Atalante & schœnei mihi recte a græcis legi uidetur. Nam atalanta Schœnei filia fuit formosissima: ex qua Meleager Parthenopeum suscepit.altera fuit atalanta iasii filii abantis argiuorum Regis filia. De qua ppertius. Mimalion nullos fugiẽdo Tulle labores sæuitiam dure contudit Iasidos. Rasilis fibula.rasum cingulum.a parte enim totum intelligitur. Telorꝝ custos.Pharetræ periphrasis. Calydonius heros.Meleager. Renuente deo.Nolente ut ea potiretur. Flãmasq; latentes Hausit. Occultum amorem concepit. Si quem dignabitur ista uirum. Hoc est.si quem ista se uxore dignum existimabit.Hac autem exclamatione meleager significat se atalantæ pulchritudinem maximopere admirari.

Sternuntur grauidi longo cum palmite fœtus:
Baccaq; cum ramis semper frondentis oliuæ:
Sęuit & in pecudes. non has pastorue canisue:
Non armenta truces possunt defendere tauri:
Diffugiunt populi. nec sese in mœnibus urbis
Esse putant tutos:donec meleagros & una
Lecta manus iuuenum caluere cupidine laudis.
Tyndaridæ gemini præstantes cæstibus alter.
Alter æquo:primæq; ratis molitor iason:
Et cum pirithoo felix concordia theseus:
Et duo thestiadę:& proles aphareia lynceus:
Plexippusq; ferox:iaculoq; insignis acastus:
Et uelox idas:& iam non fœmina cæneus:
Hippothasq;:driasq; : & cretus amyntore phœnix
Actoridæq; pares:& missus ab elide pelas
Nec telamon aberat:magniq; creator achillis:
Cumq; pheretiade & hyantæo iolao
Impiger eurytion:cursuq; inuictus echion:
Nericiusq; lelex panopeus:hyleusq;:feroxq;
Hippasus:& primis etiam nunc nestor in annis.
Et quos hippocoon antiquis misit amyclis:
Penelopesq; socer cum parrasio ancæo:
Ampycidesq; sagax:& adhuc a coniuge tutus
Oeclides:nemorisq; decus tegeęa lycei
Venit atalante schœnei pulcherrima uirgo.
Rasilis huic summam mordebat fibula uestem.
Crinis erat simplex nodum collectus in unum.
Ex humero pendens resonabat eburnea læuo
Telorum custos.arcum quoq; læua tenebat.
Talis erat cultu.facies quã dicere uere
Virgineam in puero puerilem in uirgine posses.
Hanc pariter uidit.pariter calydonius heros
Optauit renuente deo:flammasq; latentes
Hausit.& o felix si quem dignabitur inquit

Vrget.instat. Silua frequens trabibus.Densa arboribus.est autem topographia siluæ & descriptio : quam partim planam.partim montosam esse ait. Ima lacunæ.Infimas uallis partes.Lacuna enim est aquæ collectio quæ & lama uocatur. Lenta salix. Flexibilis. Vluæ leues. Vlua herba est in paludibus nascens. Et lõgæ parua sub arundine cannæ. Arundinem appellare uidetur poeta cannarum corticem : qui & tenuis ẽ & facile arescit. Vnde arundinis nomẽ deductũ esse uidetur. Excitus.Excitatus. Vt excussis elisus nubibus ignis.Periphrasis est fulminis quod ex nubium concursu eliditur. Sternitur incursu nemus. Arbores inquit apri illius incursu in terram deiiciuntur.Hinc uero colligitur quã uastus aper ille ualiduſq; esset:cuius impetu nemus prosternebatur. Propulsa.impulsa. Dat fragorẽ. strepitum facit.Fragor nãq; dr̃ strepitus rerũ fractarum.Protentaq; forti tela tenent. Gestum exprimit uenatorum apros excipientium.Protendere nãq; uenabula apris ruẽtibus solent. Protẽta tela.uenabula. Dissipat. Disiicit. Obliquo ictu. Apri obliquos ictus inferũt. Cuspis.Iaculum. A parte totum. Intergo.petito.Intergo apri. Pagasæius Iason. Thessalus. A pagasis urbe thessaliæ ut diximus. Ferrumq; Diana uolãti.Quæ copula hoc loco.Quia significat.Idcirco nanq; sine uulnere fuit aper quod Diana ferrum Iaculo abstulerat. Sine acumine. Sine cuspide. Emicat ex oculis. Ira igniſue aut flamma ſubintelligatur. Moles.Maximum saxum quãtum e machinis bellicis emittitur. Concita.impulsa.Neruo adducto. Fune balistæ adducto.

Certo impete.impetu.Metri.n.gr̃a ipete interdũ utunt poetæ. Dextra tuẽtes cornua.Dextrũ cornu defendentes. Aciem nanq; in aprum direxerant: quæ in dextrum & sinistrum cornu fuerat distributa. Hippocoonte satus.Hippocoontis filius. Et terga parantem uertere.fugere uolẽtem. Succiso poplite.Reciso crure. Est enim popleS pars genu posterior quod post plicetur dictum. Forsitan & pylius. Nestor a Pylo urbe Messeniæ cui imperauit. Citra troiana tempora. Ante troianum bellum. Tempora nãq; infelicia calamitosaq; fere accipiuntur. Sumpto conamine Capto impetu. Ab hasta posita.fixa.

Despexitq; tutus loco.deorsum aspexit inquit aprum altitudine arboris tutus & securus.Neq; enim apri arborem ascendere possunt. Recentibus armis.Dentibus. Hausit.aperuit percussit.

Ista uirum.nec plura sinit tempusq; pudorq;
Dicere: maius opus magni certaminis urget.
Silua frequens trabibus:quã nulla ceciderat ętas
Incipit a plano:deuexaq; prospicit arua.
Quo postquam uenere uiri:pars retia tendunt:
Vincula ps adimũt canibus. ps pressa sequuntur
Signa pedum:cupiũtq; suum reperire periclum:
Cõcaua uallis erat:quo se demittere riui
Assuerant pluuialis aquę:tenet ima lacunæ
Lenta salix:uluęq; leues:iuncique paluſtres:
Viminaq;:& longę parua sub arundine cannæ.
Hinc aper excitus medios uiolentus in hostes
Fertur:ut excussis elisus nubibus ignis.
Sternitur incursu nemus : & propulsa fragorem
Sylua dat.exclamant iuuenes:protentaq; forti
Tela tenent dextra lato uibrantia ferro.
Ille ruit:spargitq; canes:ut quisque furenti
Obstat:& obliquo latrantes dissipat ictu.
Cuspis echionio primum cõtorta lacerto
Vana fuit:truncoq; dedit leue uulnus acerno.
Proxima si nimiis mittentis uiribus usa
Non foret:in tergo uisa est hæsura petito.
Longius it.auctor teli pagaseius iason.
Phœbe ait ampicides:si te coluique coloque:
Da mihi quod petitur:certo contingere telo.
Q ua potuit precibus deus ãnuit.ictus ab illo ẽ:
Sed sine uulnere aper:ferrumq; diana uolanti
Abstulerat iaculo:lignum sine acumine uenit.
Ira feri mota est:nec fulmine lenius arsit.
Emicat ex oculis.spirat quoq; pectore flammas.
Vtque uolat moles adducto cõcita neruo:
Cum petit aut muros aut plenas milite turres:
In iuuenes certo sic impete uulnificus sus
Fertur : & eupalamon pelagonaq; dextra tuentes
Cornua prosternit.socii rapuere iacentes.
At non letiferos effugit enæsimus ictus
Hippocoõte satus.trepidãtem & terga parãtem
Vertere succiso liquerunt poplite nerui.
Forsitan & pilius citra troiana periſſet
Tempora sed sumpto posita conamine ab hasta
Arboris insiluit:quę stabat proxima:ramis:
Despexitque loco tutus:quem fugerat hostem.
Dentibus ille ferox in querno stipite tritis
Imminet exitio.fidensq; recentibus armis
Orithię magni rostro femur hausit adunco.

At gemini nondum cęleſtia ſidera fratres
Ambo conſpicui: niue candidioribus ambo
Vectabantur equis. ambo uibrata per auras
Haſtarum tremulo quatiebant ſpicula motu.
Vulnera feciſſent: niſi ſetiger inter opacas
Nec iaculis iſſet nec equo loca peruia ſiluas:
Perſequitur telamon: ſtudioq; incautus eundi
Pronus ab arborea cecidit radice retentus.
Dum leuat hunc peleus: celerem tegeęa ſagittam
Impoſuit neruo: ſinuatoq; expulit arcu.
Fixa ſub aure feri ſimmuum diſtrinxit arundo
Corpus: & exiguo rubefecit ſanguine ſetas.
Nec tamen illa ſui ſucceſſu lætior ictus
Quam meleager erat. primus uidiſſe putatur:
Et primus ſocius uiſum oſtendiſſe cruorem:
Et meritum dixiſſe feres uirtutis honorem.
Erubuere uiri: ſeq; exhortantur: & addunt
Cum clamore animos: iaciuntq; ſine ordine tela.
Turba nocet iactis: & quos petit impedit ictus.
Ecce furens contra ſua fata bipennifer arcas:
Diſcite fœmineis quid tela uirilia pręſtent
O iuuenes: operiq; meo concedite dixit.
Ipſa ſuis licet hunc latonia protegat armis:
Inuita tamē hunc perimet mea dextra diana.
Talia magniloquo tumidus memorauerat ore:
Ancipitēq; manu tollens utraq; ſecurim
Inſtiterat digitis primos ſuſpenſus in artus.
Occupat audentem: quaq; eſt uia proxima leto:
Summa ferus geminos dixerit ad inguina dētes.
Cōcidit anceus: glomerataq; ſanguine multo
Viſcera lapſa fluūt: madefactaq; terra cruore eſt.
Ibat in aduerſum proles ixionis hoſtem
Pirithous ualida quatiēs uenabula dextra:
Cui procul ęgides. o me mihi carior inquit
Pars animæ cōſiſte meæ. licet eminus eſſe
Fortibus. anceo nocuit temeraria uirtus.
Dixit: & ærata torſit graue cuſpide cornu:
Cui bene librato: uotiq; potente futuro
Obſtitit æſculea frondoſus ab arbore ramus.
Miſit & æſonides iaculum: quod caſus ab illo
Vertit: & in mentum figit latrantis: & inter
Ilia coniectum tellure perilia fixum eſt.
At manus oenidæ uariat: miſſiſq; duabus
Haſta prior terra. medio ſtetit altera tergo.
Nec mora: dum ſæuit. dū corpora uerſat i orbē:

Nondum cæleſtia ſidera. Gemini qui unum ex zodiaci ſignis conſtituunt: caſtor ac pollux eſſe dicuntur. Vulnera feciſſent. Vulneraſſent. Setiger. Aper ſetas gerens. Opacas. Vmbroſas arboribus denſas. Studio eūdi. Cupiditate currendi. Leuat. Alleuat. Tollit. Tegeæa. Atalā ta. Sinuato arcu. Contracto. Arundo. Arundinea ſagitta. Diſtrinxit. uulnerauit. Feres. habębis. Erubuere uiri. Puduit inquit uiros fortes aprum a uirgine primum fuiſſe pcuſſum. Bipenifer arcas. Ancæus arcadicus bipennem ferens. Concedite. locum date. Operi meo. uirtuti meæ. Temerarii autem iactabūdiq; eſt oratio. Protegat. defendat. Perimet. Interficiet.

Tumidus. Elatus. Superbus. Ancipitē ſecurim. ex utraq; parte incidentem. Vtrinq; acutā.

Inſtiterat digitis. Steterat in digitis. Geſtus aūt exprimitur tollentis ſecurim ut aliquem pcutiat.

In primos artus. In primas digitorum partes.

Occupat. Ante aggreditur. Quaq; eſt uia pxima leto. Inguina. n. percuſſa homini mortem afferunt. Multo ſanguine. Cum ꝑpoſitio ſubaudiatur: ut cum multo ſanguine intelligatur. Aegides. Theſeus Aegei filius. Timebat autem Pirithoo ſibi amor cōiunctiſſimo theſeus ab apro.

Eminus eſſe. Lōgæ abeſſe. Temeraria uirtus. Inconſiderata fortitudo. Graue cornu. grauem haſtam ex [illegible] confectam. Torſit. Iecit. Aerata. Aere [illegible] munita. Votiq; potente futuro. hoc eſt [illegible] percuſſuro. Aeſculea arbore. Aeſculus arbor eſt glandifera Ioui dicata. Aeſonides. Iaſon Aeſonis filius. Vertit. Auertit. Conuertit. Et in mentum latrantis. Canis partem oris inferiorem mentum improprie poeta uocat: cum nulli animalium preterq; homini mētum & male ſint: ut in undecimo naturalis hiſtoriæ Plinius tradit. Inter ilia. Ilia in aliis animalibus dicuntur: quæ in hominibus & ouibus lactes appellantur: ut idem Plinius ſcribit. Tellure. in terra. Bene librato. Fortiter iacto. Oenidæ. Meleagri œnei filii. Dum ſæuit. Furit. Dum corpora. Dum ſe rotat.

Stridentēq; nouo ſpumā cum ſanguine fundit.
Vulneris auctor adeſt: hoſtemq; iritat ad iram.
Splendidaq; aduerſos uenebula cōdit in armos.
Gaudia teſtantur ſocii clamore ſecundo:
Victricemq; petunt dextræ cōiungere dextram.
Immanēq; feram multa tellure iacentem
Mirantes ſpectant: neq; adhuc contingere tutum
Eſſe putant. ſed tela tamen ſua quiſq; cruentat.
Ipſe pede impoſito caput exitiabile preſſit
Atq; ita. ſume mei ſpolium nonacria iuris
Dixit: & in partem ueniat mea gloria tecum.
Protinus exuuias rigidis horrentia ſetis
Terga dat: & magnis inſignia dentibus ora.
Illi lætitiæ eſt cum munere muneris auctor.
Inuidere alii: totoq; erat agmine murmur:
Equibus ingenti tendentes brachia uoce
Pone age: nec titulos intercipe fœmina noſtros:
Theſtiadę clamant: nec te fiducia formæ
Decipiat: ne ſit longe tibi captus amore
Auctor. & huic adimūt munus. ius muneris illi:
Non tulit: & tumida frendens mauortius ira:
Diſcite raptores alieni dixit honoris:
Facta minis quātum diſtent. hauſitq; nefando
Pectora plexippi nil tale timentia ferro.
Toxea quid faciat dubium: pariterq; uolentem
Vlciſci fratrem: fraternaq; fata timentem
Haud patitur dubitare diu: calidumq; prioris
Cæde recalfecit conſorti ſanguine telum.
Dona deum templis nato uictore ferebat:
Cum uidet extinctos fratres althæa referri:
Quæ plangore dato mœſtis clamoribus urbem
Implet: & auratas mutauit ueſtibus atris.
At ſimul eſt auctor necis editus: excidit omnis
Luctus: & a lachrymis in pœnæ uerſus amorē ē.
Stipes erat: quem cum partus enixa iaceret
Theſtias: in flammam triplices poſuere ſorores.
Staminaq; impreſſo fatalia pollice nentes
Tempora dixerunt eadem lignoque tibique
O modo nate damus. quo poſtq̄ carmine dicto
Exceſſere deę: flagrantem mater abigne
Eripuit ramum: ſparſitq; liquentibus undis:
Ille diu fuerat penetralibus abditus imis.
Seruatuſq; tuos iuuenis ſeruauerat annos.
Protulit hunc genitrix: tædaſq; & fragmina poni
Imperat: & poſitis inimicos admouet ignes.

Auctor uulneris. Mele ager. Iritat. Prouocat. Petunt. Appetunt. Cupiunt. Cruciat. cruore Inficit. Exitiabile. peſtiferq; quod multis exitii cā fuit. Nonacria. Atalāta. a nonacri urbe arcadiæ dicta. Spolium mei iuris. Quod iure ipſo mihi debetur. Nam meleager aprum iterfecerat. Spolia uero ꝓprie dicūtur q̄ hoſtibus detrahuntur.

Exuuias. Exuuiæ quæ ab exuēdo dicunt nō ſolū boīum tegmina aut ueſtes ſunt: ſed pelles quoque & ſerpentū & alioq; aīalium. Virg. ii. georg. de ſerpēte loquens. Cū poſitis nouus exuuiis nitidusq; iuuēta. Terga dat. tergora & pellē apri.

Et magnis inſignia dentibus ora. Caput quoq; apri Atalantæ traditum fuiſſe a Meleagro poeta ait. Pone. Depone. Noſtros titulos. noſtrum honorē. noſtrā gloriā. Fœmina. Cū quodā cō temptu Atalātā fœminā uocāt. Theſtiadæ. Plexippus & Toxeus Theſtii filii. Ne ſit lōge tibi muneris auctor. id eſt ne interficiaris: ſicq; lōge ab amatore tuo ſepareris. Et huic adimunt munus. Atalantæ inqt munus eripiūt. Ius aūt muneris dādi Meleagro. Nō tulit. Nō paſſus eſt Atalantā munere frauari. Mauortius. bellicoſus. marti ſimilis. Frendens. fremēs. Nefando ferro. nefario. impio. Nā Plexippus meleagri auūculus erat. Hauſit. peuſſit. Timētia. timētis. Eſt .n. hyppallage. Toxea qd faci[illegible]do ē. haud patitur dubitare diu meleag[illegible]dubiū: qd faciat: uolentēq; & frēm ul[illegible]ē frater na fata. Cōſorti ſanguine[illegible]s. dictus. nūciatus. In pœnæ ar[illegible]licii cupiditatē & uindictæ. Stipes erat. Stipitē deſcribit poeta in quo meleagri uita cōtinebatur. Partus enixa Theſtias. Althea Theſtii filia puerꝑ enixa & puerpera. Triplices ſorores. tres parcæ. Clotho. lacheſis & atropos: quas Martianus capella deorꝑ ſcribas eē ait: & ſentētias iouis ſtudio ueritatis excipere. Has latini nonā. Decimam & mortā uocarūt a partus tempore. Nā a nono & decimo mēſe pueri ſecūdū naturā naſcunt: eoq; nonæ & decimæ aſcribunt. Qui uero añ poſtue hoc tempus naſcunt: quaſi mōſtra mortæ attribuunt. Nam ſeptimo mēſe raro pueri uitales naſcunt. Octauo nūq̄. nono ſæpe. decimo ſæpius. Hæ uitæ humanæ præeſſe creduntēāq; nendo cōtinere: unde ēt lanificæ & puellæ & ſorores a poetis dñr. Martialis. Lanificas nulli tris exorare puellas Cōtigit. Obſeruāt quæ ſtatuere dīē. Parcæ aūt dictæ uel a parcendo κατανΤιφρασιν qd̄ nulli parcāt. uel a partu unius litteræ mutatiōe ut Varro ſcribit: qd̄ ut ait Heſiodus: hæ naſcētibus hoībus bonū malūq; parere & præſtare cenſeātur. Has Cicero Herebi & noctis filias fuiſſe ſcribit. Tres aūt parcæ tria ſūt fata numero ut Apuleius ait: cū ratiōe tpis facientia. Nam Atropos præteriti tpis ē fatū: quod ne deus qdem faceret infectū. Vnde & atropos dicta ē quod uerti mutariq; nō poſſit. Lacheſis futuro: qd̄ ipſa net &

Althææ fratrum cædes

Stipes in quo meleagri uita

filum producit ἀπο τοῦ λαγχάνειν hoc est a sorciendo cognominata. Clotho præsentis: quod torquendo fusum colligit filum a lachesi deductum απο τοῦ κλώθειν quod est torquere. Pugnat materq; sororq;. Hoc est affectus matris sororisq; in animo althææ inter se contendunt. Et diuersa trahunt. Et in diuersum trahunt. Vnum pectus. unum animum. Sæpe metu sceleris. Eleganter describit poeta mulieris animum affectu misericordiæ simul & indignationis uexatum. Ferus animi ardor. Magna animi indignatio. Vim geminam. Duplicem uiolentiam & uenti & æstus maris. Errat. Vagatur animo & mẽte. Cõsanguineas umbras. fratrum animas. Leniat. Mitiget. Sanguine. filii morte. Impietate pia est. Videtur stulte esse dictum. Quo nanq; modo quis pius esse possit impietate? Sed pia uidetur fuisse Althæa fratrũ cædem ulciscendo. Impia filium necando. Lignum fatale. In quo Meleagri fata continebant.

Ante sepulchrales aras. Quæ ĩ sepulchris erigebantur. Pœnarumq; deæ triplices. Furias infernales: quæ tres dicuntur esse Tisiphone. Alecto & Megæra. althæa uero testatur se per nefandum scelus fratrum cædem ulcisci. Eumenides. furiæ dicuntur κατα τὴν τιφρασιν quod nulli beniuolæ sint aut mites. Aduertite. Conuertite.

Furialibus sacris. A furore & indignatione peuenientibus. Mors morte piãda est. Cædes fratrum morte filii purganda est. An fœlix œneus. Cum magna indignatione hæc ab Althæa dicuntur. Magno paratas inferias. Sacrificia magno precio & filii sanguine cõparata. Inferiæ aũt dicuntur sacrificia: quæ mortuis fiunt. Veteri mala pignor[illegible] ἐκ τῆς ὑησιος & expositio inferiarũ m[illegible]tatarum. Hei mihi quo rapior. [illegible]o matris a cæde filii althæa. Q[illegible]uod scelus trahor. Mortis mihi displicet auctor. Nollem inquit althæa ego esse mortis filii auctor. Ergo impune feret. Indignationi iterum indulget Althæa. Ergo enim affectui & indignatiõi seruit. Sic Augustus de Vergilii testamento. Ergo ne supremis potuit uox improba uerbis Tam dirum mãdare nefas? Spemque patris. œnei qui totam spem suam in meleagro filio collocarat. Mens ubi materna est? Ad pietatem qua filium prosequitur reuocat cogitationem suam Althæa: in qua tamen indignatiõe uicta diutius non perstat. Bis quinq; mensum. Decem menses in utero matres filios gestare dicuntur: q̃uis uulgus nouem tantummodo putet. Nam autem menses ut fere in exemplaribus est deprauatum sed mensum pro mensium ut monet Priscianus est legendum: ut decem mensium labores intelligamus. O utinam primis arsisses ignibus infans. Vtinam inquit tunc cõbustus fuisses cum eras infans una cum stipite quem a parcis in ignem coniectũ ego ardere passa nõ sum.

Tum conata quater flammis imponere ramum:
Cœpta quater tenuit. pugnat materq; sororque:
Et diuersa trahunt unum duo nomina pectus.
Sæpe metu sceleris pallebant ora futuri,
Sæpe suum feruens oculis dabat ira ruborem.
Et modo nescio quid similis crudele minanti
Vultus erat. modo quẽ misereri credere posses.
Cumq; ferus lachrymas animi siccauerat ardor:
Inueniebantur lachrymæ tamen: utq; carina:
Q uã uentus uentoq; rapit contrarius æstus
Vim geminam sentit: paretq; incerta duobus.
Thestias haud aliter dubiis affectibus errat:
Inque uices ponit: positamq; resuscitat iram.
Incipit esse tamen melior germana parente.
Et cõsanguineas ut sanguine leniat umbras:
Impietate pia est. nam postq̃ pestifer ignis
Cõualuit: rogus iste cremet mea uiscera dixit.
Vtque manu dira lignum fatale tenebat:
Ante sepulchrales infelix astitit aras:
Pœnarumq; deq; triplices furialibus inquit
Eumenides sacris uultus aduertite uestros.
Vlciscor: facioq; nefas. mors morte pianda est.
In scelus addendum scelus est. in funera funus.
Per coaceruatos pereat domus impia luctus.
An felix œneus nato uictore fruetur?
Thestius orbus erit? melius lugebitis ambo.
Vos modo fraterni manes animæq; recentes
Officium sentite meum: magnoq; paratas
Accipite inferias uteri mala pignora nostri.
Hei mihi quo rapior? fratres ignoscite matri.
Deficiunt ad cœpta manus. meruisse fatemur
Illum cur pereat. mortis mihi displicet auctor.
Ergo impune feret: uiuuſq; & uictor & ipso
Successu tumidus regnum calydonis habebit?
Vos cinis exiguus gelidæq; iacebitis umbræ?
Haud equidem patiar. pereat sceleratus: & ille
Spemq; patris regnum trahat patriæq; ruinam.
Mens ubi materna est? ubi sunt pia uota parẽtũ?
Et quos sustinui bis mensum quinq; labores?
O utinam primis arsisses ignibus infans:

Idq; ego paſſa forem. uixiſti munere noſtro.
Nunc merito moriere tuo. cape præmia facti.
Biſq; datam primũ partu. mox ſtipite rapto
Redde animã. uel me fraternis adde ſepulchris.
Et cupio: & nequeo. quid agã? mo uulnera fratrũ
Ante oculos mihi ſunt: & tantæ cædis imago.
Nunc aium pietas maternaq; noia frangunt.
Me miſerã. male uincetis: ſed uincite fratres:
Dũmodo quæ dedero uobis ſolatia: uoſq;
Ipſe ſequar. dixit. dextraq; auerſa trementi
Funereum torrem medios coniecit in ignes.
Aut dedit: aut uiſus gemitus eſt ille dediſſe
Stipes: & inuitis correptus ab ignibus arſit.
Inſcius atq; abſens flamma meleagrus ab illa
Vritur: & cæcis torreri uiſcera ſentit
Ignibus: at magnos ſuperat uirtute dolores.
Quod tamen ignauo cadat & ſine ſanguine leto
Mæret. & ancæi felicia uulnera dicit.
Grandęuumq; patrem: fratreſq; piaſq; ſorores
Cum gemitu: ſociamq; tori uocat ore ſupremo:
Forſitan & matrem. creſcunt igniſq; dolorq;:
Langueſcũtq; iterum. ſimul eſt extinctus uterq;:
Inque leues abiit paulatim ſpiritus auras:
Paulatim cana prunam uelante fauilla.
Alta iacet calydon. lugẽt iuueneſq; ſeneſque:
Et uulgus ,pcereſq; gemunt: ſciſſeq; capillos
Plãgunt ora ſimul matres calydonides heu heu.
Puluere canicie m genitor uultuſq; ſeniles
Fœdat humi fuſus: ſpacioſumq; increpat ęuum.
Nam de matre manus diri ſibi conſcia facti
Exegit pœnas acto per uiſcera ferro.
Non mihi ſi centum deus ora ſonantia linguis
Ingeniumq; capax: totumq; helicona dediſſet:
Triſtia perſequerer miſerarum uota ſororum.
Immemores decoris liuentia pectora tundunt.
Dũq; manet corpus: corpus refouentq; fouẽtq;:
Oſcula dant ipſi. poſito dant oſcula lecto.
Poſt cinerẽ: cineres hauſtos ad pectora preſſant:
Affuſæq; iacent tumulo: ſignataque ſaxo
Nomina cõplexę lachrymas in nomina fundunt.
Quas poſtq̃ oeniæ tandem latonia clade
Ex fatiata domus: præter Gorgenq; nurumq;
Nobilis alcmenæ: natis in corpora pennis
Alleuat: & longas per brachia porrigit alas.

Tuo merito. tuo delicto. Facti. peccati: ac ſceleris tui. Stipite rapto. ex igne erepto torre & titione. Et cupio. fratres ulciſci ſubintelligatur.

Et nequeo. Non poſſum pietate qua filium proſequor impedita. Me miſeram. ibi eſt diſtinguendum. Eſt enim exclamatio: qua Althæa ſe oſtendit inuitam in filii perniciem armari. Male. In malum & calamitatem meam: Dum modo quæ dedero. De cõſciſcenda ſibi quoq; morte iam cogitat Althæa. Funereum. funeſtum. Funeriſq; ac mortis Meleagri cauſam. Et inuitis ignibus. Rei inanimatæ dat ſenſum poeta perinde atq; ſi ignes ipſi meleagri miſererentẽ. Cæcis ignibus. occultis. quorũ cauſa latebat. Ignauo leto. Vili morte. Mæret. Dolet. Sociam tori. uxorem. Langueſcuntq;. decreſcunt atq; diminuuntur. Simul eſt extinctus uterq;. & ignis ſtipitis & Meleager. In leues auras. Eorum ſequitur hoc loco opinionem poeta qui ſentiunt animam auram eſſe & aerem. Alta iacet calydon. Si alta quo modo iacet? An mœrore ex morte meleagri concepto cecidiſſe ac iacere uidebatur: quæ pauloante uirtute ipſius meleagri alta potẽſ que erat. Sciſſæ capillos. Scindentes ac laceran tes capillos id quod ĩ magnis luctibus mulieres facere ſolẽt. Eſt autem ſinegdoche maxime poetis uſitata. Plangunt ora. Percutiunt ac genas laceran̄t. Heu heu. mimiſis & in[illegible]eſt gemitus emittentium mulierum. P[illegible]niciem. Pater inquit œneus puluere caput faciemq; deturpat. Hoc enim ĩ magnis mœroribus fiebat apud priſcos. Acto p uiſcera ferro. ſic quidem Ouidius. Diodorus uero ſcribit Althæam laqueo uitam finiſſe. Totum helicona. omnium muſarũ fauorem. Liuentia pectora tundunt. Percutiũt. pectora ac liuentia reddunt: & ſubnigra. Dum que manet corpus. Cadauer Meleagri. Ipſi lecto. Pheretro in quo Meleagri cadauer compoſitum fuit. Poſt cinerem. Poſteaq̃ meleagri cadauer in cinerem fuit reſolutũ. Hauſtos. acceptos manibus. Preſſant. Aſtringunt. Eleganter autẽ ea omnia effingit poeta: quæ in funeribus fratrũ a ſororibus fieri conſueuere. Affuſæq;. Incumbentes. inſtratæ. proſtratæ. Nomina ſaxo ſignata. Epithaphium in ſaxo ſculptum in quo nomẽ meleagri erat. Poſt. Poſteaq̃. Latonia. Diana latonæ filia. Nurumq; nobilis alcmenæ. Deianiram Herculis uxorem. Alleuat. in aerem tollit Corneaq; ora facit. hoc eſt ora in roſtra conuertit. Verſaſq;. In aues cõmutatas: quæ meleagrides a meleagro fratre fuerunt cognominatæ.

Meleagri mors.

Meleagri ſorores in aues

Interea Theſeus. Mira phantaſia quinq; naiadum tranſmutationem in inſulas cum ſuperiore fabula poeta connectit. Interfecto nanq; Calydonio Apro Theſeus cum athenas rediret: forte Achelous fluuius Aetoliam ab acarnania diſterminans ſic intumuerat: ut tutus tranſitus nõ uideretur. Irritatus igitur theſeus a fluminis deo

Corneaq; ora facit: uersasq; per aera mittit.
Interea Theseus sociati parte laboris
Functus: erechtheas tritonidos ibat ad arces.
Clausit iter: fecitq; moras Achelous eunti
Hymbre tumens. succede meis ait inclyte tectis
Cecropide: nec te cõmitte rapacibus undis.
Ferre trabes solidas obliquaq; uoluere magno
Murmure saxa solent. uidi contermina ripæ
Cũ gregibus stabula alta trahi. nec fortibus illic
Profuit armentis. nec equis uelocibus esse.
Multa quoq; hic torrens niuibus de mõte solutis
Corpora turbineo iuuenilia uortice mersit.
Tutior est requies: solito dum flumina currant
Limite. dũ tenues captet suus alueus undas.
Annuit Aegides. utorq; Acheloe domoq;
Consilioq; tuo respondit. & usus utroq; est.
Pumice multicauo nec leuibus atria, toffis
Structa subit. molli tellus erat humida musco.
Summa lacunabant alterno murice conchę.
Iamque duas lucis partes hyperione menso
Discubuere toris theseus comitesq; laborũ:
Hac ixionides. illa trœzenius heros
Parte lelex raris iam sparsus tempora canis:
Quosq; alios parili fucrat dignatus honore
Amnis acarnanum lętissimus hospite tanto.
Protinus appositas nudę uestigia nymphæ
Instruxere epulis mensas: dapibusq; remotis
In gemma posuere merum. tum maximus heros
Aequora prospiciens oculis subiecta: quis inquit
Ille locus: digitoq; ostendit: & insula nomen
Quod gerit illa doce: quãq; non una uidetur.
Amnis ad hæc: non est inquit: qd' cernimus unũ.
Quinq; iacent terrę. spatium discrimina fallit.
Quoq; minus spretæ factũ mirere dianæ:
Naiades hæ fuerant: quę cũ bis quinq; iuuencos
Mactassent: rurisq; deos ad sacra uocassent.
Immemores nostri festas duxere choreas.
Intumuit: quantusq; feror cum plurimus unquã:
Tantus erã: pariterq; animis ĩ manis & undis
A siluis siluas & ab aruis arua reuulsi.
Cũq; loco nymphas memores tũ deniq; nostri
In freta prouolui. fluctus nosterq; marisq;
Continuam diduxit humum: pariterque reuellit
In totidem mediis: quot cernis: echinadas undis.

Acheloo domum illius intrauit: tãtisper illic futurus: dum tuto transire posset. Cum uero post cœnam Theseus in mare prospiciens uidisset ĩsulas quasdam: Acheloum rogauit: quot ille insulæ essent: ac quo nomĩe appellarent: cui Achelous respondit Naiades quinq; fuisse illorum locorum accolas: quæ cum aliis diis se spreto sacrificassent: eas cum locis suis in mare ab se ĩdignato fuisse prouolutas: ac in insulas quinq; nomine echinadas & suis & fluctibus marinis fuisse diseretas. Sociati laboris. cõmunicati sibi cũ multis aliis. Erechtheas tritonidos arces. Periphrasis est athenarum: quæ & in palladis tutela sunt: & ab erechtheo rege erechtheæ dicuntur. Fecitq; moras Achelous eunti. Achelous oceani & tethyos filius fuisse ab Hesiodo scribitur. Is cũ peteret Deianirã Oenei calydõiæ rẽgis filiã: Herculẽ in se conuertit: a quo superatus: ĩ fluuio iuxta calydoniam labens se occultauit: nomẽq; flumini imposuit: quod quidẽ a pĩdo thessaliæ mõte oritur: Aetoliamq; ab acarnania distinguit. Sane apud antiquos: aqua ut macrobius seruiusq; scribunt: generaliter Achelous dicebatur. Vnde Vergilius in geor. primo. Poculaque inuentis acchcloia miscuit uuis. Turbĩeo uortice. In modum turbinis se uoluente. Voxtex enim proprie dicitur contorta ĩ se aqua. Turbo autem & uis est uenti: & instrumentum quo pueri ludunt fune illud in terram incutientes. Tutior est requies. securior est mora. Nec leuibus toffis. asperis impolitis. Toffus enim lapis est cauernosus. Describit autem poeta speluncam fluminis deo conuenientem. Molli musco. Muscus herba est tenuissima iuxta fontes ac ĩ locis humidis nascens. Sũma lacunabant. Superiores ĩquit speluncæ partes in lacunaria distinguebant eõchæ alternis muricibus distinctæ. Nam lacunare est lacus ac lacunaria facere. Murex autem genus ẽ cochleæ unde fit purpura. Hyperione. Sole. Hyperion nanq; cæli fuit filius: qui ex sorore solem fertur genuisse. Verum pro sole fere ponitur. Hac ixionides. Pirithous ixionis filius ppetuus Thesei comes. Nudæ uestigia nymphæ. Pedes nudos habentes nymphæ. est enim finegdoche. In gẽma. In gẽmatis poculis. Spretæ. cõtemptæ. Cum plurimus unq̃. maximus. Diduxit. diuisit. Mediis quod cernis echinadas undis. Echinades quæ & echinæ dicuntur insulæ sunt ad hostium acheloi Aetoliæ fluuii: q limum assiduæ inuehendo illas effecisse uidetur. Dictæ sunt autem echinades uel ab echinis quibus abundant: uel ut scribat Appollodorus: ab echino quodam uate.

Achelous

Naiades in Echinadas insulas

Vt tamen ipſe uides. Perimele hippodamantis filia ab Acheloo uim paſſa e ſaxo a patre in mare fuit precipitata. achelous uero de amicæ ſalute admodũ ſollicitus Neptunũ rogauit: ne eã ſubmergi pateret: ſed ei aut locum præberet aut ipſam locum efficeret. præcibus igit̃ acheloi motus neptunus eã in inſulã haud longe ab Echinadibus diſtantem cõmutauit. Virgineũ nomen ademi. uirginitatem eripui. Protulit. proiecit. In profundũ. In mare altũ. Sacri amnes. Omnes fluuii numẽ habere dicunt̃. Vnde & ſacri nuncupant̃. Feritate paterna. Crudelitate patris. Mouit caput equoreus rex. Neptunus annuit meis ꝓcibus. Salientia. Palpitãtia: id quod timore percuſſis accidẽr ſolet. Præcordia. Pectora hoc loco quod cordi prætendãtur. Proprie uero precordia dicuntur partes cordi ꝓiacentes. Grauis inſula. Magna. Inſula. uero dicitur quod ſit in ſalo hoc eſt in mari collocata. Amnis ab his tacuit. Hæc ad connectendas quæ ſubiiciuntur metamorphoſis dicuntur. narraturus. n. eſt poeta quẽadmodum iupiter atq; mercurius in hoĩum figuras cõuerſi phrygiã pagrarũt: ut hoĩum benignitatẽ experirẽt̃. Cũ uero nemo ex oppidanis ipſos ſuſciperet hoſpitio caſam Philemonis ruſtici atq; pauperis ſubiere: a quo benigne accepti cum ſe deos eſſe indicaſſent: & anſerem quem unicum habebat occidere uetuerunt: & ut ſecum collem aſcẽderet cum Baucide uxore admonuerũt. Profecti igitur domo cum eſſent: ecce oppidum illud in lacum uident cõuerſum. oẽſq; domus ſubmerſas præter unicam ſuam caſam: quæ & ipſa in magnificentiſſimum templum cum fuiſſet mutata: hortantibus diis: ut quicquid uellent: peterent: philemon reſpondit ſe uelle eſſe illius templi ſacerdotes ea cõditione: ut nec ipſe uxoris. nec uxor uiri mortem unq̃ uideret. Id uero facile impetrarunt. Nã una & eadem hora cum ad extremam peruenirent ſenectutem: in arbores alter quercum: altera tiliam tranſmutati fuerunt. Hæc autem adeo perſpicue a poeta deſcribuntur: ut nihil expoſitionis indigere uideantur. Ab his. Poſt hæc.

Perimele in inſulam

Spretor deorum. Cõtemptor. Si dãt adimũtq; figuras. Si poſſũt & dare & eripere formas rebus. Animo maturus & æuo. Lelegem & prudentem & ſenem & bonum uirum fuiſſe poeta ſignificat. Immenſa eſt. Sententia pio grauiq; uiro maxime conueniens. Tiliæ contermina. Vicina. Tilia autem arbor eſt fructum non ferens.

Nã me pelopeia pittheus miſit in arua. Pitheus lelegis pater fuit & Aethræ Theſei matris. Pelopeia autem arua non peloponeſum: ut quidam putant: ſed phrygiam dicit. Nam pelops Tantali phrygiæ regis filius fuit: qui inde in peloponeſum uenit. Suo parenti. Pelopi. Nam pittheus & Troezen Pelopis filii fuere: ut ſtrabo narrat. Fulicis paluſtribus. Fulicæ aues ſunt notiſſimæ in paludibus uiuentes. Specie mortalis. Humanam in figuram uerſus. Atlãtiadæs caducifer. Mercurius Caduceum gerens.

Oppidum in ſtagnũ.

Iupiter Mercurius in hoies

Vt tamen ipſe uides: procul en ꝓcul una receſſit
Inſula grata mihi. perimelen nauita dicit.
Huic ego uirgineum dilectæ nomen ademi:
Quod pater hippodamas ægre tulit: i q̃ ꝓfũdũ
Propulit eſcopulo perituræ corpora natæ.
Excepi: nantemq; ferens. o proxima terræ
Regna uagæ dixi ſortite tridentifer undæ:
In quo deſinimus. quo ſacri currimus amnes:
Huc ades: atq; audi placidus neptune precantẽ.
Huic ego: quã porto nocui ſi mitis & æquus.
Si pater hippodamas: aut ſi minus impius eſſet:
Debuit illius miſereri: & ignoſcere nobis:
Cui quondam tellus clauſa eſt feritate paterna:
Affer opem: merſæq; precor feritate paterna
Da neptune locum: uel ſit locus ipſa licebit.
Hũc quoq; cõplectar. mouit caput æquoreus
Concuſſitq; ſuis omnes aſſenſibus undas. (rex.
Extimuit nymphe. nabat tamen. ipſe natantis
Pectora tangebã trepido ſalientia motu.
Dumq; ea contrecto: totum dureſcere ſenſi
Corpus: & inducta condi præcordia terra.
Dũ loquor: amplexa ẽ artus noua terra natãtes:
Et grauis increuit mutatis inſula membris.
Amnis ab his tacuit. factum mirabile cunctos
Mouerat. irridet credentes: utq; deorum
Spretor erat mentiſq; feros ixione narus:
Ficta refers: nimiumq; putas acheloe potentes
Eſſe deos dixit: ſi dant adimuntq; figuras.
Obſtipuere oẽs: nec talia dicta probarunt.
Ante omneſq; lelex animo maturus & æuo
Sic ait. immenſa eſt: finemque potentia cæli
Non habet. & quicquid ſuperi uoluere: pactũ ẽ.
Quoq; minus dubites: tiliæ contermina quercus
Collibus eſt phrygiis medio circũdata muro.
Ipſe locum uidi. nam me pelopeia pittheus
Miſit in arua ſuo quondam regnata parenti:
Haud ꝓcul hinc ſtagnũ ẽ. tellus habitabilis olí:
Nũc celebres mergis fulicíſq; paluſtribus undę.
Iupiter huc ſpecie mortalis cũq; parente
Venit atlantiades poſitis caducifer alis.

Mille domos adiere locum requiemq; petentes.
Mille domos clausere serae. tamen una recepit
Parua quidem stipulis & cãna tecta palustri.
Sed pia baucis anus pariliq; aetate philemon.
Illa sunt annis iuncti iuuenilibus. illa
Consenuere casa: paupertatemque ferendo
Effecere leuem: nec iniqua mente ferendam.
Nec refert dominos illic famulos ne requiras.
Tota domus duo sunt. iidem parentq; iubentq;.
Ergo ubi cælicolę paruos tetigere penates:
Sumissoque humiles intrarũt uertice postes:
Mẽbra senex posito iussit releuare sedili:
Quod sup iniecit textũ rude sedula baucis
Inde foco tepidum cinerem dimouit: & ignes
Suscitat hesternos: foliisq; & cortice sicco
Nutrit: & ad flammas anima perducit anili.
Multifidasq; faces ramaliaq; arida tecto
Detulit: & minuit: paruoq; admouit aheno.
Quodque suus cõiunx riguo collegerat: horto:
Truncat holus foliis. furca leuat ille bicorni
Sordida terga suis nigro pendentia tigno:
Seruatoq; diu resecat de tergore partem
Exiguam: sectãque domat feruentibus undis.
Interea medias fallunt sermonibus horas:
Sentiriq; moram prohibent. erat alueus illic
Fagineus dura clauo suspensus ab ansa.
Is tepidis impletur aquis: artusq; fouendos
Accipit. in medio torus est de mollibus uluis
Impositus tecto sponda pedibusq; salignis.
Vestibus hunc uelant: quas nõ nisi tempore festo
Sternere consuerant: sed & hæc uilisque uetusque
Vestis erat lecto non indignanda saligno.
Accubuere dei. mensam succincta tremensque.
Ponit anus. mensę sed erat pes tertius impar.
Testa parem fecit: quæ postq̃ subdita cliuum
Sustulit: æquatam mentha exterere uirenti:
Ponitur hic bicolor syncerę bacca mineruæ:
Conditaq; in liquida corna autumnalia fæce:
Intybaque & radix: & lactis massa coacti:
Ouaq; non acri leuiter uersata fauilla.
Omnia fictilibus. post hec cælatus eodem
Sistitur argento crater: fabricataq; fago
Pocula: quę caua sunt flauentibus illita ceris:
Parua mora est: epulasq; foci misere calentes:

Seræ. Ianuæ. A parte nãq; totum itelligimus. Sera enim pars est Ianuæ in quam clauis imitti tur. Parili ætatæ. Pari & æqli. Tota domus. Tota familia. Iidem parentq; iubentq;. Idem inquit domini sũt & serui. Releuare membra. Leuia facere quæ propter lassitudinem grauia uidebantur. Sedere enim illos iussit Philæmon. Posito sedili. Apposita sede. Quod super. Anastrophe est. Præpositio nanq; postposita est. Anima. Spiritu & flatu. Et minuit. Fregit & minuta parua q; reddidit. Elegãter autẽ poeta rustici pauperis apparatum & mores describit. Truncat olus foliis Minutatim olera cum foliis incidit. Sordida. Fumosa. De tergore. diu seruato. Tergum illud suis uetus fuisse innuit poeta & rãcidum. De tergore. de tergo. frequenter autem utrunq; pro altero ponitur. Domat. Mollit & coquit. Significat autem durissimam fuisse illam carnem. Domari enim dicuntur quæ repugnant. Alueus fagineus. Dolium ex fago confectum. Artus fouendos. Pedes lauandos. Nã hospitibus etiamnum quo die accipiuntur: pedes lauari solent. In medio lecto. Sic quidem legitur: sed tecto forsitan pro lecto Ouidius scriptum reliquit: ut intelligamus ĩ media casa torum & lectum fuisse. non ex plumis: sed ex uluis palustribus herbis confectum. Sa lignis. ex salice factis. Velant. Cooperiunt. Sternere. Lecto iniicere & imponere. Non indignanda. Non indigna reputanda. Lecto saligno. ex salice uili: ac uulgari arbore confecto. Succincta anus. Habitum rusticæ mulieris effingit. Cliuum. inequalitatem mensæ cliuum appellat. Mentha uirenti. Menta suauissimi odoris est herba. Exterere. emũdauere. Bicolor bacca. Periphrasis est oliuæ: quæ bicolor dicitur quod & uiridis ẽ & nigra Sincera Mineruæ. Integræ. Virginis Mineruæ. Autumnalia. Autũno matureſcentia. Intybaq; & radix. Intybum quod & Cicorium uocatur herba ẽ agrestis. Radix uero species est herbæ: quæ & radicula dicitẽ His autem herbis etiãnum ĩ acetariis uescimur. Et lactis massa coacti. Periphrasis ẽ casei. Nõ acri fauilla. In igne leui. non uehemẽti. Nã ouа nisi leuiter in cinere calido uersentur facile rumpuntur. Omnia fictilibus. Apponuntur: & in præpositio subaudiatur. fictilia autem sunt uasa terrea a fingendo dicta. Eodem argẽto. Quo & fictilia. facete autem innuit craterem quoq; fictilem fuisse. Sistitur. Collocatur in mensa. Apparatum autem mensæ rusticæ elegãter effingit poeta. Fago. Fagus arbor est glandifera ex cuius ligno uasa conficiuntur. Quæ caua sunt. Quæ in concauitate inquit sunt flaua cæra intecta. Illita. intecta. Epulas calentes. Cibos calidos. Quæ eni hactenus descripta sunt: frigida comedũtur.

Baucis & philemon arbores

Nec lõgæ uina fenectæ. Vinũ nouũ appoſitũ fuiſſe ait. non uetus: quod diuites bibere ſolent: Paulum ſeducta. ſepoſita & remota. Caryca. ficus eſt ſpecies caryca a Caryca lacõiæ loco ubi optimæ naſcuntur denominata: quæ quia optimæ ſunt ſiccæ: hinc uſus optinuit ut carycæ pro ficubus ſiccis accipiantur. Rugoſis palmis. cũ fructibus palmæ rugoſis & ſiccis quos nunc uulgo dactylos uocant. Prunaque. Poma sũt nobiſſima: quorum uaria ſint genera ut Plinius ſcribit. Super omnia uultus. Ante omnia inquit boni & Hylares uultus affuerunt. Hauſtum crater a. euacuatum urceum. Concipiunt præces. Præcari incipiunt. Diis hoſpitibus. Ioui & mercurio quos hoſpitio ſuſceperant. Ille celer pẽna tardos. Pulchro antitheto exornatur hoc carmẽ. Impia uicinia. Inhoſpitales uicini. Immunibus. Expertibus. Huius mali. huius calamitatis: q̃ uicinos ueſtros ſumus affecturi. Modo. Solum. Comitate. antique dixit pro comitamini. Ite ſimul. uenite nobiſcum. Nituntur longo. hoc eſt longum & arduum cliuum aſcendere conantur. Manere. Stare. ſupereſſe. Fata. Infortunia. Suorum Vicinorum. Pia culmina. Ipſi pii. eſt enim hyppallage. Et iam caſa parua. Et olim caſa parua. Caſæ proprie dicũtur ruſticæ domus. Furcas ſubiere columnæ. Furcæ in columnas fuerunt commutatæ. In magnificum uero templum philemonis caſam conuerſam fuiſſe ſcribit. Adoptaq; marmore tellus. Solum templi marmore ſtratum. Iudicium commune. uotum. cupiditatem. Deſiderium.

Aperit. Indicat. manifeſtat. Delubraq; ueſtra tueri. Veſtra templa cuſtodire. Concordes egimus annos. Concordes unanimeſq; uiximus.

Caſa in templũ

Duos. Ambos. Buſta, Funera. Tumulandus. Sepeliendus. Vota fides ſequitur. nã iupiter ut pollicitus fuerat: id quod petierãt cõceſſit.

Nec longę rurſus referuntur uina ſenectæ.
Dantq; locum menſis paulum ſeducta ſecũdis:
Hic nux. hic mixta eſt rugioſis caryca palmis:
Prunaq; & in patulis redolentia mala caniſtris:
Et de purpureis collectæ uitibus uuæ.
Cãdidus in medio fauus eſt. ſuper omnia uultus
Acceſſere boni: nec iners pauperq; uoluntas.
Interea quotiens hauſtum cratera repleri
Sponte ſua: per ſeq; uident ſuccreſcere uina:
Attoniti nouitate pauent: manibuſq; ſupinis
Concipiunt bauciſq; preces timiduſq; philemon.
Et ueniam dapibus nulliſq; paratibus orant.
Vnicus anſer erat minimæ cuſtodia uillæ:
Quẽ diis hoſpitibus domini mactare parabãt.
Ille celer penna tardos ętate fatigat:
Eluditq; diu: tandemq; eſt uſus ad ipſos
Confugiſſe deos. ſuperi uetuere necari.
Diiq; ſumus: meritaſq; luet uicinia pœnas
Impia dixerunt. uobis immunibus huius
Eſſe mali dabitur. modo ueſtra relinquite tecta.
Ac noſtros comitate gradus: & in ardua montis
Ite ſimul. parent: & diis præcuntibus ambo
Membra leuant baculis: tardiq; ſenilibus annis
Nituntur longo ueſtigia ponere cliuo.
Tantũ aberant ſũmo: quantũ ſemel ire ſagitta
Miſſa poteſt, flexere oculos: & merſa palude
Cætera proſpiciunt: tantum ſua tecta manere.
Dumq; ea mirantur. dum deflent fata ſuorum.
Merſa uident: quæruntq; ſuę pia culmina uillæ.
Sola loco ſtabant. dum deflent fata ſuorum:
Illa uetus dominis & iam caſa parua duobus
Vertitur in templum. furcas ſubiere columnæ:
Stramina flaueſcunt: auratæq; tecta uidentur:
Cęlatæq; fores: adopertaq; marmore tellus:
Concipiunt bauciſq; preces timiduſq; philemõ:
Talia cum placido ſaturnius edidit ore.
Dicite iuſte ſenex & fœmina coniuge iuſto
Digna: quid optetis. cũ baucide pauca locutus
Iudicium ſuperis aperit commune philemon.
Eſſe ſacerdotes delubraq; ueſtra tueri
Poſcimus. & quoniam concordes egimus ãnos:
Auferat hora duos eadem. nec coniugis unquã
Buſta meæ uideam. neu ſim tumulãdus ab illa.
Vota fides ſequitur. templi tutela fuere:

Annis æuoq; ſoluti. Senio cõfecti. Ante gradus ſacros. Ante gradus iannæ templi. Narrarent. Cõmemorarent. Caſus loci. Ea quæ loco illi euenerant. Frondere. frondes emittere. Simul autem ambo in arbores fuere conuerſi Philemon in quercũ. Baucis uero in Tiliam. Creſcente cacumine. Vertice capitis. Innuit aũt capillos in frondes fuiſſe conuerſos. Dũ licuit. Donec potuerunt. Frutex. Fruticis & arboris cortex. Thyneius incola. Thynia regio ẽ contermina phrygiæ. Vnde thyneius declinari uideť. De gemino corpore. De duobus corporibus Baucidis & philemonis factos. Non uani ſenes. Veri non falſi. Vanus. n. interdũ falſum ac mẽdicem ſignificat. Interdum ſtultũ. Iuuenalis. Sic placitũ uão q nos diſtinxit Otho ni. Neq; erat cur fallere uellẽt. Hæc cõiunctio enim ſubintelligatur. Eſt nanq; parentheſis cãm continẽs cur ſenes illi non fuerint mentiti. Eqdem pendentia uidi. Argumentis probat lelex ea quæ narrauit eſſe uera. Serta coronæ. a ſerẽ dis floribus dicta. Coronæ aũt & in locis & ĩ arboribus ſacris appendebantur. Ponens. Appẽdens. Cura deum dii ſint. hoc eſt. qui curã ſuſcepere deorum: dii efficiantur: & qui deos coluere: ipſi quoq; pro diis colantur. Deſierat. Loqui lelex ſubaudiatur. Et res. Miranda. Et auctor. Lelex uir grauis & fide dignus. Calydonius amnis. Achelous. Semel mota ẽ. Mutata. In hoc renouamine. in hac renouatione. Ius eſt. Facultas & poteſtas. Vt tibi complexi terrã maris incola proteu. Proteus oceani & tethyos fuit filius: ut ĩ theogonia Heſiodus ſcribit. Hic habuit patriã Pallenen: qua relicta in carpatho inſula regnauit. Fuit aũt uates clariſſimus: iliacis tẽporibus: q ſe ĩ uarias mutabat figuras: de quo Vergilius quarto georgicorum ſic ſcribit. Eſt in carpatio Neptuni gurgite uates Cæruleus proteus: magnum qui piſcibus æquor: Et iuncto bipedum curru metitur equorẽ. Hic nũc Emathiæ portus patriãq; reuiſit Pallenen. hũc & nymphæ uenerantur & ipſe Grandeuus nereus: nouit nãq; oĩa uates: Quæ ſint: quæ fuerint: q̃ mox uentura trahantur. & paulopoſt. Tum uatiæ eludẽt ſpecies atq; ora ferarum. Fiet enĩ ſubito ſus horridus. atraq; tigris. Squamoſuſq; draco: & fulua ceruice leæna. Aut acrẽ flãmæ ſonitum dabit: atq; ita uinclis Excidet. aut ĩ aquas tenuis dilapſus abibit. & quæ ſequuntur. Proteus autẽ idcirco in uarias figuras ſe cõmutaſſe fingiť: quod ut Diodorus ſcribit: rex fuit Aegypti: quẽ Aegyptii ceteta uocãt. artium & ĩ primis aſtrologiæ peritus. Aegyptiis aũt regibus mos erat. ut leõis aut tauri aut draconis priorem partẽ in capite ferrent iſignia prĩcipatus. Quãdoq; uero arborẽ. quãdo ignẽ quandoq; redolentia unguenta. Hæc autẽ & ad decorẽ ornatumq; ſpectabãt: & ſtuporem & ſuperſtitionẽ quãdam aſpiciẽtibus iniiciebant. Maris cõplexi terrã. Nã terra infima eſt omniũ elementorũ quã ita oceanus cõplectitur: ut aer oceanũ. aerem æther. ætherem cælum. Nec minus autolyci coniũx. Meſtre Eryſichthonis filia. Autolycus uero: ut in odyſ. ſcri. Home. pater fuit Anticliæ matris ulyſſis decipiendi: ac peierandi ſcientia a Mercurio donatus. Erychthone nata. Eriſichthon theſſalus fuit deorum contemptor: qui cũ cereri nemus cõſecratum ac in eo quercũ ĩ qua nympha habitabat: ſuccidiſſet: hamadryades illorũ mõtium incolæ ad cererẽ cõuenerunt præcantes ut tãtam impietatem ulciſceretur. Ea uero & ſua & hamadryadũ cauſa mota numinũ contemptorẽ eryſichthonem nouo pœnæ genere aſſidua fame cruciare decreuit. Vnam igitur e nymphis ad Famẽ in ultimã ſcythiã miſit: quæ nomine ſuo ipſam oraret: ut eryſichthonẽ ita ſtimularet: ut nullis cibis ſatiari poſſet. Cum uero hoc perfeciſſet fames: eryſichthon poſtea q̃ totũ patrimonium uen

Donec uita data eſt. annis æuoq; ſoluti
Ante gradus ſacros cum ſtarent forte: lociq;
Narrarent caſus: frondere philemona baucis:
Baucida conſpexit ſenior frondere philemon.
Iamq; ſuper geminos creſcente cacumĩe uultus:
Mutua: dum licuit: reddebant dicta: ualeq;
O coniunx dixere ſimul. ſimul abdita texit
Ora frutex: oſtendit adhuc thyneius illic
Incola de gemino uicinos corpore truncos.
Hæc mihi non uani. nec erat cur fallere uellent:
Narrauere ſenes. equidem pendentia uidi
Serta ſuper ramos: ponenſq; recentia dixi:
Cur deum dii ſint: & qui coluere colantur.
Deſierat. cunctoſq; & res & mouerat auctor:
Theſea præcipue: quem facta audire uolentem
Mira deum nixus cubito calydonius amnis
Talibus alloquitur. ſunt o fortiſſime: quorum
Forma ſemel mota ẽ: & in hoc renouamĩe mãſit.
Sunt quibus in plures ius eſt tranſire figuras.
Vt tibi complexi terram maris incola proteu.
Nam modo te iuuenem. modo te uidere leonẽ.
Nũc uiolentus aper. nũc quẽ tetigiſſe timerent:
Anguis eras. modo te faciebant cornua taurum.
Sæpe lapis poteras. arbor ſæpe quoq; uideri.
Interdum faciem liquidarũ imitatus aquarum
Flumen eras. interdum undis contrarius ignis.
Nec minus autolyci coniunx eryſichthone nata
Iuris habet. pater huius erat: qui numina diuum
Sperneret: & nullos aris adoleret honores.
Ille etiam cereale nemus uiolaſſe ſecuri
Dicitur: & lucos ferro temeraſſe uetuſtos.
Stabat in his ingens annoſo robore quercus

Proteus ĩ uarias figuras

Meſtræ ĩ uarias formas

& ſuperſtitionẽ quãdam aſpiciẽtibus iniiciebant.

ri impendit: unicam quoq; filiam nomine Me
stren: ut alii tradunt: ut alii Theopeida forma ita praestantem: ut a
Neptuno fuerit rapta: uendere coactus est. Ea
uero ne serua fieret: cum Neptunum cui sciebat
se gratam esse: rogasset: ut sui misereretur: ilico i
piscatorem uetulum eam ipse commutauit: con
cessitq; ut in quascunq; uellet formas se cõuer
tere posset. Sed cũ sæpius emptores precio frau
dasset: iamq; doli omnes consumpti essent: ery
sichthon mẽbra propria cum lacerare cœpisset:
dignum impietate sua exitum est fortitus. Et
nullos aris adoleret honores. Nullas diis uicti
mas immolaret. Nemus cerealæ. cereri conse
cratum. Temerasse. uiolasse. Argumẽta. signa.

Vna nemus. Magnitudinem quercus innuit:
quæ tanta erat: ut sola nemus efficere posset.

Memores tabellæ. memoriam eorum cõtinen
tes: qui opes illius nymphæ: cõpotes uoti facti fu
issent. Trunci modum. Stipitis magnitudinẽ.

Circumiere. Circumdedere. Nec non & cæ
tera tantum. Tanto inquit maior reliqua sylua
erat ea quercus: quanto arbores herbis sunt al
tiores. Dryopeius. erysichthon. Dryopes po
puli sũt Thessaliæ a Dryope rege dicti: unde &
Thessalia Dryopis fuit appellata. Illa. ab illa

Sacrum robur. sactã quercũ. Dedit. Edidit.
emisit Decidua. quæ decidebatur. Ducere.
Capere. Contrahere. Discusso cortice. fracto
aperto. Abrupta ceruice. abscisso collo. Pro
fundi. effundi. profluere. Deterrere. Terrore
dissuadere. Sæuã bipẽnẽ crudelẽ: ut pote: q̃ ce
debat quercũ gementem. Thessalus. Erysich
thon. Editus e medio de robore. Altera harũ
præpositionum redundat: tantumq; uersui non
etiam sensui necessaria uidetur. Forsitan uero &
loco illius epẽpositionis est legendum ac pro etiã
accipiẽdum. Instare. Imminere ac ppinquas
esse. Persequitur. peragit. Adducta. attracta.

Prostrauit. i terrã deiecit. Attonitæ dryades:
Perterritæ arborum nymphæ. Vestibus atris.
Pullis ac nigris luctui conuenientibus. Annu
it. Nutu consensit atq; promisit. Molitur. Præ
parat. Miserabilis. Misericordia dignus. La
cerare. laniare cruciare. Quatinus. quoniam.

Coire conuenire. contraria nãq; simul esse nõ
possunt. Est autem parenthesis causam cõtinẽs
cur famẽ ceres adere nõ possit. Oreada. nym
pham montanam. oreades nãq; montium sũt
nymphæ ἀπὸ τοῦ ὄρους. hoc est a monte co
gnominatæ. Est locus extremis. Topographia
& loci maxime fami conuenientis descriptio: ut
tui perpetuis frigoribus sit sterilissimus. Scy
thiæ glacialis. frigidissimæ ubi sunt perpetuæ ni

famis
patri

Vna nemus. uittę mediam memoresq; tabellæ.
Sertaq; cingebant uoti argumenta potentis:
Sæpe sub hac dryades festas duxere choreas.
Sæpe etiam manibus nexis ex ordine trunci
Circũiere modum: mensuraq; roboris ulnas
Quinq; ter implebat: nec non & cætera tantum
Silua sub hac omnis: quantũ fuit herba sub illa.
Non tamen idcirto ferrum dryopeius illa
Abstinuit: famulosq; iubet succidere sacrum
Robur: & ut iussos cuntari uidit: ab uno
Edidit hæc rapta sceleratus uerba securi.
Non dilecta deæ solum: sed & ipsa licebit
Sit dea: iam tanget frondente cacumine terram.
Dixit: & obliquos dum telum librat in ictus:
Contremuit: gemitũq; dedit decidua quercus.
Et pariter frondes: pariter pallescere glandes
Cœpere: ac longi pallorem ducere rami.
Cuius ut in trunco fecit manus impia uulnus.
Haud aliter fluxit discusso cortice sanguis:
Quã solet: ante aras ingens ubi uictima taurus
Concidit: abrupta cruor e ceruice profundi.
Obstupuere omnes: aliquisq; ex oibus audet
Deterrere nefas: sæuamq; inhibere bipẽnem.
Aspicit hunc mentisq; piæ cape præmia dixit
Thessalus: inq; uirũ conuertit ab arbore ferrum.
Detruncatq; caput: repetitaq; robora cædit.
Editus & medio sonus est de robore talis.
Nympha sub hoc ego sũ cereri gratissima ligno.
Quæ tibi factorum pœnas instare tuorum
Vaticinor moriens nostri solatia leti.
Persequitur scelus ille suum: labefactaq; tandem
Ictibus innumeris adductaq; funibus arbor
Corruit. & multam prostrauit pondere syluam.
Attonitæ dryades damno nemorumq; suoq;
Omnes germanæ cererem cum uestibus atris
Mœrentes adeunt: pœnãq; erysichthonis orant.
Annuit his: capitisq; sui pulcherrima motu
Concussit grauidis oneratos messibus agros:
Moliturq; genus pœnæ miserabile: si non
Ille suis esset nulli miserabilis actis:
Pestifera lacerare fame: quæ quatinus ipsi
Non adeunda deæ (neq; n. cererem q; famem q;
Fata coire sinunt) montani numinis unam
Talibus agrestem compellat oreada dictis.
Est locus extremis scythiæ glatialis in horis

Triſte ſolũ, ſterilis: ſine fruge, ſine arbore tellus.
Frigus iners illic habitant pallorq; tremorq;:
Et ieiuna fames, ea ſe in præcordia condat
Sacrilegi ſcelerata iube, nec copia rerum
Vincat eam: ſuperetq; meas certamine uires.
Neue uiæ ſpatium te terreat: accipe currus.
Accipe quos frænis alte moderere dracones.
Et dedit. illa dato ſubuecta per aera curru
Deuenit in ſcythiam: rigidiq; cacumina montis
(Caucaſon appellant) ſerpentum colla leuauit:
Q uęſitãq; famẽ lapidoſo uidit in agro
Vngubus & raris uellentem dentibus herbas.
Hirtus erat crinis: caua lumina, pallor in ore.
Labra incana ſitu: ſcabriq; rubigine dentes.
Dura cutis: per quã ſpectari uiſcera poſſent.
Oſſa ſub incuruis extabant arida lumbis.
Ventris erat pro uentre locus, pendere putares
Pectus: & a ſpinæ tantũmodo crate teneri.
Auxerat articulos macies: genuumq; tumebat
Orbis: & imodico prodibant tubere tali.
Hanc procul ut uidit (neq; enĩ eſt accedere iuxta
Auſa) refert mãdata deæ: paulumque morata:
Quãq; aberat longe, quãq; modo uenerat illuc:
Viſa tamen ſenſiſſe famẽ, retroque dracones
Egit in œmoniam uerſis ſublimis habenis.
Dicta fames cereris, quãuis cõtraria ſemper
Illius eſt operi: peragit: perque aera uento
Ad iuſſam delata domum eſt: & protinus intrat
Sacrilegi thalamos: altoq; ſopore ſolutum
(Noctis enim tẽpus) geminis ãplectitur ulnis.
Seque uiro inſpirat: fauceſq; & pectus & ora
Afflat: & in uacuis peragit ieiunia uenis.
Functaque mãdato fœcundum deſerit orbem.
Inq; domos inopes aſſuetaq; uertitur antra.
Lenis adhuc ſomnus placidis eryſichthona pẽnis
Mulcebat. petit ille dapes ſub imagine ſomni:
Oraque uana mouet: dentemque in dẽte fatigat:
Exercetque cibo deluſum guttur inani:
Proque epulis tenues nequicq̃ deuorat auras.
Vt uero eſt expulſa quies: furit ardor edendi:
Perque auidas fauces immenſaq; uiſcera regnat.
Nec mora: quod põtus, qd' terra, qd' educat aer:
Poſcit: & appoſitis queritur ieiunia menſis.
Inq; epulis epulas quærit, quodq; urbibus eſſe:
Quodq; ſatis poterat populo: nõ ſufficit uni.

ues. ſcythia autẽ a ſcythe iouis filio: qui primus arcum & ſagittas inueniſſe ſcribitur: fuit denominata. Frigus iners, pigrum: ab effectu quod pigros faciat: & inertes. Pallorq; tremorq;. hi ſunt perpetui frigoris comites. Sacrilegi. Eryſichthonis. Sacrilegus nanq; dicitur q ſacra uiolat atq; furatur. Viæ ſpatium. Viæ longitudo. Moderere dracones. regas atq; gubernes. Currus autẽ cereris a dracõibus trahi fingitur. Caucaſon appellant. Caucaſus mons ẽ ſcythiæ omnium altiſſimus. Q uæſitãq; famem. Ita famẽ deſcribit poeta: ac ſi corpus haberet: fœmina q; eſſet fame ica. Hirtus erat crinis. Horridi erãt capilli. Labra incana. Valde pallida. Scabri. aſperi. Extabant, eminebant. Ventris erat p uentre locus. Nihil uentris habebat. Crate ſpinæ. Oſſa ſpinæ cratem appellat ob ſimilitudinẽ Famis deſcriptio

Articulos. nodos. Immodico tubere. Magno tumore. Neq; enim eſt accedere iuxta auſa. Nympha ne fameſcere inciperet: nõ eſt auſa ad famẽ accedere. Eſt autem parẽrheſis cauſam exprimens cur propius ad famẽ nympha non acceſſerit. Refert mandata deæ. Cereris mandata exponit. In æmoniam, theſſaliam: quæ ſæpius nomĩa mutauit. Nam & pelaſgicum argos. & Hellas & Dryopis. & græcia & heilenis a regibus ſuit cognominata. Sublimis. alta. per aerẽ nãq; uolabat. Q uãuis contraria ſemper. Neq; enim ubi ſunt fruges: quæ ſunt opera cereris: ibi fames põt eẽ. Fruges præterea a cerere inuẽtas fames aſſidue conſumit. Ad iuſſam domũ: Eryſichthonis. Fecundum orbem: frugiferũ. Vertitur. Reuertitur. Mulcebat. fouebat. Sub imagine ſomni. Per inſomniũ. ſibi. n. fameſcere uidebatur in ſomno. Oraq; uana mouet. Sibi. n. fruſtra mandere uidebatur. Inani cibo. Vanis & falſis epulis. Immenſa uiſcera. Inexplebilia. Ardor edendi. Dira fames. Nec mora. ſubito. Q uæritur ieiunia. Cõqueritur ſe ieiunum eſſe.

Pluſq; cupit.quanto plura comedebat:tanto plura appetebat eryſichthō. Vtq; fretum.Duplici ſimilitudine poeta elegãter oſtendit: q̃ inſatiabilis eſſet eryſichthonis auiditas edendi.

Nec ſatiatur.Nec expletur. Cremat.Combu rit. Ipſa turba.Ipſa rerum copia. Petit.Appe tit.Quo enim plura igni ligna imponuntur:eo plura abſumuntur. Semperq; locus fit inanis edendo.Venter edendo non impletur:ſed euacuari potius uidetur. Attenuarat. Tenues ac paruas effecerat.. Inattenuata.Non diminuta.

Flãma gulæ.Ardor edendi auiditas. Demiſſo in uiſcera cenſu.Conſumpto patrimonio.

Non illo digna parente.Cum.n.ipſe maxime impius eſſet: ea fuit tanta pietate:ut nunq̃ parentem deſerere ſuſtinuerit: quinimmo quibuſcunq; potuit modis aluerit. Dominum generoſa recuſat.cauſa cur dominum recuſaret:generoſitas erat. Raptæ uirginitatis.ereptæ. Iam enim neptunus eã uitiarat. Hæc neptunus habebat.Exponit poeta id quod puellla tacuerat:Eã a neptuno fuiſſe raptam. Qui prece non ſpreta.exauditis precibus. Modo.pauloante. Hero.Domino cui a patre eryſichthõe fuerat uẽdita. Pẽdentia æra.Hamos ex ære cõfectos.eſt enĩ metonymia. Cælas.occultas. Sic mare compoſitum. optandi ẽ aduerbium ſic hoc loco. Nam ſtantem in littore uidi.Parentheſis eſt. continẽs aſſeuerationem. Neq; enim ueſtigia lõgius extant.Significat eam longius non proceſſiſſe. cũ pedum ueſtigia non appareant. Bene cedere. In bonũ ſibi cedere. Senſit cognouit. Animaduertit. Reſecuta rogãtem.his uerbis ſe interroganti reſpondit. Oneratus.ſollicitus. Inhæſi. intentus fui. Sic has deus æquoris artes. Ambigue dictum.& ſartem piſcandi nanq; & raudes quibus utebatur:intelligere poſſumus. Et uerſo dominus pede preſſit harenam. Retroceſſit. per harenã. Sua forma.Virginis propria. Suam. Filiã ſubaudiamus. Tranſformia. Quæ poſſint tranſformari in uarias figuras. Non iuſta.Iniuſta utpote per fraudes & dolos quæſita.

Vis tamen illa mali.Illa morbi uiolentia. Noua pabula.nouiſſimos &ultimos cibos.

Pluſq; cupit:quo plura ſuam demittit in aluum.
Vtq; fretum recipit de tota flumina terra:
Nec ſatiatur aquis:peregrinoſq; ebibit.amnes:
Vtq; rapax ignis non unq̃ alimenta recuſat:
Innumeraſq; faces cremat:& quo copia maior
Eſt data:plura petit:turbaq; uoracior ipſa eſt.
Sic epulas omnes eryſichthonis ora prophani
Accipiunt:poſcuntq; ſimul,cibus omnis in illo
Cauſa cibi eſt:ſemperq; locus fit inanis edendo.
Iamq; fame patrias altiq; uoragine uentris
Attenuarat opes:ſed in attenuata manebat
Tum quoq; dira fames:implacateq; uigebat
Flamma gulæ.tandem demiſſo in uiſcera cenſu:
Filia reſtabat non illo digna parente.
Hãc quoq; uẽditiops.dominũ generoſa recuſat
Et uicina ſuas tendens ſuperæquora palmas:
Eripe me domino:qui raptę pręmia nobis
Virginitatis habes ait.hæc neptunus habebat:
Qui prece non ſpreta:quãuis modo uiſa ſequẽti
Eſſet hero:formãq; nouat:uultumq; uirilem
Induit:& uultus piſces capientibus aptos.
Hanc dominus ſpectans.o q pendentia paruo
Aera cibo cęlas moderator arundinis inquit:
Sic mare compoſitum.ſic ſit tibi piſcis in unda
Credulus:& nullos niſi fixus ſentiat hamos:
Quæ modo cum uili turbatis ueſte capillis
Littore in hoc ſteterat(nã ſtantẽ in littore uidi)
Dic ubi ſit.neq; enim ueſtigia longius extant.
Illa dei munus bene cedere ſenſit:& a ſe
Sequæri gaudens his & reſecuta rogantem.
Quiſquis es ignoſcas.in nullam lumina partem
Gurgite ab hoc flexi:ſtudioq; oneratus inhęſi.
Quoq;minus dubites:ſic has deus ęquoris artes
Adiuuet:ut nemo iam dudum littore in iſto:
Me tamen excepto:nec fœmina conſtitit ulla.
Credidit:& uerſo dominus pede preſſit harenã:
Eluſuſq; abiit.illi ſua reddita forma eſt.
Aſt ubi habere ſuam tranſformia corpora ſenſit:
Sepe pater dominis dryopeida tradit.at illa
Nunc equa.nũc ales.mõ bos.mõ ceruus abibat:
Præbebatq; auido non iuſta alimenta parenti.
Vis tamen illa mali poſtquã cõſumpſerat omnẽ
Materiam:dederatq; graui noua pabula morbo:
Ipſe ſuos artus lacero diuellere morſu
Cœpit:& infelix minuendo corpus alebat.

Externis.alienis trãſformationibus. O iuuenes. Theſeum & Ielega alloquitur Achelous. Numero.finita poteſtas.in tres enim ſolum uarias figuras ſe conuertere poterat Achelous.in hominem.in anguem.in tauꝝ. Telo.cornu quo ab Hercule:ut in ſequenti uolumine narrabit:fuit priuatus. ¶Gemitus.ſuſpiria quibus ſignificat ſe ualde effracto cornu dolere.

Raphaelis Regii in nonum metamorphoſeos Ouidii librum enarrationes.

Quid moror externis? etiam mihi ſæpe nouãdi
Corporis o iuuenes numero finita poteſtas.
Nã modo q nũc ſum uideor. mõ flector i anguẽ.
Armenti modo dux uires in cornua ſumo:
Cornua dum ſumpſi. nunc pars caret altera telo
Frontis:ut ipſe uides. gemitus ſunt uerba ſecuti:

P. Ouidii naſonis metamor. Liber nonus.

Væ gemitus truncæq; deo (Achelöo)
neptunius heros (Hercules)
Cauſa rogat frõtis: cum ſic
calydonius amnis
q Cœpit inornatos redimitus
arundine crines.
Triſte petis munus. quis e-
nim ſua prælia uictis
Cõmemorare uelit? referam tamen ordine. nec tã
Turpe fuit uinci: q̃ contendiſſe decorum:
Magnaq; dat nobis tantus ſolatia uictor.
Nomine ſi qua ſuo tãdem peruenit ad aures
Deianira tuas: quondam pulcherrima uirgo.
Multorumq; fuit ſpes inuidioſa procorum:
Cum quibus ut ſoceri domus eſt intrata petiti:

q Væ gemitus. Herculis luctam cum Acheloo ĩ huius uoluminis initio ita deſcribit poeta: ut & librum libro & fabulam fabulæ eleganter cõnectat: uariaſq; Acheloi tranſfigurationes inter luctandum exponat. Cum.n. Deianiram oenei calydoniæ regis filiam cũ multis aliis hercules Acheloúſq; petiiſſent: uirgis pater decreuit: ut is illa potiretur: qui in luctæ certamine ſuperior eſſet. Cum igitur alii ceſſiſſent: hercules atq; Achelous ineunt luctam: in qua cum alter uirtute ſuperior eſſet: achelous ad notas artes decurrit: ac cum ſe & in anguem & in tauꝝ fruſtra mutaſſet uictus: alteroq; cornu mutilatus pudore ſe in ſuum fluuium coniecit. Nymphæ uero cornu illud ſuſcipientes omni fructuum genere repleuerunt: cornuq; copiæ appellauerũt. hoc uero inde factũ eſſe Strabo eſt auctor: q̃ cum Achelous limo quẽ ducit: limites ſemper cõfunderet: bella inter ætolos & acarnanes uicinos ciebat. Cũq; arbitri nulli eſſent: armis nõ iudicio decertabant. Victoriam uero reportabant: q plus uiribus ualebãt. Quã cum Hercules fluuium damnoſe labentem aggeribus & foſſis intra alueum cohibuiſſet tanq̃ debellaſſet Acheloum uictoriæ præmium reportauit. Oenei filiæ deianire nuptias. Eam quidem ſophocles tragicus hoc modo loquentem inducit. Procus ſane mihi amnis fuerat Achelous qui tribus me formis a patre petiit: manifeſtus.n. inceſſit taurus: alias tortus uarias per notas draco. aliquando mole ualida bouis præ ſe ferens frontẽ. Addunt nõnulli Amaltheæ cornu capræ id eſſe quod hercules ab Acheloi frõte effractũ oeneo

Hercu-
lis cum
Ache-
loo cer-
tamen

dono dedit. Ex quo qdem pleriq; talem educunt hiſtoriam. Acheloum.n. ſicut flumina reliqua tauro cõparãt obſonos ipſos & alueoꝝ circũflexiones: quas cornua uocãt. Draconi quoq; pp obliquatam ipſius magnitudinem. Herculẽ quoq; oĩbus alioq mortalibus beneficũ oeneo affinitate cõiunctũ aggeribus & foſſis fluuiũ ppe rã & dãnoſe labentẽ coercuiſſe aiũt: eãq; regionẽ fertiliſſimã reddidiſſe. hocq; amaltheæ cornu eſſe. Hoc uero idem & Dio. in. v. bibliotheces ſcribit. hercules inquit in calydonioꝝ grãm fluuium acheloũ in aliũ curſum diuertẽs plurimos agros ex aquæ irrigatiõe fertiles põſtitit: cuius rei & poetæ qdam meminere ſcribẽtes cũ achelöo herculẽ ſub tauri ſpecie certaſſe: q cum ĩ cõgreſſu tauri alteꝝ cornu fregiſſet: Aetolis illud quod amaltheæ cornu uocãt dono dedit fructuum oĩum uuaꝝ. maloꝝ alioꝝq; eiuſmodi pomoꝝ copia repletum. Fingunt uero poetæ acheloi cornu foſſam a fluuio ductam. pomis uero: ac malis punicis & racemis monſtrari regionis fertilitatem: q̃ fluuii humor põſtet. amaltheæ uero cornu durum eſſe aiunt: qua ex re operis illius difficultas ſignificatur. Neptunius heros. Theſeus neptuni nepos. Truncæ frontis. mutilatæ. altero.n. cornu carebat. Redimitus crines. cinctos habens crines. Arundine corona ex arũdinibus confecta: qbus fere fluuioꝝ ripæ abũdant. Tãtus uictor. q̃tus hercules fuit. Noĩe ſi qua ſuo tandẽ. Narrare incipit achelous certamen ſibi p Deianiræ nuptiis ſuſceptũ. Si qua. Deianira. qua uacat. neq; expoſcitur a ſenſu: tantũq; carmẽ explet: quale illud apud Verg. Siq̃ fata ſinant. Tandẽ aliquãdo. Tandẽ.n. ut Põpeius ſcribit interdũ aliquãdo ſignificat. interdum p ſupuacuo ponitur. interdũ affectui & indignationi ſeruit. Vt Cicero. quouſq; tãdem abutere patientia noſtra Catilina. Multorum procorum. proci dicuntur qui aliquam uxorem poſcunt: a precando declinari. Nam procare eſt poſcere. Vnde & procaces meretrices: ab aſſidue poſcendo uocantur. Domus eſt intrata. participium paſſiuum contra grammatices rationem formatum. Soceri petiti. appetiti ſoceri Oenei.

Accipe me generum dixi parthaone nate.
Dixit & alcides. alii cessere duobus.
Ille iouem socerum dare se: famamq; laboꝝ:
Et superata suę referebat iussa nouercæ.
Contra ego turpe deum mortali cedere dixi.
Nondū erat ille deus. dominū me cernis aquarū
Cursibus obliquis inter tua regna fluentem.
Nec gener externis hospes tibi missus ab oris:
Sed popularis ero: & rerum pars una tuaꝝ.
Tantū ne noceat: quod me nec regia Iuno
Odit: & omnis abest iussoꝝ pœna laboꝝ.
Nam quo te iactas alcmena matre creatum:
Iupiter aut falsus pater est: aut crimine uerus.
Matris adulterio patrem petis. elige fictum
Esse iouem malis. an te per dedecus ortum.
Talia dicentem iam dudum lumine toruo
Spectat: & accensæ nō fortiter imperat iræ.
Verba tot reddit. melior mihi dextera lingua est.
Dū modo pugnando superē: tu uince loquēdo:
Cōgrediturq; ferox. puduit mō magna locutum
Cedere: reieci uiridem de corpore uestem.
Brachiaq; opposui: tenuiq; a pectore uaras
In statione manus: & pugnę membra parauī.
Ille cauis hausto spargit me puluere palmis:
Inque uicem fuluæ tactu flauescit harenæ.
Et modo ceruicem. modo crura micantia captat:
Aut captare putes: omniq; a parte lacessit.
Me mea defendit grauitas. frustraq; petebar.
Haud secus ac moles: q̄ magno murmur̄ fluctus
Oppugnant. manet illa: suoq; est pondere tuta.
Digredimur paulū: rursusq; ad bella coimus.
Inque gradu stetimus certi nō cedere: eratque
Cū pede pes iunctus. totoq; ego pectore pronus
Et digitos digitis: & frontem fronte premebam.
Non aliter uidi fortes concurrere tauros:
Cum præcium pugnæ toto nitidissima saltu
Expetitur coniunx. spectant armenta: pauentq;
Nescia: quem maneat tanti uictoria regni.
Ter sine profectu uoluit nitentia contra
Reiicere alcides a se mea pectora: quarto
Excutit amplexus: adductaque brachia soluit:
Impulsumq; manu (certum est mihi uera fateri)
Protinus auertit: tergoq; onerosus inhæsit.
Si qua fides (neq; enim ficta mihi gloria uoce
Quæritur) ipposito pressus mihi monte uidebar:

Parthaone nate. Oeneus rex Aetoliæ Parthaonis fuit filius. Suæ nouercæ. Iunonis cuius iussu tot labores adierat. Cōtra ego. ecōtrario. Turpe deum mortali cedere dixi. esse subaudiatur.

Mortali homini. nondum. n. hercules in deoꝝ numeꝝ fuerat trāslatus. Dominum me cernis aquaꝝ. achelous namq; fluuius est inter acarnaniam Aetoliamq; labens. Popularis. ex tuo populo unus. aliquando popularis gratum populo significat. Tantum ne noceat. solū modo inquit mihi id nō noceat rogo: q; iuno deoꝝ regina me nullo odio prosequitur: neq; mihi ullam irrogat pœnam. Ea uero inquit herculi potius ob esse q̄ p̄desse debere. Nam quo te iactas. Dilemato colligit Achelous iouem: aut falso herculis patrē dici: aut esse ignominiosum: ut qui ex adulterio illū genuerit. Alcmena matre. alcmena electryonis & Lysidices filia fuit uxorq; Amphitryonis: ex qua Iupiter in amphitryonem conuersus herculem suscepit. Elige fictum. Esse iouem malis. patrem subaudiamus. Est autem dilematō i quo utrum cōceditur reprehenditur. Si. n. fictum ac falsum patrem sibi esse iouē eliget Hercules: nullo ipsi erit honori. Sin uer̄. apte fatebitur se esse natum ex adulterio, hoc igitur argumento hercules uictus: in pugnam indignatus descēdit. Per dedecus. per ignominiam ex matris adulterio p ueniētem. Toruo lumine. trucibus oculis: quales iratis indignatisq; conueniunt. Viridem uestem. tales. n. fluuiorum diis attribuuntur. Elegāter autem eorum habitum effingit: qui se præparant luctæ. Varas manus. inflexas & curuas. nāuari dicuntur qui crura habent obtorta. Vnde & uarices appellant uenæ in suris inflexæ: uel obortæ: ut Marcellus tradit. Instatione. in loco adire sistendum apto. Modo. nuper. Magna superba. Ille cauis hausto. luctaturi sua inuicem corpora puluere aspergebant: quo se ualidius comprehendere possent. Hausto puluere. susceptа harena: quæ haphæ uocat̄. Captat. capere conatur. Mea grauitas. meum pondus. Certi nō cedere. qui decreueramus alteri non cedere. eleganter autem ea omnia describit: quæ a luctatoribus fieri solent. Non aliter uidi. hac similitudine ostendit Achelous quanto impetu cum hercule fuerit congressus. Quem maneat. quē expectet. Sine p̄fectu. effectu. Adducta brachia. circunducta. circundata. Certum est mihi. decreui inquit uera confiteri. Si qua fides. est uerbis meis subaudiatur.

Vix tamen infertur sudore fluentia multo
Brachia. uix solui duros a corpore nexus.
Instat anhelanti: prohibetq; resumere uires.
Et ceruice mea potitur. tum deniq; tellus
Pressa genu nostro est: & harenas ore momordi.
Inferior uirtute meas diuertor ad artes:
Elaborq; uiro longum formatus in anguem:
Qui postq̃ flexos sinuaui corpus in orbes:
Cumq; fero moui linguam stridore bisulcam:
Risit: & illudens nostras tirynthius artes:
Cunarum labor est angues superare mearum.
Dixit. & ut uincas alios acheloe dracones:
Pars quota lernææ serpens eris unus echidnæ?
Vulneribus fœcunda suis erat illa: nec ullum
De centum numero caput est impune recisum:
Quin gemino ceruix hęrede ualentior esset.
Hanc ego ramosam natis e cęde colubris:
Crescentemq; malo domui: domitãq; reduxi.
Quid fore te credis? falsum qui uersus in anguẽ
Arma aliena moues? quem forma precaria celat?
Dixerat: & summo digitorum uincula collo
Iniicit. angebar ceu guttura forcipe pressus:
Pollicibusq; measq; pugnabam euellere fauces.
Sicquoq; deuicto restabat tertia tauri
Forma trucis. tauro mutatus membra rebello.
Induit illetoris a leua parte lacertos.
Admissumq; trahens sequitur: depressaq; dura
Cornua figit humo: meq; alta sternit harena.
Nec satis hoc fuerat: rigidũ fera dextera cornu
Dum tenet: infregit: truncaq; a fronte reuellit.
Naiades hoc pomis & odoro flore repletum
Sacrarunt: diuesq; meo bona copia cornu est.
Dixerat: & nymphe ritu succincta dianæ
Vna ministrarum fusis utrinque capillis
Incessit: totumque tulit prædiuite cornu
Autũnum: & mensas felicia poma secũdas.
Lux subit: & primo feriente cacumina sole
Discedunt iuuenes. neq; enim dum flumina pacẽ
Et placidos habeant lapsus: totæq; resident:
Operiuntur aquæ. uultus achelous agrestes

Anhelãti. difficulter respirãti. Et ceruice mea potitur. collũ meum capit. Diuerto. cõuertor. Meas artes. mihi ingenitas ꝓprias. Elaborq; uiro. effugio e manibus herculis uiri fortissimi. Achelous in anguem.

Sinuaui. contraxi. Orbes. spiras. Stridore. sibillo. Cunarũ mearũ. meæ infantiæ. nã cum ĩ cunis esset hercules duos angues a Iunone ĩmissos manibus ꝓhensos strangulauit. unde illum græci: ut scribit Diod. ꝙ opa iunonis gloriam foret: adeptus: heraclea dixere. hoc est iunonis gloriã cũ antea alcæus uocaretur. nã Ηρα Iuno. κλεος gloria dicitur. Vt uincas. ut te uincere cõcedã.

Pars quota. ac si diceret minĩa. Lernææ echidnæ. hydræ lernææ am paludẽ infestantis. nam hercules scribitur interfecisse hydram cẽtum capita habentem ea uiuacitate: ut uno recisо duo q̃primum subnascerent̃. eam tandẽ hercules domuit igni. Echidna aũt latine uipa dr̃. Ramosam: multa capita ueluti ramos habentẽ. Gemino hærede. duobus successoribus. nam uno capite recisо: duo renascebant̃. Vnde etiã excetra a latinis dicta ẽ: ut tradit Seruius: ꝙ uno capite excisо duo succrescebãt. Crescentẽq; malo domui. malo. n. suo crescere uidebat̃ hydra: cũ uno capite recisо duo subnascerent̃. arte aũt eã domuit hercules: ut scribit Diod. Iolao. n. mãdauit: ut recisam cer uicem face accensa ne effluere sanguis: inureret. Forma ꝓcaria. aliena quã ꝓce uideris esse cõsecutus. Precariũ. n. dicit̃: ut tradũt Iuriscõsulti: ꝙ ꝓcibus alicui utendũ concedit̃ tantisp dũ is q̃ cõcessit repetat. Pugnabã. cõtendebã. Rebello. bellũ resumo. Induit. iniicit. Truncaq; a fronte reuellit. hoc est reuellendo cornu truncã effecit frontẽ. Diuesq; meo bona copia cornu. acheloi cornu a naiadibus repletũ uariis fructibus copiæ fertilitatis deæ fuit dicatũ. quod idcirco fingit̃: ut pauloante diximus: ꝙ hercules in Calydoniorũ gr̃am fluuiũ acheloũ in aliũ cursum diuertẽs plurios agros ex aquæ irrigatiõe fertiles ꝓstitit. æto lis aũt dono dedisse illud ꝙ amaltheæ cornu uocant: fingit̃ fructuum oĩum copia repletũ. In. v. autem fastor̃ Oui. aliam de amaltheæ cornu fabulam refert. nam amaltheam: quæ Iouĩ lac ꝓbebat: alter̃ e cornibus in arbore fregisse ait. quod qdẽ nympha sustulit: cinxitq; recentibus herbis. Et plenũ põis ad iouis ora tulit. Ille ubi res cæli tenuit: solioq; paterno Sedit: & ĩuicto nil iouc maius erat: Sidera nutricem nutricis ferule cornu fecit: qđ dominæ nunc quoq; nomen habet. Dio. uero de copiæ cornu aliam quoq; narrat historiam. Hammonẽ siquidem scribit iuxta ceraunios montes ambulantem cõspectam uirginem noĩe amaltheam forma pulcherrimã adamasse: filiãq; ex ea suscepisse specie ac robore corporis insignẽ. Amaltheam uero ꝓpinquæ regiõi ꝓfecisse cornu bouis ꝓsimili: ex quo occiduũ cornu sit nominata. Quæ qdem cũ uineis aliisq; frugiferis arboribus cõsita foret: ab amaltheaq; possideret̃: amaltheæ cornu fuit denominata. unde optima quæq; fertilissima q; terra copiæcornu appellari cõsueuit. hoc ẽ. κερας αμαλθειας. Prædiuite. plenissimo. Totũ autũnum. oẽs autũni fructus. Secũdas mẽsas. primæ mẽsæ carniũ erãt. secũdæ pomor̃. Cacumina. mõtiũ uertices & sũmitates. significat aũt illos primo mane recessisse. Resident. decrescãt. Vultus

Achelous in anguem.

Hydra.

Achelous i taurum

Copiæ cornu

agreſtes.deturpatos ob cornu a fronte reuulſũ.
Decoris.pulchritudinis. Fronde ſaligna.ſalicis ramo. Capitis dãnum.cornu ablatũ. At te neſſe ferox. expoſiturus poeta lychæ miſtri herculis mutationẽ in ſaxũ: Neſſi centauri cædẽ deianiræq; zelotypian deſcribit,nã hercules deianira potitus cũ uino calefactus eurynomũ puerc Architelii filium miniſtrãtem: paruoq; errore lapſum inter cœnandũ pugno ictum occidiſſet:in uitus ex calydonia dolor̃ perculſus: una cũ uxor̃ diſceſſit in patriã feſtinãs. forte aũt euenit ut euenum fluuiũ:q maxie excreuerat. tuto trãſire poſſe nõ uiderent̃ : niſi neſſus cẽtaurus:q p̃cio uiatores trãſmittebat:ſe deianiram traſuectur̃q pollicitus foret.Eã igitur hercules cũ neſſo cõmiſiſſet: intrepide fluuium tranauit. At neſſus puellæ pulchritudine captus cũ eã aſportaret: ab hercule ſagitta hydræ ſanguinæ tincta trãſfixus cum moreretur : deianiræ pſuaſit tunicæ ſuæ uim amatoriã ineſſe:quæ herculẽ ab amore aliar̃q mulier̃q auocaret:ſi eam indueret̃.Cum aũt Deianira accepiſſet herculẽ amor̃ Ioles euryti filiæ eſſe captũ: tunicã a Neſſo dono datã lychæ famulo tradidit domino pferendam eam uero cũ ſacrificaturus induiſſet hercules:maximis cruciatibus affectus ĩ furorẽq; cõuerſus lycham ex Gæneo mõte:ubi Ioui ſacrificabat:in Euboicum mare coniecit: q deor̃q miſeratione in ſcopulum corpori humão ſimilem fuit cõmutatus.Ipſe uero hercules arcu ſagittiſq; philoctetæ traditis:in pyra ſe compoſuit:homineq; depoſito in deor̃q ſedes fuit trãſlatus. Eueni.euenus fluuis eſt ætoliæ in corynthia cum ſinum labens ab eueno:qui ſe in illum præcipitauit cognominatus.nam ãtea lycormas appellabatur. Scituſq; uador̃q.peritus locor̃q trãſitus præſtantium. Siſtetur.collocabitur. Aonius.thebanus.hercules. Aonia.n.cum bœotia eadem eſt. Pauidam calydonida.timidam deianiram calydoniam. Ipſum.neſſum. centaurus enim erat. Miſerat.iecerat. Fallere depoſitũ. fraudare herculem depoſito:& deianira illi commiſſa.depoſitum.n. dicitur quicquid alicui traditur cuſtodiendum. Orbes paterni.rotæ Ixiõis patris tui: qbus aſſidue apud inferos uertitur pp interpellatam de ſtupro iunonem. Ope eqna. uelocitate equi. Centauri.n.equinos habent pedes. Extabat ferrum de pectore aduncũ. extra ſtabat. ſignificat aũt tergum cum pectore fuiſſe trãſfixum. Q d̃ ſimul euulſum eſt.q; poſtq̃ fuit extractum. Per utrũq; foramen. & tergi & pectoris. Tabe.ſanguine. Et calido uelimina tincta cruore. Sic qdem Oui.Diodorus uero inqt Neſſum moritur̃q cũ iam Deianiram cognouiſſet:pollicitum ei fuiſſe ſe amoris medicamentum traditurc:quo nullam præter ſe mulierem aliam hercules appeteret. Iuſſit igitur ſeniẽ quod ex ſe defluxerat cum oleo & ſanguina e ſagitta fluente immixto herculis tunicam tingere.quo dato conſilio cum expiraſſet: illa inſcio hercule quod mandatum erat perigit. Iritamen.prouocationem:ac ſtimulationem. Longa mora.longum interualum. Victor ab oechalia.hercules ut ſcribit Dio.in oechaliam contra euryti liberos ob Iolen uxorem ſibi denegatam exercitum duxit:urbeq; capta Euryti filios Toxcum. Molionem.& Pitium occidit:ac Iolen captiuã

Neſſi Cædes

Et lacerum cornu mediis caput abdidit undis.
Hunc tamen ablati domuit iactura decoris:
Cætera ſoſpes habet. capitis quoq; frõde ſaligna
Aut ſuperimpoſita celatur arundine damnum.
At te neſſe ferox eiuſdem uirginis ardor
Perdiderat uolucri traiectum cerga ſagitta.
Nanq; noua repetens patrios cũ coniuge muros
Venerat e ueni rapidas ioue natus ad undas.
Vberior ſolito nimbis hyemalibus auctus:
Vorticibuſq; frequens erat: atq; impuius amnis.
Intrepidum pro ſe.curam de coniuge agentem
Neſſus adit: membriſq; ualens ſcituſq; uadorũ.
Officioque meo ripa ſiſtetur in illa.
Hæc ait alcide. tu uiribus utere nando.
Tradidit aonius pauidam calydonida neſſo:
Pallentemq; metu fluuiũq; ipſumq; timentem.
Mox ut erat pharetraq; grauis ſpolioq; leonis
(Nãq; clauam & curuos trans ripã miſerat arcus)
Quandoqdem cœpi: ſuperentur flumina dixit.
Nec dubitat: nec qua ſit clæmentiſſimus amnis
Quærit: & obſequio deferri ſpernit aquarum.
Iamq; tenens ripam miſſos cum tolleret arcus:
Coniugis agnouit uocem. neſſoq; paranti
Fallere depoſitum. quo te fiducia clamat
Vana pedum uiolente rapit? tibi neſſe biformis
Dicimus. exaudi. nec res intercipe noſtras.
Si te nulla mei reuerentia mouit. at orbes
Concubitus uetitos poterãt inhibere paterni.
Haud tamen effugies: q̃uis ope fidis equina.
Vulnere non pedibus te conſequar. ultima dicta
Re probat: & miſſa fugientia terga ſagitta
Traiicit. extabat ferrum de pectore aduncum:
Q d̃ ſimul euulſum ẽ: ſanguis p utrũq; foramẽ
Emicuit mixtus lernęi tabe ueneni.
Excipit hunc neſſus. neq; enim moriemur inulti: inulti
Secum ait & calido uelamina tincta cruore
Dat munus rapte uelut iritamen amoris.
Longa fuit medii mora temporis: actaq; magni
Herculis implerant terras: odiumq; nouercæ.
Victor ab oechalia Cœnæo ſacra parabat

secum duxit. Ex euboea uero in montem nomine cænæum profectus: ut ioui sacrificaret: Lycham seruum ad uxorem Deianiram in trachinã misit: ut sibi uestem qua in sacris uti cõsueuerat afferret. ea cum a lycha de Ioles amore comperisset: cupiens se maxime oĩum aliarũ ab hercule amari: tunicã ex centauri cõsilio tinxit: quã a lycha rei inscio allatam hercules indutus ueneni ui paulatim inualescẽte torqueri maximis doloribus cœpit. Quare lycham questem attulerat: in mare iecit: ac dimisso exercitu in trachinam uenit: morboq; ĩ dies magis inualescente delphos lycimnium ac Iolaum misit apollinem morbi remedia scisciturus. Interim deianira calamitate herculis stupefacta cũ tanti mali cãm a se ꝓfectum sciret: laqueo uitã finiuit. Apollo aũt iussit herculem cũ apparatu bellico in oethã deduci: ibiq; maximã strui pyram. de reliquis Ioui curam fore. Hercules igitur despata salute: in pyram cum ascendisset: rogaretq; astantes: ut ignẽ subiicerent solus philoctetes in gratiam sagittarũ sibi ab ipso relictarũ pyram succẽdit: quæ subito fulminibus circũcadentibus exusta est. oechalia uero euryti patria ĩ euboea fuit: quæ ab hercule ferur deleta. nam sunt etiam aliæ occhaliæ: una in ætolia alia ĩ messenia: alia in arcadia: alia ĩ trachina. Cænæo ioui. iupiter cænæus a cænæo ꝓmontorio euboeæ est dictus: ubi ab oechaliæ expugnatiõe hercules reuersus ioui aram extruxit. principale autẽ ꝓ deriuatiuo posuit poeta. Et e minima. sic Vergil. Parua metu primo. mox sese attolit in auras: Ingrediturq; solo: & caput inter nubila condit. Amphitryoniaden. herculem q amphitryonis filius putabatur: cum iouis esset.

Vota ioui: cum fama loquax peruenit ad aures
Deianira tuas: quæ ueris addere falsa
Gaudet: & e minima sua per mendacia crescit:
Amphithryoniaden Ioles ardore teneri.
Credit amans: ueneriscq; nouæ perterrita fama
Indulsit primo lachrymis: flendoque dolorẽ
Diffudit miseranda suum. mox deinde quid autẽ
Flemus ait? pellex lachrymis lætabitur istis:
Quę quoniã aduẽiet: ꝓpãdũ aliqdq; nouãdũ ẽ:
Dũ licet: & thalamos nondũ tenet altera nostros.
Cõquerar an sileam? repetã calydona? morerne?
Excedam tectis? an sic nihil amplius obstem?
Quid si me meleagre tuã memorẽ esse sororẽ?
Forte paro facinus: quantũq; iniuria possit.
Fœmineusq; dolor uulgata pellice testor.
In cursus animus uarios abit. omnibus illis
Prætulit imbutam nessæo sanguine uestem
Mittere: qui uires defecto reddat amori.
Ignaroq; lichæ quid tradat nescia: luctus
Ipsa suos tradit: blandisq; miserrima uerbis
Dona det illa uiro mandat. capit inscius heros:
Induiturq; humeris lernæ uirus echidnę.
Thura dabat primis & uerba precãtia flammis:
Vinaq; marmoreas patera fundebat in aras:
Incaluit uis illa mali: resolutaq; flammis
Herculeos abiit late diffusa per artus.
Dum potuit: solita gemitum uirtute repressit.
Victa malis postq̃ est patientia: reppulit aras:
Impleuitque suis nemorosam uocibus oethen.
Nec mora. letiferam conatur scindere uestem.
Qua trahitur: trahit illa cutem. fœdumq; relatu;
Aut hęret membris frustra temptata reuelli:
Aut laceros artus & grandia detegit ossa.
Ipse cruor: gelido ceu quondam lamina candens
Tincta lacu stridet: coquiturq; ardente ueneno.
Nec modus est. sorbent auidæ præcordia flãmę:
Cæruleusq; fluit toto de corpore sudor:
Ambustiq; sonant nerui: cęcaque medullis
Tabe liquefactis. tollens ad sidera palmas:
Cladibus exclamat saturnia pascere nostris.

Iole Euryti filia: quam hyllo filio hercules tradidit uxorem. Credit amans. quia amãs. est. n. causa cur crederet. Veneris nouæ. noui amoris. nouæ amicæ. Indulsit lachrymis. multum fleuit. Diffudit. amplificauit. Mox deinde. alterę horę supfluum esse uidetur. Cõquerar an sileam. dubia est quid facere debeat Deianira. Morerne? maneãne in ædibus herculis.

Forte facinus. magnum factum. de ulciscenda nãq; pellice cogitat. In cursus uarios. ĩ diuersas cogitationes. sunt autem poetæ uerba. Prætulit mittere. figurata est locutio. in soluta nãq; oratione diceretur. prætulit ut mitteret. Imbutam uestem. tunicã infectam: quæ etiam subucula appellatur. Defecto amori. deficiẽti: ac potius q iam defecerat. Quid tradat nescia. ignorabat enim deianira tunicam illam quã Lychæ tradidit: uenẽno fuisse infectam. Suos luctus. suorũ luctuũ causam. Inscius heros. ignarus Hercules uestẽ illam hydræ ueneno fuisse infectam. Lernæ uirus echidnæ: idest tunicã ueneno hydræ infectã.

Dũ potuit. donec ualuit. Oethen. oethe mõs ẽ thessaliæ morte rogo & sepulchro herculis clarus. Quondam. aliquando stridet. feruet. Lamina candens. ignita. Ardente ueneno. comburente. Nec modus est. nec finis dolori imponitur. Sorbent. opprimunt. absumunt. Cæruleus sudor. niger. Ambustiq; sonant nerui. combustiq; strident nerui. Cæca tabe. occulta corruptione. Saturnia pascere. hac oratione hercules se maximo odio iunoni esse ostẽdit: camq; in maximã inuidiam adducit. Est autem anadiplo-

sis eiusdem uerbi maxime indignato conueniens. Ab alto.a cælo. Laboribus.ad labores. Decet hæc dare dona nouercã.nã nouercæ solent priuignoꝝ mortẽ optare. Ergo ego fœdantẽ.indignatiõi seruit hæc dictio ergo.indignaẽ.n.hercules:ꝙ cũ sæuissima domuerit mõstra:ipse tamẽ dira peste domeẽ.Cõmemorat aũt de cẽ & octo ꝑclara certamia:quæ Eurysthei iussu cõfecit. Busirim domui.busiris neptuni fuit filius ex Libya su sceptus:q cũ i ægypto tyrãnidẽ exerceret: hospiteſꝙ ad ꝓuocandã nili inundationẽ : inter quos thrasiũ a quo id fuerat edoctus:ĩmolaret:ab hercule aris impositus fuit iugulatus. Sæuo antæus libyæ fuit gigas:q oẽs:pro uocabat ad luctã uictosꝙ interficiebat. At hercules cũ eo cõgressus aĩaduertit eũ quotiens sterneret: ualentioꝛẽ surgere.terra.n.cuius erat filius: uires subministrabat. Eũ igiẽ hercules altius sublatũ emittere spũm coegit. Parentis.terræ matris. Pastoris hiberi.geryonen dicit:qui tria habuisse corpora dr : i ultimaꝙ hispania regnasse: ac armentis ab hercule fuisse priuatus. Vos ne manus.taurus quẽ pasiphae amauit: e creta i peloponesum ad Eurystheũ ab hercule fuit adductus. Vestrꝝ opus elis hẽt. nã hercules ab expugnatõe troiæ reuersus in peloponesum:ut scribit in.v.Dio.Eurytũ q augeæ regis dux erat : iuxta cleonas:ubi nũc est herculis templũ necauit.deinde bello aduersus olĩ moto occisoꝙ augea rege:atq; urbe ui capta phileo augeæ filio regnum tradidit.fuerat.n.hic antea a pre pulsus:qm̃ arbiter iter eũ & herculẽ factus ꝓmium herculi dãdum censuisset. Stymphalides undæ. Stymphalus palus ẽ arcadiæ:ex q̃ erasinus fluit. circa eam aues fuerũt mirandæ magnitudĩs sies harpyiis: q̃ cũ uicinos agros uastarent: ab hercule parti sagittis cõfixæ:partĩ maxĩo tabulæ æreæ sonitu fuerunt expulsæ. Partheniũ q; nemus. parthenius mons est arcadiæ: a parthenis.hoc est.uirgibus illic uenãtibus cognominatus : ubi ceruã eximiæ uelocitatis aureis cornibus hercules cepit. Relatus baltheus.hercules ab eurystheo iussus: ut aureum cingulũ hippolytæ amazonũ reginæ ad se afferret amazonas ipsas iuxta themodoõtẽ fluuium habitantes:una cũ theseo debellauit:indeq; reginæ aureũ cingulũ reportauit. Thermodoontiaco auro.thermodoõ flu.est colchoꝝ:iuxta quẽ olim amazones habitarũt. Pomaq; ab insõni.poma hesperidũ ait: q̃ cũ essent aurea:a puigili dracone:custodiebanẽ:ea quoq; eurysthei iussu dracone interfecto herculse rapuisse ferẽ:ad eurystheũq; retulisse.M.Varro aurea mala hesꝑidum capras & oues iterꝓtatur:quod & Dio.in.v.ait. Oues.n. græci mela uocãt.Ea uero a puigili dracone custodita fingunẽ quod ut Pli.scribit.hesꝑdium horti cincti fuerũt flexuoso maris meatu:q uisentibus ꝓcul draconis ꝓberet effigiem. Nec mihi centauri.hercules cẽtauros thessaliæ populos:q ex pte anteriori uiri ex posteriori equi uidebanẽ a pholo susceptus hospitio debellauit.Cũ.n. pholus centaurus uini doliũ olĩ a baccho donatũ ea cõditiõe:ut tũc uinũ ꝓterret:cũ hercules adesset:in honorem herculis ipsius releuisset:forte odore illius uetustissimi uini ꝓpinq centauri ebrii effecti in ædes pholi impetum fecerũt:quo ꝓterrefacto solus hercules:nõ illis modo restitit:uerꝝ multos quoq; ipsoꝝ interfecit : ut apte in.v.bibliotheces uolumine scribit Diod. Nec mi arcadiæ uastator aper.synerẽsis est duarꝝ uocaliũ i unã. Mi.n.ꝓ mihi positum est. Maximus aũt aper arcadiam uastans ab hercule uiuus ad eurystheum fuit allatus: quo uiso rex timore perculsus in æreo se uase scribitur abscondisse. Nec ꝓfuit hydræ crescere ꝑ dãnum.nam reciso uno capite duo renascebanẽ. Quid cum thracis equos.Diomedes rex thraciæ : q hospites equis suis lacerãdos obiiciebat:ab hercule & uita & equis ipsis fuit spoliatus. Eos uero ad se adductos eurystheus Iuno ni sacrauit:quoꝝ ꝓgenies usq; ad Alexandrum macedonẽ durasse fertur. Thracis.diomedis thraciæ regis.

Moles nemeæa.Leo nemeæ siluæ:q cum maximus esset:ac neq; ferro:neq; ære: neq; lapide uulnerari posset:ut scribit Dio.manibus necessario erat occidendus . Is in nemea silua maxime uersabatur iuxta montem. quem a casu Tritonem dixerunt:in cuius radicibus erat spelunca:ad quã bellua diuertebat.Hercules igitur cũ ad locum accessisset:refugientem in speluncam insecutus feram:altero aditus ore opturato : manibus leonem comꝑhensum suffocauit.detractamq; pellem corpori suo munimentum ad futura pericula circũdedit. Elisa. suffocata. Moles nemeæa.magnitudinem leonis Nemæi inuit:cuius interempti pelle pro ueste hercules utebatur.Nemea autem silua est inter argos & cleonas clara:non solum ob leonem ab hercule supatum: sed etiã

Hercu/lis labo/res

Pascere: & hanc pestem specta crudelis ab alto:
Corque ferum satia. uel si miserandus & hosti:
(Hostis enim tibi sum) diris cruciatibus ægram
Inuisamq; animam natamq; laboribus aufer.
Mors mihi munus erit. decet hæc dare dona nouercã.
Ergo ego fœdantẽ ꝑegrino tẽpla cruore
Busirim domui? sæuo alimenta parentis
Antæo eripui? nec me pastoris hiberi
Forma triplex. nõ forma triplex tua cerbere mouit.
Vos ne manus ualidi presistis cornua tauri?
Vestrũ opus elis hẽt. uestrũ stymphalides undę:
Partheniumq; nemus. uestra uirtute relatus
Thermodoontiaco cælatus baltheus auro.
Pomaq; ab insomni non custodita dracone.
Nec mihi centauri potuere resistere: nec mi
Arcadiæ uastator aper. nec profuit hydræ
Crescere per damnũ : geminasq; resumere uires.
Quid? cũ thracis equos humão sanguie pingues
Plenaque corporibus laceris presepia uidi?
Visaq; deieci: dominumq; ipsosq; peremi?
His elisa iacet moles nemeæa lacertis.

ob certamen annuum in honorem archemori institutum. His cacus.carmine Vergiliano notissimus est & cacus & eius cedes. Tiberino gurgite.iuxta flu.tyberim. Hac cælum ceruice tuli. Hercules cum ad atlantem Mauritaniæ regem:qui humeris suis cælum fingitur sustinere:peruenisset:ab eo susceptus ē hospitio:rogatusque:ut dum ipse alteꝝ humeꝝ cælo subiiceret:tantisp ipse oneri succederet:libenter est obsecutus. quod quidem idcirco: fictum est:ꝙ hercules ab atlāte mauritaniæ rege:& hospitio susceptus fuit.& astrologiā doctus: Nā atlas cū sphæram excogitasset.cælū suis humeris gestare putatus est:ut latius scribit Diod. At ualet eurystheus.hic fuit stheneli mycenaꝝ regis filius:qui ipellente iunone herculem uaria picula adire iubebat.hæc autem cum maxima iactanᵗ indignatione.ac si diceret hercules. Ego qui uirtute mea uniuersum terraꝝ orbem monstris purgaui:tantis conficior cruciatibus. Eurystheus uero otium iniquissimus : nullaq; uirtute præditus bene hēt. Nam ut scribit Diod.eurystheus habēs argis regnum: nota herculis fama eum ad pficienda certamīa arcessit. Renuentē iussit iupiter eurystheo obtempare. Is uero delphos adiens cōsulto sup his apollinis oraculo respōsum accepit a diis mā datum esse:ut eurysthei iussu duodecim certamina perficeret:qbus confectis immortalitate potiretur. Et sunt.indignationi hoc loco seruit illa & copula. Auctor facti.auctor uulneraꝝ: qui uenabulis tauraꝝ cōfixit. Feralia dona.pestifera. Genibusq; manus adhibere parantem.hoc est supplicare parantem.nam genua misericordiæ ideirco dicata dicuntur:quod ea supplicantes tangere consueuerunt. Tormento fortius.ualidius quā machina bellica.est autem tormentum instrumētum bellicum:a torquendis saxis.hoc est cum impetu mittendis appellatum. In euboicas undas. in mare euboicum.nam cæneum promontoriū: ubi hercules sacrificaturus peste correptus ē: imminet euboico mari. Induruit.durus est factus. nam in scopulū fuit conuersus. Vtq; ferunt imbres. ut scribit in meteoris Aristoteles. niues ac grandines frigidioribus uentis ex aqua generantur. Cōcrescere.simul crescere:& ī unum cogi. Spissa grandine.in densam grandinem. Gurgite.mari.per tapinosin. At tu iouis inclyta proles. herculis metamorphosin in deum exponit poeta. Sagittas iterum uisuras. primum qdem sagittæ herculis troiana regna uidere : cum ipse una cum Telamone & argonautis Troiam expugnauit. Deinde cum ob helenæ raptum duce Agamēnone fuit deleta.nam cum oraculum accepissent græci sine sagittis herculis Troiam capi non posse:missus est ulysses : qui Philocteten una cum sagittis illis ad exercitum græcorum adduceret.sed uulnere sagittæ quæ in pedem ceciditimpeditus Philoctetes in lēno diu substitit.tādem uero græcis rogātibus ad exercitum ilium obsidētem sagittas herculis apportauit. Ferre. habere. Pœante fatum.philocteten Pœantis filium. Agger.lignorum strues: quāuis agger proprie terræ accumulatio dicatur. Summam congeriē siluæ.hoc est sūmitatē pyræ. Nemeæo uellere.pelle nemæi leonis. Lāq; ualens.uehemēs ualida & magna. Securos artus. membra quæ

Lichas ī scopulum.

Hercules in deum.

His Cacus horrendū tiberino gurgite monstrū.
Hac cælum ceruice tuli. defessa iubendo est.
Sęua iouis coniunx.ego sum indefessus agendo.
Sed noua pestis adest:cui nec uirtute resisti:
Nec telis armisq; potest.pulmonibus errat
Ignis edaximis: perq; omnis pascitur artus.
At ualet eurystheus.& sunt qui credere possint
Esse deos? dixit:perque altam saucius Oethen
Haud aliter graditur:q̄ si uenabula taurus
Corpore fixa gerat. factiq; refugeret auctor.
Sæpe illum gemitus edentem. sępe trementem.
Sæpe retemptantem totas infringere uestes:
Sternentemq; trabes irascentemq; uideres:
Montibus aut patrio tendentem brachia cælo.
Ecce lycham trepidum & latitantem rupe cauata
Aspicit:utq; dolor rabiem collegerat'omnem:
Tu ne lycha dixit feralia dona dedisti?
Tu ne meę necis auctor eris? tremit ille pauetq;
Pallidus:& timide uerba excusantia dicit.
Dicentem genibusq; manus adhibere parantem
Corripit alcides:& terque quaterque rotatum
Mittit in euboicas tormento fortius undas.
Ille per aereas pendens induruit auras.
Vtq; ferunt imbres gelidis concrescere uentis:
Inde niues fieri.niuibus quoq; mole rotatis
Astringi:& spissa glomerari grandine corpus:
Sic illum ualidis iactum per inane lacertis:
Exanguemq; metu : nec quicq̄ humoris habentē
In rigidos uersum silices prior edidit ætas.
Nūc quoq; in euboico scopulus breuis emīet alte
Gurgite:& humanæ seruat uestigia formæ:
Quem quasi sensurum nautę calcare uerentur.
Appellantq; lychan.at tu iouis inclyta proles
Arboribus cęsis:quas ardua gesserat Oethe
Inq; pyram structis: arcum pharetrāq; capacem
Regnaq; uisuras iterum troiana sagittas
Ferre iubes pœante fatum:quo flamma ministro
Subdita : dūq; auidis cōprēditur ignibus agger:
Congeriem siluæ nemeęo uellere summam

ſecura:ac ſine ulla erant cura. Pro uindice.pro ſalute uindicis:ac liberatoris terræ totius. Grator.gratulor. Quod memoris populi.hoc eſt grati.ille enim eſt gratus qui beneficiorꝫ eſt memor. Et mea ꝓgenies.qđ ſubintelligaturr Lætatur.n.iupiter ꝙ dii ſint ſolliciti de herculis filii ſui ſalute. Immanibus actis.maximis ipſius geſtis. Obligor ipſe tamen.ego tamẽ me uobis debere fateor. Materna parte.ex parte corporis:quod a matre ſumpſit. Defunctum terra.liberatum a terra. Cæleſtibus oris.incelum. Nam ut refert Diod. poſt exuſtum herculis rogum accedente Iolao:ut oſſa colligeret:cum nullum prorſus repertum foret crediderunt herculẽ ſecundũ oraculũ in deos trãſlatum:illiq; ut heroi ſacra q̃dam fecerunt. Athenienſes autẽ græcorꝫ primi herculẽ ut deum ſacrificiis coluerunt: ſuæq; pietatis erga illum præbentes reliqs exemplũ:uniuerſam primum græciam: deinde cæteras gentes ad eius cultum cõuertere. Læta bile.lætum.gratum.ac iucundum. Siquis tamẽ. hercule ſiquis. Iunonem taxat iupiter quæ ſemper herculem odio fuerat ꝓſecuta. Sed meruiſſe dari ſciet.hoc eſt itelliget meruiſſe herculẽ: ut ipſi præmia darentur cæleſtia:atq; in numerum deorꝫ recipeẽt. Populabile.corruptibile. Mulciber.uulcanus.ignis. Iouis ueſtigia. ſimilitudinem iouis.nam ut iupiter:deus eſt effectus hercules. Parte ſui meliore. animi immortalitate.

Auguſta grauitate. ſacra ac diuina. nam auguſtum dicitur augurio conſecratum. Quadriiugo curru.triumphali. Innuit.n.herculem cũ maxima gloria triumphantum more in cælum fuiſſe ſublatum. Senſit atlas pondus.herculis in cælum receptι.eſt autem emphaſis: qua innuiť herculis magnitudo. Sthenelius euryſtheus. Sheneli filius. Ad id uero alludit poeta ꝙ in quinto ſcribit Diod. Cũ.n. euryſtheus cognouiſſet hyllum herculis filium:ac quoſdã e fratribus uiros euaſiſſe:ueritus ne ſi oẽs ad eam pueniſſent ætatẽ: mycenarꝫ imperio ſe priuarent:Cæyci trachinæ regi: ad quem poſt patris mortem confugerant: bellum indixit: niſi herculis & Lycimni filios & Iolaum:ac omnes arcades:q cũ hercule militaſſent:expelleret. Ipſi uero euryſthei uiribus impares:ſponte trachinam relinquẽtes: ab athenienſibus adiuti:ducibus Iolao. Theſeo hylloq; conſtitutis:euryſthei exercitum profligarunt: ipſeq; euryſtheus curru fugiẽs ab hyllo fuit iterfectus.

In prole. nam odio ꝓſequebatur hyllum & reliquos herculis filios. Hæc autem a poeta referũtur: ut facilius connectat cum ſuperioribus galãthidis miniſtræ Alcmenæ mutationem in muſtelam. Nam alcmena cum parere non poſſet: Lucinam deam:quæ parientibus præeſſe dicitur:in uocauit. Ac ea quidem uenit iunonis iuſſu partum impeditura. Cũ igiť in uetulæ figurã conuerſa ante ianuam Alcmenæ ita ſederet: ut manuũ digitis cãcellatim iunctis genua teneret: forte galãthis miniſtra ſuſpicata eam illo geſtu dominæ: quo minus pareret: eſſe impedimẽto: falſo ei nũciauit Alcmenã partu ſolutã. Quod cũ dea accepiſſet: ſurrexit: ſtatiq; Alcmena herculẽ pepit. Cæterꝫ dea indignata ſe a galanthide illuſam: q̃ primum illam in muſtelam ea conditione conuertit: ut pareret ore: quo fuerat mentita.

Sternis: & impoſita clauæ ceruice recumbis:
Haud alio uultu: q̃ ſi conuiua iaceres
Inter plena meri redimitus pocula ſertis.
Iamq; ualens & in omne latus diffuſa ſonabat:
Securoſq; artus contemptoremq; petebat
Flamma ſuum. timuere dei pro uindice terræ.
Quos ita (ſenſit enim) lęto ſaturnius ore
Iupiter alloquitur. noſtra eſt timor iſte uoluptas
O ſuperi: totoq; libens mihi pectore grator:
Quod memoris populi dicor rectorq; paterq;:
Et mea progenies ueſtro quoq; tuta fauore eſt.
Nam q̃q̃ ipſius datis hoc immanibus actis:
Obligor ipſe tamen. ſed enim ne pectora uano
Fida metu paueant: oethæas ſpernite flãmas.
Omnia qui uicit: uincet quos cernitis ignes.
Nec niſi materna uulcanum parte potentem
Sentiet. æternum eſt a me quod traxit: & expers
Atq; immune necis: nullaq; domabile flamma.
Idq; ego defunctum terra cęleſtibus oris
Accipiam: cunctiſq; meum lętabile factum
Diis fore confido. ſiquis tamen hercule: ſiquis
Forte deo doliturus erit: data præmia nollet:
Sed meruiſſe dari ſciet: inuituſq; probabit:
Aſſenſere dei. coniunx quoq; regia uiſa eſt
Cætera non duro: duro tamen ultima uultu
Dicta tuliſſe iouis: ſeque indoluiſſe notatam.
Interea quodcũq; fuit populabile flammæ
Mulciber abſtulerat. nec cognoſcenda remanſit
Herculis effigies: nec quicq̃ ab imagine ductum
Matris habet: tantumq; iouis ueſtigia ſeruat.
Vtque nouus ſerpens poſita cum pelle ſenecta
Luxuriare ſolet: ſquammaq; nitere recenti:
Sic ubi mortales tirynthius exuit artus
Parte ſui meliore uiget: maiorque uideri
Cœpit. & auguſta fieri grauitate uerendus.
Quem pater oĩpotens inter caua nubila raptum
Quadriiugo curru radiantibus intulit aſtris:
Senſit atlas pondus. neq; adhuc ſtheneleius iras
Soluerat euryſtheus: odiũque in prole paternũ

Atrox.crudelis:qui nil meritos herculis filios persequebatur. Argolis alcmene.argolica:quæ post mortē herculis thebas profecta:illicq; mortua diuinos meruit honores. Questus aniles.querimonias uetulæ conuenientes. Testatos labores.celebrata atq; confessa certamina. Hyllus.herculis ex Deianira fuit filius.

Matura.partui propinqua. Corripiantq; moras.abbreuient atq; auferant. Ilithyiam.lithya dea est quæ parientibus præesse dicitur:quam nostri Lucinam appellant:quod in lucem nascentes producat. Quā mihi difficilē.aduersam. Iunonis gratia.potentia iunonis:q̄ tantum gratia apud Ilithyiam ualuit:ut quæ mihi adesse debebat:obfuerit. Iouem nāq; appropinquāte partus tempore diis præsentibus dixisse ferūt puerum qui ea die nasceretur:se regē esse facturum.Quibus uerbis cōmota iuno lucinam filiā iussit comprimere Alcmene partū: ac eurystheum ante tempus in lucem educere. Iupiter uero licet consilio frustratus:quod predixerat tamen ratum:& herculis famam claram esse uolens dixisse Iunoni fertur:se quidem permittere eurystheum:ut prædixerat:regem esse: herculemq; ei subiici uelle.duodecimq; certamina ab illo pfici:quæ Eurystheus mandasset:quibus cōsumatis fieret īmortalis. Feri. duri ac laborum patiētis. Et decimum signum.hoc est.cum iam decimus ageretur mēsis.duodecim enim sunt zodiaci signa:quibus duodecim menses distinguūtur.

Galanthis in mustelā

Sidere.sole κατεξοχήν. Grauitas.pōdus. Tendebat.distendebat. Horror.tremor. Nexos partus.impeditos: qui solui non poterant.

Sed præcorrupta.ante a iunōe corrupta. Meum caput.meā uitam. Iunoni inique.inimicæ.

Dextroq; est poplite leuum pressa genu.synecdoche poetica.tali autem gestu impediri partus etiam Plinius in naturali historia scribit his quidem uerbis. Assidere grauidis uel cum remediū alicui adhibeatur digitis pectinatim iter sese amplexis ueneficium est: idq; compertum tradunt Alcmena herculem pariente. peius si circa unū amboue genua. Item poplites alternis genibus imponi. ideoq; hæc in consiliis ducum potesta tum ue fieri uetuere maiores uelut omnem actū impedientia.uetuere uero etiam sacris uotisue simili modo interesse. Pectine. pectinatim ac cācellatim iunctis digitis. Sustinuit.remorata est. retardauit. Tenuerunt.retinuerunt. Carmia. ĩcantationes. Nitor.enitor ut pariam.proprie autem niti parientes dicuntur. Vana conuicia. nihil profutura. Verba queror. figurate dictū est.uerbis.n.queri conqueriq; est in usu. Cadmeides.thebāæ. Diuam.ilithyiam. Gratare. gratulare. Leuata est. soluta est partu & liberata. Potiturq; puerpera uoto.adepta ē id quod cupiebat. Peperit nanq; ut optabat. Puerpera. autem dicitur quæ nuper peperit.

Ilithyia in uetulam

Exercebat atrox.at longis anxia curis
Argolis alcmene questus ubi ponat aniles.
Cui referat nati testatos orbe labores:
Cuiue suos casus: Iolen habet.herculis illam
Imperio thalamoq; animoq; receperat hyllus:
Impleratq; uterum genoroso semine:cum sic
Incipit alcmene.faueant tibi numina saltem:
Corripiantq; moras tunc: cum matura uocabis
Præpositam timidis parientibus ilithyian:
Quam mihi difficilem iunonis gratia fecit:
Nanq; labor feri cum iam natalis adesset
Herculis: & decimum premeretur sidere signū:
Tendebat grauitas uterq; mihi:quodq; ferebam
Tantum erat:ut posses auctorem dicere tanti
Ponderis esse iouem. nec iam tolerare labores
Vlterius poterā. quin nūc quoq; frigidus artus:
Dū loquor:horror hēt:parsq; ē mēmisse doloris.
Septem ego per noctes. totidem cruciata diebus
Fessa malis:tendensq; ad cælum brachia:magno
Lucinam ad nexos partus clamore uocabam.
Illa quidem uenit. sed præcorrupta:meumq;
Quæ donare caput iunoni uellet iniquę.
Vtq; meos audit gemitus: subsedit in illa
Ante fores ara:dextroq; est poplite leuum
Pressa genu:digitisq; inter se pectine iunctis
Sustinuit partus:tacita quoq; carmina uoce
Dixit:& incœptos tenuerunt carmina partus.
Nitor:& in grato facio conuicia demens
Vana ioui:cupioq; mori:moturaq; duros
Verba queror silices. matres cadmeides adsunt.
Votaq; suscipiunt:exhortanturq; dolentem.
Vna ministrarum media de plebe galanthis
Flaua comas aderat faciendis strenua iussis:
Officiis dilecta suis. ea sensit iniqua
Nescio quid iunone geri:dumq; exit & intrat
Sæpe fores:diuam residentem uidit in ara.
Brachiaq; in genibus digitis connixa tenentem.
Et quæcūq; es ait:dominæ gratare. leuata est
Argolis alcmene:potiturq; puerpera uoto.

Pauefacta.ſtupefacta. Diua potẽs uteri.periphraſis eſt ilithyiæ. Vinclis remiſſis.digitis q pectinatim iuncti mihi ut uĩcula erãt ipedimẽto reſolutis.. Arcuit.uetuit e terra ſurgere galãthida:cũ uellet. Strenuitas.agilitas. Vt & ante.quẽadmodũ ẽt añ:cũ puella eſſet. Frequẽtat.celebrat.nã muſtelæ fere ĩ domibus uerſant.

Admonitu.recordatione. Quã ſic nurus.Iole hylli herculis filii uxor. Rapta.erepta.ablata. Facies:figura. Quid?dices facieſue ſubaudiat. Mira fata.mirãda ĩfortunia. Quãq lachrymæq. cũ hæc narraret Iole more mulierum:lachrymas emittebat.eiegan ter autem poeta ſeruat decor mulieris infortunio ſororis magno dolore affectæ. Me pater ex alia genuit.hac parentheſi expõit Iole:cur dryope unica mri filia fuerit. Notiſſima forma oechalidũ.dryope euryti filia:q pulchritudĩe apollinem in ſuos amplexus pellexit: cum ex andræmone uiro iam filiam pepiſſet:ad lacũ quẽdã:ut coronas nymphis dicaret:peruenit: ubi cum ex loto arbore florentes ramos: quos puero daret decerpſiſſet:ecce guttas ſanguinis ex arbore ſtillantes aſpexit:qua re territa cum refugẽ uellet: in arborem ſenſit ſe tranſſigurari. Oechalidũ. oechaliæ uirginum.eſt autem patronymica forma ꝓ patria uſus poeta. Dei tenẽtis delon.piphraſis eſt apollinis:q & delphos & delõ ĩ ptãte ſua hẽt. Summũ.ſũmitatẽ marginis. Myrteta.myrtus eſt arbor ueneri dicata.unde myrtetũ locus myrtis cõſitus dicitur. Huc.pro illuc.aduerbiũ enim preſentis loci ꝓ aduerbio abſentiſẽ poſitũ. Tyrios.purpureos. In ſpem baccarũ. nã baccæ ex floribus naſcũtur. Sunt autẽ baccæ arborum fructus minutiores: qui ſparſim oriuntur ut lauri oliuæ:a quorũ ſimilitudĩe uniões quoq; baccæ dicũtur. Vnde baccatũ dicimus bacciſ & margarytis ornatũ. Vergil. Colloq; monile baccatum. Aquatica lotos.iuxta aquas naſcẽs. Fuit autem Lotos nymha:quam cum inſequeretur priapus:ut eam comprimeret:miſeratione deorum in arborem ſui nominis conuerſa eſt: q̃ ut ſcribit Herodotus: baccas fert dactilis ſuauiores:ex quibus uiuunt: uinũq; etiam cõficiũt populi libyæ:qui inde Lotophagi uocantur.

Dryope in arborem

Lotos ĩ arborẽ

Tardi agreſtes.ſeri ut qui id ante amiſſam ſororem non admonuerunt. alias tardi tardo ĩgenio ꝓditi dicunt. Nunc deniq;.nunc tandem poſt factam ſororis iacturam. Obſcœna priapi.ĩguĩa priapi.priapus ãt bacchi & ueneris filius fuit:q ob eximiã:fœcũditatẽ hortorũ deus fuit exiſtimatus.Frequenter autem pro pudẽdis uirorũ ponitur priapus.Nam ut in quinto ſcribit Diodorus:cum priſci inguina uirorum occultius nominare uellent:priapum dicebant. Iret. ire uellet.neq; enim ire poterat. Oratis.placatis nymphis. Pugnat.nititur.cõatur. Niſi ſumma.niſi partes ſuperiores.Pedes.n.iã in radices fuerant conuerſi. Lentus cortex.flexibilis.

Exiliit:iunctaſq; manus pauefacta remiſit
Diua potens uteri.uinclis leuor ipſa remiſſis.
Numine decepto riſiſſe galanthida fama eſt.
Ridentem prenſamq; ipſis dea ſæua capillis.
Traxit:& e terra corpus releuare uolentem
Arcuit:inq; pedes mutauit brachia primos.
Strenuitas antiqua manet.nec terga colorem
A miſere ſuum.forma eſt diuerſa priori.
Quæ quia mendaci parientem iuuerat ore:
Ore parit:noſtraſq; domos ut & ante frequẽtat.
Dixit: & admonitu ueteris commota miniſtræ
Ingemuit:quam ſic nurus eſt affata loquentem.
Te tamen o genitrix aliena a ſanguine ueſtro
Rapta mouet facies.quid? ſi tibi mira ſororis
Fata meæ referam? q̃q̃ lachrymæq; dolorq;
Impediunt:prohibentq; loqui.fuit unica matri.
(Me pater ex alia genuit)notiſſima forma
Oechalidum dryope:quam uirginitate carẽtẽ.
Vimq; dei paſſam delphos delonq; tenentis
Excipit andręmon:& habetur coniuge felix.
Eſt lacus accliuis deuexo margine formam
Littoris efficiens.ſummum myrteta coronant.
Venerat huc dryope fatorum neſcia:quoq;
Indignere magis:nymphis latura coronas.
Inq; ſinu pueꝝ:qui nõdum impleuerat annum:
Dulce ferebat onus:tepidiq; ope lactis alebat.
Haud procul a ſtagno tyrios imitata colores
In ſpem baccarum florebat aquatica lotos.
Carpſerat hinc dryope:quos oblectamina nato
Porrigeret flores:& idem factura uidebar.
(Nanq; aderam)uidi guttas e flore cruentas
Decidere:& tremulo ramos horrore moueri.
Scilicet ut referunt tardi nunc deniq; agreſtes:
Lotos in hanc nymphe fugiens obſcœna priapi
Contulerat uerſos ſeruato nomine uultus.
Neſcierat ſoror hoc:quæ cum perterrita retro
Iret:& oratis uellet diſcedere nymphis:
Hæſerunt radice pedes.conuellere pugnat.
Nec quicq̃ niſi ſũma mouet.ſuccreſcit ab imo:
Totaq; paulatim lentus premit inguina cortex.

Vt uidit:conata manu laniare capillos:
Fróde manũ ípleuit.frõdes caput oẽ tegebãt.
At puer amphiſus(nãq; hoc auus eurytus illi
Addiderat nomen)materna rigeſcere ſenſit
Vbera.nec ſequitur ducentem lacteus humor.
Spectatrix aderam fati crudelis:opemq;
Nõpoterã tibi ferre ſoror:quãtũq; ualebam
Creſcẽtem truncũ:ramoſq; amplexa morabar.
Et fateor uoluí ſub eodem cortice condi.
Ecce uir andræmõ genitorq; miſerrimus adſunt:
Et quærunt dryopen.dryopen quęrentibus illis
Oſtendi loton.tepido dant oſcula ligno.
Affuſiq; ſuæ radicibus arboris hęrent.
Nil niſi iam faciẽ:quod nõ foret arbor: habebat
Cara ſoror.lachrymę miſero de corpore factis
Irrorant foliis:& dum licet:oraq; præſtant
Vocis iter:tales effundit in aera queſtus.
Si qua fides miſeris:hoc me per numina iuro
Non meruiſſe nefas.patior ſine crimie pœnam.
Viximus innocuæ.ſi mentior:arida perdam:
Q uas habeo frondes:& cæſa ſecuribus urar.
Hunc tamen infantem maternis demite ramis:
Et date nutrici:noſtraq; ſub arbore ſępe
Lac facitote bibat:noſtraq; ſub arbore ludat:
Cumq; loqui poterit:matrem facitote ſalutet.
Et triſtis dicat.latet hoc in ſtipite mater.
Stagna tamẽ tĩeat.nec carpat ab arbore flores.
Et frutices omnes corpus putet eſſe dearum.
Care uale coniunx:& tu germana paterq;:
Qui ſi qua eſt pietas:ab acutæ uulnere falcis:
A pecoris morſu frondes defendite noſtras.
Et quoniam mihi fas ad uos incumbere nõ eſt:
Erigite huc artus:& ad oſcula noſtra uenite
Dum tangi poſſum:paruũq; attollite natum.
Plura loqui nequeo.nã iam per candida mollis
Colla liber ſerpit:ſũmoq; cacumine condor.
Ex oculis remouete manus.ſine munere ueſtro
Contegit inductus morientia lumina cortex.
Deſierat ſimul ore loqui.ſimul eſſe:diuque
Corpore mutato rami caluere recentes.
Dumq; refert Iole factum mirabile:dumq;
Eurytidos lachrymas admoto pollice ſiccat
Alcmene:flet & ipſa tamen:compeſcuit omnẽ
Res noua triſticiam.nam limine conſtitit alto
Pene puer:dubiaq; tegens lanugine malas

Addiderat nomen.parentheſis eſt. indiderat autem rectius legeretur.hoc ẽ impoſuerat. Nã Indi nomina proprie dicuntur. Rigeſcere.rigida ac dura fieri Ducentem.trahentem.ſugẽtem ubera. Lacteus humor.periphraſis lactis Fati.mortis.hæc autem lachrymans Iole cõmemorabat. Morabar.retinebam. Genitorque.Eurytus. Tepido ligno.adhuc tepido:ut ĩ quod pauloante dryope fuerat tranſmutata.

Affuſiq;.proſtrati. Suæ arboris.in quam & filia & uxor ſua fuerat cõuerſa. Cara ſoror.apoſtrophe qua Iole ſignificat ſe caſu ſororis uehementer dolere. Irrorant.roris modo ſtillant in folia. Dum licet.donec poteſt. Queſtus.querelas. Hocnefas.hoc ſupplicium.pro eo quod ſequitur id quod antecedit:poſitum eſt.nefas nãq; & ſcelus præcedit:ſequitur ſupplicium. Sine crimine.ſine culpa. Innocuæ.innocentes.

Demite.deripite.detrahite Hoc in ſtipite.in hoc trunco. Et frutices omnes.arbuſculas omnes.eſt enim frutex medius inter arbores & herbas.nam neq; ad arboris magnitudinem peruenit:neq; p hyemem:ut herba areſcit. Dearũ.nympharum. Incumbere.ĩclinare. Mollis liber.cortex.unde & libri ſũt dicti:quod ĩ libris.hoc eſt arborum corticibus antiqui ſcribebant.

Sine munere ueſtro.officio.Nam morientum oculi a proximis conſanguineis cludebantur.

Simul eſſe.mulier ſubaudiatur. nam arbor eẽ nõ deſierat. Eurytidos.Ioles Euryti filiæ. Nã limine conſtitit alto.Iolaus: ut ſcribit Solinus: Iphicli herculis fratris fuit filius:qui cum ad decrepitam peruenĩſſet ætatem herculis precibus ab Hebe iuuenili ætati fuit reſtitutus. Dubia lanugine.quæ uix uidebatur ob tenuitatem.Eſt.n. lanugo barba q̃ prima ab adoleſcentibus emitti conſucuit.

Iolaus ſenex in iuuenẽ,

Iunonia hebe. Iunonis filia quæ herculi in cælũ translato nupsit. nã ferũt iouẽ iunõi psuasisse: ut herculẽ se fingeret genuisse: matrisq; erga eũ deiceps beniuolentiã ostẽderet. Cũ igit Iuno lectũ ascẽdisset: sũptũ iuxta corpus herculẽ p uestes inferius in terrã demisit uerũ partũ imitata; sicut etiã nũc in filiorũ adoptiõe obseruãt barbari. Iunonis igit opa post hũc partũ hebe herculi nupsit. Viri. mariti herculis. nã hercules in numerũ deorũ relatus: uel iunone cẽsentiẽte heben duxit uxorẽ. Talia bona. ut quẽq; iuuenili ætati restituat. Themis. dea é iusticiæ themis & diuinãdi & religiõis: quæ nihil sceleris ipunitũ eẽ pmittit. Nã iã discordia thebæ bella mouent. amphiaraus oiclei filius uates clarissimus cum se a bello thebano non reuersurũ præuidisset: a polynicæ nullis ꝑcibus adduci poterat. ut illi interesset: quare polynices aureum illud monile a uenere hermione dono datum: eripylæ Amphiari uxori: quo belli societatem uiro persuaderet largitus é. Cum uero eo tempore Amphiaraus adrastusq; de regno dissentirent: ad Eripyles amphiarai uxoris adrastiq; sororis iudiciũ omnium dissensionum detulerunt. Illa uero p amphiarao quidẽ sententiã tulit: sed ut belli thebis inferẽdi socius adiutorq; esset. Cæterũ amphiaraus existimãs se ab uxore proditũ Alcmæoni filio mãdauit: ut post suum obitum Eripylen necaret. Cum uero amphiaraus: quo die primũ thebas uenit: una cũ curru & equis terræ hiatu fuisset absorptus: alcmæon ꝑis mãdati memor matrẽ interfecit: quo qdem facinore i insaniam uersus ac furiis agitatus ad phegeũ Alphesiboeæ patrẽ cupiens purgari cõfugit. Alphesiboeæ uero cum monile maternum dono dedisset eã uxorẽ duxit. ad acheloũ deide profectus ejus filiam Callirhoen adamauit: a qua cũ monile illud efflagitaret: ad Alphesiboeam rediit ipsum monile repetiturus. Cæterum a themeno & axiõe alphesiboeæ fratribus fuit interfectus: quos postea alphesiboea ipsa: ut maritum ulciscereturinteremit: id quod apte scribit Propertius: cũ ingt. Alphesiboea suos ulta é ꝑ cõiuge fratres. Sãguinis & cari uicula rupit amor. Callirhoe ãt alcmæonis uxor Iouẽ rogauit ut filios adhuc ipuberes iuuenes efficeret: quo de prẽ ultionẽ suscipe possent: q; cũ iupiter cõcessisset: repẽte e pueris uiri effecti fuerũt. Discordia bella. epitheton belli est ꝑpriũ. bellũ ãt thebanũ ab Eteocle & Polynice fratribus susceptũ: uel carmĩe Papinii notissimũ é. nã ut scribit Diod. Eteocles ac polynices œdipi filii: cũ ad uirilẽ puenissent ætatẽ: cognouissentq; laium priorẽ Iocastæ matris maritũ ab œdipo filio ab Apollinis oraculo reuertẽtẽ interfectum: ac Iocastã matrẽ ab œdipo filio uxorẽ ductã: seq; ex tã funestis ortos nuptiis: ut eius essent filii: cuius fratres quoq; merito uocarẽt: œdipũ quidẽ ipsum domo egredi ꝑpter dedecus nõ pmiserũt. Regnũ uero iter se eo fœdere diuiserũt: ut alternis annis imperarent. Primusq; imperii annus Eteocli natu maiori cederet. Cæterũ ex acto ãno cũ regnũ reposcẽti fratri nõ traderet: Polynicis ad Adrastũ Regẽ cõfugit: cuius filiã noĩe Argiã cũ uxorẽ accepisset: tãdẽ a socero: undiq; cõtractis auxiliis ĩstructus ad oppugnãdas Thebas cũ sex aliis ducibus Adrasto. Tydeo. Amphiarao. Capaneo. Hippomedõte. & Parthenopæo ꝑfectus é. Capaneusq; nisi ab ioue uinci. Capaneus unus fuit ex septẽ ducibus: q Thebas obsederũt: q cũ deorũ cõtẽptor eẽt: scalisq; Thebas oppugnare primus omniũ cœpisset: tãta mole lapidũ a Thebanis obrutus ẽ: ut scribit Vegetius: ut fulminibus a ioue fingaẽ extẽctus

Callirhoes pueri ĩ iuuenes

Ora reformatus primos Iolaus in annos.
Hoc illi dederat iunonia muneris Hebe
Victa uiri precibus: quæ cum iurare pararet:
Bona tributuram post hunc se talia nulli:
Non est passa themis. nam iam discordia thebæ
Bella mouent dixit: capaneusq; nisi ab ioue uinci
Haud poterit: fientq; pares in uulnera fratres.
Subductaq; suos manes tellure uidebit
Viuus adhuc uates: ultusq; parente parentem
Natus erit facto pius & sceleratus eodem:
Attonitusq; malis exul mentisq; domusq;
Vultibus eumẽidũ matrisq; agitabitur umbris:
Donec eum coniunx fatale poposcerit aurum:
Cognatumq; latus phegeius hauserit ensis.
Tum demum magno petet hoc acheloia supplex
Ab ioue callirhoe: natis infantibus annos
Addat: ne ue necem sinat esse ultoris inultam
Iupiter his motus priuignæ dona nurusq;
Præcipiet. facietq; uiros impubibus annis.

Fietq; pares in uulnere fratres. Eteocles & Polynices œdipi filii: ꝑpter quos bellũ illud thebanũ fuerat susceptũ: mutuis uulneribus cõciderũt. Subducta tellure. subtracta terra. nã hiatu terræ absorptus ẽ amphiaraus Vltus erit. ulciscetur. nã Amphiaraus se ab uxore ꝑditũ cognoscẽs alcmæoni filio mãdauit: ut post obitũ suum Eripylen pimeret: q; qdẽ cũ executus eẽt: facti cõscientia ĩ insaniã cõuersus ẽ. Natus. filius amphiarai alcmæõ q patrẽ ulciscẽdo pius. occidẽdo uero matrẽ ipius fuisse iudicatur. Exul mẽtis. demẽs atq; furiosus. Domusq; Nã domo fugiẽs in Acarnaniã puenit: ut paricidiũ expiaret. Donec eũ cõiunx. callirhoe Acheloi filia. Fatale aurũ. monile pniciosum: quod q hẽbat infortuniis uexabat. id autẽ Alcmæon ablatũ mri iã Alphesiboeæ tradiderat. Phegeius ensis. Phegei filiorũ: a quibus Alcmæon fuit interẽptus. Hauserit. aperuerit. uulnerauerit. Tũ demũ. tãdẽ post iterfectũ maritũ. Acheloia supplex. callirhoe acheloi filia alcmæonis uxor. Vltoris. alcmæõis: q patrẽ fuerat ultus. Dona priuignæ nurusq;. hebes q̃ & priuigna & nurus ioui erat. Nã iunonis filia fuit sine patre & herculis iouis filii uxor. Præcipiet. ante capiet. Impubibus annis. puerilibus.

Hæc ubi faticano.byblidos in fontẽ ſui noīs metamorphoſin deſcripturus poeta:nõnulla p̃mittit: qbus eam cõmodius cũ ſupiore cõnectat. Faticano.fata canenti. Eadem dona.ut iuuenes fierent. Pallantias.aurora pallãtis gigantis filia. Sui coniugis. Tithoni q ſenio tandẽ in cicadã fuit cõuerſus. Iaſona flaua ceres.ſic qdẽ fere hactenus corrupte lectũ eſt:quod p̃q̃mirandũ ẽ cũ Iaſona & quadriſyllabũ ſit & primã corripiat ſyllabã quod ſane haud īperiti qdã aīaduertẽtes Aeſona putarũt eẽ legẽdũ:quo quidẽ modo nulla uis rõni carminis affert.ſed cũ nemo priſcor̃ ſcribat Aeſonem a cerere fuiſſe amatũ : cẽſuerim Iaſiona q accuſatiuus in quinq; ſyllabas excurrit:ita eſſe legendũ:ut illud epitheton flaua penitus eradatur.Huic autem lectioni non uetuſtiſſima ſolũ exemplaria : ſed hiſtoriæ quoq; aſtipulant̃. Tradũt.n.Iaſium:q & Iaſion dr̃:iouis ex electra filiũ adeo a cerere fuiſſe amatũ:ut in eius gratiã ad nuptias hermiones ipſius Iaſii ſororis maximam frumenti ac panis copiã attulerit:ac ex eo plutum pepererit:q cultũ uitæ inſtituere:pecuniaſq; coaceruare:ac in uſus cuſtodire oīum primus docuit: cũ anteã parua cõgregãdæ ſeruãdæq; pecuniæ fuiſſet cura.Hæc in vi.bibliotheces libro : ne quis me finxiſſe putet: a Dio.ſcribunt̃. Poſcit erichthonio.Erichthonius:ut diximus:ex uulcani ſemĩe in terrã a pallade ipſum ſpnẽte pedibus deiecto natus ẽ. Et anchiſæ ānos. anchiſen a uenere amatũ æneam que ex ea ſuſceptũ carmine Verg. notius ẽ q̃ ut hoc loco ſit exponendũ. Cui ſtudeat. faueat.

Hęc ubi faticano uenturi preſcia dixit
Ore themis:uano ſuperi ſermone fremebant.
Et cur non aliis eadem dare dona liceret:
Murmur erat.queritur ueteres pallãtias annos
Coniugis eſſe ſui.queritur caneſcere mitem
Iaſiona ceres.repetitum mulciber ęuum
Poſcit erichthonio.uenerem quoq; cura futuri
Tangit:& anchiſę renouare paciſcitur annos.
Cui ſtudeat deus omnis habet:creſcitq; fauore
Turbida ſeditio:donec ſua iupiter ora
Soluit:& o noſtri ſiqua eſt reuerentia dixit:
Quo ruitis:tãtum ne aliquis ſibi poſſe uidetur:
Fata quoq; ut ſuperet:fatis iolaus in annos
Q uos egit:rediit.fatis iuueneſcere debent
Callithoe geniti:non ambitione nec armis:
Vos etiam:quoq; hoc animo meliore feratis:
Me quoq; fata regunt:quæ ſi mutare ualerem:
Nec noſtrum ſeri curuarent æacon anni:
Perpetuumq; ęui florem rhadamanthus haberet
Cum minoe meo:qui propter amara ſenectę
Põdera deſpicitur:nec quo prius ordine regnat.
Dicta iouis mouere deos.nec ſuſtinet ullus:
Cum uideat feſſos rhadamanthon & ęacon ānis
Et minoa:quæri:qui dum fuit integer æui
Terruerat magnas ipſo quoq; nomine gentes.
Tunc erat inualidus:deionidenq; iuuentæ
Robore miletum phœboque parente ſuperbum
Pertimuit:credenſq; ſuis inſurgere regnis:
Haud tamen eſt patriis arcere penatibus auſus.
Sponte fugis milete tua:celeriq; carina
Aegeas metiris aquas:& in aſide terra
Mœnia conſtituis poſitoris habentia nomen.
Hic tibi:dum ſequitur patriæ curuamina ripæ:
Filia mędri totiens redeuntis eodem

Deos fatis ob noxios eſſe

Miletus mileti cõditor

flexuoſus:ut ī ſeipſũ redire uideat̃.

Hæc ubi faticano.byblidos in fontẽ ſui noīs metamorphoſin deſcripturus poeta:nõnulla p̃mittit̃: qbus eam cõmodius cũ ſupiore cõnectat. Faticano.fata canenti. Eadem dona.ut iuuenes fierent. Pallantias.aurora pallãtis gigantis filia. Sui coniugis. Tithoni q ſenio tandẽ in cicadã fuit cõuerſus. Iaſona flaua ceres.ſic qdẽ fere hactenus corrupte lectũ eſt:quod p̃q̃mirandũ ẽ cũ Iaſona & quadriſyllabũ ſit & primã corripiat ſyllabã quod ſane haud īperiti qdã aīaduertẽtes Aeſona putarũt eẽ legẽdũ:quo quidẽ modo nulla uis rõni carminis affert̃.ſed cũ nemo priſcor̃ ſcribat Aeſonem a cerere fuiſſe amatũ : cẽſuerim Iaſiona q accuſatiuus in quinq; ſyllabas excurrit:ita eſſe legendũ:ut illud epitheton flaua penitus eradatur.Huic autem lectioni non uetuſtiſſima ſolũ exemplaria : ſed hiſtoriæ quoq; aſtipulant̃. Tradũt.n.Iaſium:q & Iaſion dr̃:iouis ex electra filiũ adeo a cerere fuiſſe amatũ:ut in eius gratiã ad nuptias hermiones ipſius Iaſii ſororis maximam frumenti ac panis copiã attulerit:ac ex eo plutum pepererit:q cultũ uitæ inſtituere:pecuniaſq; coaceruare:ac in uſus cuſtodire oīum primus docuit: cũ anteã parua cõgregãdæ ſeruãdæq; pecuniæ fuiſſet cura.Hæc in vi.bibliotheces libro : ne quis me finxiſſe putet: a Dio.ſcribunt̃. Poſcit erichthonio.Erichthonius:ut diximus:ex uulcani ſemĩe in terrã a pallade ipſum ſpnẽte pedibus deiecto natus ẽ. Et anchiſæ ānos. anchiſen a uenere amatũ æneam que ex ea ſuſceptũ carmine Verg. notius ẽ q̃ ut hoc loco ſit exponendũ. Cui ſtudeat. faueat.

Q uo ruitis.quod ſine ulla rõne affectatis. oīa autem fatis gubernari iupiter concludit. Vos etiã.ordo eſt.fata regũt etiã uos & me quoq;:ut hoc animo meliore feratis. Nec noſtrũ curuarent æacon.hoc ẽ incuruũ ſenectute redderent. Tres aũt filios ſuos iuſticia inſignes æacon.rhadamãthum.& minoẽ diis cõmemorat iupiter: q oẽs iã conſenuerãt:neq; p̃ fata iuueneſcere poterãt. Nec ſuſtinet ullus q̃ri. nec ullus audet cõq̃ri. Terruerat magnas gẽtes.Nã minois īperiũ late patebat. Tũc erat inualidus.cũ ea iupiter dixit. Deionidenq; iuuentæ robore miletum. Miletus ſolis fuit filius:ac paſiphaes minois uxoris frater: qui cum minoem iam ſenio confectũ regno priuare pararet. a ioue deterritus in aſiam ſponte aufugit:ubi &utbem condidit quã de noīe ſuo Miletum appellauit:& Cyanen nymphã mæandri fluuii filiam cõpreſſit:ex qua caunum & byblida liberos ſuſcepit . ſed byblis cũ a doleuiſſet ita fratris amore ardere cœpit:ut epiſtola quoq; eum ī amplexus ſuos pellicere auſa ſit.Cæterum Caunus nefandam ſororis libidinẽ deteſtatus ex patria aufugit. Byblis uero cũ in ſecura:cum iam & Cariam & lyciam & lelegas pagraſſet:labore ac lachrymis cõfecta:nympharum miſeratione:in fontem ſui nominis fuit cõmutata. Deionidẽ.deionei filium: ut uulgus putabat:Nam apollinis fuiſſe filiũ poeta teſtat̃.

Arcere patriis penatibus.ex Creta ac imperio ſuo expellere. Aegeas metiris aquas.ægeũ mare tranſis. In aſide terra.in aſia terra.patronymicũ.n.pro poſitiuo poſitũ ẽ. Mœnia cõſtituis. Oui.quidẽ ſenſit miletum urbẽ a mileto ſolis filio & conditã & appellatã. Strabo autẽ ex Ephori ſnĩa: ſcribit duas eſſe miletos: ueterẽ & nouam:ac uetererem quidem a Cretenſibus Sarpedone duce ædificatam.Miletumq; cognominatam:a mileto:quæ eſt in Creta:cum prius Leleges cum locum tenerent.nouam uero poſtea a Neleo cõditã fuiſſe. iuxta mare:quatuorq; eã portus hr̃e. Filia mædri.mæander flu.ẽ phrygiæ adeo

Cognita cyanee. duæ nymphæ hoc nomine a poetis donantur. altera ſicula Proſerpinæ ſocia. altera Mæandri filia. Eſt enixa. peperit. Byblida cum cauno. Byblis etiam byble a quibuſdam uocatur. Vnde byblus phœniciæ urbs omnium antiquiſſima quem a Saturno ædificata phibetur. Appollinei fratris. formoſi atq; appollini ſimilis: ſiue ab appolline originem ducentis.

Byblis ſ fonte

Nec qua debebat. quatenus. Mẽdaci umbra. fallaci ſpecie. Paulatim declinat amor. ĩclinat in nefandam libidinem. Sed nõdum eſt manifeſta ſibi. Nondum inquit ſe amore captam eſſe ĩtelligit. Iam dominũ appellat. ut enim amicæ uocantur dominæ: ſic amatores domini appellãtur. Iam nomina ſanguinis odit. fratrem & ſororem. Demittere. ĩmittere. concipere. Spes obſcœnas. coeundi cum fratre. Placida reſoluta quiete. dormiens. Placida enim quies ſomnus eſt. Viſa eſt quoq; iũgere fratri corpus. hoc ẽ. byblis dormiens ſibi eſt uiſa coire cum fratre: id quod amantibus fere uſu uenire ſolet. Silet illa diu. ſtupebat enim noua illa uoluptate quã ſenſerat. Repetit. in mentem reuocat. Speciem ſuæ quietis. imaginem ſui ſomni. Me miſeram. elegãter uirginis amore captæ cogitationes: uarioſq; affectus effingit poeta. Tacitæ noctis. in qua omnia tacent animalia. Quãuis iniquis. q̃ tum uis inimicis: magna eſt autem pulchritudo: q̃ ab inimicis quoq; approbetur. Imitata. ſimulata. imaginata. Proh uenus. hac exclamatione byblis ſe maximã in illo inſomnio ſenſiſſe uoluptatem aperte oſtendit. Tenera. delicata.

Vt. q̃. Præceps. breuis ac uelociter fugiens.

Mutato nomĩe. ſororis ſubaudiat. Hei mihi. cruciat. byblis: qđ caunus ſibi tantũ frater nõ ẽt maritus ſit futurus. Mea uiſa. mea inſomnia.

Cognita cyanee preſtanti corpore nympha
Byblida cum cauno prolem eſt enixa gemellam.
Byblis in exemplo eſt: ut ament conceſſa puellæ.
Byblis appollinei corrrepta cupidine fratris:
Non ſoror ut fratrem: nec qua debebat amauit.
Illa quidem primo nullos intelligit ignes.
Nec peccare putat: q̃ ſæpius oſcula iungat.
Quod ſua fraterno circumdet brachia collo.
Mendaciq; diu pietatis fallitur umbra.
Paulatim declinat amor. uiſuraq; fratrem
Culta uenit: nimiumq; cupit formoſa uideri.
Et ſiqua eſt illic formoſior: inuidet illi.
Sed nondum manifeſta ſibi eſt: nullũq; ſub illo
Igne facit uotum. uerum tamen æſtuat intus.
Iã dominũ appellat. iam nomia ſanguinis odit.
Byblida iam mauult: q̃ ſe uocet ille ſororem.
Spes tamen obſcœnas animo demittere non eſt
Auſa ſuo uigilans. placida reſoluta quiete
Sæpe uidet quod amat: uiſa ẽ quoq; iũgere fratri
Corpus: & erubuit: q̃uis ſopita iacebat.
Somnus abit. ſilet illa diu: repetitq; quietis
Ipſa ſuę ſpeciem: dubiaq; ita mente profatur.
Me miſerã: tacitæ quid uult ſibi noctis imago?
Q uã nolim rara ſit. cur hæc ego ſomnia uidi?
Ille quidem eſt oculis q̃uis formoſus iniquis:
Et placet: & poſſim: ſi non ſit frater: amare
Et me dignus erat. uerum nocet eſſe ſororem.
Dummodo tale nihil uigilans cõmittere tẽptẽ:
Sæpe licet ſimili redeat ſub imagine ſomnus.
Teſtis abeſt ſomno. nec abeſt imitata uoluptas.
Proh uenus & tenera uolucer cum matre cupido
Gaudia quanta tuli? q̃ me manifeſta libido
Contigit? ut iacui totis reſoluta medullis?
Vt meminiſſe iuuat? q̃uis breuis illa uoluptas:
Noxq; fuit præceps: & cœptis inuida noſtris.
O ego ſi liceat mutato nomine iungi:
Quã bene caune tuo poteram nurus eſſe parẽti?
Quã bene caune meo poteras gener eſſe parenti?
Omnia dii facerent: eſſent communia nobis
Præter auos. tu me uellem generoſior eſſes.
Neſcio quam facies igitur pulcherrime matrẽ?
Hei mihi: q̃ male ſum: quos tu: ſortita parentes.
Nil niſi frater eris. quod obeſt: id habebĩus unũ.
Quid mihi ſignificant ergo mea uiſa? quod autẽ
Sõnia põdus habẽt? an habẽt & ſommia põdus?

Dii melius.habent faciuntq; q̃ homines:qui sorores proprias uxores ducunt. Sic saturnus opim. opis filia fuit cæli:quæ saturno fratri nupta multos filios procreauit. Iunctam sibi sanguine.consanguineam &sororẽ. Oceanus tethyn.tethys cæli & uestæ filia oceano fratri nupsit:eiq; maximam nympharum multitudinẽ peperit. Sunt superis sua iura.alia inquit iura dii.alia homines habẽt. Ad cælestia.ad cælestiũ exemplũ. Ritus humanos.hominum mores. Diuersaq; fœdera.ad exemplũ diuersorum fœderum & legũ . alia nãq; sũt fœdera hominum.alia deorũ. Vetitus ardor.prohibitus ac nefandus amor. Arbitrium.uoluntatẽ.p̃sentiã.

Dii melius.dii nempe suas habuere sorores.
Sic saturnus opim iunctam sibi sanguine duxit.
Oceanus tethyn.iunonem rector olympi.
Sunt superis sua iura.quid ad cælestia ritus
Exigere humanos diuersaq; fœdera tempto?
Aut nostro uetitus de corde fugabitur ardor:
Aut hoc si nequeo:peream precor ipsa:toroq;
Mortua componar:positæq; det oscula frater.
Et tamen arbitrium quærit res ista duorum.
Finge placere mihi.scelus esse uidebitur illi.
At non æolide thalamos timuere sororum.
Vnde sed hos noui?cur hęc exempla paraui?
Quo feror?obscœnæ ꝓcul hinc discedite flãmæ.
Nec nisi qua fas est:germanæ frater ametur.
Si tamen ipse mei captus prior esset amore:
Forsitan illius possem indulgere furori.
Ergo ego quę fueram non reiectura petentem:
Ipsa petam?poteris ne loqui?poteris ne fateri?
Coget amor.potero.uel si pudor ora tenebit:
Littera celatos arcana fatebitur ignes.
Hoc placet.hæc dubiam uicit sententia mentẽ.
In latus erigitur:cubitoq; innixa sinistro
Viderit.insanos inquit fateamur amores.
Hei mihi quo labor?quẽ mẽs mea cõcipit ignẽ?
Et meditata manu componit uerba trementi.
Dextra tenet ferrum.uacuam tenet altera cærã.
Incipit:& dubitat.scribit:dãnatq; tabellas.
Et notat:& delet.mutat:culpatq; probatq;.
Inq; uicem sumptas ponit:positasq; resumit.
Quid uelit ignorat.quicquid factura uidetur:
Displicet.in uultu est audacia mixta pudori.
Scripta soror fuerat.uisum est delere sororem.
Verbaq; correptis incidere talia cæris.
Quã nisi tu dederis non est habitura salutem:
Hãc tibi mittit amãs.pudet ha pudet edere nomẽ.
Et si quid cupiam:quęris:sine noĩe uellẽ:
Posset agi mea causa meo.nec cognita byblis
Ante forem:quã spes uotoꝝ certa fuisset.
Esse quidem læsi poterat tibi pectoris index:
Et color & macies & uultus & humida sepæ

At non æolide. Macareus æoli filius cum Canace sorore concubuit: ex eaq; filium suscepit:q cum a nutrice domo efferetur.seipsum uagitu ꝓdidit:Quare indignatus æolus gladium filiæ misit quo pro meritis uteretur.Macareus uero aufugit. Ad eleuandum autem scelus byblis plurali numero utitur : cũ Macareus solus ex æolidis cum sorore coiuerit. Vnde sed hos noui. anastrophe est.sed enim coniunctio primum in oratione locum optinet.seipsam autem repræhẽdit Byblis : q̃ nefandi amoris exempla sibi uenerĩt in mentem. Obscœnæ flãmæ. turpes amores.

Quafas est.quatenus licet atq; honestum est.

Indulgere.obsequi. Ergo ego.affectum ostendit hoc loco ergo. Non reiectura. non repulsura.distrahitur autem byblis in uarias cogitationes:hĩc ab amore:illĩc a pudore. Coget amor. potero. si coniunctio subaudienda est. Si coget amor.Sic Iuuenalis. Græculus esuriens in cælũ iusseris ibit. Viderit.caunus uiderit qd sit acturus. cæterũ nos ei nostros amores aperiamus. Hei mihi quo labor. sic & amore & pudor̃ uexatur Byblis:ut quid agat eligere nesciat. Ignem ardorẽ furorem. Meditata excogitata. Dextra tenet ferrum.stilum ferreum : quo in tabulis etiamnum scribitur.gestum autem scribentis in tabellis exprimit. Vacuam cæram in qua nihil erat scriptum. Et dubitat.puellæ amore exæstuontis exprimit leuitatem atq; infirmitatem. Sũptas.tabellas. Placuit delere sororem . nam soror nomen est sanguinis eo q̃ fratrem suæ turpitudinis se admonere putauit. Incidere.inscribere. Correptis.celeriter raptis. Quã nisi tu dederis.in hac scribenda epistola ita personã puellæ fratrẽ & amantis & uerentis suscipit poeta:ut optime seruet decorum. Est aũt adeo facilis: ut & a uirgine scripta esse : & nulla expositione ĩdigere uideatur. Amãs.puella amore capta. Et siquit cupiam quæris.uellem inquit posse petere sine nomin meo id quod opto: si forte quæris quid cupiam. Votorum.cupiditatis. Læsi pectoris .animi amore capti. Et color pallidus. Et uultus.mæstus.

Byblis dos epistola.

Lumina:nec cauſa ſuſpiria mota patenti.
Et crebri amplexus:& quę ſi forte notaſti:
Oſcula ſentiri non eſſe ſororia poſſent.
Ipſa tamen:q̄uis animi graue uulnus habebam.
Quanuis intus erat furor igneus:omnia feci.
(Sunt mihi dii teſtes)ut tandem ſanior eſſem.
Pugnauiq; diu uiolenta cupidinis arma
Effugere infelix:& plus q̄ ferre puellam
Poſſe putes:ego dura tuli.ſuperata fateri
Cogor: opemq; tuam timidis expoſcere uotis.
Tu ſeruare potes.tu perdere ſolus amantem.
Elige utrum facias.non hoc inimica precatur.
Sed quę cum tibi ſit iunctiſſima:iunctior eſſe
Expetit:&uinclo tecum propiore ligari.
Iura ſenes norint:& quid liceatq; nefaſq;
Faſq; ſit inquirant:legumq; examina ſeruent.
Conueniens uenus eſt annis temeraria noſtris.
Quid liceat neſcimus adhuc:& cuncta licere
Credimus :& ſequimur magnoꝝ exēpla deorū.
Nec nos aut durus pater:aut reuerentia famæ:
Aut timor impediet.tantum abſit cauſa timēdi.
Dulcia fraterno ſub nomine furta tegemus.
Eſt mihi libertas tecum ſecreta loquendi.
Et damus amplexus:& iungimuſ oſcula coram.
Quantum ē quod deſit:miſerere fatētis amorē
Et non faſſuræ:niſi cogeret ultimus ardor.
Ne ue mererere meo ſubſcribi cauſa ſepulchro.
Talia nequicq̄ perarantem plena reliquit
Cęra manū:ſūmoq; in margine uerſus adhęſit.
Protinus impreſſa ſignat ſua crimina gēma:
Quā tinxit lachrymis.linguæ defecerat humor.
Deq; ſuis unum famulis pudibunda uocauit:
Et paulum blandita:fer has fidiſſime noſtro
Dixit:& adiecit longo poſt tempore:fratri:
Cum daret:elapſę manibus cecidere tabellę.
Omine turbata eſt.miſit tamen.apta miniſter
Tempora nactus adit:traditq; latentia uerba.
Attonitus ſubita iuuenis mæandrius ira:
Proiicit acceptas lecta ſibi parte tabellas.
Vixq; manus retinens trepidātis ab ore miniſtri:
Dum licet:o uetite ſcelerate libidinis auctor
Effuge ait:qui ſi noſtrū tua fata pudorē
Non traherent tecū:pœnas mihi morte dediſſes.
Ille fugit pauidus:dominęq; ferocia cauni
Dicta refert.palles audita byblirepulſa.

Sororia.ſororī conuenientia.hoc enim ſorori um ſignificat: nec unq̄ ſubſtantiuum inuenit ſo rorius pro ſororis marito:ut uulgus imperitorū putat. Ipſa tamen q̄uis.ſe inuitam quidem:ſed coactam amori ſuccubuiſſe ait. Pugnaui effuge re.ut effugerem in ſoluta dicimus oratiōe. Vio lenta arma.uim afferentia. cum qnadam excuſa tione autem uiolenta dicuntur:quibus uiri quo q; ac dii ipſi nedū puella ſuccūberet. Dura.pa tiēs dolorum. Timidis uotis.hypallege ē. ego nanq; timida intelligitur. Vinclo propiore. no do arctiore.ſtrictioꝝ. Iura ſenes norint.ab ætа te ſuadet fratri byblis:ut nihil de legibus curet.

Legum examina.æqualitatem legum ac ſeueri tatem. Venus temeraria.icōſiderata. Nec nos aut durus pater.a cōmoditate argumentatur by blis. Aut reuerētia famæ. periphraſis eſt pudo ris. Dulcia furta.ſuauia ſtupra.iucūdos coitus.

Secreta.ſecreto.nomen pro aduerbio eſt poſi tum. Coram.palam in omnium cōſpectu:aut coram patre.coram enim ad certos.palā ad om nes refertur. Quantum eſt quod deſit:ac ſi di ceret parum admodum deeſt ad explendū amo rem noſtrum.Nam ex quinq; lineis amoris ui ſu.alloquio.tactu.oſculo.cōcubitu. ſolus coitus reſtabat. Cauſa.mortis ſubintelligatur. Pera rantem.perſcribētem. Nequicq̄.fruſtra. nihil enim profuerunt preces illæ:quin potius obfue runt. In ſūmo margine.in ultima marginis par tæ. Adhæſit.affixus fuit & ſcriptus. Signat. ſi gillat. Omine.angurio. Iuuenis mæandrius. Caunus mæādri nepos. Ab ore.a facie. Tre pidantis.timentis. Dū licet.dum potes. Tua fata.tua cædes. Noſtrū pudorem.hoc eſt.ſi tua cædes nobis dedecori non eſſet. Palles audita byblī repulſa.apoſtrophe ē poetæ ad Byblida.

Et pauet obsessum glaciali frigore corpus.
Mens tamen ut redit. pariter rediere furores.
Linguaq; uix tales icto dedit aere uoces.
Et merito. quid enim temeraria uulneris huius
Indicium feci? quid? quæ celanda fuerunt:
Tam cito commisi properatis uerba tabellis?
Anteerat ambiguis animi sententia dictis
Prætemptanda mihi. ne nõ sequerentur euntem:
Parte aliqua ueli qualis foret aura notare
Debueram: tutoq; mari decurrere: quę nunc
Non exploratis impleui lintea uentis.
Nunc feror in scopulos igitur: submersaq; toto
Obruor oceano. nec habent mea uela recursus.
Quid? q; & ominibus certis prohibebar amori
Indulgere meo tunc cum mihi ferre iubenti
Excidit: & fecit spes nostras cera caducas?
Nonne uel illa dies fuerat uel tota uoluptas?
Sed potius mutanda dies? deus ipse monebat.
Signaq; certa dabat. si non male sana fuissem.
Et tamen ipsa loqui: nec me cõmittere cerę
Debueram: presensq; meos aperire furores.
Vidisset lachrymas. uultus uidisset amantis:
Plura loqui poteram: q̃ quæ cepere tabellæ.
Inuito potui circundare brachia collo.
Et si reiicerer: potui moritura uideri:
Amplectiq; pedes: affusaq; poscere uitam.
Omnia fecissem: quorum si singula duram
Flectere non poterant: potuissent omnia mentẽ.
Forsitan & missi sit quædam culpa ministri.
Non adiit apte. nec legit idonea credo:
Tẽpora. nec petiit horamq; animumq; uacãtem.
Hæc nocuere mihi. neq; enĩ de tigride natus.
Nec rigidos silices solidumue in pectore ferrum
Aut adamanta gerit. nec lac bibit ille leænę.
Vincetur. repetendus erit. nec tędia cœpti
Vlla mei capiam: dum spiritus iste manebit.
Nam primum: si facta mihi reuocare liceret:
Non cœpisse fuit. cœpta expugnare secundũ est.
Quippe nec ille potest: ut iã mea uota relinquã:
Non tamen ausoꝝ semper memore esse meorum.
Et quia desierim: leuiter uoluisse uidebor.
Aut etiam temptasse illum insidiisq; petisse.
Vel certe non hoc: qui plurimus urget & urit
Pectora nostra deo: sed uicta libidine credar.
Deniq; iam nequeo nil commisisse nefandum.

Glaciali frigore. timore. Quod.n. sequitur p eo quod præcedit frequenter per metonymiam ponitur & contra. Icto aere. percusso. Nam ex percussione aeris uox fieri censetur. Et merito. spernor subaudiẽdum. significat autem byblida diu attonitam fratris repulsa tacuisse ac tandem in querelas pœnitentiæ plenas erupisse. Indici um feci. Indicaui. Vulneris huius. amoris: qui corda hominum uulneribus conficere uidetur.

Properatis tabellis. festinanter scriptis ac mis/ sis. Ambiguis dictis. Dubiis uerbis: quæ in di/ uersas trahi sniãs possint. Ne nõ sequeretur. ut tequeretur: ex duabus. n. negationibus constitui ur affirmatio. Parte aliqua ueli. Metaphora a nauigantibus sumpta: qui anteq̃ pandant uela so lent notare: quales uenti sint flaturi. Qualis fo ret aura. qualis foret cauni uolũtas. Toto mari. pro toto legendũ esse tuto facile ex sensu ipso ap paret: quanuis fere in exemplaribus toto corru/ pte legatur. Non exploratis uentis. Non intel lecta cauni uoluntate. Est. n. metaphora a naui/ gantibus sumpta. In scopulos. In maximas an xietates. Nec habẽt. nescit enim uox emissa re uerti: ut inquit horatius. Cera. Tabella cerata.

Non ne uel illa dies. Se arguit byblis: quod ca/ su tabellæ admonita in alium diem nõ distulerit litteras cauno mittendas. Et tamen ipsa loqui. hinc quoq; colligit byblis se temere ad caunum fratrem litteras dedisse: satiusq; fuisse si ipsa corã suos amores confessa fuisset. Cepere. Contine re potuerunt. Affusaq;. profusa. prolecta ad pe des cauni: id quod fit cum aliqd ardui uolumus impetrare. Sit. esse possit. Non adiit apte. decẽ ter. opportune. Nec legit. elegit. Credo. ut pu to. Animumq; uacantem. Aliis curis uacuum. Si facta mihi reuocare liceret. hoc ẽ si possem ef ficere: ut facta essent infecta. Cœpta expugna/ re. Incœpta perficere. Quippe nec ille potest. multis rationibus colligit byblis melius esse ut in incœpto persistat q̃ ab eo desistat. Relinquam. deponam. Leuiter. leui amore impulsa. Qui plurimus. maximus. grauissimus. Hoc deo. Cu pidine. Deniq; iam nequeo. Omnino inqt iam nefanda cõmisi. neq; inocẽs possum existimari.

Temerata. Violata. Vt nihil adiiciã q̃uis nihil iis quæ iam cõmiſi adiungam. In uota. ad uota explẽda. In certæ mẽtis. inſtabilis animi. Cõmittit ſæpe repelli. cõmittit ut ſæpe repellat̃. Mox ubi finis habeſt. deinde inqt cũ nullus finis ponit̃ byblidos flagitio: caunus pr̃iam reliqt. Inq; pegrina. nã in caria urbẽ ædificauit: q̃ de noie ſuo caunũ appellauit & æſtate & autũmo peſtiferã. Diſcedit aũt ab hiſtoria poeta: quo magis ueriſimilem fabulã reddat. nã cauni cõditores a Strabõe ex creta ueniſſe ſcribunt̃. Miletida. byblida mileti filiã. Plãxit. peuſſit. Sine qua. q̃ erepta. Profugi. porro fugati. Vtq; tuo motæ. Eo furor̃ byblida agitatã fuiſſe ait poeta: quo bacchæ dum tertio quoq; ãno orgia celebrant. Proles ſemeleia. apoſtrophe ad bacchũ.

Et ſcripſi: & petii. temerata eſt noſtra uoluntas.
Vt nihil adiiciam: non poſſum innoxia dici.
Quod ſupeſt: multũ eſt ĩ uota. ĩ crimina puum.
Dixit: & incert̨ę tanta eſt diſcordia mentis:
Cum pigeat temptaſſe: libet temptare: modũq;
Exit: & infelix cõmittit ſæpe repelli.
Mox ubi finis abeſt: patriam fugit ille nefaſque:
Inq; peregrina ponit noua mœnia terra.
Tum uero mœſtam tota miletida mente
Defeciſſe ferunt. tum uero a pectore ueſtem
Diripuit: planxitq; ſuos furibunda lacertos.
Iamq; palam eſt demens: inconceſſamq; fatetur
Spem ueneris: ſine qua patriã. inuiſoſq; penates
Deſerit: & profugi ſequitur ueſtigia fratris.
Vtquæ tuo motæ proles ſemeleia thyrſo
Iſmariæ celebrant repetita triennia bacchæ:
Byblida non aliter latos ululaſſe per agros
Bubaſides uidere nurus: quibus illa relictis
Caras & armiferos lelegas lyciamq; pererrat.
Iam cragon & lymiren xãthiq; reliquerat undas:
Quodq; chimęra iugum mediis in partibus ignẽ
Pectus & ora leæ. caudam ſerpentis habebat.
Deficiunt ſiluæ: cum tu laſſata ſequendo
Concidis: & dura poſitis tellure capillis
Bybli iaces: frondeſq; tuo premis ore caducas.
Sępe illam nymphę teneris lelegeides ulnis
Tollere conantur. ſępe ut medeatur amori
Præcipiunt: ſurdæq; adhibent ſolatia menti.
Muta iacet: uirideſq; ſuis tenet unguibus hærbas
Byblis: & humectat lachrymaꝝ gramina riuo.
Naiades his uenam quæ nunq̃ areſcere poſſet:
Suppoſuiſſe ferũt. qd enĩ dare maius habebãt?
Protinus ut ſecto piceæ de cortice guttæ:
Vt ue tenax grauida manat tellure bitumen:
Vtq; ſub aduentum ſpirantis lene fauonii
Sole remolleſcit: quæ frigore conſtitit unda:
Sic lachrymis conſumpta ſuis phœbeia byblis
Vertitur in fontem: qui nunc quoq; uallibus illis
Nomen habet dominæ: nigraq; ſub ilice manat.
Fama noui centum cretæas forſitan urbes

Cretæas urbes. cretẽſes. Vnde miletus byblidos pater coloniam deduxerat in Aſiam. eſt autem creta inſula centum urbiũ fama nobilis a creta nympha Heſperidis filia cognominata: ut Doſiades ſcripſit: ut anaximander a rege curetum. Hæc aeria primum. deinde curetis tum macaros a tem

Iphis ĩ marem

Temerata. Violata. Vt nihil adiiciã q̃uis nihil iis quæ iam cõmiſi adiungam. In uota. ad uota explẽda. In certæ mẽtis. inſtabilis animi. Cõmittit ſæpe repelli. cõmittit ut ſæpe repellat̃. Mox ubi finis habeſt. deinde inqt cũ nullus finis ponit̃ byblidos flagitio: caunus pr̃iam reliqt. Inq; pegrina. nã in caria urbẽ ædificauit: q̃ de noie ſuo caunũ appellauit & æſtate & autũmo peſtiferã. Diſcedit aũt ab hiſtoria poeta: quo magis ueriſimilem fabulã reddat. nã cauni cõditores a Strabõe ex creta ueniſſe ſcribunt̃. Miletida. byblida mileti filiã. Plãxit. peuſſit. Sine qua. q̃ erepta. Profugi. porro fugati. Vtq; tuo motæ. Eo furor̃ byblida agitatã fuiſſe ait poeta: quo bacchæ dum tertio quoq; ãno orgia celebrant. Proles ſemeleia. apoſtrophe ad bacchũ.

Motæ. cõcitate. Tuo thyrſo. tuis ſacris p ſinecdochẽ. eſt nãq; thyrſus. haſta pãpinis tecta: q̃ in ſacris bacchi iactabat̃. Iſmariæ. thraciæ. Triẽnia. trieterica græce dicunt̃. eo qd̃ tertio quoq; ãno celebrarent̃. Bubaſides nurus. cariæ. nam bubaſus unde bubaſides declinant̃: cariæ regio eſt. Caras. cariæ populos. Et armiferos lelegas. Leleges populi ſunt cariæ bellicoſiſſimi. Iã cragõ. cragus mõs eſt lyciæ: q̃ promontoria octo hĩc ſcribitur ac eiuſdẽ noĩs urbẽ. Et lymiren. limire oppidũ eſt lyciæ iuxta cragon. Xanthiq;. xanthus & fluuii lyciæ & urbis maximæ nomẽ ẽ.

Quoq; chimæra iugum. chimæra mons eſt lyciæ: qui ut ætna in ſicilia fumũ ac flammaꝝ globos emittit. id qd̃ poetis cãm pbuit ut fingerẽt chimæram eẽ mõſtrũ ptem anteriorẽ leonis hñs flãmaſ euomẽtẽ. mediũ ac uentrẽ capræ: poſteriorẽ draconis. unde & Homerus inquit. προσθε λοων οπισθε δρακων. μεσσω δε χιμαιρα. Sane chimæra capra interpretat̃. Quid. n. dare maius hẽbant. i. poterãt ac ſi diceret nihil. Protinus ut ſecto. quo mõ ĩ fontẽ fuerit r̃ſoluta byblis triplici ſimilitudĩe poeta exponit. Piceæ de cortice. picea arbor eſt ex cuius trunco ſi incidat̃: reſina fluit. Vt ue tenax bitumẽ. bitumẽ genus eſt picis ex terra naſcẽs. Spirãtis lene. leniter nom̃ p aduerbio. Remolleſcit. itemꝝ mollis ac liqda fit. liq̃ſcit. Conſtitit. cõgelata fuit. Phœbeia byblis. phœbi neptis. Fama noui centũ. lyctus q dã de plebe thelethuſã duxit uxorẽ: cui grauidæ mãdauit: ut ſi marẽ qdẽ pareret educaret: ſin fœminã expõeret. ſollicitæ igitur ac mœſtæ pp uiri mãdata telethuſæ Iſis dea in ſõnis appuit: eãq; hortata ẽ: ut qcqd peret: educare nihil dubitar̃t. ſe. n. auxilio cũ opus eẽt: futurã q̃re telethuſa cum puellam pepiſſet: marẽ eẽ mentita ẽ marito: q ei nomẽ aui ĩpoſuit iphĩq; appellauit atq; ut maſculũ educauit: ſed cum ad tertium & decimum ætatis annum pueniſſet: ei pater iãthẽ teleſtæ cuiuſdam uicini filiam deſponſauit. cum uero dies nuptiarum adeſſet: telethuſa una cum iphide templum iſidis adiit illiuſq; implorato quod pollicita erat auxilio iphis in marem cõuerſus ianthe q̃ fruſtra ab ſe amari crediderat: potitus eſt. Cretæas urbes. cretẽſes. Vnde miletus byblidos pater coloniam deduxerat in Aſiam. eſt autem creta inſula centum urbiũ fama nobilis a creta nympha Heſperidis filia cognominata: ut Doſiades ſcripſit: ut anaximander a rege curetum. Hæc aeria primum. deinde curetis tum macaros a tem

perie cæli fuit appellata.hæc Pli. Phæstia tellus. phæstus urbs fuit cretæ a minoe ædificata & a gortyniis dele ta. Cnossiaco regno.cnosos una fuit ex ꝓstantibus cretæ urbibus. Quæ uouea.optē.cupiā. Vt releuere.ut parias. Onerosior altera sors est.Fœminia.nō solū.n.educare:sed etiā dotē pare oportet. Quod abomi nor. Qđ omē dii auertāt. Vsq;.semp.cōtinue. In arcto.in angusto.ut bene speret.deos.n.nō defuturos.

Inachis.io inachi filia:q̄ in uaccam cōuersa cū pristinæ figuræ foret restituta ab ægyptiis ꝓ dea fuit culta isisq; appellata.huius aūt ornatū & comites describit poeta. Lunaria cornua.cū cornibus nāq; pingebaī Isis:ut q̄ eadem cū luna eē dicatur. nā primi hoies ægyp to geniti hunc mūdi ornatū admirātesq; uniuer sorꝫ naturā duos esse deos & qdem æternos sūt arbitrati solē & lunā.& illū qdem osiridē. hāc ue ro isidē appellarūt:ut Diodorus scribit.luna aūt primis diebus cū crescit cornua habere ūr. Bos quoq; ei ab ægyptiis sacrificaī. Et regale decus. diaderna. Cum q̄ latrator anubis.mercurius ab ægyptiis colitur sub canis figura significantibus eum fuisse custodē osiridis & isidis anubisq; ap pellatur. Sāctaq; bubastis comes isidis ur fuisse bubastis:Eadēq; cū diana esse ab Herodoto phi betur. Sed ꝓ ipsa quoq; iside accipi solet a buba sto urbe cognominata.hoc uero exiis q̄ in colū na eius sacris litteris scripta fuisse tradūtur pcipi pōt.Ego isis sum ægypti regina a mercurio eru dita.q̄ ego legibus statui: nullus soluet.ego sum osiridis. ego sum prīa frugū inuentrix. ego sum ori regis mater. ego sum in astro canis refulgē mihi bubasta urbs cōdita est.gaude.gaude ægy pte me nutristi.Hæc Diod. Variisq; coloribus apis.apis bos uarias habens maculas in ægypto colebaī in ꝑpetuam memoriā osiridis frugū fru mentiq; reptoris: q̄q̄ boues ruffi imolari ꝑmitte rent:qđ colōr typhoni:q osiridē necauit:similes uiderent. Quiq; ꝑmit uocē.harpocratē signifi cat:q cū digito ad os appositio pingebaī. Sistra que erant. Tympana. Nunq̄q; satis q̄situs osi ris.Deus est ægyptiorꝫ isidis maritus: quem sin gulis quibusq; ānis ægyptii & amissum maximo cum mœrore querunt: & inuentum maxima cū lætitia prosequuntur: ut Diodorus aliiq; aucto res scribunt. Plenaq; somniferis.in pompa sa crorꝫ isidis gestabatur etiam serpens: quæ dor mire uidebaī. Excussam.excitatam. Dea sum auxiliaris.ad id alludit: qđ ut scribit Diodorus: Aegyptii asserunt isidē plurium inuentricē fuisse ad morbos medicamentorum: & medicinæ arti admodum contulisse:quam immortalitate quo que potitam gaudere hominum cultu:inq; eorꝫ ualitudine præcipue uersari:quinetiam ī somnis palam eis opitulari:quos censuerit dignos.signa autem horum esse non græcas fabellas sed ope ra certa.totum enim ferme orbem hāc deam co lere propter manifestas morborum curationes. siquidem in somnis illam non recte ualētibus au xilia præbere:& qui eius monitis optemperent: præter opinionem curari etiam quorum medici salutem desperarint. Cressa.cretēsis telethusa.

Seq; ipsum pondus ī auras expulit. hoc ē.post q̄ peperit.ponduſq; uteri in lucem extulit.

Impleſſet monſtri: ſi non miracula nuper
Iphide murato crete propiora tuliſſet.
Proxima cnoſſiaco nam quondā phæſtia regno
Progenuit tellus ignotum nomine lyctum
Ingenua de plebe uirum. nec cenſus in illo
Nobilitate ſua maior. ſed uita fideſq;
Inculpata fuit: grauidæ qui coniugis aures
Vocibus his monuit: cū iam ꝑpe partus adeſſet.
Quę uoueā duo ſūt: minimo ut releuere dolore:
Vtq; marem parias. oneroſior altera ſors eſt:
Et uires fortuna negat. quod abominor: ergo
Edita forte tuo fuerit ſi fœmina partu:
Inuitus mando. pietas ignoſce. necetur.
Dixerat & lachrymis uultum lauere profuſis:
Tam qui mandabat: q̄ cui mandata dabantur.
Sed tamen uſq; ſuum uanis telethuſa maritum
Sollicitat precibus: ne ſpem ſibi ponat in arcto.
Certa ſua eſt lycto ſententia. iamq; ferendo
Vexerat illa grauem maturo pondere uentrem:
Cum medio noctis ſpatio ſub imagine ſomni
Inachis ante torum pompa comitata ſacrorum
Aut ſtetit: aut uiſa eſt. inerant lunaria fronti
Cornua cum ſpicis nitido flauentibus auro:
Et regale decus: cum qua latrator anubis:
Sanctaq; bubaſtis: uariiſq; coloribus apis.
Quiq; premit uocem: digitoq; ſilentia ſuadet.
Siſtraq; erant. nunq̄q; ſatis quęſitus oſiris.
Plenaq; ſomniferis ſerpens peregrina uenenis.
Tum uelut excuſſam ſōno & manifeſta uidentē
Sic affata dea eſt. pars o telethuſa mearum
Pone graues curas: mandataq; falle mariti.
Nec dubita: cum te partu lucina leuarit:
Tollere quicquid erit. dea ſum auxiliaris: opēq;
Exorata fero. nec te coluiſſe quereris
Ingratum numen. monuit. thalamoq; receſſit:
Læta toro ſurgit: duraſq; ad ſidera ſupplex
Creſſa manus tollens: rata ſint ſua uiſa precatur.
Vt dolor increuit: ſeque ipſum pondus in auras
Expulit: & nata eſt ignoto fœmina patri.

Iſidis comites

Iussit ali mater puerum mentita: fidemque
Res habuit. neq; erat facti nisi conscia nutrix.
Vota pater soluit: nomenq; imponit auitum.
Iphis auus fuerat. gauisa est nomine mater:
Quod cõmune foret: nec quenq̃ falleret illo:
Impercepta pia mendacia fraude latebant.
Cultus erat pueri. facies quam siue puellæ
Siue dares puero: fieret formosus uterq;.
Tertius interea decimo successerat annus:
Cum pater iphi tibi flauam despondet ianthen:
Inter phæstiadas quæ laudatissima formæ
Dote fuit uirgo dictæo nata teleste.
Par ætas. par forma fuit. primasq; magistris
Accepere artes elementa ętatis ab iisdem.
Hinc amor amboꝝ tetigit rude pectus: & æquũ
Vulnus utriq; dedit. sed erat fiducia dispar.
Coniugium pactæq; expectant tempora tædę:
Quẽq; uirum putat esse: suum fore credit iãthe.
Iphis amat: quo posse frui desperat: & auget
Hoc ipsum flammas: ardetq; in uirgine uirgo.
Vixq; tenet lachrymas. qs me manet exitus inqt?
Cognita quã nulli. quam prodigiosa: nouæq;
Cura tenet ueneris? si dii mihi parcere uellent:
Perdere debuerant. si non & perdere uellent:
Natutale malum saltem & de more dedissent.
Nec uaccam uaccæ. nec equas amor urit equaꝝ.
Vrit oues aries. sequitur sua fœmina ceruum.
Sic & aues coeunt: interq; animalia cuncta
Fœmina fœmineo correpta cupidine nulla est.
Vellem nulla forem. ne non tamen omnia crete
Monstra ferat: taurum dilexit filia solis.
Fœmina nempe marem. meus est furiosior illo:
Si uerum profitemur: amor. tamẽ illa secuta est
Spem ueneris. tamen illa dolis & imagine uaccæ
Passa bouem est. & erat qui deciperetur adulter.
Huc licet ex toto sollertia confluat orbe:
Ipse licet reuolet ceratis dedalus alis:
Quid faciet? num me puerum de uirgine doctis
Artibus efficiet? num te mutabit ianthe?
Quin animum firmas? teq; ipsa recolligis iphi?
Consiliiq; inopes & stultos excutis ignes?
Quid sis nata uides: nisi te quoq; decipis ipsam.
Et pete quod fas est: & ama quod fœmina debes.
Spes est quæ capiat. spes ẽ quæ pascat amorem.
Hanc tibi res adimit, non te custodia caro

Fidemq; res habuit. res credita fuit. Quod cõmune foret. Puero & puellæ. nam iphis tam fœmina q̃ mas appellari potest. Indecepta mẽdacia. Non percepta. nõ cognita non intellecta. Inpercepta autem. indeprẽsa ue rectius forsitan legeretur. hoc est. non deprensa. nõ animaduersa. Dictæo teleste. cretensi. a dicte nanq; monte Cretæ dictæus declinat. Tetigit. Cõmouit.

Rude pectus. Rudem animum & amandi imperitum. Sed erat fiducia dispar. Nã iphis diffidebat se uiri officio fungi posse. Ianthe uero pulchre fidebat se munera mulieris optime obitura.

Pactæ tedæ. pactarum nuptiarum. Quemq; uirg esse. Ianthe inquit eum putat esse uirg & marem: quem credit suum maritũ eẽ futurũ. Et auget hoc ipsum flammas. Quod uirgine amata se frui posse desperabat. Ardetq; ī uirgine Virgo. Virgo inquit uirginis amore inflãmatur. Hic uero apte colligitur hoc nomen uirgo apud priscos fœminini dũtaxat generis fuisse. Quis me manet exitus. Quem iquit exitum meus amor sortietur: cũ Ianthe amata frui non possim. Naturale malum. Naturalem amorem: ut non uirginis sed uiri amore caperer. Vellem nulla forem. hoc est. uellem non esse. Ne non ferat. Vt ferat. Crete uero cum sit casus nominandi citra diphthõgum scribatur. Taurum dilexit filia solis. Pasiphae: cuius fabula sæpius iam mihi est enarrata. Sollertia. Ingenii perspicacitas & acumen. Confluat. Conueniat. Quin animũ firmas. cur non seipsam autem alloquitur Iphis.

Excutis. Abiicis repellis. Nisi te quoq; decipis ipsam. Non solum alios: qui ipsam masculũ esse credebant. Et pete quod fas est. Et appete inquit quod assequi possis. Hanc tibi res adimit. Necessitas & sexus qualitas tibi hanc eripit: quã uxorem ducere cupis.

Arcet ab amplexu. nec cauti cura mariti.
Non patris asperitas. nec se negat ipsa roganti.
Nec tamen est potienda tibi. nec ut omnia fiant:
Esse potes felix: ut diiq; homineſq; laborent:
Nunc quoq; uotorꝫ pars nulla est una meorum.
Diiq; mihi faciles quicquid ualuere dederunt.
Q dq; ego: uult gẽitor: socer & uult ipse futurus.
At non uult natura potentior omnibus istis:
Quæ mihi sola nocet. uenit ecce optabile tempus
Luxq; iugalis adest: & iam mea fiet ianthe:
Nec mihi continget. mediis sitiemus in undis.
Pronuba quid iuno? qd ad hæc hymenęe uenitis
Sacra? qbus q ducat abest? ubi nubimus ambę?
Pressit ab his uocem. nec lenius altera uirgo
Aestuat: utq; celer uenias hymenæe precatur.
Q d petit hæc: telethusa timẽs mõ tẽpora differt.
Nunc ficto languore moram trahit. omina sæpe
Visaq; causatur. sed iam consumpserat omnem
Materiam ficti: dilataq; tempora tædæ
Institerant: unusq; dies restabat. at illa
Crinalem capiti uittam natæque sibique
Detrahit: & passis aram complexa capillis:
Isi parætonium marcoticaq; arua pharonq;
Quæ colis: & septem digestum i cornua nilum:
Fer precor inquit opem: nostroq; mederi timori.
Te dea. te quondam: tuaq; hæc insignia uidi:
Cunctaq; cognoui: sonitum comitesq; : facesque
Sistrorꝫ: memoriq; animo tuo iussa notaui.
Quod uidet hæc lucem. q; non ego punior ipsa:
Cõsilium monitumq; tuum est. miserere duarꝫ.
Auxilioque iuua. lachrymę sunt uerba secutæ.
Visa dea est mouisse suas: & mouerat aras.
Et templi tremuere fores. imitataq; lunam
Cornua fulserunt: crepuitque sonabile sistrum.
Non secura quidem: fausto tamen omine lęta
Mater abit templo: sequitur comes iphis euntẽ:
Quam solita est maiore gradu. nec cãdor in ore
Permanet: & uires augentur: & acrior ipse est
Vultus. & incomptis breuior mensura capillis:
Plusq; uigoris adest habuit q̃ fœmina. nam quæ
Fœmina nuper eras: puer es. date munera tẽplis
Nec timida gaudete fide. dant munera templis
Addunt & titulũ. titulus breue carmen habebat.
Vota puer soluit: quę fœmina uouerat iphis.
Postera lux radiis totum patefecerat orbem:

Nec tamen est potienda tibi. nec tamen illa potes potiri. Nulla ẽ. nõ est. Luxq; iugalis adest. Nuptiarꝫ dies. Vbi nubimus ambæ. Nubẽ fœminarꝫ est proprium. Nec mihi cõtinget. quia illa potiri non potero. Ad hæc sacra. nuptiarꝫ. nam in nuptiis & Iuno pronuba & Hymenæus inuocabãtur. Pressit ab his uocẽ. Post hæc ingt siluit. Nec lenius. nec minus Aestuat. Amore ardet. Altera uirgo. Ianthe: quæ Iphin cui fuerat despõsata marẽ esse credebat. Vtq; celer uenias Apostrophe ad Hymenæum nuptiarꝫ deum. Omina uisaq;. auguria & somnia. Causatur. Excusat ac causam esse ait. Ficti. fingendi.

Isi parætonium. oppida Aegypti ubi potissimũ colitur isis: cõmemorat telethusa. nam paretonium Aegypti oppidum est & portus ingens quadraginta fere stadiorum: ut Strabo scribit. Mareotica q; arua. mareotis lacus est Aegypti iuxta alexandriam qui antea arapotes nominabatur.

Pharonq;. Pharos insula est alexandriæ adiacens in qua est turris altitudĩe insignis quam eodem nomine: quo insula: multis tabulatis excelsam & albo lapide mirifice structã sostratus gnidius Aegypti regum amicus ob nauigãtium salutem exædificauit: ut hoc epigramma in ea scriptum declarat. Sostratus gnidius Dexiphanis filius diis seruatoribus pro nauigantibus. nam cũ ora importuosa & humilis esset & cautes & breuia mare haberet: signum aliquod necessarium fuit altum & clarum: quo nauigantes ad portus ingressum dirigerentur. Inde factum ẽ ut huiusmodi signa ad portus collocata phari dicantur. In septem cornua. hostia. nam nilus septem hostiis egreditur in mare. Tuaq; hæc insignia uidi. In ara nanq; isidis ea omnia simulacra erant quæ p somnum uiderat telethusa. Sonitum comitesq; facesq;. ordo est. Sonitum Sistrorum. Sistrum nanq; instrumentum est: quod cõcussum sonitum emittit. Vnde & nomẽ ἀπο τοῦ σεισμ hoc ẽ a concutiendo accepit. Quod uidet hæc lucem. Quod hæc iuuit. Digito autem puellam ostendit. Non secura. non sine cura & sollicitudine. Fausto omine. felici augurio.

Ad ignes.ad ſacrificia quæ in nuptiis Iunoni Hymenæoq; ac Veneri celebrabantur.

Raphaelis Regii in decimum metamorphoſeos Ouidii librum enarrationes.

Nde per immenſum . Totum hũc librum undecimiq; partem Orpheigeſtis carminibuſq; ita di
i cauit poeta:ut ab inſtituto non diſcedat:uariaſq; tranſfigurationes exponat.nam Orpheus Apol
linis : uel ut alii ſcribunt oeagri fluuii & calliopes muſæ filius ſcientia ac cantus ſuauitate mortales
omnes dicitur ſuperaſſe : citharamq; ad ſimilitudinem teſtudinis a mercurio cõfectã donoq; apol
lini datam a patre accepiſſe : cuius modulatione nõ homines ſolum:ſed feras ſiluaſq; ac ſaxa mo
ta fuiſſe.Is.n.ut ſcribit Diodorus doctrinæ dedi
tus cum theologiæ operam impendiſſet in ægy
ptum trãſiit:plurimarumq; ibi rerũ pcepta ſcien
tia:græcorũ doctiſſimus tum in deorũ cerimoni
is.tum in theologia. tum in poematis cãtuq; eſt
habitus.nauigauit inſuper cum argonautis obq;
Orphei nu uxoris amorem ad inferos cũ deſcendiſſet:a pro
ptiæ ſerpina ſuauitate cãtus allecta impetrauit : ut de
functam uxorem ab inferis excitaret.nam eury
dice quam infauſto omine ſibi copularat dum p
prata ſimul cum aliis nymphis uagaretur:a ſer
pente percuſſa interiit:tantoq; dolore moriẽs af
fecit maritum : ut non ſatis eſſe duxerit lugere:
ſed ad inferos quoq; ad eam repetendam deſcẽ
dere nihil dubitarit.eo igitur cum peueniſſet:tan
tum carminis ſuauitate effecit:ut uxorem a Plu
tone ea acciperet conditiõe:ne illam prius : q̃ ad
ſuperos reuerſus eſſet reſpiceret:ſed orpheus ue
ritus:ne uxor ſequeretur: cum iam fere ad ſupos
peueniſſet:eam reſpexit:quæ illico ad inferos re
tracta orpheum ĩ maximis cruciatibus reliquit:
Orphe q cum deſperaret ſe iterũ ea potiri poſſe: omnes
us ad in aſpernatus mulieres dicitur primuſq; apud thra
feros ces puerorũ amoribus indulſiſſe.Id uero ægre fe
rentes thraciæ mulieres ſacra bacchi celebrantes
illum cithara canentem feraſq; mulcẽtem diſcer
pſerũt: cuius caput una cum cithara in Hebrum
ꝓiectum:cum leſbũ uſq; peueniſſet:idq; ſerpens
laniare uellet:in ſaxum ab Apolline dicitur fuiſ
ſe trãſformatis. Ad oras ciconum.cicones po
Ciones puli ſunt thraciæ iuxta hebrum fluuium habitan
tes. Et orphea uoce.adiectiuũ eſt orphea.Vn
de etiam penultimam producit q̃ a græcis p.ει.
ſcribitur. Nequicq̃ fruſtra.neq; enim felices il
læ nuptiæ fuerũt. Sed nec ſolẽnia uerba:qualia
hæc eẽnt.fauſtæ felicesq; hæ ſint nuptiæ. Vſq;.
Semp. Rhodopeius uates orpheus poeta thra
cius cuius hymni in pleroſq; deorũ etiãnũ extãt.
rhodope aũt mons ẽ thraciæ altiſſimus. Tæna
rhodope ria porta. Tænarus laconiæ ꝓmontoriũ é:i quo
tenarig ſpecus eſſe dicitur:per quem ad inferos deſcendi
tur. Perq; leues populos.corporibus carẽtes.
Perſephonẽ.ꝓſerpinam. Vmbrarũ dominũ.
Plutonem. O poſiti.Hac oratione Orpheus p
ſuadere conatur Plutoni atq; proſerpinæ:ut ſibi Euridicem uxorem reſtituant ac per aliquot adhuc annos ui
uere apud ſuperos permittant. Mundi poſiti ſub terra.Periphraſis.eſt inferorum. Opaca tartara. Obſcu
ra tenebroſa.Eſt enim tartarus inferorum locus profundiſſimus. Meduſæi monſtri. Cerberi canis inferorũ
tricipitis:qui ut medea ꝓ capillis:ita pro pilis colubros ac ſerpẽtes habet. Merito autem ſe excuſat orpheus:
ne ut hercules credatur ad extrahendum cerberum illuc deſcendiſſe. Auguror.conecto & ſignis colligo.au
guror autem & Auguro in eadem ſignificatione dicimus.

Cum uenus & iuno ſociuſq; hymenęus ad ignes
Conueniunt:potiturq; ſua puer iphis ianthe.

P. Ouidii naſonis metamorphoſeos liber. X.

Nde per immẽſum croceo uelatus amictu
Aethera digreditur:cico
nũq; hymẽæus ad o
i Tendit:& orpheia (ras
neq; uoce uocatur.
Affuit ille quidem : ſed
nec ſolennia uerba:
Nec lætos uultus:nec felix attulit omen.
Fax quoq; quã tenuit lachrymoſo ſtridula fumo
Vſq; fuit:nulloſq; inuenit motibus ignes.
Exitus auſpicio grauior.nam nupta per herbas
Dum nouã naiadum turba comitata uagatur:
Occidit in talum ſerpentis dente recepto.
Quam ſatis ad ſuperas poſtq̃ rhodopeius auras
Deflcuit uates:ne non temptaret & umbras:
Ad ſtygа tenaria eſt auſus deſcendere porta:
Perq; leues populos:ſimulacraq; fũcta ſepulcro
Perſephonen adiit:inamœnaq; regna tenentem
Vmbrarũ dominũ:pulſiſq;ad carmina neruis:
Sic ait.o poſiti ſub terra numina mundi:
In quem decidimus quicquid mortale creamur:
Si licet:& falſi poſitis ambagibus oris
Vera loqui ſinitis:non huc ut opaca uiderem
Tartara deſcendi:nec uti uilloſa colubris
Terna meduſæi uincirem guttura monſtri.
Cauſa uię eſt coniunx:in quam calcata uenenum
Vipera diffudit:creſcenteſq; abſtulit annos.
Poſſe pati uolui:nec me temptaſſe negabo.
Vicit amor.ſupera deus hic bene notus in ora eſt.
An ſit & hic dubito.ſed & hic tamẽ auguror eſſe.

Veteris rapinæ. Nam pluto ꝓſerpinæ amore captus eam rapuit. Per chaos hoc ingens. Per has immenſas tenebras. Retexite. reſoluite: ut ad uitã poſſit redire. Omnia debent uobis. oĩa inqt ad uos uenire neceſſe ẽ. Lõgiſſima regna. Vtpote quæ nũq̃ ſint finẽ habitura. Peregerit. cõpleuerit. Iuris ueſtri. Poteſtatis & ditionis ueſtræ. Pro munere poſcimus uſum. Vt eurydice uti fruiq; poſſim. Q d' ſi fata negãt ueniã. ſed ſi inqt fata mihi hoc beneficiũ ꝓ uxore petitum negauerint: decreui nolle ad ſupos redire. Veniam. beneficiũ. Interdũ uenia ꝓ pace ponit̃. Verg. cuncti nã lecti nauibus ibant orãtes ueniam. Cæterꝝ q peccarũt ueniã petere ꝓprie dñr: cũ ut ſibi parcatur orant. Aut certe mortem loco uxoris ſubibo: ut uerbũ ſit ueniã non appellatio. Talia dicentẽ. Quanta fuerit uis orphei oronis facile hinc colligit̃: q d' inferos oẽs lachrymas emittere coegit. Neruoſq;. citharæ cordaſ pulſantẽ. Nec tantalus undam captauit refugã. Tantalus paphlagoniæ rex fuit regiõis fertilitate ditiſſimus: qui menſa deorꝝ dignatus iouis arcana ꝓdidit mortalibus. Quare ad iteros detruſus & inter aquas ori allabentes ſitit nec pẽdentibus pomis famẽ expellere põt. cũ. n. ea captare uulta uento: ut ſcribit Home. diſſipant̃. Captauit. capere curauit. Stupuitq; ixionis orbis. Ixion phlegiæ: uel ut quidam ſcribunt: Antionis & melanthus filius cum iunonem de ſtupro interpellaſſet. Siue ut Homerus ait latonam: ad inferos dãnatus rota aſſidue circũagitur. Stupuit: ĩ mobilis permanſit. ut orphei carmina audiret.

Orbis. rota. Nec carpſere iecur uolucres. titii ſubaudiatur. nam titius iouis filius & helaræ: qui terræ alũnus dicit̃: qm̃ a mr̃e ſub ſpecu metu iunonis fuit educatus: cũ latonam uiolare temptaſſet: in nouem iugera diſtẽtus iecore ſuo uultu reſſ aſſidue paſcere narratur. Vrniſq; uacarũt belides. beli neptes. hæ uero Danai filiæ fuere quinquaginta: quæ totidẽ patrueles eoſdẽq; maritos Aegypti filios iuſſu Danai patris ſuum quæq; ꝑter unam hypermeſtram: quæ linceo pepcit: prima nocte interemẽrt. unde ad iferos detruſæ cribris aquã haurire fingunt̃. hac aũt fabula lucretius amore captos ſignificari putat: q ĩ re leuiſſima diu laborent. Vacarũt. ceſſarũt. ab urnis geſtandis. Inq; tuo ſediſti ſiſyphe ſaxo. ſiſyphus Aeoli filiuſ cum iſthmũ infeſtaret: ad inferos truſus ſaxum ĩ mõtis cacumẽ ſubuoluere cogit̃ q d' ſemp ĩ uallem deuoluit̃: quo ambitioſi ſignificant̃: q q̃ uis ferant repulſam: ab ambiẽdis tñ magratibus nõ deſiſtunt. Eumenidũ. furiarꝝ. Nec regia cõiunx. ꝓſerpina. Nec q regit ima. Periphraſis ẽ Plutonis. Vmbras inter. anaſtrophe eſt. Carpitur accliuis. p tramitẽ arduum orpheus ab inferis ad ſuperos aſcendit. Nec ꝓcul. nec longe. Margine. extremitate. Sũmæ telluris. ſupnæ terræ. Hic ne deficeret metuẽs. tunc inqt timẽs orpheus ne Eurydice ſe deſereret: ad eam oculos conuertit. Quam tria qui timidus. quis nã hic fuerit: nuſquam me legiſſe memini. Q uiſq; autem fuit: cum Cerberum ab hercule ad ſuperos attractum uidiſſet: tanto affectus eſt tremore: ut in ſaxum fuerit conuerſus. Medio. collo ſubaudiatur. Nam e tribus Cerberi ceruicibus media catenis fuerat ligata.

Famaq; ſi uteris non eſt mentita rapinæ:
Vos quoq; iũxit amor. p ego hæc loca plẽa timoris
Per chaos hoc ingens uaſtiq; ſilentia regni: Cris.
Eurydices oro properata retexite fata.
Omnia debentur uobis: paulumq; morati
Serius aut citius ſedem properamus ad unam.
Tendimus huc oẽs. hęc eſt domus ultima: uoſq;
Humani generis longiſſima regna teneris.
Hæc quoq; cum iuſtos matura peregerit annos:
Iuris erit ueſtri. pro munere poſcimus uſum.
Quod ſi fata negant ueniam ꝓ coniuge: certum
Nolle redire mihi. leto gaudete duorum.
Talia dicentem: neruoſq; ad uerba mouentem
Exangues flebant animæ. nec tantalus undam
Captauit refugam: ſtupuitq; ixionis orbis
Nec carpſere iecur uolucres: urniſq; uacarunt
Belides: inq; tuo ſediſti ſiſyphe ſaxo.
Tũc primum lachrymis uictaq; carmine fama ẽ
Eumenidum maduiſſe genas. nec regia coniunx
Suſtinet oranti: nec qui regit ima: negare.
Eurydicenq; uocant. umbras erat illa recentes
Inter: & inceſſit paſſu de uulnere tardo.
Hanc ſimul & legẽ rhodopeius accipit orpheus:
Ne flectat retro ſua lumina: donec auernas
Exierit ualles: aut irrita dona futura.
Carpitur accliuis per muta ſilentia trames
Arduus. obſcurus. caligine denſus opaca.
Nec procul abfuerant telluris margine ſummæ.
Hic ne deficeret metuens auiduſq; uidendi
Flexit amans oculos: & protinus illa relapſa eſt:
Brachiaq; intendens prendiq; & prẽdere captans
Nil niſi cedentes infelix arripit auras.
Iamq; iterum moriens non eſt de coiunge quicq̃
Queſta ſuo. quid eni niſi ſe quereretur amatam?
Supremumque uale: quod iam uix auribus ille
Acciperet dixit: reuoluraque rurſus eodem eſt.
Non aliter ſtupuit gemina nece cõiugis orpheus:
Quam tria qui timidus medio portante catenas
Collacanis uidit: quem non pauor ante reliquit:

Quaq; in se traxit crimen. Olenus qdam letheam duxit uxorem eximia pulehritudine adeo superbam: ut se deabus pferret. Cæterę deæ iratæ cũ de lethea supplicium sumere uellent: olenus in se culpã uxoris trãsfiere au sus una cũ illa in lapidẽ fuit cõuersus. Humida ide. fontibus abundãs: Nã ida phrygia multis fontibus irriga tur. In ripa. stygis paludis. Cereris si. mu. sine ullo cibo. Pulsumq; aglonibus Hæmũ. Mõs est thraciæ hæ mus boreæ obnoxius. Annũ pi. equo. in. hoc est piscibus terminatũ. nã pisces zodiaci ultimũ optinẽt locũ annũq; terminãt. Significat igr̃ tres annos transiuisse ꝓst Eurydices mortẽ qbus orpheus nullã tetigerat mu lierẽ. Auctor transferre. Cõstructio est græca. Transferrẽdi. n. latine diceret. Collis erat. locũ describit ubi canens orpheus a Bacchis fuit di/ scerptus. Diis genitus uates. orpheus apollinis & calliopes musæ filius. Loco. in locũ. Verg. It clamor cælo. Chaonis arbor. quercũ dicit. Nã quercus arbor est glandifera q̃ in chaonia epiri regiõe a chaone dicta copiese ꝓuenit. unde in. i. georgicon Verg. Si uestro munere tellus Chao niam pingui glandẽ mutuauit arista. Chaon aũt frater fuisse heleni scribitur: quem cum helenus ipse per imprudentiam occidisset: regionem cui imperabat: chaoniam ab illius nomine uocauit: cum antea molossia appellaretur. Vnde Vergi. Morte neoptolemi regnorũ reddita cessit: Pars heleno: qui chaonios cognomĩe campos: Chao niamq; omnem troiano a chaone dixit. Plinius autem chaoniam a chaõibus populis denomina tam esse scribit. Non nemus heliadum. Populi ĩ quas sorores Phaethontis cõuersas fuisse in se cundo uolumine poeta narrauit. Heliadum. so lis filiarum. Helios enim sol dicitur. Aesculus arbor est glandifera ioui dicata. Et innuba lau rus: Virgo. daphne enim quam in laurum con/ uersam legimus: nunq̃ nubere uoluit. Enodis abies. sine nodis. Et platanus genialis. genio ac uoluptati dicata. foliis enim æstate solem auertit. hyeme uero admittit. ut Plinius scribit. Acerq; acer arbor est uariis distincta coloribus. Vnde acernæ mẽsæ post citreas in precio apud priscos fuisse scribũtur. Amnicolæ salices. Iuxta fluuios nascẽtes. Salix autem arbor est notior: q̃ ut hoc loco sit describenda. Et aquatica lotos. Arbor est lotos locis humidis gaudens. Vnde & aqua tica uocatur a poeta. Ea fert suauissimum fructũ ĩ Africa præsertim. Vnde lotophagi populi fue runt denominati. Est etiam lotos herba: quam ĩ ter primas deorũ uoluptati nasci Homerus ait.

Olenus & lethæa in lapides

Tenuesq; myricæ. Humiles. non multum cre/ scentes. Vnde & Vergilius in bucolicis humiles myricas appellat. Et bicolor myrtus. Arbor est myrtus ueneri dicata. Baccis. Immaturas ficos baccas uocat poeta. Pampineæ uites. Pampi/ nis & foliis oneratæ. Orniq; & piceæ. Arbores sunt mõtanæ ornus & picea. Sane hornus cum aspiratione huius anni intelligitur. Arbutus. ar boris est species arbutus haud ualde crescens.

Pomo rubenti. pomis rubicũdis. Et lentæ pal mæ. Flexibiles. Victoris præmia. idcirco pal/ mæ uictoris præmia dicuntur: quod uictores palma coronantur. palmæ enim nunquam oneri cedunt: utqui uincunt: hostibus cedere non uidentur. Et succincta comas. Succinctas & altas habens comas & frondes. Nam pinus in uertice solum frondes emittit.

Quam natura prior: saxo per corpus oborto.
Quiq; in se traxit crimen: uoluitq; uideri
Olenus esse nocens. tuq; o confisa figura
Infelix lethęa tua: iunctissima quondam
Corpora. nũc lapides quos humida sustinet ide.
Orantem: frustraq; iterum transire uolentem
Portitor arguerat. septem tamen ille diebus
Squalidus in ripa cereris sine munere sedit.
Cura dolorq; animi lachrymeq; alimenta fuere.
Esse deos herebi crudeles questus in altam
Se recipit rhodopen: pulsumq; aq̃lõibus hęmũ.
Tertius ęquoreis inclusum piscibus annum
Finierat titan: omnemque refugerat orpheus
Fœmineam uenerem: seu q; male cesserat illi:
Siue fidem dederat. multas tamẽ ardor habebat
Iungere se uati. multæ doluere repulsæ.
Ille etiam thracum populis fuit auctor amorem
In teneros transferre mares: citraq; iuuentam
Aetatis breue uer & primos carpere flores.
Collis erat: collemq; super planissima campi
Area: quam uiridem faciebant graminis herbę:
Vmbra loco deerat: qua postq̃ parte resedit
Diis genitus uates: & fila sonantia mouit:
Vmbra loco uenit. non chaonis abfuit arbor.
Nõ nemus heliadũ. nõ frondibus æsculus altis:
Nec tilię molles: nec fagus: & innuba laurus:
Et coryli fragiles: & fraxinus utilis hastis:
Enodisq; abies: curuataq; glandibus ilex:
Et platanus genialis: acerq; coloribus impar:
Amnicolæq; simul salices: & aquatica lotos.
Perpetuoq; uirens buxus: tenuesq; myricę
Et bicolor myrtus: & baccis cærula ficus.
Vos quoq; flexibiles hederæ uenistis: & una
Pampineę uites: & amictæ uitibus ulmi:
Orniq; & piceæ: pomoq; onerata rubenti
Arbutus: & lentæ uictoris præmia palmæ:
Et succincta comas hirsutaq; uertice pinus

Grata deum matri? ſiquidem cybelius atys
Exuit hac hominem: truncoq; induruit illo.
Affuit huic turbæ metas imitata cupreſſus:
Nunc arbor. puer ante deo dilectus ab illo:
Qui citharam neruis: & nerui temperat arcum.
Namq; ſacer nymphis carthęa tenentibus arua
Ingens ceruus erat: lateq; patentibus altas
Ipſe ſuo capiti præbebat cornibus umbras.
Cornua fulgebant auro: demiſſaq; in harmos
Pendebant tereti gemmata monilia collo.
Bulla ſuper frontem paruis argentea loris
Vincta mouebatur: pariliq; ætate nitebant
Auribus e geminis circum caua tempora baccæ.
Iſq; metu uacuus: naturaliq; pauore
Depoſito celebrare domos: mulcendaq; colla
Quamlibet ignotis manibus præbere ſolebat.
Sed tamen ante alios cææ pulcherrimæ gentis
Gratus erat cypariſſe tibi. tu pabula ceruum
Ad noua. tu liquidi ducebas fontis ad undas.
Tu modo texebas uarios per cornua flores.
Nunc eques in tergo reſidens huc lætus & illuc
Mollia purpureis frenabas ora capiſtris.
Aeſtus erat: mediuſq; dies: foliſque uapore
Concaua littorei feruebant brachia cancri.
Feſſus in herboſa poſuit ſua corpora terra
Ceruus: & arborea frigus ducebat ab umbra.
Hunc puer imprudens iaculo cypariſſus acuto
Fixit: & ut ſęuo morientem uulnere uidit:
Velle mori ſtatuit. quæ non ſolatia phœbus
Dixit? & ut leuiter pro materiaq; doleret
Admonuit. gemit ille tamē: munuſq; ſuprem
Hoc petit a ſuperis: ut tempore lugeat omni.
Iamq; per immenſos egeſto ſanguie fletus:
In uiridem uerti cœperunt membra colorem.
Et modo qui uiuea pendebant fronte capilli:
Horrida cæſaries fieri: ſumptoque rigore
Sidereum gracili ſpectare cacumine cælum.
Ingemuit: triſtiſque deus lugebere nobis:
Lugebiſq; alios: aderiſq; dolentibus inquit.
Talę nemus uates attraxerat: inque ferarum
Cōcilio medius turba uolucrumque ſedebat.
Vt ſatis impulſas temptauit pollice chordas:
Et ſenſit uarios: q̄uis diuerſa ſonarent:
Concordare modoſ: hoc uocem carmine mouit.
Ab ioue muſa parēs (cedūt iouis omnia regno)

Grata deum matri. Cybelæ. Si quidem cybe
leius atys. Atym eximia pulchritudine puerum
deorum mater: ut ī faſtis ſcribit poeta: ſibi caſto
deuinxit amore. iuſſitq; ut caſtus uiueret ſuaq; tē
pla tueretur. At ille mandatorum immemor cū
ſagarithide nympha coiuit. quare ī furias actus
ſe ipſe primum excaſtrauit: deinde cum ſe inter
ficere. uellet: ī pinum arborem fuit cōmutatus.

Atys ī pinum

Affuit huic turbæ. Cypariſſus puer fuit formo
ſiſſimus: apollini gratus qui cum ceruum quē in
deliciis habebat imprudens occidiſſet: tanto eſt
affectus dolore: ut cum mori omnino uellet: in
arborem cupreſſum ab apolline fuerit cōmuta=
tus. Metas imitata. Metarum ſimilis quæ ut cu
preſſi: in acutum tendunt. Ab illo deo. ab apol
line. nam apollo cum cithara & arcu pingebaī.

Cypa=riſſus in cupſſū

Carchæa arua. Sic quidē ſcribitur: ſed carthæa
cum th aſpirato legendum uidetur. Nā carthæa
una eſt ex quatuor urbibus Cææ inſulæ. in qua
natus eſt cypariſſus: Principale autem pro deri=
uatiuo poſitum eſt. Gemmata monilia. Tor=
ques gēmis ornati. Baccæ. margaritæ unioneſ.

Cææ gentis. Cæa inſula eſt. ægæi: Vnde cæus
deriuatur. Quālibet ignotis. Quantumlibet
incognitis. Soliſq; uapore. ſignificat ſolem in
cancro fuiſſe: quo tempore maximi excitantur
æſtus. Frigus ducebat. Trahebat. capiebat.

Pro materiaq;. ꝓqualitate rei perditæ doleret.

Egeſto ſanguie. exhauſto. emiſſo. Sumptoq;
rigore. Accepta duricie. Sidereum cælum.
Sideribus ornatum. Lugebiſq; alios. Hoc ex
romana conſuetudine dictum eſt. Nā ut ſeruius
ſcribit: cupreſſi rami ante fores domus in qua eſ
ſet cadauer: ponebantur: nequis per impruden
tiam ingrediens polluereturr: unde illam inferis
fuiſſe conſecratam dicunt: hoc eſt lachrymis &
luctibus: uel quod cæſa nunq̄ reuiſciſcit. Dolē
tibus. Morte propinquorū. Impulſas. percuſ=
ſas. Chordæ autem quæ fides latinæ dicuntur:
muſicorum tantummodo ſunt inſtrumentorū.

Diuerſa. Diuerſe. Nomē enim pro aduerbio
poſitum eſt. Varios modos. Varios ſonos: ex
quibus conſtat harmonia. Ab ioue muſa pa=
rens. Calliopen muſam ſibi matrem inuocat or
pheus. Cedunt Iouis omnia regno: Omnia in
quit Iouis potentiæ ſubiiciuntur. Eſt autem pa=
rēthęſis cām cōtinens cur ab Ioue ſit inchoādū.

Plectro grauiore. Stilo grauiore. quali bella describi solent. Est autem plectrū instrumētum musicū qui latīe pecten appellatur: quo chordæ pcutiūtur. απο τοῦ πλατταιν. hoc ē a percutiendo declinatū. Gigantes. gigantoma chian. hoc est gigantū pugnam. Phlægræis cāpis. ubi fulminibus gigantes fuere cōfecti. Phlægræi uero campi & in Thracia & in cāpania & in Thessalia fuisse scribuntur. Leuiore lyra. Humiliori stilo amoribus conuenienti. Inconcessis ignibus. Nefandis amoribus. Ea autem orpheus canit in mulierē odium atque contemptū. Phrygii ganymedis. Troiani. Nam ganymedes trois Dardanoꝝ regis fuit filius: qui admirāda pulchritudine Iouem ī sui amorem pellexit:

Iuperit ī aquilā

a quo in aquilam mutato raptus: ac sibi mēsæ minister adhibitus perhibetur. Quod quidē idcirco fingitur quod Iupiter aut p legionem ganymedē rapuit cuius insigne erat Aquila. aut nauis in qua fuit impositus tutelam habuit in aquila figuratam ut lactantius expōit. Nisi quæ portat sua fulmina terræ. Periphrasis est aquilæ. quæ fulmina ioui subministrare dicitur. Hoc autem idcirco fingit: quod sola ex auibus aquila fulmine nō tangitur. Iliaden. ili nepotem. In uita Iunōe.

Gany medis raptus

Cōtra uoluntatem iunonis quæ egre ferebat ganymedē propter pulchritudinem tantopere ab ioue amari. Te quoq; amyclide. Hyacinthus puer fuit formosissimus ab apollīe amatus: a quo cum forte disco in aerem iacto sic percussus eēt: ut uiuere non posset: in florem sui nominis fuit conuersus: in quem etiam aiax cōmutatus dicit fuisse. Amyclide. p amiclæe. Patronymicū pro suit pro possessiuo. Nā amiclae urbs ē Laconiæ Hyacinthi patria pueri adeo formosi: ut Apollo illius amore captus e cælo descendere in terras sustinuerit quo diutius pulchritudine ipsius frui posset. Cum uero ludere disco cum illo cæpisset apollo: discusq; in aerem iact usī pueri caput recidisset ipsumq; interfecisset: in florem sui nominis uoluntate Apollinis fuit commutatus.

Hyacinthus in florem.

Meus genitor. Apollo. Nam Apollinis & calliopes musæ filium se esse Orpheus ipse testat.

In medio orbe. Delphi urbs est phocidis apollinis oraculo clarissima: q̄ a geographis in medio terrarum orbe esse perhibetur. Eurotā. Fluuius est laconiæ eurotas. Immunitam sparten. Sine muris. Virtute enim non muris lacedæmonii urbē suam tutabantur. Immemor ipse sui. suæ diuinitatis. Assuetudine. Consuetudine.

Iamq; fere medius titam. Meridiē fuisse significat. Actæ. Preteritæ noctis. Utrinq; &a præterita & a ueniente nocte. Lati disci. Nam discus & latus est & rotundus lapis: quem in aerem iacientes se exercebant. Recidit in solidam lōgo post tempore. Emphasis est. qua itelligimus discum longe in aerem fuisse iactum. Cito nāq; in terram cecidisset: nisi in altum iactus fuisset.

Et exhibuit. ostendit. Artē. Nā ita emittebat: ut in gyrum se uoluēs caderet in terrā. Tænarides. tænarius Hyacinthus lacō. a tænaro laconiæ pmōtorio. Subiecit. Sursum iecit. Aeq; ān. Erat imedicabile Vulnus. Causa cur nil ar

Carmina nostra moue. iouis est mihi sepe ptās
Dicta. prius cecini plectro grauiore gigantes:
Sparsaq; phlægræis uictricia fulmina campis:
Nunc opus est leuiore lyra: pueroq; canamus
Dilectos superis: inconcessisq; puellas
Ignibus attonitas meruisse libidine pœnam.
Rex superꝝ phrygii quōdam ganymedis amore
Arsit: & inuentum est aliquid: quod iupiter esse:
Quam quod erat mallet. nulla tamen alite uerti
Dignatur: nisi quæ porcat sua fulmina terræ.
Nec mora. percusso mendacibus aere pennis
Arripit iliaden: qui nunc quoq; pocula miscet:
Inuitaq; ioui nectar iunone ministrat:
Te quoq; amyclide posuisset in æthere phœbus:
Tristia si spatium ponendi fata dedissent.
Qua licet æternus tamen es: quotiensq; repellit
Ver hyemem: pisciq; aries succedit aquoso:
Tu totiens oreris: uiridiq; in cespite flores.
Te meus ante omnes genitor dilexit: & orbe
In medio positi caruerunt præside delphi:
Dum deus eurotan: immunitamq; frequentat
Sparten. nec citharæ: nec sunt in honore sagittæ:
Immemor ipse sui non retia ferre recusat.
Non tenuisse canes. non per iuga montis iniqui
Ire comes: longaque alit assuetudine flammas.
Iamq; fere medius titan uenientis: & actæ
Noctis erat: spatioq; pari distabat utrinque
Corpora ueste leuant: & succo pinguis oliuæ
Splendescunt: latique ineunt certamina disci.
Quem prius aerias libratum phœbus in auras
Misit: & oppositas discrecit pondere nubes.
Recidit insolidam longo post tempore terram
Pōdus: & exhibuit iunctam cum uiribus artem.
Protinus imprudens actusque cupidine lusus
Tollere tænarides orbem properabat. at illum
Dura repercusso subiecit in aere tellus
In uultus iacinthe tuos. expalluit æque
Quā puer: ipse deus: collapsosq; excipit artus:
Et modo te refouet. modo tristia uulnera siccat.

Nũc animam admotis fugientẽ ſuſtinet herbis.
Nil proſunt artes. erat im medicabile uulnus.
Vt ſi quis uiolas riguoq; papauera in horto:
Liliaq; infringat fuluis hęrentia urgis:
Marcida demittant ſubito caput illa grauatum:
Nec ſe ſuſtineant: ſpectentq; cacumine terram:
Sic uultus morientis iacet: & defecta uigore
Ipſa ſibi eſt oneri ceruix: humeroq; recumbit.
Laberis œbalide prima fraudate iuuenta:
Phœbus ait: uideoq; tuum mea crimina uulnus.
Tu dolor es facinuſq; meum. mea dextera leto
Inſcribenda tuo eſt. ego ſum tibi funeris auctor
Quæ mea culpa tamen? niſi ſi luſiſſe uocari
Culpa pót? niſi culpa poteſt & amaſſe uocari?
Atq; utinam pro te uitam tecumq; liceret
Reddere: quod quoniam fatali lege tenemur:
Semper eris mecum: memoriq; hærebis in ore.
Te lyra pulſa manu. te carmina noſtra ſonabũt:
Floſq; nouus ſcripto gemitus imitabẽ noſtros.
Tempus & illud erit: quo ſe fortiſſimus heros
Addat in hunc florem: folioq; legatur eodem.
Talia dum uero memorantur apollinis ore:
Ecce cruor qui fuſus humi ſignauerat herbas:
Deſinit eſſe cruor: tyrioq; nitentior oſtro
Flos oritur: formamq; capit quam lilia ſi non
Purpureus color his. argenteus eſſet in illis.
Nõ ſatis hoc phœbo ẽ (is. n. fuit auctor honoris)
Ipſe ſuos gemitus foliis inſcribit. & αι αι
Flos habet inſcriptum: funeſtaq; littera ducta ẽ.
Nec genuiſſe pudet ſparten hyacinthon honorq;
Durat in hoc æui: celebrandaq; more priorum
Annua prælata redeunt hyacinthia pompa.
At ſi forte roges fœcundam amathunta metallis
An genuiſſe uelit propœtidas: annuat ęque
Atq; illos: gemino quõdam quibus aſpera cornu
Frons erat: unde etiam nomen traxere ceraſtę.
Ante fores horum ſtabat iouis hoſpitis ara
Lugubris ſceleris: quam ſi quis ſanguine tinctam
Aduena uidiſſet: mactatos crederet illic
Lactentes uitulos amathuſiacaſq; bidentes.
Hoſpes erat cæſus. ſacris offenſa nefandis
Ipſa ſuas urbes ophiuſiaque arua parabat
Deſerere alma uenuſ. ſed qd loca grata? qd urbes

tes prodeſſent. Vt ſiquis uiolas. q̃ facile defece
rit hyacintus pulchris ſimilitudinibus poeta oſtẽ
dit. Defecta. derelicta. Oebalide. hic quoq;
patronymicum pro poſſeſſiuo poſitum eſt. nam
oebalia urbs eſt laconiæ ab œbalo cõditore ap
pellata. Quod quoniam fatali lege tenemur.
Niſi ſubaudiatur. efficere non poſſum. imperfe
ctus erit hic ſenſus. Dii autem cum natura ſint i
mortales: nulla ratione uitam deponere poſſũt.
Scripto. litteris nam in hyacintho flore. ει. ſyl
laba gemitum ſignificans bis in ſcripta uidetur.
Tametſi quidam aliter ſentientes putãteſq; hya
ſyllabas in hyacintho flore eſſe inſcriptas: mani
feſte decipiantur. Fortiſſimus heros. aiax tela
monius ut in tertiodecimo poeta narrat: in hya
cithum fuit conuerſus. Folioq; legatur eodem.
nam in hyacinthi foliis: ut dixi: prima ſyllaba hu
ius nominis. αιαϛ: inſcripta uidetur. Hhia. ſic
quidem fere legitur. Sicq; legendum eſſe quidã
percipiunt: ſed apte falluntur: cum hia litteræ
nullum gemitum præ ſe ferant. αιαι: uero q̃ uox
eſt apte gemitus ſignificatiua legendum eſſe fa
cile contenderim: q̃uis omnia quæ quidem mihi
uidere contigit exemplaria refragentur. Fune
ſtaq; littera. luctuoſæ litteræ quibus in funeribuſ
utuntur. Ducta eſt. ſcripta eſt. Nam litteræ dũ
ſcribuntur: duci proprie dicuntur. Hinc autem
apte etiam colligitur. αι αι. legendum eſſe. Hæ
enim eſt uox: qua etiamnum in funeribus & fle
tibus uti ſolemus. Hyacinthia. feſta in honorẽ
hyacinthi pueri inſtituta. At ſi forte roges. Per
compationem oſtendit Orpheus pueros for
moſos & diis placuiſſe: & maximo ornamento
ſuis fuiſſe ciuitatibus. puellas uero contra & diis
perq̃ diſplicuiſſe & maximo ſuas urbes dedeco
re affeciſſe. nam propœtides quædam uenerem
deam eſſe negare auſæ non minore ſunt odio ci
uibus ſuis: q̃ ceraſtæ quidam: qui in ara hoſpi
tes immolabant: quos ut uenus in iuuencos cõ
uertit: ita propœtidas: & ſua corpora: primas p
ſtituere coegit: & in ſaxa cõmutauit. Fœcundã
amathunta. amathus urbs eſt cypri ære abũdãſ.
unde & cyprus ipſa amathuſia olim fuit uocata.
eſt etiam urbs laconiæ. Annuat. nutu affirmet
tam illas uelle genuiſſe q̃ eos ceraſtas: qui hoſpi
tes immolando maximo ſibi dedecori fuerunt.
Vnde etiam nomen traxere ceraſte. κέρασ: Vn
de ceraſtæ declinantur cornu dicitur. nam i frõ
te duo cornua habebant: unde & cyprus ipſa ce
raſtis a quibuſdam fuit appellata. Iouis hoſpi
tis. ξένιοϛ a græcis appellatur: quod hoſpitis ſ
ſit. unde Vergilius. Iupiter hoſpitibus nã te da
re iura loquũtur. Lugubris ſceleris. luctuoſi ſce
leris quo hoſpites decepti necabãtur. Amathu
ſiacas bidentes. Cyprias oues. Nam cyprus ut
dixi: Amathuſia etiam fuit appellata. Ophiuſia
arua. Cyprta. alludit aũt poeta ad priſcũ illius inſulæ nomẽ. Ceraſtis nanq; ẽt cognominata fuit a gñe quodã
ſerpẽtis. uel quod multa cornua hoc ẽ montiũ uertices habeat. ophiuſia uero ſerpẽtina poſſumus interpretari.

Hyacinthia

Propœtides in ſaxa

Ceraſtæ in tauros

Gens impia.Ceraſtarum. Fugæq;.exilii. Toruos.truces terribiles aſpectu. Sunt tamen obſcœnæ: Quanuis inquit Ceraſtas in iuuencos conuerterit Venus:Propœtides tamen auſæ ſunt eam negare deã eẽ.

Obſcœnæ.Turpes. Vulgaſſe.proſtituiſſe. Ceſſit.Receſſit. Pro quo.propter quã rem. Numinis ira. Veneris indignatione. Sanguiſq; induruit oris.Ita durus eſt factus ut nihil erubeſcerent. Paruo diſcrimĩe. Parua differentia. Lapideæ nãq; ſtatuæ uidebantur propœtidibus ſimiles. Verſæ.Fuerant ſubaudiatur.

Quas quia pygmalion euum.Pygmalion quidam flagitiis propetidum offenſus uitam cælibẽ exigere decreuit.ſed ex ebore uirginis ſimulacrum adeo fabre effinxit.ut pinde atq; ſi uiua eſſet:illius amore capereţ.Quare uenerem orauit:ut ſibi talem concederet uxorẽ.Venus autem pluſq̃ petebatur:effecit. Nam ſtatuæ illi: quam in lecto pygmalion collocauerat:animam ĩſpirauit: nubilemq; ætatem donauit.exĩ ſperato igitur pygmaliõ uoti compos factus ex ea Paphum ſuſtulit:a quo & inſula & urbs paphos fuit appellata

Sine coniuge cælebs.Alterum ex altero pẽdet.

Qui enim uxore caret cælebs uiuit: & qui cælibem ducit uitam:uxorẽ non habet.cælebsaũt dicitur.quaſi cæleſtem uitam agens. Thalami cõſorte.Vxore. Qua fœmina naſci Nulla poteſt.Pulcherrimam fuiſſe illam ſtatuam intelligimus ut quæ ne a natura quidem poſſet ſuperari. Et ſi non obſtet reuerentia. Acute elegãter q̃hoc dictum eſt. Nam uirgines bene educatæ præ pudore in uirorum conſpectu uix audẽt ſe mouere.Ea igitur ſtatua'non quod eburnea eẽt: ſed pudore quodam uirginibus inſito immobilis uidebatur. Ars adeo latet:ut uiua uideretur:nõ ex ebore confecta. Arte ſua miratur.ſtatuã ſub audiamus. Simulati corporis.In ſimilitudiem uirginis effecti. Nec adhuc ebur eſſe fatetur. q̃ uis tangat ſtatuam eburneamq; eſſe ſentiat ſibi tamen eburneã eſſe perſuadere nõ poteſt adeo uiua uidebatur. Inſidere.inherere.infigi ac ſub ſidere ſic ut membra digitis cederent. Et metuit preſſos ueniat ne liuor in artus. Et timet ĩquit ne membra manu preſſa liuorem & nigra quædam ſigna concipiant.Liuor autẽ eſt illud:ſignũ ſubnigrum quod in corpore percuſſo uideri ſolet:cui quoniam inuidorum color ſimilis ẽ:liuor pro inuidia ſæpe numero ponitur. Heliadum lachrymas.ſuccina:quæ e populis in quas ſorores phaethõtis cõuerſas fuiſſe narrauit poeta defluere dicuntur. Baccæ.uniones. Cõcha ſidonide.purpura tyria. Tota cypro.per totam cyprum. ueneri nanq; dicata eſt cyprus inſula ciliciæ ſyriæq; obiecta:quõdam nouem regnorum ſedes:uariis quidem nominibus appellata. nã & atamantida & ceraſtin.& aſpeliã.& amathuſam & macaran & Crypton & coliniam Plynius ſcribit fuiſſe appellatam.Cyprus autẽ dicta ẽ a cypro cinyre filia:uel a cypero flore uel ut aſtynomus ſcribit:quia priuſ cryptos appellata fuit eo quod ſæpenumero a mari fuit occultata:dei der littera abiecta cypros uocata.

Eburnea ſtatua in uirginẽ

Peccauere meæ? quod dixit crimen in illis?
Exilio pœnam potius gens impia pendat
Vel nece: uel ſi quid medium eſt mortiſq; fugęq;.
Idq; quid eſſe poteſt: niſi uerſæ pœna figuræ?
Dum dubitat: quo mutet eos: ad cornua uultum
Flexit: & admonita eſt hęc illis poſſe relinqui:
Grandiaq; in toruos trãſformat mẽbra iuuẽcos.
Sunt tamen obſcœnæ uenerem ppoetides auſæ
Eſſe negare deam: pro qua ſua numinis ira
Corpora cum forma primæ uulgaſſe feruntur.
Vtq; pudor ceſſit: ſanguiſq; induruit oris:
In rigidum paruo ſilicem diſcrimine uerſæ.
Quas quia pygmalion euũ per crimina agẽtes
Viderat: offenſus uitiis: quæ plurima menti
Fœmineę natura dedit: ſine coniuge cælebs
Viuebat: thalamiq; diu conſorte carebat.
Interea niueum mira feliciter arte
Sculpſit ebur: formãq; dedit: qua fœmina naſci
Nulla poteſt: operiſq; ſui concepit amorem.
Virginis eſt uere facies: quam uiuere credas:
Et ſi non obſtet reuerentia: uelle moueri.
Ars adeo latet. arte ſua miratur: & haurit
Pectore pygmalion ſimulati corporis ignes.
Sępe manus operi temptantes admouet: an ſit
Corpus. an illud ebur. nec adhuc eburẽ fatetur.
Oſcula dat: reddiq; putat: loquiturq;: tenetq;.
Et credit tactis digitos inſidere membris.
Et metuit: preſſos ueniat ne liuor in artus.
Et modo blãditias adhibet. modo grata puellis
Munera fert illi conchas: teretesq; lapillos:
Et paruas uolucres: & floresmille colorum
Lilia: perpictaſq; pilas: & ab arbore lapſas
Heliadũ lachrymas: ornat quoq; ueſtibus artus.
Dat digitis gẽmas. dat longo monilia collo.
Aure leues baccæ. redimicula pectore pendent.
Cuncta decẽt. nec nuda minus formoſa uidetur.
Collocat hanc ſtratis concha ſidonide tinctis.
Appellatq; tori ſociam acclinataq; colla
Mollibus in plumis tanq̃ ſenſura reponit.
Feſta dies ueneris tota celeberrima cypro

Venerat: & blandis indute cornibus aurum
Conciderant ictæ niuea ceruice iuuencę:
Thuraq; fumabant: cum munere fũctus ad aras
Constitit: & timide. si dii dare cuncta potestis:
Sic coniunx opto: non ausus: eburnea uirgo:
Dicere pygamilion: similis mea dixit eburnæ.
Sensit ut ipsa suis aderat uenus aurea festis:
Vota quid illa uelint: & amici numinis omen
Flãma ter accensa est: apicemq; per aera duxit.
Vt rediit: simulacra suæ petit ille puellæ:
Incumbensq; toto dedit oscula. uisa tepere est.
Admouet os iterũ. mãibus quoq; pectora tẽptat
Temptatum mollescit ebur: positoq; rigore
Subsedit digitis: ceditq; ut hymetia sole
Cera remollescit: tractataq; pollice multas
Flectitur in facies: ipsoq; fit utilis usu.
Dum stupet: & dubie gaudet: falliq; ueretur:
Rursus amãs: rursusq; mãu sua uota retractat.
Corpus erat. saliunt temptatę pollice uenæ.
Tum uero paphius plenissima concipit heros
Verba: quibus ueneri grates agit: oraq; tandem
Ore suo non falsa premit. data oscula uirgo
Sensit: & erubuit: timidumque ad lumina lumẽ
Attollens pariter cum cęlo uidit amantem.
Coniugio quod fecit adest dea: iamque coactis
Cornibus in plenum nouies lunaribus orbem
Illa paphum genuit: de quo tenet insula nomen.
Editus & ille est: qui si sine prole fuisset:
Inter felices cinyras potuisset haberi.
Dira canam. procul hinc natæ. ꝓcul este parẽtes.
Aut mea si uestras mulcebunt carmina mentes:
Desit in hac mihi parte fides. nec credite factum.
Vel si credetis: facti quoque credite pœnam.
Si tamen admissum sinit hoc natura uideri:
Gentibus ismariis & nostro gratulor orbi.
Gratulor huic terræ: quod abest regionibus illis:
Quæ tantum genuere nefas. sit diues amomo
Cinnamaq; costumque suam sudataque ligno
Thura ferat: floresque alios pachaica tellus:
Dum ferat & myrrhã. tanti noua non fuit arbor.
Ipse negat nocuisse tibi sua tęla cupido
Myrrha: facesque suas a crimine uindicat isto.
Stipite te stygio tumidisq; afflauit echidnis,
E tribus una soror. scelus est odisse parentem.
Hic amor est odio maius scelus. undique lecti

Blandis cornibus. nõ infestis: sed mitibus. cornua autem uictimarum in aurari solebant. Munere. Sacrificio. Ad aras. Apud altaria. Venus aurea. pulchra. Et amici numinis omẽ Flãma ter accensa est. ordo est. & flãma ter accensa est omen amici & propicii numinis. Apicem. scintillam. Subsedit. cedit. Vt hymetia cera. hymetus atticæ mons est optimi mellis fertilissimus. Corpus erat. proprie dixit. nã corpus uiuum proprie uocatur. caro autem mortua: ut q̃ a cadendo sit dicta. Saliunt. Mouẽtur. Paphius heros. Cyprius pygmalion. Verba plenissima. copiosissima. ornatissima. Ora non falsa. Veram faciem. De quo tenet insula nomen. Nam cyprus dicta est etiã paphos a Papho pygmaliõis filio. Editus & ille est. Cinyras Pygmalionis filius Myrrham genuit: quæ nefando patris amore capta: nutricis opera cũ eo inscio cõcubuit: adonemq; cõcepit: quod cum resciuisset pater: stricto ense filiam persequi cœpit. illa uero fugiens in arabiam usq; peruenit: ubi longo errore fessa deorum miseratione in arborem sui nominis fuit mutata. Inter felices. nam cypriorũ rex fuit in primis potẽs. Aut mea si uestras. Aut inquit si mea carmina uos delectabunt. nõ lite credere ea fuisse facta: quæ hoc loco scribentur de Myrrha cinyræ filia. Si tamen admissũ. bene dubitat poeta an tantum sceleris fuerit cõmissum. Nam contra naturam esse uidetur: ut liberi parenthes flagitiose: ac usq; ad coitũ amẽt.

Gentibus Ismariis. Traciis. Nostro orbi. Thraciæ. Nam orpheus thrax fuit. Abest. Remota est. Sit diues amomo. Amomum herba est suauissimi odoris non in arabia modo: sed ĩ ponto armeniaq; nascens: ut Plynius scribit. Papho

Cinnama. Cinnamum herba est medica: qua arabia felix maxime cõmendatur. Costumq; suam. costus frutex est grati odoris in arabia nascens. Sudata thura. per sudorem quodam modo emissa. Thurifera autẽ regio est Sabæa. Pãchaica tellus. panchæa regio apud sabæos: in q̃ thuriferæ arbores nascuntur. Vnde Vergilius. Totaq; thuriferis pãchaia pinguis aristis. Tãti noua non fuit arbor: ut pater cũ filia coire debuerit. Myrrhaĩ arborem

Vindicat. liberat. Etribus una soror. una ex tribus furiis Tisiphõe Alectoue aut megæra. Vndiq; lecti proceres. Electi prĩcipes.

Te cupiunt proceres: totoq; oriente iuuentus
Ad thalami certamen adest. ex omnibus unum
Elige myrrha uirū: dū non sit ex omnibus unus.
Illa quidem sentit: fœdoq; repugnat amori.
Et secum. quo mente feror? quid molior inquit?
Dii precor & pietas sacrataq; iura parentum
Hoc prohibete nefas: sceleriq; resistite nostro:
Si tamē hoc scelus ē. sed enim damnare negatur
Hanc uenerē pietas: coeuntq; animalia nullo
Cętera delicto. nec habetur turpe iuuencæ
Ferre patrem tergo. fit equo sua filia coniunx.
Quasq; creauit: init pecudes caper: ipsaq; cuius
Semine concepta est: ex illo concipit ales.
Felices quibus ista licent. humana malignas
Cura dedit leges: & quod natura remittit:
Inuida iura negant. gentes tamen esse feruntur:
In quibus & nato genitrix: & nata parenti
Iungitur: & pietas geminato crescit amore.
Me miseram: q̄ non nasci mihi contigit illic:
Fortunaq; loci lædor. quid in ista reuoluor?
Spes interdictæ discedite. dignus amari
Ille: sed ut pater est. ergo si filia magni
Non essem cinyræ: cinyræ concumbere possem:
Nūc quia iā meus est: non est meus. ipsaq; dāno
Est mihi proximitas. aliena potentior essem.
Ire libet procul hinc: patriæq; relinquere fines:
Dū scelus effugiam. retinet malus ardor amātē:
Vt præsens spectem cinyram: tangāq; loquarq;:
Oscula q; admoueam: si nil conceditur ultra.
Vltra autem sperare aliquid potes impia uirgo?
Et quod confundas & iura & nomina sentis?
Tu ne eris & matris pellex: & adultera patris?
Tu ne soror nati? genitrixq; uocabere fratris?
Nec metues sacro crinitas angue sorores?
Quas facibus sæuis oculos atq; ora petentes
Noxia corda uident? at tu dum corpore non es
Passa nefas: animo ne concipe: ne ue potentis
Concubitu uetito naturę pollue fœdus.
Velle puta. res ipsa uetat. pius ille: memorq;
Moris. & o uellem similis furor esset in illo.
Dixerat. at cinyras: quem copia digna procorū
Quid faciat dubitare facit: scitatur ab ipsa
Nominibus dictis: cuius uelit esse mariti.
Illa silet primo: patriq; in uultibus hærens
Aestuat: & tepido suffundit lumina rore.

Ad thalami certamen. Ad nuptias tuas certati petēdas aduenit. Dū non sit ex omnibus unus. Hoc est uno patre excepto quem uis ex omnibus elige. Si tamen hoc scelus est. Myrrha amore uicta dubitat an sit nefas cū patre coire. Init pecudes. Cum pecudibus coit. Nam inire cum accusatiuo iunctum animal significante coire significat. Felices quibus ista licent. Ex nimio ardore ista prouenit exclamatio: q̄ Myrrha & brutorum uitam commendat & ciuilem detestatur ut difficilem & duram. Inuida iura. Quæ humano generi inuidere uidentur: ne is quæ a natura permittuntur: frui possit. Negant. Prohibent. Gentes tamen esse feruntur. Hi sunt troglodyte uariæq; Aethiopum natiōes: q & Vxores habent cōmunes & brutorum more uiuunt.

Spes interdictæ Legibus prohibitæ. Remittit. permittit. Cinyræ concumbere possem. cū cynira. græca enim loquendi est figura. Nunc quia iam meus est. pater. Non est meus. nō potest esse meus maritus. Est mihi proximitas. cō sanguinitas ipsa mihi obest. Malus. ardor. turpis amor. Amātem. me subaudiamus. Si nil cōceditur ultra. coitum innuit. hoc est si mihi cū eo concumbere non licet: quæ est ultima amoris linea. Vltra autem, seipsam increpat myrrha: quod coire cū patre affectet: quo quidem modo & iura consanguinitatis & nomina confunderē tur. Nam filia id quod est nefandissimum: & matris pellex esset & adultera patris. Esset præterea filiorum & soror & mater: quod penitus consanguinitatis nomina cōfundit. Sacro angue. execrandis anguibus & uiperis. Crinitas sorores. Eumenidas. furias. Se autem ipsam myrrha reprehendit: quāuis ab alio increpari uideatur.

Velle puta. Te subintelligamus. non patrem: ut quidam. Res ipsa. rei turpitudo. Memor moris. Iuris & honesti. Similis furor esset in illo. Vt quid iura uelint obliuiscereturr. Nominibus dictis. Expositis procorū nominibus. Tepido rore. Tepidis lachrymis.

Virginei cinyras hæc credens esse timoris:
Flere uetat: siccat que genas: atq; oscula iungit.
Myrrha datis nimium gaudet: consultaq; qualē
Optet habere uirum: similem tibi dixit. at ille
Non intellectam uocem collaudat: & esto
Tam pia semper ait. pietatis nomine dicto:
Demisit uultus sceleris sibi conscia uirgo.
Noctis erat medium: curasq; & corpora somnus
Soluerat. at uirgo cinyreia peruigil igne
Carpitur indomito: furiosaq; uota retractat.
Et modo desperat. modo uult tēptare: pudetq;.
Et cupit: & quid agat: non inuenit. utq; securi
Saucia trabs ingens: ubi plaga nouissima restat:
Quo cadat ī dubio est: omniq; a parte timetur:
Sic animus uario labefactus uulnere nutat
Huc leuis atq; illuc: momentaq; sumit utroq;.
Nec modus & reqes: nisi mors reperitur amoris.
Mors placet. erigitur: laqueoq; innectere fauces
Destinat. & zona summo de poste reuincta
Care uale cinyra. causamq; intellige mortis:
Dixit: & aptabat pallenti uincula collo.
Murmura uerborum fidas nutricis ad aures
Peruenisse ferunt limen seruantis alumnæ.
Surgit anus: reseratq; fores: mortisq; paratæ
Instrumenta uidens spatio conclamat eodem.
Seq; ferit: scinditq; sinus: ereptaq; collo
Vincula dilaniat. tum denique flere uacauit.
Tū dare cōplexus: laqueique requirere causam.
Muta silet uirgo: terramq; immota tuetur.
Et deprensa dolet tardæ conamina mortis.
Instat anus canosq; suos & inania nudans
Vbera: per cunas alimentaq; prima precatur:
Vt sibi eōmittat. quicquid dolet: illa rogantem
Auersata gemit. certa est exquirere nutrix.
Nec solatur sponderefidem. dic inquit: opemq;
Me sine ferre tibi. non est mea pigra senectus.
Seu furor est: habeo quod carmine sanet & herbis.
Siue aliquis nocuit. magico lustrabere ritu.
Ira deum siue est: sacris placabimus iram.
Quid rear ulterius? certe fortuna domusq;
Sospes ab incursu est. uiuūt genitrixq; paterque.
Myrrha patre audito suspira duxit abimo
Pectore. nec nutrix etiam nunc concipit ullum
Mente nefas: aliquemq; tamen præsentit amorē.
Propositiq; tenax: quodcūque est orat: ut ipsi

Hæc credēs. Signa subaudiamus. Datis. oscu lis. Consulta. interrogata. Non intellectā uo cem. Figuram qua Myrrha se patris amore ca/ ptam innuerat patri respondens se illi maritum similem habere uelle. Demisit uultus. Demisit oculos in terram. Carpitur. cruciatur. Igne ī domito. Amore quem domare ac uincere nō po terat. Furiosa uota retrtactat. Furiosam cupi/ ditatem cum patre coeundi resumit & animo re uoluit. Eleganter autem ut omnia poeta expri/ mit puellæ amore ardentis cogitationes atq; af fectus. Saucia. Percussa securibus. Trabs in/ gēs. Maxima arbo r. He autem similitudīe ostē dit poeta quanta in ambiguitate foret aīus Myr rhæ. Vbi plaga nouissima. Quando ultimus ictus restat. Quo cadat: In quam partem ca= dat: anteriorem an posteriorem: dexram an sini stram. Vario uulnere. Vario affectu. Vtroq;. in utranq; partem. Nec modus. finis ac termi= nus. Destinat. deliberat. Zonà. Cingulo. De summo poste. de summitate hostii. Reuincta religata. Care uale cinyra. amatorie myrrha ci nyram nomine proprio appellat. Patris enim nomen odio habebat: ut quod sibi esse impedi/ mento putabat: ne optato concubitu potiretur.

Pallenti collo. hypaliage ē. Ipsa enim myrrha pallescens intelligitur. Seruantis. custodientis.

Referat. Aperit. Scinditq; sinus. uestium sub audiatur. id autem in magnis doloribus fieri cō sueuit. Tū deniq; flere uacauit. hoc est posteaq̄ uincula dilaniauit: tum tādem flendi tempus ha buit nutrix. Muta silet uirgo. Tanq̄ muta.

Tuetur. Aspicit id quod indignantes dolen/ tesq; facere solent. Et deprēsa dolet tardæ co/ nāina mortis: hoc ē myrrha dolet conatus mor tis a nutrice deprehēsos fuisse & intellectos. Pro prie autem minus honesta deprehendi dicūtur.

Vt sibi committat. Vt sibi reuelet. Auersata. Aspernata cum quadam uultus auersiōe. Nec solam spōdere fidem. Nec solam fidem promit/ tere: sed etiam opem & auxilium. Me sine. me permitte. Seu furor est. insanus amor. Siue ali quis nocuit. carminibus & incantationibus. Lu strabere. purgaberis. Propositiq; tenax. In pro posito perseuerans anus. Vt ipsi. Sibi in soluta diceretur oratione.

Furibunda.furenti ſimilis,uirginis autem amantis decorum pulchre ſeruat poeta. Solent enim quo uehementius quod appetunt uirgines amore captæ:eo magis diſſimulare. Inſtanti.nutrici ſubaudiatur. Et īdiciū laquei.hoc eſt minatur ſe indicaturam patri:quod ſe ſuſpendere uoluerit myrrha. Et officium ſpondet. Auxilium promittit. Obortis.ſubito natis. Et o dixit felicem coniuge matrem. Figurata oratione utitur myrrha:quo honeſtius amorem ſuum in patrem nutrici cōfiteatur.Et autem emphaſis : cum ex aliquo dicto latens aliquid eruitur:ut apud Vergilium.Non licuit thalami expertem ſine crimie uitam Degere more feræ. q̄q̄.n.ut ſcribit Quintilianus de matrimonio q̄

Indicet:& gremio lachrymantem tollit anili.
Atq; ita cōplectens infirmis membra lacertis:
Sēſimus īquit amas:& i hoc mea(pone timorē)
Sedulitas erit apta tibi.nec ſentiet unquam
Hoc pater.exiliit gremio furibunda torumq;
Orepremens deſcede precor:miſeroq; pudori
Parce ait:inſtanti deſcede:aut deſine dixit.
Quærere quid doleā.ſcelus ē:q̄d ſcire laboras.
Horret anus:tremulaſq; manus anniſq; metuq;
Tēdit:& ante pedes ſupplex procumbit alūnæ:
Et modo blanditur.modo ſi'non conſcia fiat:
Terret:& indicium laquei cœptæq; minatur
Mortis:& officium commiſſo ſpondet amori.
Extulit illa caput:lachrymiſq; impleuit obortis
Pectora nutricis:conataq; ſępe fateri:
Sępe tenet uocem:pudibunda q; ueſtibus ora
Texit.& o dixit felicem coniuge matrem.
Hactenus:& gemuit:gelidos nutricis in artus
Oſſaq;(ſenſit enī)penetrat:tremor albaq; toto
Vertice canicies rigidis ſtetit hirta capillis.
Multaque ut excuteret diros:ſi poſſet:amores:
Addidit.at'uirgo ſcit ſe non falſa moneri.
Certa mori tamen eſt:ſi non potiatur amore.
Viue ait hęc.potiere tuo.non auſa parente
Dicere conticuit:promiſſaque,numine firmat:
Feſta piæ cereris celebrabant annua matres:
Illa quibus niuea uelatæ corpora ueſte
Primitias frugum dant ſpicea ſerta ſuarum.
Perque,nouem noctes uenerem tactuſque uiriles
In uetitis numerant.turba cinyreis in illa
Regis adeſt coniunx arcanaque ſacra frequētat.
Ergo legitima uacuus dum coniuge lectus:
Nacta grauē uino cinyrā male ſedula nutrix
Nomine mentito ueros exponit amores:
Et faciem laudat:quęſitis uirginis annis:
Par aiteſt myrrhæ:quā poſtq̄ adducere iuſſa eſt:
Vtque domum rediit:gaude mea dixit alumna:
Vicimus,infelix non toto pectore ſenſit
Letitiam uirgo.pręſagaque pectora mærent:
Sed tamen & gaudet.tanta eſt diſcordia mentis

Furibunda.furenti ſimilis,uirginis autem amantis decorum pulchre ſeruat poeta. Solent enim quo uehementius quod appetunt uirgines amore captæ:eo magis diſſimulare. Inſtanti.nutrici ſubaudiatur. Et īdiciū laquei.hoc eſt minatur ſe indicaturam patri:quod ſe ſuſpendere uoluerit myrrha. Et officium ſpondet. Auxilium promittit. Obortis.ſubito natis. Et o dixit felicem coniuge matrem. Figurata oratione utitur myrrha:quo honeſtius amorem ſuum in patrem nutrici cōfiteatur.Et autem emphaſis : cum ex aliquo dicto latens aliquid eruitur:ut apud Vergilium.Non licuit thalami expertem ſine crimie uitam Degere more feræ. q̄q̄.n.ut ſcribit Quintilianus de matrimonio q̄ ritur Dido:tamen huc erupit eius affectus ut ſine thalamis uitam hominum non putet:ſed ferarum.Hac uero figura ea ſignificare ſolemuſ:quæ ſi aperte dicerentur minus decerent: turpiaq; uiderentur. Hactenus. Locuta eſt ſubintelligat.

Et gemuit.gemitum & ſuſpirium emiſit. Senſit.n.hoc eſt cognouit nefandum myrrhæ amorem.eſt autem parenthęſis cauſam ſignificans.

Stetit hirta.erecta eſt. Addidit.Dixit. Excuteret.expelleret.ex animo eiiceret. Diros amores. Tetros ac turpes. Scit ſe nō falſa moneri. Hoc eſt cognoſcit ea quæ a nutrice dicuntur eſſe uera. Potiere tuo.hic eſt diſtinguendum. nam nutrix non eſt auſa dicere parente impedita pudore. Numine.iureiurādo. Feſta pie cereris. theſmophoria a græcis ſacra cereris appellant: quæ quidē tanta caſtitate per decem dies:ut ſcribit Diodorus:celebrabantur : quantam inuenti frumenti donum poſtulabat. Sacra autem cereris cum Proſerpinæ ſacrificiis confudiſſe uidet poeta.cereri nanq; ſacrificabant priſci:decemq; dies feſtos agebant:cum ſemen in terrā iactabatur:quibus quidem diebuſ conuiciis iinuicem uti conſueuere.uti deæ dolor ex filiæ raptu conceptus riſu ac uerborum ſcurrilitate mitigaret. Proſerpinæ uero meſſis tempore ſacra faciebāt: quo quidem tempore coronas ſpiceas ex frugū primitiis deæ dicabant. Velatæ corpora.uelata corpora habentes & tecta. Niuea ueſte. candida quali in ſacris cereris utebantur matronæ ad ſignificandam animi puritatem. In uetitis. inter uetita ac legibus prohibita. Male ſedula. Ad malum ſtrenua. Quæſitis annis. A cinira. Paraiteſt Myrrhæ. Aequalis & tot annos: quot Myrrha eſt nata. Vicimus. Optinuimus id quod tantope optas. Præſaga pectora. Malorum ſubaudiatur. Tanta eſt diſcordia mentis. Vt ſimul & gauderet & mæreret Myrra.eſt aūt acclamatio in myrrhæ leuitatem.

Tempus erat quo cuncta silent: interque triones
Flexerat obliquo plaustrum temone bootes.
Ad facinus uenit illa suum. fugit aurea cęlo
Luna. tegunt nigræ latitantia sidera nubes.
Nox caret igne suo. primus tegis icare uultus:
Erigoneq; pio sacrata parentis amore.
Ter pedis offensi signo est reuocata. ter omen
Funereus bubo letali carmine fecit.
It tamẽ: & tenebræ minuũt noxq; atra pudorem.
Nutriciſque manum leua tenet. altera motu
Cęcum iter explorat. thalami iam limina tangit.
Iamq; fores aperit. iam ducitur intus. at illi
Poplite succiduo genua intremuere: fugitq;
Et color & sanguis: animusq; reliquit euntem.
Quoq; suo ꝓpior sceleri ẽ: magis horret: & ausi
Pœnitet: & uellet non cognita posse reuerti.
Contantem longęua manu deducit: & alto
Admotam lecto cum traderet: accipe dixit:
Ista tua est cinyra: deuotaq; pectora iunxit.
Accipit obscœno genitor sua uiscera lecto:
Virgineosq; metus leuat: hortaturq; timentem.
Forsitan ætatis quoque nomine filia dixit.
Dixit & illa pater: sceleri ne nomina desint.
Plena patris thalamis excedit: & impia diro
Semina fert utero: conceptaq; crimina portat.
Postera nox facinus geminat. nec finis in illa est.
Cũ tandem cinyras auidus cognoscere amantem
Post tot concubitus: illato lumine uidit
Et scelus & natam: uerbisque dolore retentis
Pendenti nitidum uagina deripit ensem.
Myrrha fugit: tenebrisq; & cæcæ munere noctis
Intercepta neci est: latosque uagata per agros
Palmiferos arabas panchęaque rura reliquit.
Perque nouem errauit redeuntis cornua lunę:
Cum tandem terra requieuit fessa sabæa.
Vixque uteri portabat onus. tum nescia uoti
Atque inter mortisque metus & tedia uitæ
Est tales complexa preces. si qua patetis
Numina confessis: merui: nec triste recuso
Supplicium. sed ne uiolem uiuosq; superstes:
Mortuaq; extinctos: ambobus pellite regnis.
Mutatæq; mihi uitamque necemque negate.
Numen confessis aliquod patet. ultima certe
Vota suos habuere deos. nam crura loquentis
Terra superuenit: ruptosque obliqua ꝑ ungues

Tempus erat. intempestam nocten describit ac mediam: quæ quod cuncta sileant: conticiniũ uocatur. Inter triones. Stellæ sunt ad polum arcticum triones qui a numero septentriones uocantur. Bootes. sidus est qui & arctophilax appellatur. Aurea luna. Pulchra & nitida. Sidera latitantia. Ne tantum scelus aspicerent. Igne suo. Propriis siderum luminibus. Primus tegis icare uultus. ne tantum scelus aspiceres. Icari autem erigonesq; filiæ historia fuit nobis exposita. nam erigone in icarum patrem adeo pia fuit: ut cum eum a rusticis iteremptum comperisset mori omnino decreuerit. sed miseratione deorũ ambo inter sidera fuere collocati. Ter pedis offensi. ter. n. cum ad cubiculum patris duceretur pedes offendit: id quod eam a tanto scelere reuocare uidebatur. Funereus bubo. funestus. est autẽ auis pessimi ominis. Cæcum iter. Obscurum. Morem aũt exprimit in tenebris ambulantium.

Iam ducitur intus. aduerbium loci ꝑ aduerbio ad locum est positum. Intro enim duci quis dicitur. Poplite succiduo. qui cadenti similis erat. Eleganter autem exprimit gestum timidæ uirgis aliquid sceleris aggressuræ. Magis horret. ualidius timet. Lõgæua. nutrix uetula. Deuota pectora. detestata. execrata. Sua uiscera. suam filiam quam ex suis uisceribus genuerat. Aetatis nomine. ratione ætatis. Nam cinyras senex erat.

Ne nomina. pia & oĩ ueneratione digna subaudiantur. Plena patris. Semine subaudiatur. hoc est grauida ex patre facta. Auidus cognoscere. Cupidus cognoscendi. Deripit. Extrahit. Intercepta. erepta. Palmiferos arabas. apud quos multæ palmæ nascuntur. Panchæa rura. arabica. est enim panchaia regio arabiæ felicis. Per nouem cornua. per nouẽ menses. Terra sabæa. sabæi populi sunt arabiæ felicis: apud quos thus myrrhaq; abunde nascuntur. Nescia uoti. quid cuperet ignara. Est tales complexa preces. apprehendit tales preces. Patetis confessis. hoc ẽ. si exauditis confitentes sua crimina. Ambobus regnis. & uiuorum & mortuorum. Mutatæ mihi. transformatæ. Optat. n. ut i aliam trãsmutet figuram sic ut neq; uiuat neq; moriatur. Vltima uota. ultimæ preces. Suos deos. propicios.

Porrigitur.Protenditur.plongatur. Firmamina.firmamenta atq; fundamenta. Ossaq; robur agunt.hoc est ossa lignum efficiuntur:in lignumq; crassius conuertuntur. In paruos digiti.Eunt subaudiatur.est.n.prozeugma. Duratur cortice pellis.hoc est.pellis in durum corticem cõmutatur. Grauem uterꝝ.grauidum. Nondum.n.pepererat. Obruerat.texerat.operuerat. Non tulit illa moram.hoc est.Non potuit expectare:ut cortex collum caputq; operiret:sed crescenti cortici caput sũmittens occurrit faciemq; occultauit. Cum corpe.Cum carne. Venienti ligno.succrescenti. Subsedit.summisit se. Flet tamen.hoc ad naturam arboris myrrhæ referẽ.sponte nanq; sudat:ut scribit Pli. etiam anteq̃ incidatur.guttæ aũt illæ quæ ex arbore cadunt:stactæ uocantur: quæ in omni myrrhæ genere optinẽt principatum.multa uero sũt myrrhæ genera:de qbus copiose plinius scribit.

Porrigitur radix longi firmamina trunci:
Ossaq; robur agunt:mediaq; manente medulla
Sanguis it in succos.in magnos brachia ramos.
In paruos digiti.duratur cortice pellis.
Iamq; grauem crescens uterꝝ præcinxerat arborẽ
Pectoraque obruerat:collumq; operire parabat.
Non tulit illa moram:uenientiq; obuia ligno
Subsedit:mersitq; suos in cortice uultus.
Q uæ q̃q̃ amisit ueteres cum corpore sensus:
Flet tamen:& tepidæ manant ex arbore guttæ.
Est honor & lachrymis:stillataq; cortice myrrha
Nomen herile tenet:nulloq; tacebitur æuo.
At male conceptus sub robore creuerat infans:
Q uærebatq; uiam:qua se genitrice relicta
Exereret.media grauidus tumet arbore uenter.
Tẽdit onus matrẽ.neq; habẽt sua uerba dolores.
Nec lucina potest parientis uoce uocari.
Nitenti tamen est similis:curuataq; crebros
Dat gemitus arbor:lachrymisq; cadẽtibus hũet.
Constitit ad ramos mitis lucina dolentes:
Admouitque manus:& uerba puerpera dixit.
Arbor agit rimas:& scisso cortice uiuum
Reddit onus.uagitq; puer:quẽ mollibus herbis
Naiades impositum lachrymis unxere parentis.
Laudaret faciem liuor quoq;.qualia nanq;
Corpora nudorum tabula pinguntur amorum:
Talis erat:sed ne faciat discrimina cultus:
Aut huic adde leues:aut illis deme pharetras.
Labitur occulte:fallitque uolatilis ætas:
Et nihil est annis uelocius.ille sorore
Natus auoq; suo:qui conditus arbore nuper.
Nuper erat genitus.mõ formosissimus infans:
Iam iuuenis.iam uir.iam se formosior ipso est.
Iam placet & ueneri:matrisque ulciscitur ignes.
Nãque pharetratus dum dat puer oscula matri:
Inscius extanti distrinxit arundine pectus.
Læsa manu natum dea repulit.altius actum
Vulnus erat specie:primoque fefellerat ipsam.
Capta uiri forma non iam cythereia curat
Littora.non alto repetit paphõ æquore cinctam.

Adonis in florẽ.

Est honor & lachrymis.pcium. At male conceptus. Adonis exicesto patris ac filiæ coitu natus in tãtam creuit pulchritudinem: ut eius amore uenus caperetur:quo cũ ut diutius esse posset: una cum illo uenationibus indulgebat:pcipueq; fugacium animalium.Feras autem natura armatas uitabat: Adonimq; ut sibi ab illis caueret admonebat.Ille uero gloriæ suauitate motus aprũ excipere ausus ab eo fuit interemptus.quod cũ uenus resciuisset: in purpureum florem illum cõmutauit. At male.scelerate. Exereret.egereret. Tendit.extendit.ac distentam reddit. Humet.Madescit. Verba puerpera.hoc est puerperio pfutura. Arbor agit rimas.scinditur atq; aperitur. Onus uiuum.puerꝝ uiuum. Lachrymis parentis.periphrasis est myrrhæ quæ ab arbore stillat:guttatimq; cadit:ut lachrymare uideatur. Liuor quoq;.Inuidia.eximia aũt maxime ẽ facies:quæ ab inuidis quoq; laudatur. Amorum. Cupidinum qui nudi cũ pharetris pinguntur. Matris ignes.amores: furoresq; Myrrhæ matris. Nãq; pharetratus.Cupido pharetra ornatus. Inscius.Inuitus. Extanti arundine. extra pẽdenti sagittã. Distrinxit.rasit.uulnerauit. Altius specie. Altius q̃uidebatur. Cythereia littora.Cythera insula ẽ cum oppido antea porphyrusa appellata a pulchritudine marmorum quæ ibi effodiebantur:ut scribit Aristoteles:una ex cycladibus ueneri dicata:quod ĩ mari nata ad eã primum concha peruenisse fertur.Dicta sunt aũt Cythera a Cythero phœnicis filio. Paphõ Cyprum.Sed Cypri quoq; est urbs paphos ueneris templo nobilis. Piscosamq; gnidon.gnidos urbs est dorica:ubi ueneris & templum & simulachrum uisebatur a Praxitele sculptum tanta arte:ut quidam illius amore captus sustinuerit intra sacellum p noctem includi ac deæ simulacrum ita amplecti: ut spermate quoq; ingnaret.

Piſcoſamq; gnidō grauidāq; amathūta metallis:
Abſtinet & cælo. cælo pręfertur adonis.
Hūc tenet. huic comes ē. aſſuetaq; ſemp ī umbra
Indulgere ſibi: formamque augere colendo.
Per iuga. per ſiluas. dumos & ſaxa uagatur
Vſq; genu ueſtem ritu ſuccincta dianæ.
Hortaturque canes: tutęque animalia prædę:
Aut pronos lepores: aut celſum in cornua ceruū:
Aut agitat damas. at fortibus abſtinet apris.
Raptoreſq; lupos armatoſq; unguibus urſos
Vitat: & armenti ſaturatos cæde leones.
Te quoq; ut hos timeas: ſi quid ꝓdeſſe monēdo
Poſſet: adoni monet. fortiſq; fugacibus eſto
Inquit. in audaces non eſt audacia tuta.
Parce meo iuuenis temerarius eſſe periclo:
Ne ue feras: quibus arma dedit natura: laceſſe.
Stet tibi ne magno tua gloria. non mouet ętas:
Nec facies: nec quæ uenerem mouere: leones:
Setigeroſque ſues: oculoſq; animoſq; ferarum.
Fulmen habent acres in aduncis dentibus apri.
Impetus eſt fuluis: & uaſta leonibus ira.
Inuiſumq; mihi genus eſt. quæ cauſa roganti:
Dicam ait: & ueteris monſtrum mirabile culpæ.
Sed labor inſolitus iam me laſſauit: & ecce
Opportuna ſua blanditur populus umbra:
Datque torum ceſpes. libet hac requiſcere tecum.
Et requieuit humo: preſſitq; & gramen & ipſum.
Inque ſinu iuuenis poſita ceruice recliuis
Sic ait: ac mediis interſerit oſcula uerbis:
Forſitan audieras aliquam certamine curſus
Veloces ſuperaſſe uiros. non fabula rumor
Ille fuit. ſuperabat enim. nec dicere poſſis
Laude pedum formæ ne bono pręſtantior eſſet.
Scitanti deus huic de coniuge. coniuge dixit
Nil opus eſt atalanta tibi. fuge coniugis uſum:
Nec tamen effugies: teque ipſa uiua carebis.
Territa ſorte dei per opacas innuba ſiluas
Viuit: & inſtantem turbam uiolenta procorum
Conditione fugat. nec ſum potienda: niſi inquit
Victa prius curſu. pedibus contendite mecum.
Prędia ueloci coniunx thalamiq; dabuntur.
Mors precium tardis. ea lex certaminis eſto.
Illa quidem immitis. ſed tanta potentia formæ.
Venit ad hanc legem temeraria turba procorum.
Sederat hippomenes curſus ſpectator iniqui:

Grauidamq; amathuntha: amathus urbs fuit Cypri æriſodinis abundans: propter quod poeta illam metallis grauidam uocat. Cælo præfertur Adonis. Lepida emphaſis: ex qua colligitur q̄ formoſius fuerit Adonis. Succincta ueſtem. Succinctam & ſubtractam uſq; ad genua ueſtem habens. Aut pronos lepores. In caput inclinatos. crura nanq; anteriora habent breuiora. Fugacibus. aduerſus fugaces feras. Parce eſſe. Noli eſſe. Nec quæ uenerem mouere. hoc ē. ætas. forma. pulchritudo: quibus ego mota ſum: nihil feras mouent. Animos ferarum. Iram & rabiē ferarum. Fulmen habent. Sic. n. omnia protecerunt apri dentibus: ut fulmen illis ineſſe uideatur. Opportuna. cōmoda. Et ipſum Adonin. Illum. n. ſedere coegit. Poſita ceruice. Repoſito capite. Recliuis. Reclinata. Interſerit. interponit. Forſitā audieras. Atalanta Schœnei regis filia: cum oraculum de marito conſuluiſſet: reſpōſum accepit ipſi non opus eſſe marito. Cum uero & perniciſſima & formoſiſſima eſſet: a multis uxor petebatur. Ipſa uero ne eos prorſus aſpernari uideretur: edixit: ſe nulli alii nupturam quā a quo curſu foret ſuperata. Quod ſiquē ipſa ſuperaret: illum iri interfectum. Cum autem iam multos peremiſſet: Hippomenes Macarei filius ac Neptuni nepos uirginis amore captus in certamen cum ea deſcendit: ac Veneris ope quam inuocauerat: puellam ſuperauit. Sed cū uoti cōpos Veneri nihil gratiarū egiſſet Hippomenes: dea irata ſic illum in libidinem cōcitauit: ut in ſacello matri deum dicato cum atalanta concumbere coactus ſit. Quo flagitio mater deum indignata & Hippomenem in leonem & atalantam ī leænā conuertit atq; currui ſuo ſubiecit. Aliquā Quandam in ſoluta diceremus oratione. Nō fabula rumor ille fuit. Ille rumor non fuit falſus. Atalanta in leænam Hippomenes in leonē

Scitanti. roganti: ut ſciret. Deus. apollo. Sorte. oraclo. reſpōſo. Teq; ipſa uiua carebis. hoc eſt. Tua forma adhuc uiua priuaberis. Nā ī leænam fuit trāſſigurata. Innuba. Innupta. Virgo.

Procorū. Iuuenū ipſam uxorē petentiū. Cōditione fugat. Duram illis proponendo cōditionem a petendis ſuis nuptiis deterret. Potiēda. Habenda. Pedibus contendite mecum. Curſu mecum certate. Illa quidem immitis. Crudeliſ.

Sed tanta potentia formæ. acclamatio: qua ꝓcorum temeritas excuſatur.

Et petitur cuiquam. Affectui & indignatiõi ſeruit illa particula &. Indignatur enim Hippomenes quod quiſq; ſe tanto periculo exponat gratia illius habendæ uxoris. Poſito uelamine. Depoſita ueſte. Culpaui. accuſaui. dãnaui. Cõcipit ignem. In amorem incidit. Et nequis iuuenum. Amore nanq; atalantæ Captus Hippomenes timebat nequis ante ſe uictor euaderet. Inuidiãque timet. Ne inuidia ſibi ſit impedimento: quominus atalãta potiat: Hippomenes metuit. Paſſu alite. ueloci curſu. Exigit. Cogitat. Scythica ſagitta: uelociſſima. Scythæ nanq; plurimum ſagittãdo ualẽt. Aonio iuueni. Hippomeni Bœotio. Decoris. Pulchritudis. Refert. retrofert. Exponit autem poeta: quo modo curſus ipſe atalantæ pulchritudinem augeret. Talaria. alata erant calciamẽta. Genualia. genuum tegmina: & ornamẽta. Haud aliter. non aliter inquit candidum atalantæ corpus ruborem contraxerat: q̃ cũ auleũ purpureũ in dealbatis atriis extentũ ſolet umbra rubicũda parietes inficere. Dat. Tribuit parieti. Inficit. efficit & immittit. Hoſpes. hippomenes. Decurſa nouiſſima meta eſt. ad ultimam metam decurſum eſt. Eſt autem participium contra grammatices rationem formatũ de curſa. Penduntq;. perſoluunt. dant. Ex fœdere. ex lege. Facilem titulum. gloriã facile partam. Mecum confer. mecum te compone. Potentem. uoti compotem. A tanto. a tam generoſo. Nanq; mihi genitor. Maiores ſuos recenſet hippomenes: ut ſua generoſitate atalantæ animum ad ſe amandum pelliciat. a Neptuno nãq; originem ducit. Nec uirtus citra genus eſt. hoc eſt. a uirtute maiorẽ nõ degenero. Seu uincar. Dilemato colligit Hippomenes atalantam ſecũ certare debere. Schœneia. atalãta Schœnei regis filia. Molli uultu. miti ac manſueto. Quis deus formoſis inæquus. hoc eſt. Quis deus pulchris & formoſis inimicus hunc perdere cupit: iubetq; per caræ uitæ periculum meas quærere nuptias? Diſcrimine. periculo. Non ſum me iudice tanti. Vt tam formoſus iuuenis debeat perire. Nec forma tangor. nec pulchritudine moueor. Sed qđ puer adhuc ẽ. Subaudiat tãgor. Et mens intetrita leti. quæ nullo mortis timore terretur. Ab æquorea origine. a neptuno æquoriſ deo. Dum licet hoſpes abi. Dũ potes: recede opegrine. ẽ aũt apoſtrophe ad hippomenen: quẽ etſi amice admonere uidetur atalanta: ne ſecum currendo certet: ſecum tamen ipſa hæc loquitur.

Et petitur cuiq̃ per tanta pericula coniunx?
Dixerat: ac nimios iuuenum dãnarat amores.
Vt faciem & poſito corpus uelamine uidit:
Quale meum uel quale tuum: ſi fœmina fias:
Obſtupuit: tollenſq; manus ignoſcite dixit:
Quos modo culpaui. nõdũ mihi præmia nota:
Quæ petereris erant. laudando concipit ignem.
Et nequis iuuenum currat uelocius optat:
Inuidiamq; timet. ſed cur certaminis huius
Intemptata mihi fortuna relinquitur inquit?
Audentes deus ipſe iuuat. dum talia ſecum
Exigit hippomenes: paſſu uolat alite uirgo.
Quæ q̃q̃ ſcythica non ſegnius ire ſagitta
Aonio uiſa eſt iuueni: tamen ille decoris
Mirator magis eſt: & curſus facit ipſe decorem.
Aura refert ablata citis talaria plantis.
Tergaque iactantur crines per eburnea: queque
Poplitibus ſuberant picto genualia limbo:
Inq; puellari corpus candore ruborem
Traxerat: haud aliter: quã cum ſuper atria uelũ
Candida purpureũ ſimilẽ dat: & inficit umbrã.
Dũ notat hæc hoſpes: decurſa nouiſſima meta ẽ:
Et tegitur feſta uictrix atalanta corona.
Dant gemitũ uicti: penduntq; ex fœdere pœnas.
Non tamen euentu iuuenum deterritus horum
Conſtitit in medio: uultuque in uirgine fixo:
Quid facilem titulum ſuperando quæris inertes?
Mecum confer ait. ſeu me fortuna potentem
Fecerit: a tanto non indignabere uinci.
Nanq; mihi genitor macareus. acheſtius illi.
Eſt neptunus auus. pnepos ego regis aquarum.
Nec uirtus citra genus eſt. ſeu uincar: habebis
Hippomene uicto magnum & memorabile nomen.
Talia dicentem molli ſchœneia uultu
Aſpicit: & dubitat ſuperari an uincere malit.
Atq; ita. quis deus hunc formoſis dixit iniquus
Perdere uult? caræq; iubet diſcrimine uitæ
Coniugium petere hoc? non ſum me iudice tãti.
Nec forma tangor. poterã tamen hac quoq; tãgi.
Sed qđ adhuc puer ẽ. nõ me mouet ipſe: ſed ætas.
Quid? q; ineſt uirtus: & mens interrita leti?
Quid? q; ab æquorea nũeratur origine quartus?
Quid? q; amat: tantiq; putat cõnubia noſtra:
Vt pereat: ſi me ſors illi dura negarit?
Dũ licet hoſpes abi: thalamoſq; relique cruẽtos.

Coniugium crudele meum est. tibi nubere nulla
Nollet: & optari potes a sapiente puella.
Cur tamen est mihi cura tui tot iã ante pemptis?
Viderit. interea quoniam tot cæde procorum
Admonitus non est: agiturq; in tædia uitæ.
Occidet hic igitur: uoluit quia uiuere mecum?
Indignãq; necem precium patietur amoris?
Non erit inuidiæ uictoria nostra ferenda.
Sed non culpa mea est. utinam desistere uelles.
At quoniam es demens: utinam uelocior esses.
Ah q̃ uirgineus puerili uultus in ore est.
Ah miser hippomene. nollem tibi uisa fuissem:
Viuere dignus eras. q; si felicior essem:
Nec mihi coniugium fata importuna negarent:
Vnus eras cum quo sociare cubilia uellem.
Dixerat utq; rudis primoq; cupidine tacta
Quod facit ignorans amat: & nõ sentit amorem.
Iam solitos poscunt cursus populusq; paterq;:
Cum me sollicita proles neptunia uoce
Inuocat hippomenes. cytherea comprecor ausis
Ad sit ait nostris: & quos dedit adiuuet ignes.
Detulit aura preces ad me non inuida blandas:
Motaq; sũ: fateor. nec opis mora longa dabatur:
Est ager: indigenæ damascenum nomine dicunt:
Telluris cypriæ pars optima: quam mihi prisci
Sacrauere senes: templisq; accedere dotem
Hanc iussere meis. medio nitet arbor in aruo
Fulua comã. fuluo ramis crepitantibus auro.
Hinc tria forte mea ueniens decerpta ferebam
Aurea poma manu: nulliq; uidenda nisi ipsi.
Hippomenen adii. docuiq; quis usus in illis.
Signa tubæ dederant: cum carcere pronus uterq;
Emicat: & summam celeri pedelibat harenam:
Posse putes illos sicco freta radere passu:
Et segetis canæ stantes percurrere aristas.
Adiiciunr animos iuueni clamorq; fauorq;
Verbaq; dicentum. nunc nunc incũbere tempus.
Hippomene propera. nunc uiribus utere totis.
Pelle moram. uinces. dubium macareius heros
Gaudeat an uirgo magis his schœneia dictis.
O quotiens cum iam posset transire: morata est.
Spectatosq; diu uultus inuita reliquit.
Aridus a lasso ueniebat anhelitus ore:
Metaq; erat longe: tum deniq; de tribus unũ
Fœtibus arboreis proles neptunia misit.

Tibi nubere nulla nollet: hoc est. omnis uirgo tibi nubere cupiet. Viderit. hippomenes subaudiatur. Hæc. n. secum cogitans loquitur atalanta Hippomenis pulchritudine tacta. Agiturq; in tædia uitæ. qa illũ uiuere tedet. Occidet hic igitur. nunc atalanta colligit hippomenẽ indignum esse qui pereat. Non erit inuidiæ. hoc est. inuidia uictoriam nostram pferre non poterit. Ah q̃ uirgineus. uirgini conueniens. Miseretur autẽ hippomenis atalanta & ætate & pulchritudine illius mota. Fata importuna. Difficilia quæ exorari non possunt. Cum quo sociare cubilia uellem. cui nubere uellem. Illi nanq; sociari cubilia dicuntur qui una dormiunt. Rudis. imperita amoris. Primo cupidine. Amore. Tacta. percussa. Proles neptũia. hippomenes neptuni pnepos. Quos dedit. quos mihi iniecit. Ignes. amores. Aura non inuida. uentus benignus & hippomeni fauens. Nec opis mora lõga dabatur. nec longa auxilii mora mihi concedebatur: cũ ipsum ilico oporteret inire cursum. Est ager. topographia: Hoc est loci descriptio. Describit. n. agrũ noie Damascenum: unde uenus tria aurea poma quæ Hippomeni tradidit: se sumpsisse ait. Indigenæ. inde geniti homines. Damascenum nomine dicunt: quem subaudiamus: ut intelligamus quem pprio nomine damascenũ uocant. nam est etiam ager Damascenus a Damasco urbe Syriæ declinatus. Accedere. adiungi. Iussere. Voluere. Decreuere. Nitet. splendet. Fulua comã. fuluas & aureas frondes habẽs. Aurea nãq; mala ferebat. Hinc. illinc. ex agro Damasceno. Decerpta. accepta. Proprie autẽ decerpi & poma & frondes & rosæ dñr. Quis usus. quæ utilitas. Dederant. fecerant. Carcere abusiue p carceribus. Carcer nanq; est locus ubi serantur rei a coercẽdo dictus. Carceres aũt sunt funes illi qui pretenduntur equis cursuris: ut una omnes emittantur. Pronus uterq; emicat.

Ager Damascenus.

Exilit. habitũ autẽ exprimit poeta uelociter currentium. Libat. leuiter tãgit. Posse putes illos. Hiperbole poetica: qua sũma hippomenis atalã tæq; uelocitas declaratur. Sic Vergilius de camilla. Illa uel intactæ segetis p sũma uolaret Gramina: nec teneras cursu læsisset aristas. Vel mare p medium fluctu suspensa tumenti. Ferret iter celeres nec tingeret æquore plantas. Stãtes aristas. Erectas. Aristæ autem ab arendo sunt dictæ qd primæ inspica arescant. Incumbere tempus. Incumbẽdi. est enim græca figura. Macareius heros. Hippomenes Macarei filius. O quotiens. Hinc quoq; colligit uenus Aralantam hippomenis amore fuisse captam. Aridus anhelitus. Siccus ac difficilis: id quod significat hippomenẽ lassum fuisse. Metaq; erat longe. Ad quam currẽtes peruenire debebant. Fœtibus arboreis. Periphrasis est pomorum.

Obſtupuit uirgo: nitidiq; cupidine pomi
Declinat curſus: aurumq; uolubile tollit.
Prętерit hippomenes. reſonāt ſpectacula plauſu.
Illa moram celeri ceſſataque tempora curſu
Corrigit atq; iterum iuuenem poſt terga reliquit.
Et rurſus pomi iactu remorata ſecundi
Conſequitur: tranſitq; uirum. pars ultima curſus
Reſtabat. nunc inquit ades dea muneris auctor:
Inque latus campi: quo tardius illa rediret
Iecit ab obliquo nitidum iuueniliter aurum.
An peteret uirgo uiſa eſt dubitare: coegi
Tollere & adiecci ſublato pondera malo.
Impediiq; oneris pariter grauitate moraq;.
Ne ue meus ſermo curſu ſit tardior ipſo:
Prætерrita eſt uirgo. duxit ſua pręmia uictor.
Digna ne cui grates ageret? cui thuris honorem
Ferret adoni fui? nec grates immemor egit:
Nec mihi thura dedit. ſubitam cōuertor in iram.
Contemptuq; dolens: ne ſim ſpernenda futuris:
Exemplo caueo: meq; ipſam exhortor in ambos.
Templa deum matri: quæ quondā clarus echion
Fecerat ex uoto: nemoroſis abdita ſiluis
Tranſibant: & iter longum requieſcere ſuaſit.
Illic concubitus intempeſtiua cupido
Occupat hippomenē: & a numine cōcita noſtro.
Luminis exigui fuerat prope templa receſſus
Speluncę ſimilis natiuo pumice tectus.
Relligione ſacer priſca: quo multa ſacerdos
Lignea contulerat ueterum ſimulacra deorum.
Hunc init: & uetito temerat ſacraria probro.
Sacra retorſerunt oculos: turritaq; mater
An ſtygia ſontes dubitauit mergeret unda.
Pœna leuis uiſa eſt, ergo modo leuia fuluæ
Colla iubæ uelant. digiti curuantur in ungues.
Ex humeris armi fiunt. in pectora totum
Pondus abit. ſummæ cauda uerruntur harenę.
Iram uultus habet. p uerbis murmura reddunt.
Pro thalamis celebrant ſiluas. aliiſq; timendi
Dente premunt domito cybeleia fræna leones:
Hos tu care mihi cūq; his genus omne ferarum:
Q uod nō terga fugę: ſed pugnę pectora prębet:
Effuge: ne uirtus tua ſit damnoſa duobus.
Illa quidem monuit: iunctiſq; per aera cygnis
Carpit iter. ſed ſtat monitis contraria uirtus.
Forte ſuem latebris ueſtigia certa ſecuti

Aurūq; aureum pomū. Plauſu. eoq; qui hip pomeni fauebant. Ceſſata tempora. quibus ip ſa a curſu inſtituto ceſſauerat. eſt autē participiū cōtra grāmatices rationem audacter a poeta de clinatū. Corrigit. refarcit. reparat. Curſu. ue locitate curſus. Remorata. retenta. tardata.

Ades. auxilio ſis. Dea muneris auctor. Ve nus q̄ mihi hoc dediſti munus. Iecit iuuēiliter. fortiter ut iuuenem decebat: per quod innuit eū longe pomum ieciſſe. Impediiq;. curſum ſubau diamus. Duxit ſua præmia uictor. Hippome nes inquit uictor duxit Atalantam uxorē. Cui thuris honorem ferret? Cui ſacrificaret thure.

Immemor. ingratus. Contēptuq; dolens. me eſſe contemptam ægre ferens. Spernenda. con temnenda. In ambos. contra ambos hippome nē & atalantā. Clarus echion. unus fuit ex Cad mi ſociis echion. Concita. cōmota. ſtimulata.

A numine noſtro. a noſtra potentia. Receſ ſus. locus receſſui aptus. Natiuo. naturali. Hūc init. ingreditur. intrat. Temerat. uiolat. Pro bro. ſcelere. flagitio. Sacra. ſimulacra deorum.

Retorſerunt oculos. auerterunt oculos ne tan tum ſcelus uiderent. Turrita mater. turribus or nata. nam cybele eadem cum tellure putatur eſ ſe. Sontes: nocentes hippomenē atq; atalantā.

Mergeret ſtygia unda. hoc ē ad inferos demit teret. Modo leuia. Pauloāte mollia ac ſine ullis pilis. In pectora totum pondus abit. leones. n. pectus reliquo corpore craſſius habent. Verrū tur. trahuntur. Iram uultus habet. facies leonū præ ſe fert iram: Trucem nāq; habent aſpectū.

Cybeleia frena. nam matris deum currū a leo nibus trahi fingunt poetæ. Quod non terga fu gæ. Quod non fugit. Sed pugnæ pectora pre bet. Sed repugnat ac reſiſtit. Dānoſa duobus. & mihi & tibi. Iunctis cygnis. currus nanq; ue neris ab oloribus trahi fingitur. Sed ſtat moni tis cōtraria uirtus. Sed fortitudo inqt Adonidis ueneris admonitiōibus eſt aduerſa. Suē. aprū.

Exciuere.Excitarunt. Iuuenis cynireius.Adonis cinyræ filius. Pando roſtro.recuruo. Et tuta petentem. Loca ſubintelligamus. Trux aper terribilis. Abdidit.abſcondidit. Moribundum.morientem. Rupit.di laniauit.lacerauit. Et indignis percuſſit.Indigne. Nomen nanq; pro aduerbio poſitum eſt. Et non tamen. ordo eſt.& tamen omnia non erunt ueſtri iuris.Illa autem & copula affectui ſeruit. Luctus monumenta.Si gna.memoria.eſt autem apoſtrophe ad adonim. Annua ſimulamina.ſimulacra.nam ſingulis quibuſq; annis ſacra in adonis honorem celebrabantur:in quibus adonis plãgebatur:ac luctus ueneris referebatur. An

Exciuere canes:ſiluiſq; exire parantem
Fixerat oliquo iuuenis cinyreius ictu.
Protinus excuſſit pando uenabula roſtro
Sanguine tincta ſuo: trepidũq; & tuta petentem
Trux aper inſequitur: totoſq; ſub inguine dentes
Abdidit:& fulua moribundum ſtrauit harena.
Vecta leui curru medias cytherea per auras
Cypron olorinis nondum peruenerat alis.
Agnouit longe gemitum morientis:& albas
Flexit aues illuc.utq; æthere uidit ab alto
Exanimem inq; ſuo iactantem ſanguine corpus:
Deſiliit:pariterq; ſinum pariterq; capillos
Rupit:& indignis percuſſit pectora palmis.
Queſtaq; cum fatis :& non tamen omnia ueſtri
Iuris erunt:dixit.luctus monumenta manebunt
Semper adoni mei.repetitaq; mortis imago
Annua plangoris peraget ſimulamina noſtri.
At cruor in florem mutabitur . an tibi quondam
Fœmineos artus in olentes uertere mentas
Perſephone licuit:nobis cinyreius heros
Inuidiæ mutatus erit:ſic fata cruorem
Nectare odorato ſparſit:qui tactus ab illo
Iutumuit: ſic ut fuluo perlucida cælo
Surgere bulla ſolet.nec plena longior hora
Facta mora ẽ:cũ flos de ſanguine cõcolor ortus:
Qualem quę lento celant ſub cortice granum
Punica ferre ſolent. breuis eſt tamen uſus in illo
Nãq; male hęrentem & nimia leuitate caducum.
Excutiunt iidem:qui pręſtant omnia uenti.

P. Ouidii naſonis metamorphoſeos liber. XI.

Armine dum tali ſiluas animoſq; ferarum
c Threicius uates : & ſaxa ſequentia ducit:
Ecce nurus ciconum tectæ lymphata ferinis

tibi quondam.Mynthe nympha fuit : quam plutonis pellicem fabulæ tradunt extitiſſe. Eam cũ proſerpina dolo circũueniſſet:in hortenſem mẽtam fuiſſe tranſfiguratam:quam plerique hedyoſmon uocant.Eſt & mons prope pylum cognomine mynthes iuxta quẽ plutonis quoq; eſt templum. Nobis erit inuidiæ.in nos inuidiam concitabit. Perlucida bulla.tranſlucida : quæ ex aq̃ naſci ſolet ſtatimq; euaneſcere.bulla autem ſpiritu ex aqua excitatur rotunda figura: quæ quoniam cito diſſoluitur:ueriſſimum illud ſumptum eſt puerbium. Quo humanæ uitæ breuitas fragilitaſq; deſignat̃.Homo bulla . Inde fit bullare: quod eſt bullas facere. Vnde Pli.bullantem urinam uocat bullas emittentem.bulla etiam eſt ornamentum pectoris ingenuorũ quidem aureũ. Libertinorũ uero ſcorteum:ut copioſe Macrobius ſcribit. Plena hora.pfecta. Concolor.Eiuſdẽ cũ ſanguĩe coloris.eſt.n.purpureus .In Anemonen aũt adonin fuiſſe conuerſum innuere uidetur:cuius floſ:ut inquit Plinius:nunq̃ ſe aperit niſi uento ſpirante:unde & nomen accepit. Punica.quæ & mala granata dicuntur. Qui pſtãt omnia uenti.ſecundum phyſicam rationem hoc dictum eſt.Nam uenti rerum omnium generationis cauſa eſſe perhibentur. Mynthe in herbã

Raphaelis Regii in undecimum Metamorphoſeos Ouidii librum enarrationes.

Armine dum tali. Orpheus thraciasmulieres aſpernatus:ut diximus:ĩ ſe eaꝝ odium contraxit. Quare cũ bacchi ſacra celebrarent:ipſum in ferarum cœtu canentem aſpexerunt: ac impetu facto dilacerarunt:caputq; ac lyram ĩ Hebrum fluuium cõiecerunt. Quæ ad inſulam leſbon uſq; delata cum eſſent : ſerpẽs Orphei caput dilaniaturus ab apolline in ſaxum fuit cõuerſus.Primũ itaq; Orphei cædem poeta deſcribit.deinde ſerpentis in ſaxum tranſmutationẽ. Threicius uates. Orpheus Thracius. Ducit.Delectat. Ducere nanq; interdum ſignificat delectare: ut Nonius ſcribit.Cicero de finibus bonorum & malorum.fabellarumq; auditione ducunt̃. Animoſque ferarum.Senſus.neq; enim feræ animos habere dicuntur: niſi poeta ad ueritatem potius alludat: ut ĩtelligamus ferorum hominum animos ab Orpheo fuiſſe excultos: id qd̃ Oratius apte his uerſibus ſcribit. Silueſtres homines ſacer interpreſq; deorum:Cædibus & uictu fœdo deterruit Orpheus. Dictus ob hoc lenire tigres rapidoſq; leones. Ecce nurus ciconum.Repentinus baccharum impetus illa particula ecce ſignificatur . cicones autem populi ſunt thraciæ ad Hebrum habitantes. Tumuli de uertice:de montis ſummitate. Lymphata pectora.furentia. Ferinis uelleribus.Ferarum pellibus. Orphei cædes.

En ait en hic eſt. Conduplicatio indignatiõi cõ
ueniens: tametſi hoc aduerbium en fere indigna
tioni ſeruiat. Apollinei uatis. Orphei Apolli-
nis filii. Vocalia ora. optimam uocem emitten
tia. Præſuta. præfixa tecta. Nam haſtæ baccha
rũ quæ thyrſi dicunt: pampinis hederaq; coope
riebãtur. Notam. ſignum. Ac ueluti ſupplex.
tanq; ueniam petiturus. Ante pedes. Orphei.
Concentu. harmonia. Eſt autem pulchra poe-
tæ phantaſia: qua ſignificatur: quanta uis ſit muſi
ci cantus. Bella baccharum furores bella uocat
poeta. Inſana erinnis. Ab effectu qđ furia ho-
mines inſanos furioſoſq; reddit. Mollita. Miti
gata ſic ut orpheo nunq; nocere potuiſſent. Be
recynthia tibia. qua ĩ ſacris cybeles primum uſi
fuere. berecynthus autem phrygiæ mons eſt &
ciuitas matri deum dicata. Obſtrepuere ſono
cithare. Contra Citharæ ſonum ſtrepuerũt. At
tonitas. Stupefactas ſuauitate cantus orphei.
Mænades. bacchæ ἀπο του μαινεσθαι hoc ẽ
a furendo dictæ. Titulum. gloriam. Orphei
theatri. Spectaculi ab orpheo congregati. Eſt au
tem. adiectiuum orphei. Alii triumphi legũt: in
telliguntq; agmen illud ferarum a bacchis raptũ
in titulum & gloriam triumphi de orpheo acti.
Et coeunt. Congregantur. conueniũt. Noctiſ
auem. noctuam. Structo utrinq; theatro. Spe
ctaculo. eſt autẽ amphiteatri piphraſis. Matuti
na harena. hoc ẽ. Matutino tempore in harena.
Quod enim eſt tẽporis: attribuit loco. Vna aũt
omnes bacchaſ in orpheum impetum feciſſe his
ſimilitudinibus oſtendit poeta. Petunt. ¦ Aggre
diuntur. inuadũt. Hæc in munera. ad hos uſus.
Torquent. iaciunt. Subigebant. arabant. La
certoſi. Magna & ualida brachia habẽtes. Fru
ctum. frumentum. Agmine. baccharum furen
tium. Arma inſtrumenta. Diuulſere. dilacera
uere. Feræ. crudeles. Ad uatis fata. ad orphei
mortem. Irrita. Vana uerba: quæ bacchas nihil
cõmouebant. Proh iupiter. exclamatio poetæ
doloris ac cõmiſeratiõis plena. Exhalata. emiſ
ſa. In uentos eorum ſequitur opinionem qui ani
mam uentum eſſe putant. Te mæſtæ. apoſtro
phe ad orpheũ q̃rimoniæ ac cõmiſerationis ple
na. Obſcura. carbaſa. pullas ac nigras ueſtes.

Pectora uelleribus tumuli de uertice cernunt
Orphea percuſſis ſociantem carmina neruis.
Equibus una leues iactato crine per auras
En ait. en hic eſt noſtri contemptor. & haſtam
Vatis apollinei uocalia miſit in ora:
Quæ foliis præſuta notam ſine uulnere fecit.
Alterius telum lapis eſt: qui miſſus in ipſo
Aere concentu uictus uociſq; lyræq; eſt.
Ac ueluti ſupplex pro tam furialibus auſis
Ante pedes iacuit. ſed enim temeraria creſcunt
Bella: moduſq; abiit: inſanaq; regnat erinnys:
Cunctaq; tela forent cantu mollita. ſed ingens
Clamor: & inflato berecynthia tibia cornu:
Tympanaq; & plauſus: & bacchei ululatus
Obſtrepuere ſono citharæ. tum deniq; ſaxa
Non exauditi rubuerunt ſanguine uatis.
Ac primum attonitas etiam nunc uoce canentis
Innumeras uolucres anguesq; agmenq; ferarum
Mænades orphei titulum rapuere theatri.
Inde cruentatis uertuntur in orphea dextris:
Et coeunt: ut aues: ſi quando luce uagantem
Noctis auem cernunt. ſtructoq; utrinq; theatro
Vt matutina ceruus periturus harena
Præda canũ eſt: uateq; petunt: & fronde uirentes
Coniiciunt thyrſos non hæc in munera factos.
Hæ glebas. illæ direptos arbore ramos.
Pars torquent ſilices. neu deſint tela furori:
Forte boues preſſo ſubigebant uomere terram:
Nec procul hinc multo fructum ſudore parantes
Dura lacertoſi fodiebant arua coloni:
Agmine qui uiſo fugiunt: operiſq; relinquunt
Arma ſui. uacuoſq; iacent diſperſa per agros
Sarculaq; & raſtri graueſq; longiq; ligones:
Quæ poſtq̃ rapuere ferę: cornuq; minaces
Diuulſere boues: ad uatis fata recurrunt:
Tendentemq; manus: atq; illo tempore primum
Irrita dicentem: nec quicq̃ uoce mouentem
Sacrilegæ perimũt: perq; os (proh iupiter) illud
Auditum ſaxis: intellectumq; ferarum
Senſibus in uentos anima exhalata receſſit.
Te mæſte uolucres orpheu. te turba ferarum.
Te rigidi ſilices. tua carmina ſæpe ſecutæ
Fleuerunt ſilue. poſitis te frondibus arbos
Tonſa comas luxit. lachrymis quoq; flumĩa di-
Increuiſſe ſuis: obſcuraq; carbaſa pullo (cũt

Flumen populare.fluuium patrium.Hebrus enī thraciæ fluuius eſt. Methymnææ leſbi.methymna urbs ē leſbi optimo uino inſignis dicta a methymne macaris filia ac lepydni uxore.unde methymnæui deriuatur.leſbos autem inſula eſt clariſſima:quā nunc mitylenen a nomine urbis uocant. Ferus anguis. crudelis: q illius uatis caput uiolare ſuſtineret:cuius cātu ſerpentes quoq; ſæpius delectati eſſent. Inhiat diuellere. Appetit ore aperto dilacerare. Hymniferos uultus.q hymnos ī deorum fere ſingulos cōpoſuerāt. Vmbra ſubit terras. umbra Orphei inferos petit.eorum aūt opinionem ſecutus uidetur poeta : qui hominem ex tribus conſtare aiunt:corpore. anima.& umbra : quorū corpus terræ:anima cælo.umbra inferis reddit. Hic.illic. Apud inferos. Spaciātur.Deābulant. Nō impune tamē. Thraciæ mulieres quæ orphei cædi interfuerunt:omnes a Baccho cædem orphei ægre ferente in uarias arbores fuere conuerſæ.

Vate ſuorum ſacrorum: nam Orpheus in bacchum pulcherrimos ſcripſerat hymnos. Allu dere autem ad id poeta uidetur quod ſcribit Diodorus Cetimonias a Dionyſo repertas cum ad orgia quedā orpheus addidiſſet: Orpheia a poſteris fuiſſe appellata. Matres ædonidas . mulieres thracias: Aedones nanq; populi ſunt thraciæ. Plāgitur.percutitur a ſeipſa. Ac trepidās quanto nanq; magis trepidant tanto magis uinculo aſtringuntur aues. Externata. Conſternata.perterrefacta. Lenta.flexibilis. Coercet. cōtinet. Exultantem.exultare uolentem. Dūq; ubi ſunt digiti.ordo eſt.Dum petit & quærit:ubi ſunt digiti. Succedere.ſuccreſcere. Mærenti dextra.Hypallage eſt:ipſa nanq; mærens itelligitur. Et non fallare putando.Non decipiare ſi putes.Re.n.uera rāi erant. Nec ſatis hoc bacho eſt . midas rex phrygiæ tum ſilenum a ruſticis captum ſibiq; traditū baccho reddidiſſet: iuſſus eſt a deo ut quicquid uellet peteret. Ille petiit ut quicquic corpore ſuo tangeret : aurum fieret. Id illi conceſſit Bacchus:q̄uis inutile ipſi futurū uidebat.Cum uero panis quoq; ac uinum in aurum uerterentur:fameq; perire cœpiſſet : tandē cognouit ſtolidus ſe damnoſa petiſſe:bacchum itaq; rogauit: ut & peccato ueniam daret & munus datum irritum faceret. bacchus autē illi mādauit:ut ad fontem pactoli pergeret:ſeq; totum in eo lauaret.quod cum feciſſet:uis illa aurum efficiendi quicquid tangeret in fluuium trāſiuit.unde etiam harenas aureas efficere memoratur.

Ipſos agros.thraciæ. Cūq; choro meliore. Quam fuerant thraciæ ille mulieres : q̄ Orpheum trucidarunt. Sui tymoli.a ſe amati. Eſt enī tymolus qui & tmulus dicitur.mons lydiæ optimi uini fertilis:ut ī ſuperioribus quoq; diximus. Neq; eſt ſpondaicus uerſus cum tymolus etiam triſyllabū ſit nomen non ſolū biſyllabū. Pacto lonq;. Pactolus fluuius eſt lydiæ aureis harenis notiſſimus.

Naiades & dryades : paſſoſq; habuere capillos:
Membra iacēt diuerſa locis. caput hæbre lyrāq;
Excipis:& mirum::medio dum labitur amne:
Flebile neſcio quid queritur lyra.flebile lingua
Murmurat exanimis.reſpondent flebile ripæ.
Iamq; mare ſuectæ flumen populare relinquūt.
Et methymnææ potiuntur littore leſbi.
Hic ferus expoſito peregrinis anguis harenis
Obſtitit:& ſparſos ſtillanti rore capillos
Lambit : & hymniferos inhiat diuellere uultus.
Tandē pheebus adeſt:morſuſq; inferre parātem
Arcet:& in lapidem rictus ſerpentis apertos
Congelat:& patulos:ut erant:indurat hiatus:
Vmbra ſubit terras:& quę loca uiderat ante
Cuncta recognoſcit:quærenſq; per arua piorum
Inuenit eurydicen:cupidiſq; aplectitur ulnis:
Hic modo cōiunctis ſpatiantur paſſibus ambo.
Nunc præcedētem ſequitur.nunc pręuius anteit:
Euridicenq; ſuam iam tuto reſpicit orpheus.
Non impune tamen ſcelus hoc ſinit eſſe lyæus:
Amiſſoq; dolens ſacrorum uate ſuorum
Protinus in ſiluis matres ædonidas omnes:
Quæ uidere nefas:torta radice ligauit.
Quippe pedū digitos in quantū eſt quęq; ſecuta
Traxit:& in ſolidam detruſit acumine terram.
Vtq; ſuū laqueis : quos callidus abdidit auceps:
Crus ubi commiſit uolucris:ſenſitq; teneri:
Plangitur: ac trepidans aſtringit uincula motu:
Sic quęcunq; ſolo defixa cohæſerat harum
Externata fugam fruſtra temptabat.at illam
Lenta tenet radix:exultantemq; coercet.
Dūq; ubi ſunt digiti.dū pes.dū petit:& unguef:
Aſpicit in teretes lignum ſuccedere ſuras:
Et conata femur mærenti plangere dextra:
Robora percuſſit.pectus quoq; robora fiunt:
Robora ſunt humeri.longos quoq; brachia uera
Eſſe putes ramos:& non fallere putando:
Nec ſatis hoc baccho ē:ipſos quoq; dſerit agroſ:
Cūq; choro meliore ſui uinea tymoli.
Pactolonq; petit.quanuis non aureus illo

Anguis in ſaxū

Thraciæ mulieres ī arboreſ

Pacto/lus

Caris hareni s. Prætiosis. Frequentant. Celebrant. Titubantem. Vacillantem. Vinctum. Ligatum. Ad regem Midam. Midas Gordiæ Bubulci filius phrygiæ rex fuit ditissimus: eoq; fictus est omnia quæcunq; tangeret in aurum trãsmutare. de quo Herodotus i prio multa scribit.

Orgia. Bacchi sacrificia. Cũ cæcropio eumolpo. Eumolpus uates fuit Atheniẽsis Bacchi sacerdos. Gẽialiter. uoluptuose ac læte. Lucifer ũdecimus. Lucifer stella est quæ adueniente die ultima desinit lucere: eoq; a poetis alias stellas cogere congregareq; dicitur. Coegerat. Congregauerat. Significat autem undecimum diem aduenisse. Sublime agmen stellarum. Sublimiũ & altarum stellarum multitudiẽm. est enim hypallage. Lydos in Agros. In lydiam. Contra grãmatices autem ratiõem deriuatiuum nomẽ pauciores q̃ primitiuum syllabas habet. Iuueni alũno. Baccho. Altore. sileno nutritore. Male usurus. In suum malum & perniciem. paulum enim abfuit quĩ fame periret Midas. Annuit. Nutu consensit. Soluit. persoluit. præstitit. Berecyntius heros. Midas phrygius: a berecyntho phrygiæ oppido. Polliciti fidem. Promissi ueritatẽ.

Tacta a Mida in aurũ

Temptat. experitur. Non alta. sed humili. Illud enim aduerbium non hoc loco ad uerbũ detraxit referri nõ potest: Sed uirgam ex non alta fronde decerptam fuisse ostendit. Cereris. frumenti per metonymiã. Hesperides donasse putes. Scite. nam Hesperides hortos habuisse dicũtur aurea poma ferentes. Radiare. Fulgere.

Danaen eludere possit. Eleganter. Iupiter enĩ in guttas conuersus aureas in sinum danaes descendit. Sicq; illa est potitus. Vix spes ipse suas animo capit. Nam maxima quæq; sibi pollicebatur Midas. Posuere. Appposuere. Tostæ frugis. periphrasis ẽ panis. Cerealia dona. panes.

Rigebant. duri fiebant. quippe qui ĩ aurum cõuertebantur. Conuellere. Mandare. Premebat. tegebat. Auctorem numeris. Bacchum p metonymian pro uino. Fusile. liquidum ac fusum & liquefactum. Diuesq;. quia auro abundabat. Miserq;. quia auro frui non poterat.

Modo uouerat. uoto pauloante concupiuerat.

Torquetur. Cruciat. Meritus. Quia ꝓpter auariciam illud a baccho petierat. Lenæe pater. bacche.

Tempore: nec caris erat inuidiosus harenis
Hũc assueta cohors satyri bacchæq; frequẽtant.
At silenus abest, titubantem annisq; meroq;
Ruricolæ cepere phryges: uinctumq; coronis
Ad regem duxere midam: cui thracius orpheus
Orgia tradiderat cum cæcropio eumolpo:
Qui simul agnouit socium comitẽq; sacrorum:
Hospitis aduentu festum genialiter egit
Per bis quinq; dies: & iunctas ordine noctes.
Et iam stellarum sublime coegerat agmen
Lucifer undecimus: lydos cum lætus in agros
Rex uenit: & iuueni silenum reddit alumno.
Huic deus optanti gratum: sed inutile fecit
Muneris arbitrium gaudens altore recepto.
Ille male usurus donis ait. effice quicquid
Corpore contigero fuluum uertatur in aurum.
Annuit optatis: nocituraq; munera soluit
Liber: & indoluit quod non meliora petisset:
Lætus abit: gaudetq; malo berecynthius heros.
Pollicitiq; fidem tangendo singula temptat.
Vixq; sibi credens: non alta fronde uirentem
Ilice detraxit uirgam: uirga aurea facta est.
Tollit humo saxum: saxum quoq; palluit auro.
Contigit & glebam: contactu gleba potenti
Massa fit. arentes cereris decerpsit aristas:
Aurea messis erat. dẽptum tenet arbore pomũ.
Hesperides donasse putes. si postibus altis
Admouit digitos: postes radiare uidentur.
Ille etiam liquidis palmas ubi lauerat undis:
Vnda fluens palmis danaen eludere possit.
Vix spes ipse suas animo capit aurea fingens
Omnia. gaudenti mensas posuere ministri
Extructas dapibus: nec tostæ frugis egentes.
Tum uero siue ille sua cerealia dextra
Munera contigerat: cerealia dona rigebant:
Siue dapes auido conuellere dente parabat:
Lamina fulua dapes admoto dente premebat:
Miscuerat puris auctorem muneris undis:
Fusile per rictus aurum fluitare uideres.
Attonitus nouitate mali diuesq; miserq;
Effugere optat opes: & quæ modo uouerat odit:
Copia nulla famem releuat. sitis arida guttur
Vrit: & inuiso meritus torquetur ab auro:
Ad cælumq; manus & splendida brachia tollens
Da ueniam lenæe pater. peccauimus inquit.

Sed miſerere precor: ſpecioſoq; eripe damno:
Mite deum numen bacchus peccaſſe fatentem
Reſtituit: factiq; fide data munera ſoluit.
Ne ue male optato maneat circumlitus auro:
Vade ait ad magnis uicinum ſardibus amnem:
Perq; iugum ripæ labentibus obuius undis
Cārpe uiam: donec uenias ad fluminis ortus.
Spumigeroq; tuum fonti: qua plurimus exit:
Subde caput: corpuſq; ſimul. ſimul elue crimen.
Rex iuſſæ ſuccedit aquæ. uis aurea tinxit
Flumen: & humano de corpore ceſſit in amnem.
Nunc quoq; iam ueteris percepto ſemine uenæ
Arua rigent auro madidis pallētia glebis.
Ille peroſus opes ſiluas & rura colebat:
Panaq; montanis habitantem ſemper in antris:
Pingue ſed ingenium manſit: nocituraq; ut ante
Rurſus erant domino ſtultę præcordia mentis.
Nam freta proſpiciens late riget arduus alto
Tmolus in aſcenſu: cliuoq; extenſus utroq;
Sardibus hinc, illinc paruis finitur hypæpis:
Pan ibi dum teneris iactat ſua carmia nymphis:
Et leue cerata modulatur arundine carmen:
Auſus apollineos præ ſe contemnere cantus:
Iudice ſub tmolo certamen uenit ad impar.
Monte ſuo ſenior iudex conſedit: & aures
Liberat arboribus. quercu coma cęrula tantum
Cingitur: & pendent: circū caua tępora glandes.
Iſque deum pecoris ſpectans: in iudice dixit
Nulla mora eſt. calamis agreſtibus inſonat ille.
Barbaricoq; midan (aderat nam forte canenti)
Carmine delinuit. poſt hunc ſacer ora reſoluit.
Tmolus ad os phœbi. uultum ſua ſilua ſecuta ē.
Ille caput flauum lauro parnaſide uinctus:
Verrit humum tyrio ſaturata murice palla.
Diſtinctamq; lyram gemmis & dentibus indis
Suſtinet a leua. tenuit manus altera plectrum.
Artificis ſtatus ipſe fuit. tum ſtamina docto
Pollice ſollicitat. quorum dulcedine captus
Pana iubet tmolus citharæ ſummittere cannas.
Iudicium ſanctiq; placet ſententia montis
Omnibus. arguitur tamen: atq; iniuſta uocatur
Vnius ſermone midæ. nec delius aures
Humanam ſtolidas patitur retinere figuram.
Sed trahit in ſpatium: uilliſq; albentibus implet.
Inſtabileſq; illas facit: & dat poſſe moueri.

Specioſo dāno. quod pulchrū & bonū uidet: cum alioqui damnū ſit & malū. Mite deū Mitiſſimū. Poſitiuū ꝓ ſuperlatiuo eſt poſitū. Facti fide. ob fidē quam præ ſe tulerat Silenum reſtituendo. Data munera ſoluit. Reſoluit & irrita fecit. Circumlitus. infectus. Male optato. Stulte ac pernitioſe petito. Magnis ſardibus. Sardis urbs eſt lydie crœſi regia. Ceſſit. tranſiuit.

Ille peroſus opes. Midas facultate auri efficiū di quicquid tangeret liberatus opeſq; peroſus in ſyluis habitabat panaq; paſtorū deum colebat. Qui cum phyſtula inuenta ſibi multum nymphis placere uideretur: auſus eſt apollinem i certamen prouocare Tmolo montis deo iudice cōſtituto. Cum uero ſententia pro apolline lata omnibus placeret ſolus midas naturali ſtultitia ductus eam ut iniuſtam īprobauit. Quare apollo īdignatus aures illius in Aſininas conuertit: quibus ipſius ſtoliditas indicaretur. Longiores nāq; aures ex phyſicorum ſentētia uecordiam præ ſe ferūt. cæterum midas aures aſininas thiaris purpureis occultauit: tonſoriq; mandauit ne uerbū cuiq; de illis faceret. Tonſor uero cum reticere non poſſet: in locum deſertum ſeceſſit: ibiq; foueæ factæ immurmurauit. Midam aures aſininas habere. deinde foueam terra repleuit. Arūdines autem eo in loco natæ uentoq; agitatæ eadem uerba hoc eſt: Midas rex aſininas aures habet: referebāt. Peroſus opes. odio habēs opus quibus pene fame fuerat confectus. Pīgue. tardum. Vt ante. quando optauit ut quicquid cōtingeret: aurum fieret. Nam freta proſpicienſ. Tmoli montis: deſcriptio. Paruis hypæpis. Hypæpa urbs eſt lydiæ ut diximuſ. Cærata. Cærata iuncta. Iudice ſub tmolo. Tmolus & mons & deus montis ipſius dicitur. Nam montes ut flumina deos ſuos habere dicūtur. Et aures liberat arboribus. Ab auribus arbores remouet.

Deliniit. Blanditus ē. Sacer. Apollo. Reſoluit ora. Aperuit ora. & canere cœpit. Tmolus ad os phœbi. Se cōuertit ſubaudiēdum. Ille caput flauū uinctus. Flauum caput habens coronatum. Parnaſide. Parnaſia: qua parnaſus abūdat. Forma nāq; patronymica pro poſſeſſiua ē uſus poeta. Apollinis autē citharœdi habitū deſcribit. Saturata. infecta bis tincta. Tyrio murice. Tyria purpura. Palla ăt ueſtis eſt mulie-bris ſyrma habens: qua & citharœdi utebātur.

Verrit humum. Innuit Pallam Apollinis ſyrma habuiſſe quod per terrā trahebatur. Sic Horatius de tibicine loquens. Traxitq; uagus p pulpita ueſtem. Diſtinctamq;. ornatam. Dentibus indis. ebore. Stamina. chordas. Sollicitat tangit. pcutit. Cānas. Tibiā ex cānis confectā Arguitur. Reprehenditur. Nec delius. Apollo. Aures ſtolidas. Oī carentes iudicio. Sed trahit in ſpatium. Protrahit producit ac lōgas efficit. Inſtabiles. mobiles. Et dat poſſe moueri. Concedit facultatem ſeipſas mouendi.

Harēa pactoli in aurę

Midæ aures i Aſininas

Tmolus

Lente gradiẽtis. Tarde eũtis. Purpureis Tiaris. Tiara qui & Tiaras dicitur tegmẽ est capitis regũ oriẽtis. Velare. Celare. occultare. Efferre sub auras. Vulgare. Secedit. In locũ secretũ uadit. Voce parua. murmure. Haustæ. Effossæ. Regesta. reiecta. Scrobibus opertis. Repleta fouea. Prodidit agricolam. Indicauit eum: qui illã effoderat terrã. Obruta uerba. Quæ talia fuerunt. Midas rex asini aures hẽt. Dñiq; coarguit aures. hoc est. Midæ regis aures cõuincit eẽ asininas. Vltus abit Tmolo. Apollo atq; neptunus cũ Laomedontẽ mœnia troiæ ædificantẽ uidissent: in humanã figurã conuersi pacto auro se cito opus illud absolutu ros receperunt. Mœnibus uero perfectis cũ promissum aurum reposcerent: a Laomedonte illo fraudati: qui iureiurando se nihil promisisse affirmauit: tantam perfidiã inultam esse non pmiserũt. Neptunus enim & diluuium immisit: quo totus ager troianus est deuastatus: & hesionen filiam monstro marino exponere Laodomẽtem coegit. Quam quidem cum hercules illac cum Argonautis transiẽs liberasset: ac promissis eqs a perfido rege fraudaretur: & Troiam expugnauit. & hesionen captam Thelamoni socio donauit. Nepheleidos helles. Nepheles filiæ. helle nanq; Athamantis & nepheles filia fuit ac soror phryxi: a qua in mari submersa hellespontus fuit cognominatus. Latoius. Apollo Latonæ filius.

Cannæ uocales

Dextera si. Sigeum & rhetæum promontoria sunt troiæ notissima. Ara panopæo to. Sic quidẽ in exemplaribus legitur. sed corrupte legi facile homeri carmine coarguitur. Nam ĩ. viii. Ilia. li. sic scrib. de hac eadẽ ara ἔνθα πανομφαίῳ ἵη νι ρεσκον ἀχαιοί hoc ẽ. ubi Panomphæo Ioui sacra faciebant achiui. Quare hic quoq; panomphæo legendum esse uel refragantibus exẽplaribus audacter contenderim. Panomphæus autem iupiter dictus est: ut exponit Eusta. uel q omnium uoces audiat: uel quod omniũ uoce colatur. nã πᾶν οἶ. ομφὴ uox dicitur. Suscepta magna. Incœpta grandia. Stabat opus. erectũ erat. Inficiatur: negat. Nam inficiari & inficias ire negare est. Monstro æquo. ceto. Vindicat. liberat. Dictos. pactos. promissos ex solis equorum semine progenitos. Bis periura mœnia. Nam primum Apollini atq; Neptuno ædificatis muris. Deide herculi pro liberata hesiona pacta præmia denegarat. Nec pars militiæ Telamon. Telamõ Aeaci filius ex hesiona Laomedontis filia Teucrum suscepit. Nam coniuge peleus. Clarus erat diua. Peleus æaci filius ac Telamonis frater: neposq; Iouis solus ex hominibus deam uxorem ducere meruit. Cũ enim proteus Thetidi prædixisset: ipsam esse pariturã filiũ patre maiorem: Iupiter q̃uis eius amore captus: illo quidem abstinuit coniugio. Nepoti autẽ Peleo mãdauit: ut illam duceret uxorẽ. Quare Peleus Thetida in spelunca quiescẽtem frustra est amplexus. Nã dea cũ & in uolucrẽ & arborem cõuersa a peleo nõ dimitteret: i Tigridẽ se trãsfigurauit: cuius sæuitia territus Peleus eã dimisit Admõitus ãta Proteo: ut eã dormientẽ & uinclis ligaret: & q̃uis in mille uarias figuras conuer-

Apollo Neptunus ĩ homines.

hesiõæ liberatio.

Cætera sunt hominis. partem damnatur in unã.
Induiturq; aures lente gradientis aselli.
Ille quidem celare cupit: turpiq; pudore
Tempora purpureis temptat uelare tiaris.
Sed solitus longos ferro resecare capillos
Viderat hoc famulis: qui nec cũ prodere uisum
Dedecus auderet: cupiens efferre sub auras:
Nec posset reticere tamen: secedit: humumq;
Effodit: & domini quales aspexerit aures:
Voce refert parua: terræq; immurmurat haustæ:
Indiciumq; suæ uocis tellure regesta
Obruit: & scrobibus tacitus discedit opertis.
Creber arundinibus tremulis ibi surgere lucus
Cœpit: & ut primum pleno maturuit anno
Prodidit agricolam. leni nam motus ab austro
Obruta uerba refert: dominiq; coarguit aures.
Vltus abit tmolo: liquidumq; per aera uectus
Angustum citra pontum nepheleidos helles
Laomedonteis latoius astitit aruis.
Dextera figæi. rhœtæi leua profundi
Ara panomphæo uetus est sacrata tonanti.
Inde nouæ primum moliri mœnia troiæ
Laomedonta uidet: susceptaq; magna labore
Crescere difficili: nec opes exposcere paruas.
Cumq; tridentigero tumidi genitore profundi
Mortalem induitur formam. phrygiæq; tyrãno
Aedificant muros pacto pro mœnibus auro.
Stabat opus. precium rex inficiatur: & addit
Perfidiæ cumulum falsis periuria uerbis.
Non impune feres rector maris inquit: & omnes
Inclinauit aquas ad auaræ littora troiæ.
Inque freti formam terras conuertit: opesq;
Abstulit agricolis: & fluctibus obruit agros
Pœna neq; hæc satis est. regis quoq; filia monstro
Poscitur æquoreo: quã dura ad saxa reuinctam
Vindicat alcides: promissaq; munera dictos
Poscit equos: tantiq; operis mercede negata
Bis periura capit superatę mœnia troiæ.
Nec pars militię telamon sine honore recessit.
Hesioneq; data potitur. nam coniuge peleus.

Clarus erat diua. nec aui magis ille ſuperbit
Nomine q̄ ſoceri. ſiquidem iouis eſſe nepotem
Contigit haud uni. coniunx dea contigit uni.
Nam ſenex thetidi proteus prædixerat udæ.
Concipe. mater eris iuuenis: qui fortibus armis
Acta patris uincet: maiorq; uocabitur illo.
Ergo ne quicq̄ mundus ioue maius haberet:
Quãuis haud tepidos ſub pectore ſenſerat igneſ
Iupiter: æquoreæ thetidis connubia uitat.
Inq; ſua æacidem ſuccedere uota nepotem
Iuſſit: & amplexus in uirginis ire marinæ.
Eſt ſinus ęmonię curuos falcatus in arcus.
Brachia procurrunt. ubi ſi foret altior unda:
Portuſ erat. ſummis iductum eſt ęquor harenis:
Littus habet ſolidum: quod nec ueſtigia ſeruet:
Nec remoretur iter: nec opertum pendeat alga.
Myrthea ſilua ſubeſt bicoloribus obſita baccis.
Eſt ſpecus in medio: natura factus an arte
Ambiguum. magis arte tamen: quo ſæpe uenire
Frenato delphine ſedens theti nuda ſolebas.
Illic te peleus: ut ſomno uicta iacebas:
Occupat: & quoniã præcibus tẽptata repugnas:
Vim parat innectens ambobus colla lacertis:
Quod niſi ueniſſes uariatis ſępe figuris
Ad ſolitas artes: auſo foret ille potitus.
Sed mõ tu uolucris. uolucrẽ tamen ille tenebat.
Nũc grauis arbor eras. hærebat ī arbore peleuſ:
Tertia forma fuit maculoſę tigridis. illa
Territus ęacides a corpore brachia ſoluit.
Iſq; deos pelagi uino ſuper ęquora fuſo
Et pecoris fibris: & fumo thuris adorat:
Donec carpathius medio de gurgite uates
Aeacide dixit: thalamis potiere petitis.
Tu modo: cũ gelido ſopita quieſcit in antro:
Ignaram laqueis uincloq; innecte tenaci.
Nec te decipiat centum mentita figuras.
Sed preme ęcquid erit: dũqd̄ fuit ãte reformet.
Dixerat hæc ꝓteus: & cõdidit æquore uultum:
Admiſitq; ſuos in uerba nouiſſima fluctus.
Pronus erat titan: inclinatoq; tenebat
Heſperium ꝓtemone fretũ: cum pulchra relicto
Nereis ingreditur conſueta cubilia fluctu.
Vix bene uirgineos peleus inuaſerat artus:
Illa nouat formas: donec ſua membra teneri
Senſit: & in partes diuerſas brachia tendit.

teretur: detinere: donec in priſtinam rediiſſet formam illa tandem eſt potitus: ex qua Achillem ſuſcepit. Pulchra autem phantaſia uarias Thetidis tranſfigurationes poeta deſcribit. Nec aui. iouis. Quam ſoceri. Nerei. Nam Thetis Nerei filia fuit. Siquidem Iouis eſſe nepotem. Nã multis inquit nepotibus eſſe Iouis contigit. Siquidem uero ĩterdum una eſt dictio ut hoc loco. ĩterdum duæ: id quod facile ex ipſo dignoſcitur ſenſu. Coniunx dea contigit uni. Vxor inquit dea ſoli peleo obuenit. Vdæ. humidæ. Nympha. n. fuit marina. Quãuis haud tepidos. Quanuis magno Thetidis amore Iupiter teneret. Haud tepidos ignes. Vehemẽtes amores. Cõnubia. Nuptias. Aeaciden. peleum Aeaci filium iouis ex Aegina nepotem. Eſt ſinus Aemoniæ. Topographia eſt. Deſcribit enĩ ſpecũ. in quo Thetis teſſa requieſcere ſolebat. Aemoniæ. Theſſaliæ. Falcatus. In ſimilitudinem falcis figuratus. eſt autem nomen ſimile participio a falce declinatum. Brachia procurrunt. promontoria quæ brachia uidentur: in mare protenduntur. Seruet. Cuſtodiat. Remoret. Retardet. Pendeat. ſuſpẽſum ſit. Myrthea ſilua ſubeſt. hoc eſt. Syl- Thetis
ua myrthis conſita illi adiacet ſinui. Subeſſe aũt ĩ uarias
illam ait quod ex phyſicorum ſententia mare q̄ formas
terra altius eſt. Obſita. conſita. præpoſitio nãq; pro præpoſitione poſita eſt. Occupat. Inuadit. Ad ſolitas artes. Ad conſuetas tibi tranſformationes. Auſo. Re temptata. & concubitu appetito. Carpathius uates. Proteus qui in Carpathio hĩtat mari a carpatho ĩſula dicto. Thalãis petitis. Nuptiis optatis. Innecte. Cõnecte. colliga. Cẽtũ mẽtita figuras. mutata ĩ centũ falſas figuras. Eſt autem numerus finitus pro infinito poſitus. Sed preme. comprime ac retine.

Dum quod fuit ãte reformet. Hoc eſt. dũ ĩ priſtinam redeat formam. Suos fluctus. Marinas undas. Inclinato temõe. inclinato curru. Parte enim pro toto poſuit. Currus autem ſolis cum tendit ad occaſum deſcẽdere uidetur. Heſperiũ fretum. Atalantum mare. in quod ſol condi uidetur. Cõſueta cubilia. Solitam ſpelũcam. Relicto fluctu. Derelicto mari. Dõec ſua membra teneri ſenſit. Donec ſe ligatam eſſe animaduerſit. Sine numine. Sine auxilio numinis alicuius & dei. Exhibita eſtq; thetis ideſt in figuram Thetidis eſt reuerſa. Ingenti. Achille. Semine ex quo magnus Achilles eſt natus.

Iugulati phoci. Phocus. Aeaci filius expſa mathe nympha a peleo fuit interfectus. Q ua re peleus a patre in exilium eiectus ad Cæycem Trachinæ regem infelici Dædalionis fratris caſu luſgentẽ cõfugit. Nam Dædaliõ luciferi filius chionem filiam habuit quæ cum iã ex mercurio Autolycum. ex Apolline philemonẽ genuiſſet: Diana ſe formoſiorem eſſe iactauit: Q ua re dea irata ſagittis eam confecit: cuius morte Dædalion tantum concepit dolorem: ut ex parnaſi uertice

Cæyx ĩ auem

ſe in mare præcipitarit. ſed Apollo non imemor uoluptatis: quam de illius filia conceperat: eum in accipitrem antequam in mare caderet: cõmutauit. Omnia contigerant. Ad felicitatem faciẽtia intelligamus. Trachinia tellus. Trachĩ quæ & Trachis dicitur urbs ẽ Theſſaliæ ſub oeta mõte ab hercule ædificata ἀπὸ τῆς τραχύτητος hoc eſt ab aſperitate dicta: Vnde Thrachinius deriuatur. Lucifero genitore ſatus cæyx. Cæyx Phoſphori hoc eſt luciferi fuit filius halcyoneſq; maritus. Diſſimilis ſui. Nam præ ſe quãdam hylaritatem antea ferre conſueuerat. quæ tũc ĩ mœſtitiam fuerat conuerſa. Fratrem ademptũ. Dædalionem in accipitrẽ cõmutatum. Velamenta. Ramum oliuæ dicit: qui ab externis q pacem afferebant geſtabatur. Vnde Vergilius ĩ octauo æneidos. Tum pater Aeneas puppi ſic fatur ab alta. Paciferaq; manu ramum prætendit oliuæ.

Sua crimina. Phoci fratris cædem. Mentiturq; fugæ cauſam. Falſam fugæ cauſam refert.

Mediæ plebi. Infimæ. Patet. Parata ſunt. Hac autem oratione Cæyx ſe in omnes benigniſſimũ eẽ oſtẽdit. Inhoſpita. Inhoſpitalia. Huic aio. Noſtro animo per ſe benigno ac liberali. Omne feres. habebis. accipies. Meliora. Feliciora.

Dædalion ĩ accipitrẽ

Peleuſq; comiteſq; rogant. Sic quidem corrupte legitur. Neq; enim ratio carminis patitur ut que copula breuis producatur. Q ua re illaque eraſa hãc copulã & in uerſus principio putauiſre ponẽdam. Q uæ rapto uiuit. Rapina. Q ui uocat auroram. Luciferi periphraſis. Nã lucifer & primus ſtellarum ĩcipit & ultimus lucere deſinit. Tenendæ. Cõſeruandæ. Thiſbeas colũbas. Thiſbe urbs eſt Boeotiæ a Thiſbe Aſopi filia cognominata colũbis abundans. Vnde Thiſbeus declinatur. portus autem & naualæ Thiſbeorum ut ſcribit Stephanus ex ſententia Epaphroditi: columbis plenum erat. Agitat. Vexat perſequitur. Accipitres nanq; maxime columbas infeſtant. Nata erat huic Chione. Ab exiſmio candore forſitan ſic fuit appellata. Nã chione nix interpretatur. Maiaq; creatus. Mercurius. Hic uertice cyllẽæo. Hic mercurius a Cyllene Arcadiæ monte: ubi Mercurius ipſe natus eſſe fingitur. Pariter traxere calorem. Vna ambo cœperunt amare. Mouente ſoporem. inducente ſomnum.

Chiõe

Tunc demũ ingenuit. neq; ait ſine numine uĩcis:
Exhibita eſtq; thetis. cõfeſſam ãplectitur heros:
Et potitur uotis: ingentiq; implet achille.
Felix & nato. felix & coniuge peleus.
Et cui ſi demas iugulati crimina phoci:
Omnia contigerant. fraterno ſanguine fontem
Expulſumq; domo patria trachinia tellus
Accipit. hic regnum ſine ui. ſine cæde regebat
Lucifero genitore ſatus: patriumq; nitorem
Ore ferens cæyx: illo qui tempore mœſtus
Diſſimiliſq; ſui fratrem lugebat ademptum.
Quo poſtq̃ æacides feſſus curaq; uiaq;
Venit: & intrauit paucis comitantibus urbem:
Q uoſq; greges pecorũ: q̃ ſecũ arméta trahebat.
Haud procul a muris ſub opaca ualle reliquit:
Copia cum facta eſt adeundi tecta tyranni:
Velamenta manu prætendens ſupplice: quis ſit:
Quoq; ſatus memorat. tantũ ſua crimna celat:
Mentiturq; fugæ cauſam. petit urbe uel agro
Seruet. hunc contra placido trachinius ore
Talibus alloquitur. medię quoq; cõmoda plebi
Noſtra patent peleu. nec ĩhoſpita regna tenemus
Adiicis huic animo monumenta potentia. clarũ
Nomẽ: auũq; iouem. nec tẽpora perde precãdo.
Quod petis omne feres: tuaq; hæc p̃pte uocato:
Qualaicũq; uides. utinam meliora uideres.
Et flebat. moueat tantos quæ cauſa dolores:
Et peleus comiteſq; rogant: quibus ille profatur.
Forſitan hanc uolucrem: rapto quæ uiuit: & oẽs
Terret aues: ſemper pennas habuiſſe putetis.
Vir fuit: & tanta eſt animi conſtantia: quantum
Acer erat: belloq; ferox ad uimq; paratus:
Nomine dædalion: illo genitore creatus:
Qui uocat auroram: cæloq; nouiſſimus exit.
Culta mihi pax eſt. pacis mihi cura tenendæ
Coniugiiq; fuit. fratri fera bella placebant.
Illius uirtus gentes regeſq; ſubegit:
Quæ nunc thiſbeas agitat mutata columbas.
Nata erat huic chione: quæ dotatiſſima forma
Mille procis placuit bis ſeptem nubilis annis.
Forte reuertentes phœbus maiaq; creatus:
Ille ſuis delphis. hic uertice cyllenęo
Videre hanc pariter. pariter traxere calorem.
Spem ueneris differt in tempora noctis apollo:
Non fert ille moras: uirgaq; mouente ſoporem

Virginis os tangit. tactu iacet illa potenti.
Vimq; dei patitur. nox cęlum sparserat astris.
Phœbus anũ simulat: præreptaq; gaudia sumit.
Vt sua maturus compleuit tempora uenter:
Alipedis de stirpe dei uersuta propago
Nascitur autolycus furtum ingeniosus ad omne:
Qui facere assuerat patriæ non degener artis
Candida de nigris: & de candentibus atra.
Nascitur e phœbo (nanq; est enixa gemellos)
Carmine uocali clarus citharaq; philemon.
Quid peperisse duos: & diis placuisse duobus:
Et forti genitore & progenitore tonante
Esse satam ꝓdest: an obest quoq; gloria multis:
Obfuit huic certe: quæ se præferre dianæ
Sustinuit: faciemque deæ culpauit. at illi
Ira ferox mota est: factisq; placebimus inquit.
Nec mora. curuauit cornu: neruoq; sagittam
Impulit: & meritam traiecit arundine linguam.
Lingua iacet: nec uox tẽptataq; uerba sequũtur:
Conantemque loqui cũ sanguine uita reliquit.
Quã miser (o pietas) ego tunc: patrioq; dolorẽ.
Corde tuli: fratrique pio solatia dixi.
Quæ pater haud aliter q̃ cautes murmura ponti
Accipit: & natam delamentatur ademptam.
Vt uero ardentem uidit: quater impetus illi
In medios fuit ire rogos. quater inde repulsus
Concita mẽbra fugæ mandat: similisque iuuẽco
Spicula crabronum pressa ceruice gerenti.
Qua uia nulla ruit. iam tum mihi currere uisus
Plus homine est: alasq; pedes sumpsisse putaresꝫ.
Effugit ergo omnes: ueloxque cupidine leti
Vertice parnassi potitur. miseratus apollo:
Cum se dædalion saxo misisset ab alto:
Fecit auem: & subitis pendentem sustulit alis:
Oraque adunca dedit. curuos dedit unguibus hamos
Virtutẽ antiquã. maiores corpore uires. (mos
Et nunc accipiter nulli satis ęquus in omnes
Sæuit aues: aliisq; dolens fit causa dolendi.
Quæ dum lucifero genitus miracula narrat
De consorte suo: cursu festinus anhelo
Aduolat armenti custos phocæus anetor.
Et peleu peleu magnę tibi nuncius adsum
Cladis ait. quodcunq; ferat: iubet edere peleus.
Pendet & ipse metu trepidi trachinius oris.
Ille refert. fessos ad littora curua iuuencos

Iacet. In somnum resolui tur. Prærepta gaudia. Ante a mercurio rapta. Alipedis dei.

Mercurii talaria alata gestantis. Quod idcirco fingitur: quia mercurius uelocissimus est omnium planetarum. Versuta. Astuta. Callida: q̃ nigrum in candida uertere sciat. Cãdida de nigris. Hoc de astutis uersutisq; dici solet. Carmine uocali. Cantu sonoro ac suaui. Progẽitore. tonante. Auo ioue qui luciferi pater est. Curuauit cornu. Flexit arcum ex cornu confectum. enim Metonymia: Arundine. Sagitta ex arũdine & calamo facta. Verba temptata. Quæ Chione emittere conata est. Sequuntur. Linguam subaudiamus. Quam miser ego tunc. Fui subaudiatur. Cum quadã exclamatione aũt hæc efferuntur. At si diceret. O quantum miser ego tunc fui. O pietas. exclamatio affectui seruiens. Delamentatur. Valde lamentatur. ut Deamare ualde amare dicimus. Spicula crabronum. Crabro uolatile est ut uespa maxĩe iuuencos infestans. Alasq; pedes. Iam enim in accipitrem uerti cœptus erat. Cupidine leti. Cupiditate mortis. Vertice Parnasi potitur. In uerticem ac summitatem Parnasi ascendit. Ab alto saxo. Mõte. Subitis alis. Subito natis. Ora adunca. Rostrum aduncum. Maiores corpore uires. Maiores q̃ ut illi tam paruo corpori cõueniant. Nulli satis æquus. Rapto enim uiuit accipiter. Sexdecim autẽ accipitrum genera esse scribit Plynius: quæ siquis nosse cupit: inde petat. Illud sciendum apud priscos accipitres mã suescere non consuesse: id quod facile cũ ex aliis quæ de accipitribus scribuntur: tum ex his Plynii uerbis colligi potest. In Thraciæ parte super Amphipolim homines atq; accipitres societate quadam aucupantur. Hi ex syluis & arundinetis excitant aues. Illi superuolantes deprimũt Rursus captas aucupes diuidunt cum his. Traditum est missas in sublime ibi excipere eos: & cum tempus sit capturæ clangore ac uolatus genere inuitare ad occasionẽ. Deniq; Plynius de mansuetis accipitribus ne unum quidem uerbũ facit nequaquam taciturus si tempore suo in usu fuissent. De cõsorte suo. Fratre suo Dedaliõe. Lupi ãt q Pelei armenta lacerarat: metamorphosin in saxum subtexit poeta. Cursu festinus anhelo. Hypallage est. Festino siquidem cursu illũ anhelantẽ ueniisse intelligimus. Phocæus Anetor. a Phocide regiõe Phocæus Phocaicusq; declinantur. Et peleu. Peleu. Conduplicatio subitũ malũ nuncianti maxĩe cõueniens. Trepidi oris. Trepide nunciantis. Pendet. sollicitus c.

Autolycus

Philemon

Lupus in laxũ

Appuleram: medio cum ſol altiſſimus orbe
Tantum reſpiceret: quantum ſupereſſe uideret:
Parſq; boum fuluis genua inclinarat harenis:
Latarumq; iacens campos ſpectabat aquarum.
Pars gradibus tardis illuc errabat & illuc.
Nãtq; alii: celſoq; extant ſuper æquora collo.
Tẽpla mari ſubſũt: nec marmore clara nec auro:
Sed trabibus denſis lucoq; umbroſa uetuſto.
Nereides nereuſq; tenent. hos nauita ponti
Edidit eſſe deos: dum retia littore ſiccat.
Iuncta palus huic eſt denſis obſeſſa ſalictis:
Quã reſtagnantis fecit maris unda paludem.
Inde fragore graui ſtrepitus loca proxima terret.
Bellua uaſta lupus ſiluiſq; paluſtribus exit:
Oblitus & ſpumis & craſſo ſanguine rictus.
Fulmineus. rubra ſuffuſus lumina flamma.
Q ui q̃q̃ ſęuit pariter rabieq; fameq;:
Acrior eſt rabie. neq; enim ieiunia curat
Cæde boum diramq; famen finire: ſed omne
Vulnerat armentum: ſternitq; hoſtiliter omnes.
Pars quoq; de nobis funeſto ſaucia morſu:
Dum defenſamus: leto eſt data. ſanguine littus
Vndaq; prima rubet: demugitæq; paludes.
Sed mora dãnoſa eſt. nec res dubitare remittit.
Dum ſupereſt aliquid: cuncti coeamuſ ad arma.
Arma capeſſamus: coniunctaq; tela feramus.
Dixerat agreſtis. nec pelea damna mouebant.
Sed memor admiſſi nereida colligit orbam
Damna ſuo inferias extincto mittere phoco.
Induere arma uiros: uiolentaque ſumere tela
Rex iubet octæus: cum quis ſimul ipſe parabat
Ire. ſed alcyone coniunx excita tum ultu
Proſilit: & nondum totos ornata capilllos
Diſiicit hos ipſos: colloque infuſa mariti
Mittat ut auxilium ſine ſe uerbiſque precatur
Et lachrymis: animaſque duas ut ſeruet in una.
Aeacides illi pulchros regina p:oſque
Pone metus. plena eſt promiſſi gratia ueſtri.
Nõ placet arma mihi cõtra noua mõſtra mouer.
Numẽ adorandũ pelagi eſt. erat ardua turris:
Arce locus ſumma: feſſis loca grata carinis.
Aſcendunt illuc: ſtratoſq; in littore tauros
Cum gemitu aſpiciunt: uaſtatoremque cruento
Ore ferum longos infectum ſanguine uillos.
Inde manus tendens in aperti littora ponti:

Tantum reſpiceret. Periphraſis meridiei. Cãpos latarum aquarum. æquor. Gradibus. paſſibus. Templa mari ſubſunt: Adſunt: Iuxta mare ſunt. Edidit. dixit. Huic. Luco. Subintelligatur. Reſtagnãtis. æſtuantis. Eleganter autẽ deſcribit locum luporum latebris accommodatum. Inde. ex ea palude. Oblitus. infectus. Eſt autem ſynegdoche. Rictus enim oblitos & infectos habens intelligitur. Fulmineus. Inſtar fulminis omnia proſternens. Funeſto morſu. mortali. Saucia. uulnerata. Letodata. interfecta. Defenſamus. Defendere conamur. Demugitæq; paludes. Mugitu boum repletæ. ẽ aũt participium contra grãmatices rationem formatum. Remittit. permittit. Arma capeſſamus: Anadiploſis pulchra exhortatiõi accõmodata.

Agreſtis. paſtor. Admiſſi. Cõmiſſi. & fraternæ necis. Nereida colligit orbam. hoc eſt. Ratiocinatur pſamathen nympham Phoci matrem filio inferias mittere. Rex octæus: Ceyx rex trachinæ. quæ contermina eſt oethe monti. A quibuſdam tamen æthereius legitur hoc eſt Sidereus & ſplendidus. Excita. Euocata ex ĩtima ædium parte ac Gynæceo. Significat autem Halcyonen de uiri ſalute quem uehementiſſime amabat: maxime ſollicitam eſſe. In una. Nam Halcyones uitam a Ceycis uita pependiſſe exitus fecit manifeſtum: Eo nanq; in mari ſubmerſo ipſa quoq; uitam dolore finiuit. Aeacides illi. Ingt uerbum: quod facile ſubauditur: fuit prætermiſſum. Plena eſt. perfecta atq; cumulata. Numẽ pelagi. Pſamathe nympha marina. Ardua turris. Alta. Turris autem a terrendis hoſtibus dicta uidetur. Feſſis loca grata carinis. Illam enĩ nautæ aſpicientes in portum naues dirigebant: ſeq; terræ propinquos eſſe cognoſcebãt. Inde. Ab illa turri. In littora. Verſus littora. Ap ti ponti. Maris late patentis.

Pſamathen.pſamathe nympha fuit Nerei filia & phoci mater. Aeacide rogantis.pelei precantis. illi nãq; fuerat irata:eoq; præcibus illius nihil mouebatur. Sed enĩ irreuocatuſ ab acri cæde lupus perſtat.ſed.n.lupuſ ferox inquit ipercerritus pſtat in acri cæde dulcedine ſanguinis allectus. Marmore mutauit.in marmor.thetis autẽ ſubaudiat. Magnetas adit.Magnetes populi ſunt theſſaliæ equoꝝ domitores clariſſimi:de qbus Lucanus i.vi.Et magnetes equis:minyæ gẽs cognita remis.Magneſia uero eſt regio theſſaliæ.Eſt etiã magneſia urbs iuxta Mæandrum:& regio a magnete dicta. Ab æmonio Acaſto.acaſtus Rex fuit Theſſaliæ,Peliæ filius:ut ex Senecæ Medea colligitur. Interea fratriſq; ſui. Ceyx luciferi filius fratris casu ad modum ſollicitus ad clarium oraculũ conſulẽdũ ire cum uellet:diu ab Alcyone uxore fuit remoratus.Cum uero illi promiſiſſet ſe intra duos mẽſes reuerſurum abire permiſſus eſt.ſed in ægeo tempeſtate deprehenſus naufragium fecit. naui que amiſſa una cum ſociis ſubmerſus:quem uxori promiſerat reditũ:præſtare non potuit. Vxor autem cum quotidie pro mariti ſalute diis omnibus iunoniq; in primis uota ſolueret:opera illius per ſomnũ admonita eſt:maritum ĩ mari periſſe. Quare expergefacta ad littus unde ſolue rat maritus acceſſit:ac dum infortunia ſua quere retur:cadauer in mari longius aſpexit:q; cũ mariti eſſe cognouiſſet:ad illudq; per undas exilire uellet: in auem alcyonen conuerſa ad os mariti aduolauit:qui miſeratione deorum pia uxoris oſcula ſentiens,in eiuſdem generis auẽ ipſe quoque fuit tranſfiguratus. Ab his autẽ auibuſ.xiiii. dies alcyonii ſunt dicti:quibus mare quietum ẽ. Nam tempore brumæ nidificant:ac dum & excludant pullos & educent mare omni tempeſtate caret. Anxia pectora turbatus. ſynegdoche poetica.hoc eſt.ſollicitum animum & turbatum habens. Prodigiis.fratris ſui.cuius filia dianæ ſagitta ſubito fuerat interfecta. Fratremq; ſecutis.qui in accipitrem fuerat commutatus. Hominum oblectamina. mortalium oblectamẽta. non infortuniorum remedia. Ad clarium deũ. ad oracula clarii apollinis:q̃ olĩ ĩ lycia fuerũt.nã claros urbs ẽ lyciæ:apollinis oraculo clariſſima.

Ceyx alcyõe in aues

Nam templa delphica.tacitæ obiectiõi occurrit. Prophanus phorbas.phorbas phlegyarũ rex fuiſſe perhibetur: ac contra delphos bellum ſuſcepiſſe.phlegyæ autem populi fuerunt theſſaliæ aduerſus deos impii:qui tandem a neptuno diluuio immiſſo fuerunt deleti. Prophanus. ſacrilegus: qui nulla ſacrorum cura tangebatur.

Te facit certam.in ſoluta oratiõe certiorem diceremus.eſt autem apoſtrophe ad alcyonen.

Cui protinus intima frigus oſſa receperunt. id ẽ q̃ ſtatĩ tremeẽ cœpit. Receperũt.cõceperũt. traxerunt. Obit.occupat. Rigauit.madefecit. eleganter autem effingit mores uxoris maritum efflictum deamantis. Pias querelas.a pio amore prouenientes lamentationes. Vertit.cõuertit.commutauit Securus.ſine ulla mei cura.

Triſtis imago põti.aſpera facies maris. In tumulis.ſepulchris. Sine corpore. erãt nãq; Cenotaphia.hoc eſt.inania ſepulchra. Hippotades.æolus hippotæ troiani nepos:filius nãq; fuit Iouis & Segeſtæ hippotæ filiæ. Placet.mitiget. Incõmutata. ſic quidem legebatur ſed nihil ſenſui conuenire uidetur. Incõmendata uero maxime quadrare:ut intelligamus neq; ter-

Cæruleam peleus pſamathen:ut finiat iram
Orat:opemq; ferat.nec uocibus illa rogantis
Flectitur æacidæ. thetis hanc pro cõiuge ſupplex
Accepit ueniam. ſed enim irreuocatus ab acri
Cæde lupus perſtat dulcedine ſanguinis aſper:
Donec inhærentem laceræ ceruice iuuencæ
Marmore mutauit.corpus pariterq; colorem:
Omnia ſeruauit,lapidis color indicat illum
Iam non eſſe lupum.iam non debere timeri.
Nec tamen hac profugum conſiſtere pelea terra
Fata ſinunt.magnetas adit uagus.exul:& illic
Sumit ab æmonio purgamina cædis acaſto.
Interea fratriſq; ſui fratremq; ſecutis
Anxia prodigiis turbatus pectora ceyx
Cõſulat ut ſacras hominũ oblectamina ſortes:
Ad clarium parat ire deum.nã tẽpla prophanus
Inuia cum phlegyis faciebat delphica phorbas:
Conſilii tamen ante ſui fidiſſima certam
Te facit alcyone:cui protinus intima frigus
Oſſa receperunt:buxoq; ſimillimus ora
Pallor obit:lachrymiſq; genę maduere profuſis
Ter conata loqui:ter fletibus ora rigauit.
Singultuq; pias interrumpente querelas:
Quæ mea culpa tuam dixit cariſſime mentem
Vertit?ubi eſt quæ cura mei prior eſſe ſolebat?
Iam potes alcyone ſecurus abeſſe relicta.
Iam uia lõga placet.iam ſum tibi carior abſens.
At puto per terras iter eſt? tantumq; dolebo:
Non etiam metuam? cureque timore carebunt?
Aequora me terrent:& ponti triſtis imago.
Et laceras nuper tabulas in littore uidi
Et ſæpe in tumulis ſine corpore nomina legi.
Ne ue tuum fallax animum fiducia tangat:
Quod ſocer hippotades tibi ſit: q carcere fortes
Contineat uentos:& cum uelit æquora placet.
Cum ſemel emiſſi tenuerunt æquora uenti:

ram:neq; mare uentis esse cõmendata: sed uio
lenter perturbari atq; uastari. Excutiuntq; fe/
ris.ex concursu nubium:ut scribunt iphysici.ful
mina generantur. Rutilos ignes.fulmina. Aeo
lidis. Alcyones æoli filiæ. Ignis.amor. Propo
sitos pelagi cursus. propositam ac deliberatam
nauigationem. Non tamen idcirco causam p/
bat.hoc est.nõ tamen idcirco uxori persuadet:
ut se discedere permittat: neq; discessum suum
ægre ferat. Per patrios ignes.per luciferi splen
dorem. Quam luna bis impleat orbem. quã
duo transeant menses. Recursus.uelocis redi
tus. Aequore tingi.ĩ æquor deduci. Pinum.
nauem ex pino confectam. Veluti præsaga.tã
q̃ præsentiens malum futurum. Collapsa cor/
pore tota ẽ.semimortua in terrã cecidit. Quæ
rente moras ceyce.lachrymis enim uxoris mo/
tus discedebat inuitus. Ordinibus geminis.nã
biremis erat. Ad fortia pectora.gestum expri
mit remigãtium. Aequali ictu.æquali percussi
one.id enim exigit ars remigandi. Vbi terra re
cessit.longius.hoc ex uulgari sensu dictum est.

Neq; enim terra cum sit ĩmobilis recedere po
test:q̃uis abeunte naue refugere uideatur. Dũ
licet.dum potest. Fluitantia uela. se motantia.
Vacuum lectum.marito carentẽ. Quæ pars
absit.Nam optima pars lecti aberat maritus.
Portubus exierãt.eportu egressi erant. Aura.
Ventus. Rudentes.funes sunt nautici rudentes
a strepitu:quẽ uẽto agitati emittũt dicti.Rude/
re nãq; quod asinorum est proprium uidentur.
Obuertit.Conuertit. Lateri.In latus. Cor
nua.Antemnarum. In summa locat arbore.
In summitate arboris collocat & ponit. Id autẽ
fieri solet:cum secundus flare cœperit uentus.
Carbasa.Vela. Deducit.Detrahit. Malo.Ar
bore nauis.

Nil illis uetitum est:incõmendataque tellus
Ois:&omne fretũ est.cæli quoq; nubila uexant:
Excutiuntq; feris rutilos concursibus ignes.
Quo magis hos noui (nã noui & sæpe paterna
Parua domo uidi)magis hos reor esse timẽdos.
Quod tua si flecti precibus sententia nullis
Care potest coniunx:nimiumq; es certus eundi:
Mequoq; tolle simul.certe iactabimur una.
Nec nisi quæ patiar metuam:pariterq; feremus
Quicquid erit. pariter sup æquora lata feremur.
Talibus ęolidis dictis lachrymisq; mouetur
Sidereus coniunx.neq; enĩ minor ignis in ipso ẽ.
Sed neq; propositos pelagi dimittere cursus:
Nec uult alcyonen in partem adhibere pericli:
Multaq; respondit timidum solantia pectus.
Non tamen iccirco causam probat. addidit illis
Hoc quoq; lenimen:quo solo flexit amantem.
Longa quidẽ est nobis omnis mora.sed tibi iuro
Per patrios ignes:si me modo fata remittant:
Ante reuersurum:q̃ luna bis impleat orbem.
His ubi promissis spes est admota recursus:
Protinus eductam naualibus æquore tingi:
Aptariq; suis pinum iubet armamentis.
Q ua rursus uisa ueluti prȩsaga futuri
Horruit alcyone:lachrymasq; emisit obortas.
Amplexusq; dedit:tristiq; miserrima tandem
Ore uale dixit:collapsaq; corpore toto est.
At iuuenes quærente moras ceyce reducunt
Ordinibus geminis ad fortia pectora remos:
Aequaliq; ictu scindunt freta. sustulit illa
Humentes oculos:stantemq; in puppe recurua:
Concussaq; manu dantem sibi signa maritum
Prima uidet:redditq; notas:ubi terra recessit
Longius:atq; oculi nequeunt cognoscere uultus
Dum licet:insequitur fugientem lumine pinum.
Hęc quoq; ut haud poterat spatio sũmota uide/
Vela tamẽ spectat summo fluitantia malo. (ri.
Vt nec uela uidet:uacuum petit anxia lectum:
Sequetoro ponit.renouat lectusq; locusq;
Alcyones lachrymas:& quę pars admõet absit.
Portubus exierant.& mouerat aura rudentes.
Obuertit lateri pendentes nauita remos.
Cornuaq; in summa locat arbore:totaq; malo
Carbasa deducit:uenientesq; accipit auras:
Aut minus aut certe mediũ non ampliu sæquor

Puppe ſecabatur: longeq; erat utraq; tellus:
Cum mare ſub noctem tumidis albeſcere cœpit
Fluctibus: & præceps ſpirare ualentius eurus.
Ardua iam dudum demittite cornua rector
Clamat: & antemnis totum ſubnectite uelum.
Hic iubet. impediunt aduerſæ iuſſa procellæ.
Nec ſinit audiri uocem fragor æquoris ullam.
Sponte tamen properant. alii ſubducere remos:
Pars munire latus. pars uentis uela negare.
Egerit hic fluctus: æquorq; refundit in æquor.
Hic rapit antemnas. quæ dum ſine lege gerũtur:
Aſpera creſcit hyems: omniq; a parte feroces
Bella gerunt uenti: fretaq; indignantia miſcent.
Ipſe pauet: nec ſe quis ſit ſtatus: ipſe fatetur
Scire ratis rector. nec quid iubeatue uelitue:
Tanta mali moles tantoq; potentior arte eſt.
Quippe ſonant clamore uiri. ſtridore rudentes.
Vndarum incurſu grauis unda. tõi tribus æther.
Fluctibus erigitur: cælumq; æquare uidetur
Pontus: & inductas aſpergine tangere nubes.
Et modo cum fuluas ex imo uertit harenas:
Concolor eſt illis. ſtygia modo nigrior unda:
Sternitur interdum: ſpumiſq; ſonantibus albet.
Ipſa quoq; his agitur uicibus trachinia puppis.
Et nunc ſublimis ueluti de uertice montis
Deſpicere in ualles imumq; acheronta uidetur.
Nunc ubi demiſſam curuum circũſtetit æquor:
Suſpicere inferno ſummum de gurgite cælum.
Sæpe dat ingentem fluctu latus icta fragorem.
Nec leuius pulſata ſonat: q̃ ferreus olim
Cum laceras aries baliſtaue concutit arces.
Vtq; ſolent ſumptis incurſu uiribu ire
Pectore in arma feri: protentaq; tela leones:
Sic ubi ſe uentis commiſerat unda coortis:
Ibat in arma ratis: multoq; erat altior illis.
Iamq; labant cunei: ſpoliataq; tegmine cerę
Rima patet: præbetq; uiam letalibus undis.
Ecce cadunt largi reſolutis nubibus imbres.
Inq; fretum credas totum deſcendere cælum:
Inq; plagas cæli tumefactum ſcandere pontum.
Vela madent nimbis. & cum cęleſtibus undis
Aequoreę miſcentur aquę. caret ignibus ęther.
Cæcaque nox premitur tenebris hyemiſq; ſuiſq;.
Diſcutiunt tamen has: præbentq; micantia lumẽ
Fulmina. fulmineis ardeſcunt ignibus undę.

Vtraq; tellus. & a qua diſceſſerat: & quam petebat ceyx. Sub noctem. prope noctem. ſignum eſt autem maximæ tempeſtatis futuræ cum undæ albeſcere uidentur. Præceps eurus. uiolentus. Valẽtius. uehementius. Ardua cornua. alta. Procellæ. uentorum impetus. eſt enim procella: ut Seruius tradit: Vis uenti cum pluuia dicta quod omnia percellat & cõcutiat. Fragor. ſtrepitus. Pars munire latus. ne aqua ingrediatur. Pars uentis uela negare. uela complicare.

Egerit. eiicit. Aequor. aquam maris. Refũdit. reiicit. Rapit. celeriter detrahit Sine lege. ſine ordine Ab omni parte. ab oriente & occidente. a ſeptentrione a meridie. Freta indignãtia. tumeſcentia. Miſcent. perturbant. Nec ſe quis ſit ſtatus ipſe fatetur Scire ratis rector. ordo eſt. & ſenſus. & ipſe rector & gubernator nauis fatetur ſe neſcire quis & qualis rerum ſit ſtatus: aut quid iubere uelleue debeat. Tanta mali moles. magnitudo. Eſt autem acclamatio. qua tempeſtatis ſæuitia declaratur. Quippe ſonãt nanq; ſtrepunt. ea uero omnia deſcribit elegantiſſime: quæ in magnis tempeſtatibus euenire ſolẽt. Incurſu. impulſu. Erigitur. extollitur. Aſpergine. aſperſione. Concollor eſt illis. eundẽ cum ipſis harenis habet colorem. Sternitur interdũ. ſtratũ uidetur & æquale. Agitur. agitat.

His uicibus. mutationibus. Deſpicere. dehorſum aſpicere. interdum contemnere ſignificat.

Imum acheronta. infernum. Eſt enim acherõ unus ex inferni fluuiis. Suſpicere. ſurſum aſpicere. aliquando mirari ſignificat. Icta latus. ĩlatere percuſſa. ſynegdoche eſt poetica. Pulſata. percuſſa. Ferreus aries. inſtrumentum eſt bellicum aries: quo priſci ad diruendos muros utebantur. Balliſtaue. balliſta quoq; inſtrumentũ eſt bellicum: quo ſaxa longe emittuntur. Incurſu. impetu. Protenta. porrecta. In arma ratiſ. in nauis inſtrumenta & armamenta. Multoq; erat illis. armamentis ipſius nauis. undæ nanq; multo q̃ nauis erãt altiores. Ceræ. picis qua naues integũt. Letalibus undis. mortiferis aquis.

Scandere. aſcendere. Caret ignibus æther. ſideribus æther carere uidebatur: quia nulla apparebant.. Cæcaq; nox. obſcura. Diſcutiunt. depellunt. Ardeſcunt. ſplendeſcunt.

Dat quoq; iam ſaltus intra caua texta carinę
Fluctus. & ut miles numero præſtantior omni
Cum ſępe aſſiliit defenſę mœnibns urbis:
Sepe potitur tandem: laudiſq; accenſus amore
Inter mille uiros murum tamen occupat unus:
Sic ubi pulſarunt celſi latera ardua fluctus:
Vaſtius inſurgens decimę ruit impetus undæ.
Nec prius abſiſtit feſſam oppugnareę carinam:
Quam uelut in captę deſcendat mœnia nauis:
Pars igitur temptabat adhuc inuadere pinum.
Pars maris ĩtus erat. trepidãt haud ſegnius oẽs:
Quam ſolet urbs aliis murũ fodientibus extra:
Atq; aliis murum trepidare tenentibus intus.
Deficit ars: animiq; cadunt: totidemq; uidentur
Quod ueniũt fluctus: ruere atq; irrũpe mortes.
Non tenet hic lachrymas. ſtupet hic. uocat illle
Funera quos maneãt. hic uotis numẽ ado- (btõs
Brachiaq; ad cęlũ: q; nõ uidet: irrita tollens (rat:
Poſcit opem. ſubeunt illi fraterq; parenſq;:
Huic cum pignoribus domus: & quod cuiq; re-
Alcyone ceyca mouet. ceycis in ore (lictũ ẽ.
Nulla niſi alcyone eſt: & cum deſideret unam:
Gaudet abeſſe tamẽ. patrię quoq; uellet ad oras
Reſpicere: inq; domũ ſupremos uertere uultus.
Verum ubi ſcit neſcit. tanta uertigine pontus
Feruet: & inducta piceis enubibus umbra
Omne latet cęlum. duplicataq; noctis imago ẽ.
Frangitur incurſu nimboſi turbinis arbor.
Frangitur & regimen: ſpoliiſq; animoſa ſupſtes
Vnda uelut uctirix: ſinuataq; deſpicit undas.
Nec leuius q̃ ſi quis athon pinduq; reuulſos
Sede ſua totos in apertum euerteret ęquor:
Pręcipitata cadit: pariterq; & pondere & ictu
Mergit in ima ratem: cũ qua pars magna uiroꝝ
Gurgite preſſa graui: neque in aera reddita fato
Functa ſuo eſt. alii partes & membra carinę
Trũca tenẽt. tenet ipſe manu: q̃ ſceptra ſolebat:
Fragmina nauigii ceyx. ſocerumque patremque
Inuocat heu fruſtra. ſed plurima nantis in ore
Alcyone coniunx. illam meminitque refertque:
Illius ante oculos ut agant ſua corpora fluctus:
Optat: & exanimis manibus tumuletur amicis
Dũ natat: abſentẽ quotiẽs ſinit hiſcere fluctus:
Nominat alcyonen: ipſiſq; immurmurat undis.
Eccę ſuper medios fluctus niger arcus aquarum

Intra caua texta. intra concauitatem carinæ.

Omni numero. omni multitudie. Mœnibuſ. in muros. Spe potitur tandem. hoc eſt. tãdem uoti fit compos: in murumq; aſcẽdit. Decimæ undæ. maximæ atq; uaſtiſſimæ. nam decima q̃q; unda maxima eſſe uidetur. ut Ouidius in primo de triſtibus libro teſtatur: cum inquit. Qui uenit hinc fluctus: fluctus ſupereminet omnes. Poſterior nono eſt undecimoq; prior. Hinc factum ẽ ut decimũ decumanumq; pro maximo ampliſſimoq; accipiatur: ut decumana porta in caſtris maxima: ut quæ ab hoſtibus foret auerſa: & decumana ſcuta ampliſſima: & decumanus in agro limes qui longiſſimus & maximus foret.

Vaſtius. ualidius. Abſiſtit. deſiſtit. Velut in mœnia. ſimilitudo eſt a captis urbibus ſumpta: ſignificat autem fluctus partem intra nauem irrupiſſe. Pinum. nauem. Trepidant. timent.

Haud ſegnius. non minus. pulchra autem ſimilitudine exprimit timorem nautarum a tempeſtate deprehenſorum. Tenentibus. defendẽtibus. Deficit ars. tẽpeſtati ars ſuccũbit. Irrũperec cũ ĩpetu itraſ. Nõ tenet hic lachrymas. alius ĩqta lachrymat. alius ſtupet: attonituſq; uidet. Funera quos maneant. qui exequiarũ honore non priuentur. Hic uotis numẽ adorat. alius inquit diis uota facit. Subeunt illi. in mentem ueniunt. Cum pignoribus. cum liberis.

In domum. uerſus dumum. Tanta uertigĩe. euerſione. perturbatione. Eſt autem acclamatio qua maxima tempeſtas declaratur. Piceis enubibus. nigris. aqua plenis. Incurſu. impetu.

Turbinis. uenti uiolentioris. Regimen gubernaculum. Superſtes. ſuperans. ſuſperextãſ. Sinuata. inſinum coacta. conuoluta. Quam ſi quis athon pindum ue. montes eſſe Macedoniæ Athõ & pidum theſſaliæ ſuperius diximus.

Præcipitata. impulſa uentis. Et ictu. impulſu. In ima. ĩ profundum. Fũcta ſuo fato. mortua eſt. ex ſententia autem Stoicorum hoc ait: qui omnia fato fieri putant. Et mẽbra. fruſta abrupta. Socerum. æolum. Patremq;. luciferum. Exanimis. mortuus. Tumuletur. ſepeliatur.

Hiſcere. os aperire. Ecce ſuper medios. repẽtini mali fere ſignificatiua eſt hæc particula ecce.

Niger arcus. nubes nigra. & aquarum plẽa arcui ſimilis.

Frangitur: & rupta merſum caput obruit unda.
Lucifer obſcurus: nec quem cognoſcere poſſes:
Illa nocte fuit. quoniamq; excedere cælo
Non licuit: denſis texit ſua nubibus ora.
Aeolis interea tantorum ignara malorum
Dinumerat noctes: & iam quas induat ille:
Feſtinat ueſtes. iam quas ubi uenerit ille:
Ipſa gerat: redituſq; ſibi promittit inanes.
Omnibus illa quidem ſuperis pia thura ferebat.
Ante tamen cunctos iunonis templa colebat:
Proq; uiro: qui nullus erat: ueniebat ad aras.
Vtq; foret ſoſpes coniunx ſuus: utq; rediret
Optabat: nullamq; ſibi præferret. at illi
Hoc de tot uotis poterat contingere ſolum.
At dea non ultra pro functo morte rogari
Suſtinet: utq; manus funeſtas arceat aris.
Iri meæ dixit fidiſſima nunc a uocis.
Viſe ſoporiferam ſomni uelociter aulam.
Extinctiq; iube ceycis imagine mittat
Somnia ad alcyonen ueros narrantia caſus.
Dixerat. induitur uelamina mille colorum
Iris: & arquato cælum curuamine ſignans
Tecta petit iuſſi ſub nube latentia regis.
Eſt prope cimetios longo ſpelunca receſſu
Mons cauus: ignaui domus & penetralia ſõni.
Quo nunq̃ radiis oriens mediuſue cadenſue
Phœbus adire poteſt. nebulæ caligine mixtæ
Exhalantur humo. dubiæ crepuſcula lucis.
Non uigil ales ibi criſtati cantibus oris
Euocat auroram. nec uoce ſilentia rumpunt
Solliciti ue canes: canibus ue ſagacior anſer.
Non fera. non pecudes. non moti flamine rami:
Humanæue ſonum reddunt conuitia linguæ.
Tuta quies habitat. ſaxo tamen exit ab imo
Riuus aquæ lethes: per quem cũ murmure labẽs
Inuitat ſomnos crepitantibus unda lapillis.
Ante fores antri fœcunda papauera florent:
Innumeræq; herbæ: quarum de lacte ſoporem
Nox legit: & ſpargit per opacas humida terras.
Ianua ne uerſo ſtridorem cardine reddat:
Nulla domo tota. cuſtos in limine nullus:
In medio torus eſt hebeno ſublimis in antro
Plumeus. unicolor. pullo uelamine tectus:
Quo cubat ipſe deus membris langore ſolutis.
Hunc circa paſſim uarias imitantia formas

Merſum obruit. hoc eſt. obruit & ſubmerſit.
Non licuit. non potuit. Neque enim ſidera per noctem cælum relinquere poſſunt: ac ne inter ſ diu quidem: q̃uis uideantur. Texit. cooperuit. ne uideret filium pereuntem. Aeolis. alcyone æoli filia. Feſtinat ueſtes. feſtinantur ſuit & facit. Pia thura ferebat. pie ſacrificabat. Qui nullus erat. qui non erat. neq; enim mortui eſſe dicuntur. Hoc ſolum. ut nullam aliam ipſi præferret. Manus funeſtas. funere & morte mariti pollutas. Meæ uocis. meorum uerboꝝ & mãdatorum. Viſe. ad uidendum uade: Deſcribit autem & ſomnum deum: & ſomni aulam. Soporiferam aulam. ſoporem. & ſomnum afferentem atq; inducentem. Somni. dei ſoporis.

Arquato. in arcus ſimilitudiem figurato. Eſt ppe cimerios. Cimerii ut Stra. atq; Sextus ſcribunt: populi fuerunt iuxta Baias habitantes ſub terranea domicilia: ubi ſacra plutõia fiebant. dabanturq; ab his reſponſa atq; inde faciebant q̃ſtum. Cõueniebant enim adueuæ aliquid audituri: qui ducebantur in cauernas illas: quas nec oriens nec occidẽs ſol aſpiciebat: ut ſcribit ĩ odyſſea Homerus. hi a quodam rege deleti fuerunt: cum oraculi fides partũ ſucceſſiſſet. Alii ſcribũt cimerios populos eſſe in Aſia, Amazonibus proximos: qui ex ultimo uenerint occidente. iuxta cimmerios ſomni aulam eſſe fingit poeta: quam ut omnia: una cum ſomno & in ſomniis elegantiſſime deſcribit. Ignaui. inertis. pigri. ab effectu q; ignauos & pigros homĩes reddat. Quo nunq̃. pulchra poetæ phantaſia. ſolis enim radii ſomnum auertunt. Tenebræ autem alliciunt. Samni domus

Exhalantur. emittuntur. Dubiæ lucis. crepuſculi eſt interpretatio. nam crepuſculum eſt dubia lux. Ales criſtati oris. periphraſis eſt Galli. nihil autem in aula ſomni eſſe poeta ait: quo turbari ſomnus poſſit. omnia uero adeſſe quæ ſomnum ipſum allicere ualeant. Vnda labẽs. murmure ſiquidem aq̃ ſomni efficiſtur ſuaues. Canibuſq; ſagacior anſer. id maxime tum fuit cõptum quo tempore capitolium a Gallis obſidebatur. canibus enim quieſcentibus anſerum clangore excitati cuſtodes gallos iam capitolium ingreſſos exarce deturbarunt. Lethes. nomen illi aquæ cõueniens. Lethe nanq; obliuio interpretatur. Dormientes autem omnium obliti uidentur. Fœcunda papauera. multorum ſeminum fertilia: q̃ ſomnum maxime ĩducunt: unde & ſoporiferum papauer uocatur. Stridorẽ reddat. ſtrepitũ faciat. Hebeno. ex hebeni nigro ligno confectus. hebenus autem arbor eſt indica: cuius lignum natura eſt nigrum. Scite uero poeta ſomni lectum nigrum eſſe fingit. pullus nanq; color ſomnos hominibus allicit.

Somnia uana iacent totidē quod messis aristas.
Silua gerit frondes. eiectat littus harenas.
Quo simul intrauit: manibusq; obstātia uirgo
Somnia dimouit: uestis fulgore reluxit
Sacra domus: tardaq; deus grauitate iacentes
Vix oculos tollens iterumq; iterumq; relabens:
Summaq; percutiens nutanti pectora mento
Excussit tandem sibi se: cubitoq; leuatus
Quid ueniat (cognouit enim) scitatur. at illa.
Somne quies rerum. placidissimæ somne deorū.
Pax animi. quem cura fugit. qui corpora duris
Fessa ministeriis mulces: reparasq; labori:
Somnia quæ ueras ęquant imitamine formas:
Herculeam trachina iube sub imagine regis
Alcyonen adeāt. simulacraq; naufraga fingant.
Imperat hoc iuno. postq̄ mandata peregit:
Iris abit. neq; enim ulterius tolerare soporis
Vim poterat: labiq; ut somnum sensit in artus:
Effugit: & remeat per quos modo uenerat arcus.
At pater e populo natorum mille suorum
Excitat artificem simulatoremq; figuræ
Morphea, non illo iussos sollertius alter
Exprimit incessus: uultumq; sonumq; loquēdi.
Adiicit & uestes & consuetissima quęq;
Verba. sed hic solus homines imitatur. at alter
Fit fera. fit uolucris. fit longo corpore serpens.
Hunc icelon superi. mortale phobetora uulgus
Nominat. est etiam diuersę tertius artis
Phātasos. ille in humum saxūq; undāq; trabēq;:
Quęq; uacant anima: fallaciter omnia transit.
Regibus hi ducibusq; suos ostendere uultus
Nocte solent. populos alii plebemq; pererrant.
Pręterit hos senior. cunctisq; fratribus unum
Morphea: qui: pagat thaumātidos edita: sōnus
Eligit: & rursus molli langore solutus
Deposuitque caput stratoque recondidit alto.
Ille uolat nullos strepitus facientibus alis
Per tenebras: intraque morę breue tēpus in urbē
Peruenit ęmoniam: positisque e corpore pennis
In faciem ceycis abit: sumptaque figura
Luridus. exanimi similis. sine uestibus ullis
Coniugis ante torum miseræ stetit. uda uidetur
Barba uiri: madidisq; grauis fluere ūda capillis.
Tum lecto incumbens fletu super ora profuso
Hæc ait. agnoscis ceyca miserrima coniunx?

Vix oculos tollens. eleganter gestus describit poeta eorum: qui graui somno præmuntur. est autem prosopopœia. Rei enim corpore carenti corpus attribuit. Cognouit enim illam uenisse subaudiamus. Est autem parēthesis. Cubitoq; leuatus. inixus. neq; enim alter caput poterat sustinere somnus. Scitatur. rogat. At illa. respōdit uel simile uerbum est subaudiendum. Somne quies rerū. elegans somni descriptio. Quē cura fugit. scite. Qui enī curis præmuntur: dormire non possunt. Mulces. foues. Labori. ad laborē. Herculeā trachīa. ab hercule ædificatā exultāq; ut pauloāte diximus. Regis. ceycis.

Simu acra naufraga. simulacra naufragii a ceyce facti. Fīgāt. effingāt. exprimāt. Vī soporis. somni uiolentiā. At pater e populo. somni deo multos esse filios poeta fingit: e quibus tres nominat: quibus facultas est se i uarias figuras trās mutandi. E populo. e turba & multitudine.

Mille. finitum numerum pro infinito posuit.

Simulatoremque figuræ morphea. Morpheus ἀπὸ τῆς μορφῆς. hoc est. a forma dicitur formæ simulator. Hunc icelon superi. icelos similis transfertur: quo quidem nomine is eleganter appellatur: qui se omnibus animalibus similem exhibere potest. Icelon autem per L scribendū est: quāuis iccō uulgus grāmaticorum hactenus legerit. Mortale phobetora uulgus. phobetor terrefactor interprætari potest. Sic autem est legendum: q̄uis corrupte phebetora in exemplaribus legatur. Est etiā diuersæ tertius artis panthasos. Latini quidem sic legūt: sed minus recte: cum id nomen a græcis non agnoscatur. phantasos autem qui imaginator trāsferri potest. forsitan ab Ouidio fuit scriptus. φαντάζομαι nā q̄. unde phantasos deriuatur. imaginari significat. Elegāter autem hoc nomine donatur: q hāc hominibus immittit imaginationē: ut sibi p somnū uideantur uidere undam. saxum. trabē aliud ue inanimatorum. Vacant. carent. Thaumātidos edita. Iridis iussa Thaumantis filiæ. Somnus. somni deus. Molli langore. suaui sopore. Stracto. lecto. In urbem æmoniam. trachīa. In faciem cæycis abit. in figuram cæycis se conuertit. Luridus. niger. Vda. humida.

Morpheus

Phobetor Phantasos

Morpheus ī ceycē

An mea mutata est facies nece? respice. nosces:
Inueniesq; tuo pro cõiuge coniugis umbram.
Nil opis alcyone nobis tua uota tulerunt:
Occidimus. falso tibi me promittere noli.
Nubilus ægæo deprendit in æquore nauem
Auster: & ingenti iactatam flamine soluit.
Oraq; nostra tuum frustra clamantia nomen
Implerunt fluctus. non hæc tibi nunciat auctor
Ambiguus. non ista uagis rumoribus audis.
Ipse ego fata tibi præsens mea naufragus edo.
Surge age da lachrymas: lugubriaq; indue: nec
Inde ploratum sub inania tartara mitte. (me
Adiicit his uocem morpheus: quam cõiugis illa
Crederet esse sui: fletus quoq; fundere ueros
Visus erat: gestumq; manus ceycis habebat.
Ingemit alcyone. lachrymas mouet: atq; lacertos
Per somnum corpusq; petẽs amplectitur auras.
Exclamatq; mane. quo te rapis? ibimus una.
Voce sua specieq; uiri turbata soporem
Excutit: & primo si sit circumspicit illic:
Qui modo uisus erat (nam moti uoce ministri
Intulerant lumen) postq̃ non inuenit usquam:
Percutit ora manu: laniatq; a pectore uestes.
Pectoraq; ipsa ferit: nec crines soluere curans
Scindit: & altrici quæ luctus causa roganti:
Nulla est alcyone. nulla est ait. occidit una
Cum ceyce suo. solantia tollite uerba.
Naufragus interit. uidi agnouiq; manusq;:
Et discedentem cupiens retinere: tenenti
Vmbra fuit, sed & umbra tamẽ manifesta: uiriq
Vera mei. non ille quidem: si quæris: habebat
Assuetos uultus: nec quo prius ore nitebat.
Pallentem nudumq; & adhuc humente capillo
Infelix uidi. stetit hoc miserabilis ipso
Ecce loco: & quærit uestigia si qua supersint.
Hoc erat. hoc animo quod diuinãte timebam
Et ne me fugiens uentos sequerere rogabam:
At certe uellem: quoniam periturus abibas:
Me quoq; duxisses. fuit ah fuit utile tecum
Ire mihi. neq; enim de uitæ tempore quicq̃
Non simul egissem. nec mors discreta fuisset.
Nũc absens perii. iactor quoq; fluctibus absens
Et sine me te pontus habet. crudelior ipso
Sit mihi mens pelago: si uitam ducere nitar
Longius: & tanto pugnem supereesse dolori.

Tua uota. tue ꝓces. Falso. uane. Soluit. dissoluit. resoluit. Ambiguus. dubius. Vagis. incertis. Mea fata. meam mortem. mea infortunia. Lugubria. uestes luctui conueniẽtes. Inania tartara. uacua. neq; enĩ animæ ut q̃ sunt ĩcorporeæ occupãt locũ. Tartarus aũt locus ẽ apud iferos ꝑfundissimus. Lachrymas mouet. lachrymas emittit. Mãe. expecta. Quo te rapis. quo fugis. Excutit. expellit. Si sit illic. an sit illic: ubi uisus fuerat maritus. Nam moti uoce ministri. hac parenthesi exponit poeta: quo modo alcyone circumspexit: an illic esset maritus: quem per somnum uidere sibi fuerat uisa.

Altrici. nutrici. Nulla est alcyone. nulla est. cõduplicatio mulieri grauissimo doloꝝ affectæ maxime conueniens. ait autem se non esse: uerum una cum marito periisse. Solantia tollite uerba. auferte ĩquit uerba consolatoria: & nolite me cõsolari. Assuetos uultus. solitos. hoc ẽ. hylares & lætos. Nitebat. splendebat. Humente. madido. Et ne me fugeres. apostrophe Alcyones ad maritum querelarum plẽa. Fuit ah fuit. anadiplosis dolenti accommodata. Neq; enim de uitæ tempore quicq̃ non simul egissem. hoc est omne tempus uitæ meæ tecum traduxissem tecũque fuissem. Discreta. separata diuisa. Nunc absens perii. se cum ceyce uiro periisse ait Alcyone: q̃uis absens fuerit: ꝙ suam quoq; animam in Ceycis corpore fuisse uult uideri. Absens. corpore. non animo. Ducere. producere. Superesse. superuiuere.

Nunc ſaltem.poſtq̃ tu periſti. Littera.epitaphiũ. Prohibet.loqui ſubaudiamus. Attõito. doloribus ſtupefacto. Mane erat. prima pars diei aderat. Euntem.recedentem maritum.

Tuetur.aſpicit. Appulit.ipulit.ad littus ſubintelligatur. Corpus.cadauer. Et ſi qua eſt cõiunx.heu & miſera ſubaudiãtur. Quo magis. q̃to magis. Tueť.aſpicit. Hoc minus.tãto minus ẽ.cõpos mẽtis. Admotũ.appulſũ. Et una. & ſimul cum exclamatione. Ad cæyca.ad cæycis cadauer. Moles.rourus maximus: quo portus ab undarũ incurſu tutus reddebatur. Quæ prædelaſſat. laſſos ac debiles reddit anteq̃ ĩ portum peruenirent. Inſilit huc illuc. in illam molẽ manu factam. Potuiſſe. inſilire. Volabat.iam enim in auem fuerat conuerſa. Stringebat.radebat.leuiter attingebat. Dilectos artus. amata cæycis membra. Tollere.extollere. Alite. in alites. Obnoxius. ſubiectus.debitus. Perq̃ dies placidos.alcyones:ut refert Plinius:fœtificãt bruma. qui dies alcyonides uocantur placido mari per eos &nauigabili:Siculo maxime. Faciunt autem ſeptem ante brumam diebus nidos:& totidem ſequentibus pariunt.Quibus q dem quatuordecim diebus maxime tranquillat mare. Vnde & Alcedonia pro tranquillitate a Plauto in caſſina accipiuntur:cum inquit: Tranquillum eſt.alcedonia ſunt circa forum.nam ut ſcribit ſextus: Alcedones ueteribus latinis dictæ ſunt:quæ a græcis alcyones uocantur. & alcedonia dies. qui alcyonides appellantur.Sane Ariſtoteles in octauo de animalibus alcyonum duo eſſe genera ait.alterum'uocale:quod arundinibus inſideat.alterum mutum paulo maiori corpore. Plinius uero ſcribit alcyonẽ paulo paſſere eſſe ampliorem:colore cyaneo &ſubnigro. Dictæ ſunt alcyones ἀπὸ τοῦ κυεῖν ἐν τῇ ἁλί. Hoc eſt.a concipiendo in mari. Incubat alcyone.incubare proprie dicũtur aues:dum oua fouent. Alcyone autem & Alcyon dicitur. Pẽdentibus nidis. alcyonum nidi admirationẽ habent:ut refert Plynius.pilæ figura paululũ eminentiores ore perq̃ anguſto.grandium ſpongiarum ſimilitudine:intercidi non queunt. frangũtur ictu ualido:ut ſpuma arida maris.nec undæ confingantur inuenitur. putant ex ſpinis aculeatis. Tum uia tuta maris.nam ut diximus:p quatuordecim illos dies.quibus fœtificant alcyones mare tranquillatur. id quod benignitate æoli fieri ait poeta:ut cõmodũ nepotibus faciat.nam alcyone.ut uidimus:æoli filia fuit. Præſtat.accõmodat:ac tutã reddit æquor alcyonum pullis.

Sed neq; pugnabo. nec te miſerande relinquam.
Et tibi nunc ſaltem uenia comes: inq; ſepulchro
Si non urna: tamen iunget nos littera: ſi non
Oſſibus oſſa meis. at nomen nomine tangam.
Plura dolor prohibet: uerboq; interuenit omni
Plangor: & attonito gemitus a corde trahũtur.
Mane erat. egreditur tectis ad littus: & illum.
Mœſta locum repetit. de quo ſpectarat euntem.
Dumq; moratur ibi: dũq; hinc retinacula ſoluit.
Hoc mihi diſcedens dedit oſcula littore dixit.
Dumq; notata oculis reminiſcitur acta: fretũq;
Proſpicit: in liquida ſpatio diſtante tuetur
Neſcio quid quaſi corpus aqua. prioq; qđ illud
Eſſet erat dubũ: poſtq̃ paulum appulit unda
Et q̃is aberat: corpus tamen eſſe liquebat.
Quis foret ignorãs: ꝙa naufragus: omie mota ẽ:
Et tanq̃ ignoto lachrymas daret. heu miſer iquit
Quiſquis es: & ſi qua ẽ cõiũx tibi. fluctibus actũ
Fit propius corpus: quod quo magis illa tuetur:
Hoc minus & minus eſt mẽtis. iã iãq; propiquę
Admotũ terræ: iam quod cognoſcere poſſet:
Cernit. erat coniunx. ille eſt exclamat: & una
Ora. comas. ueſtem lacerat: tẽdenſq; trementes
Ad cęyca manus. ſic o cariſſime coniunx?
Sic ad me miſeranderedis? ait. adiacet undis
Facta manu moles: quæ primas ęquoris undas
Frangit: & incurſus quæ prædelaſſat aquarum.
Inſilit huc: mirumq; fuit potuiſſe. uolabat.
Percutienſq; leuem modo natis aera pennis
Stringebat ſummas ales miſerabilis undas.
Dũq; uolat: mœſto ſimilem plenumq; queręle
Ora dedere ſonum tenui crepitantia roſtro.
Vt uero tetigit mutum & ſine ſanguine corpus:
Dilectos artus amplexa recentibus alis:
Frigida nequicq̃ duro dedit oſcula roſtro.
Senſerit hoc cæyx: an uultum motibus undæ
Tollere ſit uiſus: populus dubitabat. at ille
Senſerat: & tandem ſuperis miſerantibus ambo
Alite mutantur. fatis obnoxius iiſdem
Tũc quoq; mãſit amor: nec coniugale ſolutũ eſt
Fœdus in alitibus. coeunt: fiuntq; parentes:
Perq; dies placidos hyberno tempore ſeptem
Incubat alcyone pendentibus ęquore nidis.
Tum uia tuta maris. uentos cuſtodit: & arcet
Aeolus egreſſu: preſtatq; nepotibus æquor.

Hos aliquis senior circum freta lata uolantes
Spectat: & ad finem seruatos laudat amores.
Proximus aut idem: si fors tulit: hic quoq; dixit:
Quē mare carpentē substrictaq; crura gerentem
Aspicis: ostendens spatiosum in guttura mergū:
Regia progenies: & si descendere ad ipsum
Ordine perpetuo quæris: sunt huius origo
Ilus & assaracus: raptusq; ioui ganymedes:
Laomedonq; senex: priamusq; nouissima troiæ
Tempora sortitus. frater fuit hectoris iste:
Qui nisi sensisset prima noua fata iuuenta:
Forsitan inferius nō hectore nomen haberet:
Quāuis est illum proles enixa dymantis:
Aesacon umbrosa furtim peperisse sub ida
Fertur alyxothoe gracili conata bicorni.
Oderat hic urbes: nitidaq; remotus ab aula
Secretos montes & inambitiosa colebat
Rura: nec iliacos cœtus nisi rarus adibat.
Non agreste tamen: nec inexpugnabile amori
Pectus habens. siluas captatam sæpe per omnes
Aspicit eperien patria cebrinida ripa
Iniectos humeris siccantem sole capillos.
Visa fugit nymphe: ueluti perterrita fuluum
Cerua lupum: longeq; lacu deprensa relicto
Accipitrem fluuialis anas: quam troius heros
Insequitur: celeremq; metu celer urget amore.
Ecce latens herba coluber fugientis adunco
Dente pedem strinxit: uirusq; in corpore liquit.
Cum uita suppressa fuga est. amplectitur amēs
Exanimē: clamatque piget. piget esse secutum.
Sed non hoc timui. nec erat mihi uincere tanti:
Perdidimus miserā nos te duo. uulnus ab āgue.
A me causa data est. ego sum sceleratior illo.
Qui tibi morte mea mortis solatia mittam.
Dixit: & e scopulo: quem rauca subederat unda:
Decidit in pontum. thetys miserata cadentem
Molliter excepit: nantemq; per æquora pennis
Texit: & optatæ non est data copia mortis.
Indignatur amans inuitum uiuere cogi:
Obstarique animæ misera de sede uolenti
Exire: utq; nouas humeris assumpserat alas
Subuolat: atque iteꝝ corpus sup æquora mittit.
Pluma leuat casus. furit æsacus: inque pfundum
Pronus abit: lerique uiam sine fine retemptat.

Aesacus in mergū.

Hos aliqs senior. Aesacus priami filius ex Alyxothoe nympha cū amore eperies nymphæ captus eam fugientem persequeretur in causa fuit: ut illa periret. nam inter fugiendū a serpente icta interiit: tantoq; dolore æsacon affecit: ut moritu rus e scopulo se in mare p̄cipitarit. Quē tethys miserata in mergum transmutauit. Ille uero indignatus q̄ mori nō potuerit: se mergere nunq̄ desistit. Vnde & mergus a sæpius se mergendo a latinis est dictus. Proximus aut idem si fors tulit. hoc est. aliquis proximus: aut forte idem senior.

Substricta crura. subtilia. longaq;. Sunt huius origo Ilus & Assaracus. Ilus & assaracus & Ganymedes filii fuerunt Trois Troianorum regis. Laomedō uero Ili fuit filius: ac priami pater: ut cum ex aliis permultis: tum ex Homero aperte colligitur. Proles dymantis. hecuba: quam dymantis filiam fuisse scribit homerus. Eurypides uero Cissei thracū regis. Alyxothoe. nympha fuit: ex qua priamus æsacon suscepit. Conata. nixa & hærens. Gracili bicorni. bicorne instrumentum est rusticum. Captatam. quā sæpe capere temptauerat. Eperiem cebrinida. Cebrinis fluuii ignobilis filiam. unde etiam: ut herodianus scribit: Cebrinia urbs & regio Troadis fuit cognominata. Longe lacu relicto. scite. nam in lacu capi non possunt: cū aduolante accipitre se mergant: ut iis qui illo aucupio delectantur ē notum. Lacu. gurgite. Fluuialis anas. fluuios incolens. Vrget. impellit. Coluber. serpēs. Strinxit. percussit. Virus. uenenum. Suppressa. repressa. Nec erat mihi uincere tāti. ut tu perires intelligamus. Nos duo. ego & serpens. Subederat. subtulerat. Decidit in pontum. sic qdem etiam legi potest. Sed deiicit forsitan elegantius legeretur: ut intelligamus. Aesacum ipsum se in mare præcipitasse. Copia mortis. facultas moriendi. Misera de sede. de misero c[illegible]pe. Subuolat. sursum uolat. Super æqu[illegible]. in mare.

Furit. indignatur. Pronus. in caput. eleganter autem mergi naturam poeta describit.

Fecit amor maciem.amor quem'morte finire cupiebat:illum fecit macilentum. Longa internodia crurum. Internodium id dicitur ſpatii:quod eſt inter duos nodos.Nodoſa autem crura mergus habere uidetur. Nomenq; manet.a mergendo nanq; mergus a latinis fuit denominatus.

Raphaelis Regii in duodecimum metamorphoſeos Ouidii librum enarrationes.

Eſcius aſſumptis. Quæ tempore belli troiani factæ ſunt metamorphoſeis:hoc libro fere deſcribit poeta. ac primum draconis qui pullos cum matre apud aulidem ſpectãtibus græcis deuorauit: perſpicue exponit. Nam cum mille græcorum helenam repetentium naues ad Aulidem cõueniſſent:ac Ioui ſacrificare græci uellent:ecce ſerpens platanũ aræ imminentem aſcendit ac primũ pullos octo qui adhuc in nido erant: deinde circũuolantem matrem deuorauit.quod quidem cum alii admirarentur: Calchas ex eo collegit bellum nouem annos duraturum:ac decimo demum anno troiam captam iri.Cæterum ſerpens ille ad perpetuam rei memoriam in ſaxum a diis fuit cõmutatus. Neſcius aſſumptis.more ſuo poeta concinne & librum libro cõnectit:& quædam prænarrat: quo cõmodius quã dixi draconis metamorphoſin in ſaxum exponat. Tumulo quoq; nomen habenti.Cenotaphio in quo nomẽ ſine corpore erat inſcriptum. Inferias dederat.ſacrificia fecerat.nam inferiæ dicuntur a ſacrificia:quæ inferis & mortuis fiunt.hæc autem a poeta narrantur ut hunc librum cum ſuperiore aptius cõnectat. Paridis præſentia.periphraſis eſt.Paris enim defuit exequiis æſaci fratris.Nam in græciam ad raptẽdam helenam nauigarat. Poſtmõ. poſtea. Longum bellum.decem nanq; annos durauit. Cum coniuge.helena. Cõmune gentis pelaſgæ.concilium totius græciæ. Inuia.innauigabilia. Aulide piſcoſa.aulis urbs eſt bœotiæ chalcidi finitima:ab Aulide Euonymi filii Cephiſi filia cognominata. Piſcoſa.piſcibus abundante. Tenuiſſet.retinuiſſet.remorata fuiſſet.

Serpẽs in ſaxũ

Incanduit.calefacta fuit. Ceruleum draconẽ. nigrum. Quæ ſtabat proxima.quæ immineꝫ bat ſacrificiis cœptis. Theſtorides.calchas theſtoris filius. Circũ ſua dãna.circũ ſua pignora: quæ cum maximo ſuo damno deuorari a draco ne uidebat. Atq; nouem uolucres.ordo eſt & ſenſus. Atq; calchas digerit & diſtribuit nouem uolucres & aues in nouem belli annos. Permanet aoniis. Agamemnon ad bellum troianum proficiſcens:cum apud aulidem reliquos græciæ principes expectaret:imprudens dianæ ceruam occidit.qua re dea irata in tãtam tempeſtatem mare excitauit: ut græcorum claſſis inde diſcedere non poſſet. cum autem etiam peſte laborarent: conſultus calchas reſpondit:dianæ iram agamẽnonio ſanguine eſſe placandam. Tandem igitur agamennonis quoq; conſenſu adducta iphigenia ad aras ut immolaretur:a diana dicitur ſuiſſe ſacerdoti ſubrepta:ac illius loco cerua ſuppoſita.

Iphigenia in ceruam

Bellaq; non tranſfert.e græcia ad troiam. Quia mœnia fecerat urbis.Nam una cum Apolline muros urbis troiæ ædificauit Neptunus.

Fecit amor maciem.longa internodia crurum.
Longa manet ceruix. caput eſt a corpore longe.
Aequor amat:nomẽq; manet:qa mergitur illo.

P.Ouidii Naſonis metamorpho.liber.xii.

Eſcius aſſumptis priamus pater ęſacõ alis
Viuere:lugebat: tumulo quoq; nomẽ habẽ
Inferias dederat cũ (ctifribus hector inanes.
Defuit officio paridis preſentia triſti:
Poſtmodo qui rapta longum cum coniuge bellũ
Attulit in patriam:coniuratęq; ſequuntur
Mille rates:gentiſq; ſimul commune pelaſgę.
Nec dilata foret uindicta:niſi æquora ſęui
Inuia feciſſent uenti:bœotaq; tellus
Aulide piſcoſa puppes tenuiſſet ituras.
Hic patrio de more ioui cum ſacra paraſſent:
Vt uetus accenſis incanduit ignibus ara:
Serpere cæruleum danai uidere draconem
In platanum:cœptis quæ ſtabat proxima ſacris.
Nidus erat uolucrũ bis quattuor arbore ſũma:
Quas ſimul & matrem circũ ſua dãna uolantem
Corripuit ſerpens:auidaq; recondidit aluo.
Obſtupuere omnes.at ueri prouidus augur
Theſtorides uincemus ait.gaudete pelaſgi.
Troia cadet.ſed erit noſtri mora longa laboris.
Atq; nouem uolucres in belli digerit annos.
Ille ut erat uirides amplexus in arbore ramos:
Fit lapis:& ſeruat ſerpentis imagine ſaxum.
Permanet aoniis nereus uolentus in undis:
Bellaq; non tranſfert. & ſunt qui parcere troię
Neptunum credant:quia mœnia fecerat urbis.

At non theſtorides. neq; enim neſcitue tacetue
Sanguine uirgineo placandam uirginis iram
Eſſe deæ. poſtq̃ pietatem publica cauſa
Rexq; patrem uicit: caſtumq; datura cruorem
Flentibus ante aram ſtetit iphigenia miniſtris:
Victa dea eſt: nubemq; oculis obiecit: & inter
Officium turbamq; ſacri uocemq; precantem
Suppoſita fertur mutaſſe mycenida cerua.
Ergo ubi qua decuit: lenita eſt cæde diana:
Et pariter phœbes. pariter maris ira receſſit:
Accipiunt uentos a tergo mi:le carinæ:
Multaq; perpeſſę phrygia potiuntur harena.
Orbe locus medio eſt inter terraſq; fretumq;:
Cæleſteſq; plagas triplicis confinia mundi:
Vnde quod eſt uſq̃: q̃uis regionibus abſit:
Inſpicitur: penetratq; cauas uox omnis ad aures.
Fama tenet: ſũmaq; domum ſibi legit in arce.
Innumeroſq; aditus ac mille foramina tectis
Addidit: & nullis incluſit limina portis.
Nocte dieq; patet. tota eſt ex ære ſonãti.
Tota fremit: uoceſq; refert: iteratq; quod audit.
Nulla quies intus: nullaq; ſilentia parte:
Nec tamen ẽ clamor. ſed paruę murmura uocis:
Qualia depelagi ſi quis procul audiat undis
Eſſe ſolent. qualemue ſonum cum iupiter atras
Increpuit nubes: extrema tonitrua reddunt.
Atria turba tenet. ueniunt leue uulgus: euntq;:
Mixtaq; cum ueris paſſim cõmenta uagantur
Milia rumorum: confuſaq; uerba uolutant.
Equibus hi uacuas implent ſermonibus aures.
Hi narrata ferunt alio: menſuraq; ficti
Creſcit: & auditis aliquid nouus adiicit auctor.
Illic credulitas. illic temerarius error:
Vanaq; lętitia eſt: conſternatiq; timores:
Seditioq; recens: dubioq; auctore ſuſurri.
Ipſa quid in cælo rerum pelagoq; geratur:
Et tellure uidet: totumq; inquirit in orbem.
Fecerat hæc notum: graias cum milite forti
Aduentare rates. neq; inexpectatus in armis
Hoſtis adeſt: phibentq; aditus: littuſq; tuentur
Troes: & hectorea primus fataliter haſta
Proteſilae cadis: cõmiſſaq; prœlia magno
Stant danais: forteſq; anię. nec cognitus hector.
Nec phryges exiguo quid achæica dextera poſſit
Sanguine ſenſerunt. & iam ſignata rubebant

Neq; enim neſcitue tacetue. hoc ẽ. & ſcit & ait uirginis ſanguine dianam eſſe placandam. Virginis deæ. dianæ. Publica cauſa. publica utilitas. Rexq; patrem. hoc eſt. officium regis pr̃is pietatem expugnauit. Mycenida. Iphigeniam mycenæam. Mycenæ autem urbs eſt Peloponeſi: a Mycenæo Spartonis filio: ac phoronei fratre dicta. Ergo ubi. ut cygni neptuni filii: cuius corpus nulla ex parte poterat uulnerari: metamorphoſin cum ſuperiore cõnectat poeta: multa prænarrat. ac primum famæ aulam deſcribit: deinde aduẽtum græcorum ad littus troianum. tum Proteſilai cædem: qui primus egredi ĩ littus troianũ auſus ab hectore fuit interfectus. Phœbes. dianæ. A tergo. a puppi. Phrygia harena. littore troiano. Orbe locus medio. famæ ædium elegans deſcriptio. Triplicis mundi. in tris partes diuiſi. cælum. mare. & terram. ſiue tribus partibus conſtantis. cælo. aqua. & terra. Vſq̃. aliquo in loco. Abſit. diſtet. Regionibus. regionum multarũ ſpatio. Fama tenet. habitat: famam autem incorpoream: tanq̃ corpus habentem deſcribit. Legit. elegit. Sũma ĩ arce. in arcis ſummitate. Innumeros aditus. innumerabiles & ĩfinitos ingreſſus. Et nullis ĩclu ſit limina portis. ianuas ædium famæ ſemper ait patere: nec unq̃ cludi cum nullæ inſint. Qualia depelagi. qualia inqt eſſe ſolent murmura abundis pelagi uenientia. Increpuit. crepare & ſtrepere fecit. Cõmenta. ficta ſic Verg. Iam ficti prauiq; tenax q̃ nuncia ueri. Cõfuſa. obſcura: quæ difficulter percipi poſſunt. Vacuas aures. ocioſas. Illic credulitas. famæ comites enumerat poeta. Cõſternatiq; timores. ab effectu. q; conſternatos atq; perturbatos homines reddant. Seditioq; recens. nouus tumultus. Suſurri. murmura. Ipſa quid in cælo. fama inqu t oĩa quæcũq; in mundo aguntur uidet. In totum orbem. de iis quæ in toto orbe aguntur. Fecerat hæc notum. uulgauerat. Hoſtis adeſt. hoſtes adueniunt. Fataliter. ex fatorum lege. Proteſilae cadis. proteſilaus Iſiphyli fuit filius: ac Laodomiæ Acaſti filiæ maritus. qui græcorum primus in littus troianum egredi auſus: ab hectore fuit ĩterfectus. Stant magno. conſtant. quia fortiſſimum uirum amiſerunt. Forteſq; animæ. conſtant. uerbum eſt ſubaudiẽdum. Nec cognitus hector. conſtat magno. ſubaudiatur. eſt enim ordo & ſenſus: & hector non cognitus magno cõſtat græcis. Si enim cognitus fuiſſet: facile illum uitaſſet Proteſilaus. Achæica dextera. græcorum uires: quanuis ad achillem & aiacem alludere uideatur: qui multos ex troianis interfecerunt. Signata. infecta ſanguine ſubaudiatur.

Famæ ædium deſcriptio

Proteſilai cædes

Proles neptunia cygnus.tandem ad cygni metamorphosin id quod a principio libri intendebat poeta peruenit.Nam Cygnus neptuni filius: quod dono patris nullo ferro posset uulnerari:achillis impetum expectare ausus est:a quo sæpius hasta frustra pcussus:cum ferri acies corpore illius retunderetur:tandem correptus & strangulatus est.quem cum achilles spoliare uellet:arma sine corpore fuisse relicta animaduertit.nam pater neptunus illū in auem cygnū iam cōmutarat. Stabat.erectus erat. Peliacæ cuspidis.pelias hasta achillis dicta est:a pelio monte:ex quo fuerat recisa.unde peliacus declinatur. Equos pssos colla canētia. hoc est pssa & onerata iugo colla albentia hñtes. ē.n.synegdoche:maxime huic poete familiaris.

cygnus in auē

Hactenus æacides.locutus ē subaudiatur. Vt hebeti.tanq̄ hebeti & obtuso:nō aūt acuto. Cassis.galea. Caua parma.cōcauum scutum. Decor.pulchritudo ornamētum. Mars quoq; ob hoc.pp decorem:ut ornatus uideatur:non autē ut ptegatur. Indistrictus.inuulneratus. Est aliquid.modeste genus suū ostentat cygnus:ac matri achillis antepōit. Nereide.thetide nympha nerei filia. Sed q nereaq; ex eo subaudiatur.est autem neptuni piphrasis. Terga nouena.nouē tergora & pelles. Decimo orbe.decimo tergore. Moratum est.retentum est: atq; remoratū.

Syncerumq; fuit.integrum. Apertum.nudatum. Et se præbētem.se hastæ opponentē. Distringer.uulnerare. Circo apto.spacioso.in circo aūt uenationes exhibebātur. Phœniceas uestes.purpureas: qbus maxime agrestes tauri in harena iritabātur. Elusa.irrita & uana. Ergo. affectui & indignatiōi seruit hæc dictio ergo. Indignatur.n. Achilles q; cygnus acuta hastæ cuspide uulnerari nō possit. Cum maxima uero indignatione in dextræ suæ debilitatem causam refert. Lyrnesia mœnia.Lyrnesus urbs troadis: quā græci diripuerunt: Vndeq; Briseida rapuit Achilles. Solus echionias.corrupte quidem sic legitur cor culpa:q sibi omnia pmittunt in iis interpretandis:quæ ī priscis exemplaribus descripta non percipiunt. Cum enim quasnam Ouidius Aetionias thebas uocaret: minus intelligerent homines & imperiti & temerarii:nō solum ætionias in echionias inuerterunt: sed hoc quoq; nomen Solus excōmodo suo ascripserunt:ignorantes echionias thebas in bœotia esse:quæ pro græcis contra troianos senserunt: ut aperte in secundo iliados narrat homerus.quas autem se iactat expugnasse Achilles in Cilicia sunt: æetioniæ dictæ ab æetione Andromaches patre: quē ab Achille interfectum thebenq; urbem Ciliciæ excelsam fuisse depopulatam apud homer An dromache ipsa cōquerittur. Thebæ autem multarum urbium est nomen. Siquidem & in ægypto & in bœotia:& in Cilicia:& in Syria & in Ionia iuxta miletū:&ī attica: & in thassalia Phthiotide & in Italia thebæ fuerunt. Thebæ sane Ciliciæ pro troianis contra græcos arma sumpserūt.

Purpereus caycus.fluuius est Mysiæ caycus:q̄ regionē græci deuastarūt: ne troianis ferre auxiliū posset. Cæde populari.occisiōe populi sui.

Littora.iam leto proles neptunia cygnus
Mille uiros dederat.iam currus stabat achillis:
Totaq; peliacæ sternebat cuspidis ictu
Agmina:pq; acies aut cygnū aut hectora q̄rens:
Congreditur cygno.decimum dilatus in annum
Hector erat.tum colla iugo canentia pressos
Exhortatus equos currum direxit in hostem.
Concutiensq; suis uibrantia tela lacertis:
Quisquis es o iuuenis dixit:solamen habeto
Mortis ab æmonio quod sis iugulatus achille.
Hactenus æacides.uocem grauis hasta secuta ē.
Sed q̄q̄ certa nullus fuit error in hasta:
Nil tam n missi profecit acumine ferri.
Vtq; hebeti pectus tantū modo contudit ictu.
Nate dea(nam te fama prænouimus)inquit
Ille:quid a nobis uulnus miraris abesse?
(Mirabatur enim)non hęc quā cernis equinis
Fulua iubis cassis.nec onus caua parma sinistræ
Auxilio mihi sunt.decor est quæsitus ab istis.
Mars quoq; ob hoc cape arma solet. rēouebitur
Tegminis officiū.tamē indistrictus abibo.(oē
Est aliquid non esse satum nereide:sed qui
Nereaq; & natas & totum temperat æquor.
Dixit:& hęsurum clypei curuamine telum
Misit in ęaciden:quod & ęs & proxima rumpit
Terga nouena boū.decimo tamē orbe moratū ē.
Excipit hoc heros.rursusq; trementia forti
Tela manu torsit.rursus sine uulnere corpus
Syncerū q; fuit.nec tertia cuspis apertum
Et se prębentem ualuit distringere cygnum.
Haud secus exarsit:q̄ circo taurus aperto:
Cum sua terribili petit iritamina cornu
Phoeniceas uestes.eluſaq; uulnera sentit.
Num tamen exciderit ferrum: considerat hastę:
Hęrebat ligno.manus est mea debilis ergo?
Quasq; ait ante habuit uires effudit in uno?
Nam certe ualuit:uel cum lyrnesia primum
Mœnia deieci:uel cum tenedonq; suoq;
Aetionias impleui sanguine thebas.
Vel cum purpureus populari cęde caycus

Fluxit: opusq; meæ bis sensit telephus hastę.
Hic quoq; tot cæsis: quorum per littus aceruos
Et feci & uideo: ualuit mea dextra: ualetque.
Dixit: & ante actis ueluti male crederet: hastam
Misit in aduersum lycia de plebe meneten.
Loricamq; simul subiectaq; pectora rupit.
Quo plangente graue moribũdo pectore terrã:
Extrahit illud idem calido de uulnere telum.
Atq; ait. hęc manus est. hęc q̃ mõ uicimus, hasta.
Vtar in hoc idem. sit in hoc precor exitus idem.
Sic fatur. cygnumq; petit. nec fraxinus errat:
Inq; humero sonuit non euitata sinistro.
Inde uelut muro solidaq; a caute repulsa est.
Qua tamen ictus erat: signatũ sanguine cygnũ
Viderat: & frustra fuerat gauisus achilles.
Vulnus erat nullum. sanguis fuit ille menetæ.
Tum uero præceps curru fremebundus ab alto
Desilit. & nitido securum cominus hostem
Ense petens parmam gladio galeamq; cauari
Cernit: & in duro lædi quoq; corpore ferrum.
Haud tulit ulterius: gladioq; aduersa reducto
Ter quater ora uiri: capulo caua tempora pulsat:
Cedentemq; sequens instat: turbatq; ruitque.
Attonito q; negat requiem. pauor occupat illum.
Ante oculosq; natant tenebrę: retroque ferenti
Auersos passus medio lapis obstitit aruo:
Quẽ super impulsum resupino corpore cygnũ
Vi multa uertit: terręque affixit achilles.
Tum clypeo genibusq; premens pręcordia duris
Vincla trahit galeę: quæ presso subdita mento
Elidunt fauces: & respiramen iterque
Eripiunt animæ. uictum spoliare parabat.
Arma relicta uidet. corpus deus æquoris album
Contulit in uolucrem: cuius modo nomẽ hẽbat.
Hic labor. hęc requiem multorum pugna dieq;
Attulit: & positis pars utraq; substitit armis.
Dumq; uigil phrygios seruat custodia muros:
Et uigil argolicas seruat custodia fossas:
Festa dies aderat: qua cygni uictor achilles
Pallada mactatę placabat sanguine uaccę:
Cuius ut imposuit prosecta calentibus aris:
Et diis acceptus penetrauit in ęthera nidor:
Sacra tulere suam. pars est data cętera mensis.
Discubuere toris proceres: & corpora tosta
Carne replent: uinoq; leuant curasq; sitimq;.

Bis sensit Telephus. Telephus herculis fuit filius ex Auge nympha: qui expositus a cerua dicitur fuisse educatus: robustusq; effectus lyciis imperauit. Sentiens autem pro troianis ab Achille quidem ī fœmore fuit uulneratus: sed a suis protectus mortem effugit. Cum uero nulla remedia uulneri inuenirentur: Apollo consultus respondit aliter non posse sanari: nisi iterum se Achilli præberet uulnerandum. Quod cum feciſſet: incolumis euasit. hoc autem Plinius ad naturalem referens rationem ait. Ferri naturam stipticã eẽ. Ideoq; medicos emplastris plagarum limaturã ferri adhibere solere. Vnde & achilles inquit doctus a Chirone per decussionem ferri Telephi uulnus dicitur curasse. Ante actis. cædibus ante factis. Plangente. percutiente. Vtar in hoc idem. ego idem utar hasta eadem cõtra hunc cygnum. Fraxinus. fraxinea hasta. Non euitata. a cygno qui nihil illa offendebatur. Solida caute. solido lapide. Securum hostem. Cygnum nihil timentem: quia uulnerari non poterat. Ferrum lædi. retundi. Ter quater. sæpius. Cedentem. retro subintelligatur. Ruit. eruit. Tenebræ natant. uolitant. attonitus enim nihil prospicere poterat. Quem super. anastrophe est. super quem enim in soluta dicimus oratione. Affixit terræ. Prostrauit. Trahit. trahens stringit.

Elidunt. comprimunt. Cõtulit in uolucrem. conuertit in uolucrem non nouam: sed in quam cygnus Stheneli regis Lygurum filius casu phaethontis sine fine dolens fuerat cõmutatus: ut ī secundo poeta narrauit. Hic labor. descripturus poeta duplicem Cænei mutationem. Nam & ex fœmina in uirum: & ex uiro in auem ẽ transfiguratus. sacrificia cõuiuiaq; græcorum principum prælium q; Lapytharum cum centauris in pirithoi nuptiis prænarrat. Fossas. castrorũ. Prosecta. exta. Acceptus. gratus. Nidor. odor proprie tostarum carnium. Sacra tulere suam. sacrificia habuere suam portionem. Toris. in lectulis. stratis nanq; tribus lectis antiqui discumbebant. Tosta carne. nam heroes Elixis non uescebantur carnibus.

Multifori buxi. multa foramina habentis. hæc autem oblectamenta ocioſorum & delicatorum ſint: non fortium atq; bellicoſorũ. Virtus. fortitudo. Exhauſta. expugnata. ac ſuperata. Inuictumq; a uulnere erat. inſupabile atq; expers uulneris erat. Terebat. hebetabat. retundebat.

Forabilis. penetrabilis. Perrhæbum cænea uidi. Cænis elathei lapythæ filia fuit: cui neptunus cum uim intulliſſet: copiam fecit: ut quicquid uellet peteret. Se enim omnino conceſſurum. Puella ut uir inuulnerabilis efficeret petiit. Id illi benigne ꝓſtitit neptunus: Cæneuſq; uocatus in pugna a cẽtauris in nuptiis Pirithoi excitata: multos hoſtium cũ interfeciſſet: neq; ipſe cuiuſq̃ ferro uulnerari poſſet: a centauris tandem cõiectis arboribus fuit oppreſſus: in auẽq; a neptuno trãſmutatus. Perrhæbum. perrhæbus urbs ẽ theſſaliæ. unde perrhæbæus & perrhæbus nomẽ gẽtile declinatur: cuius nominis cum prima ſyllaba ſit breuis: duplicato. r. a poeta producta eſt.

Cænis ĩ uirum.

Inclytus. præclarus. Othryn. mons eſt theſſaliæ othrys notiſſimus. Voluntas audire. figura eſt græca. nam audiendi latine dicitur. Cur in contraria uerſus. ex fœmina in marẽ. Si uictus ab ullo eſt. bene dubitat achilles: an ab ullo ſit uictus Cæneus: cum inuulnerabilis eſſet. Quãuis obſtet mihi. quanuis inquit Neſtor memoriam meã ſenectus impediat: multorũq; ſim oblitus: plura tamen recordor. Pulchre autem ſenis decorum ſeruatur. nam & ætatẽ excuſat Neſtor & ſe iactat: id quod ſenili ætati peculiare eſſe horatius tradit. Nunc tertia uiuitur ætas. poetica licentia hoc uerbum uiuitur paſſiuum effectum eſſe uidetur. ætatem uero pro ſæculo poſuit poeta. nam ſæculum centum annorum ſpatium comꝑhendit. Multaq; me fugiãt. multorum ſim oblitus. Proles elateia. Elatei filia. Theſſalidum. theſſalarum. patronymica nanq; forma propoſſeſſiua eſt poſita. Tibi enim popularis achille. ex eodem quo o tu Achille populo fuit. Multorum fruſtra uotis. nulli enim unq̃ nubere uoluit.

Tuæ matris. thetidis. Secretaq; littora carpẽs per ſecreta littora ambulans. Aequorei dei. neptuni. Ita fama ferebat. ſic dicebatur ab omnibus Cænim a neptuno fuiſſe compreſſam. Sint tua uota licet. hoc eſt ſecure potes omnia quæcũque uis optare. nullam enim feres repulſam. Sed cura repulſæ. nullam timẽtia repulſam. Quid uoueas. quid optes. Magnum facit hæc iniuria uotum. hæc iniuria inquit qua mihi uirginitatem eripuiſti: efficit: ut magna petere poſſim.

Non illos citharæ. non illos carmina uocum:
Longaque multifori delectat tibia buxi:
Sed noctem ſermone trahunt: uirtuſq; loquendi
Materia eſt. pugnam referunt hoſtiſq; ſuamq;:
Inq; uices adita atq; exhauſta pericula ſæpe
Cõmemorare iuuat. quid enĩ loqueretur achilles?
Aut qd apud magnũ potius loquerẽtur achillẽ?
Proxima præcipue domito uictoria cygno
In ſermone fuit. uiſum mirabile cunctis:
Quod iuuenis corpus nullo penetrabile telo:
Inuictumq; a uulnere erat ferrumq; terebat.
Hoc ipſe æacides. hoc mirabantur achiui:
Cum ſic neſtor ait. ueſtro fuit unicus æuo
Contemptor ferri: nulloque forabilis ictu
Cygnus. at ipſe olim patientem uulnera mille
Corpore non læſo perrhæbum cænea uidi:
Cænea perrhæbum: qui factis inclytus othryn
Incoluit: quoq; id mirum magis eſſet in illo:
Fœmina natus erat. monſtri nouitate mouentur:
Quiſquis adeſt: narretq; rogãt: quos iter achilles
Dic age (nã cunctis eadem eſt audire uoluntas)
O facunde ſenex æui prudentia noſtri:
Quis fuerit cæneus. cur in contraria uerſus.
Qua tibi militia. cuius certamine pugnæ
Cognitus. a quo ſit uictus: ſi uictus ab ullo eſt.
Tum ſenior. quis obſtet mihi tarda uetuſtas:
Multaque me fugiant primis ſpectata ſub anniſ:
Plura tamen memini. nec quę magis hęreat ulla
Pectore res noſtro eſt inter bellique domuſq;
Acta tot. ac ſi quem potuit ſpatioſa ſenectus
Spectatorem operum multorum reddere: uixi
Annos bis centum. nunc tertia uiuitur ætas.
Clara decore fuit proles elateia cænis
Theſſalidũ uirgo pulcherrima: perq; ꝓpinquas
Perque tuas urbes (tibi enim popularis achille)
Multorum fruſtra uotis optata procorum.
Tẽptaſſet peleus thalamos quoq; forſitan illos:
Sed iam aut contigerant illi connubia matris:
Aut fuerant promiſſa tuæ. nec cænis in ullos
Denupſit thalamos: ſecretaq; littora carpens
Aequorei uim paſſa dei eſt. ita fama ferebat.
Vtq; noua ueneris neptunus gaudia cepit:
Sint tua uota licet dixit ſecura repulſæ.
Elige quid uoueas. eadem quoq; fama ferebat.
Magnum: cęnis ait: facit hæc iniuria uotum:

Tale pati iam posse nihil. da fœmina ne ſim.
Omnia pręſtiteris. grauiore nouiſſima dixit
Verba ſono: poteratq; uiri uox illa uideri:
Sicut erat. nam iam uoto deus æquoris alti
Annuerat: dederatque ſuper: ne faucius ullis
Vulneribus fieri: ferroue occumbere poſſet.
Munere lætus abit: ſtudiiſq; uirilibus æuum
Exigit atracides: peneiaq; arua pererrat.
Duxerat hippodamen audaci ixyone natus:
Nubigenaſq; feros poſitis ex ordine menſis
Arboribus tecto diſcumbere iuſſerat antro.
Aemonii proceres aderant. aderamus & ipſi.
Feſtaq; confuſa reſonabat regia turba.
Ecce canunt hymenęon. & ignibus atria fumant.
Cinctaque adeſt uirgo matrumq; nurũq; caterua
Pręſignis facie. felicem diximus illa
Coniuge pirithoum: quod pene fefellimus omẽ.
Nam tibi ſęuorum ſeuiſſime centaurorum
Euryte q̃ uino pectus: tam uirgine uiſa
Ardet: & ebrietas geminata libidine regnat.
Protinus euerſæ turbant conuiuia menſæ:
Raptaturq; comis per uim noua nupta prehẽſis.
Eurytus hippodamen. alii quã quiſq; probabat:
Aut poterat: rapiunt: captęque erat urbis imago.
Fœmineo clamore ſonat domus. ocius omnes
Surgimus: & primus: quæ te uecordia theſeus
Euryte pulſat? ait: qui me uiuente laceſſas
Pirithoum: uiolaſq; duos ignarus in uno?
Neue ea magnanimus fruſtra mẽorauerit heros:
Sũmouet inſtantes: raptamq; furentibus aufert.
Ille nihil contra. neq; enim defendere uerbis
Talia facta poteſt. ſed uindicis ora proteruis
Inſequitur manibus: generoſaq; pectora pulſat.
Forte fuit iuxta ſignis extantibus aſper
Antiquus crater: quem uaſtum uaſtior ipſe
Suſtulit ęgides: aduerſaque miſit in ora.
Sanguinis ille globos pariter cerebrũq; merũq;
Vulnere & ore uomens madida reſupinus harena
Calcitrat. ardeſcunt germani cæde bimembres:
Certatimq; oẽs uno ore arma arma loquuntur.
Vina dabant animos: & prima pocula pugna
Miſſa uolant: fragileſq; cadi curuiq; lebetes:
Res epulis quondã. nunc bello & cædibus aptæ.
Primus ophionides amycus penetralia donis
Haud timuit ſpoliare ſuis: & primus ab ędę

Nihil tale. talem uiolentiam ne pati poſſet concede. Omnia præſtiteris. omnia mihi uidebaris præſtitiſſe. Grauiore ſono. maiore nocc. iã enim in marem fuerat conuerſa. Marium enim uoces q̃ fœminarum ſolent eſſet grauiores Annuerat uoto. conceſſerat id quod cupiebat. Dederatq; ſuper. inſuper conceſſerat. Atracides. Atrax urbs eſt theſſaliæ ab atrace Penei & buræ filio ædificata & denominata. unde atracides declinatur & atracius. patronymicum autem pro poſſeſſiuo eſt poſitum. Peneia arua. p quæ Peneus labitur. Duxerat hippodamen. pirithous ixyonis non ex nube: ſed ex coniuge filius hippodamiã uxorẽ duxit. ad cuius nuptias cẽtauros lapythaſq; inuitauit. ſed centauri in primiſq; Eurytus uino calens uim nouæ nuptæ afferre cum uellet: maximam excitauit pugnam: in qua cum multi utrinq; cecidiſſent: lapythæ tãdem ſuperiores euaſerunt. Audaci ixyone. qui auſus eſt de ſtupro interpellãre iunonem: quæ ei nubem ſibi ſimilem obiecit: ex qua cẽtauri ſunt nati. Nubigenas feros. centauros feroces ex nube genitos.

Pirithoi nuptiæ.

Aemonii proceres. theſſali principes. Confuſa turba. uariorum populorũ. Cinctaq; adeſt uirgo. circũdata multitudine matronarũ. Q d pene fefellimus omen. quod omen pene falſum effecimus pp eam quæ ſecuta eſt: rixam. Ebrietas geminata. duplicata. Libidine. appetitu coeundi cum hippodamia uirgine. Probabat. laudabat. Sonat. reſonat. ſtrepit. Quæ uecordia theſeus euryte pulſat? ait. bene theſeus partes Pirithoi ſuſcipit: cui amicitia tanta cõiunctus erat: ut inter paria amicorum primi numerẽtur. Pulſat. uexat. Laceſſas. ad iram prouoces. Violaſque duos ignarus in uno. ex puerbio græco de ueris amicis hoc ſumptum eſſe uidetur. σὼμἀτα δύο. ψυχὴ δὲ μία. hoc eſt corpora quidem duo. anima uero una. Sũmouet. repellit. Inſtantes. reſiſtentes. Furẽtibus. centauris.

Lapitharũ prælium.

Sed uindicis. theſei qui nouam nuptam a centaurorum iniuria liberarat. Extantibus. eminẽtibus. Crater. urceus. Vaſtum. maximũ. Aegides. theſeus ægei filius. Calcitrat. calcibus terram percutit. Bimembres: centauri qui & hominis & equi membra habebant. Arma arma loquuntur. clamant. Eſt autem ἀπὸ τοῦ ἰάματος & imitatio clamoris centaurorum. Fragiles cadi. ex creta confecti. Ophionides amycus. ophionis filius. Penetralia. ſacraria.

Denſum funale.funale qdem hoc loco inſtru/
mentum eſſe uidetur lampadibus ſuſtinendis ac
cõmodatum.Sed ut tradit Seruius: funale a funi
bus dicitur: quos ante uſum papyri cæra circun
dato ꝓ priſci habuere.Vnde & funera dicta ſunt:
q funes incenſi mortuis præferebantur. Lampa
dibus corruſcis.lucernis coruſcantibus. Sacrifi
ca ſecuri.ſacrificiis dicata. Illiſit.intorſit.cũ im/
petu miſit. In ore non cognoſcendo.in facie q
propter oſſium conſuſionem cognoſci non po/
terat. Diſiectis.diuiſis.diſſipatis. Menſæ acer/
næ.ex acere confectæ. Strauit.proſtrauit. Pel
læus pelates. pella nomẽ eſt multarum urbium.
nam & in Macedonia & in Theſſalia & in Acha
ia & in Syria eſt pella. Vnde pellæus deriuatur.
Sed pella macedoniæ Alexandri magni patria
bunomos & bunomia prius fuit dicta. Pella aũt
cognominata eſt a Pella conditore. Spuman/
tem.expuentem cum ſpuma eiiciẽtem. Imma
nem.Maximam. Reluctantis.repugnantis.re/
ſiſtentis. Canendo.incantando. Figitur gryne
us lumina . figurate per ſinegdochẽ poeticam ta
lia dicuntur . nam ſoluta oratio lumina figuntur.
expoſceret:& oculi eruuntur. Primitium torrẽ.
principalẽ titionẽ. Dedit.edidit.emiſit. Igne
rubens.candẽs. Eduxit.extraxit ex igne. Lacu
bus.ĩ lacus. Sibilat.ſibilare uideẽ. Onus plau
ſtri.magnitudinem ſaxi oſtendit. Permittat.im
mittat.iaciat. Ipſa grauitas.ipſum pondus. Sa
xea moles. ſaxi magnitudo. Gaudia nec reti/
net rhœtus.hoc ẽ. præ ſe fert læticiam de Come
tæ morte conceptam. Semicremo.ſemicrema
to. Terq; quater.ſæpius numerus enim finituſ
pro infinito eſt poſitus. Verticis.capitis.a par/
te nãq; per ſinegdochen intelligimus totum. Se
derunt.depreſſa fuerunt. Deſcenderunt in cere
brum. A fidendo nanq; hoc præteritum uenit.

Prima lanugĩe.prima barba. Tectus malas.
tectas & cooperras habens maxillas . ẽ enim ſy
neghdoche poetica:ut ſæpius diximus.malas au
tem pro maxillis poſuit poeta . Nam malæ quæ
homini tantum tributæ ſunt : ut tradit Plinius la
nugine nõ ueſtiuntur . Sũt enim partes illæ quæ
inter oculos & buccas in pomi ſimilitudinem e/
minent. Vnde etiam malæ fuerũt appellatæ:qd
malo & pomo ſimiles eſſe uideantur.

Lampadibus denſum rapuit funale coruſcis:
Elatumq; alte:ueluti qui candida tauri
Rumpere ſacrifica molitur colla ſecuri:
Illiſit fronti lapithę celadontis:& oſſa
Non cognoſcendo confuſa reliquit in ore.
Exiliere oculi:diſiectiſque oſſibus oris
Acta retro naris:medioq; eſt fixa palato.
Hunc pede conuulſo menſę pellæus acernę
Strauit humi pelates deiecto in pectora mento:
Cũq; atro mixtos ſpumantem ſanguine dentes
Vulnere tartareas geminato miſit ad umbras.
Proximus ut ſteterat:ſpectans altaria uultu
Fumida terribili:cur non ait utimur iſtis?
Cumq; ſuis gryneus immanem ſuſtulit aram
Ignibus:& medium lapitharum iecit in agmen.
Oppreſſitq; duos brotean & orion.orio
Mater erat mycale:quam deduxiſſe canendo
Sępe reluctantis conſtabat cornua lunæ.
Non impune feres:teli modo copia detur:
Dixerat exadius:teliq; habet inſtat:in alta
Q uæ fuerant pinu:uotiui cornua cerui.
Figitur hinc duplici gryneus lumina ramo:
Eruiturq; oculos:quorum pars cornibus hęret.
Pars fluit in barbam:cõcretaq; ſanguine pendet.
Ecce rapit mediis flagrantem rhœthus ab aris
Primitium torrem:dextraq; a parte charaxi
Tempora perfregit fuluo protecta capillo.
Correpti rapida:ueluti ſeges arida:flamma
Arſerunt crines:& uulnere ſanguis inuſtus
Terribilem ſtridore ſonum dedit.ut dare ferrum
Igne rubens plerumq; ſolet:quod forcipe curua
Cum faber eduxit:lacubus demittit.at illud
Stridet:& in tepida ſubmerſum ſibilat unda.
Saucius hirſutis auidum de crinibus ignem
Excutit:inque humeros limen tellure reuulſum
Tollit onus plauſtri:ꝙ ne permittat in hoſtem:
Ipſa facit grauitas.ſocium quoque ſaxea moles
Oppreſſit ſpatio ſtantem propiore cometen.
Gaudia nec retinet rhœthus.ſic cõprecor inquit
Cætera ſit fortis caſtrorum turba tuorum.
Semicremoq; nouat repetitum ſtipite uulnus:
Terque quaterque graui iuncturas uerticis ictu
Rupit:& in liquido ſederunt oſſa cerebro.
Victor ad euagrum coritũq; dryantaq; tranſit.
Equibus ut prima tectus lanugine malas

Procubuit coritus. puero quæ gloria fuſo
Parta tibi eſt euagrus ait: nec dicere rhœtus
Plura ſinit. rutilaſq; ferox in aperta loquentis
Condidit ora uiri. perq; os in pectora flammas.
Te quoq; ſæue drya circum caput igne rotato
Inſequitur. ſed non in te quoq; conſtitit idem
Exitus: aſſiduæ ſucceſſu cædis ouantem:
Qua iũcta eſt humero ceruix: ſude figis obuſta.
Ingemuit: duroq; ſudem uix oſſe reuellit
Rhœtus: & ipſe ſuo madefactus ſanguine fugit.
Fugit & arnæus lycidaſq; & ſaucius harmo
Dexteriore medon: & cum piſenore caumas:
Quiq; pedum nuper certamine uicerat omnes
Mermeros: accepto tum uulnere tardius ibat.
Et pholus: & meneleus. & abas prædator aproq;
Quiq; ſuis fruſtra bellum diſſuaſerat augur
A ſtylos. ille etiam metuenti uulnera neſſo
Ne fuge. ad herculeos inquit ſeruaberis arcus:
At non eurynomus lycidaſq; & araeos & ibreus
Effugere necem: quos omnes dextra dryantis
Perculit aduerſos. aduerſum tu quoq; q̃uis
Terga fugę de deras: uulnus cænæ tuliſti:
Nam graue reſpiciens inter duo lumina ferrum:
Qua naris fronti cõmittitur: accipis imæ.
In tanto fremitu cunctis ſine fine iacebat
Sopitus uenis inexperectus aphidas:
Languentiq; manu carcheſia mixta tenebat:
Fuſus in oſſæ uilloſis pellibus urſę:
Quẽ ꝑcul ut uidit fruſtra nulla arma mouentẽ:
Inſerit amento digitos: miſcendaq; dixit
Cũ ſtyge uina bibes phorbas. nec plura locutus
In iuuenem torſit iaculum: ferrataq; collo
Fraxinus: ut caſu iacuit reſupinus: adacta eſt.
Mors caruit ſenſu: plenoq; e gurgite fluxit
Inq; toros inq; ipſa niger carcheſia ſanguis.
Vidi ego petræum conantem tollere terra
Glãdiferam quercum: quã dũ cõplexibus ambit
Et quatit huc illuc: labefactaq; robora pulſat:
Lancea pirithoi coſtis immiſſa petræi
Pectora cum duro luctantia robore fixit.
Pirithoi cecidiſſe lycum uirtute ferebant.
Pirithoi uirtute chromum. ſed uterq; minorem
Victori titulum q̃ dictys helopſq; dederunt.
Fixus elops iaculo. quod peruia tempora fecit:
Et miſſum a dextra leuam penetrauit ad aurem.

Puero fuſo. Strato. interfecto. Puerum autẽm illum uocat: ut illius cædis auctorem in iuidiã ad ducat. Condidit. coniecit. Sed non in te quoq; conſtitit idem exitus. Nam Dryas Cẽtauros ipſumq; in primis Rhoetum in fugam cõuertit.

Aſſiduæ cædis. Nam particula ſimilis ue ſubaudiatur. Exponit enim quo modo idem exitus euagri & Dryantis non fuerit Dryas enim Rhœtum ſe perſequentem uulnerauit. & in fugam conuertit. Sude obuſta: Præuſto palo.

Quiq; ſuis fruſtra. Centauris. Ad herculeos arcus. Nam neſſus: ut in ſuperiore libro poeta expoſuit cum Deianiræ Herculis uxori ui aferre uellet ab hercule ipſo ſagitta hydræ uenino tincta tranſfixus eſt. Perculit. percuſſit. Cõmittitur. Coniungitur. Imæ fronti. Infimæ frõtis parti. Sopitus uenis. ꝑpter ebrietatẽ. Quæ quanta fuerit ex eo oſtenditur quod in tanto ſtrepitu dormiebat neq; expergiſci poterat. Carcheſia. Carcheſium uas eſt uinarium. Vrſæ oſſæa. Vrſæ quæ in oſſa mõte fuerat capta. Ab oſſa nãq; oſſæus deriuatur. Amento. Loro quo iaculatores utuntur: ut longius haſtas emittant.

Cum ſtyge. Cum aqua ſtygis paludis. Fraxinus ferrata. Haſta ex fraxino munita ferro ac cuſpidem ferream habens. Mors caruit ſenſu. Sopitus enĩ ac ebrius erat. Plenoq; e gurgite Vẽtre: quem propter magnitudinem gurgitem uocat. Inq; toros. In lectum & urſæ pellem. Tollere. Euellere. Labefacta robora. labefactam quercum. Robora autem legendum eſt: nõ corpora: ut fere in exemplaribus eſt deprauatum.

Coſtis. per coſtas. Luctantia. renitentia. Pirithoi uirtute. Fortitudine. Repetitione autem Pirithoi laudem uſus eſt poeta. Minorem titulum. minorem gloriam.

Dictys.Centauri nomen est: non appellatio. Quod peruia tempora fecit. Quod per media tempora penetrauit. Ancipiti acumine. Præcipiti & alto montis uertice atq; cacumine.

Et pondere corporis ornũ.Quantus esset Dictys centaurus pulchra emphasi demõstratur. Qui enim.cadens maximam ornum frãgit.nõ potest non uastissimus esse. Suaq; induit ilia fractæ.hoc est. Suisq; ilibus cooperuit fractam ornum.dicimus autem induo te uestem & tibi.

Mittentem.mittere uolentem. Occupat.Ante aggreditur. Inutile.propter brachiũ fractũ. Vacat.otium habet. Nisi ipsum.Seipsum.

Robore nodoso.Claua nodis plena. Immissa.Protensa.longa. Extantem.Eminentem.

Tereaq; æmoniis qui prensos. Quanta fuerit Thesei uirtus:magnitudo fortitudoq; centaurorum quos interficit aperte ostendit. Vltra. Vlterius. Magno molimine. magno conatu.

Recessit. Refugit. Credi sic ipse uolebat. se A pallade admonitum fuisse Theseus credi uolebat. Abscindit. Auellit. Amyntor.rex dolopum fuit ac Phœnicis pater. Pacis pignusq; fidem.Significat crãtorẽ peleo obsidẽ ab Amyntore fuisse datum. Diiectum.Dissipatũ. Mẽtis quoq; uiribus.etiam indignatione mentis.

Laterum cratẽ.costas quæ ita cõpositæ sunt. uteratem efficere uideantur. Aeger. Indignatus & uulneratus. Erigitur.Concitatur. Proculcat.Cõculcat. Virum.Peleum uirtute præditum. Duo pectora.Et equi & hominis.Centaurus enim fuit. Collato marte.cominus.

Dictys ab ancipiti delapsus acumine montis:
Dum fugit instantem trepidans ixyone natum:
Decidit in præceps:& pondere corporis ornum
Ingentem fregit:suaq; induit ilia fractæ.
Vltor adest phereus:saxumq; e monte reuulsum
Mittere conatur:mittentem stipite querno
Occupat ęgides:cubitiq; ingentia fregit
Ossa:nec ulterius dare corpus inutile leto
Aut uacat aut curat:tergoq; bianoris alti
Insilit haud solito quenq̃ portare nisi ipsum.
Opposuitq; genu costis.prensamq; sinistra
Cæsariem retinens uultum minitantiaq; ora
Robore nodoso prędura q; tempora fregit.
Robore nedymnum iaculatoremque lycoten
Sternit:& immissa protectum pectora barba
Hippason:& summis extantem ripea siluis.
Tereaque æmoniis qui prensos montibus ursos
Ferre domum uiuos indignãtesque solebat.
Haud tulit utentem pugnæ successibus ultra
Thesea demoleon:solidoq; reuellere dumo
Annosam pinum magno molimine temptat:
Quod quia nõ potuit:præfractã misit in hostẽ.
Sed procul a telo theseus ueniente recessit
Pallados admonitu.credi sic ipse uolebat.
Non tamen arbor iners cecidit.nã crantoris alti
Abscindit iugulo pectusq; humerũque sinistrũ:
Armiger ille tui fuerat genitoris achille:
Quẽ dolopum rector bello superatus amyntor
Aeacide dederat pacis pignusq; fidemq;.
Hunc procul ut fœdo diiectum uulnere peleus
Vidit:at inferias iuuenum gratissime crantor
Accipe ait:ualidoq; in demoleonta lacerto
Fraxineam misit mentis quoq; uiribus hastam:
Quę laterum cratem perrupit:& ossibus hærens.
Intremuit.trahit ille manu sine cuspide lignum
Id quoq; uix sequitur.cuspis pulmone retenta ẽ.
Ipse dolor uires animo dabat.ęger in hostem
Erigitur:pedibusq; uirum proculcat equinis.
Excipit ille ictus galea clypeoq; sonantes.
Defensatq; humeros: prætentaq; sustinet arma.
Perq; harmos uno duo pectora perforat ictu
Ante tamen leto dederat phlegræon & hilen
Eminus.hiphinoum collato marte Daminq;.
Additur his Dorilas:qui tempora tecta gerebat
Pelle lupi:sæuiq; uicem præstantia teli

Cornua dura boum multo rubefacta cruore.
Huic ego (nam uires animus dabat) aspice dixi:
Quantum concedant nostro tua cornua ferro.
Et iaculum torsi: quod cum uitare nequiret:
Opposuit dextram passuræ uulnera fronti.
Affixa est cum fŏte manus. fit clamor. at illum
Hærentem peleus & acerbo uulnere uictum:
(Stabat enĩ propior) mediã ferit ense sub aluũ.
Prosiliit: terraq; ferox sua uiscera traxit.
Tractaq; calcauit: calcataq; rupit: & illis
Crura quoq; impediit: & inani concidit aluo.
Nec te pugnantem tua cyllare forma redemit:
Si modo naturę formam concedimus illi:
Barba erat incipiẽs. barbæ color aureus: aureaq;
Ex humeris medios coma pendebat in harmos:
Gratus in ore uigor. ceruix humeriq; manusq;:
Pectora artificum laudatis proxima signis:
Ex qua parte uir est. neq; equi mendosa sub illo
Deteriorq; uiro facies. da colla caputq;:
Castore dignus erit. sic tergum sessile. sic sunt
Pectoraq; celsa toris. totus pice nigrior atra.
Cãdida cauda tamẽ. colorẽ quoq; cruribus albo.
Multæ illũ petiere sua de gente. sed una
Abstulit hylonome: qua nulla decentior inter
Semiferas altis habitauit fœmina siluis.
Hæc & blanditiis & amando & amare fatendo
Cyllaron una tenet. cultus quoq; quantus in illis
Esse potest membris: ut sit coma pectine lenis.
Vt modo rore maris. modo se uiola aue rosaue
Implicet. interdum canentia lilia gestet.
Bisq; die lapsis pagasæę uertice siluę
Fŏtibus ora lauet. bis flumine corpora tingat.
Nec nisi quæ deceant: electarumq; ferarum
Aut humero aut lateri prætendat uellera leuo.
Par amor est illis. errant in montibus una.
Antra simul subeunt: & tum lapitheia tecta
Intrarant pariter. pariter fera bella gerebant.
Auctor in incerto est. iaculum de parte sinistra
Venit: & inferius qua collo pectora subsunt:
Cyllare te fixit. paruo cor uulnere lesum
Corpore cum toto post tela educta refrixit.
Portinus hylonome morientes excipit artus:
Impositaq; manu uulnus fouet: oraq; adora
Admouet: atq; animę fugiẽti obsistere temptat.
Vt uidet extinctum: dictis quę clamor ad aures

Quantum concedant. Quanto sint inferiora nostro ense. Torsi. Cum impetu ieci. Hærentem. Dubitantem. Sub mediã aluum. Circa medium uentrem. Terra. per terram. Sua uiscera. Sua intestina. Impediit. Colligauit.

Tua cyllaræ forma. Tua pulchritudo. Cyllarus autem & centauri & equi a Castore domiti nomen est. Vergilius Domitus pollucis habenis Cyllarus. Redemit. Seruauit. Liberauit a cæde. Illi naturæ. Centaurorum: qui cum sint ex parte equi. ex parte homines non uidentur esse posse formosi. Barba erat incipiẽs. Quanta esset pulchritudine cyllarus centaurus elegãter poeta describit. Color aureus. fuluus. Laudatis proxĩa signis. Statuis nõ uulgaribus sed approbatis simillima. Mẽdosa facies. Turpis figura. Sic tergũ Sessile. latũ aptũq; ad sedẽdũ. Aliter sessiles lactucas dicimus. Sedentes enim itel ligimus. Pectora celsa. eminẽtia. alta. Toris. propter toros & eminentes carnes. Candida cauda tamen. Generosissimi equi signa describit poeta. Petiere. appetiuere. Sua de gente. De Centaurorum genere. Hylonome. Syluam de pascens interprætari potest Hylonome. Abstulit. habuit. Potita est. Semiferas. Centauras.

Cultus. ornatus. Rore maris. Rore marino herba suauis odoris. Canentia Lilia. Alba.

Pagasææ siluæ. Vicinæ pagasis urbi Thessaliæ: quæ fontibus abundat. unde & nomen. πηγη nãq; fons dicitur. Prætendat. opponat.

Vellera. Pelles. Lateri leuo. Sinistro. Dextrũ .n. erat nudũ. Errant. Vagantur. Auctor in ĩcerto est. Auctor ignoratur. Paruo uulnere. Scite. Nam ex sententia physicorum cor ne minimum quidem uulnus pati potest. Refrixit. Frigidum factũ & extinctum est.

Arcuit.Vetuit.prohibuit. Incubuit telo.Incũbens telo se transfixit. Quod inhæserat illi. Quod illi cyllaro fuerat infixum. Moriensque suum complexa maritum est.hypallage est. Cõplectens nanq; maritum mortua fuisse intelligitur. Et ille stat.Etiam ille stare & esse uidetur.

Sæua uellera.Magnas pelles. Vinxerat.colligauerat. Phæocomes.Fuscam ac nigrã habẽs barbam interprætatur.φαίος nanq; fuscum significat. Hominem simul protectus.Qui coma & se & hominem protexerat & cooperuerat est enim synegdoche poetis maxime familiaris.

Codice q̃ misso.stipite.trũco. Phonolenidẽ. Phonoleni filium. Fracta uolubilitas capitis. Rotunditas capitis. Lac concretum.Coagulatum. Manat.Fluit. Hicce legendum est.ne iãbus fiat.quem non recipit heroicus uersus. Hic enim pronomẽ corripi notius est: q̃ ut sit admonendum. Nudare.Spoliare. Scit tuus hoc genitor.Peleus.nã Achillem alloquitur,Nestor.

Ramum bifurcum. Stipitem duas in partes diuisum. Signa uides. Cicatricem uulneris accepti indicat Nestor. Tunc ego debueram. Eleganter senis mores exprimuntur. Solent nanq; senes se laudare. Nullus.Non.Nomen pro aduerbio positum est. Cornum.hastam ex corno confectam. Quadrupedantis.Quatuor pedibus currentis.Centaurus nanq; erat. In aduerso uultu.In opposito ore. Vecte pelethronius Macareus. Pelethronium Thessaliæ mons est. unde pelethroniuſ declinatur. Eridupum.Graiter strepens Eridupus iterpretatur. Inguine. Inguen & pudenda significat & morbum maxiẽ pudenda infestans. Ampycidẽ mopsum.Mopsus filius fuit Apollinis ex Hymãte: ut quidam dicunt:ut alii: ex mãto Tyresiæ filia. Hic fuit uates Venerandus qui ut Põponius Mela scribit:ĩ finibus Pamphiliæ Phaselim urbem condidit. Cur autẽ Ampycides dicatur legisse me non memini:nisi forte Ampycis fuerit filius:q̃uis Apollinis putaret. Aemathii. Thessali. Leto dederat.Interfecerat. Variabant. Alii nanq; ex capillis albi.alii erant nigri. Macedoniaq; sarissa. Sarissæ hastæ sunt Macedonum. Vt pila Romanorum.gessa gallorum. Et te cæni feram? cum magna idignatione hæc dicit Latereus Ac si diceret.Nequaq̃ patiar te meos socios interficere. Cæneum autem per contemptum cænim uocat:ac si adhuc fœmina esset.

Arcuit ire meas:telo quod inhæserat illi
Incubuit: morienſq; suum complexa maritũ ẽ.
Ante oculos stat & ille meos:qui sæua leonum
Vinxerat inter se cõnexis uellera nodis
Phęocomes hominẽ simul protectus equumq;:
Codice qui misso:quẽ uix iuga bina mouerent
Iuncta:pholoniden a summo uertice fregit.
Fracta uolubilitas capitis latissima:perque os
Perq; cauas nares.oculos aureſq; cerebrum
Molle fluit:ueluti concretum uimine querno
Lac solet:ut ue liquor rari sub pondere cribri
Manat: & exprimitur per dẽsa foramia spissus.
Ast ego dum parat hic armis nudare iacentem:
(Scit tuus hoc genitor)gladium spoliãtis in ima
Ilia dimisi.chthonius quoq; teleboasq;
Ense iacent nostro:ramum prior ille bifurcum
Gesserat.hic iaculum.iaculo mihi uulnera fecit.
Signa uides,apparet adhuc uetus inde cicatrix.
Tunc ego debueram capiẽda ad pergama mitti.
Tunc poteram magni:si non superare:morari
Hectoris arma meis.illo sed tempore nullus
Aut puer hector erat. nunc me mea deficit ętas.
Quid tibi uictorem gemini periphanta pyreti?
Ampyca quid referam?qui quadrupedãtis oicli
Fixit in aduerso cornum sine cuspide uultu?
Vecte pelethronius macareus in pectus adacto
Strauit eridupum.memini &uenabula condi
Inguine nessæi manibus coniecta cymeli.
Nec tu credideris tantum ceciniſſe futura
Ampycidẽ mopsum.mopso iaculãte biformis
Occubuit:frustraq; loqui temptauit odites:
Ad mentum lingua:mentoq; ad guttura fixo.
Quĩq; neci cęneus dederat:styphelũq; bromũq;
Antimachũq; helymũq; securiferũq; pyrãmõ:
Vulnera non memini numerẽ;q; nomẽque notaui.
Prouolat æmathii spoliis armatus alæssi:
Quẽ dederat leto membris & corpore latreus
Maximus.huic ætas inter iuuenẽque senemque.
Vis iuuenilis erat.uariabant tempora cani:
Qui clypeo gladioque macedoniaque sariſſa
Conspicuus: faciẽque obuersus in agmẽ utrũq;
Armaque concussit:certumque equitauit ĩ orbẽ
Verbaque tot fudit uacuas animosus in auras.
Et te cæni feram?nam tu mihi fœmina semper.
Tu mihi cænis eris.nec te natalis origo

Commouit: mentemq; ſubit: quo prẹmia facto:
Q uaq; uiri falſam ſpeciem mercede paraſti:
Q uid uel nata uide: uel quid ſis paſſa: columq;
Icape cum calathis: & ſtamina pollice torque.
Bella relinque uiris. iactanti talia cæneus
Extentum curſu miſſa latus eruit haſta:
Q ua uir equo commiſſus erat. furit ille dolore.
Nudaq; pellei iuuenis ferit ora fariſſa.
Non ſecus hẹc reſilit: q̃ tecti a culmine grando:
Aut ſi quis paruo feriat caua tympana ſaxo.
Cominus aggreditur: lateriq; recondere duro
Luctatur gladium. gladio loca peruia non funt.
Haud tamen effugies: medio iugulaberis enſe:
Quãdo ꝙdẽ mucro ẽ hebes iqt: & ĩ latus enſem
Obliquat: longaq; amplectitur ilia dextra.
Plaga fecit gemitus: ut corpore marmoris icto:
Fractaq; diſiluit percuſſa lamina collo.
Vt ſatis illeſos miranti prębuit artus:
Nunc age ait cæneus: noſtro tua corpora ferro
Temptemus: capuloq; tenus demiſit in harmos
Enſem fatiferum: cæcaq; in uiſcera mouit
Verſauitq; manũ. uulnuſq; in uulnere fecit.
Ecce ruunt uaſto trepidi clamore bimembres:
Telaq; in hũc omnes unũ mittuntq; feruntque.
Tela retuſa cadũt. manet imperfoſſus ab omni.
Inq; cruentatus cæneus elateius ictu.
Fecerat attonitos noua res. heu dedecus ingens
Monychus exclamat. populus ſupamur ab uno
Vixq; uiro. q̃q̃ ille uir eſt. nos ſegnibus actis
Q uod fuit ille: ſumus. qd mẽbra inania ꝓſunt
Quid geminę uires? & quod fortiſſima rerum?
In nobis duplex natura animalia iunxit?
Nec nos matre dea. nec nos ixyone natos
Eſſe reor: qui tantus erat: iunonis ut altæ
Spẽ caperet. nos ſemimari ſuperamur ab hoſte.
Saxa trabeſq; ſuper totoſq; inuoluite montes:
Viuacemq; animam miſſis elidite ſiluis.
Silua premat fauces: & erit ꝓ uulnere pondus.
Dixit: & inſanis deiectam uiribus auſtri
Forte trabem nactus ualidum cõiecit in hoſtem:
Exemplumq; fuit: paruoq; in tempore nudus
Arboris othrys erat: nec habebat peliõ umbras.
Obrutus imani cumulo ſub pondere cæneus
Aeſtuat arboreo: coniectaq; robora duris
Fert humeris. ſed enim poſtq̃ ſuper ora capuq;

Quo præmia facto. cocubitum cum Neptũo illi exprobrat. Quid uel nata uide. Nam fœmina. Vel quid ſis paſſa. Neptuni nanq; uim paſſa es. Columq;. Colus inſtrumẽtum ẽ: quo mulieres filant notius: q̃ ut ſit deſcribendum.

Cum calathis. Calathus uas eſt: quem latini quas illũ uocant: reponendis fuſis accõmodatũ.

Iactanti. Inaniter clamanti. Eruit. Aperuit.

Cõmiſſus. coniunctus. Pellei iuuenis. Cænei a Pella urbe originem ducentis. Cominus. aggreditur. enſe inuadit cæneum: id quod niſi propius accederet: facere non poterat. Duro lateri. Impetrabili. Luctatur. conatur. Mucro eſt hebes. cuſpis ẽ retuſa. Gemitus. ſtrepitus. Vt corpore marmoris icto. tanq̃ marmore percuſſo. Prębuit. Exhibuit. Fauiferum. Mortiferũ.

Cæcam manum. occultam coopertam. Vulnuſq; in uulnere fecit. Nam cum iam uulnus feciſſet: manum uerſando alia uulnera faciebat.

Inq; cruentatus. Dyalyſis unius dictionis ĩ duas: quæ & Tmeſis dicitur. Nam incruentatuſq; integrum eſt. Noua res. nouum miraculum.

Monychus exclamat. Monychus ſolidæ ungulæ interprætari poteſt. Centaurus autem fuit fortiſſimus: de quo iuuenalis. Quantas iaculetur monychus ornos. Populus ſuperamur. Figurata locutio. Quanq̃ ille uir eſt. ualidus atq; robuſtus. Eſt autem correctio ſuperioris dicti. Segnibus actis. Ignauis factis. Quod fuit ille ſumus. fœminæ. Nam cæneus antea fœmia fuerat. Animalia fortiſſima. hominem & equum.

Matre dea. iunone. Tantus erat. Tam magnanimus. Iunonis ut altæ ſpem caperet. Potiundæ ſubaudiaturr Semimari. Semiuiro. Miſſis ſiluis. Iniectis ſiluarum arboribus. Elidite. Opprimite. Exprimite. Inſanis. Maxis. Trabem. Arborem. Validum in hoſtem. Potentẽ ut qui ferro uulnerari non poterat. Exemplũq; fuit. Exẽplũ eſt quod aut ſequamur aut aitemus. Fuit ergo exemplum Monychus aliis cẽtauris: ut in Cæneum arbores coniicerent. Hocq; eſt illud quod iuuenalis innuit cum ait. Quantas iaculetur Monychus ornos. Nudus arboris. Arboribus in ſoluta diceretur oratione. Nec habebat pelion umbras. Per μετάληψιν intelligimus Pelion montem arboribus ſpoliatum fuiſſe. Othrys autẽ & peliõ montes ſunt Theſſaliæ notiſſimi. Immãi cumulo. Maxima lignorum congerie. Obrutus. oppreſſus. Aeſtuat. Angitur. Anhelat:

Nec habet quas ducat spiritus auras. Nec respirare põt. Deficit interdũ. Deficere & mori interdũ uidetur. Super aera. Ad aera. Tollere. erigere. Euoluere. Excutere. Ecce. hoc aduerbio significat se digito ostẽdere idam Phrygiæ montẽ Exitus in dubio est. Mors inquit Cæneï in dubio ẽ. Nã alii mortuũ esse contendũt. alii in aquilã transmutatũ. Siluarũ mole. arborũ põdere. Abnuit ampycides. Mopsus negat. Fulnis pennis. in aquilã Cæneũ fuisse conuersum inuit poeta. Lustrantẽ. Circũdantẽ. Vnica. sola. Singularis Credita res est. hoc ẽ Mopsi uatis auctoritate creditus ẽ icæneus aquilã fuisse cõmutatus. Aegre tulimus. Indignati sumus. Abstitiũs. Destitimus. Exercere dolorem. Sæuire in centauros ob dolorem de cæneï morte cõceptum. Hæc inter lapithas. Hæc idcirco a poeta narrantur. quo concinnius Periclimeni nestoris fratris metamorphoseis inferantur. Periclymenus. n. nelei filius cui neptunus facultatem se in uarias figuras transformandi concesserat: cum aquilæ figuram suscepisset: ab hercule cum quo pugnabat: sagitta transfixus interiit. Triptolemus. Ita quidem fere in exẽplaribus legitur: quod grande flagitium est: cum Triptolemus nusq̃ bello troiano inter fuisse legatur. Tlepolemus igitur loco Triptolemi reponatur. Fuit enim Tlepolemus: ut in secundo iliados narrat homerus: herculis & Astyocheæ filius: qui cum Licymnium matris germanum interfecisset: comparata classe magnaq; comitum multitudie Rhodum profugit: ubi imperiũ adeptus: cum nouem nauibus: Vna cum aliis græciæ principibus ad bellum Troianum est profectus: ubi tandem a Sarpedone fuit interfectus.

Præteriti alcidæ. prætermissi Herculis. Non pertulit. Non est passus. Obliuia acta. Obliuionem esse factam. Herculeæ laudis. herculis. est enim periphrasis. Tristis. Pylius. Mæstus. nestor: quod & sea Tlepolemo notari uidebat: & ea cõmemorare cogebatur quæ sibi luctus causa fuerant. Obductos annis. multitudine annorum obrutos atq; oblitos. Restringere. renouare. Offensas iniurias: quibus me affecit. Maiora fide. maiora q̃ credi debeat. Sed neq; Deiphobum. hostes non esse laudandos colligit Nestor. Deiphobus ãt priãi fuit filius. Polydamas uero unus e principibus troianis fuit fortissimus sic uocatus q; multos domaret. Messenia mœnia. Messene & urbs est & regio adiacens arcadiæ. est etiam Siciliæ urbs. unde Messenius deriuatur. Elimq; pylũq;. elis urbs est arcadiæ iuxta olympiam ab Elio Tãtali filio cognominata. Vnde Elieus & Eleus declinat. Pylus uero Messeniæ Vnde pylius Pyleus ac pylion gentilia nomia deriuantur. Bis sex Nereidæ fuimus Duodecim Nelei. Neleus autem Neptuni fuit filius & Tyrus nymphæ: qui a fratre pelia domo pulsus Pylon urbem in Messenia condidit. Vxorẽ habuit Clorim ex qua duodecim filios suscepit Nestorem. Periclimenum Agerochum. & reliquos. Me minus uno. Me excepto. Nelei sanguinis. auctor. Neptuni enim neleus fuit filius. Quæ fulmina curuis. Periphrasis est aquilæ.

cæneus in aquilam

Periclimenus i uarias formas

Creuit onus: nec habet quas ducat spiritus auras;
Deficit interdum. modo se super aera frustra
Tollere conatur: iactasq; euoluere siluas.
Interdumq; mouet: ueluti quã cernimus: ecce
Ardua si terræ quatiatur motibus ide.
Exitus in dubio est. alii sub inania corpus
Tartara detrusum siluarum mole ferebant.
Abnuit ampycides: medioq; ex aggere fuluis
Vidit auem pẽnis liquidas exire sub auras:
Quæ mihi tũc primũ tũc est cõspecta uolucris.
Hanc ubi lustrantem leni sua castra uolatu
Mopsus: & ingenti circum clamore sonantem
Aspexit: pariterq; animo est oculisq; secutus:
O salue dixit lapithææ gloria gentis:
Maxime uir quondã. sed auis nũc unica cæneu.
Credita res auctore suo est. dolor addidit iram.
Oppressumq; ęgre tulius tot ab hostibus unũ.
Nec prius abstitimus ferro exercere dolorem:
Quã data pars leto. partẽ fuga noxq; remouit.
Hæc inter lapithas & semihomines centauros
Prœlia tlepolemus pylio referente dolorem
Præteriti alcidę tacito non pertulit ore.
Atq; ait. herculeæ mirum est obliuia laudis
Acta tibi senior. certe mihi sępe referre
Nubigenas domitos a se pater ipse solebat.
Tristis ad hæc pylius. qd me meminisse malorũ.
Cogis? & obductos annis restringere luctus?
Inq; tuum genitorem odium offensasq; fateri?
Ille quidem maiora fide quoq; gessit: & orbẽ
Impleuit meritis: quod mallem posse negare.
Sed neq; deiphobũ. nec polydamãta. nec ipsum
Hectora laudamus quis. n. laudauerit hostem?
Ille tuus genitor messenia mœnia quondam
Strauit: & immeritas urbes elinq; pylumq;
Diruit: inq; meos ferrum flammasq; penates
Impulit: utq; alios taceam: quos ille peremit:
Bis sex neleidę fuimus conspecta iuuentus.
Bis sex herculeis ceciderunt me minus uno
Viribus. atq; alios uinci potuisse ferendum est.
Mira periclymeni mors est: cui posse figuras

Viri.herculis. Hamatis unguibus.In modū hami recuruis.Eſt.n.nomē participio ſimile hamatus ab hamo declinatū. Nimiū. Affectui & dolori ſeruit hoc aduerbiū nimiū. Tirynthius.hercules a Tirynthe peloponēſi urbe. Et q̄ leuis heſerat alæ. Ordo ē & ſenſus. Et leuis ſagitta q̄ hæſerat & affixa erat alæ: preſſa & ī pulſa fuit grauitate corpis illi affixi.Eſt aūt αντιθετον.Leuis.n.opponit graui. Exacta.expulſa. Iugulo ſiniſtro.Per ſiniſtrū iugulū. Herculis tui.Parētis ſubaudiat. Orhodiæ ductor pulcherrime claſſis.ad illud homeri carmē alludit poeta in ſecundo iliados. τλΗΠΟΛΕΜΟΣ ΔΗΡΑΚΛΕΙ ΔΗΣΗΥΣΤΕΛΕΥΑΟΣΤΕ ΕΚΡΟΔΟΥ ΕΝΝΕΑΝΗΑΩ ΑΥΓΕΝ ΡΟΔΙΩΝ ΑΥΓΕΡΟΧΩΝ.Hic enim aperte colligitur Tlepolemum Rhodiorum ductorem fuiſſe & pulchrū & magnū. Solida gratia.firma amicitia. Neleius. Neſtor nelei filius. Dulci ore. Suaui ſermone. Nam ut ait homerus.Suauior melle ab ore neſtoris oratio prodibat. A ſermone ſenis. Poſt ſermonem Neſtoris. At deus æquoreas.Neptunus ægre ferens Cygnum filium ab Achille iteremptū appollinē hortatur ne ulterius ipſum uiuere patiatur:Cui apollo obſequens in aciem troianorū deſcendit: Paridiſq; ſagittā in achillē ita direxit:ut illius uulnere interierit. Hæc aūt idcirco a poeta narrātur:ut cōmodius & libri ſequentis initium cū huius fine cōnectat: & aiacis in florem metamorphoſin huic loco ſubiungat. Neq;.n.ullam aliam in huius libri fine deſcribit trāſfigurationem. Memores iras.quas ī memoria habebat. Vt illud Vergilii.Memorē iunonis ob irā. Pluſq̄ ciuiliter.hoſtiliter. Tracto bello Protracto ꝓducto. Intōſum ſmynthea. comatum Apollinem. Nā ſmyntheus epytheton eſt apollinis propriū a muribus ſumptū: q ut Strabo ait:Smynthi a cretēſibus uocātur.hac ēt de cā Smyntheus Apollo fuit cognoīatus:qđ teucris e Creta ꝓfectis datū ē oraculum: ut ibi ſedes collocarent: ubi terrigenæ ipſos adorirētur. Id aūt circa aonaxicū ferunt cōtigiſſe. Nā maxīa agreſtiū murium multitudo noctu exorta qđ armorū uaſorūq; ex corio inuentū ē corroſit. Teucri aūt ibi māſerunt atq; Idā ab ida q̄ ēī Creta appellarūt:templūq; ac ſimulacrū Apollini Smyntheo erexerūt. heraclides uero ponticus auctor ē mures ibi circa templum abundare & ſacros exiſtimari. Simulacrum uero ita effigiatū eſſe:ut murē pedibus premat. Solēt aūt homines noīa a paruis rebus impoſita qbuſdā leni mētis mitigare.nā & a culicibus quos œthæi conopas uocant:hercules conopion apud illos colitur:quoniam ab illis eius opera liberati fuerūt apđ erithræos quoq; miliuntē habitātes ſpectonus colitur:qđ ipſe uitibus uermis infeſtiſſimus ſit. nā ex Erithreis oībus apud illos ſolū talis beſtiola naſcit.Rhodii aūt apollinis erathibii templū habēt in agro ſuo. Nā rubiginē ipſi Erethibiam uocāt. Apđ æoles q ī Aſia ſūt.mus qdā Pornopion uocat.bœotii uero hoc noīe culices uocāt. Sacrificiū ātfaciūt apollini ꝓnopioni Sed multis in locis ſunt Smynthia hoc eſt Smynthii apollinis templa:præcipue tamen in urbe Chryſa Smynthus Apollo colebatur:ubi erat ſtatua a Scopa Pario cōfecta:cuius pedibus mus ſubie

Achil' mors

Sumere quas uellet:rurſuſq; reponere ſumptas
Neptunus dederat nelei ſanguinis auctor.
Hic ubi ne quicq̄ eſt formas uariatus in omnes:
Vertitur in faciem uolucris: quæ fulmina curuis
Ferre ſolet pedibus diuum gratiſſima regi.
Viribus uſus auis pennis roſtroq; reduncо
Hamatiſq; uiri laniauerat unguibus ora.
Tendit in hunc nimium certos tirynthius arcus.
Atq; inter nubes ſublimia membra ferentem:
Pendentemq; ferit: lateri qua iungitur ala.
Nec graue uulnus erat. ſed rupti uulnere nerui
Deficiunt: motumq; negant uireſq; uolandi.
Decidit in terram non concipientibus auras
Infirmis pennis:& quæ leuis hæſerat alæ
Corporis affixi preſſa eſt grauitate ſagitta.
Perq; latus ſummū iugulo eſt exacta ſiniſtro.
Num uideor debere tui præconia rebus
Herculis o rhodiæ ductor pulcherrime claſſis?
Ne tamen ulterius q̄ fortia facta ſilendo
Vlciſcar fratres: ſolida eſt mihi gratia tecum.
Hæc poſtq̄ dulci neleius edidit ore:
A ſermone ſenis repetito munere bacchi
Surrxere toris. nox eſt data cætera ſomno.
At deus æquoreas: qui cuſpide temperat undas:
In uolucrem corpus nati cygneida uerſum
Mente dolet patria: ſæuumq; peroſus achillem
Exercet memores plus q̄ ciuiliter iras.
Iamq; fere tracto duo perquinquennia bello
Talibus intonſum compellat ſmynthea dictis.
O mihi de fratris longe cariſſime natis:
Ir rita qui mecum poſuiſti mœnia troiæ.
Ecquid: ubi aſiacas caſuras aſpicis arces:
Ingemis? aut ecquid tot defendentia muros
Milia ceſa doles? ecquid ne perſequar omnes
Hectoris umbra ſubit circū ſua pergama tracti?
Cum tamen ille ferox belloq; cruentior ipſo
Viuit adhuc operis noſtri populator achilles?
Det mihi ſe: faxo triplici quid cuſpide poſſim
Sentiat. & quoniam concurrere cominus hoſti
Non datur: occulta nec opinum perde ſagitta.

ctus erat. O mihi de fratris.hac oratione Neptūus Apollinē hortattut Achillē Cygni interfectorē ſagitta perimat. De fratris natis. De iouis fratris mei filiis. A beniuolentia aūt exordit neptunus. Subit.in mentē cū q̄dā miſeratione uenit. Populator.deſtructor.Ex arte aūt achillē in odiū apollinis neptunus adducit. Det mihi ſe.Cōmittat ſe mihi & mari. Triplici cuſpide.Periphraſis eſt tridentis. Nec opinū.non opinantem.

Indulgens.obſequens. Sanguine plebis.Plebeios ac uiles iterficiendo. Poſt hectora.poſt hectoris cædē.

Ille igitur tantorū. Apoſtrophe ad achillē indignationē continens quod ab effœminato paride fuerit iterfectus. Graiæ maritæ.helenæ:Quā idcirco maritam poeta uocat quia uiris iperabat. Fœmineo marte.imbelli. Thermodoontiaca bipēni. Amazonica ſecuri.Nam amazoneſ Thermodoontis fluuii accolæ fuerunt. Armarat deus idem.Vulcanus & arma achilli Thetidis rogatu perfecit.& eum mortuū combuſſit. Neſcio quid. Parum quid cineris de tāto achillis corpore ſupereſt:quo ne urna quidem impleri poteſt.

Hæc menſura. Totus terrarū orbis mēſura eē uidetur gloriæ achillis. Nec inania tartara ſentit.Nunq̄ enim gloria moritur. Vt cuius fuerit cognoſcere poſſis. Ac ſi diceret fortiſſimi ac bellicoſiſſimi illum clypeum fuiſſe: pro quo tantæ contentiones fuere ſuſceptæ. Deq; armis arma feruntur. Propter arma achillis bella excitātur.Nam poſt mortem achillis inter aiacē & ulyſſem de armis ipſius achillis grauiſſimæ ſunt orte contentiones. Soli Telamone creato.Aiaci Telamonis filio. Laerteq;.Vlyſſi. A ſe tantalides.agamemnon a Tantalo genus ducens. Nam Tantalus Iouis.pelops Tantali.Pelopis atreus.atrei agamemnon & Menelaus filii fuiſſe dicuntur. Traiecit. Tranſmiſit.tranſtulit.

Raphaelis Regii in tertiumdecimū metamorphoſeos Ouidii librum enarrationes.

Onſedere duces. Achille ſagitta Paridis interempto magna inter aiacē & Vlyſſem contentio orta eſt: uter ipſorum illius armis dignior eſſet. Agamemnō autem ne in alterius odium incideret:illius contentiōis iudicium ad principes græcorum reiecit: ut pro uirtute ac meritis utriuſq; arma alteri adiudicarent. Iuſſo igitur utroq; ī cōſeſſu principum cauſam agere: non uirtute aut meritis:ſed eloquentia:qua plurimum ualebat: Vlyſſes effecit: ut ſibi arma adiudicarentur. Illā autem repulſam aiax adeo ægre tulit: ut primū furioſus ſit effectus.deinde cum reſipuiſſet:gladio incumbens ſeipſum interfecerit: Sed tādem miſeratione deorū in hyacinthū florē fuit cōmutatus. Cōſedere duces.ciuilem inſtituit cōcionē:in qua principes ſedent. Vulgus aūt cogitur ſtare. Clypei ſeptemplicis.Septē boū coriis tecti. Aiax Telamonis Pelei fratris filius achillis patruelis fuit. Quæ autē de aiace ſcribit poeta a Sophocle ſumpſiſſe uidet. Sigæia littora. Sigeum & urbs & promontorium eſt troadis: iuxta quod græcorum claſſis ſubducta erat.

Græcorum cōcio.

Annuit:atq; animo pariter patruique ſuoque
Delius indulgens nebula uelatus in agmen
Peruenit iliacum:mediaq; in cæde uirorum
Rara per ignotos ſpargentem cernit achiuos
Tela parim.faſſuſq; deum:quid ſpicula perdis
Sanguine plebis ait? ſi qua eſt tibi cura tuorum
Vertere in æaciden:cæſoſq; ulſciſcere fratres:
Dixit:& oſtendens ſternentem troica ferro
Corpora peliden arcus obuertit in illum:
Certaq; letifera direxit ſpicula dextra.
Quo priamus gaudere ſenex poſt hectora poſſet:
Hoc fuit.ille igitur tantorum uictor achilles
Victus es a timido graię raptore maritæ.
At ſi fœmineo fuerat tibi marte cadendum:
Termodoontiaca malles cecidiſſe bipenni.
Iam timor ille phrygum.decus & tutela pelaſgi
Nominis æacides.caput inſuperabile bello
Arſerat.armarat deus idem:idemq; cremarat.
Iam cinis eſt:& de tam magno reſtat achille
Neſcio quid: paruā quod nō bene cōpleat urnā.
At uiuit:totum quę gloria compleat orbem.
Hæc illi menſura uiro reſpondet:& hæc eſt
Par tibi pelide:nec inania tartara ſentit.
Ipſe etiam:ut cuius fuerit cognoſcere poſſis:
Bella mouet clypeus:deq; armis arma feruntur.
Non ea tydides.non audet oileus aiax.
Non minor atrides.nō bello maior & æuo
Poſcere.non alii.ſoli telamone creato
Laerteq; fuit tantæ fiducia laudis.
A ſe tantalides onus inuidiamq; remouit:
Argolicoſq; duces mediis conſiſtere caſtris
Iuſſit:& arbitrium litis traiecit in omnes.

P. Ouidii Naſonis Metamorphoſeos
Liber.xiii.

Onſedere duces:& uulgi
ſtante corona
Surgit ad os clypei dominus ſeptemplicis aiax.
Vtque erat impatiens iræ:
ſigeia toruo

Classemq; in littore. Stantem subaudiamus. Intendensq; manus. ad classem intelligendum est. exprimit autem gestum uiri cum indignatione locuturi. Agimus: proh iupiter. Aiacis psonæ decor̃ pulchre seruatur: q fortis qdem ac bellicosus fuisse: sed eloquentia parum ualuisse tum a græcis tum a latinis fingitur poetis. Qua re illi oratio simplex attribuitur omniq; artificio carens. Nam & in prohœmio statim cum magna exclamat indignatione. & se per totam iactat orationem: quæ nõ esse facienda rhetores oẽs pcipiunt. Versatur autem hæc oratio in duplici coniecturali constitutione. Cũ. n. achillis arma græcor̃ pstantissimo & uirtute & meritis forent tribuenda: Vter hor̃ sit pstantior quæritur Aiax an Vlysses: cum uterq; se dignũ illis esse iactaret. Vterq; aũt cõiecturis & se meruisse: & alterũ non meruisse ostendit. Proh iupiter. exclamatio minime principio conueniens. Ante rates. A qbus ego solus Hectoris faces repuli: cum alii græci imprimisq; Vlysses illius uiri impetũ non sustinentes eas deseruerint. Cũ. n. Achilles agamẽnoni iratus pp Briseida ereptam intra tentorium se contineret neq; pugnare uellet: hector cum delecta troianor̃ iuuentute in hostium classem impetum fecit: quã etiam incendisset: nisi aiacis uirtute fuisset repulsus. Omnis igitur aiacis indignatio & a loco i quo causa agitur: & ab aduersario oriri uidetur. Et mecum confertur ulysses. Et cõiunctio indignationem hoc loco significat. Hac a classe. Manum ad classem intendit aiax sic que illam græcis ostendit. Fictis. compositis.

Aiacis oratio

Isti. cum magno Vlyssis contemptu hoc dixit. Quantũq; ego marte feroci. Contra artis præcepta ubiq; & se & sua aiax non definit iactare. Omnis. n. sui iactatio: ut Fabius Quintilianus tradit: est odiosa. Præmia magna. arma achillis a uulcano fabricata. Tenuisse. obtinuisse. in cõtemptum autem Vlyssem quantũ potest aiax adducit. Superbum. glorioſum. Sit licet hoc i gens. Quanuis id de quo contenditur sit maximum. Feretur. Iactabitur. Si uirtus in me dubitabilis esset. Nimium arrogãter hoc est dictũ.

Littora colcha. Colchica. nam Telamon cũ Iasone in colchos nauigauit: ut plenius in superiori diximus libro. Vbi Aeolidẽ Sisyphon. Hoc ad ulyssis cõtemptum dictũ est. Nam fama erat a Sisypho latrone isthmum obsidente anticliam ulyssis matrem: cum ad laerten duceretur: fuisse compressam: atq; ex eo concubitu Vlyssem ortum. Hæc series. hæc stẽmatis dispositio. Frater erat. patruelis frater achilles fuit aiacis. Nam Peleus & Telamon fratres fuerũt. Patrueles autem fratres dicuntur: qui e fratribus nascuntur. Quid sanguine Cretus Sisyphio. Aperte nunc aiax originis turpitudinem obiicit Vlyssi. An quod in arma prior. Vlysses ne ad bellum troianum cum aliis græciæ principibus proficiscens uxorem relinquere cogeretur: se insanire simulauit. Palamedes uero prudentia ualde pollens ad hoc speculandum missus illi aranti salemque

Littora prospexit: classemq; in littore uultu:
Intendensq; manus. agimus proh iupiter inquit
Ante rates causam. & mecum confertur ulysses?
At non hectoreis dubitauit cedere flammis:
Quas ego sustinui. quas hac a classe fugaui.
Tutius est igitur fictis contendere uerbis:
Quã pugnare manu. sed nec mihi dicer̃ pmptũ.
Nec facere est isti: quãtumq; ego marte feroci
Inq; acie ualeo: tantum ualet iste loquendo:
Nec memoranda tamen uobis mea facta pelasgi
Esse reor. uidistis enim. sua narret ulysses:
Quę sine teste gerit. quor̃ nox conscia sola est.
Prędia magna peti fateor. sed demit honorem
Aemulus aiaci. non est tenuisse superbum:
Sit licet hoc ingens: quicquid sperauit ulysses.
Ipse tulit precium iam nunc certaminis huius:
Qui cum uictus erit: mecum certasse feretur.
Atq; ego: si uirtus in me dubitabilis esset:
Nobilitate potens essem telamone creatus:
Mœnia qui forti troiana sub hercule cepit:
Littoraq; intrauit pagasea colcha carina.
Aeacus huic pater est: qui iura silentibus illic
Reddit: ubi æoliden saxũ graue sisyphon urget:
Aeacon agnouit summus: prolemq; fatetur
Iupiter esse suam. sic a ioue tertius aiax.
Nec tamen hæc series in causam prosit achiui:
Si mihi cum magno non est cõmunis achille.
Frater erat. fraterna peto. quid sangine cretus
Sisyphio: furtisq; & fraude simillimus illi
In seris ęacidis alienæ nomina gentis?
An q; in arma prior: nullo q; sub indice ueni:
Arma neganda mihi? potiorq; uidebitur illis
Vltima qui cepit: detrectauitq; furore
Militiam ficto? donec sollertior isto
Et sibi inutilior timidi cõmenta retexit

seminãti filium puulum obiecit: quẽ Vlysses aratro sublato nihil offendit. Inuitus itaq; ad bellũ ductus Palamedẽ ficta pditiõe tandẽ oppressit. Nullo sub indice. nullo indicãte. Vltima q cepit. ultimus p hypallagen: ut intelligatur q ultimus cepit arma. Detrectauit. uitauit. Sollertior. prudẽtior. Et sibi inutilior. nam palamedes in se ulyssem concitauit: cuius arte tandẽ ut pditor a cuncto græcor̃ exercitu fuit interfectus. Nam ulysses litteras finxit a Priamo ad palamedẽ datas: qbus significare uidebatur priamus se magnũ auri põdus misisse:

aliudq; missuꝝ. Cum uero litteræ ad Agamemnonem fuissent platæ principesq; omnes præter Palamedem cõueniissent: utxq; illud scelus in palamedẽ cadere posse cũctis uideretur: Vlysses nihil temere de tãto uiro credendum dixit: nisi auꝝ: quod ille iam p seruos corruptos in illius tentorio defodiendum curauerat: deprehenderetur. Qui igitur missi ad hoc inquirendum fuerant cum renunciassent inuentum: lapidibus Palamedes a toto exercitu de quo optime meritus erat: obrutus est. Naupliades. Palamedes nauplii filius. nauplius autẽ neptuni & Amymões nymphæ filius in Euboea regnauit. Optima nunc sumat. ironia indignationis plena: qua aiax significat Vlyssem nulla ratione armis achillis esse dignum. se autem esse dignissimum.

Furor ille. īsania illa ulyssis. Hortator sceleꝝ. Hactenus in contemptum. nunc in odium aiax ulyssem adducit. Non te pœantia proles. Cũ oraculum accepissent græci troiam sine hercules sagittis capi non posse: Vlysses missus ad philoctetem pœantis filium: cui moriẽs hercules arcũ sagittasq; reliquit: inueniendum: troiamq; adducendum: cum forte inter nauigandum sagitta hydræ ueneno tincta e pharetra cadens philoctetæ pedem uulnerasset: eum ī lemno nullo adhibito uulneri remedio reliqt. Lẽnos insula est una ex cycladibus uulcano dicata: q̃ duo oppida habet phestiã & Myrinam in cuius forum solstitio Athos eiaculat̃ umbrã: ut Plinius scribit. Qui nunc ut memorant. Oratorie miserias philoctetæ amplificat aiax: ut maius ī odium ulyssem adducat. Troianis fatis. Troiano excidio. Sine crimine. proditionis. Conuicti furoris. deprehensi. detecti. Nimium male memor. illa nanq; memoria Palamedes optime de græcorum exercitu meritus: fuit interfectus. Præfoderat. ante defoderat in tentorio Palamedis per seruos corruptos: ut diximus. Ergo aut exilio. Relinquens philoctetem in lemno tanq̃ exulem. Aut nece. Inducens exercitum ad lapidandum Palamedem. Desertum ut nestora. Vt in octauo Iliados narrat homerus: Cum nestor una cum aliis græcis fulmine Iouis territis fugere non posset: quod unus ex ipsius equis foret ab alexandro catapulta uulneratus: facile fuisset ab hectore oppressus: nisi re cognita Diomedes & clara uoce: ulyssem inclamasset ad opem Seni ferendam: & nihilominus illo fugiente solus ipse nestorem ab impetu hectoris protexisset ac in suum currum recepisset. Proditus a socio est. ab ulysse fuit derelictus. Qui aũt socios in pugna derelinquunt: ut proditores habentur. Trepido. timido. Alludit aũt ad uerba quæ diomedi attribuit home. Quo fugis inquit Vlysses Laertæ filii? Cur terga uertis? Cur cõmittis ut tanq̃ imbellis ac timidus a tergo uulnereris? Mane hic mecum. manedum a sene amico trucem hectorem arceamus.

Mortalia. Res mortalium. hæc autem sententia eo pertinet; ut qui ferre opem nol it: ea indigere cogatur. En eget auxilio: qui nõ tulit. hoc de undecimo iliados libro sumptum est. nam ut ibi scribit hometus cum ulysses socum Hipasi filium interfeciisset: troianorum turba in illum sic impetum fecit: ut & se retroferre: & suorum auxilium implorare sit coactus: cum iam Soci hasta fuisset uulneratus. Aiax igitur a Menelao admonitus scuto illum accurrens a ui hostium intrepide protexit.

Naupliades animi: uitataq; traxitq; ad arma?
Optima nunc sumat: qui sumere noluit illa.
Nos inhonorati & donis patruelibus orbi:
Obtulimus quia nos ad prima pericula: simus.
Atq; utinã aut uerus furor ille: aut creditus eẽt:
Nec comes hic phrygias unq̃ uenisset ad arces.
Hortator scelerum. non te pœantia proles
Expositum lemnos nostro cũ crimine haberet:
Qui nũc: ut mẽorãt: siluestribus abditus antris
Saxa moues gemitu: laertiadæque precaris
Quæ meruit: quę si dii sunt: non uana preceris.
Et nunc ille eadem nobis iuratus in arma:
Heu pars una ducum: quo successore sagittæ
Herculis utuntur: fractus morboq; fameque
Venaturq; aliturq; auibus: uolucresque petendo
Debita troianis exercet spicula fatis.
Ille tamen uiuit: quia non comitatur ulyssem.
Vellet & infelix palamedes esse relictus.
Viueret: aut certe letum sine crimine haberet.
Quẽ male conuicti nimium memor iste furoris
Prodere rem danaum finxit. fictumq; probauit
Crimen: & ostendit quod iam præfoderat aurũ.
Ergo aut exilio uires subduxit achiuis:
Aut nece. sic pugnat. sic est metuendus ulysses:
Qui licet eloquio fidum quoq; nestora uincat:
Haud tamen efficiet: desertum ut nestora crimẽ
Esse rear nullum: qui cum imploraret ulyssem:
Vulnere tardus equi: fessusq; senilibus annis:
Proditus a socio est. non hęc mihi crimina fingi
Scit bene tydides: qui nomine sępe uocatum
Corripuit: trepidoq; fugam exprobrauit amico.
Aspiciunt oculis superi mortalia iustis.
En eget auxilio: qui non tulit: utque reliquit:
Sic linquendus erat. legem sibi dixerat ipse.
Cõclamat socios. adsum: uideoque trementem:
Pallentẽque metu: & trepidantem morte futura.
Opposui molem clypei: texique iacentem:

Vulnusq; tuum. nam latus illius hasta traiecerat locus. Hector adest. aduenit. Deos. deorꝝ imprimisq; Iouis auxilium. nam ut scri. Homerus: se iouis filium esse iactabat hector. Nō tu tantum. Emphasis est. Intelligitur. n. qđ nō exprimitur. Nō tantū tu: q es oīum timidissimus terreris impetu hectoris. Sed etiā fortes. Est aūt apostrophe cōtemptus plena: Tantū trahit ille timoris. acclamatio est. Ingenti pondere. Maximo saxo. nam ut in. xiii. iliados uolumine legitur: cū hector hastā in aiacē iecisset neq; uulnerasset: aiax ipse sublato maximo saxo pectus illius ita pcussit: ut cum ingenti armorꝝ strepitu in terrā caderet. Hunc ego poscentē. puocātem. Id aūt ex. vii. iliados libro est notū. ibi nāq; scribitur Hector heleni uatis exhortatione græcos oēs ad singulare certamen puocasse. Ac cū hi nouē græcorꝝ fortissimi Agamēnon. Diomedes. Duo aiaces. Idomeneus. Meriones. Eurypylus. Euemonis filius. Thoas Andræmonides. Vlysses Nestoris exhortatione inter se forē sortiti quis ipsorꝝ cū Hectore pugnare deberet: Aiax sorte se hectori obiecit. q cum aduenientе nocte e pugna æquali cum honore discederent: se inuicem muneribus sunt psecuti. nam hector Aiaci gladium. Cōtra aiax hectori baltheū dono dedit. Sortemq; meam uouistis achiui. Hoc quoq; ab homero sumptum eē uidetur: q scribit Achiuos sublatis in altum oculis manibusq; his precibus ad Iouem usos fuisse. Iupiter pater da ut aut Aiacis Telamonii aut aiacis oilei aut agamēnonis sorti sit locus atq; ita euenit: ut aiacis id quod maxime optabant: sors proferretur. Vouistis ergo uoto optastis. tametsi nouistis fere legatur. Et uestræ ualuere pces. nā ut optauerāt: Sors aiacis prima prolata est: ut cum Hectore pugnaret. Nō sum supatus ab illo. Pari nanq; gloria uterq; ex ea pugna recessit. Ecce ferunt troes. Hoc quoq; in. xv. iliados describit home. Iouēq; Auxilium iouis hectori fauētis. Nempe ego. solus Aiax aliis græcorum ducibus perterritis classem ab ignibus hostium protexisse ab homero quoq; scribitur. Quod si uera licet. arroganter nimiū contra artis oratoriæ præcepta hæc quoq; dicuntur. Conferat his Ithacus rhesum. his gestis meis comparet Vlysses: quem cū quodam cōtemptu Ithacum aiax appellat. Rhesus autem rex fuit Thraciæ qui ut scribit home. cum in auxilium troianorum cum candidissimis equis uenisset: a Diomede & Vlysse ea ipsa nocte: qua ad troiam peruenerat: fuit interemptus.

Seruauiq; animā. nimium est hoc laudis: inertē.
Si perstas certare: locum redeamus ad illum.
Redde hostes: uulnusq; tuū: solitumq; timorē:
Post clypeumq; late: & mecum cōtende sub illo.
At postq̄ eripui: cui standi uulnera uires
Non dederant: nullo tardatus uulnere fugit.
Hector adest: secumq; deos in prœlia ducit:
Quaq; ruit: non tu tantum terreris ulysse:
Sed fortes etiam. tantum trahit ille timoris.
Hunc ego sanguineæ successu cædis ouantem
Eminus ingenti resupinum pondere fudi.
Hunc ego poscentem cum quo cōcurreret: unus
Sustinui: sortemq; meam uouistis achiui:
Et uestrę ualuere preces. si quęritis huius
Fortunam pugnę non sum superatus ab illo.
Ecce ferunt troes ferrumq; igneq; iouemq;
In danaas classes. ubi tunc facundus ulysses?
Nempe ego mille meo protexi pectore puppes
Spem uestri reditus. date pro tot nauibus arma.
Quod si uera licet mihi dicere: quęritur istis
Quā mihi maior honos: cōiūctaq; gloria nr̄a est.
Atq; aiax armis. non aiaci arma petuntur.
Conferat his ithacus Rhesum imbellēq; dolona:
Priamidēq; helenum rapta cum pallade captum.
Luce nihil gestum est. nihil est diomede remoto.
Si semel ista datis meritis tam uilibus arma:
Diuidite: & pars sit maior Diomedis in illis.
Quo tamen hæc ithaco? q clam. q semp inermis
Rem gerit: & furtis incautum decipit hostem?
Ipse nitor galeæ claro radiantis ab auro
Insidias prodet: manifestabitq; latentem.
Sed neq; dulichius sub achillis casside uertex
Pondera tanta feret. nec non onerosa grauisq;
Pelias hasta potest imbellibus esse lacertis:
Nec clypeus uasti cælatus imagine mundi
Conueniet timidæ natęq; ad furta sinistræ.
Debilitaturum quid te petis improbe munus?

furtis. dol'. fraudibus insidiis. Dulichius uer. Vlyssis caput. nam Dulichium insula est Ithacæ uicina. Nec non onerosa. ordo est & sensus. Et pelias hasta nō potest non esse onerosa & grauis imbellibus lacertis. Nec clypeus uasti. In clypeo Achillis: ut scribit homerus quatuor elementa sculpta uidebantur.

Quod tibi si populi. Hoc quoq; contra artis præcepta ab Aiace dictum ẽ. Neq; n. error iudicibus fuit obiciẽdus. Trahenti. ꝓprie dixit. Illa. n. trahimus: quæ gestare nõ possumus. Viri fortis. Achillis. Vulgiq; secutũ ultima murmur erat. nam populus murmur̃ suo aiacis dicta approbare ẽ uisus. Astitit. surrexit. Atq; oculos paulũ tellure moratos. Immitatur Homerꝝ Oui. q Vlyssem stetisse oculis in terram defixis: ĩmotoq; sceptro: priusq; illã eloquẽtiæ ꝓcellam effunderet: scribit. Si mea cũ uestris. Artificiosissima ulyssi attribuitur oro: ut psonæ decorꝝ seruetur. Nam ulysses cũ ab aliis tũ ab Homero iter eloquẽtissimos numerat: Quare & affectus statim in exordio mouet: & sua sine ulla arrogantia amplificat: & ab aduersario obiecta ita refellit: ut illũ in maximũ adducat cõtemptũ: ac deniq; principibus psuadeat: se arma achillis q̃ aiax magis meruisse. Principiũ aũt a beniuolẽtia sumptũ est. Se. n. cũ aliis græcis semp optasse ait salutem achillis: ꝑ quod significat se uehemẽter illius morte dolerẽ: q græcis oĩbus gratissimus fuisset. Tuq; tuis armis. Potireris: ac possideres. Hac aũt apostrophe ad achillem aĩos auditorum ad fletum inclinat. Manuq; simul. hæc ex psona poetæ dicunt̃. Ex arte aũt finxit se flere ulysses: quo facilius psuaderet se morte achillis graui dolore fuisse affectũ. Quã ꝑ quem magnus Danais. hoc est. q̃ is cuius opa Achilles ad bellum Troianum deductus est? Is aũt Vlysses fuit. Nam ut ipse paulo post narrat: cũ Thetis mater achillis cognosceret filium in bello troiano periturꝝ: illum uirginis habitu ornatum Lycomedi Scyri insulæ regi una cum filiabus ipsius educandum cõmendauit: ut tantisper apud eum in uirgineo habitu lateret: dum troia foret deleta. Cũ uero sine achille Troia capi nõ posset nec usq̃ inueniret̃: Vlysses id quod erat suspicatus: mercibus qbus fœminæ capiuntur: gladium scutũq; ac galeã imiscens ad Lycomedẽ se contulit: ubi mercibus illis expositis achilles gladiũ ac scutũ alia negligens tractare cœpit: ex quo cognitus achilles ad bellum troianum fuit deductus. Huic modo ne prosit. Aduersarium ut hebetẽ ac ingenio tardum omniq; facundia carentem in cõtemptum adducit. Si qua est. Ex arte suam eloquentiam extenuat Vlysses: ne in se inuidiam odiumq; auditorum transferat. Inuidia careat. nam aiax in inuidiam Vlyssis eloquẽtiam adducere conatus est: cum dixit. Tutius esse fictis uerbis contendere q̃ manu pugnare. Bona sua. ꝓpria uel natura data: uel industria comparata. Sed. n. quia rettulit Aiax esse iouis ꝓnepos. Figurata & poetica est hæc locutio. In soluta nanq; oratione ac cusatiuo uteremur diceremusq; aiax. retulit se eẽ Iouis pronepotem. Acrisius illi. Duo fuerunt nobiles acrisii & hic Iouis filius ac ulyssis auus & alter Abantis argiuorum regis filius ac Danaes pater. Neq; in his quisq̃ damnatus & exul. Peleum achillis patrem notat ulysses: q Phoco fratre interfecto ab Aeaco patre in exiliũ fuit expulsus. Est quoq; ꝑ matrem. Anticlia mater ulyssis filia fuit primi Sinonis Mercurii filii.

Vlyssis oratio

Quod tibi si populi donauerit error achiui:
Cur spolieris erit: non cur metuaris ab hoste.
Et fuga qua sola cunctos timidissime uincis:
Tarda futura tibi est gestamina tanta trahenti.
Adde quod iste tuus tam raro prœlia passus
Integer est clypeus. nostro qui tela ferendo
Mille patet plagis: nouus est successor habẽdus.
Deniq; quid uerbis opus est? spectemur agendo.
Arma uiri fortis medios mittantur in hostes.
Inde iubete peti: & referentem ornate relatis.
Finierat telamone satus: uulgiq; secutum
Vltima murmur erat: donec laertius heros
Astitit: atq; oculos paulum tellure moratos
Sustulit ad proceres: expectatoq; resoluit
Ora sono. neq; abest facundis gratia dictis.
Si mea cum uestris ualuissent uota pelasgi:
Non foret ambiguus tanti certaminis hęres.
Tuq; tuis armis, nos te potiremur achille.
Quem quoniã non æqua mihi uobisq; negarunt
Fata (manuq; simul ueluti lachrymantia tersit
Lumina) quis magno melius succedit achilli:
Quã per quẽ magnus danais successit achilles?
Huic mõ ne prosit: qd̃ ut est hebes: esse uidetur:
Ne ue mihi noceat: quod uobis semper achiui
Profuit ingenium: meaq; hęc facundia: si qua est:
Quę núc pro domino. ꝓ uobis sæpe locuta est:
Inuidia careat. bona nec sua quisq; recuset.
Nam genus & proauos & quæ non fecimus ipsi:
Vix ea nostra uoco. sed enim quia rettulit aiax
Esse iouis ꝓnepos: nostri quoq; sanguinis auctor
Iupiter est: totidẽq; gradus distamus ab illo.
Nam mihi laertes pater est. acrisius illi:
Iupiter huic. neq; in his quisq̃ damnatus & exul.
Est quoq; per matrem cyllenius addita nobis
Altera nobilitas. deus est in utroq; parente.
Sed neq; materno ꝙ sum generosior ortu:
Nec mihi ꝙ pater est fratreni sanguinis insons:
Proposita arma peto. meritis expendite causam.
Dummodo ꝙ fratres telamon peleusq; fuerunt.
Aiacis meritum non sit, nec sanguinis ordo:

Phthiam Scyronq; ferantur. Phthiam ad Peleum. Scyron ad Pyrrhum Achillis filium ex Deidamia Lycomedis filia. Ergo operę qm̃. Quoniã ingt quæstio est sola uter nostrę pluribus ac maioribus meritis græcorum exercitũ affecerit: nõ omnia quæ gessi referre possum. Præscia uenturi. Hinc incipit merita sua cõmemorare sine ulla arrogantia ulysses. Genitrix Nereia. Thetis Nerei filia materq; Achillis. Dissimulat cultu natum. hoc ẽ habitu simulat achillẽ nõ esse puerę sed puellã. In qbus. inter quos. Arma. gladiũ. hastã. parmã. Proiecerat. deposuerat. Ad fortia. Subaudiamus gerẽda. Ergo opa illius mea sunt. Colligit ulysses omnia quæcũq; gessit achilles: sibi esse ascribenda: cũ illum latitantẽ deprehenderit ad bellũq; troianũ adduxerit. A causa. n. effectus separi nõ põt. Ego telephon hasta. Telephus herculis filius ex auge nympha rex fuit Lyciæ q cũ resisteret græcis: ab achille in fœmore fuit pcussus: ac deinde iterato uulnere: ut ī superioribus diximus: sanatus. Q d thebæ cecidere meũ ẽ. De thebis ciliciæ prĩa andromaches intelligendũ ẽ. Nã eas diripuit achilles. Me credite lesbon. Lesbos insula est clara Alcæi carmĩbus & sapphus. Chryseq; & cillan. chryse urbs est troadis ppe lẽnũ Apollini sacrata: q̃ expugnauit achilles: cũ p troianis sentiret. Sunt tamẽ & aliæ urbes hoc noĩe & loca. Est. n. urbs in hellesponto inter Ophrynium & abydũ Est etiam promõtorium lesbi in Tenedũ uergens. est & Bithyniæ urbs & Cariæ. Cilla quoq; urbs est Troadis apollini sacra a græcis direpta. Et Syrę. Syros absq; c. insula est ioniæ cũ urbe eiusdem nominis. Nã scyros p. c. patria est Lycomedis. Tam & si sestõ forsitã nõ inepte legeretur. Est. n. Sestus urbs hellesponti notissima. Lyrnesia mœnia. Lyrnesus urbs fuit troadis unde Briseida rapuit achilles. Sæuum hectora. magnũ. terribilem. illum. n. ex arte laudat ulysses: ut inde maior achillis: q eũ superauit: gloria cognoscatur.

Viuo dederam arma. Cum ea mercibus inserui. Tunc. n. primum arma tractare cœpit Achilles. Hic aũt est epilogus primi meriti ulyssis: quo Achillem in bellum misit. Post fata. post mortem. Vt dolor unius. Secundum exponit meritũ Vlysses: quo ꝓbat se armis achillis dignioreẽ esse q̃ aiax. Nam cum mille græcorum naues ad aulida cõuenissent: inde tẽpestatibus ĩpediti soluerẽ nõ poterãt. Quare cõsulti uates rñderunt: Dianã sanguĩe filiæ Agamẽnonis eẽ placandã. Nã Agamẽnon illius ceruã imprudẽs necarat. cum uero pr̃ filiam ĩmolari nollet: ui eloquẽtiæ ulyssis expugnatus ẽ: ut publicam utilitatẽ priuatæ antepõeret caritati. Missus quoq; ad clytæmnæstrã non minore arte ab ea filiam abduxit. quæ nisi pfecisset Vlysses: classis græcorum nunq̃ ab Aulide pfecta fuisset. Vt dolor unius. postquã dolor unius Menelai: quem ex helena uxore sibi ablata capiebat: omnes græcos cõmouit. Aulidaq; Euboicam. aulis Bœotiæ urbs est iuxta chalcidẽ portum habens amplissimum cõuentu mille nauium græcorum nobilissima. Atq; in rege tamen pater est. Paterna caritas. Tenui. obtinui.

Difficilẽ cãm. ppter iniquum iudicem. Nam agamemnon magis priuata caritate quã publica utilitate moueri uidebatur. Summa. potestas.

Sed uirtutis honor spoliis quæratur in istis.
Aut si proximitas primusq; requiritur hæres:
Est genitor peleus. est pyrrhus filius illi.
Quis locus aiacis? phthiam hæc scyronq; ferãtur.
Nec minus est isto teucer patruelis achilli.
Non petit ille tamen. num si petat auferat illa?
Ergo operę quoniam nudum certamen habetur:
Plura quidem feci: q̃ quę comprendere dictis
In promptu mihi sit. rex tamen ordine ducar.
Præscia uenturi genitrix nereia leti
Dissimulat cultu natum: & deceperat omnes:
In quibus aiacem: sumptæ sallacia uestis.
Arma ego fœmineis animum motura uirilem
Mercibus inserui. neq; adhuc proiecerat heros
Virgineos habitus: cum parmã hastamq; tenenti
Nate dea: dixi: tibi se peritura reseruant
Pergama. quid dubitas ingentem euertere troiã?
Iniecitq; manum: fortẽq; ad fortia misi.
Ergo opera illius mea sunt. ego telephon hasta
Pugnantem domui. uictum orantemq; refeci.
Quod thebę cecidere meũ est. me credite lesbõ:
Me tenedon chryseneq; & cillan apollinis urbes:
Et syrum cepisse. mea concussa putate
Procubuisse solo lyrnesia mœnia dextra.
Vtq; alios taceam: qui sæuum perdere posset
Hectora nempe dedi. p me iacet iclytus hector.
Illis hæc armis: quibus est inuentus achilles:
Arma peto. uiuo dederam. post fata reposco.
Vt dolor unius danaos peruenit ad omnes:
Aulidaq; euboicam complerunt mille carinæ:
Expectata diu nulla aut contraria classi
Flamina sunt: duræq; iubent agamẽnona sortes
Immeritam sæuę natam mactare dianę.
Denegat hoc genitor: diuisq; irascitur ipsis.
Atq; in rege tamen pater est. ego mite parentis
Ingenium uerbis ad publica cõmoda uerti.
Nunc equidem fateor: fassoq; ignoscat atrides:
Difficilem tenui sub iniquo iudice causam.
Hunc tamen utilitas populi fraterq; datiq;
Sũma mouet sceptri: laudẽ ut cũ sanguine pẽset.

Laudem ut cum ſanguine penſet.gloriam.Hæc autem omnia ab Vlyſſe fuerunt Agamẽnoni cõmemorata: publica utilitas:Menelaus frater:ac ſũma poteſtas illi data. Mittor & iliacas.Vlyſſes:ut Homerus quo q; ſcribit:una cum Menelao ad helenam repetendam orator ad priamum miſſus eſt. Et intrata eſt.Participiũ contra grammatices rationem poetica licentia formatum. Plenaq; adhuc erat illa uiris. Significat ſe non noctu ſed interdiu cum adhuc curia uiris eſſe plena ſe intrepide regem Priamum adiſſe. Prædamq;.Prædam appellat quæ una cum Helena aſportauerat Paris. Priamoq; antenora iunctum.Nam Antenor ſemper cen ſuit helenam Menelao eſſe reddendam. Sub illo.in illo tẽpore. Spatioſi belli.diuturni ac longi & in decimum uſq; annum protracti. Poſt acies primas.poſt prima prælia. Demum.ſolũ. Quis tuus uſus erat! Quæ tua græcis utilitas erat! Ecce iouis monitu. Aliud cõmemorati græcos meritum Vlyſſes.Nam ut homerus in ſecundo iliados narrat:Iupiter per ſomnum Agamẽnonem admonuit:ut toto exercitu cum troianis confligeret.Futurum enim ut uictoriam adipiſceretur.

Agamẽnon uero ut ſuorum animos temptaret: conuocatis ad contionem græcis finxit ſe ĩ ſomnis a ioue admonitum:ut græciam cũ toto exercitu repeteret. Troiam enim nulla ratione capi poſſe.Quare cum omnes deducerent naues:ut redirent in patriam:ulyſſes id diſſuadere principibus cœpit:tantumq; eloquentia ualuit: ut oẽs mutare ſententiam coegerit. Auctore.Iouis auctoritate. Nõ ſinat hoc aiax. Pulchra irõia qua ſignificat ulyſſes aiacem nulla præditum eloquẽtia illud prohibere nõ potuiſſe. Det.edat.dicat aliquid.Proponat aliquod cõſilium quod turba ſequatur. Nõ erat hoc nimium.aiaci inquit magna ſemper iactãti hoc nimium nõ erat. Quid quod & ipſe fugit! fugere uoluit. Inhoneſta uela.inhoneſte ac turpiter. nomen enim p aduerbio poſitum eſt. Vela autem legendum eſt: non bella:ut fere in exemplaribus eſt deprauatum.

Quid facitis.Hæc ex ea oratione ſumpta ſunt: quã homerus artificioſiſſimam ulyſſi attribuit.

Concitat dimittere.ut dimittatis in ſoluta oratione diceretur. Captam troiam.non quæ re uera capta eſſet. Sed q̃ in eo erat:ut facile capi poſſet. Nam apud homerum colligit ulyſſes futurũ eſſe:ut Troia decimo anno:quo uolebant recedere:omnino capiatur. In quæ.ad quæ. Dolor ipſe diſertum.Ex arte eloquẽtiam ſuam ulyſſes in dolorem refert:quo arrogantiam uitet: & magis ſibi græcos conciliet: quorum dedecore ſe maxime affectum fuiſſe dolore ait. Profuga de claſſe.ad fugiendum parata. Conuocat atrides.agamẽnon.Hoc quoq; de Homero eſt ſumptum. Telamoniades.Aiax Telamonis filius.

Inceſſere.prouocare. Dictis.conuitiis: ut in ſecundo iliados libro patet.

Mittor & ad matrem: quæ nõ hortanda: ſed aſtu
Decipienda fuit: quo ſi telamonius iſſet:
Orba ſuis eſſent etiam nunc lintea uentis.
Mittor & iliacas audax orator ad arces:
Viſaq; & intrata eſt altæ mihi curia troię:
Plenaq; adhuc erat illa uiris. interritus egi:
Quam mihi mandarat cõmunis græcia cauſam:
Accuſoq; parin: prædamq; helenãque repoſco:
Et moueo priamũ: priamoque antenora iunctũ.
At paris & fratres & qui rapuere: ſub illo
Vix tenuere manus (ſcis hęc menelae) nefandas.
Primaque lux noſtri tecum fuit illa periclí.
Longa referre mora eſt; quę conſilioque manuq;
Vtiliter feci ſpatioſi tempore belli.
Poſt acies primas urbis ſe mœnibus hoſtes
Continuere diu: nec aperti copia martis
Vlla fuit. decimo demum pugnauimus anno:
Quid facis interea: qui nihil niſi prelia noſti:
Quis tuus uſus erat: nam ſi mea facta requiris:
Hoſtibus inſidior. foſſas munimine cingo.
Conſolor ſocios: ut longi tædia belli
Mente ferant placida. doceo quo ſimus alendi
Armandiq; modo. mittor quo poſtulat uſus.
Ecce iouis monitu deceptus imagine ſomni
Rex iubet incœpti curam dimittere belli.
Ille poteſt auctore ſuam defendere uocem.
Non ſinat hoc aiax: delendaq; pergama poſcat:
Quodque põt pugnet. cur nõ remoratur ituros!
Cur nõ arma capit! det qd̃ uaga turba ſequatur.
Non erat hoc nimium nunq̃ niſi magna loquẽti.
Quid! q; & ipſe fugit! uidi: puduitq; uidere.
Cum tu terga dares: inhoneſtaque uela parares.
Nec mora. quid facitis! quę uos dementia dixi.
Concitat o ſocii captam dimittere troiam!
Quidue domũ fertis decimo niſi dedecus anno!
Talibus atq; aliis: in quæ dolor ipſe diſertum
Fecerat: auerſos profuga de claſſe reduxi.
Conuocat atrides ſocios terrore pauentes.
Nec Telamoniades etiam nunc hiſcere quicquã
Audet: & auſus erat reges inceſſere dictis

Therſites quo nemo deformior. nemo lingua ꝓteruior in græcoꝝ exercitu fuiſſe ab Homero ſcribitur: cum Agamẽnonẽ quoq; cõuitiis inceſſiſſet ab Vlyſſe ſceptro grauiter fuit pcuſſus. Refundo. ĩ animos eoꝝ remitto. Reparo. Reſtituo. q̃uis in quibuſdam exemplaribus repoſco legatur. Tempore ab hoc. eleganter colligit Vlyſſes: quæcũq; aiax fortiter fecit: poſteaq̃ eum cũ aliis a fuga reuocauit: ſibi eſſe aſcribenda. Eſt aliquid Modeſte ioqtur Vlyſſes. Innuit aũt pulchrũ ac glorioſum eſſe a præſtanti uiro ſocium eligi. Nam Diomedes unum ex oĩbus græcoꝝ optimatibus Vlyſſem ſociũ delegit ad ſpeculandũ troianoꝝ caſtra iturus: ut apte ĩ decimo ſcribit home. Nec me ſors ire iubebat. Significat ſe ſponte ſocium Diomedi iuiſſe ad ſpeculandum quid hoſtes in caſtris agerent: qua nocte & dolonẽ: q & ipſe ad græcoꝝ caſtra ſpeculator ueniebat interemerunt: & Rheſum Thraciæ regem q auxiliũ Troianis tulerat: una cũ comitibus interfecerunt: ac equos candidos in ſua caſtra priuſq̃ qcq̃ pabuloꝝ troiæ guſtarẽt abduxerunt: ut ex Homerico Vergilianoq; carmine notiſſimum eſt. Auſum eadẽ quæ nos. Nã & ipſe ſpeculator ad caſtra græcorum fuerat miſſus.

Perfida troia. Perfidi troiãi. Eſt. n. metonymia. Nã cõtinẽs ꝓ cõtento poſitum eſt. Specularer. explorarẽ. ingrerem. Cuius equos preciũ. Dolon noctu ad ſpeculandum qd hoſtes agerẽt: miſſus equos achillis ſibi ꝓ mercede dari: ſi troiani uincerent depopoſcit. Eſt aũt ordo. Arma mihi eius uiri negate: cuius equos hoſtis dolon ꝓ nocturna ſpeculatione popoſcerat. Illa uero ironia Vlyſſes arma Achillis & Aiaci negãda & ſibi adiudicanda eſſe oſtendit. Benignior. beneficentior. gratior. irõicos aũt hæc quoq; dñr. Quid lycii referam ſarpedonis. ſarpedon filius fuit iouis ex Europa ac Minois frater. Hic cum rex eẽt lyciæ troianiſq; faueret: multis ex eius ſociis ab ulyſſe cæſis a Patroclo tandem fuit interfectus. Cœranõ iphitiden, iphiti filium. fere aũt eos q hoc loco ab ulyſſe enumerant: & ſarpedonis ſocios fuiſſe & ab ulyſſe interfectos ĩ iliados. v. ſcribit home. ενθο Υεκοιρανον ειλεν αλαζοματε Χρομιοντε: αλκὰν Δρονοὰλιον Τενοηα Μονατεπρῶτα γιγντε. Veſtemq; manu diduxit. Remouit a pectore. Diuiſit. hoc autem ex poetæ perſona eſt dictum. Quid tamen hoc refert. ac ſi diceret nihil. Confutat enĩ ulyſſes id qđ iactauerat Aiax ſe ſolum faces troianoꝝ a græcorum claſſe repuliſſe. Nam alii quoq; inquit in primiſq; Patroclus armis Achillis indutus reſtitit hoſtibus naues noſtras incendere uolẽtibus.

Iouemq;. Iupiter nanq; hectori Troianiſq; fauebat. Neq; enim benefacta maligne. Ex arte ulyſſes quæ aduerſario honeſte negare non põt ita concedit: ut cum aliis tamen ea eſſe cõmunia aſſeueret. Maligne detractare. cum quadã malignitate & uituperatione detrahere. Modo ne cõmunia ſolus. Dummodo inquit Aiax ea quæ cõmunia ipſi uobiſcum ſunt: ſibi ſoli nõ arroget. Qua quidem oratione ulyſſes & aiacem in inuidiam adducit & ſibi principum græcorum beniuolentiam conciliat.

Therſites etiam: per me haud impune ꝓteruus.
Erigor: & trepidos ciues exhortor in hoſtes:
Amiſſamq; mea uirtutem uoce refundo.
Tempore ab hoc quodcunq; poteſt feciſſe uideri
Fortiter iſte: meum eſt: qui dantem terga retraxi.
Deniq; de danais quis te laudatue petitue?
At ſua tydides mecum cõmunicat acta.
Me probat: & ſocio ſemper confidit ulyſſe.
Eſt aliquid de tot graiorum milibus unum
A diomede legi. nec me ſors ire iubebat.
Sed tamen & ſpreto noctiſq; hoſtiſq; periclo
Auſum eadem: quę nos: phrygia de gẽte dolona
Interimo: non ante tamen: q̃ cuncta coegi
Prodere: & edidici quid perfida troia pararet.
Omnia cognoram: nec quid ſpecularer habebã:
Et iam promiſſa poteram cum laude reuerti.
Haud contentus eo petii tentoria Rheſi:
Inq; ſuis ipſum caſtris comiteſq; peremi:
Atq; ita captiuo uictor uotiſq; potitus
Ingredior curru lętos imitante triumphos.
Cuius æquos preciũ ꝓ nocte popoſcerat hoſtis:
Arma negate mihi: fueritq; benignior aiax.
Quid lycii referam ſarpedonis agmina ferro
Deuaſtata meo? cum multo ſanguine fudi
Cœranon iphitiden alaſtoraq; chromiũque
Alcandrũq; Haliumq; Nœmona prytaninq;:
Exitioq; dedi cum pheridamante thoona
Et charopem: fatiſq; immitibus ennomon actũ:
Quiq; mĩus celebres noſtra ſub mœnibus urbis
Procubuere manu. ſunt & mihi uulnera ciues
Ipſo pulchra loco: nec uanis credite uerbis.
Aſpicite en (ueſtemq; manu diduxit) & hæc ſunt
Pectora ſemper ait ueſtris exercita rebus.
At nihil impendit per tot telamonius annos
Sanguinis ĩ ſocios: & habet ſine uulnere corpus.
Quid tamen hoc refert? ſi ſe pro claſſe pelaſga
Arma tuliſſe refert contra troaſq; iouemq;?
Confiteorq; tulit. neq; enim benefacta maligne
Detrectare meum eſt. modo ne cõmunia ſolus
Occupet: atq; aliquẽ uobis quoq; r̃ddat honorẽ.

Repulit actorides.Patroclus actoris nepos:q armis Achillis indutus ab Hectore tandē fuit interfectus.Cū .n. Achilles agamēnoni iratus in aciem aduersus hostes descendere nollet:p̄cibus amicorꝫ cōcessit Patroclo: ut suis armis indutus troianorꝫ impetū retardaret. Troas cū defensore.Hectore.troianorꝫ nāq; defensor fuit Hector. Ausum etiā hectoreis. Aiax ut narrat homerus:cum hectore singulari certamine pugnauit:cū id ei forte contigisset.Qua ex pugna uterq; sine uulnere discessit ab altero pniciosis donatus muneribus. hector q dem Baltheo:quo ligatus circum Ilii mœnia fuit tractus. Aiax uero gladio:in quē incumbens seip̄m interfecit. Regis.agamēnonis. Ducis.Menelai. Et p̄latus munere sortis.Colligit Vlysses nō uirtute sed sorte aiacem cū hector cōtendisse. Cū.n.nouem:ut diximus:se pugnaturos cum hectore p̄terentur:cōsilio Nestoris factum est ut sortē q̄sq; suā in galeam deiiceret:ac cuius prima educta foret:is in certamē cū hectore descenderet. Et p̄latus.antepositus aliis nulla re alia q̄ sorte. Sed tamen euentus.Cū quadam illusione insultat aiaci Vlysses:qui iactauerat se solum cum hectore singulari certamine cōgredi ausum fuisse. Fortissime.Ironicos est dictū.Qui tibi uideris fortissimus:cū nō sis. Me miserꝫ.Hæc lachrymās uidetur pronunciasse Vlysses. Quāto dolore. Cum præpositio subaudiatur:ut cū quanto dolore intelligatur. Graium murus.græcorꝫ propugnaculū.Est autem metaphora: qua maxime achilles cōmendatur. Referrem.reportarē corpus humo sublatū.Hoc aūt facto se maxime dignum achillis armis Vlysses ostēdit. His humeris.Indicās humeros suos hæc dicit Vlysses. Est autem pulchra anadiplosis: qua manifeste & ab aiace obiecta diluit & se aptum esse ad ea gerenda arma ostendit. Laboro.exopto.studeo.enitor. Sensurus. cogniturus.intellecturis. Vros honores. Celaturam armorꝫ sūmo cum honor mihi a uobis adiudicatorū. Scilicet idcirco. Ironia qua aiacem in contemptum Vlysses adducit.

Cærula mater: Thetis:quæ cum hector patroclo īterfecto armis achillis foret potitus: rogauit uulcanum : ut filio suo scutum galeam tibialia ac thoracem decētia fabricaret. Ille uero:cum alia: tum scutum ea arte expoliuit : ut in eo cælum,cū quatuor elementis spectaretur . Eorꝫ autem artificium nō intellectum iri ab aiace Vlysses ait: cū & ingenio careat & omni doctrina. Sine pe.ingenio. Cælamina. Cælaturam & sculpturam.

Oceanum &terras.cælaturam clypei describit Oui.ab homero sumptam Pleiades Hyadesq;. Sic Homerus . πλειαδας θ' υαδας τε τετοτε δεινοσ ωριωνοσ. Immunemq; æquoris arcton.arctos minor est ursa:ut superius quoq; dixímus:quæ currus quoq; ut home.scrib.cognominatur. αρκτον θην και αμαξαν επικλησιν καλεουσιν. Id est Vrsamq; quam & currum cognomento uocant. Solum autem ex omnibus hoc sidus nunq̄ occidit:ac idcirco ab home.quoq; æquoris exps dicit esse.οιη δ' αμμορος εστιν λοετρων ωκεανοιο. Id est: Hæc autem Sola exps lauacrorum oceani. Diuersasq; ur. In scuto achillis duæ diuersæ urbes a uulcão: ut narrat home.cælatæ fuerunt: quarum altera pace frui.altera bello & obsidione p̄mi uidetur.Nam in altera nuptiæ atq; conuiuia celebrantur:iudiciaq; exercentur. alteram duo exercitus & quidē inter se dissidentes obsidere uidentur. Quid.quod me duri.Sic ab aiace sibi obiecta refutat Vlysses ut illum in odium contemptumq; adducat.Nam obiecta sibi esse cum achille cōmunia ostendit. Ego sum ma.il.Ego citius q̄ achilles ab bellum ueni. Cum tanto uiro.Quantus ulysses fuit.

Repulit actorides sub imagine tutus achillis
Troas ab arsuris cum defensore carinis.
Ausum etiam hectoreis solum concurrere telis
Se putat oblitus regisq; ducisq; meiq;:
Nonus in officio: & prælatus munere sortis.
Sed tamen euentus uestræ fortissime pugnę
Quis fuit? hector,abit uiolatus uulnere nullo.
Me miserum:quāto cogor meminisse dolore
Temporis illius:quo graium murus achilles
Procubuit:nec me lachrymę luctusq; timorq;
Tardarunt:quin corpus humo sublime referrem
His hūeris.his inq̄ humeris ego corpus achillis
Et simul arma tuli:quæ nunc quoq; ferre laboro.
Sunt mihi quæ ualeant in talia pondera uires.
Est animus certe uestros sensurus honores.
Scilicet idcirco pro nato cærula mater
Ambitiosa suo fuit:ut cælestia dona
Artis opus tantæ rudis & sine pectore miles
Indueret? neq; enim clypei cęlamina nouit.
Oceanum & terras:cumq; alto sidera cælo
Pleiades hyadesq; immunemq; æquoris arcton:
Diuersasq; urbes:nitidumq; orionis ensem.
Postulat:ut capiat quæ non intelligit arma.
Quid? q̄ me duri fugientem munera belli
Arguit incœpto serum accessisse labori?
Nec se magnanimo maledicere sentit achilli.
Si simulasse uocas crimen:simulauimus ambo.
Si mora pro culpa est:ego sum maturior illo.
Me pia detinuit coniunx. pia mater achillem.
Primaq; sunt illi data tempora. cętera uobis.
Haud timeo:si iam nequeam,defendere crimen
Cum tanto cōmune uiro. deprensus ulyssis
Ingenio tamen est ille. at non aiacis ulysses.

Ne ue in me ſtolidæ. Aiacem in contemptum adducit: q tanta ſit ſtulticia: ut ea dixerit quæ in iudicum pudo rẽ recidere poſſint. nam ſi inqt mihi turpe eſt accuſaſſe palamedem: turpe itidem uobis eſt eũ dãnaſſe. Hæc. n. duo ſe inuicẽ cõfirmãt ac ſub eandẽ rõnem cadũt. Vt Ci. tradit. An falſo palamedẽ. Hoc enthymemate oſtẽdit ulyſſes nõ minus principibus græcis turpe fuiſſe palamedẽ damnare q̃ ſibi accuſare. Eſt aũt αντιθετον quo maxime enthymemata exornant. Sed neq;. Naupliades. Palamedes nauplii filius. Se aũt ulyſſes ita purgat: ut oſtendat palamedẽ in manifeſta ꝓditione fuiſſe deꝓhenſum: id quod principibus quoq; græcis gratum eſſe ſciebat: ne innocentẽ dãnaſſe inique uiderentur. Precio. Auro: qđ in tentorio palamedis fuit deꝓhenſum: cũ illuc opa Vlyſſis foret importatum. Nec pœantiaden. Quæ de philocteta ſibi ſunt obiecta refellit Vlyſſes. Ac ſe cõſenſu prĩcipum in lemno inſula illum reliquiſſe ait. Eſſe reus merui. Debeo accuſari. Cõſenſiſtis enim ut illum in lemno relinquerẽ curandum. Feros dolores. acerbos cruciatus. Quem quoniã uates. In fatis erat Troiã ſine herculis ſagittis quæ philoctetæ traditæ fuerant: Capi nõ poſſe. Idcirco q; oportebat philoctetẽ cũ ſagittis ipſis bello troiano intereſſe. Melcius telamonius ibit. pulchra ironia: qua aiacem deridet Vlyſſes: ut inertem atq; ingenio eloquentia q; carentem. Eloquioq;. Eloquentia qua prorſus caret. Aliq; arte. aliqua fraude: cũ tardus ſit: & hebes. Hæc nãque omnia ironice dicuntur. Ante retro Simois fluet. ante rer̃ natura mutabitur: q̃ uobis aiacis ingenium prodeſſe poſſit. Et ſine frõdibus. arboribus. a pte nãq; totũ intelligimus. Achaia. Græcia. Meo pectore. mea prudentia. Sollertia. Ingenii acumẽ. Sis licet infeſtus. apoſtrophe ad philoctetẽ: q̃ ſignificat ſe ulyſſes eloquentia ſua multum græcor̃ rebus ꝓdeſſe poſſe. ac ſe philoctetẽ q̃libet ſibi iratum placaturum ac ſecũ ad troianum bellum adductur̃ pollicetur. Sociis. græcis. Regiq;. agamẽnoni. Meumq; de uoueas ſine fine caput. hoc ẽ. Quãuis aſſidue mihi mala impreceris: atq; ea omnia facias: quæ ſolent a capitalibus inimicis fieri & optari: te tñ eloquentia mea placabo. Te tamen aggrediar. Vrbis & oratione. hoc eſt alloquar. Tãq; tuis potiar ſagittis. Sic in ptãte mea tuas ſagittas habebo: ut habui & helenum uatem egregiũ & palladium qđ niſi hoſtibus abſtuliſſem: troia nunq̃ capi potuiſſet. Ex arte autẽ ulyſſes ea repetit merita: quæ exercitui græcor̃ gratiſſima fuerunt.

Faueat fertũa. Dummõ ſubintelligatur. Dardanio uate. Periphraſis eſt Heleni uatis egregii. Nam helenus Priami fuit filius: uaticinandi arte inſignis: ut ex carmine quoq; Vergiliano eſt notum: Qui ab ulyſſe captus omnia troianorum fata reuelare coactus eſt. Retexi. Aperui. Signum penetrale phrygiæ Mineruæ. Palladium: quod ulyſſes una cum Diomede Cæſis ſummæ cuſtodibus arcis rapuit: cũ oraculumm eſſet capi troiam non poſſe q̃diu in ea palladium ipſum ſeruaretur. Et ſe mihi comparat aiax. affectui & indignationi ſeruit illa & copula. Nempe capi troiam. artificioſe in commemoratione palladii ablati ĩmoratur Vlyſſes: cum ſine illo Troia capi non poſſet: nec ſine maximo periculo troianis auferri. Per excubias. per uigilias & cuſtodias hoſtium. Ex arte autem exaggerat hoc factum Vlyſſes: ut oſtendat ſe auctorem fuiſſe Troiæ capiũdæ. Sua æde. Suo tẽplo. Leua. Manu ſiniſtra. Tauror̃ tergora ſeptẽ. hoc eſt ſcutũ ſeptẽ coriis boũ tectũ.

Ne ue in me ſtolidę conuitia fundere linguę.
Admiremur eum: uobis quoq; digna pudore
Obiicit. an falſo palameden crimine turpe eſt
Accuſaſſe mihi? uobis damnaſſe decorum?
Sed neq; naupliades facinus defendere tantum:
Tãque patens ualuit: nec uos audiſtis in illo
Crimina. uidiſtis: precioq; obiecta patebant.
Nec pœantiaden q; habet uulcania lemnos:
Eſſe reus merui: crimen defendite ueſtrum.
Conſenſiſtis enim nec me ſuaſiſſe negabo:
Vt ſe ſubtraheret belliq; uiæq; labori:
Temptaretque feros requie lenire dolores.
Paruit: & uiuit. non hæc ſententia tantum eſt
Fida: ſed & felix cum ſit: facit eſſe fidelem:
Quẽ quoniã uates delenda ad ꝓgama poſcunt:
Ne mandate mihi. melius telamonius ibit:
Eloquioque uirum morbis iraque furentem
Molliet: aut aliqua producet callidus arte.
Ante retro ſimois fluet: & ſine frondibus idę
Stabit: & auxilium promittet achaia troiæ:
Quam ceſſante meo pro ueſtris pectore rebus
Aiacis ſtolidi danais ſollertia proſit.
Sis licet infeſtus ſociis: regique mihique
Dure philoctete. licet execrere: meumq;
Deuoueas ſine fine caput: cupiaſq; dolenti
Me tibi forte dari: noſtrumque haurire cruorem:
Te tamen aggrediar: mecumq; reducere nitar.
Vtq; tui mihi: ſic fiat tibi copia noſtrum.
Tamq; tuis potiar (faueat fortuna) ſagittis:
Quam ſum dardanio: quem cepi: uate potitus.
Quam reſponſa deum: troianaq; fata retexi.
Quam rapui phrygię ſignũ penetrale miueruæ
Hoſtibus e mediis. & ſe mihi comparat aiax.
Nempe capi troiam prohibebant fata ſine illo.
Fortis ubi eſt aiax? ubi ſunt ingentia magni

troiam non poſſe q̃diu in ea palladium ipſum ſeruaretur.

Verba uiri? cur hic metuit? cur audet ulysses
Ire per excubias? & se cõmittere nocti?
Perq; feros enses nõ tantum mœnia troum:
Verum etiam summas arces intrare: suaq;
Eripere ẽde deam: raptamq; auferre per hostes?
Q uæ nisi feci ssem: frustra telamone creatus
Gestasset leua taurorum tergora septem.
Illa nocte mihi troiæ uictoria parta est.
Pergama tunc uici: cum uinci posse coegi.
Desine tydiden: uultuq; & murmure nobis
Ostentare meum. pars est sua laudis in illo:
Nec tu cum socia clypeum pro classe tenebas:
Solus eras. tibi turba comes. mihi cõtigit unus:
Q ui nisi pugnacem sciret sapiente minorem
Esse: nec indomitæ deberi prẽmia dextrę:
Ipse quoq; hęc peteret. peteret moderatior aiax:
Eurypilusq; ferox: claroq; andremone natus.
Nec minus idomeneus: patriaq; creatus eadem
Meriones. peteret maioris frater atridæ.
Quippe manu fortes: nec sunt tibi marte secũdi.
Consiliis cessere meis. tibi dextera bello
Vtilis. ingeniũ est qd' eget moderamine nostro.
Tu uires sine mente geris. mihi cura futuri.
Tu pugnare potes. pugnandi tempora mecum
Eligit atrides. tu tantum corpore prodes.
Nos animo: quantoq; ratem qui temperat anteit
Remigis officium. quanto dux milite maior:
Tantum ego te supero. necnon in corpore nostro
Pectora sunt potiora manu. uigor omnis in illis.
At uos o proceres uigili date prẽmia uestro:
Proq; tot annorum curis: quos anxius egi:
Hunc titulum meritis pensandũ reddite nostris.
Iam labor in fine est. obstantia fata remoui:
Altaq; posse capi faciendo pergama cepi.
Per spes nunc socias: casuraq; mœnia troum:
Perq; deos oro: quos hosti nuper ademi:
Et siquid superest: quod sit sapienter agendum.
Siquid adhuc audax expręcipitiq; petendum est.
Si troię fatis aliquid restare putatis:
Este mei memores: aut si mihi non datis arma:
Huic date. & ostendit signum fatale mineruæ.
Mota manus ꝓcerum est. & qd facundia posset:

Illa nocte mihi. Se raptendo palladium Vlysses colligit auctorẽ fuisse uictoriæ troianæ. Tydidem meũ. Diomedẽ mihi amicũ. In illo. Palladio a nobis rapto. Minorẽ. inferiorem. Sapiente. eloquẽte. Omnis. n. eloquẽs sapiens esse existimatur. Pro classe. ꝓ classis defensiõe. In domitæ dextræ. Viribus ratione carentibus ac temeritati. Ipse quoq; hæc peteret. Arma achillis. Moderatior aiax. Oilei filius qui inter fortes ab Homero numeratur. Ex arte aũt sibi iudices cõciliat ulysses: illos tum a modestia: tũ a uirtute laudãdo. Eurypylusq; ferox. eurypyli duo ad bellũ troianũ ꝓfecti sunt. alter Herculis filius ex Co insula augurio insignis. alter Euæmonis filius ex Ormenio urbe: q ut scribit Homerus: cũ ꝙdraginta nauibus in expeditionem troianã agamenona est secutus. Is cum uiribus plurimũ posset: arma tamẽ achillis nõ popposcit. Claroq; andremone natus. Periphrasis Thoantis. Nã ut in .ii. narrat homerus: Thoas Andremonis filius princeps ætolorũ ad bellum troianũ cũ quadraginta nauibus est ꝓfectus. Nec minus idomeneus. nec nõ etiam. Idomeneum aũt Lyctiũ fuisse ac Cretẽsibus imperasse in expeditioneq; troiana una cũ Merione: quo auriga utebaꝫ: fortissime se gessisse: & Homeri & Vergilii carminibus notissimũ est. Patria eadem. ambo nãq; Lyctii fuerunt. Peteret maioris frater atridæ. Menelaus agamẽnonis frater. Nec sunt tibi marte secũdi. nec te sunt pugnando inferiores. Cõsiliis meis. Meæ prudentiæ. Ingeniũ qd' eget moderamine nostro. sed cõiunctio subintelligatur. Vires. n. corporis aiaci cõcedit ulysses. Cæterũ fero ci ingenio quod suo regimĩe indigeat: illum ꝓditum esse ait. Sine mente. sine ingenio. & prudẽtia. Est aũt pulchra comparatio: qua se Vlysses aiace multo ꝓstantiorem eẽ ostendit. Mihi cura futuri. Ego inqt prospicio futura: quod nemo nisi prudentia pollens: facere põt. Tempat. regit & gubernat. Pectora potiora manu. ingenii acumina uiribus corpis meliora. Vigor omnis in illis. omnis inqt uirtus in ingenii acumine consistit. At uos o proceres. artificiose in peroratione Vlysses & q̃dam ex præstãtioribus meritis suis cõmemorat: & iudices rogat ut se habeãt commendatum sibiq; achillis arma uelint adiudicarẽ.

Vigili uestro. Ei q pro uobis libẽter uigilare cõsueuit. Tot annorũ. Decem. n. annos pro græcis sollicitus fuerat Vlysses. Hunc titulum. hũc honorem. Iam labor in fine est. Scite. Nam finito labori præmium debetur. Obstantia fata remoui. ex arte id quod maximum est iterum cõmemorat Vlysses: ut ostendat se auctorem fuisse ut Troia capi possit. Posse capi faciendo. ut capi possent in soluta diceretur oratiõe. Perq; deos oro. ꝓ palladẽ: cuius simulacrum troianis abstulerat. Siqd adhuc supest. Restat. Siqd adhuc audax. In quo cõficiundo audacia opus sit. Ex ꝓcipitiq; petendũ. Ex piculoso loco sumendũ. Fatis Troiæ. fatis ꝓhibentibus ne troia capiaꝫ. Huic date. digito & ma-

nu palladium:quod troianis abstulerat ulysses indicauit. Mota manus ꝓcerum est.Commota & psuasa fuit principū græcoꝝ multitudo ulyssis orone. Et qd facundiatposset. Tūc patuit. Tunc inqt manifestū fuit quā tum eloquētia ualeat in animis hoīum flectendis. Tulit.habuit.græci nāq; Achillis fortissimi uiri arma ulysi potius ob facundiam q̄ fortitudinē adiudicarunt. Inuictūq; uiꝝ uicit dolor.Stulte dictū eē uidetur. Quo nāq; modo eū dolor uincat q uincinō pōt! Sed aut ante:aut alioq est subaudiendū:ut intelligamus:alioq ante ue inuictum aiacē a dolore & indignatiōe fuisse supatum. Et meus hic certe est. Illa & copula maxima significat indignatione Aiacē fuisse uexatum. Tū demum. Tunc solū. Qua patuit. Quatenus patuit &cessit ferro. Educere.extraher̄. De cœballio uulnere. De sanguine hyacinthi cœbalii : qui ut in decimo narrauit poeta : in florem purpureum ab Apolline amatore fuit cōuersus. Littera cōmunis. In foliis inqt illius floris in quē aiax fuit cōuersus:littera cōmunis est & hyacinthi pueri querelis & nomini aiacis. Nā in illo flore ut in decimo quoq; diximus:inscriptæ uidentˉ hæ duæ litteræ græcæ. αι. quæ in diphthongū coagmētatæ & quærimoniæ sunt indices: & in hoc nomīe αιαξ primæ.hinc aūt illud quoq; apte colligitur eos magnope decipi q putant hya in decimo esse legendū easq; litteras in flore inscriptas. Hæc noīs. Aiacis. Illa querelæ.Hyacinthi q gemēs acclamans αι αι extinctus est. Victor ad hypsipyles. Hecubæ in canem metamorphosin apte cū superioribus cōnectit poeta.Nam ulysses post adeptā armoꝝ achillis uictoriā in lēnum ad philoctetē cū herculis sagittis adducēdū missus fuit. Quo aduecto ac troia tandē incensa cū græci classem ī Thraciā appulissent: Polyxenā Priami atq; Hecubæ filiam māibus achillis eam poscentibus imolarūt: cuius corpus lotura cū ad littus Hecuba accessisset: forte Polydori filii a Polymestore Thraciæ rege interempti cadauer ibi cō spicata Vlcisci tantum scelus decreuit.Nā Priamus Polymestori tanq̄ amico belli euentū ignorans cū multis pecuniis Polydoꝝ natu minimū filioꝝ cōmendarat:ut siqd urbi accideret: suoꝝ aliquis supesset.Hecuba igitur accersitū ad se polymestora sub spe thesauri indicādi Vna cū aliis mulieribus captiuis excæcauit. Quare cū thraces ipsam lapidibus infectarentur:in illos latrāˉ cœpit:uoluntate deoꝝ in canē cōuersa. Victor. Vlysses ī certamine armoꝝ achillis uictor. Vela dat.nauigat. Ad hypsipyles patriam.piphrasis est lēni insulæ.nam Hypsipyle filia Thoantis Lēnioꝝ regis in lēno regnauit. Et ueteꝝ terras infames.Lēniæ mulieres cū uenerem in adulterio deprehensam.cum marte cōtenerent:in se deam iram cōcitarunt. nam uenus hircino odore illis immisso effecit:ut a maritis spernerentur. Qua re de illis cum ad bella aduersus thraces gerenda ꝓfecti eēnt interficiendis:cū primū rediissent:uxores consilium inierunt.Q d̄qdem cū reliquæ effeciissent:sola hypsipyle thoanti patri pepcit. Tirynthia tela.Sagittaꝝ herculis est expositio. Domino.Philoctetæ cui moriens hercules donauerat sagittas. Manus ultima.Finis.

Aiax in hyacinthum.

Hecuba ī canem.

Externas auras.Externum aerē.nam hecuba in thracia in canem fuit trāsformata. Lōgus.Hellespōtus.mare est hellespontus angustū ac longū Asiam ab Europa disterminās. Dictus est aūt hellespōtus ab helle phrixi sorore:quæ in illo submersa est. Qua clauditur in augustū. Vbi cogitur in angustum & strictum. Angustatur aūt maxime hellespontus illic ubi olim fuerunt Sestos & Abydos. Ad hellespōtum aūt usq; Troas ubi fuit ilium: ꝓtenditur. Cōsederat.Cessaucrat.extinctus erat. Iouis ara. Ad quā priamus ipse fuerat ītersectus.

Tunc patuit:fortisq; uiri tulit arma disertus.
Hectora qui solus : qui ferrumq; ignemq; iouēq;
Sustinuit totiens:unam non sustinet iram.
Inuictumq; uirum uicit dolor.arripit ensem:
Et meus hic certe ē.an & hūc sibi poscit ulysses?
Hocait utendum est in me mihi:quique cruore
Sępe phrygū maduit: domini nunc cęde madet
Ne quisq̄ aiacem possit supare:nisi aiax. (bit:
Dixit:& in pectus tum demum uulnera passum
Qua patuit ferro:letalem condidit ensem.
Nec ualuere manus infixum educere ferrum:
Expulit ipse cruor.rubefacta sanguine tellus
Purpureum uiridi genuit de cespite florem:
Qui prius oebalio fuerat de uulnere natus.
Littera cōmunis mediis pueroq; uiroq;
Inscripta est foliis. hæc nominis. illa querelę.
Victor ad hypsipyles patriam clariq; thoantis:
Et ueterum terras infames cęde uirorum
Vela dat:ut referat tirynthia tela sagittas:
Quę postq̄ ad graios domino comitāte reuexit:
Impositaest sero tandem manus ultima bello.
Troia simul priamusq; cadunt.priameia cōiunx
Perdidit infelix hominis post omnia formam:
Externasq; nouo latratu terruit auras.
Lōgusin angustum qua clauditur hellespontus.
Ilion ardebat:neq; adhuc consederat ignis:
Exiguumq; senis priami iouis ara cruorem
Combiberat:tractisq; comis antistita phœbi
Non profecturas tendebat ad ęthera palmas.
Dardanidas matres patriorum signa deorum:
Dum licet amplexas : succensaq; templa tenētes
Inuidiosa trahunt uictores præmia graii.

Vt carmine quoq; Vergiliano est notum. Exiguum cruorem. In senibus parꝝ eē sanguinis physici aiūt. Astitista. Cassandra Phœbi sacerdos. Signa. statuas. Simulacra. Tenentes. colentes. Inuidiosa ꝑmia. Prædā inuidiæ plenam. Mittitur astyanax illis. Astyanax Hectoris ex Andromache fuit filius sic dictus: q̄ urbi uideretur impaturus. Nā αςυ urbs. αναξ rex interꝑtatur. Is ab Vlysse post troiæ direptionem ex altissima turri fuit præcipitatus. Tenentē. defendentē. Carbasa mota sonant. Vela a uentis cōmota strepūt. Ventis. uentorꝝ cōmoditate. Troia uale. ordo est. Troades & mulieres troianæ clamāt. Troia uale. Rapimur & ui abducimur. Prensantē tumulos. Amplectentē filiorum sepulchra hecubā. Dulichiæ traxere manus. Vlysses. Nā hecuba illi sorte optigerat. Hausit. accepit. Hectoris in tumulo. Anadiplosis ad miserationem accōmodata. Canū de uertice crinē. Recisum subaudiamus. Inferias inopes. Sacrificia inopū & pauperiorꝝ. Est ubi troia fuit. Thraciā e regiōe troadis esse ait. Cōtraria ex aduerso atq; e regiōe posita. Bistoniis uiris. Thracibus. Nam Bistonia urbs est thraciæ a Bistone martis & Callirroes filio cognominata. unde & bistones & bistonii thraces dicūtur. thracia aūt hellespontꝰ a phrygia separatur. Polymestoris illic. Polymestor rex fuit thraciæ auaricia & Polydori cæde famosissimus. Hæc aūt de eurypidis hecuba ab Ouidio sumpta esse uidentur. Cōsilium sapiens. acclamatio est: qua Priami prudentia cōmēdatur. Iritamē. prouocationem. Iugulo. In iugulū. Exanimē. mortuum. Cadauer aūt Polydori ī mare iecit Polymestor.

Polydori cædes

Sui alumni. Polydori quem a patre alendū nutriendū q; susceperat. Quo petiit agamenona. Quo tpe ob briseidem raptā in agaménonem strinxit ensem Achilles: ut in primo iliados narrat Homerus. Religarat. Religari iusserat. Referebat. Repræsentabat. præ se ferebat. Petiit. aggressus est. Inuasit. Immemoresque mei. Achillis umbra græcos ingratitudinis accusat. Obruta. Sepulta. Ne facite. ne sitis ī me ingrati. Vtq; meum non sit sine honore sepulchrū. hoc est. Vt meum honoretur sepulchrum. Mactata polyxena. Imolata. Polyxena uero q̄ multorum hospita interꝑtatur: filia fuit priami ex hecuba: quā achilles & uiuus amauit & mortuus sibi imolari efflagitauit. Parentibus. obedientibus. Immiti umbræ. Crudeli: quæ sibi uirginē imolari uolebat. Ad tumulū. ad sepulchrꝝ achillis: quod in sigeo ꝓmontorio erat. Diro busto: Sepulchro. crudelium & dirorꝝ manium q; sibi uirginem imolari iubebant. Quæ memor ipsa sui. Suæ generositatis. Postq̄ crudelibus aris admota est. Postq̄ crudeliter ad aras fuit adducta. est. n. hypallage. Fera sacra. Crudelia utpote quibus ipsa interficiebatur. Neoptolemum: Pyrrhum Achillis ex Deadamia filium: q; neoptolemus fuit appellatus quod iuuenis admodū ad bellum troianum est profectus. νεος nanq; iuuenis nouusque πτολεμος qui frequentius πωλεμος dicitur bellum interprætatur. Pyrrhus autem a ruffis capillis fuit cognominatus. πυρρος nanq; græci ruffum appellant. Ferrū. Ensem: quo ipsa erat iugulanda. Vtere iandu-

Polyxenæ immolatio.

Mittitur astyanax illis de turribus: unde
Pugnantem pro se: pro auitaque regna tuentem
Sępe uidere patrem mōstratum a matre solebat.
Iamq; uiam suadet boreas: flatuq; secundo
Carbasa mota sonant. iubet uti nauita uentis.
Troia uale. rapimur clamant. dant oscula terræ
Troades: & patriæ fumantia tecta relinquunt.
Vltima conscendit classem (miserabile uisu)
In mediis hecube natorum inuenta sepulchris:
Prensantem tumulos atq; ossibus oscula dantem
Dulichiæ traxere manus. tamen unius hausit:
Inq; sinu cineres secum tulit hectoris hausto:
Hectoris in tumulo canum de uertice crinem:
Inferias inopes crinem lachrymasq; reliquit.
Est ubi troia fuit: phrygiæ contraria tellus
Bistoniis habitata uiris. polymestoris illic
Regia diues erat: cui te cōmisit alendum
Clā polydor pater: phrygiisq; remouit ab armis.
Cōsilium sapiens: sceleris nisi prēmia magnas
Adiecisset opes: animi iritamen auari.
Vt cecidit fortuna phrygū: capit impius ensem
Rex thracum: iugulo q; sui demisit alumni.
Et tanq̄ tolli cum corpore crimina possent:
Exanimē scopulo subiectas misit in undas.
Littore threicio classem religarat atrides:
Dum mare pacatum. dum uentus amicior esset.
Hic subito quātus: cum uiueret: esse solebat:
Exit humo late rupta: similisque minanti
Temporis illius uultum referebat achilles:
Quo ferus iniusto petiit agamennona ferro.
Immemoresq; mei disceditis inquit achiui:
Obrutaq; est mecum uirtutis gratia nostræ?
Ne facite: utq; meū nō sit sine honore sepulchrū:
Placet achilleos mactata polyxena manes.
Dixit. & immitti sociis parentibus umbræ
Rapta sinu matris: quā iam prope sola fouebat.
Fortis & infelix & plusq̄ fœmina uirgo
Ducitur ad tumulum: diroq; fit hostia busto:
Quę memor ipsa sui: postq̄ crudelibus aris
Admota est: sensitque sibi fera sacra parari:

dum. Quam forti animo Polyxena esset: hinc facile colligitur: quod pyrrhum hortatur: ut se cito uelit imolare. Iádudum: Cito. Generoso sanguine. Meo sanguine: quæ sum generosa. generosi uero dicuntur qui a nobilibus maioribus genus ducunt. Nulla mora est. In me subaudiatur. Conde. Cõiice. Immitte. Iugulũq; simul. Hæc a poeta dici notius est: q̃ ut sit admonendum. Scilicet haud ulli. Nulli certe inquit seruire uellem cum sim polyxena priami regis filia. Scilicet. Certe asseuerantis est aduerbium. Haud ulli. nulli. Polyxena. Emphasis est. ac si diceret Priami regis filia Hectorisq; soror. Per talem factum. per meam cædem. Figurata aũt oratiõe utitur polyxena: qua tametsi nihil de morte curare uideatur: innuit tamen cæde sua nullum numen iri placatum: eoq; se non esse immolandam. Fallere. latere. Se autem polyxena ĩ matrem piam ostendit: cum de illa sola se dicat esse sollicitam. Hæc uero ex hecuba Eurypidis sumpta esse uidentur. Mater obest. Dolor quo mater afficitur morte mea animũ meũ cruciat. Vos modo ne stygios. rogat Polyxena ne qs quã uirorum se tangat: ut inuiolata ad inferos descendat. Ne non libera. ut libera moriar. Acceptior. gratior. Quisquis is est. Siue deus. siue heros. Ignorat. n. polyxena: quem cæde sua sint placaturi. Siquos tamen ultima nostri. Pathetica & affectus plẽa oratio polyxenæ attribuitur: qua nõ amici modo: uerum hostes quoq; lachrymare cogũtur. Ius sepulchri. facultatem sepeliendi. Tunc cum poterat: redimebat & auro. Quando inqt mater mea poterat. nõ lachrymis solum. sed etiam auro filiorum cadauera ab hostibus redimebat. Quas illa tenebat. Mira puellæ cõstantia exprimitur: quæ tam intrepide mortem exciperet. Præbita exhibita. Defecto poplite. Deficientibus genibus. Ad fata nouissima. usq; ad mortem. Tũc quoq; cura fuit. hoc idem & Eurypides scribit: quã curam iulio quoque cæsari fuisse narrat Trãquillus: ut togam ad pedes demitteret: quo a coniuratoribus uulneratus honestius caderet. Partes tegendas. pudendas. Troades excipiunt. uscipiunt iacens Polyxenæ cadauer. Recensent. recognoscũt. enumerant. Quid cruoris. quantum sanguinis. nã priamidæ oẽs fuerãt interfecti. Teq; gemũt uirgo. apostrophe ad polyxenã atq; hecubam: quæ pauloante Asiæ regina uocabatur. Deplorat aũt illius calamitatem poeta: quã omnes captiuã pp senectutem aspernabantur Nunc etiam prædemala fors. Sed uel autem talisue coniunctio subaudiatur. ita sensu exigente. nam hecuba paulo/ante qdem erat regia cõiunx. regia parens. asiæ florentis imago. nũc autem est etiam prædæ mala fors: quã omnes aspernabãtur. Nisi quod tamen hectora partu Ediderat. Ratio qua motus Vlysses eam accepit captiuam. Animæ tam fortis inane. Tam constanti anima uacuum. Oscula q; ore tegit. Parua polyxenæ ora. Est. n. ab ore diminutiuum hoc loco oſculum. Plangit. percutit. Consuera. plangi & percuti filiorum cædibus. Caniciem suam. Caput suum canum. Solebãt autem prisci ĩ maximis doloribus caput pul Nata tuæ. Pathetica oratio maxime querelis do

Vtq; neoptolemum stantem ferrũq; tenentem:
Vtq; suo uidit figentem lumina uultu:
Vtere iam dudum generoso sanguine dixit.
Nulla mora est. aut tu iugulo uel pectore telum
Conde meo. iugulumq; simul pectusq; retexit.
Scilicet haud ulli seruire polyxena uellem.
Haud per tale factum numen placabitis ullum:
Mors tãtum uellem matrem mea fallere posset.
Mater obest: minuitq; necis mihi gaudia: quãuis
Non mea mors illi: uerum sua uita gemenda est.
Vos modo: ne stygios adeam non libera manes:
Este procul: si iusta peto: tactuq; uiriles
Virgineo remouete manus. acceptior illi
Quisquis is est: quẽ cæde mea placare paratis:
Liber erit sanguis. si quos tamen ultima nostri
Verba mouent oris: priami uos filia regis.
Nunc captiua rogat: genitrici corpus inemptum
Reddite: ne uc auro redimat ius triste sepulchri:
Sed lachrymis. tũc cũ poterat: rediebat & auro.
Dixerat. & populus lachrymas: q̃s illa tenebat:
Non tenet. ipse etiam flens inuitusq; sacerdos
Præbita coniecto rupit pręcordia ferro.
Illa super terram defecto poplite labens
Pretulit intrepidos ad fata nouissima uultus.
Tunc quoq; cura fuit: partes uelare tegendas:
Cum caderet: castiq; decus seruare pudoris.
Troades excipiunt: deploratoq; recensent
Priamidas: & quid dederit domus una cruoris.
Teq; gemunt uirgo: teq; o modo regia coniunx.
Regia dicta parens. asiæ florentis imago.
Nunc etiam prædę mala sors. quã uictor ulysses
Esse suam nollet: nisi q tamen hectora partu
Ediderat. dominum matri uix repperit hector.
Quę corpus complexa animæ tam fortis inane:
Quas totiẽs prĩę dederat natisq; uiroq;: ¶fũdit
Huic quoq; dat lachrymas. lachrymas ĩ uulnera
Oscula q; ore tegit: consuetaq; pectora plangit.

uere deturpare. Cõcreto. Coagulato. Vertens. Voluens· loribusq; accõmodata. Nata iaces. Repetitio lugenti hecubæ: quæ ex tam felicissimo statu in tantam cecide

rat miſeriam: maxime conueniens. Tuum pectus. Vulnere tranſfixum ſubaudiatur. Mea uulnera. Meos dolores. Orbator noſtri. Qui nos liberis orbauit atq; ſpoliauit. Paridis phœbiq; ſagittis. Dirigẽte nãq; paridis ſagittas apolline: ut & Homerus & Vergilius ſcribunt: achilles fuit interfectus. Mi. mihi. Ingenus hoc. Ingenus noſtrum. Vellicatur autem hoc loco Ouidius a ſcauro apud Senecam; quod neſciat relinquere quod bene ceſſit. Cum enim inquit Polyxena eſſet adducta tumulo Achillis imolanda: Hecuba dixit: Cinis ipſe ſepulti in genus hoc ſæuit. Poterat eſſe cõtentus. adiecit tumulo quoq; ſenſimus hoſtem. Neq; hoc contentus adiecit. Aeacide fœcunda fui. Aiebat ſcaurus non minus magnam uirtutem eſſe ſcire deſinere q̃ ſcire dicere. Sed hoc oratori magiſq̃ poetæ præceptum eſt. Tumulo quoq; ſenſimus hoſtem. In tumulo & ſepulchro exiſtentem. Aeacidæ fœcunda fui. Ad achillis uoluptatem multos peperi filios. Euentu graui. Exitu pernicioſo. Sed finita tamẽ. Stulte hoc dictum eſſe uidetur. Si enim finita ſunt pergama: quo modo reſtant? An deleta quidem ſunt. ſed Hecubæ reſtare uidentur: quia hoſtes perinde in eam ſæuiunt ac ſi pgama ipſa ſtarent. Soli. mihi. Nam perinde in me ſæuiunt hoſtes atq; ſi finis non eſſet impoſitus bello. In curſu. in perſeuerantia. Neq; enim finitur. Modo maxima rerum. ex qua felicitate in quas miſerias recideris flebiliter hecuba cõmemorat. Tot generis natiſq; potens. hecuba primo ſeptem filias & duodecim filios peperiſſe ſcribitur. Ex aliis nãq; mulieribus reliquos ad quinquaginta uſq; Priamus ſuſcepit. Nunc trahor. Diſſolutũ & maxime q̃rimoniis cõueniens. Leuabas. Diminuebas. Leues reddebas. Hoſtilia buſta. Hoſtiũ ſepulchra & manes. Piaſti. Placaſti. Eſt aũt apoſtrophe ad polyxenam cõmiſerationis plena. Quo ferrea reſto. ad quem uitæ exitum dura ego ac in me ipſam crudelis reſeruor?

Quid ue moror? Expecto. Differtis in longũ tps pducitis. Viuacem anum. Me uetulam diu uiuentem. Nec te mea nata. Rationibus colligit Hecuba Priamum inter felices numerandũ.

At puto funeribus dotabere. exequiarum honoribus ornaberis. Eſt autem Ironia qua ſignificat Hecuba Polyxenã & funeris & ſepulturæ honore carituram. Hauſtus. acceptio atq; iniectio Terra nãq; mortuis iniiciebatur. Supereſt cur uiuere tempus. De tot filiis inqt meis hecuba ſolus reſtat Polydorus polymeſtori regi cõmẽdatus. Sed decipitur Hecuba. Iam enim a polymeſtore fuerat interfectus. Datus. miſſus. Iſmario regi. Polymæſtori Thraciæ regi. nã Iſmarus Thraciæ mons eſt. De hoc autem polydoro ſic & Vergilius in tertio æneidos ſcribit. Hũc polydorq; auri quõdã cũ pondere magno infelix priamus furtim mandarat alendũ Threiicio regi: cũ

Caniciemq; ſuam concreto in ſanguine uertens:
Plura quidem: ſed & hęc laniato pectore dixit.
Nata tuæ (qd enī ſupeſt:) dolor ultime matris.
Nata iaces: uideoq; tuum mea uulnera pectus.
Et ne perdiderim quenq̃ ſine cæde meorum
Tu quoq; uulnus habes. at te quia fœmina rebar
A ferro tutam. cecidiſti & fœmina ferro.
Totq; tuos idem fratres. te perdidit idem
Exitium troiæ noſtriq; orbator achilles.
At poſtq̃ cecidit paridis phœbiq; ſagittis:
Nunc certe (dixi) non eſt metuendus achilles.
Nũc quoq; mi metuendus erat. cinis ipſe ſepulti
In genus hoc ſæuit. tumulo quoq; ſenſimus hoſtem.
Aeacidæ fœcunda fui. iacet ilion ingens:
Euentuq; graui finita eſt publica clades.
Sed finita tamen ſoli mihi pergama reſtant:
In curſuq; meus dolor eſt. modo maxima rerum
Tot generis natiſq; potens nuribuſq; uiroq;
Nũc trahor exul. inops. tumulis auulſa meorũ.
Penelope munus: quæ me data penſa trahentem
Matribus oſtendens ithacis hęc hectoris illa eſt
Clara parens. hæc eſt dicet priameia coniunx.
Poſtq; tot amiſſos tu nunc: quę ſola leuabas
Maternos luctus: hoſtilia buſta piaſti.
Inferias hoſti peperi. quo ferrea reſto?
Quid ue moror? quo me ſeruas ãnoſa ſenectus?
Quo dii crudeles. niſi quo noua funera cernam:
Viuacem differtis anum? quis poſſe putaret
Felicem priamum poſt diruta pergama dici?
Felix morte ſua eſt. nec te mea nata peremptam
Aſpicit. & uitam pariter regnumq; reliquit.
At puto funeribus dotabere regia uirgo?
Condeturq; tuum monumentis corpus auitis?
Non hæc eſt fortuna. domus. tibi munera matris
Contingent fletus: peregrinæq; hauſtus harenę.
Omnia perdidimus. ſupereſt cur uiuere tempus
In breue ſuſtineam: proles gratiſſima matri:
Nunc ſolus quondam: minimus de ſtirpe uirili:
Has datus iſmario regi polydorus in oras.
Quid moror interea crudelia uulnera lymphis
Abluere? & ſparſos immiti ſanguine uultus?
Dixit: & ad littus paſſu procedit anili
Albentes lacerata comas. date troades urnam
Dixerat infelix: liquidas hauriret ut undas.
Aſpicit eiectum polydori in littore corpus:

Factaq; threiciis ingentia uulnera telis.
Troades exclamant. obmutuit illa dolore.
Et pariter uocem lachrymasq; introrsus obortas
Deuorat ipse dolor: duroq; simillima saxo
Torpet: & aduersa figit modo lumina terra.
Interdum toruos extollit ad æthera uultus.
Nunc positi spectat uultum . nunc uulnera nati.
Vulnera præcipue: seq; armat: & instruit ira:
Q ua simul exarsit: tanq̃ regina maneret:
Vlciscí statuit: pœnæq; in imagine tota est.
Vtq; furit catulo lactente orbata leæna
Signaq; nacta pedũ seqtur quẽ nõ uidet hostem:
Sichecube postq̃ cum luctu miscuit iram:
Non oblita animoꝝ. annorum oblita suorum
Vadit ad artificem diręq polymęstora cędis:
Colloquiumq; petit. nam se monstrare relictum
Velle latens illi: quod nato redderet: aurum.
Credidit odrysius: prædæq; assuetus amore
In secreta uenit. tum blando callidus ore:
Tolle moras hecube dixit. da munera nato.
Omne fore illius quod das. quod & ante dedisti:
Per superos iuro. spectat truculenta loquentem
Falsaq; iurantem: tumidaq; exæstuat ira:
Atq; ita correpto captiuarum agmina matrum
Inuocat: & digitos in perfida lumina condit.
Expilatq; genis oculos (facit ira ualentem.)
Immergitq; manus: fœdataq; sanguine sonti
Nõ lumẽ (neq; enim supest) loca luminis haurit.
Clade sui thracum gens iritata tyranni
Troada telorum lapidumq; incessere iactu
Cœpit. at hęc missum rauco cum murmure saxũ
Morsibus insequitur: rictuq; ad uerba parato
Latrauit conata loqui. locus extat: & ex re
Nomẽ habet: ueterumq; diu memor illa malorꝝ
Tũ quoq; sithonios ululauit mœsta per agros.
Illius troasq; suos hostesq; pelasgos.
Illius forruna deos quoq; mouerat omnes:
Sic omnes: ut & ipsa iouis coniunxq; sororq;
Euentus hecubam meruisse negauerit illos.
Non uacat auroræ: q̃q̃ iisdem faueat armis:
Cladibus & casu troiæq; hecubæq; moueri.
Cura deam propior luctusq; domesticus angit
Memnonis amissi: phrygiis quem lutea campis
Vidit achillea pereuntem cuspide mater.
Vidit. & ille color: quo matutina rubescunt

iam diffideret armis Dardaniæ: cingíque ur-
urbem obsidione uideret. Ille ut opes tractæ teu
crum: & fortuna recessit: Res Agamẽonias ui-
ctriciaq; arma secutus Fas omne abrumpit. Po
lydorum obtruncat & auro Vi potitur. quid nõ
mortalia pectora cogis Auri sacra fames! Et
sparsos sanguine. Infectos sanguine. Cadauera
autem antiq albuebant. Introrsus obortas. in-
tus natas. Deuorat. consumit. Modo. interdũ.
Aduersa terra. In troade ubi fuit troia: e regiõe
thraciæ sita. Toruos uultus. Tristicia efferatos
Positi. Iacentis. Maneret. Esset. In imaginæ.
In imaginatione & cogitatione Pœnæ: qua Po-
lymestorẽ afficere posset. Vtq; furit. Sæuit. hac
autem similitudine ostendit poeta: quantam irã
ndignationẽq; cõceperit Hecuba aduersus Po- Poly-
lymestorẽ filii: quem educandum susceperat: inter meſto-
fectorem. Hostẽ. catuli raptorẽ. Animorum. ris exc-
Magnitudis ac præstãtiæ ai sui. Nã se mõstra catio
re. ait uel simile uerbũ: quod eleganter ptermitti
tur: est subaudiẽdum. Latens. occultũ. Odry
sius. Polymestor Thracius. nam odrysæ: ut in su
pioribus scripsimus: populi sunt thraciæ & odry
sa urbs eorum. Spectat truculenta. Indignata.
toruum præ se ferens aspectum. nam truculen-
tus dicitur aspect ; ferox atq; terribilis: quales ta
uri sunt. Falsa iurantem. Peierantem. Tumi-
da ira. ab effectu quæ tumidos & inflatos homi-
nes reddit. Correpto. compræhenso Polyme
store. In perfida lumina. In perfidi Polymesto
ris oculos. Est enim hypallage. Expilat. extra-
hit. eruit. Facit ira ualentem. parenthesis taci-
tæ obiectioni occurrẽs. Sanguine sonti. sangui
ne nocentis ac scelerati polymestoris. Lumen.
oculos. Supereſt. saluum ẽ. Haurit. percutit.
aperit. Troada: Hecubam troianam. Incesse Hecu
re. Iritare ꝓuocare. inuadere. Rauco cũ mur ba in ca
mure. Cum uoce canina. Iam. n. ĩ canem fuerat nem
cõuersa. Et ex re nomen hẽt. nã κυνὸς σημα
appellatur. ideſt canis sepulchrum. est autem in
Chersoneso thracia iuxta Abydũ : ut Strabo re
fert. Per sithonios agros. thracios. nam sithõia
pars est thraciæ. Illius troasque suos . Hæc ad
cõnectendam memnonis cinerꝝ in aues cum su
periore metamorphosin a poeta inserũtur. Vt
& ipsa iouis. iuno quæ troianorꝝ adeo atrox erat
inimica. Non uacat auroræ . Memnon thitoni
atq; auroræ filius cum in bello troiano ab achil
le fuisset ĩterfectus: mater iouẽ rogauit ut aliquo
eum afficeret honore. Iupiter autem fauillas ro
gi ipsius congregatas eiusq; socios in aues com Mem-
mutauit: quæ memnonides a memnone uocatæ nonis ci
singulis quibusq; annis ad sepulchrum illius acri neres in
ter inter se pugnantes duci suo parentare uiden aues
tur. Quãquam iisdem fauerat armis. propter
Tithonum maritum : qui Laomedontis fuerat
filius: ac priami frater. Lutea mater. Aurora ip
sa Memnonis mater rutila ac rubicunda.

Tempora:palluerat:latuitque in nubibus æther.
At non impoſitos ſupremis ignibus artus
Suſtinuit ſpectare parens.ſed crine ſoluto
Sicut erat: magni genibus procumbere non eſt
Dedignata iouis: lachrymiſq; has addere uoces.
Omnibus inferior:quas ſuſtinet aureus æther:
(Nã mihi ſunt totũ rariſſima templa p orbem)
Diua tamen ueni.non ut delubra dieſq;
Des mihi ſacrificos caliturāſq; ignibus aras.
Si tamen aſpicias : quantũ tibi fœmina preſtem:
Tum cum luce noua noctis confinia ſeruo:
Præmia danda putes. ſed non ea cura:neq; hic eſt
Nunc ſtatus auroræ:meritos ut poſcat honores.
Memnonis orba mei uenio:qui fortia fruſtra
Pro patruo tulit arma ſuo:primiſq; ſub annis
Occidit a forti(ſic dii uoluiſtis)achille.
Da precor huic aliquem ſolatia mortis honorem
Summe deum rector:maternaq; uulnera leni.
Iupiter annuerat:cum mẽnonis arduus alto
Corruit igne rogus:nigriq; uolumina fumi
Infecere diem:ueluti cum flumina natas
Exhalant nebulas:nec ſol admittitur infra.
Atra fauilla uolat:glomerataq; corpus in unum
Denſatur:faciemq; capit:ſumitq; colorem:
Atq; animum ex igni leuitas ſua præbuit alas.
Et primo ſimilis uolucri.mox uera uolucris
Inſonuit pennis. pariter ſonuere ſorores
Innumeræ:quibus eſt eadem natalis origo.
Terq; rogum luſtrant:& conſonus exit in auras
Ter plangor.quarto ſeducunt caſtra uolatu.
Tunc duo diuerſa populi de parte feroces
Bella gerunt:roſtriſq; & aduncis unguibus iras
Exercent:alaſq; aduerſaq; pectora laſſant:
Inferiæq; cadunt cineri cognata ſepulto
Corpora:ſeq; uiro forti meminere creatas.
Præpetibus ſubitis nomen facit auctor:ab illo
Momnonides dictæ. cum ſol duodena peregit
Signa:parentali moriture more rebellant.
Ergo aliis latraſſe dymantida flebile uiſum eſt.
Luctibus eſt aurora ſuis intenta:piaſq;
Nunc quoq; dat lachrymas: & toto rorati orbe.
Non tamen euerſam troiæ cum mœnibus eſſe
Spem quoq; fata ſinũt. ſacra & ſacra altera patrẽ
Fert humeris uenerabile onus cythereius heros.
De tantis opibus prædam prius eligit illam:
Aſcaniumq; ſuum : profugaq; per æquora claſſe

Aeneæ in italiã nauigatio.

Non ſuſtinuit.Non potuit. Parens. cauſa cur non ſuſtinuerit ſpectare.qa parens. Omnibus inferior.In ſoluta oratione omnium infima diceretur. Aureus æther. Splendidum cælum.

Nam mihi ſunt parentheſis cauſam continens cur aurora omnium dearum ſit infima. Dies ſacrificos.In quibus mihi ſit ſacrificandum. Ignibus.ſacrificiis. Aſpicias.Conſideres. Quantum tibi fœmina præſtem.Quantum tibi proſim:quanuis fœmina ſim. Noctis confinia ſeruo.hoc eſt.Cuſtodio ne nox ſuos fines tranſeat. Niſi.n.aurora uigilans eſſet:nox ſemper uidere tur duratura. Orba.priuata. Fruſtra.quia & ipſe fuit interfectus & troia euerſa. Pro patruo ſuo.Priamo. Aforti Achille.Interfectus peuſſus ſimileue participiũ ſubaudiatur. Maternaq; uulnera leni.Maternos dolores mitiga. Volumina.reuolutiones. Infecere.Obſcurauere. denigrauere. Exhalant.Emittunt. Infra.nebulas ſubaudiendum. Glomerataq;.Congregata. Faciemq; capit. Figuram ac formã accipit.

Atq; animum ex igni.Scite. Anima nanq; ut flamma ſemper eſt ĩ motu. Vnde philoſophoꝝ quidam dixerunt animam eſſe ignem. Leuitas ſua præbuit alas.Ideſt ꝓpria fauillæ leuitas alas effecit. Quibus eſt eadem natalis origo. Nam & ipſæ ex fauillis ſunt ortæ. Luſtrant.Circũuolant. Plangor.clangor. Seducunt caſtra.ſeparant caſtra & diuidunt ſe in duas partes. Diuerſa de parte.Ex partibus aduerſis. Cognata. ſimul nata. Præpetibus ſubitis. Subito natis alitibus. Auctor.Memnon earum origo. Memnonides .n.a Memnone fuerunt cognominatæ ut pauloante diximus:&ipſe poeta aperte teſtatur.

More parentali. More eorum qui inferis parẽtant.Parentalia uero proprie dicuntur ſacrificia quæ manibus fiunt. Rebellant. bellum iterum inter ſe ſuſcipiunt. Dymantida. Hecubam Dymantis filiam:quãq; alii in primiſq; Euripides ac Vergilius ciſſei regis Thraciæ filiam fuiſſe ſcribant. Rorat.rorem fundit. Non tamen euerſam. Anii apollinis Delii ſacerdotis filiarũ metamorphoſin in columbas deſcripturus poeta: Aeneæ pietatem prius ad Delumq; nauigationem cõmemorat:quo aptius fabulæ cõnectãtur. Sacra & ſacra altera patrẽ. Aeneas ex incendio troiano & ſacra deæ ueſtæ &patrem anchiſen abſtuliſſe: Aſcaniumq; abduxiſſe:carmine quoq; Vergiliano ẽ notum. Et ſacra altera. Neq; enim minus pium eſt parentibus q̃ ſacris auxilium ferre.

Cythereius heros. Aeneas Veneris:quæ & cytherea dicit̃:filius. Prædam illã.Sacra &pr̃em.

Fertur ab antãdro: ſceleratąq; littora thracum:
Et polydoreo manantem ſanguine terram
Liquit: & utilibus uentis ęſtuq; ſecundo
Intrat apollineam ſociis comitantibus urbem.
Hunc anius: quo rege homies. antiſtite phœbus
Rite colebatur: temploq; domoq; recepit:
Vrbemq; oſtendit: delubraq; nota: duaſq;
Latona quondam ſtirpes pariente retentas.
Thure dato flãmis uinoq; in thura profuſo
Cęſarumq; boum fibris de more crematis:
Regia tecta petunt: poſitiſq; tapetibus altis
Munera cum liquido capiunt cerealia baccho.
Tunc pius anchiſes. o phœbi lecte ſacerdos
Fallor: an & natum: cum primũ hęc mœnia uidi.
Biſq; duas natas (quãtũ reminiſcor) habebas?
Huic anius niueis circũdata tempora uittis
Concutiens & triſtis ait. non falleris heros
Maxime. uidiſti natorum quinq; parentem:
Quem nunc (tãta hoies rerũ incõſtantia uerſat)
Pene uides orbum. quod enim mihi filius abſenſ
Auxilium? quẽ dicta ſuo de nomine tellus
Andros habet ꝑ patre locũq; & regna tenentẽ?
Delius augurĩũ dedit huic. dedit altera liber
Fœmineæ ſtirpi uoto maiora fideq;
Munera. nam tactu natarum cuncta mearum
In ſegetem laticemq; meri baccamq; mineruæ
Trafformabantur: diueſq; erat uſus in illis.
Hoc ubi cognouit troiæ populator atrides:
Ne non exaliqua ueſtram ſenſiſſe procelam
Nos quoque parte putes: armorũ uiribus uſus
Abſtrahit inuitas gremio genitoris: alantque
Imperat argolicam cęleſti munere gentem.
Effugiunt quo quæque poteſt. eubœa duabus:
Et totidem natis andros fraterna petita eſt.
Miles adeſt: & ni dedantur: bella minatur.
Victa metu pietas conſortia corpora pœnę
Reddidit: & timido poſſes ignoſcere fratri.
Non hic Aeneas. non qui defenderet andron
Hector erat: ꝑ quos decimum duraſtis in annũ.
Iamque parabantur captiuis uincla lacertis.
Ille tollentes etiam nunc libera cælo
Brachia: bacche pater fer opem dixere: tulitque
Muneris auctor opem: ſi miro perdere more
Ferre uocatur opem: nec qua ratione figuram
Perdiderint potui ſcire: aut nunc dicere poſſum
Summa mali nota eſt. pennas ſumpſere tuæque

Fertur ab antãdro. Antãdrus urbs eſt ſub ida: ab Antandro duce cognominata. Ariſtoteles ãt ſcribit illam prius Edonida fuiſſe uocatã: quo tẽpore a Cim meriis ĩhabitabatur. Liquit. Quã uis ibi nã urbem ænum ædificaſſet: ut Vergilius narrat. Apollineam urbem. Delum Apollinis oraculo inſignem. Hunc Anius. Hunc Deli regem fuiſſe Apolliniſq; ſacerdotem etiam Vergilius ſcribit. Rex anius. rex idem hominũ phœbiq; ſacerdos. Quo rege homines. Vtebantur eſt ſubaudiendum. Delubraq; nota. clara propter oraculum. Duas ſtirpes. Apollinẽ & Dianam. Retentas. Alludit ad fabulam. Nam iuno ita latonam dicitur perſecuta ut nuſq; quieſcere poſſet. Cum uero Delum conſcendiſſet: apollinem peperit atq; Dianam. Thure dato flammis. hoc eſt ſacrificiis perfectis. Fibris crematis. Exſtis combuſtis. Morem autem piorum hominum exprimit poeta: qui ante omnia deos ſolent uenerari: ut Vergilius quoq; ꝑcipit. In primis uenerare oleos. Poſitis tapetibus. Stratis tapetibus. Illos autem cœnaſſe ait. Tunc pius anchiſes. Inquit uerbum ſimileue eſſe ſubaudiẽdum facile conſtat. Cũ primum. Quando primum. Mũera cerealia. Cibos. Biſq; duas natas. anius ątuor hũit filias. ąbus bacchus conceſſit: ut quicqd tangerent in frumentũ uel uinũ uel oleum commutaretur. Eas cum agamemnon uiducere uellet in expeditiõem troianam: ut exercitium alerent: Bacchi auxilio in columbas fuiſſe conuerſas fabulantur. Vidiſti parẽtem. Me ſubaudiamus. Pene orbum. Fere carentem filiis. Tanta inconſtantia. inſtabilitas fortunæ. Eſt autem acclamatio ſenis grauitati maxime cõueniens. Quod enim mihi filius abſens auxilium: Nulli inquit ſibi eſſe auxilio filiũ abſentẽ: q̃uis ſit uiuus. Andros habet. Andros inſula ẽ una ex Cycladibus: ab andro anii filio: ut ſcribit Ouidius: ut alii: Eurymachi denominata. Augurium. auguriorum ac uaticinãdi peritiã. Voto maiora fideq;. hoc eſt maiora q̃ quis expetere aut credere debeat. Laticemq; meri. Vinũ. Baccamq; mineruæ. oliuam. pallas enim oliuam extulit in lucem. Diues uſus. Opulẽta utilitas. Troiæ populator atrides. Agamemnon troiæ deꝑdator. Ne non putes. Vt putes. Eubœea duabus. Eubœa inſula eſt bœotiæ adiacens admodum longa. Vnde & macris fuit quõdam appellata & Macra. ideſt longa: ut tradit Plynius: ſed & chalchodotis: & chalcis: ære ibi primum reperto: & Abantias: & Aſopis. Pietas. Andri fratris in ſorores. Conſortia corpora ſorores. Per quos. Quorum uirtute. Captiuis lacertis captiuarum brachiis. Miro more. Mirando modo. Perdere. Deſtruere. Delere. Ferre uocatur opem. Ac ſi diceret Anius Perdere miro modo non eſſe opem ferre.

Anii filiæ ĩ cõlũbas.

Tacta ab Anii filiabus ĩ frumẽtum oleum.

Vinum

Tuæ cõiugis. Veneris. Nã ueneri solũbæ sunt dicatæ. Abiere. Cõuersæ fuere. Talibus atq; aliis. Hæc id/circo a poeta narrant: ut aptius sequentẽ metamorphosin cũ supiore cõnectat. Nã Thebani cũ pestilẽtia laborarẽt: oraculũ acceperũt eã esse cessaturã: si se duæ uirgines ꝓ populo deuouerẽt. Duæ ãt Echionis filiæ cũ se imolãdas tradidissent: iãq; cremarent duo iuuenes: q Stephani hoc ẽ coronæ sunt uocati de rogi fauilla uisi sunt exire: exeqasq; matrũ celebrare. Antiquã matrẽ. Italiã. unde Dardanus in phrygiã fuerat ꝓfectus. Sic & Verg. Dardanidæ duri q̃ uos a stirpe parẽtũ. Prĩa tulit tellus: eadẽ uos ubere læto. Accipiet reduces: anti quã exqrite matrẽ. Hic domus Aeneæ cũctis dominabit ãnis: & nati natoꝝ & q nascent ab illis.

Coniugis in uolucres niueas abiere columbas.
Talibus atq; aliis postq̃ conuiuia dictis
Implerunt: mensa somnum petiere remota.
Cũq; die surgunt: adeuntq; oracula phœbi.
Qui petere antiquã matrem cognataq; iussit
Littora. prosequitur rex: & dat munus ituris.
Anchisę sceptrũ. chlamydem pharetrãq; nepoti.
Craterem ęneę: quem quondam miserat illi
Hospes ab aoniis Therses ismenius oris.
Miserat hunc illi Therses. fabricauerat alcon
Mileus: & longo cælauerat argumento.
Vrbs erat: & septem posses ostendere portas.
Hæ pro noie erant: & quæ foret illa: docebant.
Ante urbem exequię tumuliq; igneq; rogiq;:
Effuseq; comas & apertæ pectora matres
Significant luctũ. nymphę quoq; flere uidentur:
Siccatosq; queri fontes. sine frundibus arbor
Nuda riget. lambunt arentia saxa capellæ.
Ecce facit mediis natas ab echione thebis.
Hãc non fœmineũ iugulo dare pectus aperto.
Illam ,demisso per fortia pectora telo
Pro populo cecidisse suo: pulchrisq; per urbem
Funeribus ferri: celebriq; in parte cremari.
Tum de uirginea geminos exire fauilla:
Ne genus intereat: iuuenes: quos fama coronas
Nominat: & cineri materno ducere pompam.
Hactenus antiquo signis fulgentibus ære
Summus inaurato crater erat asper acantho.
Nec leuiora datis troiani dona remittunt.
Dantque sacerdoti custodem thuris acerram.
Dãt pateram claramque auro gẽmisque coronã.
Inde recordati teucros a sanguine reucri
Ducere principium cretam tenuere: locique
Ferre diu nequiere iouem: centumque relictis
Vrbibus ausonios optant contingere portus.
Sęuit hyems iactatque uiros: strophadũq; receptos
Portibus infidis exterruit ales aello.
Et iam dulichios portus ithacamque samumque

Duo iuuenes exogi fauilla

Nepoti. Ascanio. Ismenius. Thebãus. ab Ismeno boœotiæ fluuio. Alcon Mileus. nõ milei filius: sed a patria sic cognominatus. Mylæ nãq; nomẽ ẽ duaꝝ urbiũ quaꝝ altera ẽ ĩ Sicilia altera ĩ Thessalia. Duo aũt fuerũt Alcões clari. Hic argẽtarius faber: & alter Cretẽsis arte sagitãdi ĩ signis. Lõgo argumẽto. plixa materia. Vrbs erat. in illo cratere cælata. Thebæ aũt Bœotiæ fuerãt sculptæ. Hæ ꝓ noie erãt. nã septẽ portæ significant eas eẽ Thebas Bœotias. Thebæ enim bœotiæ septẽ portas habuisse dicunt. Effusæq; comas: Diffusas & sparsas comas & pectora apta habẽtes. é. n. Synegdoche poetica. Lãbunt arẽtia saxa. Herbæ nanq; oés aruerant. Natas ab Echione. Filias Echionis. Thebani. Nõ fœmineũ. timidũ. sed uirile & audax. ´Coronas. latine dixit. nã apud græcos Stephani uocantur.

Sũmus. In sũmitate. Hactẽus antiquo. Signa inqt hactenus enumerata ĩ antiquo ære sculpta erãt. Sed crateris sũmitas inaurato Achanto cingebat. Signis. simulacris. Erat asper. Cælatus: Nã uasa cælata aspera sunt. Inaurato. acãtho. Acanthus frutex est spinosus semp florens. Vergilius ĩ Georgicis. & baccas semp florentis Acãthi. Leuiora. minora. Remittũt. Retribuunt. Inde recordati treucos Apollinis oraculũ nõ peripiẽtes troiani in crætã nauigarũt: Primã eni originẽ se putabãt ducere a Teucro scamandri Cretẽsis filio: qin Phrygiã ꝓfectus arcẽ Troianã ædificauit: Sed ante eũ Dardãus ea loca iã cœpat hitare. Iouẽ. aerẽ. nã ut scribit Verg. pestilẽtia laborare cœpunt. Cẽtũq; relictis urbibus. creta ĩsula hecatõpolis ab Homero uocat: qđ cẽtũ urbibus fuerit ornata. Ausonios. Italos. Ausonia nãq; Italia ab ausonibus ppls fuit cognomiata. Strophadũq; receptos. strophades ĩsulæ sunt ĩ mari Ionio duæ iuxta zacynthũ στροφησ. hoc é a cõuersione zetæ & Calais dictæ. nã illuc usq; harpyias psecuti retro rediere. Aello nomẽ é unius harpyiaꝝ. q̃ tres eẽ fingunt neptũi & trę filiæ. aello. ocypite & celẽo. Et iã dulichios portꝰ. dulichiũ. ithaca. samus ĩsulæ sũt ĩ iõio mari: qbus: ĩpauit ulysses.

Samus qdẽ ĩsula ẽ ĩ mari ionio tetra pol: hoc ẽ q̃tuor urbiũ: e qbus una semeuocat. uñ Verg. iã medio appet cursu nemorosa zacynthos diluchium q; sameq; & neritos ardua saxis. Tametsi ut stra. narrat: urbs quoq; iterdũ samos uocet. ẽ ét samos ĩsula carie adiacẽs clarissima: q̃ prius & parchẽia & dryusa & anthemusa & melãphylos fuit appellata. sciẽdũ ẽ ãt samos a priscis græcis editiora & aliora loca arcibus struẽdis apta cõsuesse uocari: ut idẽ stra. inqt.

Neritiaſq; domos. Neritus & mons eſt in Ithaca īſula ẽ urbs: ut Strabo refert: q̃ & Leucas appellaſ. Vñ Neritius poſſeſſiuũ. Certatã lite deoꝝ ambraciã. Ampracia urbs ẽ Epiri ab ambrace. Telproti filio dicta: uel ut alii dicũt: ab ambracia ægei filia. quã anguſtus apud actiũ ꝓmontoriũ Victo antonio amplificauit una cũ tẽplo apollinis actiaci: eãq; Nicopolim appellauit: hoc ẽ victoriæ urbẽ. ab ambracia uero sinus dr ambracius ãguſtis admodũ faucibus ſpatioſum æquor accipiẽs. Certatã. ꝓcipiũ cõtra grãmatices rõnẽ formatũ de q̃ dii certarunt. Qui uero fuerit dii illi ac iudex q̃ i ſaxũ fuit mutatus nõ memini me legiſſe. Ab apollĩe. ob apollinis actiaci templum. Illuc. n. ad quinquẽnales ludos multi populi cõfluebant. Actiaco. q apud actiũ colebaſ. actium ſane & urbis & templi & ꝓmontorii nomẽ ẽ. Vnde actiacũ decliaſ.

Neritiaſq; domos regnum fallacis ulyſſei
Prętereunt uecti certatam lite deorum
Ambraciã: uerſiq; uident ſub imagine ſaxum
Iudicis: actiaco quę nunc ab apolline nota eſt:
Vocalemq; ſua terram dodonida quercu.
Chaonioſq; ſinus: ubi nati rege moloſſo
Impia ſubiectis fugiere incendia pennis.
Proxima phęacum felicibus obſita pomis
Rura petunt. epiros ab his: regnataq; uati
Buthrotos phrygio ſimulataq; troia tenetur.
Inde futurorum certi: quę cuncta fideli
Priamides helenus monitu prędixerat: intrant
Sicaniam. tribus hęc excurrit in æquora linguis.
Equibus ibriferos uerſa ẽ pachynus ad auſtros.
Mollibus expoſitũ zephyris lilybæõ. ad arctos
Aequoris expertes ſpectat boreãq; pelorus.
Hãc ſubeunt teucri. remis ęſtuq; ſecundo
Sub noctem potitur zanclæa claſſis harena.
Scylla latus dextrũ. leuum irrequieta charybdis
Infeſtant. uorat hæc raptas reuomitq; carinas.
Illa feris atram canibus ſuccingitur aluum
Virginis ora gerens: & ſi non omnia uates
Ficta reliquerunt: aliquo quoq; tempore uirgo.
Hanc multi petiere proci: quibus illa repulſis
Ad pelagi nymphas pelagi gratiſſima nymphis
Ibat: & eluſos iuuenum narrabat amores:
Quam dum pectẽdos præbet galatea capillos:
Talibus alloquitur referens ſuſpiria dictis.

Iudex ſaxum

Terram Dodonida. Dodone urbs eſt epiri. Vnde iupiter dodoneus. Dicta eſt ãt a Dodone nympha: uel a dodono iouis & Europæ filio.

Filii moloſſi ĩ aues

Sua quercu. Nã ĩ nemore ũrno Dodõæ uicio colũbas dediſſe reſpõſa ex ſnia Dodoneoꝝ antiſtitũ herodotuſ ſcribit: qui aſſeruere geminas ex ægypto colũbas euolauiſſe. utrãq; nigrã. unam quidẽ in aphricã: alterã uero ad ipſos. q̃ fago iſidens humana uoce locuta ſit: eo loci iouis oraculũ cõdi debere. & ſe iterpretatos eſſe: quod ipſis annũciareť diuinitus fieri: & ob id ſe ita feciſſe. dodoneũ antoraculũ omniũ greciæ oraculoꝝ fuit uetuſtiſſimũ. Chaonioſq; ſinus. chaões populi ſunt Epiri. Vnde & chaõia: ut ſcri. Ply. fuit dicta. Quanuis Vergi. aſſerat a chaone troiano fuiſſe cognominatam. Vbi nati rege Moloſſo. hæc fabula mihi eſt ignota. Significat aũt poeta moloſſi filios in aues fuiſſe cõuerſos. Proxima Phæacũ. Aeneæ nauigationẽ deſcribit poeta. quo in Siciliam tandẽ pueniat. ubi acis iuueni ĩ fluuiũ ſui nomis fuit conuerſus. Phæacum. Phæaces ppli corcyræ iſulæ dicti a Phæace filio neptũi & cercyræ aſopi filiæ: aq̃ ẽt iſula cercyra fuit cognomiata. Nã antea Drepane & Scheria uocabaſ.

Scylla ĩ mõſtrũ

Epiros ab his. Poſt hæc. nã in Italiã nauiganti bus a corcyra occurrit epiruſ regio: ĩ q̃ ẽ Buthrotus olĩ romanorũ colonia. Nã epiros & ꝓpriũ ẽ regiõis & gñale nomẽ: ſignificatq; coĩnẽtem Terra. n. in tres epiros & coĩnẽtes dic ť diuiſa aſiã. Europã. africam. Buthrotos autẽ eſt urbs haud lõge a Corcyra diſtans: a prio habitatore ſic dicta. Phrygio uati. Helẽo priami filio. Sicaniã: Siciliã. q̃ tria hẽt promontoria. pachynũ. Lilybæũ & peloꝝ. Tribus liguis tribus ꝓmõ toriis quoꝝ pachynus græciã. Lilybeũ aphricã. pelorus italiã ſpectat. Equbus pachynus uerſa ẽ. Figurata ẽ locutõ. uerſa. n. ad lĩguã referť nõ ad pachynũ. Ad auſtroſ. ad meridiẽ. Vñ flat auſter. Mollibuſ zephyriſ. Mollit ac ſuauit flãtibus. Lilybæũ ãt & urbs ẽ ſiciliæ & ꝓmõtoriũ ĩ occidẽtẽ uerſus uñ flat zephyrus ſpectãs.

Acis in fluuiũ

Ad arctos. ad ſeptẽrionẽ. Pelorus ãt dictus ẽ a peloro claſſis Hãnibalis gubernatoř ibi ſepulto. Zãclæa harena. zãcle urbs ẽ ſiciliæ a zãclo gigãte: uel a zãcle fonte dicta: ut ſcribit Hecatæus. alii aũt qđ ibi ſaturnus occultauit falcẽ: q̃ patris teſticulos ãputauit. nã ſiculi falcem zãclõ uocãt. Vt ſtephanus de claris urbibus tradit. ſtrabo ãt ſcribit eãdẽ eẽ cũ Meſſena a Meſſeniis cõditoribus ſic uocata. zãclẽ uero ãtea uocatã: quod ĩ curuo littore ſita foret. zãclia nãq; uocari curua. Scylla latus dextrũ. Duæ fuerť ſcyllæ a poetis decãtatæ: quaꝝ altera niſi filia ĩ auẽ fuit cõmutata. altera Phorci filia ĩ mõſtrũ: qđ ĩ freto ſiculo nauigãtibus iſidiať: cuius fabulã ĩ pricipio libri ſequẽtis plene poeta expõit. Carybdis uero uetula fuit uoraciſſima q̃ cũ herculi bouẽ furata eẽt: ab illo ĩ fretũ ꝓiecta ĩ mõſtrũ marinũ fuit cõuerſa: quod adhuc priſtinã retinet rapiẽdi naturã. nã illac tranſeuntes naues ad ſe ſe rapit: deuoratq; ac reuomit. Vñ Seneca ĩ Thyeſte. Qđ rapax hauſit reuomit charybdis. Quam dum pectendos. Galatea nerei & Doridis fuit filia: quæ amore acidis capta Polyphemũ Cyclopem ſe amantem fugiebat. Sed cum Cyclops eam in gremio acidis reſidentem deprehendiſſet: ira correptus ingens ſaxũ in illos coniecit: quo Acis obtritus. Nã Galatea aufugerat. in fluuiũ ſui noĩs fuit cõuerſus.

Et lachrimæ uocem. impediere loquẽtis. Elegãter poeta mollis nymphæ mores effingit. Marmoreo pollice. candidis digitis. Virgo. Scylla. Deam. Galateam. Nereis. Galatea Nerei filia. His resecuta. his uerbis respondit. Crathe ide natam. Scyllam phorci & Cratheidis nymphæ filiam. Crathis autem fluuius ẽ Calabryæ: cuius filia mater Scyllæ fuisse uidet̃. Nympha Simetide. Simeti fluuii filia. Et octonis: Sexdecim annos natum acim fuisse significat. Dubia lanugine. Adeo tenui ut uix uideretur i dubioq; esset: utrum pubescere cœpisset acis. Nullo cũ fine. Sine fine id est uehementer. Nec si quesieris. Vtrum maiori odio Cyclopem. an amore Acidem prosequeretur ignorat. Nec edam. Nec edere & dicere possim. Præstantior. Maior uehemẽtior. Par utrũq; fuit. Aequale utrũque fuit & odium quo Cyclopem. & amor quo acidem prosequebatur Scylla. Impune. Sine pœna. Omnes enim a se uenientes interficiebat Polyphemus. Rastris. Pulchra emphasis. qua capillorum polyphemi & magnitudo: & dẽsitas innuitur: ut qui non pectinibus sed rastris pecterentur. Et componere uultus. Gratos efficere uultus & iucundos: ut amicæ possit placere.

Telephus interea. Telephus quidem legitur. Sed Telemus legendum esse facile ex Theocrito colligitur. Nam Telemus Eurymi filius inter Cyclopas uates fuit egregius: qui Polyphemo prædixit omnia quæcũq; ab Vlysse passus est.

Quem nulla fefellerat ales. Auguriorum peritissimum Telemum fuisse ostendit. Altera iam rapuit. Galatea. ad id autẽ alludit: quod cæci fingũtur esse amantes. Sic. huiusmodi dictis.

Degrauat. Deprimit. Prominet in pontũ. Topographia Describit enim promontorium poeta: in quod se Polyphemus recepit. Prominet: procurrit.. Cuneatus collis. In cunei similitudinem factus. Vtrũq; latus. Et dextrum & sinistrum. Huc. Illuc in illum collem. Mediusq; resedit. In medio. Quod enim loci est: ad hominem est relatum Lanigeræ pecudes. Pecora & oues. Cui postq̃ pinus. Per emphasin quantus fuerit polyphemus poeta ostendit pinum pro baculo ei gestãdam attribuens: ex qua malus nauis commode fieri potuisset.

Te tamen o uirgo genus haud immite uirorum
Expetit: utq; facis: potes his impune negare.
At mihi: cui pater est nereus. quã cærula doris
Enixa est: quæ sum turba quoq; tuta sororum:
Non nisi per luctus licuit cyclopis amorem
Effugere. & lachrymæ uocẽ impediere loquẽtis:
Quas ubi marmoreo deterſit pollice uirgo:
Et solata deam est: refer o gratissima dixit:
Ne ue tui causam rege (sum tibi fida) doloris.
Nereis his contra resecuta cratheide natam est.
Acis erat fauno nymphaq; simetide cretus:
Magna quidem patriſq; sui matriſq; uoluptas.
Nostra tamen maior. nam me sibi iunxerat uni
Pulcher: & octonis iterum natalibus actis
Signarat teneras dubia lanugine malas.
Huncego. me cyclops nullo cum fine petebat.
Nec si quæsieris: odium cyclopis: amorne
Acidis in nobis fuerit præstantior: edam.
Par utrunq; fuit. proh quanta potentia regni
Est uenus alma tui. mempe ille immitis: & ipsis
Horrendus siluis: & uisus ab hospite nullo
Impune. & magni cum diis cõtemptor olympi:
Quid sit amor sentit: nostriq; cupidine captus
Vritur oblitus pecorum antrorumq; suorum.
Iamq; tibi formæ: iamq; est tibi cura placẽdi.
Iam rigidos pectis rastris polypheme capillos.
Iam libet hirsutam tibi falce recidere barbã.
Et spectare feros in aqua: & componere uultus.
Cẽdis amor feritasq; sitisq; immensa cruoris
Cessant: & tutę ueniunt abeuntq; carinę.
Telemus interea siculum delatus in æquor.
Telemus eurymides: quem nulla fefellerat ales:
Terribilẽ polyphemon adit: lumenq;: quod unũ
Fronte geris media: rapiet tibi dixit ulysses.
Risit: & ouatum stolidissime: falleris: inquit.
Altera iam rapuit. sic frustra uera monentem
Spernit: & aut gradiens ingenti littora passu
Degrauat: aut fessus sub opaca reuertitur antra.
Prominet in pontũ cuneatus acumine longo
Collis. utrũq; latus circũfluit æquoris unda.
Huc ferus ascẽdit cyclops: mediusq; resedit.
Lanigerę pecudes nullo ducente secutę.
Cui postq̃ pinus: baculi quę prębuit usum:
Ante pedes posita est antemnis apta ferendis:
Sumptaq; arundinibus cõpacta ẽ fistula centũ:

Senserunt toti pastoria sibila montes.
Senserunt undæ. latitans ego rupe meiq;
Acidis in gremio residens procul auribus hausi
Talia dicta meis. auditaq; uerba notaui.
Candidior folio niuei galatea ligustri
Floridior prato. longa procerior alno.
Splendidior uitro. tenero lasciuior hædo.
Leuior assiduo detritis æquore conchis.
Solibus hybernis. æstiua gratior umbra.
Nobilior pomis. platano conspectior alta.
Lucidior glacie. matura dulcior uua.
Mollior & cygni plumis: & lacte coacto.
Et si non fugias: riguo formosior horto.
Sæuior indomitis eadem galatea iuuencis.
Durior annosa quercu. fallacior undis.
Lentior & salicis uirgis & uitibus albis.
His immobilior scopulis. uiolentior amne.
Laudato pauone superbior. acrior igni.
Asperior tribulis. fœta truculentior ursa:
Surdior æquoribus. calcato immitior hydro.
Et quod præcipue: si possem: demere uellem:
Non tantum ceruo claris latratibus acto:
Verum etiam uentis uolucriq; fugacior aura.
At bene si noris: pigeat fugisse: morasq;
Ipsa tuas damnes: & me retinere labores.
Sunt mihi pars montis. uiuo pendentia saxo
Antra: quibus nec sol medio sentitur in æstu.
Nec sentitur hyems. sunt poma grauãtia ramos.
Sunt auro similes longis in uitibus uuæ.
Sunt & purpureæ. tibi & has seruamus & illas.
Ipsa tuis manibus siluestri nata sub umbra
Mollia fraga leges. ipsa autumnalia corna:
Prunaq; non solum nigro liuentia succo:
Verum etiam generosa: nouasq; imitantia ceras:
Nec tibi castaneæ me coniuge. nec tibi deerunt
Arbutei fœtus. omnis tibi seruiet arbor.
Hoc pecus oẽ meũ ẽ. multæ quoq; uallibꝰ errãt.
Multas silua tegit. multæ stabulantur in antris.
Nec si forte roges: possem tibi dicere: quod sunt
Pauperis est numerare pecus. de laudibus harum
Nil mihi credideris. præsens potes ipsa uidere.
Vt uix circumeat distentum cruribus uber.
Sunt fœtura minor tepidis in ouilibus agni.
Sunt quoq; par ætas aliis in ouilibus hædi.
Lac mihi semper adest niueũ. pars inde bibenda.

Pastoria sibila. Pastorales cãtus. Hausi. audi ui. Notaui. Memoriæ cõmendaui. Candidi⸗ or folio. Cantilena Cyclopis laudes Galateæ cõ tinẽs tam aperte describitur a poeta: ut nihil ex⸗ positione indigere uideatur. Sumpta autem ex Theotrico esse uidetur. Niuei Ligustri. Candi di floris. Est autem Ligustrũ uiolæ genus candi dissimæ. Procereor. Longior atq; rectior. Al no. Alnus arbor est in ripis fluminum ĩ magnã altitudinem erescens. Leuior. Leuigator. Ter sior. politior. Seuior indomitis. hactenus gala teæ uirtutes fuerunt enumeratæ. Nunc uitia re⸗ feruntur. Seuior. Ferocior. Annosa quercu. Vetere. multorum ãnorum. Fallacior. undis. Mari: quod in temporis momenta mutatur.

Lentior. flexibilior. Mutabilior. Asperior tri bulis. Tribulus herba ẽ spinosa segetibus inimi ca. Truculẽtior. Terribilior. Fœta ursa. Vr⸗ sa quæ peperit. Calcato hydro. Presso serpẽte: Qui maxime calcatus sæuire solet. Demere. eripere. Fugacior. uelocior ad fugiendũ. At bene si noris. Me subaudiamus. Enumerat autẽ Polyphemus omnia: quæcunq; sibi adsunt bõa: quo Galateam ĩ suum pelliciat amorem. Labo res. Studeas ac nitaris. Pendentia antra. Suspẽ sæ & altæ speluncæ. Sunt poma grauantia ra⸗ mos. Deprimentia. Pomorum autem magnitu dinem significat polyphemus: quæ tanta sunt ut ramos degrauent. Auro similes. Albæ. Bene maturæ. Tunc enim sunt aurei coloris. Mollia fraga. Suauia. Leges. colliges. Autũnalia. au tumni tempore maturescentia. Corna autẽ sunt baccæ rubicũdæ in medio nucleum durissimum habentes. Vnde Vergilius lapidosaq; corna. Verum etiam gene ro sa. Aurei ac crocei colo⸗ ris nouisq; ceris simillima. Arbutei fœtus. Ar buti fructus. Est autem arbutus humilis arbor poma ferens rubicunda. Hoc pecus omne me um. Hæ oẽs meæ sunt oues. Circumeat. Circũ det. Distentum uber. Plena ubera. Significat autem ingressum ouium magnitudine uberum ĩpediri. Aliis in ouilibus hedi. In aliis stabulis quæ a capris caprilia: ut ab ouibus ouilia uocãt.

Poly phemi cantile⸗ na.

Rhas albas

Durant. Condesant in caseum. Deliciæ faciles. Quæ facile haberi possunt. Vulgata munera. Vulgaria dona: quales sunt damæ. lepores. capræ. Columbæ. Demptusq; cacumie niduſ. De arboris summitate acceptus. Inueni gemi nos. Hæc sunt illa munera: quæ nō esse uulgaria polyphemus ait. Dominæ. Amicæ. Amatores nanq; amicas appellare dominas solent: Tibul lus. Quam iuuat immitis uentos audire cuban tem. & dominam tenero continuisse sinu. Exe re. emitte. Certe ego me noui. Se quoq; formo sum esse colligit Polyphemus. Quātus. Quā magnus. Nescio quē regnare Iouem. Cū quo dam contemptu hoc ait polyphemus. Vt qui ab omni religiōe esset alienus. Nec mea quod du ris horrent densissima setis. Hypallage est. Nam dura corpora densissimis setis intelliguntur hor rere. Colligit autem multis similibus Polyphe mus pilos & setas potius sibi decori q̄ dedecori esse. Velent. Tegant. Hirtæ setæ. Erectæ.

Vnum est media lumen m hi frōte. Hipopho ræ & obiectioni q̄ fieri posset occurrit Polyphe mus: fateturq; se unū quidem dūtaxat oculum habere: sed ita magnum ut par duobus esse possit. Sed instar. Ad magnitudinem & similitudi nem magni scuti. Quid? non hæc omnia ma gno. Exemplo solis polyphemus ostendit unicū oculum sibi ornamento esse: cum sol qui omnia uidet: uno sit oculo contentus. Meus genitor. Neptunus. In uestro æquore. ubi uos uiuitis o nereides. Tibi enim succumbimus uni. Subiici mus nos tibi soli. Sperne. Contemne. Nerei. Galatea Nerei filia. Est enim uocandi casus.

Huius contemptus. Quo me spernis. Patiē tior. tolerantior. Placeatq; sibi. Pulcher sibi ui deatur: Suaq; forma superbus sit. Modo copia detur. Modo ipsum comprehendere possim. Hæc autem cum maxima indignatione a Poly phemo iactata fuere. Sentiet esse mihi. hoc ē. Cognoscere me p mensura tam magni corpo ris uires habere. Trahā. Extraham. Diuulsa. Discerpta. Si se tibi misceat. Si tecum coeat at q; concumbat. Vror. Crucior. Læsus ignis. Offensus amor. Exæstuat. Feruet. Inflāmatur. Acrior. Acrius & uehementius. Nomē eni p aduerbio ponitur. Cum suis uiribus. Cum suis ignibus. Vires enim ætnæ incēdia sunt assidua.

Moueris. Cōmoueris ad misericordiam ut mi hi motem geras. Ferus. Terribilis. Ignaros. nescios nos uideri: eo q; securos.

Seruatur. partem liquefacta coagula durant.
Nec tibi deliciæ faciles uulgataq; tantum
Munera contingent: damę leporesq; capræq;:
Parq; columbarum: demptusue cacumie nidus.
Inueni geminos: qui tecum ludere possint
Inter se similes: uix ut dignoscere possis:
Villosæ catulos in summis montibus ursę.
Inueni: & dixi. dominæ seruabimus istos.
Iam modo cęruleo nitidum caput exere ponto.
Iam Galatea ueni. nec munera despice nostra.
Certe ego me noui: liquidæq; in imagine uidi
Nuper aquæ: placuitq; mihi mea forma uidenti.
Aspice sim quantus. non est hoc corpore maior
Iupiter in cælo. nam uos narrare soletis
Nescio quē regnare iouem. coma pluria toruos
Prominet i uultus: humerosq; ut lucus obūbrat.
Nec mea q; duris horrent densissima setis
Corpora: turpe puta. turpis sine frōdibus arbor.
Turpis equus: nisi colla iubæ flauentia uelent.
Pluma tegit uolucres. ouibus sua lana decori ē.
Barba uiros hirtæq; decent in corpore setę.
Vnum est in media lumen mihi fronte. sed instar
Ingentis clypei. quid? non hęc omnia magno
Sol uidet e cælo? solis tamen unicus orbis.
Adde: q; in uestro genitor meus æquore regnat.
Hunc tibi do socerum. tātum miserere: precesq;
Supplicis exaudi. tibi enim succumbimus uni.
Quiq; iouē & cęlū spno: & penetrabile fulmen:
Nerei te uereor. tua fulmine sęuior ira est.
Atq; ego contemptus essem patientior huius:
Si fugeres omnes. sed cur cyclope repulso
Acin amas? prefersq; meis amplexibus acin?
Ille tamen placeatq; sibi: placeatq;: licebit:
Quod nollē: Galatea tibi: modo copia detur:
Sentiet esse mihi tanto pro corpore uires.
Viscera uiua traham: diuulsaq; mēbra p agros:
Perq; tuas spargam: si se tibi misceat: undas.
Vror enim: læsusq; exęstuat acrior ignis.
Cūq; suis uideor translatam uiribus ætnam
Pectore ferre meo. nec tu galatea moueris.
Talia nequicquā questus (nam cūcta uidebam)
Surgit: & ut taurus uacca furibundus adempta
Stare nequit: siluaq; & notis saltibus errat:
Cum ferus ignaros nec quicquā tale timentes
Me uidet atq; acim. uideoq; exclamat: & ista

Veneris ueſtræ. Veſtræ uoluptatis. Veſtris regnis. In ueſtra aquarum regna. Quanuis extremus angu# lus. Quanuis ultima pars anguli. Hinc uero colligitur q̃ magnum fuerit illud ſaxum: quod in acin Polyphe mus iecit. Obruit. Texit. Cooperuit. Per fata. Permittentibus fatis. Vires auitas. uires ſimethi fluuii: ut ĩ fluuium conuerteretur. Tum moles tacta dehiſcit. Tũ rupes percuſſa aperitur. Properataq; ſurgit arũdo. Properata quidem legitur. ſed procera hoc eſt recta & longa arundini magis conuenire uidetur. Tametſi p perata. properanter ac feſtinanter nata intelligi poſſit. Extitit. extra ſteterit. Incinctus iuuenis flexis. Sic qui- dem legitur. Sed inflexis forſitan & cinctus ſic ẽ legendum: ut utrunq; in alterius locum tranſfe- ratur: hoc modo. Inflexis iuuenis cinctus noua cornua cannis. Nam fluuiorum dii cornua habe re finguntur: quod boum ſimiles eſſe dicuntur: & propter ſtrepitum & propter circũflexiones: quas cornua uocant. Cincta autem cornua can nis idcirco habere finguntur: quod fere in ripis fluminum arundines naſcuntur. Cerulus. Ni- ger. Et antiquum tenuerunt flumina nomẽ. acis nanq; fluuius ille fuit appellatus. Deſierat ga- lathea loqui. Finem ſermoni ſuo impoſuerat ga lathea. hæc autem ad cõnectendam cum ſupe- rioribus glauci tranſfigurationem a poeta nar- rantur. Nam glaucus Anthedonis filius piſca- tor cum eſſet. forte piſces captos in prato expo- ſuit: qui cum in mare exſiliuiſſent: ut cauſam hu ius rei recognoſceret: dentibus cœpit illas her- bas mandare: in quibus iacuerãt piſces. Sed ſta tim mutata natura ſe in mare precipitauit: quẽ dii miſerati in deum marinum ſiue ut ſtrabo re- fert: in balenam tranſmutarunt. Scylla redit. Ad littus reuertitur e mari. Seductos receſſus gurgitis. Secretos ſinus. Nouus ĩcola. Glaucus qui pauloante in deum marinum fuerat cõmu- tatus. Fuerunt autem tres glauci poetarum car- minibus clari. is qui in deũ marinum fuit cõuer ſus. & quem in iliados ſexto ſcribit Homerus cũ ferreis Diomedis armis ſua aurea pmutaſſe: & quem narrat Vergilius in georgicis ob cõtem- ptam uenerem dentibus ſuarum equarum fuiſ- ſe laniatum. In euboica anthedone. Anthedon urbs eſt bœotiæ maritima ab anthedone Dii & alces abantis filio denominata uel quod omniũ ſit ανθηροτατη. ideſt floridiſſima. Eſt & alia eo dem nomine iuxta gazã itidem maritima. Vn- de Anthedonius. eſt etiam portus anthedõius. Euboica. Quia eubœa Bœotiæ adiacet. Mo rari. Remorari. Retinere. In ſũmum. In ſũmi tatem & cacumen. In unum apicem. In unum cacumen. Cõiectus. Coactus. Cõuexus. In- clinatus. Locum aũt deſcribit præcipitio accom modatum. Ad æquora. In mare uerſus.

Glaucuſ i deum marinũ

Vltima ſit: faciam ueneris concordia ueſtræ.
Tantaq; uox: quantã cyclops iratus habere
Debuit: illa fuit. clamore perhorruit ætna.
Aſt ego uicino pauefacta ſub æquore mergor.
Terga fugæ dederat conuerſa Simæthius heros.
Et fer opẽ Galathea precor. mihi ferte parentes.
Dixerat. & ueſtris periturum admittite regnis.
Inſequitur cyclops: partẽq; e monte reuulſam
Mittit: & extremus quanuis peruenit ad illũ
Angulus e ſaxo: totum tamen obruit acin.
At nos quod fieri ſolum per fata licebat:
Fecimus: ut uires aſſumeret acis auitas
Puniceus de mole cruor manabat: & intra
Temporis exiguum rubor euaneſcere cœpit.
Fitq; color primo turbati fluminis imbre:
Purgaturq; mora. tum moles tacta dehiſcit.
Viuaq; per rimas properataq; ſurgit arundo.
Oſq; cauum ſaxi ſonat exultantibuſ undis.
Miraq; res: ſubito media tenus extitit aluo
Incinctus iuuenis flexis noua cornua cannis.
Qui niſi q; maior. q; toto cærulus ore eſt:
Acis erat. & ſic quoq; erat tamen acis in amnem
Verſus: & antiquum tenuerunt flumina nomen.
Deſierat Galatea loqui: cœtuq; ſoluto
Diſcedunt: placidiſq; natant nereides undis.
Scylla redit (neq; enim medio ſe credere ponto
Audet) & aut bibula ſine ueſtibus errat harena:
Aut ubi laſſata eſt ſeductos nacta receſſus
Gurgitis: incluſa ſua membra refrigerat unda.
Ecce fretum ſcindens alti nouus incola ponti
Nuper in euboica uerſis anthedone membris
Glaucus adeſt: uiſæq; cupidine uirginis ardet:
Et quæcũq; putat fugientem poſſe morari
Verba refert. fugit illa tamen ueloxq; timore
Peruenit in ſummũ poſiti prope littora montis:
Ante fretum eſt ĩgens apicem cõiectus in unum
Lõga ſub arboribus conuexus ad æquora uertex:
Cõſtitit hic. & tuta loco monſtrumne: deuſne
Ille ſit: ignorans admiraturq; colorem:
Cæſariemq; humeros ſubiectaq; terga tegẽtem:

Vltimaq; excipiat quod tortilis inguina piſcis.
Senſit: & innitens quæ ſtabat proxima moli:
Non ego prodigium: nec ſum fera belua uirgo:
Sed deus inquit aquę. nec maius i æquore ,pteuſ
Ius habet & triton athamantiadeſq; palæmon.
Ante tamen mortalis eram. ſed ſcilicet altis
Deditus æquoribus. tantum exercebar in illis.
Nam modo ducebam ducentia retia piſces.
Nũc in mole ſedens moderabar arũdine linum.
Sunt uiridi prato confinia littora: quorum
Altera pars undis. pars altera cingitur herbis:
Quas neq; cornigeræ morſu læſere iuuencę.
Ne placidę carpſiſtis oues: hirtæue capellæ:
Non apis inde tulit colectos ſedula flores.
Non data ſunt capiti genialia ſerta: nec unquam
Falciferæ ſecuere manus. ego primus in illo
Ceſpite conſedi: dum lina madentia ſicco.
Vtq; recenſerem captiuos ordine piſces:
Inſuper expoſui: quos aut in retia caſus:
Aut ſua credulitas in aduncos egerat hamos:
Res ſimilis fictę. ſed quid mihi fingere prodeſt?
Gramine contacto cœpit mea præda moueri:
Et motare latus: terraq; ut in æquore niti.
Dũq; moror: mirorq; ſimul: fugit oís in undas
Turba ſuas: dominũq; nouũ littuſq; relinquũt.
Obſtupui: dubitoq; diu: cauſamq; requiro:
Num deus hoc aliquis. nũ ſuccus fecerit herbæ.
Quæ tamẽ has inquã uires habet herba? manuq;
Pabula decerpſi: decerptaq; dente momordi.
Vix bene combiberant ignotos guttura ſuccos:
Cum ſubito trepidare intus præcordia ſenſi
Alteriuſq; rapi naturæ pectus amore.
Nec potui reſtare diu. repetendaq; nunq̃
Terra uale dixi: corpuſq; ſub æquora merſi.
Dii maris exceptum ſocio dignantur honore.
Vtq; mihi: quęcunq; feram mortalia: demant:
Oceanumq; tethynq; rogãt. ego luſtror ab illis:
Et purgante nefas nouies mihi carmine dicto
Pectora fluminibus iubeor ſupponere cẽtum:
Nec mora. diuerſis lapſi de partibus amnes:
Totaq; uertuntur ſupra caput ęquora noſtrum:
Quæ poſtq̃ redeunt: alium me corpore toto
Ac fueram nuper: nec eundem mente recepi.
Hactenus acta tibi poſſum memorãda referre:
Hactenus & memini, nec mens mea cętera ſenſit.

Tortilis piſcis. qui ſe facile torquet. Vltima inguina. Vltimam inguinum partem. Ad id autẽ alludit poeta quod ſtrabo ait glaucum in balenam fuiſſe tranſfiguratum. Senſit. Animaduertit glaucus eam mirari. & addubitare utrũ deus an monſtrum eſſet. Et innitens moli. Ad hærens rupi & ſaxo. Non ego prodigium. Monſtrũ. Sed deus aquæ. Sed deus marinus. Maius ius. Majorem potentiam. Sed ſcilicet altis deditus æquoribus. Sed piſcandi in mari ſtudioſus. Significat enim glaucus ſe fuiſſe piſcatorẽ.

Tantum. Solum. Nam modo ducebam. iterdum inquit glaucus retibus. interdum hamis piſces capiebam. Ducebam. Trahebã. Linũ. hami lineam. Sunt uiridi prato. Topographia & loci deſcriptio. Morſu læſere. Depauere.

Genialia ſerta. genio ac uoluptati conuenientes Corõas. In illo ceſpite. In illo herboſo littore. Ceſpes enim dicitur terra cũ ,ppria herba auulſa. Recenſerem. Dinumerarem. Captiuos. Captos. Lina madentia. retia madefacta p metonymiam. Inſuper. Deſuper. Superne. Egerat. Impulerat. Res ſimilis. fictæ. Videbit ſub audiendum. Sed quid mihi fingere prodeſt? ac ſi diceret. Nullam habeo cauſam cur fingere debeam. Gramine. herba. Mea præda. Capti piſces iamq; mortui. Niti. ſalire. Salientes enim niti ſolent: ut longiores edant ſaltus. Motare. frequenter mouere. Dumq; moror mirorque ſimul. Agnominatio lepida. Has uires. Tantã uim ut mortuos piſces uiuos efficere poſſit. Trepidare. ſalire moueri. Pectus rapi. animũ teneri. Alterius naturæ. æquoris ac piſcis. Reſtare. Reſiſtere amori & cupiditati alterius naturæ. Socio honore. Nam me quoq; in ſuum numerum admiſerũt. Feram. Habeam.

Demant. auferunt. Luſtror. purgor. Nefas. Impietatem humanamq; infirmitatem. Supponere. Subiecere. De diuerſis partibus. De diuerſis regionibus. Quæ poſtq̃ redeũt. poſtq̃ ĩquit fluui æquoraq; a me receſſerũt: aliũ me eſſe pcepi: q̃ pauloãte fuerã. Recepi. percepi.

Nec eundẽ mente. Nã mentẽ quoq; mutaueram. Acta memorãda. facta memoria digna.

Viridem ferugine.cæruleam & ſub nigram.Ferrugo nanq; eſt: ut Seruius exponit:purpura nigrior. Vnde Vergi.Cum caput obſcura nitidum ferrugine texit. Verro.traho. Cruraq; pinnigero.crura ſua ait glaucus:in piſcis quidem caudam fuiſſe tranſformata. Curuata.cum inflexione quadam mutata. Pinnigero piſce.in piſcem pinnas habentem. Non tangeris.non moueris. Furit.in furorem ſtimulatur. Iritatus.indignatus.Ira inflammatus. Prodigioſa atria.ædes monſtrorum plenas. homines nanq; multi in feras uarias mutati illic detinebantur. Titanidos circes.titani.hoc eſt ſolis filiæ.

Hãc ego tum primum uiridem ferrugine barbã
Cęſariemq; meam:quã longa per æquora uerro:
Ingenteſq; humeros & cærula brachia uidi:
Cruraq; pinnigero curuata nouiſſima piſce:
Quid tamẽ hęc ſpẽs? qd diis placuiſſe marinis?
Quid iuuat eſſe deum? ſi tu non tangeris iſtis?
Talia dicentem.dicturum plura reliquit
Scylla deum.furit ille:iritatuſq; repulſa
Prodigioſa petit titanidos atria circes.

P.Ouidii Naſonis metamorpho. Liber.xiiii.

Amq; giganteis iniectã fau
cibus ætnam:
Aruaq; cyclopum: quid ra
ſtra.quid uſus aratri
Neſcia:nec quicquã iunctis
debentia bobus
Liquerat euboicus tumidarum cultor aquarum.
Liquerat & zanclen:aduerſaq; mœnia rhegi:
Naufragũq; fretũ:gemino quod littore preſſum
Auſoniæ ſiculæq; tenet confinia terrę.
Inde manu magna tyrrhena per æquora uectus:
Herbiferos adiit colles:atque atria glaucus
Sole ſatæ circes uariarum plena ferarum.
Quam ſimul aſpexit dicta acceptaq; ſalute:
Diua dei miſerere precor.nam ſola leuare
Tu potes hunc dixit(uidear mõ dignus)amorẽ.
Quanta ſit herbarum titani potentia nulli:
Quã mihi cognitius: qui ſum mutatus ab illis.
Neue mei non nota tibi ſit cauſa furoris:
Littore in italico meſſenia mœnia contra
Scylla mihi uiſa eſt.pudor eſt promiſſa proceſq;
Blanditiaſq; meas contemptaq; uerba referre.
At tu ſiue aliquod regnũ eſt in carmine:carmen
Ore moue ſacro.ſiue expugnatior herba eſt:
Vtere temptatis operoſæ uiribus herbę.
Nec medeare mihi:ſaneſq; hęc uulnera mando.
Fineq; nil opus eſt.partem ferat illa caloris.
At circe(neq; enim flammis habet aptius ulla
Talibus ingenium)ſeu cauſa eſt huius in ipſa:
Seu uenus indicio facit hoc offenſa paterno:

Raphaelis Regii in quartumdecimum metamorphoſeos Ouidii librum enarrationes.

Amq; gigãteis. Glaucus cũ a Scylla fuiſſet ſpretus: ſe ad circen ſolis filiam herbis carminibuſq; potẽtiſſimã cõtulit:eãq; rogauit ut ſibi opẽ ferret efficeretq; carminibus: ut a ſcylla redamaretur. ſed circe illius ſtatim amore ꝯcapta ipſum in ſuos amplexus pellicere temptauit:a quo ſpreta cum fuiſſet:oẽm indignationem in Scyllã cõuertit:ac ſinũ quẽdam in quẽ deſcendere Scylla cõſueuerat:uenenis infecit: qbus pubetenus in uaria mõſtra cõuerſa: cũ ſibimetipſi diſpliceret: in fretũ ſiculum deſiliuit: ubi in circes odiũ Vlyſſis ſocios ſubmerſit:ac forſitan etiã Aeneæ ſtruxiſſet inſidias:niſi iam in ſaxũ fuiſſet cõuerſa:quod etiãnum a nautis uitatur. Giganteis faucibus.capitibus gigantũ:q oppreſſi ætna dicunt. Quid raſtra. ſint uerbũ quod ſæpe eleganter ꝑtermittitur:ſubaudiatur. Neſcia.arua nãq; illa nunq̃ fuerãt arata. Euboicus cultor.glaucus ãthedõius. Tumidarũq; aquarũ.periphraſis eſt maris. Liquerat & zanclen.zancle ut ĩ ſupiore diximus libro: eadẽ eſſe cum meſſena uidet. Aduerſaq; mœnia rhegi.Meſſenã ſignificat:quæ e regiõe rhegii poſita eſt.Rhegiũ aũt eſt urbs in finibus Calabriæ:ubi Sicilia ab italia diſtracta fuiſſe memorat. Vnde & rhegiũ ἀπο του ῥηγνυσθαι dictũ eſt. hoc eſt.ab abrumpẽdo:q; eo in loco Sicilia ab Italia fuerit abrupta:ut Pli.tradit. Naufragũq; fretũ. in quo multa fiunt naufragia. Preſſum.anguſtatũ. Gemino littore.duobus littoribus Italico & ſiculo. Auſoniæ ſiculæq; tenet cõfinia.freto nãque ſicilia ab Italia diſterminatur. Inde.a freto. nam mare inferũ:quod & tyrrhenũ uocat:uſque ad fretũ ꝓtenditur. Herbiferos colles.circeũ ſignificat:in quo mõte circe dr̃ habitaſſe:quæ homines carminibus ſucciſq; herbarũ in feras conuertebat. Simul.poſtq̃. Modo.dummõ. Leuare.leuẽ facere. Titani.o circe filia titãis & ſolis. Cognitius.notius. Qui ſum mutatus.cauſam exponit:cur nulli ſit notius quanta ſit herbarum potentia q̃ ſibi:qa inqt ab illis ſum cõuerſus ex homine in deũ marinũ. Mei furoris.amoris tam uehemẽtis. Meſſenia mœnia contra.e regione Meſſenæ urbis:quam & zanclen appellatam fuiſſe diximus.eſt aũt anaſtrophe. ꝓpoſitionãq; quæ ꝓponi debet poſtpoſita eſt. Pudor eſt referre.me pudet tibi narrare.blãditiis nãq; uſuſ erat glaucus deo nõ cõuenientibus. Aliquod regnũ.aliqua potentia. Expugnatior.potentior. ad expugnandũ & uincendũ. Operoſæ.efficaſ

Scyllæ inguina in canes

cis. Fineq; nil.qa nihil opus est fine. hoc est.nolo ut amori meo finis imponatur. Partem ferat illa caloris. hoc est.illa quoq; mei amore capiatur. Vellet.n.glaucus efficeret Circe:ut a Scylla redamaretur. Ingenium aptius.naturā aptioré & inclinatiorem. Talibus flāmis.talibus amoribus. In ipsa.in ipsius uolūtate ad amo res libidinéq; ꝓna. Indicio paterno.indicio solis:qui illius cū marte cōcubitum uulcano indicauit:quare Ve nus indignata oēm solis ꝓgeniē turpissimis amoribus ingnauit. Volentē.me ſubaudiamus. Pariliq; cupidi ne.pari amore. Dignus eras.ultro poteras rogari.sponte ingt ob pulchritudinem tuā poteras ac debebas a Scylla rogari. Adsitq; tuæ fiducia formæ.hoc e tuæ pulchritudini cōfide. Voueo.uotis exopto hinc aūt ostēdit glaucū singulari quadā pulchri tudine fuisse ornatū. Spernētem.scyllam. Se- quenti redde uices. me uicissim sequere ac reda ma. Vnoq; duas ulciscere facto.& me quæ ubi ea quæ rogasti:concedere nolo:& Scyllā quæ te est aspernata. Prius ī æquore. ante rerū natura cōmutabit:q̄ ego ab amāda scylla desistā. Frō des.arbores.ps.n.ꝓ toto p synegdochen frequē ter usurpat. Algæ.herbæ sūt maris peculiares.

Sospite scylla. incolumi & uiua. Quatinus. quoniā.quatenus uero in quātū significat. Læ dere nō poterat.deus.n.erat. Amās.causa cur nollet:qa amans. Repulsa ueneris.ꝓp coitus re pulsam. Infamia pabula.infames herbas ꝓp no cumēta. Hecateia carmina.incātatiōes ab heca te matre acceptas. Cærula uelamina.cæruleas uestes & nigras. Processit.excessit. Feruēteſq; æstibus undas periphrasis est freti:quod a feruē do est dictū.Significat aūt scyllā pedibus fretum fuisse ingressam. Ponit uestigia.ingreditur. Sū maq; decurrit.hoc ē. p sūmitatē maris currit sic cis pedibus:q; nisi eēt dea : maxime mirandū fo ret. Paruus erat gurges. gurgitē describit ī quo se lauare solebat scylla glauci amica. Medio cū plurimus orbe sol erat.periphrasis est meridiei.

Medio orbe.medio cælo. Præuiciat.ante infi cit.ꝓcorrumpit. Portētificis uenenis. portenta ac mōstra faciētibus. Inqnat.inficit. Pressos la tices.succos exꝓssos ex herbis noxiis. Magico ore.hypallage est.magicū.n.carmē accipimus.

Demurmurat.dehorsum murmurat. Fœda- ri.deturpari. Abigit.depellit manibus. Ora ꝓterua.improba.rabida. Corpus femoꝝ. car nē ac pulpā sūmaꝝ coxaꝝ.femora.n.sūmitates coxaꝝ dicūtur: ac ꝓ inguinibus ponūtur. unde femoralia declinant:qbus pudēda tegunt. Cer bereos rictus.ora canū cerbero similium. Stat horret. Inguinibus trūcis.mutilatis.nam ingui na in canes fuerāt cōuersa. Vtero extante.emi nente uentre. Coercet.cōtinet.cōprimit. Fle uit amans glaucus . qa amās fleuit scyllæ fatum.

Scylla loco māsit.in eodē gurgite remānsit. In circes odium.sciebat.n.ulyssem a Circe amari. Multos aūt e sociis suis in freto siculo amisit ulys ses:ut in odyssea narrat homerus. Mox.paulo post. Teucras carīas.naues æneæ troiāi. Fue rat mersura.submersisset:nisi quo tpe illac transi uit æneas:in scopulū iam mutata fuisset. Ni pri us ī scopulū.ut & alii geographi : & pli.ī primis scribūt.scylla saxū est ingens freto iminēs:quod

Talia uerba refert. melius sequere uolentem:
Optantemq; eadem: pariliq; cupidine captam,
Dignus eras: ultro poteras certeq; rogari:
Et si spem dederis: mihi crede: rogaberis ultro.
Ne dubites: adsitq; tuæ fiducia formæ.
En ego cum dea sim. nitidi cum filia solis.
Carmine cū tātū: q̄tum quoq; gramine possim:
Vt tua sim: uoueo. spernentem sperne. sequenti
Redde uices: unoque duas ulciscere facto.
Talia temptanti: prius inquit in æquore frondes
Glaucus: & in summis nascētur montibus algę:
Sospite q̄ scylla nostri mutentur amores.
Indignata dea est: & lædere quatinus ipsum
Non poterat: nec uellet amans: irascitur illi:
Quæ sibi prælata est: ueneriq; offensa repulsa:
Protinus horrendis infamia pabula succis
Conterit: & tritis hecateia carmina miscet.
Cærulaq; induitur uelamina: perq; ferarum
Agmen adulantum media processit ab aula.
Oppositumq; petens contra zancleia saxa
Rhegion ingreditur: feruentesq; æstibus undas:
In quibus ut solida ponit uestigia terra:
Summaq; decurrit pedibus super æquora siccis.
Paruus erat gurges curuos sinuatus in arcus:
Grata quies scyllę: quo se referebat ab æstu
Et maris & cæli: medio cum plurimus orbe
Sol erat & minimas a uertice fecerat umbras.
Hunc dea præuitiat: portentificisq; uenenis
Inquinat. hic pressos latices radice nocenti
Spargit: & obscurum uerborꝝ ambage nouorꝝ
Ter nouies carmen magico demurmurat ore.
Scylla uenit: mediaq; tenus descenderat aluo:
Cum sua fœdari latrantibus inguina monstris
Aspicit. ac primo non credens corporis illas
Esse sui partes: refugitq;: abigitq;: timetq;
Ora proterua canū. sed quos fugit. attrahit una.
Et corpus quęrens femorum crurūq; pedumq;:
Cerbereos rictus pro partibus inuenit illis.
Statq; canum rabies: subiectaq; terga ferarum
Inguinibus truncis uteroq; extante coercet.

in parte ſupiore humanam habet effigiem: in inferiore uero plures habet caurenas: qbus undæ refractæ latratus canũ & lupoꝝ ululatus referre uidentˇ. Hunc ubi troianæ. Errores Aeneæ deſcribit poeta: ut cũ ad pithecuſã eũ deduxerit inſulam: cõmodius Cercopũ in ſimias metamorphoſin deſcribere poſſit. Auidã charybdim quæ deuorat naues atq; euomit. Nõ bene latura. nã ſeipſam interfecit: ut ex carmine Vergilião etiã pueris eſt notũ. Sidonis. dido ſidonia. Decepta. ab ænea qeam reliqt: quæ ſibi illũ ut maritũ copularat. Hare noſæ terræ. carthaginis. unde Hiarbas apud Verg. Cui littus arandũ dedimus. Ad fines erycis. mons eſt Siciliæ eryx ab eryce amyci Bebryciꝝ Regis & ueneris filio denominatus: q uiribus corpis præſtans: tandẽ cũ hercule ceſtibus pugnans occubuit. unde uenus erycina fuit appellata. Iris iunonia. a iunõe miſſa. notũ ẽ aũt hoc ex. v. Verg.

Fleuit amans glaucus: nimiumque hoſtiliter uſæ
Viribus herbarum fugit connubia circes.
Scylla loco manſit: cumq; eſt data copia: primũ
In circes odium ſociis ſpoliauit ulyſſem.
Mox eadem teucras fuerat merſura carinas:
Niprius in ſcopulũ: qui nũc quoq; ſaxeus extat:
Tranſformata foret. ſcopulũ quoq; nauita uitat.
Hunc ubi troianæ remis auidamq; charybdim.
Euicere rates: cum iam prope littus adeſſent
Auſonium: libycas uento referuntur ad oras.
Excipit ænean illic animoq; domoq;
Non bene diſſidium phrygii latura mariti
Sidonis: inque pyra ſacri ſub imagine facta
Incubuit ferro: deceptaq; decipit omnes.
Rurſus harenoſæ fugiens noua mœnia terræ:
Ad ſedes erycis fidumq; relatus aceſten
Sacrificat: tumulumque ſui genitoris honorat.
Quaſq; rates iris iunonia pene cremarat:
Soluit: & hippotadę regnum terraſq; calenti
Sulfure fumantes: acheloidumq; relinquit
Sirenũ ſcopulos: orbataq; pręſide pinus
Inarimen prochytenq; legit: ſteriliq; locatas
Colle pithecuſas habitantum nomine dictas.
Quippe deũ genitor fraudẽ & periuria quódam
Cercopum exoſus gentiſque admiſſa doloſæ
In deforme uiros animal mutauit: ut idem
Diſſimiles homini poſſent: ſimileſq; uideri:
Membraq; contraxit: nareſque a fronte remiſſas
Contudit: & rugis perarauit anilibus ora:
Totaq; uelatos flauenti corpora uillo
Miſit in has ſedes: nec non prius abſtulit uſum
Verborum: & natę dira in periuria linguæ.
Poſſe queri tantum rauco ſtridore reliquit.
Has ubi pręteriit: & parthenopeia dextra
Mœnia deſeruit: leua de parte canori

Scylla ĩ ſcopulũ

Cercopes in ſimias.

ta: cũ ab eo: ut qcquid uellet peteret hortante impetraſſet: ut tot annos uiueret: quot i manu harenas tenebat: oblita eſt adiicere uoto: ne unq; ſeneſceret. quare cũ phœbo morẽ gerere noluerit ad tantũ decrepitatis puenit ut a corpe derelicta tota in uocẽ fuerit cõmutata. Parthenopeia mœnia. Neapolim: q & parthenope ab una ſirenũ illic ſepulta fuit appellata. Canori æolide. Miſeni æoli filii: quo nõ ꝓſtanti or alter ære ciere uiros martẽq; accendere cantu: ut canit Vergilius. unde etiã ꝓmontoriũ miſenum fuit appellatũ. Littora cumaꝝ. cumæ urbs campaniæ antiqſſima Italicaꝝ urbiũ atq; ſiculaꝝ a chalcidenſibus qdem cõdita: ut Strabo ingt. Sed

Aeneas ad infe-ros.

a Cumæis denominata. Nam coloniæ ductores hippocles cumæus & Megasthenes chalcydẽsis inter se pepigerunt: ut chalcydensium qdem colonia esset. a cumæis uero nomen acceperet. alii ἀπὸ τῶν κυμάτων. hoc est. ab undis cumas scribunt fuisse denominatas. Viuacis Sibyllæ. quæ multos annos uixit. ibylla uero ex sentẽtia .M. Varronis ois fœmina uates nũcupat uel ab unius Delphidis noĩe. uel a cõsiliis deoꝝ enunciandis. σίουσ. n. deos ex consiliũ βουλιαν appellabant æolico genere sermonis. Itaq; sibyllã dictã esse quasi θεου βουλας scribit Varro eas que decẽ numero fuisse: quas qdẽ oẽs enumeravit sub auctoribus q de singulis scriptitarunt. Prima aũt fuit psica. Secunda libyca. Tertia delphica. Quarta cimmeria. Quinta erythræa. Sexta samia. Septima cumana noĩe Amalthea: quæ ab aliis Herophilæ uel Demophilæ noĩatur. Octaua helleſpontiaca. Nona phrygia. Decima Tyburs noĩe Albumea. Cæteꝝ Cumana ad quã p uenisse Aeneã Ouidius narrat: nouem libros attulisse ad regem Tarquinũ priscũ narratur ac p eis trecentos Philippeos postulasse. rexq; aspnatus pretii magnitudinẽ mulieris ĩ samã derisisse. Illa incõspectu regis tres cõbusisse: ac pro reliqs idem pretiũ postulasse. Tarquinius mĩtomagis mulierẽ insanire putasse: q demo tribus aliis exustis cũ in eodẽ prætio pseueraret: motus rex resi duos trecentis auris emisse. Manes paternos. aĩam anchisæ patris. Furibũda. furenti similis.

Sibylla in uocẽ

Deo recepto. apolline accepto. Dextera. fortitudo. Per ferrũ. p ensem: quo multos hostium interfecit æneas. Pietas spectata p ignes. nã ex incendio troiano & deos penates & prẽm anchisen humeris exportauit æneas. Elysiasque domos. elysium a poetis fingitur locus esse apud inferos: ubi animæ eoꝝ qui bene uixerunt quiescere in sũma felicitate dĩr. Regna nouissima. inferos. Simulacraq; cara parẽtis. hoc ex eoꝝ opinione dictũ est qui aiunt hoĩem ex tribus cõstare. anima. corpe. & simulacro. Animãq; cælũ petere. Corpus reddi terræ. Simulacrũ ad inferos descendere. Inuia uirtuti nulli est uia. nã subaudiatur. est. n. snĩa causam continens cur sit ad inferos descensurus æneas. Iunonis auernæ. Proserpinæ. Nemus. n. iuxta auernum & plutoni & proserpinæ fuit dicatũ. Formidabilis orchi. formidandi plutonis. Inde ferens lassos. ab inferis reuertens. Lassos passus. hypallage est. ipse. n. lassus intelligitur. Fallit sermone laborem. hoc est loquendo efficit: ut labor non sentiatur. Numinis instar: ad similitudinem deæ p dea. Muneris esse tui. Me uitam abs te dono accepisse.

Tribuam tibi thuris honores. hoc est. tibi tanq; deæ sacrificabo. Et suspiratibus haustis. suspiriis tractis. Humanũ. mortale. Dignare. dignũ puta. Lux æterna. uita perpetua. Patuisset. ex posita & aperta fuisset. Optatis potiere tuis. uo

Aeolidæ tumulũ: & loca fœta palustribus uluis.
Littora cumarum: uiuaciſq; antra sibyllę
Intrat: & ut manes adeat per auerna paternos
Orat. at illa diu uultum tellure moratum
Erexit: tandemq; deo furibunda recepto:
Magna petis dixit uir factis maxime: cuius
Dextera per ferrum. pietas spectata per ignes.
Pone tamen troiane metum. potiere petitis:
Elisiasq; domos: & regna nouissima mundi
Me duce cognosces: simulacraq; cara parentis.
Inuia uirtuti nulla est uia. dixit: & auro
Fulgentem ramum silua iunonis auernæ
Monstrauit: iussitq; suo diuellere trunco.
Paruit æneas: & formidabilis orchi
Vidit opes: atauosq; suos: umbramq; senilem
Magnanimi anchisæ. didicit quoq; iura locorũ.
Quæq; nouis essent adeunda pericula bellis.
Inde ferens lassos auerso tramite passus
Cum duce cumęa fallit sermone laborem.
Dũq; iter horrendum p opaca crepuscula carpit:
Seu dea tu præsens: seu diis gratissima dixit:
Numinis instar eris semper mihi: meq; fatebor
Muneris esse tui: quæ me loca mortis adire.
Quę loca me uisæ uoluisti euadere mortis.
Pro quibus aerias meritis cuectus ad auras
Templa tibi statuã. tribuã tibi thuris honores.
Respicit hunc uates: & suspiratibus haustis
Nec dea sum dixit: nec sacri thuris honore
Humanum dignare caput. neu nescius erres:
Lux ęterna mihi carituraq; fine dabatur:
Si mea uirginitas phœbo patuisset amanti.
Dum tamen hanc sperat. dũ pręcorrũpere donis
Me cupit: elige ait uirgo cumęa: quid optes.
Optatis potiere tuis. ego pulueris hausti
Ostendens cumulũ: quot haberet corpa puluis:
Tot mihi natales contingere uana rogaui.
Excidit: ut peterem iuuenes quoq; p trinus ãnos.
Hos tamen ille mihi dabat ęternãq; iuuentam:
Si uenerem paterer. contempto munere phœbi
Innuba permaneo. sed iam felicior ętas
Terga dedit: trẽuloq; gradu uenit ęgra senectus:
Quæ patienda diu. nam iam mihi sæcula septẽ
Acta uides. supest numeros ut pulueris æquem
Tercentum messes. tercentum musta uidere.
Tempus erit: cum de tanto me corpore paruam

ti tui compos ſies. Pulueris hauſti.eruti. Tot natales.tot annos. Vana.ſtulta. Excidit. e memoria fugit. oblita ſum. Hos tamē ille mihi dabat.dediſſet. Si ueneré paterer.ſi paſſa fuiſſem illū coīr mecū. Innuba.uirgo.ſine nuptiis. Felicior ætas.iuuenilis ætas. Terga dedit.fugit. Aegra ſenectus.ab effectu ꝙ ægros hoīes reddat. Quæ patienda diu.quæ mihi p longum tp̄s eſt toleranda. Sæcula ſeptē. ſeptīgentos ānos. nā ſæculum centū annoꝝ ſpatiū cōplectit. Supeſt uidere.poetica locutio.ſupeſt ut uideā. Tercentū meſſes & muſta.tercentū ānos intelligimus. Talia cōuexum.pulchra phantaſia ad deſcribendā ſocioꝝ Vlyſſis ī uarias feras metamorphoſin deſcēdit poeta.ac eorūdem in humanā figuram reſtitutionē. Macareum.n. neritium atq; achimeniden ulyſſis comites fingit ea quæ ſibi euenerunt cōmemorare. De odyſſea aūt Homeri hæc ſumūtur. Cōuexum.p iter arduum Memorāte. narrāte. Euboicā in urbē. Cumas dicit: q̄ a chalcydenſibus cōditæ fuerūt.

Longa dies faciat: conſumptaq; membra ſenecta
Ad minimū redigētur onus. nec amata uidebor:
Nec placuiſſe deo. phœbus quoq; forſitan ipſe
Vel non agnoſcet: uel dilexiſſe negabit.
Vſq; adeo mutata ferar. nulliq; uidenda.
Voce tamen noſcar. uocem mihi fata relinquent.
Talia conuexum per iter memorante ſibylla:
Sedíbus euboicam ſtygiis emerſit in urbem
Troius æneas: ſacriſque ex more litatis
Littora adit nondum nutricis habentia nomen.
Hic quoq; ſubſtiterat poſt tedia longa laborum
Neritius macareus comes experientis ulyſſei.
Deſertum quondam mediis in rupibus ætnæ
Noſcit achimeniden: improuiſoque repertum
Viuere miratur. quis te caſus ue deus ue
Seruat achimenide? cur inquit barbara graium
Prora uehit? petitur ueſtra quæ terra carina?
Talia querenti iam non hirſutus amictu.
Iam ſuus: & ſpinis conſerto tegmine nullis
Fatur achimenides. iterum polyphemon & illos
Aſpiciam fluidos humano ſanguine rictus:
Hæc mihi ni potior domus eſt ithaciq; carina.
Si minus æneam ueneror genitore: nec unq̄
Eſſe ſatis potero: præſtem licet omnia: gratus.
Quod loquor & ſpiro: cęlumq; & lumina ſolis
Aſpicio. poſſim ne ingratus & immemor eſſe?
Ille dedit: quod non anima hęc cyclopis in ora
Venit: & ut lumen iam nunc uitale relinquam:
Vt tumulo: aut certe non illa condar in aluo.
Quid mihi tunc animi: niſi timor abſtulit omnē
Senſum aīumq;: fuit? cū uos petere alta relictus
Aequora conſpexi? uolui inclamare: ſed hoſti
Prodere me timui: ueſtræquoque clamor ulyſſis
Pene rati nocuit. uidi cum monte reuulſum
Immanem ſcopulum medias permiſit in undas.
Vidi iterum ueluti tormenti uiribus acta
Vaſta giganteo iaculantem ſaxa lacerto.
Et ne deprimeret fluctuſq; lapiſq; carinam:
Pertimui: iam me non eſſe oblitus in illa.
Vt uero fuga uos ab acerba morte reduxit:

Nutricis nomē. caietæ. nā Caieta nutrix æneæ fuit: q̄ moriēs & urbi & portui nomē dedit: ut carmine Vergiliano eſt notū. Tu quoq; littoribus noſtris æneia nutrix Aeternā moriēs famam caieta dediſti. Neritius macareus. hic ſorte ad circes potentiā explorandā ab Vlyſſe miſſus cū potionē ab ipſa Circe acceptam guſtaſſet: una cum oībus ſociis: p̄ter unū Eurylochum: qui nihil bibere uoluit: in porcū fuit cōuerſus: ſed precibus ulyſſis circe eos tandem priſtinæ reſtituit figuræ. achimenides.

Hic quoq; ſubſtiterat. illic quoque remanſerat. Neritius. ithaceſius. neritus. n. ithacæ mons ē. Experientis ulyſſei. expti multa & paſſi ulyſſis. Deſertū quōdam. olim derelictū. Noſcit achimenidē. achimenides timore polyphemi cyclopis in ſicilia ab ulyſſe relictus ab ænea illac nauigāte fuit exceptus: ut ex carmine Verg. etiā pueris eſt notū. Seruat. ſeruauit. putabat. n. macareus illū p̄iſſe. Cur barbara graiū. miratur macareus achimetiden græcū: Vlyſſiſq; comitē cū troianis græcorum hoſtibus nauigare. Petitur terra q̄ ueſtra carina? hoc eſt. quo nauigatis? Iā nō hirſutus amictu. iam nō aſperis indutus ueſtibus: q̄les ī ætna latitās gerebat. alludere aūt poeta uidetur ad ea q̄ de achimenide Vergil. ſcribit. Cū ſubito e ſyluis macie confecta ſuꝑma Ignoti noua forma uiri miſerādaq; cultu Procedit: ſupplexq; manus ad littora tēdit. Reſpicimus. dira illuuies immiſſaq; barba Cōſertū tegimē ſpinis ac cætera graius Et quondā patriis ad troiā miſſus in armis. Iam ſuus. iā ſui iuris. Iterꝝ polyphemon. illi interrogationi reſpondet. Cur barbara graiū prora uehit? Se aūt ē gratū erga æneā oſtendit achimenides. Illos rictus fluidos. illa fluentia ora. Aſpiciā. optandi eſt modus. Ni potior domus ē. niſi melior & carior hæc domuſ ē mihi: q̄ ſit & mea & ulyſſis nauis. Q d̄ loquor & ſpiro. q d̄ uiuo. fatetur aūt achimenides ſe uitā ab ænea accepiſſe: illiq; ſe omnia debere. Eſt aūt ordo. ille dedit quod loquor & ſpiro. Poſſim ne ingratus: parentheſis qua ſignificat achimenides ſe nunq̄ in æneā ingratum eſſe poſſe. Vt lumen iam nunc uitale relinquam. hoc eſt. ut contingat me ſtatim mori. Vt tumulo condar. ſepeliar. illud autem uerbū dedit huc quoq; eſt referendū.

Aut certe.correctio est dicti prioris.posset enī in mari perire. In illa aluo.cyclopis notissima.

Quid animi fuit.quis animus esse debuit. Permisit.coniecit. Veluti torm̄ēti uiribus acta.tormentū instrum̄ētum est bellicū.a torquēdis &cū impetu mittendis lapidibus dictum. Acta.impulsa. Giganteo lacerto.maximo brachio quā tus gigantem deceret. p quod uasta Polyphemi magnitudo significatur. Deprimeret.demergeret. Fluctusue.saxoꝝ iactu excitatus. Iam menō esse oblitus in illa.pinde inqt timui:ac si in illa naue ego quoq; fuissem. Reduxit.liberauit.

Et luminis orbus.oculo priuatus. Incursat rupibus.incidit in saxa sic ut pedes lædat. Tabo. sanie corpoꝝ deuoratoꝝ. Execratur.detestat.

O siquis referat.ordo est.o q̄ nullū aut leue dānum lucis ademptæ: si qs casus referat mihi ulysses sem. Referat.reuehat. Sæuiat.sæuitiā ac crudelitatem exerceat. Laniem.lacerē. Inundet. undæ more impleat. Elisi artus.contusa mēbra.

Trepidēt.palpitent. Lucis adēptæ! effossi oculi. Hæc & plura ferox.locutus est.iactauit.simi leue uerbum est subaudiendū. Luridus horror. ab effectu:q; luridos &nigros faciat. Cæde.sanguine. Et inanem luminis orbem.circulū oculo uacuum. Membraq; uasta subaudiamus. Cōcretam.cōiunctā. Minimū tamen ipsa doloris. afferebat.eratue subaudiatur.se aūt ex morte: q̄ sibi instare uidebatur : minimum doloris cepisse Achimenides ait:q; uidebat Polyphemū oculo priuatum suæ crudelitatis pœnas dedisse. Rebar.opinabar.putabam. Hærebat.affixa erat.

Affligi.allidi. Semianimes.semimortuos.

Auidam cōdebat ī aluū.deuorabat. Sine sanguine.pallidus. Mandentēq; uidēs.qa uidebā. est.n.participiū cām significās : cur mæstus ac sine sanguine staret achimenides. Frusta.carnium partes. Glomerata.cōiuncta. Talia fata. talem mortē. Cupiduſq; moriri.moriēdi.est.n. græca figura.Moriri aūt secūdum quartā declinauit cōiugationem:cū frequētius secūdum tertiam dicatur. Glande famē pellens.glādibus & herba uescens. Ex spes. extra oēm spem constitutus. Et moui.cōmoui.psuasiq; ut me acciperet. Graium.græcum.ac si diceret sibi hostem.

Aeolus rex uentorum. Venti ī utre Vlyssi traditi.

Et turbæ. & comitum. Quæ tecum est credita ponto.quæ se tecum mari cōmisit. Aeolon ille refert.æolus iouis ex aceſta filia hippotæ troiani filius regnasse dicit apud insulas æolias ab ipso appellatas: qui ex consurgentibus nebulis ita uentos prædicebat futuros:ut eos in sua potesta te habuisse sit creditus. Adhunc:ut Home.scribit:cum ulysses pueniſſet quo cōmodius in patriam nauigaret:uentos in utre ligatos ab ipso accepit. Sed socii aurum esse putantes utrē soluerūt. unde erumpentes uenti maximā excitarūt tempestatē:q̄ ad æolū redire coacti fuerunt. Thusco profundo.in thusco mari. Hippotaden.hippotæ nepotem. Cohibentem.coercentem. continētē. Bo-

Ille quidem totam gemebūdus obābulat ætnā:
Prætemptataq; manu siluas:& luminis orbus
Rupibus incursat:fœdataq; brachia tabo
In mare ꝓtendēs gentem execratur achiuam:
Atque ait.o siquis referat mihi casus ulyssem:
Aut aliquem ex sociis:in quem mea sęuiat ira.
Viscera cuius edam.cuius uiuentia dextra
Mēbra mea laniem . cuius mihi sanguis inundet
Guttur:& elisi trepident sub dentibus artus:
Quā nullū aut leue sit dānū mihi lucis adēptæ!
Hęc & plura ferox.me luridus occupat horror
Spectantem uultus & iam nunc cæde madentes
Crudelesque manus: & inanem luminis orbem:
Membraq; & humano cōcretā sanguine barbā.
Mors erat ante oculos.minimū tamē ipsa doloris
Et iam prensurum. iā nunc mea uiscera rebar
In sua mersurum:mentique hęrebat imago
Temporis illius:quo uidi bina meorum
Ter quater affligi sociorum corpora terræ:
Dum super ipse iacens hirsuti more leonis
Viscera & carnes:cūq; albis ossa medullis:
Semianimesq; artus auidam cōdebat in aluum.
Me tremor inuasit.stabā sine sanguine mæstus:
Mādentemque uidens erectantemq; cruentas
Ore dapes : & frusta mero glomerata uomentē.
Talia fingebam misero mihi fata parari:
Perq; dies multos latitans:omnemq; tremiscens
Ad strepitū:mortēq; timens : cupiduſq; moriri.
Glande famē pellens: & mista frondibus herba.
Solus.inops.exspes.leto pœnæque relictus
Hanc procul aspexi longo post tempore nauem:
Orauiq; fugam gestu:ad littusq; cucurri:
Et moui:graiumque ratis troiana recepit.
Tu quoq; pāde tuos comitum gratissime casus:
Et ducis & turbę:quę tecum est credita ponto.
Aeolon ille refert thusco regnare profundo:
Aeolon hippotaden cohibentem carcere uentos:
Quos bouis inclusos tergo memorabile munus
Dulichium sumpsisse ducem:flatuq; secundo
Lucibus isse nouem:& terram aspexisse petitā.
Proxima post nonam cum sese aurora moueret:
Inuidia socios prædæque cupidine uictos
Esse ratos aurum dempsisse ligamina uentis:
Cū quibus isse retro:ꝑ quas modo uenerat undas:

Aeoliiq; ratem portus repetisse tyranni.
Inde lami ueterem lastrygonis inquit in urbem
Venimus. antiphates terra regnabat in illa.
Missus ad hunc ego sum numero cõitante duoꝝ
Vixq; fuga quæsita salus comitique mihique.
Tertius e nobis lęstrygonis impia tinxit
Ora cruore suo. fugientibus instat: & agmen
Concitat antiphates. coeunt: & saxa trabesq;
Coniciunt: merguntq; uiros: merguntq; carinas.
Vna tamen: quæ nos ipsumq; uehebat ulyssem:
Effugit. amissa sociorum parte dolentes
Multaque conquesti terris allabimur illis.
Quas, pcul hĩc cernis. ,pcul hinc (mihi crede) ui-
Insula uisa mihi. tuq; o iustissime troum (denda
Nate dea (neq; enim finito marte uocandus
Hostis es ænea) moneo fuge littora circes.
Nos quoq; circæo religata in littore pinu
Antiphatæ memores immansuetique cyclopis
Ire negabamus: & tecta ignota subire.
Sorte sumus lecti. sors me fidumq; politen:
Eurylochũq; simul nimiiq; elpenora uini:
Bisque nouem socios circęa ad mœnia misit:
Quę simul attigimus: stetimusq; in limine tecti:
Mille lupi mixtique lupis ursique leęque
Occursu fecere metum. sed nulla timenda:
Nullaq; erat nostro factura in corpore uulnus.
Quin etiam blandas mouere per aera caudas
Nostraq; adulantes comitant uestigia: donec
Excipiunt famulæ: perque atria marmore tecta
Ad dominam ducunt. pulchro sedet illa recessu
Solenni solio: pallamq; induta nitentem:
Insuper aurato circũuelatur amictu.
Nereides nymphæq; simul: quæ uellera motis
Nulla trahunt digitis. nec fila sequentia ducunt.
Gramina disponunt: sparsoq; sine ordine, flores
Secernunt calathis uariasq; coloribus herbas.
Ipsa quod hę facinnt: opus exigit. ipsa quis usus
Quoue sit in folio. quæ sit concordia mixtis
Nouit: & aduertens pensas examinat herbas.
Hęc ubinos uidit: dicta acceptaq; salute
Diffudit uultus: & reddidit omnia uotis.
Nec mora: misceri tosti iubet hordea grani:
Mellaq; uimq; meri & cum lacte coagula passo.
Quiq; sub hac lateant furtim dulcedine: succos
Adiicit. accipimus sacra data pocula dextra.

uis tergo. in utre ex tergore & pelle bouis confecto. Terrã petitam. ithacam expetitam. Proxima post nonam aurora. decima dies. Dempsisse ligamina uentis. dissoluisse uentos. Dulichium ducem. Vlyssem. Inde lami ueterem. Lamus antiquissimus Læstrygonum Rex fuit: qui populi fuerũt feritate famosi in ultimo Italiæ angulo habitantes. Ad eos cũ ueniisset ulysses: Antiphates regnabat: a quo nonnullis & nauibus & sociis fuit spoliatus. Læstrigones aũt primi post cyclopes siciliam habitasse feruntur. Ad hunc. ad illum. Tinxit. madefecit. Læstrygonis. antiphatæ. Concitat. Conuocat. Agmen. læstrygonum multitudinem. Coeunt. cõueniunt. cõcurrũt. Terris allabimur illis. ad illas terras naui gamus. Circæum autem manu ostendit quod quidem promontorium est latii: a circe dictum: in quo urbs erat nomine circæi. Procul uidenda. neq; enim tutum est accedere propius. Im mãsueti. crudelis. illud uero epitheton parum feritati cyclopis conuenire uidetur. Ire negabamus. nolebamus ire. Simul. postq̃. Tecti. domus. per synegdochen. Mille lupi. multi. finitus enim numerus p infinito est positus. Leæque. & leænæ. Sed nulla. ferarum subaudiatur. idcirco autem nulla earum timenda uidebatur: quia nondum humanitatem deposuerant: coq; hominibus adulabantur. Comitant. archaismos. comitantur enim nunc dicimus. Marmore tecta. marmoreis segmentis incrustata. Aurato amictu. aurato pallio. Gramina. herbas. Secernunt. discernũt. Variasq; coloribus herbas. uariorum colorum herbas. Opus. exigit. perficit. cõplet. Quis usus. quæ utilitas. Quo in folio. in qua herba. synegdochicos. a parte nãque totum intelligimus. Pensas. põderatas. neque enim pharmaca nisi ponderentur: recte cõponi possunt. Diffudit uultus. exhilarauit. Et reddidit omnia uotis. hoc est. omnia pro uotis respondit. Hordea tosti grani. hypallage ẽ. grana. n. ordei tosti itelligimus. Cũ lacte coagula passo. piphrasis est casei. Sacra. dextra execrabili.

Socii ulyssis ĩ porcos.

Arenti ore.ficco. per quod intelligimus ipſos fuiſſe bibendi auidos. Horreſcere.horridus fieri. Nec iam poſſe queri. & cœpi non poſſe queri & lamentari.iam enim in porcum fuerat conuerſus. Occalleſcere.in callum cõmutari. Pãdo roſtro.recuruo. Colla tumere toris.extantibus carnibus tumida fieri. Illa ueſtigia feci.brachia in crura anteriora fuiſſe cõmutata ait. Cũ que eadem paſſis. cum ſociis meis q eadem erãt paſſi in ſtabulo claudor. Tantum medicamina poſſunt.parentheſis eſt acclamationẽ continens in circes medicamenta. Maneret.eſſet. Abſillo certior.factus ſubaudiatur. Pacifer cylleniꝰ.mercuius qui ad pacem mittitur:quemadmodum iris ad diſcordiã. Moly uocant ſuperi. qđ ſubaudiatur.quod ſuperi uocant moly. De hac uero herba ex ſentẽtia homeri ſic Pli.ſcribit.laudatiſſima herbaꝝ eſt:homero teſte: q̃ uocari abdiis putat moly. Inuentionem eius Mercurio aſſignat : contraq; ſũma ueneficia demonſtrat.naſci eam hodie circa pheneum: & in cyllene arcadiæ tradunt ſpecie illa homerica radice rotunda nigraq; magnitudine cæpe.folio ſcyllæ. effodi autem difficulter.græci auctores florẽ eius luteum pinxere: cum Home.candidum ſcripſerit. Inueni e peritis herbaꝝ medicis: qui & in Italia naſci eam diceret : afferriq; mihi e campania aliquot diebus effoſſam inter difficultates ſaxeas radicis triginta pedes longæ:ac ne ſic quidem ſolidæ ſed abruptæ. Thalamo.in thalamũ. Cõiugii dotem.coitus præmium. Socioꝝ corpa. ut reſtituat ſociorum corpora priſtinæ figuræ.

Socii ulyſſis ĩ priſtinã figurã.

Moly herba.

Percutimur caput.poetica eſt ſynegdoche.Nã in proſa caput nobis percutitur diceremus. Magis hoc.tanto magis. Illum flentem. Vlyſſem. ſubaudiamus. Quã nos teſtantia gratos. ſe ante omnia gratias ulyſſi egiſſe ait. Hoc quoq; cũ multis.Pici iuuenis in auem ſui nominis portẽtoſam metamorphoſin narrat Achimenidi Macareus.nam picus ſaturni filius Rex fuit Latii: qui cum iam canentem ex Venilia Iani filiam duxiſſet uxorem:a Circe forte in uenatione uiſus ſtatimq; amatus: cũ ei morem gerere nollet in auẽ ſui nominis fuit mutatus. Paratis.inſtructis.

Picus ĩ auem

Ad talia ſacra.magica. Cum duce meo. cum Vlyſſe. Illa.famula. Signum.ſtatuam. Inſigne.ornatum. Accipe.audi. Adiice. adhibe. Proles ſaturnia.filius ſaturni. Forma uiro.tali erat pulchritudine: quali & ſtatua ipſius. Licet ipſe decorem. tantum fuiſſe decoris in uiuente Pico: quantum eſt in ipſius imagine ait.

Quæ ſimul arenti ſitientes hauſimus ore:
Et tetigit ſummos uirga dea dira capillos:
(Et pudet: & referam) ſetis horreſcere cœpi.
Nec iam poſſe queri. pro uerbis edere raucum
Murmur : & in terram toto procumbere uultu.
Oſq; meum ſenſi pando occalleſcere roſtro.
Colla tumere toris: & qua modo pocula parte
Sumpta mihi fuerant: illa ueſtigia feci.
Cumq; eadẽ paſſis (tantũ medicamina poſſunt)
Claudor in antra. ſuis ſolum caruiſſe figura
Vidimus eurylochum. ſolus data pocula fugit.
Quæ niſi uitaſſet: pecoris pars una maneret
Nunc quoq; ſetigeri: nec tantę cladis ab illo
Certior ad circen ultor ueniſſet ulyſſes.
Pacifer huic dederat florem cyllenius album.
Moly uocant ſuperi. nigra radice tenetur.
Tutus eo monitiſq; ſimul cæleſtibus intrat
Illedomum circes: & ad inſidioſa uocatus
Pocula: conantem uirga mulcere capillos
Reppulit: & ſtricto pauidam deterruit enſe.
Inde fides: dextræque datæ : thalamoq; receptus
Coniugii dotem ſociorum corpora poſcit.
Spargimur ignotæ ſuccis melioribus herbæ:
Percutimurq; caput conuerſę uerbere uirgę:
Verbaque dicuntur dictis contraria uerbis.
Quo magis illa canit: magis hoc tellure leuati
Erigimur: ſetæque cadunt: bifidoſq; relinquit
Rima pedes. redeunt humeri. & ſubiecta lacertis
Brachia ſunt. flentem flentes complectimur illũ.
Hæremuſque ducis collo. nec uerba locuti
Vlla priora ſumus: q̃ nos teſtantia gratos.
Annua nos illic tenuit mora: multaq; pręſens
Tempore tam longo uidi . multa auribus hauſi.
Hoc quoq; cũ multis: quod clã mihi rettulit una
Quattuor e famulis ad talia ſacra paratis.
Cum duce nanq; meo circe dum ſola moratur:
Illa mihi niueo factum de marmore ſignum
Oſtendens iuuenile gerens in uertice picum
Aede ſacra poſitum. multiſq; inſigne coronis:
Quis foret: & quare ſacra coleretur in æde.
Cur hanc ferret auem: quęrenti & ſcire uolenti
Accipe ait macareu: domineq; potentia quęſit
Hinc quoq; diſce meæ. tu dictis adiice mentem.
Picus in auſoniis proles ſaturnia terris
Rex fuit utilium bello ſtudioſus equorum.

Forma uiro quam cernis erat. licet ipſe decorem
Aſpicias: fictaq; probes ab imagine ueram.
Par animus formę. nec adhuc ſpectaſſe tot ānos
Q uinquēnē poteras graia quater edere pugna.
Ille ſuos dryades latiis in montibus ortas
Verterat in uultus. illum fontana petebant
Numina naiades: quas albula: quaſq; numici.
Quas anienis aquę: curſuq; breuiſſimus almo:
Nar ue tulit præceps: & opacæ farfarus undæ.
Q ueq; colunt ſcythicę ſtagnū nemorale dianæ:
Finitimoſq; lacus. ſpretis tamē omnibus unam
Ille colit nympham: quā quondam ī colle palati
Dicitur ancipiti peperiſſe uenilia Iano.
Hæc ubi nubilibus primum maturuit annis:
Prępoſito cunctis laurenti tradita pico eſt.
Rara quidem facie. ſed rarior arte canendi:
Vnde canens dicta eſt: ſiluas & ſaxa mouere
Et mulcere feras: & flumina longa morari
Ore ſuo: uolucreſq; uagas retinere ſolebat:
Quæ dum fœminea modulatur carmina uoce:
Exierat tecto laurentis picus in agros
Indigenas fixurus apros: tergumq; premebat
Acris equi: leuaq; haſtilia bina ferebat:
Phœniceā fuluo chlamydem cōprenſus ab auro.
Venerat in ſiluas & filia ſolis eaſdem:
Vtq; nouas legeret fœcundis collibus herbas:
Nomine dicta ſuo circęa reliquerat arua.
Q uæ ſimulac iuuenem uirgultis abdita uidit:
Obſtupuit. cecidere māu: quas legerat herbas:
Flammaq; per totas uiſa eſt errare medullas.
Vt primum ualido mentem collegit ab æſtu:
Quid cuperet faſſura fuit: ne poſſet adire
Curſus equi fecit: circūfuſuſq; ſatelles.
Non tamen effugies: uento rapiare licebit:
Si modo me noui. ſi non euanuit omnis
Herbarum uirtus. nec me mea carmina fallunt.
Dixit. & effigiem nullo cum corpore falſi
Finxit apri: pręterq; oculos tranſcurrere regis
Iuſſit: & in denſum trabibus nemus ire uideri.
Plurima qua ſilua eſt: & equo loca peruia nō ſūt.
Haud mora. cōtinuo prędę petit inſcius umbraſ
Picus: equiq; celer ſpumantiaq; terga reliquit.
Spemq; ſequens uanam ſilua pedes errat in alta.
Concipit illa preces: & uerba precantia dixit:
Ignotoſq; deos ignoto carmine adorat

Nec adhuc ſpectaſſe tot annos. ſignificat picū tum cum mutatus fuit: nondum ad .xx. ānos peruenisse. eſt autē ordo. Nec poteras edere ipſum quater quinquēnē ſpectaſſe tot annos graia pugna. hoc eſt. in paleſtra: quā idcirco graiam pugnam uocat: q a græcis fuit inſtituta. Innuit aūt eum uiſum fuiſſe iuniorem q̄ erat. quod uero quādā graiā paleſtrā ꝓ bello troiāo putāt accipiēdā mihi non ꝓbatur. Q uas albula. tybris q a colore aquæ prius albula dicebat. Q uaſq; numici. numicus flu. eſt laurentis agri: in quē æneam cecidiſſe ferunt. Q uas anienis aquæ. anio fluuius eſt latii haud longe ab urbe in tyberim defluens. Almo. fluuius haud longe ab urbe Roma diſtans: qui in tyberim non longe a fonte ingreditur. Vnde etiam a poeta breuiſſimo curſu eſſe dicitur. in almone autē ſingulis q̄buſq; ānis ſexto calen. aprilis: ut refert Macrobius: cybeles ſimulacrum lauari conſuetum erat. Nar ue tulit præceps. Nar. flu. eſt umbriæ in tyberim labens. Et opacæ farfarus undæ. Farfarus fluuius eſt Sabinorū. Scythicæ dianæ. quæ ab Horeſte una cum iphigenia ex taurica regione Ariciam uſq; allata fuit. Stagnum nemorale. inter nemora poſitum. nam ut Strabo ſcribit: Artemiſio ideſt Dianæ & luco & templo lacus adiacet ī ſtar pelagi fluctuans: qui undiq; ſyluis circūdat.

Canens pici uxor

Venilia. uxor fuit Iani antiquiſſimi Italiæ Regis. Ancipiti iano. bicipiti atq; bifronti. Rara quidem facie. ꝓſtans facie. omne enim rarum ꝓclarum eſt. Vnde canens dicta eſt. nam canēs nomine proprio uocabatur propter excellentē canendi peritiam. Morari. remorari. ſiſtere.

Ore ſuo. cātu ſuo. Exierat tecto. domo egreſſus erat. In agros laurentis. in agros laurētum. Laurentes enim populi fuerunt latii: a laurento urbe dicti. Fixurus. cōfecturus. percuſſurus.

Acris equi. ferocis. Phœniceam. purpureā.

Ab auro. ab aureo cingulo eomꝓhenſā & cinctam chlamydem habens. Et filia ſolis. etiam circe ſolis filia. Circæa arua. circæum montem: a circe denominatum: in quo circei oppidum fuit: ut p auloante diximus. Abdita. abſcondita.

Obſtupuit. emphaſis pulchra. hinc enim facile colligitur: q̄ta foret pici pulchritudo: qua ſtatī circe ita capta ē: ut obſtupuerit. Valido ab æſtu a uehementi amore. Circūfuſuſq; ſatelles. circū poſiti miniſtri. ē enim ſynegdoche. Licebit. ꝓlicet. q̄uis. Si modo me noui. meam potentiā.

Euanuit. uana facta eſt. Præter. iuxta. Trabibus. arboribus. ex quibus trabes fiūt. Inſcius. prædam non cognoſcens eſſe falſam. Vmbras ꝓdæ. Imaginem apri ſimulati & ficti. Spem uanam. umbram corporæ carentem. Errat. uagatur. Concipit illa præces. uota quibus a diis id quod cupiebat impetraret. Ignoto carmine. obſcuris & non intellectis uerbis.

Confundere.obſcurare. Patrio capiti.ſoli. Denſatur cælum.in nubem cogitur aer.ut inqt Verg. Cæcis.ignotis. Et abeſt cuſtodia regiſ. comites regis abſũt. Tibi.qui es mortalis. Cõ ſule.ſuccurre.medere. Durus.crudelis. Et q̃cũ que es ait.cum quodam contemptu hæc ait Picus:ac ſi diceret. etiam ſi eſſes filia Iouis nedũ ſolis. Ianigenam.Iano genitam. Retẽptatis.iteratis. Non impune feres.non abibis ſine pœna. Neq; reddere canenti.neq; redibis ad canentem. Diſces rebus ait.re ipſa inquit cognoſces. Circe eſt.hæc cum maxima indignatione dicuntur.perinde ac ſi diceret:circe læſa eſt:quæ omnium incantamentorum & uenificiorũ ẽ peritiſſima. Solito uelocius.citius q̃ ſolebat.iã enĩ in auẽ fuerat cõuerſus. Accedere.adiũgi. Duro.fera robora roſtro.hypallage eſt dura nanq; robora fero percuti roſtro intelligimus. Figit. pcutit. Fibula q; fuerat.fibula aurea.Momorderat.depilauerat.nã fibulæ ueſtes mordere uidentur:cum eas pilis priuent. Significat autẽ pici aureum baltheum in torquẽ fuluum: quo collum pici auis cingitur:fuiſſe conuerſum. Nec quicq̃ antiquum pico niſi nomina reſtat. picus martius idcirco hæc auis cognominatur:q; marti ſit cõſecratus. a pico autem picenum deducit Italiæ regio:quæ uulgo nunc Marchia anconitana uocatur: q; Sabini dum aſculum:cõtenderẽt in eoꝝ uexillo picus conſedit. Interea comites.pici comites cum uim circe afferre pararẽt:ĩ uarias feras conuerſi fuere. Tenuauerat.tenues ac ſubtiles reddiderat. eſt autem parentheſis qua narratio ueriſimilis efficitur. Criminibus ueris.uera criminatione. Vimq; ferunt.uiolentiam circe afferre uolunt. Inceſſere.inuadere.

Noctis deos.hecaten. plutonem & reliquos ĩferni deos. Ereboq; chaoq;.hoc ẽ. ab erebo uſque & chao incipiens circe:ſiue ab inferis deos noctis inuocat. Eſt enim erebus obſcuriſſimus ĩferni locus.unde ortam eſſe noctem Varro ſcribit Chaus autem quod chaos ĩ prĩo appellauit poeta:fuit quædam reꝝ omniũ confuſio:ex qua dii quoq; nati eſſe ferũtur. Ad illud autem Ouidius alludere uidetur: q; Pronapides poeta græcus ſcriptum reliquit Chaum Demogorgonis primi deorum omnium uxorẽ fuiſſe:ex qua Erebum terramq; ſuſcepit.unde nox. miſeria. egeſtas.fama.tartarus.cloto.lacheſis.atropos. pluton.multaq; alia nata eſſe fingunt. Edere.emittere. Tenues aiæ.ſine corpore.

Pici ſocii in feras.

Quo ſolet & niueæ uultum confundere lunę:
Et patrio capiti bibulas ſubtexere nubes.
Tunc quoq; cãtato denſatur carmine cęlum:
Et nebulas exhalat humus:cæciſq; uagantur
Limitibus comites:& abeſt cuſtodia regis.
Nacta locum tempuſq;. per o tua lumina dixit:
Quæ mea ceperũt: pq; hãc pulcherrime formã:
Quæ facit:ut ſupplex tibi ſim dea:cõſule noſtris
Ignibus:& ſocerũ:qui præuidet omnia:ſolẽ
Accipe:nec durus titanida deſpice circen.
Dixerat.ille ferox ipſamq; preceſq; reliquit:
Et quæcũq; es ait:non ſum tuus.altera captum
Me tenet:& teneat per longum cõprecor æuum.
Nec uenere externa ſocialia fœdera lædam:
Dum mihi ianigenam ſeruabunt fata canentem.
Sæpe retemptatis precibus titania fruſtra:
Non impune feres:neq; ait reddere canenti.
Leſaq; quid faciat.qd amãs. q; dfœmina:diſces
Rebus ait.ſed amans & læſa & fœmina circe eſt:
Tum bis ad occaſum.bis ſe conuertit ad ortum.
Ter iuuenem baculo tetigit.tria carmina dixit.
Ille fugit.ſed ſe ſolito uelocius ipſe
Currere miratus:pennas in corpore uidit.
Seq; nouam ſubito latis accedere ſiluis
Indignatus auem duro fera robora roſtro
Figit:& iratus longis dat uulnera ramis:
Purpureum chlamydis pennæ traxere colorem.
Fibula quod fuerat ueſtẽq; momorderat aurum:
Pluma fit:& fuluo cęruix præcingitur auro.
Ne quicq̃ antiquum pico:niſi nomina reſtat.
Interea comites clamato ſępe per agros
Nc quicq̃ pico:nullaq; in parte reperto:
Inueniunt circen.nam iam tenuauerat auras:
Paſſaq; erat nebulas uentis ac ſole reſolui:
Criminibuſq; premunt ueris:regẽq; repoſcunr.
Vimq; ferunt:ſæuiſq; parant inceſſere telis.
Illa nocens ſpargit uirus ſuccoſq; ueneni
Et noctẽ noctiſq; deosh ereboq;chaoq;
Conuocat:& longis hecaten ululatibus orat.
Exiliere loco:dictu mirabile:ſiluę:
Ingemuitq; ſolum:uicinaq; palluit arbor:
Sparſaq; ſanguineis rubuerunt pabula guttis:
Et lapides uiſi mugitus edere raucos:
Et latrare canes:& humus ſerpentibus atris
Squallere:& tenues animę uolitare uidentur.

Attonitum monſtris uulgus pauet. illa pauentũ
Ora uenenata tetigit mirantia uirga:
Cuius ab attactu uariarum monſtra ferarum
In iuuenes ueniunt. nulli ſua manſit imago.
Preſſerat occiduus tarteſia littora phœbus:
Et fruſtra coniunx oculis animoq; canentis
Expectatus erat. famuli populuſq; per omnes
Diſcurrunt ſiluas: atq; obuia lumina portant.
Nec ſatis eſt nymphę flere & lacerare capillos:
Et dare plangorem. facit hęc tamen omnia ſeq;
Proripit: ac latos errat uæſana per agros.
Sex illam noctes totidem redeuntia ſolis
Lumina uiderunt inopem ſomniq; cibiq;
Per iuga. per ualles: qua ſors ducebat: euntem.
Vltimus aſpexit feſſam luctuq; uiaq;
Tibris: & in gelida ponentem corpora ripa.
Illic cum lachrymis ipſos modulata dolores
Verba ſono tenui mœrens fundebat: ut olim
Carmina iam moriens canit exequialia cygnus.
Luctibus extremum tenues liquefacta medullaſ
Tabuit: inq; leues paulatim euanuit auras.
Fama tamen ſignata loco eſt: quem rite canẽtem
Nomine de nymphę ueteres dixere coloni.
Talia multa mihi longum narrata per annum
Viſaq; ſunt. reſides & deſuetudine tardi
Rurſus inire fretum. rurſus dare uela iubemur:
Ancipiteſq; uias & iter titania uaſtum
Dixerat: & ſæui reſtare pericula ponti:
Pertimui fateor: nactuſq; hoc littus adhæſi.
Finierat macareus. urnaq; ęneia nutrix
Condita marmoreo tumulo breue carmẽ hẽbat:
Hic me caietam notæ pietatis alumnus
Ereptam argolico: quo debuit igne: cremauit.
Soluitur herboſo religatus ab aggere funis:
Et procul inſidias infamatęq; relinquunt
Tecta deę: lucoſq; petunt: ubi nubilus umbra
In mare cum fulua proru mpit tibris harena:
Faunigenęq; domo potitur: nataq; latini:
Non ſine marte tamen. bellum cum gente feroci
Suſcipitur: pactaq; furit pro coniuge turnus.
Concurrit latio tyrrhenia tota: diuq;
Ardua ſollicitis uictoria quæritur armis.
Augetuterq; ſuas externo roboreuires.
Et multi rutulos. multi troiana tuentur
Caſtra. neq; æneas euandri ad mœnia fruſtra:

Vulgus. comites pici. Mirantia. ſtupentia. Monſtra. monſtroſæ figuræ. In iuuenes ueniunt. nam illi in uarias feras fuerunt conuerſi.

Preſſerat occiduus. canens uxor pici cum uirę nuſq; inueniret: ita ſe lachrymis tradidit: ut paulatim iuxta tyberim in auras fuerit reſoluta. locus autem ille canens a canentis nymphæ nomine fuit appellatus. Tarteſia littora. occidentalia. nam tarteſus urbs eſt ulterioris hiſpãiæ. Lumina. funalia faccs. Seq; proripit. e domo. Et dare plangorem. & edere eiulatum. Væſana. inſana ac furens. Inopem. expertem. carentẽ. Canẽs ĩ loci nomen

Carmina exequialia. exequiis cõuenientia. cygnus autem morti uicinuſ ſuauiſſime canere memoratur. Tabuit. paulatim abſumpta ẽ. Euanuit. reſoluta ẽ. Rite. merito & recte ob memoriam illiuſ nymphæ: quæ mariti deſiderio illic uitam cum morte cõmutarat. Per longũ ãnum. quo apud circen fuimus. Reſides. deſides ac pigri. facti autẽ ſubaudiatur. Inire. intrare. Dare uela. nauigare. Sæui ponti. furentis & in tempeſtatem cõcitati maris. Aeneia nutrix. caieta æneæ nutrix: quæ mortua ac ſepulta & portui & urbi nomen dedit. Breue carmen. epitaphiũ dicit. Alumnus. æneas a me alitus atq; educatus. Argolico igne. quo a græcis Ilium fuit incenſum. Funis religatus. quo naues religatæ tenẽtur. huiuſmodi autem funiſ ora uocatur. In famatæ deæ. infamia laborantis circes. Prorumpit. cum impetu ingreditur. Faunigenæq; domo. Latini fauni filii. Hæc autem idcirco narrat poeta: ut ſociorum diomedis in aues cygnis ſimiles metamorphoſin cũ ſuperiore aptius cõnectat. Cum gente feroci. Rutuloꝝ ut ex carmine quoq; Vergiliano eſt notum. Concurrit latio tyrrhenia tota. thuſciæ populi contra latinos bellum pro troianis ſuſcipiunt. Externo robore. externis militibus. Neq; Aeneas euãdri ad mœnia fruſtra. nam euander in troianorũ auxiliũ & pallantẽ filiũ miſit: & ut a thuſcis imploraret: auxiliũ: hortatus ẽ: ut Verg. quoq; canit. Ad uenulus fruſtra. uenulus a turno ad diomedẽ: qĩ apulia urbẽ ædificauerat: miſſus orator: nihil auxilii ab eo ĩpetrauit: quod diceret cũ alia quædã tum troianos nimiũ diis eſſe gratos.

Profugi diomedis. pcul a patria ob uxoris tur

Diomedis ſocii in aues

pitudinem fugati. nam diomedes a bello troiāo in patriam reuersus ægialen uxorem comperit cylleboro sthenelı filio adhæsisse:a qua cum receptus non foret:aufugiens peruenit in apuliam ubi a Dauno cum parte regni filia accepta urbē nomine argyrippā ædificauit. Sub iapyge dauno. daunus rex fuit apuliæ:a quo daunia fuit appellata. Iapyx autem a iapygia declinatur:q̄ eadem ē cum apulia:a Iapyge Dedali filio cognominata. Sane iapyx urbis quoq; nomen est:quæ nunc Barium dicitur. Est etiam iapyx uētus apuliæ peculiaris. Aetolius heros. diomedes Tydei ætoliæ regis filius. Excusat. ī excusitionem adducit. Cōmenta. ficta. Perpetiar. sustiebo.

Memorare. narrar̄. Ilios. urbs troia: q̄ & Iliō dicitur. Naryciusq; heros. aiax oilei filius: q fuit narycius. naryx enim quæ & narycium & naryce dicitur: urbs fuit locridis Vnde narycius declinatur. aiax autem oilei filius Casandram priami filiam: cum in templo palladis stuprasset: nō in se solum: sed in omnes græcos iram numinis concitauit. nam in patriam nauigātes: & ipse fulmine percussus orta maxima tempestate: & alii per maria fuere disiecti. A uirgine. pallade: q̄ perpetuam seruauit uirginitatem. Virgine rapta. Casandra stuprata. Digessit. dissipauit. dimisit. Spargimur. dissipamur. dispergimur.

Cumulumq; capharea cladis. Caphareus promontorium est euboeæ in Hellespōtum spectās ad cuius radices ira Mineruæ: ac fraude Nauplı palamedis patris: græcorum classis maximū fecit naufragium. Priamo quoq; flenda uideri. nimia est calamitas: quæ hostibus quoq; flenda uidetur. Antiquo de uulnere. nam in bello troiano diomedes cum ænea congressus: cum sibi eū auxilio ueneris eripi uideret: in ipsam deam sagittas coniecit. qua re dea irata a diomede uxoris animum sic abalienauit ut illum ab excidio troiāo reuersum ī ædes accipere noluerit. Memores pœnas. quas in memoria habebat. Importunus caphareus. sine portu. pernicios̄us.

Deficiunt. me dereliquere uolunt. At agmō feruidus. agmon cum uenerem cōtemneret: in auem cygno similem una cum quibusdam e sociis fuit commutatus. Feruidus ingenio. feroci ingenio preditus. Et asper. etiam indignatus.

Recuset ferre. nolit pati. Est locus in uoto. uotis & ꝓcibus locus relinquitur. tunc enim hoīes ad ꝓces confugiunt. Cum peiora timent. Sors ăt ubi pessima rerum est. ubi pessimus est rerum status. Sub pedibus timor est. nihil timetur.

Secura. sine timore. Sub diomede. existētes sub audiamus. Semper nimus. cōtēnimus. Magna potentia. ueneris. Stat magno. cōstat. nam patriā ꝓpter ipsam amisimus. Pleuronius agmō. pleurō urbs ē ætoliæ. unde pleuronius deriuatur. Resuscitat. iterum excitat. Numeri maioris amici. plures amici. Tenuata. tenuis & exigua facta.

At uenulus frustra profugi diomedis ad urbem
Venerat. ille quidem sub iapyge maxima dauno
Mœnia condiderat: dotaliaq; arua tenebat.
Sed uenulus turni postq̄ mandata peregit:
Auxiliumq; petit: uires ætolius heros
Excusat. nec se aut soceri cōmittere pugnæ
Velle sui populos: aut quos e gente suorum
Armet: habere ullos. ne ue hæc cōmēta putetis:
Ad monitu q̄q̄ luctus renouentur amari:
Perpetiar memorare tamen. postq̄ alta cremata ē
Ilios: & danaas pauerunt pergama flammas:
Naryciusq; heros a uirgine uirgine rapta:
Quā meruit pœnam solus: digessit in omnes:
Spargimur: & uentis inimica per ęquora rapti
Fulmina. noctem. imbres. iram cæliq; marisq;
Perpetimur danai: cumulumq; capharea cladis.
Ne ue morer referens tristes ex ordine casus:
Gręcia tum potuit priamo quoq; flenda uideri:
Me tamen armiferæ seruatum cura mineruæ
Fluctibus eripuit. patrius sed rursus ab agris
Pellor: & antiquo memores de uulnere pœnas
Exigit alma uenus: tantosq; per alta labores
Aequora sustinui. tantos terrestribus armis:
Vt mihi felices sint illi sępe uocati:
Quos cōmunis hyems iportunusq; caphareus
Mersit aquis. uellemq; horum pars una fuisse.
Vltima iam passi comites belloq; fretoq;
Deficiunt: finemq; rogant erroris. at agmon
Feruidus ingenio. tum uero & cladibus asper
Quid superest quod iam patiētia nostra recuset
Ferre uiri dixit? quid habet cytherea? quid ultra:
Velle puta: faciat? nam dum peiora timentur:
Est locus in uoto. sors autē ubi pessima rerū est.
Sub pedibus timor est: securaq; sūma malorū.
Audiat ipsa licet: & quod facit: oderit omnis
Sub diomede uiros: odium tamen illius omnes
Spernimus: & magno stat magna potētia nobis.
Talibus iratam uenerem pleuronius agmon
Instimulat uerbis: stimulisq; resuscitat iram.
Dicta placent paucis. numeri maioris amici
Agmona corripimus: cui respōdere uolenti.
Vox pariter uocisq; uia est tenuata: comęq;
In plumas abeunt. plumis quoq; colla tegūtur:
Pectoraq; & tergū. maiores brachia pennas
Accipiunt: cubitiq; leues tenuantur in alas.

Magna pedis digitos pars occupat: oraq; cornu
Indurata rigent: finemq; in acumine ponunt.
Hunc lycus. hunc idas: & cū pethenore nycteus.
Hunc miratur abas: & dum mirantur eandem
Accipiunt faciem: numeruſq; ex agmine maior
Subuolat: & remos plauſis circūuolat alis.
Si uolucrum quæ ſit dubiarum forma requiris:
Vt non cygnorum: ſic albis proxima cygnis.
Vix equidem has ſedes & iapygis arida dauni
Arua gener teneo minima cum parte meorum.
Hactenus oenides. uenulus calydonia regna
Puteoloſq; ſinus meſſapiaq; arua reliquit:
In quibus antra uides: quę multa nubila ſilua
Et leuibus guttis manantia ſemicaper pan
Nunc tenet. at quodā tenuerūt tēpore nymphæ.
Apulus has illa paſtor regione fugatas
Terruit: & primo ſubita formidine mouit.
Mox ubi mens rediit: & contēpſere ſequentem:
Ad numerum motis pedibus duxere choreas.
Improbat has paſtor: ſaltuq; imitatus agreſti
Addidit obſcœnis conuicia ruſtica dictis.
Nec prius obticuit: q̄ guttura condidit arbor.
Arbor enim eſt: ſuccoq; licet cognoſcere mores:
Quippe notam linguæ baccis oleaſter amaris
Exhibet. aſperitas uerborum ceſſit in illas.
Hinc ubi legati rediere negata ferentes
Arma ætola ſibi: rutuli ſine uiribus illis
Bella infauſta gerunt: multūq; ab utraq; cruoris
Parte datur. fert ecce auidas in pinea Turnus
Tecta faces. igneſq; timent: quibus unda pepcit.
Iamq; picem & cæras alimentaq; cætera flammę
Mulciber urebat: perq; altum ad carbaſa malū
Ibat. & incuruę fumabant tranſtra carinę:
Cum memor has pinus idęo uertice cęſas
Sancta deum genitrix tinnitibus ęthera pulſi
Aeris: & inflati compleuit murmure buxi.
Perq; leues domitis inuecta leonibus auras:
Irrita ſacrilega iactas incendia dextra
Turne ait. eripiam nec me patiente cremabit
Ignis edax nemorum partes & membra meorū.
Intonuit dicente dea. tonitruq; ſecuti
Cum ſaliente graues ceciderunt grandine nimbi.
Aeraq; & tumidum ſubitis concurſibus ęquor
Aſtrei turbant: & eunt in prœlia fratres.

Magna pedis digitos pars occupat. hypallage eſt. magnam enim pedis partem a digitis fuiſſe occupatam intelligimus. Cornu. roſtro. Finē q; in acumine ponunt. acutum habent roſtrum.

Ex agmine. multitudine comitum. Huiuſmodi autem aues Diomedeæ a nomine ducis fuerunt appellatæ. Plauſis alis. cum quodam ſtrepitu motis. Dubiarum uolucrum. auium de quibus dubitat: an cygni ſint: an aliæ a cygnis. Proxia. ſimillima. nā Diomedeæ aues oloribus ſunt ſimiles. Hactēus oenides. diomides oenei nepos.

Venulus caly[illegible]onia regna. diomedis calydōii. Nā calydō urbs ē ætoliæ. Puteoloſq; ſinus. puteoli urbs ē Apuliæ: a multitudie puteorꝝ dicta.

Meſſa pia arua. apula a meſſapo duce cognominata. In quibus antra uides. paſtoris cuiuſdā apuli in oleaſtrum metamorphoſin poeta exponit. Nubila. obſcura. eſt enim hoc loco appoſitum. Manantia. ſtillantia. Semicaper pan. pā deus eſt paſtorum: qui a parte poſteriori capro ſimilis pingebatur. Mouit. commouit ad fugiēdum. Ad numerum. ad rhythmum & geſtus rationem. Duxere choreas. tripudiarūt. Improbat. uituperat. Condidit. abſcondit. Succo. ex ſucco qui eſt amarus & aſper. Notam. ſignum. Oleaſter. oliua eſt ſylueſtris. Ceſſit. tranſiuit. Rutuli. populi fuerunt: quibus imperauit Turnus. Hæc autem narrantur: ut cōmodius nauium æneæ tranſmutationē in nymphas inferere poſſit poeta. nam cum Turnus Rutulorum rex ignem immiſiſſet in claſſem troianorū: mater deum eas naues: quæ in Ida mōte ſibi dicato fabricatæ fuerant: comburi nō eſt paſſa. Verum in nymphas eas marinas commutauit. In pinea tecta. periphraſis eſt nauium: quæ ex pineis tabulis conficiuntur. Mulciber. uulcanus. ignis. Inflati buxi. Tibiæ quæ ex buxo conficitur. Domitis leonibus. currus enim cybeles: ut in ſuperioribus ſcripſimus: a leonibus trahit

Irrita. uana. Sacrilega dextra. hypallage eſt. ipſe enim ſacrilegus intelligitur. Aſtrei turbāt. aſtrei uenti auroræ & Aſtrei gigantis filli.

Paſtor i olea/ ſtrum

æneæ naues i nym/ phas.

E quibus alma parens unius uíribus uſa
Stupea perrupit phrygię retinacula puppis:
Fertq; rates pronas: medioq; ſub ęquore mergit.
Robore mollito: lignoq; in corpora uerſo:
In capitum facies puppes mutantur aduncæ.
In digitos a beunt & crura natantia remi.
Q uodq; ſinus fuerat: latus eſt: mediiſq; carina
Subdita nauigiis: ſpinę mutatur in uſum.
Lina comæ molles. antemnæ brachia fiunt.
Cæruluſ ut fuerat color eſt: quaſq; ante timebāt:
Illas uirgineis exercent luſibus undas
Naiades ęquoreæ: duriſq; in montibus ortæ
Molle fretum celebrant. nec eas ſua tangit origo.
Non tamen oblitæ q̄ multa pericula ſępe
Pertulerint pelago: iactatis ſępe carinis
Suppoſuere manus: niſi ſi qua uehebat achiuos:
Cladis adhuc phrygię memores odeř pelaſgos:
Neritiæq; ratis uiderunt fragmina lætis
Vultibus: & lætis uidere rigeſcere puppes
Vultibus alcinoi: ſaxumq; increſcere ligno.
Spes erat: in nymphas animata claſſe marinas
Poſſe metu monſtri rutulum deſiſtere bello.
Perſtat: habetq; deos pars utraq;: quodq; deoꝝ ē
Inſtar: habent animos: nec iam dotalia regna.
Nec ſceptrum ſoceri. nec te lauinia uirgo:
Sed uiciſſe petunt: deponendiq; pudore
Bella gerunt. tandemq; uenus uictricia nati
Arma uidet: turnuſq; cadit. cadit ardea turno
Soſpite dicta potens: quā poſtq̄ barbarus enſis
Abſtulit: & tepida patuerunt tecta fauilla:
Congerie e media tum primum cognita præpes
Subuolat: & cineres plauſis euerberat alis:
Et ſonus: & macies: & pallor: & omnia captam
Quæ deceant urbem: nomen quoq; manſit ī illa
Vrbis: & ipſa ſuis deplangitur ardea pennis.
Iamq; deos omnes ipſamq; æneia uirtus
Iunonem ueteres finire coercuit iras:
Cum bene fundatis opibus creſcentis iuli
Tempeſtiuus erat cælo cytheræius heros:
Ambieratq; uenus ſuperos: colloq; parentis
Circūfuſa ſui. nunq̄ mihi dixerat ullo
Tempore dure pater: nunc ſis mitiſſimus opto.
Aeneęque meo: qui te de ſanguine noſtro
Fecit auum: q̄uis paruum des optime numen.

Stupea retinacula. periphraſis eſt orarum: id ē funium: quibus naues ad terrā religantur. Robore mollito. duricie ligni molli facta. In corpora. in carnes. Carina ſubdita. Lignum ſuppoſitum. nam carīa proprie lignum eſt illud quo fundum nauis in duas diſtingui partes uidetur.

Lina. funes ex lino confecti. Cærulus color. niger. Duriſq; in mōtibus ortæ molle fretum. anthiteton elegans: quo maxime ſenſus exornatur. durum nāq; opponitur molli. Nec eas ſua tangit origo. hoc eſt nihil mouentur cupiditate ſuæ originis uidendæ. Nihil curant redire in mōtes: ubi ſunt ortæ. Naryciæ ratis. Sic quidē legitur: ut ītelligatur nauis Aiacis oilei qui fuit narycius. Mihi uero magis Neritiæ uidetur legendum: ut de ulyſſis naufragio ſentire poetam intelligamus. Neritus enim mons eſt Ithacæ patriæ ulyſſis. unde neritius declinatur. Puppes alcinoi. alcinous ulyſſem: quem naufragum hoſpitio ſuſceperat inſtructa naue in Ithacam uehēdum curauit: ſed nauis ipſa in ſcopulum qui eſt poſt phalacrium corcyre promontorium: ſimili ſpecie tranſfigurata fuiſſe a neptūo ī. xiii. odyſſeæ ab homero narratur. Animata claſſe: trāſmutata claſſe in nymphas animam habentes.

Nauis ī ſcopulū

Quod deorum eſt inſtar. ad ſimilitudinē deorum. nam animi ut dii ſunt immortales. hæc aūt a poeta narrantur: ut aptius ardeæ. urbis in auē metamorphoſin ſubiungat. nam Ardea patria fuit Turni: quā uictores troiani cum īcenderēt: forte auis ex incendio nunq̄ antea uiſa euolauit: quæ a nomine urbis ardea fuit appellata. Soceri. latini regis. Viciſſe. uictoriam: uerbum pro nomine poſitum eſt. Sic perſius. Scire tuum nihil ē. Deponēdi pudore. bella ſubaudiamus. utrūq; enim pudebat depōere bellum. Turnuſq; cadit. ab ænea interfectus. Barbarus enſis. troianus. Abſtulit. ſuſtulit. deleuit. Patuerūt. diſſoluta fuerunt. Congerie e media. e medio rogo. Præpes. auis. nam præpetes aues maiores dicuntur: quæ uolatu ſuo dant augurium.

Ardea ī auem

Plauſis alis. concuſſis. Et ſonus. & uox tenuis & exilis. eſt autem polyſyndeton. Deplangitur. percutitur. Suis pennis. ſuis alis. Iāq; deos omnes. æneas cum ad ultimum ætatis ſuæ tēpus ueniſſet: pcibus ueneris omnium deorū cōſenſu in deum: quem latini īdigetem appellarūt: fuit tranſmutatus. Ipſamq; iunonem. quæ ſemper ei fuerat aduerſata. Coercuit. coegit. Creſcentis Iuli. Iulus æneæ fuit filius: qui patri in regno latino ſucceſſit. Colloq; parentis circūfuſa ſui. hoc eſt collum Iouis patris ſui complexa.

Aeneaſ ī deum

Quāuis paruum. q̄tum uis paruum. Inamabile regnum. inferorum regnum.

Immotos tenuit. Significat iunonem quoq; annuisse Ioui: ut æneas in deorum numerum admitteretur: qui enim annuit caput mouet. Tum pater. Iupiter. Is. æneas. Grates agit. gratias agit. in soluta dicimus oratione. Iunctis columbis. currus ueneris a columbis trahi fingitur. Numicius undis. numicus fluuius est latii: qui & numicius dicitur: in quem cum cecidisset æneas: neq; inuentus esset: creditus est in deum indigetem fuisse cõmutatus. Serpit. lente labitur. Quæcũq; obnoxia morti. quæcũq; morti subiecta. Corniger. fluuius. omnes enim fluuii cum cornibus pingebãtur. Restituit illi. remansit illi æneæ. anima nãq; immortalis æternitati fuit cõsecrata. Lustratũ. purgatum. Ambrosia. īmortalitas interpretatur. herba autem esse fingitur: qua dii uescũtur. Cũ dulci nectare. ut ambrosia pro deorum cibo ponitur: ita nectar pro eorundem suauissima: accipitur potione. Contigit. tetigit. Turba quirini. Populus romãus. Nuncupat indigetem. dii indigetes: quos græci heroas uocant ex mortali & deo nati putabantur. unde & Aeneam latini deum indigetem appellarunt. unde īdigetare antiqui dicebãt pro eo quod est inuocare. Macrobius. Nãq; uirgines uestales ita īdigetãt. Apollo medice. apollo pæan. Nuncupat. nuncupauit. appellauit. Inde sub ascanii binominis. ascanius q & iulus fuit appellatus æneæ in regno successit. Cui Siluius: sic dictus: q in siluis sit natus. cui latinus. cui epitus. cui capis. cui Capetus. cui Tiberinus: qui in albula summersus: nomen fluuio dedit. cui remulus. cui acrota: cui auẽtinus: qui colli nomen dedit: ibi sepultus. Cui Palatius sub quo rege pomona hortorum dea Vertũno deo: q se ī uarias uertebat figuras: omnibus aliis spretis tandem nupsit. Varias autem uertumni metamorphosis poeta describit. Sub ditione. Albani reges sub imperio. Ascani binominis. duo nomina habentis. nam & ascanius & Iulus a prima lanugine: quæ ἰουλος græce dicitur: fuit cognominatus. Alba resq; latia fuit. albam urbem: q̃ ab situ longa fuit denominata ab ascanio æneæ filio fuisse ædificatam: & ab alba sue illic triginta porcelios enixa nominatã etiam pueri sciunt. Duæ sane fuerunt albæ. altera ad fucinum lacum. unde albenses declinantur. altera romæ uicina. unde albani. Res latina. imperium latinum. Ab illis. post illos. Thusci fluminis. periphrasis est albulæ: qui postea tiberis a tiberino Rege in illo submerso fuit appellatus. Maturior annis. maior natu. Imitator fulminis. cum enim uellet uideri fulmina iaculari: a Ioue fulmine uero peruersus est. Sceptrum. imperium. Positus. sepultus. Tribuitq; uocabula monti. auentinus enī unus ex collibus Rome urbis ab auentino Rege illic sepulto fuit cognominatus. q̃q̃ Varro, alias quoq; huius nominis origines tradat. Summæ gentis. præstantissimæ. Pomona. dea fuit pomorum. Latinas inter amadryadas. nymphas. amadryades nanq; dicuntur nymphæ: q̃ Pomõa

Dũmodo des aliquod. satis est inamabile regnũ
Aspexisse semel. stygios semel isse per amnes.
Assensere dei: nec coniunx regia uultus
Immotos tenuit: placato q; annuit ore.
Tum pater. est is ait cælesti numine dignus:
Quæq; petis: p quoq; petis: cape nata qd optas.
Fatus erat. gaudet: grates q; agit illa parenti:
Perq; leues auras iunctis inuecta columbis
Littus adit laurens: ubi tectus arundine serpit
In freta flumineis uicina numicius undis.
Hunc iubet æneæ quęcunq; obnoxia morti
Abluerę: & tacito deferre sub æquora cursu.
Corniger exequitur ueneris mandata: fluitq;
Quicquid in ęnea fuerat mortale repurgat:
Et respersit aquis. pars optima restitit illi.
Lustratum genitrix diuino corpus odore
Vnxit: & ambrosia cum dulci nectare mixta
Contigit os: fecitq; deum: quem turba quirini
Nuncupat indigetem: temploq; ariscq; recepit.
Inde sub ascanii ditione binominis alba
Resque latina fuit. successit siluius illi:
Quo satus antiquo tenuit repetita latinus
Nomina cum sceptro. clarus subit ecce latino
Epitus ex illo. post hunc capitusque capisq;.
Sed capis ante fuit. regnum tiberinus ab illis
Cepit: & in thusci demersus fluminis undis
Nomina fecit aquæ: de quo remulusq; feroxque
Acrota sunt geniti. remulus maturior annis
Fulmineo periit imitator fulminis ictu.
Fratre suo sceptrum moderatior acrota forti
Tradit auentino: qui quo regnarat eodem
Monte iacet positus: tribuitq; uocabula monti
Iamq; palatinus summę loca gentis habebat.
Rege sub hoc pomona fuit: qua nulla latinas
Inter amadryadas coluit sollertius hortos.
Nec fuit arborei studiosior altera fœtus:

una cum arboribus & oriuntur & occidunt. Vnde etiam nomen sumpserũt. αμα nãq; simul. Δρυσ Δρυος dicitur quercus. Sollertius. diligentius.

Vnde tenet nomen. Pomona enim a pomis nomen est consecuta. poma uero dicuntur omnes fructus qui cunq; ex arboribus nati esui sint apti: siue molli: siue duriore cortice tecti: q̃uis Macrobius atq; Seruius poma a nucibus distinguentes scribant nuces generaliter uocari: quæ duriore cortice tegantur. poma uero quæ molliore. Sed pomum generale nomen esse omnium fructuũ quicũq; ex arboribus nascuntur: cum ex aliorum scriptorum: tum ex Ouidii uerbis aperte colligi potest. Non siluas illa. pomona inquit non amat siluas ut uenetur: non amnes ut piscatum eat. Felicia poma. dulcia: non amara & aspera. Nec iaculo grauis est: nec dextra pomonæ inquit iaculũ gestat: sed falcem: q̃ luxuriãtes ramos recidat. Luxuriem. luxuriãtes ramos. Premit. recidit. Brachia. ramos. Cõpescit. cohibet. Lignũ. surculum alterius arboris. Alieno alumno. surculo ex alia arbore in aliam translato. Fibras. tenuiores suptilioresq; radices. Vim agrestũ. uolentiam rusticorum. Pomaria. loca arboribus frug feris consita dicuntur: atq; pomorũ repositoria. Satyri. dii sunt siluestres magnope saltu gaudẽtes. Panes. dii sunt pastorũ cornuti. Silenusq; suis. silenus bacchi fuit nutricius uoluptati maxime deditus. Satyri autem senes: ut scribit Pausanias: sileni uocantur. Quiq; deus. periphrasis est priapi. Hos quoq; uertumnus. uertũnus deus est bene uertẽdarum rerum. hoc est. uẽdendarum atq; emendarum: a uertẽdo dictus: q̃ se in uarias uerteret formas ut ipse de se apud Propertium narrat. Opportuna mea est cunctis natura figuris. In quancũq; uoles uerte decorus ero. Inde uertumnalia dicta sunt: q̃ mẽse octobri in honorem uertumni celebrabãtur: ut auctor est Varro. Vertũnus autem Romæ in uico thurario sacellum habuit: ut Pædianus Porphyrioq; scribũt. Neq; erat felicior illis. nã eũ quoq; pomona aspernabatur. Duri messoris. asperi ac laborum patientis. messor autem ẽ qui frumenta metit ac secat. Desectum gramen. piphrasis ẽ fœni: p q̃d significat uertũnũ fœnisecæ figurã aliqñ suscepisse. Varias autem uertũni metamorphosis poeta describit. Sæpe manu stimulos. sæpenumero inquit in bubulchum uertũnus cõmutabat: ut Pomona potiri posset. Frõdator erat. frondator dicitur frondium putator. Induerat scalas. sumpserat. si autem coniũctio subaudiatur. Lecturum. collecturum. Redimitus tempora. circũdata habẽs tempora. Tãq; peritior inquit. quãto cultiores habes hortos subintelligamus. Intemerate. iuiolate. Qualia nũq̃. facete hæc a poeta inferuntur: lasciuiora que ait fuisse uertumni oscula: q̃ quæ a uera uetula unq̃ dari potuissent. Pandos. curuos. Autumni pondere. hoc est pomis. Contra. e regione. Probauit: cõmendauit & approbauit. At si staret ait cælebs. his similitudinibus uult psuadere pomonæ uertũnus ut nubat: cum plerumq; a multis petatur. Cælebs. sine coniuge. uites. n. sic ulmos amplectuntur. ut uxores uiros. Cælibes enim dicunt qui sine coniuge uiuunt: q̃si cælestem uitã agẽtes. Sine palmite. sine uite. Nã palmites uitium rami dicuntur uuas ferentes.

Vrtumnus in uarias figuras

Vnde tenet nomen. non siluas illa nec amnes.
Rus amat: & ramos felicia poma ferentes.
Nec iaculo grauis est. sed aduncą dextera falce:
Qua modo luxuriẽ premit: & spatiantia passim
Brachia compescit. fissa modo cortice lignum
Inserit: & succos alieno pręstat alumno.
Nec sentire sitim patitur: bibulęq; recuruas
Radicis fibras labentibus irrigat undis. (do ẽ.
Hic amor. hoc studiũ. ueneris quoq; nulla cupi-
Vim tamen agrestum metuens pomaria claudit
Intus: & accessus prohibet refugitq; uiriles.
Quid non & satyri saltatibus apta iuuentus
Fecere? & pinu pręcincti cornua panes?
Silenusq; suis semper iuuenilior annis?
Quiq; deus fures uel falce uel inguine terret:
Vt potirentur ea? sed enim superabat amando
Hos quoq; uertũnus. neq; erat felicior illis.
O quotiens habitu duri messoris aristas
Corbe tulit: ueriq; fuit messoris imago.
Tempora sępe gerens fœno religata recenti:
Desectum poterat gramen uersare uideri.
Sępe manu stimulos rigida portabat: ut illum
Iurasses fessos modo disiunxisse iuuencos.
Falce data frondator erat: uitisq; putator.
Induerat scalas: lecturum poma putares.
Miles erat gladio. piscator arundine sumpta.
Deniq; per multas aditum sibi sæpe figuras
Repperit: ut caperet spectatę gaudia formæ:
Ille etiam picta redimitus tempora mitra
Innitens baculo positis per tempora canis
Assimulauit anum: cultosq; intrauit in hortos:
Pomaq; mirata est. tantoq; peritior inquit
Oĩbus es nymphis: quas continet albula ripis.
Salue uirginei flos intemerate pudoris.
Paucaq; laudatæ dedit oscula: qualia nunq̃
Vera dedisset anus: glebaq; incurua resedit
Suspiciens pandos autumni pondere ramos.
Vlmus erat contra speciosa nitentibus uuis:
Quam socia postq̃ pariter cum uite probauit:
At si staret ait cælebs sine palmite truncus:

Nil præter frondes quare peteretur:haberet.
Hæc quoq; quæ iũcta est uitis:requieſcit ĩ ulmo.
Si non iuncta foret:terræ acclinata iaceret.
Tu tamen exẽplo non tangeris arboris huius.
Concubituſq; fugis:nec te coniungere curas.
Atq; utinã uelles.helenæ non pluribus eſſet
Sollicitata procis.nec quæ lapitheia mouit
Prælia.nec cõiunx timidi aut audacis ulyſſei.
Nunc quoq; cũ fugias auerſeriſq; petentes:
Mille uiri cupiunt:& ſemideiq; deiq;
Et quæcunq; tenent albanos numina montes.
Sed tu ſi ſapiens.ſi te bene iungere:anumq;
Hanc audire uoles:quæ te plus omnibus illis.
Pluſq̃ credis amo:uulgares reiice tædas.
Vertũnumq; tori ſociũ tibi delige: pro quo.
Me quoq; pignus habe.neq;.n.ſibi notior ille eſt
Q uã mihi.nec toto paſſim uagus erat in orbe.
Hæc loca magna colit.nec uti ps magna ꝓcorũ
Q uã mõ uidit:amat.tu primus & ultimus illi
Ardor eris.ſoliq; ſuos tibi deuouet annos.
Adde quod eſt iuuenis.quod naturale decoris
Munus habet.formaſq; apte fingetur ĩ omnes.
Et quod erit iuſſus:iubeas licet omnia:fiet.
Q uid?q; amatis idẽ?qd?quæ tibi poma colũtur
Primus habet: lætaq; tenet tua munera dextra?
Sed neq; iam fœtus deſiderat arbore demptos:
Nec quas hortus alit cũ ſuccis mitibus herbas:
Nec quicq̃ niſi te.miſerere ardentis: & ipſum:
Q uod pit:ore meo præſentem. crede precari.
Vltoreſq; deos:& pectora dura peroſam
Idaliam memorãque time rhamnuſidis iram.
Q uoq; magis caueas &.n.mihi multa uetuſtas
Scire dedit referam tota notiſſima cypro.
Facta:quibus flecti facile & miteſcere poſſis.
Viderat a ueteris generoſam ſanguine teucri
Iphis anaxareten humili de ſtirpe creatus
Viderat:& totis perceperat oſſibus ignes:
Luctatuſq; diu poſtq̃ ratione furorem
Vincere non potuit:ſupplex ad limina uenit.
Et modo nutrici miſerꝫ confeſſus amorem:
Ne ſibi dura foret:per ſpes orauit alũnæ.
Et modo de multis alicui blãditus amicis
Sollicita petiit perpẽſum uoce fauorem:
Sæpe ferenda dedit blãdis ſua uerba tabellis.
Interdum madidas lachrymaꝝ rore coronas

Peteret.expeteret. Nõ tãgeris.non moueris. Helenæ nõ pluribꝰ eẽt.helenæ pulchritudo notior ẽ q̃ ut hoc loco ſit cõmemoranda. Sollicitata.uexata. Nec q̃ lapitheia mouit.hippodamiã dicit: cuius pulchritudĩe bellũ fuit excitatũ inter lapithas & cẽtauros:ut ĩ .xii.copioſe narrat.Lapithæ autẽ populi fuerũt Theſſaliæ a Lapitho Periphantis filio cognoĩati. Nec coniunx timidi audacis ulyſſi. Timidi ĩ pugna. Audacis ĩ ſtruẽdis inſidiis. Penelope uero ulyſſis uxor formoſiſſima fuiſſe ſcribit: & a q̃plurimis ꝓcis amata. Auerſeris.aſpneris. Hanc anũ. ſeipſũ oñdit cũ q̃dam grauitate Vertũnus. Vulgares tædas. Nuptias ꝓ ſynecdochẽ. A pte nãq; totũ ĩtelligimus. Faces nãq; ex teda arboꝝ cõfectæ nouæ nuptæ ꝓferebãt. Procoꝝ.amatorũ qbꝫ nihil ẽ icõſtãtius. ꝓci aũt a ꝓcãdo: hoc ẽ a petẽdo dicti: q mulieres ĩ mr̃imoniũ petunt.uñ & ꝓcaces a nimiũ petẽdo meretrices dicũt.

Deuouet.dedicat.deſtinat. Sane deuouere hoc loco ĩ bonã accipit ꝓtẽ.alibi ĩ malã. Vergilius. Præcipue infelix peſti deuota futuræ.

Decoris.pulchritudĩs. Finget.formabit trãſfigurabit. Prius hẽt.primitiæ.n.frugum Vertũno dicabãt.ut ipſe apd̃ ꝓpertiũ cõmemorãs cãs cur uertũnus dicat ait. Seu qa uertẽtis fructũ ꝓcepimꝰ ãni. Vertũni rurſus credidit eẽ ſacrũ. prima mihi uariat luẽtibꝰ uua racemis. & coma lactentiſpicea fruge tumet hic dulces ceraſos. hic autũnalia prũa cernis & æſtiuo mora rubẽt die. ĩſitor hic ſoluit pomoſa uota corõa. Cũ pirus ĩuito ſtipite mala tulit. Cũ ſuccis mitibus. dulcibus ſuauibus.

Miſerere ardẽtis. Ardẽter te amãtis. Idalium. uenerẽ ab idalio cypri nemore dictam.

Rhamnuſidis irã. Rhãnuſis q̃ & Rhãnuſia dr̃. pro nemeſi ponit: q̃ dea ulciſcit ſuꝑbos: a Rhãnũte Atticæ populo: ubi maxĩe colebatur: denoĩata: cuius qdẽ ĩ capitolio ſacellum eſt: quãuis noĩe careat Romano: ut ply.ſcri.

Vetuſtas. ſenectus. Senes nãq; iccirco prudẽtiores uidẽtur: qa multaꝝ reꝝ peritiã habẽt. Multa ſcire dedit. multaꝝ reꝝ peritiã mihi tribuit. eſt enĩ uerbũ ꝓ noĩe poſitũ. q̃le ẽ illud perſii. Scire tuũ nihil ẽ. Viderat a ueteris. iphis cyprius anaxeretes puellæ amoꝝ captus cũ nullis ꝓcibꝰ ea poſſet potiri: uitã finire decreuit. Ad ianuã igit amatæ cũ ſe ſuſpẽdiſſet: maxĩo merore matrẽ affecit. cũ uero funus efferret Anaxarete ad feneſtrã accedẽs: ut ĩde exeqas ſpreti iuuenis ſpectaret: ĩ ſaxũ fuit cõmutata. Veteris teucri. De teucro telamõis filio ĩtelligamus: q poſt mortẽ aiacis a pr̃e domo pulſus ſalamĩa ĩ cypro cõdidit. Miſerꝫ amorẽ. eã.n.a q̃ nõ amabatur amabat. Sollicita uoce. plꝰ q̃ diligẽti oratione.

Anaxarete ĩ ſaxum

Perpẽſũ fauorẽ. ĩpẽſũ & magnũ. ac diligenter aĩaduerſũ. Ea ãt oĩa deſcribit Ouidius q bꝰ amatores utuntur: ut puellis amatis potiri

Postibus intendit: posuitq; in limine duro
Molle latus: triſtisque ſeræ cõuicia fecit.
Sæuior illa freto ſurgente, cadentibus auſtris,
Durior & ferro: quod noricus excoquit ignis:
Et ſaxo: quod adhuc uiuum radice tenetur:
Spernit: & irridet: factiſq; imitibus addit
Verba ſupba ferox: & ſpe quoq; fraudat amãtẽ.
Nõ tulit impatiens longi tormenta doloris
Iphis: & ante fores hæc uerba nouiſſima dixit.
Vincis anaxarete: neque erũt tibi tædia tandem
Vlla ferenda mei. lætos mouere triumphos:
Et pæana uoca: nitidaque incingere lauro.
Vincis enim: moriorq; libens. age ferrea gaude.
Certe aliquid laudare mei cogeris: eritque
Quo tibi ſim gratus: meritũq; fatebere noſtrũ.
Nõ tamen ante tui curam exceſſiſſe memento:
Quã uitã: geminaq; ſimul mihi luce carẽdũ eſt.
Nec tibi fama mei uẽtura eſt nuncia leti.
Ipſe ego: ne dubites adero præſenſq; uidebor:
Corpore ut exanimi crudeli lumina paſcas.
Si tamen o ſuperi mortalia facta uideris:
Eſte mei memores. nihil ultra lingua precari
Suſtinet: & longo facite ut narremur in æuo:
Et quæ dempſiſtis uitæ: date tempora famæ.
Dixit: & ad poſtes ornatos ſæpe coronis
Humentes oculos & pallida brachia tollens
Cũ foribus laquei religaret uincula ſũmis:
Hæc tibi ſerta placent crudelis & impia dixit:
Inſeruitq; caput. ſed tũ quoq; uerſus ad illam:
Atq; onus infelix eliſa fauce pependit.
Icta pedum motu trepidãtum & multa timentũ
Viſa dediſſe ſonum eſt: adapertaq; ianua factum
Prodidit. exclamant famuli: fruſtraq; leuatum:
Nã pater occiderat referũt ad limina matris.
Accipit illa ſinu: cõplexaq; frigida nati
Membra ſui. poſtq̃ miſeraꝝ uerba parentu
Edidit: & matrũ miſerarũ facta peregit:
Funera ducebat mediã lachrymoſa per urbem.
Luridaq; arſuro portabat membra feretro.
Forte uiæ uicina domus: qua flebilis ibat
põpa fuit: duræque ſonus plãgoris ad aures.
Venit anaxaretes: quã iam deus ultor agebat.
Mota tamen. uideamus ait miſerabile funus.
Et patulis iniit tectum ſublime feneſtris.
Vixque bene ĩpoſitũ lecto proſpexerat iphim.

poſſint. Intendit. alligauit. Poſuitq; ĩ limne duro molle latus. Antithetõ eſt. Durum nãq; oppõitur molli. Iphim autem ſæpenumero in limine ianuæ Anaxarates iacuiſſe ait.

Conuicia fecit Male dixit. Seræ. q̃ ianuã clauſam tenebat. Sæuior illa freto ſurgente. Quod in tempeſtatẽ excitatur. Cadẽtibus auſtris. Flare deſinentibus. Tunc. n. ſæuiſſimi ſunt. Noricus ignis. Norici. populi ſunt alpini ferro abundantes. Quod adhuc uiuũ radice tenetur. hoc eſt quod nondũ e terra ẽ effoſſum. Saxa enim nondum a ſua radice auulſa & uiua dicũtur & duriora ſunt. Spnit & irridet Anaxarete iphis humilitatem contemnens illius querelas irridet. Factis ĩmitibus. Aſperis. crudelibus. Illum nanq; a ianua fortaſſe depulit. Et ſpe quoq; fraudat amantem. ac etiam ſpe potiundi re amata priuat amantem: quod crudele admodum uidetur.

Fraudat. priuat. Et pæana uoca. hoc eſt uocibus læticiæ utere q̃ibus uoti cõpotes gaudia ſua exprimere ſolẽt: ut alibi Ouidius Dicite io pæan io pæan dicite pæan. Pæan uero hymnus quoq; eſt in apollinem: qui a triumphantibus canebatur. Incingere. Coronare inquit uiridi lauro id quod triũphantes ſolent. Ferrea. dura atq; crudelis. Certe aliquid laudare mei cogeris. hoc eſt. Id ſaltẽ cogeris laudare: quod mihi ipſe mortem conſciui: ut tibi rem gratam facerem. Curam tui. Amorem quo te proſequor. Exceſſiſſe a me ſubauditur. Gemina luce. & uita mea & te q̃ mihi altera lux es. Crudelia lumina. crudeles oculos. Humentes. lachrymantes.

Hæc tibi ſerta placent. huiuſmodi ĩquit coronæ tibi ſunt gratæ: Vt laqueo collum inſeram. hæc aũt cum maxima Anaxaretes inuidia dicuntur. Inſeruitq; caput. Laqueo ſub intelligatur. Eliſa fauce. Cõpreſſa ceruice.

Icta. percuſſa. Famuli. Anaxaretes. Fruſtraq; leuatũ. Alleuatum. Iam enim mortuus erat. Nã pater. iphidis ſubaudiat. Funera ducebat. ducẽdas ac celebrãdas exequias curabat. Lurida. Nigra: qualia ſunt mortuoꝝ mẽbra. Portabat. portanda curabat. Arſuro feretro. capulo cõburendo. Feretrũ enĩ una cum cadauere comburebatur. Quam iam deus ultor agebat. Quam iam nemeſis ſuperbiæ ultrix perſequebatur. Tectum. cubiculũ. Iniit. intrauit. Vixq; bene impoſitũ lecto. ordo eſt. Vix bene Anaxarete proſpexerat Iphim lecto & feretro impoſitum: cum illius oculi diriguere. Diriguere oculi. cum ſubaudiendum: ut ĩtelligatur cum oculi rigidi ſunt facti. Hæſit. affixa eſt. Saxum. ſaxi dirucies q̃ paulo ãte in pectore illius erat.

Salanis. q̃ ſalamĩ dicitur inſula eſt cum urbe eiuſdem nominis: & urbs in cypro a teucro Telamonis filio ædificata. Veneris ,proſpicientis. uenus proſpiciens dicta uĩ: quod uirginum ſuperbiam amatores contemnen

Dirigúere oculi:caliduſque in corpore languis.
Inducto pallore fugit:conataque retro
Ferre pedes hæſit.conata auertere uultus:
Hoc quoq; nõ potuit:paulatimq; occupat artus:
Quod fuit in duro iãpridem pectore ſaxum.
Ne ue ea ficta putes:dominæ ſub imagine ſignũ
Seruat adhuc ſalamis.ueneris quoq; noíe tẽplũ
Proſpicientis habet:quoꝝ memoro mca lentos
Pone precor faſtus:& amanti iũgere nymphe.
Sic tibi nec uernum naſcentia frigus adurat
poma.nec excutiant rapidi florentia uenti.
Hec ubi nequicq̃ formas deus aptus in omnes
Edidit:in iuuenem rediit:& anilia demit
Inſtrumenta ſibi:taliſque apparuit illi.
Qualis ubi oppoſitas nitidiſſima ſolis imago
Euicit nubes:nullaque obſtante reluxit.
Vimque parat,ſed ui nõ eſt opus,inque figura
Capta dei nympha eſt:& mutua uulnera ſenſit.
proximus auſonias iniuſti miles amuli
Rexit opes:numitorque ſenex amiſſa nepotũ
Munere regna capit:feſtiſque palilibus urbis
Mœnia cõduntur,tatius patreſque ſabini
Bella gerunt:arciſque uia tarpeia recluſa
Dignam animã pœna cõgeſtis exuit armis.
Inde ſati curibus tacitoꝝ more luporum
Ore premunt uoces:& corpora uicta ſopore
Inuadunt:portaſque petunt:quas obice firmo
Clauſerat iliades,unam tamen ipſa recluſit:
Ne ſtrepitũ uerſo ſaturnia cardine fecit:
Sola uenus portæ cecidiſſe repagula ſenſit.
Et clauſura fuit,niſi q̃ reſcindere nunq̃
Diis licet acta deũ,iano loca iuncta tenebant
Naiades auſoniæ gelido rorantia fonte.
Has rogat auxilium,nec nymphæ iuſta petentẽ
Subſtinuere deam:uenaſq; & flumina fontis
Elicuere ſui,nõdum tamen inuia iani
Ora patẽtis erant:nec iter præcluſerat unda:
Lirida ſupponunt fœcundo ſulfura fonti:
Incendũtque cauas fumante bitumine uenas.
Viribus his aliiſq; uapor penetrauit ad ima
Fontis:& alpino modo quæ certare rigori
Audebatis aquæ:non ceditis ignibus ipſis:
Flãmifera gemini fumant aſpergine poſtes:

tiũ. Venus ꝓſpiciés:proſpicceret atq; puideret. Omea nymphæ. blanda eſt ac familiaris appellatio. Nymphe ãt cum ſit uocandi caſus:ſine diphthongo ſcribatur. Lentos faſtus Diuturnam ſuperbiam. Sic tibi. optantis eſt aduerbiũ hoc loco illud ſic. In iuuenẽ. in iuuenilẽ figuram. Qualis ubi oppoſitas. Quã pulcher eſſet uertũnus anili habitu depoſito apta ſimilitudíe oñdit poeta'. Inq; figura capta dei nympha eſt. Sic qdem legitur ſed namq; loco illius inq; ut reponat' ſenſus expoſcit. Exponit enim poeta curui opus nõ fuerit. Nã pomona forma uertũni capta facile ei morẽ geſſit. Hanc uero emendationẽ noſtram inepti quidam ſcalfornie reprehendunt ut uerſum perturbantem. Sic.n. aũt ſyllaba breuis natura produceretur. Quaſi uero hoc & ipſi non uiderimus:ac non illud ſecuti ſumus: quod nõ ſolũ a ſarãmaticis:ſed a Fabio quoq; Quintiliano præcipitur ſ.lr̃am ſepenumero in metro excludi. Qui quidem modo nulla uis carmíe affertur. Sed de hoc quoq; alibi plura. Et mutua uulnera ſenſit. Nam & ipſa uertũni amore cœpit ardere. Proximus a uſonias. Amulius & Numitor fr̃es fuerũt:q cum ea cõditione a pr̃e regnũ Albanorum accepiſſent:ut alternis annis regnarẽt: Amulius ſemel occupatũ íperiũ fr̃i reddere nũq̃ aíum íducere potuit. Sed Romulus & Remus ex filia numitoris a marte cõpræſſa nati:& amulium iterfecerũt:& regnũ auo r̃ſtituerũt. Ipſi uero urbẽ romã ædificarũt:ubi cũ Romulus oia cõpoſuiſſet.iãq; ſenior eſſet effectus martis p̃cibus in deoꝝ numeꝝ fuit trãſlatus. Iniuſti amuli. fratrẽ .n.contra ius & fas regno fraudauit. Feſtis. palilibus. palilia feſta erãt:q̃ í honorem palis paſtoꝝ dieæ celebrabãt' :qbus Roma a Romulo & Remo cõdita fuiſſe dr̃:q dies a priſcis romanis maxime celebrabatur. Tatius p̃reſq; ſabini bella gerũt. ꝓpter raptũ ſabinarũ. Nota é ãt hiſtoria. Arciſq; uia tarpeia recluſa. ordo é & ſenſus. Et tarpeia uirgo exuit atq; depoſuit aíam pœna dignam armis & ſcutis in eã cõgeſtis poſt recluſã & aptã arciniã. Notior é aũt hæc hiſtoria q̃ ut hoc loco ſit pluribus repetenda. Tarpeius aũt mõs é q poſtea capitolinus fuit dictus. In bello aũt ſabino Tarpeia Tarpeii:q arci p̃ſidebat:filia ſabinoꝝ ornamẽtis:q̃ í ſiniſtris geſtabãt:capta hoſtibus ꝓdidit arcẽ:qcũ pacti eẽnt ſe daturos id qđ í ſiniſtris geſtabãt:in eã ſcuta cõiecerũt:quo & fidẽ datã ſeruarent. & ꝓditricẽ ulciſcerentur. Sati curibus. Sabini. Nam cures ſabinorũ urbs é. Ore p̃mũt uoces. Silẽt. Et corpa uicta ſopore. Romanos ſõno oppreſſos. Iliades. Romulus iliæ filius. Iano loca iuncta tenebant. Templo iani. Deſcribit aũt poeta mutationẽ aq̃rũ frigidaꝝ í calidas. Nã in ipſo p̃lio cũ ſugerent romani caturire cæpunt: p̃cibus Romuli aq̃ calidæ ſcaturire cœperunt:quibus ſabini ꝓhibiti ſũt ulterius Romanos pſequi. Poeta uero p̃cibus ueneris id factũ fuiſſe ait. Iani patẽtis. Apti Nã iani tẽplũ aptũ ſignificabat urbẽ bello íplicitã eé. clauſũ uero pace gaudere. Lurida ſul

Aquæ frigidæ in calidas.

qđ liridũ colorẽ & pallidũ efficiũt. Fumãte bitumĩe. Ardẽte. Bitumẽ uero gñs ẽ pĩcis facillime ignes contrahẽtis. Certaꝝ alpino rigori. Cõtẽdere cum alpium frigore qđ ẽ uehemẽtiſſimũ. eſt aũt cõſtructio græca. Certo náꝙ tecum non tibi latine dicimus. Rigidis ſabinis. Seueris. Præſtructa. obſtructa. opturata. Martius miles. Romanus. A marte náꝙ per Romulum originem ducunt Romani. Strata ẽ. coopta fuit.

Generiꝙ cruorem. Romani. n. ſabinorum filias uxores acceperunt. Pace tñ ſiſti bellum. Interuentu Sabinorum bellum illud fuiſſe ſublatum notius eſt: ut ſit exponendum. Tatiumꝙ accedere regno. Nam inter reliquas pacis conditiones hoc etiam placuit: ut Tatius una cum Romulo æqua ptãte paribuſꝙ honoribus regnaret. Occiderat tatius. de morte tatii: qui annis quinꝙ cũ Romulo impauit: &. T. Liuius & Dionyſius Halycarnaſeus copioſe ſcribunt. Lauinii fuit interfectus a proximis legatorum: qui ad res repetendas miſſi non ſolum ſua a Tatio non impetrarunt. ſed a ſabinis quibuſdam inuito Romulo contra ius & fas perempti fuerũt.

Romulus in deum

Aequata. æqualia facta. Tẽpus adeſt ſoluere. figura ẽ græca. nã ſoluẽdi in ſoulta oſone diceretur. Fundamine magno. firmo fundamento. Res romana. imperium romanũ.

Et præſide pendet ab uno. Et unius præſidis & regis nutu regitur atꝙ gubernatur. Dignoꝙ nepoti. Romulo. Imponere cælo. in numerum deoꝝ referre. Nam' memoro. in memoria habeo. Alias memorare ſignificat narrare. Eſt aũt parentheſis Ordo nãꝙ eſt.

Tu mihi quondam & olim dixiſti concilio deoꝝ præſente. 'unus erit Romulus: quem tu o mars tolles & extolles in ſidera celi. Et nubibus aera cæcis. Hoc ex hiſtoria ſumptũ eſt. Nam Romulus ut narrat'. T. liuius cum ad exercitum recẽſendi concionem ĩ campo ad capræ plaudem haberet ſubito coorta tẽpeſtas cum magno fragore tonitribuſꝙ tãdẽſo regẽ operuit nimbo ut cõſpectum eius concioni abſtulerit. nec deĩde in terris romulus fuit uiſus. creditus eſt autem a patribus ꝓpter morum aſperitatẽ fuiſſe diſcreptus. ſed plebi ꝓſuaſerũt ipm in ſidera fuiſſe trãſlatũ.

Promiſſæ rapinæ. rapiẽdi romuli e terris ĩ cælum. Senſit. cognouit. Verberis flagelli quo equi uerberantur. ¶Nemoroſi palati. nemoribus obſiti. palatiũ ãt unus eſt ex collibꝰ romanis: imperatorum ſede clariſſimus qđ nunc uulgus palatium maius uocat. Non regia iura. regi nõ cõueniẽtia. de litibꝰ. n. priuatoꝝ iudicabat. Suo qriti. Suis rõanis. Intabeſcere, liq̃ſcere atꝙ cõſumi. Et puluinaribus altis. Sedibus atꝙ altaribus excelſis. puluĩaria náꝙ lecti dñr q ĩ deoꝝ tẽplis ſternebãtur. Trabeati. trabea ĩduti. Nã romulus dũ uiueret: trabea ueſte utebaꝰ. Trabeaꝝ ãt gerera ſt tria: ut ſcri. Suetonius ĩ libro de genere ueſtiũ: unũ qđ diis ſacraꝰ: qđ totũ ẽ purpureũ. alteꝝ ẽ regũ qđ qdẽ ẽ purpureũ: ſed albo ĩfectum. Tertiũ ẽ augurale de purpura & coccõ mixtũ. Limite curuo. Arcum dicit ꝓ quẽ iris decurreꝛ dr. Herſiliæ ãt romuli uxoris metamorphoſin exponit poeta. nã & ipa ĩ deã noĩe orã fuit cõuerſa. Nũc eẽ qrini. q ĩ deoꝝ numeꝝ trãſlatus ẽ. Siſte tuos fletus. hoc ẽ. Tuis fletibus finẽ ĩpone. Pete lucũ. Va

Herſilia ĩ deam

Portaq; nequicq̃ rigidis promiſſa ſabinis
Fonte fuit præſtructa nouo: dũ martius arma
Indueret miles, quæ poſtq̃ romulus ultro.
Obtulit: & ſtrata eſt tellus romana ſabinis
Corporibus: ſtrata eſtq; ſuis: generiq; cruorem
Sanguine cõſoceri permiſcuit impius enſis:
Pace tamen ſiſti bellum: nec in ultima ferro
Decertare placet: tatiumq; accedere regno.
Occiderat tatius: populiſque æquata duobus
Romule iura dabas: poſita cum caſſide mauors
Talibus affatur diuũq; hominũque parentem.
Tempus adeſt genitor: quoniã fũdamĩe magno
Res romana ualet: & præſide pendet ab uno.
Præmia iam promiſſa mihi dignoq; nepoti
Soluere. & ablatũ terris imponere cælo.
Tu mihi concilio quondam præſente deorum
Nã memoro: memoriq; aĩo pia uerba notaui
Vnus erit: quẽ tu tolles in ſidera cæli
Dixiſti. rata ſit uerborum ſumma tuorum.
Annuit omnipotens: & nubibus aera cæcis
Occuluit: tonitruq; & fulgure terruit orbem.
Quæ ſibi promiſſæ ſenſit data ſigna rapinæ:
Innixuſque haſtæ preſſos temone cruento
Iampauidus concendit equos gradiuus: & ictu
Verberis increpuit: pronũq; per aera lapſus
Conſtitit in ſũmo nemoroſi colle palati:
Reddentemq; ſuo non regia iura quiriti
Abſtulit iliaden. corpus mortale per auras
Dilapſum tenues: ut lata plumbea funda
Miſſa ſolet medio glans intabeſcere cælo.
Pulchra ſubit facies: & puluinaribus altis
Dignior eſt. q̃ ſit trabeati forma quirini.
Flebat ut amiſſum cõiunx: cum regia iuno
Irim ad herſiliam deſcendere limite curuo
Imperat: & uacuæ ſua ſic mandata referre:
O & delatio. o & degente ſabina
Præcipuum matrona decus: digniſſima tanti
Ante fuiſſe uiri coniunx. nunc eſſe quirini:
Siſte tuos fletus: & ſi tibi cura uidendi
Coniugis eſt: duce me lucum pete: colle quirino

de ad lucū. Colle quirino.q a qrino quirinalis fuit cognomīatus. Romani regis. Romuli q̄ post mortē q̄ rinus fuit appellatus. Per arcus pictos.p arcus uariis coloribus distīctos. Et liquet.Cōstat. Offer.ostēde Ora.facié figurā. Cælū accepisse uidebor.Felix mihi eé uidebor. Cū uirginie thamantea.Cū iride thamantis filia.Romuleos colles.Quirinalem collem. Cessit.Recessit. In auras.in aerem. Notis. Amicis Romanæ conditor urbis.Rpmulus. Et priscū pariter:Nā corpus ex mortali effectum est īmortale. & p Hersilia ora fuit cognomíata. Quæ nunc dea iuncta quirino est.Nam ora in templo Romuli colebatur.

Q ui uiret:& templū romani regis obumbrat,
Paret:& in terram pictos delapsa per arcus
Hersiliam iussis cōpellat uocibus iris.
Illa uerecundo uix tollens lumina uultu.
Odea nāq; mihi nec quæ sis dicere promptū est:
Et liquet esse deam duc o duc inquit & offer
Coniugis ora mihi:quē si modo posse uidere
Fata semel dederint:cælum accepisse uidebor:
Nec mora.romuleos cum uirgine thaumantea
Ingreditur colles.ibi sidus ab æthere lapsum
Decidit in terras:a cuius lumine flagrans
Hærsiliæ crinis cum sidere cessit in auras.
Hanc manibus notis romanæ conditor urbis
Excipit:& priscum pariter cū corpore nomen
Mutat:orāq; uocat.quæ nūc dea iūcta qrino est.

P.Ouidii nasonis metamorphoseos liber.xv.

Væritur interea quis
tantæ pōdera molis
Sustineat tantoq; quæ
at succedere regi.
q Destinat imperio clarū
prænuncia ueri
Fama numā nō ille satis cognosse sabinæ
Gentis hēt ritus.animo maiore capaci
Concipit:& quæ sit rerum natura requirit.
Huius amor curæ patria curibusq; relictis
Fecit:ut herculei penetraret ad hospitis urbem.
Grata quis italicis auctor posuisset in oris
Mœnia quærenti:sic e senioribus unus
Rettulit indigenis ueteris non insciius æui.
Diues ab oceano bobus ioue natus hiberis
Littora felici tenuisse lacinia cursu
Fertur.& armento teneras errante per herbas
Ipse domū magni nec inhospita tecta crotonis
Intrasse:& requie longum releuasse laborē.
Atq; ita discedens auo dixisse nepotum.
Hic locus urbis erit:promissaq; uera fuerunt

Raphaelis Regii in quintumdecimū meta morphoseos Ouidii librum enarrationes.

Væritē interea. Quo cōmodius
q & librū libro & metamorphosin
metamorphosi cōiūgat poeta.eo
rum sequitur opinionem:qui sen
tiunt Numam Pōpilium in magnam græciā iuisse:ut pythagoricis dogmatibus īstrueret Quam quidem opinionem Liuius complu ribus refellit argumentis sed hoc potissimū: quod Pythagoras tpe numæ non fuit. Tan tæ molis. Tanti īperii per translationem Tá to regi.quantus fuit Romulus. Clarum nu mā.Nobilem. sua iusticia atq; ītegritate no tum.Numa.n.Pōpilius curibus in sabinis or tus uir inclyta iusticia & religione: cōsultissi musq; ut in illa quisq; ætate esse poterat om nis diuini atq; humani iuris:uisus est senatui populoq; romanoq; dignus: qui romulo in regno succederet. Ritus. mores. Requirit inquirit.scrutatur. Huius amor curæ. Cupi piditas perdiscen dæ rerū naturæ.Curibusq; sabinis.Cures ut Numa Pompilius ad Pytha goram Strabo narrat opulentissima fuit sa binorum urbs:ex qua cuocati sunt. T. Tatius & numa pōpilius reges. Vnde Romani Quirites fuere cognominati.sic.n.ab iis appellantur:qui conciones ad populum habēt.
Penetraret.Cum difficultate iret.per uarios namq; populos illum transire oportuit.
Herculei hospitis. Crotonis. Nam croton redeuntem ex Hispania Herculem cum Gerionis armentis hospitio suscepit. a quo etiā didicit futurum tempus:quo illic ciuitas insignis nomie illius cōderetur:qđ & uerū fuit Nam Micylus quidā alemonis filius in sōnis ab hercule est admōitus. ut pria relicta. Argolicus namq; erat.se cōferret ad æseris fluuii hostia:ibiq; urbem ædificaret.Is cum farcinulas colligere cœpisset reus est factus qđ contra leges cōmigrare uellet Mors.n.illi p posita erat:qui patriam deserere temptasset cum uero ferenda snia foret: & aut suffragiis nigris cōdēnādus:aut albis absoluendus:si bi timēs Herculē:cui paruerat:rogauit:ut sibi auxilio eēt. Statiq; calculi oēs ex nigris factisunt albi.q̄re absolutus micylus ī loco sibi ab hercule mōstrato urbē ædificauit:quā de noie crotōis ibi sepulti Crotonē appellauit Non inscius Aeui ueteris. priscaq; historiarum peritus. Ioue natus.Hercules. Bobus hiberis hispanis.Geryone īterfecto abactis. hiberia nāq; ē hispania ab hibero fluuio cognoīata.Littora lacinia.laciniū ,pmontoriū

Nam fuit argolico generatus alemone quidam
Micylus illius dīis acceptissimus æui.
Hūc super incūbens pressum grauitate soporis
Caluiger alloquitur, lapidosas æsaris undas
Ipete diuersi, patrias agedesere sedes.
Et nisi paruerit: multa ac metuenda minatur:
Postea discedunt pariter somnusq; deusque.
Surgit alemonides: tacitaq; recentia mente
Visa refert: pugnatq; diu sententia secum.
Numen abire iubet, phibent discedere leges.
Pœnaq; mors posita est patriam mutare uolēti.
Candidus oceano nitidum caput abdiderat sol:
Et caput extulerat densissima sidereum nox.
Visus adesse idem deus est: eademq; monere:
Et nisi paruerit: plura & grauiora minari.
pertimuit: patriumq; simul transferre parabat
In sedes penetrale nouas, fit murmur in urbe:
Spretaq; agitur legum reus: utq; peracta est
Causa prior: crimenq; patet sine teste, pbatum:
Squallidus ad supos tēdens reus ora māusque:
O cuius cælum bis sex fecere labores:
Fer precor inqt opem, nā tu mihi crimis auctor
Mos erat antiquis niueis atrisq; lapillis
His damnare reos, illis absoluere culpa.
Tunc quoq; sic lata est sententia tristis: & omis
Calculus in mitem dimittitur ater in urnam.
Quæ simul effudit numerandos uersa lapillos:
Omnibus e nigro color est mutatus in album:
Candidaq; herculeo sententia numine facta.
Soluit alemoniden, grates agit ille parenti
Amphitryoniadæ: uentisq; fauentibus æquor
Nauigat ionium: lacædemoniumq; tarentum
præterit: & sybarim salentinumq; neæthetum
Turinosque sinus temesenque & iapygis arua:
Vixq; pererratis quæ spectant littora: terris
Inuenit æsarei fatalia fluminis ora.
Nec procul hinc tumulū: sub quo sacrata crotonis
Ossa tegebat humus: iussaq; ibi mœnia terra
Condidit: & nomen tumulati traxit in urbem.
Talia constabat certa primordia fama
Esse loci: positæque italis in finibus urbis.
Vir fuit hic ortu samius: sed fugerat una
Et samon & dominos: odioq; tyrānidis exul
Sponte erat: isq; licet cæli regione remotus
Mente deos adiit, & quæ natura negabat

est Italiæ inter Adriaticum mare & ionium a lacinio latrone quem hercules īterfecit dictum in eo templum fuit iunonis lacinæ. unde Vergilius. Atollit se diua lacinia contra.

Lapilli nigri in candidos.

Longum laborem. longi itineris defatigationem. Acceptissimus. gratissimus. Hūc super incumbens Anastrophe est. illa nāq; præpositio super quæ præpōi deberet. post ponitur. Pressum grauitate soporis hoc est Graui sōno oppressum. Claruiger. hercules Aeseris diuersi. remoti. longe positi. Est enī fluuius calabriæ iuxta crotonem labēs. Ipete. Ad petendum & querendum uade. Recentia uisa. Noua īsomnia. Pugnat. dissidet. Densissima. obscurissima. Caput sidereū. sideribus ornatum. Visos adesse. Hæc particula cum est subaudienda. Idem deus. Hercules. Patrium penetrale. paternum domicilium. Agitur reus. accusatur. Peragere ăt rerum dānare est. Spretarum legum. Contemptarum. Sine teste. ipse nāq; confessus est se cōmigrare decreuisse. Fecere cælum. aperuere acquisiuere. Nā tu mihi criminis auctor. nā tu mihi persuasisti ut cōmigrarem Lata est sīa tristis. Ab effectu. Cōdēnatus nāq; fuerat micylus. Propriæ ăt sīa a iudicibus ferri dī: quāuis in exemplaribus fere data corrupte legatur. Candida sīa ad cādidos calculos alludit. Lacedæmonium tarēntum. a lacedæmoniis conditum. Nam tarentum urbs est calabriæ quæ &, taras a græcis appellatur: a Tara neptuni filio ædificata: a ptheniis uero lacedæmoniorum duce Phalanto āplificata: ut & iustinus & plutarchus copiose scribunt. Et sybarī. sybaris urbs est & fluuius calabriæ. urbs ăt postea thurion fuit cognoīata: q̄ a crotoniatis fuit capta. Salēntinumq; nerethum Nerethū quidem legi' sed corrupte: ut ex strabone collegimus: qui ait Neæthū salentinoq; esse fluuium: a nauiū Aeneæ cōflagratiōe dictum. Quare hic quoq; Neæthū legamus. Salentini autem populi sunt a salentia urbe dicti. Thurinosq; sinus. thurii urbs est calabriæ quæ & thuria & thurion dcā est a thuria fonte. Hæc prius sybaris. nouissime copiæ fuerūt appellatæ: unde thurinus declinatur. Temesemq;. Temese urbs é calabriæ. Et iapygis arua. iapygia urbs est calabriæ a iapyge heroe dcā. Fatalia ora. hostia fatis & iussu herculis quæsita.

Tumulum sepulchrū. Iussa terra. Ab hercule Et nomen tumulati traxit in urbem nā croton a crotone heroe fuit dcā. unde, crotoniatæ declinātur. Est & alia urbs eodem nomine Thuscie olim metropolis. Primordia principia. Positæ urbis. crotonis. Vir fuit hic ortu samius. piphrasis est pythagoræ. nā pytagoras samius fuit. q odio tyrānoq; patriam reliquēs crotonē uenit: ubi philosophiā p̄fiteri cœpit uñ ēt philosophi italici fuerūt cognoīati. Pythagoras ăt p̄mus oium μετεμ ψυχωσιν hoc é aiaq; de corpibus ī corpora

Pythagoras Samius.

trāſitū iuexit:eoq; uetuit ne carnibus hoies ueſcerētur:quo faciliori uictui aſſueſcerēt: ſpq; cibos parabiles haberent.Hinc.n.& ſanitatem corpi & ingenio acumen acquiri aiebat. Multas āt metamorphoſis ex pythagoricis dogmatis poeta deſcribit. Hic.p illic crotoni:quo ſe contulitNuma põpilius:ut pythagoram audiret. Ortu.origine. Et dños.Terános. Mente.mentis cõtemplatione. Deos adiit.cæleſtia ac diuina ſcrutatus eſt. Oculis pectoris.Ingenio. Hauſit.pcepit ītellexit. Vigili cura. Diligenti ſtudio. Dabat.ponebat. Cœtūq; ſilentū. alludit ad morē pythagoræoꝝ:qbus ad certū uſq; tps.ut gellius ſcribit: p eſtimato captu ſolertiæ ſilentiū iniūgebaſ. Dictaq; mirantū.uerba pythagoræ ob ſūmam grauitatem admirantum. Tanta nāq; fuiſſe auctoritate pythagoras traditur: ut diſcipuli ēt ſi nullā dictoꝝ rōnem aſſignaſſet:maximā adhiberēt fidē:rogatiq; alicuius dcī rōnem: rñderent αυτοσεφι.hoc ipe dixit:pythagoram īuentes:exiſtimarētq; ſe dei uocē audire.pythagoras qdem fuit appellatus qđ non minus q̄pythius uera loqueref. Magni primordia mundi. De qbus uariæ ſūt philoſophorū opiniones:ut in primo diximus. Et reꝝ cās.in qbus īueniendis maxīe phīlaborāt. Et quid natura.ſit uerbum ſubaudiatur. Natura āt ab ariſtotele definiſ eſſe principium motus & qetis. Hæc āt oīa a phyſicis tractanſ. Quid deus.q̄ nā ſit dei definitio.deū āt ſcribit plato eē ſūmū bonum oīumq; bonoꝝ auctorē. Vñ niues. q̄ excā niues gererenſ.ut āt ſcribūt phyſici: ex pluuia frigore condēſata niues gnantur. Quæ fulmīs eēt origo.ex colliſione nubium fulmē exprimi putatur. Iupiter an uenti. q̄ cā tōitru foret. Alii nāq; tōitru eē aiūt aeris uehæmētē ſtrepitū. Alii āt eruptionē uētoꝝ e fracta nube cū maxīo īpetu exeūtiū. Quid q̄teret terras qđ faceret terremotos.uēti aūt ī ſubterrāeis cauernis recluſi:neq; exitū habētes ī cā terre motuū eſſe dñr. Qua ſidera lege mearent. Alia nāq; ſideꝝ cū mūdo. alia cōtra mundū meare dñr. Et qđcūq; latet. Oīa īqt hoībus alioqn īcognita docebat Pythagoras. Argu it Reφhēdit.ſed arcuit p.c. rectius legeretur hoc eſt uetuit. Parcite mortales.grauiſſima phythagoræ oīo:q̄ hoībus diſſuadet ne carnibus ueſcanſ. Hæc aūt de Empedocle q̄ pythagoræ dogmata carmibus cōplexus ē:ſūpta eē uidenſ id qđ facile ex iis q̄ de pythagora ſcribit gellius p̄cipi pōt. Tantū uero ab uſu carniū pythagoras abhoruiſſe a Diogene ſcribitur:ut aræ delii Appollīs genitoris: quem ſolum colebat:fruméta:hordeū:ac placentes ſine ullo ıgne īpoſuerit: nec ulla unq̄ iocinora ut in deliorum rep.Ariſtoteles teſtatur. Parcite temerare.Nolite uiolare. Deducentia.inclinantia. Tumidæ.ſucci plenæ. Lacteus humor.periphraſis eſt lactis. Molliri.Mollia fieri & coqui. Thymi. herba eſt apibus gratiſſima thymus. Prodiga tellus. quæ omnia copioſe effūdit. Suggerit. ſubmīſtrat. Et pecudes.oues. Armentaq;.boues. Ingeniū.natura.Heu quantū ſcelus eſt. A turpi diſſuadet pythagoras hoībus:ne carnibꝫ ueſcāſ. In uiſcera.ī uētrē & īteſtīa. Viſcera.carnes. Animātē. hoīem. Ritus cyclopū.q carnibus humáis crudiſq; ueſcebāſ.

Pythagoræ dogma

Pythagoræ ſermo

Viſibus humanis:oculis ea pectoris hauſit,
Cumq; animo & uigili perſpexerat omnia cura,
In medium diſcenda dabat:cœtumq; ſilentum
Dictaq; mirantum:magni primordia mundi
Et rerum cauſas:& quid natura docebat,
Quid deus,unde niues,quæ fulmīs eēt origo,
Iupiter an uenti diſcuſſa nube tonarent,
Quid quateret terras,qua ſidera lege mearent:
Et quodcūq; latet:primuſq; animalia menſis
Arguit imponi,primus quoque talibus ora
Docta quidē ſoluit,ſed non & credita uerbis,
Parcite mortales dapibus temerare nefandis
Corpora,ſunt fruges,ſunt deducentia ramos
Pondere poma ſuo:tumidæque ī uitibus uuæ,
Sunt herbe dulces,ſunt quæ miteſcere flāma
Mollirique queāt,nec uobis lacteus humor
Eripitur,nec mella thymi redolentia florem
Prodiga diuitias alimentaq; mitia tellus
Suggerit atq; epulas ſine cæde & ſāguīe præbet,
Carne feræ ſedant ieiunia,nec tamen omnes,
Quippe equus & pecudes armētaq; gramīe uiAt qbus ingeniū ē īmāſuetumq; ferūq;: (uunt
Armeniæ tigres iracundique leones:
Cūque lupis urſi dapibus cū ſanguine gaudent,
Heu q̄tum ſcelus eſt in uiſcera uiſcera condi:
Cōgeſtoq; auidū pingueſcere corpore corpus:
Alteriuſque animantē animantis uiuere leto,
Scilicet in tantis opibus:quas optima matrum
Terra creat:nil te niſi triſtia mandere ſæuo
Vulnera dente iuuat:rituſque referre cyclopum
Nec niſi perdideris alium:placare uoracis:
Et male morati poteris ieiunia uentris?
At uetus illa ætas:cui fecimus aurea nomen:
Fœtibꝫ arboreis:& quas humus educat:herbis
Fortunata fuit:nec polluit ora cruore,
Tunc & aues rutæ mouere per aera pēnas,
Et lepus impauidus mediis errauit ī aruis,
Nec ſua credulitas piſcem ſuſpenderat hamo:
Cūcta ſine inſidiis nullāque timentia fraudem:
Plenaque pacis erant,poſtq̄ non utilis auctor

Victibus inuidit:quisquis fuit ille deorꝝ.
Corporeasq; dapes auidam demersit in aluum:
Fecit iter sceleri:primoque e cæde ferarum
Incaluisse putes maculatum sanguine ferrum
Idq; satis fuerat:nostrūque petentia letum
Corpora missa neci salua pietate fatemur.
Sed q̄ danda neci:tā nō epulanda fuerunt.
Longius inde nefas abiit:& prima putatur
Hostia sus meruisse mori:quia semina pando
Eruerit rostro:spemq; interceperit anni.
Vite caper morsa bacchi mactatus ad aras
Dicitur ultoris.nocuit sua culpa duobus
Quid meruistis oues placidū pecus inq; tuēdos
Natū homines?pleno quæ fertis ī ubere nectar
Mollia quæ nobis uestras uelamina lanas
Præbetis:uitaq; magis:q̄ morte iuuatis?
Quid meruere boues?aīal sine fraude doloq̄ē
Innocuum.simplex.natum tolerare labores?
Immemor ē demum:nec frugū munere dignus
Qui potuit curui dempto modo põdere aratri.
Rura colam mactare suum.qui trita labore
Illa:quibus totiens durum renouauerat aruum.
Tot dederat messes:percussit colla securi.
Nec satis est:q; tale nefas cōmittitur:ipsos
Inscripsere deos sceleri:numenq; supernum
Cæde laboriferi credunt gaudere iuuenci
Victima labe carens & præstantissima forma
Nā placuisse nocet uittis præsignis & auro.
Sistitur ante aras:auditq; ignara precantem:
Imponiq; suæ uidet inter cornua fronti:
Quas coluit fruges:pcussaq; sanguine cultros
Inficit in liquida præuisos forsitan unda.
protinus ereptas uiuenti corpore fibras.
Inspiciunt:mentesq; deum scrutātur in illis.
Vnde fames homini uetitorꝝ tanta ciborū est?
Audetis uesci genus o mortale quod oro
Ne facite:& monitis animos aduertite nostris.
Cūq; bouum dabitis cæsorꝝ membra palato.
Mandere uos uestro scite:& sentire colonos.
Et quoniā deus ora mouet:sequar ora mouētē
Rite deū:de phosq; meos ipsumq; recludam
Aethera:& augustæ referabo oracula mentis
Magna,nec ingeniis inuestigata priorum:
Quæq; diu latuere canam.iuuat ire per alta
Astra iuuat terris & inerti sede relicta

Dissuadet āt ab īhonesto.Turpe nāq; est hoī īmitari & feras & sæuos cyclopū mores. Male morati.malis moribus p̄diti. Hæc āt cū interrogatione & ironia legenda sunt. Cui fecimus aurea nomen. Figurata est locutio.

Quā auream.appellauimus.a felicitate uero aureæ etatis sūptū est hoc argumentum.

Fœtibus arboreis.fructibus arborꝝ. Fortunata.felix & beata. Polluit.inquinauit. Mouere pēnas.uolauerunt Tutæ. securæ sine piculo.Neq; n.tūc illis retia tendebātur. Impauidus.Intrepidus. Sīe ullo timore. Victibus facilitati uiuendi. Quisq; fuit.ignorāt nāq; quisnā fuerit Tamethi iouē fuisse scribāt poetæ. Corpeas dapes.epulas ex corpe & carne confectas.Fecit iter Aperuit uiā. Sceleri. cedibus & homicidiis. Idq; satisfuerat ut feras interficeremus. Nostrumq; petētia letum.feras qdem nobis pniciosas interficiendas esse ait:sed eaꝝ carnibus nō esse uescendum. Inde a cæde ferarꝝ deuētū est ad cædē cicurū:ac mansuetorꝝ aīalium: & qđ peius é: hoīum quoq;. Pādo.recuruo. Eruerit.Subruerit subuerterit.sus aūt cereri imolari solebat:ut caper baccho.Spē anni.Segetē & frumentum Morsa.corrosa. Nocuit sua culpa duobus.cōcedit Pythagoras sué qdem & caprum merito fuisse iugulatos. uerū oues & boues nihil ꝓrsus unq̄ mali cōmisisse: ac potius humano gñi maxīopere prodesse. eoq; non esse īterficiendos. Duobus. Sui. & capro. Nectar.Lac suauissimū. ex arte āt commoda:q̄ ex ouibus habent:amplificat Pythagoras:quo facilius ab illis occidēdis hoīes deterreātur. Tolerare.Ad tolerādum. Immemor.ingratus. Demū affectui seruit hoc loco demū quēadmodū & tandē aliqñ. Ruricolam. bouē quo rura & arua colunt. Qui tria labore. interp̄tatio ē.idem.n. dicit p diuersa uerba.Est āt ordo.Qui pcussit securi illa colla:quibus totiens durū aruum trahēdo aratrū renouauerat. Tunc āt renouat aruū cū aratro ꝓscīdit. Numen supernū. iouē.siqdem ioui sacrificāt iuuēcū. Victīa labe carēs.uitio ac morbo. In cede uero & imolatione boū ꝺscribēda cōmorat pythagoras:quo facilius ab illis īterficiendis hoīes dehortet. ad id āt alludit poeta:qđ paulo añ dixi:pythagorā nō uictīas:sed placentas ī deorꝝ sacrificiis obtulisse.Cruētas nāq; hostias dis offerri uetabat:solāq; arā:q̄ sine sanguine eēt adorādā cēsebat. Nā placuisse nocet.nisi enī placeret nō imolaret. Et auro.auratis cornibus. Quas colui fruges. mola nāq; salsa q̄ ex farī & sale cōstabat:īponebat uictimaꝝ frōti. In spiciūt.īde haruspices sūt dcī:ab harugis hoc est uictimis īspiciēdis. Scrutant.inqrūt. Vetitorꝝ ciborꝝ. ꝓhibitaꝝ carniū. Vesci. carnibus uesci hoīes ꝓprie dīr:qđ græci κρεωφαγειν dicūr. Vros colonos. Nā boues ut coloni arua colunt. Et qm̄ deus ora mouet apollo me hortatur ut loquar. Delphos me

os apollis delphici:quē unū colo Oracula. Augustæ mē.diuiæ.maximā aūt excitat attētionē:cū pollicet sed diuis:q̄ nulli alii unq̄.iuestigata fuerūt disputatuq̄. Ire p alta astra.iuestigare cælestia. Inerti se.imobili tra Pallātes.errātes. Despectare.deorsū a cælo spectare. Sorte fati.nam atq̄ cōditionē fati. Oge.atto. Immortales aīas ee pythagoras ait uariaq̄ subire corpa oñdit.Hāc uero μετεμψυχωσιν:hoc est aīæ de corpore in corpus cōmigrationē ab ægyptiis sūptā ee inuit Herodotus in euterpe scribēs. Aegyptios primo extitisse q̄ dicerent aīam hois esse imortalē:q̄d mortuo corpe subinde in aliud atq̄ aliud corpus:ut q̄dq̄ gignere̅t imigraret:atq̄ ubi per oia se circumtulisset terrestria.marina.uolucria: rursus in aliq̄d genitū hois corpus introiret: atq̄ hūc ab ea itroitū fieri intra ánoq̄ tria milia. Hāc orationē sumit ex græcis q̄ usurpauerūt tanq̄ suam .alii prius.alii posterius:quoq̄ ego noia sciens nō duco scribenda. Humeris ua.atlā. qui cælū sustinere fingit̄.Pollicet̄ aūt pythagoras se noua de aīoq̄ imortalitate ee cōmoratuq̄. Materiā uatū.poetaq̄ qui multa de inferis scribūt.quos nullos esse pythagoras sentit:cum aīæ de corporibus in corpa trāseant. Falsi mundi.Fallacis. Tabe.morbo. corruptiōe. Non ulla.nulla. Morte carent aīæ. Ratio est & causa cur hoīes nulla mala patiātur. Nouis domibus.Nouis corpibus. hæc ēt est pythagoræ μετεμψυχωσις Ipse ego panthoides euphorbus eram.Exemplo sui ostendit pythagoras aīas de corporibus in corpa transire.Nam tpe belli troiani ait se fuisse euphorbū pāthoi filium: cuius ēt clypeum cognouit in templo iunōis argiuæ locatum. Abanteis argis.argos clarissima urbs est peloponesi:in q̄ abas regnauit. Vnde abātei argi dīr. Tametsi ab aliis legatur agris abāteis exponatuq̄ euboicis. Abātes animi populi euboiæ fuerūt. Nihil interit ex sīa oīum phōrum hæc dīr:qui sentiunt qdem oīa posse resolui in q̄tuor elemēta:uel in materiā primam:ut sentit Aristoteles. Sed minime in nihilū redigit. Vnde ps̄us De nihilo i nihil i nihilū nil posse fuerti:

Vtq̄ no.ta.Hac similitudīe colligit pythagoras i ēbam uariaq̄ qdem suscipe formas nunq̄ tn̄ interire. Facilis cera. mollis. Sed tn̄ ipsa eadem est.Quo ad subsātiam siqdem substantia quāuis uarias suspiciat q̄litates & formas tn̄ nunq̄ ipsa mutat̄. Ergo ne pietas sit uicta.Ne igitur pietas inquit uioletur:nolite aīas e corporibus cum pturbatiōe q̄dam expellere:ea interficiendo. Parcite exturbāre:Nolite expelle̅re. Cognatas aīas. cognatoq̄ uestroq̄ animas. Et qn̄ magno feror æquore.in ꝓfundissima uersor qōne.Cūcta āt ee in cōtinuo fluxu ait:Quod pstet.q̄d pmāeat a mutatiōeq̄ sit alienū. Vagans. Fluxa.mutabilis. Ipsa quoq̄ assidue.exēplo tps colligit pythagoras oīa ee in cōtinuo fluxu. Et iubar hoc nitidū.Hūc solis splēdorē. Media qete.media nocte. Aliū ār cæli esse colorē in media nocte colligit.aliū in crepusculo: qn̄ lucifer lucere desinit.Primus uero pythagoras:ut scribit Diogenes: eādem stellā lucifer; hesperūq̄ appellauit. Inficit.tingit colore rubicundo. Pallantis.aurora Pallantis gigantis filia. Ipse dei clypeus.ipse solis orbis. Solem autem eundem non manere colligit

Nube uehi:ualidique humeris insistere atlanti
Pallantesq̄ homines passim ac rationis egentes
Despectare ꝓcul:trepidosq̄ obitūque timētes
Sic exhortari:sortemque euoluere feri.
O genus attonitū gelidæ formidine mortis
Quid stygā:q̄d tenebra & noia uana timetis
Materiam uatum falsique pericula mundi
Corpora siue rogus flāma.seu tabe uetustas
Abstulerit.mala posse pati nōnulla putetis.
Morte carent animæ:semperq̄ priore relicta
Sede nouis domibus uiuunt habitātq̄ receptæ
Ipse ego:nā memini:troiani tempore belli
Panthoides euphorbus erā:cui pectoī quondā
Cognoui clypeum leuæ gestamina nostræ:
Nuper abanteis templo iunonis in argis.
Omnia mutantur,nihil interir, errat: & illinc
Huc uenit,hinc illuc:& quoslibet occupat artus
Spiritus:eque feris humana in corpora transit:
Inque feras noster.nec tempore deperit ullo.
Vtque nouis facilis signatur cera figuris:
Nec manet ut fuerat:nec formā seruat eandem:
Sed tamen ipsa eadem est:aīam sic semp eādem
Esse:sed in uarias doceo migrare figuras.
Ergo ne pietas sit uicta cupidine uentris:
Prateite uaticinor cognatas cæde nefanda
Exturbare animas:ne sanguine sanguis alatur.
Et quoniā magno feror æquore:plenaq̄ uentis
Vela dedi:nihil est toto quod perstet in orbe.
Cūcta fluūt:omnisq̄ uagās formatur imago.
Ipsa quoque assiduo labuntur tēpora motu:
Nō secus ac flumē.neque enim cōsistere flumē:
Nec leuis hora potest.sed ut unda ipelli unda:
Vrgeturque eadem ueniēs:urgetque priorem:
Tēpora sic fugiunt pariter:pariterque sequūtur
Et noua sūt semper.nā qd fuit ante relictum est.
Fitq̄ qd haud fuerat:momētaque cūcta nouāt.
Cernis & emensas in lucem tēdere noctes:
Et iubar hoc nitidum nigræ succedere nocti:
Nec color est idem cæli:cum lassa quiete
Cūcta iacent media:cūque albo lucifer exit

Aīæ immortalitas

Pythagoras in euphorbum.

Acarni hortes abstinē dum

Omnia continuo esse motu.

In ſūmo.in cæli ſūmitatc. Nocturnæ dianæ.Lunæ:q̄ ſp aut creſcit aut decreſcit:nec unq̄ in eodē ꝑmanet ſtatu. Si cōtrahit orbē.ſi circulū abbreuiat.hoc ē.ſi decreſcit.Luna.n.ſi creſcit:hodie mīor eſt q̄ ſit futura cras. Sin decreſit:hodie maior ē q̄ ſit cras futura. In ſpecies q̄ttuor: Partes uer.æſtatē.autūnū. hiemē.q̄ q dem ſibi inuicē cedūt. Aetatis noſtræ.Annū ætates hoīs referre ſcribit. Nā ut q̄tuor ſūt anni ꝑtes:ita ex pythagoræ ſnīa:q̄tuor ſūt hoīs ætates.pueritia q̄'uigīti ānos īplet. Adoleſcētia uigīti.iuuenta uiginti.Sene ctus uiginti pueritia aūt ueri ſimilis uī. Adoleſcētia æſtati.iuu ta autūno.Senectus hyemi. Nātener.uer. puericiæ.eſt até iuuētæ Autūnū primæ ſene ctuiti hyemem decrepitati ſimilem eſſe ait.

Roboris expars.Firmitate carens, Tnrget. tūeſcit ſuccoꝝ copia. Inſolida.infirma. Et ſpe dele.agre.Agricolas.ſperant.n. ſe fruges oīs generis collecturos. Almus ager.ab alen do almus dī ager qđ hoīes ſuis fructibus alat

Ludit.ludere uī & luxuriare. Neq; adhuc uirtus in frōdibus ulla ē.tellenæ nāq; tpe ue ris ſt frondes:ut pueroꝝ corpa ſine ullo ro bore & firmitate. Trāſit in æſtatē:ueri ſuc cedit æſtas. Robuſtior annus.ps anni robu ſtior. Fitq; ualens iuuēis. Valēti fortiq; ac ro buſto iuueni fit ſimilis. Nec ube. Fœcun dior. Ardeat.ferueat uariis cupiditatibus. Excipit autū. Aeſtatem ſubſeqūtur autūnus q̄uiridi primæq; ſenectuti ſimilis uī. Spſus quoq; tpa canis. Tpa canis capillis ſpſa hīs. nam tpa prima caneſcere incipiunt. Senilis hyems.ſenectus hyemi ſimilis. Alba capil. canos hīs capillos. Eſt.n.ſinegdoche poeti ca ét pueris nota. Noſtra quoq; iꝑoꝝ.noſtra ét corpa in continuo eé fluxu colligit pytha goras Vertūtur:mutaī. Fuit illa di. Illud fuit tps quo ſemina tm̄ quæ ſpermata a'græcis dīr fuimus Semen uero eé pythagoras defi nit ſtillam a cerebro ꝓuenientē q̄ in ſe cali dū'cōtineat uaporē. Sentit āt pythagoras ad gnationem hoīs ſemen maris:ac fœmiæ cō uenire:a quo q̄dem ariſtoteles diſſentit:ſoli uſq; maris ſperma eſſe:idq; in utero mulie ris foueri ait. Speſq; hoīum primo. Primū inq̄t ſpes hoīum fuimus. Ex ſpmate nāq; in uteꝝ mulieris ꝓiecto hoīes natū iri ſperant

Aluo. Vtero. Aluus nāq; eſt ꝑ quā defluūt ſordes. Vterus āt in quo mulieres cōcipiūt: qui & loci a doctis ſcriptoribus appellantur. Ab īperito aūt uulgo matrix uocatur:cū ma trix ſit fœmina fœtus gra cōpata. Columel la de gallīs loq̄ns.nā & octies āno'pullos edu cat:ſi ē bōa matrix. Admouit.adhibuit.Pri mū nāq; embrya efficit:quos embriōes īpe riti medici uocāt. Et āgi.Suffocari.Diſtētæ mr̄is.'grauidæ uētrēq; diſtētū:ac repletū ha bentis. Et domo.ex utero. Mox q̄drupes.

Manibus namq; ac pedibus infātes repū t more brutorū Aliquoco.aliq̄re:q̄ niti poſ ſint. Emeritis.exhauſtis.'p̄teritis. Labitur decliue. Aſſidue tanq̄'fluuius per loca decli uia currit. Occiduæ ſe.ad ſenectam:quæ fa cile occidit ac morif. Subruit, euertit. De molitur deſtruit. Fletq; milon.athleta fuit crotoniata tantis uiribus:ut uno ictu undæ dextræ tauꝝ interfeciſſe tradatur. hūeriſq; ꝑ ſtadiū ſine fatigatione patraſſe. Solidaꝝ morte feraꝝ.robuſtaꝝ.alludit āt ad id'qđ di xi miloné crotōiatā tm̄ corpis uiribꝫ ualuiſe

Quatuor anni ꝑtes

Actates q̄tuor.

Sperma in hoiem

Clarus e quo:rurſuſq; alius cū præuia lucis
Tradendum phœbo pallantias inficit orbem.
Ipſe dei clypeus terra cum tollitur ima
Mane rubet:terraq; rubet cum cōditur ima
Candidus in ſūmo eſt.melior natura q̄ illic
Aetheris eſt.terræque ꝑcul contagia fugit:
Nec par aut eadem nocturnæ forma dianæ
Eſſe poteſt uſq̄:ſemperq; hodierna ſequente
Si creſcit minor eſt.maior ſi contrahit orbem.
Q uid'nō in ſpecies ſecedere quattuor annum
Aſpicis ætatis peragētem imitamina noſtræ;
Nā tener & laćtens puerique ſimillimus æuo
Vere nouo eſt.tūc herba uirēs & roboris expers
Turget:& inſolida eſt:& ſpe delectat agreſtes.
Omnia tum florent:florūque coloribus almus
Ludit ager.neq; adhuc uirtus i frōdibus ulla eſt.
Tranſit in æſtatem poſt uer robuſtior annus:
Fitque ualēs iuuenis. nequæ enī robuſtior ætas
Vlla.nec uberior:nec quæ magis ardeat ulla eſt.
Excipit autumnus poſito feruore iuuentæ
Maturus mitiſque.inter iuuenēque ſenemque
Temperie medius.ſparſus quoque tēpora cāis
Inde ſenilis hyems tremulo uenit horrida paſſu
Aut ſpoliata ſuos:aut quos habet alba capillos.
Noſtra quoque ipſoꝝ ſemp:requieque ſine ulla
Corpora uertuntur.nec qđ fuimuſue ſumuſue:
Cras erimus.fuit illa dies:qua ſemina tantum.
Speſq; hoīum prīo matriſq; habitauimus aluo.
Artifices natura manus admouit:& angi.
Corpora uiſceribus diſtentæ condita matris
Noluit:eq; domo uacuas emiſit in auras?
Editus in lucem iacuit ſine uiribus infans.
Mox quadrupes:rituq; tulit ſua mēbra ferarū:
Paulatimq; tremens:& nōdum poplite firmo
Cōſtitit:adiutiſq; aliquo conamine neruis.
Indeualens ueloxq; furit ſpatiūque iuuente
Trāſit:& emeritis medii quoque tēporis annis
Labitur occiduæ pariter decliue ſenecte
Subruit hæc:æui demoliturque prioris.
Robora:fletq; milon ſenior:cū ſpectat inanes

ut tauꝛe uno dextræ ictu ĩterimeret. Fere ãt í exẽplaribus more ꝑ morte corrupte legit. Fluidos. flacidos uiribus ac toris uacuos. Tyndaris. Helena q̃ bis ob pulchritudinẽ rapta fuit. primũ a Theseo. Deide a pari de. bene igit helẽa turpis ac deformis senectute effecta mirat cur bis fuerit rapta. Tẽpus edax reꝝ apostrophe ad tps graui philosopo maxĩe cõueniẽs. Dẽtibus æui. multitudine annoꝝ. Siqdẽ anni dentes æui dicũtur: qbus oĩa rodi uident. Alludit aũt Pytagoras ad dẽtes rotaꝝ qbus hore mẽsurãtur in horologiis. Lẽta morte. lẽte ac tarde ueniẽti. Hæc quoq; nõ perstãt. eleméta quoq; in cõtinuo fluxu eé ostẽdit. Sunt ãt q̃ttuor quorũ duo tellus & aqua ĩt grauia. Duo aer & ignis leuia. Genitalia corpa: q̃ttuor eleméta. ex qbus omnia generãtur. Nullocq; ꝑmẽtur ponder. subaudiat Fiunt. gñantur. Ex ipsis. q̃ttnor elementis. Et in ipsa cadunt. in ipsa resoluũt. ná elementa dñr ex qbus oĩa constãt & in q̃ ultima resoluũtur. Resoluatq; tellus. eleméta alterũ in aliud trãsire ꝑbat. ná & terra in aquã & aq̃ in aerẽ & aer in ignem: & cõtra ignis in aerem. aer in aq̃: in terram conuertunt. Tenuissimus. purissimus. Supos ignes. ætherem: qui oĩum elemtoꝝ supmus est. Retexit. resoluitur. Tellus glomerata cogit unda. hoc é. Aqua trãsit in terrã. Glomerata unda. ex aqua cõdensa a. Nec pit ĩ tanto. q̃ namq; perire uident in q̃ttuor elementa: uel ut Aristo. sensit: in primã materiã resoluũt. Mihi credite. hoc sibi credi postulat pythagoras: qa uulgo paꝝ ueri simile ur. Nascitq; uocat. qd nasci: qdq; n. ori sit elegãter describit. Nasci. n. aliqd dr: cum aliud: q̃ qd fuit ante: incipit eé. mori uero cum id desinit esse: qd ante fuit. Cũ sint huc forsitan illa. Corruptionẽ unius alterius gñationem eé ait. eaq; que ꝑire uident in alia conuerti. Huc. in hoc corpus. Illuc in illud corpus. Sũma. tamen oĩa constãt. in sũma: inqt omnia eadem ꝑmanent. Nam uel in quattuor elementa secũdum pythagoram: uel in primam materiã ex Aristotelis sniã omnia resoluũtur. Sub imagine eadem. sub eadem figura. Sic ad ferrum. Ad ferream ætatem. Ab auro. ab ætate aurea. Est autem apostrophe ad sæcula. Versa est. mutata é. Hinc ãt colligit id quod totiens ait aristoteles corruptionem unius alterius esse gñationem: Vidi ego qd fuerat. id multis exemplis colligi põt. nam ubi nunc est fretum siculũ ubi fuit terra & qdem solidissima. Vt. n. plynius narrat: Sicilia italiæ olĩ fuit aaulsa. Cyprus syriæ Euboea bœtiæ. Euboeæ abãtis & Macris: tametsi í plynio fer legat corrupte. Atlãtem & macriã. Bebricũ Bithyniæ. Leucosia sirenũ ꝑ mõtorio. Vidi facta ex æquore terras. Nã ꝑterq; qd nouæ ĩsulæ ĩ mari nascũt: tota ægyptus olĩ mare fuisse narrat. Hybãda ꝑterea quõdã ĩsula iõiæ ducẽtis núc a mari abest stadiis. Et ꝑcul a pelago. Etiã nõ ĩ mõtibus & qdé altissimis cõchæ mariæ repiũt: ex quo colligit illic mare aliqñ fuisse. Et eluuie. Diluuio. Paludosa. térra subaudiat Ex paludibus ãt ét nũc fertilissima agri fiũt. id qd de pontinis paludibus ét horatius ĩ arte poetica scribit. debemur morti nos nostraq; ssiue receptus terra neptunus classes aquilonibus arcet Regis opus sterilisq; diu palus aptaq; remis Vicinas urbes alit & graue sentit aratrum.

Illos qui fuerant solidarum morte ferarum
Herculeis similes: fluidos pendere lacertos.
Flet quoq; ut in speculum rugas cõspexit ãiles:
Tyndaris: & secum: cur sit bis rapta: requirit.
Tempus edax rerꝝ: tuque inuidiosa uetustas.
Omnia destruitis: uitiataq; dentibus æui
Paulatim lenta cõsumitis omnia morte.
Hæc quoq; nõ perstãt. quæ nos elemẽta uocãus
Quasq; uices pagant: ãimos adhibete: docebo.
Quattuor æternus genitalia corpora mũdus
Continet: ex illis duo sunt onerosa: suoque
Pondere inferius tellus atque unda feruntur.
Et totidẽ grauitate carent: nulloque premente
Alta petunt aer atque aer purior ignis.
Quæ q̃q̃ spatio distant: tamen omnia fiunt
Ex ipsis: & in ipsa cadunt: resolutaque tellus
In liquidas rarescit aquas. tenuatur in auras
Aeraque humor abit. dẽpto quoq; põdere rursus
In superos aer tenuissimus emicat ignes.
Inde retro redeunt. idemque retexitur ordo.
Ignis enim densum spissatus in aera transit.
Hic in aquas tellus glomerata cõgitur unda.
Nec species sua cuiq; manet: rerꝝque nouatrix.
Ex aliis alias reddit natura figuras:
Nec perit in tãto quicq̃: mihi credite mundo:
Sed uariat. faciemque nouat: nascique uocatur
Incipere esse aliud: q̃ quod fuit ante: morique
Desinere illud idem: cũ sint huc forsitan illa.
Hæc translata illuc. sũma tamẽ omnia constant:
Nisi equidem durare diu sub imagine eadem
Crediderim. sic ad ferrum uenistis ab auro
Sæcula. sic totiẽs uersa est fortuna locorum.
Vidi ego: quod fuerat quondã soli dissima tellus
Esse fretũ. uidi factas ex æquore terras.
Et procul a pelago cõchæ iacuere marinæ.
Et uetus inuẽta est in mõtibus anchora sũmis.
Quodq; fuit campus. uallem decursus aquarũ
Fecit: & eluuie mons est deductus in æquor.
Eque paludosa siccis humus aret harenis:

Quattuor elementa

Nasci
Mori

Terra in marĩ.

Mare ĩ terram

Quæq; siti tulerant. Quæ sicca fuerãt loca: a paludibus sũt occupata. Stagnata. stagna facta. Humentes. humescũt humida facta sunt. Hic fontes nouos. Fontes noui sæpenumero oriuntur maximeq; ubi siluæ succidũtur. ut plinius scribit. Interdũ etiã arescunt: Tremoribus orbis. terræ motibus Nã ut refert plynius. uarie q̃titur terra: & mira eduntur opera alibi ꝑstratis mœnibus. alibi hiatu ꝑfundo hausti. alibi gestis molibus. alibi emissis amnibus nonnũquam ẽt ignibus calidisue fontibus. alibi auerso fluminũ cursu. Excæcata. occultata. Sic ubi terreno lycus est. Variis probat exemplis multa flumina mõ oriri mõ occultari. lycus autẽ fluuius ẽ asiæ e cadmo monte fluens: qui ut Herodotus scribit iuxta colossas phrygiæ oppidum terræ hiatũ subiens occulit: deinde q̃q; fere post stadia emergẽs illa bit: & ipse in Mæandrum. Hec aũt & plynius scribit. Subeunt inqt terras: rursusq; reddũtur: Lycus in asia. Erasinus in argolica. Tygris in Messopotamia. sed duo itẽ alii sũt fluuii hoc noĩe. Alter ex arcadia ĩ littus burræ labit. alter apud eretrios existit. Sic mõ cũ bibit Erasinus fluuius est arcadiæ q ut scribit herodotus a stymphalide palude oritur: ac nunc q̃dem in argolico agro exit cum antea exitum nõ haberet. Et mysum. Caicus fluuius ẽ Mysiæ: q alueum pristinum mutauit. Nec non sicanias. Amasenus fluuius est Siciliæ: q æstate fere exiccat. Ante bibebatur anigrus q & aniger dr fluuius est græciæ: q e dulci factus ẽ amarus: postquã in eo selauerũt centauri ab hercule uulnerati: quãuis alii tradãt melampodem: ut prœtidas ab insania purgaret: illis ad expiationẽ aqs usũ fuisse propter q̃d ex dulcibus amaras fuisse effectas. Pisces ẽt gignit pessimi saporis. Hic aũt fluuius antea minyæus appellabat: cuius aq̃ irrigatio maculas albas & ĩpetigines sanat. q̃ ex causa Alpheum quoq; quod alphos id est maculas curet: nomẽ sotitum eẽ litteris proditum est. Quid non & scythicis. Hypanis fluuius ẽ scythiæ ex magna palude profluẽs circum quã ut scribit herodotus: pascũtur eq̃ siluestres cãdidi. Is quinq; fere dierũ nauigatione angustus & dulcis fluit. Sed mox quatuor a mari dierũ nauigatiõe sane q̃ amarus: ꝓp amarũ qui in eum influit fontem. Est aũt hic fons in finibus scytarũ aratorum & Halizonũ eodem nomine quo locus: unde emanat scythica lingua. Exampeus. id est sacræ uiæ. Fluctibus ambitæ. Ex insulis continentem fieri: ac ex continente insulas exemplis colligit pythagoras. Nam antissa cum antea per se insula esset cum urbe eiusdem nominis nũc lesbo: ut plynius scribit: est adiuncta. Pharos quoque insula olim fuit Aegypto adiacens. nunc autem continens est facta: q̃ turrim in ꝓmõtorio habebat multis tabulatis excelsã: & albo lapide mirifice structã eodem noĩe: quo insula: quam quidam sostratus Cynidius regnum amicus pro nauigantium salute: ut refert Strabo extruxit. Tyros uero urbs est phœniciæ que Alexandri magni temporibus insula fuit. Nam aggere ab ipso continenti fuit coniuncta: dum illam obsideret. Leucada continuam. Leucas urbs est: que olim epiro fuit coniuncta. Leucadem autem uocauerunt: ut Strabo opinatur a leucate sumpto uocabulo. est autem albicanti colore petra in pelagus ꝓiecta. atq; cephalleniæ & leucadi adiacens: in qua est Apollinis leucatæ phanũ. urbem aũt possuit ꝓ insula Ouidius. Nã si referenti plynio credimus: leucadia peninsula est iuxta sinũ ambracium quõdã Neritis appallata accolarũ opere abscissa a cõtinenti: ac reddita uentorũ flatu cõgeriem harenæ accumulantium oppidum autem in ea leucas quondam neritũ dictum. Zancle quoq; zãcle urbs ẽ Siciliæ: quæ nunc messana dicitur: olim Italiæ adiuncta. Eam: ut Strabo refert: condiere Messenii q̃ peloponesum habitant: a q̃bus & nomen accipit. nã prius a curuitate locorũ zancle fuit uocata. nam curua zãclia uocabãt naxii: q illam prius ædificarũt. Si quæris elicen. Elice urbs fuit Achaiæ in qua calisto nata fuit dr. Vnde sepenumero pro maiori ponitur ursa. Buris item quæ & bura dicitur urbs fuit Achaiæ cuius ut eliecs ĩ sinu corinthio: ut scribit plynius: etiam nũ uestigia apparẽt. A mari nãq; fuerunt submerse.

Lycus flu.

Erasinus fl.

caycus fl.

Amasenus fl.

Anigrus

Hypanis fl.

Insulæ, ĩ cõtinẽtem

Et, cõtinenti insule

Helice

Bura

Quæq; siti tulerãt: stagnata paludibus humẽt:
Hic fontes natura nouos emisit. at illic
Clausit & ãtiquis tam multa tremoribus orbis
Flumina prosiliunt aut excecata residunt.
Sic ubi terreno lycus est epotus hiatu
Existit procul hinc: alioq; renascitur ore
Sic modo cũ bibitur: tecto mõ gurgite lapsus
Redditur argolicis ingens erasinus in agris
Et mysum capitisq; sui ripæq; prioris
Pœnituisse ferunt. alia nũc ire caycum.
Nec nõ sicanis uoluens amasenus harenas
Nunc fluit. interdũ suppressis fontibus aret.
Ante bibebatur: nunc quas contingere nolis:
Fũdit anigrus aquas: postq̃: nisi uatibus omnis
Eripiẽda fides: illic lauere bimembres.
Vulnera: clauigeri quæ fecerat herculis arcus.
Quid: nũ & scythicis hypãis de mõtibus ortus
Qui fuerat dulcis salibus uitiatur amaris?
Fluctibus ambitæ fuerant antissa pharosque
Et phœnissa tyros: quarũ nũc insula nulla est:
Leucada cõtinuam ueteres habuere coloni
Nunc freta circũ eunt zencle quoq; iũcta fuisse.
Dicitur italiæ: donec cõfinia pontus
Abstulit. & media tellurem reppulit unda.
Si quæris helicen & buran achaides urbes:
Inuenias sub aquis: & adhuc ostendere nautæ
Inclinata solent cum mœnibus oppida mersis.

Eſt ꝓpe pittheiam.Pitthei Aethræ patris patriam.Nam Troezen urbs eſt peloponeſi a Troezene pelopis filio dicta:que & aphrodiaſias.& ſaronia.& poſidonias & Apollonias & Anthanis fuit appellata.Planiciem autem in montes cõuerti:& contra montes in planicem trãſire colligit Pythagoras.Eam aũt huiuſmodi mutatiõis cãm aſſignat.quã & ariſtoteles in Meteoris affert.Ventos enim ſubterraneos neq; exitũ habentes in cã eſſe ait:ut plana interdũ montes efficiant. Res horrenda.Admirãda.eſt autẽ acclamatio. Vis fera.uiolentia terribilis. Cæcis.occultis.Aliqua.uia.Luctata conata. Flatibus. flaminibus. Aut dire pta bicornis terga capri.piphraſis eſt utriũ. Plurima cum ſubeant.In mentem ueniant. Super.inſuper. Medio tua corniger hammon. Iupiter ſub figura arietis ĩ libya hac de cauſa colitur.Quod cum liber pater per lybiæ deſerta exercitum ducens ſiti laboraret. patrem rogauit:ut ſibi auxilio eſſet:cui repẽte aries occurrit.quem ſecutus limpidiſſimũ fontem inuenit.In tantæ autẽ rei memoriã & templum magnificentiſſimũ extruxit: & inſtituit:ut iuppiter ſub figura arietis colere tur.fõs uero ille:ut ſcribit plynio interdiu frigidus noctibus feruet. Admotis athamantis aquis.In dodone ſcribit plinius:ouis fons cum ſit gelidus & immerſas faces extinguat: ſi extinctæ admouentur accendit.idem meridie ſemper deficit:qua de cauſa anapauomenon uocãt.Mox increſcens ad medium noctis exuberat.ab eo rurſus ſenſim deficit. Quis autem Athamantis legatur.Athamanis tamen ab Ouidio forſitan ſcriptũ fuit. Nã athamania que & Athamãis dicitur theſſalie regis eſt in qua fons ille eſſe perhibetur. Hinc etiam Athamães populi dicunt:Eſt ãt hypallage.Admotum,aquis lignũ intelligit. Recreſcit decreſcit.Flumen habẽt cicões.huius fluminis nomen nõ memini me legiſſe. ply.uero ſic ſcribit. In ciconũ flumine & in piceno lacu uelino lignũ deiectũ lapideo cortice obducit.Cicones aũ: Thraciæ populos eſſe ſæpius iam ſcripſimus.Crathis & hinc ſibaris.Crathis & ſibaris fluuii ſũt calabriæ: q cappillos flauos efficiunt. Eſt etiam crathis Achaiæ fluuius iuxta Aegas labens a miſcendis aqs cognoĩatus:qđ a duobus flumĩbus incrementa ſuſcipiat:a quo & italicus ut Strabo & pauſanias aiũt:fuit:appellatus. Cui nõ audita ẽ ſalmacis.fõs eſt cariæ:in quem q in grediunt:effœmĩati egrediũt:cuius rei cãm in ſupioribus diximus libris.Miꝛ grauitate ſoporẽ.piphraſis ẽ lethargi. Clitorio qcũq; ſitĩ.clitorius fõs ẽ arcadiæ qui potus odiũ uini ĩducit. Calido uino.ex ſnĩa phyſicoꝝ calidũ ẽ natura uinũ. Indigenæ.accolæ ibi geniti. Amythaõe natus.Melãpus medicus q prœti argiuoꝝ regis filias q̃ttuor putãtes ſe uaccas eẽ eo furor liberauit quẽ ipis iuno:ut ſcribit pherecydes:utalii:uẽus ĩmiſerat:qđ illa ſe pulchriores eẽ iactarẽt. Prœtidas.prœti argiuoꝝ regis fias q̃rũ noĩa ſunt hæc. Mera.Euryale.Lyſippe.& iphianaſſa:quam qui dẽ melãpus pte regni accepta: poſteaquã illas curauit:uxorẽ accepit.Huic fluit Lynceſtius fluuius ẽ:cuius aquã q ſquis potauerit nõ minus ebrius efficitur q̃ ſi immodare uinũ bibiſſet.hoc etiam plinius qdem his uerbis affirmat.Lynceſtis aqua q̃ uocatur acidula:uini mõ temulẽtos facit itẽ ĩ paphlagõia· & ĩ agrocalẽo.ẽ lacuſar.de ſtiphalio lacu q eẽ ferũt iuxta pheneũ cãpũ mihi ſẽtire uĩr:uel de reſtagnatiõe ladõis aquæ ue fluuioꝝ:q̃ ĩ pheneo cãpo fieri cõſueſſe,ſcribit

Eſt prope pittheiam tumulus troezẽa ſine ullis
Arduus arboribus quondã planiſſima campi
Area,nunc tumulus,nã res horrenda relatu:
Vis fera uentoꝝ cæcis incluſa cauernis
Expirare aliqua cupiens:luctataq; fruſtra
Liberiore fui cælo:cum carcere rima
Nulla foret toto:nec peruia flatibus eſſet:
Extentam tum fecit humãum:ceu ſpiritus oris
Tendere ueſicam ſolet:aut direpta bicornis
Terga capri,tumor ille loci permanſit:& alti
Collis habet ſpeciem:longoq; induruit æuo.
Plurima cum ſubeant audita aut cognita nobis
Pauca ſuper referã,quid nõ &lympha figuras
Datq; capitq; nouas:medio tua corniger hãmõ
Vnda die gelida eſt:ortuq; obituque caleſcit.
Admotis athamantis aquis accendere lignum
Narratur:minimos cũ luna recreſcit in orbes.
Flumen habẽt cicones:qđ potum ſaxea reddit
Viſcera,quod tactis inducit marmora rebus.
Crathis & hinc ſybaris ueſtris cõterminus oris
Electro ſimiles faciunt auroq; capillos.
Quodq; magis mirũ:ſũt qui nõ corpora tantũ:
Verꝝ animos etiam ualeãt mutare liquores.
Cui nõ audita eſt obſcœnæ ſalmacis undæ?
Aethiopeſq; lacus:quos ſiquis faucibus hauſit:
Aut furit:aut patitur miꝛ grauitate ſoporem?
Clitorio quicunq; ſitim de fonte leuauit:
Vina fugit:gaudetq; meris ab ſtemius undis.
Seu uis eſt in aqua calido cõtraria uino:
Siue quod ĩdegenæ memorãt:amythaõe natus
Prœtidas attonitas poſtq̃ per carmen & herbas
Eripuit furiis:purgamina mentis in illas.
Miſit aquas:odiumq; meri permãſit in undis.
Hinc fluit effectu diſpar lynceſtius amnis
Quẽ quicũq; parũ moderato guttere traxit:
Haud aliter titubat:q̃ ſi mera uina bibiſſet:
Eſt lacus arcadiæ,pheneum dixere priores:

Ex plænicie montes

Mira aq̃rum natura

Cra-this fl. Sibariſ

Salmacis fons

Clitorius.

Lynceſtius fl.

Arcadiæ lacus

quãuis nihil de aquaꝝ q̃litate dicat. Plyuero niſi mendũ ineſt lentire uideť phineas paludes in arcadia eé: ex qbus ladon profluat. Arcadia aut regio eſt achaiæ mediterranea maxĩe a mari remota: q̃ primo Drymodis. mox pelagis fuit appellata. Sine noxa. Sine nocumento. Tempuſq; fuit quo nauit in undis. Ortygia inſula: q̃ & Delos uocatur: ut ſuperius diximus: fluitare ſolebat. Timuit concurſibus argo. Symplegades inſulæ ſũt puæ: q̃ & cyaneæ dicũtur cõtra boſporũ thraciũ. q̃ a poetis olim cõcurriſſe finguntur: quoniã ut inqt plynius paruo diſcretæ ĩteruallo ex aduerſo intrãtibus gemiæ cernebanť: paululumq; deflexa acie coeuntiũ ſpeciẽ p̃bebant. Vndaꝝ eliſaꝝ. expreſſarũ duoꝝ ſcopuloꝝ cõcurſu. Nec quæ ſulfereis. cãs aſſignat poeta cur ætna ſiciliæ mons notiſſimus ardeat Hinc aũt etiã colligit oĩa eſſe in cõtinuo fluxu: qđ nec ſparſit: nec ſemp arſura eſt ætna. Tres aũt affert illius incendii cauſas. Nã aut nãlis eſt iile ignis: aut a uentis ĩcluſis excitať Aut ex ſulfure bitumineue oriť. Ictibus. iactatibus. Frigida. Sine igni. Bitumineæ uires: Bitumẽ genus eſt picis: celerrime ignẽ rapiẽs. Eſſe uiros fama ẽ. pallene & urbs ẽ thraciæ a pallene ſitonis filia dicta & cherroneſus: q̃ & phlegra ãtiqtus uocabať: ubi gigãteũ bellũ cõfectũ fuiſſe dr̃. Qui ſoleãt leuibo Qui ſoleãt ĩ aues cõuerti. Cũ titroianicã paludẽ. tritoniaca palus ĩ libya eé ſcribitur. ſed poeta de ea q̃ſi in ſeptẽrione uſ ſentire de q̃ me nihil memini alibi legiſſe. Simile de arcadibus plynius ſcri. quos ĩ lupos uerti rurſuſq; ſibi reſtitui tã cõſtãs fama fuit. ut in maledictis uerſipelles habeanť. Scythides. ſcythicæ mulieres q̃ ſe ĩ aues: ut noſtratiũ q̃dã in feles mutare dn̄ť. Sparſæ perũcte. Eaſdẽ artes ut ſe ĩ aues cõuertãt. Rebo ꝓbatis. de qbo ꝓpiculũ ẽ factũ. Tabuerit. corrupta fuerit. Fluido calore. Ab effectu qđ fluida & mollia corpora reddat. Obrue: Terra rege. Delectos tauros: Vitulos. nã ex uitulis: ut ĩ georgicis ſcribit Vergilius apes naſcũť. Vſu. experiẽtia. De putri uiſceř. De corrupta carne Rura q̃ colũt. agris e floribo roré legẽtes uerſanť. In ſpẽ. futuri & mellis & noui examis. Preſſus humo bellator equis. p quẽ bella gerũť. Notũ crabrões ex eqs putrefactis naſci. Littoreo cãcro. ĩ littore moráti. Hoc aũt uſu cognitũ ẽ: ſcorpiũ naſci ex cãcro ſra obruto Caudaq; minabiť unca. Nã ſcorpius caudaictus ĩferre memorať. Quæq; ſolent canis. Bõbyces dicit. q ſericũ generãt. Nã ut plyniuſ. xi. naturalir hyſtoriæ ſcribit Bõbices in Aſyria prouenientes nidos eluto fingunt ſalis ſpem applicatos lapidi tanta duricia ut ſpiculis ꝓforari uix poſſint. In his & ceras largius quam apes faciunt: deinde maiores uermiculos. hi erucæ fiunt. Fit deinde quæ uocatur Bombylis ex ea Nicedalus. ex hoc ſex menſibus Bombyces telas araneorum more texunt ad ueſtem luxumq; fœminarum: quæ bombicina dicitur.. Res obſeruata. Animaduerſa. notata. Tineæ agreſtes. uermiculi agreſtes. Ferali papi. peſtifero ac uenenoſo. Truncas. pe. Mutilatas & carentes. pedibus.

Ortygia inſula.

Symplegades

Aetna mons.

Hoĩes in aues

Ex uitulis apeſ

Ex eqs crabrones.

Ex cancro ſcorpius

Tineæ ĩ papilones

Ambiguis ſuſpectus aquis: quas nocte timebo.
Nocte nocent potæ. ſine noxa luce bibuntur.
Sic alias alia ſq; lacus & flumina uires:
Cõcipiunt: tempuſq; fuit: quo nauit in undis.
Nũc fedet ortygie. timuit cõcurſibus argo.
Vndarũ ſparſas ſymplegadas eliſarum:
Q uæ nũc immotæ perſtant: uentiſq; reſiſtunt.
Nec quæ ſulfureis ardet fornacibus ætna:
Ignea ſemper erit. neq; enim fuit ignea ſemper.
Nã ſiue eſt animal tellus: & uiuit: habetque
Spiramenta locis flãmam exalantia multis:
Spirandi mutare uias: quotienſq; mouetur
Has finire poteſt. illas aperire cauernas.
Siue leues imis uenti cohibentur inantris
Saxaq; eũ ſaxis: & habentem ſemina flammæ
Materiam iactant. ea cõcipit ictibus ignem:
Antra relinquentur ſedatis frigida uentis:
Siue bitumineæ rapiunt incendia uires.
Lute aue exiguis ãrdeſcunt ſulfura fumis:
Nẽpe ubi terra cibos: alimẽtaq; pinguia flãmæ
Nõ dabit abſumptis per longum uirbus ævum
Natureque ſuum nutrimen deerit edaci:
Nõ feret illa famem: deſertaque deſeret ignes.
Eſſe uiros fama eſt in hyperborea palene.
Q ui ſoleant leuibus uelari corpora plumis.
Cum tritoniacam nouies ſubiere paludem:
Haud eqdẽ credo: ſparſæ quoq; mẽbra ueneno
Exercere artes ſcythides memorãtur eaſdem.
Si qua fides rebus tamen eſt addẽda probatis.
Nõne uides quæcũque mora fluidoque calore.
Corpora tabuerint: in parua animalia uerti.
I quoque delectos mactatos obrue tauros.
Cognita res uſu: de putri uiſcere paſſim
Florilegæ naſcuntur apes: quæ more parentũ
Rura colunt: operique fauẽt: in ſpẽque laborãt.
Preſſus homo bellator equus crabrõis origo ẽ.
Con caua littoreo ſi demas bracchia cancro
Cætera ſupponas terræ: de parte ſepulta
Scorpius exibit: caudaque minabitur unca.
Q uæque ſolent canis frondes intexere filis:
Agreſtes tineæ res obſeruata colonis
Ferali mutant cum papilone figuram.

Semina limus habet uir ides generantia ranas:
Et generat truncas pedibus.mox apta natando
Crura dat:utque eadē sint longis saltibus apta.
Posterior superat partes mensura priores.
Nec catulus partu:quem reddidit ursa recenti.
Sed mal e uiua caro est.lambēdo mater in artus
Fingit:& informē:quātam capit ip ā.reducit.
Nōne uides quos cæra tegit sexangula fœtus
Melliferarū apium sine mēbris corpora nasci?
Et serosq pedes:seraſq assumere pēnas?
Iunonis uolucrem:quæ cauda sidera portat:
Armigerq que iouis:cytereidasq columbas.
Et genus omne auium mediis e partibus oui:
Ni sciret fieri:quis nasci posse putaret?
Sūt qui cū clauso putrefacta est spīa sepulchro:
Mutari credant humanas angue medullas.
Hæc tamen ex aliis generis primordia ducunt.
Vna est quæ reparet:seque ipsa reseminet ales.
Assirii phœnica uocāt.nec fruge nec herbis.
Sed thuris lachrymis & succo uiuit amomi:
Hæc ubi quinque sue cōpleuit sæcula uitæ:
Illicis in armis tremulæque cacumine palmæ
Vnguibus & puro nidum sibi cōstruit ore.
Quo simul ac casias & nardi lenis aristas:
Quaſſaq cū fulua substrauit cynama myrrha:
Se super imponit:finitque in odoribus æuum
Inde ferunt totidem qui uiuere debeat annos.
Corpore de patrio parrum phœnica renasci.
Cū dedit huic ætas uires:oneriq ferendo est:
Pōderibus nidi ramos leuat arboris altæ:
Fertque pius cunasq suas patriūque sepulchrū
Perque leues auras hyperioni urbe potitus
Ante fores sacras hyperionis ædere ponit.
Si tamen est aliquid miræ nouitatis in istis.
Alternare uices:& quæ modo fœmina tergo
Passa marē est:nūc esse marē:miremur hyænā.
Id quoque quod uētis animl nutritur & aura
Protinus assimulat:tetigit quoscunque colores
Victa racemifero lyncas dedit india baccho.
Equibus:ut memorāt:quicqd uesica remisit:
Pertitur in labides:& cōgelat aere tacto:
Sic & coralium quo primum cōtigit auras
Tēpore:duerscit mollis fuit herba sub undis
Definet ante dies:& in alto phœbus anhelos
Aequore tinget equos:q cōsequar omnia dictis

Nec catulus ptu. Ply. hoc idē scribit de ursis. Pariūt, inqt tricesimo die ac plurimū q nos hi sunt cādida informisq caro paulo muribus maior. sine oculis. sine pilo. ungues tm prominent hanc lābendo paulatim figurā. Fingit. figurat. Nōne uides. Apes sine pedibus nascunt. unde ēt nomen traxer. primū. n. uermiculi absq pedibus aliſq oriūtur. Iunōis uolucrem. pauonem. Armigerq iouis. Aqlā. Cythereidas colūbas. ueneri dicatas Mediis e ptibus oui. ex uitello oui. Sunt qui cū clauso. de hoc ply. sic scribit. Angue ex medulla hominis spinæ gigni accepimus a multis. Hæc tn ex aliis. mirādam phœnicis auis generatiōem describit poeta: de quo & ply. fere eadē. Aqlæ āt magnitudine esse narrat: auri fulgore circa collū. cætera purpureus ceruleam roseis caudā pennis distinguentibus cristis faciem caputq plumeo apice honesta te. Peculiaris ē arabiæ felicis. Manilius senator auctor est neminem extitisse qui phœnicem uiderit. Sacrū in arabia soli esse. uiuere ānis sexcentis sexaginta. Senescentem casia thuriſq surculis construere nidum. replere odoribus & super emori. Ex ossibus deinde ac medullis nasci primo ceu uermiculū. inde fieri pullum. Principioq iusta funeri priori reddere:& totū deferre nidum, ppe pancaicā in solis urbem:& in ara ibi deponere. Primordia. originem. Asyrii pbœnica uocant A color purpureo phœnix uidet appellatus Quo simul ac casias. phœnicis nidū apte ut oia describit poeta. casia aūt & nardus frutices suauissimi odoris in arabia nascentes. Oneriq ferendo ē. sufficit nido auferendo. Sic āt dictū est: ut dicimus aliquem non esse soluendo. Leuat: releuat ac leues reddit. Hyperiōis æde: templo solis. Si tamen est aliqd hyæna fera ē de qua multa a plynio mira tradūtur. sed maxime ei utrāq ineſſe naturam & alternis ānis marem fœmināq fieri. & ut scri. piynis: parere sine mare uulgus credit. Aristoteles negat. collū & iuba continuitate spinæ porrigit: flectiq nisi circūactu totius copis neqt. Alternare. alternis ānis mutare.

Id quoq qd uentis. chameleōtem dicitq ut ply. tradit solus animaliū nec cibo nec potu sp alit: nec alio q aeris alimento circa capri-ficos ferus. innoxius alioq: & coloris natura mirabilior. Mutat, nāq eū subinde & oculis & cauda & toto corpe: redditq sp' quem cūq pxime attingit pter rubrū cādidūq: defecto pallor ē. Victa racemifero. Lyncuriū gēma ē q ex urina hyneū dr generari Vnde ēt nomē fuit ī positū. Lyneuriū. n. dicitur qd sit urina Lyneis. ουρον nāq Vrinā significat.

Quicqd uesicca remisit. oīs urina lyncum. sic & coraliū. In aqs molle ē coraliū. extra uero aqs durescit: ut supius quoq poeta narrauit. q cōsequr oīa dicis. q uerbis oīa explicare possīt Sic oīa uerti cernimꝰ: oīa eē ī cōtinuo

Limus ī ranas

Caro in ursum.

Apes sine pedibus

Aues ex oui medio anguis ex hīs spina

Phœnix ex seipso

hyenā mō ma rē mō fœminā esse

Mira chamæleontis natura

Lyncurium ex Lyncū urina

Coralium ex molli durum

Oīum rerū uicissitudinē eē

fluxu ex urbiū quoq; ac populoꝝ excidiis ac felicitatibus pytagoras colligit. Clara fuit ſparte.ſparta laconica dicitur regio a ſpartis cadmi ſociis cognoīata.ſed plerūq; pro urbe ponitur. Mycænæ.urbs eſt pelopōneſi no tiſſima a Mycenæo Spartōis filio Phoronei Troia ſris dcā. Oedipodiōie thebæ. Vbi œdipus regnauit:ut Pandioniæ Athenæ ubi Pādiō.

Necnō & cecropis. Athenæ quarū auctor Sparta fuit cecrops. Amphionis arces. Thebæ ab Mycæ amphiōe amplificatæ. Nūc quoq; dardani næ am.Exēplo urbis Romæ:q tū maxime cre- Athe- ſcebat:oīa eſſe in cōtinuo motu Pythagoras næ oſtēdit. Dardaniā romam.a Troiāis ædifi The- catā .Apennigenæ thybridis. in Apēnino bæ. mōte orientis. Thybrim autē p̄ter urbē Ro mā labi notius ē q̄ ut ſit exponēdū. Vates. Roma ſibyllas. Sortes faticinas. fa a canētes atq; p̄dicentes. Res troiana.imperiū troianum

Labaret. Vacillaret. periclitareť. Priami- des helenus.priami filius.fuit autē uates op timus:ut ex carmine quoq; Vergiliano con ſtat. Debere urbē.urbi ædificādæ ita uolen tibus fatis obnoxios eſſe.Pulchra autē phan taſia refert in helenū poeta:quæ iā ipſe uide rat. Per ſæcula lōga.per ſeptingentos ānos

De ſanguīe natus iuli.Iulius cæſar. Nam in cæſaris Auguſti illius filii gratiā hæc r̄ferunť Penatigero æneæ.penates gerenti. Penates aūt ut refert Macrobius ex Varronis ſenten tia.Dardanus ex ſamothracia in phrigiam. Aeneas ex Phrygia in Italiā detulit.Dii uero penates dicunť:ut uolūt q diligentius uerita tē inq̄runt:p quos penitus ſpirāus. per quos habemus corpus.p quos rōnē animi. Eos āt eſſe Iouem.Iunonem. Mineruam. Vtiliter phrygibus.Cū utilitate phrygū & troianoꝝ Pelaſgos uiciſſe.Græcos Troiam expugnaſ- ſe. Ne tamē oblitis.Cōcludit omnia in con- tinuo eſſe fluxu:& a carminibus omnīo eſſe abſtinnedum pythagoras:cum animæ noſ- træ in uaria corpora tranſeant. Ad metam. ad finem & concluſionem.Metaphora ab e quis currētibus ſumpta. Expatiemur equis.

Euagemur copiauerborum. Animæ uolu cres.Leues atq; ueloces.Animo namq; nihil eſt uelocius. In ferinas domos.in corpora ferarum. Pecudumq; in pectora condi. or do & ſenſus.Nos quoq; pars mundi ſinamus & permittamus tuta eſſe & honeſta ea cor- pera que poſſunt animias habuiſſe parentū aut fratrum aut iunctorum nobis aliquo fœ dere & affinitate aut certe hominum quoniā nō corpora ſolum uernm etiam uolucres & ueloces aīæ ſumus. hoc ē q̄m n ſolū ex corpe ſed ēt aīa cōſtāuſ & īferas & pecudes ire poſ- ſumus.his āt oībus colligit Pythagoras nul- lo modo carminibꝫ eſſe ueſcendum. Thye- ſtæis menſis.quibus thyeſtæ filii comedendi ab Atreo fratre appoſiti fuerūt. Nota uero ē

hoīem ex aīa & cor poř cō ſtare

Inſpecies tranſlata nouas.ſic omnia uerti
Cernimus:atq; alias aſſumere robora gentes.
Concideř has.ſic magna fuit cenſuque uiriſq;:
Perque decē potuit tātum dare ſanguinis ānos:
Nunc humilis ueteres tantūmodo troia ruinas:
Et pro diuitiis tumulos oſtendit auorum.
Clara fuit ſparte.magnæ uiguere mycænæ.
Nec nō & cecropis.nec nō amphionis arces.
Vile ſolū ſparte eſt.altæ cecidere mycænæ.
Oedipodioniæ quid ſunt niſi nomina thebæ?
Quid pandioniæ reſtant niſi nomen athenæ?
Nūc quoq; dardaniā fama eſt cōſurgere romā:
Apēninigænæ:quæ proxima thybridis undsi
Mole ſub ingenti rerū fundamina ponit.
Hæc igitur formā creſcēdo mutat:& olim
Immēſi caput orbis erit.ſic dicere uates:
Faticinaſq; ferūt ſortes:quātumq; recordor.
Dixerat aeneæ:cū res troiana laboret:
Priamides helenus flenti dubioq; ſalutis.
Nate dea:ſi nota ſatis præſagia noſtræ
Mētis habes:nō tota cadet te ſoſpite troia:
Flāma tibi ferumq; dabunt iter.ibis:& una:
Pergama rapta feres:donec troiæq; tibique
Externū patrio cōtingat amicius aruum.
Vrbem etiam cerno phrygios debere nepotes:
Quāta nec eſt:nec erit nec uiſa prioribus ānis.
Hanc alii proceres per ſæcula longa potentem:
Sed dominā rerū de ſanguine natus iuli
Efficiet:quo cū tellus erit uſa:fruentur
Aetheriæ ſedes:cælūque erit extus illi.
Hæc helenū ceciniſſe penatigero æneæ
Mente memor refero:cognataq; mœnia lætor
Creſcere:& utiliter phrygibus uiciſſe pelaſgos.
Netamen oblitis ad metam tendere:longe
Expatiemur eqs:cælum & quodcūq; ſub illo eſt
Immutat formas:telluſq; & quicquid in illa eſt:
Nos quoq; pars mundi:quoniā nō corpora ſolū
Vexꝝ etiā uolucres animæ ſumus:inq; ferinas
Poſſumus ire domos: pecudūq; in pectora cōdi
Corpora:quæ poſſunt animas habuiſſe parēū
Aut fratrū:aut aliquo iunctoꝝ fœdere nobis.
Aut hominū certe:tua eſſe & honeſta ſinamus:
Ne ue thyeſteis cumulemus uiſcera menſis.
Quā male cōſueſcit.q̄ ſe parat ille cruori
Impius humano:uituli qui guttura cultro

fabula. Nam Atreus & Thyestes pelopis & Hippodamie filii opera mercurii ægre ferentis Mirtilum filium a pelope ipso fuisse interfectũ in tantã deuenere discordiã: ut alteri uterq; insidias strueret: cũ ea conditione regnũ a patre accepissent: ut alternis regnarent annis. Nam thyestes quo facilius arietem uelleris aurei in quo regni fata consistebant: Vt seneca in Thyeste tragœdia narrat: sibi usurpare posset: Meropen Atrei Vxorẽ cõpressit ex eaq; filios suscepit. Quod cũ atreus resciuisset bello illũ Mycenis in exiliũ eiecit. quo quidẽ non contentus simulata gratia fratrẽ ad se reuocauit: trescq; eius filios decoctos sic apposuit comedendos: ut sanguinem quoq; poculis immiscuisse feratur. Hoc uero nefandissimũ scelus ne o uideret: alio radios auertisse memorat. Mensis. cibis continẽs enĩ pro contento per metonymiã frequẽtissime poni consueuit. Cumulemus. Vsq; ad cumulum repelamus. Viscera. Intestina. Quam male consueuerit eum qui possit pati ut interficiat uitulum aut hædũ aut auẽ facile assuescere ait necandis hominibus. Est autem exclamatio qua pythagoras ab interficiendis animalibus mansuetis homines deterrere conatur. Cruori humano. sanguini humano effũdendo. Immotas aures. Nulla misericordia motas. Edentem hædum. emittentẽ uagitus similes uagitibus puerorũ. Aut alite uesci. Aut auẽ comœdere. Quãtũ est? ac si diceret minimũ. Ad plenũ facinus. ad plenum homicidium. Qua transitus. ad qd ac si diceret ad hominũ cædẽ. Inde. ex immolatione brutorum animalium. Bos aret. Cũ magna auctoritate hæc a pythagora dicuntur. Imperat enim ut bos arare permittatur sic ut nulla alia ui q̃ senectute moriatur. Horriferum cõtra boream. Ouis inquit lanas nobis suggerat contra frigora. Arma nãq; quibus boreæ frigidissimo uento resistitur: sunt uestes ex Ouium lanis confectæ. Horriferum boream. Horrorẽ & frigus ferẽtẽ. Vbera pressanda. exprimẽda. Cũ pedicis. pedicæ sũt uincula pedũ. Vt manicæ manuum. Tollite. Remouere. auferte. abicite.

Viscata. uisco infecta. Nec formidatis pẽnis. sic quidem legitur. Sed formidantis fortasse est legendum. ut ceruoꝝ sit epithetõ qui natura uel Homeri testimonio timidissimi sunt. pẽnis. fagittis. a parte nãq; totũ per synegdochẽ frequẽter significatur. Celate. occultare. Perdite. interficite. Si qua nocent. noxia animalia perdẽda quidẽ eẽ pythagoras ait: sedita ne eoꝝ carnibus uescamur. Ora uacent epulis. Careant eiusmodi epulis. Cõgrua. homini conuenientia. Dictis. pithagoræ præceptis. Instructo pectore. Instituto animo. Eorum autem opinionẽ sequitur Ouidius ut diximus: qui sentiunt Numam a pythagora fuisse institutũ. Remeasse. Rediisse. Vltroq; petitũ. Quæsitum spõteq; a Romanis inuitatũ: ut copiose Liuius narrat. Latialis. latini atq; Romani. nã Roma latii est caput. Coniuge qui felix nympha. Egeria nympha Numæ pomphilii fuit uxor: quæ post uiri interitũ urbe relicta i siluas abiit ac tandẽ inferatione deoꝝ in fontẽ fingitur conuersa. Cum illa uero nymmpha congressus noctur nos sibi esse Numa simulauit: eiusq; monitu se quæ acceptissima diis essent sacra constituere populo Romão persuasit. ut copiose. T. Liuius describit. Ducibusq; camœnis. auctoribus musis. Nam omnia quæcunque Numa statuebat ad Egeriæ nymphe & camœnarum auctoritatem referebat: quibus etiam lucum quem meditũ ut Liuius narrat ex opaco specu fons perẽni rigabat aq̃ cõsecrauit: quod deaꝝ sibi consilia cũ cõiuge sua egeria essent. Sacrificos ritus. sacrificioꝝ leges. Nã sua cuiq; deo sacra sacerdotesq; instituit ut elegãter Liuius scribit. Ad artes pacis. ad deoꝝ religionẽ. & iura & leges & mores colẽdos. Numa enĩ urbẽ Romã ui & armis a romulo conditã: iure legibus ac moribus deintegro cõdidit. Qui postq̃ senior. Numa cũ tres & quadraginta regnasset annos periit. Peregit. pfecit ac finiuit. Vallis aricine. Aricia urbs ẽ latii haud longe ab urbe Roma distans. Vnde Aricinus declinatur. Orestææ dianæ. Quã orestes una cum iphigenia soro

Egeria nympha in fontem

Rumpit: & immotas præbet mugitibus aures?
Aut qui uagitus similes puerilibus hædum
Edentem iugulare potest: aut alite uesci:
Cui dedit ipse cibos? quantũ est quod desit i istis
Ad plenum facinus? qua transitus inde paratur?
Bos aret: aut mortem senioribus imputet annis.
Horriferq; contra boream ouis arma ministret.
Vbera dent saturę manibus pressanda capellę.
Retia cum pedicis laqueosq; arteq; dolosas
Tollite. nec uolucres uiscata fallite uirga.
Nec formidantis ceruos includite pennis.
Nec celate cibis uncos fallacibus hamos.
Perdite si qua nocent. ueꝝ hæc quoq; pdite tãtũ.
Ora uacent epulis: alimentaq; congrua carpãt.
Talibus atq; aliis instructo pectore dictis
In patriam remeasse ferunt: ultroq; petitum
Accepisse numam populi latialis habenas:
Coniuge qui felix nympha: ducibusq; camœnis
Sacrificos docuit ritus: gentemq; feroci
Assuetam bello pacis traduxit ad artes.
Qui postq̃ senior regnumq; æuumq; peregit:
Extinctum latiæq; nurus populusq; patresq;
Defleuere numam. nam coniunx urbe relicta
Vallis aricinæ densis latet abdita siluis:
Sacraq; orestęq; gemitu questuq; dianæ
Impedit. ah quotiens nymphę nemorisq; lacusq;
Ne faceret monuere: & cõsolantia uerba

bus uescamur. Ora uacent epulis. Careant eiusmodi epulis. Cõgrua. homini conuenientia. Dictis. pithagoræ præceptis. Instructo pectore. Instituto animo. Eorum autem opinionẽ sequitur Ouidius ut diximus: qui sentiunt Numam a pythagora fuisse institutũ. Remeasse. Rediisse. Vltroq; petitũ. Quæsitum spõteq; a Romanis inuitatũ: ut copiose Liuius narrat. Latialis. latini atq; Romani. nã Roma latii est caput. Coniuge qui felix nympha. Egeria nympha Numæ pomphilii fuit uxor: quæ post uiri interitũ urbe relicta i siluas abiit ac tandẽ inferatione deoꝝ in fontẽ fingitur conuersa. Cum illa uero nymmpha congressus noctur nos sibi esse Numa simulauit: eiusq; monitu se quæ acceptissima diis essent sacra constituere populo Romão persuasit. ut copiose. T. Liuius describit. Ducibusq; camœnis. auctoribus musis. Nam omnia quæcunque Numa statuebat ad Egeriæ nymphe & camœnarum auctoritatem referebat: quibus etiam lucum quem meditũ ut Liuius narrat ex opaco specu fons perẽni rigabat aq̃ cõsecrauit: quod deaꝝ sibi consilia cũ cõiuge sua egeria essent. Sacrificos ritus. sacrificioꝝ leges. Nã sua cuiq; deo sacra sacerdotesq; instituit ut elegãter Liuius scribit. Ad artes pacis. ad deoꝝ religionẽ. & iura & leges & mores colẽdos. Numa enĩ urbẽ Romã ui & armis a romulo conditã: iure legibus ac moribus deintegro cõdidit. Qui postq̃ senior. Numa cũ tres & quadraginta regnasset annos periit. Peregit. pfecit ac finiuit. Vallis aricine. Aricia urbs ẽ latii haud longe ab urbe Roma distans. Vnde Aricinus declinatur. Orestææ dianæ. Quã orestes una cum iphigenia soro

re de Taurica regione in italiam transtulit:ac iuxta ariciam collocauit.Nam oreſtes poſt interfectam matrem in furorem conuerſus a pylade ſocio ad dianam Tauricam liberandus deductus eſt.cui cum hoſpites mactarentur:a ſorore iphigenia quæ deæ ſacerdos erat:cognitus ſaluatur. Ac thoante rege interfecto dianæ ſimulacrũ aufugientes abſtulerũt:iuxtaq; aricią collocarũt. Ne faceret.ne flere ꝓgeret. Theſeius heros. Hippolytus:q equoꝝ furore laceratus precibus Dianæ uitæ fuit reſtitutus:ac templo dianæ aricinæ præfectus uirbius fuit appellatus. ſed & ipſe fata ſua ad cõſolationẽ egeriæ narrat. Siſte modũ.ſtatue.impone finẽ luctui. Releuare.leuẽ reddere.a fletu liberare. Fando.inter loquẽdum. Aliquẽ hippolitũ.quẽdam in ſoluta oꝛone diceremus. Credulitate pr̃is. Theſei: qui nimiũ facile credidit phedræ uxori priuigno accuſanti. Vixq; ꝓbabo.Difficulter pſuadebo. Me paſiphaeia quondam. phædra paſiphaes filia: Theſei uxor hippolyti priuigni amore capta ab illo fuit repulſa. Quare indignata illum patri accuſauit qđ ſe de coitu interpellaſſet. pater credulus & filium inſontẽ in exiliũ expulit. & illi mortẽ ẽ imprecatus. Cũ igitur fugeret hippolytus:ecce phocæ mari egreſſæ ita ꝓterruerũt equos quadrigaꝝ:qbus uehebaẽ:ut nullo pacto potuerint inhiberi. qn ꝓ p̃cipitia hippolytũ imittentes ꝓrſus dilaniarẽt. Paſiphaeia.cũ q̃dam ui tupatiõe dixit: ac ſi phædræ obiiceret paſiphaes libidinẽ:quæ amore tauri capta cũ illo coire ſuſtinuit. Me fruſtra temptatũ.a phædra de ſtupro fruſtra interpellatũ. Temerare.uiolare.eſt aũt ordo. paſiphaes filia quondã finxit me fruſtra tẽptatum uoluiſſe temerare patriũ cubile.qđ ipſa uoluit. Et crimine uerſo.in me ſubaudiaẽ. Indiciine metu. altera duaꝝ cauſarũ ſe accuſarũ a phædra hippolytus ait. uel qđ timebat ne ipſa accuſaret.uel qđ repulſa fuit & ſpreta. Arguit. accuſauit. Proiecit.eiecit.expulit. Hoſtili præce.imprecatiõe hoſti cõueniente.nõ patri. Theſeus.n.neptunũ auũ præcatus eſt.ut hippolytus filius diſcerpetur. Euntis.i exiliũ. Pittheã troezena.in q̃ pittheus Pelopis filius ac aethræ mr̃is Theſei pater regnauit: Troezen aũt urbs eſt peloponẽſi a Troezene pelopis filio cui pittheus in regno ſucceſſit cognomiata. Vt.n. Stephanus ſcribit:& aphrodiſias & ſaronia & poſidonias & appollonias & anthãis ãtea fuit appellata. Cũ mare ſurrexit.tumefactũ eſt. In mõtis ſpeciẽ.p emphaſin oñdit q̃tus eſſet uitulus illæ marinus.q inſtar mõtis mare extolleret. Et dare mugitus. Mugire.nõdum.n.uitulus ille marinus ex aquis extulerat caput.Phocæ ãt ut tauri mugitus edũt: unde & uituli nomẽ acceperũt. Corniger hinc taurus.Deide inqt Phoca ut taurus cornua hñs ex ruptis undis egreſſa eſt. Expellit.Erumpit. cũ ipetu egredit. Exiliis contenta ſuis.Exilii ſui mærore confecta. Feroces q̃drupedes.feroces equi:qbus hippolyti currus trahebaẽ. Colla.capita. Ad freta conuertũt. Ad mare ꝓ ſtrepitũ phocæ egredientis. Horrent. Timent. Monſtri metu. Vitulli illius marini timore. Phocæ nãq; adeo ſunt aſpectu turpes:ut inter mõſtra marina numerentur. Præcipitãt. In præceps iaciũt. Altis ſcopulis.p alta ſaxa. Ego ducere uana. Ego inqt fruſtra conor retrahere frena ſpumis infecta. Ducere.reducere.retrahere. Vana manu. Infirma. Neq;.n. equos potuit cõtinerẽ. Luctor.Enitor.Conor. Tendo.Cõtendo. Retro.Ducere ſubaudiamus:ut retrahere intelligamus. Len

Hippolytus in Virbiũ

Dixerunt.quotiens flenti theſeius heros
Siſte modum dixit.nec enim fortuna querenda
Sola tua eſt:ſimiles aliorum reſpice caſus.
Mitius iſta feres.utinamq; exempla dolentem
Nõ mea te poſſent releuare. ſed & mea poſſunt:
Fando aliquẽ hippolytũ ueſtras ſi cõtigit aures:
Credulitate patris.ſceleratę fraude nouercę
Occubuiſſe neci mirabere:uixque probabo.
Sed tamẽ ille ego ſum. me paſiphaeia quondam
Temptatum fruſtra patrium temerare cubile
Quod uoluit finxit uoluiſſe:& crimine uerſo
Indiciine metu magis offenſane repulſæ
Arguit:immeritumq; pater proiecit ab urbe:
Hoſtilique caput prece deteſtatur euntis.
Pittheam profugo curru troezena petebam.
Iamque corinthiaci carpebam littora ponti:
Cum mare ſurrexit cumuluſq; immanis aquaꝝ
In montis ſpeciem curuari & creſcere uiſus:
Et dare mugitus:ſummoq; cacumine findi.
Corniger hinc taurus ruptis expellitur undis:
Pectoribuſque tenus molles erectus in auras
Naribus & patulo partem maris euomit ore.
Corda pauẽt comitum. mihi mẽs interrita mãſit
Exiliis contenta ſuis:cum colla feroces
Ad freta conuertunt:erectiſque auribus horrent
Quadrupedes:mõſtriq; metu turbãtur: & altis
Præcipitant currum ſcopulis. ego ducere uana
Frena manu ſpumis albentibus oblita luctor:
Et retro lentas tendo reſupinus habenas.
Nec uires tamen has rabies ſuperaſſet equorum:
Ni rota:perpetuum quæ circumuertitur axem:
Stipitis occurſu fracta ac deſiecta fuiſſet.
Excutior curru:loriſq; tenentibus artus
Viſcera uiua trahi:neruoſq; in ſtirpe teneri.
Membra rapi partim. partim reprenſa relinqui.
Oſſa grauem dare fracta ſonũ: feſſamq; uideres

Exhalare animam: nullaſq; in corpore partes
Noſcere quas poſſes: unūq; erat omnia uulnus.
Num potes aut audes cladi componere noſtræ
Nympha tuæ? uidi quoq; luce carentia regna:
Et lacerum foui phlegentontide corpus in unda.
Nec niſi apollineę ualido medicamine prolis
Reddita uita foret: quam poſtq̄ fortibus herbis
Atque ope pæonia dite indignante recepi:
Tum mihi: ne pręſens augerem muneris huius
Inuidiam: denſas obiecit cynthia nubes.
Vtq; forem tutus: poſſemque impune uideri:
Addidit ætatem: nec cognoſcenda reliquit
Ora mihi: cretenq; diu dubitauit habendam
Traderet an delon. delo cretaq; relictis
Hic poſuit: nomēq; ſimul quod poſſit equorum
Admonuiſſe iubet deponere: quique fuiſti
Hippolytus dixit: nunc idem uirbius eſto.
Hoc nemus inde colo: de diſq; minoribus unus
Numine ſub dominæ lateo: atq; aſſentior illi.
Non tamen ægeriæ luctus aliena leuare

tas habenas. Flexibilia lora. Has uires. Meas uires. Rabies. ferocitas. Perpetuū axem Cōtinuū. Axis aūt eſt lignū illud: circa qđ rotæ currus uertūtur. Excutior curru. E curru eiectus cado. Artus. Pedes. Reprē ſa. retenta a radicibus ſtipitibuſq; arborȝ. Dare. Edere. Grauē ſonū. Magnū efficere ſtrepitum. Exhalare. emittere. me ſubaudiamus. Videres. Videre poſſes. Nū potes aut audes. Maiorē ſuā fuiſſe calamitatē: q̄ q̄ egeriæ cōtigit: hippolytus ait. Cōponere. Compare. Vidi quoq; luce carentia regna. hoc ē ad inferos quo q; deſcēdi. Et lacerȝ foui. Et corpus inqt laniatū in ardētiſſima phlegetōtis aqua laui. Eſt. n. phlegeton unus ex inferorȝ flu. q ardens interp̄tari pōt. Apollinęæ plis. Aeſculapii apollis filii. Fortibus herbis. Potentibus. Atq; ope pæonia. Auxilio medico. Pæō. n. deorȝ medicus pitiſſimus fuiſſe phibetur: a quo pæonia herba & inuenta fuit & appellata. Dite indignante. Plutone ægre ferente me uitæ reſtitui. Ne p̄ſens augerē muneris huius inuidiā. hoc eſt ne ſi i græcia uiuerē: Athenie ſiū i me inuidiā cōcitarē: a Diana fui occultatus. Cynthia. Diana: cuius miles erat hippolytus. Impune. ſine ulla mea pœna. Addidit ætatē. Me natu maiorē effecit: q̄ eēm cū ab equis fui dilaceratus. Ora cognoſcenda. Facie q̄ cognoſci poſſet. Innuit aūt hippolytus ſe in nouā figuram fuiſſe tranſmutatum: ne a quoq̄ cognoſci poſſet. Habendā. habitādā. Hic poſuit. In latio iuxta ariciā. Nomēq; ſimul. Videt ſentire poeta hippolytū fuiſſe noīatū: qđ ab eqs fuit ſolutus & laniatus. Nā ἵππος equus. λυω ſoluo interp̄tatur. Nūc idem Virbius eſto. Virbius dictus eſt hippolytus qđ uir bis fuiſſe uidet: & anteq̄ ab eqs fuit laceratus: & poſtq̄ uitæ fuit reſtitutus. Hoc nemus inde colo. Ex eo tpe inqt: quo ab inferis ſum reuocatus in hoc aricino nemore habito. Numine ſub dominæ. Dianæ: quæ iuxta Ariciā templū habebat. Nō tamē egeriæ. Egeria Numæ Pompilii uxor cū ob mariti mortē flere non deſineret: Dianæ miſeratōe in fontē ſui noīs fuit cōuerſa. Leuare. leues reddere. Liqtur. reſoluitur. Soror phœbi. Diana. Tenuauit. In tenues aquas trāſmutauit. At nymphas tetigit noua res. Hæc ad cōcinnā eorȝ quæ ſequūtur cōnexionē a poeta narrant. Gleba nāq; agricolæ arāti in puerȝ uaticinādi peritū uiſa eſt trāſformari. Et Amazōe natus. hippolytus Hippolytæ amazonū reginæ filius. Quā cū Tyrrhenus arator. Hæc hiſtoria eſt nō fabula. nā ut in. ii. de diuinatōe libro cicero ſcribit. Tages qdam dī in agro Tarquintēſi cū terra araretur: & ſulcus altius ect impreſſus: extitiſſe repēte: & eū affatum eſſe qui arabat. Is aūt ut in libris eſt ethruſcorȝ puerili ſpecie dicit uiſus: ſed ſenili fuiſſe prudētia. Eius aſpectu cū obſtupuiſſet bubulcus: clamorēq; maiorē cū admiratiōe edidiſſet: cōcurſum eſſe factū: totamq; breui tpe in eū locū ethruriā cōueniſſe. Tū illum plura locutū multis audientibus: q oīa eius uerba excepint litteriſq; mādauerint. Oēm aūt oronē fuiſſe eā: qua haruſpicinæ diſciplina cōtineretur. Fatalē glebā. In qua fata & futurorȝ præſentia cōtinebātur. Terræ formā. Glebæ figurā. Ora recentia. ora nup ex terræ gleba figurata. Venturis fatis. hoc eſt. Diſciplinæ & arti corȝ quæ faro uentura erant cognoſcendorȝ. nā tages primus oīum haruſpicinæ diſciplinā Thuſcis tradidit. Hinc aūt cœpit nomini meo ineptias ſuas aſcribere pædagogus ille nō impitus modo & loquēdi & ſcribēdi: Verȝ fatuus quoq; & ſtolidus ab oīq; ciuilitate alienus: qui cū ſciret me nō ante librariis traditurȝ ultimū mearȝ ennarrationū quinternionē: q̄ oēs deprauatiōes ſublatæ forent: malignorȝ quorundā in me cōſpirationi cū maximo dedecore ſuo facile ſatis fecit. Ea nāq; effutiuit: qbus nomini meo aſcriptis inuidi iſti impoſtores ſibi p̄ſuaſerūt me nō minus ſigillatū iri q̄ uariis deprauationibus: q̄s in enarrationibus meis curarūt admittēdas. Sed aliter atq; putarant euenit. Pædagogus. n. ille cū belle ſibi litteratus eē uideatur: ſe cōtinere nō potuit. quin iactaret ſe meis cōmentariis finē impoſuiſſe: pinde atque ſi uiri docti boniue officio functus fuiſſet. Verȝ de inſulſo iſto temerarioq; pædagogo mihi ne noīe quidē noto nullū uerbū feciſſem: niſi & lectores fuiſſent admonēdi: ne iſtius ineptis fiderent expoſitiōibus: & malignorȝ quorundā conatibus hoc quoq; modo fuiſſet occurrendū. Tametſi ex prima impiti iſtius nō expoſitione: ſed cōfuſione cauto lectori nō poſſit nō cōſtare appendices iſtos ruſticos atq; obſcuros nihil cū meis enarrationibus cōmercii habere. Eā nāq; hiſtoriā: q̄ nos paulo ante ex. ii. Cicerōis libro deſcripſimus ad uerbū fatuus iſte adeo inepte repetit: ut plane ruſticus barbaruſq; eē facile dignoſcat. Tages inqt ut ſcribit Cice.

Hippolytus ab inferis

libro de diuinatione puerili ſpecie fuit cœpitq; affari aratorem. ille territus clamans conſciuit totam etruriã. Quã ſtudioſus ſit operꝭ Ciceronis ſtolidus iſte ex iis pauculis ipſius uerbis facile colligi põt. Nã ut omittam quod ea prætermittit: q̃ maxime ad huius loci expoſitionẽ neceſſaria fuerãt deſcribẽda: libro inq̃t citra in præpoſiti oné: q̃ recta loquendi ratio expoſcit. nec adiicit ſecundo. Perinde atq; ſi cicero ſolum de diuinatione librũ ſcripſiſſet: ac non duos. Indigene. Thuſci. Dixere. appellauere. Qui primus. Etrhuſcam. Nam Tages primus oĩum haruſpicinã artemq; diuinãdi ac prædicẽdi futura Thuſcos docuit. Neq; Plinius a Cicerone in hoc Ouidioq; diſſentit: ut ille blatterat impius.

Sed Delphõ haruſpicinæ fuiſſe inuentorem ait. Aliud uero eſſe docere. aliud inuenire nemo niſi cõmuni ſenſu careat: unq̃ dubitauit. Vtq; palatinis. Hoc quoq; de hiſtoria ſumptũ eſſe uidet. Nã Romulũ ſcribit plutarchus in pallatino colle ſui expiandi gratia corneã lanceã fuiſſe iacula

Gleba ĩ puerũ.

tũ illamq; in terra defixã ãnitentibus multis conuelli nũq̃ potuiſſe. Sed emiſſis ramis in ĩ eximiæ altitudinis cornum increuiſſe. locũ uero eũ iis q̃ poſt Romulũ fuerũt: parietibus circunductis ut ſanctiſſimũ templũ ĩ magna religiõe fuiſſe adeo ut ſicui ꝓpius accedenti uiſa fuiſſet arbor minus frondeſcere ſed ueluti ſubductis nutrimẽtis langueſcere: id ſtatim occurrẽtibus clamore ſignificaret. Cũ aũt. C. Cæſar gradus extrueret: fabris ꝓpinq̃ arbori loca temere fodiẽtibus uiolatæ radices fuerũt: arborq; aruit & interiit. Virbiũ aũt ita ſtupuiſſe ait poeta reſolutione Egeriæ in fonte; ut ſtupuit Romulus cũ haſtã ſuã frõdeſcere uidit. Mouit mihi riſum ſimul & ſtomachũ fatuus ille in hac hiſtoria referẽda: q̃ Romulũ lanceam fuiſſe iaculatũ ait ingenii expiendi gratia: pinde ac ſi uires ingenii & nõ corpis iaculãtes experiremur. Herentẽ collibus pallatinis. Fixã in mõte palitio. Stabat. erecta erat. Nõ ferro adacto. Nõ cuſpide terræ infixa. Nã haſtæ cuſpis in radicẽ fuerat cõuerſa. Lenti uiminis. flexibilis uirgæ. Cornus. n. arbor ramos ad modũ flexibiles hẽt. Dabat. faciebat. Nõ expectatas umbras. inſpatas. Admirantibus. Haſtã in arborẽ fuiſſe uerſam. At ſua fluminea. Hoc quoq; de hiſtoria ſumptũ eſt. Nã ut Valerius. M. narrat Genutio Cippo prætori paludato porta egrediẽti noui & in auditi generis ꝓdigium incidit. Nãq; in capite eius ſubito ueluti cornua emerſerũt: reſpõſumq; eſt eũ regẽ futurꝭ: ſi in urbem reuertiſſet. Quod ne accideret: uolũtarium ac ꝑpetuũ ſibimet indixit exiliũ: cuius teſtãde rei gratia capitis effigies erea porta qua exceſſerat incluſa ẽ. Corrupte aũt at fere in exẽplaribus eſt ſcriptũ: cũ loco illius hæc pticula aut ſit reponẽda & illud uerbũ ſtupuit hic quoq; ẽ ſubaudiendũ. Ita nãq; fabulã fabule poeta elegãter cõnectit. q̃q̃ mltis nugis ab illo inſulſo q metamorphoſin dilacerauit: hic quoq; interpoſitis pleriſq; in exẽplaribus ſe

Haſta ĩ arborẽ.

Cippo cornua.

tungat: qđ ut facilius fieret: illã copulã at loco aut ex cõmodo ſuo repoſuiſſe ur: adeo in deprauãdis libris quorũdam temeritas debacchat. Cũ etiã nõ q uideat eẽ legendũ. Audaculus uero ille pædagogus iſti deprauatiõi accedit: cũ nihil corrigat ꝓrſus. Cippus aũt nõ ſolum nomẽ eſt uiri: ſed appellatio quoq; lapidẽ q ſepulchro ĩponitur ſignificans & columnã in q̃ epitaphia ſcribũtur. Domito ab hoſte. ab hoſtibus ſupatis. Portẽditur. Præſignificatur. ꝓmonſtrat. Vnde portenta mõſtraq; dicũtur: quæ futurꝭ aliqd ꝓnunciant. Patriæ letum. ſit ſubaudiat. Impitus aũt ille pedagogus q ſcribere cõmẽta audet: cũ diſtinguere neſciat: oĩa cõfundit inquiens.

Damna ualent: montiſq; iacens radicibus imis
Liquitur in lachrymas: donec pietate dolẽtis
Mota ſoror phœbi gelidũ de corpore fontem
Fecit: & æternas artus tenuauit in undas:
At nymphas tetigit noua res: & amazone natus
Haud aliter ſtupuit: q̃ cum tyrrhenus arator
Fatalem glebam motis aſpexit in aruis
Sponte ſua primum: nulloq; agitante moueri:
Sumere mox hominis: terræq; amittere formã:
Oraq; uenturis aperire recentia fatis.
Indigenæ dixere tagen: qui primus ethruſcam
Edocuit gentem caſus aperire futuros.
Vtq; palatinis hærentem collibus olim
Cum ſubito uidit frondeſcere romulus haſtam:
Quæ radice noua. non ferro ſtabat adacto.
Et iam non telum: ſed lenti uiminis arbor
Non expectatas dabat admirantibus umbras.
Aut ſua fluminea quũ uidit cippus in unda
Cornua. uidit enim: falſamq; in imagine credens
Eſſe fidem: digitis ad frontem ſæpe relatis
Quæ uidit tetigit. nec iam ſua lumina damnans
Reſtitit: ut uicto domito ueniebat ab hoſte.
Ad cælumq; oculos & eodem cornua tollens:
Quicquid ait ſuperi monſtro portenditur iſto:
Seu lætum eſt: patriæ lætum populoq; quirini.
Siue minax: mihi ſit. uiridiq; ex ceſpite factas
Placat odoratis herboſas ignibus aras:
Vinaq; dat pateris: mactatarumq; bidentum
Quid ſibi ſignificent: trepidantia conſulit exta.
Quæ ſimul aſpexit tyrrhene gentis haruſpex:
Magna quidem rerum molimina uidit in illis:
Non manifeſta tamen. cum uero ſuſtulit acre
A pecudis fibris ad cippi cornua lumen:
Rex ait o ſalue. tibi enim tibi cippe tuiſq;

Siue hoc patriæ lætitiam affert: cum patriæ genitiuus ad lætum secundo loco positum sit referẽdus. Siue minax. Triste. Placat aras. Deos mitigat p metonymiã. Dii nanq; placari dicunt̃ p sacrificia in aris facta.. Odoratis ignibus: Thuribus incensis. Vinaq; dat pateris. In pateras uina fundit. Mactatarũ bidẽtum. Imolatarũ ouium. Quid sibi significent.: Cornua in fronte nata subaudiantur. Trepidantia. Palpitãtia. Tyrrhenæ gentis haruspex. ex ethruria nãq; haruspices euocabãtur. Magna molimina: Magnas rerum cõmutationes. A pecudis fibris. ab extis pecudũ. Fibræ nãq; sunt tenuiores uenæ: quibus exta uelut lineis. qbusdã distinguũtur. Acre lumen. Acute uidẽtes oculos. Tibi. n. tibi. anadiplosis cũ quadã exultatione ab haruspice læta prædicẽte facta.

Hic locus & latiæ parebunt cornibus arces
Tu modo rũpe moram: portasq; intrare patẽtes
Appropera. sic fata iubent. nãq; urbe receptus
Rex eris: & sceptro tutus potiere perenni.
Rettulit ille pedem: toruamq; a mœnibus urbis
Auertens faciem: procul o procul omina dixit
Talia dii pellant: multoq; ego iustius æuum
Exul agam: q̃ me uideant capitolia regem.
Dixit: & extemplo populumq; grauemq; senatũ
Cõuocat. ante tamen capitis noua cornua frõde
Velat: & aggeribus factis a milite forti
Insistit: priscoq; deos e more precatus:
Est ait hic unus: quem uos nisi pellitis urbe:
Rex erit: is qui sit signo non nomine dicam.
Cornua fronte gerit: quem nobis indicat augur:
Si romam intrarit: famularia iura daturum.
Ille quidem potuit portas irrũpere apertas.
Sed nos obstetimus: q̃uis coniunctior illo
Nemo mihi est. uos urbe uirũ phibete q̃ritef.
Vel si dignus erit: grauibus uincite catenis.
Aut finite metum fatali morte tyranni.
Qualia succinctis ubi trux insibilat eurus:
Murmura pinetis fiunt: aut qualia fluctus
Aequorei faciunt: si quis procul audiat illos:
Tale sonat populus. sed per confusa trementis
Verba tamen uulgi uox eminet una. quis ille est?
Et spectant frontes: prædictaq; cornua quærũt.
Rursus ad hos cippus: quẽ poscitis iq̃t habetis.
Et dempta capiti populo prohibente corona
Exhibuit gemino præsignia tempora cornu.
Demiseræ oculos omnes: gemitumq; dedere.
Atq; illud meritis clarum (quis credere possit)?
Inuiti uidere caput, nec honore carere

Hic locus. Romam indicat digito. Et latiæ arces. Romanũ imperiũ. Tu modo rũpe morã. Tu solũmodo tolle moras festinaq; ut portaa patentes ingrediaris Vrbe. In urbẽ. Perenni sceptro. Perpetuo regno: Toruã faciẽ. Cornibus terribilem atq; deturpatam. Talia omina. Talia portenta. Conuocat. Extra urbẽ. Et aggeribus ĩsistit. Statĩ aggere alto: ut ab omni us audiat̃. Prisco more. Antiqua consuetudine. Qua etiã prisci oratores deos inuocare in principio orationis solebãt. Dicã. Indicabo. Cornua forte gerit. Non forte ut fere in exẽplaribus ẽ deprauatũ: sed fronte legẽdũ esse n tius ẽ q̃ ut sit admonẽdũ. Famularia iura. leges seruiles q bus ut seruos oẽs uos oporteat obedire. Irrũpere. Cũ ĩpeta intrare. Quãuis cõiunctior illo. Figurate se illum esse innuit Cippus: quem Haruspex futurum eẽ regẽ dixerat. Prohibete. Arcete. Vel si dignus erit. pulchra figura illum indignũ esse ostẽdit: q aut uinciatur aut necetur.

Qualia succinctis. Duabus perq̃ accõmodatis similitudĩbus exprimit poeta quale murmur populi fuerit: posteaq̃ Cippus finẽ orõni impo suit. Succinctis pinetis. Altis & pceris. Imperitus uero ille ut saltem pueriles notem errores: expõit densis & quasi alligatis pinetis putãs succinctum. Densum significare: quod nusq̃ inueni tur. Et miramur: si oĩa cõfundũt̃. cũ fatui isti tã ĩpudent̃ stulticias suas efferãt in uulgus: Succincta dicuntur altius cincta. unde succincti milites dicũtur: qđ breuioribus uestibus utẽtes altius cincti uideãtur. Pineta uero dicũt̃ succincta: quod iuxta cacumẽ ramos emittãt. Id quod Oui. alibi apte significat cũ inqt. Et succincta comas hursuta q; uertice pinus. Per. inter. Tremẽtis uulgi. Populi trepidãtis. Eminet. Elatior ẽ & clarior. Presignia. insignia. Gemio cornu: duobus cornibus similibus. Demiser̃ oculos. In terrã oculos demiserũt ne cornua cũ sũmo dedecore tã bõi ciuis aspicerent. Quis credere possit? Parẽthesis ẽ cũ interrogatione. Ac si diceret. Nẽo crederet Romanos inuitos aspexisse uiri caput tã preclare de patria meriti: ut cũ regnũ assequi posset noluerit. Illos. n. qui de nobis bene sunt meriti libenter aspicer̃ solemus. At proceres. Senatores. Cippiũ aũt Iugero optimi agri ob spretũ regnũ donatũ fuisse ait. Iugerũ. n. tantũ terræ dicit̃ q̃tũ par boũ uno die possit exarare. Ruris honorari: Agri honorato uiro conuenientis. Ad finẽ ab ortu. Ab ortu diei usq; ad occasum. Mirã formã. Mirandã Cippi effigiẽ. Referẽtia. Significãtia Repsentãtia. Auratis postibus. Auro ornatis postibus portæ illius per quã ĩgredi poterat Cippus. Pãdite nunc musæ. Musas inuocat poeta ut sibi cõmemorẽt qua de cã Aesculapius ex Coronide filius Romã ab Epidauro fu eriaduectus. Graui nanq; pestilentia laborãtes Romãi oraculũ acceperũt: ut Aescu-

lapii auxilio uterentur. Missi igitur legati cũ ab epidauriis deũ ipetrare non possent: Aesculapius ipse in anguẽ cõuersus per mediã urbẽ ad nauẽ legatorꝝ perrexit: Romamq; aduectus sibi in insula Tyberis sedem elegit. Præsentia numina uatũ. Propicii dii poetarꝝ. Musæ nãq; præsidere poetis fingunt̃. Vnde. Qua ex ausa. Coroniden. Aesculapiũ Coronei nepotẽ. Apollinis ex Coronide filium: ut superius copiose fuit expositũ. Dira lues. pestis a deorꝝ ira imissa.

Aesculapius i anguẽ

Ex angui morbo. Ab effectu morbus dicit̃ ex anguis: quod ex angues hoĩes reddat. Vt mors quoq; pallida dicitur. Mortalia tẽptamẽta. hominum experimenta. Mediãq; tenentis Orbis humũ delphos. Delphi in medio terrarꝝ orbe a geographis esse scribunt̃: q̃ uero scita sit illius nebulonis exposito q̃q; poetæ dictis cõueniens uiderit ipse: q mentit̃ siciliã atq; italiã a Plinio mediũ mũdi constitui. Cum nõ sicilia solũ & italia sed uniuersa terra in medio mundi esse Amathematicis demonstret̃. Sed quid mundus. quid orbis sit fatuus iste ignorat. Cæterꝝ de istius stultitiis uel nimiũ. Salutifera sorte. Rñso salutem afferenti. Cortinaq; reddidit imo. Phœbas in cortina existens. Est. n. cõtinẽs p contẽto p metonymiã positum. Cortina uero mẽsa erat ĩ adyto tẽpli apollinis quæ ẽt delphica dicebat̃: ĩ qua pbœbades iacẽtes certa oracula reddebãt. Propiore loco. Viciniore. Nã epidaurus Romæ p pinquor ẽ q̃ Delphi. Sed apolline nato. Aesculapio Apolinis filio. Bonis auibus. Bonis auspiciis. Accersite. aduocate. Prudẽs senatus accipere: Figurate dictum actale quale ẽ illud Vergilianũ. Pars in frusta secant. Explorãt. Diligẽter inquirunt. Iuuẽis Phœbeius. Aesculapius Apollinis filius. Petant uẽtis. adnauigent. Epidauria littora. Epidaurus q̃ & Epitaurus appellatur: ut strabo ait: urbs ẽ Saronico sinui adiacẽs q̃ & milissia & Hæmera olĩ fuit dicta tẽplo æsculapii maxĩe isignis. Præsens. ppicius. Funera gẽtis ausonie. Pestilentiã q̃ Rõani & italiæ gẽtes moriebant̃. Certãt adiicere sortes. Studẽt suis dictis adiũgere Apollinis riisa. Dissidet & uariat snia. Senatorum inquit epidauriorũ snię discordes & uariæ erant. alii nãq; tradendũ Romanis. alii negandũ æsculapiũ sentiebãt. Suã opem. suũ auxiliũ. hoc est. æsculapium ad quẽ i aduersis cõfugiebant. Dũ dubitant· Dũ de re dubia cõsultãt. Vmbra telluris. Definitio ẽ noctis. Nox. n. nihil aliud ẽ q̃ terræ umbra. Deus opifer. æsculapius opẽ & auxiliũ morbo laborãtibus ferens. Sed qualis in æde Esse solet. In hominis. non draconis facie. Nã in tẽplo sub effigie hũana colebat̃ æsculapius: q̃is in anguẽ cõuersus Romã fuerit aduectus·. Baculũ agreste. Inusitate baculũ cum neutro epithero copulauit Poeta: cũ sit generis masculini. Lõgæ barbæ. Aesculapius nãq; barbatus pingebat̃. apolo uero sine barba. gestũ autem exprimit poeta quo sæpenumero utuntur: qui sibi barbã mulcent.

Vlterius passi festam imposuere coronam.
At proceres: quoniam muros intrare uetaris:
Ruris honorati tantum tibi cippe dedere:
Q nantum depresso subiectis bobus aratro
Complecti posses ad finem lucis ab ortu:
Cornuaq; auratis miram referentia formam
Postibus insculpunt longum mansuta per æuũ.
Pandite nunc musę pręsentia numina uatum.
Scitis enim: nec uos fallit speciosa uetustas:
Vnde coroniden circumflua thybridis alti
Insula romuleę sacris adiecerit urbis.
Dira lues quondam latias uitiauerat auras:
Pallidaq; exangui squallebant corpora morbo.
Funeribus fessi postq̃ mortalia cernunt
Temptamenta nihil. nihil artes posse medẽtum:
Auxilium cæleste petunt: mediamque tenentis
Orbis humum delphos adeunt oracula phœbi.
Vtq; salutifera miseris succurrere rebus
Sorte uelit: tantæq; urbis mala finiat orant.
Et locus & laurus & quas habet ipse pharetras:
Intremuere simul: cortinaq; reddidit imo
Hãc adyto uocem: pauefactaq; corpora mouit:
Q uod petis hinc propiore loco romãe petisses:
Et pete nunc propiore loco. nec apolline uobis:
Qui minuat luctus: opus est: sed apolline nato.
Ite bonis auibus: prolemq; accersite nostram.
Iussa dei prudens postq̃ accepere senatus:
Quam colat: explorat: iuuenis phœbeius urbẽ:
Quiq; petant uentis epidauria littora mittunt:
Q uæ simul incurua missi tetigere carina:
Concilium gratiosq; patres adiere: darentq;
Orauere deum: qui præsens funera gentis
Finiat ausoniæ. certant adiicere sortes.
Dissidet: & uariat sententia: parsq; negandũ
Non pntat auxilium. multi retinere: suamq;
Non emittere opem: nec numina tradere suadẽt.
Dum dubitant: seram pepulere crepuscula lucẽ:
Vmbraq; telluris tenebras induxerat orbi:
Cum deus insomnis o pifer consistere uisus
Ante tuum romanæ torum: sed qualis in æde
Esse solet: baculumq; tenens agrestæ sinistra
Cæsariem longæ dextra reducere barbę.
Et placido tales emittere pectore uoces.

Pone metũ. ueniã ſimulachraq; noſtra relinquã.
Hũc modo ſerpentẽ: baculũ qui nexibus ambit:
Perſpice: & uſq; nota: uiſũ ut cognoſcere poſſis.
Vertar in hunc. ſed maior ero: tantuſq; uidebor:
In quantum uerti cęleſtia corpora debent.
Extemplo cum uoce deus. cum uoce deoq;
Somnus abit: ſomniq; fugã lux alma ſecuta eſt.
Poſtera ſidereos aurora fugauerat ignes:
Incerti quid agant proceres ad templa petiti
Conueniunt operoſa dei: quaq; ipſe morari
Sede uelit: ſignis cæleſtibus indicet: orant.
Vix bene deſierant: cum criſtis aureus altis
In ſerpente deus prænuntia ſibila mouit:
Aduentuq; ſuo ſignumq; araſq; foreſq;
Marmoreumq; ſolum faſtigiaque aurea mouit:
Pectoribuſq; tenus media ſublimis in ęde
Conſtitit: atq; oculos circũtulit igne micantes.
Territa turba pauet. cognouit numina caſtus
Euinctus uitta crines albente ſacerdos.
En deus eſt. deus eſt. animis linguiſq; fauete:
Quiſquis adeſt dixit. ſis o pulcherrime uiſus
Vtiliter: populoſq; iuues tua ſacra colentes.
Quiſquis adeſt uiſum uenerantur numeu: & oẽs
Verba ſacerdotis referunt geminata; piumq;
Aeneadæ præſtant & uoce & mente fauorem.
Annuit his: motiſq; deus rata pignora criſtis:
Et repetita dedit uibrata ſibila lingua:
Tum gradibus nitidis elabitur: oraq; retro.
Flectit: & antiquas abiturus reſpicit aras:
Aſſuetaſq; & domos: habitataq; templa ſalutat.
Inde per iniectis adopertam floribus ingens
Serpit humum: flectitq; ſinus: mediamq; p urbẽ
Tendit: & incuruo munitos aggere portus.
Reſtitit hic: agmenq; ſuum turbæq; ſequentis
Officium: placido uiſus dimittere uultu:
Corpus in auſonia poſuit rate. numinis illa
Senſit onus: preſſaq; dei grauitate carina.
Aeneadæ gaudent: cæſoq; in littore tauro
Torta coronatæ ſoluunt retinacula nauis.
Impulerat leuis aura ratem. deus eminet alte:
Impoſitaq; premens puppim ceruice recuruam
Ceruleas deſpectat aquas: modiciſq; per æquor
Ionium zephyris ſextæ pallantidos ortu

Et uſq; nota. Et eo uſq; aduerte. Ad templa opoſa. Multis opibus ornata multoq; labore extructa. Petiti dei. æſculapii a Romanis poſtulati. Qua ſede. q̃ urbe. Epidauri an romæ. Aureus In ſerpente deus. Aeſculapius q ſub aureo ſimulacro colebat in ſerpẽte cõuerſus. nã dracones acutiſſimi uiſus a phyſicis eſſe dñr. Vnde & ἀπὸ τοῦ δ ερκεσθαι hoc ẽ a uidẽdo fuere cognoiati. Idcircoq; æſculapio attribuũtur: qđ ui gilantiſſimi putant: q̃ res medicis maxĩe neceſſaria ẽ. Hac ẽt de cauſa eos incubãtes theſauris cuſtodiæ gra antiq finxerũt. Prænũcia. ſibila. Ipm aduẽtare ſignificãtia. Mouit. Emiſit. Signũ. Simulacrũ dei & ſtatuã. En deus. deus eſt. Cõduplicatio aliqd r̃pentinũ ãnunciãti maxĩe cõueniens. Aĩs linguiſq; fauete. Caſta puraq; cogitate ac dicite. Sis o pulcherrime. Preces ſacerdotis ad æſculapium. Aeneadæ. Romani q & ipſi bona ominabãtur. Rata pignora. Certa ſigna: qbus innuebat ea futura q̃ petierant. Tum gradibus nitidis. ſitus effingitur ueterũ templorũ: in quæ eminentioribus ĩ locis ædificata per gradus aſcendebatur. Iniectis floribus. ſparſis. Reſtitit hic. apud portũ cõſtitit æſculapius in ſerpentẽ cõuerſus. Agmẽq; ſuũ. epidaurtorũ multitudinem dicit. Turbæq; ſequentis officiũ. hoc de more principũ uirorũ ſumptũ eſt: q comites benignis uerbis dimittere ſolent. In auſonia rate. In naue romana. Torta retinacula. Periphraſis eſt funium qbus naues ad terram ligãtur. Modicis zephyris. temperatis uentis. Sextæ pallantidos ortu. ſextæ auroræ. p quod ſignificatur ſexto die ab epidauro in Italiam pueniſſe. Præterq; lacinia templa. Iuxta templa Iunonis laciniæ. Laciniũ aũt pmontorium eſt in fine Italiæ Iunonis templo nobile a lacinio latrone illic ab hercule interfecto cognominatũ. Scyllæaq; littora. ſcyllæi ſaxi. Nã ſcyllæũ ſaxum eſt ſublime: quod humilem a tergo terram alluentibus undis habet in Cherroneſi faciẽ. eodem autem nomine etiam oppidum habet. Linquit Iapygiã. Calabryam a iapyge Dædali filio dictam. quãq; pmontorium mihi ſignificari uidetur quod acrã Iapygiam uocant: quo ut ſcribit Plinius longiſſime in maria excurrit Italia. Leuiſq; amphiſſia remis ſaxa fugit. amphiſſia ſaxa ab amphiſſa urbe locrorum dicta eſſe mihi uidentur. Nam locri illas Italiæ oras tenuiſſe etiam a Vergilio nõ ſolum geographis ſcribuntur. Hic & narycii poſuerunt mœnia locri. Quidam uero amphryſia legunt. Prærupta celennia. alta. ſaxa ſubaudiantur. Videtur autem celennium eſſe promõtorium brutiorum: de quo tamen alibi me nihil legiſſe memini. Forſitã autem non celennia. ſed ceneia legedũ ſit. Nã cenis ut Pli. ſcrib. pmontoriũ eſt italiæ e regiõe pelori. Romechiũq; legit. trãſit. De Romechio ſiue Promechio ſiue romẽ

do ut a qbuſdam legitur: nullã apud geographoꝝ quenq; inueni mentionẽ. Quare corrupte mihi legi uideẽ.

Fortaſſis autem Rheginum loco illius eſt reponendum ſaxũq; ſubaudiendũ. Eſt. n. rhegiũ urbs in littore calabriæ e regione Meſſanæ. Sed nihil auſim affirmare cũ nullũ uiderim exẽplar: in quo rheginũ legat̃. & nihil temere eſt aſſerendũ ne iſtorũ ſimiles q omnia quæ non intelligunt ex cõmodo ſuo audacter imutant: ſimiles eẽ depræhẽdamur At tñ ne opinioni noui iſtius expoſitoris ad effutiẽdas ineptias parua mercede a malignis impoſtoribus cõducti accedere uideamur: hoc quoq; notemus quod plemmyriũ citra oẽm legit dubitationẽ temerarius imo uero furioſus. ꝑinde atq; ſi aut plemyriũ in priſcis manuue ſcriptis exẽplaribus legeretur: aut i eo tractu eẽt: cuius inſignia loca Ouidius attingit. Plẽmyriũ qdem eſt in ſicilia caſtellũ ſyracuſa norũ: ut ſtephanus tradit. ſed nõ in ea parte q̃ ad Italiã uergit. Quare & ſibi & ouidii ſtudioſis rectius fatuus iſte ac temerarius cõſuluiſſet. ſi Romechiũ quoq; ut pauloante amphyſia celeniaq; ſaxa diſſimulaſſet ac tanq̃ notũ ꝓtermiſiſſet. cæterum illud ariſtotelis oraculum in dies uerius eẽ cõprobatur. eos q parũ cõſideret: facile qcquid inbuccã uenit: enũciare. Caulonaq;. caulõ calabriæ mõs ẽ & urbs q̃ & caulonia dicit̃ prius aulonia a uicina cõualle appellata. Naryciamq;. Narycia urbs eſt calabriæ a Naryce locridis urbe: quæ & naryciũ dicit̃ ut ſcribit ſtephanus denominata. Eadem autem cum locris hæc eſſe uidetur: qui a locris naryciis in extremo calabriæ angulo fuerunt ædificati. De narycia tamen ut nota iſulſus ille ne ullum quidem uerbum fecit. ſatis enim habuit in plemyrium Romechiũ mutaſſe.

Italiam tenuit: præterq; lacinia templa
Nobilitata dea: ſcylleaq; littora fertur.
Linquit iapygiam: leuiſq; amphyſſia remis
Saxa fugit. dextra prærupta celennia parte:
Romechiumq; legit: caulonaq;: naryciamq;:
Euincitq; fretum: ſiculiq; anguſta pelori:
Hippotadæq; domos regis: temeſeſq; metalla:
Leucoſiamq; petit: tepidiq; roſaria pẽſti.
Inde legit capriας: promontoriumq; mineruę:
Et ſurrhentinos generoſo palmite colles:
Herculeamq; urbem. ſtabiaſq;: & in otia natam
Parthenopen. & ab hac cumeæ templa ſibyllæ.
Hinc calidi fontes lentiſciferumq; tenetur

Euincitq; fretum. Cum difficultate tranſit per ſiculum fretum: quod quidem eſt maxime uorticoſum.

Hippotadæq; domos regis: ſtrongylen inſulam aliaſq; Aeolias ſignificat in quibus regnauit Aeolus Iouis filius ex aceſta Hippotæ Troiani filia: Vnde etiam hippotades cognominatur. Temeſeſq; metalla. Temeſe urbs eſt brutiorum quæ tempſa a latinis fuit appellata. Aerifodinæ autem quæ apud Temeſam fuerunt tempore ſuo ſtrabo defeciſſe narrat. Temeſa item cypri eſt urbs. Leucoſiamq; petit. Leucoſia eſt inſula contra pæſtanum ſinum a Sirene ibi ſepulta denominata. Tepidi peſti. ſemper uernantis. Sic Vergilius. Biferique roſaria pæſti. Pæſtum autem eſt oppidum ĩ agro campano a græcis poſidonia dictũ. Inde legit capreas. ſic quidem legitur. ſed capriæ p i uocalem in penultima legendum eſſe argumento ſunt codices græci: in quibus ſic eſt ſcriptum. eſt autem inſula quæ & capriene uocatur ut ait ſtephanus: campaniæ adiacens Tiberii principis arce nobilis. Mihi uero ad finem ꝓperanti impedimento eſt ſciolus iſte inſulſus: q cum nihil ſciat omnia confundit. Capreas enim inſulas eſſe campaniæ mentitur cum una ſit: chelebbaſq; papinio appellari: cũ papinius ſcribat Teleboarum ſedes fuiſſe. Legit. tranſit. Promontoriumq; mineruæ. ſic uocatur ꝓmontorium quod eſt iuxta ſurrentum: in quo olim ſirenes habitaſſe feruntur. In illius autem extremo eſt Atheneum hoc eſt Mineruæ ſacellum: quod Vlyſſes ædificaſſe narratur. Et ſurrhentinos colles. ſurrhentum urbs eſt campaniæ uino maximæ nobilis. Hoc quoq; loco fatui iſtius nebulonis temeritatem diſſimulare non poſſum. q ouidium ſugillare cõatur: cum inquit. cur aũt ouidius generoſo palmite dixerit uiderit ipſe. Nã uinum ſurrhentinum pungit. Quaſi uero ſolum dulce uinũ generoſum uocetur: & ſurrhentinũ uinum ĩ magno ꝓtio apud antiquos nõ fuerit. Herculeãq; urbẽ. Hæc tum heraclea. tum heracleopolis. tũ herculaniũ uocatur. Stabiaſq;. ſtabiæ oppidũ fuit cãpaniæ: quod ut Pli. ſcribit: bello ſociali a ſylla deletũ in uillas abiit. Sed hunc quoq; locũ ſtolidus iſte corrũpit: ut papiniũ ſe legiſſe iactar̃ poſſit. Ac ſtatinas nõ ſtabias legendũ eẽ ait ſe arbitrari: cum de ſtatinis papinius nõ de ſtabiis faciat mentionem. ſed cum ſtabias omnia habeant exẽplaria & geographi eas iuxta neapolim eẽ affirment: dignus eẽt iſte librorũ corruptor q in ſtatinis relegaretur. Et in otia natam parthenopen. neapolin a parthenope una ſirenarum ibi ſepulta cognominatam. Neapolin uero in otia natã poeta ait propter locorum amœnitatem: quo ſe Romãi otiaturi cõferebant. Et ab hac cumeæ templa Sibyllæ. Et poſt hanc neapolin tranſit cumas campaniæ urbem maxime a ſibylla nobilitatam: de cuius cõditoribus ſatis ſuperq; in ſupioribus diximus libris. Hinc calidi fontes. baias innuit fontibus calidis maxime celebres.

Lentiſciferumq; tenetur linternum. Lentiſcum arborem ferens linterium: quod qdem eſt oppidum campaniæ exilio Maioris ſcipionis & ſepulchro maxime nobile. Vulturnus fluuius eſt campaniæ uulturnum urbem ab illo dictam præter labens. Niueiſq; frequens ſinueſſa colubris. ſinueſſa campaniæ urbs eſt: quam q dam ſynopem uocitatam dixere ut Plinius ſcribit. Minturnæq; graues. morboſæ. grauis ac noxii aeris. Minturnæ autem latii oppiddum eſt paludibus cinctum ac liri amne diuiſum. Et quam tumulauit alumnus. Periphraſis eſt caietæ: quã a caieta Aeneæ nutrice denominatã eſſe noſtri qdem ſentiunt poetæ. Quidã uero qđ in littore curuo ſit poſita ſic appellatam a laconibus putant. Curua nanq; omnia caietas Lacones uocabant.

Alumnus. Aeneas a caieta altus & educatus. Tumulauit. sepeliuit. Antiphatæq; domus. phormiarum ē periphrasis: quas prius hormias a stationis: quæ ορμη dicitur bonitate cognominatas fuisse strabo memoriæ prodidit. Antiphaten uero læstrygonū regē fuisse phormiasq; tenuisse in superioribus quoq; diximus libris

Trachasq; obsessa palude. Terracina mihi significari Videtur: quæ antea Trachina hoc est aspera fuit appellata. Illi nāq; ut Strabo refert magna palus obiecta est: quā duo fluuii efficiunt. e quibus maiorem Ausidum uocant. Terracina uero lingua uolscorū Anxur fuit appellata. Et tellus circææ: Circæum mons ē latii mari ac paludibus Cinctus ut insula uideatur: a Circæ q̄ illum tenuit cognominatus. Nam circe Aeetæ & hecates filia q̄is solis fuerit putata cum sarmatarȝ regē cui nupserat: ueneno sustulisset: regnūq; adepta nimiū crudeliter se gerer et: a populis regno pulsa in Italiam uenit: & in promontorio quod ab ipsa circæum postea fuit appellatū cōsedit. In quo & urbs circæi nomine & illius sacellum cum Mineruæ ara olim fuisse memorantur. Et spissi littoris ancon. Sic qdē in oibus: quæ mihi uidere cōtigit exemplaribus legitur. Sed corrupte ut mihi uidet. Neq;. n. aut georgraphiæ ratio aut historia istiusmodi lectioni astipulatur. Ancon si quidem urbs est p̄ iceni non latii: neq; i eo tractu præter cuius urbes Aesculapium uectum fuisse poeta scribit. Marinā que adriatico adiacet Ancon. Aesculapius uero p Tyrrhenū uectus Romā fuisse narratur. Valerius prætecea Maximus ut alios omittam historicos: non apud Anconē Sed apud Antiū e naui æsculapiū egressum fuisse testatur his uerbis. Tum legati perinde atq; exoptatæ rei cō potes expleta gratiarȝ actione: cultuq; anguis aperitis accepto læti inde soluerunt: ac prosperā emensi nauigationem postq̄ Antium appulerunt: anguis qui ubiq; in nauigio remanserat prolapsus in uestibulo ædis æsculapii: myrto frequentibus ramis diffusæ supereminentē excelsæ altitudinis palmā circūdedit: perq; tres dies positis quibus uesci solebat: nō sine magno metu legatorȝ: ne i triremē reuerti nollet: Antiēsis templi hospitio usus Vrbi se nostræ aduehendū restituit: atq; in ripam Tyberis egressis legatis i insulā ubi tēplum ei dicatum est: tranauit: aduētuq; suo tempestatem: cui remedio quesitus erat

Linternumq;. multāq; trahens sub gurgite harenā
Vulturnus: niueisq; frequens Sinuessa colubris.
Minturnæq; graues: & quā tumulauit alumnus:
Anthiphatæq; domus: trachasq; obsessa palude:
Et tellus circæa: & spissi littoris antium.
Hucubi ueliferam nautæ aduertere carinam:
(Asper enī iā pōtus erat): deus explicat orbes:
Perq; sinus crebros & magna uolumia labens:
Templa parentis init flauum tangentia littus.
Aequore placato patrias epidaurius aras
Linquit: & hospitio iuncti sibi numinis usus
Littoream tractu squamæ crepitantis harenam
Sulcat: & innixus moderamine nauis in alta
Puppe caput posuit: castrūq; sacrasq;
Lauini sedes: tyberinaq; ad hostia uenit.
Huc ois populi passim matrumq; patrumq;
Obuia turba ruit: quęq; ignes troica seruat
Vesta tuos: lętoq; deum clamore salutant.
Quaq; per aduersas nauis cita ducitur undas
Thura super ripas aris ex ordine factis
Parte ab utraq; sonant: & odorant aera fumis:
Ictaq; coniectos incalfacit hostia cultros.
Iāq; caput rerū romanam intrauerat urbem:
Erigitur serpens summoq; accliuia malo
Colla mouet: sedesq; sibi circūspicit aptas.
Scinditur in geminas partes circūfluus amnis:

dispulit. Quo igitur modo legēdū dicemus? An ita antium est legēdū: ut illud Vergilianum Et dulcis musti uulcano decoquit humorē. Versus est. n. hyperca talecticus. Est aūt antiū latii urbs haud longe ab lauinio distans. Vnde antiates dicunt. nihil aūt hoc loco nebulo ille immutat. Sed quædam de ancona cōfundit. Spissi littoris. densi ac duri. Asper enim iā pontus erat. Parēthesis ē causam continēs cur legati in portū antiatē intrarint. Mare. n. iam in tēpestatem fuerat erectum. Et hospitio iuncti sibi numinis. apolinis cōsanguinitate Aesculapio iuncti. Nā æsculapium apolinis filium fuisse ēt pueri sciunt: q̄uis fatuus ille ad omnia confunden da parua mercede conductus hic quoq; hallucinetur. Donec castrumq;: Castrum oppidum est latii inter lauinium & hostiam situm. Sacrasq; lauinii sedes. Lauinium urbs est latii commune nomini latino Veneris templum habens. Tiberinaq; ad hostia uenit. Ad hostia Tiberis. Vnde urbs hostia fuit cognominata quā ancus martius ædificauit illucq; coloniā deduxit. Quæq; ignes troica seruat Vesta tuos. apostrophe est ad uestā quā idcirco troicā & troianam poeta uocat: quod a Troia allata fuerit ab æanea. Virgīes aūt Vestales quoq; æsculapio obuiam processisse ait. Thura sonant. acerræ & Thuribula p metonymiā. Cōtētum enim pro cōtinente est positum. Et odorant aera fumis. Et odoribus aerē replent. Incalfacit. Celefacit sanguine Dum. n. uictiæ iugulantur cultri sanguīe calefiunt. Scinditur ī geminas partes. Insulā describit ī tiberi Romæ effectā segete agri Tarquiorū q̄ postea cāpus martius fuit appellatus a populo influuiū deiecta. Huc delata pinu. Illuc naue appulsa. Phœbeius anguis. Aesculapius Apolinis filius. Speie cælestē resūpta. Dei figura resumpta depositaq; serpentis forma. Poetica uero licentia cælestē pro cælesti est positum.

Luctibus. Morbo & pesti. Id quod sequitur p eo quod præcedit ẽ positũ. Hic tamen accessit Iulii Cæsaris aiæ metamorphosin in stellã ita perspicue describit in gratiã Augusti Cæsaris poeta: ut nihil expositiõe opus esse uideatur: Cum enim Augustus ludos ī honorem Iulii Cæsaris qui in senatu fuerat trucidatus celebraret: forte cometa apparuit: quam esse Cæsaris animam Augustus ipse aduocata contione populo Romano persuasit. Insulsus aũt quidam non cõtentus suis ieptiis ea separare: quæ Ouidius artificiosissime copularat: hoc etiam loco fœtidum epigrãma hexametro pentametroq; uersu compositum temerarie nimium & stolide inseruerat: quod quidẽ cũ totũ opus inquinaret: delendum esse putaui. Stellã comãtẽ. Periphrasis est cometæ. Na cometes stella esse crinita phibetur. Properataq; gloria rerum. Properanter ac cito acquisita. Quã sua ꝓgenies. q̃ augustus Cæsaris filius adoptiuus. Nec enim de cæsaris actis. Oibus cæsaris gestis adoptionẽ. Augusti antepõit poeta. Hunc quoq; locũ tam perspicuũ stolidus ille nõ percipit. Inquit enim. Præponẽdus est Augustus cunctis gestis Cæsaris. Quod qdẽ iis q̃ a poeta dicunt aperte repugnat. Scilicet æquoreos. Præstantissima quæq; cæsaris gesta cũ quadã Ironia enumerat poeta: ut ostẽdat Augusti adoptionẽ illis esse anteferendã. Aequoreos Britannos. Aequore circũdatos acnauigationi deditos: quos Imperio Romano una cũ gallis Iuliis Cæsar subegit. Perq; papyriferi. Iulius cæsar ut scribit Tranquillus. Pompeium pharsalico ꝓlio fusum ac fugientẽ Alexãdriam persecutus occisum deꝓhẽddit: ubi cũ ptolemeo Aegypti rege: a quo sibi quoq; insidias tẽdi aiad uertit: bellũ sane difficillimũ gessit. neq; loco neque tẽpore æquo: sed hyeme & intra mœnia copiosissimi ac solertissimi hostis copias ipse rex oim arq; ꝑaratus. Regnũ Aegypti uictor cleopatræ fratriq; eius minori permisit ueritus puinciã facere: nequãdo uiolẽtiorẽ ꝓsidẽ nacta nouarũ rerum materia esset. Papyriferi nili. Papyrum ferentis exq̃ olim charte cõficiebantur. Numidasque rebelles. Numidæ populi sunt africæ admodum feroces. Cyniphiũq; iubã. Iuba mauritaniæ rex fuit: qui cũ partes Põpeii in Africa foueret ac cæsare fuit superatus. Cymphiũ autẽ Iubã appellata poeta a cyniphe fluuio Libyæ q̃ inter duas syrtes labitur. Mithridateisq; tumentem Nominibus pontum. Mithridatis gloria & uictoriis: qui per quadraginta annos cum populo Romano bellum gessit. Ab alexandria uero deuicta cæsar in syriã & inde in pontum transiit Vbi ꝓharnacem Mithridatis magni filiũ ac tũc occasione tẽporũ bellantẽ iamq; multiplici successu præferocẽ intra quintũ quo affuerat diem quatuor quibus ī cõspectũ uenit horis una acie profligauit: crebro cõmemorãs Põpeii felicitatẽ: cui præcipua militiæ laus de tã imbelli genere hostiũ contigisset. Et multos meruisse. Multo plures triumphos meruisse cæsarẽ q̃ gesserit: apte asserit poeta: q̃uis ad id alludere uideẽt: qd̃ trãquillus scribit: cæsarẽ post hispaniã ulteriores pacatã quã ex prætura fuerat sortitus cũ ad triũphũ sil' cõsulatũq; Romã rediisset: coactũ fuisse triũphũ dimittere: ne cõsulatu excluderet: cũ editis iã comitiis raro eius haberi nõ posset: nisi priuatus urbẽ intrroiisset. Quinq; uero triũphos egit cæsar gallicũ. Alexandrinum. ponticũ. Africanũ. Hispaniẽsem diuerso quẽq; apparatu & instrumẽto. Quã tantũ genuisse uirũ. q̃ tantũ religisse filiũ quantus est Augustus: quẽ qdẽ nõ genuit: sed sibi adoptauit iulius cæsar. Ne foret hic igit mortali semie natus. hoc ẽ. Iulius cæsar ī numerũ deorũ fuit referẽdus: ne augustus ex semie mortali natus ẽẽ uideret. hic. augustus. Ille. Iulius cæsar.

Cæsarī stellam

Insula nomen habet: laterumq; a parte duorum
Porrigit æquales media tellure lacertos.
Huc se delata pinu phœbeius anguis
Contulit: & finem specie cęleste resumpta
Luctibus imposuit: uenitq; salutifer urbi.
Hic tamen accessit delubris aduena nostris.
Cęsar in urbe sua deus est: quem marte togaq;
Pręcipuum: non bella magis finita triumphis:
Resq; domi gestę: properataq; gloria rerum
Insidus uertere nouum stellamq; comantem:
Quam sua progenies. nec enim de cæsaris actis
Vllum maius opus: q̃ q̃ pater extitit huius.
Scilicet æquoreos plus est domuisse britannos:
Perq; papiriferi septem flua flumina nili:
Victrices egisse rates: numidasque rebelles
Cynipheumq; iubam: mithridateisq; tumentem
Nominibus pontum populo adiecisse quirini:
Et multos meruisse. aliquos egisse triumphos:
Quã tantum genuisse uirum: quo pręside rerũ
Humano generi superi fauistis abunde?
Ne foret hic igitur mortali semine natus:
Ille deus faciendus erat. quod ut aurea uidit
Aeneę genitrix: uidit quoq; triste parari
Pontifici letum: & coniurata arma moueri:
Palluit: & cunctis ut cuiq; erat obuia diuis:
Aspice dicebat quãta mihi mole parentur
Insidiæ: quantaq; caput cum fraude petatur:
Quod de dardanio solum mihi restat Iulo.
Sola ne semper ero iustis exercita curis?
Quam modo tytidæ calidonia uulnęret hasta?
Nunc male defensę confundant mœnia troiæ?
Quę uideam natum longis erroribus actũ
Iactariq; freto: sedesq; intrare silentum?

Aurea Aeneæ genitrix. Pulchra uenus. Pontifici. cæſari q̃ põtifex erat. Hæc aũt de hiſtoria ſũpta fuere. Nã ut narrat Tranquillus: Cũ cæſar dñatiõe abutereť regnũq; affectaret: i ipm a ſexagĩta & amplius fuit cõſpiratũ. c. caſſio. M. q; & D. Brutis pricipibus cõiuratiõis. Quãta mole. Quãto ſtudio. Caput. Vita cæſaris. Exercita. Solicita. anxia. Tydidæ. Diomedis. q uenerẽ Aeneæ fauẽtẽ ipmq; nube operiẽtẽ ſagitta uulneraũit. Nũc male defeſſæ. Quã ſubaudiamus. Cõfundãt. Perturbent. Sedes ſilentũ. Interorũ. Nam Aeneas duce ſybilla ad inferos deſcẽdit: ut Carmine uergiliano etiam pueris eſt notũ. In me acui. In iulium cæſarẽ e ſanguine meo p̃creatũ. Cæde ſacerdotis. Pontificis cæſaris. Flammas extinguite ueſtæ Religionem omnem atq; pietatẽ ne deſtruatis. Ad id uero alludit poeta: quod Perpetuus ignis in ueſtæ tẽplo ſeruabať. Nequicq̃. Fruſtra. Neque enĩ prohibere potuit: qn Iulius cæſar a cõiuratis trucidareťur. Superoſq; mouet. Deos ad miſericordiam cõmouet. Qui rũpere q̃q̃ ferrea. Qui q̃uis iquit duras fatorũ leges mutare nõ poſſint: multis tamen ſignis declararũt hominibus ſe ualde cæſaris cæde mærere. Ferrea decreta. Duras & immutabiles leges. Veterum ſoroꝝ. Parcarũ & fatorũ. Signa tamẽ luctu. Cæſaris cædem euidentibus p̃digiis: q̃ ẽt enumerantur: denunciatã fuiſſe mortalibus ſapte poeta ſcribit. Luctus futuri. Mæroris toti terrarũ orbi futuri pp Iulii cæſaris cædem. Arma fernut inter nigras. Ptodigia enumerat poeta quæ ante cædẽ Iulii cæſariis apparuiſſe Trãquillus quoq; & plutarchus ſcribunt. Arma crepitantia. ſtrepit m emittentia. Præmonuiſſe. prænunciaſſe. Nefas. Nefandam ac impiã cæſaris pontificis maximi cædẽ. Lurída lumina. pallida. Solicitis terris. Anxiis mortalibus nequid magnæ calamitatis ſibi impenderet timẽtibus.

Bellaq; cum Turno gerere: aut ſi uera fatemur:
Cum iunone magiſ. quid nunc antiqua recordor
Damna mei generis? timor hic meminiſſe prioꝝ
Non ſinit. in me acui ſceleratos cernitis enſes:
Quos p̃hibete precor: facinuſq; repellite: ne ue
Cæde ſacerdotis flãmas extinguite ueſtæ.
Talia ne quicq̃ toto uenus anxia cælo
Verba iacit: ſuperoſque mouet: q̃ rũpere quanq̃
Ferrea non poſſunt ueteꝝ decreta ſororum:
Signa tamen luctus dant haud incerta futuri.
Arma ferunt inter nigras crepitantia nubes.
Terribileſ que tubas auditaque cornua cælo
Prẽmonuiſſe nefas. ſolis quoq; triſtis imago
Lurida ſolicitis prẽbebat lumina terris.
Sæpe faces uiſæ mediis ardere ſub aſtris:
Sẽpe inter nimbos guttẽ cecidere cruentẽ.
Cerulus & uultum ferrugine luciferatra
Sparſus erat. ſparſi lunares ſanguine currus.
Triſtia mille locis ſtygius dedit omnia bubo.
Mille locis lachrymauit ebur: cantuſque ferũtur
Auditi: ſanctis & uerba minantia lucis.
Victĩa nulla litat: magnoſque inſtare tumultus
Fibra monet: ceſumque caput reperitur in extis.
Inque foro circumque deos: & templa deorum
Nocturnos ululaſſe canes: umbraſque ſilentum
Errauiſſe ferũt: motamque tremoribus urbem.
Non tamen inſidias uenturaque uincere fata
Præmonitus potuere deum: ſtrictiq; feruntur
Intemplum gladii. nec enim locus ullus in urbe.
Ad facinus diramque placet niſi curia cẽdem.
Tum uero cytherea manu percuſſit utraq;
Pectus: & ætherea molitur condere nube:

Mille locis. Multis in locis. Finitus eſt numerus pro infinito poſitus. Ebur. eburneæ deorũ ſtatue. Sanctis lucis. ex præpoſitio & uenientia ſubaudiantur. ſancti uero luci dicũtur qd diis cõſecrati cædi iure non poſſunt. Victima tnulla litat. Nulla inqt hoſtia deos ſignificat eſſe placatos. Id uero cæſari euenisſe quo die fuit trucidatus ſceibit. Tranquillus. Nam pluribus hoſtiis cæſis cum litare non poſſet introiit curiam ſpreta religione. Magnos tumultus. Magnã reꝝ mutationẽ. Inſtare. Imminere. Impẽdere. Fibra mõet. exta ſignificãt. Cæſũq; caput. Reciſũ. Nã exta ſine capite ſignificãt mortẽ alicui íminere. Nocturnos canes ululaſſe. Nocte canes ululatibus lupoꝝ ſimiles uoces emiſiſſe: id qd peſſimũ ẽ omẽ. Vmbraſq; ſilẽtũ. Mortuoꝝ aĩas. Motãq; tremoribus urbẽ: terræ motu urbẽ Romã fuiſſe cõcuſſam ait. Præmõitus deũ. p̃dictiões p̃digia & portẽta deoꝝ. Legẽ. n. fatoꝝ ne dii qdẽ prũperẽ poſſũt Fata uero magis p̃uideri q̃ uitari poſſũt. Strictiq; ferũť i tẽ. gla. In curiã Põpeii: i q̃ ſenatus hẽbať. Diu ãt cõſultarũt cõiurati utrũ illũ i cãpo p comitia tribus ad ſuffragia uocãtẽ ptibus diuiſis e põte deiicerẽt atq; exceptum trucidarẽt. an i ſacra uia uel i aditu theatri adorirẽť. Poſteaq̃ uero ſenatus idibꝰ martiis i curia põpei fuit edictus facile tp̃s & locũ prætulerũt. Tũ uero cytherea. Mulieris mminẽdi piculo territæ geſtũ exprimit poeta. ſolẽt. n. mulieres i magnis doloribus utriſq; manibus pectus p̃cutere. Molit cõdere. p̃parat ut abſcõdat.

Qua prius infesto. paris ut narrat Homerus: cum Menelao congressus ope & auxilio ueneris: q̃ nube ipsum operuit: manus illius fugit. Et Diomedeos. Aeneas cum diomede cõgressus facile interfectus fuisset: ut est apud homerum: nisi a uenere fuisset liberatus. Talibus hanc genitor. Alloquitur. Sola insuperabile fatum nata mouere. Cũ interrogatione illusionis plena hæc a Ioue ueneri dicuntur. Mouere. Mutare. Intres licet ipsa. tu ipsa inqt intrare potes parcarꝝ & fatorꝝ ædes. Rerꝝ tabularia. Tabulæ æreæ i qbus imutabilia fatorꝝ decreta sũt incisa. Vasto molimine. Vastæ magnitudis. Cõcussũ cæli. cõcussionẽ. ẽ ãt tonitru periphrasis.

Adamãte perẽni. ppetuo icorruptibili. inclusa sculpta. incisa. Fata tui grĩs. Ea oĩa q̃ tuo generi necessario sẽt euẽtura. Et referã. Pulchra phãtasia ad laudes augusti cæsaris rferẽdas igredit. poeta. Hic sua cõpleuit. sextũ & quinq̃gesimũ ætatis annũ agẽs cæsar ĩ senatu fuit interfectus.

Augusti cæsaris laudes.

Natusq; suus. octauius quẽ ex dodrãte hæredẽ cæsar reliqt & ĩ familiã nomẽq; adoptauit. Impositũ onus. ipii admistrationẽ. Cæsiq; parẽtis nos ĩ bella suos. nossibi in bellis fauẽtes. nã bella ciuilia qnq; gessit augustus mutinẽse. Philippẽse Perusinũ. siculum. actiacũ: quoꝝ quatuor priorum initium & causam a cæde cæsaris sumpsit: nihil conuenientius ducens q̃ necem auumculi uindicare illiusq; acta tueri. Illius auspiciis. Illius ductu. Nam cũ D. Brutus Mutinæ. M. antonio obsideretur iussus est a senatu octauius comparato exercitui pro prætore præesse: & hircio ac pansa consulibus D. Bruto opem ferre. Petent pacẽ. Querent pacẽ & liberationẽ. Pharsalia sentiet illum. Pharsalus urbs est Thessaliæ a pharsalo acrisii filio dicta. Vnde pharsalia declinatur ac pro thessalia ponitur: in qua bis Romani exercitus cõflixere ducibus primum Põpeio & cæsare. Deinde octauio & antonio contra brutum & casium. Est etiã Pamphiliæ urbs pharsalus. Emathii philippi. macedonici. Nã philippi urbs est macedoniæ: quæ prius crenides uocabatur: a philippo rege cognominata. Nam crenitis a thracibus oppressis cum opem tulisset philippus urbem eorũ de suo nomĩe philippos appellauit. bellum autem philippẽse inita cũ. M. Antonio & lepido societate aduersus brutum & casium octauius gessit. Et magnum siculis nomen. sextus pompeius magni põpeii filius cum diu piraticã exercuisset magna classe cõparata siciliã occupauit ac sæpius ſlio nauali cũ augusto cõgressus uictor euasit. tãdem uero magna edita pugna ab augusto supatus mitylẽas aufugit: Vbi a titio quodã fuit ĩterfectus. Romãiq; ducis cõiũx Aegyptia: cleopatræ ẽ piphrasis: q̃. M. antõius cũ duxisset oxorẽ italiã iuadere tẽptauit. sed augustus illis occurrẽs apd actiũ ꝓmõtoriũ nauali ſlio deuicit. alexãdria deide potitus: quo antõius cũ cleopatra cõfugerat cũ antoniũ ipm ad mortẽ adegsset cleopatrã cũ maxie cupet ad triumphũ seruare nõ potuit. aspidis nãq; morsu añ iterit. Tædæ nõ bñ fisa. nõ bñ cõfisa nuptiis. M. antonii. nã & regnũ & uitã amisit. Nra. ca. Nobis dicata. Vñ & capitolius iupit fuit appellatus. Suo canopo. sibi placẽti ac grato. ẽ ãt canopus urbs ægypti a canobo nauis ulysis gubernatore cognoĩata. Ab utroq; oceão. oriẽtali & occidẽtali. ꝓdicit ãt ueneri iupit augustũ cæsarẽ totius orbis terraꝝ ipio potituꝝ. Pace data terris animum. ut trãquillus narrat: augustus plera pessimi exẽpli correxit: q̃ ĩ pnicie publicã aut ex cõsuetudie licẽtiaq; belloꝝ ciuiliũ durauerãt: aut p pacẽ ẽt extiterãt. leges ſterea ĩtractauit: & q̃sdã ex integro sanxit: ut sũptuariã de adulteriis: & de ĩpudicitia & de maritãdis ordinibus. Prolẽ sancta de uirgie natã. Tiberiũ dicit. q ex liuia natus ab augusto adoptatus ex dimidia sextãteq; & noie hæres fuit relictus. Curasq; ĩperii admistratõem.

Qua prius infesto paris est ereptus atridæ:
Et diomedæos Aeneas fugerat enses.
Talibus hanc genitor. sola insuperabile fatum
Nata mouere paras? intres licet ipsa sororum
Tecta trium: cernes illic molimine uasto
Ex ære: & solido rerum tabularia ferro:
Quę neq; concussum cæli. neq; fulminis iram.
Nec metuunt ullas tuta atq; æterna ruinas.
Inuenies illic inclusa adamãte perẽni
Fata tui generis. legi ipse animoq; notaui:
Et referam: ne sis etiamnum ignara futuri.
Hic sua compleuit: pro quo cytherea laboras:
Tempora: perfectis quos terræ debuit annis.
Vt deus accedat cælo templisq; colatur:
Tu facies natusq; suus: qui nominis heres
Impositum feret unus onus: cæsiq; parentis
Nos in bella suos fortissimus ultor habebit:
Illius auspiciis obsessę mœnia pacem
Victa petent Mutinæ. pharsalia sentiet illum:
Aemathiiq; iterum madescent cæde philippi.
Et magnum siculis nomẽ superabitur undis.
Romaniq; ducis coniunx ęgyptia tędę
Non bene fisa cadet: frustraq; erit illa minata
Seruitura suo capitolia nostra canopo.
Quid tibi barbariam gentesq; ab utroq; iacentes
Oceano numerem? quodcũq; habitabile tellus
Sustinet: huius erit. pontus quoq; seruiet illi.
Pace data terris animum ad ciuilia uertet
Iura suum: legesq; feret iustissimus auctor:
Exemploq; suo mores reget: inq; futuri
Temporis ętatem uenturorumq; nepotum
Prospiciens: prolem sancta de cõiuge natam
Ferre simul nomenq; suum curasq; iubebit.

Nec niſi cū ſenior.vi.&.lxx.ætatis anno Augu.uitam in oſculis Liuiæ.expirauſt: In numerꝝ autem deorꝝ il lum fuiſſe receptum poeta ait. Similes annos.Epitheton eſt annorum proprium.Nihil.n.eſt ſibi ſimilius an nis:qui ſemper in ſe reuertuntur. Cognota ſidera. Ad romuli & cæſaris ſtellas aſcendet. Hanc animam in terea.hortatur uenerem iupiter ut Iulii cæſaris animam in ſtellam cōmutet. Quod qdem idcirco fingitur qa ludis quos illi primo conſecratos hæres Auguſtus edebat: ſtella crinita p ſeptem continuos dies fulſit exoriēs circa undecimam horam: creditumq; eſt eſſe animā Cæſaris in cælum recepti.Et hac de cauſa ſimulacro eius in uertice additur Cometes: qui ut ſcribit Pli.in uno totius orbis loco colitur Romæ admodum fauſtus Diuo auguſto:qui his uerbis ſuum gau dium prodidit. His ipſis ludorꝝ meorꝝ diebus ſi dus crinitū p ſeptem dies in regione cæli ſub ſep tentrionibus eſt conſpectum. Id oriebatur cir ca undecimā horam diei:clarumq; & oībus ter ris conſpicuum fuit. Eo ſignificari uulgus credi dit cæſaris animam inter deorꝝ immortaliū nu mina receptā. quo nomine id inſigne ſimulacro capitis eius: qđ mox in foro cōſecrauimus adie ctum eſt. Iubar.ſtellam. Ab excelſa æde. Ab alto cælo. Numen capere.Diuinitatem contra here. Flammiferꝝ crinem.cometæ exprimit de finitionem.cometes enim ſtella eſt crinita. Mi cat:ſplendet. Hic ſua præferri.q̄uis inquit Au guſtus uetet ſua geſta præferri meritis Iulii Cæſa ris ſui parentis:fama tamen illum anteponit:in uitum atq; in hoc uno populi iudicium Auguſti ſententiæ repugnat ſtolidus uero ille hunc poe tæ ſenſum in contrarium uertit. Fama inquit in cæteris fauet auguſto. In hoc ei aduerſatur: qđ ſe patri præferat. Vna ī parte.In hac una re. In reliquis.n.morem Imperatori Auguſto gerit.

Sic magnis cedit titulis.Iulium cæſarem gaude re ſe rerꝝ geſtarꝝ magnitudine a filio auguſto ſu perari accōmodatiſſimis ꝓbat exemplis poeta. Notius eſt autem q̄ ut hoc loco exponi debeat: Agamēnonē cuius ductu troia fuit euerſa: mul to q̄ Atreus pater maiora geſſiſſe. nec non The ſeum atq; Achillem parentes ſuos Aegeū & Pe leum uirtute & rebus geſtis lōge ſuperaſſe. De niq; ut exemplis.Tria qnæ adduxit exēpla Oui dius uirorꝝ qdem ꝑſtantiſſimorꝝ fuere.ſed Iulio & auguſto cæſaribus q ī numerꝝ deorꝝ relati fue re:accōmodata minus eſſe uidentur: eoq; deorꝝ exemplis illud idem poeta demonſtrat. Exem

Nec niſi cum ſenior ſimiles æquauerit ānos:
Aethereas ſedes cognataq; ſidera tanget.
Hanc animam interea cæſo de corpore raptam
Fac iubar:ut ſemper capitolia noſtra forumque
Diuus ab excelſa proſpectet iulius æde.
Vix ea fatus erat:media cum ſede ſenatus
Conſtitit alma uenus nulli cernenda:ſuiq;
Cæſaris eripuit membris nec in aera ſolui
Paſſa recentem animam cęleſtibus intulit aſtris.
Dumq; tulit:lucem capere atq; igneſcere ſenſit:
Emiſitq; ſinu:ſimul euolat altius illa.
Flammiferumq; trahens ſpatioſo limite crinem
Stella micat:natiq; uidens benefacta fatetur
Eſſe ſuis maiora:& uinci gaudet ab illo.
Hic ſua pręferri quāq̄ uetat acta paternis:
Libera fama tamen nulliſq; obnoxia iuſſis
Inuitum præfert:unaq; in parte repugnat.
Sic magnis cedit titulis agamēnonis atreus.
Aegea ſic theſeus.ſic pelea uincit achilles.
Deniq; ut exemplis ipſos æquantibus utar:
Sic & ſaturnus minor eſt ioue.iupiter arces
Temperat ęthereas:& mundi regna triformis.
Terra ſub Auguſto.pater eſt & rector uterq;.
Dii precor Aeneæ comites: quibus enſis & ignis
Ceſſerunt: diiq; indigetes genitorq; quirine
Vrbis:& inuicti genitor Gradiue quirini:
Veſtaque cæſareos inter ſacrata penates:

plis ipſos æquantibus. Aequalibus ipſis Iulio & Auguſto cæſaribus. Temperat.Moderatur & regit.Hoc āt eo ſpectat:ut oſtendat poeta ſe merito Auguſtum ioui comparaſſe. Arces æthereas.Cælum. Mūdi trifor mis.Ex cælo & æthere & aere conſtantis. Horum.n.regnum ioui attribuit poeta. Terram autem ſub Augu ſti imperio eſſe ait. Pater eſt & rector uterq;.Iupiter & auguſtus.iupiter quidem ſuperiorum mūdi partium. auguſtus uero inferiorum terræ & maris.Sic Vergilius in auguſti gloriam Nocte pluit tota redeunt ſpectacu cula mane Diuiſum imperium cum ioue cæſar habet. Dii precor Aeneæ comites.Deos penates Veſtamq; & Romulum & Martem Apollinemq; & Iouem alioſq; præcatur poeta:ut diu auguſtus in terris maneat.ſe ro autem in cælum recipiatur.Sic & Horatius in primo carminum libro. ſerus in cælum redeas diuq; Lætus interſis populo Quirini. Dii comites Aeneæ.Pertphraſis eſt penatum deorum: quorꝝ ope Aeneas ex ho ſtium enſibus & troiæ incendio fuit liberatus. Diiq; indigetes.Qui ex hominibus dii ſunt effecti.indigetes a latinis fuerunt uocati.uidetur autem poeta inuocare Aeneam:quem paulo ante in deum indigetem immuta tum fuiſſe ſcripſit. Genitorq; Quirine Vrbis.Romulum q & Quirinus fuit appellatus: Vrbis Romæ fuiſ ſe conditorem ne admonendum eſt quidem:cum ſit uulgatiſſimum. Et inuicti genitor gradiue Quirini. Ex Marte qui & gradiuus dicitur Romulum natum eſſe paulo ante ſcripſit poeta. Veſtaq; cæſareos. Templum deæ Veſtæ in palatio erat:ubi habitabant Imperatores. Phœbe domeſtice. Vt ſcribit Tranquillus Apolli

nis templum in ea parte Palatinæ domus excitauit augustus: quam fulmine ictam desiderari a deo haruspices ꝓnunciarũt: addita porticu cum bibliotheca græca & latina. Quiꝙ tenes altus Tarpeias iupiter arces. Altus quidem legitur in omnibus quæ mihi uidere contigit exemplaribus & ad capitolii altitudinem potest referri. Sed latius magis sensui poetæꝙ eruditioni conuenire uidetur. Nam latialis iupiter in capitolio colebaꝫ.

Quosꝙ alios uati. Omnes deos in homines beneficos complectitur hoc uersu poeta. Qua caput Augustum. hoc est qua augustus in sedes deoꝝ cælestes: orbe terraꝝ quem gubernat: relicto trãsferatur. Absens. in cælum receptus. Tunc enim præsens supplicibus fauebat. Optat autem poeta: ut diutissime uiuat Augustus præsensꝙ Romãis opituletur.

i Amꝙ opus exegi. Moris est fere poetaꝝ: ut in suoꝝ operꝝ fine aliquid de se dicant. sic Vergilius quartum georgicon cludit. Hæc su per aruorum cultu pecorumꝙ canebam. Et su per arboribus cæsar cum magnus ad altum. Fulminat euphratem. Hanc consuetudiné Ouidius in fine operis imitatus non nulla in cõmendationem operis sui ait. Sic Horatius. Exegi monumentum ære perennius. Regaliꝙ situ pyramidum altius. Quod non imber edax. nõ aquilo impotens: Possit diruere: aut inumerabilis annorum series & fuga temporum. Verissimus aũt fuit uates ouidius. Cum enim hactenus tot bellorum incendiis quibus priora sæcula fuerunt uexata: absumptum non fuerit hoc uarium egregiumꝙ opus: Vero simillimum est tam facili præsertim describẽdi libros arte excogitata semper esse duraturum ac elegantissimus quibusꝙ ingeniis maxime uoluptati futuꝝ. Quãti uero hoc opus faceret poeta hinc facile apparet: qd̃ nulla ui ipsum unq̃ interiturum sibi persuasit. Exegi. Perfeci. Iouis ira. Aspera tempestas. fulmen. Edax uetustas. Omnia rodens & corrupens. Abolere. Delere. Ad nihilum redigere. Cum uolet illa dies. De morte se nihil curare ait: quando suum & opus & nomen immortale sit futurum. Parte tamen meliore mei. Ingenio quo nihil melius contingere homini põt. Nam ut cicero in Bruto scribit. Hominis decus est ingeniũ. Ingenii uero ipsius eloquentia. Perennis. immortalis ac peromnes annos duraturus. Indelebile. Incorruptibile. Immortale. Quaꝙ patet domitis. per totum orbem terrarum suum opus lectum iri colligit: cum illo tempore totus orbis augusto pareret. Vatum præsagia. Poetarum diuinationes.

Metamorphoseos cõmendatio.

Et cum cęsarea tu phœbe domestice uesta:
Quiꝙ tenes altus tarpeias iupiter arces:
Quosꝙ alios uati fas appellare piumꝙ est:
Tarda sit illa dies: & nostro serior æuo:
Qua caput augustum: quẽ tẽperat: orbe relicto
Accedat cælo: faueatꝙ precantibus absens.
i Amꝙ opus exegi: qd̃ nec iouis ira: nec ignes:
Nec poterit ferrũ. nec edax abolerẽ uetustas.
Cum uolet illa dies: quę nil nisi corporis huius
Ius habet: incerti spatium mihi finiat æui.
Parte tamen meliore mei super alta perennis
Astra ferar: nomenꝙ erit indelebile nostrum:
Quaꝙ patet domitis romana potentia terris:
Ore legar populi: perꝙ omnia sęcula fama:
Si quid habent ueri uatum præsagia: uiuam.

P. Ouidii Nasonis Metamorphoseos finis.

Raphaelis Regii Enarrationum in Ouidii metamorphosin Finis.

Raphaelis Regii repræhensio quorundam ex fœdissimis erroribus quibus ultimus quaternio primæ editionis fuit inquinatus.

Visquis ille fuit: qui nulla humanitatis habita ratione tam improbe im mea inuasit suaꝙ falce obtusa
q & rubigine confecta meã segetem succidere conatus est: neꝙ boni neꝙ docti uiri officio est functus. Quã uero sit scribendi peritus ex prima statim ipsius expositione facile unicuiꝙ uel mediocriter docto liquere potest. Ab hoc nanꝙ uersu initium sumit. Oraꝙ uenturis aperire recentia fatis. Tages inquit ut scribit Cicero libro de diuinatione: puerili speciæ fuit cœpitꝙ affari aratorem. Ille territus clamans conciuit totam etruriam quæ uno conuentu Tagem loquentem audiuit. Sermo autem fuit exceptus & scriptus libris etruscorum habituſqꝙ est pro aruspicina. Inde. n. aruspicina sumpsit artem & principium. Lucanus. Sed conditor artis finxerit ista Tages. Plinius tamẽ nõ Tagen. Sed delphon fuisse scribit. Tot essent in hac prima isti us imperiti expositione annotanda: Vt unde potissimum principium sumam ignorem. sed cum uel secta solũ pulcherrime artificem prodat: paucis admodum ero contentus: Illudꝙ omittam quod hanc de Tage histori am mihi paulo ante ubi poeta illam describere cœpit: perspicue enarratã: iste uanus cõmẽtator: ut ego quoꝙ hoc uerbo utar: in eum transtulit uersum: cui minime conueniebat: ut & a Tage exponere cœpisse uideretur: & ciceronem in libro de diuinatione allegaret: quod quidem opus si diligenter: ut uult uideri: legisset: nunquã tam agresti rusticaꝙ oratione usus fuisset. neꝙ libro sine illa in ꝓpositione dixisset: & secundo apposuisset: cũ non unum sed duos Ciceronis de diuinatione libros extare etiam librarii nõ igborent. Ex hoc uero facile dea

monſtrat iſtum alienis pedibus ambulaſſe:hancq; de tage hiſtoriam aliunde:q̃ ex ſecundo ciceronis de diuinatione libro ſumpſiſſe.ſed quis ita loquitur? Tages puerili ſpecie fuit: cœpitq; affari aratorem. Ille territus clamans conſciuit totã etruriam.Profecto nemo:niſi plane barbarus & agreſtisab omniq; elegantia alienus.

Cur uero id omiſerit in hac referenda hiſtoria:quod maxime ad eorꝝ:quæ a poeta narrantur expoſitionem neceſſarium eſt:haud facile dixerim:niſi fortaſſis eam breuitatis habuit rationem: ut & ſuperuacua aſcribat. & neceſſaria ꝓtermittat. Ouidius quidem glebæ metamorphoſin in puerꝝ deſcribit:de qua iſte ne uerbum quidem ullum facit:non taciturus:niſi prorſus eſt ſtolidus: ſi quæ in ſecundo de diuinatione libro a Cicerone de Tage ſcribuntur:legiſſet. Inde enim Ouidius quæ de Tage ipſo narrat:ſumpſiſſe uidetur. Ita nãq; cicero ſcribit. Tages quidam dicitur in Tarquinienſi agro cum terra araretur:& ſulcus altius eſſet impreſſus:extitiſſe repente:& eum affatus qui arabat. Sed qui iudicio carent in omnibus fere uel minimis labuntur : Eoq; magis ſiquit clamans conſciuit totam Etruriam. Illa nanq; duo participia imperite fuerunt copulata. & illud uerbum conſciuit citra.ſ.litteram fuerat ſcribendum. Sed barbariſmi omnes quoſcunq; iſte admiſit:in librariorum negligentiam referantur. Tantam uero bubulco fuiſſe uocem ut totã ſuo clamore concitauerit etruriam : nemo unq̃ niſi plane fatuus affirmauit. Vt autem alias iſtius ineptias omittamus:quod ſubiicitur:non ne iſtum penitus ingenio carere oſtendit? Inde inqt aruſpicina ſumpſit artem & principium. Si haruſpicina eſt ars quo modo artem aliunde ſumere poteſt? Et putamus iſtum recte Quintiliani finem expoſuiſſe:qui uel in minimis quibuſq; tã pueriliter labatur. Sed ne illud quidẽ quo prima iſtius expoſitio cluditur:ineptiis uacat. Plinius tamẽ inquit non Tagen ſed Delphon fuiſſe ſcribit. Vt.n.taceam.quod agreſtis eſt iſta locutio:Plinium cuius uerba iſte non percipit:a Cicerone Lucanoq; diſſentire ait: cum Plinius Delphon primum haruſpicine inuentorem fuiſſe ſcribat. Cicero autem & Lucanus Thuſcos illam a Tage accepiſſe dicant. Illa uero quæ ſubiicitur expoſitio facile demonſtrat iſtum ne rudimentorum quidem grammatices eſſe peritum. Indigenæ inquit populi geniti ex etruria. Pueri certe quantum uis rudes nõ ex etruria ſed in etruria genitum eẽ aliquem dicerẽt: niſi forſitan iſte ſibi pſuaſit homines ut mures interdum ex terra gigni ſolere. Quid? illud quod de haſtæ Romuli iactu ex Plutarchi ſententia ſcribit:nõne apte coarguit iſtum non modo litterarum eſſe expertem: Verꝝ cõmuni quoq; ſenſu carere? Romulus inquit:ut ſcribit Plutarchus lanceam corneam iaculatus eſt experiendi ingenii gratia. Quis unq̃ ingenii experiũdi gratia aliquem haſtam iaculatum eſſe diceret? Profecto nemo niſi Vecors:cum præſertim apud Plutarchum legatur . Sui experiũdi gratia.hoc eſt ſuarꝝ uirium. Illud quoq; de eadem arbore inſulſe ab iſto fuit ſcriptum. Interit aũt cum.C.Cæſar ꝓpinqua arbori loca fodi mãdaret. Neq;.n.tunc exaruit arbor illa:cũ Cæſar mãdauit illic gradus & aſcenſus inſtruendos. Sed cum radices a fabris fuerunt exciſæ. Verum hoc iſtius tarditati remittatur. Illa uero expoſitio nõ ne eſt & impropria & falſa? Stabat. Firma erat. Stare nanq; nõ firmum? ſed erectum eſſe ſignificat. Stare ſiquidem & columnæ & arbores dicũtur tantiſp dum nõ cadunt. Illud minime mirãdum in iſto cõmẽtatore nouo foret:quod quæ ſunt in carminibus deprauata nõ corrigit:niſi multa temerarie deprauaret. Hic.n.uerſus. At ſua fluminea quũ uiditcippus inunda.mendoſe legitur.neq; ab iſto emẽdatur:quod qdem primum expoſitoris eſt officium. Tametſi nãq; in exemplaribus at ſcriptum ſit:loco tamen illius hæc diſiunctio aut eſt reponẽda ita exigente ſententia quam iſte nõdum percepit. De Cippo uero ne unum qdem uerbum facit pinde atq; ſi notiſſima hiſtoria foret.ac nõ & nomẽ & appellatio Cippus eſſet:id quod a diligenti grãmatico fuerat admonẽdum. Sed qd in eo diligentiam exigo:q ipſa eſt negligentia? Id uero facile ex eo colligitur:quod de Roma ſcribit. Nam Roma i latio erat. Erat inqt quaſi nunc in latio nõ ſit Roma. Sed in Apuliam cõmigrarit. Finis nõ erit:ſi omnia iſtius errata perſequi libuerit. Verum illud quoq; apte oſtendit q̃ ſit aptus exponendis auctoribus impitus iſte pedagogus. Succinctis pinetis. Denſis inquit & alligaris pinetis. Nouas iſte expoſitiones importat. Nemo ſiquidem grãmaticorꝝ unq̃ aſſeruit Succinctum denſum ſignificare. Succincta nanq; pineta dicũtur: quod fere & procera ſint & iuxta cacumen ramos emittant. Vt ſuccincti milites appellãtur altius cincti ac breuiores induti ueſtes. Sed illa quoq; quæ infertur expoſitio ineptiis nõ caret. Iugerum etiam non a iungendo:ut iſte putat: ſed a iugo ut Varro ait eſt declinatum. Quid? illa quæ ſubiicitur:nõ ne fœdiſſimum redolet ſolœciſmũ? Portæ quoq; quã intraturus erat. Per portam intrare dicendum eſſe ne femellæ quidem ignorant illud euangelii cum ſæpius audientes.qui non intrat per hoſtium fur eſt & latro. Sed iſte licentia poetica libenter uti uidetur: q̃uis poetæ nihil aliud habeat q̃ furorem. Quo quidem actus pleriſq; in locis quæ nihil ad ꝓpoſitum faciunt adducit.quæ uero maxime neceſſaria ſunt prætermittit. Sed utinam omnia prætermiſiſſet.neq; tam inſulſa lectione uſus fuiſſet. Inſula. Ea inquit erat in Tyberi facta eſt ſcgete Tarquinii ſuperbi:ut uoluit liuius. Barbara eſt & agreſtis neq; ab ingenuis agnoſcenda iſta eſt oratio:ruſq; unde uenit eſt remittẽda. Hoc uero fuſtibus eſſet caſtigandum:quod temerarius iſte Ouidium agit imperitiæ reum:falſoq; ab illo cuius uerba non percipit? Plinium diſſentire ait. Ouidius nanq; & ſententia præſtantiſſimi cuiuſq; geographi Delphos in medio orbis terrarꝝ eſſe ait Iſte Plinium falſo ait dicere italiã atq; ſiciliam eẽ mediam mundi:qd quidem Plinius ipſe nuſq̃ ſcriptũ reliquit cũ geographi omnes idcirco Delphos umbilicum orbis terrrarum eẽ dicãt:quod ſunt in meditullio orbis extructi. Sed pfido illi ſcoto a quo fuerat exigua mercede nulla alia de cauſa conductus q̃ qd & fatuum ipſum cognoſcebat & imperitum : ſatiſſacere pulchrum putauit. Vnde & medium mundi ait . Sed

quid orbis.quid mundus sit qd miꝝ est istum ignorare:cum ubiq; tam pueriliter cadat.Quod.n.ait Epidau rum etiam insulam fuisse in mari Illyrico:quæ nunc Ragusium dicat̃:falsum est.Cū Ragusium in cōtinenti sit nec insula unq̃ fuisse scribatur.Quod uero allegat aristotelē: facile istum quisq; sit: maximū esse nebulonem ostendit:cum nec libri meminerit:nec illius scripta pceperit unq̃.Veꝝ fatuus iste sibi psuadet expositiones il las maxime accuratas esse:in qbus multa prestantum auctoꝝ nomina sint inserta.Insulsum est & illud & fal sum Qui nūc Ausonii nominantur.Nulli nāq; sunt populi in Italia q nunc Ausonii uocentur. Sed ne illud q dem rectius est litteris cōmēdatū.Dicta est ausonia ab Ausonio Vlyssis filio. Ausoniam & ausones populos antiquiss.oli Italiæ ab Ausone nō Ausonio Vlyssis filio denomiatos fuisse & alii geographi & Stephanus scri bit.Illa quoq; expositio quæ infertur:ut omittā:qd insulsa est:defendi nō pōt a soloecismo:nisi hoc pnomē se ascribatur.Cōtendunt inqt legati exponere phœbi respōsa & illo iubente Aesculapiū petere.sed ne illud qui dem recte est enarratum. Variat snia. Variæ erant opiniones.Proprie nāq; snīæ dicūtur in senatu:cū senato res apiunt qd sentiant de re:de qua cōsultatur.Qd uero senatores ait Artynos a Plutarcho appellari pudū est:cum neq; ad ppositum faciat:nec cur ita appellent exponat.Quid:Illud nōne odiose affectatum: Extre ma pars diei inqt quæ a Macrobio dicitur suprema tempestas. Quid.n.ad expositiōem facit:si extrema ps diei a Macr.suprema tempesta s uocatur:Qd uero ait diffinito noctis:q̃ ut scribit Pli.est umbra noctis:som nolentū esse istū pædagogū cōuincit.Nox.n.est umbra terræ nō noctis.Nihil.n.p se ipsum definitur. sed ne illa qdem expositio est approbanda.Consistere. Apparere noctu Romanis. Quasi uero cōsistere sit noctu apparere. Aut cōsistere ante toꝝ:ulla indigeat expositiōe.Sed qualis in æde.Quæ de Macro. iste descripsit de draconū formis:nihil ad huius loci faciunt expositionem.Quod uero maxime est necessariū:nihil expo nit qualis in æde æsculapius coleret.Fatue aūt colitur p colebat posuit:cū Aesculapius nusq̃ nūc colatur:nisi forte insanus iste illi quotidie sacrificat:ut sibi mētis anitas restituat: qua ipsum carere ēt quod subicitur ostē dit. Ad templa operosa.ope inquit ellaborata. Templa nanq; oposa dicūtur multis operis multoq; labore cōfecta.Cū uero ellaborata p duplex.ll.scribat : facile declarat se nō minus scribendi q̃ loquendi eē impitū. Sed & iste & alii barbarismi in librariorꝝ ut dixi in curiam referantur.Illa uero q̃ acurata: q̃ apta ē expositio: Deus aureus.Ceruleus inqt ut solent serpentes.Quid isto insulsus:Ceruleus nanq; ab aureo sic est diuer sus:ut nullam cum illo habeat affinitatem. Veꝝ poeta ad aureum simulacrum alludit. Sed ne illa qdem citra ineptias.In serpente deus.In serpentis formam.Immo uero in serpente deum fuisse poeta ait. Nec illa.Lit tora scyllæa.scopulus scyllæ.si aliter exponere nolebat:saltem per accusatiuum enunciasset.Quæ uero subii citur est ne expositio an confusio potius appellanda:Iapygia inquit a Iapte Dedali filio: ut plinius scribit.ea a græcis Messapia uocata est: auctor strabo q̃uis Plinius Messapiam scribat calabriam esse a duce appellatā. Quid primum in ista reprehendam expositione:Omnia nanq; forent transuerso calamo notāda:cum ne que a Iapte iapygia sed a Iapyge dedali filio dicatur.& strabonem Pliniumq; inuertat.& in singulis nihil mi hi est immorandum.Fatua quidem est etiam illa. Leuis remis.In leuam partem remigantibus:cū remi nūq̃ remigare dicantur. Ac ea quidem quæ uel cæcis aperta sunt:ut est in prouerbio:nouus iste cōmentator expo nit.Quæ uero sunt abstruosiora:de iis ne ullam quidem facit mentionē.De Amphysiis saxis & celeniis pin de atq; si loca essent omnibus uulgatissima:mirum agit silentium.Quod quidem si & in aliis feciſſet : rectius sibi cōsuluisset:neq; sibi permisisset ea deprauare:quæ nihil pcipiebat.Nam temerarius iste pædagogus:qui sibi falsam scientiæ induit persuasionem:id immutare ausus est:quod q̃uis mihi quoq; deprauatum uideatur: in omnibus tamen exemplaribus &uetustis & nouis quæcunq; mihi uidere contigit:uel Romechium uel Ro metium ē scriptum.Quæ quidem nomina cum nullam cū plemyrio quod loco eoꝝ citra ullam pristinæ le ctionis mentionē iste reposuit:habeant litteraꝝ affinitatem:minime fuerant de uersu tam temerarie tollēda. Adde qyod plemyrium in sicilia est iuxta Syracusas.& Oui. loca Italiæ maritima ad quæ uectus est æscula pius enumerat.Quare istius temeritas in deprauandis codicibus nō uerbis sed uerberibus coercenda foret. Ego qdem multum diuq; dubitaui quo modo foret legendum:& quāq̃ existimē me correxisse : nihil tamen in uersu immutare sum ausus:quod nullum uidi exemplar:quod mihi astipuletur.Sed ut tritum est prouerbium stolidis morionibusq; omnia permittuntur. Age uero q̃ scite caulona exponit: Montē inquit calabriæ uel op pidum ut Plinius ttadit. Immo & mons & oppidum est caulon qui etiam aulon uocatur. De Narycia uero nullā facit mentionem nō taciturus:siquid unq̃ de illa legisset. Quid uero illa sibi uerba in leucosiæ expositio ne'uelint uiderit ipse..quæ inquit hoc in loco iniecta periit. Obscuriora certe sunt q̃ ut exponenti conueniant. Sed quid ineptias istius insector:omnia uel spongia delenda uel igni tradenda forent.omitto igitur quod te pidum pro amœno exponit.& illud.In quo oppido uno anno bis rosæ nascebātur.nam & ille ablatiuus uno redundat.& nūc quoq; bis ānо rosæ nascūtur. Sed qd de capreis dicemus:quas & insulas campaniæ eē ait & Papinio chæleboas uocari:Capriæ nanq; non capreæ dicuntur.neq; plures sunt insulæ sed dūtaxat una.Ne que a Papinio cheleboe appellantur:sed teleboum sedes fuisse asserūtur.Quid:quod sciolus iste pædagogus si diis placet:ouidium sugillare atq; irridere conatur:cur autem inquit Ouidius generoso Palmite dixerit ui derit ipse.Perinde atque si uinum Surrhentinum apud priscos maximo in pretio non fuisset.Illud uero quod ait. Non stabias sed statinas esse legendum : non ne istum & sensu & flagris indigere ostendit : cum stabias & exemplaria habeant.& Plinius oppidum esse campaniæ scribat.quod abierit in ullas : Nisi istius pædagogi

temeritas retundatur:omnia uidetur corrupturus.sed quid multa de istius erratis: cũ plura pene sint quã uerba? Qua propter finem faciam:si prius illud testatus fuero me ignorare quid sibi illa expositio uelit. sinuessa in setano sita est sinu a quo nomẽ uẽdicat. Ei pximæ calidæ sunt balneæ. Illud quoq; me deponere calamũ uolentẽ detinet:qd Ancõ illo in loco ab isto & legitur & expõitur. Et spissi litttoris anchõ. Anchõ inqt græca ciuitas est a syracusanis cõdita. qd quidem uerũ eẽ nõ diffiteor:cũ geographi oẽs id tradãt. Sed Aesculapius p mare tyrrhenũ uectus est Romã:nõ p adriaticũ:a quo anconæ muros lancinari et nauicularii ẽ notũ. Nõ solũ aũt geographiæ ratio isti repugnat deprauatæ lectiõi:sed et historia:q̃ diffuse Valerius describit. quæ uero ab isto subiiciũtur de Apollinis & fortunæ tẽplo fatua sũt & insulsa. neq; a Valerio scribũtur. Illud uero insulsissime dictũ est. C. cæsarẽ laudat:ut oñdat se sumpsisse principiũ a chaos & ad cæsarẽ pueniſſe. Neq;.n. Ouid. pp illud cæsarẽ cõmẽdat: sed in gratiã Augusti:& ut elegãtius metamorphosin aiæ cæsaris in cometẽ cũ supioribus cõnectat. Illa uero nõ solũ inepta:sed falsa quoq; est expositio. præponẽdus ẽ augustus cũctis Cæsaris gestis. Ouid. nanq; hoc non ait:sed adoptionẽ Augusti oĩbus Cæsaris gestis anteferendã censet. Falsũ ẽ illud quoq; qd fatuus iste refert. Flãmas uestæ. Hoc ideo dicit:quoniã ut tradit Feneſtela uestales flagris cædi iubebant a pontifice:si ignis sanctus esset extinctus. Hoc enim non sensit Ouidius. sed p flãmas uestæ intelligit religionẽ. Sed ne illud quidẽ est uerum:quod parcas a partu ex sententia fabii dictas esse ait. Quid? illud ẽ ne accurate expositum? Media cum sede senatus. Venus iquit in curiã Pompeii Vbi cæsar fuerat occisus a nullo perspecta descendit. Non enim fuerat occisus: sed erat occidendus. scribere debebat iste pædagogus. Ante q̃ enim occideretur cæsar:iam uenus in senatum descenderat:ut illius animam exciperet in celũq; tolleret. Illud uero nihil percipiens in contrarium uertit sensum. Vnaq; in parte repugnat. Fama inquit cæteris fauet Augusto. In hoc ei aduersatur quod se patri præferat. Non solũ aũt Ouidio sed sibi quoq; ipsi contradicit. Nã paulo ante ait. Fama præponit Augustum Iulio cæsari. q̃uis ipse hoc nollet. Nũc uero cõtrariũ ait. Illud quoq; pperã exponitur. Pater ẽ & rector uterq;. Vterq; iuquit Iulius & Augustus. Immo uero Iupiter & Augustus Tale ẽ enim quale illud uergilianũ. Nocte pluit tota redeunt spectacula mane Diuisum imperiũ cum Ioue cæsar habet. Hoc uero qui non uidet:exponẽdis auctoribus nihil ẽ aptus. Sed de pædagogi istius temerarii ineptiis plura q̃ proposuerã:non tam quod ulla annotatione digna putarim: q̃ ut & uos Eloquentissimi Aduocatores & per uos studiosi oẽs cognoscerent istiusmodi ineptias meis enarrationibus nulla alia de causa ab illo librario fuisse ascriptas:q̃ ut me meaq; oĩa euerteret:ac ubiq; &ĩ oẽ tẽpus infamaret:ansãq; iuuidis ac semidoctis q̃busdã in me debacchãdi præberet. Valete clarissima eloquentiæ senatusq; Veneti ornamenta.

Raphael Regius Paulo Cornelio Patricio Veneto doctissimo & sapientissimo Senatori felicitatem.

X relectione meax in Ouidii metamorphosin enarrationum: quas quidam octauianus scotus
e primum impressit deprehendi q̃plurima & fœdissime quidem siue librariorum incuria siue iuidorum quorundam conspiratione. siue potius utroq; fuisse deprauata:& me quoq; dum librariis ipsis ad finem properantibus morẽ gerere q̃ precipienti Horatio:ut siquid scribimus in aliquod tẽpus reponatur:nonũq; prematur in annum:parere malo:in quibusdam lapsum esse animaduerti. Quæ quidẽ nisi in hac secunda editione correxissem & de studiis male meritus esse:& istis uitiligatoribus:qui uel ea q̃ recta sunt:dãnare solent:ansam maximam in me debacchandi præbuisse uideri possem. Nunc uero cũ ea quæ cum festinatione:tum istorx malignitate deprauata esse in transcursu cognoui:emendarim:& bone mẽritis iuuenibus optime consuluisse:& os istis obtrectatoribus ita uideor obstruxisse: ut cerberi more uanos dũtaxat latratus ĩ auras rabiem suã indicantes edere possint. Quis.n. nisi ipudens Vanusq; nebulo illius opis: quod me & inscio & inuito citra ullam castigationem meã sit editum:errores quos uel in pria editione Emendaturus si licuisset:erã: Vt ouidii carmẽ istis obiicere moliar & in secũda correxi:mihi duxerit:iputandos? Neq; ignoro nõnulla in hac quoq; secunda editione & noui istius artificii difficultate & librariorx incuria admissa deprehensum iri:sed illa tum leuia tum quæ facile unusquisq; uel mediocriter doctus citra ullam admonitionẽ possit emendare. Quæ quidẽ notatu digna istis nebolonibus malignis facile uidebuntur:qtametsi nihil eximiorum operũ citra alienas expositiones percipiant:q̃legereue audeant:nunq̃ tamen per quos proficiunt:lacerare desistunt. Sed ut qui milium seminant: passerculos contemnere in trito est prouerbio:Sic ego Vanas istorum uoculas:dũ probis doctisq; hoc ẽ tui similibus Paule Corneli placeam:flocifacere consueui. Tu nanque illa es & modestia & doctrina:ut quæ bene scribuntur:ingenue cõmendes. Quæ uero festinatione librariorumue incuria peccantur:illa benigne excuses. Neq;.n. quod ego exemplari deceptus in epithaphio phaethontis fatum & legi & exposui:cum a pulchro sensu non abhorreat; meas idcirco enarrationes in oĩbus abiiciendas esse existimabis. q̃uis saxum non fatũ ego quoq; tester esse legendũ. Cum uero in nonnullis litterã p littera syllabamue pro syllaba aut dictionem etiam pro dictione positam esse comperies:id non mihi:sed librariis flagitium ascribendum esse candide iudicabis: Qui nãq; nõ sentit librarios ĩ iis quæ deprauata sunt: non esse hallucinatos:non minus indignus est qui nostris lucubrationibus iuuetur: q̃ qui pueriles illos errores malignitate quorundam inuidorx in prima editione admissos in me putat esse regerendos. Quã ob rem etiam si istiusmodi librariorx errata non corrigantur:nihilominus tamen & tuo & tui similium perq̃ acri syncero; iudicio me aduersus istos obtrectatores tutũ esse cognosco. Vale eximiũ Corneliæ gẽtis ornamẽtum.

Laus omnipotenti deo.

Impressum Venetiis per Bernardinum Benalium.

Regiſtrum huius operis.

A
Prima alba
Ad illuſtriſſimum
poteſt ſin
a
Raphaelis regii
Neptuno
Imminet
hoc eſt
b
cum habet
Per ſacras
fuiſſe interfectum
ut inquit
c
Raphaelis regii
Torquet
Vtq; ferant
Succis ademptis
d
auxiliumq;
tota tamen
Tres habuit
Labitur
e
natus eſt
Procubuit
Miſerabilis
quo tamen

f
Quodq;
Enectum
Eſſe deus
Pro corpore
g
Et quæ
Hunc ubi
Plus tamen
Facies
h
Premebat
indigenæ
Vt tamen
Tunc cum
i
Os mutum
Flet modo
gereret
ab honeſto
k
quoq; uentum
Aeacus
Funeribus
Dignior
l
eſſe ut uolatum
Caluere
At gemini
filium producit

m
Externis
Vix tamen
ſecum duxit
ob certamen
n
Et pauet
perie cæli
Arcet ab
Veteris rapinæ
o
tempus erat
piſcoſamq;
Coniugiumq;
Exciuere
p
Pſamathen
Puppe
Frangiturum
An mea
q
Procubuit
Cornua
commouit
Viri herculis
r
Neue in me
nu paladium
dium Quam
Factaq;

f
Viridem ferrugine
in parte
ti tui
Aeoliiq;
t
Nil præter
Dirigere c.li
de ad lucum
Tranſitum
u
fabula
tas habenas
Siue hoc
x
Nec niſi
monſtrat iſtum

